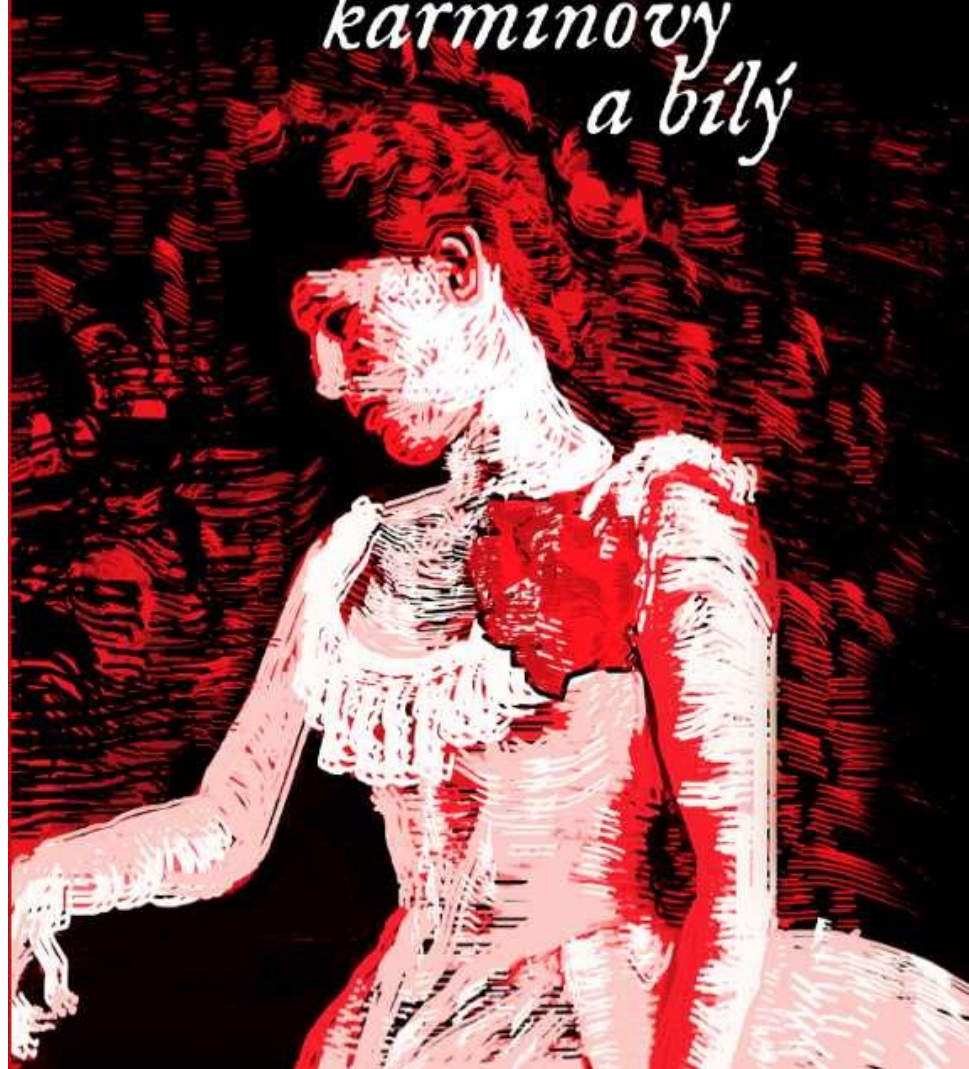

Michel Faber

argo

*Kvítek
karmínový
a bílý*

Michel Faber

*Kvítek
karmínový
a bílý*

*Přeložil a slovníčkem opatřil
Viktor Janiš*

Michel Faber

*Kvítek
karminový
a bílý*

*Přeložil a slovníčkem opatřil
Viktor Janiš*

ARGO

ARGO

Michel Faber

Kvítek karmínový a bílý

Z anglického originálu

The Crimson Petal and the White,

vydaného roku 2002 nakladatelstvím

Canongate v Edinburghu,

přeložil Viktor Janiš

Přebal, grafická úprava a sazba Pavel Růt

Odpovědný redaktor tištěné knihy Richard Podaný

Korektury Hana Musilová

Příprava elektronických formátů Kosmas

Odpovědný redaktor e-knihy Oldřich Vágner

E-knihu vydalo nakladatelství Argo,

Milíčova 13, 130 00 Praha 3,

argo@argo.cz, www.argo.cz,

roku 2014 jako svou 2468. publikaci

Elektronické vydání první

ISBN 978-80-257-1326-6 (váz.)

ISBN 978-80-257-1363-1 (e-kniha) Argo, 2014

The Crimson Petal and the White

Copyright © 2002 by Michel Faber

Translation © Viktor Janiš, 2014

Knihy je možno pohodlně zakoupit v internetovém

Evě, s láskou a díky

*Hledáme dívky, co nezklamou,
se srdcem, na něž je spoleh.
Čisté jak lilie – od květu
až po to všechno tam dole.*

*Milovat – to ať se naučí:
srdce si ceníme u žen!
Chcem ty, co zkonejší v náruči
robátka i silné muže.*

*Jiskru a vtip – chytrou hlavičku?
Ty má rád jen jeden z mála.
My dáme vždy přednost srdíčkům:
po těch je poptávka stálá.*

– z básně „Dívky, co nezklamou“
J. H. Gray, cca 1880

Obsah

ČÁST PRVNÍ	10
<i>V ulicích</i>	10
KAPITOLA PRVNÍ.....	11
KAPITOLA DRUHÁ	29
KAPITOLA TŘETÍ.....	55
KAPITOLA ČTVRTÁ.....	77
KAPITOLA PÁTÁ	99
KAPITOLA ŠESTÁ	121
ČÁST DRUHÁ	141
<i>Ve vykřičeném domě</i>	141
KAPITOLA SEDMÁ.....	142
KAPITOLA OSMÁ.....	169
KAPITOLA DEVÁTÁ	194
KAPITOLA DESÁTÁ.....	221
KAPITOLA JEDENÁCTÁ	247
KAPITOLA DVANÁCTÁ	272
ČÁST TŘETÍ.....	297
<i>V soukromí i na veřejnosti</i>	297
KAPITOLA TŘINÁCTÁ	298
KAPITOLA ČTRNÁCTÁ.....	325
KAPITOLA PATNÁCTÁ	351
KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ	377
KAPITOLA SEDMNÁCTÁ.....	402
KAPITOLA OSMNÁCTÁ	426
KAPITOLA DEVATENÁCTÁ.....	449
KAPITOLA DVACÁTÁ	474
KAPITOLA JEDNADVACÁTÁ	498
ČÁST ČTVRTÁ	523
<i>V kruhu rodinném</i>	523
KAPITOLA DVAADVACÁTÁ	524
KAPITOLA TŘIADVACÁTÁ.....	552
KAPITOLA ČTYŘIADVACÁTÁ	579
KAPITOLA PĚTADVACÁTÁ.....	604
KAPITOLA ŠESTADVACÁTÁ.....	631
KAPITOLA SEDMADVACÁTÁ.....	654

KAPITOLA OSMADVACÁTÁ	679
ČÁST PÁTÁ	703
<i>V širém světě</i>	703
KAPITOLA DEVĚTADVACÁTÁ	704
KAPITOLA TŘICÁTÁ	727
KAPITOLA JEDNATŘICÁTÁ	752
KAPITOLA DVAATŘICÁTÁ	778
KAPITOLA TŘIATŘICÁTÁ	802
KAPITOLA ČTYŘIATŘICÁTÁ	827
KAPITOLA PĚTATŘICÁTÁ	854
PODĚKOVÁNÍ AUTORA	879
PODĚKOVÁNÍ PŘEKLADATELE	881

ČÁST PRVNÍ

V ulicích

KAPITOLA PRVNÍ

Pozor, kam šlapete. A buďte ve střehu, ještě se vám to bude hodit. Město, do něhož vás přivádím, je rozlehlé a spleť a vy jste v něm ještě nebyli. Možná si představujete, že ho dobře znáte z jiných příběhů, které jste četli, ale ty příběhy vám nadbíhaly, vítaly vás jako přitele, chovaly se k vám, jako byste sem patřili. Věc se má tak, že jste vetřelci z úplně jiného času a místa.

Když jsem poprvé zachytila váš pohled a vy jste se rozhodli jít se mnou, nejspíš jste si mysleli, že sem prostě dorazíte a uděláte si pohodlí. A teď tu skutečně jste a najednou vás někdo v třesnutém mrazu vede neproniknutelnou tmou, škobrtáte po nerovné ulici a nic nepoznáváte. Rozhlížíte se doleva a doprava, mhouříte oči proti ledovému větru, uvědomujete si, že jste vešli do neznámé ulice, dvou řad neosvětlených domů plných neznámých lidí.

A přece jste si mne nevybrali naslepo. Byla vzbuzena jistá očekávání. Upejpavost stranou: doufali jste, že uspokojím všechny vaše touhy, které jste ze samé plachosti nedokázali ani pojmenovat, anebo že si se mnou alespoň užijete. Teď váháte, pořád se mě držíte, ale máte nutkání pustit se mne. Když jste se mě poprvé chopili, nenadáli jste se, že budu tak tlustá, ani jste neočekávali, že vás popadnu tak pevně a rychle. Do tváří vás bodá dešť se sněhem, ostré jehličky tak mrazivé, až pálí, jako žhnoucí oharky ve větru. Uši vás začínají bolet. Ale nechali jste se svést na scesti a teď už je pozdě obrátit se zpátky.

V tuhle hodinu je noc popelavá, černošedá a téměř čitelná, tak jako netknuté stránky spáleného rukopisu. Klopýtáte kupředu do obláček vlastního vydýchaného vzduchu, pořád za mnou. Dlažební kostky pod vašima nohama jsou mokré a zaneřáděné, vzduch je mrazivý, kyselý a páchne po alkoholu a zvolna se rozkládajícím trusu. Opodál se ozývají opilecké hlasy, těch pár zaslechnutých slov ovšem nezní jako pečlivě vybraný úvodní proslov velkého romantického dramatu; spíš si snažně přejete, aby se ten halas už dál nepřibližoval.

Hlavní postavy tohoto příběhu, s nimiž se chcete důvěrně seznámit, stále zůstávají daleko. Nečekají na vás; nic pro ně neznámáte. Jestli si myslíte, že kvůli vám vstanou z vyhrátých postelí a půjdou vám těch několik mil naproti, pak se mýlíte.

Možná vás tedy napadne: proč jsem vás sem přivedla? Proč otálím a neseznámím vás s lidmi, o kterých jste si mysleli, že je brzy uvidíte? Odpověď je jednoduchá: jejich služebnictvo by vás nepustilo dovnitř.

Chybí vám ty správné známosti, a proto jsem vás sem zavedla: abyste je získali. Osoba, která nic neznámá, vás musí představit člověku, který skoro nic neznámá, a tento člověk dalšímu a tak dále a tak podobně, až nakonec můžete překročit práh a už skoro patříte do rodiny.

Proto jsem vás přivedla sem do Church Lane ve čtvrti St Giles: našla jsem pro vás toho pravého.

Musím vás ale předem varovat, že vás představuji na samém společenském dně, posledním z posledních. Od bohatství Bedford Square a Britského muzea jsme možná jen pár set metrů, ale dělí nás od něj New Oxford Street jako řeka příliš široká, než aby se dala přeplavat, a vy jste na špatné straně. Ujišťuji vás, že princ velšský si nikdy nepotřásl rukou s obyvateli této ulice, dokonce tu nikomu ani letmo nepokývl hlavou, ba ani pod pláštíkem noci nevyzkoušel zdejší prostitutky. Vždyť i když v Church Lane žije víc nevěstek než takřka v kterékoli jiné ulici v Londýně, jejich úroveň neodpovídá nárokům urozených pánů. Pro znalce je koneckonců žena mnohem víc než mršina, ti vám nepominou, že postele tu jsou špinavé, pokoje bídne vybavené, krby vychladlé a že venku nečekají drožky.

Zkrátka a dobře, tohle je úplně jiný svět, tady je blahobyť cizokrajným snem, stejně vzdáleným jako hvězdy. Church Lane se řadí k těm ulicím, kde i kočky jsou z nedostatku masa vyzáblé a oči mají zapadlé, je z těch ulic, kde byste muže, kteří se označují za dělníky, jen těžko zastihli při dělné práci a kde takzvané pradelny jen zřídkakdy perou prádlo. Dobrodějové tu nemohou vykonat žádné dobrodiní, místní je odsud vyženou, ať si jdou po svých se zoufalstvím v srdci a s lejmem na botách. Vzorová ubytovna pro potřebné chudé, již tu před dvaceti lety otevřeli za velkých

filantropických fanfár, dávno upadla do rukou osob špatné pověsti a hrozivě zchátrala. Z ostatních, věkovitějších domů čiší podzemní chlad, přestože jsou dvě až tři podlaží vysoké – jako kdyby je vykopali z hluboké jámy, jako by šlo o rozkládající se archeologické pozůstatky ztracené civilizace. Staleté budovy se opírají o berle z železného potrubí; na rozpraskaná a zvětšelá místa jim majitelé přikládají léčivé obklady ze štuku, ovinují je smyčkami prádelních šňůr, flikují je hnijícím dřevem. Střechy splývají v jednu velkou bláznivou zmeť, horní okna jsou popraskaná a začernalá jako cihlové zdivo a obloha nad nimi, na pohled pevnější než vzduch, tvoří klenutý strop připomínající skleněnou střechu továrny či nádraží – kdysi dávno byla jasná a průzračná, dnes je zatažená špinou.

Jenže vy jste dorazili za deset minut tři uprostřed mrazivé listopadové noci, a tak nemáte chuť kochat se výhledem. Ze všeho nejdřív musíte vymyslet, jak uniknout chladu a tmě, abyste se mohli stát jedním z nás, což jste si slibovali už od prvního doteku se mnou.

Krom slabého svitu plynových lamp pouličního osvětlení na vzdálených nárožích ulice nevidíte v Church Lane jediné světlo, ale to proto, že vaše oči přivykly výmluvnějším známkám bdění, než se lze nadít od chabé záře dvou svíček za ukoptěnými okenními tabulkami. Přicházíte ze světa, kde lze tmu vyhnat jediným zmáčknutím vypínače, ale život dokáže rozdat karty i jinak. Může se stát, že nebudete mít ruku plnou trumfů.

Pojďte se mnou do místnosti, kde se svítí. Dovolte mi, abych vás protáhla dovnitř zadním vchodem, nechte se vést stíněnou chodbou, která čpí po mokvajícím koberci a špinavém prádle. Dovolte mi, abych vás uchránila před zimou. Vyznám se tu.

Na těch schodech dejte pozor, kam šlapete; některé jsou shnilé. Víím které; věřte mi. Došli jste tak daleko, proč tedy nezajít o kousek dál? Trpělivost je ctnost a bude bohatě odměněna.

Přirozeně – já jsem se o tom nezmínila? – vás teď opustím. Ano, bohužel je tomu tak. Ale zanechám vás v dobrých rukou, výborných rukou. Tady, v té světničce v podkroví, navážete první důvěrnější známost.

Je to milá dušinka; bude se vám líbit. A jestli ne, zas tolik na tom nesejde: jakmile vás navede na správnou cestu, můžete jí beze všeho

dát vale. Za pět let, co se protlouká světem, se nedostala ani na dohled dámám a pánům, mezi nimiž se budete později pohybovat; pracuje, žije a dozajista i umře v Church Lane, napevno uvázaná k tomuhle slumu.

Tak jako mnoho prostých žen, obzvláště prostitutek, se jmenuje Caroline a zastihnete ji, jak dřepí nad velkou keramickou mísou po okraj naplněnou vlažným roztokem vody, kamence a síranu zinečnatého. Improvizovanou štětkou, pozůstávající z dřevěné lžice omotané starým obvazem, se teď pokouší otrávit, vysát či jinak zničit to, co jí dovnitř vpravil muž, s nímž jste se těsně minuli. Caroline štětku znovu a znovu namáčí a voda je čím dál zkalenější – což je pro ni jasné znamení, že sémě toho chlapa se hemží uvnitř mísy, a ne v ní.

Jak se utírá lemem dlouhé košile, povšimne si, že světlo obou svíček slábne: jedna z nich už není víc než blikotající pahýl. Zapálí novou?

Nu, to záleží na tom, kolik je hodin, a Caroline nemá hodiny – ostatně jako valná většina lidí v Church Lane. Jen pár lidí ví, jaký rok se píše, nebo dokonce tuší, že mělo uplynout osmnáct a půl století od té chvíle, co jednoho židovského buřiče odvěkli na popraviště za rušení veřejného pořádku. V téhle ulici nechodí lidé spát v nějakou danou hodinu, ale když se zpíjí ginem, nebo když jsou tak vyčerpaní, že už nemají sílu dál někomu ubližovat. V téhle ulici se lidé budí, když opium v cukrových vodičkách přestane držet jejich chudinky děti v limbu. V téhle ulici se slabší povahy odplazí do postele hned po západu slunce, leží a poslouchají krysy. Do této ulice doléhají kostelní zvony a státní fanfáry jen velmi, velmi slabě.

Caroline místo hodin poslouží zatažená obloha a její světlkující obsah. Slova „tři hodiny ráno“ jsou pro ni možná bezobsažná, zato dokonale rozumí postavení měsíce oproti domům na protější straně ulice. Chvíli se u okna snaží prohlédnout skrz tabulky potažené zmrzlou špínou, pak zakroučí kličkou a jemným tlakem okno otevře. Hlasité prasknutí ji na okamžik vyděsí, jestli snad nerozbila sklo, ale to se jen láme led. Jeho střeplinky se sypou dolů na ulici.

Tentýž vítr, od kterého led tak ztvrdl, teď zaútočí na Carolinino polonahé tělo v dychtivé snaze zmrazit lesklé kapičky potu na husí

kůži jejího ňadra v blyštivou jinovatku. Caroline uchopí roztřepený límec volné košilky do ruky, zatne ji v pěst a přitáhne si ji těsně až ke krku. Cítí, jak jí tvrdne bradavka přitisknutá na předloktí.

Venku vládne takřka naprostá tma, neboť nejbližší kandelábr stojí šest domů od ní. Dláždění Church Lane již není jako pocukrované, v plískanici se sněhový poprašek rozpustil, takže dole zůstaly hrudky a chuchvalce břechky, které v nažloutlém přisvitu plynových lamp připomínají monstrózní výrony semene. Všechno ostatní je černé.

A vy stojíte se zatajeným dechem za ní a svět tam venku vám připadá opuštěný. Ale Caroline ví, že další holky jako ona jsou ještě vzhůru, stejně jako pobertové, strážní a chmatáci, i blízká lékárna má otevřeno, kdyby snad někdo potřeboval laudanum. Na ulicích jsou pořád opilci, kteří buď usnuli s nedozpívanou písničkou na rtech, nebo právě umírají zimou, a ano, je dokonce možné, že tu obchází nějaký chlípník a hledá lacinou holku.

Caroline zvažuje, že se obleče, vezme si šálu a zkusí štěstí v přilehlých ulicích. Má hluboko do kapsy, protože většinu dne prospala a pak si nechala ujít navnaděného zájemce – nezamlouval se jí jeho kukuč, připadal jí jako syfilitik. Teď lituje, že ho nechala jít. Už mohla dávno vědět, že nemá cenu čekat na bezchybného chlapa.

Na druhou stranu, kdyby měla znovu vyrazit, musela by zapálit další dvě svíčky, své poslední. Musí vzít v potaz i nevlídné počasí: při těch prostocvicích v posteli se člověk pěkně rozehřeje a pak vyjde ven a celý zase prochladne; kdysi dávno jí jeden medik při natahování kalhot upozornil, že takhle se dá chytnout zápal plic. Caroline má ze zápalu plic nahnáno, i když si ho plete s cholerou a myslí si, že kdyby kloktala gin s bromidem, měla by slušnou šanci přežít.

Jacka Rozparovače se bát nemusí, na něj je ještě čtrnáct let čas a do té doby, než přijde na scénu, sejde ze světa více či méně přirozenou cestou. A on se do St Giles stejně nebude obtěžovat. Jak jsem vás už upozorňovala, seznamuji vás se společenskou spodinou.

Obzvláště jedovatý poryv větru přinutí Caroline zabouchnout okno a zase se neprodyšně uzavřít v krabicovitém pokojíku, který není její a jež si přesně vzato ani nepronajímá. A protože nechce být za línou couru, ze všech sil se snaží představit si, jak venku kráčí s

tajuplným výrazem, zkouší si ve fantazii zhmotnit potenciálního kunčafta, který vystoupí ze tmy a řekne jí, že jí to sluší. Nepřipadá jí to pravděpodobné.

Caroline si promne tvář hrstí svých vlasů, vlasů tak hustých a černých, že je s obdivem hladí i ti největší hrubiáni. Jsou velmi jemné, dýchá z nich teplo a jejich dotyk na tvářích a očních víčkách je příjemný. Když ale ruce odtáhne, zjistí, že jedna svíčka utonula v loužičce loje, zatímco ta druhá se stále ještě snaží udržet planoucí hlavičku nad ní. Musí si přiznat, že den skončil a víc si toho dnes nevydělá.

V rohu jinak prázdné místnosti stojí proleželá, zkrabacená a rozklížená postel připomínající obvázanou končetinu, již kdosi nemoudře a nevybíravě začal vytírat špinavou podlahu. Konečně přišel čas využít této postele ke spánku. Caroline velmi opatrně vklouzne pod peřinu, tak aby podpatky neprotrhla oslzlé prostěradlo. Boty si zuje později, až jí bude tepleji a přestane se jí přičít pomyšlení na to, jak bude muset rozepnout ty dlouhé řady knoflíků.

Knot zbývající svíčky se utopí dřív, než se nad něj stačí naklonit a sfouknout ho. Caroline spočine hlavou na polštáři páchnoucím po alkoholu a mnoha a mnoha čelech.

Už se nemusíte schovávat. Udělejte si pohodlí, v pokoji koneckonců panuje naprostá tma a tak to také zůstane až do východu slunce. Kdyby se vám chtělo, mohli byste dokonce zariskovat a přilehnout ke Caroline, protože spí, jako by ji do vody hodil, a nevnímala by vás – jen byste se jí nesměli dotknout.

No tak, nic vám nebrání. Teď už spí. Zvedněte příkrývku a polehoučku vklouzněte za ní. Nevadí, jestli jste žena: v téhle době spolu ženy spí zcela běžně. A jestli jste muž, tak na tom sejde ještě méně: už tu před vámi ležely stovky jiných.

Vstát byste měli nějakou tu chvilku před rozedněním, dokud Caroline ještě spí vedle vás a ve světnici je mimo postel jen o trošičku menší zima než venku.

Ne že bych zapomínala na to, že vás čeká dlouhá a náročná cesta, ale Caroline sebou za chvíličku při probuzení divoce škusne a bude nejlepším, když v tom okamžiku nebudete ležet hned vedle ní.

Využijte příležitosti k tomu, abyste si tenhle pokojík vryli do paměti: jeho neutěšené rozměry, zprohýbanou navlhlou dřevěnou podlahu, strop zčernalý čmoudem svíček i to, jak čpí po vosku, semeni a zatuchlém potu. Je potřeba, abyste si to vtiskli do paměti, nebo to zapomenete, jakmile se propracujete do jiných, lepších místností, které voní po potpourri, pečeném jehněčím a kouři doutníků; do velkých pokojů s vysokými stropy, které jsou stejně zdobné jako vzory na jejich tapetách. Naslouchejte slabounkému neklidnému šramocení pod podlažní lištou, tichému, zpola pobavenému mumlání Caroline ze sna...

Ze spánku Caroline probudí příšerné zaskřípání, když cosi velkého z kovu a dřeva neslavně narazí do kamene. V hrůze vyskočí z postele a vymrští přikrývku do vzduchu, až to vypadá, jako by prudce zamávala křídly. Skřípění se nese ulicí ještě několik dalších vteřin a pak přejde v již méně děsivý hluk: ržání a nadávky.

Caroline teď stojí u okna, jako takřka všichni ostatní obyvatelé Church Lane. Rozrušeně a zároveň popleteně mžourá do šera a snaží se vypátrat stopy po neštěstí. U svého prahu nic takového nenajde, ale dál v ulici, skoro u nároží ozářené lampou, se pořád ještě otrásá a tříští vrak dvoukolé drožky, z něhož se kočí snaží vyprostit vyděšeného koně.

Ve výhledu Caroline brání tma i vzdálenost, ráda by se tedy z okna vyklonila ještě víc, ale poryvy ledového větru ji zaženou zpátky do pokoje. Tápavě začne hledat šaty, pod rozházenou přikrývkou, pod postelí, nebo kam je vlastně její poslední zákazník skopl.

(Brýle by se jí vážně hodily. Nikdy žádné mít nebude. Čas od času na bleším trhu na nějaké narazí, vyzkouší si je, ale i když odhlédne od poškrábaných skel, jejím očím nikdy úplně nevyhovují.)

Když se vrátí k oknu, nabalená a zcela probuzená, leccos se už stačilo seběhnout. U trosek postává několik strážníků s lucernami. Na povoz právě nakládají nějaký velký pytel, nebo možná lidské tělo. Kočí již odmítl několikero nabídek, ať si vleze dovnitř, a místo toho krouží kolem svého převráceného vozidla a tu a tam za něj zatahá, jako by zkoušel, jak moc se ještě může rozpadnout. Jeho kůň, který se už uklidnil, teď očichává zadky dvou klisen zapřažených k policejnímu povozu.

Za pár minut, když se nad St Giles začne zvedat bledé slunce, je hotovo všechno, nač stačily lidské síly. Živí i mrtví se už odploužili pryč a rozbitou drožku nechali být. Roztříštěné loukotě a úlomky skla v rámu okna visí zcela nehnutě.

Jak tak pokradmu nahlížíte Caroline přes rameno, možná si myslíte, že už tam není nic k vidění, ale ona dál uhranutě zírá, lokty se opírá o parapet, ramena se jí ani nepohnou. Už se nedívá na poničenou drožku; její pozornost nyní poutají fasády protějších domů.

Ve všech oknech jsou vidět tváře. Tiché tváře dětí, jednotlivě zarámované nebo nahrnuté v malých skupinkách jako ušpiněné cukrovinky v zavřeném krámě. Hledí dolů na zdemolovanou drožku a čekají. A pak, jako by se vespolek dohodly, kolik vteřin musí uplynout od té doby, co se kočí ztratil za rohem, ty bílé tvářičky najednou zmizí.

Dole se rozletí dveře a z nich rychle jako krysy vyběhnou dva uličníci. Jeden má na sobě jen boty svého otce, roztrhané kalhoty po kolena a velkou šálu, druhý zase běží bosky, v noční košili a svrchníku. Ruce i nohy mají hnědé a ztvrdlé jako psí pracky; špatné zacházení se na jejich dětském vzezření ošklivě podepsalo.

Jdou po kůži a kostech drožky a nedělají s tím žádné cavyky: na zmračené vozidlo zaútočí s klukovským nadšením. Malýma ručičkami vytrhají z prasklého kola loukotě a použijí je jako dláta a páčidla. Kovové lemování a lišty jedna po druhé praskají a jsou odpáčeny; kluci buší i do lamp a kulových klik, tahají za ně a kroutí jimi.

Z jiných ušpiněných dveří se noří další děti, i ty si chtějí ukořistit svůj díl. Ty, co mají rukávy, si je vykasají, ty bez nich se bez prodlení pustí do práce. Vzдор silným rukám a svraštělým srostlým obočím není ani jednomu víc než osm nebo devět; přestože všichni tělesně zdatní obyvatelé Church Lane jsou vzhůru, na očesání drožky zbývají jen tyto mladší děti. Všichni ostatní jsou buď opilí, nebo se připravují na den plný práce a na dlouhou cestu tam, kde se snad dá sehnat.

Brzy se po drožce hemží samí nehodní chudí a všichni se snaží urvat něco cenného. A cenné je prakticky všechno, neboť drožka je

vozidlo navržené pro kastu o mnoho vyšší než ta jejich. Postavená je z tak vzácných materiálů jako železo, mosaz, kvalitní suché dřevo, kůže, sklo, plst, dráty a provaz. Dokonce i z polstrování sedadel se dají vyrobit polštáře nesrovnatelně pohodlnější než srolovaný pytel od brambor. Děti mlčky a podle toho, co mají za nástroje a za obutí, buší kladivy a dlabou, trhají a odkopávají, v uličce se v tom nevlídném počasí zvuky jejich počínání suše odrážejí ozvěnou a kostra drožky se na dláždění otrásá.

Všichni vědí, že jim nebude přáno moc času, nakonec ho ale mají ještě méně, než čekali. Sotva patnáct minut poté, co se první uličníci sesypali na vrak, se zpoza rohu vynoří robustní pivovarský valník tažený dvěma koňmi a s rachotem se rozjede uličkou. Neveze se na něm nic než kočí a jeho tři svalnatí druzi.

Většina dětí hned upaluje domů s náručemi polámané kořisti, ty nejtroufalejší vydrží ještě dalších pár vteřin, dokud je rozzlobené výkřiky „Vypadněte!“ a „Zloději!“ nezaženou na útěk. Když valník zastaví u trosek, Church Lane je zase prázdná, fasády domů nevinné a stinné, jejich okna plná tváří.

Čtyři muži vystoupí a pomalu po směru i proti směru hodinových ručiček obcházejí kolem drožky, protahují mohutné ruce a napřimují masitá ramena. Pak na znamení kočího uchopí vrak každý za jeden roh a s hekáním ho zvednou na valník. Zůstane na něm stát víceméně rovně, neboť obě kola drožky padla za oběť rabování.

Se sbíráním menších trosek se nikdo nezdržuje. Kočí bičem popožene oba koně, ti si odfrknou, až jim od nozder odlétnou sloupce páry, tři pomocníci naskočí a chytnou se za potlučenou drožku. Kočí na mrchožrouty za okny ještě zahrozí pěstí a zařve: „Todle byl můj život!“ a pak se i on vyhoupne nahoru a nechá se odvézt.

Jeho melodramatické gesto na nikoho dojem neudělá. Lidé z Church Lane v něm vidí šťastlivce, který přežil, a měl by tudíž být ještě vděčný. Pod vzdalujícím se hrkotajícím valníkem se totiž odkrývá obrazec ze stružek krve rozlezlých mezi kočičími hlavami, který připomíná klikatě rozrostlé karmínové býlí.

Ze svého místa vidíte, jak se Caroline znechuceně rozklepe od lopatek dolů: krev nemůže ani vystát, nikdy ji nesnesla. Na chvíličku to vypadá, že se od okna odvrátí, ale pak se rázně otřese, aby zahrnala

husí kůži, a znovu se nakloní dopředu.

Valník je pryč a tu a tam se v ulici rozlétají dveře a z nich vylézají postavy. Tentokrát to nejsou děti, ale dospělí – tedy ty otrlé duše, kterým je už víc než deset. Ti, kdo nemají tak naspěch – lepič plakátů, metař a ten chlápek, co prodává papírové větrníčky – se přišourají podívat se na kaluž krve; ostatní chvátají kolem a za chůze si ještě utahují šály a šátky kolem vychrtlých krků a ztěžka polykají poslední drobečky snídaně. Pro zaměstnance továren a krejčovských dílen znamená pozdní příchod okamžitě propuštění a ti, co se dávají najímat na příležitostné práce, zase nechtějí promarnit příležitost a nechat se spolu s dalšími padesáti lidmi odmítnout, když ti nejzdatnější už byli vybráni.

Caroline se znovu oklepe; tentokrát ji však zamrazila dávná vzpomínka. Ona totiž k těm otrokům kdysi patřila, každé ráno spěchala do šedého rozbřesku, každý večer brečela vyčerpáním. Dokonce i dnes, když se hodně opije a spí příliš tvrdě, ji čas od času hrubá síla zvyku probudí přesně načas, aby to stihla do továrny. Úzkostně a ještě v polospánku se vykulí z postele až na holou podlahu, tak jak to kdysi dělávala. Teprve až když se odplazí k židli, přes níž by měla být přehozena připravená bavlněná halena, a nenajde ji tam, konečně si uvědomí, kým a čím se stala, a zase si zaleze zpátky do teplé postele.

Dnes ji ale nehoda vyburcovala tak rázně, že zatím nemá cenu snažit se znovu usnout. Může to zkusit odpoledne – nebo spíš by to *měla* zkusit odpoledne, jinak by se jí taky mohlo stát, že v noci usne vedle nějakého chrápajícího idiota. Soulož nic neznamená, ale když si necháte chlapa jedinou noc v posteli, hned si začne myslet, že si k vám může přivést svého psa i holuby.

Povinnosti, povinnosti. Pořádně se vyspat, nezapomenout se učesat, omýt se po každém chlapovi: takové věci nesmí v současné době zanedbávat. V porovnání s těžkostmi, které kdysi zakoušela spolu s dalšími továrními otroky, to není nic hrozného. A co se práce týče, inu... není tak špinavá jako v továrně, ani tak nebezpečná, ani tak jednotvárná. Svou nesmrtelnou duši zaprodala za právo poležet si o pracovním dni ráno v posteli a vstávat, kdy se jí sakra zlíbí.

Caroline stojí u okna a dívá se, jak Nellie Griffithsová a stará paní

Mulvaneyová klušou do továrny na džem. Ty ošklivé báby jsou na tom bledě: za pakatel dřou od nevidím do nevidím v tom dusivém horku a pak přijdou domů, kde je opilý manželové zmlátí tak, že druhou facku vždycky chytí o zeď. Jestli tohle znamená být „pocitivá“ a Caroline má být „padlá“...! K čemu Bůh stvořil píču, když ne pro to, aby ženské zachránil před otročinou?

V jednom ohledu však Caroline těmto ženám závidí, občas ji to mírně nostalgicky píchne u srdce. Jak Nellie, tak paní Mulvaneyová mají děti a Caroline kdysi dávno dítě měla, ale přišla o něj a teď už nikdy další mít nebude. A její dítě ani nebylo nějaký parchant, narodilo se do milujícího manželského svazku v krásné vesničce v severním Yorkshiru; nic z toho již v Carolinině světě neexistuje. V jejím poničeném lůně už možná ani nový život vzklíčit nemůže a všechno to vyplachování kamencem a síranem zinečnatým je stejně zbytečné jako modlení.

Kdyby její syn přežil, bylo by mu dnes osm – a on skutečně přežít mohl, kdyby Caroline zůstala ve vesnici Grassington. Namísto toho se čerstvě ovdovělá Caroline rozhodla vzít svého syna do Londýna, protože pro nepřiliš vzdělanou ženu, které se přičilo žít z milodarů tchyně, se v blízkém městečku Skipton nenašla žádná důstojná práce.

A tak Caroline se svým synkem vyrazila vlakem ke zcela novému životu, a místo aby si to namířila do Leedsu nebo Manchesteru, o jejichž zkaženosti a nebezpečnosti si oprávněně myslela své, koupila lístky do hlavního města civilizovaného světa. Uvnitř venkovského čepce měla připíchnutých osm liber, tedy poměrně značnou sumu, která jí měla zajistit stravování a ubytování na několik měsíců. Pomyšlení na to jí mělo být vzpruhou, ale místo toho ji celou cestu do Londýna trápila bolest hlavy, jako by jí ukrutná váha těch bankovek tiskla hlavu ke krku. V tom okamžiku by celé to jmění nejraději utratila, aby se zbavila strachu, že ho ztratí.

Během několika dní po příjezdu do metropole dostala nabídku, která jí měla její dilema pomoci vyřešit. Na slavné dámské krejčovství Carolininu vystupování zapůsobilo natolik, že ji pověřilo výrobou vestiček a kalhot. To vše měla dělat z domova, firma jí poskytne veškerý nutný materiál, ovšem vyžadovala pět liber do zástavy. Když se Caroline odvážila namítnout, že pět liber je vcelku

dost, její zaměstnavatel pokýval hlavou a ubezpečil ji, že on si tu částku nevymyslel. To ředitele firmy, jeho nadřízeného, bezpochyby rozčarovala nepoctivost lidiček přijatých za shovívavějších časů: metry a metry nejkvalitnějšího sukna byly rozkradeny a rozprodány na bleších trzích, aby nakonec skončily roztrhané na cáry na tělech uličníků. Nesouhlasí snad Caroline s tím, že to skýtá poučení pro každého podnikatele velkorysý a důvěřivý povahy?

S tím tedy Caroline *souhlasila*; byla to slušná ženská, její kluk nebyl žádný uličník a ona chtěla náležet k témuž světu, který se její zaměstnavatel snažil chránit. A tak mu vyplatila pět liber a vrhla se do výroby vestiček a kalhot.

Práce to byla snesitelně lehká a dobře placená (aspoň jí to tak připadalo); za pár týdnů si vydělala víc než šest šilinků, z toho bylo ovšem třeba odečíst cenu bavlny, uhlí na žehlení a svíčky. Na těch nikdy nešetřila, nechtěla se zařadit mezi poloslepé šičky mžourající nad prací u okna za soumraku; litovala výrobce velebené v „Písni košile“, stejně jako by nějaký úctyhodný obchodník mohl litovat otrhaného pouličního prodejce. A třebaže si velmi dobře uvědomovala, jak moc si pohoršila, necítila se nespokojená: ona i její chlapec měli co jíst, nájemní byt v Chitty Street byl čistý a úhledný a Caroline mohla utrácet peníze rozumně, neboť jí do toho manžel již nemohl mluvit.

Pak přišla zima a dítě samozřejmě onemocnělo. Při ošetřování ztratila Caroline spoustu cenného času, obzvláště za světla, a když se její syn konečně zotavil, neměla na vybranou a vyžádala si jeho spolupráci.

„Musíš být můj velký statečný chlap,“ řekla mu. Tváře jí v tom okamžiku hořely a oči klopila stranou k jediné svíčce osvětlující jejich stinnou práci. Žádný návrh, který kdy někomu v pozdějších letech učiní, se tomu ostudností nemohl rovnat.

A tak se z matky a syna stali parťáci. Dítě se Caroline opíralo o nohy a skládalo a žehlilo oděvy, které ona ušila. Snažila se z toho udělat hru, vybízela ho, ať si představí dlouhou řadu nahých, třesoucích se gentlemanů, kteří čekají na jejich kalhoty. Ale zpoždění oproti dohodnutým termínům čím dál víc narůstalo a její mátožný synek čím dál častěji padal na ústa. Aby žehličkou nespálil sám sebe

nebo látku, musela si zadní část jeho košile připnout sponou ke svým šatům.

Tahle neutěšená spolupráce neměla dlouhého trvání. Desítky vestiček čekaly na vyžehlení a její sukně se napínala co chvíli. Bylo jasné, že chlapec není jen unavený: umírá.

A tak si Caroline došla k zaměstnavateli vyzvednout kauci. Vrátila se s dvěma librami a třemi šilinky, překypujíc chorobným bezmocným vztekem, který jí vydržel tak měsíc.

Peníze jí vydržely o něco déle. Díky lékařskému ošetření se dítěti trochu ulevilo a Caroline si našla práci v robotárně na výrobu klobouků, kde narážela čtverce látky na žhavé železné hlavice. Celý den předávala tmavé, lesknoucí se a horké klobouky dalším ženám v řadě, jako by podávala tácy s jídlem v absurdně zapařeném jídelně. Její neduživý synek (promiňte mi tu neosobnost: Caroline o něm nikdy nemluví jménem), zamčený v novém ubohoučkém podnájmu, celé dny chřadl smutkem po otci, užíral se svou slabostí a hrál si s namalovaným míčkem a bristolskými hračkami. Odjakživa byl popudlivý a kňoural nad maličkostmi, jako by ji provokoval, ať s ním ztratí trpělivost.

Pak jedné noci na sklonku zimy začal kašlat a sípat jako šíleně štěně teriéra. Ta noc se velmi podobala té dnešní: počasí bylo nevlídné, ba přímo svinské. Caroline se bála, že by se k nim žádný doktor v tuhle hodinu a v takovém nečasu nevypravil, notabene bez nároku na honorář, a tak vymyslela plán. Jistě, slyšela o laskavých lékařích oddaných svému poslání, kteří prý chodí do chudinských čtvrtí bojovat proti svému odvěkému nepříteli Neduhu, ale za celou tu dobu v Londýně Caroline žádného takového nepotkala, tudíž pokládala za nutné zkusit nejdříve lest. Nastrojila se do nejlepších šatů (šněrovačku si ušila z plsti uzmuté z továrny) a vyvlekla dítě na ulici s sebou.

Její nikterak důmyslný úskok spočíval v tom, že nejbližšímu lékaři namluví, že je v Londýně nová, nemá ještě rodinného lékaře a celý večer byla v divadle. Po návratu narazila na zoufalou chůvu, konečně jí došlo, že je synek nemocný, okamžitě zavolala drožku a není z těch, kteří by se bavili o penězích.

„A doktor nás nepošle pryč?“ zeptalo se dítě a jako obvykle

přesně vystihlo její nejhorší obavu.

Nezmohla se na jinou odpověď než: „Pojď rychlejc.“

Než našli dům označený rozsvícenou oválnou lampou, hošík sípal tak strašně, že z toho Caroline mohla zešílet a ruce se jí trásly touhou rozervat mu to malé hrdlo, aby se mu tak dostalo aspoň trochu vzduchu. Místo toho zazvonila na lékařův zvonek.

Po necelých dvou minutách přišel otevřít muž v noční košili. Vůbec se nepodobal všem těm lékařům, s nimiž se Caroline setkala předtím, a ani tak nevoněl.

„Pane,“ oslovila ho a dala si záležet, aby se z jejího hlasu nedalo vyčíst zoufalství ani provinční přízvuk. „Můj syn potřebuje lékaře!“

Chvíli si ji měřil pohledem. Povšiml si jejich jednobarevných šatů, které dávno vyšly z módy, jinovatky na její tváři i bláta na botách. Pak jí pokynul, ať jde dovnitř, usmál se a rozřesenému chlapci položil na rameno širokou dlaň.

„Tak tomu říkám šťastná shoda okolností,“ zahlaholil. „Já zase potřebuju ženskou.“

O pět let později se Caroline ospale plouhá po ložnici a nakopne si prsty na nohou o keramický lavor, což ji přiměje k tomu, aby v pokoji poklidila. Opatrně přelije páchnoucí antikoncepční bujón do nočníku a sleduje při tom, jak se spermie dalšího chlapa mísí s močí. Plný nočník pak zvedne na parapet, strčí do okna a to se otevře. Tentokrát se žádné zapraskání ledu neozve, vzduch je nehybný. Ráda by tu kapalinu prostě vyšpláchla ven, ale poslední dobou tu čmuchar hygienik a všem připomínal, že se píše devatenácté století, nikoli osmnácté. Padly pohružky soudním vystěhováním. Church Lane je prolezlá irskými katolíky, kteří do jednoho zlovlně klevetí, a Caroline nestojí o to, aby ji ještě ke všemu ostatnímu obviňovali z šíření cholery.

A tak jen nočník pomalu nakloní a nechá tu směs čůrkem nenápadně stéct po cihlovém zdivu. Dům chvíli vypadá, jako by si u jeho zdi ulevil sám Bůh, ale problém se tak či onak vyřeší sám, ještě než se sousedi probudí – buď to sluníčko vysuší, nebo to opláchne čerstvý sníh.

Caroline vyhládlo, hlady se jí prudce svírá žaludek, i když se obvykle probouzí mnohem, mnohem později. Už si toho povšimla

dřív: když se člověk vzbudí příliš brzy, je vyhladovělý, ovšem když se probere později, pak mu nic nechybí a ještě později má zase hlad. Potřeby a touhy musí ve spánku sílit a zase slábnout, dožadovat se uspokojení u prahu vědomí a pak zase na čas mizet. Však její manžel říkával, že je přemoudřelá. Příliš velké vzdělání jí možná víc uškodilo, než pomohlo.

Carolinin žaludek zakručí jako podsvinče. Zasměje se a rozhodne se Eppieho překvapit tím, že se už tak brzy ráno zastaví v jeho hospodě Mámino zlatíčko. Vykouzlí úsměv na té jeho škaradé tváři a zasytí se závinem.

Šaty, do nichž se chvatně navlékla, aby si mohla prohlédnout nabouranou drožku, ve studeném denním světle neobstojí. Zmozolnatělé ruce látku zmačkaly, špinavé podrážky se obtiskly na lemu a tkanina je tu a tam dokonce potřísněná kapkami krve od strupovitých lýtek barvíře Lea. Caroline se odstrojí a začne se oblékat nanovo do objemných modrošedých proužkovaných šatů a těsné černé šněrovačky přímo ze šatníku.

Oblékání dá Caroline mnohem menší práci než většině žen, s nimiž se v průběhu tohoto vyprávění seznámíte. Módě navzdory přesunula háčky tam, kde na ně dosáhne, a pod každou vrstvou se skrývají zkratky k té další. (Vidíte, jak jí nakonec přišlo vhod, že se umí ohánět jehlou a nití!)

Tváří a vlasům věnuje Caroline trochu větší pozornost, přičemž se zblízka prohlíží v malém kapesním zrcátku přibitém vzhůru nohama na stěně. Na svých devětadvacet vypadá ještě zachovale. Pár bledých jizviček na čele a bradě. Jeden černý zub, který nebolí a který je nejlepší nechat na pokoji. Oči trošku podlité krví, ale velké a milé, jako u psa, který měl dobrého pána. Hezké rty. Tak krásné obočí aby člověk široko daleko pohledal. A samozřejmě nádherné hnízdo vlasů. Drátěným kartáčem je rozčesává nad čelem, načechrává je a hřbetem ruky ulízává těsně nad očima. Na to, aby si pořádně učesala zbytek, je příliš netrpělivá a hladová, a tak vlasy stočí do drdolu, rychle sepne jehlicí a zakryje je indigově modrým kloboukem. Obličej si přepudruje a nalíčí růžovou tvářenkou, ne aby zamaskovala stáří, ošklivost nebo boláky, nic z toho jí zatím nehrozí, ale spíš aby rozjasnila pleť, která je vzhledem k nedostatku sluníčka pobledlá –

vždyť teď se kráší pro sebe, ne pro zákazníky.

Když si uváže šálu a uhladí přední část šatů, vypadá jako poměrně zámožná žena, což by se jí nikdy nepodařilo, kdyby pracovala v páře továrny na klobouky a trpěla za svou ctnost. Ne že by si *skutečná* dáma dokázala být jen zapnout podvazek za méně než pět minut, natožpak aby se celá oblékla bez pomoci komorné. Caroline velmi dobře ví, že je laciná imitace, ale v duchu se považuje za troufale dobrou nápodobu, obzvláště vzhledem k tomu, jak málo úsilí na sebe vynakládá.

Vyklouzne z pokoje jako krásná můra vylupující se z kukly zaschlého slizu. Pusťte se nenápadně za ní. Zatím vás ale nečeká kdovíjak vzrušující cíl: mějte chvíličku strpení.

Na podestě i na schodech už dohořely všechny svíčky ze včerejší noci a nové zaplanou až v okamžiku, kdy si holky začnou odpoledne vodit zákazníky, takže v přízemí není na Caroline prakticky vidět. Na podestu dopadá ždíbec světla z jejího pokoje, který zůstal otevřený, aby se jeho pachy rozložily rovnoměrněji po celém domě, ale schody stočené do vývrtky ve schodišťové šachtě bez oken jsou dusivě temné. Caroline už mnohokrát napadlo, že se tato klaustrofobní spirála nakonec nijak neliší od komína. Jednoho dne se možná ty nejspodnější schody vznítí, ona zrovna půjde dolů a schodišťová šachta nasaje plameny úplně jako komín, takže zatímco zbytek domu zůstane nedotčen, ona i spirála schodů vystřelí střechou v oblaku kouře a žhavého popela! Žádná škoda, řekli by možná někteří.

Když Caroline vejde do haly, ze všeho nejdřív spatří plukovníka Leeka usazeného na vozíčku. Třebaže je zaparkovaný u paty schodiště, tváří je otočený k venkovním dveřím, zády ke Caroline, a ona doufá, že dnes ráno by pro jednu mohl spát.

„Si myslíš, že spím, co, holka?“ zašklebí se pohotově.

„Né, to by mě ani nenapadlo,“ zasměje se, ačkoli takhle po ránu nezní její lež příliš přesvědčivě. Protlačí se kolem plukovníka a nechá ho, aby si ji na okamžik prohlédl. Nechce se k němu chovat hrubě, neboť on urážku nikdy nezapomíná.

Plukovník Leek je strýc paní domácí, tlust'och bachratý jako kamínka, jenž se udržuje v teple za pomoci svrchníků, šátků a dek, láduje se drby a bafá z dýmčičky. Pod všemi těmi vrstvami oblečení

se skrývá vojenská uniforma s medailemi, i když ty jsou zašité v kapesníku, aby mu nedrhly. V poslední válce, již se zúčastnil, se plukovník nechal postřelit do páteře výměnou za příležitost pálit nazdařbůh do bouřících se Indů. Od té doby se o něj stará jeho neteř, která ho ustanovila „výběřím mýtného“, když pronajala prázdné pokoje v domě prostitutkám.

Plukovník Leek svou práci odvádí ponuře a zdatně, ovšem jeho skutečnou vášní zůstává válka a další výbuchy násilí a neštěstí. Šťastné události a hrdé výdobytky ho v denním tisku nezajímají, ale jakmile přijde na nějakou pohromu, nemůže se udržet. Často se stává, že Caroline, jež usilovně pracuje ve svém pokoji, musí do zákaznickova ucha sténat mnohem hlasitěji, aby přehlušila chraplavě přednášené výčty zezdola, jako například:

„Šest tisíc Tatarů vpadlo do Amurské oblasti, vyrvané před patnácti lety Číně!“

Plukovník teď upře krhavé oči na Caroline a výmluvně zašeptá: „*Někteří z nás katastrofu nezaspí. Někteří z nás vědí, co se děje.*“

„Myslíš tím tu drožku ráno?“ odhadne Caroline, která je s jeho způsobem uvažování dobře obeznámená.

„Já to *viděl*,“ zašilhá po ní vlně a pokusí se zvednout z věčně podebraného zadku. „Smrt a zkáza.“ Sklesne zpátky na podušky. „Ale to je jenom *počátek*. Nepatrná předzvěst toho, co nás čeká. Takhle se to projevuje místně. Ale všude! Všude! Neštěstí!“

„Buď tak hodnej a nech mě projít, plukovníku. Jestli rychle něco nezakousnu, tak na místě padnu mrtvá.“

Stařík se zadívá do klína přikrytého dekou, jako by to byly noviny, periskopicky zvedne ukazovák a začne recitovat:

„Katastrofální vykolejení vlaku v Bishop's Itchingtonu. Výbuch střelného prachu v Regent's Canal. Potopení parníku v Biskajském zálivu. Zkázonosný požár na *Cospatricku* na půli cesty na Nový Zéland, čtyři sta šedesát životů zmarněno, jen před pár dny. Pomysli na to! Tohle jsou *znamení*. Vír pohromy. A uprostřed něj je – no, copak? Co tam je?“

Caroline se nad tím několik vteřin zamyslí, ale nemá nejmenší potuchy, co tam je. Jako jediná ze tří žen, které využívají dům paní Leekové jako pelechu a ubytovny, má toho starocha svým způsobem

ráda, ne ovšem natolik, aby jeho slabomyslným proroctvím obětovala vydatnou snídani.

„Nashle, plukovníku,“ zavolá na něj, prudce otevře dveře, vypochoduje na ulici a zavře ho uvnitř.

Už se chystejte. Caroline vás brzy představí osobě s mírně lepšími vyhlídkami. Sledujte, jak se jí korzet nadouvá, když se zhluboka nadechne vzduchu nového dne. Počkejte na ni, než si promyslí bezpečnou trasu skrz Church Lane, než si vštípí do paměti místa s největší koncentrací exkrementů. A pak si dejte pozor, kam šlapete, až se za ní vydáte k Arthur Street, až bude energicky kráčet kolem svinčíku po drožce: nejdřív ta krev, pak cesta posetá zbytky čalounění a třískami. Možná vás tyto stopy dovedou až do hostince Mámino zlatíčko, kde se od svítání podávají horké záviny a nikdo se vás nezeptá, jestli jste znali tu ženskou, co zemřela.

KAPITOLA DRUHÁ

Po celé délce Greek Street a jejích oblýskaných chodníků postávají majitelé obchodů: druhá vlna ranních ptáčat. Oni se ovšem přirozeně považují za vlnu první. I když jen pár stovek yardů odtud pochodovalo ani ne před hodinou ponuré procesí zaměstnanců krejčovských dílen a továrních otroků, které Caroline sledovala z okna, jako by se to stalo v jiné zemi a jiném století. Civilizace začíná v Greek Street. Vítejte ve skutečném světě.

Tak časně ranní vstávání představuje podle těchto kupců stoické hrdinství překračující meze chápání línějších smrtelníků. Pokud tudy nějaký tvor uhání dříve než oni, pak to musí být hlodavec či hmyz, který pohříchu nepadl za oběť nastraženým pastičkám či jedu.

Ne že by tito příčinniví muži byli krutí. Mnozí z nich jsou laskavější duše než lidé, za nimiž jste sem přišli, ti vysoce postavení aktéři, jimž byste chtěli být co možná nejdříve představeni. Majitele obchodů prostě jen vůbec nezajímají tajemné bytosti, které vyrábějí to zboží, jež oni prodávají. Svět už překonal dávné stadium, kdy se na vesnici znával každý s každým, dnes se píše moderní věk: objedná se padesát kusů mýdla z kamenouhelného dehtu a za pár dní přijede dvoukolák se zbožím. Kde a jak se to mýdlo vzalo, na to se moderní člověk neptá. Všechno na tomto světě vychází již zcela hotové z lůna dobrotivého molocha zvaného průmysl; nekonečný proud předmětů – roztríděných podle jakosti a naprosto stejných – se řine z otvoru skrytého za závoji kouře.

Můžete poukázat na to, že mračna sazí z továrních komínů Hammersmithu a Lambethu špiní celé město stejnou měrou a že je to pokořující připomínka toho, odkud ta hojnost opravdu pochází. Ovšem pokora nepatří k vlastnostem moderního člověka a znečištěný vzduch lze dýchat docela dobře: jeho jedinou nevýhodou je souvislá vrstva špíny, kterou se potahují výlohy obchodů.

Ale má nějaký smysl, vzdychají majitelé krámů, nostalgicky toužit po minulosti? Nadešel věk strojů, svět již nikdy nebude čistý, ale ach, povzdychnou si vzápětí: těch výhod, co jim z toho na

oplátku plyne!

Při otvírání obchodů se už stačili zpotit, toho dne naposledy. Houbami namočenými ve vlažné vodě myjí začernalou jinovatku z výloh a břechku tvrdými košťaty vymetají do škarpy. Stoupají si na špičky, natahují ruce, snímají okenice, desky, mříže a tyče, které přes noc opět ochránily jejich zboží. Po celé ulici mizí zdobné kovové hávy obchodů a klíče chřestí v klíčových dírkách.

Podnikatelé už spěchají – co kdyby přišel někdo s penězi a dal přednost otevřenému krámku před polootevřeným? V tuhle ranní hodinu je kolemjdoucích jen pár a často bývají divní, ale do Greek Street mohou zabloudit různí lidé a nedá se předem říct, kdo tam bude utrácet.

Cestou k hospodě Mámino zlatíčko má Caroline na vybranou z nevidaného množství zboží; nabízejí jí ho vtíravě obchodníci, kteří před chvilkou otevřeli své pevnosti a teď už vybírají ty nejlákavější výrobky, které by mohli venku na chodníku vystavit. Skoro jako by nechápali, proč se obtěžovat zbytky nějaké zdrženlivosti, když už beztak skoncovali s cudností v podobě okenic a dveří. Strkají Caroline do cesty podnosy s knihami, některé svazky dráždivě otevřeli, aby byly vidět celostránkové barevné ilustrace. Vycpané figuríny natahují sešité ruce a úpěnlivě Caroline prosí, aby si koupila šaty, které mají na sobě. Výlohy zahalené těžkými závěsy se bez varování odstrojují.

„Brý ráno, madam!“ křikne ne jeden z mužů, které Caroline spěšně mívá. Všichni vědí, že není žádná madam – to plyne už jen z toho, že je v tuhle hodinu na nohou –, jenže oni sami taky nepatří k *gentlemanům* podnikatelského stavu a nemohou si dovolit opovrhovat klientelou. Ostře si uvědomují, o kolik příček společenského žebříčku stojí níže než velcí majitelé obchodů z Regent Street – těm se „kupci“ *nikdy* neříká –, a tak ještě rádi prodají botky, bichle, bochánky a blůzky kurvě stejně jako komukoli jinému.

Caroline a kupci z Greek Street, kteří jí nadbíhají, mají společný jeden zásadní rys: valná většina toho, co doufají prodat, ani zdaleka není panenská. Najdou se tu knihy se stránkami zubatými od toho, jak je předchozí majitel rozřezával nožem na papír; tamhle stojí nábytek, který už komusi připadal příliš staromódní, a tak se ho

zbavil – pořád má ale svou hrdost, pořád je použitelný, navíc levný a láká kohokoli, na koho dolehly těžké časy, aby se té tíži poddal a klesl ještě o poznání níže. Přistanete hezky do měkkého, dámy a pánové! Nabízejí tu postele, ve kterých se už spalo – ale byli to ti nejčistší lidé na světě, pane, ti úplně nejčistší. (Ledaže by se v nich třeba válel nějaký nešťastník prolezlý nemocemi, jejichž zárodky možná ještě číhají v matraci. Takhle vypadají morbidní představy lidí, které bankrot, podvody či prostopášný život stáhly do takových společenských hlubin, že nákup nového vybavení domácnosti v Regent Street již nepřichází v úvahu.)

Zdejší ošacení, to je ukázka ještě pochybnějšího vkusu. Nejenže jde o konfekci (tedy šaty, které nejsou určené pro někoho konkrétního), ale některé kousky tu *již někdo nosil* – a ne zrovna jednou. Tohle vám prodavači samozřejmě poprou – rádi by si mysleli, že Petticoat Lane a hadrářství stojí tak hluboko pod nimi, jako Regent Street stojí nad nimi.

Ale dost již o těchto lidech. Vystavujete se nebezpečí, že ztratíte Caroline z dohledu, tu totiž k většímu spěchu pohání hlad. Už teď váháte, protože před sebou vidíte dvě ženy, obě pěkně stavěné, obě v černém korzetu, oběma se při rychlé chůzi na zadku natřásají objemné záhyby. Jakou že barvu měla Carolinina sukně? Modrou, s šedými pruhy. Dohoňte ji. Ta *druhá* děvka vás nepředstaví nikomu, koho by stálo za to znát.

Caroline je takřka u cíle; oči upíná na pohupující se dřevěný vývěsní štít hostince Mámino zlatíčko, na zpuchřelou malbu prsaté dívky a její ohavné mámy. Překoná poslední překážku – stoh novin, který se jí sveze do cesty přímo pod nohy – a už cítí neodolatelnou vůni horkých závinů i čerstvě načepovaného piva a otevírá staré modré dveře se zarámovaným mottem *NETŘÍSKEJTE PROSÍM DVEŘMI, RUŠÍTE OCHLASTY ZE SPANÍ*. (Zdejší hostinský se rád zasměje a je rád, když se ostatní zasmějí s ním. Když tam tu cedulku kdysi přibíl, citoval to upozornění Caroline tak často, až skoro získala dojem, že ji naučil číst. Jenže jí se brzy začalo plést „prosím“ s „dveřmi“, stejně jako „ochlasty“ a „spaní“.)

Vydejte se za Caroline dovnitř a snadno nahlédnete, že tu žádní opilci nespí. Mámino zlatíčko stojí několik příček nad nejspřstšími

pajzly a i přes to rozverné motto tu ochlasty vyhazují, jakmile hrozí nebezpečí, že by se mohli servat nebo pozvracet. Jde o solidní vydrhnutou hospodu, samá mosaz a špatně namořené dřevo, ze stropu visí rozličné ozdobné pивní soudky (přestože zde čepují jediný druh piva) a na stěně za barem zase sbírka pивních tácků a uzávěrů od lahví.

Z devětačtyřiceti očí v místnosti sleduje Carolinin příchod jen osm či deset, protože na pořadu dne je tu vesměs náruživé pití a nadávání na poměry. Ti, co se po ní ohlédnou, jí věnují pozornost alespoň tak dlouho, aby zjistili, kdo či přinejmenším *co* je zač, načež se jejich pohledy stočí zpátky k zlatavé pěně jejich hořkého hnědého piva. Pozdě večer po ní možná zatouží, ale v tuhle ranní hodinu, kdy hlava bolívá nejvíc, je pomyšlení na tělesnou námahu, za kterou by notabene ještě měli platit, příliš nepřitahuje.

Touhle dobou si o hospodské stoly opírají lokty samí otrhanější chlapi; žádný z nich není úplně budižkničemu, ale k něčemu se taky moc nemají. Většina knoflíků na jejich kabátech a košilích je pevně přišitá, na pletených šátcích kolem jejich krků je vidět, že je nedávno někdo vypral, a boty na nohou mají pevné, a pokud nejsou úplně vyleštěné, pak víc než mírně zašlé taky nejsou. Většina zdejších chlapů není bez práce dlouho a z větší části má rovněž manželky, které nad nimi ještě nezlomily hůl. Carolinina přítomnost je v žádném případě nepohoršuje ani nepřekvapuje; čeká vás ještě dlouhá cesta, než vkročíte do podniku, kam směřjí jen pánové.

„Ahoj Caddie,“ pozdraví ji hostinský a zvedne ruku, na níž se lesknou kapičky piva. „Copak, vzbudili tě ptáci?“

„Ani náhodou, Eppie,“ opáčí Caroline. „Vůně tvýho pečiva a piva.“

Tahle výměna slov je čirá formalita, protože už jí rovnou čepuje do džbánku a gestikuluje na manželku, aby přinesla závin. Ze všech zákazníků jediná Caroline může jíst a pít na sekeru, protože se jí jako jediné dá věřit, že mu zaplatí později. Který muž, jehož přítomnost v hospodě touhle dobou křiklavě svědčí o nezaměstnanosti, by mohl tvrdit, že i když je momentálně na mizině, přijde k penězům už dneska večer? Od té doby, kdy přišla o ctnost, získala si Caroline úctu tam, kde ji potřebuje nejvíc.

To neznamená, že s penězi zachází rozumně. Tak jako většina prostitutek utratí svou mzdu, jakmile s ní osamí. Peníze vydává za jídlo a činži, krom toho si ještě kupuje cukrovinky, alkohol, čokoládu, občas šaty, v létě zmrzlinu, v zimě chodí do podniků, kde je teplo – do restaurací, kabaretů, obludáří, na pantomimu –, prakticky kamkoli, jen když nezůstane na mrazu. A jistě, navíc si nakupuje přísady na výplach a dříví na podpal a svíčky a každou neděli prskavku za penci, ty miluje už od dětství a zapaluje si je v noci, tak jako papeženci zapalují votivní svíčky. Ani jedna z těchhle neřestí ji moc nestojí – aspoň ne v porovnání s výdaji karbaníků a s penězi za léky pro dítě –, a přece Caroline nikdy neušetří ani šilink. Šaty z konfekce, prskavka za penci, rozptýlení za šest pencí... jak to, že na to může padnout tolik peněz? Určitě musí mít nějaké další výdaje, ale ani kdyby se propadla, nevzpomene si jaké. To nevadí: její příjem je tekutý, takže nikdy není ve finanční tísní nadlouho.

Caroline zhltně závin s dravou náruživostí, kterou by ještě jako úctyhodná yorkshirská panička jiným lidem netrpěla. Na tu třesoucí se směs mouky, skopového kolínka, volského ocasu a horkého výpeku, kterou drží v dlaních, vidličku ani nůž nepotřebuje. Žvýká s otevřenou pusou, aby dovnitř mohl ochlazující vzduch. Za pár minut už si olizuje ruku.

„Díky, Eppie, přesně tohle jsem potřebovala.“ Dopije pivo, vstane a sklepe si ze sukně drobečky z pečiva. Žena hostinského po ní s kyselým výrazem ve tváři zamete. Caroline pantomimicky předvede pusou na rozloučenou a odejde.

Venku se civilizovaný svět pořád ještě úplně neprobudil. Kupci nadále vykládají zboží a zloději, lepiči plakátů, žebráci a poslíčci tomu přihlížejí. V dohledu se nenacházejí žádné ženy krom dvou černě oděných prodavaček květin, které se tiše hádají o území. Poražená se nakonec skloní ke svým pochybným kytičkám, dív že do nich nesletí, a s nahrbenými snědými zády odveze svůj trakař blíž ke stanovišti tažných koní.

Caroline není zvyklá vyskytovat se na ulici tak brzo ráno a skoro na ni sedá hrůza z toho, kolik hodin z toho dne si bude muset odžít. Napadne ji, že by někomu pro ukrácení dlouhé chvíle měla nabídnout

své tělo, ví ale, že se nejspíš nebude obtěžovat, pokud se jí příležitost nenabídne sama. Tak naléhavě ty peníze nepotřebuje. Svíčky si koupí, až bude chtít. Proč si dělat těžkou hlavu s tím, že nemá ani vindru, když si za dvacet minut může vydělat víc než dřív za den?

Ví, že by si měla střídat, ale brání jí v tom povážlivá lenost a morální slabost. Kdyby byla za ta léta šetrná, mohla by si z výdělků nacpat čepec bankovkami tak, že by praskal ve švech, ale ona šetrnosti dávno odvykla. Když nemůže spasit ani dítě, ani svou nesmrtelnou duši, hromadění mincí v naději, že je jednoho dne vymění za barevné papírky, jí připadá nesmyslné. Smrt manžela a dítěte ji připravila o smysl života, smysl pro odpovědnost, ba dokonce i o jakoukoli představitelnou budoucnost. To oni přetvářeli její život v *příběh*; to oni mu podle všeho dávali počátek, střed a konec. Dnes její život připomíná spíš noviny: bezcílný, aktuální, plný bezvýznamných epizodek, které bude plukovník Leek vypočítávat, aniž jim někdo věnuje pozornost. K čemu je celé společnosti krom toho, že tu a tam zachytí výron spermatu, který by jinak obtížil úctyhodnou paní? Klidně by mohla být mrtvá. A přece existuje a navzdory všemu je šťastná. V tomto ohledu má jasnou výhodu oproti mladé ženě, s níž se co nevidět seznámíte.

„Šušu?“

Caroline se cestou zpátky po Greek Street zastavila před zatuchlým a šerým papírnictvím, protože uvnitř zahlédla – je to opravdu ona? – ano, je to Šušu čili Sugar, jak je všeobecně známa. I v tom šeru – *obzvláště* v tom šeru – je její dlouhé tělo nezaměnitelné: hubené jako tyčka, s plochou hrudí a kostnaté jako u mladíka se souchotinami, ruce pak má na dámské rukavičky málem příliš velké. Pokaždé tentýž první dojem ze Sugar: nechutné překvapení při pohledu na vysokého, vyzáblého kluka navlečeného od krku po kotníky do ženských šatů; a pak, když poprvé zahlédnete tvář toho podivného tvora, záblesk pochopení, že tenhle chlapec je žena.

Jakmile se ozve její přezdívkou, žena se stohem bílého psacího papíru přitisknutým k zelené šněrovačce se otočí. A ta šněrovačka přece jen nějaké to poprsí ukrývá. Možná nestačí na to, aby se z něj nakojilo dítě, ale je dostatečně velké na to, aby potěšilo jisté pány. A nikdo nemá vlasy tak zlatooranžové jako Sugar ani kůži tak zářivě

bledou. I kdyby byla zahalena jako arabská odaliska a nebylo z ní vidět nic jiného než oči, už jen ty by postačily k určení jejího pohlaví. Nahé oči lemované hebkými vlasy se lesknou jako oloupané ovoce. Jsou to oči, které slibují všechno.

„Caddie?“

Žena v pološeru zvedne zelenou rukavici k obočí a zamžourá do slunečního světla z ulice; Caroline zamává, ještě jí nedochází, že její přítelkyně je oslepená. Kvůli máchající ruce po přecpaných policích přejíždějí svazky slunečních paprsků a Sugar mžourá ještě usilovněji. Hlavou na dlouhém krku kolébá ze strany na stranu a skrz pichlavou houštinu brků, tužek a psacích per se snaží zjistit, kdo že ji to volá. Caroline vejde do obchodu – plaše, protože tu nemá co pohledávat.

„Caddie!“

Když mladší žena pozná svou starou kamarádku, její tvář rozkvetá tím, co už tolika mužům připadlo neodolatelné: očividnou extází vděku, že se takového setkání vůbec dožila. Doběhne ke Caroline, obejmě ji a políbí, což prodavač za pultem kvituje úšklebkem. Ne že by ho uvedl do rozpaků takový projev citů, spíš to zasadí ránu jeho hrdosti: Sugar obsluhoval, jako by byla dáma, choval se k ní dost podlézavě, a teď to soudě podle všedního vzhledu její přítelkyně vypadá, že se mýlil.

„Bude to všechno, madam?“ odkašle si prodavač a strojeně přeje malou prachovkou po polici s kalamáři.

„Ale ano, děkuji,“ odpoví Sugar a nechá melodicky rozeznít noblesní samohlásky i svědomité souhlásky. „Jenom prosím... kdybyste byl tak laskav... a udělal s tím něco, aby se to dalo snadněji nést?“ A předá mu přímo do rukou stoh papíru, mírně zprohýbaného po tom pevném objetí. Zamračeně jí nákup zabalí do proužkovaného papíru a převáže motouzem, z něhož nakonec vyrobí jakés takés poutko. Sugar zavrtní, mile mu poděkuje, přijme od něj ten balíček, chvilku se kochá jeho rukodělným výtvozem a smyslným pohlazením ruky v rukavici ocení kvalitu jeho práce. Pak se k němu obrátí zády a vezme svou přítelkyni za rámě.

Venku na slunci, a když už jsou tak blízko u sebe, se Caroline a Sugar navzájem mlčky zkoumají, i když se tváří, že ne. Je to pěkných pár měsíců, co se setkaly naposledy. Za takovou dobu může ženská

krása nenávratně zajít, kůži mohou sežrat neštovice, vlasy vypadat po revmatické horečce, oči se mohou podlít krví a rty zase křivě srůstat po ráně nožem. Ale ani na Caroline, ani na Sugar není žádné větší opotřebenění znát. Život k nim byl laskavý, anebo přinejmenším šetřil krutostí.

Starší žena si povšimne, že Šušiny rty jsou bledé, suché a odlupuje se z nich kůže, ale nebyly snad vždycky takové? Když byla Sugar chudší, ještě než se přestěhovala do lepšího, bydlely ona a Sugar v St Giles troje dveře od sebe a i tenkrát kunčafti čas od času zaťukali na špatné dveře a žádali „tu holku se suchými rty“. Caroline ví i to, že Sugar má něco s kůží na rukou a zakrývá to rukavičkami: není to nic hrozného, jen nehezká vyrážka, což jí muži opět rádi odpouštějí. Proč by muži měli Sugar takové vady promíjet, to pro Caroline doposud zůstává záhadou; popravdě řečeno nenalézá nic, v čem by ji Sugar po fyzické stránce převyšovala.

Musí na ní být víc, než se na první pohled zdá.

„Vypadáš strašně dobře,“ prohodí Caroline.

„Cítím se pod psa,“ opáčí Sugar tiše. „K čertu s Bohem a celým jeho špinavým odporným světem.“ Jak její tvář, tak hlas jsou klidné; klidně by se takhle mohla vyjadřovat k počasí. Z jejich oříškově hnědých očí vyzařuje vlídná, dobrá nálada, nebo to tak aspoň vypadá. „Už aby přišel Soudný den, co myslíš?“

Caroline napadne, jestli jí neunikla pointa vtipu, který teď Sugar vypráví vzdělaným pánům, když se nově přestěhovala do Silver Street. Tenkrát, ještě v Church Lane, byla se Sugar legrace. Když si vzpomene na její scénku – tu všechny děvky milovaly –, ještě teď se musí usmát. Ne že by si ji nějak zvlášť pamatovala, to ne; obnášela nejen hraní, ale i slova, stovky slov, a ta slova na tom byla nejlepší. Sugar předstírala, že svádí neviditelného muže, žadonila hlasem, který skoro přeskakoval žádostivostí. „Ale vy mi *musíte* dovolit polaskat vám koule, jsou tak *krásné* – jako... jako *psi* hovínko. *Psi* hovínko krčící se pod vaším...“ Vaším čím? Šušu pro to měla parádní slovo. Slovo, ze kterého by se člověk počůral. Ale Caroline ho zapomněla a teď se nehodí, aby se na něj vpytávala.

Caroline si odjakživa lámala hlavu, proč je Sugar mnohem

vyhledávanější a žádanější prostitutka než ona, ale tak to prostě je, a pokud se dá spolehnout na profesní drby, poslední dobou to platí víc než kdy jindy. Rozhodně nelze pochybovat o tom, že přesídlení do Silver Street – co by kamenem dohodil od nejšířší, nejbohatší a nejmýstavnější dopravní tepny Londýna – se dá stejnou měrou přičíst poptávce po Sugar jako ctižádosti její bordelmamá.

Z čehož plyne otázka: co dělá Sugar tady v ošumělém papírnictví v Greek Street, když teď žije na dosah nádherným obchodům ve West Endu? Proč riskovat, že si zašpiní lem těch nádherných zelených šatů na vozovkách, kde nikdo nespěchá zametat koňské kobližky? A vůbec, proč se vlastně obtěžovat vstávat z postele (v Caroliných představách královsky luxusní postele) před polednem?

Když se Caroline zeptá: „Co tu vlastně děláš? Vždyť je to sem pro tebe pěkná dálka, ne?“ Sugar se jen usměje, bílé rty má suché jako křídla můr.

„Já... jsem tu byla na návštěvě za někým známým,“ odpoví.
„Celou noc.“

„No jasně,“ usměje se Caroline.

„Ne, vykládáš si to špatně,“ pospíší si Sugar vážně, „byla jsem za starou kamarádkou.“

„No a jak se má?“ chce z ní Caroline vytáhnout jméno.

Sugar na okamžik zavře oči. Řasy má husté a má jich dost, což bývá u zrzek vzácnost.

„Ona... už odešla. Byla jsem se rozloučit.“

Caroline a Sugar tvoří nesourodý pár, jak tak spolu krácejí po ulici: starší žena má drobnější kosti, kulatý obličej a dmoucí se poprsí a vůbec je pohlednější a má hezčí postavičku než její společnice, vysoká, mrštná dívka zahalená v hedvábných šatech barvy mechu. Ačkoli tahle Sugar nemá ňadra, která by stála za řeč, a kosti jí skrz látku korzetu povážlivě ční, nese se elegantněji a s větší ženskou hrdotí než Caroline. Hlavu drží vysoko a se svým oblečením jako by splývala, jako by šlo o její vlastní kožesinu a peří.

Caroline uvažuje, jestli muže na ní přitahuje tahle animální vyrovnanost. To a drahé šaty. Ale to se mýlí: ono to jen souvisí se schopností Sugar konverzovat s muži, jako je ten, kterého zakrátko poznáte. To a ještě maličkost: nikdy neříká ne.

„Jak daleko od domu chceš dneska začít?“ ptá se teď Sugar Caroline.

„Tady teda ne,“ zamračí se starší žena a zagestikuluje směrem k St Giles. „Možná na Crown Street.“

„Vážně?“ přeptá se Sugar se zájmem. „Před pár měsíci se ti docela dařilo kolem Soho Square, ne?“ (Tady vidíte další důvod, proč Sugar ve svém řemesle tak vynikla: dokáže si vybavit nikterak fascinující podrobnosti ze života druhých.)

„Nevydržela jsem s nervama,“ povzdychne si Caroline. „Když jsme se tenkrát potkaly a já byla ze Soho Square úplně vodvázaná, tak jsem zrovna chytla dva prvotřídní kunčafy za sebou a myslila sem si: tohle bude vodteďka můj flek. Jenže to bylo jen začátečnický štěstí, Šušu. Já sem, takhle hluboko do slušnejch čtvrtí, prostě nepatřím. Měla bych vědět, kde je moje místo.“

„Nesmysl,“ opáčí Sugar. „Polovina těchhle chlapů nepozná ten rozdíl. Stačí si na sebe navlíct černý hadry, zhluboka se nadechnout, nafouknout tváře a spletou si tě s královnou.“

Caroline se pochybovačně zazubí. Vlastní zkušenost jí říká, že udělat dojem na velký přesycený svět není tak jednoduché.

„Oni mě prokouknou, Šušu. Z písku provaz neupleteš.“

„Ale upleteš,“ zvažní najednou Sugar. „Záleží jenom na tom, kdo ten provaz kupuje.“

Caroline si povzdechne. „No, když se držím ve *svý* části města, je o mě větší zájem a míň chlapů mi dá košem. Pokaždý, když to zkusím na západ vod Crown Street, tak je to boj.“ Zašilhá po Greek Street směrem k Soho Square, jako kdyby všechno, co se rozkládá za židovskou školou a charitou, bylo nedostupné, jako by se tam nešlo vyškrábat. „Jo, vobčas klofnu cizince, jasně, a kluky z venkova, najde se jich pár, co jsou takový jelimani, že se furt táhnou za mnou. Ty si s nima celou cestu povídáš: ‚Jo, a copak vás přivádí do Londýna, panáčku?‘ a než se vzpamatujou, skončeš v Church Lane a nemaj kam vycouvat. Tak si vemou svou libru masa, dobře ti za to zaplatěj a řeknou si, že udělali zkušenost. Ale taky narazíš na jiný, který furt votravujou: ‚A je to ještě daleko, je to daleko, už tam budem? – abys ty nebyla jedna z těch cour ze *Starýho města*.‘ V takovým případě se někdy daj zatáhnout do postranní uličky a

přemluvit, aby se spokojili s rychlovkou o zed', ale někdy tě celý dožraný setřesou někde napůl cesty a ještě na tebe hulákaj: „Co takhle obtěžovat někoho sobě rovnýho?‘ Když ti tohle udělaj, Šušu, úplně na tebe padne deka. Je ti pod psa, chce se ti jen zalízt domů a vybrečet se...“

„Ne, ne,“ kroutí Sugar hlavou. „Takhle se na to nesmíš dívat. Ty jsi ponižila je, a ne naopak. Oni si mysleli, že jsou rytíři na bílém koni, a ty jsi je dovedla k poznání, že vůbec nevystupují tak, jak si mysleli. Jestli bylo jejich postavení tak očividné, proč by je vůbec ženská jako ty oslovila? Říkám ti, že to *oni* jdou domů s brekem – ti nafoukaní rozechvělí červíci. Cha!“

Obě se rozesmějí, byť Caroline jen na chvíli.

„No, ať si to viděj jak chtěj,“ řekne, „stejně z toho někdy natahují. I před lidma.“

Sugar vezme Caroline za ruku, prsty šedé a zelené rukavice se propletou a Sugar řekne: „Pojď se mnou na Trafalgar Square, Caddie. Koupíme si něco dobrého na zub, nakrmíme holuby – a mrkneme se na funebrácký bál!“

Znovu se zasmějí. „Funebrácký bál“ je jejich soukromý vtíp, přičemž vtípy jsou to hlavní, co přežilo ty tři roky, kdy už nejsou sousedky a důvěrné přítelkyně, které se vídají každý den.

Zakrátko už spolu kráčí labyrintem ulic, které nejsou ani jedné k ničemu – ulic, které znají pouze jako adresy jiných bordelů a hampejzů, ulic, jež k asanaci určili projektanti snící o široké třídě pojmenované po hraběti ze Shaftesbury. Když překročí neviditelnou hranici mezi St Anne a St Martin-in-the-Fields, nespátří ani stopy po nějakých svatých či po polích, pokud do toho nezapočítáme stromy lemovaný trávník na Leicester Square. Namísto toho dávají pozor, jestli nenarazí na cukrárnu, do níž zašly při posledním setkání.

„Nebylo to tady?“ (V těchhle moderních časech se obchody tak rychle objevují a hned zase mizí.)

„Ne, dál.“

Z londýnských cukráren (neboli „patisérií“, jak se mají poslední dobou sklon stylizovat) – zatuchlých a stísněných krámků, které vypadají jako přizdobená železářství a inzerují širokou nabídku připosražených cukrářských výrobků jako „gateaux“ – by se

Francouzi navštěvující Albion zděsili, jenže Francie je daleko předaleko za vzdálenou úžinou a patisérie v Green Street je pro lidi jako Caroline s dostatek exotický podnik. Když ji Sugar provede dveřmi, oči se Caroline rozzáří prostou radostí.

„Tyhle dva,“ ukáže Sugar na nejlepšívější, nejsladší a nejkrémovější vystavené zákusky. „A tamten taky. Ještě dva – ano, dva od každého.“ Obě ženy se hihňají a navzájem si dodávají odvalu, jak už to chodí, když se sejde pár holek. Po valnou část svého života se musí vystříhat všech slov a gest, která by mohla ohrozit vachrlaté zduření mužské pýchy; jaká to úleva, když mohou odhodit zábrany!

„Do stejného pytlíku, *mejdames*?“ zakření se na ně majitel obchodu; dobře ví, že ty dvě jsou dámy asi tak, jako je on Francouz.

„Ale ano, díky.“

Caroline opatrně drží oba bachraté papírové kornouty na prsou za zúžené konce, porovnává čtyři krémovité hrudky uvnitř a snaží se rozhodnout, kterou sní dřív. Majitel obchůdku dostal zapláceno v plné výši a vyprovází je veselým „*Bondžúr*“. Jestli si prostitutky kupují po dvou dortících, pak jen ať jich chodí víc! Cukroví si na ctnostné nepočká, nezůstane čerstvé navěky, poleva se už začíná roztékat. „Přijďte zas, *mejdames*!“

Takže kupředu za další atrakcí. Když jim k Trafalgar Square zbývá jenom kousek – jak skvělé načasování –, zábava právě začala. Mimo jejich dohled vychrlil kolos nádraží Charing Cross nejvydatnější várku pasažérů za ten den a ta lidská záplava se rozlévá po ulicích. Stovky úředníků v ponuře černých oblecích se valí do jejich zorného pole, nával černobílé uniformity spěje ke kancelářím, které je všechny polknou. Množstvím i uspěchaností působí směšně, a přece se všichni tváří vážně a netečně, jako by se jejich mysl upírala k vyšším cílům – což jim na směšnosti jen přidává.

„*Fu-ne-brácký bál, fu-ne-brácký bál*,“ propěvuje si Caroline jako dítě. Vtip je to sice dávno obehnaný, zato osvědčený a to jí úplně stačí.

Sugar se takhle snadno zavděčit nelze; v předvídatelných reakcích tuší past. Vyprávět starou anekdotu, zazpívat starou písničku – to znamená uznat porážku, spokojit se se svým údělem. Z nebe se dívají

Sudičky, a když něco takového zaslechnou, zamumlají si: „Á, *tahle* je celkem spokojená, kdybychom jí změnili osud, jenom bychom ji tím zmátli.“ A Sugar se zkrátka rozhodla být jiná. Sudičky na ni mohou shlédnout, kdykoli se jim zlíbí, a ona bude vždycky vyčnívat z davu a odhodlaně nastavovat hlavu kouzelné hůlce změny.

Takže ti rojící se úředníci již nemohou být funebráci; co mohou být? (Banální pravda je přirozeně taková, že jde o úředníky – ale to by nestačilo: bez představitosti se ještě nikomu nepodařilo uniknout k lepšímu životu.) Tedy... jde o ohromnou masu účastníků večírku přechajících z luxusního hotelu, to je ono! Bije se na poplach: Hoří! Potopa! Zachraň se, kdo můžeš! Sugar se zadívá na Caroline a zamyslí se, jestli se jí má svěřit s novou představou. Ale úsměv starší ženy jí případně prostomyslný, a tak se Sugar rozhodne, že to neudělá. Jen ať si Caroline nechá svoje drahé funebráky.

Úředníci se teď hemží všude, hrnou se ven z omnibusů, vyrážejí do všech světových stran a v balíčcích převázaných provázkem svírají zabalené obědy. Po celou dobu před ně s rachotem vyjíždějí další a další omnibusy, na jejichž střeších se na podélných dvojítych lavicích ve větru klepají další řady úředníků.

„Kdyby tak sprechlo,“ zazubí se Caroline a připomene tím, jak naposledy stály v závětrí a pištěly blahem při pohledu na omnibusy, které převážely všechny ty kancelářské myšky v nemilosrdném lijáku. Těm uvnitř nic nechybělo, ale nešťastníci na střeše se utrápeně krčili pod baldachýnem deštníků. „To je mi podívaná!“ jásala. Teď spíná ruce v rukavičkách jakoby v modlitbě, přeje si, aby se nebesa znovu otevřela a jí se opět naskytna ta podívaná. Dnes ale nebesa zůstanou zavřená.

Pod vlídným sluncem vládne na ulici ještě zběsilejší ruch, chaos chodců a vozidel takřka nerozlišujících mezi vozovkou a cestou pro pěší. Židovští komisionáři ve čtyřkolových uzavřených kočárech pomalu projíždějí houfy úředníků, asi jako sedláci, kteří se snaží s vozy na seno projet stádem ovcí. Po jejich bocích se vezou kupecké šlechtičny s roztrášenými psíčky na klínech. Velkoobchodníci, kteří zvedají nos viditelně výše než maloobchodníci, vystupují z drožek a mácháním špacírek si klestí cestu.

Rozsah celé té přehlídky člověk nejlépe ocení z nitra Trafalgar

Square: davy úředníků proudí kolem nich jako velká armáda obklopující Nelsona. Sugar s Caroline úplně stačí, když se s cukrovinkami a balíčkem nad hlavou prostrkají až na náměstí. I v té tlačenci jim muži na každém kroku uvolňují cestu, někteří s bezelstnou úctou, jiní s vědomým opovržením.

Najednou jako by Caroline a Sugar měly pro sebe všechen prostor na světě. Opírají se o piedestal kamenného lva, se zakloněnou hlavou pojídají dortíky a z rukavic si olizují flíčky šlehačky. Je to asi stejně velký prohřešek proti bontonu, jako by z nich slízávaly stříkance semene. Dáma by zákusek jedla jen na talířku v hotelu, nebo přinejhorším v obchodním domě – i když nikdo neví, na koho nebo na co by také člověk mohl nešťastnou náhodou v tak všeobecně útulném místě narazit.

Ale na Trafalgar Square působí pohoršlivé chování méně nápadně; koneckonců jde o oblíbené výletní místo cizinců a ještě větší oblibě se těší u holubů – a kdo v takové špíně a tlukotu křídel dokáže zcela zachovat dekorum? Lidé ze společenské třídy, které na takových věcech záleží (patří k nim i lady Constance Bridgelowová, ale ještě zdaleka nenadešel čas, abyste se s ní setkali), vám řeknou, že té verbeži (čímž by Constance nejspíš myslela holuby, ale možná i cizince) velice svědčí přítomnost oficiálně schváleného stánku, v němž se za půl pence prodávají kornouty s ptačím zobem. Když Sugar s Caroline dojedí zákusek, koupí si u tohoto stánku kornout, jen aby viděly, jak se všude kolem nich slétají ptáci.

Byl to Carolinin nápad; proud úředníků zřídil, protože je spolykala velvyslanectví, banky a kanceláře; ji ale už beztak znudili. (Ještě před ztrátou mravopočestnosti dokázalo Caroline vyšívání nebo pomalé mrkání dítěte uvést do vytržení i na několik hodin: dnes sotva dokáže udržet pozornost při orgasmu – pravdaže ne svém –, k němuž dochází v jednom z jejích vlastních tělních otvorů.)

A co baví takovou Sugar? Měří si Caroline s laskavým úsměvem, tak jako matka, která není s to úplně uvěřit, jaká maličkost dokáže potěšit její dítě, ale z nich dvou je matka Caroline a Sugar je dívka, které pořád ještě nebylo dvacet. Jestli jí nedělá radost házet semínka hejnu nevychovaných starých ptáků, pak co tedy? Á, to byste do ní museli proniknout hlouběji, než se komu kdy podařilo.

Mohu zodpovědět jednodušší otázky. Kolik je Sugar? Osmnáct. Jak dlouho se už věnuje prostituci? Pět let. Odečtete si to sami a dojdete k znepokojivé odpovědi, obzvláště vzhledem k tomu, že dívky v její době obvykle vstupují do puberty až v patnácti nebo šestnácti. Ano, ale Sugar byla vždycky předčasně vyspělá – a výjimečná. Už krátce poté, co byla zasvěcena do řemesla, vyčnívala nad špínou St Giles – odměřené a vážné dítě vyrůstající v randálu přisprostlého smíchu a opilecké bodrosti.

„Ta Sugar je divná,“ říkaly o ní kolegyně z branže. „Ta to dotáhne daleko.“ A to se jí skutečně podařilo. Dotáhla to až do Silver Street, což je v porovnání s Church Lane ráj. Ale pokud si ji představují, jak se promenuje se slunečníkem po Oxford Street, pak se mýlí. Skoro pořád sedí doma, zavřená ve svém pokoji, sama. Ostatní kurvy ze Silver Street, které pracují v okolních domech, pohoršuje malé množství jejích schůzek: jedna denně, nebo dokonce žádná. Co si to o sobě myslí? Proslýchá se, že jednomu muži účtuje pět šilinků, druhému dvě guineje. Co to má znamenat?

Na jednom se všichni shodnou: ta holka má zvláštní návyky. Zůstává vzhůru celou noc, i když už žádní chlapi nejsou k mání; co tam v tom osvětleném pokoji *dělá*, když nespí? Taky jí zvláštní věci – jednou ji někdo viděl, jak kouše syrové rajče. Po každém jídle si čistí zuby zubním práškem a vyplachuje si je takovou vodičkou, kterou kupuje v lahvi. Nelíčí se růží, naopak mívá tváře příšerně bledé; a nikdy nepije tvrdý alkohol, pouze pokud ji k tomu muž přinutí (a i tak ho často dokáže přimět, aby se k ní na okamžik obrátil zády, a pak vyplivne, co má v puse, nebo vylije skleničku do vázy). Co tedy vlastně *pije*? Čaj, kakao, vodu – a soudě podle jejích loupajících se rtů i toho dost málo.

Zvláštní? Podle ostatních děvek jste ještě zdaleka neslyšeli všechno. Nejenom že Sugar *dokáže* číst a psát, ale ono ji to dokonce baví. Mezi donchuány se možná začíná šířit její pověst skvělé milenky, což se ovšem ani zdaleka nevyrovná tomu, že mezi dalšími prostitutkami proslula jako „ta, co čte všechny ty knížky“. A nechte žádné šestákové sešitky – ne, čte *velké* knihy s více stránkami, než by kdy dokázala přelouskat i ta nejchytřejší holka v Church Lane. „Z tebe jednou bude slepejš, na to vem jed,“ opakovaly jí její kolegyně,

anebo také: „To tě nikdá nenapadlo: všeho moc škodí, tahle bude poslední?“ Ale Sugar nikdy nemá dost. Od té doby, co se nastěhovala do West Endu, začala chodit přes Hyde Park a jezero Serpentine do Knightsbridge. Tam často zavítala do dvou georgiánských domů na Trevor Square, které možná vypadají jako luxusní bordely, ale ve skutečnosti v nich sídlí veřejná knihovna. Rovněž si kupuje noviny a časopisy. A to i takové, v nichž se neobjevují skoro žádné obrázky, dokonce i ty, ve kterých se píše, že jsou určené jen gentlemanům.

Nejvíc peněz ovšem vydává za šaty. I na poměry ve West Endu vynikají její šaty pozoruhodnou kvalitou; ve špíně St Giles přímo bijí do očí. Než aby si na trhu v Petticoat Lane koupila z řeznického háku staré odložené šaty nebo v omšelém krámku v Soho použitelnou nápodobu současné módy, radši schraňuje každou šestipenci, dokud si nemůže dovolit něco, co vypadá, jako by to ta nejlepší švadlena ušila přímo pro ni. Přestože se takové iluze prodávají v obchodních domech, rozhodně nevyjdou lacino. Už jména látek – levantská *folicé*, saténová *velouté* a alžerín ve smetanově bílé barvě jistých tropických lastur, granátové červení a kouřové nefritové zelení – znějí dostatečně exoticky, aby se děvkám zasklil zrak, když jim to Sugar popisuje. „Takovejch cavyků,“ poznamenala kdysi jedna, „kvůli hadrům, který z tebe chlap strhá za pět minut a pak je ještě podupe!“ Ale muži zůstávají se Sugar v jejím pokoji mnohem déle než pět minut. Někteří zůstanou celé hodiny, a když Sugar vyjde ven, vypadá to, jako by ji ani nesvlékli. Co tam s nimi *dělá*?

„Povídám si,“ odpoví, pokud si jí někdo troufne zeptat. Je to škádlivá odpověď, naservírovaná s vážným úsměvem, ale celá pravda to není. Jakmile si zákazník vybere, podvolí se čemukoli. Jestli po ní chtějí její píču, můžou ji mít, přestože z tělních otvorů dává přednost ústům a konečníku: menší svinčik a větší klid duše po aktu. A k tomu chraplavému hlasu přišla v patnácti, když jí jeden z mála zákazníků, které nedokázala uspokojit, přitlačil špičku nože na hrtan krapet víc, než bylo záhodno.

Ale od Sugar se lze nadít mnohem víc než jen odevzdání a nemravnosti. Odevzdání a nemravnost jsou k máni levně. Za pár pencí na gin udělá spousta bezzubých babizen cokoli, oč je chlap požádá. Sugar se vymyká právě tím, že udělá totéž co ta nejzoufalejší

šlapka, ale udělá to s úsměvem plným dětské cudnosti. V její branži není vzácnějšího pokladu než dívka panenského vzezření, která se vystaví záplavě hnoje a pak se zvedne a voní po růžích, s očima přátelskýma jako kokršpaněl a úsměvem nevinným jako po rozhřešení. Muži se vracejí znovu a znovu a žádají si speciálně ji v domnění, že po ukojení oné konkrétní neřesti musí toužit úplně stejně jako oni. Při pohledu na to, jaký na ty chlapy dělá dojem, mohou její kolegyně jen se zdráhavým obdivem vrtět hlavou.

Ty, které by ji jinak nejspíš neměly v lásce, se Sugar snaží okouzlit. Napomáhá jí v tom její mimořádná paměť: jako by si dokázala vybavit všechno, co jí kdy kdo řekl. „Tak jak tvoje sestra pochodila v Austrálii?“ zeptá se kupříkladu staré známé rok poté, co se viděly naposledy. „Vzal si ji ten O’Sullivan v Brisbane, nebo ne?“ A její oči budou překypovat zájmem, nebo přinejmenším něčím velmi podobným zájmu, takže dojme i tu nejskeptičtější couru.

Fenomenální paměť pomáhá Sugar stejnou měrou i při jednání s muži. Na kručasy prý platí hudba, ale Sugar připadla na účinnější metodu, jak krotit surovce: tím, že si vzpomene na jeho názory na odborové hnutí či na nepopíratelné přednosti černého šňupacího tabáku v porovnání s hnědým. „Jistěže si na vás pamatují!“ řekne odpornému opičákovi, který jí před dvěma lety kroutil bradavkami tak neurvale, že málem omdlela bolestí. „Vy jste ten pán, co se domnívá, že požár v Tooley Street mají na svědomí carističtí Židé!“ Stačí pár dalších vyzvrácených informací a už ji bude vynášet do nebes.

Je vážně velká škoda, že se mozek Sugar nevylíhl v mužské hlavě a namísto toho se mačká a kroutí ve stíněném prostoru jemné dívčí lebky. Jak jen by mohla přispět k rozkvětu Britského impéria!

„Pardóóón, dámy!“

Caroline a Sugar se na místě otočí a spatří člověka, který se stativem a fotoaparátem provozuje svůj koníček nedaleko od nich na Trafalgar Square. S tím svým černým obočím, trollopovským plnovousem a tartanovým svrchníkem budí strach a ženy usoudí, že chce, aby se klidily ze záběru lidožroutského oka na stativu.

„Ale ne ne n-é-é, dámy,“ protestuje, když uhnou stranou. „Bylo by mi ctí! Bylo by mi ctí uchovat váš obraz navěky!“

Zadívají se na sebe a usmějí se: další amatérský fotograf, k nerozeznání podobný všem ostatním, zanícený jako spiritista a trhlý jako fialička. Před nimi stojí člověk sdostatek charismatický, aby do zvoleného obrazu přilákal svým šarmem holuby – a pokud ne, pak je alespoň sdostatek štedrý, aby šťastným kolemjdoucím za půl pence koupil kornout ptačího zobu. A když si obstarají vlastní, tím lépe!

„Jsem vám vskutku vděčný, dámy! Kdybyste teď mohly od sebe jen *trošinku* poodstoupit...!“

Hihňají se a ošívají, protože holubi už poletují všude kolem nich, sedají jim na čepce, drápky jim sekají po natažených rukách, usazují se jim na ramenu – a vůbec všude, kam zapadla semínka. I přes to třepetání přímo u očí se ze všech sil snaží nemrknout v naději, že v rozhodujícím okamžiku budou zachyceny v příznivém světle.

Fotografova hlava pod kápí nejdřív rejdí sem a tam, pak se celé jeho tělo napne, otřese se – a potom cvakne spoušť. Uvnitř fotoaparátu se zrodí chemický obraz Sugar a Caroline.

„Tisícere díky, dámy,“ řekne nakonec a ony vědí, že se s nimi definitivně loučí: žádné *au revoir*, ale sbohem. Má, co chtěl, a hotovo.

„Slyšelas, co říkal?“ nadhodí Caroline, ještě když ho obě sledují, jak si nese své trofeje k Charing Crossu. „Navěky. *Navěky*. To přece nemůže bejt pravda, ne?“

„Já nevím,“ odpoví Sugar zamyšleně. „Byla jsem jednou u fotografa v ateliéru a v temné komoře jsem mu koukala pod ruce, jak to dělá, aby se ty obrázky objevily.“ Ještě dnes si pamatuje, jak v tom červeném světle zatajovala dech a sledovala, jak se v mělkém zřídle chemikálií zhmotňují obrazy jako stigmata, jako přízraky duchů. Zvažuje, jestli to Caroline nemá vyprávět, ví ale, že by starší ženě musela vysvětlovat každé slovo. „Vytáhnou je z lázně,“ pronese, „a něco ti řeknu: *smrdí*. A jsem si jistá, že když něco takhle smrdí, navěky to prostě nevydrží.“ Svraštělé čelo skryje hustá ořina: jistá si není ani trochu.

Přemýšlí, jestli ty její fotografie z ateliéru přetrvávají navěky, a doufá, že ne. Když se tenkrát fotilo, netrápily ji žádné pochybnosti a pózovala nahá vedle pokojových květin, v punčochách u postele s nebesy a po pás ve vaně s vlažnou vodou. Nikoho se nemusela

dotýkat! Poslední dobou toho však začala litovat – od chvíle, co jeden její zákazník vytáhl ohmatanou fotografií rozpačité nahé holky a požadoval po Sugar, aby zaujala přesně stejnou pózu s týmž kartáčem, jež si předvídavě přinesl s sebou. V tom okamžiku Sugar pochopila, co to obnáší být natrvalo Sugar, Lotty či třeba Lucy, uvězněná na kartičce a předváděná cizím lidem, kdykoli se vlastníku fotografie zachce. V soukromí své ložnice se běžně nechává znásilňovat, jakmile to ale skončí, je to pryč, zpola zapomenuté s usychajícím potem. Ale být chemicky ustálená v čase a předávaná navždy z ruky do ruky: *to* je nahota, kterou již nikdy nelze zakrýt.

Kdybych vám ukázala fotografie Sugar, nejspíš byste si mysleli, že si nemá proč dělat hlavu. Vždyť vypadají kouzelně, namítli byste – nevinně, malebně, dokonce zvláštním způsobem důstojně. Stačí pouhé století a kousek – anebo řekněme jedenáct tuctů let – a daly by se přetisknout kdekoli, aniž by někoho napadlo, že by mohly morálně ohrozit či snad zkazit citlivá dítka. V luxusně vypravené knize velkého formátu, v níž se notoricky smazávají rozdíly mezi vysokým a nízkým, by mohla dokonce povýšit na umění. *Neznámá prostitutka, zhruba 1875*, tak by to mohlo stát v popisku – a co by mohlo být anonymnějšího? Jenže takhle by vám ušlo, proč se Sugar stydí.

„Ale představ si to,“ řekne Caroline. „Stovky let po tom, co zaklepeš bačkorama, tu pořád bude tvůj obrázek. A kdybych udělala ksicht, tak ten ksicht mi zůstane už nafurt... Z toho mi naskakuje husí kůže, a ne že ne.“

Sugar mimovolně přejede dlaní přes hranu svého balíčku; přemýšlí, jak nasměrovat rozhovor do méně kalných vod. Pohled jí utkví na Národní galerii na druhé straně a bolestná vzpomínka na muže s kartáčem vybledne.

„A co malované portréty?“ nadhodí Sugar. Ještě nezapomněla na Carolinin nezřízený obdiv ke studentovi malířství, který ji kdysi namísto platby odbyl skicou, na níž se měla údajně rozkládat yorkshirská údolí. „Z těch husí kůži nemáš?“

„To je něco jiného,“ odpoví Caroline. „Na těch sou... znáš to... králové a takový lidi.“

Sugar si ze svého encyklopedického repertoáru smíchu vybere zlomyslné uchechtnutí. „Pamatuješ se na ten portrét Kitty Bellové?“

Namaloval jí ho ten kozel stará z Královské akademie, co se do ní zabouchl. Dokonce visel na výstavě, Kitty a já jsme se na něj šly podívat. Jmenoval se ‚Prodavačka květin‘.“

„Jó, to máš recht – ta běhna.“

Sugar našpulí rty. „Žárlíš. Jen si to představ, Caddie, kdyby tebe na kolenou prosil nějaký malíř, aby ses nechala portrétovat. Ty nehybně sedíš, on pracuje a nakonec ti dá olejomalbu jako... jako odraz v zrcadle, který bys viděla toho dne, kdy jsi byla v životě nejkrásnější.“

Caroline zamyšleně olízne vnitřek kornoutu. Na jedné straně je namalovaná představou, kterou pro ni Sugar vymalovala, na druhou stranu ji jímá podezření, že si z ní Sugar utahuje. Ale škádlení stranou: Sugar se upřímně domnívá, že by se Caroline jako model výtečně hodila: ta hezká tvářička a statné tělo starší ženy jsou v klasickém slova smyslu malebnější než její vlastní kostnatá postava. Představuje si, jak se Caddiina ramena nadouvají ve večerních šatech, hladká, dokonalá, jako broskvičky, a porovnává tenhle pohled skrz růžové brýle s vlastním bledým trupem, jehož klíční kosti trčí z pihovatého poprsí jako držadla krbového roštu. Jistě, móda sedmdesátých let se čím dál víc přiklání k štihlejšímu tvarům, ale co je módní a co žena v hloubi duše považuje za ženské, nemusí být nutně totéž. Každý obchod s pohlednicemi je plný takových „Carolin“ a její tvář hledí odevšad, od obalů mýdel po sochy u veřejných budov – a nesvědčí to o tom, že se Caroline blíží ideálu? Sugar si to myslí. Ano, o preraphaelitech se dočetla v časopisech, ale tím to hasne; nepoznala by Burne-Jonese ani Rossettiho, i kdyby na ni padli. (Ne že by taková srážka byla statisticky pravděpodobná: dva malíři, dvě stě tisíc nevěstek.)

Carolinina hlava se zase vynoří z kornoutu a tentokrát jí na bradě ulpí flíček od šlehačky. Když si vychutnala představu, že se stane malířovou múzou a opovrhne penězi pro větší slávu vlastního portrétu, dospěla k závěru, že tohle nespolkne.

„Né, díky,“ odmítne ji strážlivě. „Už dávno vim, že když se člověk zaplete do her, kterým nerozumí, nakonec ho oholí, ani neví jak.“

Sugar hodí zmačkaný papírový kornoutek na zem a oklepe si ze sukně drobečky a ptačí zob. „Nepůjdeme už?“ navrhone, natáhne se

Caroline k obličejí a z brady jí jemně setře šlehačku. Starší žena se malounko odtáhne, mimo pracovní hodiny jí ta nečekaná fyzická blízkost zaskočí.

Je půl deváté. Funebrácký bál skončil a ulice se opět takřka vyčistily. Nejdřív otroci z podkrovních dílen, příležitostní nádeníci a tovární dělníci, teď úředníci: město polyká armády dřičů a pořád nemá dost. Celý den sem poproudí čerstvé zboží z celé Anglie, z celého světa. A k večeru Temže spolkně to, co nikdo nechtěl.

Caroline zívne, přičemž obnaží jeden zčernalý zub mezi bílými, a Sugar se jí nechá strhnout, ovšem sama si ostýchavě zakryje ústa rukou v rukavici.

„Panebože, hnedle bych zapadla do pelechu a chrápala bych, až by se hory zelenaly,“ prohlásí starší žena.

„To já taky,“ přidá se Sugar.

„Vzbudila sem se brzy. V Church Lane se vybourala dročka, tak blízko od mého okna jako...“ (ukáže na krále Jiřího) „jako je tamhle ta socha.“

„Zranil se někdo?“

„Myslím, že to nepřežila jedna ženská. Policajti odnášeli jednu mrtvolu v sukních.“

Sugar bleskne hlavou, že by mohla vzít Caddiinu nejednoznačnou větnou konstrukci doslova a pobavit kamarádku popisem seriózních kníratých policistů, jimž pod tmavými svrchníky šustí sukně. Namísto toho se zeptá: „A znala jsi ji?“

Caroline tupě zamrká. Něco takového jí vůbec nenapadlo.

„Bože, já *nevím*! Představ si, že by to byla...“ Obličej se jí zkříví, jak se v duchu snaží dosadit si do té ulice a hodiny některou ze svých kamarádek prostitutek. „Udělám nejlíp, když puđu domů.“

„Já taky,“ přikývne Sugar. „Jinak podnik paní Castawayové přijde o svou pověst.“ A na tváři jí zazáří úsměv, jehož významu se lidé jako Caroline nemohou dopátrat.

Krátce se obejmou a Caroline jako vždycky překvapí, jak si Sugar počíná rozpačitě a váhavě, jak to tělo, proslulé svou vláčností v náručí mužů, působí v objetí kamarádky nemotorně a dřevěně. Těžký balík s papírem, který se Sugar houpe v pěsti, narazí Caroline do stehna tak, že si náraz svou tvrdostí nezadá se špalkem dřeva.

„Přijď se za mnou podívat,“ pozve Caroline Sugar a pustí ji ze sevření.

„Přijdu,“ slíbí Sugar a do tváře se jí konečně vhrne trochu červeně.

Za kým se vydat? Za Caroline ne – ta vás zavede jen tam, odkud jste vyšli, a že to byl pěkně sešlý kamrlík. Zůstaňte teď se Sugar. Nebudete litovat.

Sugar nemarní čas tím, že by se ohlížela za Caroline, naopak si pospíší, aby už byla z náměstí pryč. Chvátá k Haymarketu, jako by měla v patách škrtiče.

„Se mnou tam dojedete rychlejc, slečinko!“ haleká na ni kočí ze štaflu u hotelu a z jeho chraplavého hlasu je jasné, že jí vidí skrz ty elegantní šaty.

„A můžete se svízt i na mým koníčkøj!“ zavýskne za ní. Ona ho vůbec nebere na vědomí, zato ostatní kočí na stanovišti se pobaveně pochechtávají a i jejich koně odfrkují.

Sugar rázuje po chodníku, tvář má kamennou a ramena rovná. Ostatní lidé na ulici pro ni teď neexistují. Muži okounějící kolem stánku s kávou se jí klidí z cesty, aby je houpající se balík nepraštil do kolen. Vylepovač plakátů si přitáhne kbelík blíž ke sloupu, na nějž lepí plakát, aby mu do něj nekopla a nerozlila tu lepkavou tekutinu po dlažebních kostkách. Pán s kalným zrakem – jenž podle klobouku a kalhot právě připlul z Ameriky – si ji měří od hlavy až po rázující nohy; o nevinnost přijde večer, až se do Haymarketu snese hejno děvek a bude mu dělat nabídky na každých deseti krocích.

„Pardon, madam,“ zamumlá, když se Sugar procpe kolem něj. Sugar kráčí po Great Windmill Street, kolem Saint Peter's, kde se později sejdou nejlepší dětské prostitutky, kolem Argyll Rooms, kde ještě teď chrápe ožralý výkvět aristokracie, proložený klimbajícími kurvami postříkanými šampaňským. Neomylně zabočuje, proplétá se postranními uličkami, takřka bez rozhlédnutí přechází rušné ulice jako kočka, v jejímž kočičím mozku žhne jedna utkvělá myšlenka.

Nezastaví se, dokud se neoctne na Golden Square, odkud se už otevírá výhled na střechu a kouřící komínové nástavce podniku paní Castawayové a na řídký provoz v Silver Street. Když už jí zbývá jen

pár metrů, nemůže se najednou přimět udělat těch několik posledních kroků a zaklepat na dveře svého vlastního domu. Pod zeleným hedvábím se potí, nejenom z toho spěchu, ale i z hlásící se úzkosti. Otočí se, přivine si balíček k poprsí a loudavě vyrazí k Regent Street.

Na kamenných schodech kostela Nanebevzetí Panny Marie ve Warwick Street se ve světle žluté dece, třpytící se roztálou jinovatkou, choulí děcko neurčitého pohlaví. V bledém slunečním svitu se pramínky nudlí na jeho nosíku a rtech lesknou jako syrový žlutek a zhnusená Sugar od něj odvrátí zrak. Ať už je to mrně živé, nebo mrtvé, je odsouzeno k záhubě: na tomto světě nelze zachránit nikoho kromě sebe sama; Bůh se baví tím, že rozděluje jídlo, teplo a lásku, které by vystačily pouhé stovce lidí, mezi strkající se a plazící se miliónové zástupy. Jeden bochník a jedna ryba, o něž se má podělit pět tisíc ubožáků – to je jeho nejzábavnější špás.

Až když Sugar přejde ulici, zarazí ji hlas – slabé, sípavé zachroptění, snad jen pouhý neartikulovaný a nesmyslný zvuk, možná žádost o peníze, ale třeba to bylo i volání „mami“. Obrátí se a zjistí, že to dítě je živé a vzhůru a máchá z toho svého špinavého vlněného povijanu ručičkami. Ponurá fasáda kaple z nových červených cihel, dole bez oken, a špehýrky v zavřených dveřích okázale staví na odiv odolnost vůči protikatolicky naladěným buřičům a dětem toužícím po křesťanské lásce.

Sugar zaváhá, zhoupne se na patách, cítí, jak ji v botách svrbí mezi zapařenými prsty. Nechce se jí vracet, když už se rozhodla jít dopředu; tuhle ulici už přešla a zpátky cesta nevede. Navíc je to beznadějně; mohla by se nechat opíchat stovkou mužů denně, veškerou tržbu dát strádajícím dětem, a stejně by tím dlouhodobě nic nezměnila.

Nakonec, když se jí srdce v hrudi silně rozbuší, vytáhne z kabelky minci a hodí ji přes ulici. Mušku má přesnou, a tak šilink dopadne na světle žlutou příkrývku. Zase se obrátí zpátky, i když si pořád není jistá pohlavím toho dítěte; beztak na tom nesejde, za den, za týden či za měsíc to dítě odtáhnou do zapomnění a spláchnou ho do londýnských stok, jako by to bylo jen smetí. K čertu s Bohem a celým jeho odporným špinavým světem.

Sugar jde dál, pohled upírá na velkolepou dopravní tepnu Regent

Street, která probleskuje před jejíma pálícíma očima. Potřebuje se vyspat. A popravdě řečeno, jestli to opravdu musíte vědět, Sugar trpí, trpí tolik, že by se jí ulevilo, kdyby zemřela, anebo zabíjela. Obojí by splnilo účel. Hlavně aby se rázně odtrhla od světa.

Tento stav nevyvolala Carolinina společnost. Jak již víte, Caroline není důležitá; nic nežádá.

Ne, Sugar způsobilo nesnesitelnou trýzeň to, že včerejší den a noc proseděla u umírající kamarádky ve smrdutém slumu v Seven Dials. Jak dlouho Elizabeth trvalo, než vypustila duši, a ona po celou tu dobu musela být laskavá a trpělivá, celou dobu ji držet za ruku! A že to byla studená a mokrá ruka, nebo spíš pazoura, po všechny ty dlouhé hodiny! Při tom pomyšlení se jí vlastní ruce uvnitř rukaviček ještě víc zpotí, jako by nestačilo, že už teď ji v popudrované podšívce dost svrbí a pálí.

Ale být padlá dívka má své drobné výhody a ona teď jedné z nich využije. Pravidla pro vycházkové oblečení jsou pro ty, kdo je dokážou pochopit, jasně daná: muži mohou nebo také nemusí nosit rukavice po libosti; otrhané chudačky je nosit nesmí (už jen to pomyšlení je k smíchu!), nebo by po nich policie ještě mohla žádat vysvětlení, kde k nim přišly; úctyhodným ženám z nižších tříd, obzvláště těm s dětmi v rukou, lze odpustit, že je nenosí; ale dámy je musí nosit za všech okolností, dokud nejsou bezpečně pod střechou. Sugar je oblečená jako dáma, tudíž si v žádném případě nemůže dovolit obnažit na veřejnosti končetiny.

Přesto si Sugar tu měkkou zelenou kůži za chůze stahuje, jednu špičku rukavice po druhé, prst po prstu. Její holá bílá zpocená pokožka se zaleskne v paprscích slunce. S hlubokým úlevným povzdychnutím, nerozeznatelným od toho, které jí splyne ze rtů, když jí chlap udělá všechno, co jí mohl udělat, ve studeném vzduchu protáhne spleť rozpraskané prsty s odlupující se kůží.

Vydejte se za Sugar na velké otevřené prostranství, do grandiózní prázdnoty Regent Street – kochejte se čnicími plástvemi paláců táhnoucími se do mlhy architektonického nekonečna, řadami a řadami tisíců totožných oken, skelnou plochou třídy s umeteným sněhem; všechno to svědčí o promyšlenosti a hlásá, že v nadcházející zářivé budoucnosti čtvrti jako St Giles a Soho se svými úzkými

spletitými uličkami, naklánějícími se barabiznami a vlhkými rozpadajícími se doupaty zamořenými ztroskotanci budou asanovány a že je nahradí nový Londýn, stejný jako Regent Street – vzdušný, pravidelný a čistý.

Oxford Street už v tuhle ranní hodinu celkem žije – neproudí tu sice kdovíjaké davy, ty se dostaví až s letní společenskou sezónou, ale lidí se tu vyskytuje dost na to, aby to na vás udělalo dojem. Poklusávající koně táhnou drožky sem a tam, černě oděni gentlemani s hustými plnovousy jim vbíhají do cesty, nosiči reklam obcházejí škarpy a tamhle stojí nad kanálem tři metaři a násadami košťat š'ouchají kaši z rozbředlého sněhu, špíny a koňského trusu skrz mříž. Kolem nich s cinkáním projede ekvipáž naložená venkovskými obchodníky a zanechá za sebou věnec kouřících koňských kobližek.

Kočí přitáhne koním omnibusu uzdu, ti zastaví a z omnibusu vystoupí půl tuctu pasažérů. Jeden z nich, strízlivě oblečený a průměrně rostlý muž, nemístně spěchá a takřka naběhne do koňských kobližek: v poslední chvíli uskočí dozadu jako pouliční šašek vystupující před řehtajícími se diváky v Seven Dials. Poniženě smekne klobouk a dále opatrně pokračuje celý nahrbený. Je pozoruhodné, jak mu takto uvolněné vlasy sedí či spíše poskakují na hlavě. Od čela dolů vypadá příšerně vážně, ba úzkostlivě, jako kdyby šel pozdě do práce a tam ho už dost možná čekalo pokárání, ale od čela nahoru působí kouzelně směšně: hřívá zlatých vlasů mu hopsá na hlavě jako chlupaté zvířátko, které tam spadlo z nebe a hodlá se na ní udržet stůj co stůj.

Sugar se usměje a uleví se jí, že na tom světě konečně vidí něco zábavného; pak znovu přitiskne balíček k tělu a loudavě vykročí po Oxford Street. Ještě pár minutek pobude tady na dlážděném břehu zítřejšího Londýna a bude zralá na cestu domů.

Nechte teď Sugar být; touží po samotě a anonymitě. Z hlavy už pustila toho muže se směšnou kšticí, kterého jste vy měli za pouhého dalšího kolemjdoucího, záblesk místního koloritu odvádějící vaši pozornost od hledání lidí, s nimiž jste se sem přišli seznámit. Přestaňte snít s otevřenýma očima; přejděte přes blýskavý Rubikon Regent Street, vyhněte se povozům i hromádkám koňského trusu a vyhledejte toho legračního člověka.

Dělejte cokoli, jen nedopusťte, aby se vám ztratil v davu, neboť je to skutečně velmi důležitý muž a zavede vás dál, než si vůbec dokážete představit.

KAPITOLA TŘETÍ

William Rackham, jenž má jednou stanout v čele Rackhamova voňavkářství, ale který prozatím žádnou díru do světa neudělal, dospěl k názoru, že přímo *zoufale* potřebuje nový klobouk. Proto také tolik spěchá. Pročež byste také měli přestat zírat na lehce se pohupující honzík na šatech Sugar, která se od vás pomalu vzdaluje, odtrhnout se pohledem od vystouplých lopatek, vosího pasu a pramínků šafránových vlasů, které se jí třepetají pod čepcem, a místo toho vyrazit za Williamem Rackhamem.

Váháte. Sugar jde domů, do bordelu s prazvláštním jménem „U paní Castawayové“. Rádi byste viděli, jak to tam vypadá uvnitř, že? Proč byste měli přijít o to, co se tam odehraje, jen abyste se vydali za tímhle cizím člověkem, za tímhle... mužem? Nadskakující kštice jeho zlatých vlasů vypadá nepochybně směšně, ale jinak ten muž nepůsobí právě uhrančivě – obzvláště v porovnání s touto ženou, s níž jste se sotva seznámili.

Ale William Rackham má jednou stanout v čele Rackhamova voňavkářství. V čele Rackhamova voňavkářství! Jestli to chcete někam dotáhnout, nemůžete meškat ve společnosti nevěstek. Musíte si vsugerovat, že vás neobyčejně zajímá, proč William Rackham dospěl k názoru, že *zoufale* potřebuje klobouk. Pomůžu vám, seč mi budou síly stačit.

Svůj starý klobouk nese za chůze v ruce, neboť raději půjde prostovlasý ve světě plném mužů s klobouky na hlavě, než aby ho snesl na temeni jen o minutu déle, tak se stydí za jeho nemoderní nadměrnou výšku a odřenou krempu. Ať už ho ale má nasazený nebo ne, lidé si ho soucitně prohlížejí, tak jako si ho prohlíželi v omnibusu... vážně si představují, že nevidí, jak se mu pošklebují? Panebože! Jak je možné, že to dospělo tak daleko? Život se proti němu spíkl... ale ne, nemá právo vznášet taková všeobjímající obvinění... Řekněme spíše, že proti němu kují pikle jistě *nepřátelské elementy* Života a on zatím nevidí, jak by se mohl probojovat k vítězství.

Nakonec však triumfuje; *musí* triumfovat, neboť věří, že jeho štěstí hraje v koloběhu světa klíčovou roli. Ne že by si nutně zasloužil být šťastnější než jiní muži, to ne. To spíš je jeho osud takový... takový *pant*, na němž spočívá všechno ostatní, a kdyby ho mělo zdrtit nějaké neštěstí, spolu s ním by se zhroutilo i něco většího, a to by přece Život neriskoval...

William Rackham zavítal do...

(Dáváte ještě pozor?)

William Rackham zavítal do centra, neboť ví, že v Regent Street může koupit nový klobouk a skoncovat tak se svým ponížením. Ne že by si nemohl pořídit stejně dobrý klobouk u Whiteleyho v Bayswateru a ušetřit si cestu, jeho sem ovšem vede postranní důvod, lépe řečeno hned dva postranní důvody. Za prvé by se u Whiteleyho nerad nechal vidět, neboť ho na okázalých večírcích, na něž býval kdysi vždycky zván, nejednou shazoval jako beznadějně vulgární podnik. (Ovšemže i podnik, do něhož teď směřuje, je vulgární, ale přece jen se nejeví příliš pravděpodobné, že by tam narazil na nějaké své známé.) Za druhé hodlá bedlivě hlídat Claru, komornou své ženy.

Proč? Ehm, to je tuze nechutné a komplikované. Když se William Rackham nedávno přinutil spočítat výdaje své domácnosti, usoudil, že ho služebnictvo okrádá – a ne jen sem tam o nějakou svíčku nebo plátek slaniny, ale že ho odírá mnohem zásadněji. Sloužící bezpochyby využívají manželčiny nemoci a jeho nechuti zaobírat se tísnivou finanční situací rodiny, ale jestli si myslí, že si ničeho nevšimne, tak to se setsakra pletou! Setsakra pletou!

A tak, jakmile včera odpoledne jeho manželka vyložila Claře, co chce příští dopoledne v centru Londýna nakoupit, William (jenž potají naslouchal za dveřmi) vycítil ve vzduchu hrabivost. Když se ze stinné podesty díval, jak Clara schází po schodech, připadalo mu, že už vidí, jak v tom jejím zavalitém tělíčku pobublávají plány na zpronevěru, jak se blíží bodu varu.

„Já Claře věřím natolik, že bych jí svěřila vlastní život,“ přeháněla Agnes jako vždycky, když jí mezi čtyřma očima předestřel své obavy.

„To je dost dobře možné,“ opáčil on. „Ale já jí zase nevěřím natolik, abych jí svěřil peníze.“ Následovala rozpačitá odmlka;

Agnes se lehce zkrivila tvář pokušením poukázat na to, že ty peníze nepatří jemu, ale jeho otci, a že kdyby jen vyhověl otcovu naléhání, měli by jich mnohem více. Nakonec se ale ovládla, za což se jí William odvděčil kompromisem. Clare lze důvěřovat při samotném nákupu, ale William ji „čirou náhodou“ doprovodí do města.

A tak pán domu a komorná vyrazili spolu z Notting Hillu omnibusem, protože drožka „přirozeně nepřichází v úvahu“. Rackham doufal, že služebná pochopí jeho důvody: ne že by si snad poslední dobou prakticky nemohl drožku dovolit, ale protože by lidem zavalil příčinu ke klepům.

Doufal nadarmo. Služebná si to samozřejmě vyložila jen jako další důkaz zchudnutí svého pána. (Rovněž si povšimla, jak má ošoupaný a nemoderní klobouk; popravdě řečeno je *jediný* člověk, který si toho všiml, neboť on se ze studu vyhýbal všem svým šviháckým přátelům.) Jakoukoli změnu v chodu domácnosti, ať už je sebenicotnější, a jakýkoli náznak šetření, ať už je seberozumnější, Clara vnímá jako další potvrzení toho, že otec drtí Williama Rackhama botou jako slimáka.

V její škodolibé radosti jí nedochází, že pokud ho z této tíživé situace nikdo nezachrání, nakonec si ji nebude moct dovolit zaměstnávat: ona rozumí jiným věcem. Tak například zaznamenala zbabělý ústup ve věci kočího, jehož příchod byl předpovídan několik let, ale který se jaksí nikdy nezhmotnil. Poslední dobou panuje nepsaná dohoda, že o tomto bájném příchodu se již nebude mluvit. Ale Clara nezapomíná! A co posluhovačka Tilly? Propustili ji za to, že přišla do jiného stavu, ale na její místo už nikoho nepřijali, a tak toho Janey musí zastat mnohem víc, než by se od pomocné kuchařky mělo vyžadovat. Rackham tvrdí, že je to jen načas, ale měsíce utíkají a nic se s tím nedělá. Dobré komorné jako Clara se možná shánějí jen těžko, ale posluhovaček je přece jako psů, ne? Pokud by ji byl Rackham ochoten zaplatit, mohl by si nějakou obstarat do hodiny.

Vzato kolem a kolem je to ostuda, s níž se Clara vyrovnává podle svého nejlepšího vědomí a svědomí – tedy tak, že dává svou nelibost najevo všemi možnými způsoby, aniž by přitom byla nepokrytě drzá.

Tím se vysvětluje i bolestivě dotčený výraz na její tváři po celou cestu do Londýna, jehož si ovšem sklíčený Rackham nevšiml do té

doby, než koně zapřažení před omnibusem projeli skrz Marble Arch. Třebas jsou *všechny* příslušnice ženského pohlaví churavé, pomyslel si v tom okamžiku, neboť předpokládal, že komornou nejspíš něco bolí.

Třebas (uklidňoval sebe sama) není chudák moje nemocná Agnes nakonec taková výjimka.

William vyrazil do města záměrně brzy, aby měl po návratu domů dost času prostudovat účty a zprávy o hospodaření Rackhamova voňavkářství, čemuž se dlouho vyhýbal. (Nebo je přinejmenším vytáhnout z obálek, v nichž mu je otec poslal.) Pak zítra (možná) zajede na levandulovou farmu, byť jen proto, aby se tam ukázal a aby se to třeba doneslo sluchu starého pána. Nejspíš by neškodilo položit tamějším pracovníkům pár trefných otázek, jestli ho tedy nějaké napadnou. V tom mu nepochybně pomůže pročtení těch listin – pokud se z nich ovšem dřív nezblázní.

Blázinec nebo chudobinec: víc toho na vybranou už nemá? To si nemůže polepšit jinak, než když... prodá falešný obraz sebe sama vlastnímu otci, když bude předstírat nadšení pro něco tak ohavného? Jak má pro lásku boží... Ale nesmí rozebírat dalekosáhlé dopady: to je prokletí vyššího intelektu. Musí se vypořádat s nároky, které na něj klade dnešní den, pěkně postupně. Koupit si nový klobouk. Ohlídat Claru. Dojet domů a pustit se do těch papírů.

William Rackham si nepředstavuje, že zvládne rodinný podnik za jeden den, to ne: cíle si vytyčil skromné. Pokud prokáže *trochu* zájmu, z jeho otce třeba ukápne o trochu víc peněz. Jak dlouho mu může zabrat pročtení pár papírů? Obětuje-li tomu jedno odpoledne, musí to přece bohatě stačit, ne? Jistě, kdysi v cambridgeském univerzitním časopisu napsal, že „den, kdy člověk neučiní nic pro potěchu duše, je den ukradený, zohavený a odhozený do škarpy osudu“. Ale i jeho čerstvý sestřih svědčí o tom, že cambridgeský život nelze protahovat donekonečna. Už tak si ho protáhl o pěkných pár let.

A tak William pospíchá ulicí, i když má nohy po dlouhé cestě v omnibusem zdřevěnělé, hlava se mu točí a před sluníčkem musí přivírat oči. Rukou v rukavici pohupuje po boku tím opovržením hodným kloboukem, pár metrů před ním kráčí jeho

opovrhovaná služka a hned za ním ho následuje jeho stín. Neostýchejte se a jděte za ním stejně těsně jako ten stín, neboť William je pevně odhodlaný se neohlížet.

Před ním se už rozkládá velkolepý obchod, v jehož tajemném interiéru září na tisíc světél a kde se vykoupí ze svého utrpení. Nákup nového klobouku by neměl zabrat víc než hodinku, a jestli Clara ví, co je pro ni dobré, měla by svou pochůzku vyřídít ještě rychleji. Vpadnout dovnitř, sehnat, co je potřeba, a pak zase rychle vypadnout, tak to bude. V poledne zpátky doma.

Na rozdíl od poslední návštěvy, kdy musel klestit Agnes cestičku skrz davy, se Williamu Rackhamovi naskýtá tentokrát ničím nerušený panoramatický výhled na výlohy obchodu Billington & Joy. Desítky výkladních skříní, které jsou v porovnání se skromnými tabulemi ostatních obchodů obrovské, svědčí o imponující velikosti a modernosti tohoto podniku. Každá výloha je dovedně upravena tak, aby se veřejnost mohla pokochat (o možnosti prodeje se tu nikdo nezmiňuje) záplavou výrobků rafinovaně vyložených před realisticky namalovaným pozadím pokojů moderního domu. Clara právě kráčí podél výstavky obývacího pokoje a jen tlusté sklo ji dělí od přepychově prostřeného stolu se stříbrnými přístroji, porcelánem a skleničkami s vínem. Na namalovaném pozadí za stolem praskají přesvědčivě realistické plameny a po straně ve škvíře mezi skutečnými záclonami drží dvě porcelánové ruce s bílými manžetami a náznakem černého rukávu pečení z papírmaše.

Tyto výstavky jsou tak působivé a zábavné, že se William skoro natáhne jak široký tak dlouhý. Ze zdi ve výši kotníků totiž trčí háky k uvazování psů, a on o jeden z nich málem zakopne. Ještě že Clara na jeho pokyn vešla do zdejších velkých bílých dveří o něco dřív. Jak jen by si vychutnala jeho pád!

William vejde a zapátrá po ní pohledem, ale ona se už ztratila v kraji divů, kde zrcadla odrážejí všudypřítomný třpyt. Všude samé sklo a křišťál a zrcadla zasazená v každém předělu tu násobí galaxii plynového světla z lustrů. I to, co není sklo či křišťál, je vyleštěné tak, jako by jím bylo, podlaha se blýská, nalakované pulty pableskují, dokonce i vlasy personálu se lesknou makasarským olejem a už jen z hojnosti zboží jde člověku trochu hlava kolem.

Nemyslete si, kromě mnoha elegantních a nepostradatelných věcí se u Billingtona & Joye prodávají magnetické kartáče, které mají vyléčit migrénu do pěti minut, galvanické náramky udělující životodárné impulsy a glazované hrníčky, z jejichž basreliéfu se kaboní hlava královny, ale i takové předměty si vydobily postavení výstředních muzeálních exponátů, jako by byly vystavovány čistě proto, aby nad nimi veřejnost žasla. To vše natolik připomíná výstavu v Křišťálovém paláci, podle níž je tento obchodní dům navržen, že se *někteří* zákazníci ve svém úžasu zdráhají cokoli koupit, aby výstavku nepokazili. To, že zboží není opatřeno cenovkou, jim odvahy nijak nedodává: bojí se zeptat, protože by mohli zjistit, že nejsou sdostatek bohatí.

Prodá se toho tudíž méně, než by bylo možné – ale přinejmenším se toho moc neukradne. Pro darebáky a zloděje z Church Lane představuje obchod pánů Billingtona a Joye ráj – tedy nic pro ně a jim podobné. Těmi bílými dveřmi nemohou projít o nic snáz než uchem jehly.

A moc se tu toho ani nerozbije: i ty nejkřehčí výstavky vydrží neporušené celé měsíce, neboť ani dítka ze zámožných rodin tu není vidět příliš často, a pokud ano, pak jsou držena pěkně zkrátka. K bezpečí expozic ovšem ještě zásadnějším způsobem přispěl vývoj módy; elegantní zákaznice se dnes mohou obchodem pohybovat, aniž při tom cokoli porazí. S klidným svědomím lze konstatovat, že Billington & Joy a podobné podniky se rozrostly právě díky tomu, že krinolína definitivně vyšla z módy. Moderní ženě bylo dopřáno aerodynamičtějšího tvaru, aby mohla bez omezení utrácet.

Než vyrazí do schodů k oddělení klobouků, William se znovu rozhlédne po Claře. Zmizela mu jako krysa, i když šla o pouhých deset kroků napřed. Služebnictvo tu kolkolem připomíná toliko figurína servírující služby, ovšem z ní tu zbyly jen sádrové paže namontované na kovových stojanech a nenadále ukončené u loktů.

Zatímco si William vybírá nový klobouk, Clara si tu má bez dozoru vyřídit svou pochůzku, a sice obstarat osmnáct yardů okrového hedvábí a k tomu příslušnou lemovku – to aby si její paní mohla ušít šaty, až jí zdraví dovolí, aby se posadila ke stroji a střihům. Claře se tahle pochůzka tuze zamlouvá. Nejenomže se může

celá zatetelit při slovech: „Tak bude toho potřeba osmnáct yardů, pane“ a zacházet s tak vysokou hotovostí, ale k tomu se jí povede hezký švindl, koupí si něco navíc – zdánlivě pro svou paní. V tom tkví krása práce pro Rackhamovy: *on* platí, ale nemá žaludek na to, aby se obeznámil s tím, zač vlastně platí, *ona* má zase potřeby, ovšem nemá tušení, co tak můžou stát, a účty zmizí v propasti mezi nimi dvěma. A nemají hospodyni! To jí na tom vyhovuje úplně nejvíc. Kdysi dávno hospodyni měli, podsaditou Skotku, na kterou se paní Rackhamová přísála jako přílipka, dokud to neskončilo v slzách: pak už o tom nesmělo padnout ani slovo.

„Hospodaření přece zvládneme i my dvě samy, ne, Claro?“ *Ale jistě, madam. Jakkak by ne!*

Už včera, když s paní Rackhamovou probírala koupi látky („Madam, to byste nevěřila, kolik to dneska stojí!“), se Clara rozhodla, že si pořídí takovou maličkost. Postavu, když už to musíte vědět.

Svůj obnošený stejnokroj nenávidí Clara z celého srdce a moc dobře ví, že o Vánocích dostane úplně stejný dárek, jaký dostala *minulé* Vánoce. Každý rok stejná potupa! – sedm yardů černého merina dvojité šíře, dva yardy plátna a proužkovanou sukni. Přesně to, co je potřeba na nový stejnokroj – no jen si to představte. K čertu s Williamem Rackhamem a jeho skrblictvím – zasluhuje všechno, co ho postihne!

Celý rok otročí, aby byla její paní krásná, láme si prsty na háčcích korzetů madam Rackhamové, hází předstíranými obdivnými úsměvy – a dočkala se za těch pět let nějakého vděku? Její vlastní tělo se v pase zakulacuje a nahromaděné křivdy jí vyrývají do tváře vrásky. Nemá nic, kvůli čemu by na ní chlap jedinkrát spočinul pohledem, natožpak aby se za ní otočil. Lépe řečeno: až doposud to neměla. Sice má srdce až někde v krku, ale už uhání k oddělení s korzetou, kde zapadne za závěs a to pokoutně pořizené zboží, i když je to celý balíček, nacpe za objemné podvlékačky.

Třebaže William trval na tom, že Claru doprovodí, do jisté míry právě z obav před podobnými úskoky, vůbec nic s tím nezmůže. Když si nechce zanášet mozek špinavými finančními záležitostmi, může si nanejvýš ověřit, že Clara se z obchodu vskutku vynořila s

jediným velkým balíkem v náruči. Krádeže, kterou nyní páchá a která by v přísnějších domácnostech než u Rackhamů byla snadno odhalena a nemilosrdně potrestána, si nikdo nevšimne.

Manželčino křehké zdraví Williama sice trápí, ještě mu ale úplně nedošlo, jak Agnes s každým dalším měsícem stráveným doma v ústraní ztrácí kontakt se světem. Nikdy by ho kupříkladu nenapadlo, že by kalkulaci nákladů na osmnáct yardů látky svěřila služebné. Místo toho se mu ulevilo, že už si šaty nenechává šít, neboť tento rozmar ho v minulosti přišel na celé jmění – jmění utracené úplně zbytečně, vzhledem k tomu, jak málo svého času tráví Agnes mimo postel.

Agnes s ním naštěstí podle všeho souhlasí. Aby ve společnosti nevzbudila pohoršení, když vyměnila švadlenu za mechanickou hračku, velmi obratně se vymlouvala na to, že se doma nudí. Zábavný vynález jako šicí stroj dokáže velmi příjemně zahnat nudu rekonvalescence, tvrdí Agnes a už si nechá pro sebe, že s pomocí tohoto vynálezu se dá leccos ušetřit. Každopádně je moderní žena a stroje patří k modernímu životu – aspoň Williamův otec to neustále prohlašuje.

Nedává na sobě nic znát, to William ví. Když ji ale popadne lítostivější nálada, náležitě mu vylíčí, jak pokořující je předstírat vznešenou nudu, když kdokoli přece pozná, že jen šetří. Nemohl by si třeba otce naklonit nějakým gestem – napsat mu dopis nebo něco na ten způsob –, aby se všechno zase urovnalo? Pak by si konečně mohli najmout kočího a ona by mohla – ale Ne, varuje ji William. Rackham starší je nerozumný staroch, který nejdřív šikanoval svého prvorozeného, a když mu to nevyšlo, začal šikanovat Williama. Pokud má Agnes pocit, že trpí, nemohla by si někdy vzpomenout, co musí snášet on?

Na což Agnes zareaguje nuceným úsměvem a tvrzením, že stříbrná singerovka je vskutku zábavnou novinkou a že by už k ní zase měla zasednout.

Agnesina ochota šetřit na šatech Williama celkem těší, ovšem mnohem méně už ho těší, že si u Billingtona & Joye musí zakoupit nový klobouk a zaplatit za něj na místě, jako by to byl pečený kaštan nebo krém na boty, místo aby si ho dal ušít na míru u nějakého

prestížního kloboučníka a cenu jen nechat připsat na roční účet. Považte, vždyť prvotřídní gentleman za svým kloboučnickem zavítá každých pár dní, jen aby si nechal klobouk vyžehlit! Jak k tomuhle došlo? Chudoba, chudoba a čím dál větší ostuda pro člověka, který by měl správně být tak bohatý! Nemá snad Billington & Joy police plné Rackhamových voňavek, mýdel a kosmetiky? Jméno Rackham je všude! A přesto on, William Rackham, dědic Rackhamova jmění, teď musí okounět u věšáků na klobouky a čekat, až tam jiní muži odloží klobouky, které si přeje vyzkoušet! Nevidí snad Všemohoucí, nebo Božský princip, nebo cokoli zbylo ve chlévech vesmíru poté, co je věda vypláchla, že tu něco skřípe?

Ale i kdyby to viděl, stejně ho přehlíží jako krajinu.

Ve tři čtvrtě na jedenáct se William Rackham a Clara krátce setkají před obchodem. Clara tiskne k hrudi velký šustící balík a kráčí toporněji než obvykle. William má nový klobouk pevně naražený na hlavě, přičemž ten starý uklidili do skrytého skladiště, kde končí ve vyhnanství nechtěné klobouky, deštníky, čepce, rukavice a tisíce dalších osiřelých věcí. Kde se ocitnou poté? Možná v křesťanských misích na Borneu, nebo v ohnivě peci. Rozhodně ne v Church Lane, ve čtvrti St Giles.

„Tak mě napadá,“ zašilhá William do očí komorné (protože je stejně vysoký jako ona), „že musím vyřídit ještě jednu záležitost. Myslím tím ve městě. Takže by podle mě bylo nejlepší, kdyby ses vrátila sama.“

„Jak si přejete, pane.“ Clara vcelku pokorně sklopí hlavu, ovšem William má pořád dojem, že postřehl náznak potutelného výsměchu, jako kdyby si o něm Clara myslela, že lže. (Pro jednu si nic takového nemyslí: jen jí nesmírně přišlo vhod, že celou cestu domů omnibusem nebude muset sedět na utajeném balíčku a rozdírat si o něj svědicí zadek.)

„Neztratíš to, že ne?“ ukáže William na horu hedvábí pro Agnes.

„Ne, pane,“ ujistí ho Clara.

William vytáhne hodinky z kapsičky kalhot a alespoň naoko se vpíše pohledem do ciferníku, aby se nemusel dívat na tu protivnou semetricku, které ročně vyplácí 21 liber, aby byla nejdůvěrnější společnicí jeho ženy.

„No tak už jdi,“ pobídne ji a ona odpoví „Ano“ a už jde, cupitá, jako by se snažila neupšouknout. Jenže William si toho nevšimne. Popravdě řečeno si mnohem později nevšimne ani toho, jak Clara poletuje po domě s pasem, který předtím neměla.

Vždycky tomu tak nebylo. V minulosti patřil William Rackham k lidem, kteří zaregistrují malé, ba i nepatrné změny v oblečení a vzezření. V nejlepších univerzitních letech byl se svou špacírkou se stříbrnou rukojetí a hřívou zlatých vlasů až po ramena docela dandy. Tenkrát mu v jeho cambridgeském brlohu nepřipadlo divné promarnit půl hodiny před vázou, dokud si pro konkrétní knoflíkovou díрку nevybral konkrétní květinu; ještě více času dokázal strávit sladováním hedvábných vázanek jedné barvy s vestičkami jiné barvy a jeho zamilované kalhoty byly tmavě modré se slézovou kostkou. Při jedné památné příležitosti nařídil svému krejčímu, aby posunul knoflíkovou díрку o čtvrtinu palce a zabránil tak jednomu neposlušnému knoflíku indiskrétně vykukovat zpod svrchníku. „O čtvrtinu palce napravo, ani víc, ani míň,“ řekl mu a Bůh chraň toho nešťastníka, kdyby ho na slovo neposlechl.

Tenkrát William hrdě tepal módní nedostatky, které dokázalo postřehnout jen pár osob toho nejvybranějšího vkusu. Dnes se vzhledem k neblahému vývoji osobních financí nemůže ubránit nedostatkům, které praští do očí kohokoli, dokonce i jeho služebnictvo.

William si nervózně sáhne nad hlavu, jestli je všechno pořád na místě. Je, ale on má dobrý důvod k obavám. Sotva před hodinou zahlédl v zrcadle něco tak otřesného, že ten pohled doposud nedokáže vytěsnit z hlavy. Poprvé od té doby, co v Regent Street tak unáhleně odhodil svůj starý klobouk, zaregistroval anarchii, která mu vypukla na temeni.

Kdysi dávno byly Williamovy vlasy jeho největší chloubou: po celé jeho dětství byly hebké a bronzové, možná trochu dozlatova a vrkaly nad nimi jak jeho tety, tak úplně cizí lidé na ulici. Za studentských let je v Cambridgi nosil dlouhé až k ramenům, vyčesané dozadu bez pomoci oleje. Tenkrát byl štíhlý a rozpuštěné vlasy zakrývaly hruškovitý tvar jeho hlavy. Dlouhé vlasy navíc upomínaly na Shelleyho, Liszta, Garibaldiho, Baudelaira,

individualismus – takovéhle věci.

Když si ovšem tyto dlouhé kadeře nechal před pár dny ostříhat, aby se mohl uchýlit do anonymity, šeredně na to doplatil. V zrcadle spatřil, co mu vlasy provedly navzdory nemilosrdnému zkrácení; vymanily se z olejnatého sevření a otevřeně proti němu povstaly. Pane Bože, kolik lidí ho vidělo v takovém stavu, vždyť s tím směšným věnečkem loken a vlasových chomáčů vypadá jako klaun! Zastyděl se do morku kostí, sáhl po nejbližším klobouku, který se v onom oddělení Billingtona & Joye právě namanul, a přiklopil jím svou rounovitou svatozář. A přestože namátkou vyzkoušel ještě hodně dalších, právě tento klobouk nakonec zakoupil.

Od té doby se mu už s použitím oleje podařilo nepoddajné vlasy umravnit, ale vzaly si tu lekci k srdci? Nervózně se jich dotýká bříšky prstů a uhlazuje si je pod krepkou. V huňatých kotletách ho svrbí. „Chci to mít jako Matthew Arnold,“ řekl holiči, jenže místo toho se spíš podobá divochovi z Bornea. Co to udělal? Přesvědčil sám sebe (no, skoro), že skromný zevnějšek mu pomůže vykročit do poslední čtvrti století – mají snad na to jeho vlasy jiný názor?

Cestou k Temži se poohlídí po uličce, do níž by mohl zaběhnout a skryt před kritickými zraky si opět pročísnout vlasy. Na jedno dopoledne už proti dobrým mravům hřešil až až.

Konečně se naskytne příhodná ulička, ulička tak úzká, že si nezaslouží jméno. William do ní okamžitě zapadne. V tom šeru mezi špinavými zdmi, jen pár kroků od Jermyn Street, musí dávat pozor, aby nešlápl do červy prolezlého smetí. Vytáhne hřeben se slonovinovou rukojetí a začne se trestat.

Za ním se ozve hlas – ošklivý, zastřený zvuk – a on leknutím povyskočí.

„Jste hodnej, pane?“

William se otočí. Z příšeří se k němu batolí dorota s myšími vlasy, může jí být kolem čtyřiceti, ale klidně i víc a na sobě má něco jako starý ubrus. Co k čertu pohledává v téhle čtvrti, tak blízko palácům a nejlepšímu hotelům?

William oněmělý hnusem se dá na ústup. Čtyři chvatné kroky postačí k tomu, aby se znovu dostal na sluníčko. Z kštiny, kterou si právě učesal, vyrazí čúrek potu a jemu na mysli vyvstane zcela

nelogická představa, jak se mu vlasy napruží a vymrští mu klobouk do vzduchu, jako by to byla korková zátka.

Za pár minut poblíž Trafalgar Square projde William kolem cukrářství. Bleskne mu hlavou, že by si dal něco malého.

Pokud chce poobědvat, *vážně* by udělal nejlépe, kdyby si to namířil do Albionu, Londýna či Wellingtonu, kde už teď nejspíš sedí jeho staří kamarádi ze školy a zapalují si toho dne první doutníky – pokud ovšem pořád ještě nevyspávají v náručí milenek. Leč William teď na takové podniky nemá náladu. Zároveň se však obává, že když se bude cpát koláčem na Trafalgar Square, nějaký důležitý známý ho uvidí a už se mu bude nadosmrti vyhýbat.

Ach, být tak zase bezstarostný student! Opravdu ještě před dvanácti lety ve společnosti rozesmátých neohrožených kumpánů páchal nejrůznější výtržnosti, aniž se při tom někdo pozastavoval nad jeho postavením? Nechodil snad do zaplivaných hospod, kde by člověk marně hledal paravánem oddělený prostor pro příslušníky vyšších tříd, neopíjel se tam mezi bezzubými stařenami a ochlasty? Nekupoval si ústřice od stánkařů a nevysrkával je přímo na ulici? Nepomrkával provokativně na starší vdané paničky, jen aby je pohoršil? Nevyzpěvoval košilaté odrhovačky, zvučnějším a medovějším barytonem než jeho kamarádi, a netančil při tom prostovlasý na Waterloo Bridge?

*Ach, moje milá, ta je tuze hezká,
pátá brada jí o čtvrtou pleská,
vlasy má rudé a frňák též,
přivoň si k ní a upadneš...*

Vždyť by to dokázal zaspívat ještě dnes!

Všichni v tom cukrářství jsou jedno velké ucho. „Ano, tamten, prosím,“ ozve se polohlasem. Riskne to, ano, riskne to (tu sladkost, ne tu košilatou odrhovačku), i když jen z nostalgie po svém někdejší odmrštěném já.

A tak si William odnese čokoládu a cukrovinky s třešněmi s sebou na náměstí, kde je ustaraně žmoulá v ruce. Dolní polovina jeho těla teprve nyní začíná reagovat na nabídku, kterou mu učinila ta nevěstka v uličce, a protože už sešla z očí, sešla i z mysli a beztak

stejně nepadala v úvahu, teď hází očima po trojici mladých Francouzek, které roz dováděně běhají mezi holuby.

„*Moi aussi! Moi aussi!*“ ječí všechny, neboť poblíž stojí fotograf a dělá, že fotografuje něco jiného než je. Jsou pěkné, šaty mají pěkné, pohybují se pěkně, ale William jim nemůže věnovat pozornost, kterou si zaslouží. Namísto toho se oddává krásnému vzpomínání na fotografii, kterou si nechal pořídit před týdnem, těsně předtím, než se nechal ostříhat. Jinými slovy na poslední fotografii starého (*mladého*) Williama Rackhama.

Tato fotografie již leží schovaná doma v zásuvce, jako by to byla pornografie. Ten obrázek se mu ale pevně vryl do paměti: na něm je pořád onen cambridgeský elegán, zosobnění domýšlivého učenice v kanárkově žluté vestě, kterou by si na sebe neodvážila vzít ani nová generace šviháků. I výraz ve tváři je pozůstatkem minulosti, ani s tím by už nevyšel ven; vtiskla mu jej Downingova kolej navzdory nadějším jeho otce: dobronmyslné pohrdání všedním světem.

Nejvíc práce dalo vysvětlit fotografovi, proč má na sobě ty staromódní šaty – a sice že by tento obrázek měl být pokládán za... (jak to jen říci?) retrospektivní zachycení historie, pokus znovu se zmocnit minulosti. (Nemusel se obtěžovat: na stěnách fotografova předpokoje se tísní mírně vybledlé debutantky v triumfálních róbách vzkříšených z dob jejich vstupu do společnosti, obtloustlí staří pánové nacpaní do vojenských uniforem pro mnohem štíhlejší muže a rozličné další oprášené sny.)

„*Moi aussi, oh maman!*“

Na Trafalgar Square dostane mezitím zhruba devítiletá holčička v bílém hedvábí svolení zapózovat muži s fotoaparátem. Stačí na ni hodit hrstičku semínek a už je obsypána holuby, právě včas, když cvakne spoušť. Nadšeně zapiští a vzbudí tím žárlivost svých kamarádek.

„*Et moi maintenant, moi aussi!*“

Další dívka se domáhá zvětšení – a Williama to už znudilo. Cukroví dojedl, teď si natahuje rukavice a pokračuje v cestě do parku svatého Jakuba. Cestou zasmušile přemýšlí, jak by *někdy* mohl vydržet stát v čele Rackhamova voňavkářství, když ho tak brzy unaví i tak půvabná podívaná?

Jaké neštěstí, že to jeho otec nechápe! Starý pán, jenž zbohatl tím, že se po čtyřicet let od osmi ráno do osmi večer zaobíral tímtéž, zcela ztratil pochopení pro trýzeň, již může taková jednotvárná dřina přivodit jemnější duši. Pro Henryho Caldera Rackhama je i nedávno zavedený půlden volna o sobotách hanebným plýtváním pracovní dobou.

Ne že by se Henry Calder Rackham dřel stejně jako v předešlých letech, dnes se ve společnosti angažuje více od psacího stolu. Pořád je zdravý jako řípa, to si pište, ale vzhledem k Williamovým šancím na sňatek byla změna potřeba. Lepší adresa, seriózní sedavé zaměstnání a pár nabídek na výpomoc příslušníkům aristokracie, kteří upadli do menších finančních nesnází: bez těchto gest Rackhama staršího by jeho syn nikdy nezískal ruku Agnes Unwinové. Kdyby starý pán pořád ještě rázoval v holínkách po levandulové farmě v kabátu z česané příze, nemělo by vůbec smysl ptát se lorda Unwina, jestli je Agnes volná.

Namísto toho, když přišlo na dohadování o sňatku, „dohlížel“ Rackham starší na svůj podnik z úctyhodného domu, sice jen v Bayswateru, ale *nedaleko* od Kensingtonu, a jeho syn William byl *tak* nadějný mladík, který to jistě někam dotáhne v... inu, nějaké to působiště se už najde.

Rozumělo se samo sebou, že Rackham mladší jednou převezme Rackhamovo voňavkářství, ovšem jeho ruce na otěžích budou bezpochyby prakticky neviditelné a veřejnost uvidí jen jeho jiné, vznešenější úspěchy. Když se William dvořil Agnes, pořád z něj vyzařovalo fluidum nekonečného příslibu a vitální šarm blaženě zahálčivých lidí, a to už dávno dostudoval. Že je to všechno přetvářka? Jak se opovažujete! William je dodneška výborně obeznámen s novinkami v zoologii, sochařství, politice, malířství, archeologii, romanopisectví... tedy prakticky se vším, o čem se píše v lepších měsíčnících. (Ne, žádné předplatné *nezruší* – žádné, slyšíte?)

Jak ale *vůbec* vyniknout v kterémkoli z těchto oborů (užírání se William na své oblíbené lavičce v parku svatého Jakuba), když ho prakticky vydírají, aby se oddal tak únavné práci? Jak se od něj *vůbec* dá čekat...

Dovolte, abych vás zachránila před utonutím v proudu vědomí Williama Rackhama, v té zatuchlé tůňce chabě rozčeřeně sebelítostí. Nakonec to vše lze převést na peníze: kolik jich je, že jich není dost, kdy zase přijdou, za co se utrácí, jak je ušetřit a tak dále.

Nepřikrášlená pravda vypadá takto: Rackhama staršího řízení Rackhamova voňavkářství unavuje, zatraceně unavuje. Jeho prvorozený Henry je jako dědic k ničemu, protože se již od dětství zasvětil službě Bohu. Je to celkem spořádaný muž a skromný starý mládenec, takže otcovu kapsu příliš nezatěžuje – i když pokud to myslí s duchovní dráhou opravdu vážně, mohl by se k ní už konečně rozhoupat. Ale nevádí: bude si muset vystačit s mladším chlapcem, Williamem. Stejně jako u Henryho se jen pomalu vyjevuje, zdali má pro něco talent, na rozdíl od svého bratra má však nákladný vkus, elegantní manželku a velkou domácnost – a to všechno silně saje ze struku otcovské štědrosti. A když se přísné napomínání minulo zamýšleným účinkem, Rackham starší se nyní pokouší popohnat Williamovy váhavé krůčky k převzetí rodinného podniku tím, že mu pomalu a jistě snižuje apanáž. Každý měsíc mu vyplácí méně a méně, čímž synkovi osekává styl, na nějž si navykl.

William již musel omezit počet služebnictva z devíti na šest; výlety do ciziny dávno patří minulosti, a pokud se z cestování drožkou nestal luxus, pak rozhodně přestalo být samozřejmostí. William již bez prodlení nenahrazuje všechno, co je obnošené, opotřebené nebo vyšlo z módy; sen o rozšíření služebnictva o příslušníka mužského pohlaví – což je opravdové měřítko blahobytu – zůstává rozhodně v říši snů.

Ze všeho nejvíc Williama souží to, jak *zbytečné* je tohle utrpení vzhledem k celkovému rodinnému majetku. Kdyby jen jeho otec prodal podnik se vším všudy, vyneslo by to tak velkou sumu, že by z ní mohlo žít několik generací Rackhamů – kvůli čemu se starý pán desítky let lopotil, když ne kvůli tomuhle?

Touha vydělat další peníze, když už se jich vydělalo dost, se Williamovi tíhnoucímu k socialismu oškliví. A navíc, kdyby Rackham starší firmu prodal a investoval do akcií, zdroj peněz by nikdy nevyschl, mohl by vydržet navždy a časem by je dokonce lidé začali považovat za „staré peníze“. A pokud starému pánovi

sentimentální ohledy brání firmu prodat, proč, ach proč to břímě vedení musí padnout právě na Williama? Proč není možné ustanovit správcem nějakého schopného a důvěryhodného člověka z řad zaměstnanců Rackhama voňavkářství?

Ve svém žalu se William uchyluje k vlastní politické filosofii, k programu, který by jednoho dne mohl být anglické společnosti naordinován – v to aspoň William doufá. (Historici by mu třeba mohli říkat rackhamismus.) S touto teorií si pohrává už víc než deset let, ale dokonale ji propracoval až nedávno; počítá se zrušením takzvaného „neospravedlnitelného kapitálu“, jež má nahradit „majetková rovnost“. Znamená to, že jakmile člověk nashromáždí dostatečně velký majetek, aby z něj navždy vyžila jeho domácnost (definovaná jako rodina o nejvýše deseti lidech, o niž se stará služebnictvo v maximálním počtu deseti osob), je mu zakázáno hromadit více. Spekulatívni investice do argentinských zlatých dolů a podobně budou zapovězeny; namísto toho vláda dohlédne na to, aby se investovalo do bezpečných a solidních koncernů, čímž se zajistí výnos: nijak velkolepý, zato trvalý. Veškeré nadbytečné příjmy boháčů budou přeměrovány do veřejných rozpočtů a odtamtud přerozděleny mezi potřebné: chudé a bezdomovce.

Je si dobře vědom, že jde o revoluční návrh, který bezpochyby mnohé vyděsí, protože by zrušil stávající třídní rozdíly; aristokracie v dnešním slova smyslu by přestala existovat. Což by podle Williamova názoru bylo zatraceně dobře – už ho unavuje, jak mu lidé připomínají, že Downingova kolej se stěží může rovnat Corposu Christi a jaké měl štěstí, že ho vůbec přijali.

Tak tady to máte: myšlenky Williama Rackhama (jen poněkud osekáné o všechno, co se opakovalo) sedícího na lavičce v parku svatého Jakuba. Jestli jsem vás nesnesitelně nudila, mohu vám jen slíbit, že v blízké budoucnosti se stanete svědky soulože, o šilenství, únosu a násilné smrti ani nemluvě.

Rackhama zatím ze zamyšlení prudce vytrhne zvuk jeho vlastního jména.

„Bille!“

„Panebože, ano: Bille!“

William zvedne hlavu, která je pořád plná kalu, takže může jen

beze slova civět na přízračné zjevení svých dvou nejlepších kamarádů, neodlučitelných přátel z Cambridge, Bodleyho a Ashwella.

„Nebude to dlouho trvat, Bille,“ zvolá Bodley, „a bude čas slavit!“

„A co?“ nechápe William.

„Všechno, Bille! Celé ty požehnané vánoční bakchanálie! Zázračné potomky, kteří vyskakují z panenských lůn do jesliček! Hory kouřícího pudinku! Galony portského! A ani se nenaděješ a další rok je uložen ke spánku!“

„Rok 1874 hezky opíchaný chrápe,“ zazubí se Ashwell, „a výstavní mladounký růček 1875 se už tetelí ve dveřích a čeká, až ho stihne totéž.“

(On a Bodley, tihle nestárnoucí „staří braši“, se podobají jeden druhému jako vejce vejci. Jsou bezvadně oblečení, snadno se pro něco nadchnou a zároveň jsou neteční, s uhlazenými tvářičkami a klobouky, které o několik tříd převyšují ty od Billingtona a Joye. Tihle dva si jsou *tak* podobní, že je William v těžké opilosti oslovoval jako Bashleyho a Oddwella. Ale Ashwell má na rozdíl od Bodleyho řidší licousy, ne tak růžovoučké tváře a menší bříško.)

„Neviděli jsme tě léta letoucí, Bille. Copak jsi prováděl? Krom toho, že sis nechal ustříhnout všechny vlasy?“

Bodley a Ashwell ztěžka dosednou na lavičku vedle Williama, pak se předkloní a bradou a složenými dlaněmi spočinou na rukojetích špacírek. Vypadají jako karikatura pozorných posluchačů, jako chrlič vytesané pro stejnou věž.

„S Agnes je to už dlouho špatné,“ odpoví jim Rackham, „a taky se mám ujmout toho zpropadeného podniku.“

Tak, a je to venku. Bodley a Ashwell se ho snaží svést k lehkomyšlnosti: taky by mohli poznat, že na to nemá náladu. Anebo se aspoň při tom svádění musí víc snažit.

„Dej si pozor, aby se ten podnik neujal tebe a ty z toho nedostal ujímání,“ varuje ho Ashwell. „Byl by z tebe pěkný otrava, kdybys žvanil o... no, já nevím... třeba o tom, jak se vybičovat k vyšší produktivitě práce.“

„Žádné strachy,“ opáčí William, ale v duchu se strachy přímo

třepe.

„A jak dbát o životosprávu. Nezapomeň, že lepší než pohyb na zdravém vzduchu je pohyb na zdravém těle,“ upozorní ho Bodley teatrálně a pak se zadívá na Rackhama a Ashwella, co oni na to.

„To bylo zcela chabé, Bodley,“ zpraží ho Ashwell.

„Možná,“ odfrkne si Bodley, „ale kolik liber jsi už vyházel za horší.“

„Každopádně,“ pokračuje Ashwell, „– pornografii stranou – nesmíš dovolit, aby tě Agnes takhle vydělovala z širokého proudu života. Jak se moc strachuješ o pouhou ženu... to je nebezpečné. Tím směrem se nachází... ehm... co mi to nejde přes pus, Bodley?“

„Láska, Ashwelle. Nedotkl bych se jí ani tyčí s pogumovaným koncem.“

Přes Williamovu tvář přelétne unavený úsměv. Hladěte dál, přátelé staří, jen dál.

„Vážně, Bille, nesmíš dovolit, aby ten problém s Agnes přerostl v rodové prokletí. Chápeš, jako v těch hrozných staromódních románech, ve kterých ze skříní vyskakují choromyslné ženské. Musíš si uvědomit, že v tomhle postavení zdaleka nejsi sám: v zemi jsou šílených manželek *hordy* – polovina žen v Londýně *blouzní*, namouduši. Ksakru, Bille: jsi svobodný člověk! Nemá smysl se zavírat jako nějaký starý jezevec.“

„Londýn mimo Sezónu je už sám o sobě nudný,“ přidá se Ashwell. „Nejlepší je promrhat ten čas stylově.“

„A jak jste jím mrhali vy?“ zeptá se William.

„Ale, my jsme usilovně pracovali,“ rozplývá se nadšením Ashwell, „na naprosto geniální knize – většinu jsem toho odedřel já,“ (v tu chvíli si Bodley hlasitě odfrkne) „a tady Bodley tu prózičku trochu přešetil. Jmenuje se to *Účinnost modlitby*.“

„Byla s tím hrozná spousta práce, chápeš. Zpytovali jsme hordy zbožných věřících, aby nám prozradili, jestli se jim někdy nějaká modlitba vyplnila.“

„Tím ovšem nemyslíme rozplizlé nesmysly jako dodání ‚odvahy‘ či ‚útěchy‘, ale skutečné *výsledky* jako například nový dům, vyléčení matčiny hluchoty, útočníka sraženého bleskem a tak dále.“

„Postupovali jsme hrozně důkladně, jestli se můžu pochválit.

Neprozkoumali jsme jen stovky *individuálních* případů, ale i všeobecné, základní modlitby, které tisíce lidí odříkávají každý večer celá léta. Znáš to: osvobození od zlého, mír na Zemi, obrácení Židů na víru a tak dále. Závěr vyznívá jednoznačně: ani v obrovských počtech a s houževnatostí to taky k ničemu nevede.“

„Až to budeme mít celé sepsané, promluvíme si s nejvyššími církevními hodnostáři – anebo je aspoň oslovíme písemně – a přeptáme se jich, co si o tom myslí. Všem musí být jasné, že jde o nezaujatou vědeckou studii, naprosto otevřenou připomínkám či kritice ze strany jejich... ehm... obětí.“

„Chceme Krista pořádně zdrtit,“ skočí mu Bodley do řeči a zaryje hůl do mokré hlíny.

„Natrefili jsme na pár skvělých individuí,“ ujme se zase slova Ashwell. „Na dokonalé pošuky. Tak třeba jeden duchovní z Bathu – tam jsme se vrátili moc rádi, mají tam prvotřídní pivo – se nám přiznal, že se opakovaně modlí za to, aby místní hospoda lehla popelem.“

„Nebo jinak skončila.“

„Tvrdil nám, že si na to Bůh jen vybírá tu nejpříhodnější dobu.“

„Byl si zcela jist, že vposledku dosáhne svého.“

„Modlí se za to už tři roky – každý večer!“

Oba muži zabušili do země holemi v sarkastickém vytržení.

„A myslíte,“ ozve se William, „že máte sebemenší naději najít nakladatele?“ Již znatelně pookřál, už je skoro svedený, přece ho však cosi pudí připomenout jim otravnou realitu okolního světa. Bodley a Ashwell se na sebe jen vědoucně zazubí.

„Ale ano. Určitě. Knihy rozkládající náš stávající společenský řád jdou dnes na dračku.“

„Totéž platí i o románech,“ zamrká Ashwell nápadně na Williama. „Neztrácej to ze zřetele, pokud ještě chceš dosáhnout něčeho v tomto směru.“

„Ale namouduši, Bille – vážně se musíš ukázat častěji. V našich oblíbených podnicích jsme tě neviděli už hrozně dlouho.“

„Musíš přece dbát na svou špatnou pověst.“

„Nesmíš vyjít ze cviku.“

„Kdo chvíli stál, již stojí opodál...“

„Co tím myslíte?“ vyhrkne překvapený William. Po traumatickém sestřihu vynikly mezi jeho zlatými loknami proužky předčasné šedi, takže citlivě reaguje na jakékoli zmínky o přibývajících letech.

„Pubertální *dívky*, Williame. Čas se na nich podepíše. Nezůstanou zralé navěky, víš? Ono úplně stačí půl roku. Vlastně ses už minul s *některými* dívkami, které vstoupily do legend, Bille – do *legend*.“

„Čistě pro ilustraci: taková Lucy Fitzroyová.“

„Ach ano – propána, ano.“

Oba vyskočí z lavičky, jako by si předem dohodli nějaké znamení.

„Lucy Fitzroyová,“ začne Ashwell jako účinkující v kabaretním vystoupení, „byla nová holka u madam Georginy na Finchley Road, kde se výprasky nešetří.“ Čistě na ukázkou se několikrát silně přetáhne přes lýtko. „*Dolů, šulíne! Nahoru, šulíne! Dolů!*“

„Nepřeháněj to, Ashwelle,“ varuje ho Bodley a vezme ho za rameno. „Pamatuj na to, že jen lord dokáže kulhat důstojně.“

„Nu, jak možná víš, Bodley a já se občas zajdeme mrknout k Georgině, jestli tam biče třímají dívky náležitého formátu. A na sklonku minulého roku jsme narazili na úžasnou koketu, již nám bordelmamá představila jako Lucy Fitzroyovou, nemanželskou dceru lorda Fitzroye, která má tudíž jezdeckví v krvi.“

„To je bezpochyby pitomost, jenže ta *holka* o tom byla podle všeho přesvědčená! Čtrnáct let, pevně stavěná, pleť má hebkou jako mimino a navíc je naprosto *fantasticky* arogantní. Byla celá v jezdeckém úboru a uměla v něm tak dobře chodit – scházela po schodech *bokem*, takhle, jedna holinka, potom druhá, jako kdyby z těch schodů *sesedala*. Obyčejně v ruce svírala *velmi* krátký a dost *nebezpečný* jezdecký bičík a bylo vidět, jak jí ve tváři hoří jedna nefalšovaná skvrnka vedle druhé – na to bych přísahal. A madam Georgina nám řekla, že kdykoli k ní nahoru někoho poslali, ta holka stála na podestě a jen tak tam čekala, dokud se ten chudák dost nepřiblížil, načež se ozvalo švihnutí, přetáhla ho přes tvář bičíkem, načež mu jím ukázala k posteli a řekla –“

„Kristepane!“ vykřikne Ashwell, jenž se náhodou podíval tím směrem, kterým Bodley mířil špacírkou. „Všemohoucí bože! Kdopak to je, co říkáš?“ Zacloní si oči a upřeně se zadívá na protější konec parku svatého Jakuba. Bodley zaujme místo po jeho boku a pohlédne

na stejnou stranu.

„To je Henry,“ prohlásí potěšeně.

„Ano, je – a paní Foxová!“

„Jistě.“

Oba se zase obrátí k Williamovi a důstojně se ukloní.

„Musíš nás omluvit, Bille.“

„Ano, chceme jít mučit Henryho.“

„Máte mé požehnání,“ usměje se na ně William.

„On se nám vyhýbá, víš... vyhýbá se nám jako moru, od té doby... ech... jak bychom to jen formulovali...?“

„Od té doby, co se mu osobní anděl snesl k nohám postele.“

„Tak tak. Každopádně se ho musíme pokusit chytit, než začne utíkat.“

„To ale nemůže, když má paní Foxovou v závěsu: ta by se skácela mrtvá! Říkám ti, že nemají šanci.“

„Tak ahoj, Willy.“

A už jsou pryč, vysokou rychlostí se vrhají za svými oběťmi. Navzdory svému společenskému oblečení naberou tak zuřivé tempo, že pro udržení rovnováhy musí komíhat rukama, a je jim zcela lhostejné, jaký dojem dělají na případné přihlížející – popravdě řečeno to směšné supění čistě pro radost ještě přehánějí. Za sebou v trávě zanechávají dvoje dlouhé, mokré, tmavě zelené stopy a značně omámeného Williama Rackhama.

Bodley a Ashwell měli vždycky ve zvyku udeřit na člověka nečekaně a stejně nečekaně se od něj odpoutat, a pokud se máte v jejich společnosti cítit dobře, musíte se zařídit podle nich. William sleduje, jak pádí přes park, a tíže malomyslnosti opět dolehne na jeho ramena. Zakrněl, už nemá na takové žertování trpělivost, není v něm dostatečně zběhlý, tenhle exhibicionismus mu není po chuti. A dokázal by vůbec běžat tak rychle jako jeho přátelé? Jako by teď sledoval, jak přes park uhání jeho vlastní tělo, jak se mu vzdaluje jeho vlastní já.

Že by vyskočil a vyrazil za nimi? Ne, na to je příliš pozdě. Nedohonil by je, už se proměnili v tmavé prchající postavičky na horizontu. William se zase rozvalí na lavičce a stojaté vody jeho myšlenek, jež Bodley a Ashwell nakrátko rozvířili, opět zvolna

znehyní.

Ze všeho nejvíc Williama souží to, jak *zbytečné* je tohle utrpení vzhledem k celkovému rodinnému majetku. Kdyby jen jeho otec prodal podnik...

Ale to už jste všechno slyšeli. Uděláte nejlépe, když Williama na nějakých deset minut necháte být. Zatímco se na jeho mozku utváří příkrov hloubavých řas, zbytek těla pocítí vliv toho, čemu byl dopoledne vystaven: nemravný návrh od kurvy v uličce, pohled na francouzská děvčata na Trafalgar Square, Bodleyho a Ashwellovy řeči o bordelech, jejich škádlivé nadbívání, po kterém mu ovšem upláchli, a nakonec i to, že za poslední hodinku do parku svatého Jakuba dorazila řada krásných mladých slečen.

Když to všechno smícháte dohromady, vznikne silný lektvar. A jakmile bude William dostatečně opojen, zvedne se ze svého místa a vydá se za svými touhami, vydá se za nimi po cestě, která nakonec vede k Sugar.

KAPITOLA ČTVRTÁ

Při čekání na to, kdy se konečně pohne, nemusíte Williamovi upírat zrak do klína. Co se místo toho třeba rozhlédnout po objektech jeho touhy? Do parku svatého Jakuba koneckonců přišly proto, aby upoutaly pozornost.

Máte-li módu aspoň trochu v lásce, nevybrali jste si špatný rok. Historie si libuje ve zvláštních vrtoších, co se ženského oblečení týče: někdy si za model vybere labuť, jindy je to zvráceně krocan. Letos se nezvykle elegantní styly ženského odívání a účesů, které se zrodily na počátku sedmdesátých let, staly všudypřítomnými – přinejmenším mezi těmi, kdo si je mohou dovolit. Přetrvávají až do doby, kdy bude William Rackham velmi starý muž, a to již bude krásou tak unavený, že mu nebude příliš vadit pohled na to, jak se vytrácí.

Po dámách, které tohoto slunného poledne korzují parkem svatého Jakuba, se od nynějška do konce století nebude vyžadovat mnoho změn. Okamžitě by našly uplatnění na obrazech Jamese Tissota, senzaci sedmdesátých let, ale obstály by ještě po dvaceti letech u Muncha (ačkoli ten by si mohl přát sáhnout k několika změnám). Poslední ránu jim zasadí až světová válka.

Tuto módu nedělají jen šaty a účes. Patří k ní rovněž chování, držení těla, výraz rezervované inteligence, cizozemská *hauteur* a tajuplná melancholie. I v zářných počátcích tohoto stylu je na ženách, které ve svých podzimních róbách jako dryády ladně klouzají po orosených trávnících, něco lehce strašidelného, jako by vyvolávaly předčasný příchod *fin de siècle*. Již se tu pěstí vzezení krásného démona, poloducha ze záhrobí – přestože tyto ženy jsou většinou hloupoučcí společenší motýlci, kteří nemají v hlavě jedinou démonickou myšlenku. Přízračná aura, kterou vyzařují, je pouze účinkem utažených korzetů. Jsou tak sešněrované, až se jim nedostává kyslíku, a éterické jsou pouze v tom smyslu, že by stejně dobře mohly lapat po éteru na Everestu.

Popravdě řečeno některým z těchto žen byly bližší krinolíny.

Když byly uvězněné uprostřed těch drátěných klecí, jejich potřeba nechat se opečovávat jako zhýčkané děti byla přinejmenším jasná, zatímco jejich přijetí *la ligne* a kontinentální sebejistoty, která s ní jde ruku v ruce, naznačují smyslnost, jež jim není vlastní.

Z morálního hlediska je to zvláštní doba, jak pro pozorované, tak pro pozorovatele: móda se zasloužila o znovuobjevení těla, zatímco morálka nadále trvá na tom, aby se naprosto ignorovalo. Kyrus korzetu pevně obepíná poprsí a břicho, předek sukně těsně přiléhá k pánvi a visí rovně dolů, takže silný poryv větru dokáže odhalit přítomnost nohou, a honzík vzadu zvýrazňuje skrytý zadeček. A přece žádný počestný muž nesmí na tělo ani pomyslet a žádná počestná žena si nesmí uvědomovat, že ho má. Pokud by se nějaký nevyčvalaný barbar z divočiny na okraji impéria zatoulal do parku svatého Jakuba a jedné z těchto dam pochválil rozkošné křivky jejího těla, nezareagovala by nejspíš potěšeným úsměvem ani opovržlivým stočením koutků, ale okamžitou ztrátou vědomí.

Vyvolat u moderní ženy mdloby není příliš těžké a není ani třeba uchylovat se ke koloniálním divochům: u všech žen, které nejsou od přírody hubené, představují nemilosrdně zužující se korzety nemalou oběť na oltáři krásy. A je nutno říci, že pěkná řádka přízračných dam proplouvajících parkem svatého Jakuba vstala dnes ráno z postele stejně baculatá jako krasavice z předchozí generace, pak ale vyměnily vzdušné noční košile za úmorné sezení s komornou. I když (jak je teď čím dál častější) není třeba šněrovat žádné tkaničky, upoutávají se kožené dílce a zapínají kovové háčky, čímž se nositelce přiškrcuje dech, nenapravitelně deformuje hrudní koš a navíc jí pak červená nos, který je nutné často pudrovat. Dokonce i chůze na vyšších podpatcích módních bot do půli lýtek vyžaduje větší dovednost.

Ale *jsou krásné*, tyhle anglické baculky, zčistajasna štíhlé jako proutek, a proč by taky neměly být? Je jen fér, že jiným lidem berou dech, když jsou samy tak stažené.

A co William – co má za lubem? Kolem jeho lavičky krouží ve velké vzdálenosti spousta atraktivně oblečených žen – neprobudily v něm touhu po nějaké nahé? Skoro.

Tak dlouho uvažoval o tom, jak je finančně ponižován, až pro to

vymyslel metaforu: představuje si sebe sama jako nepokojné zvíře, které přechází v kleci vytepané ze stříbrných symbolů libry, jež jsou navzájem takto propletené: *lllllllllllllllllllllllllllllll*. Ach, kdyby jen tak mohl vyskočit!

Další slečna propluje kolem něj, tentokrát velmi blízko jeho lavičky. Ze saténového krunýře jí vyčnívají lopatky, pas ve tvaru přesýpacích hodin se takřka pohupuje, žíněný honzík se lehce třese do rytmu její chůze. Williamova finanční nemohoucnost získá nové ohnisko, přestane být zpochybněním jeho inteligence a místo toho se stane zpochybněním jeho pohlaví. Ještě než ta mladá dáma v saténu udělá dvacet dalších krůčků, William je již přesvědčen, že by se o Životě prokázalo něco důležitého – něco *zásadního* –, kdyby mu jen nějaká žena byla po vůli.

A tak se procházející kolemjdoucí v parku svatého Jakuba nevědomky promění v sirény a každé žhnoucí tělo začne připomínat svůj společenský stín, prostitutku. A malý slepý penis zavnutý v kalhotách nerozlišuje mezi kurvou a dámou – jediný rozdíl spočívá v tom, že kurva je k dispozici, nemusí se kvůli ní svést souboj s žádnými rozzlobenými obránci, na její straně nestojí žádné právo, žádní svědci, žádné stížnosti. Tudíž sotva William Rackham zjistí, že má erekci, hned ho napadne zamířit s ní k nejbližší kurvě.

Přesto je zvrhle příliš hrdý na svou čerstvě vylíhlou metaforu finančního zajetí – klec z vytepaných kovových symbolů libry –, než aby ji jen tak pustil z hlavy. Na beznadějnosti jeho neutěšené situace, na její tragické nespravedlnosti je cosi velkolepého, dokonce povznášejícího. Spoutaný a frustrovaný může být král Lear; když mu bude dopřáno vyvrcholení, může se stát Šaškem. A tak si William v duchu představuje ještě hrůzostrašnější obrazy své klece, *vltšl* a *vltšl* a ještě *vltšl*. A v reakci na to mu jeho chtíč podsuně ještě barvitější fantazie o sexuálním dobývání a odplatě. Střídavě znásilní celý svět, až je mu po vůli, a pak se zase choulí pod jeho podrážkou v úpěnlivém zoufalství – pokaždé je divočejší, pokaždé podlézavější.

Nakonec vyskočí ze svého místa naprosto přesvědčený, že k utišení jeho duševních zmatků nepostačí nic menšího – *nic* menšího, slyšíte? – než naprosté podmanění dvou mladičkových děvek zároveň.

Navíc má zatraceně dobrou představu, kde by mohl najít dvě holky, které se k tomuto účelu ideálně hodí. Zamíří tam hned teď a ostatní ať vezme čert! (V duchu dodá: *zezadu*, ale pak se okřikne a řekne si, že je to přece jen takový řečnický obrat.)

Je to nanejvýš nepraktické, ale strategické přerozdělení krve mezi Williamovými orgány nemá vůbec žádný účinek na rotaci Země, a tak po návratu do centra města zjistí, že v Londýně nastal čas oběda a do ulic vyrazily davy. Do Williama a jeho mužství hrubě strkají hladové zástupy, černé moře činovníků, písařů a dalších nul, a hrozí, že ho s sebou odnesou, pokud se pokusí plavat proti nim. Takže stojí těsně u zdi, dívá se a doufá, že se kvůli němu moře brzy rozestoupí.

Au contraire. Dveře budovy, o niž se opírá a již označují pouze mosazná písmena COMPTON, HESPERUS & DILL, se najednou prudce rozletí a jeho odstrčí další proud úředníků.

Tohle je už poslední kapka: William zaplaší poslední výčitky svědomí, zvedne ruku nad dav a přivolá si drožku. Co na tom teď sejde, že si dnes ráno tu jízdu upřel? Brzy z něj bude boháč a všechno tohle trápení nad drobnými výdaji nebude než mrzkou vzpomínkou.

„Drury Lane,“ zavolí, jen co se vyhoupne na schůdek kymácející se dvoukolé drožky. Práskne za sebou dveřmi kabiny, novým cylindrem narazí o nízký strop, a když se kuň nečekaně dá do klusu, vrhne ho to zpátky na sedadlo.

To je jedno. Směřuje do Drury Lane, která (jak mu Bodley a Ashwell ustavičně připomínají) oplývá dobrými levnými bordely. No, přinejmenším levnými. Bodley a Ashwell rádi chodí do chudinských čtvrtí, ne proto, že by měli nouzi o peníze, ale protože je baví střídat ty nejlevnější a nejdražší kurvy rychle po sobě.

„Archivní víno a hospodské pivo,“ tak to Bodley s oblibou líčí. „Při honbě za rozkoší mají obě své místo.“

Při této výpravě do Drury Lane Williama zajímají pouze dívky zaříděné jako „hospodské pivo“ – a to je jenom dobře, protože nic jiného si beztak nemůže dovolit. Má na mysli dvě konkrétní dívky... nu, aby byl upřímný, v životě je ještě neviděl, ale pamatuje si, že o nich četl v příručce *Další spanilé jízdy po Londýně – tipy pro světáky, rady pro zelenáče*. Kde jsou ty časy, kdy se do ní díval

pravidelně (ví vlastně, kde ji teď má? v horním šuplíku stolu v pracovně?), zřetelně si ale pamatuje na dvě velmi „nové“ dívky, které byly do tohoto průvodce zahrnuty právě kvůli svému útlému věku.

„Tedy nad tím zůstává člověku rozum stát,“ uvažoval Ashwell nejdnou. „Na prodej jsou tu tisíce a tisíce těl, a přece dá pekelnou práci najít skutečně šťavnatou a mladou kost.“

„Potíž je v tom, že všechny *skutečně* mladé nemají ani grešli.“ (Bodleyho odpověď.) „Když začnou rozkvétat, už mají svrab, přední zuby jim chybí, ve vlasech mají strupy... Jenže když chceš malou alabastrovou Afrodítu, musíš si počkat, až se z ní nejdřív stane padlá děva.“

„Je to hrozná škoda. Ale naděje umírá poslední, ne? Zrovna jsem četl v *Dalších spanilých jízdách* o dvou děvčatech z Drury Lane...“

William se snaží vzpomenout si na jména těch dívek nebo jejich bordelmamá – zkouší si vybavit tu konkrétní stránku příručky – ale nenachází nic krom čísla domu, které se mu vrylo do paměti díky jednoduché mnemotechnické pomůcce: obsahovalo den a měsíc jeho narození.

Dveře bordelu se otevrou, jen co William Rackham zatáhne za šňůru. Příjímací pokoj je tmavý a bordelmamá stará. Sedí v purpurových šatech na pohovce, vypadá jako trpaslík, groteskně vrásčité ruce má sepnuté v klíně. William nemá ani mlhavou představu, jak by se ona nebo jakákoli dívka z její stáje mohla jmenovat, tak se zmíní o *Dalších spanilých jízdách po Londýně* a požádá o „ty dvě holky – ten pár“.

Stařena na Williama upře zarudlé oči, které plavou v jakési medovité tekutině příliš husté na slzy, a věnuje mu účastný, zmatený pohled. Usměje se na něj, čímž odhalí zuby jako perličky, ale napudrované čelo má svráštělé. Z rukou si udělá stříšku a lehce si jí poklepe po nose. Zpoza pohovky se odhodlá vyjít tlustá šedá kočka, pak ale spatří Williama a stáhne se.

Babizna zničehonic rozepne prsty a nadšeně zvedne ruce dlaněmi vzhůru, jako by do každé z nich měla spadnout odpověď z nebes, nebo přinejmenším ze stropu.

„Ach! Dvě holky!“ zvolá. „*Dvojčata!*“

William přikývne. Nevybavuje si, že by v *Dalších spanilých jízdách po Londýně* byly vedené jako dvojčata; bezpochyby už trochu odkvetly a zákazníky bylo potřeba lehce povzbudit. Bordelmamá spokojeně zavře oči, a když se usměje, víčka připomínající syrovou slaninu se jí zalesknou.

„Claire a Alice, pane. Měla jsem tušit – člověk jako vy, pane –, že byste chtěl moje nejlepší děvčata – ta nejvýjimečnější.“ Její přízvuk a formulace působí trochu neanglicky, což ztěžuje odhad, jakého vychování se jí dostalo. „Zařídím, aby byly připravené vás přijmout.“

Když se zvedne, není díky tomu o moc vyšší, jen se z pohovky za ní skutálí mnoho metrů hedvábí. Pohne se k němu, jako by ho chtěla doprovodit přímo po schodišti, pak se ale teatrálně zarazí a sklopí oči k podlaze, jako by se styděla pronést ta slova: „Možná, pane, abychom vás nemuseli obtěžovat potom...?“ A zase k němu zvedne oči zalité průhlednou tekutinou.

„Ovšem,“ řekne William, plných pět vteřin se dívá do jejího ohyzdného úsměvu a až pak ji ponoukne. „A... kolik vlastně stojí, madam?“

„Ach ano, promiňte. Deset šilinků, když budete tak laskav.“

William jí dá mince, ona se ukloní a pak zatahá za jednu ze tří tenkých šňůr, které se houpají u balustrády.

„Budou potřebovat už jen chvilíčku, pane. Uveleďte se na lenošce – a klidně si zapalte.“

Takže je to *tenhle* druh bordelu, pomyslí si William Rackham, ale už je pozdě se stáhnout a on každopádně chce uspokojit.

Při čekání na to, až jeho předchůdce skončí, William sedí na lenošce a kouří, čistě proto, aby mohl pohledem spočívat spíš na doutníku než na ošklivé tváři bordelmamá. K zadní straně domu bezpochyby přiléhá další schodiště, po němž ten chlápek odejde, a pak se špinavé povlečení převleče a potom... William nasupeně potahuje z doutníku, jako by si právě zakoupil lístek na podřadné iluzionistické vystoupení, kde se kouzelníkovi prověšují rukávy pod tíhou udělatek a pod prkny podlahy jsou cítit králíci.

Ale zatímco se William oddává roztrpčeným myšlenkám, dovolte mi, abych vám řekla o Claire a Alici. Jsou to holky z bordelu v tom nejopravdovějším a nejpodřadnějším slova smyslu: tedy, přijely do

Londýna jako nevinátka a do jejich padlého stavu je nalákala bordelmamá, která se uchýlila ke starému úskoku: seznámila se s nimi na vlakovém nádraží, nabídla jim v děsivé metropoli nocleh a potom je okradla o peníze i šaty. Zničené a bezmocné dívky pak byly uvedeny do podniku, spolu s několika dalšími děvčaty, která byla podobně oklamána nebo zakoupena od rodičů či poručníků. Pracovaly tu od té doby výměnou za pohodlné nové šaty a dvě jídla denně, u zadních schodů je hlídal vyhazovač, zepředu bordelmamá a ony ani nedokázaly odhadnout, za jak moc či málo jsou najímány.

Konečně přijde čas, aby byl William Rackham uveden nahoru. Claire a Alice obývají čtvercový pokojík, který je kolem dokola zahalený dlouhým červeným závěsem splývajícím dolů až na zašlou podlahovou lištu. Závěsem je zakryté i jediné okno, takže tu klášterní komůrku osvětlují spíš svíčky než slunce, vše se tu barví do žloutenkové žlutí, a navíc tady panuje horko. Na prošoupaném perském koberci jsou poházené rozpláclé sametové polštáře a nad velkou rokokovou postelí visí ve zdobném rámu fotografie nahé ženy tančící kolem pokojové májky. Když vejde dovnitř, Claire a Alice v prostých bílých košilkách sedí spolu na posteli a hezké ručičky mají složené v klíně.

„Dobrý den,“ přivítají ho jednohlasně.

Avšak bez ohledu na jejich jednohlas je zjevné, že nejde o dvojčata. Důsledně vzato to nejsou dokonce ani dívky – jak si William ověří, když Alici stáhne košilku. Spodní strana jejich prsou již neodstává od břicha, ale tiskne se k němu. Holé přirození je růžové, ale už získává podezřelý odstín a její rty již nejsou poupátko, ale rozvinutá růže.

Ba co hůř, pohybuje se jako jakákoli jiná průměrná kurva. Trocha štěněcí zvědavosti by byla příjemná, ale tahle nacvičená poslušnost, jako když se překulí vydrežirovaný labrador, je jen deprimující. K čertu! Copak vážně neexistuje něco jako výjimečný poměr cena – výkon? Musí člověk za splnění slibů pokaždé zaplatit majlant? Je jediným účelem moderního světa připravovat lidi o ideály a šířit cynismus?

Jak se kolem něj v tom horku z voskových svíček začne Alice ovíjet, William najednou zatouží utéct odsud bez ohledu na

zbuhdarma utracené peníze. Chvíli se odtaňuje, snaží se kroucením vymanit, nedokáže však přesvědčit svou erekci, aby šla s ním. Takže aby zachránil, co se dá, stáhne košilku i z Claire a zjistí, že je mladší než Alice, má kuželovitá ňadra a jemné, hyacintově růžové bradavky připomínající podlitiny.

To Williama povzbudí, a tak se vrhne na věc s vášní, která má rozptýlit jeho smutky a frustrace. Existuje východisko, lze nalézt řešení jeho útrap, stačí jen prorazit tělesnými překážkami. Šuká s tak zuřivou úporností, že občas úplně přestane vnímat, co dělá, tak jako nepřičetný bojovník může zůstat slepý vůči svým protivníkům. Přesto jsou tyto chvíle pro něj nejlepší.

Až na tyto transcendentní okamžiky se ovšem uspokojení nedostavuje. Ty holky jsou mizerné: nepohybují se tak, jak si přeje, mají špatný tvar, špatnou velikost, špatnou hustotu, hrouť se pod ním, když po nich chce, aby nesly jeho váhu, vrávorají, když je žádá, aby stály pevně, dělají grimasy a trhají sebou a celou dobu jsou tak zatraceně tiché. William si nepříjemně často připadá, že je v pokoji sám se svým dýcháním, sám s lehce absurdním zvukem, který vydává jeho noha klouzající s polštářem po koberci, monotónním melodickým drněním pér postele, komickým *uch-uch* vlastního alergického kašle.

Vinu za to přičítá pouze Claire a Alici. Cožpak nemá z minulosti s prostitutkami nejkouzelnější, nejradostnější zážitky? Obzvláště z Paříže. Ach, Paříž! Panečku, *tam* byla děvčata, která věděla, jak chlapovi udělat dobře! William drtí ty otrávené anglické holky, které leží přimáčkuté jedna na druhé, prsa na prsa, a nemůže se ubránit vzpomínkám. Obzvláště na jednu příležitost, kdy se sám vypravil do Rue Saint-Thomas d'Aquin a nechal Bodleyho, Ashwella a další pít v Cul-de-Sacu. Nějakou zvláštní náhodou, Bůh ví jak (byl zt'ukaný jak sova pálená), skončil v pokoji plném *výjimečně* přátelských kurev. (Existuje něco rozkošnějšího než smích líznutých mladých žen?) William se každopádně nechal inspirovat jejich rozpustilou nemravností a vymyslel erotickou hru, která byla úplně k popukání. Holky si dřeply v kruhu těsně kolem něj s roztaženými nohama a on zlehka a po pečlivém míření házel mince na jejich šterbinky. Pravidlo znělo tak, že pokud tam mince zůstala vězet, dívka si ji

mohla nechat.

Dlouhá léta, která uplynula od této výjimečné noci, v jeho paměti nijak nezastřela ty obrazy a zvuky: i teď slyší extatické hihňání a pokřik všude kolem něj: „*Ici, monsieur! Ici!*“ Ach! Když jen si pomyslí, že ty dívky právě teď nejspíš nečinně polehávají v Rue Saint-Thomas d'Aquin, zatímco on se hmoždí tady, stovky mil od nich, a zkouší z těchto nudných anglických hochštaplerek vyrazit aspoň unci nadšení...

„Snažte se mi předvést to nejlepší, co ve vás je,“ nabádá Claire a Alici a páčí při tom jejich namáčknutá těla od sebe. Všimne si, že oba ulepené hrudníky nesou zrudlé otisky žeber té druhé. Znovu a znovu je obrací, jako by snad doufal nalézt otvor, který předchozí zákazníci ještě neobjevili. Jeho chtíč nabývá skoro náměsíčných proporcí; hlasem, který sotva poznává, po nich žádá čím dál větší nepřistojnosti a holky poslouchají jako výplody jeho vlastního zdlouhavého snu.

Sotva tedy ví, co říká, když vezme Alici za obě zápěstí a dá jí příkaz, který promění mnoho životů.

Dívka zavrtí hlavou.

„Tohle nedělám, pane. Je mi líto.“

William pustí její zápěstí, jedno po druhém. Alice si první volnou rukou nervózně zastrčí neposlušný pramínek vlasů za ucho. William jí ho zase shodí na tvář.

„Co to má znamenat, že to neděláš?“ Střelí pohledem od Alice ke Claire; ta vytušila, že martyrium skončilo, a pokradmu si přes ramena natahuje noční košili.

„Já taky ne, pane.“

William si položí ruce na obnažená kolena; je tak pobouřený, že nemá slov. Krev, přerozdělená odzdola, se mu vhrne do tváří a i krk mu zrudne.

„My bysme to udělaly, pane,“ ozve se Alice a znovu zaujme pozici vedle Claire na kraji postele, „ale nemůžem.“

William sáhne po kalhotách, jakoby ve snu.

„Případá mi zvláštní,“ namítne, „že pro vás je ta hranice *tady*, a ne třeba... hm, někde jinde.“

„Omlouvám se, pane,“ opáčí ta starší (protože zjevně starší je),

„ale u Claire je to určitě to samý. S *váma* to teda jako nemá nic společnýho, pane. My bysme to totiž neudělaly pro nikoho, pane. Nás by to totiž vodradilo, úplně vodradilo, a pak bysme vám nestály za fajfku tabáku, pane.“

„Ale,“ nedá se William, jenž se zachytil pověstného stébla, „to já bych vám nevyčítal, vůbec ne. A ono by to ani nevadilo, víte? Potom už byste nemusely nic dělat, jen tohle a s očima zavřenýma, kdybyste chtěly.“

Dívky se samými rozpaky škaredí.

„Prosím vás, pane,“ žadoní Alice, „nenuťte nás; nemůžem to udělat a basta a je nám moc líto, že sme se vás dotkly. Můžu pro vás udělat jen jedno, pane, dát vám jméno – jméno někoho, kdo to pro vás udělá.“

William, který se nakvašeně obléká a kterého zcela zaměstnává hledání ztraceného podvazku, si není jistý, jestli ho nešálil sluch.

„Cože jsi to řekla?“

„Můžu vám říct, kdo to pro vás udělá, pane.“

„Vážně?“ Napřímí se, chce se mu vylít si vztek na tu blufující děvku. „Nějaká ubohá bába z Bishopsgate?“

Alici to viditelně zaskočí.

„To *ne*, pane! To je prvotřídní holka z móc kvalitního podniku – v Silver Street, pane, hned u Oxford Street. Bordelmamá je tam paní Castawayová – a říká se, že tahle holka je ta nejlepší v podniku. Je to vlastní dcera bordelmamá, pane, a jmenuje se Sugar.“

William je teď zcela oblečený a vyrovnaný; klidně by mohl být pracovník dobročinného spolku nebo pastor, který přišel dívky nabádat k lepšímu životu.

„Jestli... jestli je ta dívka tak prvotřídní,“ uvažuje nahlas, „proč by byla ochotná... udělat něco takového?“

„Není *nic*, co by Sugar neudělala, pane. *Nic*. Všichni přece vědí, pane, že Sugar uspokojí zvláštní choutky, který vobyčejná holka uspokojit nemůže.“

William rozmrzele a nevěřicně zamručí, ve skutečnosti na něj však to jméno silně zapůsobilo.

„Tak tedy,“ usměje se unaveně, „jsem ti velmi vděčný za tvou radu.“

„Doufám, že budete spokojený, pane,“ odpoví Alice.

William stojí v páchnoucí uličce za bordelem a zatíná pěsti. Není naštvaný na Claire a Alici; těm už odpustil a zpola na ně zapomněl, zavřel je jako nechtěné harampádí do temného podkroví, do něhož se nikdy nevrátí. Ale pocit křivdy zůstává.

Mně nikdo nebude odporovat, řekne nahlas – no, skoro. Ta slova zní nahlas v jeho mysli, má je na jazyku a nechává si je pro sebe jen ze strachu, že kdyby v uličce poblíž Drury Lane prohlásil: „Mně nikdo nebude odporovat,“ vykoledoval by si možná štiplavé poznámky od neotesaných kolemjdoucích.

Williamovi je nad slunce jasné, že se musí neprodleně vydat do Silver Street a požádat o Sugar. Na světě není nic jednoduššího. *On* je ve městě, *ona* je ve městě: teď je ten pravý čas. Není ani třeba plýtvat penězi na drožku; sveze se omnibusem po Oxford Street, pak přesejde na další do Regent Street a bude skoro tam!

Rackham rázuje, pospíchá do New Oxford Street, a jako by na vesmír udělal dojem – ne, jako by ho *vyděsil* – čirou silou svého odhodlání, omnibus se vynoří takřka okamžitě, což mu umožní nastoupit si, aniž při tom zvolní krok.

Paní Castawayová. Sugar. Dejte mi Sugar a nechci slyšet žádné výmluvy.

Jakmile se ovšem William usadí v omnibusu a z hmatatelné ulice se za umouněným oknem stane pohyblivé panoráma, jeho odhodlání začne slábnout. Tak pro začátek, jízdné mu připomene, kolik peněz dnes již utratil za nový klobouk (ani nemluvě o menším výdaji za Alici a... tu druhou, jak se jenom jmenovala?). Kdo ví, kolik ho tahle Sugar může stát? V uličkách kolem Golden Square se nacházejí rozličné nevěstince, některé luxusní, jiné ošuntělé. *Co když si to děvče účtuje víc, než mám s sebou?*

William se zadívá na cestující proti sobě – klimbající staré vykopávky a vyfintěné matrony – a dojde mu, jak živí a skuteční jsou v porovnání s rozmazaným světem za okenním sklem. Vážně má na vybranou něco jiného než zůstat sedět na místě jako pasažér mezi jinými pasažéry, dokud se koně zapřažení před omnibusem nezastaví

až v Notting Hillu?

A neměl by už beztak jet domů? Čekají ho nanejvýš naléhavé povinnosti – a ty si zaslouží jeho pozornost mnohem více než ten skrytý oharek touhy, který v něm žhne. Tahle Sugar, ať už je to kdokoli nebo cokoli, ho může jen ochudit, zatímco pár hodin svědomitého studia ho dost dobře může zachránit před úpadkem.

Hluboce zadumaný William hledí před sebe, ovšem takřka nic nevnímá; zničehonic si však povšimne vdovy se svráštělou tváří, která mu pohled opětuje. *Takový nevychovanec!* jako by říkala. Kajícně skloní hlavu a zůstane stoicky sedět, i když omnibus prohrká kolem Regent Circus. Pro dnešek si rozhazovačnosti dopřál až až, vymezil se. Teď se znovu pohrouží do sedadla, zavře oči a zbytek cesty proklimbá.

„*Rrroh* Chepstow Villas,“ zatrylkuje průvodčí. William sebou prudce škubne a probere se. Svět zezelenal, domy prořídly. V slunečních paprscích odpoledne se tu koupe ospalý Notting Hill. Londýn je pryč.

Mrkající William vrávoravě sleze z omnibusu přímo za dámou, kterou nezná. Popravdě řečeno do ní skoro vrazí, polapený v brázdě za jejími černými a terakotovými proužkovanými sukněmi. Za lepších okolností by mu možná přišla přitažlivá, ale ona je příliš blízko domovu a on pořád dychtí po Sugar.

„Promiňte, madam,“ omluví se a obejde ji, aby se nemusel přizpůsobovat její šnečí rychlosti.

Probodne ho pohledem, jako by se zachoval mrzce, ale William má pocit, že by druhá omluva byla příliš. Někdo by měl stanovit, do jaké míry mají muži ještě brát zřetel na subtilní rychlost žen.

William si razí cestu dál a spěchá kolem dlouhého zdobného plotu parku, k němuž má jako jedna z několika soukromých osob klíče. Už zapomněl, kam ten klíč založil; poslední dobou má ve zvyku ignorovat ty bledé květiny, věčně zelené keře a mramorové fontány, které se za tyčemi z tepaného železa tak kouzelně třpytí. Jistě, v počátcích, dokud byla Agnes ještě zdravá, ji čas od času brával na vzduch do tohoto parku, aby jí dokázal, jak hezky může v Notting Hillu být, ale dnes...

Zpomalí, protože ten hezký dům přímo před ním je dům Rackhamových – jeho vlastní dům, dá-li se to tak říci –, v němž na něj čeká jeho problematická, na lůžko upoutaná manželka, jeho nevděční sloužící a stoh nečitelných obchodních výkazů, na nichž závisí celá jeho budoucnost (jak pobuřující!). Zhluboka se nadechne a přistoupí blíže.

Ale ještě než stane na svém pozemku, už tu je překážka. Přímo před vstupní branou sedí pes – pravdaže celkem malý pes – celý napružený, jako by se dobrovolně hlásil do služby za vrátného. Když k němu William přistoupí, začne vrtět ocasem a kývat hlavou. Přirozeně je to voříšek. Všichni pořádní psi jsou doma pod střechou.

„Vypadni,“ zavrčí William, ale pes se ani nehne.

„Vypadni,“ zavrčí William znovu, ale to zvíře je buď tvrdohlavé, nebo zmatené, nebo hloupé. Kdo ví, co se odehrává v psím mozku? (Inu, popravdě řečeno, za studia v Cambridgi vydal William monografii *Psi a prostý pronárod: vysvětlení rozdílů*. Ovšem část toho taky napsal Bodley.) William bránu otevře, proklouzne dovnitř a při tom se mu povede odstrčit psi tělo velkou závěsnou mříží.

Zvíře zamčené před branou si to odmítnutí vezme osobně. Postaví se na zadní, packami škrábe o kudrlinky z tepaného železa a hlučně se rozštěká, zatímco William kráčí po prudkém svahu k vlastním domovním dveřím.

Těch posledních pár kroků na cestě domů ho unaví více než celý zbytek dnešního výletu. Trávník po obou stranách cesty už několik měsíců nikdo neposekal. Jeho soukromá příjezdová cesta vede k přístřešku na kočár, kde nestojí žádný kočár, a ke stáji, kde nejsou žádní koně, a připomíná mu jen ten sisyfovský úkol před ním.

Po celou tu dobu pes neúnavně štěká.

Nikdy by nemělo být nutné zvonit na zvonek více než jednou – obzvláště na ten vlastní. Takovéhle zásady by měly být zaručeně vytetovány sloužícím na palce, aby nezapomněli. Když se Lettyina tvář konečně objeví ve dveřích, musí William bezmála zazvonit potřetí.

„Dobré odpoledne, pane Rackhame,“ přivítá ho Letty zářivým úsměvem.

Projde těsně kolem ní a odolá pokušení seřvat ji, kdyby se ohradila, že za všechno může těžké břímě jejích nových povinností. (Ne že by od Letty takovou stížnost vůbec mohl zaslechnout - udělal by dobře, kdyby bral její ovčí flegmatickosti jako fakt a nepletl si ji s Clařinou zdráhavou povolností.)

Rackham oddusá ke schodům a Letty povadně úsměv na tváři; opět svého pána zklamala. Tolik ji chválil, když byla Tilly propuštěna, ale od té doby... Kousne se do rtu a co nejopatrněji zavře domovní dveře.

Ve skutečnosti nemůže Williamovi udělat radost, ani kdyby se přetrhla. Ve svém novém postavení se proměnila z člověka, byť nižší třídy, v kráčející a dýchající choulostivé místo. Nedá se prostě oddiskutovat, že před propuštěním Tilly měl služebnou pro přízemí i horní patro, a teď má jen jednu. Rackham ví, že tohle je základní společenská aritmetika, které rozumí i dítě – jak si tedy má vykládat Lettyiny radostné úsměvy? Buďto je hloupější než dítě, nebo to hraje.

Kdykoliv s ní William mluví, vzpomene si na povzbudivá slova, která jí adresoval, když jí líčil, jak se budou věci od nynějška mít – jak trval na tom, že se jí dostalo výsady „povýšení“ a s ní libry navíc ke mzdě, protože ta „hambatá Tilly“ nedělala nic, co by ona beztak nezvládla lépe. A navíc – nedá se dnes dům Rackhamových udržovat snadněji, když je pán jen zřídkakdy doma a paní zas jen zřídkakdy vstává z postele? (Takové žvásty! Ale Letty to podle všeho spolkla i s navijákem, a přestože se Williamovi na jednu stranu ulevilo, jak jí pohrdal za to, že mu to zbaštila!)

Takže: *proto* si William nežádá vysvětlení její liknavosti při otevírání dveří.

(A co vy, zajímá vás, proč to zpoždění? Ne, netloukla špačky, nedrbala ani nekradla ze spíže. Jenom když zazvoníte na služebnou, která zrovna čistí krb, musí si umýt ruce, srolovat rukávy a seběhnout po schodech dvě patra, což dohromady nelze zvládnout pod dvě minuty.)

Náš Rackham ovšem není nerozumný člověk, obzvláště když se mu něco rozleží v hlavě. Ve svém zkormouceném srdci dobře ví, že promptních služeb se může dočkat jen v domě, který je až po střechu

plný sloužících, z nichž ani jeden nemá pořádně co dělat. Letty to za daných okolností zvládá dobře a přinejmenším se na něj vždycky usmívá.

Až si William polepší, nejspíš si ji nechá.

Zatím si na pomalé služby už bezmála zvykl. Poslední dobou na sebe dokonce osobně vzal takové podřadné úkony jako zatahování závěsů, otevírání oken či přikládání na oheň. Ve svízelné situaci musí každý přiložit ruku k dílu.

Právě teď přikládá v kuřáckém salóнку. Zavolal Claru, ale i ona si dává s příchodem na čas a on už se nemůže dočkat, až se trochu ohřeje. Takže přihodil do plamenů otýpku. Však to není tak těžké. Popravdě řečeno, je to *tak* lehké, že by ho zajímalo, proč to ti zatracení sloužící nedělají mnohem častěji.

Když se Clara nakonec ukáže, najde ho rozvaleného v oblíbeném křesle, jak si opírá hlavu o ochrannou dečku (která chrání potah křesla před zašpiněním od makasarského oleje ve Williamových vlasech) a na uklidněnou pokouje z doutníku. Dívka má dlaně ostýchavě složené na svém novém dvacetipalcovém pasu a je na ní dobře poznat, že má co skrývat.

„Ano, pane?“ Její tón je studený a je v něm trocha vzdoru. Již předem si nacvičila důmyslnou odpověď na otázku: „Kde sis opatřila ten pas?“ – takovou za vlasy přitaženou historku, v níž hraje roli neexistující neteř.

Namísto toho se William pouze zeptá: „Jak bylo paní Rackhamové?“ a odvrátí od ní zrak.

Clara sepne ruce za zády jako dítko školou povinné, které má odrecitovat básničku.

„Nestalo se nic mimořádného, pane. Četla si knížku. Četla si časopis. Trochu vyšívala. Jednou mě požádala o šálek kakaa. Jinak se těší dokonalému zdraví.“

„Dokonalému zdraví, říkáš.“ William zvedne obočí kamsi k nedostatečně oprášeným knihovnám. Není divu, že Agnes Claře bezvýhradně důvěřuje. Ty dvě ženské se proti němu spikly, upekly spolu teorii, že za úpadek Rackhamova domu nemůže jeho paní – jak by mohla, ta vybraná dáma překypující zdravím? –, ale pouze manželova nedostatečná vůle, jeho strach z určeného osudu. Co vás

napadá, téhle dokonalé ženušce v patře nikdy nic nebylo, a přece si její krutý a neúspěšný manžel pořád žádá podrobné zprávy o tom, co celých čtyřadvacet hodin dělá. William si teď dokáže představit, jak Agnes přispívá svou troškou k této lži tím, že sedí v posteli a s nevinnou tvářičkou jako z kameje si čte *Velké myšlenky zjednodušené pro mladé dámy* nebo nějakou podobnou knihu, zatímco on, padouch, se tu dole válí na zamaštěném křesle.

„Ještě něco?“ zeptá se kysel.

„Prý si dnes nepřeje vidět lékaře, pane.“

William odstříhne špičku dalšího doutníku a hodí ji do krbu.

„Doktor Curlew přijde dnes, tak jako vždycky.“

„Dobře, pane. Ale jste bezpáteřný hlupák a jedině z toho je vaší ženě špatně.“ No, vlastně ne, Clara tuhle větu nepronese. Ne nahlas.

Zbývající čas před večeří si William krátí nad knihou. Proč ne? Nemůže se přece pustit do listin pojednávajících o majetku rodiny Rackhamovy, když ho zakrátko zavolají do jídelny, ne?

Tentokrát si vybral knihu *Dobrodružství zkušeného cestovatele aneb Cesta kolem světa v osmdesáti panenských pochvách*, a když Letty vejde do místnosti přiložit do ohně, ani se ji nesnaží schovat, ba ani zakrýt její název. Letty sotva dokáže napsat svoje vlastní jméno, a tak jsou pro ni komplikovaná slova jako „masité polokoule“ či „nezkrotný pyj“ zahalena tajemstvím.

Vidíte je spolu v tom kuřáckém salónku, Williama a Letty, a táhne vám hlavou, jestli se z toho vyklube scéna z moralizujícího dramatu, richardsonovský příběh o svádění a zmaru, neboť Letty je služka, nemůže se nijak bránit ani dovolávat práva u soudu a je sama v místnosti se svým pánem čtoucím materiál rozpalujícího charakteru. Přes to přese všechno dodělá svou práci a odejde, neboť pro zaneprázdněného Williama v této chvíli nepředstavuje nic než prostředek, který rozžihá lampy a který není o nic víc než živou než dráty a vypínače, jež rozžínají ty vaše.

William čte dál s nonšalancí, kterou muži předstírají při prohlížení pornografie. Sám sebe vidí jako rafinovaného rošťáka usazeného v křesle, ale pořád v něm žhne prudký ohníček, který převádí slova přelétnutá nevzrušeným zrakem v doutnající troud fragmentovaných

těl.

„Podává se večere,“ informuje ho služebná, on zavře knihu a přitiskne si ji ke klínu – napůl aby se s ní pomazlil, napůl aby potlačil svou touhu.

„Za chvíli jsem tam.“

William, usazený v čele dlouhého mahagonového jídelního stolu, ochutná první sousto dalšího vynikajícího jídla (ach, ale jak dlouho mu bude kuchařka ještě moci takhle podstrojovat?). Ona je opravdový poklad – jediná žena v domácnosti, o jejíž hodnotě nikdy nebylo pochyb, už od prvního dne, kdy ji najal. Až jí oznámí, že napříště už nebude moci kupovat tolik roštěnce, čekají ho perné chvílky. Obzvláště vzhledem k tomu, že takové zprávy má správně sdělovat paní domu.

William se zadívá před sebe po celé délce stolu, podél žhnoucí vlečky bílého ubrusu rozkládajícího se až k prázdnému druhému konci. Jako vždycky jsou pro paní Rackhamovou prostřené příbory, sklo a lesknoucí se prázdné talíře, kdyby se jí snad udělalo lépe a přišla k večeři. V kuchyni zase čeká velká část teplé a šťavnaté mrtvolky kuřete, kterou by si mohla dát, kdyby chtěla. William snědl jen jedno celé stehýnko, nic víc.

Krátce po večeři do Rackhamova domu dorazí doktor Curlew. William, jenž je opět usazený v kuřáckém salóнку, se podívá na hodinky: chce změřit, kolik času uplyne mezi zazvoněním a zvuky svědčícími o tom, že lékař byl vpuštěn dovnitř.

Lepší, pomyslí si. Lepší.

Zaskřípe zábradlí, doktor Curlew stoupá po schodech do Agnesina pokoje. Pak se z večera skalpelem odřízne tichá čtvrt hodinka.

Lékař poté zavítá za Williamem do kuřáckého salóнку, jak už je každý týden jeho zvykem. Rovnou si to namíří k jednomu konkrétnímu křeslu, o němž již ze zkušenosti ví, že je nejpevnější a nejhoubavější. Ochablost všeho druhu je jeho osobní strašák.

Tento neobyčejně vysoký, nikoli však kostnatý muž působí vyloženě impozantním dojmem, jako by se jeho postava za ta léta roztáhla, aby bylo místo pro růst zkušeností. Díky dlouhé tváři s

výrazným obočím, černýma očima, pečlivě zastřiženým plnovousem a díky výjimečně vyvinutému citu pro stroze elegantní oblečení vypadá mnohem distingovaněji než Rackham.

Má rovněž vysokou kvalifikaci a za jménem dlouhou řadu písmenných zkratk. Tak například dokáže pro účely anatomického studia rozpitvat březí samici králíka během deseti minut, a pokud je to potřeba, taky ji dost dobře zase zašít. Přinejmenším mezi praktickými lékaři se tak trochu těší pověsti odborníka na ženské nemoci.

Zamyšleně potahuje z jednoho Williamova doutníku a rozkládá při tom právě o tomto tématu, konkrétně vztaženém k hostitelově ženě. Vzduch v salónku zhoustl kouřem a alkoholem, lze vám tedy odpustit, když při doktorově výkladu ztratíte nit, vyburcujte se ale z letargie aspoň při jeho závěru:

„Uznávám, že v současné době je poměrně při smyslech a nepůsobí velké potíže. Toto zlepšení lze nejspíš připsat měsíčnímu cyklu. Rozhodně bychom se neměli nechat ukolébat představami, že už k žádné recidivě nedojde: popravdě řečeno ji očekávám dost brzy. S každou další návštěvou je mi čím dál jasnější, kolik sil musí věnovat tomu, aby se uklidnila. Je to, jako byste bojoval s nevolností, a přitom věděl, že tolik zvratků v žaludku prostě *neudržíte*. Tento stav... nevyhovuje *nikomu*.“ Tady se Curlew odmlčí, aby měl William čas argument plně docenit. „Musím zdůraznit, drahý Rackhame, že jsou na vás znát nezaměnitelné známky psychického vypětí.“

William se zazubí. „Možná se jen důsledně snažím dostat rodinné náladě, doktore.“

Curlew se netrpělivě zamračí a natáhne zkřížené nohy. Zná se s Williamem dost dobře, aby nemusel dbát na dekorum. „Nevtipkujte o tom, člověče,“ napomene ho a nakloní se k němu blíž. „Měl byste vědět, že duševní choroba u mužů nemá nic společného s povahou. Každý člověk má svůj kritický bod. Jakmile utrpení překročí tuto mez, udeří šilenství – a povšimněte si, že říkám *udeří*, protože začasťe přichází nenadále a *není* zvrátané. Vy ani já nemáme lůno, které by se dalo vyoperovat, když by přestala veškerá legrace – tak si to proboha pamatujte.“

William se zadívá na strop a v duchu hledá způsob, jak by se tento rozhovor dal zkrátit.

„Zatím nemám za to, že by mne pokračující přítomnost manželky v domě mohla dovést k šílenství. Třebas se to vypětí, které jste u mě zaznamenal, dá přičíst... pouhé únavě.“

„Můj drahý Rackhame,“ povzdychne si doktor, jako by pod statečnou lží nahlédl děsivou pravdu, „já chápu, samozřejmě chápu, že umístění Agnes do ústavu by vás bolelo a že by vám bylo stydno. Ale musíte mi věřit: viděl jsem jiné muže zápolit se stejným dilematem. Jakmile se jednou rozhodli, nepopsatelně se jim ulevilo.“

„Nu, podle všeho to nebyl tak nepopsatelný zážitek,“ namítne William sarkasticky, „když vám mohli dát své dobrozdání.“

Doktor Curlew zakroučí hlavou. Tihle muži s literárními ambicemi jsou příliš chytří pro vlastní dobro; hledají hnidy, a přitom nevidí to, co mají přímo před očima.

„Přemýšlejte o tom, co jsem vám řekl,“ vybídne ho doktor a zvedne se z křesla.

„To budu, to budu,“ ujistí ho William a rovněž vstane. Potřesou si rukama, i když se nic nedohodlo, a William při tom mačká lékaři dlaň čím dál silněji, aby dokázal, že není ten slabší.

Ale dosti již toho. William nemůže být pořád zklamáním pro všechny, kdo ho pozorují, i to má svou mez. Není tak bezcharakterní, jak všichni předpokládají. Dostojí předchozímu předsevzetí a vyjde po schodech do pracovny, kde už na něj čekají spisy z Rackhamova voňavkářství. Je nejvyšší čas postavit se k nim čelem.

Jakmile se usadí za stolem, vezme obálky z konopného papíru za jejich zapečetěné konce a vyprázdní jejich obsah. Když má dokumenty rozprostřené před sebou, pojme plán: vezme je jeden za druhým, a aniž by se je namáhal nějak logicky řadit, co nejrychleji je prolétne. Však mu stačí jen vágní ponětí, jak tenhle byznys funguje. I tušení je lepší než nic. Naopak fatální by bylo zabřednout do detailů: to radši přečte všechno, aby vyhmátl podstatu, i když třeba porozumí jen polovině. Ve škole přece zvládl i mnohem horší věci, ne?

William zvedne horní papír z nejbližší hromádky, úkosem na něj pohlédne a nevrle ho začne studovat – je netrpělivý, už aby se

ozřejmilo, o co v něm jde. Hustota slov je tu přímo děšivá... Kdo by si byl pomyslel, že ten staroch má v sobě tolik slov? V mnoha napáchal gramatické chyby – jak trapné! Ale to na tom není nejhorší: jak je možné, že tolik podstatných jmen dokáže vyvolat tak málo obrazů? Jak může tolik sloves vyvolat zájem o tak málo činností, o něž by stálo za to se pokusit? To snad není možné. Ale probíjí se dál.

Deset řádek odshora, na půl cesty k jedenácté Williamovo oko zachytí slovo „šťávy“. V tom okamžiku začne přemýšlet o té ženské v Silver Street a o tom, jak mu třeba na požádání bude vzdychat. Nu, *jen ať si vzdychá*, jestliže se mu podvolí! Co když je nakonec –

Tím ovšem odbíhá od toho, co má teď za úkol. Zhluboka se nadechne a vrátí se na začátek, tentokrát však v duchu čte každé slovo.

Oproti loňsku 15% pokles spracov. odřezků. Mnoho se jich u kořene neoddd., ale drolí se. Od Copleyho objednány 4 veletucty. Jen 60 z 80 akrů v první jakosti.

? Koupit víc od Copleyho, první jakost.? Rackham značka kvality. Prvních pár galonů napoví. Sušárna potřebuje novou střechu –? Sobota otopedne, když dělníci nasadí všechny síly. Šeptanda o odborářském špehovi.

2% růst ceny mrví.

V tom okamžiku nechá William propadnout stránku mezi kolena na podlahu. Tohle sepisování špinavých strategií, takto důvěrná znalost mrvy – to nesnese – musí se od toho oprostit.

A uniknout není kam. Otec mu řekl, že pokud si nepřeje postavit se do čela impéria, může si klidně obstarat práci jinde – buď to, anebo překvapit všechny nenadálým úspěchem v jedné z těch „gentlemanských“ aktivit, o kterých vždycky mluví.

Popíchnut touto vzpomínkou se William připraví na další útok na Rackhamovy písemnosti. Potíž možná nespočívá ani tak v obsahu, jako v otcově tajuplném těsnopisu. A když už to musí být tyhle nesouvislé klikyháky, mohly by *prosím* být nadržané černým inkoustem, a ne vyšisovaným modrým nebo vybledlým hnědým? Stál by třeba toho harpagona pořádný inkoust o devět pencí na galon víc?

Při přehrabování se papíry William na spodku hromádky narazí na objemnější dokument svázaný jako bytelná brožura. K jeho úžasu se ukáže, že jde o *Další spanilé jízdy po Londýně – tipy pro světáky, rady pro zelenáče*. Takže tady to bylo celou dobu zahrabané!

Položí si knihu na klín, obrátí ji a otevře. Kapsa vzadu pořád ještě obsahuje půl tuctu kondomů ze zvířecích střev. Ty chudinky jsou už zcela scvrklé a vysušené, asi jako vylisované listy či květiny v herbáři. Ve svých nejlepších letech je ve Francii potřeboval každý den. Kurvy tam na ně nedaly dopustit; mluvily o nich vlídně, ale nepřipouštěly výjimky. „*Mieux pour nous, mieux pour vous.*“ Ach, to byly holky, to byly časy! Ale to už je dávno a navíc pěkná dálka.

William rychle obrací stránky. Přejde oddíl „Nožičky“ (pouliční šlapky) a dál listuje „Plecky“ (nejlevnější bordely). „Panenky“ úplně vzadu se vymykají jeho možnostem: jde o podniky, kde se krom jiného od člověka očekává, že si bude objednávat prvotřídní vína. Nevěstinec paní Castawayové se naštěstí nalézá v kapitole „Roštěnky“ (pro ty, co utrácejí rozumně).

Podnik této dobrotivé paní skýtá celou přehršel krás, viz slečna Lesterová, slečna Howlettová a slečna Sugar. Tyto dámy lze odpoledne zastihnout doma; po šesté mají ve zvyku bavit se v hostinci U krbu, neokázalém, zato živém podniku pro noční tvory, a odejdou s jakýmkoli přijatelným společníkem tehdy, kdy jim to oběma vyhovuje.

Slečna Lesterová je střední postavy, s...

William se slečnou Lesterovou již dále nezabývá, ale rovnou přejde k:

Můžeme předpokládat, že naše třetí dáma nebyla pokřtěna jako „Sugar“, na toto jméno však slyší dnes, kdyby snad nějaký muž pocítil potřebu znovu ji pokřtít. Sugar je dychtivá vyznavačka každé známé rozkoše. Existuje jen proto, aby náročným znalcům udělala dobře a zdaleka předčila jejich očekávání. Pyšní se vzácně pronikavými oříškovými očima a ohnivě rudými kadeřemi, které jí někdy spadají až k pupíku. Mírně hranatou postavu vyvažuje elegantním držením těla. Obzvláště vyniká v umění konverzace a je dozajista vhodnou společnicí pro jakéhokoli opravdového

gentlemana. Má jednu vadu, která zas některým může připadat jako pikantní přednost, a sice že její poprsí je sotva větší než dětské. Říká si o patnáct šilinků, ale za libru předvede zázraky.

William sáhne do kapsy vestičky a nahmatá hodinky. Dlouze se na ně zadívá, pak je sevře teplými prsty a uzavře ty tikající zlaté cibule do dlaně.

„Tak to bych měl začít,“ řekne sám sobě.

Za několik hodin ovšem Letty, kterou vyburcovalo dlouhé neidentifikovatelné zachrápání v poklidu noci, přijde po špičkách do pracovny a najde Williama, jak spí na židli.

„Pane Rackhame?“ zašeptá tichoučce. „Pane Rackhame?“

Chrápe dál, velké bledé ruce mu volně visí podél boků a nezvladatelné zlaté vlasy má načepýřené jako nějaký uličník. Letty neví, co si počít, a tak zase po špičkách vyjde ven. Její pán tentokrát očividně pracoval až příliš usilovně.

KAPITOLA PÁTÁ

Nazítří večer William vystoupí z drožky v Silver Street, připravený překročit práh osudu a vyžádat si cokoli, co se nachází za ním. Trampoty na sebe nedají dlouho čekat.

„Já to tady kolem moc neznám,“ odpoví mu kočí, když se ho William zeptá na cestu k podniku paní Castawayové. „Asi to bude někde vzádu v těchle barákách.“ A rozmáchlým pohybem biče označí celou ulici, širokou třídu, na níž se nachází pestrá směska lidí, ovšem ani jeden plakát inzerující nevěstinec paní Castawayové, natožpak živý nosič reklam obtížený návěstími „Tudy k Sugar“. William se obrátí zpátky ke kočímu, že si postěžuje, ale ten padouch mu ujel, jakmile zinkasoval štědrejší jízdné, než si zasloužil.

K čertu s tím! Cožpak za svoje peníze *nikdy* nedostane adekvátní protihodnotu? To musí vždycky zaplatit ranec... Ale ne, tohle všechno už si William myslel. Z opakování těchhle myšlenek mu nic nekyne. Sugar již na něj někde blizoučko čeká: musí se na ni jen doptat.

Silver Street se hemží pouličními prodavači, stánkaři a zvědavými chodci, kteří odbočili z Oxford Street na východ a zatoulali se až sem. William zvedne ruku k obočí a rozhlédne se, kdo by mu tak asi mohl poradit, než si však vybere, osloví ho klučík prodávající doutníky.

„Nejlepší doutníky, pane, dvě pence za kus, pravý havana, sirky grátis.“

William shlédne dolů, skoro až k zemi, na půl tuctu ubohých exemplářů v chlapcových umouněných dlaních. Pravděpodobnost, že jsou skutečně propašované z Kuby, a ne z ukradeného pouzdra na doutníky, je věru minimální.

„Žádné doutníky nepotřebuju. Dám ti dvě pence, když mi řekneš, kudy k paní Castawayové.“

Hochova svráštělá tvářička se protáhne zklamáním, že tuhle lukrativní informaci nezná. Dvě pence za nic, jen kdyby to věděl. Otevře pusou, chystá se zalhat.

„To nic, to nic,“ zarazí ho William. Z malých dětí byl vždycky nesvůj, obzvláště když od něj něco chtěly. „Tumáš penci.“ A dá mu ji.

„Bůh vám žehnej, pane.“

Vyvedený z míry tímto rozhovorem, William váhavě zamíří k chodci kouřícímu lulku, pak ale ztratí odvahu a stáhne se. Nemůže přece každého kolemjdoucího žádat, ať mu poradí, jak se dostat do bordelu: za co ho budou mít? Kdyby byl zpátky v Cambridgi, nebo ve Francii, svobodný mládenec, který nemá žádné starosti, mohl by tu otázku vykřičet široko daleko a ani v nejmenším by se nezačervenal. Tenkrát měl kuráž! A podívejte se, jak se na něm podepsala nouze a starosti manželství! Rázuje po chodníku a bedlivě si při tom prohlíží lucernami osvětlené fasády, jestli na nich nenajde nějaký záchytný bod. *Další spanilé jízdy* adresu paní Castawayové neudávají, čímž naznačují buď to, že by měla být známa každému rádně kultivovanému člověku, anebo že je Silver Street nevýrazná ulička, v níž se tak proslulý podnik musí skvít jako perla na řetězu. Nic takového se ovšem neděje.

Ve dveřích zahlédne dívku, která mu připadne jako kurva, i když v náručí chová dítě.

„Nevíte, kde bych našel paní Castawayovou?“ zeptá se jí, když ji rychle přejede pohledem.

„V životě jsem o ní neslyšela, pane.“

William pokračuje dál, ještě než může něco dodat, pak se zastaví pod lampou pouličního osvětlení a podívá se na hodinky. Je skoro šest hodin; ano! už ví, co udělá: zamíří ke Krbu a bude doufat, že se tam Sugar objeví. Jak už „má ve zvyku“. A pokud se tam neukáže, někdo tam bude vědět, jak se dostat do podniku paní Castawayové. Klid, Rackhame: racionální myšlení dokáže vyřešit všechny problémy.

Namíří si to k nejbližšímu hostinci a zamžourá na jeho vývěsní štít. Smůla. Popojde o pár desítek kroků dál k hospodě na dalším rohu. Opět smůla. Udělá tu chybu, že se zastaví a poškrábe se v týle – okamžitě ho totiž osloví pouliční prodavač s dmoucí se krosnou. Od pohledu veselý starý lump, jehož ruka ve vlněné rukavici se ježí tužkami.

„Nádherný tužky, pane,“ vykřikne a obnaží tak ústa plná oslovských zubů s okraji tak začernalými, jako by po nich ve volných chvilkách čmáral.

„Ne, díky,“ odmítne ho William. „Dám vám šestipenci, když mi řeknete, kde bych tak mohl najít hospodu U krbu.“

„U krbu?“ opakuje pouliční prodavač, přičemž se zároveň zubí a mračí. „Už jsem o ní slyšel, jasně že jsem o ní slyšel.“ Odloží tužky do kapsy kabátu a vytáhne z krosny nablýskaný cínový podnos, třípytivý ovál připomínající miniaturní štít římských gladiátorů, a zakrouť jím, aby se v něm odrazilo světlo z lampy. „Zatímco si budu lámat hlavu, pane, nehodil byste vočko na tenhle podnos na čajovej servis? Skoro jako stříbrnej.“

„Já žádný podnos nepotřebuji,“ zavrtí hlavou Rackham. „Obzvláště ne nějaký ze –“

„A co vaše máma, vašnosto? Jen pomyslete, jak by se jí rozsvítila vočíčka, kdybyste jí přines takovejhle tác.“

„Nemám matku,“ odsekne William podrážděně.

„Každěj máme mámu,“ zazubí se pouliční prodavač, jako by poučoval nevinného blbečka o tom, jak přicházejí na svět děti.

Urážka takového kalibru Williama naprosto zaskočí; už tak je na pováženou, že ho tenhle mizera považuje za člověka, kterého by mohl lákat obsah jeho špinavé krosny, a teď mu má ještě vylíčit rodinnou historii Rackhamových?

„Tak ať se picnu,“ zakření se staroch, „přihodím vám k tomu hřebínek do kapsy. Z prvotřídní slitiny Britannia.“

„Já už *mám* hřebínek do kapsy,“ opáčí William, načež k jeho ponížení pouliční prodavač nevěřicně zvedne jedno drátovité obočí. „*Nemám* ovšem,“ zavrčí a ze samé nervozity ho začne svrbět kůže pod nepoddajnými vlasy, „spolehlivé informace, s jejichž pomocí bych dorazil do krčmy U krbu.“

„Pořád přemejšlim, vašnosti, pořád přemejšlim,“ ujistí ho ten starý darebák, zastrčí podnos zpátky do torny a začne se v ní prohrabovat až u dna, přičemž mu zmizí skoro celá paže.

A co je tohle? Kristepane, začíná pršet! Z oblohy padají velké a těžké kapky, buší do ramen Williamova kabátu tak silně, že se mu rozstříkují až na bradu i do uší, a jemu dojde, že jak se nemohl

dočkat, až dorazí na místo, nechal v drožce takřka nově *paraplue* a to teď kočí prodá, až bude mít nějaký prostoje. Stačí chvílička a Williama přepadne zoufalství: tohle je Osud, tohle je Boží vůle: déšť, ztracený deštník, nezvyklá lhostejnost ulice, kterou nezná, výsměch cizích lidí, neoblomná krutost jeho vlastního otce, ta ohavná bolest v rameni z toho, jak půl noci prospal v židli...

(Jako skutečně moderního člověka lze Williama Rackhama označit za pověřivého ateistického křesťana; to jest, věří v Boha, jenž už sice nezodpovídá za to, že slunce vychází, za ochranu královny či poskytování chleba vezdejšího, ovšem zůstává prvním podezřelým, když se něco pokazí.)

Pach nenaplněných přání přitáhne k Williamovi dalšího pouličního prodávče. „Tak vy chcete ke Krbu!“ vykřikne a lokty odstrčí prvního prodejce. Na sobě má schlíplý šedý kabátek a manšestrové kalhoty, na truchlivé hlavě naražený odřený tvrdák. „Já vám pomůžu, pane!“

William vrhne pohled to, co ten člověk prodává: psí obojky, celý tučet jich má naaranžovaných na ošuntělé šedé paži. Krucinál, to si bude muset koupit obojek, aby mu někdo vysvětlil cestu?

Ale „Tudy, pane,“ říká mu ten chlapík. „Jděte dál po Silver Street. Pak už uvidíte Lví pivovar: to je na New Street. Potom zabočíte...“ zatíná pěsti jednu po druhé, aby si připomněl rozdíl mezi levou a pravou, a obojky mu sklouznou k větrem ošlehanému zápěstí – „doprava a půjdete dál, dokud nepřijdete do Husband Street. A tam to je.“

„Díky, člověče,“ řekne William a dá mu šestipenci.

Prodávč obojků mu pokyne tvrdákem a zmizí, ale jeho smůlou stížený kolega zůstává – mezitím totiž stačil vylovit z torny malý černý předmět.

„Vypadáte jako gentleman z podnikatelských kruhů,“ zacvrliká. „Můžu vám nabídnout díář? Je na rok 1875, pane, co se na nás řítí jako vlak. Vzadu má almanach, zakládat si ho můžete zlatou stužkou a je v něm všechno, co byste si vod díáře moh přát, pane.“

William nabídku nevezme na vědomí a vydá se po Silver Street.

„Krásný nůžky, kterejma si můžete vostříhat všechno, co vám přechuhje!“ zavolá po něm prodávč.

Ta drzost steče po Williamových zádech jako déšť. Teď už ho nic nemůže zranit; nálada se mu zvedla, konečně je na správné cestě. Svět se po tom všem nakonec uvolil chovat se k němu přátelsky. Světla září jasněji a on slyší hudbu, pravdaže ve větru nesouvislou jako zvonkohra. Z jedné strany se ozývají výkřiky podomních obchodníků, z druhé přivaly nadšeného švitoření. V mrholení nasvíceném plynovými lampami se zablesknou nabírané sukně utíkajících žen; cítí vůni pečeného masa, vína, dokonce i parfému. Dveře se otevírají a zavírají, otevírají a zavírají, přičemž pokaždé z nich unikne poryv hudby, letný pohled na oranžovo-žluté družné veselí, závoj kouře. Tentokrát bude po jeho, tím si je jistý: Bůh se smiloval. Včera Williama Rackhama pokořily dvě doroty z Drury Lane; dnes vyrve vítězství ze svěračů porážky.

Á, ale co když ho i Sugar odmítne?

Tak ji zabiješ, bleskne mu hlavou.

Okamžitě ho píchne u srdce samým studem. Jak přizemní a nehodné hnutí myslí! Že by ho vlastní strádání dohnalo k něčemu takovému? Že by upadl tak nízko a zvažoval vraždu? Od přírody má jemnou a laskavou povahu: jestli tahle holka, tahle Sugar, odmítne, tak odmítne, a je vymalováno.

Když ho odmítne, co bude dělat? Co *může* dělat? Kde najde ženu, která splní jeho přání? Nepadá v úvahu, že by se jen tak vydal do St Giles – to by ho nějaký darebák přetáhl po hlavě. A už vůbec by se neměl zaobírat myšlenkou, že by se po setmění zdržoval v parcích, kam se stahují stárnoucí dryády specializované na nejhnusnější praktiky – což ovšem jde ruku v ruce s nejhnusnějšími nemocemi. Ne, on potřebuje, aby se mu podrobila žena odpovídajícího postavení, v pohodlném a vkusném prostředí – aspoň *tohle* si odnesl jako ponaučení z Drury Lane.

Na rohu zabočí do New Street a potěší ho pohled na Lví pivovar, který je přesně tam, kde by podle popisu měl být. V duchu už si maluje svou vlastní Sugar, ještě než pozná tu skutečnou: představuje si ji jako dívku s velkýma očima, která je mírně vylekaná, ale musí se podrobit. William předá tuto představu svému penisu a ten v očekávání zduří.

Dojde do Husband Street. Je to pochybné a nezdravé místo, anebo

mu to alespoň tak připadá. Všichni se usmívají, kurvy se hihňají, a dokonce i ta bezzubá stará žebračka tamhle se usmívá, když dásněmi žvýká oslintané jablko.

A už je na místě: U krbu. Není ta hospoda *úplně* společensky nepřijatelná? Neměl by se obrátit, dokud může? Jak zkracuje vzdálenost mezi svým rychle bušícím srdcem a třpytivým vývěsním štítem, který je oranžový jako lucerna a visí na litinovém hřebu, říká si v duchu, že se musí zdržet hodnocení, dokud neuvidí, jak to vypadá uvnitř.

„*Daleko vod domova!*“ zazpívá silný hlas překvapivě blízko Williamovu levému uchu. „*Na divokým móři!*“

Otočí hlavu a zjistí, že ho přebral prodavač not, jenž bojovně pokračuje: „*Zalkal hořce námořník! Ve strašlivý bouři!* Hraje paninka na piáno, pane?“

William se jednou rukou v rukavici snaží prodavače odehnat, ale ten chlapík se nedá jen tak odradit, vkulhá mu do cesty a vytrčí před něj překližkový táč plný písniček jako bujná řadra rámovaná dekoltem.

„Že by vaše paní teda *nehrála* na piáno, pane?“

„Už řadu let,“ odpoví Rackham, celý otrávený, že mu někdo zrovna teď připomíná Agnes.

„Tenhle popěvek vám hnedka vrátí dobrou náladu, pane,“ nedá si říct prodavač not a neočekávaně se znovu pustí do předchozí písničky:

„*Bůh chraň moji mámu!*

Ta snad žalem umře!

Až uslyší, že já spím,

spím si na dně móře! – Hezký, ne? Zbrusu nová písnička, pane.

Menuje se *Trosečník*.“

William se zatím tlačil blíž ke svému cíli, ale tenhle otrava kulhal pozpátku zároveň s ním. Přímo u dveří Krbu se mu William zlostně zadívá do očí a opáčí:

„Zbrusu nová písnička? Taková hloupost. Je to *Maminka je největší poklad*, jen s jinými slovy.“

„Né, pane,“ dovolí si prodavač nesouhlasit a při tom Williamovi před očima máchá listem krémově zbarveného papíru, náležitě

vyzdobeného námořními motivy. „Ouplně jiná. Vemte si ji s sebou domů, pane, a uvidíte sám.“

„Já si to nechci odnést domů,“ nechá se slyšet William. „Chci vejít do Krbu, bez vašeho doprovodu, a chci si vychutnat hudbu *tam* – mimochodem zdarma.“

Po takovémhle odseknutí prodavač teatrálně poodstoupí, ukloní se a zazubí. Nikoli ovšem poraženecky.

„Jestli tam zaslechnete melodii, která se vám obzvlášť líbí, pane, dejte mi vědět, jo? Já ji *určitě* budu mít.“ A s tím zmizí, rozhodnutý co nejlépe využít příští hodiny, příštího roku, příštích deseti staletí provozováním tohoto nepostradatelného řemesla.

William Rackham vezme za zdobnou mosaznou kliku hospody U krbu, zhluboka se nadechne a rázně otevře dveře. Na jeho smysly okamžitě zaútočí vůně dobrého piva a hluk přátelských hlasů, a když vstoupí dovnitř, na studené tváři ho začne příjemně štípat teplo vyzařující z lustrů a, ano, z burácejícího ohně v krbu. A jaké to překvapení! Zdejší hosté nejsou žádní šupáci! Naopak, někteří jsou dokonce elegantně oblečení! Přesně takovýhle hostinec člověk z lepších kruhů rád objeví: dobře skrývané tajemství uprostřed bídy, kde se scházejí zasvěcení. Štamgasti, z nichž mnozí zjevně nežijí v okolí Husband Street, se na chvíli k Williamovi obrátí, pak se vrátí k načatému hovoru. Jsou veselí, ale ne opilí; tohle není hospoda, kde hosté mlčky pijí a čekají, až alkohol odvede svou práci. William si s úlevou oddychne, sejme klobouk a vejde do společnosti sobě rovných.

„*Po jednom se sem hosti slézají,*“ uvítá ho tenor. „*V špinavých hadrech, jimž šat říkají...*“

Zpěvák stojí na úzkém jevišti na protějším konci místnosti a za shlukem stolů a hostů ho není v kouřovém oparu skoro vidět. Jeho tmavý večerní úbor zdobí červený šátek, nešikovně uvázaný po dělnickém způsobu. Zaujme dojemný postoj a zpívá s bohatým klavírním doprovodem.

„*Žoky slámy srovnané na podlaze,
ať se chudákům chrápe snáze;
na každém se i tři vyspí blaze
celou noc v londýnském chudobinci.*“

Tlumené třesnutí sklenice o podlahu vyvolá smích a rozrušený štěkot psa. Zpoza baru vyběhne barmanka ve stejnokroji a podrážděně zakroučí hlavou.

Na výčep hostince U krbu je radost pohledět: prsaté děvy tu točí pivo z několika píp, další alkohol nalévají z lahví a jejich nabírané parádní šaty se odrážejí v ohromných zrcadlech lemujících zeď za nimi. Nad hlavami jim skoro až do stropu neuspořádaně visí stovky letáků, tisků a plakátů inzerujících nejrůznější druhy piva: světlá kvašená, tmavá i černé ležáky.

William nemusí hledat stůl; usměvavá servírka mu pokyne, aby šel za ní, a usadí ho u stolu, kde je místo přinejmenším pro dva další lidi – tady očividně nikdo nepije sám. William si s úsměvem objedná a ona mu odběhne splnit přání.

Docela živý podniček, pomyslí si Rackham a na okamžik zapomene, proč sem přišel. Ale je tu trochu přetopeno! Zatímco zpěvák dál trylkuje a hlučné rubato klavíru zůstává napůl utopené v salvách smíchu, William dělá, co může – stáhne si rukavice, rozepne si kabát a prohrábne si vlasy. Jeho stůl stojí hned vedle litinového sloupu, na němž je připevněna tato cedulka: „PÁNŮM ZVLÁŠTĚ KLADEME NA SRDCE, ABY NEPOKLÁDALI DOUTNÍKY NA STŮL A NEPŘIPALOVALI SI Z LUSTRŮ, ALE Z PLYNOVÝCH SVÍTIDEL, KTERÁ JSOU ZDE INSTALOVANÁ PRÁVĚ ZA TÍMTO ÚČELEM.“ William nemá v úmyslu kouřit, ale stejně z něj stoupají výpary: z jeho mokrého oblečení začíná jít pára. Na kůži ho štípe pot a ví, že jeho rozložitá uši rudě žhnou. Jak je vděčný, že si k němu číšnice pospíší s velkou sklenicí piva! Zjevně vytušila, jakou musí mít William žízeň, zlatíčko jedno!

„Báječné!“ přehluší svým zvoláním písničku, pak natáhne krk a rozhlédne se, je mu divné, proč zpěv sílí: je tu víc tenorů, než si myslel? Ale ne, to se připojují zdejší štamgasti.

„*Přisprostlou písni a vtípem laciným,*“ broukají, když zrovna neupíjejí pivo.

*„Zpocený houf té spodiny,
krátí si dlouhé hodiny
noci v londýnském chudobinci...“*

Vám, kteří jste jako William U krbu poprvé, možná táhne hlavou:

jak mohou tihle flamendři zpívat o hrůzách tak veselým hlasem? Podívejte se na ně, jak podupávají nohama a přikyvuji na tíživý úděl nuzáků – cožpak je to ani trochu nedojímá? Ale ano, jistěže dojímá! Oni se docela koří u oltáře soucitu! Ale co se dá dělat? Tady U krbu za to nikdo nemůže (nebo možná až na Boha v jeho nekonečné moudrosti). Chudoba zaobalená v dobré melodii zaujímá čestné místo mezi všemi ostatními pohromami, o nichž lze společně zpívat: mezi vojenskými porážkami, ztroskotáními, zlomenými srdci – ba i samotnou Smrtí.

William si trochu nervózně prohlíží zdejší ženské osazenstvo. Je tu spousta žen, ale všechny vypadají zadané; možná je Sugar mezi nimi a kloflo ji nějaké ranní ptáče. (*A kam s ní asi doskáče?* bleskne mu hlavou.) Prolétně řady hostů podruhé a skrz dým z doutníků a všechno ostatní, co mu překáží ve výhledu, zhodnotí jejich fyzické proporce. Žádné tělo tu neodpovídá popisu Sugar, a to i když vezme v úvahu, že *Další spanilé jízdy* možná trochu přeháněly.

William se přiklání k názoru, že Sugar tu ještě není. To je dobře: uši už mu přestaly hořet, a dá-li Bůh, vrátí se k normální barvě tou dobou, kdy bude muset udělat dobrý dojem. Popíjí pivo a tak mu chutná, že ho nakonec vypije na ex a okamžitě si objedná další. Ta číšnice má hezkou postavu; doufá, že až svlékne Sugar, bude mít aspoň z poloviny tak hezké tělo.

„Děkuji vám, děkuji vám,“ mrkne na ni, ale ona už je pryč a obsluhuje někoho jiného. *Così fan tutte*, že? William se pohodlně opře a zaposlouchá se do slov další tenorovy písničky.

*„Jednou si pochutnám na bažantu a huse,
spláchnu je koktejlem v broušený sklenici,
pak si dám selátko, s jabkem nacpaným v puse
a stříbrným roštem nacpaným v zadnici...“*

Zdejší štamgasti se zachechtají: tohle je aktuální jednička u prodavačů košilatých notových listů ze Seven Dials.

*„Masový nákyp přinesou mi čtyři chlapi,
tak obrovský to bude nadělení!
Zatím se tu ale jen u piva s chlebem trápím,
má loď tu totiž ještě není!“*

„Ach!“ přidá se publikum, „má loď tu totiž ještě není!“

*Hoši se někde zpozдили;
má loď tu ještě není,
dorazit má už co chvíli.
A až dorazí, v tom okamžení,
začnu se smát jak opilý,
jenže má loď – jenže má loď –
má loď tu ještě není!“*

William se uchechtne. Není to špatné, vůbec ne! Proč ještě o hospodě U krbu neslyšel? Znají ji Bodley a Ashwell? A pokud ne, jak by jim ten podnik popsal?

Inu... přirozeně je pár příček pod špičkou – dobrých pár příček. Ale je zatraceně lepší než mnohé špeluňky, do nichž ho zatáhli Bodley a Ashwell. („Je to tady, Bille, jsem si tím skoro jistý!“

„Skoro jistý?“

„No, abych si byl úplně jistý, musel bych si lehnout na podlahu a pořádně si prohlédnout strop.“) V hostinci U krbu nenajdete nic *příliš* plebejského: po cínovém pultitru tu není ani vidu, všechny sklenice jsou z dobrého skla a pivo je lehké a má pěnu. Podlaha není dřevěná, ale vydlážděná a nikde není ani stopa po falešném mramoru. Nejvíc však o něm vypovídá to, že na rozdíl od brlohů spodiny není otevřený ve dne v noci, ale zdrženlivě zavírá o půlnoci. Což Rackhamovi vyhovuje: nebude aspoň na svou roztomilou Popelku muset čekat příliš dlouho.

*„Má žena Grete všeho dost bude mít,
změní si jméno na Octavii.*

*Nebudem se přít, bídu s nouzí třít
v našem novém bejváku v Belgravii.*

*Budem se furt cpát, partáky si zvat,
už jsme na to celí natěšení.*

*Leč o tom, sakradrát, si nechávám jen zdát,
má loď tu totiž ještě není.“*

Je čas na refrén a štamgasti se do něj pustí s gustem. William ho jen brouká, nechce na sebe upozorňovat. (Ach, nevyzpěvoval ale kdysi košilaté odrhovačky zvučnějším a medovějším barytonem než... Aha, omlouvám se, tohle jste už slyšeli...)

Když píseň skončí, William se přidá k potlesku. Hosté se

přeskupí, někteří lidé se zvednou k odchodu a další se odváží do dveří. Rackham se naklání nad püllitr a snaží se získat přehled o všech sukních. Doufá, že už brzy spatří dívku „s nezvykle pronikavýma oříškově hnědýma očima“. Ovšem jeho vlastní pohled musí být pronikavější, než si představuje, protože když mu oči krátce spočinou na trojici nezadaných mladých žen, ty se všechny tři zvednou ze židle.

Snaží se odvrátit zrak, ale už je pozdě: směřují přímo k němu, falanga taftu a krajek. Usmívají se – ukazují příliš mnoho zubů. Popravdě řečeno mají příliš všeho: z příliš propracovaných čepců jim přetéká příliš mnoho vlasů, na tvářích mají příliš mnoho pudru, na šatech příliš mnoho mašli a kolem nenechavých růžových rukou se jim kroutí až příliš měkké kolombínovské manžety.

„Brej večír, pane, můžem si přisednout?“

William je nemůže odmítnout tak, jak odmítl prodavače not: zákony etikety – nebo zákony anatomie – to nedovolí. Usměje se a kývne, pak si nový klobouk položí do klína, aby si na něj někdo nesedl. Jedna kurva se přehoupne na takto uvolněné místo a její dvě společnice se postrkají o ta zbývající.

„Je nám ctí, pane.“

Jsou docela hezké, ovšem Williamovi by se líbily více, kdyby se nevystrojily jako do operní lóže a kdyby úhrn jejich parfémů nebyl tak agresivní. Takhle namačkané k sobě voní jako plný trakař řezaných květin za vlhkého dne; Williama napadne, jestli za to náhodou nejsou zodpovědné Rackhamovy voňavky. Pokud ano, pak se jeho otec neprovinil jen skrblictvím.

I tak, připomene si, jsou tyhle dívky pohlednější než většina ostatních, jsou pevné jako broskvičky a bez poskvrnky – možná ještě dražší než Sugar. Jen... je jich možná trošku moc nacpaných na tak malém prostoru, nic víc.

„Vy jste moc hezkej, abyste seděl sám, pane.“

„Takovej mužskej jako vy by měl mít po ruce pěknou ženskou – nebo rovnou tři.“

Třetí dívka jen vyprskne; vtipnější kamarádky jí tentokrát vzaly vítr z plachet.

William se vyhýbá jejich pohledům, bojí se, že v jejich

rozzářených očích najde domýšlivost a troufalost níže postavených osob, které chtějí uchvátit moc svého pána. Sugar se snad takhle chovat nebude, ne? Radši by neměla.

„Vy mi lichoťíte, dámy,“ řekne William. Odvrátí od nich pohled a v duchu si přeje, aby ho od nich někdo zachránil. Nejbližší kurva se k němu nakloní ještě víc, v bezprostřední blízkosti našpulí rty a hlasitě zašeptá:

„Nečekáte snad *pánskou* společnost, ne?“

„Ne,“ přisvědčí William a nervózně si uhladí vlasy na týle. Copak s tou šošolkou vypadá jako sodomita? Neměl si radši nechat narůst delší vlasy? Anebo by si je měl naopak nechat ještě víc přistříhnout? Bože, bude se muset nechat ostříhat dohola, aby skoncoval se svým nedůstojným vzežením? „Čekám tu na dívku jménem Sugar.“

Všechny tři děvky mu v tom okamžiku začnou přemrštěně pantomimicky přehrávat, jak je urazil a zklamal.

„To vám nestačím, broučku?“

„Zlomil jste mi srdce, pane!“ a tak dále.

Rackham nereaguje, ale dál hledí ke dveřím. Doufá, že ostatní návštěvníci tohoto hostince takto pochopí, že s těmihle ženskými nemá nic společného. Čím více se ale odklání, tím více se na něj tlačí.

„Tak Sugar?“

„Jste skutečnej znalec.“

U stolu poblíž propukne osazenstvo v hrubý smích a William sebou trhne. Tenor momentálně odpočívá, má se tedy pokoření nešťastného Rackhama stát zábavou pro celou krčmu? William strelí pohledem k namačkaným štamgastům a objeví ty lidi, co se smějí – ti jsou ale k němu zády. Pro legraci je tu někdo jiný.

„Copak teda máte rád?“ zeptá se ho jedna děvka vesele, jako by se zajímala, jestli si dává do čaje mléko. „Nedejte se pobízet, pane, mně se můžete svěřit. Mluvte si klidně v hádankách, já už si to přeberu.“

„Nejni třeba,“ prohlásí ta, co mu je nejbliže. „Vidím mu na očích, co chce.“ Její družky se k ní se zájmem otočí. Tak jako kabaretní komik se smyslem pro načasování se na chvíli odmlčí a pak se prostě začne vychloubat. „Je to... takovej můj dar. Tajnej dar.“

V tom okamžiku se všechny tři dají do neslušného smíchu s

nezakrytými ústy a za pár vteřin se už jejich veselí vystupňuje až na pokraj hysterie.

„No a *co* teda chce?“ podaří se jedné z nich vymáčkout, ale jasnovidka se svíjí smíchy a odpovídá jen s největšími potížemi.

„Chacha... Haha... cha...“ – oře si slzy – „Ohó! Ty jedna darebačko darebná – Jak se vůbec můžeš ptát? Tajemství je tajemství, ne, pane?“

William se ošije, uši mu znovu zčervenají.

„Ale už,“ zamumlá. „O tohle se vás nikdo neprosil.“

„Přesně tak, přesně tak, pane,“ řekne a k potěšení svých družek dělá, jako že nahlíží do nejskrytějších záhybů Williamovy duše, načež se odtáhne v přehnaném zděšení nad tím, co tam viděla. „Ach *ne*, pane,“ zalapá po dechu a zakryje si otevřená ústa ochablými prsty. „Možná byste nakonec měl radši počkat na Sugar.“

„Vůbec si jí nevšímejte, pane,“ obrátí se na něj jedna ze zbývajících kurev. „Celej den z ní padaj samý nesmysly. Ale už se neupejte, co takhle to zkusit se mnou, drahoušku?“ Prsty si přejeđe přes hrdlo. „Nemyslete si, nedostal byste žádnou druhou jakost. Jsem zrovna tak dobrá jako holky od Castawayovy.“

William znovu střelí toužebným pohledem ke dveřím. Kdyby teď vyskočil a vyřítil se ven z hospody, říčeli by všichni přítomní smíchy?

„No tak,“ řekne jedna z toho tria, dá ruce na stůl a vyloží mezi předloktími poprsí tak, jak je to jen v módně těsné šněrovačce možné. „No tak, povězte nám něco o sobě, pane.“ Po šibalství není již v její tváři ani stopa; je skoro uctivá.

„Nechte mě hádat,“ vloží se do toho ta, která se zatím zdála nesmělá. „Spisovatel.“

Nazdarbůh cílený přídomek dopadne na Williamovu tvář jako rána, případně jako pohlazení. Může udělat něco jiného než se obrátit k té dívce a ohromeně říci „Ano“?

„To je určitě zajímavěj život,“ míní jasnovidka.

Všechny tři nevěstky už jsou vážné, chtějí mu vynahrudit předchozí šprt'ouchlata.

„Píšu,“ rozvádí to William, „pro lepší měsíčníky. Jsem kritik – a spisovatel.“

„Páni. A jak se menuje nějaká vaše knížka?“

William si vybere jednu z mnoha, jež jednou hodlá napsat.

„*Mamon svržený*“, řekne.

Dvě dívky se jen zazubí, ale ta ostýchavá mumlavě otevírá a zavírá rtíky jako ryba, mlčky zkouší, zdali by vůbec byla s to zopakovat tak exotický název. Ani jedna děvka se nechystá zmínit o tom, že tento hostinec je kritiky a rádoby spisovatelů přímo zamořený.

„*Hunt* jméno mé,“ zaimprovizuje William. „*George W. Hunt*.“ V duchu se svíjí hanbou jako čtyřnohé zvíře, terč otcova výsměchu, jedním slovem podvodník. *Padej domů čist si o ceně mrvy!* nakazuje mu otravný vnitřní hlas, ale William ho umlčí douškem piva.

Nejtroufalejší děvce se v zamyšlení zúží zorničky, jako by se trápila nad nějakým oříškem.

„A pan Hunt chce Sugar,“ pronese. „Jedině Sugar. Copak, ach copak by tak mohl pan Hunt... chtít? Hmmm?“

Její nejbližší kamarádka bleskurychle odpoví.

„Moh by s ní chtít probírat knížky.“

„No teda.“

„Takže Georgie nemá kamarády kritiky?“

„Smutnej život.“

Ztrápený Rackham se stoicky usměje. Připadá mu, že do hostince už dlouho nikdo nový nepřišel.

„To máme poslední dobou hezký počasí,“ pronese ta nejméně hubatá děvka zničehonic. „Na listopad to není vůbec špatný.“

„Když má člověk rád sníh a déšť,“ zabrumlá jiná, jen tak vezme do ruky záhyby svých šatů, povytáhne je a pak je nechá stát jako malé seržové pohoří.

„Nezapomínej, že náš pan Hunt má zvláštní chuť.“

„Určitě už jste na Vánoce nachystanej, co, pane?“

„A co takhle rozbalit dáreček o něco dřív?“ Růžové prstíky svůdně zatáhnou za šálu a William znovu střelí pohledem po dveřích.

„Možná nepřijde,“ nadhodí nejdrzejší štětka. „Myslím Sugar.“

„Hele, neprovokuj ho.“

„Měl byste jít se mnou, brouku. Já vo literatuře něco vim. Měla jsem všechny velký ména. Měla jsem Charlese Dickense.“

„Není ten mrtvej?“

„Ne ten kousek, kterej jsem žužlala, drahoušku.“

„Dyk je mrtvej víc než pět let, ty dylinko.“

„Říkám ti, že to byl von. Neříkala jsem, že to bylo minulej tejden, ne?“ Dojemně popotáhne. „Ani jsem tehdá nevodrostla z dětskejch střevíčků.“

Ostatní se zahihňají. A potom, jakoby na předem domluvený signál, všechny zvažní a nakloní se k němu ve velmi rajcovním úhlu. Vypadají zrovna jako ta včerejší falešná „dvojčata“ s přidaným sourozencem, třetí a nepoživatelnou porcí dortu.

„My tři dohromady za cenu jedné,“ nabídne jasnovidka a olízne si rty. „Co vy na to?“

„Hroz –“ zakoktá Rackham, „hrozně lákavé, to bezesporu. Ale víte...“

V tom okamžiku se dveře hostince U krbu rozlétnou a vstoupí osamělá žena. Spolu s ní se dovnitř dostane i závan čerstvého vzduchu a dolehne i zvukový doprovod bouřky, to kvílení však rázně utne zabouchnutí dveří, asi jako když se výkřik zdusí rukou. Oblak dýmu z doutníků se na chvíli roztrhne, pak se promísí s vůní deště.

Ta žena je celá v černém – ne, tmavě zeleném. Zelená totiž v tom slejváku notně ztmavla. Ramena má promočená, látka korzetu jí pevně obemývá vystupující klíční kosti a hubené ruce jsou kropenaté chlodelami. Několik kapek deště se pořád ještě leskne na jejím prostém čepci a na tenounkém šedém závoji, který z něj visí. Bohaté vlasy, které teď zrovna nejsou ohnivě rudé, ale černé a oranžové jako pozapomenuté řěravé uhlíky, má celé rozčuchané a z uvolněných loken jí kape.

Chvíli se klepe, podrážděně, jako fenka, pak opět nabude dřívější vyrovnanosti. Zadívá se k baru, pozdraví hostinského, což v hluku ostatních hlasů zanikne, a oběma rukama zvedne závoj. V okamžiku, kdy si odhalí tvář (na niž Rackham doposud nemá výhled), se jí v mokré látce zazmítají ostré lopatky. Po zádech se jí rozšířila dlouhá mokrá skvrna ve tvaru jazyka či hrotu šípu, ukazující dolů k jejím sukním.

„Kdo to je?“ zeptá se William.

Tři kurvy takřka jednohlasně vzdychnou.

„To je ona, zlato.“

„Děte na to, pane Hunt. Si to kritizování užijte.“

Sugar se obrátila a zjišťuje, kde by se tak asi mohla posadit. Nejtroufalejší kurva, ta jasnovidka, vstane a zamáváním ji láká k Williamovu stolu.

„Sugar! Sem, zlatíčko! Musim ti představit... pana Hunta.“

Sugar kráčí přímo k Williamovu stolu, jako by k němu měla namířeno už od začátku. Ačkoli ji sem bezesporu přivedl pozdrav té štětky, úplně ji přehlédne a zaměří se pouze na Rackhama. Když je u něj na dosah ruky, rozvážně si Williama prohlédne těma oříškovými očima, které skutečně vypadají zlatavé, jak se to slibuje v *Dalších spanilých jízdách po Londýně* – přinejmenším ve světlech hostince U krbu.

„Dobrý večer, pane Hunte.“ Hlas nemá příliš ženský, dokonce je celkem chraplavý, ale po hrubosti spodiny v něm není ani stopy. „Nechci vás a vaše kamarádky rušit.“

„Zrovna sme byly na odchodu,“ pospíší si jasnovidka, vstane a tím zvedne i své společnice, jako by byly na drátkách. „Von de po tobě.“ A s tím nabereu do rukou bohatě zřasený taft a vzdálí se.

Ani se za nimi nemusíte ohlížet; nejsou vůbec důležité (kolik jich ještě bude?) a už nám nebudou užitečné. William hledí na ženu, kvůli níž sem přišel, a nedokáže se rozhodnout, zda je její tvář otravně nedokonalá (ústa příliš široká, oči moc daleko od sebe, suchá kůže, pihy), nebo ta nejkrásnější, kterou kdy viděl. Vteřinu po vteřině se blíží k rozhodnutí.

Na jeho vybídnutí se Sugar usadí vedle něj; její mokrá sukně šustí a vrže, horní část těla je cítit čerstvým deštěm a čerstvým potem. Podle všeho utíkala, což by žádná žena s dobrou pověstí *nikdy* neudělala. Ale ruměnc, který jí to vehnalo do tváří, je zatraceně atraktivní a ona voní přímo božsky. Z pečlivě učesané ofiny se uvolnilo několik loken a ty se jí teď houpají před očima. Unylým pohybem si je jednou rukou v rukavici zatlačí zpátky, k okrajům hustého obočí. Usměje se, jako by Williamovi chtěla lítostivě naznačit, že jakmile jednou plány nevyjdou, nemůže člověk čekat všechno.

Její stav neodpovídá tomu, co se na dámu sluší a patří, ale ve všech ostatních ohledech z ní vyzařuje překvapivě dobré vychování.

Ale... kde k němu mohla přijít, co její původ? Že by snad byla dcerou zahraničního panovníka, svrženého nečekanou vzpourou; jela v prudkém dešti půlnočním hvozdem s hlavou královsky vztyčenou, i když jí vítr házel vlasy do tváře, ramena držela rovně a nechala se od zraněného sluhy zabalit do jeho kabátu lemovaného kožešinou... (Jestli to dokážete vystát, mějte ještě s Williamem trpělivost, zatímco se tu trochu oddává fantaziím. Na počátku šedesátých let přečetl spoustu lascivních francouzských románů, místo aby studoval porážky Chetitů.)

Ze Sugar začíná sotva znatelně stoupat pára, od čepce a nejkrajnějších kadeří jí dělá nenápadnou gloriolu. Nakloní hlavu lehce na stranu, jako kdyby se chtěla zeptat *Tak, co teď?* William si všimne, že má krk delší, než může vysoký límec jejího korzetu udržet. Má ohryzek jako muž. Ano, William se již rozhodl: nic krásnějšího na světě neviděl.

Na její vystupování reaguje s ostychem a to ho vyvádí z míry; Sugar *tolik* působí jako pravá dáma, že si člověk dokáže jen těžko představit, jak by vůbec mohla toto postavení poskvřnit. Její dlouhé a mrštné tělo je sice okouzlující, ale to jenom vše komplikuje, neboť svůj oděv nosí jako druhou kůži, beze švů, tudíž neodstranitelnou.

Svoje dilema formuluje takto: „Nevím, zda si zasloužím tuto čest.“

Sugar se lehce nakloní a tiše, jako by komentovala společného známého, který právě vešel, řekne: „Nedělejte si starosti, pane. Vybral jste si správně. Udělám cokoli, co po mně budete chtít.“

Prostá výměna názorů, zamumlaná na pozadí změní hlasů v nabitě hospodě, ale byl někdy nějaký svatební slib jednoznačnější?

Servírka přijde s pitím, které si Sugar objednala u baru. Tekutina je to bezbarvá, čirá a nejsou v ní prakticky žádné bublinky, takže nemůže jít o pivo. A jestli je to gin, suverénně nejoblíbenější nápoj nevěstek, pak ho William vůbec necítí. Že by to byla... voda?

„Jak vám mám říkat?“ zajímá se William. Bradu má opřenou na sepnutých rukách, jak to dělával za studentských let. „Musíte být přece známa i jinak než...“

Sugar se usměje. Rty má výjimečně suché, připomínají tím bílou kůru. Proč mu to připadá krásné, a ne ošklivé? Nechápe to.

„Nemám jiné jméno než Sugar, pane Hunte. Pokud byste mi tedy nechtěl říkat nějak jinak?“

„Ne, ne,“ ujistí ji William. „Tak tedy Sugar.“

„Koneckonců, co je po jméně?“ poznamená a zvedne jedno husté obočí. Je možné, že by citovala Shakespeara? To je určitě náhoda, ale jak sladce Sugar voní!

Svou atmosférou se hospoda U krbu vrátila ke cvrlikání. Williamovi připadá, že ten podnik je čím dál vřelejší a přátelštější; lampy svítí nějak zlatavěji, stíny se barví do sytého, tmavě hnědého odstínu a všichni v té prostorné místnosti se podle všeho s rozzářenýma očima usmívají na svého společníka či společnici. Dveře se nyní otevírají častěji a dovnitř vcházejí čím dál elegantnější lidé. Hluk těchto příchodů, klábosení a zpěv, který se snaží přehlušit vše ostatní, to vše dohromady dělá takový randál, že se William a Sugar musejí naklánět jeden druhému až ke tváři, aby mohli konverzovat.

Při pohledu do jejích očí, které jsou tak velké a lesklé, že v nich vidí odraz vlastní tváře, William Rackham znovuobjeví prchavou radost z toho, že je William Rackham. Jako své *pravé* já si vybere alkoholem poháněný a křehký prelud, který se vůbec nepodobá tloustnoucím balvanovi, kterého vidá každé ráno v zrcadle. Zrcadlo nemůže lhát, ale přece lže, lže! Nemůže odrážet ohnivé osudy uvězněné v jeho frustrované duši. William totiž *měl* být Keatsem, Bulwerem Lyttonem, nebo dokonce Chattertonem, ale místo toho se proměňuje, přinejmenším svým zevnějškem, v nechutnou kopii svého otce. Věru málokdy se mu podaří ozářit uchvácené publikum svitem svého mladistvého příslibu.

V rozhovoru se Sugar Rackham ožije. Těch posledních pár let byl mrtvý, mrtvý! Teprve teď může přiznat, že byl v podzemí, v obavách se skrýval před kýmkoli, koho by stálo za to znát, záměrně se vyhýbal inteligentní společnosti. Popravdě řečeno jakékoli společnosti, v níž by měl nutkání, nebo byl vybídnut, aby... nu, formulujme to takto: co je smělým příslibem u mladíka se zlatavými vlasy, tomu se lze u muže s šedivějícími licousy a počínající trojí bradou vysmát jako pouhému žvanění. William si již dlouho vystačil s vnitřními monology, svými fantaziemi na lavičkách v parku a na

toaletě, kde mu nehrozilo, že by se při jeho slovech někdo ušklíbal či zíval.

Ve společnosti Sugar je to ovšem jinak: poslouchá se, jak mluví, a s úlevou zjišťuje, že jeho hlas stále dokáže okouzlovat. Ověncený sotva zřetelným oparem páry, který z ní stoupá, Rackham zeširoka vykládá: plynule, půvabně a inteligentně, vtípně a velmi citlivě. Představuje si, jak jeho tvář září mládím, jak se jeho vlasy samy ulízávají a splývají mu jako Swinburnovi.

Sama Sugar nemá chybu; je důsledně uctivá, obdařená jemným humorem, pozorná a lichotivá. Je dokonce možné, pomyslí si William, že je jí sympatický. Takový smích jako ten její se přece nedá hrát a tu jiskru v očích – tutéž jiskru, již před lety dokázal vykresat u Agnes – jistě nelze napodobit.

A k Williamovu překvapení a hlubokému zadostiučinění nakonec se Sugar *mluví* o knihách, přesně jak ty děvky zlomyslně předpovídaly. Vždyť ta holka je fenomén! Má úžasný literární přehled, chybí jí jen latina, řečtina a instinktivní mužská schopnost rozlišit, co je podstatné a co už méně. Má toho načteno téměř tolik co on (ačkoli jak se dalo čekat, počítají se do toho i ty tlachy, které píšou ženy pro ženy – románky o plachých guvernankách a tak podobně). A přece je dobře obeznámena s mnoha autory, jichž si on velmi váží – a zbožňuje Swifta! Swifta, jeho oblíbence! Většině žen – mezi něž bohužel patří i Agnes – se pod jménem Swift vybaví jen pastilky proti kašli nebo pták, který může po vycpání zkráslit jejich čepce. Ale Sugar... Sugar dokonce dokáže vyslovit slovo „Hvajninimové“ – a Bože, jak krásně u toho špulí rty! A Smollett! Nejenže četla *Dobrodružství Peregrina Pickla*, ale dokáže ten román inteligentně rozebrat – rozhodně stejně inteligentně jako on v jejím věku. (Kolik jí vlastně je? Ne, zeptat se na to si netroufne.)

„Ale to není možné!“ protestuje ostýchavě, když se jí přizná, že ještě nečetl *Město děsivé noci* od Jamese Thomsona, přestože od jeho vydání uplynul už celý rok. „Vy musíte mít hrozně práce, pane Hunte, když se tak dlouho necháte odvádět od takového potěšení!“

Rackham se usilovně snaží vybavit si, co o tom četl v recenzích.

„Byl to syn námořníka, ne?“ odváží se.

„Sirotek, sirotek,“ rozplývá se Sugar nadšením, jako by to bylo

něco naprosto ohromného. „Stal se z něj učitel v armádním útulku. Ale ta báseň je zázrak, pane Hunte, zázrak!“

„Rozhodně se vynasnažím najít si čas... ne, já si *udělám* čas, abych si to přečetl,“ slíbí, ale ona se mu nakloní k uchu a ušetří mu námahu.

„*Planoucí zrak*,“ recituje chraplavým šeptem, přesto však dostatečně hlasitým, aby přehlušil zpěv a klábosení všude kolem nich.

*„Chtíčem se třesoucí, šleh po mně a pak
zahřál mne drsný, těžký, zvířecí dech,
jenž snad dlel samé smrti v čelistech;
z křovin se po mně zběsile draly
bezmasé prsty, drápy a spáry:
já však dál kráčel v tmách;
beznaděj nezná strach.“*

Sklopí zrak; dojetí jí úplně vzalo dech.

„Jak zvláštní,“ komentuje William, „že si tak krásná žena oblíbila tak chmurnou poezii.“

Sugar se smutně usměje.

„Život bývá chmurný,“ odpoví. „Obzvláště když vhodní společníci – jako vy, pane – prakticky nejsou k nalezení.“

William má nutkání ujistit ji, že dle jeho názoru *Další spanilé jízdy po Londýně* ani zdaleka nevychválily její schopnosti, jak by si zasloužila, ale nedokáže se přimět k tomu, aby to vyslovil. Místo toho spolu mluví dál a dál, o Pravdě a Kráse a Shakespearových dílech a o tom, zda se dnes dá nějak smysluplně rozlišit malý klobouk a čepec.

„Podívejte,“ řekne Sugar a oběma rukama si posune čepec na hlavě o dost dál dopředu. „Teď je to klobouček! A podívejte se znovu...“ – zatlačí ho hodně dozadu – „Teď je to čepec!“

„Kouzelné,“ zazubí se William. A vskutku je.

Po této malé demonstraci absurdity módy má Sugar vlasy ještě rozčuchanější než předtím. Hustá ofina, která mezitím úplně uschnula, jí spadla do očí a teď jí brání ve výhledu. William napůl znechuceně, napůl zbožňujícím pohledem sleduje, jak co nejvíc

našpulí spodní ret a foukne nahoru. Zlatorudé kudrny jí odletí z čela a opět se tak odhalí její oči. Williama lehce šokuje, jak jsou od sebe daleko a jak *dokonalé* je to uspořádání.

„Případá mi, jako bychom se namlouvali,“ řekne jí v domnění, že by ji to mohlo rozesmát.

Ona místo toho velmi vážně odpoví: „Tak to mi nesmírně lichotí, pane Hunte, že ve vás vzbuzuji touhu po takovém zacházení.“

Poslední slovo chvíli visí v zakouřeném vzduchu a připomíná Williamovi, proč sem dnes večer přišel a proč vyhledal právě Sugar. Znovu si představí to zacházení, jemuž dychtil – kruci, pořád *dychtí* – podrobit nějakou ženu. Může po ní ještě chtít *tohle*? Vzpomíná si na to, jak řekla, že udělá cokoli, cokoli po ní bude chtít; znovu si vychutnává nevídanou vážnost jejího ujištění...

„Možná,“ nadhodí, „je čas, abyste mě vzala domů a... představila mě své rodině.“

Sugar pomalu kývne a přivře při tom oči. Ví, kdy je žádoucí prostý tichý souhlas.

Zavírací hodina se v každém případě již blíží. Rackham si to mohl odvodit, i kdyby se nepodíval na hodinky, protože na pódiu se zpěvák dělí s posledními podnapilými štamgasty o sentimentální poklady z hloubi své dmoucí hrudi. Pivní bratrstvo jeho trylkování hýkavě doprovází v přibližném unisonu a servírky zatím berou hostům ze slábnoucího sevržení prázdné sklenice. Je to stará píseň, burčující básnický paskvil, který se skoro všude (pokud si termín „všude“ ztotožníme s Anglií) zpívá právě o zavírací hodině:

*„Co naše loď, to pevný dub,
co náš muž, to mořský d'as:
Každý buď připraven
dát se vlasti v plen,
dobývat a být se
znovu a zas!“*

„Dámy a pánové, poslední objednávky, prosím!“

William a Sugar se zvednou ze židlí; končetiny jim po tak dlouhém rozhovoru pěkně ztuhly. Rackham zjišťuje, že v genitáliích ztratil cit, ovšem jemné mravenčení mezi nohama ho ubezpečuje, že

tohle umrtvení brzy pomine. Každopádně už tak šíleně nespěchá na heroické postelové výkony: pořád se jí nezeptal, jestli četla Flauberta...

Sugar zamíří k východu. Během večera se jí všechn děšť z šatů vypařil a ona teď vypadá světlejší, celá zelená a světle šedá. Ovšem jak tu tak dlouho seděla na mokrých sukničích, vylisovala si v nich chaotické záhyby, neumělé trojúhelníky ukazující na její skrytý zadek. Sugar to neví, což ve Williamovi vzbuzuje zvláštní ochranné pud, nejradši by nechal Letty ty sukne vyžehlit, postarat se, aby byly úpravné, než jí je nadobro stáhne. Ty něžné pocity ho docela vykojily a teď jde hostincem za ní, klopýtá kolem prázdných stolů a opuštěných židlí. Kdy všichni ti lidé odešli? On si jejich odchodu nevšiml. Kolik toho vypil? Sugar, vzpřímená jako kopí, beze slova kráčí rovnou k východu. Spěchá za ní, aby ji dohnal, a když otevře dveře, zhluboka se nadechne.

Venku již neprší. Plynové lampy žhnou, chodník září a většina prodavačů už šla spát. Tu a tam ženy méně krásné než Sugar postávají pod nažloutlými lampami, zakyslé, tuctové a nadbytečné.

„Je to daleko?“ zeptá se Rackham, když spolu zabočí do Silver Street.

„Kdepak,“ odpoví Sugar. Jde neslyšně dva kroky před ním, ale ruka jí plandá za zády skoro mateřsky, prsty v rukavici se jí krouží ve vzduchu, jako kdyby čekala, že se jí chytne jako děcko. „Blízko, blizoučko.“

KAPITOLA ŠESTÁ

Pouhá tři slova od správného člověka v pravý čas úplně postačí k tomu, aby bláznivá láska vykvetla nevídanou rychlostí a rozvila se jako leskle růžový žalud z předkožky. A ani ta tři kouzelná slova nemusí znít „já tě miluju“. V případě slečny Sugar a George W. Hunta, kteří se po silném dešti vypravili do tmavých mokrých ulic a kráčí bok po boku pod plynovými lampami a odvodněnou oblohou, tato tři kouzelná slova zní: „Pozor, kam šlapete.“

Vysloví je Sugar; vzala svého společníka za ruku a teď si ho na okamžik přitáhne k sobě, aby nešlápl do louže krémově zbarvených zvratků chvějících se na dláždění. (Ony jsou nejspíš hnědé, ale plynové osvětlení jim dodává žlutavý nádech.) William vnímá všechno zároveň: zvratky, které jsou v jeho protaženém stínu sotva vidět; své nohy, které škobrtnou o lem její sukně, až se málem poroučí k zemi; jemný tah její ruky; slabé povykování odvedle; chladný vzduch, který vystřídal opilecké teplíčko hostince U krbu a který nutí člověka vystřízlivět; a nakonec ta tři slova: „Pozor, kam šlapete.“

Kdyby je pronesl kdokoli jiný než Sugar, šlo by o varování, nebo dokonce hrozbu. Ale když vycházejí z jejího štíhlého hrdla a jsou modulována jejími ústy, jazykem a rty, nejsou nic z toho. Jsou *pozvánkou do bezpečí*, zamumlaným přivítáním v čarovném objetí, které odvrátí veškerou nepřízeň osudu, láskyplnou prosbou, aby se pevně držel ženy, která zná cestu. William se vymaní ze sevření její ruky; obává se totiž, že by i v tuto nepravděpodobnou hodinu mohl narazit na nějakého svého ctihodného známého. A přece ho přes kůži rukavic brní dozvuky jejího stisku – silného jako sevření domýšlivého mladíka.

Pozor, kam šlapete. Ta slova mu pořád zní v hlavě. Její hlas... ano, je chraplavý... ale ten melodický tón, vzestupná trojice tónů v posledním slově, *do re fa*, nedokonalé, přesto však rozkošné arpeggio ženského dechu, nápěv zahráný na *flûte d'amour*. Jak takový hlas musí znít v crescendo vášně?

Sugar teď kráčí rychleji, klouže po černém dláždění rychlostí, kterou by si on vyhradil pro denní světlo. Aby s ním mohla držet tempo, musí pod těmi sukněmi dělat politováníhodně neženské kroky: no dobře, jistě, on možná není z nejvyšších, ale nohy určitě nemá kratší, než je normální – a kdyby se do toho porovnání zahrnuly zakrslé nohy nižších tříd, neměl by je nakonec delší než průměrné? A co to bylo za zvuk? Nefuní snad... že ne? Kristepane, nesmí funět. To je všim tím pivem, co vypil, ano, a stupňující se únavou, již poslední dobou trpí. Ještě když mu Sugar téměř nepostřehnutelným gestem pokyne, aby se za ní vydal do tmavého úzkého průchodu, otočí hlavu zpátky ke svěžejšímu vzduchu a zhluboka popotáhne ve snaze nabrat druhý dech.

Možná ta dívka spěchá ze strachu, že ho přejde trpělivost nebo že ji odmítne následovat do temné uličky neurčité délky skrývající bůhvíco. William však vešel do mnoha domů rozkoše z pasáží stejně temných a úzkých, jako je tahle; svého času šel po kamenných schodištích tak hluboko, až začal přemýšlet, jestli budoár jeho milenky není zanořený do jedné z velkých Bazalgettových stok. Ne, není přehnaně vybíravý a taky netrpí klaustrofobií, byť přirozeně dává přednost světlým a vzdušným bordelům (kdo taky ne?). Ve skutečnosti je však Sugar natolik uchvácený, že by za ní ochotně šel do nejsmrdutějšího kanálu.

Nebo že by ne? To přišel úplně o rozum? Ta holka není víc než...

Ta holka není víc než...

„Tudy.“

Spěchá za ní, sleduje její slova jako pachovou stopu. Bože můj, ta má hlas jako anděl! Nádherný šepot, který ho vede tmou. Za tím šepotem by šel, i kdyby se k němu už nic nepojilo. Ale ona je víc než jen šepot – je to žena nadaná nezanedbatelným intelektem!

V životě nepotkal nikoho, kdo by se jí alespoň vzdáleně podobal, krom sebe sama. Stejně jako on má za to, že Tennyson poslední dobou nestojí za moc, a tak jako on se domnívá, že transatlantické kabely a dynamit promění svět mnohem výrazněji než Schliemannovo znovuobjevení Tróje, i když se kolem toho tolik nadělalo. A jaká má ústa a hrdlo! „Cokoli, co po mně budete chtít“: to mu slíbila.

„Jsme tady,“ ozve se Sugar.

Ale kde je „tady“? Rozhlédne se, pokusí se zorientovat. Kde je Silver Street? Je adresa paní Castawayové jen jednou z mnoha mystifikací v *Dalších spanilých jízdách*? Ale ne: nezáří snad světla Silver Street na protější stranu tohoto skromného georgiánského domu? Tohle je jen zadní vchod, že ano? Nevypadá to tu špatně, právě naopak – budí solidní dojem, po nějaké zchátralosti není ani stopy, ačkoli ve tmě se to vlastně nedá moc odhadnout. Ale kontury domu vypadají ve světle ze Silver Street rovně a symetricky, štít a střechu obemyká opar plynné záře jako... co že to hledá za slovo? Jako aurora? Aura? Jedno z toho je spiritistický nesmysl, to druhé fyzikální jev, ale co je co?... Aur-aur-aur... Ošidný pěnivý mok z hospody U krbu ochromil hlas v jeho mozku, takže se teď v myšlenkách zakoktává.

Zaslechne, jak Sugar říká: „Doma.“

Složitě spiklenecké zaklepání otevře Sugar a jejímu společníkovi cestu do tlumeně osvětlené předsíně podniku paní Castawayové. William očekává, že kliku na vnitřní straně dveří bude držet vyhazovač, vlně pošilhávající opice se strništěm, jaká ho vyprovodila zadními dveřmi podniku v Drury Lane, ale to se mýlí. O bezmála půl metru níže, než kam směřoval první Williamův pohled, stojí modrooký chlapeček, který vypadá stejně nevinně jako pastýřův syn z betléma.

„Ahoj, Christophere,“ pozdraví Sugar.

„Pojďte prosím do přijímacího pokoje, pane,“ odrecituje chlapec upjatě naučený text a hodí při tom dětským spikleneckým pohledem po Sugar.

Fascinovaný William se nechá dovést do tmavé, ovšem přepychově vytapetované haly, k otevřeným dveřím, z nichž vyzařuje teplo a světlo. Dítě poklusem zapadne do té záře.

„Není váš, že ne?“ zeptá se William Sugar.

„Jistěže ne,“ odpoví se zvednutým obočím, naoko pohoršená, rty zkroucené v úsměvu. „Jsem stará panna.“

Zář dveří, k nimž se blíží, jí v šeru haly zvláštním způsobem nasvítí ústa, zdůrazní drsnost a loupající se kůži jejích rtů v čirém

bílém světle.

William touží po tom, aby se tyto jemně roztřepené rty obemkly kolem jeho vztyčeného penisu. Ještě naléhavěji však potřebuje ulevit svému měchýři – ne, ne jí do úst, kamkoli – a pak se natáhnout a usnout.

Už při vstupu do salónku mu připadá, jako by snil. V protějším rohu sedí tváří od něj nezřetelná ženská postava, jíž od vlasů stoupá dým. K tomu lkavě hraje violoncello, pak se ovšem s astmatickým zaskřípěním ovčích střívek odmlčí. Horní část zdí, lemovaná opěradlovou lištou, je natřená křiklavě broskvovou barvou a tísní se na ní spousta zarámovaných miniatur; spodní část je polepená tapetou s hustým vzorkem jahod, trnů a rudých růží. A uprostřed salónu, přímo pod bombastickým bronzovým lustrem, trní paní Castawayová.

Je to žena stará, nebo nepříliš zachovalá, nebo obojí. Oblečená je včetně čepce tak, jako by co nevidět měla vyjít na ulici, ale zjevně se ven nechystá, když je za úzkým stolem uvelebená jako soudce. Deska stolu je posetá kusy papíru, výstřižky z časopisů. Zacvaká obrovitými krejčovskými nůžkami, odstříhne takřka nehmotný proužek papíru a ten jí sklouzne přes klouby na rukou a třepetavě slétne do klína. Vzhledne, z úcty k hostu přestane šmikát; opatrně stáhne nůžky z prstů a položí lesknoucí se kov stranou.

Od hlavy až k lemu sukni jí halí šaty jedolité barvy: šarlatové, což William v životě neviděl na žádné jiné Angličance. I ústa má nalíčená ve stejném odstínu a rtěnka se dostala i do sta drobných vrásek kolem rtů, takže když se na uvítanou usměje, znepokojivě připomínají podrážděnou huňatou červenou housenku.

William nejprve usoudí, že je to dozajista duševně chorá osoba, šílená stará čarodějnice, která nemůže odolat bizarnímu puzení předvádět se jako padlá „šarlatová“ žena, pak v ní ale vyzoruje jistou důstojnost a vyrovnanost a přikloní se k názoru, že její oděv je promyšlená legrácka.

Nebyla by to první pořouchlá bordelmamá, kterou kdy potkal. V každém případě (jak si nyní povšiml) je šarlat změkčen jedním odlišným odstínem, a to závojem připnutým k čepci. Je přesně téže barvy jako znak Rackhamova voňavkářství, matně růžová růže.

„Vítejte v podniku paní Castawayové, pane,“ pronese a bílé zuby se při tom za jejími košenilovými rty zdánlivě protočí jako kolečka. „Já jsem paní Castawayová a toto jsou má děvčata.“ Neurčitě mávne rukou, ale William od ní ještě nedokáže odtrhnout oči. „Pokoj nahoře vás bude stát pět šilinků, ovšem je už na Sugar, aby ocenila, co se tam bude dít a jak dlouho. Budete-li si přát, může tam na vás za další dva šilinky čekat dobré víno.“

„Tak tedy víno,“ objedná si William. Bůh ví, že mu v žaludku šplouchá dost silného alkoholu, nepřeje si však před bordelmamá působit jako skrblík. Při pokusu o zaplacení klopýtne (který hňup umístil kraj rohožky právě tam, kam si člověk musí stoupnout?) Teď už si může prohlédnout postavu té staré paní analytičtěji a dojde k závěru, že je to ošklivá bába. A on se sem na nic ošklivého dívat nepřišel.

Jakmile se William vymanil z kouzla paní Castawayové, je s to vnímat zbytek místnosti. V duchu se ujišťuje, že se mu z ní netočí hlava, protože je podnapilý: celý salón skutečně *je* jeden velký groteskní výjev. Povšimne si, že na všech zarámovaných tiscích je vyobrazená Marie Magdalena: rozmanitá řada jejích polonahých, polooblečených verzí, kajících, nebo také ne; některé z nich nakreslili zbožní křesťané, jiné jsou šibalské karikatury míněné jako pornografie. Desítky replik téhož smutně klidného výrazu, zřeknutí se až příliš hříšného těla, odevzdání se Bohu, který dokáže nahradit veškeré muže. Marie Magdalena v sytých barvách z katolických modlitebních kartiček; černobílá Marie Magdalena z protestantských časopisů; Marie Magdalena se svatozáří i bez ní; Marie Magdalena velká jako frontispis šestákového magazínu; Marie Magdalena drobná jako miniatura do medailónku. Je to tu jak u Billingtona & Joye!

V křesle u krbu sedí mladá žena, která pořád všechny ignoruje a kterou William bude později znát pod jménem Amy Howlettová. Je to podsaditá trucovitá dívka s očima jako trnky, s antracitově černými vlasy a postavou jako... no vlastně jako Agnes, nacpanou do elegantních, byť strohých šatů z černé, bílé a stříbrné látky. Teď už jí vidí do tváře; kouří cigaretu, což je skandální, a to bez cigaretové špičky, což by byla aspoň polehčující okolnost. Pokud má sebemenší

tušení, že alespoň v Anglii můžete v ústech ženy vidět častěji penis než cigaretu, pak to ani v nejmenším nedává najevo. Místo toho zamračeně potahuje s očima zaostřenýma na žhnoucí špičku toho válečku z rýžového papíru a tabáku mezi svými hezkými prsty. S nonšalantní vzpurností na něj pohlédne skrz oblak kouře, jako by chtěla říct: „A co?“

William v rozpacích odvrátí zrak ke krbu a zahlédne vyleštěný krk violoncella, který vyčuhuje nad opěradlo křesla obráceného k ohni. Vidět je i krk ženy a šedohnědé vlasy tenké jako pavučiny.

„Hrajte prosím dál, slečno Lesterová,“ pobídne ji paní Castawayová. „Tento gentleman jistě oceňuje hezké věci.“

Hlava slečny Lesterové se otočí; rozhlíží se po Williamovi přes opěrku křesla, tváří spočívá na ochranné dečce, čelo má svraštělé, oči hluboko zapadlé. Ale hledání, kde by tak mohl být, ji stálo příliš úsilí, a tak se zase obrátí zpátky k ohni. Kolísavé lkaní cella se opět rozezní.

Zrovna když začne přemýšlet, co by tihle osobití lidé udělali s jeho bezvědomým tělem, kdyby se svalil na zem, Williama velmi uklidní, když ruka Sugar vklouzne do té jeho. Jedinkrát mu ji zmáčkne, aby šel za ní.

Při výstupu po schodech William cítí, že má uši červené jako rak a na čele ho štípe pot. Močový měchýř ho bolí s každým dalším krokem, rovnováhu drží jen tak tak a musí pravidelně mžourat, aby rozehnal houstnoucí mlhy. Čas pro jeho bravurní sexuální číslo už pomalu vypršel.

„Můj pokoj je ten první nahoře,“ zašeptá Sugar po jeho boku. Svítí jim na cestu svíčkou; záda má jako pravítko a to voskové kopí drží, aniž by se jí ruka jedinkrát zachvěla. Slábnoucí píseň cella skýtá melodii pro rytmus jejich kročejů.

William se zadívá dolů, přesvědčí se, že je z doslechu bordelmamá, a pak zamumlá: „Ta vaše paní Castawayová je ale divný pavouk.“

Úplně zapomněl na tvrzení „dvojčat“ z Drury Lane, že paní Castawayová je vlastní matka Sugar, ovšem kdyby ho na to někdo upozornil, nejspíš by nad tím stejně mávl rukou jako nad žvásty děvek.

„To ano, vskutku velmi divný,“ souhlasí Sugar s úsměvem a přenesse své sukně přes poslední schod na podestu. „Zkuste ji brát jako takového Januse v červeném taftu a tyhle dveře jako... nu, jako dveře, jimiž byste nesmírně rád prošel.“ Otevře je dokořán a pokyne mu, ať jde přes práh.

William vrávoravě vstoupí za ní a zamrká, aby setřásl pot z víček. Kdyby jen mohl Sugar na chvíli vypnout, jako nějaký stroj, a využít té příležitosti k tomu, aby si opláchl obličej, pročísl vlasy hřebenem, vyprázdnil si bolavý měchýř. Naštěstí je ložnice Sugar světlá a vzdušná a není v ní ani stopy po tom voskovitém zápachu, který ho tak znechutil v Drury Lane. Vyznačuje se vyšším stropem než většina pokojů ve vyšších patrech, osvětlená je plynem, nikoli svíčkami, a ačkoli v krbu žhne oheň, odkudsi sem rovněž proniká požehnaný závan čerstvého, ledově studeného vzduchu.

Jakmile ze sebe shodí kabát a vestu, William si to namíří k dvoulůžkové posteli, která je mnohem větší a impozantnější než ta u něj doma (tedy ta, v níž spí, ne ta manželská v ložnici, z níž se za ta léta stal Agnesin pokoj). Sugar si tu nechala namontovat baldachýn ze zeleného hedvábí, markýzu hodnou krále. Závěsy visí napůl roztažené, lehce svázané zlatavými šňůrami, a celý podstavec je vroubený přepychovou drapérií v... jak se říká takovému odstínu?... v mátově zelené barvě, která bohužel neladí se zbytkem. Škoda. Podívá se přes ložnici na Sugar, která pořád stojí u dveří, váhá, zda si stáhnout rukavice, čeká na jeho souhlas či jízlivou kritiku. Usměje se, dá najevo, že se nemusí trápit; on tu mátovou drapérii přehlédne. Je to pouhé škobrtnutí ve vkusu, politováníhodná improvizace, bezpochyby vynucená nedostatkem finančních prostředků. I v tomto je s ním Sugar svým způsobem spřízněná duše: stačí přece pomyslet na ten ponižující cylindr, který by měl na hlavě, kdyby ji potkal jen o pár dnů dříve!

„Vše k vaší spokojenosti, pane Hunte?“

„To bude,“ zazubí se a významně přimhouří oči, „už brzy.“

Položí se na matraci, lokty ozkouší její pevnost a měkkost. Za třicet vteřin už tvrdě spí.

Usnout v ložnici prostitutky, pokud tedy nejste dotyčná

prostitutka, je všeobecně vzato buď nemožné, nebo nepřipustné. Rackham byl v minulosti neurvale vzat do ruky a přiveden k orgasmu, nebo pokud to nebylo praktické, k zadním dveřím bordelu a vypuštěn do studené noci, postrčen k vlastní posteli, byť by byla sebedál.

Přesto Rackham spí dál.

Sugar s ním nespí. Sedí u sekretáře u okna, zcela oblečená (i když rukavice si stáhla), a píše. Prsty s popraskanou a loupající se kůží pevně svírají pero. Tiše škrábe do zápisníku nikoli nepodobného účetní knize, s dlouhými odmlkami mezi jistými slovy.

Rackham chrápe.

Rackham se vzbudí těsně nad ránem. Leží roztažený na zádech, hlavu má zabořenou nikoli do polštáře, ale do měkké matrace nedotčené postele. Natáhne hlavu ještě dál a zadívá se k čelu postele. Vyděsí ho, že se na něj odtamtud dívá nějaký chlap s divokým pohledem a rozčepýřenými vlasy, natahuje se po něm a podle všeho by rád pokračoval v nějakých ohavných skutcích.

William si trhaně sedne, a přesně totéž udělá i ten cizí chlap. Záhada vyřešena: celé čelo postele je mohutné zrcadlo.

Závěsy postele byly zcela zataženy, takže zůstal uvnitř schovaný. A to je jen dobře: ke své hanbě a zděšení zjišťuje, že má pomočené kalhoty. Tohle ho probudilo – ne samotné vypuštění měchýře, k němuž muselo dojít před několika hodinami, ale šílené svědění ve vlhkých a lepkavých slabinách. Znovu nahlédne do zrcadla a v duchu začne sestavovat seznam škod. Podle všeho nezvracel ani se mu teď nezvedá žaludek. V hlavě mu tepe značně méně, než čekal (světlé pivo v hostinci U krbu mu jde k duhu – anebo je možná pořád opilý... Kolik je hodin? Proč ho sakra nevyhodili?). Vlasy má zase rozčuchané a stojí mu na hlavě jako mastná ovčí vlna. Zaloví v kapse kalhot po hřebenu, ale nahmatá pouze změř nasáklého spodního prádla.

Všemohoucí Bože, jak jen z tohohle vybruslí?

Doplazí se k nohám postele a vykoukne mezerou v závěsech. Hned před sebou má litinový stojan, v němž se houpe cínový kyblík s ledem. Na jeho okraji spočívá plná lahev s vínem, znovu

zašpuntovaná, přičemž vývrtka ještě pořád vězí v zátce. Na podlaze, zcela mimo Williamův dosah, leží vestička s hodinkami. Dokonce vidí stříbrný řetěz, který se vine z jeho splasklé kapsičky na hodinky. (Musí uznat, že kdyby byl ve Francii, tak by už ten řetěz neviděl.)

Kde je Sugar? Zatají dech a pozorně naslouchá. Krom neidentifikovatelného škrabání zaslechne jen nenadálé zašramocení z krbu, kde popadalo vratké, napůl spálené uhlí a oharky.

Škvírou v závoji je vidět pouze jedna zeď. Naštěstí je to zrovna ta s oknem, skýtající cenná vodítka ohledně toho, kolik tak může být hodin. Tabulky jsou skoro neprůhledné kvůli tlusté jinovatce, která se na nich určitě rozrůstala mnoho hodin. Za námrazou je obloha černá a indigová, nebo tak alespoň vypadá v kontrastu se světlým interiérem. Záclony se hýbají takřka nepostřehnutelně: i v tom mrazu nechala Sugar okno na skulinku otevřené. Ale kde je? William se nakloní ještě dál, šťouchne do látky nosem, protlačí jedno oko ven.

Sugar to tu má... takové domácí. Na rozdíl od rokokových excesů salónu dole jsou tady stěny jednoduše vymalované tělově růžovou barvou. V strategických rozestupech zde v rámech visí pár malých a hodně vyšisovaných grafik. Vybavení pokoje je slušné, obnáší nedávno přečalouněný gauč, dvě křesla, která k sobě úplně neladí a (natáhne obličej ještě o něco dál) sekretář s pery, kalamárem a... (nevěřicně zamrká) samotnou Sugar, nahrbenou nad stolem a zcela zabranou do práce.

„Ach... pardon,“ ozve se William.

Sugar vzhledne, skloní pero a usměje se – je to odzbrojující přátelský úsměv. William pozná, že je utahaná jako pes.

„Dobré ráno, pane Hunte,“ osloví ho.

„Bože můj,“ vzdychne a rozpačitě si projede rukama vlasy. „Kolik... kolik je hodin?“

Zadívá se na hodiny kamsi, kam on nevidí. William si náhle povšimne, že její vlasy jsou absolutně nádherné, bujná koróna zlatooranžových loken: dala si tu práci, a zatímco spal, učesala si je a upravila.

„Půl šesté.“ Uličnický našpulí rty. „Jestli ještě někdo zůstal vzhůru, určitě na něj vaše výdrž udělá velký dojem.“

William se zvedne, chce slézt z postele, ale už při prvním pohybu

ztuhne a na tváři se mu objeví ruměnc.

„Já... vůbec nevím, jak vám mám tohle říci. Je to... nanejvýš politováníhodné a pro mě osobně nesmírně trapné, ale... moje tělo mě... ehm... v jednom ohledu přestalo poslouchat.“

„Jo, o tom vím,“ řekne věčně a vstane. „Nedělejte si s tím starosti, já se o to postarám.“

Rychle přejde ke krbu, kde na roštu nad žhavými uhlíky pobublává kotlík. Sugar odlije zářivý oblouk kouřící vody do kameninové mísy, která je podle zvuku již zčásti plná, a přenesení ji k posteli. William si povšimne, že kůži na rukou má Sugar suchou a popraskanou, připomíná odlupující se kůru, a přece mají její prsty jedinečný tvar. Michelangelovské prsty, ověšené exotickou plísni.

„Pane Hunte, svlékněte si prosím všechno, co máte mokré,“ vyzve ho Sugar, klekne na podlahu a při tom se sukně rozprostře všude kolem ní. Mísa je skoro až po okraj plná napěněné tekutiny a mořská houba se v ní pohupuje jako oškrábaná brambora. Je zjevné, že se Sugar na tuto chvíli již připravila.

„Ale ne, slečno Sugar,“ zamumlá William. „To přece... Jak bych od vás vůbec mohl očekávat –“

Vzhledně k němu, přivře oči, pomalu zavrtí hlavou a plnými rtíky pantomimicky naznačí: „Pš-š-š-t.“

Společnými silami se jim podaří stáhnout kalhoty a podvlékačky. Jen pár centimetrů od tváře Sugar se z nich zvedne ostrý pach zapařeného moči, ale ona sebou ani netrhne. Vzhledem k tomu, že ani nezamrká, že jí čelo nezbrzdí jediná vráska a že se ještě k tomu napůl usmívá, by ten smrad klidně mohl být parfém.

„Položte se na záda, pane Hunte,“ zavrká. „Brzy dám všechno do pořádku.“

Zatímco ohromený William spočívá na posteli, velejemně ho omývá. Stačí dotyk jejích zdrsňelých kloubů, aby roztáhl stehna a ona mu mohla teplou namydlenou houbou jemně přejíždět přes slabiny. Sugar při pohledu na sedřenou kůži tam dole účastně svaští čelo.

„Choud'átko,“ zamumlá.

Prostředlo pod ním je nasáklé, takže ho pošťouchne, aby se vytáhl trošku nahoru. Pak ho plátýnkem z česané bavlny, obaleným

kolem dlaně jako rukavice, lehkými pohyby vytře dosucha. Nic neunikne její pozornosti, ani lechtivá jamka pupíku. Penis mu něžně sevře v bavlněné dlani a postupuje po něm pomaličku, jako by už jen jeho délka zavadávala nárok na jistou trpělivost.

„Vážně, slečno Sugar...“ zaprotestuje znovu, ale nemá už co dodat.

„Žádná *slečna* není třeba,“ opraví ho a odhodí to plátno. „Jen Sugar.“ A skloní tvář k jeho navoněnému břichu a políbí ho na pupek. William vzdychne, protože to už se mu kloubem na ruce vsune mezi napudrované pŮlky zadnice a zavrtá se do nich. Za chvíli už leží tváří na jeho stehnu, vlasy má rozprostřené po celém jeho břichu a jeho pohlaví schované v puse. Ale když už ho tam má, ani nesaje, ani ho nelíže, leží klidně, jako by ho tam ochraňovala. Celou dobu mu ovšem masíruje konečník a volnou rukou mu hladí břicho. Pyj proti jejímu jazyku ztvrdne, a zatímco je tam tak příjemně zahnížděný, začne ho sát, klidně, skoro roztržitě, asi jako by si dítě mohlo cucat palec.

„Ne,“ zasténá William, ale samozřejmě myslí pravý opak.

Dlouhé minuty leží na jeho stehnu a ždímá ho, do konečníku mu zavede prostředníček a zavrtává ho dál, hlouběji a hlouběji za svěrač. Při vyvrcholení pocítí nejdřív jeho stahy na prstu; rty pevně obemkne jeho úd a do krku jí vystříkne teplá kaše. Pořádně polkne, vysaje ho a pak zase polkne. Pomalu vytáhne prst, ale saje ho dál, cucá ho, až už není co cucat.

Později ti dva probírají odměnu.

Na obzoru svítá, nad Soho se objevuje zašlá svatozář. Po Silver Street projíždějí první koně, postroje jim cinkají, kopyta klapou po dláždění. V ložnici u Sugar dostávají plynové lampy lehce nereálnou barvu, tak charakteristickou pro umělé osvětlení tou dobou, když ho má nahradit jeho přirozená alternativa. Z tmavé kupky mužských šatů, pověšených na stojanu u ohně, stoupá sotva zřetelný závoj páry.

Majitel těch kalhot a majitelka toho stojanu se zdvořile přou o cenu výměny veškerých tělesných tekutin té noci. Rackham tíhne ke štědřejšímu ohodnocení; obává se, že svým spánkem Sugar nemístně omezil.

„Muži ale potřebují spát,“ namítne Sugar. „A vyhodit vás v tom stavu na ulici by bylo kruté. Krom toho jsem se při čekání užitečně zabavila.“

„Vy jste na mě čekala?“

„Samozřejmě že jsem čekala. Jste velmi zajímavý člověk, pane Hunte.“

„Zajímavý?“ William sotva věří svým uším.

Usměje se a vystaví tak na odiv perleťově bílé zuby. Rty má teď červené, již ne tak suché. „Velmi zajímavý.“

„Přesto vám musím zaplatit za tu dobu, co jsem tu ležel jako opilý hlupák. A za svou hanebnou... inkontinenci. Jakkoli neúmyslnou.“

„Jak si přejete,“ ustoupí mu taktně.

Ale Rackham nedokáže rozdělit události předchozí noci na jednotlivé služby; kdyby je takhle zaškatulkoval, rázem by je jaksi pošpinil. Namísto toho v peněžence neohrabaně nahmatá několik mincí, těžkých mincí větší hodnoty, než někteří Londýňané – dejme tomu obyvatelé Church Lane – kdy viděli.

„Je – je to dost?“ zeptá se, když jí stříbrňáky vyskládá do dlaně.

„Právě akorát,“ odpoví Sugar a zavře ruku. „Včetně malého příplatku,“ mrkne na něj, „za vyspání.“

Venku stěhují cosi mohutného do zadního traktu obchodu. Unavené mužské hlasy skandují „Jedna, dva, hop!“ načež následuje rána doprovázená chřestěním řetězů. William, od pasu dolů nahý, přejde k oknu a skrz ojíňené tabulky se snaží zjistit, co se tam děje, stejně však nedokáže nic rozeznat.

„Víte,“ uvažuje nahlas, „ani jsem vás neviděl nahou.“

„Příště,“ slíbí mu Sugar.

Ví, že by měl jít domů, ale ještě se mu nechce. Krom toho, jeho kalhoty možná ještě nejsou suché. Aby získal pár minut navíc, vážně zkoumá reprodukce na zdech ložnice, okouní u nich, jako by byl na výstavě Královské akademie. Jde o pornografii znázorňující gentlemany osmnáctého století (jeho pradědečky, abychom tak řekli) spokojeně šukající dobové coury. Muži jsou vlídní troubové, tlustí a brunátní ve tvářích, a i ženy jsou boubelaté, s rafaelovskými řadry, nabíranými rukávy a ovčimi obličejí. Faly dvojnásobně větší než ten jeho pronikají monstrózně vytrčené vagíny, a přece není celkový

dojem o nic erotičtější než biblické ilustrace. Podle Rackhamova názoru jsou tyhle obrazy (jak by to řekl co nejpřesněji?) ... *chabé*.

„Nelíbí se vám, že?“ ozve se chraplavý hlas Sugar za jeho rameny.

„Moc ne. Myslím, že jsou dost druhořadé.“

„Tak to bezpochyby jsou, máte pravdu,“ přitaká a jednou rukou ho vezme za pas. „Visí tady už celou věčnost. Jsou fádni. Popravdě řečeno, dají se popsat jedním přesným slovem: *chabé*.“

Zaraženě na ni zírá. Jsou před ní jeho myšlenky obnažené úplně stejně jako jeho nohy a genitálie?

„Pověším sem místo nich něco lepšího,“ slíbí mu zamýšleně, „jestli si to budu někdy moct dovolit.“ Pak se odvrátí, jako by ji odradila zející propast, která ji dělí od stavu, kdy si bude moci kupovat prvotřídní pornografické reprodukce.

Před Williamem v duchu najednou vyvstane mnohem živější obrázek: vzpomínka na Sugar ve chvíli, kdy se probral ze spánku; v půl šesté ráno seděla u sekretáře a drásala cosi na papír. Bodlo ho u srdce, když si uvědomil, jak je chudá – co asi tak mohla dělat? Určitě to byla nějaká mechanická dřina, ale co přesně? Existují snad sekretářky s úkolovou prací? Nikdy o tom nečetl (jistě si to zaslouží článek v jednom měsíčníku, něco na způsob *Ohavnost v samém srdci našeho krásného města*), ale proč jinak by se dívka dřela nad sešitem uprostřed noci? To si jako... prostitutka nevydělá dost na živobytí? Možná je nedocenená, třeba ji většina mužů odmítá kvůli jejím malým prsům, kožní chorobě či mužskému intelektu. No, jejich chyba, myslí si Rackham. *Honi soit qui mal y pense!*

Tento záchvěv soucitu se Sugar by nikdy nemohl cítit k „dvočatům“ z Drury Lane, natožpak k rozedraným dorotám, které ho oslovují v uličkách; tyhle tvory nelze oddělovat od bláta, které je obklopuje, asi jako křasy. A člověk své srdce přece nemůže otevírat křysám. Ale pohled na Sugar – tu chytrou, krásnou mladou ženu, která má stejně jako on nevalné mínění o tvorbě Matthewa Arnolda a sdílí s ním i mnoho dalších názorů –, jak se pozdě v noci lopotí nad pokaňkaným papírem, hryže jeho svědomí. Pokud jsou účty Rackhamova voňavkářství pro něj krutou otročinou, jak asi musí při psaní trpět tahle sotva dospělá dívčina plná života a naděje? Jak

těžký mají život ti, kdo si zaslouží více!

„Musím jít,“ řekne a pohladí ji po tváři. „Ale než odejdu... musím vám ještě něco dát.“

„Ano?“ Zvedne obočí a uchopí ho za ruku.

„Na postel.“ Ať už je to vysvětlení nebo rozkaz, zareaguje stejně; i s botami se vyškrábe na postel a zůstane na kolenou. William vyleze za ní, vezme do dlaní spoustu měkké látky sukně a přehodí jí tu hedvábnou zeleň na záda. Vinou žíněného hrbu honzíku je ta kupka absurdně velká, tak objemná, že brání ve výhledu na její odraz v čele postele.

„Nevidím vám do tváře,“ postěžuje si William.

Ještě než jí docela stáhne spodky, zvedne Sugar hlavu tak vysoko, jako by se snažila o lamarckovský evoluční kousek – brada se jí lehce klepe a ústa otvírají samou námahou. To vše a ještě víc vidí William přes hromadu zmačkaného šatstva jako odraz v zrcadle.

Piču má Sugar pevně sevřenou a překvapivě suchou. Zdá se, že tělo téhle dívky by vůbec potřebovalo víc vlhkosti: možná že v její stravě chybí mastná jídla nebo nějaká klíčová živina. Jak je to zvláštní, že když ho měla v puse, připadalo mu, že nemá žádné zuby, zatímco teď, uvnitř její pochvy se mu do citlivého žaludu zakusují její nepoddajné záhyby. On si ale i přes nepohodlí cestičku protlačí, sice jednou dvakrát zamrká bolestí, ale vytrvá, dokud se jejich orgány navzájem nepřizpůsobí a on nejede jako píst.

Za pár minut, když už si zapnul horké a mírně navlhlé kalhoty a podává Sugar další minci, ho najednou zachvátí obava, že ji už nikdy neuvidí. (A ne úplně bezdůvodně: co ta holka v Paříži, která měla ráda drsné zacházení a která mu slíbila „*À demain!*“ – a příští den se po ní slehla zem?)

„Budete tu zítra?“ zeptá se.

Nakrčí čelo, jako kdyby se právě vrátili k rozhovoru, který U krbu vedli o smrti, osudu a duši. „Dá-li Bůh,“ pousměje se.

Stojí teď na prahu dveří a otálí, i když ví, že jestli tu zůstane jen o chvíli déle, nejspíš ze sebe udělá pitomce.

„Tak tedy na shledanou, pane Hunte.“ Políbí ho na tvář; rty má suché jako papír, dech sladký jako voňavé mýdlo.

„Ano... ehm... ale... musím vám říct... to jméno George Hunt. Je

to – nerad to říkám – výmysl. Nevinná lež. Musel jsem si ty zvědavé holky U krbu držet od těla.“

„Člověk musí být na své jméno opatrný,“ souhlasí Sugar.

„Diskrétnost je velmi zneužívaná ctnost,“ řekne William.

„Nemusíte mi nic vykládat.“

„Williame,“ dodá hned sám od sebe. „Jmenuji se William.“

Přikývne, mlčky a s povděkem přijme nabízenou důvěrnost.

„Niméně,“ pokračuje William, „byl bych ti velmi vděčný, kdybys mi mohla říkat pan Hunt, kdykoli se ocitneme ve společnosti.“

Otevře ústa a pak hřbetem ruky potlačí zívnutí. *Promiň, prosím, jsem tak hrozně ospalá*, naléhají její oči. „Jak si přejete,“ přikývne.

„Ale vážně mi říkej Williame – tady.“

„William,“ opakuje. „William.“

Rackham se usměje, přímo září spokojeností a ten úsměv mu vydrží, když za pouhých šedesát vteřin stojí na ulici, sám, o dvě guineje lehčí, po levici mu frkají koně a sněhové vločky ho štípou do tváře. Ostrý vítr ho upozorní na to, že jeho kalhoty přece jen potřebovaly víc času před ohněm; smrad výkalů u jeho nohou mu zase připomene, že sladkou vůni ženy lze vymazat až příliš rychle.

Není to poprvé, co Williama hladce a rychle vypoklonkovali na ulici, jakmile jeho dostaveníčko s prostitutkou dospělo k vyvrcholení. Ale určitě je to poprvé, co se v takové chvíli cítí naprosto spokojený, nelituje ani pence svých výdajů a ani v nejmenším si nepřeje, aby se to bývalo odehrálo jinak. Bože, to byla noc! Nic nedopadlo tak, jak si představoval, a přece všechno překonalo jeho sny! Kdo by tomu věřil! Nejradši by tenhle vzrušující příběh někomu hned vyprávěl, nejradši by se přičítal domů a... mno, radši ne.

Chumelení prořídne, zpomalí a pak je najednou pryč, ale v téhle úzké ulici je pěkný průvan a William se rozklepe. Pořád se mu ale nechce rozloučit s místem toho pozoruhodného dobrodružství: přece to ještě nemůže být u konce! Zakloní hlavu, zadívá se na zadní stranu podniku paní Castawayové a uvažuje, které okno by tak mohlo patřit Sugar. Zhruba v polovině budovy se v jasně osvětleném okně cosi mihne: to prošla silueta. Ale není to Sugar, je to dítě, které pomalu a

váhavě nese nějaké velké břemeno po neviditelných schodech.

„Pardón, pane,“ ozve se za ním.

William skoro vyskočí z kůže a prudce se otočí k opovážlivci, který si dovolil vyrušit ho z rozjímání.

Je to špinavá stará baba svírající zrezivělý kyblík, její tvář připomíná dříví rozežrané vodou Temže, její bezživotné vlasy jsou nerozlišitelné od obnošené šály a záda má ohnutá jako zrezivělý srp obalený mastnými černými hadry. Volná ruka se jí klátí nanejvýš dva palce od země a zkroucené prsty se jí svírají hned u zadní části jeho kalhot, jako kdyby doufala, že si je bude moct pohladit.

„Pardón, pane,“ ozve se znovu stařeckým, asexuálním hlasem, který jako by vycházel z abscesu v šatech zatvrdlých špinou. Odpudivě smrdí. William podstoupí.

Baba se okamžitě dokolébá dopředu a skloní se přesně tam, kde stál, nebo zatraceně blízko. Zčernalými pařáty sebere velké psí hovno, opatrně, aby se nerozpadlo, a přemístí ho do kýblu, který je do čtvrtiny zaplněný výkaly stejného druhu, jež skončí v bermondseyské koželužně, kde je použijí při vydělávání safiánu a kozlečiny. Rackham na ni shlíží a stařena si jeho nevěřičný údiv splete se soucitem; vzhledne k němu a hlavou jí bleskne, zda by k osmi pencím, jež doufá utržit za kbelík exkrementů, nemohl přibýt ranní dárek z nebes.

„Nebyla by pŭlpence na kŭrku chleba, pane?“

Rackham se oťrese odporem, zaloví v peněžence a hodí jí minci. Žena ví, že by nebyl dobrý nápad uchopit ho za ruku v rukavici a políbit ji. Místo toho vyhoví jeho přání a zmizí v prvních slunečních paprscích.

Na dveře pokoje někdo zaklepá. Sugar otevře a na tvář nasadí „poklidný“ výraz, kdyby se pan Hunt – William – princ Krason, nebo jak se vlastně jmenuje, vrátil pro ztracený podvazek, nebo aby jí osahal poprsí. „*Zčistajasna mne napadlo, že jsem ještě neviděl vaše nadra.*“

Ale ne, není to pan Hunt.

„Už jsi vzhůru, Christophere?“

Ten kluk tam stojí zahalený párou, za velkým džberem čisté horké

vody, kterou jí vynesl nahoru. Není úplně oblečený, blond vlasy má rozčuchané a v koutcích očí má ospalky.

„Viděl sem, že se u tebe svítí,“ řekne.

Je od něj moc milé, že takhle předjímá její potřeby. Pokud tedy jen nechce mít další povinnost za sebou.

„Ty jsi nespál?“

„Amy mě budí,“ odfrkne si a protáhne si růžové prstíky, aby se mu do nich vrátila krev. Matný železný okraj vědra mu sahá ke kolenům a Sugar by odhadla, že jeho obvod se zhruba rovná jeho výšce.

„Tak brzy? Kvůli čemu tě budí?“

„To né. Vona křičí ze spaní.“

„Vážně?“ Amy zpravidla odbaví posledního zákazníka mnohem dříve než Sugar a pak nevstává dřív než v poledne. „Já to vůbec neslyším.“

„Řve tiše,“ odpoví Christopher a svráští obočí. „Ale já sem fakt blízko. Jako hned vedle její pusy.“

„Opravdu?“ Podle toho, jak Amy mluví, když je vzhůru, by člověk těžko věřil, že by strpěla svého syna v posteli. „Myslela jsem, že máš ke spaní vlastní komůrku.“

„To jo. Ale když je Amy hotová, vyjdu ven a vlezu si k ní. Když spí, tak jí nevadím. Sem jí úplně egál.“

„Říká se, že jí je to jedno, Christophere.“

„Však sem řek.“

Sugar si povzdychne, zvedne džber a donese si ho do pokoje. Držením těla dává pečlivě najevo, jak je těžký. To je ale bojovníček! Smířila se s tím, že v tuhle nekřesťanskou hodinu sejde do kotelny sama, protože tou dobou, kdy William – pan Hunt – Císař Pochcalkalhoty – konečně odešel, nebyly už v podniku vidět žádné známky života. Ze skryše v šatníku již vytáhla sedací vanu a rozličné další potřeby a zrovna se snažila přemluvit se, že je potřeba přinést vodu, když Christopher zaklepal.

„Vážně jsem ti vděčná,“ řekne a opatrně přelije obsah džberu do vany.

„Vod toho tady sem,“ pokrčí rameny. „Musím si vydělat na živobytí.“

Když se na něj Sugar znovu zadívá, jak tam stojí na podestě, povšimne si stop, které beze slov vypovídají o jeho zápasu se džberem: snažil se ušetřit si ještě jednu cestu a tahal ho moc plný po příliš mnoha schodech. Na předloktí má obtisknuté červenomodré pŕlměsíce, bosé nohy i nohavice kalhot mokré a stoupá od nich pára.

„Ty jsi hotový pán domu,“ pochválí ho, jenže to zapomíná, že jemu jde lichocení proti srsti. Rozmrzele mu cukne ve tváři, obrátí se od ní a seběhne zpátky dolů.

Škoda, pomyslí si, ale na druhou stranu si žádná ženská nedokáže neustále udržovat přehled o všech mužských potřebách a preferencích. V kalném jitřním světle je Sugar zralá na odpočinek.

Poprvé za třiatřicet hodin si všechno svleče. Její zelené šaty jsou cítit kouřem doutníků, pivem a potem. Živůtek má potřísněný barvivem z korzetu, který evidentně není určen k nošení v dešti. Košilka jí smrdí, dlouhé spodky jsou celé pocákané soply mužské extáze. Hodí všechno na hromadu a nahá si vleze do vany. Nejdřív její dlouhé nohy, pak pohmožděný zadek a nakonec to poprsí, o jehož nevyvinutosti se ty uslintané svině, které sepisují sprosté plátky jako *Další spanilé jízdy po Londýně*, pokaždé zmíní – to vše se ponoří pod bublinky.

Přes okno k ní čím dál silněji doléhá chechot, klábosení a rachocení při přejímce zboží; asi se jí bude špatně usínat, ale možná zabere v relativním klidu, který se vždy rozhostí, než do otevřených obchodů přijdou první zákazníci. Vědomí jí už pomalu opouští; musí si dát pozor, aby neusnula vsedě. Je už tak unavená, že si ani nevybavuje, zda vůbec provedla profylaktický rituál.

Z povolujícího drdolu se jí odvíjejí těžké prameny vlasů, odmotávají se jí na mokrá záda, vlásenky jí padají do vody, zatímco se otáčí a očima hledá stopy po tom, zda si vzpomněla či zapomněla. Mísa s antikoncepčním prostředkem je tam, kde ji nechala, a ano, teď už si vzpomíná, *udělala* to. Zaplat' Pánbů za ty dary. Ne že by si vybavovala, že by do sebe tu štetku strkala, ale leží tam (není obalená látkou jako u Caroline, místo špičky má skutečnou mořskou houbu) vedle mísy promočená skrz naskrz.

Kolik stovek takových obřadů má za sebou? Kolik houbiček a vytěráků opotřebovala? Kolikrát připravovala tenhle čarodějnický

odvar, kolikrát s duchamornou přesností vážila přísady? Pravda, dokud působila v Church Lane, recept se trochu lišil; dnes krom kamence a síranu zinečnatého přidává ještě špetku hydrogenuhličitanu sodného alias zaživací sody. V zásadě je to ale stejný lektvar, nad nímž dřepí skoro každý večer od té doby, co v šestnácti poprvé dostala měsíčky.

Povolí stěžejní sponka; hrozí, že se jí do vlažné vody rozvine zbytek vlasů, dlouhých až do pasu. Zvedne se a celá roztřesená tam s rukama v bok stojí nad pěnou. Konečně si může ulevit, zbavit se nicotného, ale bolestivého zbytku moči, které se před koupelí nechtělo ven. Zlatavé kapičky pleskají o mydlinky a do bílé mýdlové vody píšou temné nesmysly. Vytéká z ní teď pouze moč? Mohlo tam skutečně zbýt ještě něco jiného? Občas se jí stává, že jde po ulici, celou půlhodinu po omytí, a zčistajasna cítí, jak jí výron nečekaně potřísni spodní prádlo. Jak to Bůh nebo Přírodní síla nebo co to má vlastně držet vesmír pohromadě, mohli myslet, když tak hrozně ztížili udržování vnitřní hygieny? Co je v koloběhu světa tak jedinečně cenného na chcankách, hovnu či materiálu na tvorbu dalšího nabubřelého mužička, aby se to natolik houževnatě smělo držet jejích vnitřností?

„K čertu s Bohem,“ šeptá a u toho zatíná pánevní svaly, „a celým jeho odporným špinavým světem.“

Jakoby v reakci na ten čúrek do její vany se ozve bubnování o zamrzlé okno a pak už menší příval deště přehluší hluk lidí i koní. Sugar vystoupí z vany, osuší se čistým bílým ručníkem a na okně jí při tom praská námraza, barví se do mléčně bílého odstínu a nakonec se smyje, takže jsou na pozadí rozjasňující se oblohy najednou vidět siluety střech. Oheň v krbu vyhasl a ona se při přetahování noční košilky přes hlavu třese zimou, polomrtvá vyčerpáním. Ale trpělivost, kterou měla s tím... jak se jen jmenuje? – s panem „Vážně mi říkej Williame“ – byla odměněna měrou vrchovatou: tolik peněz by jinak dostala od tří chlapů dohromady. Ne že by byla chamtivá: klidně by se bez té soulože ke konci obešla.

Pak se došourá – ano, ano, *ano* – do postele.

S heknutím jedním úderem ruky rozhrne povislé závěsy. Zrcadlový odraz ukazuje vzteklou mladou ženu, která je připravená

zavraždit kohokoli nebo cokoli, co jí zkříží cestu. S odhodlaným zasupěním popadne potřísněné příkrývky a zkusí je stáhnout z matrace, jenže už nemá ani špetku síly. A tak se poraženě sesune, zhasne světlo, zaleze si do suchého kouta postele hned u zrcadla, přetáhne přes sebe příkrývku a vzdychne úlevou.

Pár vteřin leží vzhůru a naslouchá lijáku. Pak zavře oči a jako obvykle její duch vzlétne z jejího těla do temného neznáma, aniž tuší, že tentokrát letí jiným směrem. Dole na zemi zůstává její špinavá vana a mokrá postel, uzavřené uvnitř chátrající budovy mezi jinými chátrajícími budovami v tomto rozlehlém a spletitém městě; ráno to vše bude čekat, až ji zase pohltní. Ale existuje širší realita: realita snů. A v těch snech o létání starý život Sugar již skončil, tak jako kapitola v knížce.

ČÁST DRUHÁ
Ve vykřičeném domě

KAPITOLA SEDMÁ

Dědic Rackhamova voňavkářství, čerstvě převlečený a malátný z nevyspaní, se ze salónu dívá do deště a uvažuje, zda to, co cítí, je láska. Promokl až na kůži, nechal se vzít na hůl od drožkáře, který ho dovezl domů, tady mu přišli naproti až na čtvrté zatahání šňůry od zvonku, vodu na koupání mu chystali celé věky a nyní ho nechávají čekat na snídani – ale na ničem z toho nezáleží. *Tam venku, táhne mu hlavou, je dívka, jakou člověk potká jednou za život.*

Zatáhne silněji za šňůru a záclony se od sebe odtáhnou ještě víc – tak daleko, jak to jen jde. Ale přívalový déšť, který ho pronásledoval celou cestu z centra až do Notting Hillu, nepropouští moc slunečního světla; francouzskými okny se prodere jen trocha jakéhosi bledého svítu a usadí se na lampami osvětleném salónu jako vrstva prachu. Půl desáté, a lampy pořád svítí! Ale na tom nesejde. Déšť je krásný: jak jen dokáže být déšť krásný! Když pomyslí na všechnu tu špínu, kterou teď smývá! A pak je tu další pomýšlení: pouhých pár mil odsud na jihovýchod, v domě pod toutéž oblohou, nejspíš pořád ještě zachumlaný v posteli, leží hanbatý andílek jménem Sugar. A v ní je jeho sémě, které na výstelce jejího lůna září jako stříbro.

Zapálí si cigaretu, vsune ji mezi rty a potáhne z ní. Znovu si potvrdí rozhodnutí, k němuž dospěl takřka ihned po odchodu z podniku paní Castawayové: musí mít Sugar zcela pro sebe. Jalový sen? Vůbec ne. Potřebuje jen být bohatý – a on má jmění, velké jmění, přímo na dosah.

Kouřový opar na jeho straně skla; dešťové panoráma na druhé. Představuje si metropoli viděnou z velké výšky, celou svázanou nejen ve třpytivé pavučině deště, ale i v jeho vlastní pavučině, pavučině jeho osudu. Ano, zatímco Sugar spí, on se tohoto zářného šedého dne chopí Rackhamova impéria. Jen ať si spí, dokud nenazraje čas k tomu, aby zatahal za nitku a probudil ji.

Odněkud z domu vycházejí nezřetelné zvuky, nelze v nich rozeznat kroky ani hlasy, v tom ohlušujícím lijáku jsou sotva slyšitelné. William zjistil, že za deštivého počasí bývá služebnictvo

jankovité. Popravdě řečeno si toho povšiml tolikrát, až si hrál s myšlenkou, že o tom do časopisu *Punch* napíše zábavný článek „Služebnictvo a počasí“. Ti pošetilí tvorové pádí bezcílne sem a tam, pár okamžiků stojí jako sochy a pak se prudce dají do pohybu, zničehonic zmizí pod schody nebo do chodby – úplně jako kořata. Zábavné... ale dnes ráno ho nechali čekat na snídani tak dlouho, že ten článek mohl mezitím skoro napsat.

Lehce se mu zatočí hlava, bezpochyby z hladu, a tak se posadí do nejbližšího křesla. Skrz tabákovou mlhu se zadívá na navoskovanou podlahu a všimne si, že francouzskými okny protekl do pokoje tenký čúrek vody, o což se zasloužila čirá síla a vytrvalost deště. Voda nerovnoměrně postupuje po palubkách a pomalu se blíží; má k němu ještě dlouhou cestu, chvěje se a čeká na další poryv větru. William nemá nic lepšího na práci, a tak sedí a fascinovaně sleduje postup vody. V duchu se vsází, zda tou dobou, kdy mu Letty přijde oznámit, že se podává snídaneň, tenhle čúrek dorazí ke špičce jeho trepy. Jestli ne, tak... co udělá? Pak Letty mile pozdraví. A pokud ano... tak jí vyčiní. Svůj osud má tudíž ve svých rukou.

Když však nakonec služebná přijde, není to Letty, ale Clara.

„Pokud dovolíte, pane,“ řekne (příčemž se jí typickým rozkošným způsobem povede vyjádřit, že ji naprosto nezajímá, zda dovolí či ne), „paní Rackhamová se k vám dnes ráno připojí u snídaneň.“

„Ano, hned... cože?“

„Paní Rackhamová, pane...“

„Moje – manželka?“

Zadívá se na něj jako na nějakého imbecila; jaká jiná paní Rackhamová by to asi mohla být?

„Ano, pane.“

„Takže... jí je docela *dobře*?“

„Nevypozorovala jsem, že by jí něco bylo, pane.“

William se nad tím zamyslí a cigareta zapomenutá mezi prsty zatím nepozorovaně pracuje na tom, aby ho popálila.

„Báječné!“ prohlásí. „To je mi ale příjemné překvapení.“

A tak se William ocitne usazený u stolu prostřeného pro dva a čeká, až se prázdná židle naproti němu zaplní. Fouká si na bolavou

spálenou kůži, třese rukou ve vzduchu. Rád by si namočil prsty do ledově studeného vína či vody, ale k mání je jen čaj a konvička s mlékem, kterou on (a... Agnes?) bude zakrátko potřebovat.

Jídelna, postavená pro rodinu biblických rozměrů, vypadá ve své rozlehlosti ponuře. Aby to nějak vyvážil, někdo ze služebnictva nacpal krb až k prasknutí a horko se drží pod stolem, uvězněné těžkým plátěným ubrusem. Kdyby jen raději své chabé duševní síly napřeli k roztažení závěsů: moc světla tu věru není.

Přijde Letty s talířem topinek a vdolečků. Vypadá nervózně, chudinka. Vůbec ne jako před několika měsíci, když jí řekl, že si ročně vydělá o dvě libry navíc, „protože Tilly tu už není“. Tehdy se nemračila! On ovšem ví, v čem tkví jádro pudla: Agnes jakožto paní domu má služebnictvu přesně určovat úkoly, nic takového však neudělala. Místo toho si služebnictvo nové povinnosti podle všeho rozdělilo samo.

„Je všechno v pořádku, Letty?“ utrousí, když mu nalévá čaj.

„Ano, pane Rackhame.“ Z účesu se jí uvolnila kadeř a bílá manžeta na jednom rukávu je níž než ta druhá. Rozhodne se, že to nebude komentovat.

„Pokrop ten oheň trochu vodou, Letty,“ povzdychne si, když mu vyskládá topinky do stojánku a má se k odchodu. „Jinak všichni za chvilku vzplaneme.“

Letty nechápavě zamrká. Většinu času stráví pobíháním po chodbách, v nichž věčně táhne, a pokoj má na půdě, takže s teplem není příliš obeznámená. Její provizorní malý krb se často ucpává, pročež je v jejím pokojíčku ještě větší zima, a vzhledem k nedávnému rozšíření svých povinností prozatím neměla čas protáhnout sopouch.

William si utře čelo ubrouskem a služka si zatím klekne k práci. Proč si Agnes vybrala ze všech možných rán zrovna tohle, aby se k němu připojila u snídani? To jí šílenství propůjčilo špetku jasnozřivosti? Zahlédla snad letmo Williama a Sugar *in delicto*? Bůh ví, že mnoho jeho nevěr poklidně prospala, tak že by snad vycítila doznívání jeho euforie? Ano, to bude ono: jeho euforie nabíjí dům jako statická elektřina před bouřkou a Agnes to oživilo. Jednu chvíli ležela v bezvědomí, v jejím pokoji bylo zataženo a nic se ani

nepohnulo, a pak se jí zničehonic otevřely oči jako panence, oživené změnou elektrického napětí v atmosféře.

William kradmo zvedne víčko dózy na máslo, vydlobne kousek zlatavé mastnoty a ochladí si prsty.

Opusťme teď na chvíli Williama a vydejme se za Letty ven z jídelny. Ona sama není důležitá, ale cestou k dlouhé podzemní chodbě do kuchyně zahlédne Agnes, jak jde dolů po schodech – a Agnes patří mezi ty, s nimiž jste se sem přišli seznámit. Bude *mnohem* lepší, když budete mít příležitost sledovat ji nyní, než pro svého manžela nasadí vyrovnaný výraz.

Tak tady ji máme: Agnes Rackhamová přehnaně opatrně sestupuje po točitém schodišti, mělce dýchá, mračí se, kouše se do rtu. Zdráhavě svěřuje svou váhu koberci na každém schodu, přitom svírá rukou s bílými klouby zábradlí a tu druhou má položenou na hrudní kosti, hned pod tmavě žlutým límcem ranní róby. Ty šaty jsou sametové, v odstínu pruské modři, a vzhledem k jejímu křehkému tělu tak bohaté, že by se jí špičky měkkých šedých trepek mohly každou chvíli zaplést do lemu róby a ona sletět ze schodů.

Přemýšlíte, jestli jste ji někdy předtím neviděli: a skutečně jste ji už viděli. Je ideálem zlatého období viktoriánského věku; když si ji William bral, byla dokonalost sama, dnes, v polovině sedmdesátých let, už působí maličko zvláštně. Agnes již nemá tvary ani chování, které jsou teď na vrcholu módy, přesto však zůstává ideálem; její všudypřítomnost nelze vymazat ze dne na den. Zdobí tisíc obrazů, deset tisíc starých pohlednic, sto tisíc plechových krabiček s mýdlem. Je ztělesněním porcelánové ženskosti, sto padesát sedm centimetrů, modré oči, její světlé vlasy jsou hebké a jemné, ústa jako růžová vulvička, neposkvrněná.

„Dobré ráno, Letty,“ pozdraví ji a zastaví se u zábradlí. Pořád ji čeká náročný úkol stanout tváří v tvář manželovi, a tak při tomto nebezpečném sestupu nemá cenu pokoušet Štěstěnu tím, že by mluvila za chůze.

Když Agnes vejde do jídelny, William se jí okamžitě začne věnovat.

„Agnes, má drahá!“ pozdraví ji a pospíší si poodtáhnout jí židli od

stolu.

„Jen mě prosím neobskakuj, Williame,“ odpoví mu.

Tak začíná boj, starý boj o to, kdo z nich může přesvědčivěji tvrdit, že je normální. Existuje standard, jemuž se všichni rozumní lidé přizpůsobují: který z nich mu nevyhovuje o poznání víc? Kterého z nich nestranný soudce, jenž se neviditelně vznáší v prostoru mezi nimi, shledá lehkým? Ze startovací pistole vyšla rána.

William manželku usadil a teď prkenně kráčí ke své židli. Pak sedí v tichu tak mrtvolném, že slyší, jak na sebe nedaleko od jejich pokoje syčí nervózní ženské hlasy. Cosi o tom, jak kuchařka vyletěla z kůže, a dál pak spor mezi syčícími (Letty a Clarou?) o tom, která z nich má více rukou.

Agnes si klidně namaže vdoleček máslem a ignoruje rámus, jenž se kvůli ní strhl. Ukousne si, potvrdí si, že se tohle pečivo vyrábí ze zbylých chlebových drobečků, a položí ho zase na talíř. Krajíček kynutého bochníčku, který je pořád ještě teplý, jak byl zakrytý ubrouskem, už je jí víc po chuti.

Za jednu dvě minutky dorazí ke stolu Rackhamových zpocená Letty.

„Když dovolíte...“ zaculí se afektovaně a navíc udělá pukrle, jak to jen jde se dvěma velkými, obtíženými tácy, které jí roztřeseně balancují v obou rukou.

„Děkuji, Letty,“ řekne Agnes a pohodlně se opře. Sleduje reakci svého manžela na to, jak se jídlo chod po chodu vykládá na stůl: *pořádná* snídaně, jaká se podává pouze tehdy, když je po ruce paní domu, aby k tomu zavdala podnět.

Z vajec se pořád kouří, plátky slaniny jsou tak křupavé, že by se jimi dalo roztírat máslo, klobásky propečené tak rovnoměrně, že na nich není vidět ani rýha, houby hnědé jako hlína, rolády, lívanečky, ledvinky dokonale ogrilované: to vše a ještě víc se teď předkládá Rackhamovým.

„Nu, doufám, že máš dnes chuť k jídlu, drahoušku,“ prohodí William.

„To mám,“ ujistí ho Agnes.

„Takže ti je dobře?“

„Docela dobře, děkuji pěkně.“ Setne vršek vajíčka: uvnitř je

šafránově žluté a tak měkké, že měkčí by snad už nikdo nemohl chtít.

„Vypadáš moc dobře,“ poznamená William.

„Děkuji.“ Pátrá na zdech po inspiraci, jak pokračovat. A třebaže ze svého místa nemá výhled na okno, napadne ji dešť, jenž jí dělal společnost celou noc, když tůkal na okno jejího pokoje v patře. „To musí být tím počasím,“ uvažuje, „že se mi udělalo tak dobře. Je to velice zvláštní počasí, že?“

„Hmm,“ souhlasí William. „Hodně mokro, ale ani zdaleka ne tak chladno. Nemyslíš?“

„Ta zamrzlost je už pryč. Tedy jestli slovo zamrzlost vůbec existuje.“ (Jaká úleva! Na navlhých základech počasí byla vystavěna vratká konverzace.)

„Inu, má drahá, jestli takové slovo neexistuje, právě jsi naší řeči prokázala dobrou službu.“

Agnes se usměje, ale William se naneštěstí právě dívá dolů a zkoumá, zda je roláda z hovězího, nebo skopového. A tak se Agnes usmívá dál, dokud William nevzhledne a nevšimne si jejího úsměvu – ovšem tou dobou je už na něm cosi neurčitě špatně, ačkoli její rty pořád drží tentýž tvar.

„Předpokládám, že jsi zaslechla tu... rozmíšku?“ poznamená William a ukáže přibližně tam, odkud se ozývalo syčení.

„Nic jsem neslyšela, drahý. Jen bubnování deště.“

„Myslím, že služebnictvo by potřebovalo poučit, kdo má po odchodu Tilly co dělat.“

„Chudinka. Měla jsem ji ráda.“

„A to poučení očekávají od *tebe*, má drahá.“

„Ach, Williame,“ vzdychne. „To je všechno tak složité a únavné. Ony moc dobře vědí, co je potřeba udělat; to si to nemůžou vyřešit samy?“ Pak se zase usměje, je šťastná, že z paměti vytáhla užitečnou vzpomínku z jejich společné minulosti. „Není to ten socialismus, o kterém jsi vždycky mluvil?“

William se podrážděně usklíbne. Socialismus neznamená nechat vlastní služebnictvo plácát se k bezvládí. Ale nevádí, to nevádí: zrovna dnes nemá cenu se nad tím trápít. Otázka služebnictva, přinejmenším v domácnosti Williama Rackhama, bude brzy vyřešena zcela jednoznačně.

Naléhavější problém: konverzace začíná skomírat. William si láme hlavu, snaží se najít něco, co by jeho choť zaujalo, ale nalézá tam pouze Sugar, Sugar v každém jeho mozkovém závitu. Za ty tři čtyři týdny, co naposledy snídal s Agnes, přece musel potkat *někoho*, koho oba znají!

„Hm... potkal jsem Bodleyho a Ashwella... myslím, že v úterý.“

Agnes nakloní hlavu na stranu a snaží se dávat pozor a projevovat zájem. Bodleyho a Ashwella nesnáší, ale naskýtá se jí cenná příležitost procvičit se na nadcházející londýnskou Sezónu, během níž bude mnohokrát nucena mluvit s lidmi, které nesnáší, a dělat, že ji zajímají.

„Vida,“ řekne. „A copak dělají?“

„Napsali knihu,“ opáčí William. „Je o modlitbě, o účinnosti modlitby. Myslím, že vyvolá docela pozdvižení.“

„To si ti dva jistě vychutnají.“ Agnes si vybere pár hub a pečlivě je na topince vyloží do formace. Malá sousta času jim mizí v útrobách, zůstává nestavitelná věčnost.

„Minulou neděli k nám Henry nepřišel na návštěvu,“ poznamená, „a nestavil se ani předminulý týden.“ Chvilí počká, zda její manžel nenaváže, pak dodá: „Mám ho moc ráda, ty ne?“

William v rozpacích zamrká. Jak to myslí, proč tu rozebírá jeho bratra, jako by to byl nějaký zábavný člověk, kterého potkali na večírku? Anebo naznačuje, že má Henryho radši než on?

„Naše dveře mu jsou vždy otevřeny, drahá,“ řekne. „Možná mu připadá, že nejsme dost zbožní.“

Agnes vzdychne. „Já jsem tak zbožná, jak jen za daných okolností mohu.“

William si řekne, že se v tom tématu raději nebude dále rýpat; z toho by byly jen problémy. Místo toho jí klobásku, dokud je ještě teplá. V duchu vidí nahou ženu s ohnivě rudými vlasy, jak leží tváří dolů na posteli a na karmínových pyscích vulvy se jí bíle leskne sperma. Napadne ho, že ještě neviděl její prsa. Zabere se do myšlenek ještě hlouběji a v duchu po ní chce, aby se obrátila, protočila se v pase, jenže nic se nestane – dokud Agnes neprolomí mlčení.

„Zajímalo by mě, kdyby...“ Nervózně si sáhne na čelo, pak se

přistihne a sklouzne rukou dolů přes tvář. „Kdyby tohle počasí pokračovalo pořád... Tedy že by přšlo... Stalo by se z deště něco normálního a z oblohy bez mráčku něco docela divného?“

Její manžel na ni upřeně hledí a předvádí ochotu počkat si, dokud její slova zase nezačnou dávat smysl.

„Chci říct,“ pokračuje a zhluboka se nadechne, „že si představuji... celý svět by se mohl... přizpůsobit tomu ustavičnému dešti, takže když by konečně přišel suchý den, ma-manželům a manželkám... kteří by takhle seděli u snídaně... by to mohlo přijít stra-strašně divné.“

William se zamračí, na vteřinku přestane žvýkat klobásku, pak to nechá být. Ukrojí si další sousto; v zářivém přítmí deštěm zahalené jídelny skřípe stříbrný nůž o porcelán.

„Mmm,“ praví. To zamručení je univerzální a obnáší souhlas, rozpaky, varování, pusu plnou klobásky – cokoli, co si z toho Agnes vybere.

„Pokračuj, drahý,“ pobízí ho slabě.

William se znovu horko těžko snaží vzpomenout si na novinky o společných známých.

„Doktor Curlew...“ začne, ale to není zrovna nejlepší téma, které by měl rozebírat s Agnes, a tak ho naprosto plynule změní. „Doktor Curlew mi vyprávěl o své dceři Emmelině. Prý... se již nikdy nehodlá vdát.“

„Opravdu? Co chce dělat?“

„Tráví prakticky veškerý volný čas ve Spolku na záchranu padlých žen.“

„Takže pracuje?“ Nesouhlas působí na Agnesin hlas jako tonikum, dává mu velmi potřebnou barvu.

„Nu, ano, asi se tomu jinak říkat nedá...“

„Jistěže ne.“

„...neboť i když je to charita a ona je dobrovolnice, očekává se od ní, že udělá... nu, o cokoli ji požádají. Z Curlewova popisu jsem vyrozuměl, že tráví celé dny v Útulku nebo dokonce v samotných ulicích, a když ho potom navštíví, šaty jí docela smrdí.“

„To mne opravdu nepřekvapuje – fujtajbl!“

„Abych byl ale spravedlivý, tvrdí, že mají ohromnou úspěšnost –

aspoň mi to tak říkal doktor.“

Agnes toužebně upírá zrak přes jeho rameno, jako by doufala, že přiběhne nějaký obrovitý rodič a znovu tu nastolí dekorum.

„Vážně, Williame –“ ošije se. „Takové téma. A ještě u snídaně.“

„Hm, ano...“ Její manžel kajícně přikývne. „Je to dost... hm.“ A upije trochu čaje. „A přece... A přece je to zlo, kterému se musíme postavit, nemyslíš? Jako národ, a neucouvnout.“

„Cože?“ Agnes marně doufá, že pokud nenapravitelně ztratí nit, téma zmizí. „Jakému zlu?“

„Prostituci.“ To slovo vyslovuje zřetelně, hledí jí při tom přímo do očí a ví, krucinál, že se chová krutě. V hloubi duše se laskavější William Rackham bezmocně dívá, jak to jedno protáhlé slovo, jehož čtyři hladké slabiky jsou uprostřed opatřeny trny v podobě dvou „t“, proniká jeho manželkou. Agnes zalapá po dechu a její tvář jako z kameje zbledne.

„Víš,“ pípne, „když jsem se dnes ráno podívala z okna, růžové keře – jejich větve – se pohybovaly nahoru a dolů – úplně jako když se otvírá a zavírá deštník, otvírá a zavírá, otvírá a...“ Pevně sevře rty, jako kdyby polykala riziko nekonečného opakování. „Myslela jsem – tedy, když říkám, že jsem myslela, tak nechci, aby to vyznělo, že jsem tomu doopravdy věřila – ale vypadalo to, jako kdyby se propadaly do země. Třepetaly se jako nějaký velký zelený hmyz vtahovaný do travnatého tekutého písku.“ Skončila a teď upjatě sedí na židli s rukama složenýma v klíně, jako dítě, které právě odříkalo básničku, jak nejlépe umělo.

„Je ti dobře, drahá?“

„Nic mi není, díky, Williame.“

Na chvíli se rozhostí ticho, pak William pokračuje.

„Otázka zní: *Je náprava řešení?* Nebo je vůbec možná? Jistě, Spolek na záchranu padlých žen může tvrdit, že některé z těchto žen nyní žijí počestně, ale kdo to ví najisto? Pokušení je mocné. Pokud polepšená prostopášnice moc dobře ví, že si za jedno odpoledne může vydělat totéž co švadlena za měsíc, jak dlouho vydrží u poctivé práce? Dokážeš si představit, Agnes, jak za pakatel šiješ ohromnou kupu bavlněných spodniček, když ti stačí jen na pár minut stáhnout vlastní spodničku...“

„Williame, *prosím!*“

Zahlodají v něm výčitky svědomí. Agnesiny prsty svírají ubrus, až se lněné plátno začne mačkat.

„Omlouvám se, drahá. Promiň mi to. Zapomínám, že ti nebylo dobře.“

Agnes přijme jeho omluvu s nakrčenými rty. Mohl by to být úsměv – nebo taky ucuknutí.

„Pojďme mluvit o něčem jiném,“ navrhne takřka šeptem. „Dovol, naliju ti ještě trochu čaje.“

Ještě než se William může ohradit, že by se k tomuto úkolu měla povolat služka, už se chopí ucha konvice a zápěstí se jí při tom roztřese námahou. William se zvedne od stolu, že Agnes pomůže, ale ona už stojí a celou svou drobnou postavou udržuje mohutnou porcelánovou konvici v rovnováze.

„Dnes je výjimečný den,“ řekne a nakloní se nad Williamův šálek s čajem. „Hodlám,“ (pomalu nalévá) „dát hlavy dohromady – kuchařka a já – my dvě dáme hlavy dohromady a upečeme ti tvůj oblíbený čokoládový dort s třešněmi, který jsi *tak* dlouho neměl.“

Williama to dojme – dojme ho to do hloubi duše.

„Ach, Aggie,“ vzdychne. „To by bylo prostě báječné.“

Pohled na ni, jak tam stojí, tak drobná a křehká, a nalévá mu čaj, Williama nečekaně rozechvěje. Jak odporně a nespravedlivě se k ní choval! Ne jen dnes ráno, ale od té doby, co se jí zošklivil. Je to vážně její chyba, že se obrátila proti jeho lásce, začala se k němu chovat, jako by byl surovec, a nakonec z něj surovce udělala? Měl připustit, že je květinka, které prostě nebylo dáno rozkvést, skleníkové stvoření, ale to ještě neznamená, že by nebyla krásná nebo nemělo cenu ji mít. Měl ji obdivovat, chválit, starat se o ni a na sklonku dne ji nechat být. Dojatý takřka k slzám k ní natáhne ruku přes stůl.

Agnesina ruka se náhle s mechanickou úporností roztřese a hubice konvičky se hlasitě rozdrncí o okraj Williamova šálku. Ten okamžitě vyskočí z podšálku a po bílém ubrusu se začne prudce šířit hnědá tekutina.

William vyrazí ze svého místa, ale Agnes už třaslavě vymanila ruku ze sevření konvice a teď se s divokým pohledem potácí od

stolu. Ramena, kolem nichž ji William chce konejšivě obejmout, se křečovitě zmítají a na pohled splaskávají a pak Agnes s dávivým výkřikem spadne na podlahu. Anebo klesne na koberec, chcete-li. Ať už se tam dostane jakkoli, dopadne se zaduněním a skelné modré oči má otevřené.

William na ni nevěřičně zírá, ačkoli to není poprvé, co ji vidí rozvalenou u svých nohou; má o ni hroznou starost a zároveň jím cloumá nenávist, protože ji podezřívá z toho, že to zhroucení na něj nalíčila. Ona se zase dívá na něj, a když už teď nemá kam spadnout, je neobvykle klidná. Vlasy má pořád úhledně upravené, tělo natažené tak, jako by šla spát. Mělké dýchání jí zvedá poprsí a odhaluje tak, že tělo pod modrými šaty je dospělejší, než by se podle jeho malých proporcí zdálo.

„Udělala jsem chybu, že jsem dnes vstala,“ pronese sklesle a pohled jí při tom sklouzne z manžela k sádrovým rozetám na stropě. „Myslela jsem, že to půjde, ale nejde to.“

Naštěstí – přinejmenším pro Rackhamovy – právě v tu chvíli vejde do pokoje Janey, která sem byla poslána sklidit stůl po snídani.

„Janey!“ vyštěkne William. „Běž do domu doktora Curlewa a řekni mu, ať sem okamžitě přijde.“

Dívka udělá pukrle, připravená poslechnout, ale z podlahy ji zarazí hlas její paní.

„Janey nemůže jít,“ poukáže ležící paní Rackhamová hlasem, který je kvůli prachu z koberce lehce sípavý. „Je jí potřeba v kuchyni. A Letty teď bude mít spoustu práce s postelemi. Janey, řekni Beatrici, ať tam zajde; nikoho jiného uvolnit nemůžeme.“

„Ano, paní.“

„A zavolej ke mně Claru.“

„Ano, paní.“ Děvče odběhne, aniž by si počkalo na pánovo vyjádření.

William Rackham se zdržuje poblíž své choti a v rozpacích si propíná ruce. Kdysi dávno, těsně po propuknutí Agnesiny nemoci, ji zvedával do náručí a nosil ji z pokoje do pokoje. Teď ví, že nestačí jen tak ji zvednout. Odkáže si, snaží se nějak dát najevo svou lítost a odpuštění.

„Neublížila sis, má drahá? Tedy, nezlomila sis něco? Měl jsem

vůbec posílat pro doktora Curlewa, co myslíš? Udělal jsem to bezmyšlenkovitě, v... v rozrušení. Ale troufám si říci, že teď již lékaře nepotřebuješ. Nebo ano?“ Učinil jí lákavou nabídku a je teď jen na ní, jestli ji přijme nebo ne.

„To je milé, že si to myslíš,“ odpoví unaveně. „Ale už je pozdě.“

„Nesmysl. Můžu tu dívku odvolat.“

„Nepřichází v úvahu. Úplně stačí, co se stalo s touto domácností. Ještě aby ses teď v bačkorách honil za služkou.“

A odvrátí od něj hlavu ke dveřím, odkud přijde záchrana.

Clara dorazí za pár vteřin. Střelí pohledem po pánovi, pak po paní Rackhamové. Její zhodnocení situace je jen přirozené: je přirozené spojit jedním pohledem stojícího muže a ležící ženu. A přece William v Clařině pohledu zaznamená víc, nasupené obvinění, což ho pobouří: v životě nikdy nikoho neuhodil! A jestli někdy někoho uhodí, tak tahle drzá mrška bude nejspíš první!

Clara si ho už ale nevšímá; tahá Agnes na nohy (anebo se Agnes zvedá sama? – každopádně se to odehraje pozoruhodně klidně) a obě ženy bok po boku odcházejí z jídelny.

Za kým se teď vydáme? Za Williamem, nebo za Agnes? Za pánem, nebo za paní? Tohoto důležitého dne to bude pán.

Agnesino zhroucení je sice dramatické, ale nepříliš závažné; nehroutlí se ani poprvé, ani naposledy.

William se naopak vydá přímo do své pracovny, a jakmile se tam usadí, udělá něco, co ještě nikdy neudělal. Přečte si otcovy písemnosti, pak si je přečte znovu a bádá nad nimi a vyhlíží do deště, dokud jim nezačne rozumět. Šok ho uvrhl do stavu akutní nespavosti; je připraven. Stránky dějin Rackhamova voňavkářství žhnou na stole před ním, žilkované svislými stíny: čurky vody stékajícími po okenních tabulích. Čte s perem nachystaným. Tohle je ten den, bouřlivý a významný den, kdy si podrobí vzpurnou budoucnost.

Neohroženě otevře svou mysl matematice mrvy, aritmetice plošné výměry, křehké rovnováze mezi destilací a ředěním. Pokud narazí na slovo, jež mu nedává smysl, zlikviduje ho v referenčních příručkách, které mu otec ohleduplně poskytl, například v *Lexikonu užitečné květeny* a v *Pěstitelově encyklopedii parfémů a esencí*. Uplynulá noc

udělala z nevědomosti o vnitřním chodu Rackhamova voňavkářství luxus, který si již nemůže dovolit.

Ovšemže chce, aby se Agnes přestala trápit. Její stav se zhorší, kdykoli je zavedeno další úsporné opatření – přijdou o dalšího člena služebnictva, odepřou si další výstřednost. Kočár s kočím by pro razantní zlepšení jejího zdravotního stavu udělal víc než všechny Curlewovy recepty.

Ale Agnes není hlavním důvodem, proč mžourá nad otcovým rozmazaným a zašlým písmem, snáší otcův primitivní provinční pravopis a primitivní provinční mysl a bádá nad technickými detaily louhování šťávy ze suchého listí. Hlavní důvod je následující: pokud má mít Sugar celou pro sebe, ta výsada ho přijde draho. Nejspíš ho bude stát malé jmění, což bude muset uhradit z *velkého* jmění.

Ustane v práci a promne si oči, jež ho pálí z nevyspání. Prolistuje zpátky k pojednání, které otec vlastní rukou sepsal pro jeho poučení, a znovu si přečte jeden dva odstavce. Otec tu popisuje životní cyklus levandule, ovšem chybí v něm jeden článek (pokud je „životní cyklus“ správný obrat pro to, co se děje s rostlinou, když ji uříznou). Na této straně se píše, že čerstvě profiltrovaný olej se vyznačuje nežádoucím „destilačním pachem“; na další stránce je už pach podle všeho pryč, chybí však sebemenší zmínka, jak byl odstraněn. William si rukou prohrábne vlasy, cítí, jak mu na temeni stojí, ale nechá to být.

Destilační pachu, quo vadis? napíše si na okraj, rozhodnutý přežít toto martyrium s nedotčeným smyslem pro humor.

Dole v jídelně zase stojí před důležitým úkolem Janey. Má odstranit ze snídaňového stolu veškeré důkazy toho, čemu slečna Tillotsonová říká „katastrofa“. Janey je příliš ušlápnutá, než aby si troufla zeptat se, co přesně to slovo znamená (vždycky si myslela, že to má něco společného s námořnictvem), a tak přišla připravená na nejhorší, s kbelíkem a mopem a propínací zástěrou obtíženou hadry a smetáčky. Najde opuštěnou snídani, která ovšem vypadá úplně krásně, a po důkladnějším ohledání jeden vylitý šálek čaje. Na podlaze není nic vysypaného ani rozbitého. Jen to, co Janey sama přinesla na dně kbelíku: troška špíny z kobercem nezakrytého

podzemí Rackhamova domu.

Dívka váhavě sáhne po plátku studené slaniny, jednom ze tří, které se stále lesknou na stříbrném podnose. Vezme ho mezi krátké a tlusté prsty a začne ho okousávat. Krádež. Leč hněv Boží nějak nemá zájem dopadnout na její hlavu, takže se osmělí a sní celý plátek. Je tak lahodný, že by nejradši jeden poslala poštou domů bratrovi. Dále vdoleček spláchnutý douškem příliš vylouhovaného čaje. Nesnědené ledvinky paní Rackhamové nechá na pokoji, protože netuší, co jsou zač. K jídlu dostává to, o čem kuchařka usoudí, že jí půjde k duhu.

Janey je nestydatá přesně tak, jak to o ní všichni tvrdí, a teď své unavené tělo složí do křesla paní Rackhamové. Ačkoli je jí jen devatenáct, má nohy stejně ztvrdlé a protkané křečovými žilami jako vepřové závitky a jakákoli příležitost nechat je odpočinout je blaho. Ruce má červené jako humr, což ostře kontrastuje s bílým porcelánem, když vsune prst do ouška šálku své paní. Ostýchavě natáhne malíček, aby si ozkoušela, zda je v tom při zvedání šálku nějaký rozdíl.

Víc už ale Bůh trpět nehodlá. Rozezní se zvonek a donutí ji vyskočit.

„Pojď dál, Letty,“ řekne Rackham, ovšem to se mýlí: je to zase Clara. Na co si to ti sloužící hrají? Upadl dům do naprostého chaosu, zatímco se tu hmoždil? Ale pak si vzpomene: on sám před patnácti minutami poslal Letty na pochůzku do papírnictví.

„Předpokládám, že doktor Curlew je už tady?“

Další mýlka. Clara mu vyloží, že po Beatrici a panu doktorovi zatím není ani vidu, ale že místo toho přišli na návštěvu pánové Bodley a Ashwell. Vyzývají ho na souboj (cituje Clara svědomitě s opovržením), přičemž si navzájem poslouží jako sekundanti, a žádají, aby si Rackham zvolil zbraň.

„Za chvíli za nimi zajdu,“ řekne. „Vyříd jim, ať si udělají pohodlí.“

Jestli se u Bodleyho a Ashwella dá na něco spolehnout, pak na to, že si udělají pohodlí. Když si William dopřeje přestávku a sejde do kuřáckého salónku, najde je pohroužené v křeslech. Unyle si okopávají nohy a soutěží o to, kdo si je bude smět opřít o plešatou

hlavu vyčpaného tygra.

„*Ave, Rackhamus!*“ zahlaholí Ashwell starý školní pozdrav.

„Božínku, Bille,“ zvolá Bodley. „Tvoje oči vypadají hůř než moje! To jsi šukal celou noc?“

„Ano, ale začínám nový život,“ opáčí William. Je na to připravený! Ať už se ho Bůh bude snažit otrávit nevyspalostí, spálenými prsty, manželkou na podlaze, horou nezáživných spisů, jimiž je potřeba se prokousat, či duchaplnostmi jeho staromládeneckých přátel, on si tím zář svého triumfu nenechá zastínit.

Ještě že v Bodleyho a Ashwellově společnosti bude už navždy za čestného starého mládence. Co se jich týče, Agnes neexistuje, dokud se o ní William nezmíní. Jistě, tady v Rackhamově domě se dá její existence popírat hůř než v Londýně nebo Paříži, neboť všude kolem na ni něco upomíná. Ochranné dečky na křeslech uháčkovala ona; ubrusy zdobí její výšivky a pod každou vázou, svícnem a dekorativní ozdobou leží většinou nějaká jemně cizelovaná podložka nebo prostírání zkrášlené ruční prací paní Rackhamové. Dokonce i malý vyšíváný obal cedrového pouzdra na doutníky (pětibarevný a opatřený mnoha hedvábnými střapci) je Agnesino dílo. Ale („Doutník, Bodley?“) William si tak zvykl na manželčinu rokokovou polevu na každém volném povrchu, že už ji dávno nevnímá.

Tento Bodleyho a Ashwellův přístup – tedy popírání existence paní Rackhamové – je svým způsobem spíš ohleduplný než necitlivý. Taktně nechává Williamovo manželství odpočívat tak dlouho, dokud bude potřeba, asi jako nemocného, jehož zotavení nelze uspěchat. William je jim vděčný, vážně, za jejich ochotu zhostit se role tří moudrých opic (no dobře, dvou), které nevidí nic zlého, neslyší nic zlého a... no, neví, zda mluví o Agnes zle, když jsou v jiné společnosti. Doufá, že ne.

„Ale musíš nám říct,“ vybídne ho Ashwell po několika minutách klábosení a kouření, „musíš nám říct tajemství paní Foxové. No tak, Bille: co má za ctnosti? Tedy kromě Ctnosti samotné.“

„Může být žena, která pracuje s prostitutkami, ctnostná?“ vloží se do toho Bodley.

„To je přece pro takto zaměstnanou ženu naprostá nezbytnost,

ne?“ prohlásí Ashwell.

„Ale styk s Neřestí kazí!“ namítne Bodley. „Nepřipadá ti to tak?“

William hodí doutník do krbu. „Paní Foxová je vůči veškerému zlu jistě imunní. Boží náměstkyně v čepci. Tak mi ji Henry líčil ode dne, kdy se s ní seznámil. Tedy, nejspíš ne od *prvního* dne, protože mě příliš často nenavštěvuje.“ William se pohodlně opře a zadívá se na strop, aby se mu lépe četl jakýkoli dávný rozhovor, který by se tam ještě mohl vznášet. „„Ona je tak *hodná*, Williame – to mi pořád opakoval. „Tak hodná. Šťastlivec, jenž si ji vezme, získá za manželku světici.““

„Ano, ale co si myslí o tom, že se stýká s děvčkami?“

„To mi neřekl. Nedokážu si představit, že by se mu to příliš zamlouvalo.“

„Chudák Henry. Mezi něj a jeho lásku padá temný stín Hříchu.“

William mu pohrozí prstem, jako by se zlobil. „Ale no tak, Bodley, ty víš, že Henry by se hrozně urazil, kdyby někdo spojoval to slovo s jeho city k paní Foxové.“

„Jaké slovo? Hřích?“

„Ne, ne, láska!“ plísni ho William. „Sebemenší náznak, že je do paní Emmelíny Foxové zamilovaný...“

„Ech, vždyť je to stejně očividné jako nos na jeho tváři,“ posmívá se Ashwell. „Co si asi myslí, že je tak často svádí dohromady? Neodolatelné kouzlo rozprav o Písmu?“

„Ano, ano, přesně tohle!“ zvolá William. „Nesmíte zapomínat, že jsou oba *zuřivě* zbožní. Každá šuškaná zmínka o reformě církve či odchylce od ortodoxie, tady v Anglii nebo v zahraničí, je pro ně *nesnesitelně* zajímavá.“ („Tak proč tedy nechtějí slyšet o naší nové knížce?“ zamumlá Bodley.) „A co se týče práce paní Foxové pro Spolek na záchranu padlých žen, podle Henryho líčení to všechno dělá pro Boha. Znáte to: duše přivedené zpátky do ovčince...“

„Ne, ne, stará vojno,“ opraví ho Bodley. „Duše do *lůna* církve; *ověčky* do ovčince.“

„A co se Henryho týče,“ pokračuje William, „pořád je pevně odhodlán stát se farářem. Anebo je to vikář, pastor, nebo kurát? Čím víc mi vysvětluje, čím se od sebe liší, tím menší rozdíl v tom vidím.“

„Desátky,“ mrkne Bodley, „a jak velkou část z nich může člověk shrábnout.“

Ashwell si odfrkne a z vnitřní kapsy kabátu vytáhne rozplácly kus tureckého medu zabalený do hedvábného papíru. Ukousne si, pak zamumlá: „To je úplně postavené na hlavu,“ a zbytek zase uloží do kapsy. „Takový chlap jako Henry – nejlepší veslař v naší cambridgeské partě, přeborník v plavání, dodnes ho vidím, jak běhá po Midsummer Common obnažený do půli pasu. Na co tak myslí, když se šourá po boku té neduživé vdovy? Neříkejte mi, že na její sněhobílou duši – já muže v říji poznám po čichu!“

„Jak se ale na ni může dívat?“ úpí Bodley. „Vždyť vypadá jako chrt! Ta dlouhá kožovitá tvář a to svrastělé čelo – a vždycky tak *děsně* pozorná, *zrovna* jako pes čekající na povel.“

„Ale no tak,“ napomíná je William. „Nepřikládáte příliš velký význam fyzické kráse?“

„Ano, ale krucinál, Williame – vzal by sis *ty* vdovu, která vypadá jako pes?“

„Jenže Henry vůbec nemá v *úmyslu* oženit se s Emmelínou Foxovou!“

„Ááách! Skandální!“ zapitvoří se Bodley a přitiskne si ruce na tváře.

„Mohu se zaručit,“ prohlásí William, „že můj bratr nechce od paní Foxové nic krom konverzace.“

„No *jistě*,“ zašklebí se Ashwell a sundá si kabát; přichází tomu tématu na chuť. „Ukájení konverzačních choutek. Tak oni spolu konverzují na společných procházkách parkem, nebo v útulných čajovnách ve městě, nebo u moře, a při tom si ustavičně hledí do očí. Slyšel jsem, že si dokonce vyjeli na lodičkách po Temži – bezpochyby aby probrali list Tesalonickým.“

„*Bezpochyby*,“ trvá na svém William.

Ashwell pokrčí rameny. „A tahle šílená touha stát se farářem: jak dlouho už ji chová?“

„Tak to budou léta letoucí.“

„V Cambridgi jsem si toho vůbec nevšiml – co ty, Bodley?“

„Pardon?“ Bodley se probírá kapsami Ashwellova odhozeného kabátu a hledá turecký med.

„Otec zakázal, aby se o tom vůbec diskutovalo,“ vysvětluje William. „Takže Henry své přání tajil – ačkoli přede mnou ho želbohu neutajil. Odjakživa byl děsně zbožný, i když jsme byli malí. Vždycky si stěžoval, že v naší rodině se modlíme jen jednou, ne dvakrát denně.“

„Však taky Němci říkají, že *einmal ist keinmal*,“ zavtipkuje Ashwell.

„Naopak, měl být rád, že je rád,“ namítne Bodley. „U nás doma jsme se modlili dvakrát denně. Díky tomu jsem se stal ateistou. Modlení jednou denně napomáhá rozvoji zbožnosti u chudáků jako Henry, kteří se chtějí stát duchovními.“

„Každopádně pro otce to bylo velké zklamání,“ prohlásí William. „Tak dlouho předpokládal, že rodinný podnik převezme jeho drahý jmenovec Henry. A místo toho, samozřejmě,“ (zadívá se jim přímo do očí) „to budu já.“

Bodley a Ashwell užasle mlčí, viditelně překvapení, že William takhle mluví o Rackhamově voňavkářství, což je obvykle další choulostivé téma. Nu, jen ať jsou překvapeni! Jen ať mají aspoň tušení o změně, která se s ním od včerejška udála!

Touží jim vyprávět o Sugar, jak jinak; vychválit ji do nebes a (tak dobře: ano) pomstít se trochu za těch posledních pár let, kdy Bodleyho a Ashwellův život vypadal v porovnání s tím jeho tak zábavný. Moc dobře si však dokáže představit jejich reakci: „No dobrá, tak tu Sugar vyzkoušejme!“ A co by pak mohl dělat? Vzít všechno zpátky? Začít ji nepravdivě očerňovat, jako nějaký starý koktající rolník, který se snaží přesvědčit rabujícího vojáka, že jeho dcera nestojí za znásilnění? Marné. Pro muže jako Bodley a Ashwell jsou všechny ženské poklady majetkem veřejnosti.

Raději se na ně obrátí s jinou otázkou. „Slyšeli jste něco o té úžasné dívce, kterou jste mi popisovali?“

„Úžasné dívce?“

„Té divoké – s bičíkem – měla to být čísi nemanželská dcerka...“

„Lucy Fitzroyová!“ zvolají Bodley a Ashwell současně.

„Prokristapána, to je zvláštní, že se o ní zmiňuješ,“ prohlásí Ashwell. Ti dva se obrátí k sobě a každý zvedne jedno obočí, což je jejich signál, aby vklouzli do střídavého vyprávění.

„Ano, zatraceně zvláštní.“

„Donesla se k nám o ní zpráva, hm, ani ne tři hodiny poté, co jsme ti o ní vůbec řekli, že, Bodley?“

„Dvě a tři čtvrtě hodiny, víc ne.“

„Zpráva?“ pobídne je William. „Jaká zpráva?“

„Není to moc radostná zpráva,“ odpoví mu Ashwell. „Lucy si jeden z jejích obdivovatelů vzal.“

„Vzal si ji?“ opakuje William a vzhledem ke svým citům k Sugar si to vyloží tím nejlepším možným způsobem.

„Ano,“ přisvědčí Bodley. „Vzal si ji do parády. Jejím vlastním bičíkem.“

„Bil ji hodně tvrdě.“

„Obzvláště do obličeje a do pusy.“

„Slyšel jsem, že z ní vytrískal veškerou bojovnost.“

Bodley si všimne, že mu vyhasl doutník, vytáhne ho z úst, chvíli zkoumá jeho potenciál a pak ho zahodí do ohně.

„Nuže, jak si dokážeš představit,“ řekne, „madam Georgina si nedělá velké naděje. Je ochotná na ni počkat, ale stejně bude zjizvená.“

Ashwell upírá pohled dolů a vybírá si žmolky z kalhot. „Chudák holka,“ polituje ji.

„To jo,“ zakření se Bodley. „Ale na druhou stranu, metla vyhání děti z pekla!“

Nad touhle poznámkou se Ashwell i Rackham svorně bolestně zašklebí. „Bodley!“ vykřikne jeden z nich. „To je *hrozně!*“

Bodley se zazubí a zčervená nad tím pokáráním jako školák.

V tu chvíli se dveře do kuřáckého salónku prudce otevřou a udýchaná a otřesená Janey vtrhne dovnitř.

„O-omlouvám se,“ vyhrkne. Kymácí se na špičkách, jako kdyby se jí proti zádům vzdouvala velká špinavá povodeň a hrozila rozlít se přes ni do tohoto zakouřeného mužského prostoru.

„Co je, Janey?!“ (Ta holka se dívá na *Bodleyho*, sakra: copak ani neví, který muž je její pán?)

„Pane – když dovolíte – tedy –“ Janey se pohupuje nahoru a dolů v nervózním tanci, spíš než pukrle je to pantomima, jako když někdo potřebuje na záchod. „Ach, pane – vaše dcera – ona je – ona je

celá zakrvácená, pane Rackhame!“

„Moje dcera? Celá zakrvácená? Cože, proboha? Kde je celá zakrvácená?“

Janey se kroutí v extázi úzkosti.

„Úplně všude, pane!“ zakvílí.

„Hm... tedy...“ William marně hledá slova a žasne nad tím, že takhle krizová situace spadla do klína právě *jemu* a ne někomu jinému. „Proč není... ech... jak se jen jmenuje...“

Janey připadá, že ji obviňuje, a pomalu začíná vyvádět. „Chůva tu není, pane, ta šla pro doktora Curlewa. A nedokážu najít slečnu Playfairovou, ta musela jít ven taky, a slečna Tillotsonová, ta ne –“

„Ano, ano, už chápu.“ Společenské ponížení pálí Rackhama na ramenou jako Herkula smrtící Nessova košile. V domě je teď nepopíratelně málo služebnictva, a to, které tu zůstalo, se na řešení této krizové situace nehodí, a navíc – to je ještě trapnější – má manželku, která želbohu nemůže zasáhnout. Tudíž – hosti nehosti – se musí snížit a dohlédnout na to osobně.

„Přátelé, moc se omlouvám...“ začne, ale Ashwell, jenž vnímá Williamovu tíživou situaci, pohotově poručí štkající Janey:

„No tak tu jen nestůj, Janey – přiveď to dítě *sem* dolů.“

„Ano!“ přidá se Bodley. „Přesně to je za deštivého rána potřeba: drama, krveprolití – a ženský šarm.“

Když William přikývne, služka odběhne, a ano, *ted'* už to slyší: zvířecký nářek dítěte. Kvílení je zprvu tlumené, pak (nejspíš poté, co se otevrou dveře dětského pokoje) zřetelně slyšitelné, dokonce přes šumění deště. Je čím dál tím hlasitější a hlasitější, zvěstuje postup dítěte po schodech, až je nakonec opravdu hodně hlasité a doprovázené protihlasem nervózního šepotu a sykání.

„*Prosím*, slečno Sofie,“ kňučí Janey, zatímco do kuřáckého salóнку eskortuje jediné dítě, které spolu William a Agnes zplodili. „*Prosím*.“ Ale slečna Sofie Rackhamová se nedá přesvědčit, aby ječela o poznání tišeji.

I přes všechen ten randál vás to zaujalo: považte, William je otec! Strávili jste s ním tolik času v těch nejdůvěrnějších situacích, a neměli jste ani tušení! Jak ta jeho dcera vypadá? Jak je stará? Tři roky? Šest? Odhadnout to ale nedokážete. Obličej má zkroucený a

zastřený krví a pláčem. Pod zkrvavenými šatečkami se jí rýsuje boule, kterou si Sofie jednou krvavou rukou přes látku přidržuje, snaží se všechno udržet uvnitř, jenže dvě ochablé, humpolácky sešité nožičky hadrového paňáci už stejně vyklouzly a teď plandají ve vzduchu. Sofie chňapá a chňapá, zkouší ty nohy nabrat a celou dobu při tom vřeští. Z tváře jí bublá krev, kape jí ze zcuchané kštice plavých vlasů a rozstříkuje se po perském koberci i jejích bledých obnažených prstech na nohou.

„Co to proboha,“ zalapá William po dechu, ale to již Bodley vyskočil ze židle, mávnutím ruky zahnal Janey, klekl si před zakrvácené dítě a vzal do rukou její zátylek.

„C-co jí je, Bodley?“

Rozhostí se hrozné ticho, pak Bodley vážným hlasem oznámí: „Obávám se, že je to... epistaxe! Proboscidózní hemoragie! Rychle, dítě: kdo dostane do péče tu panenku?“

William se zhroutl zpátky do křesla; ohromně se mu ulevilo, ale stejnou měrou se zlobí. „Bodley!“ zařve, aby ho bylo slyšet přes Sofiino nepřetržitě kvílení. „Tohle není nic k smíchu. Děti jsou křehké!“

„Nesmysl,“ opáčí Bodley, jenž pořád ještě klečí před dítětem. „Takže jsi dostala do nosu? Jak se ti to stalo, hmm? Sofie?“ Ta ale řve dál, a tak Bodley zatahá za nohy její panenky, aby upoutal Sofiinu pozornost. Její reakce je povzbuzující, takže jí zvedne propínací šaty a odhalí její hračku.

„Teď, Sofie,“ varuje ji, „musíš svého malého kamaráda položit. Děšíš ho k smrti!“ Hlasitost Sofiina kvílení značně poklesne a Bodley razí cestu dál. „Podle toho, jak pláčeš, si určitě myslíš, že z něj bude sirotek – že zůstane úplně sám! No tak, polož ho na zem – anebo ne, dej mi ho na chvílku. Podívej se, očička má úplně rozšířená strachy!“ Paňáca, indický chlapeček s nápisem „Twinings“ vyšitým na hrudi, má skutečně rozšířené oči a v porovnání s ochablým hadrovým tělem je jeho čokoládově hnědá hlava znepokojivě realistická; měkkou konopnou kostru má obalenou bavlněnými hadříky, které připomínají halenu a dlouhé spodní kalhoty. Sofie se zadívá svému kulimu do tváře, zahlédne tam strach – a podá ho tomu pánovi.

„A teď,“ pokračuje Bodley, „mu musíš dokázat, že ti nic není, a to se ti nepovede, dokud budeš mít krev na tváři.“ (Sofiino kvílení se omezilo na pofňukávání, ačkoli u nosu má pořád karmínové bubliny.) „Ashwelle, dej mi svůj kapesník.“

„Můj kapesník?“

„Bud' rozumný, Ashwelle; ten můj je pořád ještě v módě.“ Nespouští oči ze Sofie, jednou rukou drží jejího paňácu, druhou natahuje za sebe a netrpělivě krotí prsty, dokud se Ashwell svého kapesníku nevzdá. Pak se dá Bodley do práce, otírá a osušuje Sofiinu tvář tak energicky, až se holčička kývá. Při utírání koutkem oka zahlédne Janey a osloví ji zpěvavým kantorským hlasem:

„No tak, Janey. Záhy budu potřebovat mokrý hadřík, není-liž pravda?“

Služka na něj zírá s otevřenými ústy, tak omámená, že se ani nepohne.

„Mokrý hadřík,“ zjednoduší to Bodley trpělivě. „Dva díly hadříku, jeden díl vody.“

Kývnutí od Williama umožní Janey odběhnout na tuhle pochůzku. Kapesník mezitím začíná odhalovat rysy obličeje Williamova jedináčka. Sofie teď už jen potahuje, zvedá hlavu ve stejném rytmu, jakým jí ten cizí pán stírá tvář; instinktivně mu věří.

„Podívej!“ ukáže Bodley na indického chlapečka. „Už je mu mnohem lépe, vidíš?“

Sofie přikývne, z ohromných zarudlých očí jí skanou poslední slzičky a natáhne ruce k paňácovi.

„No dobře,“ zhodnotí to Bodley. „Ale nezapomeň! Nesmíš ho upatlat od krve.“ Mezi dva prsty vezme záhyb jejích šatiček, zvedne ho a ukáže jí, jak je mokrý. Sofie mu bez námitek dovolí stáhnout jí tu pohoršlivou propínací zástěrku přes hlavu; Bodley to zvládne jedním rychlým pohybem ruky.

„A je to,“ řekne něžně.

Janey se vrátí s navlhčeným flanelovým hadříkem a nakročí si k Sofii, jako že by jí s ním otřela tvář, ale Bodley jí hadřík vezme a zhostí se toho úkolu sám. Ukáže se, že odmaskovaná Sofie Rackhamová, s tvářemi méně oteklými, je tuctová holčička s vážným výrazem, rozhodně žádný kandidát na inzerát propagující Pearsovo

mýdlo – nebo Rackhamovo, když už jsme u toho. Velké oči má porcelánově modré, avšak vyboulené a neveselé, a blondřaté kudrnaté vlasy jí zplihle visí. Ze všeho nejvíc působí jako domácí mazlíček koupený pro dítě, jež potom umřelo; obstarožní zvířátko, kterému se poskytuje jídlo, ubytování a čas od času ho dokonce někdo přátelsky poplácá, ale které nemá žádný důvod k tomu, aby dál žilo.

„Tvůj malý kamarád má na sobě skvrnu; musíme ji umýt,“ říká jí Bodley. „Záleží na každé vteřině.“

Přiloží svou ručičku na jeho a společně smývají krev na Indových zádech; pro tohohle sympatického cizího pána by udělala cokoli, opravdu cokoli.

„Znal jsem jednu takovou panenku, která si příšerně ušpinila vlasy brusinkovou omáčkou,“ vykládá jí, „a lidi si toho všimli až za moc dlouhou dobu. Jenže to už byla omáčka ztvrdlá jako asfalt – načež museli panence vlasy oholit a ona pak chytla zápal plic.“

Sofie po něm vrhne úzkostný pohled. Na to, aby se zeptala, je příliš ostýchává.

„Ne, nezemřela,“ ujistí ji Bodley. „Ale od toho dne už zůstala holohlavá.“ A zvedne obočí, jak jen to jde, a našpulí rty v hraném zklamání při pomyšlení na to, že by člověku zbylo obočí jako jediná pokrývka hlavy. Sofie se zachichotá.

Toto zachichotání a vriskot, s nímž vešla, jsou jediné zvuky, které od ní tady v kuřáckém salónku jejího otce uslyšíte. Chůva jí pořád říká, že neví nic, ale ona ví, že dobře vychované děti nejsou ani vidět, ani slyšet. Už tak způsobila pozdvižení, za něž bude nepochybně potrestána; co nejdříve tedy musí ztichnout a stát se neviditelnou, aby nějak zmírnila to, co ji čeká.

Ačkoli Sofie stojí mlčky a hrbí ramena, aby zabírala méně místa, William užasne nad tím, jak moc vyrostla. Připadá mu, že je to sotva týden, co byla Sofie novorozeně, které neviditelně spalo ve své kolibce, zatímco o pár pokojů dál ležela v horečkách vzlykající Agnes. Vždyť Sofie už není ani batole, je to... jak se tomu říká? Holčička! Ale jak je možné, že si té proměny nevšiml? Ne že by ji nevidal dost často na to, aby si takového pokroku nevšiml – zahlédne ji, ech... několikrát týdně! Jenže nějak na něj nikdy nezapůsobila, že by byla tak... *stará*. Bože všemohoucí: teď si vzpomíná na ten den,

kdy jeho otec dal malé Sofii toho ohyzdného paňácu – přišel k němu při obchodní cestě do Indie, šlo o maskota společnosti Twinings, který měl původně sedět obkročmo na cínovém slonovi plném čaje. Nebylo to téhož dne, kdy jeho otec před služebnictvem důrazně prohlásil, že William by se měl začít „biflovat“ voňavkářské řemeslo? Ano! A tohle dítě, tahle dívka s tuctovou tváří a krví na nožičkách, tohle přerostlé děcko, které je teď k němu obrácené zády a spolu s jeho dávným kamarádem Philipem Bodleym se oddává nějaké pošetilosti... *ona* je živým ztělesněním následujících let; let zastřených vyhrůžek a vynuceného šetření. Jak rád by byl jedním z těch otců zobrazovaných v dámských časopisech, kteří za přihlížení vroucně milující manželky zvedají svého usmívajícího se *caparta* jako nějakou trofej! Jenže on už nemá vroucně milující manželku a jeho dcera je poskvrněna trápením.

Odkašle si. „Janey, nemyslíš, že toho pan Bodley již udělal docela dost?“

Za kým teď? Navrhují jít za Janey. Pánové Bodley a Ashwell jsou beztak na odchodu a William Rackham se potom okamžitě stáhne do pracovny a pustí se do studia firemních spisů. Celé hodiny se pak prakticky nepohne, takže pokud nejste šíleně zvědaví na cenu netkané dundeeské juty jakožto levné náhražky vaty nebo na tajemství výroby vonných sáčků s potpourri na léčbu migrény, nejspíš vás budou víc zajímat Janey a Sofie, které teď sedí v dětském pokoji a čekají na návrat Beatrice.

Janey sedí vedle Sofie na podlaze, drží se za břicho a trpí nejhoršími žaludečními bolestmi, jaké kdy zažila. To musí být těch pár soust, která ukradla Rackhamovým od snídaně... její trest od Pánaboha, špízová jehlice projíždějící jejími vnitřnostmi. Pohupuje se, rukama si objímá kolena, Sofiiny krví nasáklé šatičky má složené v klíně. Co si s nimi má proboha počít? Potrestá ji kuchařka za to, že odešla z kuchyně? Potrestá ji chůva za to, že dovolila, aby dítě Rackhamových přišlo k úhoně? Potrestá ji slečna Playfairůvá za to, že vyběhla nahoru zjistit, proč Sofie křičí, místo aby dodělala úklid v jídelně? Potrestá ji slečna Tillotsonová za... za to, co se jí zrovna dnes zamane? Jak se jí to mohlo stát, tyhle zatracené lapálie a

nedodělané úkoly? Je to její vina, a to se tisíc holek dere o její místo. Ach, prosím, ať jí pan Rackham nepropustí! Kam by se poděla? Domov je moc daleko a venku lijí jak z konve! Skončí na ulici, skončí! Nemá nic než svou nevinnost, ale ví, že není dost statečná, aby kvůli ní zemřela hlady! Ale ne, prosím ne: bude pro Rackhamovy pracovat ještě usilovněji, ano, bude, ještě usilovněji než kdy předtím; jen potřebuje trochu víc času, aby zjistila, co to vlastně má za nové povinnosti.

„Kdo byl ten pán?“

Janey se obrátí za nepovědomým hlasem Sofie Rackhamové. Zamžourá a snaží se nedívat na Sofiina bristolského vlčka točícího se na podlaze před dívččinými sukněmi, aby se jí neudělalo ještě víc nevolno.

„Promiňte, slečno Sofie?“

„Kdo byl ten pán?“ opakuje dítě, zatímco se vlček opile točí na boku.

„Jaký pán, slečno Sofie?“ Bolest trápí Janey takovým způsobem, že z ní vyjde jen tenký hlas.

„Ten hodnej.“

Janey se snaží vzpomenout si na hodného pána.

„Nikoho jsem tam neznala, v životě jsem je předtím neviděla,“ obhajuje se. „Až na pana Rackhama.“

Sofie znovu roztočí vlčka. „Je to můj táta, věděla jsi to?“ zeptá se a zkrabatí čelo. Ráda by Janey poučila o životě: i služebnictvo si podle jejího názoru zaslouží nějaké to vzdělání. „A *jeho* táta, táta mého táty, je moc důležitý pán. Má dlouhý fousy a jezdí do Indie, Liverpoolu, všude. Je to stejný Rackham, co ho vídáš na mejdle a parfému.“

Janeyino mýdlo se vyrábí ze zbytků mýdla v kuchyni, které kuchařka rozdává každý týden, a lahvičku parfému v životě neviděla. Za mučivých bolestí se usměje a přikývne, dělá, že chápe.

„Ten hodný pán,“ zkusí to Sofie znovu. „On tu u nás ještě nebyl?“

„Nevím, slečno Rackhamová.“

„Proč ne?“

„Já... dřív pracovala celou dobu jenom v umývárně nádobí. Teď pracuju i v kuchyni – a někdy nosím jídlo a... a další věci. Ale... ale

moc jsem toho z domu ještě neviděla.“

„Já taky ne.“ Tohle pokoutní kamarádství s nejprostší služkou je ostýchavé potěšení. Malá Sofie se dívá Janey přímo do tváře a přemýšlí, jestli se stane něco zvláštního, když si navzájem svěřily takovou důvěrnost. Tohle by mohl být výjimečný den, počátek nového života; vždyť takhle v pohádkách začínají přátelství! Sofie otevře oči, co nejvíc to jde, a usměje se, dává služce svolení mluvit od srdce, navrhnout (třebas) tajnou schůzku po večerce.

Janey jí úsměv opětuje, tvář má bledou jako syrovátka, houpe se na patách. Otevře ústa, chce něco říct, ale zničehonic přepadne na kolena a na podlahu dětského pokoje vrhne bledou šálu zvratků. Dvakrát začne s otevřenými ústy dávit, křičela by, kdyby mohla, pak vrhne znovu. Ze žluči, příliš vylouhovaného čaje, ranní kaše od kuchařky a lesknoucích se kousků slaniny se na navoskovaných palubkách udělá kaluž.

Za pár okamžiků se dveře dětského pokoje prudce otevrou: to se konečně vrátila Beatrice. Ve zbytku Rackhamova domu se všechno jakoby mávnutím kouzelného proutku vrátilo k normálu: doktor Curlew stoupá po schodech do pokoje paní Rackhamové, staří spoluzáci pana Rackhama odešli, Letty se vrátila zpátky z papírnictví, déšť slábne. Jen tady v dětském pokoji – kde by správně mělo být všechno vždy naprosto pod kontrolou – něco není v pořádku: odporný puch; Sofie neupravená, s rozčuchanými vlasy, bosá; služka z umývárny na všech čtyřech, široko daleko není vidět kbelík ani mop, služka hloupě civí do louže zvratků uprostřed místnosti a... co je tohle? Sofiiny zakrvácené šatečky!

Samou zuřivostí se Beatrice Cleavová vztyčí do plné výšky a napře svůj pronikavý baziliščí pohled na Rackhamovo dítě, které jí tak pije krev, hříšné stvoření, jemuž se nedá věřit ani na pět minut, na tu nemožnou dceru nehodného dědice nezaslouženého majetku. Pod tíhou tohoto pohledu se malá Sofie schoulí a roztreseným, špinavým prstem ukáže na Janey.

„To ud'ála vona.“

Beatrici škusne ve tváři, ale rozhodne se, že se do dalšího boje proti Sofiiným jazykovým pokleskům vrhne později, až se objasní pár dalších záhad.

„A teď...“ pronese s rukama na bocích a v tu chvíli do dětského pokoje dopadnou první mihotavé sluneční paprsky a propůjčí louži zvratků stříbrnou a zlatavou barvu. „Od začátku...!“

KAPITOLA OSMÁ

Ještě než ale budeme pokračovat... Promiňte mi, jestli jsem vás špatně odhadla, ovšem podle toho, jak se díváte na dům Rackhamových – na jeho naleštěná schodiště, chodby hemžící se služebnictvem a bohatě zdobené a plynem osvětlené pokoje –, jste ve mně vzbudili pocit, že ho pokládáte za velmi starý. Naopak, je docela nový. Tak nový, že když William kupříkladu usoudí, že opravdu *nelze strpět* čúrek deště prosakující francouzskými okny do salónu, stačí mu najít navštívenku tesaře, který mu dal na neprodyšnost záruku.

Když byl Henry Calder Rackham malý kluk a Notting Hill ještě rustikální vesnička v kensingtonské farnosti, krávy se pásly na místě, kde jste o padesát let později viděli Williama a Agnes, jak se s mnohem menším úspěchem pokoušejí společně nasídat. Porto Bello byl statek, stejně jako Notting Barn. Na Wormwood Scrubs se rozkládal křovinatý porost a na Shepherds Bush byste klidně mohli najít ovčáky. Suroviny nutné k výrobě jídelny Rackhamových se tenkrát nalézaly dosud nedotčené v lomech a lesích a Williamův svobodný otec měl plné ruce práce se svými továrnami a zemědělskými usedlostmi, než aby vážně uvažoval o bydlení pro svého dědice, ba dokonce o jeho zplození.

Celá léta před svatbou žil Henry Calder Rackham v dosti honosném domě ve Westbournu, ale rád vtipkoval (obzvláště před zavilými snoby, jejichž přátelství si nemohl získat), že jeho skutečným domovem je Paddingtonské nádraží, protože „s firmou to může jít od desíti k pěti, když se člověk den co den nevypraví podívat na svý zaměstnance“. Pro Henryho Caldera Rackhama nebyla práce nikdy sprosté slovo, ačkoli si tím kupodivu oddanost svých zaměstnanců nikdy nezískal. Pohled na to, jak v černém obleku a cylindru prochází po železných rampách nad jejich hlavami, nevyvolává u těch, kdo se hmoždí v jeho továrnách, kýženou solidaritu. Na druhou stranu, možná to v jádru je jednoduchý venkovský člověk... ačkoli pracanti na jeho levandulových polích si

ho také nijak zvlášť neoblíbili. Že by ty festovní venkovské šaty, které si bere na sebe při výpravách za nimi, mylně pokládali za pózu, a ne za jeho oblíbené oblečení?

Dále si připadá nedoceněný, co se jeho vášnivé povahy týče. Drbny ve městě i na vesnici měly ve zvyku tvrdit, že už si spíš namluví mechanickou drtičku než osobu něžného pohlaví. Představte si tedy jejich překvapení, když si zničehonic vzal zatraceně hezkou ženskou! Byly z toho pať, kdykoli ji předvedl.

Pokud je ovšem příchod jeho manželky zastihl nepřipravené, její odchod o devět let později nikoho nezaskočil. Ba co víc, její nevěra vešla podle všeho ve všeobecnou známost dlouho předtím, než se o ní dozvěděl on, její oběť; to bylo vskutku k vzteku. Následovaly nekonečné spekulace, zda se jí zřekl, nebo zda utekla dobrovolně. Co na tom záleželo? Vypařila se z jeho života a zanechala po sobě dva malé chlapce. On se však choval prakticky i v zármutku, najal další pomocníci v domácnosti, aby zastala takové služby, které synům poskytovala jejich matka, a sám se dál věnoval práci.

Léta ubíhala, chlapci vyrostli bez jakýchkoli škodlivých následků a podnik prosperoval, až se nakonec Rackham starší musel zamyslet, kde má bydlet mladý Henry, jeho dědic. Tou dobou, tedy v padesátých letech devatenáctého století, již Notting Hill převážně pozbyl venkovského rázu. Slum Potteries na západ od města byl pořád zamořený cikány a vepříný a neúspěšné pokusy proměnit polovinu farnosti v dostihovou dráhu poznamenaly ráz celé oblasti, ale jisté známky svědčily o tom, že shluk domů kolem Ladbroke Square by se mohl stát žádoucím bydlištěm. A zajisté, na sklonku šedesátých let se ta lokalita pokládala za místo, kde by se význační muži, kteří neaspirovali stát se členy té *nejlepší* společnosti, mohli spokojeně usadit. Rovněž odtamtud bylo dobré spojení na vlak, jímž bude Henry mladší muset často jezdit, jakmile převezme otěže firmy.

Takže Henry starší koupil svému dědici prostorný a hezký dům v Chepstow Villas, sotva deset let starý a v bezvadném stavu. Co se jeho druhorozeného syna Williama týče, ten bude nakonec bydlet, nu... to si bude chlapec muset zařídit sám.

Teď je budoucnost tady a dějiny Rackhamova impéria se neodvíjely podle reklamní brožurky. Henry starší odvedl plně svůj

díl práce: díky hřmotnému šarmu a poskytování diskrétních půjček pronikl do vybrané společnosti a mezi své přátele počítal soudce, členy Sněmovny lordů a všemožnou šlechtu. Avšak jeho prvorozený syn Henry mladší žije jako mnich ve stísněné chalupě poblíž Brick Fieldu, zatímco William, jemuž se dostalo nejlepšího vzdělání, které se dá za peníze koupit, spokojeně obývá dům v Chepstow Villas a hraje si na gentlemana, přestože není žádný rentiér. Ten kluk je z univerzity už kolik let, a pořád si na obživu nevydělal ani penny! Chce William takto pokračovat, nechat svého starého otce obtíženého odpovědností a sám si pro zábavu psát do šuplíku básničky? Je nejvyšší čas, aby si všiml insignií „R“ vytepaných do samotného kování bran, které ho obklopují!

Dům začíná lehce chátrat. Zahrady jsou ostuda, obzvláště kolem okrajů budovy a za kuchyní. Není tu kočár, ve stáji nestojí jediný kůň. Malý domek pro kočího, v němž kočí nikdy nebydlel a jež William za krátkodobé záliby v malířství proměnil v ateliér, je teď k ničemu. Nízké skleníky leží jako skleněné rakve a překypují býlím, které dokáže růst bez zahradníka. To všechno je vskutku politováníhodné, ale jen přirozené: Henry starší ve snaze Williama vyléčit ušetřil domácnosti řadu traumatických šoků a v jejich důsledku se veškerá krev služebnictva stáhla z periferních cév do obleženého srdce.

Uvnitř vážně není nic zvláštního, co by na někoho udělalo dojem, nanejvýš snad na cizince jako vy. Můžete obdivovat mnoho pokojů s vysokými stropy, tmavé voskované podlahy, stovky kusů nábytku předurčených k tomu, aby se ve vaší době prodávaly v obchodech se starožitnostmi, a ze všeho nejvíc na vás může zapůsobit mlčenlivá píle sloužících. To vše je tu bráno za samozřejmost. Pro ztenčující se okruh známých Williama a Agnes Rackhamových je dům poskvrněný: je cítit po zrušených soaré, tristních zahradních slavnostech, třeskotu skla, které Agnes rozbíjí u večere, trapném loučení, ponurém exodu hostů. Je cítit po pustých místnostech, kde se stoly prohýbají lahůdkami, a po prázdných patrech, v nichž se rozléhají těžké kroky opuštěného hostitele. Kdepak, po tom všem, co se stalo, už není jediný důvod, proč by se měl někdo k Rackhamovým vracet.

V pokoji Agnes Rackhamové jsou závěsy tlusté a takřka vždy zatažené, kterýžto detail neujde slídilům, kteří se snaží nakukovat dovnitř od Pembroke Mews. Tyto zatažené záclony mají uvnitř neblahé důsledky: v Agnesině pokoji se musí ve dne pořád svítit a smrdí to tam po spáleném tuku ze svíček (Agnes nevěří plynu). A když se výjimečně odváží ven a nechá svíčky zhasnout (bojí se totiž, že dům vyhoří), v pokoji je po jejím návratu tma jako v hrobě.

Toto nalézáme onoho rána, když se Agnes vrací po chrabrém pokusu o manželskou snídani. Ona i její komorná stojí u dveří pokoje a ztěžka oddychují po dlouhém výšlapu po schodech. Clara nemůže zároveň držet svíčku a podpírat paní, tak dveře otevře loktem a vsourají se dovnitř, kde se v tom šeru nedokážou moc dobře zorientovat. Čirou náhodou se v okamžiku, kdy se otevřou dveře do Agnesina pokoje, dole prudce zabouchnou dveře hlavního vchodu, takže Agnes slyší svého manžela odcházet. *Kam asi jde?* napadne ji a nechá se Clarou vést do pokoje, který je od té doby, co v něm byla naposled, úplně k nepoznání.

Bílá postel se tyčí jednoznačně, ale co je v tamtom rohu? Napůl zafačovaná kostra? A vedle ní... velký pes?

Clara zažehne petrolejku a záhadné postavy jsou hned jasnější: litinová krejčovská figurína obtočená pruhy látky a šicí stroj, jenž stojí připraven jako postříbřený dobrman.

„Podejte mi ruce, paní Rackhamová.“

Agnes se k ní poslušně přisouává, ale ne jako nějaká stařenka – spíš jako dítě, které se po zlém snu zase ukládá do postele.

„Teď už bude všechno v pořádku, paní Rackhamová.“ Clara odhrne povlečení. „Teď si můžete klidně odpočinout.“ Za takovéhoho mechanického chlácholení Clara svou paní svleče a uloží ji do postele. Pak dá Agnes její oblíbený hřeben a Agnes si automaticky začne česat vlasy, hlavně v místech, kde se jí při pádu zacuchaly.

„Jak vypadám?“

Clara, která zrovna skládá negližé své paní na velikost povlaku na polštář, na chvíli ustane a zhodnotí ji.

„Krásně, madam,“ usměje se.

Její úsměv není upřímný, ostatně jako všechny její úsměvy; to

Agnes ví. Ale dělá to v rámci svých povinností velkomyslně a nemyslí to zle, což Agnes taky ví a je za to vděčná. Má se svou komornou nepsanou dohodu, že na oplátku za celoživotní zaměstnání Clara uspokojí jakýkoli její vrtoch, bude svědkem jakéhokoli fiaska, a přitom si jedinkrát nepostěžuje. Bude Agnes útěchou od svítání do půlnoci a občas i ve svízelných situacích v mezidobí. Agnes se jí bude moci svěřit s čímkoli, bez ohledu na to, jak je to pitomé, a když ji za hodinu požádá, aby na to zapomněla, ona si to zcela vydrhne z paměti, jako by šlo o mléko rozlité z nepozornosti.

Ze všeho nejdůležitější je ovšem to, že své paní bude napomáhat při porušování všech příkazů od těch dvou zlých mužů, doktora Curlewa či Williama Rackhama.

Život s Clarou skýtá Agnes hru, kterou může hrát zcela bezpečně, režim lehkého cvičení se shovívavou dobrou známostí. S Clařinou pomocí si znovu osvojí společenské dovednosti, které naléhavě potřebuje na londýnskou Sezónu. Například někdy Claru vyzve, aby dělala, jako že je ta či ona dáma, a společně přehrávají malé dramatické situace, aby si Agnes procvičila reakce. Ne že by Clařiny herecké etudy byly kdovíjak přesvědčivé, ale to Agnes nevadí. Příliš realistická imitace by jí mohla rozhodit.

Když si hebké vlasy rozčeše ke své spokojenosti, odloží hřeben a pohodlně se opře o polštáře.

„Claro: tu mou novou knihu o toaletě,“ nařídí jí tiše. Komorná jí ten svazek podá a Agnes ho otevře u kapitoly nazvané „Kterak se bránit proti Nepříteli“ – přičemž nepřitelem v tomto případě je stáří. Promne si tváře a spánky, drží se pokynů v textu jako klíště, ale dělá jí potíže mnout si pokožku „směrem opačným k tomu, jímž se vrásky hrozí rozvinout“, neboť ještě žádné vrásky nemá. „V případě únavy prostrídejte ruce,“ radí kniha – a ona se už rozhodně unavila. Ale jak může prostrídat ruce, když má pouze dvě? A jak má vědět, zda se svého obličejě dotýká správně, zda vyvíjí náležitý „pevný, jemný tlak“; a jaké následky bude mít, že nepoužívá zvláčňující přípravek, jak autorka doporučuje? Knižky se nikdy nevěnují tomu, co člověk skutečně potřebuje vědět.

Na další cvičení je už moc unavená, a tak obrátí stránku a podívá se, co se píše dál.

Vrásky se na pokožce obličejě dělají z téhož důvodu a stejným způsobem, jako se svrašťuje slupka jablka. Šťávy vysychají a dřev ovoce pod slupkou se scvrkává a smrskává...

Agnes knihu okamžitě zaklapne.

„Odnes to pryč, Claro,“ řekne.

„Ano, paní.“ Clara ví, co dělat: o kus dál na patře je speciální místnůstka, kam putují nechtěné věci.

Pak se Agnes pokradmu zadívá na šicí stroj.

Clare nic neujde. „Co kdybychom se zase pustily do vašich nových šatů, paní?“ navrhone. „To nejtěžší už máme za sebou, ne, paní?“

Agnesina tvář se rozzáří. Jaké je za takovýchto okolností požehnání, že má co dělat, čím zaplnit čas. Přece jen nezapomněla, že velmi brzy již bude muset přijmout doktora Curlewa.

Pro lásku Boží, proč odmítla Williamovu nabídku, že Beatrici odvolá? Byl ochoten to udělat – ochoten proběhnout domem a vyřídit se na ulici, kdyby bylo potřeba, aby ten vzkaz vzal zpátky! A ona ho odmítla! Šílenství! Ale když ležela na podlaze, měla nad ním na chvíli opojnou moc – moc opovrhout nabízenou olivovou ratolestí. Když se mu takhle postavila – přestože mu při tom pravda ležela u nohou –, byla to svým způsobem pomsta.

Agnes se zadívá na zpola dokončené šaty a představuje si, že ji zahalují jako hedvábná zbroj. Ostýchavě se na Claru usměje, a ten úsměv je jí opětován.

„Ano,“ řekne, „mám za to, že je mi dost dobře, abych se do toho zase mohla pustit.“

Za několik minut už vrčení šicího stroje přehlušuje tikání hodin. Kdykoli dokončí nějaký šev či sámek, přeruší ty dvě práci, vytáhnou šaty ze stroje a pověsí je na krejčovskou pannu. Odívají tu bezpohlavní figurínu znovu a znovu a ona pokaždé vypadá trochu ladněji, trochu ženštěji.

„My úplně kouzlíme!“ směje se paní Rackhamová radostně a skoro se jí daří zapomenout, že doktor Curlew je na cestě a v ruce v rukavici se mu houpe brašna.

Ale šití je víc než pouhé rozptýlení. Pokud má mít aspoň nějakou naději zúčastnit se napřesrok Sezóny, potřebuje přinejmenším čtvery další šaty, a přísambůh, příští rok se jí také *zúčastní*. Protože jestli něco otráslo Agnesinou vírou ve vlastní přičetnost, pak to, že se nemohla zapojit do Sezóny letos. A jestli něco může její víru obnovit, tak je to náprava tohoto poklesku.

Je pravda, že od narození byla šlechtěna k tomu, aby v ničem nijak zvlášť nevynikala krom toho, že se bude objevovat na veřejnosti a vypadat hezky. Ale proto nešije ty nádherné róby, tyto složité konstrukty, v nichž chce majestátně proplovat cizími domy. Účast na Sezóně je pro ni To, co nade vši pochybnost prokáže, že není blázen. Ve své nejistotě, kudy přesně vede dělicí čára mezi přičetností a šílenstvím, si Agnes totiž vybrala vlastní hranici. Pokud se jí podaří držet se na té správné straně, bude přičetná, což nejdřív uzná svět, pak její manžel a nakonec i doktor Curlew.

A co její vlastní názor? Ona sama se nepokládá ani za přičetnou, ani za blázna; ona je jednoduše Agnes... Agnes Pigottová, jestli vám to nevádí. Zadívejte se do jejího srdce a uvidíte krásný obrázek, jako modlitební kartičku zobrazující dívčí léta Panny Marie. Je to Agnes, ale ne tak, jak ji známe: je to Agnes, která nestárne, nemění se, je bez poskvrny, není ani Unwinova nevlastní dcera, ani Rackhamova manželka. Vlasy má hedvábnější, šaty nabíranější, poprsí jí zcela ustoupilo a její první Sezóna má ještě přijít.

Agnes si povzdychne. Ve skutečnosti od její první Sezóny uběhlo tolik let, že se jí na to ani nechce vzpomínat, a její ambice ohledně té příští jsou skromné. Její sen o postupu mezi horních deset tisíc, jenž vypadal zcela dosažitelně, když byla nevlastní dcerou lorda Unwina, se rozplynul – je totiž jasné, že William, pokud má vůbec nějakou budoucnost, se nikdy nestane slavným autorem, jak si kdysi představoval. Bude ředitelem voňavkářství – až se konečně přiměje k tomu, aby na sebe vzal odpovědnost – a pak, pokud hodně, hodně zbohatne, možná pomalu vystoupá po společenském žebříčku. Ovšem do té doby mohou Rackhamovi doufat nanejvýš v to, že se budou moci stýkat se spodním okrajem nóbl společnosti. Agnes to ví. Nelíbí se jí to, ale ví to a je odhodlána co nejvíc toho využít.

Takže nač se těší? Vůbec netouží po tom, aby ji muži pokládali za

krásnou. Něco takového může vést jen k neštěstí. Ani nedoufá v obdiv jiných žen; od nich očekává jen zdvořilou nonšalantnost a škodolibé klepy za svými zády. Popravdě řečeno, ona si ve skutečnosti nepředstavuje, že by se během příští Sezóny oddávala *jakémukoli* styku; naopak, hodlá tím vším proplout, aniž by si někoho příliš všimala, vypouštět z úst pouze ty nejprázdnější fráze a nenaslouchat ničemu, co by si žádalo víc než tu nej povrchnější pozornost. Ze zkušenosti ví, že tohle je zdaleka nejbezpečnější postup. Ze všeho nejvíc touží po tom blaženém stavu, kdy je trpěna mimo zdi svého pokoje, oblečená v šatech, které jsou hezčí než její notně potřísněné a mnohokrát prané noční košile.

„Až vás v těchhle šatech uvidí paní Whymperová,“ prohodí Clara, „tak zezelená závistí, paní. Potkala jsem ve městě její služku a ta mi řekla, že paní Whymperová prahne po tom, aby mohla nosit tento střih, ale už je na něj moc tlustá.“

Agnes se dětinsky zasměje; moc dobře ví, že jde skoro jistě o lež. (Clara neustále vymýšlí takovýchle věci.) Každou minutu jí je čím dál lépe; bolest hlavy polevuje; mohla by Claru dokonce požádat, ať roztáhne závěsy...

Pak se ale ozve zaklepání.

Clara nemá na vybranou, musí svůj kus šatů nechat sklouznout na podlahu a zanechat paní samotnou v hedvábí. Vstane a s omluvným úsměvem si pospíší vpustit dovnitř doktora. Do pokoje vpluje dlouhý stín.

„Přeji dobrý den, paní Rackhamová,“ pronese doktor a hladce vejde dovnitř. Navoněný vzduch této ženské svatyně je poskvřněn jeho nezaměnitelným pachem, vytlačen jeho mohutnou postavou. Položí si brašnu na podlahu vedle Agnesiny postele, usadí se na kraji matrace a kývne na Claru. To kývnutí znamená, že Clara je propuštěna; to kývnutí je rozkaz.

Agnes mezitím obrátila židli od šicího stroje k doktorovi. Dívá se, jak Clara odchází, a ví, že past sklapla, ale nemůže si pomoci, pořád se snaží zmítat se v jejích čelistech.

„Omlouvám se, že jste kvůli mně musel vážit takovou cestu,“ začne. „Protože bohužel – tedy bohudík pro *mne*, ale ne pro vás – je mi teď docela dobře. Jak vidíte.“

Doktor neodpoví.

„Od mého manžela bylo zajisté laskavé, že vás nechal zavolat...“

Doktor nakrčí obočí. Není z těch, kdo by nechali nedůslednost projít bez povšimnutí. „Ach, ale sám William se nechal slyšet, že jste trvala na mém příchodu.“

„Ano, ehm, za to se velmi omlouvám,“ odpoví Agnes a s hrůzou si všimne jeho zvyku lehce naklonit hlavu při čemkoli, co mu řekne, jako by nechtěl přijít ani o jedinou její směšnou lež. „Nejspíš mi v tom okamžiku bylo tak zle, že... že jsem se bála nejhoršího. Každopádně teď už jsem jako rybička.“

Doktor Curlew si opře pěstěnou bradku o sepnuté ruce.

„Mně připadáte velmi bledá, paní Rackhamová, mohu-li být tak smělý.“

Agnes se pokusí skrýt sílicí paniku upejřavým polovičatým úsměvem. „Ach, to ale může být pudrem, ne?“

Doktor Curlew se zatváří zmateně. Agnes ten pohled zná dobře a pokládá ho za ten nejhnusnější, nejnesnesitelnější pohled v jeho repertoáru.

„Nekladl jsem vám snad na srdce,“ ohradí se, „abyste se kvůli své kůži vyvarovala užívání kosmetických prostředků?“

Agnes si povzdychne. „Ano, doktore, kladl.“

„Popravdě řečeno jsem se domníval –“

„– že jsem se jich všech zbavila, ano,“ doplní ho.

„Takže...“

„Takže ano,“ povzdychne si, „pudrem na tváři to být nemůže.“

Doktor si přitiskne prsty k bradě a zhluboka se nadechne.

„Prosím, paní Rackhamová,“ apeluje na ni. „Já vím, že se nerada necháváte vyšetřovat. Ale to, co máte ráda a co je pro vás dobré, není vždy totéž. Mnohému ošklivému zhoršení jinak zvladatelné nemoci lze předejít, pokud je léčba nasazena okamžitě.“

Agnes se opře o opěradlo a zavře víčka. Nemůže už říct nic, co by mnohokrát předtím nepohořelo. *Jsem na vyšetření příliš unavená.* „Příliš unavená? Tak to musíte být nemocná.“ *Jsem na vyšetření příliš nemocná.* „Ale po vyšetření se vám uleví.“ *Vyšetřujete mě každý týden; přece by se nic nestalo, kdybychom to jen pro jednou nechali být, ne?* „To nemůžete myslet vážně; jen blázen by ochotně

přihlížel zhoršování svého zdravotního stavu.“ *Já nejsem blázen!* „Jistěže nejste. Proto vás žádám o dovolení, místo abych ignoroval vaše přání, tak jak bych ignoroval přání chovance léčebny.“ *Ale já jsem moc unavená...* A tak dále.

Je šílená, když si představuje, že ji doktor Curlew tyranizuje? Že si dovoluje více, než by si jakýkoli lékař dovolit měl? Ztratila už úplně přehled o světě tam venku – ušly jí významné změny v tom, jak lékaři mluví se svými pacienty? A co královna, i tu snad tyranizuje a zastrašuje její lékař? Toho by přece propustila, ne? Jak báječné by bylo říci doktoru Curlewovi, že jí jeho služby již nejsou zapotřebí, že je *propuštěn*.

Místo toho se jako vždy podvolí a zaujme pozici na posteli. Doktor roztáhne závěsy, aby mu na práci svítilo slunce. Agnes se zaměří na shluk zhašených svíček a na jejich pahýlech počítá kapky ztvrdlého vosku. Ztratí přehled, začne znovu, opět ztratí přehled, a celou dobu se snaží nevnímat elektrizující strach, který proudí jejím tělem od prstů na nohou až ke kořínkům vlasů, jak doktor Curlew zvedne negliže nad jejíma nohama.

William Rackham zatím nejdřív zaklepe, pak zazvoní u dveří paní Castawayové a netrpělivě čeká, až se otevřou. Vlhké poryvy větru ho tahají za nohavice; vyšňořené rajdy si ho prohlížejí a pak proplouvají kolem něj. Kůže na hlavě ho svědí ze všeho oleje, který si včesal do vlasů. Uteče minuta: vida, je to tu stejná mizérie jako v jeho domě!

Po další minutě se ozve zvuk odsouvané zástrčky. Z úzké škvírky na něj vyhlédne ženské oko lesknoucí se nedůvěrou.

„Sugar nejni volná.“ Nevrlý hlas Amy Howlettové. „Rači byste měl možná přijít pozdějc.“

„Popravdě řečeno bych si přál promluvit s vaší... s paní Castawayovou,“ odpoví William. „V čistě obchodní záležitosti.“

„Žádný jiný než vobchodní záležitosti se tu ani nevodbejvaj,“ zasměje se dívka jízlivě.

Williamovi zůstává rozum stát nad tím, jak by někdo mohl políbit a obejmout stvoření tak cynické, a zkusí to znovu: „Důtklivě vás žádám... mám něco, co paní Castawayovou bude jistě velmi zajímat.“

Načež slečna Howlettová otevře dveře dokořán; už je k Williamovi obrácená zády.

V salónu paní Castawayové je vše víceméně tak, jako když se tam William – *pan Hunt* stavil naposledy. Stejně jako předtím na něj zapůsobí desítky reprodukcí s Marií Magdalenou na zdech, plápolající oheň v krbu a sama paní Castawayová, usazená za stolem a celá oblečená v šarlatu. Po slečně Lesterové a jejím cellu tentokrát není ani stopy; její židle stojí neobsazená. Amy Howlettová se odšourá na svou židli, s hlasitým zašustěním pomačkaných sukní se usadí a potutelně teď sleduje, jak se William blíží. Ruce jí visí u těla, hlavu má zvrácenou dozadu, potáhne kouř a pak udělá něco nevidaného: otevře rty a zažongluje s cigaretou, kterou má přilepenou ke špičce jazyka, skoro ji spolkne a pak ji stále zapálenou chytí mezi zuby. Znovu potáhne. Ani při tom nezamrká.

„Vážně doufám, že Amy prominete její způsoby,“ povzdychne si paní Castawayová a posunkem Williamovi naznačí, aby se posadil do křesla. „Pro některé naše návštěvníky mají velké kouzlo.“

Amy se samolibě usměje.

„Já určitě nechci nikoho pohoršovat, pane... pane...“ Nedokáže si vzpomenout na jeho jméno, a tak pokus o slušné chování vzdá, pokrčí rameny a zadívá se jinam.

„Hunt,“ napoví jí William. „George W. Hunt.“

Paní Castawayová přivře oči, přimhouří je tak, že zarudlá bělma skoro zmizí a zůstanou jen ty tmavé části lesknoucí se jako vycucaná lékořice. Je větší, než si ji pamatoval, a působivější.

„Tak co pro vás můžeme udělat, pane Hunte?“ zabrouká a namalovaná ústa se jí při vyslovení samohlásek zkrabatí. „Nečekali jsme, že se vrátíte tak brzy.“

William se zhluboka nadechne, nakloní se dopředu a začne jí předestírat svůj návrh. Mluví seriózně, rychle, nervózně. Jeho pan Hunt je ostýchavý, ale bohatý muž. Zdroj jeho bohatství? Inu, je celkem tichý, neřkuli spící partner ohromného nakladatelství, hrubý příjem 20 000 liber ročně, titulů vydává tolik, že by je ani nedokázal vyjmenovat, ale jsou mezi nimi díla Macaulayho, Kenelma Digbyho, Sheridanana Le Fanu a Williama Ainsworthe. Popravdě řečeno, za...

(vytáhne na světlo stříbrné hodinky) čtyři hodiny má schůzku se starým kamarádem Wilkiem – Wilkiem Collinsem. Ale nejdřív...

Vykládá, ale krom toho si dává pozor, aby kladl otázky. Chce-li člověk perspektivnímu obchodnímu partnerovi vnutit svou vůli, pak je zásadní, aby mu kladl otázky (aspoň to Henry Calder Rackham ustavičně zdůrazňuje v dopisech, které si William přečetl až nyní). *Klat' otáski*, vybízí ho starý pán, *dej najevo pochopení pro těžkosti člověka se kterým chceš obchodovat a pak mu předhoť řešení*. William pluje plnou parou vpřed, čelo se mu rosí potem, slova se mu linou ze rtů. *Nemlč, aby ten druhý nemohl do ticha zasít pochiby*, to je další rada, kterou staroch ustavičně omílá. William tedy nezmlkne ani na chvíli. *Dívej se druhému do očí*. William se paní Castawayové dívá do očí a připadá mu, že se minutu po minutě přibližuje cíli. Ona je čím dál upřímnější, když z ní mámí částky; seriózně přikyvuje, když jí vykládá, jak tyto částky hodlá navýšit.

„Takže,“ shrne to William nakonec. „Zvážíte mou nabídku exkluzivního patronátu nad Sugar?“

Na což paní Castawayová odpoví: „Je mi líto, pane Hunte, ale ne.“

Šokovaný William se zadívá na Amy Howlettovou, jako by očekával, že vyskočí na jeho obranu. Amy ovšem sedí na židli křivá jako paragraf, šťárá se za nehty, a přestože má obvykle sokolí oči, teď jen neškodně švidrá.

„Ale proč proboha ne?“ zvolá. Snaží se nezvyšovat hlas, bojí se, aby ho nějaký schovaný vyhazovač nečapl za límec. „Nedokážu si představit, co vás vede k vašim námitkám.“ (Co by mu poradil Henry Calder Rackham? *Zopakuj tomu člověku co ti zrovna řek.*) „Řekla jste mi, že během průměrného večera Sugar přijme jednoho dva, nanejvýš tři pány. A já vám tu nabízím, že vyrovnám útratu za tyto tři schůzky. Sugar zaplatím jakoukoli částku, kterou bude pokládat za přiměřenou. Zisk vám zůstane stejný, jen bude pocházet od jednoho muže, a ne od několika.“

Místo aby paní Castawayová spráskla vráscité ruce v opožděném prozření, zareaguje na Williamovu žádost způsobem, který ho vyvede z míry. Prohrabe jeden šuplík psacího stolu a vytáhne svazek nepoddajných papírů. Pak si vezme velké mosazné nůžky a zkusmo

jimi zastříhá.

„Tyhle záležitosti jsou složitější, než byste si mohl myslet, pane Hunte,“ zamumlá a rozloží papíry před sebe na stůl. Očima těká, rozděluje pozornost mezi Williama a úkol, kterému by se očividně opět ráda věnovala. „Za prvé, jsme malý dům a aritmetika je proti nám. Pokud bude zcela vyřazena jedna třetina naší renomované nabídky –“

U dveří zazvoní zvonec a oba se zachvějí.

Amy Howlettová zaúpí a zadívá se do stropu. „Kde je ten kluk?“ povzdychne si, pak se s trhnutím zvedne ze židle.

„Pane Hunte, musím se omluvit,“ řekne paní Castawayová, když se Amy opět vyřítí ke dveřím namísto spícího Christophera. „Máme tady takový malý zvyk, že žádný gentleman by za žádných okolností neměl vidět druhého. Buďte tedy tak laskav a jen na chvíličku zůstaňte ve vedleším pokoji...“ ukáže nůžkami.

Ona mateřsky kývne a on poslechne.

„Bolí to jen proto,“ říká doktor Curlew právě v tu chvíli, „že se vzpíráte.“

Otře si prsty bílým kapesníkem, strčí si ho do kapsy, skloní se a zkusí to podruhé. Paní Rackhamová ho skutečně nutí, aby si svůj honorář tvrdě zasloužil.

Sugar ne, Sugar ne, ty darebáku, ty svině, křičí v duchu William. Stojí ve vedlejší místnosti, ošívá se a tiskne ucho ke dveřím. Není volná. Ty sis to rozmyslel. Opadla ti erekce.

„...příliš brzy...“ zaslechne paní Castawayovou.

„...Sugar...“ zazní mužská odpověď.

Williama se zmocní takový odpor k neznámému, že se mu zježí chlupy na zátylku. Nejradši by vyběhl ze skrýše a napadl svého rivala, zatloukl ho do podlahy.

„...není nouze o jiná potěšení...“

Srdce mu bije jako splašené; cítí, že jeho budoucnost balancuje na okraji nad závratnou propastí a čeká, až bude zachráněna nebo svržena. Jak je to vůbec možné? Ještě před několika dny Sugar ani neexistovala. A on tu teď stojí se zatátnými pěstmi a skoro by pro ni zabíjel!

Ale krveprolití nakonec nebude třeba. Muž v salónu se nechal odbýt slečnou Howlettovou. Dobře mu tak, lumpovi jednomu. William doufá, že z něj vytluče duši za to, že se odvážil požádat o Sugar.

„...takže žádné víno... chápu, že spěcháte... jako tisíc a jedna noc vměstnaná do pár minut...“

William slyší melodii peněžní transakce. To je zvláštní, jak řeč není skrz zavřené dveře skoro slyšet, zatímco cinkání mincí zní tak jasně!

„Pane Hunte?“

Díky Bohu.

Teprve teď si William všimne, v jaké místnosti se to skrýval: v malé ošetřovně, dobře zásobené obvazy a lékovkami. Také lahvemi silného alkoholu, prostředky na vyvolání potratu opatřenými nálepkami se zkříženými kostmi a dětskými lebkami a navoněnými dezinfekčními prostředky, které vyrábí... vyrábí... (nahlédne blíže, čistě pro případ, že by zahlédl znak růže nebo zdobné „R“) ... firma Beechams.

„Pane Hunte?“

„Paní Rackhamová?“

Agnes Rackhamová, jež o mnoho mil dál leží na posteli, se převálí na bok, aby v ní doktor Curlew dosáhl hlouběji.

„Dobře,“ zamumlá zamyšleně. „Děkuji vám.“ Snaží se najít Agnesino lůno, které by se dle jeho předchozích zkušeností mělo nalézat přesně čtyři palce od zevního otvoru. Jeho prostředník měří přesně čtyři palce (on si ho totiž změřil) a doktora Curlewa zaráží, že nedosahuje úspěchu.

„Narážela jste na... komplikace, které jsem nevzal v potaz?“ nadhodí William.

„Je jich mnoho, mnoho,“ povzdychne si paní Castawayová. Poněkud nepříjemně se už zase věnuje výstřižkům, stříhá kusy papíru, které z Williamova křesla vypadají jako stránky vytrhané z knih. „A právě mě napadla další: náš dům sice nemá smlouvu s hostincem U krbu, ale rozhodně nás spojuje... pouto vzájemné úcty. Znáte hospodu U krbu? Ach ano, samozřejmě.“ Opět od něj sklopí

oči a vede nůžky podél zakřivené čáry. „Vy, pane Hunte, umíte docenit kvality Sugar a snadno nahlédnete, že U krbu je pokládána za lákadlo – nebo tahák, chcete-li. Přinejmenším si to myslí majitelé. Takže jim děláme laskavost, která se sice nedá přesně změřit penězi, ale je přesto cenná. Kdyby však Sugar... zmizela – a to ze *sebelichotivějšího* důvodu, pane Hunte – hostinec U krbu by se jistě pokládal za ochuzený, chápete?“

Z papíru se vyloupila malá lidská postava, bílá na Williamově straně, rytinově šedá na straně paní Castawayové.

Ta ženská je blázen, táhne mu hlavou, když sleduje, jak se na stůl snáší světice se svatozáří, vytržená z papeženské obrázkové knížky. Jak může člověk vyjednávat s bláznem? Přesvědčil by ji lépe, kdyby jí prozradil své skutečné jméno? Co by na duševně vyšinutou ženu, která ze svých knih vykuchává Magdaleny, udělalo větší dojem – autentický dědic slavného voňavkářského koncernu, anebo vymyšlený partner v prestižním nakladatelství? A jak to k čertu myslela s tím hostincem U krbu? Má jí jednoduše dát úplatek, nebo od něj čeká, že koupí celou tu zatracenou hospodu?

Dotlač toho člověka ať řekne Ano, stačí jednou – to mu jeho otec pořád podtrhává zeleným inkoustem. *Všechno ostatní jsou detaily.*

„Madam, to jsou jistě jen detaily,“ prohlásí. „Nemohli bychom...“ (šťastná inspirace) „nemohli bychom sem dolů zavolat Sugar samotnou? Při vši úctě k námitkám, které jste tu vznesla, madam, je v sázce její budoucnost...“

Paní Castawayová zvedne další list papíru. Tento na prázdném rubu nese nezaměnitelné razítko soukromé knihovny.

„Pane Hunte, je tu ještě jedna věc, kterou jste nevzal v úvahu. Neuvážil jste totiž, že by Sugar mohla upřednostňovat – promiňte, nechci se vás dotknout – že by mohla upřednostňovat *rozmanitost*.“

William to nechá být; poznal už, že by mu rozhořčení nijak nepomohlo.

„Madam, já vás žádám – zapřísahám vás –, dovolte Sugar, aby mluvila sama za sebe.“

Předej mi ji, předej mi ji, opakuje si v duchu a nesmlouvavě hledí do očí bordelmamá. V životě si nepřál nic vášnivěji; vroucnost jeho touhy ho uvádí v úžas. Jestli dostane tohle, do konce života už Boha

nepožádá o nic jiného.

Paní Castawayová vyvlékne prsty z nůžek, odsune židli dozadu, vstane. Ze stropu se pohupují tři hedvábné provazy; zatáhne za jeden. Koho zavolá? Vyhazovače, který ho vykáže ven? Nebo Sugar? Oči paní Castawayové nic neprozradí.

Bože, tohle je zatraceně náročnější než získat Agnesinu ruku, napadne Williama. Kdyby jen ta šílená stará kuplířka byla připravená zariskovat s ním, tak jako to udělal lord Unwin!

Sedí ve vykřičeném domě paní Castawayové, čeká, až se objeví buď Sugar, nebo urostlý vyhazovač, a vzpomene si, jak byl vyzván, aby zašel za tím starým nadrátovaným aristokratem do jeho kuřáckého salónu, a jak mu tam lord nad portským přečetl podmínky sňatku Agnes Unwinové s váženým panem Williamem Rackhamem. Vzpomíná si, že právní detaily byly zcela nad jeho chápání, takže když lord Unwin skončil a blahosklonně mu položil otázku typu „Nuže, jak vám to vyhovuje?“, nevěděl, co na to říci. „Znamená to, že jste ji *dostal*, pomáhej vám Bůh,“ objasnil mu lord Unwin a nalil mu dalšího panáka.

A teď už vidí stín na schodech... Je to...? Ano! Je to ona! V modrém keprovém negligé a trepkách, s rozpuštěnými zacuchanými vlasy, pořád rozespalá, chudinka, a na hrudi pocákaná kapkami vody, které se na negligé rozpily do tmavých skvrn. Jeho srdce, jež bylo ještě před chvílí plné myšlenek na vraždu paní Castawayové, najednou překypuje něhou.

„Podívejme, pan Hunt,“ řekne Sugar měkce a zastaví se na půli cesty dolů. „Velmi mě těší, že se s vámi zase tak brzy shledávám.“ Omluvně ukáže na své *déshabillé*. Průvan na schodech jí sfoukne prameny vlasů přes tváře a odhalené hrdlo. Jak si předtím mohl nevšimnout, že má abnormálně tenký krk? A její rty: jsou tak bledé a suché, jako útržky krajky – nepije dost! Jak rád by do těch rtů vemnul balzám, a ona by zatím líbala jeho prsty...!

„Pan Hunt má pro tebe nabídku, Sugar,“ pronese paní Castawayová. „Pane Hunte?“

Ta čarodějnice jedna stará! Ani Sugar neřekla, ať se posadí – jako by jeho nabídka byla tak směšná, že ji dívka dozajista odmítne dřív, než sejde k patě schodů. Ale on a Sugar si vymění pohled, který mu

dodá odvahy; ten pohled říká: *My dva, ty a já, se známe, že?*

Zdvořile jí pokyne, aby se usadila, a ona si sedne na židli slečny Lesterové. Zopakuje svůj malý proslov, tentokrát však odpadá protivná nutnost adresovat ho paní Castawayové, a tak mluví přímo k Sugar (ta má oči pořád ospalé; rty si olizuje ostrým červeným jazykem, stejným jazykem, který... Soustřeď se, Rackhame!). Mluví méně nervózně než předtím; když opakuje smyšlenky, jimiž opřel George W. Hunta, vymění si s ní tajný úsměv, jímž se ujistí, že tohle už chápou jako součást své důvěrné historie. Když ale dojde na počty, je přesvědčivý a přesný. Čistě z diplomatického hlediska se zmíní o pochybnostech paní Castawayové a zahrne je do svého líčení. Ujistí je, že všichni z toho vyjdou bohatší; nikomu to nebude ani v nejmenším na obtíž.

„Ještě jste ale neřekl,“ namítne stará žena z protějšího konce místnosti, „co zaplatíte Sugar.“

William sebou trhne. Ta otázka mu připadá hrubě necitlivá – a navíc jí po tom nic není. Tohle není nějaký laciný bordel!

„Zaplatím jí cokoli,“ prohlásí, „co ji učiní šťastnou.“ A skoro nepostřehnutelně kývne k Sugar, aby dal najevo, že to myslí vážně.

Sugar několikrát mrkne, jednou rukou si prohrábne kštici neukázněných oranžových vlasů. Po té kanonádě fakt a čísel zůstala trochu otřesená, jako by se ráno probudila k rozpravě o *Zásadách politické ekonomie* Johna Stuarta Milla, a ne k uvařenému vajíčku. Konečně otevře ústa a promluví.

„Tak dobře, pane Hunte,“ řekne s potutelným úsměvem. „Jsem svolná.“

Ano! Řekla ano! Rackham se sotva dokáže ovládnout. Ale musí, musí. Dětské nadšení by mu neslušelo; má být nakladatel!

Takže skloní hlavu k psacímu stolu paní Castawayové a sleduje, jak píše smlouvu, *tohoto čtyřiaadvacátého dne listopadu 1874*. Plýtvání inkoustem a energií: kdyby jen věděla, že by podepsal cokoli včetně papíru, na němž by stálo jen to jedno slovo: Cokoli! Ale ona chce víc. Čte, co plyne z jejího pera, musí uznat, že písmo má nanejvýš elegantní a ladné... *dále jen „Dům“*... Všemohoucí bože! Už teď dokáže odhadnout, že se ho pokusí převézt... ale co na

tom záleží? V porovnání s bohatstvím, které již záhy bude jeho, bude dopad její hrabivosti liliputánský.

Každopádně kdyby se rozhodl smlouvu nedodržet, co by tak mohla dělat? Hnat vymyšleného muže k soudům Kurevstva? Koruna projednává případ „Castawayová“ versus „Hunt“? Přestaň škrábat, ženská, a nech místo na podpisy!

S časovým odstupem byla smlouva, která mu zajistila Agnesinu ruku, pozoruhodně liberální – kladla na něj mnohem menší nároky než tahle. U předmanželské smlouvy by člověk očekával jistou míru rodičovské starostlivosti, ale když o tom tak teď William přemýšlí, lord Unwin jí u Agnes příliš neprokázal. Její věno nebylo žádné velké jmění – nic, co by mladá žena nedokázala utratit za jeden dva roky – a nebylo vůbec stanoveno datum, kdy má William přijít k prostředkům, které mu umožní žít z renty. Rovněž ve smlouvě nebyla ani zmínka o tom, kolikero módních šatů je William povinen své manželce zajistit, a jediná záruka, že se na Agnesině životní úrovni nic nezmění. Lordu Unwinovi bylo zjevně lhostejné, že by jeho nový zeť mohl Agnes připravit o její róby, šperky, knihy, služebnictvo. Sice to neřekl nahlas, ale umyl si nad ní ruce – bezpochyby protože ten mazaný starý ochlasta už věděl, jaký jed rozežírá příčetnost jeho nevlastní dcery.

Z domu se slabě donese prásknutí dveřmi: to odchází ten chlap od slečny Howlettové. William se podívá úkosem na Sugar, ale ta je pohroužená v křesle, hlavu má složenou v ohbí loktu, oči zavřené. Rukáv negligé jí spadl a odhalil tak bílou kůži jejího předloktí, na kterém vyskákaly modřiny v podobě otisků prstů. Jistě jeho vlastních – *anebo ne?* Zamává s ním, když si uvědomí, že tato smlouva nezáleží jen na tom, jak ty dvě ženy budou věřit jemu, ale i na jeho důvěře v ně. Co jim zabrání provozovat dál řemeslo za jeho zády? Nic, pokud si nedá tu práci a nebude nepředvídatelný, nikdy jim nedá dopředu vědět hodinu svého příchodu... Je blázen, musel se zbláznit – a přece mu v koutcích úst cuká úsměv, když se rozmáchle podepíše falešným jménem na toto ujednání s bordelmamou a nevěstkou.

„Je mi velkým potěšením,“ prohlásí a vytáhne deset guinejí z odprodeje pár osobních věcí, které už Agnes dlouho neužívá, „stvrdit naši dohodu.“

Paní Castawayová přijme peníze a zničehonic její tvář vypadá prastaře a unaveně.

„Jistě si dokážete představit větší potěšení než podepsat se svým jménem, pane Hunte,“ řekne. „Vzbud' se, má milá Sugar.“

Agnes upírá pohled na malé slonovinové knoflíky na skřínce u postele a pozorně si všímá každého malého vrypu a škrábance na jednom každém z nich. Stín doktorovy hlavy jí padá přes tvář; jeho prsty již nejsou v ní.

„Bohužel ne všechno je tak, jak by mělo být.“

Ta slova připomínají Agnes klábosení, které člověk zaslechne při čekání na vlak z protějšího nástupiště. Začíná snít, oči se jí zavírají a její tvář se leskne potem. Ten sen se jí už zdál ve spánku mockrát, ale ještě nikdy, když byla vzhůru. Sen o cestě...

Ale doktor Curlew mluví, snaží se ji zavolat zpátky. Jemně, ovšem pevně dloubá do místa na obnaženém břicho paní Rackhamové.

„Cítíte ten bod tady? Kde se dotýkám? Tam se pohnulo vaše lůno, mnohem výše, než by mělo být, což je spíš... tady.“ Jeho prst klouže dolů k pahrbku blond chlupů, na něž Agnes pohlédla tak dvacetkrát v celém životě, pokaždé s hanbou. Tentokrát ovšem nemá co cítit nějakou hanbu, neboť doktorův prst neklouže (jak to vnímá ve svém snu) po jejím těle, nýbrž po jiném povrchu kdesi mimo něj: třeba po okenní tabulce. Je ve vlaku, ten zrovna vyjíždí ze stanice a někdo na nástupišti se zvenčí prstem dotýká skla jejího kupé.

Agnes zavře oči.

Nahoře v pokoji vykřičeného domu si William odepíná límeček a Sugar mu zatím klečí u nohou. Tváří se tiskne k poklopci jeho kalhot.

„R-r-r-r,“ přede.

Knoflíky Williamovy košile jsou tuhé; vzal si tu nejlepší, aby na paní Castawayovou udělal dojem. Zápolí s jejich rozepínáním a přitom mu pohled padne na sekretář, na němž se stejně jako předtím vrší papíry. A na první pohled to jsou mužské papíry, žádné listy tónovaného rýžového papíru a obálky s květinovými vzory, žádné svázané recepty a homilie ilustrované pruděnými akvarely, žádné

hádanky či hlavolamy z bulvárních plátků. Ne, tyhle počmárané, pokaňkané a pomačkané papíry leží Sugar na stole halabala ve štosech mezi ohořelými svíčkami. A úplně nahoře leží tištěný pamflet, jehož hustě vysázený text je na okrajích zbrzděný tuší psanými poznámkami.

„Netuším, na čem to pracuješ, ale vidím, že to je pěkná dřina,“ poznamená.

„To není nic zajímavého pro chlapa,“ zamumlá a něžně mu zatne ruce do hýždí. „Pojďte, vezměte si mě.“

Závěsy postele jsou již sepnuté dozadu jako opona v divadle. V zrcadle na čele postele sleduje William svůj odraz, jak v závěsu za Sugar klopýtá do zmuchlaných peřin, které jsou pořád cítit po něm a po ní.

„Z kundičky mi úplně kape, jak po vás toužím, pane Hunte,“ zaseptá.

„Ne, vážně mi říkej Williame a tykej mi,“ nabídne jí. „A musím tě ještě jednou ujistit: opravdu už nemusíš pracovat na ničem krom...“

„Mmm, ano,“ zamručí a stáhne ho do postele vedle sebe. Zvedne volnou měkkou látku svého negliže a hodí mu ji přes hlavu; on se sice ošije, ale ona mu ji těsně přetáhne a uvězní ho na svém bříšku. Horce a vlhce jí dýchá na kůži; cítí, jak se prokutává nahoru, ke světlu u jejího krku.

„Ááááh, ještě ne,“ zavrká a přes látku ho zadrží. „Moje prsa po tobě úplně hoří.“

Začne ji lízat – díkybohu jemně. Někteří muži jí v minulosti šli po bradavkách, jako by se snažili vlastními zuby vytáhnout ze sudu s vodou jablka. Rty tohoto muže jsou měkké, jazyk má hladký, jeho zuby takřka necítí. Je tak neškodný, jak jen chlap může být, a má spoustu peněz v hotovosti. Jestli chce její jméno na smlouvě, hmm, proč ne?

Ale proboha, bude se muset postarat, aby neviděl, co to má na psacím stole. Matka ji vážně překvapila, když zatáhla za šňůru tak brzy. Tvrdě spala, snila s hlavou zavrtanou do polštáře. Jak by od ní mohl někdo očekávat, že ji ještě rozespalou napadne uklidit si stůl? Zmohla se nanejvýš na to, že se dostala dolů, aniž by si srazila vaz. A kvůli čemu? Nikdo jí snad nemůže mít za zlé, že neuhádla, že má

odpřísáhnout věčnou věrnost jednomu muži...

Ale stejně bude muset být v budoucnosti opatrnější: její papíry nemůžou být takhle venku, aby v nich mohl čmuchar. Co má teď na stole úplně nahore? Snaží si to představit a zároveň zvedne negligé, aby se její muž mohl trochu nadechnout... Mohl by to být ten malý hnusný pamflet o... panebože, ano! Zesiná při pomýšlení na to, do čeho by mohl strčit nos, kdyby ho neodvedla.

Na sekretáři jí leží lékařské pojednání ukradené z čítárny veřejné knihovny v Trevor Square. Text samotný by ho nijak nepřekvapil; nejspíš už to všechno někdy viděl:

Žádná žena se nemůže stát seriózní myslitelkou, aniž tím fatálně ohrozí svou roli ploditelky a matky dětí. Až příliš často je taková „intelektuálka“ mladá, tělesně postižená žena nebo de facto hermafrodit, byť by jinak mohla být zdravou manželkou.

Neposlouchejme tedy vábivé hlasy sirén, které nám nabízejí spoustu ženské intelektuální práce za cenu zakrslého, oslabeného a neduživého pokolení. Zdravá a provozuschopná lůna jsou budoucnosti užitečnější než jakékoli množství ženských klikyháků.

Ne, její nový mecenáš nesmí za žádnou cenu vidět nikoli text samotný, ale ručně psané poznámky Sugar na okrajích: třeba *Pompézní blb!* nebo *Tyranie!* případně *Omyl, omyl, omyl!* a pod tím načmáraný pokaňkaný vzteklý závěr: *To ještě uvidíme, ty podělaný starý troubo! Brzy přijde nové století a ty a lidi tvého druhu budete všichni MRTVÍ!*

Při prohrabování přihrádek brašny a hledání krabičky s pijavicemi zahlédne doktor Curlew pod postelí pacientky obálku časopisu, který jí neschválil. (Jde o *London Periodical Review* a Agnes ji čte z naprosto nevinného důvodu – chce totiž vědět, co si má myslet o nových obrazech, které nemohla zhlédnout, o nové poezii, kterou nečetla, a o nedávné historii, již nemohla být svědkem, pro případ, že by ji v příští Sezóně někdo zaskočil těžkou otázkou a chtěl po ní názor.)

„Promiňte, paní Rackhamová,“ osloví ji; dosud netuší, že ho už neslyší. Má tu pohoršující tiskovinu v ruce a zvedne ji Agnes přímo

před oči. „Je to váš časopis?“

Nečeká na odpověď; jeho výtky je nepřístupná nějakým omluvám. Ani by nezareagoval jinak, kdyby onou tiskovinou nebyla *London Periodical Review*, ale *Stín Ashlydyatu* od Ellen Woodové nebo podobný brak. Nadmíru napínavé čtení, nadmíru náročné čtení, nadmíru sentimentální čtení, přílišné mytí, příliš mnoho sluníčka, těsné korzety, zmrzlina, chřest, nahřívací lahve: toto jsou mimo jiné příčiny onemocnění lůna. Ale na tom nesejde, on má lék.

Doktor Curlew si kritickým okem chvíli prohlíží bílý proužek kůže za Agnesiným uchem, načež tam velmi přesně umístí první pijavici. Agnes si tuto nevhodnou chvíli zvolí k vykuknutí ze sna, zda se svět mezitím nestal zase bezpečným. Zpozoruje, jak se k ní vzduchem nese pijavice sevřená v kleštičkách. Ještě než se může stáhnout do nevědomí, pocítí studený dotyk nástroje za uchem, a přestože necítí, jak pijavice začala sát, představuje si vodnatou spirálu krve plovoucí jejími útroby k její hlavě, jako nějakého karmínového červa ve viskózním prostředí. Ale to už je zpátky ve snu a tou dobou, kdy doktor Curlew nanese druhou pijavici, se osobní vlak již dal opět do pohybu.

Doktor jí jemně obrátí hlavu na polštáři o sto osmdesát stupňů, neboť proces se musí opakovat na druhé straně.

„Pardon, paní Rackhamová.“

Agnes se nepohne: její cesta se přehoupla do konce. Dva staří muži nesou její nosítka z konečné stanice hluboko v srdci venkova k branám Kláštera zdraví. Vyběhne jeptiška a otevře bránu, ohromnou železnou bránu, která šustí břechťanem a proskurníkem. Staří pánové jemně položí nosítka na sluncem zalitou travu a smeknou čapku. Jeptiška poklekne vedle Agnes a položí jí chladnou dlaň na čelo.

„Dítě drahé, dítě drahé,“ plísni jí s láskyplnou roztrpčeností. „Copak jen s tebou uděláme?“

Po ukojení vášně si William může prohlédnout svou kořist blíž, studovat ji v láskyplném detailu. Leží mu stulená v náručí, podle všeho spí, řasy se jí ani nepohnou. Prsty jí projíždí vlasy, kochá se všemi nečekanými barvami, které nalézá ukryté v té rudé: proužky ryzího zlata, plavé kudrlinky, jednotlivé pramínky tmavé kaštanové

hnědi. Něco jako její pokožku ještě nikdy neviděl: na všech končetinách a na bocích a břichu má... jak tomu říkat? Tygří pruhy. Spirálovité geometrické vzory odlupujících se suchých šupinek, které se střídají se zarudlou kůží. Jsou symetrické, jako by jí kůži zbrzdil metodický estét nebo africký divoch. (Kdyby tu byl doktor Curlew, mohl by říct Williamovi a vlastně i Sugar, že trpí nezvykle generalizovanou psoriázou, která z diagnostického hlediska místy přechází ve vzácnější a efektnější nemoc zvanou ichtyóza. Býval by jí mohl předepsat drahé masti, jež by na prasklinky na ruce Sugar nebo na odlupující se pruhy na jejích stehnech neměly většího účinku než levný olej, který již užívá.) Williamovi ten vzor připadá okouzlující, příhodné znamení její animální povahy. A také je cítit jako zvíře: aspoň takhle si zvířecí pachy představuje, protože není žádný milovník zvířat. Její pohlaví oplývá aromaty, chlupy na Venušině pahrbku se jí kroutí potem a spermatem.

Trošku zvedne hlavu, aby lépe viděl na její ňadra. Vleže to vypadá, jako že má skoro plochý hrudník, ale bradavky má plné a nezaměnitelně ženské. (A když je obrácená na druhou stranu, je tam toho dost, aby se mohl chytnout.) Popravdě řečeno je nadšený z každého jejího centimetru; skoro jako by nebyla stvořena k ničemu jinému než přivést ho k orgasmu.

Sevře jí rameno, aby ji probudil a mohl jí položit otázku, kterou převaluje v hlavě už bezmála hodinu.

„Sugar?“

„Mmm?“

„Máš... Máš mě ráda?“

Chraplavě se zasměje, obrátí hlavu k té jeho a přitulí se k jeho tváři.

„Ach Williame, jissstě,“ odpoví. „Jsi přece můj zachránce. Můj hrdina...“ Vezme jeho genitálie do drsných dlaní. „Sotva mohu věřit tomu, jaké mám štěstí.“

William se protáhne, malátně zavře oči. Ona si pokradmu kouše odlupující se kůži na rtech, klínovitou šupinku, která už co nevidět odpadne. Musí ji nechat, nebo to bude krváčet. O kolik peněz si řekne tentokrát? Jeho velká měkká ruka spočívá na jejím prsu, jeho srdce bije o její ostrou lopatku. Na tváři má William šťastný výraz.

Napadne ji – no, vlastně ne, měla takové podezření od té chvíle, co mu poprvé pohlédla do očí – že přes všechnu jeho hranou prostopášnost je to dítě hledající teplou postýlku, v níž by se mohlo vyspat. Když mu nyní ulízne mastné zlatavé kudrny ze zpoceného čela, dá jí na oplátku cokoli, oč si řekne.

Zhluboka teď oddychuje, skoro už o sobě neví, když se ode dveří ozve tiché, váhavé zaklepání.

„Co to ksakru...?“ zamumlá.

Ale Sugar to zaklepání zná.

„Christophere!“ zavolá polohlasem. „Co se děje?“

„Moc se vmlouvám,“ ozve se hlas toho kluka skrz klíčovou díрку. „Ale mám vzkaz od paní Castawayové. Pro pána. Mám mu připomenout – kdyby na to třeba jako zapomněl – že má schůzku. S panem Wilkiem Collinsem.“

William se obrátí k Sugar a usměje se.

„Povinnost volá,“ řekne.

O několik hodin později ucítí Agnes Rackhamová Clařiny ženské ručky, jak ji mechanicky hladí přes povlečení, ale je tak ponořená do svého snu, že je nepoznává.

Sen dospěl ke svému nebeskému závěru a teď začal zase od začátku. Je na cestě do Kláštera zdraví: vlakové kupé je připravené speciálně pro ni a tak, aby co nejvíce připomínalo její pokoj; leží na lůžku u okna, stěny jsou náležitě vytapetované a visí na nich záramované portréty její matky a otce.

Zvedne se z polštáře a zadívá se na nástupiště kypící životem – cestující pobíhají sem a tam, mladí nosiči se potácejí pod tíhou kufrů, holubi třepetavě vylétají k vyklenutému stropu a na vzdáleném nástupišti, které je nejbližší ulici, netrpělivě podupávají koně zapraženi k drožkám. Ten nechutný chlap, který jí klepal prstem na okno, je pryč a místo něj k ní zajde usměvavý starý přednosta stanice a zavolá na ni skrz sklo:

„Jste v pořádku, slečno?“

„Ano, děkuji,“ odpoví a uloží se zpátky na polštář. Venku zazní píšťalka a vlak se dá do pohybu, ani to netrhne.

Ještě o hodinu později se William Rackham, usazený v pracovně,

prohrabe zásuvkami stolu a poněkud otřeseně si uvědomí, že z firemních dokumentů už nezbyl jediný nepřečtený. Konečně se jimi všemi prokousal; vylouhoval z nich jejich esenci. Před sebou má otevřený velký, v kůži vázaný zápisník a v něm stojí jeho vlastním hranatým písmem sepsaná řada nezodpovězených otázek. Odpovědi na tyto otázky se mu dostane již brzy.

Madeirou i úspěchem se mu točí hlava. Teď roztrhne hnědý obal neposkvrněného balíčku hlavičkového papíru Rackhamova voňavkářství, vytáhne jeden list, pečlivě si ho umístí na stole, přidrží si ho loktem, namočí pero do inkoustu a pod firemní znak růže napíše:

Drahý otče,

KAPITOLA DEVÁTÁ

Pojďte nyní se mnou, co nejdál od špinavých ulic, od pokojů, které páchnou strachem a klamem, od nechutně cynických smluv. Láska existuje. Pojďte se mnou do kostela.

Je studené, ale slunečné nedělní ráno o čtyři měsíce později. Vzduch je čistý, není v něm nic navíc krom jemné vůně deště a tu a tam vrabce v letu. Podél celé cesty do kostela je tmavá mokrá tráva posetá droboučkými bílými poupaty, z nichž brzy vyrostou narcisy. Zralejší květinčky najdeme –

(Cože? Sugar? Proč myslíte na Sugar? Už se o ni nestrachujte; je zadaná! A zkuste také pustit z hlavy Williama. Ujišťuji vás, že vše je na nejlepší cestě. Otec a syn si vyměnili řadu stále srdečnějších dopisů; předání moci bylo hladké. Jistě, starý pán byl zpočátku nevěřící Tomáš a Williamovo podrobné líčení Rackhamovy firmy, povinností jejího ředitele a přesného způsobu, jímž se William těchto povinností hodlá zhostit, pokládal za pouhou lest, jak z něj vymámit finance na marnotratné Vánoce. Starý pán se ovšem záhy přesvědčil, že došlo k přerodu sotva o něco méně zázračnému než narození jejich Spasitele: příchodu Williama Rackhama, kapitána průmyslu. Ti dva se usmířili a Williamova pokoření již patří minulosti, takže se jimi dále nezaobírejme.)

Jak jsem již říkala, v kostele se dají nalézt zralejší květinčky: v průhledných šedých vázách a na čepcích některých žen ze sboru. Pokrývky hlavy elegantnějších dam zde nezdobí jen kvítka, ale i vycpaní ptáci a motýlci. Ženy vycházejí jedna za druhou z kostelních lavic, po očku si prohlížejí, jaké mají ty ostatní šaty a čepce, a jen jedna zvláštní duše, Emmelína Foxová, je nepřikrášlená. Hlavu drží vzhůru, jako kdyby byla krásná, a tělo drží, jako kdyby byla silná. Po jejím boku jako vždy kráčí Henry Rackham, muž, jenž se měl právem stát *tím* Rackhamem z Rackhamova voňavkářství, který však (jak už teď každý ví) o tento nárok definitivně přišel.

Henry je pohledný muž, vyšší než průměr – nu, každopádně vyšší než jeho bratr –, má modřejší oči a pevnější bradu. Na rozdíl od

bratra mu jeho (stejně zlaté) vlasy spočívají na hlavě nanejvýš uhlazeně a pas má štíhlý. V předchozích letech, ještě než začalo být zjevné, že nemá vůbec v úmyslu uplatnit právo prvorozenství, o něj usilovala celá řada žádoucích mladých dam; všechny shledaly, že je slušný, byť příliš vážný muž, naznačovaly, že dědic velkého koncernu bude potřebovat oddanou ženušku, a všechny se vytratily v tu chvíli, kdy začal opovržlivě mluvit o penězích. Jedna z těchto dam (dnes přišla do kostela, čerstvě vdaná za Arthura Gillowa, výrobce chladniček) ho dokonce políbila na čelo, aby zjistila, zda to vyléčí jeho ostýchavost.

To není láska, o které jsem mluvila. Láska, o níž jsem mluvila, je skutečná. Jde o lásku dvou přátel k jejich Bohu a k sobě navzájem.

Henry dojde do vestibulu svého kostela – nu, bohužel to není jeho *vlastní* kostel, ale kostel, kam dochází – a ucítí zvenčí čerstvý vzduch. O parfémy se vůbec nezajímá, jen si každý týden všimá, že jich mezi těmito zdmi voní čím dál víc. Dnes se linou stejně silně od těch dam (v doslechu pastora), které mluví o biblických záležitostech, jako od těch dál, které rozebírají nadcházející londýnskou Sezónu.

Ani jemu, ani paní Foxové se teď po skončení bohoslužby nechce tady zdržovat – nad příležitostí podrbat si s ostatními věřícími z Notting Hillu ohrují nos. Potřesou si rukou s pastorem, Henry ho pochválí za jeho vyvrácení darwinismu a už vyrážejí ven. Drbny za nimi zírají, ale neobtěžují se něco poznamenat, protože ti dva si jich okatě nevšímají mnoho měsíců, každou neděli. O Henrym Rackhamovi a paní Foxové se toho již napovídalo tolik, že pokud nikdo z nich nezabere na návnadu, přestože se všichni snaží šeptat *co nejzřetelněji*, nu, co by se namáhali?

Henry a paní Foxová opatrně kráčejí po prudké šterkové cestičce, která vede ke hřbitovu, oba si pomáhají svinutým deštníkem, jako by to byla špacírka, místo aby se vzali za rámě. Na úpatí stráně cesta ostře zatačí, chvíli vroubí hřbitov a pak se stane součástí hlavní třídy; a tudy také jdou, máslově žluté náhrobky mají po pravici a věčně zelené stromy s černými kmeny po levici.

„Jak je dnes krásné ráno,“ říká Emmelína Foxová. (Ne, ona to myslí upřímně! Ne, *nejde* o pouhou společenskou konverzaci!

Strávili jste příliš času na ulicích a ve vykřičených domech a stali se z vás cynici; je krásné nedělní ráno a tady někdo dává najevo, jakou z něj má radost.) Je plná lásky k Božím výtvorům, přímo jí překypuje. Božích krás je spousta, bezpočet; pronikají do ní ze všech směrů... (Na co to *myslíte*? Vy jste *opravdu* byli příliš dlouho ve špatné společnosti!)

„Krásné, to ano,“ souhlasí Henry Rackham. Rozhlédne se a vybízí při tom krásu přírody, aby ho zaplavila, jenže přírodě se nějak nechce. Mžourá v zelenkavém světle a touží po tom, aby cítil totéž co jeho okouzlená společnost.

Potíž spočívá v tom, že i když slunce září skrz stromy jako na obraze Williama Dyce *George Herbert v Bemertonu*, nedělá to na něj ani poloviční dojem jako prošivaný korzet paní Foxové. A ačkoli další čilí vrabci šustí v listoví a hopsají přes dláždění, nemohou soutěžit s šarmem kráčejší paní Foxové. A co se dopadajícího světla týče, tento jev je nejobdivuhodnější na její tváři.

Jak je pohledná! Obléká se jako anděl – anděl v šedém serži. Evangelium ho vybízí, aby se „díval na polní lilie“, ale ty jsou pro něj přes sebevětší snahu příliš tuctové a křiklavé; nemůže jim dát přednost před střízlivou nádherou paní Foxové. I její hlas je hluboký a melodický, jako... jako fagot, na který se tiše hraje; mnohem konejšivější než štěbetání vrabců nebo jiných žen.

„Vy jste mě přestal poslouchat, Henry?“ pronese zničehonic jeho společnost.

Začervená se. „Pokračujte, paní Foxová. Jen jsem se kochal... zázrakem Božího stvoření.“

Paní Foxová zavěsí rukojeť deštníku na opasek, aby mohla zvednout obě ruce v rukavicích k čelu. Na prudké stráni se zpotila; otre si kůži pod hustými kučeravými vlasy.

„Jen jsem říkala,“ pokračuje, „že bych byla nejradši, kdyby všechny ty pŭtky o náš pŭvod už tak či onak skončily.“

„Promiňte, paní Foxová, ale co myslíte tím *tak či onak*?“ Henry se jí vždy ptá jemně, aby ji neurazil.

„Nu,“ povzdychne si, „kěz by se jednou provždy vyjasnilo, kdo je naším prapředkem: zda Adam, nebo Darwinovy opice.“

Henry se ohromeně zastaví. Při každé jejich schůzce vybalí něco

takového, když to nejméně očekává.

„Ale má drahá paní Foxová – to nemůžete myslet vážně!“

Vrhne po něm postranní pohled, olízne si rty, ale neřekne nic, čím by ho upokojila.

„Má drahá paní Foxová,“ začne znovu a zamrká na sluncem žíhanou cestu před nimi. „Rozdíl mezi jedním původem a tím druhým je přece rozdíl... mezi vírou a ateismem!“

„Ach Henry, to není pravda, *vážně* není.“ Její hlas teď zní netrpělivě, vášnivě, z čehož si vyvodí, že zakrátko začne mluvit o své práci ve Spolku na záchranu padlých žen. „Kdybyste jen poznal ty nešťastnice, se kterými pracuji! Viděl byste, že debata, která zuří v našich kostelích a na našich radnicích, pro ně nic neznamená. Vidí ji jako hádku mezi dvěma tábory nadutců. ‚Vo tom já vim všechno, slečinko,‘ říkají mi. ‚Máme si jako vybrat, kdo byli naši prarodiče: esli dvě vopice, nebo dvě nahý neviňátka v zahradě.‘ A rozesmějí se, protože jim obojí připadne stejně směšné.“

„Jim to možná připadne směšné, ale Bůh to tak nevidí.“

„Ano, ale Henry, cožpak nechápete, že pohled na to, jak se hádáme, je k Bohu nepřivede? Musíme se smířit s tím, že jim je jedno, odkud se tu vzal život. Mnohem důležitější je vypořádat se nějak s tím, že pohrdají naší vírou. *Oni*, Henry, kteří byli kdysi páteří naší církve, v dobách, kdy svět ještě nebyl napadený snětí měst a továren. Je mi věru smutno při pomyslení na to, jak za těch dávných časů obdělávali půdu, prostí a zbožní... Podívejte se tamhle!“

Ukáže na louku o dobrý kus dál, která se při bližším ohledání ukáže být kypícím staveništem. Jsou tam titěrní dělníci, fůry stavebního dříví a zeminy a ohromný stroj záhadného účelu.

„Nejspíš další dům,“ povzdychne si paní Foxová, obrátí se ke staveništi zády a opře se honzíkem o schůdky přes plot. „Nejdřív přijdou domy, pak krámy a nakonec...“ (protočí panenky nad bezbožnou komercí) „Univerzální dodavatel.“ Rozklepe se zimou, a tak si aspoň prsty v rukavicích promne hubené ruce. „Na druhou stranu, vašeho otce to asi potěší.“

„Mého... otce?“ Henry nějak neví, kam tím míří; jediný otec, o němž pravidelně přemýšlí, dlí na nebesích.

„Ano,“ napoví mu paní Foxová. „Více domů, více lidí – vyšší

tržby, ne?“

Henry se opatrně opře o schůdky přes plot, které jsou nejbližší k paní Foxové. Sice je na rozpacích ze svého spojení s arcikšeftařem, jenž mu dal jméno, ale je nucen ho hájit.

„Můj otec má rád přírodu stejně jako všichni ostatní,“ zdůrazní. „Jistě nechce, aby byla dál plundrována. Čistě mimochodem, třeba jste se to nedoslechla... Rezignoval na místo ředitele Rackhamova voňavkářství a otežil se ujal William.“

„Vážně? Je nemocný?“

Henry si není jistý, kterého Rackhama má na mysli. „Můj otec je zdravý jako řípa. U Williama netuším, co to do něj vjelo.“

Paní Foxová se usměje. Zásadní a nesmiřitelné rozdíly mezi Henrym a jeho bratrem jsou pro ni zdrojem tajného potěšení. „To je zcela nečekané,“ prohlásí. „Vždy jsem vašeho bratra pokládala za člověka se spoustou plánů, které ovšem skoro nikdy nedošly naplnění.“

Henry znovu zrudne; je si vědom, že je sourozencem marnotratníka a budižkničemy. Čeho v životě dosáhl *on*, Henry? Ohrnuje paní Foxová nos i nad ním, že nedokázal uchopit svůj osud? (A proč lidi ustavičně narážejí na to, že má Emmelína dlouhý nos? Vždyť se k její tváři krásně hodí!)

Pořád se opírá o schůdky, hlavu má zakloněnou, oči zavřené, je mu tak blízko, že slyší, jak dýchá, a vidí, jak jí dech vychází z rozevřených rtů. Oddá se fantazii, sám sebou za to opovrhne, ale stejně se jí oddá. Představuje si, že jako vikář kope v úrodné tmavé hlíně farní zahrady a Emmelína po jeho boku, zlatavá ve slunci, mu drží semenáček stromu připravený k zasazení. „Řekni si, kdy ti ho mám podat,“ ozve se Emmelína.

S jistým úsilím zanechá tohoto blaženého snění za bílého dne a zaostří pozornost na realitu. Paní Foxová vypadá nějak jinak. Působí méně temperamentně než předtím – skoro sklesle. Jde o prostý sled výrazů, které se v dějinách lidstva vyskytly bezpočtukrát, ale stejně mu to rve srdce.

„Vypadáte smutně,“ vymáčkne ze sebe nakonec.

„Ach Henry,“ povzdychne si. „To, co začalo, se už nedá zastavit; to víte, že?“

„Z-začalo?“

„Tažení pokroku. Triumf strojů. Řítíme se rychlíkem do dvacátého století. Minulost již nelze vzkřísit.“

Henry se nad tím na chvíli zamyslí, ale zjišťuje, že na minulosti či budoucnosti jakožto abstraktních pojmech mu příliš nezáleží. V hlavě mu žhnou jen dvě věci: představa kopání na farní zahradě s paní Foxovou a naléhavá touha sejmout z ní ten smutek.

„Minulost přece nejsou jen pastviny,“ namítne. „Jsou to i normy chování. Nemyslíte, že ty si můžeme ponechat, pokud o to budeme stát?“

„Nu, je to hezká představa. Ale moderní svět svádí počestnost na scestí, Henry – všemi představitelnými způsoby.“

Při pomýšlení na její houf prostitutek Henry zrudne, ale ona toho měla na mysli mnohem víc.

„Minulý týden jsem byla ve městě, vyrazila jsem navštívit jednu nešťastnou rodinu, u které jsem byla už předtím, a ještě jednou je poprosit, aby naslouchali slovům svého Spasitele. Byla jsem unavená, nechtělo se mi jít tak daleko pěšky. Než jsem si pořádně uvědomila, co dělám, nastoupila jsem v podzemce do vagónu taženého lokomotivou. Uchvátilo mě střídání tmy a světla, řítila jsem se pod zemí a stálo mě to pouhou šestipencí. S nikým jsem nemluvila; klidně bych mohla být duch. Tak se mi to líbilo, že jsem přešla svou zastávku a za tou rodinou se již nestavila.“

„Ehm... přiznám se, že teď tak úplně nechápu, kam tím míříte.“

„Takhle náš svět skončí, Henry! My jsme si hloupě představovali, že předzvěstí Posledního soudu bude obrovitý Antikrist třímající zkrvavenou válečnou sekeru. Antikrist, to jsou naše vlastní *touhy*, Henry. Svou šestipencí jsem se zcela zprostila zodpovědnosti – za životní podmínky těch nuzných špinavých ubožáků, bez jejichž otrocké práce by se ta dráha nikdy nevykopala, za obludnou částku, která na ni byla vynaložena, za narušení půdy, která by měla být pod mýma nohama pevná. Seděla jsem ve vagónu, kochala se temnými tunely, které se míhaly kolem mne, neměla jsem ani mlhavou představu, kde jsem, nevnímala jsem nic krom svého potěšení. Přestala jsem být, jakkoli smysluplně, Božím stvořením.“

„Jste na sebe přísná. Jedna jízda podzemkou sotva uspíší

Armagedon.“

„Tím si nejsem jistá,“ prohlásí a koutky rtů se jí zvednou ve zkusmém úsměvu. „Myslím, že spějeme k *velmi* zvláštním časům. A sice k časům, kdy veškeré naše morální volby zkomplikuje a zradí naše láska k pokroku.“ Zadívá se na oblohu, jako by si u Boha ověřovala fakta. „Dokážu si představit, jak na světě zavládne chaos a my budeme jen přihlížet a nebudeme vědět, co bychom s tím měli či co jsme s tím mohli udělat.“

„A přece pracujete pro Spolek na záchranu padlých žen!“

„Protože musím dělat něco, dokud ještě můžu. Každá duše je pořád nezměrně cenná.“

Henry se snaží vzpomenout si, jak se k tomu dostali. Sice z celého srdce souhlasí, že každá duše je cenná, ale nemůže si nevšimnout, že schůdky, o které se on i paní Foxová opírají, jsou studené a vlhké a že paní Foxovou před mokrem chrání její honzík, zatímco jeho ne. Zdvůřile navrhně, že by mohli jít dál.

„Promiňte mi to, Henry,“ omluví se, ztuha se odlepí od plotu a vykročí. „Zase kvůli mně přijdete někam pozdě? Když moje tělo zapouští kořeny, myšlenky se mi zatoulají.“

„Vůbec ne! A sám jsem byl trochu unavený!“

„To je od vás milé, Henry,“ řekne a srovná s ním krok. „A víte, to o Darwinovi jsem skutečně myslela vážně. Církev se koneckonců už v minulosti mýlila – myslím tím ve vědeckých detailech. Nezastávala snad kdysi názor, že se Slunce otáčí kolem Země? A nepopravovala lidi za to, že prohlašovali opak? Dnes už v každé učebnici stojí, že se Země otáčí kolem Slunce. Vážně na tom záleží? Nepřekvapilo by mě, kdyby se ženy, s nimiž pracuji, pořád domnívaly, že je to naopak. Není mou starostí opravovat jejich názory na kosmologii či původ člověka. Bojuji za to, abych jejich těla i duše zachránila před smrtí!“ I za chůze zatne pěstičku a přitiskne si ji k prsu. „Ach, kdybyste jen viděl, v jakém stavu morální anarchie žijí...!“

Ke své hanbě Henry *touží* vidět, v jakém stavu morální anarchie prostitutky paní Foxové žijí. Ach, jaké nemravnosti musela spatřit na vlastní oči! Jen s největším sebezapřením se ovládne a nepoloží jí otázky, které by mu pod pláštíkem zájmu o městskou hygienu umožnily aspoň letmo zahlédnout něco úplně jiného. Občas musí

zatnout zuby a polknout žádost o to, aby mu vyjevila více.

Je to zvláštní: i když se plně ovládá a komunikuje s paní Foxovou na zcela mravopočetné úrovni, ona *sama* nasměruje rozhovor – jistě bezelstně – ke smyslňějším tématům.

Kupříkladu nedávno se spolu s paní Foxovou courali kolem jezera Serpentine a rozebírali posmrtný život.

„Víte, Henry,“ řikala, „často pochybuji o existenci pekla. Smrt je sama o sobě tak krutá. Tím tedy nemyslím takovou smrt, která nejspíš čeká vás a mne, ale smrt, jakou často zakusí nešťastnice, mezi nimiž pracuji. Podle našeho učení bychom měli věřit, že skončí v pekle, ale co je pro ně peklo? Když vidím, jak nějaká žena umírá na odpornou nemoc a trpce při tom lituje každé minuty, kterou strávila na této zemi, napadá mě, zda si již neprošla nejhorším.“

„Ale spravedliví se přece musí dočkat odměny!“ namítl zděšený jejím kacířstvím, ne z obavy, že by se na ni Bůh zlobil (Bůh nemůže neocenit její dobré úmysly), ale pro případ, že by na její krásnou hlavu dopadl hněv církve.

„Není nebe dost velká odměna,“ opáčila, „aniž by bylo potřeba jistoty, že zatracenci budou potrestáni?“

„Jistě, jistěže je,“ pospíšil si. „Nechtěl jsem, aby to vyznělo, že si přeji vidět, jak hříšníci trpí. Ale existují spravedliví lidé, kteří si to přeji; a nemůžeme přece dopustit, aby v nebi takové duše byly zatrpklé...“

Emmelína se nakláníla nad okraj břehu jezera a mávala na tlustou šedou kachnu, která zmizela pod vodou.

„Nevím, zda naše vzkříšené duše budou s to cítit zatrpklost,“ poznamenala.

„Tedy aby jim to přišlo... nespravedlivé.“

Usmála se a její tvář ozářily odrazy ze zčeřeného jezera.

„Připadá mi hrozně zvláštní, že by vzkříšené duše cítily něco takového.“ Natáhla jednu hebkou ruku nad vodu a zakroutila prsty, aby nalákala cokoli, co by mohlo být pod hladinou.

„Ale... musí přece být s to cítit *něco*...“ nedal se Henry. „Nejsme Orientálci, abychom očekávali, že zmizíme ve svém božstvu jako obláček kouře.“ Ona však již podle všeho neposlouchala, dívala se na zářící vodu a čekala, až se kachna zase vynoří na hladině. Odkáslal

si. „Co si myslíte vy, paní Foxová? Co budou cítit duše v nebi?“

„Hmm,“ zamyslela se Emmelína. Ve sluncem žíhaném stínu pod kreprou kloboučku vypadaly její oči záhadně a právě olíznuté rty jí zářily jako listy na vodě. „Řekla bych, že... Lásku s velkým L. Naprosto báječnou... nekonečnou... dokonalou... Lásku.“

Tohle mu dělá vždycky! Několika slovy a jistým tónem hlasu bezelstně pronikne jeho platonickou zbrojí a on už se nedokáže bránit nečistým myšlenkám. Hlavou se mu honí nejrůznější necudné situace jako živé obrazy: sukně paní Foxové se zachytí o větev a utrhnou se; paní Foxovou napadne zvrhlý násilník, jemuž by se mohlo podařit obnažit její poprsí, než ho Henry srazí k zemi; šaty paní Foxové chytanou od ohně, což ho donutí rychle jednat; paní Foxová ve spánku dojde v noci do jeho domu a on musí zachránit její důstojnost vlastním županem.

Jakmile byl takto vzrušen, chlípnost mu začala našeptávat do ucha. Naléhal, aby mu paní Foxová popisovala svou práci s padlými ženami, přičemž moc dobře věděl, že i když si některé věci přeje vědět, jiné si touží pouze *představovat*.

„Co... ta nebohá stvoření nosí?“ zeptal se jí jednou při takové příležitosti, když kráčeli parkem svatého Jakuba.

„Víceméně poslední módu,“ odpověděla, nic zlého netušíc. „Některé dávají přednost staromódnějšímu stylu. Viděla jsem jich pár s vlasy rozčesanými uprostřed, bez ofiny. Obecně vzato jsou v barevnosti o několik měsíců pozadu, i když já zrovna nejsem kdovíjaký módní znalec. Proč se ptáte?“

„Jejich oděv... Je... volný?“

„Volný?“

„Ony... nestaví svá těla na odív?“

Zadumala se, pečlivě si tu otázku promyslela. Nakonec odpověděla: „Nejspíš je na odív staví. Ale není to jejich oděvem, ale tím, jak ho nosí. Šaty, které by na mně mohly působit zcela slušně, by na nich vypadaly jako roucho Jezábel. To, jak stojí, sedí, pohybují se a krácejí, může být krajně neslušné.“

Henry se zamyslel nad tím, čím se posed děvky může tak nestydatě lišit od toho, jak sedí slušná žena. Jak by tak mohla stát a jak by se mohla pohybovat? Naštěstí ho tenkrát před ním samotným

zachránili Bodley a Ashwell (jakkoli byla ta záchrana pochybná), kteří se k nim rozběhli přes park.

Dnes, tohoto slunného nedělního dopoledne, je po všech stranách obklopuje Boží zázrak jara a Henry Rackham je pod škrobenými šaty opět vzrušený. Paní Foxová právě zvolala: „Ach, kdybyste jen viděl, v jakém stavu morální anarchie žijí...!“ a on se to zoufale chce dozvědět. Takže ji požádá, aby to rozvedla, a ona mu vyhoví.

Za chůze mu vykládá jednu historku ze svého Spolku. (V těchto přibězích se nikdy nevyskytují nahá těla, nikdy žádná objetí, ale on pořád naslouchá se zrudlýma ušima.) Vypráví o tom, jak byly nedávno spolu se sestrami ze Spolku vpuštěny do nevěstince a jak tam ona našla dívku, jejíž dny na zemi byly již zjevně spočteny. Když paní Foxová vyjádřila obavy o dívčino zdraví, bordelmamá odsekla, že dívka je v dobrých rukách – lepších než kteréhokoli doktora – a že popravdě řečeno sama paní Foxová nevypadá moc dobře, a nechtěla by si lehnout v jednom z hostinských pokojů?

„Musím uznat, že mě její zvrhlost šokovala.“

„Ano, chápu,“ ucedí Henry. „Nanejvýš zlomyslná a lascivní nabídka.“

„Ne, ne, *tohle* mne nešokovalo. Ale to její odmítnutí medicíny! Vždyť to ti lidé mají úplně převrácené vzhůru nohama: Bůh a lékaři špatní; prostitute dobrá!“

Henry účastně zamručí, ovšem výraz „prevrácené vzhůru nohama“ si představí v tělesné podobě: svíjející se kupa různolících žen, které hopsají jedna přes druhou jako žáby v rybníce.

„Připadám vám nemocná?“ zeptá se paní Foxová zničehonic.

„Vůbec ne!“ zvolá.

„Nu, každopádně, bolí mě *tady*,“ (dlaň na prsou) „při pomýšlení na ty chudinky dívky ve spárech té zlé ženštiny a při představě, jak krutě se tam s nimi nejspíše zachází.“

Henry se ze všech sil snaží *nepředstavovat* si, jak se s těmi chudinkami nejspíš zachází, a uleví se mu, když si všimne, že k nim z Union Street směřuje rozptýlení.

„Podívejte tamhle, paní Foxová. Není to nějaká naše známá?“

Rázuje k nim malá baculatá dáma v přepychových purpurových šatech s černým lemováním – poslední známkou toho, že nosila

smutek. Na čepci jí poskakuje tolik obarveného peří, že na něj musel padnout prakticky celý pták, a její slunečník se vyznačuje kontinentálními rozměry.

„Vy ji možná znáte,“ řekne paní Foxová. „Já jsem ji určitě v životě nepotkala.“

(Vlastně k nim kráčejí *dvě* ženy, ale služka není důležitá a nezaslouží si jméno.)

„Přeji dobré ráno, lady Bridgelowová,“ ozve se Henry, jakmile se dostane do vhodné vzdálenosti. Lady Bridgelowová na oplátku vytáhne z černého rukávniku ruku v purpurové rukavici a zdrženlivě mu pokyne.

„Dobré ráno i *vám*, pane Rackhame.“ Lehce přimhouřenýma očima si prohlédne paní Foxovou. „Mám za to, že s vaší společnicí jsem ještě neměla tu čest.“

„Dovolte, abych vám představil paní Emmelínu Foxovou.“

„*Enchantée.*“ Dáma přikývne, usměje se a spolu se svou komornou bez zaváhání projdou kolem nich; pak už jen slyší klapot jejich černých bot po dláždění.

Henry počká, dokud nejsou z doslechu, pak se obrátí k paní Foxové a prohlásí: „To byla urážka.“ Hlas se mu chvěje roztrpčením.

„Já to jistě přežiju, Henry. Nezapomínejte, jsem zvyklá na to, že mi lidé prásknou dveřmi před nosem či mne častují nadávkami. A podívejte! Už jsme ve William Street. Prozřetelnost nám tím myslím dává najevo, že bychom měli zabočit doprava a navštívit vašeho bratra, co vy na to?“

Henry se zamračí; jako obvykle je v rozpacích, jak si Emmelína zahrává s tím, co by lidé s většími předsudky než on označili za rouhačství.

„Řekl bych, že lady Bridgelowová vyšla z Williamova domu.“

„Rozhodně ne z kostela,“ poznamená paní Foxová. „Ale povězte mi, Henry: netušila jsem, že váš bratr má sklon přijímat aristokratické návštěvy.“

„Nu, oni jsou svým způsobem sousedé.“ (Už si to všechno začínal vybavovat; William mu toho o téhle osobě řekl spoustu, jako by se o ni měl hrozně zajímat.)

„Sousedé? Vždyť mezi jejich domy stojí tucet dalších.“

„Ano, ale...“ Henry se snaží vybavit si poslední rozhovor se svým bratrem. Mluvili mimo jiné o sebevraždě, ne? „Ach ano: William je jediný, který jí nevyčítá, že její manžel skoncoval se životem.“

„Skoncoval se životem?“

„Ano, pokud se nepletu, tak se zastřelil.“

„Chudák. To se s ní jednoduše nemohl rozvést?“

„Paní Foxová!“

Malý voříšek, jenž zaujal místo hned u brány rezidence Williama Rackhama, zvedne v naději hlavu a pak si začne olizovat pohlaví, netuše, že takto si úctu rozhodně nezíská.

„Nedívejte se, paní Foxová,“ nabádá ji Henry cestou dovnitř.

Emmelína se obrátí, ale vidí jen psa, který na ni upírá oduševnělé hnědé oči a kterému zavřeli branku před nosem. *Chudinka*, pomyslí si.

„Mohl by být Williamův?“ zeptá se, když společně krácejí po Rackhamově cestě.

„William žádné mazlíčky nemá, aspoň co já vím.“

„Mohl si jednoho pořídit od té doby, co jsme tu byli naposledy.“

„V tom případě by se podle mě nespokojil s křížencem.“

Henry stane před bratrovými dveřmi (dveřmi, které mohly být jeho, ověčenými zdobným mosazným „R“) a zatáhne za zvonec. Ještě než se šňůra přestane houpat, všimne si, kolik se toho v Rackhamově domě změnilo od jeho poslední návštěvy před několika týdny, kdy tu byl bez paní Foxové. Možná je to tím, jak mosazné „R“ září; usilovné leštění ho div neproměnilo ve zlato. Možná spíš tím, že se dveře po zazvonění otevrou za pár vteřin, a ne za pár minut, nebo že je Letty zdraví tak horlivě, jako kdyby nedávno dostala koňskou injekci servilnosti. Za ní ve vestibulu je všechno jak ze škatulky, září to tam čistotou a po prachu ani památky.

„Pojďte dál, pojd'te dál!“ volá na ně William Rackham ze schodů a bodře mává. Henry by ho málem nepoznal: z horního rtu Williamovi raší nějaká tmavá kudrnatá houba a vlasy má ještě víc přistřižené a ulízané. Zdaleka na sobě nemá nejlepší nedělní oblek, je ve všedních šatech, bez saka, zato mu ke kotníkům splývá župan s prošívanými klopami. V ruce drží lupu a doutník a na nohou má

zvláštní dvoubarevné boty. Nejnápadnější novinkou je ovšem jeho rozzářený úsměv.

Takto začíná velká prohlídka. Pozor, ať neuklouznete na čerstvě navoskované podlaze!

„Pojďte tudy, pojd'te tudy.“

Pán domu vezme svého bratra Henryho a jeho společníci a ukáže jim všechno. Skličující atmosféra Rackhamova domu, z níž se stalo něco jako charakteristický odér, byla vymetena. Všechna okna byla nahrazena; ze zahrady zmizely staré štafle; do dveří salónku byla našroubována nová francouzská okna. Celý dům voní po barvě, lepidlu na tapety a čerstvém vzduchu. Henry je v rozpacích, když v hale zastihne ještě tři dělníky, jak lepí posledních pár tapet, na což bedlivě dohlíží Agnes, která kvůli tomu vstala z postele.

A nevšiml si Henry, že plot kolem pozemku již není rezavě hnědý, ale čerstvě světle růžový? Ne? Ha! Ha! Ten můj bratr si jako vždy žije ve vlastním světě! A co pozemky samotné? To je rozdíl, co? Zahradník se jmenuje Shears – vážně! Není to k popukání? Pan Nůžky! Ha! Ha! Dře jako mezek: přesně někoho takového to chtělo, aby se ta nezkratná divočina kolem skleníku opět navrátila pod nadvládu člověka.

Reformy se zdaleka neomezily jen na dům a jeho okolí. William Rackham má na starosti spoustu dalších úkolů, jichž se buď zhostí sám, anebo jimi pověří jiné. Tak kupříkladu služebnictvo.

Všechno, co bylo špatně, je již napraveno. Janey byla zbavena povinností navíc a je již opět pouze prostou služtičkou z umývárny, která je jistě radostí bez sebe, že je zodpovědná jen za mopy, hadry a kartáče. Byla najata další služka do kuchyně, která rovněž ulehčí Letty v některých jejích povinnostech, aby se jmenovaná mohla pohotověji věnovat potřebám návštěv a rodiny. A na cestě je ještě jedna posluhovačka. Žen už má William prakticky plný stav; další ani nemůže najmout, dokud nebude bydlet v mnohem okázalejším domě (to je hudba budoucnosti!). Mohl by najmout dalšího muže, ale ještě se nerozhodl na co. Zahradník je působivý přírůstek, a navíc životně důležitý, ale představa komorníka ho nijak zvlášť neláká. Že by kočí? Hmm... ano, ale to zatím oddaluje do té doby, než sežene kočár. A kdo ví? Možná si kočár nakonec nepořídí. Poslední dobou

je tak zaneprázdněný, že nemá čas předvádět se v nějakém kočáru. Ačkoli pokud ho bude Agnes v nadcházející Sezóně potřebovat, tak jí ho koupí.

Kdepak, není nad prestiž, která jde ruku v ruce s mužským služebnictvem. Se služebními to až tak neplatí: jakýkoli kramář či šetrivá matrána si může dovolit jednu dvě služby. Ale stejně, zahradník je skvělý začátek, ne? Trávníky nakonec budou zachráněny před anarchií!

Ano, William Rackham se proměnil: to je očividné. Působí dojmem člověka, který nikdy nemá dost času: čtyřiašedesátihodinový muž. S voňavkářstvím je práce jako v Augiášově chlivě, ale někdo to musí udělat, když je starý pán na odchodu. (Cože? Ne, otcí zdraví celkem slouží, to byl jen takový řečnický obrat.) Ale je to ohromný úkol, o to jde, práce na sedm dní v týdnu. (Nemrač se, milý bratře: to byla opět jen fráze. Jak bylo vlastně v kostele? Hrozně rád bych se býval stavil, ale musel jsem dohlédnout tady na dělníky. Cože? Že je den Páně? Aha, jistě, jistě. Ale scházelo už jen osadit pár tabulek a tihle chlapi nedali jinak, než že dnes přijdou a dodělají to. Vůbec by mě nepřekvapilo, když to byli Židé.)

Aby svého bratra odradil od kritiky, pustí se William do chvalo zpěvu na parfém: na zázrak jeho tajemných mechanismů. Pachy, stejně jako zvuky (vysvětluje), působí na čichový nerv ve vytříbené a přesně odstupňované míře. Tak jako v hudbě existuje oktáva, tady zase funguje oktáva vůní. Nejvyšší tón je to, čeho si všimneme, když nejomannější prvek z kapesníku odezní; střední tón čili modifikátor skýtá voňavce plné, pevné tělo; a když se vytratí těkavější substance, zůstane rezonovat základní či konečný tón: a co že je tímto konečným tónem, bratře? Levandule, jen si to představ!

William je Henrymu a paní Foxové hovorným hostitelem. S perfektním načasováním se podává čaj a zákusek, vše dokonale naaranžované. A zatímco jeho hosté uznale přizvukují, on si je poměřuje se sebou.

O paní Foxové si myslí: *Ashwell má pravdu – tvář má úplně jako chrt. Zajímalo by mě, jestli je tak nemocná, jak vypadá.*

A o bratru Henrym: *Vypadá hrozně nespůj, jako kdyby měl na zadku nežity. Je zvláštní, že to dopadlo takhle, když z nás dvou dělal*

vždycky lepší dojem Henry... a přece jsme o tomto slunečném nedělním odpoledni tady a světe div se: nakonec já předvádím, jak si člověk může podmanit Život a přinutit ho, aby mu byl po vůli.

„Děkuji vám oběma, že jste se stavili,“ řekne jim, když nadejde čas, aby odešli.

Paní Foxová Henrymu netaktně upře právo promluvit první a odpoví: „Není zač, pane Rackhame. Energie, s níž jste se pustil do renovace domu, je... překvapivá. Svět naléhavě potřebuje takovou energii – obzvláště na jiných kolbištích.“

„Jste až moc laskavá,“ opáčí William.

„Ano, moc laskavá,“ opakuje Agnes a přidá takto tři slova k těm zhruba dvaceti, jimiž přispěla k rozhovoru. Její šaty ze šmolkově modré a černé látky jsou sice nádherné, ale umění obratné konverzace se bude muset znovu učit.

„Doufám,“ pronese William, když svoje hosty předává do Lettyiny péče, „že si na zbytek dne najdete příjemná rozptýlení.“

Williamův náznak, že by Henry a paní Foxová mohli den Páně využít k sobecké zábavě, Henryho lehce dopálí. „Jsem si jist, že paní Foxová a já neděli strávíme... jak se sluší a patří.“

A s tím jsou Henry a paní Foxová vyprovazeni ke dveřím.

V domě Rackhamových se rozhostí klid – anebo aspoň takový klid, jaký může zavládnout, když si v hale tapetáři balí náčiní. William, jenž po svém výkonu trochu chraptí, si zapálí cigaretu. Agnes sedí poblíž a upírá nepřítomný pohled na sušenku, kterou nesní. Oxalát z cerové tabletky, kterou zapila čajem, jí už teď nedělá dobře.

Po dobrých pěti minutách řekne: „Takže je neděle?“

„Ano, drahá.“

„Myslela jsem, že je sobota.“

„Neděle, zlato.“

Na dlouhou dobu se opět rozhostí mlčení. Agnes se kradmo poškrábe na zápěstích, která odvykla těsným rukávům denních šatů a jiným látkám než bavlna. Sepne ruce, aby se už nemohla škrábat. Pak:

„Jsou to skutečně Židé?“

„Kdo, drahoušku?“

„Ti dělníci, co tu dnes pracují.“

„Vzhledem k tomu, co jim platím navíc, by to Židé klidně mohli být,“ odfrkne si William. „Ale víš, že nerad nechávám svou drahou ženušku čekat na cokoli, co si zaslouží.“

Agnes skloní hlavu a celá zmatená si začne hrát se svými drobnými prstíky. Na obrozeného manžela si bude muset zvykat. A pokud se bude chtít tento rok zúčastnit Sezóny, bude muset získat větší přehled o tom, jaký je zrovna den.

Když se Henry rozloučí s paní Foxovou a vyprovodí ji pohledem, vrátí se do vlastního skrovného domu v Gorham Place, na samém okraji čtvrti hrnčírů a chovatelů vepřů. Setkání s Williamem ho rozrušilo, přestože mu paní Foxová na rozloučenou rozumně radila, aby bratra za jeho vulgární a bezbožné chování příliš neodsuzoval. „Je to jen kluk s novou hračkou,“ domlouvala mu a bezpochyby má pravdu, ale stejně... taková ostuda. A jaká úleva je vrátit se do vlastního domu, do vlastního malého útočiště, kde se nikdy nic nemění a všechno je jednoduché a funkční a kde není ani vidu po nějakém sloužícím (krom jeho, sluhy Božího).

Popravdě řečeno není Henryho dům jen skrovný, ale i dost ošuntělý. Patří k nejmenším ve čtvrti, Henry k němu nemá žádný pozemek krom malinké zahrady za domem a v ložnici se člověk může dotknout bříska prstů protějších zdí, když rozpaží jako Kristus. Je rovněž mizerně utěsněný, takže v něm táhne a v noci se dovnitř skrz okna dere smrad škvířícího se prasečího tuku, ale to Henrymu nikdy nevadilo. Drtivá většina lidstva si musí vystačit s něčím mnohem horším.

Každopádně je nedůvěřivý k přemíře pohodlí – to vede k bezohlednosti. Vkleče u krbu připraví kupičku ze dříví na podpal, zapálí ji a pak lopatkou postupně po jednom kousku uhlí oheň přikrmuje. Takto se mu připomíná, co bere z Boží země a jak každá větvička a kus uhlí je privilegium – výhoda, již má oproti nebožákům, kteří se celý život klepou ve věčném jeskynním vlhku. Aby přiživil zdráhavý plamen, zmačká pár stránek ze starých výtisků *Illustrated London News* – s rytinami železničních neštěstí, módních bruslařů a černošských vladařů na státní návštěvě – a

přihodí je do ohně. Zmuchlá i článek vychvalující zázrak elektřiny; přečetl ho a neudělal na něj valný dojem. „Profesor Gallup ohromil publikum vyprávěním o budoucnosti, v níž budeme sotva s to odlišit den od noci a kde bude veškerá naše činnost závislá na elektrických přístrojích.“ Vize pekla.

Jakmile oheň začne hrát, do pokoje se odkudsi z neznáma došourá Henryho kočka. Zásadně jí říká „Číčo“, to aby se k ní nechoval až moc jako k člověku, případně aby ho to tak nebolelo, až o ni nakonec nevyhnutelně přijde. Číča si lehne na předložku začernalou od oharků a nechá se od svého pána hladit po chundelatém boku.

Brzy Henry vklouzne do kolejí typického nedělního odpoledne. Zatímco Číča spí v obývacím pokoji, on sedí v přilehlé pracovně a čte Bibli. Zdi, které oddělují jeho *sanctum sanctorum* od venkovního světa, jsou naneštěstí tenké a skutečné ticho je nedostatkové zboží. Život jde dál a nestydí se mu to dávat na vědomí.

Při každém zvuku, který prozradí, že někdo poblíž tráví neděli jinými způsoby, než jaké Hospodin schvaluje, se Henry zklamaně zamračí. On sám o dni Páně nedělá nic krom toho, že dvakrát zajde na bohoslužbu, navštíví bratra, rozpráví s paní Foxovou (pokud se naskytne příležitost) a čte zbožnou literaturu. Ale poslechněte si, jaké zvuky se to linou oknem! Nenakládá se tam nějaký velký předmět na vůz a nediriguje to někdo vyřváványi pokyny? A neštěká tam nadšeně pes, povzbuzovaný pískáním svého majitele? A poslouchejte tamhle! Nevykřiklo nějaké dítě „hoplá“? To se celý svět proměnil v bandu nedělních dělníků a hýřilů, jenž tanečním krokem míří za jeho bratrem Williamem do mlhy sebeukájení?

Pro Henryho je den odpočinku něco mnohem hlubšího než zkouška poslušnosti. Tak jako mnoho Božích zákonů působí přísně a svévolně, když ve skutečnosti je to stejně laskavé a moudré jako matčina výchova. (Ne že by si Henry moc zřetelně vzpomínal na mateřskou lásku, vlastní matka mu zmizela z dětství jako sněhulák za deštivého dne, ale četl o tom různá dobrozdání.) Šílené tempo moderního života nám neumožňuje ani chvíli klidu; jen když uposlechneme třetího přikázání, Bůh si nás přivine v požehnaném objetí poklidu. A nechť nikdo netvrdí, že Henry je příliš velký učenec, než aby dokázal docenit nutkání běžet se psem nebo čutat

mičudu; je to muž, jenž jednou z hecu přeplaval v prosinci řeku Cam, který vesloval jako démon, šermoval jako ďábel a pádil při přespolních bězích, jako by ho poháněla pára. Ale co si tou námahou vysloužil? Postříbřené trofeje, na nichž bylo vyryté jeho jméno; spoustu zničených bot; obdiv kumpánů, na které by raději zapomněl. Pevný stisk ruky od Bodleyho, jenž mu blahopřál ke skvělému odpolednímu kriketu. („Tenhle Rackham je prvotřídní sportovec! Děsně nudný patron, když tlachá o neduzích tohoto světa, ale stačí ho odvést od toho tématu a je to prima chlap!“) Henry doufá, že mu Bůh odpustí, jak se věnoval zpozdilým hrám, zatímco Anglie hořela, i to, že přijímal přátelství rouhačů. Nyní čte Bibli a mumlá si ta slova pro sebe, dokud společná síla jeho a Hospodinova hlasu nepřehluší rámus narušitelů dne odpočinku.

Během týdne Henry pořád nemá stání. Štípe si dříví na otop na menší kousky, než potřebuje; zajde do ulice paní Foxové v Bayswateru, kdyby se snad náhodou vynořila z domu přesně v tu chvíli, kdy bude procházet kolem, pak pokračuje do Hyde Parku a dál; je pro něj hračka dojít až na hřbitov v Kensal Green, byť tam nemá žádné vyřizování. Ale v neděli odpočívá a čte Bibli a přeje si, aby všichni muži a ženy dělali totéž.

Ponechme nyní Henryho jeho knize Nehemjáš a vraťme se za Williamem Rackhamem do jeho rušného úlu. Obchází notně prostříhanou zahradu a kouří dýmku – ale ne, to není William, že? Je to jiný středně velký muž s krátkými vlasy: zahradník Shears. Kde je tedy William? Dělníci odešli a paní Rackhamová se uchýlila nahoru. Kde je pán domu? Když se zeptáte Letty, dozvíte se, že odešel do města.

Neděle ve středu Londýna mohou být docela zábavné – každopádně tam život tepe víc než v Notting Hillu. Williama zastihneme, kterak kráčí v zahradách u nábřeží a sleduje, jak si hraje spousta bezbožných duší. Místním vyhláškám navzdory tito lidé veslují po Temži na lodičkách, rybaří, hrají fotbal, pouštějí holuby. On se do těchto činností nezapojuje, jen jde rovně po cestě mezi nimi, ale i tak ho to mimochodem baví. Nikdo by si ho nemohl splést s jedním z těchto chudých dřičů, kteří svůj jeden volný den věnují

vyčerpávajícím radostem; oddělují ho od nich jeho mnohem lepší šaty a cílevědomý krok.

Jaký je ten svět sympatický cirkus! táhne mu hlavou, když tu sleduje kousky milovníků holubů a onde zase námahu víkendových šviháků snažících se vyvézt své uhihňané milenky na temné vody Temže. Po tak dlouhé době znovu objevil prostou potěchu z pozorování okolního světa, místo aby se hnípal ve vlastním nitru (hnípat, to je ale slovo, to musí někde použít).

Již žádná zadumanost! Místo toho hled' v dál! Výtečná hesla pro jakéhokoli muže, obzvláště pak takového, jehož banka náhle změnila tón a od výčitek přešla k námluvám. Když William viděl, jak se jeho dluhy vypařily a majetek zmnožil, jak přibývá nula za nulou a akr za akrem, přestal se tolik zabývat sebou. Lépe řečeno již nehledá sebe v sobě; místo toho sleduje Williama Rackhama, šéfa Rackhamova voňavkářství, jak dělá to či ono, uplatňuje svůj vliv, dosahuje výsledků.

Po jiné cestě než té Williamově jede muž na velocipédu, zpoceně čelo mu na slunci září, oči soustředěně poulí na stezku před sebou. Čapku má na hlavě pevně naraženou, aby mu neulétla, a pod jejím štítkem se mu třepetají šaškovské chumáče větrem rozčepýřených vlasů. Chudák jeden poblouzněný! Měl by si ty vlasy nechat pořádně zkrátit, jak to udělal ředitel Rackhamova voňavkářství. Dlouhé vlasy jsou póza z dávné doby: tohle je vizáž zítřka.

Za chůze se William dotkne svých licousů; hezky se napojují na jeho čerstvě narostlý knír a bradku, které na rozdíl od jeho vlasů nejsou blond, nýbrž sytě hnědé. Těší se, až se uvidí v zrcadle, ale není to marnivostí: líbí se mu svěžest té hnědé barvy v abstraktnějším estetickém smyslu; nemusí to být ani ochlupení, mohl by to být tabák, kůra stromu, čerstvý nátěr.

Na cestu před něj se přikutálí mičuda a on ji bez přemýšlení rychlým kopnutím pošle zpátky hráčům: čističů bot si teď koneckonců může dovolit tisíce.

Rovněž ho těší, že se policie nechala pár šilinky a pivem zdarma uplatit a že povolila pár hospodám porušit nedělní zákaz čepování; za chůze totiž dostal žízeň. Možná si měl na celou cestu do lahvovny vzít drožku a nechodit oklikou parkem, ale počasí bylo tak nádherné,

že mu připadalo škoda něco takového promarnit. A pak je tu ještě jeho zažívání: při obědě se přejedl a tahle zdravotní procházka uspíší vyprazdňování.

Jestli dnes odpoledne o něco nestojí, tak je to čichat smrad z nočníku plného jeho výkalů, zatímco bude nad ním ležet v posteli se Sugar v náručí. (Mohl by jí v pokoji nechat nainstalovat splachovací záchod? Ach: hudba budoucnosti.)

Poslední půl míle do lahvozny je na Williama příliš: vezme si drožku. Nemá smysl se unavit, a navíc se továrna nachází v nevábém prostředí. Po obou jejích stranách stojí špinavé nájemní kůlny pro dvoukoláky pouličních prodavačů a po celé ulici se válí zbytky ovoce a zeleniny příliš nahnilé, než aby někomu stálo za to sebrat je ze země.

Ovšem mezi tou špinou je vklíněné toto útočiště, ten hrádek důmyslu a píle maskovaný neokázalou fasádou zčernalých cihel. Když Rackham starší vzal nedávno Rackhama mladšího na prohlídku všech tří Rackhamových továren, Williama nejvíce zaujala tato lahvozna. Vnějšek klamal tělem, ale za dveřmi se člověku odhalil kouzelný vnitřek: miniaturní Křišťálový palác ze skla a kovu, jenž se ustavičně pohyboval jako kolotoč. Vyzařoval z něj jistý nadlidský půvab, který k Williamovu překvapení nebyl neslučitelný s nejnáročnějšími estetickými zásadami. Od té první návštěvy William uvažoval, jak továrna vypadá, když v ní nejsou dělníci a stroje stojí.

Teď konečně stojí před mohutnou železnou bránou továrny; když vsune klíč do zámku, úplně se rozechvěje. Dalších pár kroků a zasune druhý klíč do velkých dvojitých dveří.

Jeho továrna je stejně prostorná, tmavá a tichá jako kostel. Když si ji takhle prohlíží bez otce po boku a bez rozptýlení v podobě dělníků a páry, poprvé mu dochází, jak ohromné je jeho dědictví. Nábožně kráčí po přízemí zaprášeném pilinami a velkém jako náměstí, hledí na prostorné balkóny, šikmé žlaby a skluzavky na skleničky, sloupovité trubky vedoucí od pece ke stropu, černé mřížky a lesknoucí se desky; všechny ty obří sochy na počest parfému. Jaká krása se tu skrývá v rovnoměrně rozmístěných vzorech nýtů, přesné geometrii stožáru a příčného trámu, tisíců maličkých lahviček, které

tu stojí nachystané. To by pro něj za klukovských let bývalo hříště! Ale otec sem bral pouze mladého Henryho, nikdy Williama. A co si malý Henry myslel o tomto paláci, o koruně impéria přichystané pro něj? William si nevzpomíná, že by se jeho bratr kdy o této návštěvě zmínil. Henry bezpochyby už tenkrát dychtil po svatyních jiného druhu.

„A jaké já do toho chlapce vkládal naděje.“ (K tomu se Williamův otec doznal na společné cestě do továrny.) „Měl intelligence i síly na rozdávání a já se domníval, že by z něj mohl vyrůst... no, každopádně někdo lepší než kněz.“

Destilace Henryho zbožného ducha v užitečnější esenci, co? Tuhle poznámku si však William nakonec nechal pro sebe, neboť otec byl vůči metaforám zcela imunní. Místo toho sáhl po ořepané diplomatické frázi.

„To nevádí, otče. Každý rosteme jiným způsobem. Ale dopadlo to dobře, ne? Tak na budoucnost!“ A položil ruku otci na záda, což bylo gesto blízkosti tak vzácné a troufalé, že ani jeden z nich úplně nevěděl, jak s tím naložit. Naštěstí otce pořád trápily výčitky svědomí, že nechal syna o Vánocích trpět, když ho správně měl zachránit, a tak na oplátku poklepal Williama po rameni.

Teď už se William bez doprovodu zatoulá na dvůr za svou fabrikou a prohlíží si hromadu uhlí i mohutné povozy, u nichž leží v kupkách propletené ořeže a uzdy. Natáhne ruku v rukavici a dotkne se haldy beden připravených k plnění, jako se člověk dotýká pomníku ve veřejném parku. Škoda že to všechno musí v neděli ležet ladem! Ach, ne že by William pochyboval, že dělníci potřebují jednou týdně trochu odpočinku a náboženství, ale stejně je to škoda. V mozku se mu v tu chvíli vylíhne povídka jménem „Bezbožné automaty“, v nichž vynálezce vymyslí mechanické lidi, aby v továrně zastali práci v neděli. Nakonec do továrny vjedou mechaničtí kněží a přesvědčí mechanické dělníky, aby ctili den odpočinku. Cha!

Williama náhle překvapí hlasité zarachocení za ním. Okamžitě se otočí, ale když nakonec sklopí zrak k zemi, spatří jen psíka, jenž se vynořil zpoza mizerně naskládané kupy palivového dříví. Velmi se podobá tomu psíku, které se ochomýtlá kolem domu Rackhamových, až na to, že tohle je fena.

To zvíře pro Williama nic neznamena, on má však obavy, že by mohlo napáchat škody na jeho majetku. Takže zvedne jeden z mnoha ohořelých pohrabáčů povalujících se v areálu a hrozivě se jím napřáhne. Pes uteče v oblaku pilin a špíny. Williamova spokojenost s tímto výsledkem přejde v rozmrzelost, když si uvědomí, že jak svědomitě zamykal veškeré dveře a brány za sebou, nenechal psímu narušiteli únikovou cestu.

William se zadívá na hodinky, usoudí, že má hlad, a vrátí se k hlavní bráně. Svým způsobem doufá, že tam najde psa, který se pokorně smířil s vyhnáním, ale není po něm ani vidu a William ho s jistou lítostí a zařinčením klíče zavře uvnitř.

Ve svém pokoji v prvním patře podniku paní Castawayové píše Sugar román. V přilehlém pokoji Amy Howlettová právě zasunuje rukojeť čínského vějíře do řiti kantora, jenž sem chodí každou neděli speciálně za tímto účelem. Dole hraje Christopher žolíky s Katy Lesterovou, karty mají vyložené na měkkém komínku vyžehlených prostěradel. Paní Castawayová bezvládně klimbá u psacího stolu. Lesklé viskózní lepidlo na výstřížkovém albu vysychá v matnou glazuru. Hluk ze Silver Street je tak tlumený, že Sugar slyší kantorovo horečnaté blábolení. Napíná uši, aby zaslechla slova, ale jejich smysl nepřezíje průchod zdí.

Sugar se bradou opře o klouby ruky, kterou drží pero. Na stránce mezi lokty zahalenými v hedvábí se leskne nedokončená věta. Hrdinka jejího románu právě jednomu muži prořízla hrdlo. Problém spočívá v tom, jak přesně bude krev téct. *Tekla* je slovo příliš jemné; kdyby se *rozlila*, vyvolávalo by to dojem nepozornosti; *stříkala* nepřichází v úvahu, protože toto slovo již užila v jiném kontextu o pár řádek dříve. Kdyby se *vylévala*, plynulo by z toho, že daný muž to může nějakým způsobem ovlivnit, což tedy rozhodně nemůže; *prosakovala* je příliš slabé vzhledem k závažnosti zranění, které mu způsobila. Sugar zavře oči a v barvitém divadle své představitivosti sleduje, jak z proříznutého krku vychází krev. Když se rozezní varovný zvonek paní Castawayové, překvapeně sebou trhne.

Rychle propátrá zrakem ložnici. Všechno je úpravné a čisté. Veškeré papíry má schované, krom toho jednoho listu na psacím

stole.

Vyřinula, napíše, když jí liknavá Prozřetelnost konečně sešle to pravé slovo. Hrot pera jí vyschl a naškrabané slovo přejde z neviditelnosti dané nedostatkem inkoustu v chuchvalcovitou skvrnu, ale ona už se později postará, aby to bylo čitelnější. Ovšem teď už s tím do šatníku! Zbývá dost času na rychlé vyčůvání, přičemž moč může hned potom vychrstnout z okna: všimla si totiž, že její pan Hunt je na zápachy citlivý.

O dost, o *mnoho* hodin později se William Rackham probudí z bezesného spánku v teplé a voňavé posteli. Je malátný a spokojený, byť trochu zmatený, kde je a kolik by tak mohlo být hodin. Nad hlavou mu svítí plynová lampa, ale její světlo se prodírá průhlednou látkou a z okna vidí jen tmu. Ze zašustění papíru pozná, že není sám.

„Co to sakra?“ zamumlá.

Vedle něj v posteli leží tělo. Zvedne hlavu a zjistí, že Sugar je opřená o polštáře a podle všeho čte *The London Journal*. Má na sobě košilku a na prstech skvrnky od inkoustu, ale jinak se na ní nic nezměnilo od té doby, co ji viděl naposledy.

„Kolik je hodin?“

Vykloní se, čímž odhalí celý zadeček. Na kůži obou pulek jí září šupinkovité vzory ichtyózy jako jizvy po tisíci bičování, ovšem dokonale symetrické, jako by jí ty rány ušetřil šílený estét.

Sugar se převalí zpátky k němu a podá mu vestičku, z jejíž ochablé kapsičky se pohupuje řetízek na hodinky.

„Bože na nebesích,“ vyhrkne William, když se podívá na hodinky. „Je deset hodin. Večer!“

Sugar našpulí rty a šupinkovitou, inkoustem potřísněnou rukou ho pohladí po tváři.

„Ty moc pracuješ,“ zavrká. „Tím to je. Neodpočíváš dost.“

Rackham omámeně zamrká a prohrábne si vlasy. Překvapí ho, jak málo mu jich zbývá, ale pak si vzpomene.

„M-musím jít domů,“ oznámí.

Sugar zvedne jednu dlouhou nahou nohu a opře si ji o koleno druhé, čímž mu předvede svou kundičku.

„Doufám,“ usměje se, „že tohle je tvůj druhý domov.“

V domě Rackhamových několikery hodiny odbijí jedenáct. Všichni už jsou v posteli, jen tu a tam se služka dosud hmoždí a snaží se vyčistit poslední zbytky špíny, pilin a dalších důkazů o práci řemeslníků. Byla to hlučná neděle, ale konečně se rozhostilo ticho.

Agnes Rackhamová se v posteli právě posadila. Všude kolem je tma, jen čtvercovým oknem prochází měsíční světlo a vytváří cosi jako svítivou přikrývku přetaženou přes její kolena. Agnes přemýšlí, zdali se Bůh zlobí. Pokud ano, doufá, že se zlobí na Williama, nikoli na ni. Kdyby věděla, že je neděle, snažila by se mnohem usilovněji nic nedělat, nebo se tomuto ideálu alespoň přiblížit.

Losos, kterého snědla k večeři, jí leží ztěžka v žaludku. Měl ho dostat William, ale nepřišel domů na večeři, takže Letty chtěla toho lesklého tvorečka vzít zpátky do kuchyně, kde by ho kuchařka celého rozemlela a udělala z něj něco jiného k snídani – závin nebo něco takového. Agnes připadalo škoda mrhat takovým dokonalým rybím tělem, takže ho snědla. Ovšem i když byl ten losos poměrně malý, ukázalo se, že pro ni je příliš velký. Přesto nedokázala přestat. Chtěla vidět na talíři jeho očistěnou páteř. A teď tu Agnes leží a bolí ji břicho. Obžerství. V neděli.

Kde je William? Na počátku jejich manželství skoro nikam nechodil. Pak začal chodit ven a vracet se opilý. V poslední době chodí ven a vrací se střízlivý. Ale kam chodí? Co se tam v té zimě dá *dělat*, když obchody zavřou? Sezóna ještě ani nezačala...

Anglickou civilizaci určitě udržují v chodu nějaké složité stroje, o něž se muži musí starat. Nic se neděje samo od sebe; dokonce i jednoduché pendlovky se zastaví, pokud je necháte běžet a přestanete si jich všímat. Má podezření, že společnost jako celek by se zastavila, kdyby ji muži ustavičně neolejovali, nenatahovali, nevrtili se v ní.

U dveří zazní zvonek. Přišel! Agnes si představí, jak Letty spěchá s lampou před sebou po čerstvě naleštěném schodišti a přes nové koberce v hale otevřít pánovi. Je takové ticho, že Agnes slyší manželův hlas v hale: slova nerozezná, ale jejich tón a povahu ano. Zní vesele a autoritativně a střízlivý je jako kněz. Teď je s Letty na schodech a William říká: „A ty se vrať do postele, holko nešťastná!“ Očividně netouží po večeři, a ještě že tak, protože jeho nenasytná

žena snědla lososa.

Agnes pořád nechápe, co se to s ním stalo. Ještě před pár měsíci by se jeho pozdní příchod domů možná neobešel bez klopytání a nadávek na schodech. A co ty záchvaty vzteku, které ho popadaly, kdykoli se zmínila o peněžích nebo jeho otci? Ty úplně zmizely, jako by nebyly nic než zlý sen. Rackham starší a Rackham mladší jsou najednou jedna ruka a ona, Agnes, je opět bohatá a neschází jí nic než zdraví.

Slyší jeho kroky – skoro je cítí –, jak míjí dveře jejího pokoje. To není nic neobvyklého; nespí spolu už léta. Ale strach, že dnes večer by mohl porušit jejich tichou dohodu a vejít do její ložnice, se teď na chvíli ostře vystupňuje. Na druhou stranu musí uznat, že se k ní poslední dobou chová hezky – je skoro nejroztomilejší, co ho zažila. U všeho se jí ptá na názor, nemá skoro žádné kruté poznámky a včera dokonce prohlásil, že Agnes si nemusí šít vlastní šaty, pokud ji šicí stroj přestal bavit: může si je objednat v salónu, tak jako předtím.

Ví ale, že jí šití těch šatů *svědčí*. Nutí mozek ke kázni, prsty si udržují mrštnost a člověka to unavuje méně než práce na gobelínech. Apropó, když už je řeč o práci na gobelínech: jestli je teď víc peněz, nemohla by získat někoho na výpomoc s vyšívanou kopií Landseerova *Vládce údolí*? Hotové by to vypadalo strašně působivě, ale tak dlouho ji kvůli tomu hryžou výčitky svědomí, že na ten gobelín nedokáže pomyslet, aniž jí to připomene nejhorší měsíce její nemoci. Větší část jelena je hotová, stejně jako zajímavější prvky krajiny; jen při pomýšlení na všechnu tu oblohu a všechny ty hory klesne na mysl. Nemohl by to za ni někdo dodělat? Třeba jedna z těch švadlenek, které inzerují v časopisech pro dámy (*ELSPETH, dokončuje vlněné výšivky atd. za rozumnou cenu. Adresa je v redakci*)? Ano, probere to zítra s Williamem.

Agnes pálí oči z nevyspání. Dívá se, jak se jí na peřinu promítá okno. Stíny okenního rámu, které rozdělují obdélník světla na čtyři čtverce, jí najednou připomenou křesťanský kříž. Je to znamení? Zlobí se na ni Bůh, že těm řemeslníkům, těm tapetářům, dávala pokyny? Vždyť jen mluvila; sama nezvedla ani prst! A kdyby mlčela, připevnili by opěradlovou lištu v úplně špatné výšce! A každopádně tehdy nevěděla, že je neděle!

Celá zneklidněná vyklouzne z postele a zatáhne závěs, čímž ponoří pokoj do naprosté tmy. Skočí zpátky pod peřinu, přitáhne si ji až ke krku a zkouší si namluvit, že je zase ve svém starém domě, že se vrátila do svého nevinného dětství. A protože tu nic viditelně nesvědčí o opaku, mělo by být snadné představit si, že se nic nezměnilo od těch let, co spala jako nemluvně v lůně rodiny.

Ale i v naprosté tmě jí realita kazí vzpomínky na starý domov. Přes veškerou snahu se nedokáže přenést do dětství, jaké *mělo* být; nedokáže lorda Unwina vymazat ze svých vzpomínek a nahradit ho skutečným otcem. Kdykoli se snaží představit si otcovu tvář, důvěrně známá fotografie odmítá ožít a místo něj se před ní vynoří nevlastní otec a jízlivě se v pochmurném tichu šklebí.

Zadusí v sobě ustrašené vzlyknutí, chňapne po polštáři z Williamovy strany postele a přitiskne si ho k poprsí. Pevně si ho přivine a zaboří tvář do jeho decentně navoněného plátěného povlaku.

Všechna světla v domě již byla zhašena, krom jednoho ve Williamově pracovně. Až na Williama leží celá domácnost v posteli, jako panenky ve svém domečku. Kdyby byl dům Rackhamových takovou hračkou a mohli byste mu zvednout střechu a nahlédnout dovnitř, viděli byste Williama za stolem, jak s vyhrnutými rukávy vyřizuje korespondenci: nic, co by vás zajímalo, to vás ujišťuji. V jiné přihrádce, na protější straně patra, byste viděli dětské tělíčko skrčené v postýlce, jež je mu už trochu malá: Sofii Rackhamovou, která ještě není nijak důležitá. A zase v jiné přihrádce byste zahlédli Agnes zachumlanou v bílém povlečení; vykukuje jí jen plavovlasá hlava a připomíná tím drobek dortu napůl zanořený do šlehačky. A uvnitř překlopené střechy ve vaší ruce by zase byli vzhůru nohama sloužící ve svých půdních pláštích, přitisknutí k trámům spolu se svým skrovným majetkem.

William ještě chvíli ponocuje, pak zavře účetní knihu a protáhne si krátké končetiny. Je spokojený: přežil další nudnou neděli, užil si dost zábavy a omezil náboženství, jak to jen šlo. Odloží šaty, navleče se do noční košile, zhasne světlo a vylouzne pod peřinu. Během několika minut už tiše chrápe.

I Agnes začala klimbat. Jedna drobná, dlaní nahoru obrácená ručka sklouzne z polštáře ke kraji postele. Pak se ve spánku jedna Williamova ruka začne pohybovat ke kraji *jeho* postele, směrem k Agnes. Záhy jsou dokonale srovnané, takže kdyby tohle skutečně byl domeček pro panenky, mohli bychom odstranit nejen střechu, ale i některé vnitřní příčky a sesunout dvě ložnice do jedné a spojit ruce manželů jako sponu náhrdelníku.

Ale pak začne William Rackham snít a obrátí se na druhý bok.

KAPITOLA DESÁTÁ

Ložnice Agnes Rackhamové, kde se okna nikdy neotvírají a kde jsou dveře vždy zavřené, se každou noc plní jejím dechem. Její výdechy jeden po druhém klouzají z polštáře na podlahu; pak s každým pohybem hrudníku stoupají, vrší se na sebe jako neviditelná pírká, dokud se jemně neopřou o strop, a hodinu za hodinou houstnou.

Je už ráno a člověk by sotva věřil, že je v ložnici: připadá si tu spíš jako v nejmenší továrně na světě, která celou noc pracovala pouze na proměně kyslíku v oxid uhličitý. Instinktivně se obracíte k závěsům; jsou zatažené a nehybné jako socha. Škvírou v sametu ovšem do zdejšího příšeří proniká uzoučký svazek slunečního světla. Dopadá na Agnesin deník, otevřený na včerejší stránce, a osvětluje jediný řádek jejího rukopisu.

Vážně musím chodit víc ven, nabádá se drobnými indigově modrými písmeny, která člověk přečte jen s přimhouřenýma očima.

Pohlédnete na postel v očekávání, že tam spatříte její tělo stále zachumlané pod peřinou. Agnes je pryč.

Paní Rackhamová si zavedla nový zvyk. Pokud je to jen trochu možné, každé ráno se jde projít po ulici před domem, sama. Uzdraví se, i kdyby ji to mělo zabít.

Sezóna se blíží a zbývá děsivě málo času na opětovné osvojení jistých životně důležitých dovedností – například schopnosti ujít bez podpírání větší vzdálenost, než se člověk nachodí ve vlastním domě. Účast na společenském životě není nic, co by člověku bylo shůry dáno; musí se na to připravit. Pět šest koleček po tanečním sále dá dohromady třeba i míli.

Takže Agnes chodí na procházky. A doktor Curlew kupodivu její rozhodnutí shledal přínosným, neboť dle jeho mínění trpí Agnes nedostatkem krvinek. Nikdo jí tedy nebrání v tom, aby se několikrát za týden ráno nechala doprovodit Clarou k přední bráně, načež se slunečníkem v ruce úplně sama dovrávorá na chodník a úzkostně

naslouchá, zda se na liduprázdné dlážděné ulici neozve klapot kopyt.

Takřka pokaždé narazí na voříška, který se usalašil u brány Rackhamova sídla, ale Agnes se ho nebojí. Nikdy jí nezavdal jediný důvod k obavám, jedinkrát na ni neštěkl. Kdykoli se šourá kolem něj, připravená na *divoké* poryvy větru, které třepetají jejími sukněmi a cloumají slunečníkem, pes ji vrtěním ocasu a shovívavým zívnutím ubezpečí, že je milý. Připomíná jí přerostlou nedělní pečeni, vypadá v tmavě hnědé kůži úplně jako roláda a oči má vlídnější než kterýkoli z jejích známých. Pravda, jednou si málem ušpinila boty jeho lejnem; tehdy tím byla znechucená, ale nedala na sobě opovržení znát, aby třeba neranila jeho city – či ho nevyprovokovala k zuřivému výpadu. Jindy ho spatřila, jak si líže cosi rudého jako prst stažený z kůže, ale ten orgán nepoznala, pokládala ho za přívěsek typický pro psy, něco jako ploutev či páteř, který se tomuto konkrétnímu psu bolestivě zanítil. S rozpačitým lítostivým úsměvem kolem něj rychle prošla.

Lidí potkává Agnes jen velmi málo. Notting Hill sice už zdaleka není tak tichý jako kdysi, zároveň však ještě není součástí metropole. Pokud člověk pečlivě volí ulice, může se soustředit na to, jak klást jednu nohu před druhou, a ušetří si obtíže spojené s potkáváním dalších chodců. Kensington Park Road je nejrušnější, neboť právě po této hlavní třídě jezdí omnibus. Pokud Agnes může, tak se jí vyhýbá.

Každé ráno zajde o něco dál. Každé ráno trochu zesílí. Patero nových šatů je hotovo, šesté jsou na cestě. Díky Shearsovi vypadá zahrada k světu. A William má pořád *tak* dobrou náladu, ačkoli si nemohla nepovšimnout, že s novým plnovousem a knírem vypadá náhle o hodně starší.

Neposnídali spolu od té doby, co se posledně zhroutila, ale zvykli si vídat se u oběda. Agnes cítí, že je to mnohem bezpečnější. A díky ranní procházce mívá zdravou chuť k jídlu, takže si nemusí rozpačitě hrát s napůl snědeným soustem, zatímco William zhltně svou porci a pak se jí zeptá, jestli jí něco není.

Dnes oba jedí se stejným požitkem. Kuchařka se tentokrát překonala, připravila jim pozoruhodně dobrou galantinu z vepřového karé se šunkou, vařeným jazykem, houbami a klobáskou. To mnohovrstevnaté jídlo vypadá nanejvýš elegantně a je tak lahodné, že musí dvakrát zavolat Letty ke stolu, aby jim nakrájela další plátky.

„To by mě zajímalo, co je *tohle*,“ zamumlá William a vytáhne cosi z aspiku.

„Je to kousek pistáciového oříšku, drahý,“ informuje ho Agnes. Je pyšná, že ví něco, co William nezná.

„No to se na to podívejme,“ řekne a překvapí ji tím, že si lesklý kousíček přiloží k nosu a pořádně ho očichá. Poslední dobou čichá ke všemu: k novým rostlinám na zahradě, lepidlu na tapety, barvě, ubrouskům, dopisnímu papíru, vlastním prstům, dokonce i k obyčejné vodě. „Můj nos se musí stát nanejvýš citlivým orgánem, drahá,“ vykládá jí, načež se pustí do výkladu takřka nepostřehnutelných, ale (pro voňavkářské podnikání) zásadních rozdílů mezi okvětními lístky jednotlivých květin. Agnes těší, jak je urputně odhodlán zvládnout rafinované nuance své profese, obzvláště když to ze dne na den výrazně zlepšilo jejich finanční situaci, doufá však, že nebude všechno očichávat během Sezóny, když budou mít společnost.

„Mimochodem, zmínil jsem se o tom, že večer jdu na Velkého Plynatelliho?“ nadhodí William.

„Má to něco do činění s voňavkami, drahý?“

William se zazubí. „Dalo by se to tak říct.“ Pak zaboří lžičku do lojového pudinku se švestkami a opraví ji. „Ne, miláčku. Je to varietní umělec.“

„A měla bych ho znát?“

„Velmi o tom pochybuji. Vystupuje v Lumleyském kabaretu.“

„Aha, no dobře.“

K tomu by se už nemuselo nic dodávat, ale Agnes trápí vědomí, že není v obraze. Po minutě se ozve: „Lumley je *pořád* Lumley, ne?“

„Jak to myslíš, miláčku?“

„Chci říct... nepovzneslo se nějak?“

„Nepovzneslo?“

„Nezvelebilo se? Není stylovější...?“ Na slovo „úroveň“ ne a ne připadnout.

„To nejspíš ne. Očekávám, že kolem sebe budu mít chlapy v soukenných čepicích a ženy, jimž chybí zuby.“

„Dobře, jestli tě to přitahuje...“ řekne a ušklíbne se. Lojový pudink je na ni příliš sytý a po velké porci galantiny se jí začíná dělat

špatně od žlučníku, ale kousku dortíku nedokáže odolat.

„Člověk nemůže žít jen vysokou kulturou,“ prohodí William.

Agnes žvýká dortík. I ten je sytější, než čekala, a hlodá v ní podezření, že neví něco, co by vědět měla.

„Jestli...“ zaváhá. „Jestli tam... tedy v Lumley... někoho uvidíš... myslím tím někoho důležitého, na koho bych mohla narazit v Sezóně... řekneš mi to, ne?“

„Zajisté, drahoušku.“ Zvedne kus dortu k nosu a začichá. „Černý rybíz, rozinky, pomerančová kůra, máčené v sherry. Mandle. Muškátový oříšek. Kmín... Vanilka.“ Zazubí se, jako by očekával potlesk.

Agnes se mdle usměje.

Ani ne půl míle na západ od domu Rackhamových je paní Emmelína Foxová oblečená na ven, ale pořád kašle v kuchyni do kapesníku. Počasí jí dnes nedělá dobře; v povětří je něco dusného, z čeho jí bolí hlava a svírá se jí hrudník. Do zítřka se ovšem bude muset vzchopit, jinak přijde o obchůzku se Spolkem na záchranu padlých žen.

Chvilku zvažuje, zda by se nemohla stavit za otcem a požádat ho o pár doušků medicíny, nakonec však usoudí, že by ho tím jen znepokojila. A navíc, kdo ví, ke kolika naléhavým případům bude muset vyrazit s brašnou plnou léků a nástrojů? Emmelínin otec je totiž doktor James Curlew a práce má až nad hlavu.

Místo toho polkne lžící zaživací soli a nepříjemnou chuť spláchně douškem horkého kakaa. Kakao jí navíc zahřeje, ne jen studené ruce, jimiž svírá šálek, či citlivý žaludek skrytý v jejím bříše, ale celé tělo. Popravdě řečeno, zničehonic je jí *příliš* teplo: na čele jí štípe pot a připadá jí, že se jí ruce v těsných rukávech dusí. Honem projde dveřmi z kuchyně do zahrady.

Dům má větší než Henry a její zahrada je prostornější, byť poněkud zarostlá oproti době svého největšího rozkvětu, kdy se v ní rýpal její manžel. Bertram měl zálibu v bizarnostech, pořád se snažil pěstovat k jídlu exotickou zeleninu a pak ji dával kuchařce, kterou tenkrát měli. Ještě tu zbyl hadí mord, napůl skrytý býlím, a pár přidušených kořenů kozí brady. Otec jí sem čas od času pošle

zahradníka prořezat to nejhorší a odkrýt chodníček, aby měla Emmelína po čem chodit, ale plevel snaživě roste celé léto a k odpočinku se ukládá jen v zimě. Teď už zase ožívá, je svěže zelený, zatímco na velkém oploceném záhonu ve tvaru rakve, v němž Bertie pěstoval ty nestvůrné řapíkaté celery o velikosti člověka (jakže se jmenují – artyčky kardové?), je vidět jen tmavá vyčerpaná půda.

Bertiemu bylo odjakživa lhostejné to, co přetrvává, a místo toho ho fascinovalo vše efemérní a efektní. Byl to však dobrý muž. Dům, ve kterém žili, je pro ni samotnou moc velký, ale ona v něm zůstává kvůli němu – kvůli vzpomínkám. Udělal toho tak málo pamětihodného a s hlubšími myšlenkami se nikdy nepsvěřil (pokud tedy nějaké měl); manželství s ním si bude nejlépe připomínat tím, že zůstane v jeho domě.

Teď stojí v zahradě, v ruce pořád drží šálek s kakaem a vítr jí chladí horečkou rozpálené čelo. Už brzy jí bude lépe. Není nemocná. Včera večer měla otevřít okna, aby se dům vyvětral po nezvykle teplém dni. Tu bolest hlavy si zavinila sama.

Dopije zbytek kaka. Už teď jí vhání krev do žil, připadá si po něm mnohem čilejší. Čím to je? Určitě tam bude nějaká tajná přísada, která její mdlou krev povzbuzuje dávkou analeptika nebo dokonce stimulantu. Svým způsobem tak není o moc lepší než narkomani, které vídá při práci pro Spolek – ti slaboduší otroci morfinu, kteří se na Kristova slova dokážou soustředit nanejvýš dvě minuty, než začnou koulet zarudlýma očima. Usměje se, zakloní hlavu ve větru a okraj hrníčku si přitiskne k bradě. Emmelína Foxová: kakaová závislačka. Dokáže si sebe samu představit na obálce laciného krváku, maskovanou padoušku oblečenou v mužských kalhotách a v pláštěnce, která uniká policii skoky ze střechy na střechu a svou nadlidskou sílu čerpá pouze ze zlořečeného kakaového semene. Konstáblové, kteří se musejí plahočit po zemi, k ní bezmocně natahují buclaté ručičky a ústa mají otevřená v bezmocném vzteku. Jen Bůh ji může srazit.

Otevře oči a oťrese se. Pot v jejím podpaží vychladl; na páteři ji to vlhce studí. V průdušnici ji svědí a dráždí k tomu, aby kašlala, kašlala a kašlala. To odmítá; ví, kam to vede.

Zajde zpátky do domu, vypláchne hrnec na mléko, utře kamna,

uklidí servis na kakao. Jen pár jejich známých by mělo aspoň nějaké ponětí, jak se těchto úkolů zhostit, i kdyby jim někdo dal nůž na krk a donutil je, aby se o ně pokusily; to paní Foxová je dělá již zcela bezmyšlenkovitě. Sára, její děvče pro všechno, u ní nebydlí a vrátí se až zítra, ale paní Foxová si předsevzala, že té dívce bude co nejvíc pomáhat. Připadá jí, že ona a Sára jsou spíš jako tetička a neteř než paní a služka.

Jistě, paní Foxová ví, že o ní kolují klepy a že je rozšiřují dámy, které ji pokládají za ostudu vybrané společnosti, za maskovanou sansculotku, jakobínku s ošklivou tváří. Kdyby mohly, uklidily by ji někam z dohledu – pokud možno tak, aby samy nemusely přiložit ruku k dílu.

Taková zášť od jejich sester paní Foxovou mrzí, avšak nijak zvlášť se nesnaží si své protivnice naklonit nebo je otevřeně vyzvat, neboť stojí o to, aby byla vítána v domácnostech nuzáků, nikoli ve vyšších kruzích.

Ale stejně, takového povyku kvůli troše práce! Paní Foxová má za to, že v budoucnosti budou mít všechny ženy nějaké užitečné zaměstnání. Stávající systém nemůže přetrvat; protíví se Bohu i zdravému rozumu. Člověk nemůže vzdělávat nižší třídy, zásobovat je lepším jídlem a neznečištěnou vodou, zvelebovat jejich bydlení a zušlechťovat jejich mravy, a přitom očekávat, že nezatouží po ničem jiném než po poddanství. Stejně tak nelze zaplňovat noviny odhalením o otřesné bídě a očekávat, že to nikoho nepobouří natolik, aby se rozhoupal k činu. Pokud se tisk denně zmiňuje o týchž ulicích a slumech a pokud je zveřejněn každý detail utrpení našich bratří a sester, není nevyhnutelné, že si stále početnější armáda křesťanů vyhrne rukávy a bude chtít přiložit ruce k dílu? Paní Foxová je přesvědčena, že i těm dámám a pánům, které netrápí svědomí, nakonec záhy vyschne zdroj služebnictva a všichni až na ty nejbohatší z nich se pak budou muset seznámit s tak exotickými předměty, jako jsou mopy a utěrky na nádobí.

V novém století, prorokuje paní Foxová při mazání másla na chleba, už ženy jako já nebudou pokládány za podivínky. Anglie bude *plná* dam, které budou pracovat pro spravedlivější společnost a které nebudou mít pod vlastní střechou vůbec žádné služebnictvo.

(Její vlastní služka Sára bydlí s churavějícím dědečkem a dochází k ní obden postarat se o těžkou práci, za slušný plat, který jí brání sklouznout zase k prostituci. Její Sára by se měla vyvažovat zlatem, ovšem i takové časem zmizí, až bude prostituce vymýcena.)

Emmelína přemýšlí, jestli krátká procházka prospěje jejím plicím. Má plný pytel vlněných rukavic a další plný ponožek, to vše pro paní Laversovou, která na příští měsíc organizuje cosi na podporu strádajících Irů. (Drbny by ji bezpochyby označily za feniánku či papeženku.) Dům Laversových je od ní jen pár minut cesty a ona by mohla v každé ruce nést jeden pytel, pokud budou zhruba stejně těžké.

Všechny pokoje u paní Foxové krom její malé ložnice jsou zakramařené krabicemi, pytli, knihami a balíky. Její dům je totiž neoficiálním skladištěm Spolku a krom toho několika dalších charit. Emmelína vystoupá po schodech, nakoukne do někdejší hlavní ložnice a potvrdí si, že tu není to, co hledala. Na podestě stojí poněkud vratký stoh Nového zákona přeloženého do... do... Ted' si ani nevybaví, do kterého jazyka; brzy si pro ně přijde jeden člověk ze Společnosti pro šíření Bible.

Po ponožkách a rukavicích není ani vidu a ona se vrátí dolů, namazat si máslem další krajíc chleba – nic jiného k jídlu doma ani nemá. V pondělí jí obvykle zbude od neděle dost pečinky, jenže včera paní Foxová nechala Sáru, ať si sní, na kolik má chuť, a nenapadlo ji, že ta holka bude mít apetýt jako labrador.

Pro ty nade mnou, napadne ji při žvýkání chleba, jsem politováníhodná vdova, která se čvachtá na mělčině bídy; pro ty dole jsem rozmazlená panička v ráji. My všichni jsme zároveň někomu odporní, zatímco další nám závidí. My všichni, až na ty úplně nejchudší, kteří pod sebou nemají nic než žumpu pekla.

Tyto úvahy jí vlijí do žil čerstvé odhodlání najít ty ponožky a rukavice a Emmelína se do hledání zase pořádně obuje. Dokonce si nasadí čepec, aby slavnostně stvrdila své úmysly pro případ, že by jí jalo pokušení to vzdát. Ke svému potěšení ovšem dotyčné pytle najde takřka okamžitě, položené jeden na druhém v šatně. Ale jak je vytáhne, zvíří prach, a než se proti tomu může obrnit, kašle, kašle a kašle. Kašle tak dlouho, až skončí na kolenou, slzy jí tečou po tváři a

rozklepanou rukou si pevně tiskne kapesník k ústům. Pak, když to pomine, odpočívá u paty schodiště, kolébá se, aby se trochu uklidnila, a dívá se při tom na čtverec světla, které proudí dovnitř skrz mléčné sklo domovních dveří.

Paní Foxová se nepokládá za nemocnou. Dle svého názoru je tak zdravá, jak se dá očekávat u jakékoli jiné ženy s od přírody slabými plícemi. A když už jsme u jejích slabších stránek, ani se nepovažuje za ošklivou. Bůh ji obdařil protáhlým obličejem, ale ona je s ním spokojená. Připomíná jí Disraeliho, ale s měkčími rysy. V tom, aby si našla manžela, jí to nezabránilo, ne? A pokud už nikdy nebude mít dalšího, nu, jeden manžel stačí. A abychom se vrátili k tématu zdraví, i přes Bertieho ruměné líce a pohotový úsměv zradilo zdraví nikoli ji, ale jeho. Což jen dokazuje, že o délce lidského života nerozhodují drbny, ale Bůh.

Opatrně se nadechne, zvedne se a přejde k pytlům. Do každé ruky uchopí jeden a potězká je. Váží stejně. Odnese je ke dveřím, a než odejde, jen na okamžik se zastaví před zrcadlem a zkontroluje si vlasy.

O notný kus dál na východ kráčí po ulicích i Henry Rackham. (Že se ale dnes ti lidé nachodí! To jste ani netušili, jak to prospěje vašemu zdraví, když je budete sledovat, co?)

Henry jde po ulici, po níž ještě nikdy nešel, po křivolaké, stinné ulici, kde si musí dát pozor, kam šlape, aby neuklouzl na ležnu, kde musí ostražitě sledovat každý průchod a suterénní schodiště, aby ho někdo neoslovil. Kráčí toporně, jeho odhodlání je jen o trochu silnější než strach; může pouze doufat (neboť za daných okolností nemá právo se *modlit*), že ho v tomhle smradlavém bludišti nezahledne žádný jeho známý.

Henry ví, ve které dny paní Foxová pracuje pro Spolek na záchranu padlých žen a kdy je zase doma; její rozvrh má vrytý do paměti - a o pondělcích Emmelína odpočívá. Právě proto si dnešek vybral k výletu do St Giles, což je přesně jedna z těch oblastí, které by mohla opečovávat. Potlačí zakašlání, k němuž ho nutí ten puch, a brodí se hlouběji.

Během několika minut je i fasáda slušnosti tatam; solidnost a

přímé linie Oxford Street jsou neviditelné a již zcela zapomenuté, vymazané z mysli děsivou vizí propadu – propadu samotné vozovky, zchátralých domů lemujících obě její strany, těl i mravního charakteru zdejších špinavých obyvatel.

Tahle londýnská čtvrť je vskutku vnějším kruhem pekla, napadá Henryho, předstupněm márnice. V novinách se píše, že se tady toho od padesátých let hodně změnilo k lepšímu, ale jak by mohlo? On tu již stačil zahlédnout useknutou psí hlavu hnijící ve škarpe, na jejímž vyplazeném jazyce se hemžili červi; viděl polonahé děti, které po sobě házely dlažební kostky a jejichž vyzáblé tváře byly zkrivené vzteky a divokou radostí; všiml si armády duchů zírajících z rozbitých oken – oči měli zapadlé, jejich pohlaví bylo neurčité a kůže sotva o něco méně šedá než hadry, které měli na sobě. Znepokojivě hodně jich podle všeho bydlelo pod zemí, v suterénech, do nichž se člověk dostane pouze zapadlými schodišti nebo v některých případech po rozhrkaných žebřících. Mokré prádlo tu visí od okna k oknu, kropenaté od sazí; tu a tam se jako vlajka třepetá ve větru rozedrané prostěradlo, jehož charakteristickými prvky jsou zašlé nahnědlé skvrny od krve připomínající kvítky.

Henry Rackham sem přišel za jedním jediným účelem: aby učinil svět lepším. Ne tak výrazně jako paní Foxová, leč aspoň nějak.

Jen pár minut po jeho příchodu k němu zamíří ošklivá žena středního věku, nebo možná mladší, ve velmi volných šatech ve stylu regentství, ale už hodně zalátaných a záplatovaných. Je prostovlasá, krk má holý a v úsměvu, jímž ho zdraví, jsou vidět všechny její zbývající zuby: je to tím pádem prostitutka?

„Vašnosto, neměl byste pár drobáků pro nebohou nešťastnici?“

Takže žebračka.

„Potřebujete najíst?“ kontruje Henry, neboť nechce být za kořena. Nesmírně rád by byl velkorysý, ale připadá mu, že z ní trošičku táhne alkohol.

„Sám ste to řek, pane. De mi vo jídlo, sem hladová. Vod včerejška sem neměla nic do žaludku.“ Oči jí hladově svítí; lomí napuchlýma rukama.

„Mám...“ Zaváhá a vzdoruje jejímu dravčímu pohledu, který ho tahá za duši, jako by to byla šťavnatá žížala. „Mám vás doprovodit

někam, kde se prodává jídlo? Koupím vám, co budete chtít.“

„To né, vašnosto,“ odpoví, očividně pohoršená. „Musím si hlídat pověst, pane. Musím myslet na svoje děti.“

„Na děti?“ Henryho nějak nenapadlo, že by mohla mít děti; vůbec se nepodobá baculatým matrónám, které vídá v kostele.

„Mám pět děcek, pane,“ ujistí ho. Ruce se jí při tom vznášejí ve vzduchu, jako by ho chtěla co nevidět popadnout. „Pět – a dvě z toho úplně malý, a ty v jednom kuse křičej a mému manželoj to děsně vadí, páč se nevyspí. Takže je dycky profackuje, profackuje je v kolíbkách, dokud nejsou zticha. Tak mě napadlo, pane, dybyste byl vod tý lásky a dal mi pár drobáků, tak bych mohla v lékárně koupit Matčino požehnání, dát děckám pár kapek a voni by pak spali jako andílci.“

Henry už má ruku v kapse, když mu ta hrůza dojde.

„Ale... ale musíte svého chotě přesvědčit, aby vaše děti nebil!“ prohlásí. „Mohl by jim hrozně ublížit...“

„No jo, pane, ale von přinde po celodenní šichtě děsně ztahanej a potřebuje se přes noc vyspat, a jak sem řekla, děcka ječe v jednom kuse; dyž jedno přestane, druhý zase začne křičet, a dyž jich má člověk šest, tak to prostě nejni možný.“

„Šest? Ještě před chvilkou jste tvrdila, že jich máte pět.“

„Šest, pane. Ale jedno je tak tichoučko, že vo tý holce ani nevím.“

Mezi těmi dvěma to na té špinavé ulici vypadá na zvláštní pat. On v dlani svírá minci a váhá. Ona si olízne rty, bojí se říct víc, aby ho štedrost nakonec nepřešla.

„Děti nepláčou, protože by chtěly zlobit,“ poučí ji Henry, který se v duchu pořád nedokáže vyrovnat s představou nevinných dětí mlácených v kolíbkách. „To váš manžel musí pochopit. Děti pláčou, protože mají hlad nebo jsou smutné.“

„Sám ste to řek, pane,“ souhlasí horlivě, přikyvuje a dívá se mu hluboko do očí. „Vy to chápete. Sou hladový. A hrozně, hrozně smutný.“

Henry si povzdychne a pustí podezření k vodě. Dobročinnost se nedá provozovat bez důvěry, anebo aspoň bez ochoty riskovat. No dobře, tak tahle žena nedávno sáhla po silné lihovině a svým primitivním způsobem se mu snaží vlísat do přízně: a co? Laskavost

ji už dál nezkazí; ani její rodinní příslušníci, ať už jich je kolik chce, nezavinili její hříchy.

„Tumáte,“ řekne a přesune minci do jejího rozechvělého sevření. „Ale to vám povídám, kupte si za to jídlo.“

„Děkuju vám, moc vám děkuju,“ zaskřehotá. „Vám to může připadat málo, sám ani nepoznáte, že vám ten peníz chybí, pane, ale právě jste chudákoj vdově a její rodině pořídil večeri – jen se nad tím zamyslete, pane!“

Henry se nad tím zamračeně zamyslí, zatímco ona odběhne do temného průjezdu mezi dvěma domy.

„Vdova?“ zamumlá, ale ona už je pryč.

V lepším světě by Henry dostal pár minut, během nichž by si v duchu rozebral toto setkání a zvážil, co si počít dál, neboť se v něm svářejí protikladné emoce. Ovšem další obyvatelé této ulice si povšimli záblesku peněz, pro ně stejně zřetelného jako ohňostroj vybuchující na obloze nad jejich hlavami. Ze všech koutů se k němu začínají slézat trhání, z krysích očí jim číší prohnání. Henry kráčí dál, sice ho to znervózňuje, ale zároveň je zvláště lehkomyslný. V žilách mu koluje nějaká látka, která proměňuje jeho strach v něco úplně jiného: pocit připravenosti, v nezvyklou jednotu těla a mysli.

Jako první se k němu dostane groteskně kulhající chlap připomínající lasičku. V jedné kostnaté ruce svírá koželužský nůž, dost vysoko, aby ho Henry viděl – ale skoro jako by šlo o nevinný předmět, jež pocestný omylem zapomněl a který mu on teď jen vrací. Henrymu připadá, že atmosféra není nabitá nebezpečím, ale halucinačním náznakem frašky. „Na-naval mi pra-prachy,“ sípá mužík, šklebí se při tom jako šimpanz a špinavý nůž třímá na dosah Henryho prsou.

Henry se zadívá do útočnickových očí. Ten chlapík je o hlavu menší než on a vážit může tak polovic.

„Bůh ti odpust,“ zavrčí Rackham a zvedne pěsti, které jsou větší než zlodějova zakrslá lebka. „A Bůh odpust i mně, protože jestli se přiblížíš jen o krok, přísahám, že tě pošlu k zemi.“

Skřet se sveřepě zašklebí a začne couvat, málem zakopne na uvolněné dlažební kostce, obrátí se a odbelhá se pryč. Několik dalších obyvatel St Giles se rovněž zarazí, neboť jim rázem dojde, že

Rackham nakonec nebude takový hejl, jak vypadal.

Odradit se nenechá jen jedna osoba; pouze jedna osoba se k němu dál blíží. Je to vychrtlá mladá žena, oblečená do čehosi, co Henrymu připadá jako bílá noční košile, pánského černého svrchníku a krajkového závěsu místo šály. Stejně jako ta žebračka je prostovlasá, ale její drobná tvář je svěžejší a vlasy má zrzavé. Troufale Henrymu zastoupí cestu, jediným nenuceným pohybem si rozmotá šálu, čímž odhalí pihovatou hrud’.

„Moje ruka je vaše za šilink, pane,“ prohlásí, „a vostatní kusy mého těla za dva šilinky.“

Tak, a je to venku. Stojí v jeho stínu a čeká.

Na Henryho Rackhama se snese zcela nečekaný klid, čirá vyrovnanost, jakou dosud nezažil, ani na prahu bezesného spánku. Tohle je okamžik, kterého se dlouho děsil a zároveň po něm toužil, jeho vlastní iniciace do smyslného podsvětí, v němž se paní Foxová pohybuje s takovou důstojností a suverenitou. Tak často vídal ve svých představách tuhle dívku (či dívku, která se jí neurčitě podobá); teď tu stojí před ním osobně. A k jeho úlevě mu vůbec nepřipadá jako nějaká siréna, ale jako pouhé dítě – dítě se slepenými řasami a oděrkou na bradě.

Než sebral odvahu sem dnes přijít, bál se, že jeho dobré úmysly nejsou nic než přetvářka, křehký klam, který přetrval pouze díky geografické shodě okolností. Jak jen ho tížila úzkost, že pokud by mu Bůh někdy dopřál vlastní farnost, vydal by se zkoumat její chudší ulice, narazil by na takovou bezbrannou nebožačku, jaká teď stojí před ním, a znásilnil by ji. Ale tady je: prostitutka, děvka, opuštěná bytost, která mu právě dala výslovné svolení naložit s ní tak, jak si bude přát. A co si Henry přeje? Dívka dýchá mělce, rty má pootevřené, vzhlíží k němu v jeho stínu, čeká na jeho souhlas a vůbec si neuvědomuje, že mu již dala dar nezměrné hodnoty – odraz jeho povahy. Teď už Henry ví: ať již prahne po čemkoli, ať jeho hříšné srdce touží po čemkoli, není to tahle odřená malá zdechlina.

„Kusy vašeho těla nejsou na prodej, slečno,“ připomene jí jemně. „Patří dohromady a celek patří Hospodinu.“

„Já *celá* patřím všem, co maj dva šilasy, pane,“ trvá si na svém.

Henrymu cukne ve tváři a zaloví rukou v kapse.

„Tumáte,“ řekne a podá jí dva šilinky. „A já vám teď řeknu, co za to chci.“

Nakloní hlavu na stranu, v mrtvolně klidných očích se jí mihne záblesk obavy.

„Chci, abyste...“ Zaváhá, ví, že tento svět je nenapravitelně zkažený a že i jemu schází morální autorita, aby jí nařídil: „Jdi a nehřeš více.“ Místo toho se zkusí usmát a nepůsobit tak přísně. „Chci, abyste tyto dva šilinky pokládala za akt, který již není nutný...“ (Už v okamžiku, kdy ta slova vyřkl, mu z jejího zmateného výrazu bylo jasné, že mu přestává rozumět.) „Ehm... chci říct, že namísto toho, co byste jinak udělala, abyste si to zasloužila...“ (Dívka dál nechápavě vraští čelo a spodní ret jí mizí pod horními zuby.) „Myslel jsem to tak, že... Prokrindapána, slečno, až už jste chtěla udělat cokoli, nedělejte to!“

Dívka se okamžitě zazubí od ucha k uchu.

„Rozumím, pane!“ A odšourá se pryč – ovšem boky při tom pohupuje víc, než Henry viděl u kterékoli slušné ženy.

Teď už toho má Henry dost. Je unavený a touží po bezpečí a starosvětsky slušné atmosféře své pracovny v Gorham Place. Adrenalin, jenž mu pomohl ubránit se tomu skřetovi, již opadl a místo něj zůstala cizí směska emocí, které už nejsou stimulující, ale jen otupující.

Ztěžka kráčí zpátky do lepší části města, kde bude moci zastavit omnibus a začít si přebírat, čemu se dnes naučil, což mu už teď připadá hrozivě náročné. Jak ale spěchá bludištěm ulic a při tom zběžně nakukuje do každé boční uličky a slepé ulice, kdyby se snad tudy dalo rychleji prchnout ze St Giles, náhodou zahlédne... je to ona? Ano, je to ta žebračka, které dal peníze na jídlo – ta vdova s násilnickým manželem a pěti či šesti dětmi.

Sedí před dveřmi jakéhosi brlohu, z boku vystavená pohledům kolemjdoucích, sukně se jí přelévají přes špinavý vršek schodiště o půltuctu schůdcích. Za ní, těsně za prahem, se hrbí muž s vlasy stejně černými a hrubými jako štětiny kominické štětky. Má na sobě pletenou vestičku, modrý šátek a vojenský kabát a také volné kalhoty, o něž si ta žena nenuceně opírá hlavu. Ti dva střídavě popíjejí ze zbrusu nové lahve alkoholu, podávají si ji sem a tam a

chlatají s nelíceným potěšením.

Henry strne a zírá na scénu, která se odehrává ani ne deset metrů od jeho nosu. Je příliš konsternovaný, než aby k tomu páru přistoupil, a příliš pobouřený, než aby prchl, a tak stojí na místě se zaťatými pěstmi. Ta ženská si mezi dvěma loky povšimne jeho příchodu, okamžitě ho pozná a vykřikne: „Podívej, Dugu! To je náš spasitel!“ Oba dva se začnou svíjet smíchy, sípají a prskají a rty se jim lesknou alkoholem.

Oněmělý Henry jen stojí, tváře mu planou a nehty se mu zarývají pod kůži dlaní, jak usilovně zatíná pěsti.

„Ať de pryč, Dugu,“ ozve se žena, již ten zakaboněný ťulpas očividně brání v tom, aby si mohla alkohol náležitě vychutnat. „Ať de pryč.“

Štětináč neohrabaně vyleze přes její sukně, přičemž málem sletí po schodech, a postaví se před svou společnici. „Táhni!!“ zakřičí. Když tohle nemá na narušitele žádný okamžitý účinek, obrátí se, trhnutím si stáhne kalhoty a obnaží před šokovaným Henrym svůj kostnatý bledý zadek. S kalhotami u kotníků se znovu obrátí a zhodnotí, jak to na vetřelce zapůsobilo. Co dál? Netuší, že Henry je jako přikovaný ne strachy, ale spíš pohledem na penis cizího člověka, a tak tento ochablý orgán vytáhne z vrabčího hnízda černých chlupů a začne rozstříkovat moč do vzduchu.

Henry Rackham je sice několik metrů mimo dostřel, ale stejně se znechuceným výkřikem uskočí dozadu. Ta ženská vykřikne taky, ovšem její veselí záhy vystřídá zuřivost, když jí horká kapalina pokropí sukně.

„Cákáš na mě, ty kreténe!“

Za pár okamžiků se ti dva pustí do sebe, on ji divoce fackuje po uších, ona do něj prudce šťouchá a kope ho do nohou. On se pokouší omezit její odpor tím, že jí jednou nohou přidupne sukně, a u toho si natahuje kalhoty; ona ho bez váhání praští flaškou ginu a shora vedeným rázným úderem do kostnatého čela ho srazí ze schodů.

„Doboha!“ vykřikne, když na zem vyšpláchne dlouhý stříbřitý oblouk alkoholu. Zázrakem nerozbitou flašku spěšně obrátí nahoru, a zatímco se ten chlap svíjí u jejích nohou a svírá si zkrvavené čelo, ona si vrazí hrdlo lesklé lahve hluboko do úst a začne usilovně sát to,

co tam zbylo.

Tím se Henry vymaní z otřesného transu, konečně může ukázat záda těmhle lidem, prvním chudým, s nimiž se kdy dostal do bližšího kontaktu, a odpotácet se k domovu.

Toho večera si William Rackham v Lumleyském kabaretu mezi muži v dělnických čapkách a ženami se zuby jako noty na buben vychutnává, že se opět může ukázat v takovém podniku, aniž by se musel obávat, že si ho někdo špatně společensky zařadí. Teď když se základy jeho bohatství zkonsolidovaly a o jeho nástupu na ředitelskou pozici se všeobecně ví (přínejmenším mezi těmi, kdo se zajímají o to, „kdo je kdo“), kamkoli se vrtne, vždycky *někdo* zašeptá: „To je William Rackham.“ A když je teď každý steh jeho šatů té nejlepší kvality a dle poslední módy, může se spolehnout na to, že i ty prosté duše, které ho neznají, v něm musí vidět zámožného gentlemana – gentlemana, jenž chce pro rozptýlení poznat zábavu lidí, kteří nejsou tak zámožní.

Přirozeně není jediný, kdo ze svých společenských výšin sestoupil mezi spodinu. Obecenstvo v Lumleyském kabaretu je nemastná směs povětšinou obyčejných lidí okořeněná špetkou bohatých gentlemanů. Ale William si namlouvá, že mezi nimi vyčnívá díky redingotu z bobrovice, semišovým kalhotám a obzvláště díky novému cylindru, tomu nejkratšímu v celém podniku. (Ne, ne, to není jeho *staronový* klobouk, ale jeho *zbrusu nový* klobouk – copak nevidíte, že je kratší? A taky není od Billingtona & Joye, leč od Stanifortha, z „exkluzivního kloboučnictví založeného roku 1732“, prosím.)

Lumleyský kabaret nepatří k těm, kde se klobouky a pláště odkládají služebnictvu u dveří, což je pro všechny vyfintěné jedince ošemetná situace, přínejmenším to však umožňuje porovnávat luxusní svršky. I tak je ale těžké odhadnout, kolik je tu dnes lidí z Williamovy třídy, neboť sál je plný a jakýkoli výhled na dav maří pěna ošuntělých čepců. Večer už pěkně pokročil a v teple, které sálá z publika a stovek plynových lamp, si obyčejní muži sundávají krátké kabáty, pod nimiž mají už jen prosté košile, zatímco ženy se ovívají levným papírem a překližkou.

V řadě přímo před Williamem žádné takové ženy nesedí – bohužel, neboť Rackhamovi by nevadilo zachytit aspoň trochu vánku z třepetajícího se vějíře. Není koneckonců imunní vůči tomu, co cítí sprostý lid; čelo se mu potí úplně stejně jako jim a pod vrstvami látky se začíná dusit ve vlastní šťávě. Pot ho štípá v novém plnovousu, svědí ho a on se musí bránit nutkání se poškrábat. Příliš mnoho těl nacpaných v jednom podniku! Copak u vchodu nemohli některé poslat k šípku?

Na opěradle sedadla mu zezadu visí nový ulstr a přes kolena má položenou novou vycházkovou hůl, protože si umí představit, jakým lákadlem by pro zloděje mohla být její stříbrná rukojeť. Rovněž si raději nechal na ruku trojitě pruhované rukavice ze psí kůže, dokonce i při potlesku, a netuší, že kvůli tomu vypadá, jako by se snažil ubít nějakého bezmocného hlodavce.

Po jeho levici sedí Bodley a Ashwell. I oni jsou vyfintění, i když méně než Rackham, protože znají Lumleyský kabaret lépe. I oni si jsou bezpečně vědomi, že se odlišují od davu obyčejných lidí; na vrcholu Parnasu se začali lehce nudit, a tak je napadlo zajít se podívat, co se dá v Lumley. A když si pročetli program, opravdu se začali těšit na Velkého Plynatelliho – „Senzace všech senzací: Mág emisí: Slyšte ho a omdlete!! Celá Itálie pobouřena! Francie u jeho nohou! Plyn-ný přednes zaručen!!!“

Už mají za sebou vystoupení pohledné, ale nehezky baculaté dívky, která zpívala vtipné balady, po níž následoval „londýnský debut“ pana Epiderma, starého muže s podivuhodnou schopností tahat ze svého obnaženého trupu pružnou kůži po celých hrstech a kovovými kuličky na ni všet těžké předměty. Teď už je čtvrt na devět a Velký Plynatelli se pořád ještě neobjevil. William a jeho dva přátelé se přidávají k mumlání doprovázejícímu elegantního mužíka, jenž se na vzdáleném jevišti snaží napodobit zvuky ptáčka, kterého stopuje, pronásleduje a nakonec sežere celá řada zvířat.

„Přiveďte Plynatelliho!“ zařve nějaký neurvalec, což Williama přivede k myšlence, jak se obyčejní lidé můžou hodit, když člověk potřebuje říct něco nezdvořilého. Přidávají se další výtržníci a imitátor zvířat se dál probíjí svým číslem pod hustým mrakem nevole.

Konečně v půl deváté a pět minut je vychvalovaný Ital uveden na

jeviště, což publikum přijme s povděkem zcela jednomyslně.

„Buona sera, Londýne!“ zařve, otevřenými dlaněmi shrábne ze vzduchu aplaus a přitiskne si ho k hrudi jako neviditelné kytice. I přes naolejovaný černý knír a černý frak vypadá na Itala nezvykle vysoký, a když potlesk ustane a on se pustí do úvodu, jeho kontinentální přízvuk zní v uších tak světaznalých lidí jako Ashwell falešně. („Žid. Vsad'te boty: je to Žid,“ zamumlá k Williamovi.)

„Moje neesvyklé strumento musicale,“ vysvětluje Velký Plynatelli, „je direttamente sa mnou. Berru ho sa sebou všude.“ (Když se pantomimicky ohlédne přes rameno, obecenstvo se začne hihňat.) „Nevyšaduje šádné troubení, dottýkání, mačkání...“ (Altový chechot od kliky homosexuálů v zadní části síně.) „Ale svuk má vellejemný. Šádám fás, abíste poslouchalí vellmi vellmi posorně. Moje primo skladba je chrásná stará englická melodia, vellmi... vsdušná. Šiká se jí ‚Greensleeves‘.“

Plynatelli přitiskne ukazováček ke rtům, aby obecenstvo naprosto ztichlo, pak se ohne v pase. Pomocník s vážnou tváří doveze na vozíčku přes celé jeviště velký mosazný amplión, až se jeho vyleštěné ústí téměř dotýká zadku velikána. Jedno poslední gesto (obřadné zamávání šosy fraku) a bzdění začíná.

Několik vteřin vibruje ve vzduchu nezaměnitelná melodie *Greensleeves*, která je svým mečivým způsobem stejně přesná jako cokoli zahraného na hřeben a papír nebo dokonce (když to trochu přeženeme) na fagot. Pak se ozve smích, který z potlačovaného ševelení přeroste v pronikavé hučení, a William a jeho společníci, kteří sedí daleko od předních řad, se musí naklonit dopředu a napjatě se soustředit.

Když hodiny v jinak hrobově tichém domě odbijí deset, leží Agnes Rackhamová v posteli. Aniž by se musela vypyávat služebnictva, ví, že se její choť ještě nevrátil z města; je neobvykle citlivá na zavírání jakýchkoli dveří v domě a namlouvá si, že ty vibrace cítí skrz podlahu či nohy postele. Leží ve tmě a tichu a přemýšlí, jen přemýšlí.

V Agnesině lebce, jen pár centimetrů za levým okem, hnízdí nádor o velikosti křepelčího vajíčka. Agnes vůbec netuší, že tam je.

Leží si tam nevinně; její pohostinná hlava pro něj bez námitek dělá místo, jako by takový maličký návštěvník nemohl způsobit žádné potíže. Spí, měkký a dokonale oválný. Nikdo ho nikdy nenajde. Rentgenové snímkování přijde až za dvacet let a doktor Curlew se ani při sebedůkladnější prohlídce přirozeně nebude vrtat Agnes skalpelem v oční jamce. O existenci tohoto nádoru víme jen vy a já. Je to naše malé tajemství.

Agnes Rackhamová má vlastní malé tajemství. Je osamělá. V nevětraném pokoji se zataženými závěsy, v husté neviditelné mlze parfému a vydýchaného vzduchu se dusí osamělostí. Když se ohlíží za uplynulým dnem, nevybavuje si nic, co by svlačilo její vyprahlé srdce, jen její hladový žaludek, který toho už tak dostává dost – víc, než je pro něj dobré. Druhou večeri snědla (*zhltla*) sama, večerela (*přesmíru*) sama, svačinu a snídani vynechala kvůli nevolnosti, obědvala spolu s Williamem, ale připadala si ještě osamělejší, než když tam nebyl – a *opět* toho snědla příliš.

Ani to nebyl osamělejší den než většina ostatních: každý den jejího života je víceméně stejný. Celé ty dlouhé hodiny, kdy šije a dívá se z okna na to, co zrovna dělá zahradník, kdy se rozhoduje, zda si učeše vlasy sama, nebo to nechá na Claře, touží po opravdové společnosti a trpí tím, že ji nemá. Doktor Curlew jí tuto skrytou nemoc nikdy nediodnostikoval, přestože si je Agnes jistá, že její stav zhoršuje mnohem víc než cokoli, co doktor Curlew dle svého tvrzení našel. Co by udělal, kdyby se to dozvěděl? Co by jí tak mohl předepsat, aby jí ulevil od bolesti, když v noci leží sama v nevládném světě, kde jí jediná duše nemá ráda?

Pravda: když konečně přijdou sny, přivítají ji s otevřenou náručí, ale než se dostaví spánek, leží celé hodiny opuštěná v manželské posteli jako lady ze Shalottu, kterou spustili na černé jezero v plavidle dvojnásobně větším, než bylo potřeba.

Agnes neprahne po muži, ba ani po nějaké milence. O vnitřku svého těla nic neví, vůbec nic; a ani o něm nic vědět nechce. Osamělost ji sice bolí, ale ta bolest není nijak zvlášť fyzická; visí ve vzduchu, opírá se o nábytek, prostupuje ložním prádlem. Kéž by na tom velkém postelovém prámu mohl někdo ležet vedle ní, někdo, kdo by jí měl rád a věřil jí a koho by na oplátku mohla mít ráda ona,

komu by mohla věřit! Na celém světě nikdo takový není. Drahá Clara je placená za to, aby byla příjemná; když má po práci, spěšně se odebere nahoru užít si zaslouženého odpočinku od paní Rackhamové. Ostatní sloužící s ní prakticky nepřijdou do styku; bojí se jí a netuší, že i ona z nich má trochu strach. Pes nepřichází v úvahu; možná si pořídí kotě, pokud tedy existuje nějaký druh bez drápů. Williamův bratr Henry je hrozně milý (ted' myslí na eventuální přátele, nikoli na někoho, s kým by mohla sdílet lože), ale příliš vážný; Agnes se ráda zaobírá příjemnými věcmi, ne všemi problémy světa. Co se Williama týče, ten ztratil její důvěru navždy. Ať už ted' dělá cokoli, bez ohledu na to, jakým ji zahrne bohatstvím, jak dvorně s ní bude konverzovat u oběda, kolik jí dá volnosti v hromadění dalších šatů, čepců a bot, jak usilovně se vynasnaží získat si její odpuštění, ona mu nikdy odpustit nemůže. Jak praví Shakespeare, ten, kdož večeří s ďáblem, musí jíst dlouhou lžící; když Agnes Rackhamová večeří se svým manželem, její lžice je dlouhá jako veslo.

Diví se někdo, že Agnes dává přednost společnosti jeptišek v Klášteře zdraví, když má v bdělém stavu tak malou naději na kamarádství? Tam ji vítají a starají se o ni, a to je jim odměnou jen její úsměv. Obzvláště jedna jeptiška má takovou líbeznou, laskavou tvář... A přece Agnesiny návštěvy Kláštera zdraví vždy tak brzy skončí: nepřilíš velkorysý Bůh je omezil několika málo hodinami jejího spánku. Do Kláštera jezdí vlakem, cesta nekonečnou krajinou někdy zabere většinu noci, takže jeptiškám na ni zbývá žalostně málo času – jen pár minut před probuzením. Jindy cesta trvá pouze chvíličku – rychlík ji protáhne zelenou šmouhou – a ona je zahrnuta péčí svatých sester, ještě než se její slzy vsáknou do polštáře. Ale za takových nocí musí být zpáteční cesta skutečně dlouhá, neboť ráno si už nic nepamatuje.

Agnes nevěří, že existuje něco jako sen. Podle její filosofie se některé věci dějí, když je člověk vzhůru, a další se dějí, když spí. Je si vědoma, že někteří lidé – obzvláště muži – nemají valné mínění o tom, co se děje, když jsou oči zavřené a peřiny znehybní, ale ona žádné takové pochybnosti nechová. Kdyby noční události pustila z hlavy jako nereálné, přisuzovala by si tvůrčí schopnosti, a ona

instinktivně ví, že tvořit nedokáže. Tvoření z ničeho: to dokáže jen Bůh. To je mužům v jejich obludné domýšlivosti a nestydatém rouhání podobné, že nesouhlasí! To je jim podobné, že se neznají k polovině svých životů, když tvrdí, že nic z toho neexistuje a že jde o samé fantasmagorie!

Agnes si myslí, že rozdíl mezi muži a ženami je nejzřetelněji vidět na románech, které píše. Muži vždy dělají, že si všechno vymýšlí, že všechny osoby vystupující v příběhu jsou pouhými loutkami jejich představitosti, přestože Agnes ví, že si dotyčný romanopisec nevymyslel nic. Jen sflikoval mnoho pravd, posbíral líčení z novin, poradil se s vojáky, prodavači ovoce, trestanci či umírajícími holčičkami – podle toho, co si jeho příběh žádal. Spisovatelky jsou mnohem upřímnější: *Milý čtenáři*, píše, *tohle se mi přihodilo*.

Z tohoto důvodu má Agnes mnohem radši romány, které napsaly ženy. Každý týden jí chodí časopisy *The London Journal* a *The Leisure Hour*, v nichž na pokračování vycházejí kapitoly románů z pera Clementine Montaguové, paní Oliphantové, Pierce Egana (to přece nemůže být muž, ne?), paní Harriet Lewisové a všech ostatních. A navíc si z Mudieho půjčovny knih objednává svázané romány Charlotte Riddellové a Elizy Lynn Lintonové, takže si může přečíst celý příběh na jeden zátah.

I když Agnes není upoutaná na lůžko, romány jsou *takové* požehnání, neboť obstarávají plynulý přísun šlechetných a přitažlivých lidí, jimiž – nutno podotknout – její skutečný život příliš neoplývá. Shledává, že sympatická hrdinka je skoro tak dobrá jako kamarádka z masa a kostí. (Když se nad tím člověk zamyslí, je ten obrat „z masa a kostí“ pěkně odporný!)

Poslední dobou neměla Agnes Rackhamová na čtení příliš času. Od úsvitu do soumraku se připravuje na Sezónu. Otročí zejména šicímu stroji, vytváří jedny šaty za druhými, anebo listuje časopisy a hledá stříhy. Pod jehlou jí už prošly akry látky a další akry jí ještě zbývají dokončit. Ze stojanů jí visí devatero hotových šatů; nedodělané desáté stojí ve tmě jejího pokoje na krejčovské panně.

Deset jich pochopitelně nebude zdaleka stačit. Jak moc upřímně to William *doopravdy* myslí, když tvrdí, že má jeho požehnání nechat si ušít „tolik šatů, kolik se jí zachce“? Kolik jich má na mysli? Tuší

vůbec, kolik by ho to stálo, kdyby ho vzala za slovo? Děsí se návratu k takovému styku, který spolu donedávna měli, kdy on byl nedůtklivý a necitlivý vůči potřebám jejího pohlaví, kdy sotva dokázal udržet na uzdě svou podrážděnost a nesouhlas, zatímco ona nikdy neměla daleko k slzám.

Škoda že nemůže udělat to, co mnohé ostatní dámy s šicími stroji dělají právě teď – mění k nepoznání róby, které nosily v předchozích Sezónách. Na Nový rok se jí totiž odpoledne zmocnilo šílenství vyvolané originálním stříhem, který náhodou zahlédla v časopise, a zničila si všechny nejlepší šaty. Zcela zřetelně si vybavuje (jak je zvláštní, co si vlastně člověk zapamatuje a co zapomene!) onen osudový text: *„Zbytky látky a závěsy, které vyšly z módy, nemusí zbytečně zahálet. Proměňte je v zábavnou kratochvíli pro sebe a radost pro vaše děti.“* Přehledné náčrtky a jednoduché pokyny slibovaly naučit, jak *„za pouhou čtvrt hodinku šítí na kus“* vyrobit trojrozměrné kolibříky, kteří vypadají jako živí.

Tehdy ji popadla neodolatelná mánie, z jejíž síly ji ještě dnes ve vzpomínkách mrazí. Neměla v domě žádné odstřížky, ale touha proměnit je v kolibříky jí zmítala jako horečka. Clara ji sice zapřísahala, aby počkala jen do rána, že pak může mít celou hromadu odstřížků od Whiteleyho v Bayswateru, ale čekat byť jen minutu pro ni bylo mučivě nesnesitelné. Takže se vrhla na své „staré“ šaty – „Už je beztak nebudu nosit,“ dušovala se – a krejčovskými nůžkami je rozstříhala. Do soumraku se podlaha zaplnila chaoticky poházenými vykuchanými plesovými šaty a korbety a vznikly desítky kolibříků: měkkí saténoví ptáčci, celí zplihlí, jako by jim bylo špatně; tvrdí čiperní ptáci vyrobení z tuhé spodničky; bílí hedvábní kolibříci třepetající se ve vánku z Agnesina zuřivého šlapání na šicí stroj; černí sametoví ptáčci, kteří seděli úplně bez hnutí. Je to divné, jak některé její šaty šlo zničit okamžitě, jako by je nůžky propíchny jako rybí měchýř, zatímco jiné si víceméně zachovaly svůj tvar, byly pouze... zohyzděné. K těm se znovu a znovu vracela s nůžkami, pro látku na další kolibříky.

„Musela jsem se zbláznit,“ vzdychne Agnes do polštáře.

Víčka se jí se zatřepetáním zavřou. Odkudsi blízko se ozve píšťala vlaku. Vyjde slunce – ne pomalu, jak mívá ve zvyku, ale během

několika vteřin, jako by ho poháněl plyn. Velký širý svět se rozzáří zelenou a modrou, barvami cestování, a vše nepřijemné zmizí.

Mimo Agnesinu ložnici, ve „skutečném světě“, jak tomu rádi říkají muži a historici, noc ještě neskončila. V chudších ulicích hokynáři, prodavači sýra a hostinští nezavřeli krám; jejich zákazníci jsou prodavači sirek, prodavači řeřichy a nevěstky, kteří si všichni přišli vybrat odměnu za to, že dlouhé hodiny postávali v zimě. Chodí i žebravé děti a dotírají na obchodníky, aby jim nechali neprodejné kousky šunky nebo holandského sýra pro tátu k večeři. A pro tátu je zase po celou noc otevřen bezpočet náleven.

Právě ulicemi tohoto „skutečného“ světa – nedaleko od Lumleyského kabaretu – kráčejí, pochodují a vrávorají tři zámožní a lehce opilí gentlemani, pánové Bodley, Ashwell a Rackham. Tmu, zimu ani mrholení takřka nevnímají, všimnou si nanejvýš toho, že i když v hádce zvýšili hlas, ozvěna není taková, jaká by měla být.

„*Caput mortuum!*“ uchýlí se Bodley ke starým školním nadávkám.

„*Bathybie!*“ odsekne Ashwell.

„Jsi hluchý jako poleno, kreténe!“ zařve Bodley.

„A ty by sis zase měl vyčistit zvukovody od ušního mazu!“ zasyčí Ashwell. „Byla to ‚Uhlířova dcera‘ a *nic* mě nepřesvědčí, že to bylo něco jiného.“

„Bylo to ‚Neplač, krásná nevěstinko‘, nebo jsem kristovrah. Mám ti zazpívat refrén, idiote?“

„A k čemu by mi to bylo, hlupáku? Musel bys to zaprdět, abys mě přesvědčil!“

William Rackham zatím do debaty nepřispěl jediným slovem a spokojil se s přihlížením. „Co si o tom myslíš *ty*, Bille?“ zeptá se Bodley.

Rackham se otráveně zakaboní: tak mu záleželo na tom, aby dnes večer předvedl novou vycházkovou hůl, že si nechal deštník doma, a teď už začalo krápat. „Bůh ví,“ pokrčí rameny. „Celé to bylo jedno velké fiasko. Skoro nic jsem neslyšel. Lumleyský kabaret se k takovému vystoupení *naprosto* nehodí. Mělo se to konat v nějakém menším a intimnějším prostoru. A s vybranějším publikem, které by

se dokázalo chovat slušně.“

Bodley se plácne dlaní do čela a zapotácí se.

„Lord Rackham promluvil!“ pronese. „Třeste se, impresářiové!“

„Kostel,“ nadhodí Ashwell. „To by bylo právě místo pro Velkého Plynatelliho, co, Bille? Jen menší sešlost, všichni se chovají úplně vzorně, skvělá akustika...“

William si odplivne do škarpy, jejíž promáčený obsah se právě dává do pohybu. „Jsem rád, že vás dva je tak snadné potěšit. Podle mě jsme dnes večer byli hanebně ošizeni. Pomyslete na chudší lidi, kteří si sotva mohou dovolit mrhat svou mzdou na takový... přechválený švindl!“

„Slyšels to, Ashwelle? Pomysli na chudší lidičky!“

„Kteří celý týden dřou, aby si poslechli dobrý prd, a co dostanou?“

„Hovno!“

„Jdu domů,“ prohlásí Rackham a zamžourá skrz mrholení nasvícené plynovými lampami, jestli nejede drožka.

„Ááá, ne, Bille, nenechávej nás samotnýýý.“

„Ne, sakra, jdu domů. Je zima a prší.“

„Člověk může zalézt do spousty teplých a suchých místeček, ne, Ashwelle?“

„Teplých a vlhkých, he he he.“

To Bodleyemu vnuke myšlenku, a tak rozepne svrchník a zaloví ve vnitřních kapsách. „Shodou okolností mám u sebe... Chvilku strpení, přátelé, než to najdu...“ – vytasí se s pomačkanou brožurkou o velikosti levného Nového zákona a zamává jí ve světle lamp – „Zbrusu nové vydání *Dalších spanilých jízd po Londýně*. Na té knize se pracovalo celý rok, nakladatelé nehleděli na výdaje, všechny lži jsou zaručeně pravdivé a všechny panny zaručeně bez poskvrnky. Důkladně jsem ji omr... omrkl. Některé podniky si od posledního vydání znatelně polepšily. Obzvláště pak jeden...“ (Rychle listuje stránkami, na kterých se mu už udělaly oslí uši.) „Á! Ano, tady je: veřejný dům paní Castawayové. Silver Street.“

„Odsud co by kamenem dohodil a zbytek došel!“ zavtipkuje Ashwell.

„Sugar,“ pronese Bodley. „To je ta dívka: Sugar. Píše se tu, že

slova ji nedokážou věrně vystihnout. Luxus za cenu průměru. Poklad. A tak dále a tak podobně ve stejném duchu. A bordel sám dostal čtyři hvězdičky.“

„Čtyři hvězdičky! Pojd'me tam hned teď!“ Ashwell se otočí kolem dokola a zamává holí ve vzduchu. „Drožka! Drožka! Kde je drožka!“

Williamovi na okamžik ztuhne krev v žilách, když si představí, jak ho Sugar zradila a přijímá zákazníky jako obvykle. Pak si ale připomene, co jsou *Další spanilé jízdy* za katalog smyšlenek. Sugar, která existuje na jeho stránkách, není ta skutečná, kterou zná on.

Zatímco se Bodley a Ashwell potácejí v dešti a legračním hlasem vyzpěvují „Drožka!“ a „Sugar!“, William vzpomíná, jak vypadala, když ji viděl naposledy – před pouhými třemi dny. Vybaví si ten výraz na její tváři, když ji vyvedl z neznalosti. „Jsem William Rackham,“ řekl jí. „Ředitel Rackhamova voňavkářství.“ Proč by to neměla vědět?

Jakmile se ale pochlubil a užil si jejího překvapení a obdivu, zalitoval, že se nemůže pochlubit ještě něčím a sklidit stejné uznání. Usoudil, že její štěstí jí musí připadat jako sen, a tak jí to zkusil zkonkretizovat – řekl jí, že může mít cokoli, po čem zatouží (tedy z parfémů, kosmetiky a mýdla), stačí říct. Na což celkem přirozeně zareagovala žádostí o katalog Rackhamova voňavkářství.

„Drožka! Drožka!“ vykřikuje Ashwell pořád. „Pojd'mež, chrabří kumpáni, zkusmež to za rohem!“

„Brzdi, Ashwelle,“ varuje ho William. „Napadlo tě, že by ta holka, kterou chceš, nemusela být volná?“

„K čertu, Bille – kam se poděla tvoje chuť vrhnout se do dobrodružství? Tak to riskneme!“

„Riskneme? Kde se bere ten plurál?“

„Tři muži; tři otvory – aritmeticky to vychází dokonale!“

William se usměje a zavrtí hlavou.

„Přátelé moji,“ řekne a s hranou vážností se jim ukloní. „Přeji vám, ať tuhle... jakže se jmenuje?... tuhle Sugar najdete. Je mi líto, ale jsem příliš unaven, než abych šel s vámi. Můžete mi o tom obsírně poreferovat, až se zase uvidíme!“

„Platí!“ vykřikne Bodley. „*Au revoir!*“ A odpotácí se zaklesnutý do Ashwella, přičemž celou cestu až za roh zpívá: „Kupředu za paní

Castawayovou! Kupředu za paní Castawayovou!“

„*Au revoir!*“ zavolá William za nimi, ale oni jsou již pryč.

Mrholení už není mrholení; na jeho ulstru se rozstříkují těžké kapky, hrozí nebezpečí, že mu nasákne vodou a ztěžkne, a po drožce pořád není ani vidu. Kupodivu ho teď podrážděnost pomalu přešla, když je sám; Bodley a Ashwell, kteří pro něj v minulosti byli takovou vzpruhou, na něj dnes večer působili spíš jako dávka rybího tuku. Být střizlivý mezi nadrátovanými společníky je taková otrava! Možná toho měl vypít víc, ale k čertu, jemu se nechtělo... Proč vypít půl tuctu skleniček, když k zahřátí žaludku stačí dvě? A proč se potácet od jedné ženy k druhé, když k uspokojení slabín stačí člověku jedna? Anebo jen stárne?

„Nepotřebujete deštník, vzácněj pane?“

Ženský hlas po jeho boku. Prudce se k ní otočí; je mladá a otrhaná, má však pohledné hnědé oči a hezky tvarované obočí. Její brada sice až moc připomíná rýč – ale vzato kolem a kolem by docela stála za hřích. Před líjákem se schovává pod rozedraným a oholeným deštníkem, avšak ve volné ruce drží další, svinutý a od pohledu mnohem bytelnější.

„To nejspíš ano,“ odpoví Rackham. „Ukažte mi, co tu máte.“

„Už zbyl jen jeden, vzácněj pane,“ omlouvá se a zakouří očima na počasí, jako by chtěla říct: „Měla jsem jich na začátku tucet, ale všechny se prodaly.“

William si paraple prohlédne, potěžká ho v rukou, prstem chráněným rukavicí přejede po jeho slonovinové rukojeti, nahlédne do jeho navoskovaných skladů. „Moc pěkný,“ zamumlá. „A pokud jsem přečetl tuhle jmenovku správně, patří jistému panu Gilesu Gordonovi. To je mi zvláštní, že ho vyhodil! Víte co, slečno, nebydlí ani moc daleko odsud, takže bychom se ho mohli zeptat, jak dobře mu tento deštník sloužil, co říkáte?“

Dívka se kousne do rtu, krásné obočí se jí svráští úzkostí.

„Prosím vás, pane,“ zakňučí. „Ten deštník sem dostala vod svýho starýho. Nestojím vo žádný potíže. Vobvykle nic takovýho nedělám, jen jsem k tomu deštníku prostě přišla a...“ Bezmocně zagestikuluje, jako by věřila, že pochopí ekonomickou stránku věci: luxusní deštník má větší cenu než žena z nejnižších společenských vrstev.

Na okamžik se ocitnou v patové situaci. Dívka si volnou rukou zašátrá na poprsí: jako by se chránila, ale zároveň je to gesto vyzývavé.

Pak jí odměřeně řekne: „Tumáte,“ a podá jí pár drobných – méně, než kolik ten deštník stojí, ale více, než by se odvážila říct si za svoje tělo. „Jste příliš milé děvče, než abyste kvůli mně šla do vězení.“

„Ach, děkuju vám, velkomožnej pane,“ vykřikne a odběhne do nejbližší uličky.

William se zamračí, zamyslí se, zda se zachoval správně. Se skvostně zvráceným načasováním se zpoza rohu vynoří cinkající drožka. Ten deštník tedy koupil úplně zbytečně a ani nestojí o to, aby se mu doma povalovalo cizí paraple. S jistou lítostí ho zahodí: třebaš ho ta holka najde znovu, anebo pokud ne, no... v těchhle ulicích nepřijde nic nazmar.

„Kampak to bude, šéfe?“ zavolá kočí.

Domů, pomyslí si Rackham. Chytne se za držátko a vytáhne se z bláta.

KAPITOLA JEDENÁCTÁ

S lehkým zaduněním přistane čelem na papírech, nad nimiž se hmoždila. Půl jedné v noci v podniku paní Castawayové. Zatuchlý klid a pach oharků a loje ze svíček. Sugar se probudí, zalapá po dechu a málem se zadusí záplavou svých pavučinovitých vlasů.

Zvedne se od psacího stolu a zamrká, nechce se jí věřit, že mohla usnout, když ještě před chvílí tak pečlivě rozvažovala, jaké slovo má následovat. Stránka, na niž dopadla její tvář, je rozmazaná, pořád se ještě leskne; Sugar doklopýtá k posteli a prohlédne si obličej v zrcadle. Bledou kůží na čele má nachovým inkoustem ocejchovanou nesrozumitelnými písmenky.

„Krucí,“ uleví si.

Za pár minut už je v posteli a prohlíží si, co napsala. Do jejího příběhu vstoupila nová postava a stihl ji stejný osud jako všechny ostatní.

„Prosím,“ žebroňil a marně při tom napínal hedvábná pouta, jimiž byl pevně přivázán k sloupkům postele. „Pusťte mě! Jsem významný muž!“ – a mnoho dalších takových úpěnlivých proseb. Nevěnovala jsem mu žádnou pozornost, jen si dál ostříla dýku brouskem.

„Ale řekněte mi, vznešený pane,“ promluvila jsem nakonec. „Na jakém místě má do vás čepel vniknout? Co si v tomto ohledu račte přát?“

Na to ten muž neodpověděl, jen v obličejí příšerně zesinal.

„Z příliš mnoha možností vám zdřevěněl jazyk,“ usoudila jsem. „Ale nebojte se: vysvětlím vám je všechny i jejich vytříbené účinky...“

Sugar se zamračí a šmouha zrcadlově obráceného textu na jejím čele se svraští. Cítí, že tam něco chybí. Ale co? Dlouhá řada jiných mužů ji na předchozích stránkách rukopisu inspirovala k tomu, aby popustila fantazii ve stylu gotických románů; přichystat jim hrůzný konec jí vždy bylo čirým potěšením. Dnes večer u této poslední oběti

nedokáže přivolat, co je potřeba, tu krutou jiskru, která by její prózu prozářila. Má prolít jeho krev, ale v hlavě se jí ozývá cizí hlas pokušení: *Prokristapána, nech toho ubohého troubu žít.*

Nějak měkneš, hecuje se. No tak, vraz to do něj, hluboko do hrdla, do řiti, do břicha, až po jílec.

Zazívá a protáhne se pod teplými čistými příkrývkami. Několik dní tu už spí sama; postel je cítit jen po jejím těle. Jako vždycky je povlečená šesti prostěradly, která jsou proložená voskovaným plátnem, aby mohla ušpiněné prostěradlo strhnout a odhalit tak čerstvou vrstvu lůžkovin. Než jí vstoupil do života William Rackham, tyto vrstvy se sundávaly s monotónní pravidelností; teď jich všech šest zůstává na místě celé dny. Každé ráno vyjde Christopher po schodech pro špinavé prádlo a nenajde před jejími dveřmi nic.

Luxus.

Sugar zajede hlouběji pod peřinu. Rukopis ji na prsou dost tíží. Je to směska papírů různých velikostí sevřených tuhými lepenkovými deskami, které jsou popsány mnoha názvy, ovšem všechny jsou přeškrtnuté. Pod tímto inkoustovým seznamem vyškrtnávek přežila jediná řádka:

„napsala ‚Sugar‘.“

Její příběh zachycuje život mladé prostitutky se zrzavými, do pasu dlouhými vlasy a oříškově hnědýma očima, která pracuje ve stejném podniku jako její vlastní matka, odpudivé stvoření jménem paní Jettisonová. Až na pár scén, kdy popustila uzdu fantazii – třeba u těch vražd –, jde o příběh jejího života – nu, přinejmenším života v Church Lane. Je to příběh nahé, plačící dívenky stočené do klubíčka pod krví potřísněnou dekou, dítěte, které proklíná vesmír. Je to příběh objetí prodchnutých nenávistí a polibků okoreněných opovržením, ostentativní poslušnosti a tajné touhy po pomstě. Je to soupis násilníků, strkající se fronty lidského odpadu, špinavých chlapů, co smrdí po ginu, whisky či pivu, oplzlíků se zamaštěnými nehty a slizkými zuby, šilhavých, senilních, mrtvolných, obézních, jednohých mužů s monstrózními pyji a zadky zarostlými chlupy – a všichni jen čekají na příležitost vyškrábnout poslední zbyteček nevinnosti a zhltnout ho. Vyskytuje se v tomto příběhu nějaké štěstí?

Žádné! Štěstí na způsob Williama Rackhama by všechno zkazilo. Hrdinka musí vidět pouze bídu a ponížení; nikdy se nesmí přesunout z Church Lane do Silver Street a žádný muž jí nikdy nesmí nabídnout nic, co chce – zejména pak záchranu v podobě snazšího života. Jinak by téhle knize, která je koncipovaná jako výkřik nesmiřitelného vzteku, hrozilo, že se stane jedním z těch milostných románů s větami jako „Čtenáři, provdala jsem se za něho“, kterými tak opovrhuje.

Ne, jedno je jisté: její příběh nesmí mít šťastný konec. Její hrdinka se mstí mužům, které nenávidí; ovšem svět zůstává v rukou mužů a ti takovou pomstu nestrpí. Konec jejího příběhu je tudíž jednou z mála věcí, které si Sugar naplánovala dopředu, a je to smrt hrdinky. Přijímá ho jako nevyhnutelný a doufá, že její čtenáři s ní budou souhlasit.

Její čtenáři? Ale ano! Je pevně rozhodnutá poslat rukopis do nakladatelství, jakmile bude hotový. Můžete namítat, kdo by proboha něco takového vydal a kdo by to četl? To Sugar neví, věří však, že jistou šanci má. Bezcenná pornografie se vydává, stejně jako seriózní romány, které zdvořile volají po reformě společnosti (vždyť přece jen před pár lety Wilkiemu Collinsovi vyšel román *Nová Magdalena*, slabá a trapná kniha, v níž nevěstka jménem Mercy Merricková doufá ve spásu... Tím románem mrskla vzteky o zeď, ale jeho úspěch dokazuje, že veřejnost je připravena číst o ženách, které v životě viděly víc než jedno péro...). Ano, určitě se najdou vnímavé mozky, které žijí po nepřikrášlené pravdě – obzvláště v kultivovanější a svobodomyšlnější budoucnosti, která je už za dveřmi. Vždyť by se mohla psaním dokonce žít: pár set věrných čtenářů by stačilo; neprahne po takovém úspěchu, jakému se těší třeba Rhoda Broughtonová.

Odfrkne si a zase se s trhnutím probere. Rukopis jí sklouzl z prsou a stránky se vysypaly na ložní prádlo. Úplně na vrchu je první strana.

Říká se, že všichni muži jsou stejní. Jestli jsem se za svého života něco naučila, pak je to právě tohle. Všichni muži jsou stejní.

Jak to mohu tvrdit s takovou jistotou? Přece jsem nemohla poznat všechny na světě? Naopak, milý čtenáři, třeba jsem je poznala!

Jmenují se Sugar...

Sugar spí.

Henry Rackham vybalí z papíru červená srdíčka, tmavá játra a světle růžové kuřecí krky, které koupil od obchodníka s masem pro domácí mazlíčky, a hodí pár kousků na podlahu kuchyně. Jeho kočka po nich okamžitě skočí, chňapne po mase a její štíhlé plece se křečovitě zasmítají úsilím spojeným s polykáním. Kdysi dávno jí Henry šeptem prosil, aby tolik nehltala, protože se bál, aby se jí neudělalo špatně; teď už se s nenasytnou tváří Přírody smířil a jen se dívá. Ví, že za pár minut bude kočka ležet před ohněm, tak klidná a nevinná jako měsíc. Když se jí dotkne, bude příst a olizovat mu ruku, která jí pořád voní darem krvavého masa, i když si ji už umyl.

Co se lze naučit od koček? napadne Henryho. Možná to, že všichni tvorové mohou být mírumilovní a laskaví – když nemají hlad.

Jak ale vysvětlit zlotřilost těch, co mají jídla dostatek? Třeba hladoví jinak, po Boží milosti, úctě, po odpuštění hříchů. Nakrmte je tím a oni ulehnu s beránkem.

Henry v tlustých pletených ponožkách nehlučně dojde do obývacího pokoje a klekne si u krbu. A jak jinak, jakmile rozfouká oheň, přijde za ním jeho kočka, přede a je připravená uložit se ke spánku. Zčistajasna si vzpomene, jak se mu to často stává, na první setkání s paní Foxovou – anebo přinejmenším na to první, kdy si jí všiml. Jakkoli se mu nyní zdá nepředstavitelné, že si mohl nevšimnout ženy její krásy, ona tvrdí, že na mši sedávala vedle něj několik týdnů před incidentem, který si tak zřetelně vybavuje.

Stalo se to v srpnu roku 1872. Ona vnesla jasné, svěží světlo do *camery obscury* Severokensingtonského modlitebního a diskusního spolku. Byla jako vyslyšení jeho modliteb, neboť Henry byl v duchu přesvědčen, že Kristus nikdy neměl v úmyslu, aby křesťanství bylo tak jezuitské, jak by ho SMADS chtěl mít.

To Trevor MacLeish ji vyprovokoval, aby se toho srpnového dne projevila. Tento bakalář přírodních věd, jenž vždy držel krok s vývojem v této oblasti, vyslovil pochybnosti ohledně podávání svatého přijímání. „Bylo nezvratně dokázáno,“ prohlásil, „že k

přenosu nemocí z osoby na osobu dochází při společném užívání nádobí, a obzvláště pak nádob na pití.“ Navrhl nový postup pití mešního vína, kdy by každý příjemce svátosti dostal svůj vlastní kalíšek. Někdo se zeptal, zda by k odstranění bakterií nestačilo otřít okraj kalicha, ale MacLeish trval na tom, že na ně jsou taková opatření krátká.

A co víc, MacLeish přinesl Spolku v této věci petici, kterou neadresoval nikomu menšímu než arcibiskupu canterburskému a na níž chyběly jen podpisy. Henrymu se do nějakého podpisování dvakrát nechtělo, protože celou tu záležitost pokládal za směšnou, ale obával se to říct nahlas, aby ho neobvinili z papeženského zpátečnictví. Pak si slovo vzala mladá dáma, která u nich byla nová, jistá paní Foxová, a prohlásila:

„Ale pánové, tohle je malichernost vyvrácená Biblií.“

MacLeish protáhl obličej, ale na pokyn paní Foxové se Bible otevřely v evangeliu svatého Lukáše, kapitole 11, verších 37-41, a ona danou pasáž nahlas a bez vyzvání přečetla, přičemž obzvláště zdůraznila slova: „ *Nyní vy farizeové povrchu konvice a mísy čistíte, ale to, což uvnitř jest u vás, plno jest loupeže a nešlechetnosti.* “

Pohled na to, jak MacLeish zrudlý jako rak skládá tu petici pod stolem, byl pro něj potěšením; ovšem dozvědět se takto o existenci paní Foxové byla nelíčená radost. Taková zběhlost v Bibli u osoby něžného pohlaví, kterou navíc v náboženském růstu brzdí její krása, byl takřka zázrak. Henry toužil slyšet ji znovu. A nesmírně rád ji poslouchá dodnes.

Při příští návštěvě donese William Sugar dvě publikace, které jí posledně slíbil.

„Á! Ty sis vzpomněl!“ vykřikne a se štěněcí radostí ho obejmje. Je oblečená jako ze škatulky, jako by měla jít ven, v šatech z tmavě modrého a černého hedvábí, které nejsou ani náznakem pomačkané. Měkké rukávy šelestí a šustí, jak mu tiskne ruce kolem pasu, a vlasy má voňavé a navlhle.

Při pohledu přes její rameno si povšimne, že její pokoj je čistý jako klícka: tak ho pro něj udržuje vždycky. Po těch ubohých pornografických tiscích zbyly jen bledé obdélníky na tapetách,

neposkvrněné kouřem, a ačkoli ty obrázky zmizely už před mnoha měsíci, jejich nepřítomnost ho pokaždé potěší, protože Sugar je sundala kvůli němu. Jakže to formulovala? Ach ano: „Do téhle místnosti teď krom tebe a mě nikomu nic není!“ Je zlatoústá, ve všech smyslech toho slova.

Vezme ji za kostnatá ramena a láskyplně ji od sebe poodstrčí, jen na dosah rukou. Zazubí se na něj, dvakrát krásnější než minule. Viděl ji už tolikrát, a pokaždé mu připadá, jako by ji předtím viděl jen matně a tentokrát to byla plně nasvícená realita! Ústa má plnější, nos dokonalejší, oči jasnější a v obočí má (jak si toho mohl předtím nevšimnout?) mezi kaštanově hnědými chloupky ještě tu a tam tmavě purpurové.

„Ano, ano, ovšemže jsem si vzpomněl,“ opětuje jí úsměv. „Bože můj, ty jsi ale překrásná.“

Skloní tvář a zapýří se. Ano, odpřisáhne, že to je ruměnc – a ten nikdo nemůže předstírat! Skutečně jí to polichotilo, to on pozná!

„Tak kterou první?“ zeptá se a vytáhne před ni obě slíbené brožurky.

„Kterou chceš,“ řekne a poodstoupí zpátky k posteli.

Podá jí čerstvě rozřezaný výtisk knihy pánů Philipa Bodleyho a Edwarda Ashwella, *Účinnost modlitby*. Tento svazeček, vysvětlí William Sugar, již vzbudil senzaci, hlavně mezi desítkami duchovních, s nimiž Bodley, syn biskupa Bodleyho, vedl „neformální“ rozhovory. Padla už spousta vyhrůžek žalobami na nactiutrhaní, avšak vzhledem k tomu, že kniha uvádí pouze iniciály a místo (reverend H. ze Stepney: „*Nikdy nepochopím, proč Hospodin pokládal za nezbytné stihnout mě bolestmi kříže*“), nejspíš z toho nebude nic.

Sugar se usadí na kraji matrace, listuje tím útlým svazkem a rychle hodnotí jeho myšlenkové výboje. Zná muže jako Bodley a Ashwell. Mluví hlasitě, často se pohihňávají a předstírají, že chtějí deflorovat panny, když ve skutečnosti tajně touží přitulit se k tlusté matroně a cucat její mléko.

(Pokud se dle konzervativního odhadu denně 2 500 000 britských dětí modlí za zdraví maminek a tatínek, nelze ze stávající míry

úmrtnosti vyvozovat, že by nezletilí prosebníci udělali lépe, kdyby si bezpečí svých rodičů zajistili jinými prostředky?)

Ach ano, takovéhle muže zná jako své boty. Jsou vždycky podnapilí, napůl ztopoření, donekonečna by ženskou hoblovali, nedokážou se udělat a nechtějí odejít. Musí teď chválit jejich dílo? Sugar si ve své podivuhodně přesné paměti přehraje, jak William mluvil o těchhle svých přátelích, o těch kumpánech z čím dál vzdálenějšího mládí. Může zariskovat?

Usměje se. „Jak naprosto...“ (zadívá se na jeho tvář a rozhodne se vsadit vše na jednu kartu) „dětinské.“

Na okamžik se Williamovo čelo sraští; balancuje na hraně nesouhlasu – možná i hněvu. Pak si dovolí vychutnat si nadřazenost nad svými přáteli, otrávenost jejich infantilními vylomeninami. Mezi ním a Sugar náhle zavládne milenecký soulad.

„Ano,“ opáčí skoro užasle. „Je to tak, že?“

Ona se posadí pohodlněji a jedním loktem se opře o matraci, aby jí boky trochu vystupovaly z volně visících sukní.

„Myslíš, že nemají nic lepšího na práci?“

„Ne, nic,“ potvrdí jí. Jak zvláštní, že si to neuvědomil předtím! Jeho dva nejstarší přátelé, a mezi ním a jimi zeje propast, kterou by mohl překlenout pouze v případě, že by se vrátil k jejich nicnedělání, anebo kdyby si oni našli něco užitečného na práci. Takový skvělý postřeh! A to z úst této úchvatné mladé ženy, již měl to štěstí získat. V jeho životě vskutku nastaly podivuhodné a důležité časy.

Namísto Bodleyho a Ashwellovy knížky, s níž Sugar očividně ztrácí trpělivost, jí trochu ostýchavě podá katalog Rackhamových výrobků na zimu 1874. (Jarní ještě není hotový.) A Sugar ho opět překvapí, když se mu zadívá přímo do očí a řekne: „Ale pověz mi, Williame... jak jdou obchody?“

Tuhle otázku mu ještě nepoložila žádná žena. Zachází za hranice slušnosti mnohem více než řečmi o čurácích a píčách.

„Ech... báječně, báječně,“ odpoví.

„Ne, vážně,“ zavrtí hlavou. „Jak to je? Konkurence musí být děsná.“

Konsternovaně zamrká, pak si odkašle. „No, ehm... Odvážil bych

se tvrdit, že Rackhamovo voňavkářství je na vzestupu.“

„A tví rivalové?“

„Pears a Yardley jsou neohrožitelní, Rimmelovi a Rowlandovi se daří dobře. Nisbettovi se naopak loni nedařilo a možná začíná upadat. Hintonova sužují problémy, možná fatální...“

Jak zvláště se tenhle rozhovor vyvíjí! Copak porozumění mezi ním a Sugar nemá žádné meze? Nejdřív literatura, pak tohle!

„Dobře,“ usměje se ona. „Tak tedy na úpadek tvých rivalů: nechť jeden po druhém zajdou na úbytě.“ A otevře katalog a začne si ho prohlížet. William sedí vedle ní, jednu ruku má položenou přes její záda a koleno se tlačí do tepla jejích sukní.

„Na sklonku zimy vždy stoupají prodeje mýdel, olejů do koupele a podobně,“ informuje, aby zaplnil ticho.

„Vážně?“ opáčí Sugar. „To nejsíš proto, že se lidi tak nezdráhají mýt.“

William se uchechtne. Jsou spolu už patnáct minut a pořád jsou ještě zcela oděni, jak by se slušelo u jakéhokoli manželského páru.

„Možná,“ přikývne. „Hlavně je to kvůli londýnské Sezóně. Dámy se rády brzy předzásobí, takže když přijde květen a ony musí čelit davům, na skladě už pro ně nezůstává nic než velké věci v okázalých balíčcích.“

Sugar pozorně čte. Když ji Rackham pohladí po tváři, láskyplně mu jí šťouchne do dlaně a políbí mu prsty, ale oči neodtrhne od stránek katalogu. Dokonce když William zaklekne u jejích nohou a zvedne jí sukně, čte dál, posune se dál, aby měl William větší volnost, ale jinak dělá, že si nevšimá, co se jí to děje. Tahle hra přijde Rackhamovi strhující. Skrz vrstvy měkké látky, která ho obestírá tmou, slyší zároveň tlumeně i ostře zvuk obrácené stránky; hned u své tváře pak cítí ženské vzrušení.

Když je po všem a Sugar leží břichem na posteli, pořád ještě čte. Čte nahlas, odřikává jednotlivá hesla, po té námaze sotva popadá dech.

„Rackhamovo levandulové mléko. Rackhamova levandulová labuťka. Rackhamovy kuličky proti molům s levandulovou vůní. Rackhamovy kapky z růže damažkové. Rackhamův havraní olej...“

Zamžourá na popis drobným písmem a překulí se na bok. „Luxusní a neškodný extrakt, který vašim vlasům okamžitě a trvale dodá kýžený barevný odstín. Nejde o barvu.“ Sugar zvedne obočí nad okraj katalogu.

„Jistěže je to barva,“ odfrkne si William, který je v rozpacích a zároveň lehce rozjařený z této upřímnosti, z *blízkosti*, do níž ho zatahuje.

„Rackhamův sněhový prach,“ pokračuje Sugar. „Jsou zavánějící nohy vaší Achillovou patou? Zkuste Rackhamův balzám na nohy. Nejde o mýdlo, leč o léčivý přípravek dle vědeckého předpisu. Rackhamův Aureolin. Vede ke krásnému a tolik obdivovanému zlatavému odstínu, deset šilinků a šest pencí, nejde o barvu. Rackhamův Poudre Juvenile...“

William zaregistruje, že její francouzský přízvuk není vůbec špatný: lepší než u většiny lidí. Od pasu nahoru je tak *soignée* jako kterákoli dáma, kterou zná, recituje výrobky jeho firmy jako poezii; od pasu dolů...

„Rackhamův sirup proti kašli. Neobsahuje žádné jedy. Rackhamova vonná pěna do koupele. Jedna lahev vydrží celý rok. Smrdí vám nohy? Nechcete-li se již pýřit, myjte se Rackhamovým sirným mýdlem, neobsahuje olovo, šilink a šest pencí...“

Náhle ho začne trápit myšlenka: nevysmívá se mu? Její hlas tiše přede, po neúctě v něm není ani stopa. Nohy má pořád rozevřené a skýtá tak výhled na Rackhamovo bílé sperma, které z ní pomalu a v nemalém množství vytéká. A přece...

„Děláš si ze mě legraci?“ zeptá se.

Sugar položí katalog, nakloní se a pohladí ho po hlavě.

„Jistěže ne,“ odpoví. „To všechno je pro mě něco úplně nového. Chci se učit.“

William si povzdychne, zalichotilo mu to a zároveň ho to zahanbilo. „Jestli si chceš zaplnit mezery ve vzdělání, doporučoval bych spíše četbu Catulla než Rackhamova katalogu.“

„Ach, ale ty jsi tohle nenapsal, že ne, Williame? Katalog sepsali za časů tvého otce, ne?“

„Je to bezpochyby dílo mnoha lidí.“

„Nikdo z nich by to určitě nenapsal tak elegantně jako ty.“ A

vrhne po něm pohled, jako by ho chtěla jemně ponouknout.

Sáhne po kalhotách. „Ani nevím, kde bych měl začít.“

„Ale s tím bych ti mohla pomoci. Dělat ti návrhy.“ Lascivně se usměje. „To já umím moc dobře.“ Zase katalog zvedne a položí ukazováček na jednu řádku. „Ale k věci, všimla jsem si, žeš sebou trhl, když jsem četla slova: ‚Smrdí vám nohy?‘ Musím souhlasit, že je to přízemní obrat.“

„Tfu, máš pravdu,“ zaúpí. Úplně slyší hlas starého pána, představuje si ho, jak píše ta ošklivá slova tím svým směšným zeleným inkoustem a jazyk mu při tom lehce vyčuhuje z vrásčitých úst.

„Zkusme tedy vymyslet obrat, který by byl hodný Rackhamova voňavkářství,“ navrhne Sugar a shodí si sukně ke kotníkům. „Tedy voňavkářství *William* Rackhama.“

To ho rozhodí a už už otevírá rty, aby začal protestovat. Ona se na něj vrhne jako sokol a položí mu na ústa šupinkovitý prst.

Pšššt, zagestikuluje.

O mnoho mil dál si žena, již William slíbil před Bohem milovat, ctít a opatrovat, prohlíží svou tvář v zrcadle. Na čele se jí objevil napnutý, tepající flíček, hned pod linií jemných zlatavých vlasů. Nemyslitelné, vzhledem k tomu, jak často a pečlivě si myje obličej houbou, ale stejně tam je.

Agnes uher impulzivně zmáčkne mezi palcem a ukazováčkem. Bolest se po čele rozšíří jako oheň, ale uher nepraskne, jen je podebranější. Měla být trpělivá a nanést na něj trochu Rackhamova balzámu na pupínky. Teď s ním jen tak něco nehne.

V příručním zrcadle vidí ve svých očích strach. Tenhle uher už jednou měla, na přesně stejném místě, a ukázalo se, že tehdy zvěstoval něco mnohem, mnohem horšího. Ale Bůh ji v předvečer Sezóny jistě ušetří, ne? Představuje si, že cítí, jak její nebohý mozek tepe na růžovou lasturu jejího vnitřního ucha.

Proč, ach proč je se zdravím tak na štíru? Nikomu neublížila, nic neprovedla. Co dělá v tomto slabém a zrádném těle? Kdysi, ještě před narozením, musela mít na vybranou mezi řadou různých těl v řadě různých zemí, přičemž každé tělo mělo mít svou suitu přátel,

příbuzných a nepřátel. Možná jí *tahle* země, tohle tělo zaujaly z nějakého naprosto směšného důvodu a teď je tu v něm zaseklá! Nebo jí třeba nějaký zlomyslný rarách vyrušoval, zrovna když si vybírala... Představuje si sebe samu, jak se dívá z nebes, ze světa duchů, na všechna ta nová hezká a volná těla a snaží se rozhodnout, zda by mohlo být příjemné stát se Agnes Pigottovou, zatímco všude kolem ní se další duchové strkají kvůli návratu do lidského života. (Snad doktor Curlew nikdy nenajde její skrýš s knihami o spiritismu a onom světě. Jestli ano, tak z toho bude mít smrt!)

Jenže všechny tyto subtilní myšlenky jí vůbec nepomůžou. Musí se smířit se svým tělem, i když to třeba byla dost špatná volba, neboť jestli má zvládnout nadcházející Sezónu, potřebuje vládnout všemi schopnostmi svého těla bez omezení.

A tak Agnes statečně pokračuje dál, nutí se vykonávat malé úkoly – česá si vlasy, leští nehty, píše deník – a ze všech sil se snaží nevnímat lapálie z nepozornosti. Na kůži se jí bez varování objevují malá škrábnutí a oděrky; modřiny se jí po kůži šíří jako spalničky; svaly jejího krku, rukou a zad jsou napnuté k prasknutí a na čele jí ten lesklý flíček tepe a tepe.

Prosím, ne, prosím, ne, prosím, ne, odříkává ustavičně, jakoby podle růžence. *Nechci zase krváčet.*

Pro Agnes je krvácení z břicha něco děsivého a nepřírozeného. Nikdo jí neřekl o menstruaci; v životě to slovo neslyšela ani ho neviděla napsané. Doktor Curlew, jediný člověk, který jí mohl poučit, to nikdy neudělal, neboť předpokládá, že jeho pacientka se v žádném případě nemohla vdát, porodit dítě a dožít se věku triadvaceti let, aniž by se dozvěděla jistá základní fakta. V tom se ovšem mýlí.

Ale ono to není zase tak zvláštní: když si Agnes ve svých sedmnácti letech vzala Williama, krvácela do té doby jen několikrát, a od svatby je nemocná. Všichni vědí, že nemocní krvácejí: krvácení je symptom vážné choroby. Její otec (tedy její *skutečný* otec) přece krvácel na smrtelném loži, přestože nebyl nikterak zraněný, a Agnes si také pamatuje, že jako malá viděla ovečku ležet v kaluži krve a že jí její chůva řekla, že to zvíře je „churavé“.

Nu a teď je *ona*, Agnes, „churavá“. A čas od času krvácí.

Nevypozorovala v tom žádnou pravidelnost. Ta nemoc jí začala

sužovat v sedmnácti, vyléčila se z ní modlitbami a půstem a po vdavkách se jí vyhnula skoro na rok. Pak se vracela v intervalu jednoho až dvou měsíců – nebo dokonce tří, když se vyhladověla. Pokaždé doufá, že už jí má z krku, a nyní se modlí, aby byla ušetřena až do srpna.

„Po Sezóně,“ slibuje démonům, kteří jí nepřejí nic dobrého. „Po Sezóně si mě můžete vzít.“ Ale už teď cítí, jak se jí nafukuje břicho.

O pár dní později, zatímco je William na služební cestě do jakéhosi zapadákovy jménem Dundee, se Sugar rozhodne pokradmu obhlédnout jeho dům. Proč taky ne? Jinak by stejně jen zahálela ve svém pokojíku u paní Castawayové. V románu se totiž zasekla u posledního muže, nad jehož osudem stále váhá.

Její spolupráce s Williamem na znění příštích Rackhamových katalogů se ukázala jako velmi plodná – pro ni, stejně jako pro něj. Když si chtěl nadšeně poznamenat její návrhy, vytáhl z kapsy starou obálku, na níž byla shodou okolností jeho adresa. „Co třeba... ,Ať se vaše vlasy vrátí k lesku, jenž je jejich nezadatelným právem!‘?“ nadhodila a adresu se při tom naučila nazpaměť.

Toho aprílového pondělního odpoledne tedy Sugar sedí mezi starými lidmi a ctihodnými mladými ženami v omnibusu, který směřuje ze středu města do severního Kensingtonu, aby zjistila, kde vážený pan William Rackham večer usíná. Má na sobě své nejošuntější šaty – střízlivě modré, vlněné, moc jí nepadnou a navíc jsou tak nemoderní, že je to na ženě pod třicet vyložené politováníhodné. A Sugar má dojem, že ji jedna dvě dámy skutečně litují, ale aspoň ji nikdo nepodezírá z toho, že je prostitutka. To by mohlo být ošemetné, vzhledem k tomu, že v omezeném prostoru omnibusu nemají lidé na vybranou a musí se spolucestujícím dívat do tváře.

„Už jsme na High Street,“ prohodí stařík ke své ženě, která sedí velmi blízko Sugar. „Dneska to jede rychle.“

Sugar se zadívá přes jejich vrásčité tváře na venkovní svět. Je slunečný, zelený a prostorný. Omnibus zpomalí a zastaví se.

„*Rrroh* Chepstow Villas!“

Sugar vystoupí hned za postarším párem. Ti od ní neutečou a

klidně ji nechají jít za sebou, jako by byla stejně úctyhodná jako oni. Její převlek je očividně dokonalý.

„Je zima, což?“ prohodí jeden staroušek tiše k druhému, zatímco se slunce svými paprsky opírá Sugar do zpocených zad.

Jsem mladá, pomyslí si. Na mě září jiné slunce než na ně.

Sugar kráčí pomalu, nechává stařečky zvyšovat náskok. Země pod jejíma nohama je výjimečně hladká, víc už se kočičí hlavy k parketám ani přiblížit nemůžou; představuje si, jak je armáda dlaždičů za přihlížení flegmatických kolemjdoucích trpělivě dokončovala jako obrázkovou skládačku. Kráčí dál, nasává vzduch a valí oči na pohledné nové domy, snaží se vstřebat esenci Notting Hillu, snaží se představit si, co výběr takového místa pro dům o dotyčném muži vypovídá. *Tohle je vzduch, který můj William dýchá, ne londýnský smrad*, připomene si.

To, co se doposud dozvěděla o Williamu Rackhamovi, by knihu zdaleka nezaplnilo. Ví, jakým otvorům dává přednost (pokud nemá špatnou náladu, je konvenční) a co si myslí o velikosti svého údu (je obstojně velký, ne, i když někteří muži ho mají většího?), a vryla si do paměti všechny jeho názory na literaturu, do posledního bonmotu na účet George Eliotové. Ale William Rackham jakožto otec rodiny a občan? To je nepolapitelné stvoření, které se nedá ztotožnit s milencem, jehož objímá.

Teď jde po jeho domovské ulici, pevně rozhodnutá dozvědět se více. Jaké tu panuje ticho! A jak je to tu prostorné! Všude samé hradby zeleně a stromy! Chodců je tu jen pár; nic neprodávají, jsou zamyšlení a ničím neobtěženi, procházejí se. I povozy se šinou velmi pomalu a z dohledu zmizí až za drahý čas. Nikdo tu nevýská smíchy, nekřičí úzkostí, neční tu závratné kupy rozpadajících se barabizen, nehlučí tu průmysl ani tu nepáchnou výkaly, jen v oknech visí záclony a na stromech sedí ptáci.

Jeden velký dům, usazený daleko od ulice, je celý obehnaný čerstvě natřeným litinovým plotem; a jak kolem něj Sugar jde, rukou v rukavici přejíždí po jeho uzlicích a kudrlinkách. Až po chvíli jí dojde, že dominantním motivem v litinovém vzoru je písmeno „R“, stonásobně opakované a skryté mezi kudrlinkami.

„Heuréka,“ zašeptá.

Narovná si čepec a zadívá se skrz půloblouček největšího „R“, které dokáže najít. Při pohledu na dům, jeho sloupy a krytá sloupořadí, příjezdovou cestu a zahrady v úžasu otevře ústa.

„Bože můj. Milý Vilíku, od nynějška mě budeš vydržovat mnohem lépe,“ prorokuje tiše.

V tu chvíli se ale hlavní vchod Rackhamova domu prudce otevře a Sugar okamžitě odtáhne ruce od brány a dá se na ústup. Bez rozhlížení si pospíší za roh k další půlkruhové řadě domů, ze všeho nejradši by byla neviditelná. Musí se ze všech sil přemáhat, aby se nerozběhla; už tak jí honzík poskakuje na zadku. Zničehonic se zvedne silný vítr (anebo ji už předtím zlehka postrkoval zezadu), štípe ji ve tváři, skoro jí serve čepec a třepetá jí sukněmi. Útočiště najde – ukryje se – za prvním veřejným pomníkem, na nějž natrefí: mramorový sloup připomínající padlé v krymské válce.

Vykoukne zpoza podstavce a tváří se otre o jména mladíků, kteří již nejsou naživu, sotva patrné nepřítomnosti v hladkém mramoru. Nějaká žena jde po Pembridge Crescent, drobná blondýnka s dokonalou postavou a čokoládovo-krémovými šaty. Rázuje energicky, a jak se blíží k Sugar, občas se zlehka zhoupne. Oči má tak velké a modré, že se jejich krásou lze kochat i z dvaceti metrů.

Sugar si je jistá, že tohle je manželka Williama Rackhama.

Jednou dvakrát se o ní zmínil, když je dvě srovnával, ale nikdy ji nejmenoval, takže Sugar nemá téhle blížící se krásné mladé dáme jak říkat. Možná „Churavá“. Až na poprsí, které je plné, obývá paní Rackhamová pozoruhodně dětské tělo. A dětské na ní není jen její tělo: Sugar napadá, zda si paní Rackhamová uvědomuje, že si za chůze kouše spodní ret?

Přesně ve chvíli, kdy paní Rackhamová dorazí k pomníku, dojde k něčemu zvláštnímu: celý severní Kensington zažije pozoruhodný meteorologický úkaz – slunce sice zakryjí tmavě šedé mraky, ale ono dál svítí tak jasně, že samy mraky se silně rozzáří. Dole na ulici zalije vše přízračné světlo, které každé dlažební kostce, listu i kandelábru propůjčí nepřirozený jas. Všechno ostře vyčnívá a nic neustupuje do pozadí, zároveň odhalené a zastřené září stejně zrádnou, jako je ta polární.

Paní Rackhamová zůstane stát jako solný sloup. Do nebes se

zadívá s neskrývanou hrůzou. Sugar si ze své skrýše za sloupem všimne, jak se Williamově manželce křečovitě stáhne bílé hrdlo, jak se jí oči zalesknou strachy, a uvidí i podrážděný červený pupínek na jejím čele.

„Svatí a andělé, stůjte při mně!“ vykřikne, pak se obrátí na podpatku a prchne. Její drobné nožičky jsou pod pěnou lemů šatů prakticky neviditelné a po ulici klouže jako korálek na šňůrce, pohybuje se nepřirozeně vzpřímeně a nepřirozeně rychle. Pak ta krásná čokoládová kulička, paní Rackhamová, změní směr a zmizí v bráně Rackhamova domu, jako by i její vodící provázek byl zatočený.

Za pár okamžiků se slunce zase odhalí a ze světa se vytratí ten přízračný jas. Všechno se vrátí k obvyklému stavu; bohové jsou utišení.

Sugar se zvedne a dlaněmi si opráší sukně. Pohybuje se pomalu, jako by ji někdo vzbudil z hlubokého spánku. Dokáže myslet jen na jedno: *Proč mi William nikdy neřekl, že jeho žena má takový krásný hlas?* Připadá jí, že hlas paní Rackhamové, byť zachvácený hrůzou, zní jako ptačí – jako hlas vzácného ptáčka, vyhledávaného pro jeho zpěv. Kdo by mu nenaslouchal tak často, jak je to možné, kdyby ten hlas mohl slyšet, kdykoli by se mu zamlulo? Jaké ucho by mohl omrzet? Je to hlas, se kterým by si bývala přála se narodit: ne její hluboký chrapták připomínající krákání, ale hlas čistý, vysoký a melodický.

Jdi domů, ty hloupá, napomíná se, zatímco na podstavec sloupu dopadají první kapky. *Všechn tenhle čistý vzduch ti stoupl do hlavy.*

A za dalších pár dní se Henry Rackham, jenž se zoufale touží někomu svěřit, ale nemá na celém širém světě jediného důvěrného přítele krom paní Foxové, jejímž uším není toto konkrétní tajemství rozhodně určeno, staví za svým bratrem Williamem.

Nutno podotknout, že si bratři Rackhamovi nebyli vždycky úplně blízcí. Přestože Henry Williama v lecčems omlouvá, nemůže si i přes jejich pokrevní svazek nevšítmat vzájemných rozdílů. Tak například zbožnost nikdy nebyla Williamovou silnou stránkou, přestože oba – soudě z jejich předchozích rozhovorů – sdílejí vášnivou touhu zlepšit

svět a reformovat anglickou společnost.

William svého bratra pokládá za skutečně skličujícího společníka. Jak to jednou formuloval před Bodleym a Ashwellem: Henry má vlkodlačí vzhled člověka, který by měl brutálně znásilňovat panny, pak si ve výčitkách bičovat tělo, zatímco by se kolem jeho hradu shromáždil dav s pochodněmi a hlučně se dožadoval jeho krve – ale želbohu bratrovy návštěvy nenesou po něčem takto peprném ani stopu. Namísto toho Henry pokaždé vágně, nepříjemně mlhavě skuhrá, že není hoden ničeho, oč usiluje. Jak mizerný šéf Rackhamova voňavkářství by z něj byl! To, že svůj nárok přenechal Williamovi, byla možná jediná chytrá věc, kterou ten nebohý prostáček kdy udělal!

William se přesto nedávno rozhodl být ke svému bratrovi velkomyslný a vlídný a odpustit mu jeho nedostatky. Jednoduše to nedílně patří k postavení hlavy Rackhamových: tohle přijímání návštěv ztrápených rodinných příslušníků, tohle udílení rad.

Toho deštivého odpoledne, kdy Henry konečně vyklopí tajemství, je uvnitř oběma mužům taková zima, až zalitují, že v domě Rackhamových se již vše podřídilo příchodu jara. Jistě, vyhoštění zimního vybavení je společenská povinnost, kterou je třeba splnit, ale Agnes ji splnila o dost dříve, než bylo nutné, a nyní je na její pokyn krb v salónu zcela k ničemu. Síla zvyku pořád oba muže nutí sednout si blízko k němu, ačkoli je prázdný a vymetený a honosí se filodendronem tam, kde by měly být plameny, a krajkovými závěsy vyšíványmi krokusy, červenkami a dalšími jarními symboly. Henry se naklání dopředu, blíž k bratru a krbu, snaží se zahrát něčím, co tam není.

„Williame,“ říká a rýhu na čele má při tom úplně stejnou jako už v sedmi letech, „myslíš, že je moudré, aby ses tolik stýkal s Bodleym a Ashwellem? Víš, vydali takovou knihu – *Účinnost modlitby* – viděls ji?“

„Věnovali mi výtisk,“ přizná William. „Kluci jsou kluci, ne?“

„Kluci, to ano...“ povzdychne si Henry, „ale zranit dokážou jako chlapi.“

„Ale, já ti nevím,“ opáčí William, zkříží ruce na prsou, aby mu nebyla taková zima, a zadívá se na hodiny. „Vždyť

nepřesvědčují *věřící* Tomáše, ale *nevěřící* Tomáše. Kolik lidí podle tebe v důsledku této knihy začne *doopravdy* vnímat modlitbu jinak?“

„Každá duše je cenná,“ vzteká se Henry.

„Však ono se to všechno přežene,“ míní mladší bratr. „Poslední Ashwellova kniha, *Moderní hlupáada*, byla skandál tak dva měsíce, ale pak...?“ William rozhodí prsty od sebe, aby naznačil obláček kouře.

„Ano, ale oni *téhle* knize uspořádali po celé Anglii něco jako... velké turné, předvádějí ji v dělnických klubech a tak dále, jako by to byla dvouhlavá žirafa. Předčítají z ní nahlas, střídají se, napodobují hlasy vetších starých kněží a rozhněvaných vdov a pak dávají prostor dotazům z publika...“

„Jak tohle všechno víš?“ zajímá se William, pro něhož je to novinka.

„V jednom kuse na ně narážím!“ vykřikne Henry, jako by si naříkal nad vlastní nešikovností. „Jsem přesvědčený, že mě sledují – nemůže to být jen náhoda. Ale *ty*, Williame, ty si musíš dát pozor – ne, neusmívej se – Williame, stávají se z nich známé firmy, a jestli s nimi budeš na veřejnosti jedna ruka, i *ty* se dostaneš do řeči.“

William lhostejně pokrčí rameny. Je už příliš bohatý na to, aby se bál klepů svatoušků, a navíc si všiml, že lidé z nejlepší společnosti mají poslední dobou sklon vyhledávat známé firmy, aby měly jejich večírky správný říz.

„Jsou to mí *přátelé*, Henry,“ dobírá si ho jemně, „dávní přátelé... už bezmála dvacet let.“

„Ano, ano, kdysi byli i *mými* přáteli,“ zaúpí starší Rackham. „Ale já jim nemohu být tak loajální jako ty, nemohu! Je mi z nich jen trapně.“ Klouby na Henryho velkých rukou, kterými se drží kolenou, jsou bílé. „Někdy – skoro se to neodvažuji přiznat – někdy bych byl nejradši, kdybych od nich měl pokoj a také od všech jejich vzpomínek na člověka, jímž jsem býval; kdy bych byl nejradši, kdybych se mohl jednoho dne probudit do světa plného mně zcela neznámých lidí, kteří by mě znali jen jako... jako...“

„Duchovního?“ nadhodí William a s lítostí se zadívá na ruce, jimiž si Henry svírá ošklivá kolena, jako by to byl okraj kazatelny.

„Ano,“ přizná Henry a (*prokristapána!*) svěsí hlavu.

„Ale nebyl... jsi ještě vysvěcen, že ne?“ zeptá se William. Bleskne mu hlavou, zda tohle není tajemství, které se mu Henry tak ostýchavě a upachtěně snaží povědět.

„Ne, ne.“ Henry se popuzeně zavrtí. „Vím, že na *tohle* ještě připraven nejsem. Moje duše ještě... ech... *zdaleka* není čistá.“

„Ale není to spíš tak – promiň mi, jestli jsem to špatně pochopil – není to spíš tak, že... ech... se *staneš* čistým, *když* tě vysvěti? Tedy že sám ten proces tě promění?“

„Tak to vůbec není!“ protestuje Henry.

Ovšem v duchu se obává, že je to právě tak. Ve skutečnosti se přinejmenším od té doby, co poznal paní Foxovou, zdráhá udělat první krůčky ke kněžskému stavu, protože se děsí, že examinační nahlédnou do jeho duše a řeknou, že nejenže není hoděn kolárku a kazatelny, ale ani jakéhokoli křesťanského života.

Jakožto laik je tohoto hrozného soudu ušetřen, protože i když je sám sobě nejpřísnějším kritikem, v jednom ohledu je k sobě shovívavý: nevěří, že je kvůli svým hříchům nezpůsobilý usilovat o to, aby byl slušný člověk. Dokud zůstane laikem, může hřešit myšlenkou a slovem, ba dokonce i skutkem, a poté se může kát a předsevzít si, že se polepší, a nezklamat tak nikoho jiného krom sebe a Boha. Nikoho jiného jeho hříchy nestáhnou ke dnu; je kapitánem své duše, a pokud ji zakormidluje do temných vod, žádný nevinný s ním neriskuje ztroskotání. Pokud chce ale vést ostatní, nemůže si dovolit být tak mizerný kapitán; bude muset být silnější a lepší muž, než je teď. Ještě přísnější soudcové, než je on sám, budou mít právo – ne, povinnost – ho odsoudit. A zpusťlost mu je přece vidět na očích, ne? Vždyť i děcko by uhádlo, že má duši rozloženou chťičem.

Možná právě víra, že jeho tajemství již tuší každý krom paní Foxové, notabene jeho světácký bratr, konečně umožnila Henrymu přiznat se onoho deštivého odpoledne před krbem ozdobeným volánky.

„Williame, já... minulý týden mluvil s nevěstkou,“ oznámí.

„Vážně?“ opáčí William, jehož tato slibná pikantní novinka vytrhla z ospalosti. „Vzala ji paní Foxová na shromáždění?“

„Ne, ne,“ zašklebí se Henry. „Mluvil jsem s ní na ulici. Popravdě řečeno se na ulici... s prostitutkami dávám do řeči už nějakou dobu.“

Rozhostí se ticho, bratři se dívají nejdřív jeden na druhého a pak na své boty.

„A to s nimi jen mluvíš?“

„Přirozeně, jen mluvím.“ Jestli si Henry všiml, jak bratrovi zklamáním lehce poklesla ramena, nenechal se tím odradit. „Zvykl jsem si chodit po jedné bědné části Londýna – po High Street – ne, ne po *zdejší* High Street, po té v St Giles – a hovořit s těmi, kdo mě osloví.“

„Což jsou předpokládám hlavně prostitutky.“

„Ano.“

William se zadumaně poškrábe v zátylku. Je mu líto, že tu namísto toho směšného filodendronu není oheň, který by mohl prohrábnout.

„Není to třeba... taková zkouška, jak by vypadala tvá budoucí kariéra? Vyhlídl sis St Giles jako svou farnost?“

Henry se nuceně zasměje. „Jsem blázen, který si zahrává s ohněm,“ pronese hořce, „a jestli nepřijdu k rozumu, tak mě plameny stráví.“ Pěsti má zaťaté a oči se mu lesknou hněvem – skoro jako by jeho bezpečí ohrožoval William, a ne jeho vlastní touhy.

„No... ehm...“ zamračí se William, zkříží nohy a zase je narovná. „Odjakživa vím, že jsi rozumný chlap. Jistě ti nechybí... odhodlání. A každopádně sám přijdeš na to, že poblouznění obvykle vyprchá. Co nás dnes zotročuje, to nad námi zítra nemusí mít žádnou moc. Hm... Ještě k těm prostitutkám. Co pro tebe znamenají?“

Ale Henry ustaraně hledí před sebe a nic nevnímá.

„Některé z nich jsou děti, no považ: děti!“

„Nu, ano... Je to hanba, jak jsem mnohokrát říkal...“

„A ony na mě zírají, jako bych za jejich utrpení mohl já.“

„Nu, ano, v tom jsou vážně dobré...“

„Snažím se přesvědčit sebe sama, že mou pohnutkou je lítost, že se jim jen snažím pomoci jako paní... jako jim pomáhají jiní. Že jen chci, aby věděly, že jimi nepohrdám, že věřím, že jsou tak jako já Boží stvoření. Ale když se vrátím domů, ležím v posteli a chystám se ke spánku, nepředstavuji si, jak těm nebožáčkám pomáhám. Představuji si objetí.“

„Objetí?“ Panebože, konečně je to tady: jádro věci!

„Vidím se, jak je objímám... *všechny* najednou; všechny je ztělesňuje jedna žena bez tváře. Neměl bych vlastně říkat, že je bez tváře, protože ona tvář má, ale je to... mnoho ženských tváří najednou. Rozumíš mi? Ona je jejich...“ (napadne ho přirovnání ke Svaté trojici, ale na poslední chvíli se zarazí, aby se nerouhal) „...jejich společným tělem.“

William si podrážděně protře oči. Je unavený; v dundeeském hostinci se mu špatně spalo a špatně se prospal i ve vlaku a od návratu pracoval dlouho do noci.

„Takže...“ naváže, odhodlaný dostrkat bratra k podstatě, i kdyby ho to mělo zabít. „Co *přesně* si představuješ, že děláš s tímhle... společným tělem?“

Henry zvedne tvář, znepokojivě prozářenou inspirací (anebo jen konečně skrz okno začalo svítit slunce?).

„Nic víc než objetí to není!“ prohlásí. „Připadá mi, jako bych tu ženu mohl držet celý život – přitisknutou k sobě – stál bych jako socha, jen bych ji držel a konejšil ji, že odteď bude už všechno dobré. Přísahám, že to není chtíč!“ Nevěřičně se zasměje. „Vím, co je chtíč zač, a tohle je jiné...“ Zadívá se na Williama a hned ztratí odvalu. „Anebo si to jen namlouvám.“

William ho obmyslí rádobyúčastným úsměvem. Napadne ho, že takhle se patrně cítí katoličtí kněží, když musí přestát zpovědi velmi mladých oveček. Když se z ohromného balíku viny odstraní kvanta křiklavého papíru, zbude uvnitř jen malá prkotina.

„Takže...“ povzdychne si. „Můžu pro tebe něco udělat, bratře?“

Henry klesne na opěradlo židle, zjevně vyčerpaný. „Už jsi to udělal, Williame, čistě tím, že jsi naslouchal mým výlevům. Vím, že jsem blázen a pokrytec, co se snaží udělat ze svých hříchů ctnosti. Víš, byl jsem dnes na cestě do St Giles – a místo toho jsem se zastavil tady.“

William překvapeně zamručí. Vzato kolem a kolem, býval by radši, kdyby se Henry věnoval svému původnímu plánu a nechal svého bratra zavaleného prací na pokoji. Tahle návštěva ho stála drahocenný čas. Čerstvě podepsaná smlouva s těmi zatracenými židovskými obchodníky s jutou, která mu v Dundee připadala jako senzační nápad, teď vypadá méně výhodně, čím víc o ní přemýšlí, a

on potřebuje každou volnou minutu, aby ji znovu zvážil, než mu ty zatracené bedny s pytlou začnou vykládat v tom zatraceném přístavišti.

„Tak to jsem rád, že jsem ti byl k něčemu dobrý, Henry,“ zamumlá. Pak mu pohled sklouzne k Henryho baňatému příručnímu kufru, který celou dobu stál bratrovi u boku, nacpaný jako lupičův ranec. „Ale co je tohle všechno, jestli se můžu zeptat?“

Ještě naposled před odchodem se Henry zapýří. Beze slova rozepne kufřík, aby si William mohl jeho zpřeházený obsah prohlédnout. Holandský sýr, pár jablek a mrkví, bochníček chleba, tlustá vyuzená klobáska, plechovky s kakaem a sušenkami.

William se naprosto nechápavě zadívá bratrovi do tváře.

„Vždycky říkají, že mají hlad,“ vysvětlí Henry.

Později, mnohem později, když bratr Henry odešel domů, slunce dávno zapadlo a hrubá verze důležitého dopisu byla napsána, William složí hlavu na teplý polštář – polštář tak akorát pevný, tak akorát měkký. Pak nevyhnutelně přijde spánek.

Když se zavrtává hlouběji do bavlnou potaženého pahrbku z kachního peří, po tváři ho hladí jemná, ženská ruka. I ve spánku ví, že to není jeho matka. Jeho matka odešla. „Zvrhla se,“ tvrdí jeho otec, a tak odešla, odešla žít s dalšími zvrhlými lidmi a William a Henry musí být stateční kluci. Tak kdo je ta žena, co ho hladí? Musí to být jeho chůva.

Zanoří se hlouběji do spánku, jeho hlava pronikne skořápkou snů. Pokoj, v němž spí, se okamžitě ohromně rozšíří, až zahrne celý známý vesmír, anebo přinejmenším celý známý svět. Lodě se plaví do doků a sténají pod nákladem jutových pytlů, které on nechce: to je špatné a odráží se to na ponuré obloze nad jeho hlavou. Ale jinde slunce září na jeho levandulová pole, která letos jistě vydají tučnější úrodu než kdy jindy za časů jeho otce. Po celé Anglii, v obchodech i v domech, jsou nezaměnitelné insignie „R“ vystavené na prominentních místech. Šlechtičny, které se všechny nápadně podobají lady Bridgelowové, studují Rackhamův jarní katalog a diskrétními zvuky vyjadřují uznání nad každou jeho položkou.

Hlasité odfrknutí – jeho vlastní zachránění – ho bezmála probere

ze spánku. Pyj má ztopořený, bezcílně se klátí pod peřinou, ztracený. Obrátí se, přitáhne si k sobě dlouhé horké ženské tělo, zapasuje se k jejím zádům, přitulí se k jejím hýždím. Jednou rukou ji pevně obejmě, vdechuje parfém z jejích vlasů a spí dál a dál.

Ráno si William Rackham uvědomí, že poprvé za šest let spal celou noc s ženou po boku. Tolik žen opíchal a tolik nocí prospal, a přece byl průnik mezi těmi dvěma množinami tak mizivý!

„Víš,“ pronese zamyšleně k Sugar, ještě než se vůbec úplně probere, „dnes je to poprvé za šest let, co jsem celou noc spal s ženou v jedné posteli.“

Sugar ho políbí na rameno. Málem řekne: „Chudáčku můj,“ ale pak si to rozmyslí.

„No a stálo to za to čekání?“ zašeptá.

Opětuje jí ten polibek a prohrábne jí rudou hřívu. Skrz mlhu spokojenosti se snaží prodrat jeho každodenní starosti. Dundee. Dundee. Když si vzpomene na čerstvě napsaný dopis, který včera večer přinesl Sugar ukázat, čelo mu zkrabatí vráska.

„Měl bych vstát,“ řekne a zvedne se na loktech.

„Pošta se vybírá až za hodinu,“ poznamená Sugar klidně, jako by pro ni bylo čtení myšlenek něco zcela přirozeného. „Mám tu známky i obálky. Ještě si chvílku odpočiň.“

Otupěle zase padne na polštář. Může být vážně tak brzo? Silver Street je tak hlučná a kvůli všem těm povozům, psům a klábosícím chodcům mu připadá, jako by už bylo dopoledne. A co je to za bytost, s níž je v posteli, která dovede udržet v hlavě detaily jeho smlouvy s obchodníky s jutou, i když zároveň propíná své nahé tělo jako kočka?

„Ten tón mého dopisu...“ trápí se. „Opravdu není příliš podlézavý? Pochopí, oč mi jde, ne?“

„Je to křišťálově jasné,“ přitká Sugar. Sedne si a začne si česat vlasy.

„Ale ne *příliš* jasné? Ti chlapi mi můžou zatopit, jestli si to u nich rozliju.“

„Je to právě tak akorát,“ ujistí ho a v pomalém rytmu protahuje zacuchanou oranžovou svatozář kovovými zuby. „Potřebovalo to jen

tu a tam změkčit jedním dvěma slovíčky.“ (Naráží na změny, které na její radu udělal, než šli do postele.)

Obrátí se na bok a sleduje, jak se Sugar češe. Kdykoli napne nějaký sval, tygří pruhy její zvláštní kožní choroby se lehounce pohnou – na bocích, na stehnech, na zádech. Po každém pročísnutí jí bujně vlasy padnou na bledou pleť, jen aby byly za okamžik zase vyčesány nahoru. Odkáže si, chystá se jí říct, jak... jak moc ji začíná mít rád.

Pak ucítí ten pach.

„Tfuj...“ zašklebí se a posadí se rovně jako svíčka. „Je pod postelí nočník?“

Sugar se bez zaváhání přestane česat, nakloní se pod okraj matrace a vytáhne keramickou mísu.

„Jistě,“ odpoví a nahne nočník na stranu, aby si ho mohl prohlédnout. „Ale je prázdný.“

Zamručí, ta její mužská schopnost udržet moč na něj udělala dojem. Ani mu nepřijde na mysl, že v noci vyklouzla z postele, absolvovala řadu vodních procedur a zbavila se jejich důsledků. Místo toho Williama plně zaujme aktuální úkol, a sice najít skutečný zdroj smradu. Bosky vyklopýtá z postele a jde za svým citlivým nosem z jednoho konce místnosti na druhý. Je mu trapně, když zjistí, že smrad se šíří od podrážek jeho vlastních bot, které leží tam, kde je včera večer skopl.

„Musel jsem cestou sem šlápnout do psího lejna,“ zamračí se. Ten ztvrdlý sajrajt, jež nemůže ani vyčistit, ani snést, ho přivádí do nepřiměřených rozpaků. „Není tam dost lamp, krucinál.“ Natahuje si teď ponožky, hledá kalhoty, připravuje se na odchod i se svými znemožněnými botami, pryč z jejího čist'ounekého budoáru.

„Město je špinavé,“ přikývne Sugar a nenápadně si natáhne mléčně bílé negližé. „Svinstvo je tu na zemi, ve vodě i ve vzduchu. I při takové krátké procházce odsud do hospody U krbu se mi kůže potáhne vrstvičkou sazí – nebo bych spíš měla říct *kdysi potáhla*, že?“

William si právě zapíná košili a zhodnotí její čerstvou tvář, jasné oči – a bílé negližé.

„No, musím říct, že mně připadáš velmi čistá.“

„Snažím se,“ usměje se a složí si krémové rukávy přes prsa. „I když trocha Rackhamovy vonné pěny do koupele by mi nejspíš přišla vhod. A nemáš něco na pročištění pitné vody? Přece bys nechtěl, abych podlehla choleře!“

Trefa, pomyslí si Sugar, když se William otřese.

„Zajímalo by mě ale...“ pokračuje zasněným, zadumaným tónem. „Neleze ti někdy život ve městě krkem, Williame? Nepřeješ si někdy žít někde, kde je příjemnější a čistší prostředí?“ Odmlčí se, je připravená podsunout mu detaily („jako třeba v Notting Hillu nebo v Bayswateru...“), ale dává si na čas, kdyby s nimi třeba vyrukoval jako první.

„Nu, popravdě řečeno žiju v Notting Hillu,“ přiznává.

Sugar dá na tváři najevo jen zlomeček radosti, kterou v duchu cítí nad tím triumfem v získání jeho důvěry.

„Ale to je sympatické!“ zvolá. „Poloha je to úplně ideální, nemyslíš? Do centra dění to máš blízko, ale všechno je tam mnohem civilizovanější.“

„Řekl bych, že to ujde...“ prohodí při zapínání límce. „Některí lidé by mohli namítnout, že ta čtvrť není moc v módě.“

„Vůbec si nemyslím, že by nebyla v módě! V Notting Hillu jsou přece skvělé vily; to ví každý. Tak například ulice mezi Westbourne Grove a Pembridge Square jsou prý moc nóbl.“

„Ale přesně tam bydlím!“

Pak už Sugar jen zvrátí hlavu a z jejího dlouhého bílého hrdla vyjde chraplavý tlumený smích. Ten smích říká, že na Williama Rackhama je spolehnutí – vždycky si vybere to nejlepší. „To jsem měla tušit,“ řekne.

„Však taky vytušíš skoro všechno ostatní,“ odsekne lítostivě.

Prozkoumá jeho oči, zváží jeho tón, potvrdí si, že na ni není naštvaný, že to na něj jen udělalo dojem. „Ženská intuice,“ mrkne na něj. „Nějak jsem to cítila.“ (Pohladí si poprsí a ruce se jí zatoulají k bříšku.) „*Hluboko* v sobě.“

Pak usoudí, že ho musí nechat jít, vyhoupne se z postele a přejde k sekretáři, z něhož byly odstraněny všechny její písemnosti, takže na něm neleží nic než Williamův dopis obchodníkům s jutou. „Tak, tohle bychom měli připravit do pošty.“

William je už oblečený, jen boty si ještě nenazul a teď popojde k ní a k psacímu stolu. Sugar ostýchavě stojí u jeho ramene a dívá se, jak William dopis znovu pročítá, sleduje, jak ho shledává uspokojivým, dívá se, jak ho skládá do obálky, kterou mu podala, sleduje, jak píše adresu a jak na rubové straně vypisuje adresu odesilatele, aniž by se jí snažil zaclonit výhled. Teprve tehdy spokojeně zavře oči. To, co nedávno získala lstí, teď dostává zdarma. Teď už nezbývá než se zahryznout.

„Smilování,“ žadonil znovu.

William je pryč, Sugar sedí u stolu a konečně dopisuje tu obtížnou kapitolu.

Sevřela jsem jílec dýky, ale zjistila jsem, že nemám sílu (možná sílu vůle, ale také fyzickou sílu, zabít člověka není lehká práce) vrazit tomu chlapovi nůž do těla a opřít se do toho. Udělala jsem to už tolikrát; ale té noci jsem na to neměla.

A přece ten muž musí zemřít: když jsem ho chytla do pasti, nemohla jsem ho už propustit! Co jsem měla dělat, milý čtenáři?

Odložila jsem nůž a místo toho si vzala hebké plátno. Můj bezmocný milenec se přestal snažit vymanit z pout a na tváři se mu rozhostil výraz úlevy. I když jsem do plátna obrátila lahev se smrdutou tekutinou, neztratil naději, snad si představoval, že mu chci otřít jeho horečnaté čelo.

Zadržela jsem dech, jako bych ho litovala, přitiskla ten otrávený hadr na jeho ústa a nos a úplně mu zacpala oba otvory.

„Sladké sny, příteli.“

KAPITOLA DVANÁCTÁ

Henry Rackham extázi věru nepřivykl, ale teď je přímo nesnesitelně šťastný. Nachází se v domě paní Foxové, sedí na židli, která musela patřit jejímu manželovi, a jí koláč.

„Omluvte mě na chvílku, Henry,“ tak zněla poslední věta, kterou mu ta skvělá žena řekla, než odešla ze salónu. Henry si představuje, jak před ním pořád stojí, její ryšavé šaty rozjasňují pokoj a její jemné vystupování ohřívá vzduch. Samotná atmosféra se zdráhá nechat ji jít.

„Dáte si ještě čaj, pane Rackhame?“

Henry sebou trhne a vysype si drobky koláče do klína. Úplně zapomněl na služku paní Foxové, Sáru; přestala pro něj existovat. A tady stojí, nenápadná na pozadí chaoticky poskládaných písemností paní Foxové, s plným čajovým tácem na předloktích, na tváři náznak úšklebku. V tom drzém úsměvu Henry vidí odraz sebe sama, toho, jak poblázněně a naivně jistě působí.

„Mám ho dost, děkuji,“ odpoví.

Zničehonic ho štěstí opustilo – anebo ho spíš od sebe podstrčil, aby mohl téma lépe prozkoumat. *Co je ve skutečnosti tohle štěstí?* Nic víc než okouzlení příslušnicí něžného pohlaví. A z okouzlení na něj jde strach.

Pravda, není katolík: kdyby chtěl, mohl by být kněz a zároveň manžel. Sama paní Foxová je vdova: tedy volná. Ale i když ponecháme stranou mizivou pravděpodobnost, že by chtěla někoho tak nezáživného a neohrabaného jako on, Henry tu v duchu vidí náboženskou překážku.

Tohle okouzlení... Tohle poblouznění... Tahle *láska*, jestli se to slovo dá v doslechu Všemohoucího použít... Tahle *láska* je s to ukrást mu tolik času – celé hodiny a dny –, které by jinak mohl věnovat dílu Božímu. Dobré skutky nekladou na člověka velké časové nároky; láska k ženě časem plýtvá. Je možné řídit se Ježíšovým příkladem desetkrát za dopoledne a pořád mít energii na další; ale zabývat se přáními – dokonce předpokládanými přáními –

milované dokáže člověku spolknout celý den, a přitom se ničeho nedosáhne.

O tom Henry něco ví! Zhusta je čas uplynulý mezi jednou schůzkou s paní Foxovou a tou další jen sen, pouhá přestávka. Stačí, aby se na něj usmála, a on si ten úsměv v sobě nese na úkor všeho ostatního. Dny plynou, život jde dál, ale on úplně propadne vzpomínce na ten úsměv. Jak je tohle možné?

Henry po malých doušcích upíjí čaj. Sářiny pohledy ho znervózňují. Henry má pocit, že se na něj dívá příliš zpřímá; nemá šanci vysbírat si drobký z klína, aniž by ho ona při tom pozorovala. Co je s tou holkou? Když přijde na sloužící, napravené padlé dívky možná nikdy nedokážou být tak diskrétní jako ty, co nikdy nepadly. Henrymu na čele vyrazí pot, který se snad (aspoň on v to doufá) dá vysvětlit párou stoupající z šálku s čajem. Liší se tato dívka – tahle chráněnka Spolku na záchranu padlých žen – nějak zásadně od cour, které viděl v St Giles? Pod jejím ošuntělým oblečením se nachází nahé tělo, živoucí, dýchající nádoba plná hříšné minulosti. Tahle Sára není krásná – přinejmenším tak nepřipadá jemu. Je provokativní připomínkou ženského pohlaví v jeho padlém stavu, ale ona konkrétně ho nechává chladným. Pomyslení na ruku paní Foxové v rukavici, kterou na okamžik držel ve své dlani, je mnohem svůdnější než jakákoli představa, kterou by v něm mohla vzbudit tahle zachráněná prostopášnice. A přece je skoro stejně stará jako paní Foxová, podobně velká, má podobné tělo... Jak je možné, aby ho jedna okouzlovala a k té druhé byl lhostejný? Co se mu to Bůh snaží dát za lekci?

Služka odejde a Henry se začne věnovat svým kalhotám. Co k tomu mohou říci velcí křesťanští filosofové? Připomínají mu, že žena kvete a umírá jako květina. Za jedno dvě desetiletí odejde její krása, za pár dalších dekád i ti, kdo ji zřeli, a nakonec se ta žena sama obrátí v prach. Všemohoucí Bůh naopak žije věčně a je původcem vši krásy, neboť ji vlastníma rukama zformoval v prvním týdnu stvoření světa.

A přece, jak nesmírně obtížné je milovat Boha s vášní, kterou vyvolává krásná žena! Je možné, aby i to bylo skutečně součástí Božího plánu? Jsou seschlí muži jako MacLeish, kteří nenávidí ženy,

jedinými vhodnými kandidáty kněžského roucha? A co se to děje s paní Foxovou? Řekla, že se vrátí za chvíli... představa jejích ryšavých šatů zmizela ze vzduchu před ním, teplé stopy po jejím hlase se vypařily v tichu.

Henry se v židli Bertieho Foxe smutně usměje. Co si má počít? Jeho touha udělat dojem na paní Foxovou je to jediné, co mu může dodat odvahy nechat se vysvětit na kněze – nebylo by mu ale všechno ostatní na světě úplně volné, kdyby získal Emmelíninu lásku? Než ji potkal, byl celý život nešťastný – dokázal by vzdorovat svůdnému volání živočišného uspokojení, kdyby byla jeho? Není to ostuda, že Hospodinovy dary vždy přijímal s těžkým srdcem, ale když dostane příležitost popít čaj v salónu s krásnou vdovou, má takovou radost, až musí potlačovat nutkání houpat se na židli? Chraň Bůh před štěstím ty, kdož chtějí napravovat svět!

Ale co je to za zvuk? Line se seshora, ztlumený podlahami a chodbami malého domu paní Foxové... Je to... kašláni? Ano: děsivý, křečovitý kašel, který slýchával vycházet z tmavých sklepů ve špinavých chudinských čtvrtích... mohl by to být tentýž hlas, který si zamiloval?

Následujících pár minut Henry čeká a poslouchá, strnulý úzkostí. Pak se paní Foxová vrátí do salónu, se zardělými líčky, ale jinak vypadá docela dobře a klidně.

„Promiňte, že jsem vás nechala čekat, Henry,“ pronese tónem stejně sladkým jako sirup proti kašli.

Dotčená a rozrušená Agnes odloží poslední číslo *Illustrated London News* na klín. Z jednoho článku se právě dozvěděla, že průměrnou Angličanku čeká 21 917 dní života. Proč, ach *proč* musí být noviny vždy tak nepřijemné? To nemají nic lepšího na práci? Svět spěje od desíti k pěti.

Zvedne se, noviny nechá spadnout na podlahu a přejde k oknu. Když se přesvědčí, že parapet není špinavý (první okřídlený hmyz téhle roční doby se naneštěstí již vylíhl a opatrnosti není nikdy dost), opře se rukama o jeho okraj, horké vlhké čelo přitiskne k chladnému sklu a zadívá se dolů do zahrady. Starý topol se obsypal poupaty jako uhry, ale navíc ho ještě sužuje zelená houba; trávník dole je hladce

oholený a tu a tam sedřený kosou a motyčkou až na černou hlínu. Při pohledu na to, co Shears dělá se zahradou, se Agnes zmocňuje smutek. Ne že by se do hloubi duše nestyděla za předchozí zanedbanost pozemků přiléhajících k domu, ale když teď byly zkroceny, stýská se jí po zářivých sedmikráskách kolem stromů a tmavě zelených stéblech ostré trávy mezi dlažebními kameny, obzvláště vzhledem k tomu, že místo nich nebylo ještě nic zasazeno. Shears tvrdí, že čeká, až tráva doroste „správně“.

Agnes cítí, že se blíží jeden z jejích záchvatů plačtivosti, a pevně sevře parapet, aby ho zadusila v zárodku. Ale slzy za sedmikrásky a polní trávu jí kloužou po tvářích, a čím víc mrká, tím volněji kanou.

Jednadvacet tisíc devět set sedmnáct dní. V jejím případě méně, neboť je na světě už tak dlouho. Kolik jí zbývá dní? Z počtů už zapoměla všechno, co dřív znala; ten úkol je zcela nad její síly. Jasno má jen v jednom: dny jejího života jsou v tom nejkrutějším a nejsprostším slova smyslu sečteny.

Ví, že vždy tomu tak nebylo. Ženy se za Mojžíšových časů dožívaly dnes neslýchaného věku, přinejmenším v Anglii. I dnes se v Orientu ve vzdálenějších koutech britského impéria najdou moudří muži (a snad i moudré ženy, ne?), kteří vyřešili záhadu stárnutí a tělesných zranění a přežili ve zdraví celé generace. Na jejich tajemství se naráží ve spiritistických brožurkách, které si Agnes schovala v košíku na vyšívání; existují ověřené kresby zázraků – svatí muži, kteří se po šesti měsících od pohřbení vynoří z hrobu čilí a s úsměvem na rtech, exotičtí černoši tančící na plamenech a tak dále. Bezpochyby se najdou další knihy – starověké rukověti zakázaných vědomostí –, které dopodrobna vysvětlí všechny techniky. Všechno, co je lidstvu známo, *někde* vyšlo – ale jestli je Mudieho půjčovna knih svěří do rukou zvědavé ženě, to už je jiná otázka.

Ale copak má smysl o tom přemýšlet? Je prokletá, pro ni už je pozdě, Bůh se k ní obrátil zády, zahrada je zničená, hlava ji bolí, žádné její šaty nemají správnou barvu, paní Jerroldová se neuráčila odpovědět jí na dopis, v kartáči jí v jednom kuse zůstávají chuchvalce vlasů a obloha se hrozivě zatáhne, kdykoli se odváží vykročit z domu. Dusící se Agnes otevře okno a vystrčí zkroucenou

tvář na čerstvý vzduch.

Dole přímo pod Agnesiným oknem vyjde ze dveří služtička Janey, kterou poslali pro kbelík úrodné hlíny určené do sklepa, kde pěstují houby. Agnes vidí, jak svaly na dívčiných zádech napínají knoflíky prostých černých šatů a tahají za bílý uzel mašle, a úplně se nad tou chudinkou nádenicí v její službě ustrne. Z očí jí skanou dvě těžké slzy, přímo dolů na tu dívku, ale než dopadnou na již unikající postavu, vítr je sfoukne pryč.

Teprve když se paní Rackhamová odtáhne od parapetu a přešlápne si, aby lépe držela rovnováhu, zjistí, že začala krváčet.

O následném chování paní Rackhamové bude její manžel záhy informován, ale těch pár minut, než si toho všimnou sloužící, sedí William v pracovně, nic zlého netuše. Na Agnes nepomyslel už několik hodin.

Třebaže se nemocí intenzivně zaobírá, není to nemoc jeho ženy. Do mozku mu bylo zaseto semínko starosti a to tam teď roste hrozivým způsobem – jako plevel úzkosti. Nevinný žert Sugar o choleře mu připomněl některé pochmurné statistiky: každý den si nemoci zplozené v nehygienických podmínkách centra Londýna vyžádají jistý počet životů – zvláště pak mezi prostitutkami. Ano, Sugar vypadá svěží jako květinka, ale sama mu přiznala, že to není lehké; po všech stranách je obklopená špínou, vlhkem a rozkladem. Kdo ví, jaký hnus zavlečou její kolegyně do domu? Kdo ví, jaké náказы obcházejí kolem zdi podniku paní Castawayové a hrozí prosáknout k Sugar do pokoje? Zaslouží si něco lepšího – stejně jako on, pochopitelně. To se musí plahočit bažinou hnoje, aby se dostal za svou milenkou? Je očividné, co musí udělat – to řešení se přímo nabízí! Má přece peníze! Vždyť za poslední dva měsíce podle účetních knih jen za levandulovou vodu utřil –

Z výpočtů ho vyruší nepravidelné zaklepaní.

„Dále,“ zavolá.

Dveře se prudce otevrou a v nich se objeví rozrušená Letty.

„Ach pane Rackhame, moc se omlouvám, pane, ale, ach, pane Rackhame...“ Oči se jí otáčejí v očních jamkách od Williama ke schodům, po nichž právě vyběhla nahoru; její tělo se servilně

kymáci.

„Nuže?“ pobídne ji William. „Co je, Letty?“

„To *paní* Rackhamová, pane,“ pípne. „Už jsme poslali pro doktora Curlewa, pane, ale... Myslela jsem si, že byste se možná chtěl podívat sám... hned jsme zavřeli dveře... na nic se ani nesáhlo...“

„Ach proboha!“ vykřikne William, jehož všechny tyto intriky popouzejí a stejnou měrou i vyvádějí z míry. „Ukaž mi tu pohromu.“ Rychle se vydá za Letty dolů a v chůzi si zapíná vestu.

V salónu *paní* Foxové dělá *paní* Foxová přímo před očima svého hosta cosi celkem neslušného. Z kupičky na klíně bere jeden papír za druhým, překládá ho, zasouvá jednotlivé listy do obálek a olizuje proužek s lepidlem, přičemž celou dobu konverzuje. Když to Henry Rackham před několika měsíci zažil poprvé, vyvedlo ho to z míry úplně stejně, jako kdyby ke tváři zvedla zrcátko a začala se šťourat v zubech; teď už si na to zvykl. Den jednoduše nemá dost hodin, aby to stačilo na všechny její aktivity, takže některé musí vykonávat zároveň.

„Mohu vám pomoci?“ nabídne se Henry.

„Jen račte,“ odpoví ona a podá mu polovinu kupky.

„Co je to zač?“

„Biblické verše,“ vysvětlí mu. „Pro noclehárny.“

„Aha.“ Než list složí, zběžně si ho prohlédne a okamžitě pozná slova jednatřicátého žalmu: „Hospodine, smiluj se, vždyť se tak souším, zrak mi slábne hořem, moje duše i mé tělo chřadnou...“ a tak dále, až po nabádání, abychom byli rozhodní. Vzhledem k tomu, kolikrát musela *paní* Foxová opisovat stejných pár pasáží, je její rukopis pozoruhodně čitelný.

Henry skládá, vkládá, olizuje a tiskne.

„Ale umí ti nebožáci v nočních útulcích číst?“ zeptá se Henry.

„Zchudnout může kdokoli,“ opáčí Emmelína a dál skládá a skládá. „Každopádně tyto verše jsou pro správce a hostující sestry, aby je četli nahlas. Víte, oni se procházejí dlouhými uličkami podél postelí a recitují vše, co by dle jejich úsudku mohlo utěšit nespavé.“

„Šlechtná práce.“

„Mohl byste ji dělat vy, Henry, kdybyste si přál. *Mě* to dělat

nenechají – prý by mi nemohli zaručit bezpečí. Jako bych byla v jiných rukách než Božích.“

Rozhostí se ticho a to narušuje jen šustění papíru při skládání a olizování. Bezeslovná prostota této sdílené činnosti je pro Henryho takřka nesnesitelně uspokojující; moc rád by strávil následujících padesát let usazený tady v salónu paní Foxové, kde by jí pomáhal s korespondencí. Naneštěstí je nočních útulků v Británii pouze omezený počet a obálky se záhy naplní. Paní Foxová mhouří oči a olizuje si rty, pantomimicky předvádí, jak ji znechucuje palčivá chuť na jejím růžovém jazyku – totéž platí i o jeho jazyce.

„Na to zabírá kakao,“ ubezpečí ho.

Letty provedla svého pána chodbami, které viděl nanejvýš pětkrát šestkrát od té doby, co se zabydlel v domě nesoucím jeho jméno; chodbami určenými k pobíhání služebnictva. Nyní ona a William Rackham stojí u dveří do kuchyně. Gestikulací mu vysvětlí, že pokud budou oba tiší jako myšky a vejdou do kuchyně zcela nepozorovaně, stanou se nejspíš svědky něčeho pozoruhodného.

William by ze všeho nejradši s tou hloupostí skoncoval a vrazil dovnitř, pak ale tomuto nutkání nepodlehne a zařídí se podle Lettyiny rady. Pošťouchnuté dveře se otevrou beze zvuku, jako když se rozevívá opona, a za nimi se neobjeví jen ostře nasvícená kobka s vysokým stropem, v níž se připravuje všechno jeho jídlo, ale rovněž (když sklopí oči) dvě ženy, které se věnují něčemu, co by ho nemělo ani v nejmenším šokovat – kdyby jednou z nich nebyla jeho manželka.

Vedle sebe se tam totiž na kamenné podlaze plazí po všech čtyřech Agnes a děvečka z kuchyně Janey, obě zády k němu, se zadky vytrčenými do vzduchu, a střídavě namáčejí rejžáky do velkého vědra s mýdlovou vodou. A při tom spolu mluví.

Agnes drhne v méně zařitém rytmu než Janey, ale se stejnou vervou a na maličkých rukou se jí od té námahy rýsují šlachy. Lem jejích sukní je přilepený k mokré podlaze, pozadí s honzikem se jí kýve sem a tam, nohy v pantofličkách jí kloužou v marné snaze najít oporu.

„No, paní,“ vykládá Janey. „Já se *snažim* mejt všechno nádobí

stejně, jenže člověk nečeká, že by *misky na vodu* byly zas tak špinavý, že jo?“

„Ne, ne, jistěže ne,“ funí Agnes při drhnutí.

„Však já to taky nečekala,“ naváže dívka. „Ani vomylem. No a tak na mě kuchařka křičela, ječela a mávala na mě těmahle miskama na vodu a fakt nemůžu popřít, že byly vespodu umazaný vod tuku, ale přísahám na svý svědomí, paní, byly to ty misky na vodu a kuchařka musí vědět, že ty sou normálně tak *čistý*...“

„Ano, ano,“ lituje ji paní. „Ty chudinko malá.“

„A todle... Todle tady je krev,“ komentuje Janey starou skvrnu na dřevěném chodníčku, který teď mají ona a paní Rackhamová před sebou. „Vylila se tu tak dávno, ale pořád je vidět, a to už jsem ji drhla snad stokrát.“

Paní Rackhamová se skloní nad skvrnu a ramenem se při tom dotkne služčina ramene.

„Dovol, já si to zkusím,“ naléhá bez dechu.

William si tento okamžik zvolí k zásahu. Energicky nakráčí do kuchyně, zamíří přes mokrou podlahu přímo k Agnes a ta se pořád na všech čtyřech obrátí k němu. Janey se neotočí, jen sedí na bobku celá zkamenělá, jako pes chycený při činu, který si zasluhuje výprask.

„Ahoj Williame,“ pronese Agnes klidně a zamrká na pramínek vlasů, jenž se jí komihá před zpoceným obočím. „Je tu už doktor Curlew?“

Ale William oproti jejímu očekávání nezareaguje bezmocným podrážděným výlevem. Místo toho se natáhne dolů, jednou rukou ji vezme pod honzíkem, druhou pod zády a s mocným heknutím ji zvedne z podlahy. A zatímco mu zaraženě leží na prsou jako panenka, William rázně prohlásí:

„Pro doktora Curlewa poslali bez mého svolení. Nechám ho, ať ti dá odvar na spaní, pak ho požádám, ať odejde. Podle mne je tu příliš často a příliš dlouho – a jak ti to prospělo?“

A s tím ji vynese z kuchyně a několika dveřmi a chodbami až ke schodům.

„Informuj mě, až sem doktor Curlew dorazí,“ nařídí pokořené Claře, která se vynoří ze stínů a kluše nahoru po schodech vedle něj. „Vyříd' mu: odvar na spaní, nic víc! Budu u sebe v pracovně.“

A jakmile je jeho manželka bezpečně uložena do postele, William Rackham se odebere k pracovnímu stolu.

„Víte, Henry,“ přemítá paní Foxová při pohledu na kymácející se kupu nadepsaných obálek mezi nimi, „připadá mi jako dar z nebes, že jsem nikdy neměla děti.“

Henry málem vdechne doušek kakaa. „Vážně? Proč?“

Paní Foxová se pohodlně opře a nechá si zalít tvář tlumeným světlem slunečních paprsků procházejících záclonami. Vidí její nafialovělé žíly na spáncích, jichž si do té doby nevšiml, a ruměnc na ohryzku – pokud tedy ženy *mají* ohryzky, čímž si Henry není jistý.

„Někdy mě napadá, že mám v sobě jen omezené množství...“ zavře oči a hledá slovo „...*šťávy*, kterou mohu věnovat světu. Předpokládám, že kdybych měla děti, věnovala bych většinu téhle energie jim, zatímco teď...“ Napůl lítostivým, napůl spokojeným gestem obsáhne filantropický nepořádek kolem sebe, dobročinný chaos svého domu.

„Znamená to,“ odváží se Henry, „že by podle vás křesťanky měly zůstat bezdětné?“

„Chraň Bůh, abych někomu něco předepisovala,“ odpoví. „Ale stejně, uvolnilo by to ohromnou sílu pro Dobro, nemyslíte?“

„Ale co Hospodinovo přikázání ‚Plodte a množte se‘?“

Usměje se a zadívá se z okna, oči má kvůli probleskujícímu odpolednímu světlu přivřené. Jsou to nejspíš jen mraky, ale když člověk zapojí představivost, kolem domu by mohla pochodovat ohromná armáda, nesčíslné hordy zatemňující slunce, kolo s miliónem loukotí pozůstávající z lidských těl.

„Podle mě už tu množení bylo víc než dost, nemyslíte?“ povzdychne si paní Foxová. „Svět jsme zaplnili hrozně dobře, není-liž pravda, vyděšenými a hladovými lidmi. Teď je problém, co s nimi se všemi *dělat*...“

„Ale stejně, zázrak nového života...“

„Ach, Henry, kdybyste jen viděl...“ Mohla by mu začít vykládat své zážitky ze Spolku, ale rozmyslí si to; popisovat mu u kakaa nemluvnata zarudlá od neštovic, která prostitutky zavřely do

kredence, nebo mrtvé děti rozkládající se v Temži, je i na její poměry neslušné.

„Vážně, Henry,“ pronese místo toho. „Na rození dětí není nic tak výjimečného. Zato skutečně dobročinné skutky... Možná byste měl zkusit nahlížet na dobré skutky jako na vajíčka a na ženy jako na slepice. Oplodněná vajíčka jsou k ničemu, pokud nechcete chovat další kuřata, ale jak užitečné je panenské vajíčko! A kolik vajíček dokáže jedna slepice snést!“

Henry zrudne až po uši a karmínová kůže mu pak hezky kontrastuje se zlatou barvou jeho kadeří. „Jistě žertujete.“

„Rozhodně ne,“ usměje se. „Cožpak jste neslyšel, jak mě vaši přátelé Bodley a Ashwell zhodnotili? Jsem vážná až do morku kostí.“ A zničehonic se opře na židli a hlava se jí zvrátí v očividné únavě. Henry ustaraně a fascinovaně sleduje, jak se jí při každém hlubokém nádechu přes korzet vzedme poprsí a po obou stranách při tom přes měkkou látku zahlédne sotva zřetelný výrůstek.

„P-paní Foxová?“ zakoktá. „Není vám něco?“

Když doktor Curlew dorazí do pracovny Williama Rackhama, dočká se zdvořilého, nikoli však poníženež uctivého přijetí. Tím se mu potvrdí změny, jichž si povšiml v domácnosti Rackhamových (a jeho místě v ní) za posledních čtyři pět návštěv. Tytam jsou časy, kdy spolu rozprávěli usazení v křeslech, kdy mu William nabízel doutníky a vzhlížel k němu s respektem. Dnes má doktor Curlew pocit, jako by byl přivolán coby pouhý lékárník, a ne pozván jako přední badatel v oblasti duševních chorob.

„Bude teď spát,“ řekne.

„Dobře,“ odpoví Rackham. „Jistě mi prominete, když nebudeme rozebírat podrobnosti opětovného zhoršení zdravotního stavu mé manželky. Pokud je to skutečně zhoršení.“

„Jak si přejete.“

Rovněž mi prominete, táhne Williamovi hlavou, pokud vás pošlu pryč, než mi opět začnete tvrdit, že Agnes patří do ústavu. Jsem bohatý člověk a není nic, oč bych se u sebe doma nedokázal postarat. Pokud Agnes zešílí a bude potřebovat ošetřovatelky, pak je zaměstnám. Pokud jednoho dne úplně přijde o rozum a bude

potřebovat siláky, aby ji krotili, i ty si můžu dovolit. Nenechám se nikým litovat, doktore: dávejte si pozor, kde je vaše místo.

William lékaře informuje, že od nynějška bude docházet nikoli jednou týdně, ale měsíčně, poděkuje mu za návštěvu a předá ho do Lettyiny péče. Při Curlewově odchodu mu připadne, že na doktorově tváři zahlédl náznak ponížení – to je ovšem omyl, neboť lidé jako doktor Curlew mají tolik lidských zrcadel, která jim odrážejí jejich vlastní důležitost, že když jedno zrcadlo ukáže méně lichotivý obraz, jednoduše se obrátí k dalšímu. Doktorovým dalším pacientem je stará žena, která jej zbožňuje; do zrcadla Rackhamových se zase podívá jindy, za jiného světla. Agnes Rackhamová to má spočítané; jemu stačí si počkat.

Po odchodu doktora Curlewa si William chvíli pohrává s myšlenkou, že se zajde ujistit, zda jeho žena klidně spí, ale nakonec si to rozmyslí, protože Agnes nesnáší, když za ní chodí do ložnice. Přesto jí přeje jen to nejlepší, a dokonce si představí její tvář s poklidným výrazem.

Je to zvláštní, ale od té doby, co zná Sugar, dokáže věnovat Agnes mnohem více nežných a shovívavých myšlenek než předtím; už na něm nevisí jako závaží, spíš je pro něj něco jako hozená rukavice. Tak jako se ze zvládnutí Rackhamova voňavkářství, což kdysi pokládal za cosi ohavného a zároveň nemožného, stalo s pomocí Sugar zajímavé dobrodružství, i zdolání Agnesiných chorob by mohlo být zkouškou jeho schopností. Ví, co je jeho drobné manželce drahé: dá jí toho tolik, kolik jen bude chtít. Ví, co se jí přičí: ušetří jí toho nejhoršího.

William se rozvázně a rázně vrátí k započaté práci: přesnému výpočtu, kolik ho bude stát, má-li Sugar uchránit před riziky jejího stávajícího ubytování.

Zatímco její manžel uvažuje nad detaily, Agnes Rackhamová po koňské dávce morfinu spí. Železniční vagón, speciálně vypravený pro Nemohoucí, na ni v jejích snech čeká, zahalený párou. Ona je už uložená uvnitř, v nádherné postýlce u okna, a pod hlavou má naštosované polštáře, aby se mohla dívat ven. Přednosta stanice zaťuká na její okno a zeptá se jí, jestli je vše v pořádku, a ona odpoví

„Ano“. Pak zapíská píšťalka a ona je na cestě do Kláštera zdraví.

Za čtrnáct dní zastihneme Williama Rackhama při závěrečné inspekci místa, kde od tohoto večera hodlá trávit tolik času, kolik mu jeho hektický život umožní. Poslední řemeslníci odešli, když namontovali poslední nábytek; William teď může prozkoumat celkový účinek a posoudit, zda tyto elegantní pokoje v Priory Close v Marylebone skutečně odpovídají nekřesťanské sumě, kterou za ně utratil.

Lelkuje v přední chodbě, puntičkářsky upravuje pugét rudých růží v křišťálové váze, a kde je to nutné, zkracuje stonky jednotlivých květin, aby dosáhl dokonalého uspořádání. Takovou pozornost estetickým detailům věnoval naposledy jako dandy v Cambridgi. Sugar v něm probouzí... Popravdě řečeno, probouzí v něm „všechno“. Tyto elegantní pokoje jsou pro ni odpovídajícím vydlením – klenotnice pro ten poklad, jímž je.

Dohoda s paní Castawayovou je už podepsaná. Ta stará ženská mu vyhověla bez výhrad; co jiného taky mohla dělat? Od té doby před několika měsíci, kdy s ní podepsal původní smlouvu, jako chlap desetkrát vyrostl – a ona se naopak zmenšila. Ve smetanovém dopoledním světle jeho poslední návštěvy u ní působila méně hrůzostrašně než v rudé záři krbu, její křiklavé šaty vypadaly bledší, vyzdobené smítky prachu, která viditelně kroužila ve slunečních paprscích. Ukázal jí stvrzenky od nejlepších truhlářů, soukeníků, obkladačů, obchodníků se sklem a mnoha dalších řemeslníků zaměstnaných váženým panem Georgem Huntem, jakož i bankovní účet na jméno pana Hunta ve výši tisíce liber. (William přirozeně ví, že kdyby chtěl, mohl by s touhle komedií skoncovat, ale vzhledem k tomu, že mu předstírání nečiní žádné problémy, proč si neušetřit ty trapné chvílky? A co se týče bankovního konta na jméno George W. Hunta – nu, to by se mohlo ukázat jako zatraceně dobrý nápad, pokud se při studiu daňové soustavy nemýlí!)

Každopádně na paní Castawayovou udělal bez ohledu na své jméno ohromný dojem a nebylo třeba ji příliš přesvědčovat (jen podsunout další štůsek bankovek), aby starou smlouvu roztrhala a přepsala na něj výhradní vlastnická práva k Sugar.

„Starala jsem se o ni za daných okolností nejlépe, jak jsem mohla,“ tak zněla její poslední slova. „Věřím, že uděláte totéž – k našemu trvalému prospěchu.“

Při obhlídce pokojů v Priory Close se William snaží na její hroznou voskovou vrásčitou starou tvář zapomenout a utvrzuje se, že tady je vše v pořádku – bezchybné a perfektní. Ujišťuje se o ideální poloze svého hnízdečka lásky, jeho dokonale vybaveném interiéru, harmonickém kompromisu mezi mužským a ženským vkusem. Posadí se na všechny židle i na lenošku a z každého místa sleduje, na co je z výzdoby vidět. Otevře a zavře všechna dvířka, okna, víka a zasklené poličky všech skříní, knihovniček a tak dále a přesvědčí se, že nejsou zaseknuté ani nevržou.

Koupelna v něm vzbuzuje obavy. Zachoval se správně, když do ní nechal zavést teplou vodu? Ty trubky jsou ošklivé, připomínají obří aparáty v jedné z Rackhamových továren; nebyla by Sugar spokojenější s volně postavenými opulentními neckami? Ach, ale on ji chce mít čistou a tyhle nové vany Ardent jsou teď v módě. Pokyny na ovládání karmy jsou možná trochu komplikované a přece jen tu *hrozí* riziko výbuchu, ovšem Sugar je chytrá dívka a jistě se nenechá vyhodit do povětří vanou. A tyhle nové typy Ardent jsou zatím nejbezpečnější. „V budoucnosti je budou mít všichni,“ tvrdil mu prodavač. (William vyloženě svrběl jazyk, aby tomu chlapovi dal lekci z obchodu, něco na způsob: „Ne, ne, ne, říkejte raději: prostí smrtelníci se budou vždy mýt v nějakém lepším škopku – jen ti štěstlivci s nejlepším vkusem budou mít *tyhle*.“)

Pak pomalu nakrácí do ložnice a podesáté si prohlédne postel, osahá peřiny a přehozy, na chvíli se opře o polštáře a zadívá se na grafické listy na stěnách (*grafika v čínském stylu*, ne pornografie) a na to, jak se vzor na tapetách na světle leskne. Troufá si říct, že to všechno si získá její uznání.

Zvenčí není dům nijak pozoruhodný; prakticky ničím se neliší od svých sousedů po obou stranách. Vchod je z ulice, ale je napůl skryt tmavou verandou podobnou strážní budce a skýtá tak soukromí před zvědavými pohledy sousedů. Nahoře nejsou žádní nájemníci, neboť William si pronajal obě patra a v zájmu diskrétnosti (i když by si na činži mohl přijít na slušnou částku!) se rozhodl nechat horní pokoje

prázdné.

William se podívá na hodinky. Je devět hodin večer, sedmnáctého března 1875. Nezbyvá než naposledy zavítat k paní Castawayové a dovézt Sugar do jejího nového domova.

Henry Rackham je venku, kráčí po nepříliš rozvinuté periférii civilizace, i když je už dávno čas jít spát a dávno se snesla tma. Není založením sova, vůbec ne; patří k těm lidem, kteří se vzbudí hned za úsvitu a kterým dělá potíže potlačovat zívání, jakmile slunce zapadne. A přece dnes večer vylezl z teplé postele, rychle přes noční košili natáhl nějaké oblečení, svůj neupravený vzhled zahalil do dlouhého zimníku – a vyšel ven na procházku.

Prvních pár mil šel po ulicích lemovaných domy a pouličními lampami, ale ty čím dál víc řídly, až je nakonec nahradily mihotavé táboráky vzdálených cikánů, tajuplná aureola vyzařující z Great Western Railway a přirozené osvětlení od Pánaboha. Na jeho rázování mu svítí úplněk. Vlastní ohromný stín běží vedle něj, mrštně přeskakuje nerovnou zem jako hejno černých krys. Henry si ho nevšímá, soustředí se jen na své nemotorné nohy, které nepokojně mašírují v nezašněrovaných botách.

Jsem netvor, myslí si.

I přes mrazivý vzduch a nesnáze hledání cesty ve tmě pořád v duchu vidí Emmelínu Foxovou, jak leží na zádech v budoáru plném polštářů, s rozcapenýma nohama, nahá a opuštěná, a vyzývá ho, aby na ni padl. Ta představa je i teď skoro stejně barvitá, jako když odhodil peřinu a odmítl návrhy smyslného spánku. Ovšem ten obrázek jeho drahé přítelkyně je přes všechnu svou světélkující jasnost zavrženíhodně lživý. Nikdy totiž v Boží skutečnosti nezahlédl nic z těla paní Foxové, až na její obličej a ruce; všechno pod krkem a nad zápěstími je jeho vlastní hříšná fantazie. Přířkl jí tělo sešité beze švů z malovaných aktů řeckých bohyň a vodních nymf a ty necudnější části mu dodal Ďábel. Jen tvář je skutečně její.

Ale ona zašeptá *Ano!* a její přízračné bledé ruce se malátně natáhnou do prostoru mezi nimi. *Ano.*

Henry se přitiskne k dřevěnému zábradlí nízkého mostu nad kanálem Grand Junction, rozepne si šaty a křikem se dožaduje

vysvobození.

„Kam jedeme?“ zeptá se Sugar polohlasem.

Drožka projela kolem všech pravděpodobných podniků, kam by s ní William mohl zajít, když jí (nanejvýš neobvykle) nařídil, ať se obleče na „malou vyjížďku“. Zpočátku se domnívala, že by mohl mít v úmyslu navštívit ze sentimentálních důvodů hostinec U krbu; poslední dobou byl zvláště rozněžnělý a vzpomínal na jejich milostný poměr, jako by se znali roky. Ale ne, když spatřila přistavenou drožku, věděla, že ke Krbu nepojedou. A teď minuli všechny nejlepší hospody a restaurace a nejedou ani ke Cremorne Gardens, protože to už by odbočili úplně jinde.

„To vím já,“ dobírá si ji William jemně a ve ztemnělé kabině ji hladí po rameni, „a ty to brzy zjistíš.“

Sugar nesnáší žertíky a hádanky všeho druhu. „To je vzrušující!“ vydechne a přitiskne nos na okno.

Williamovi připadá tahle dětská zvědavost rozkošná – a jako nanejvýš příjemný kontrast k tomu, jak se čerstvě provdaná Agnes chovala toho dne, kdy ji vzal do *jejího* nového domova. Agnes se celou cestu ohlížela dozadu, i když ji snažně prosil, aby to nedělala; Sugar se dívá dopředu s neskrývaným očekáváním. Agnes byla tak protivná (ukňouraná a nervózní), že by ji nejradši býval omráčil, aby se vzbudila až pohodlně usazená v novém domě; ale Sugar by si nejradši zvedl na klín, přímo tady v drožce, aby jí drncání kočáru na hrbolaté cestě pomohlo v jízdě na jeho ztopořeném penisu. Ale krom hlazení jejího ramene nic neudělá: tohle je v jejím životě – v obou jejích životech – nesmírně závažný okamžik a nesmí se zkazit.

Sugar se zatím s očima navrch hlavy dívá do tmy. Bere ji William do svého domova v Notting Hillu? Nikoli, na Edgware Road odbočili doprava, místo aby pokračovali rovně. Veze ji na nějaké odlehlé místo za městem, aby ji tam mohl snáze zabít a zbavit se její mrtvolky? Ve svém vlastním románu popsala takových vražd tolik, že jí ta možnost přijde celkem reálná; a nemordují snad prostitutky každou chvíli jejich kunčofti? Amy jí vykládala, že zrovna minulý týden našli v Hampstead Heath bezhlavou ženu, kterou někdo zneužil...

Jediný pohled stranou na Rackhama ji ale uklidní: přímo z něj

vyzařuje pýcha a touha. Takže se zase opře nosem o sklo a srovná rty rovnoběžně s rozšiřující se korunkou ze sražené páry, kterou tam nadýchala.

Na konci cesty na Williamův pokyn vystoupí v temné uličce lemované velmi moderními řadovými domky s fasádami jedna jako druhá. Nedostatečné světlo plynových lamp tu zachycují dva mohutné, majestátní stromy s goticky komplikovanými větvemi. Když drožka odrachtá do dále a rozhostí se hřbitovní ticho, William vezme Sugar za rámě a zavede ji na černočernou verandu jednoho z těch zvláštních nových domů.

Williamova postava po jejím boku je ve tmě sotva viditelná; Sugar slyší jeho dech a zašustění svých sukní, když se o ně při hledání klíčové dírky otře. Jaké je tu ticho, že slyší i toto! Co je tohle za místo, že tu vzduch zůstává tak prázdný? Zničehonic se jí zmocní neznámý, ale mocný cit. Srdce jí buší, kolena měknou, začíná se třást – skoro jako kdyby ji nakonec přece jen měli zavraždit. Ozve se škrtnutí sirky, zní to, jako by se párala látka; ve skomírajícím plamínku zápalky vidí Williamovu tvář, při odemykání dveří je celý nahrbený. Jeho obličej s licousy jí najednou připadá zcela neznámý.

Tenhle muž mění můj život, pomyslí si, když se klíč otočí a dveře otevřou. *S mým životem se hází jako s mincí.*

William zapálí lampu v chodbě a nařídí Sugar, ať pod ní zůstane, než oběhne všechny vzdálenější pokoje a i v nich zažehne lampy. Pak se vrátí a jemně ji vezme za ruku.

„Tohle,“ pronese a teatrálně ukáže rukou, „je tvoje. Jen tvoje.“

Na okamžik se rozhostí naprosté ticho a vše zůstane bez hnutí, živý obraz pozůstávající ze tří prvků: muže, ženy a vázy s rudými růžemi.

Pak užaslá Sugar zvolá „Ach William!“, to když ji Rackham zavede do salónu. „Bože můj!“ Celou cestu sem se připravovala, že nad tím jeho malým překvapením zahraje divadýlko; ale teď nemusí nic hrát, protože samým ohromením málem vrávorá.

„Ty se třeseš,“ poznamená William a sevře jí ruku ve svých dlaních, aby si ten úkaz ověřil. „Proč se třeseš?“

„Ach William!“ Uslzenýma očima se dívá střídavě na Williama a

na neuvěřitelně přepychový pokoj. „Ach Williame!“

Zpočátku ho tento projev vděčnosti zaskočí, ostýchá se mu věřit, přestože o jejích projevech smyslnosti ho nikdy ani nenapadlo pochybovat. Jakmile si uvědomí, že je skutečně uchvácená, nafoukne se pýchou, že je strůjcem takového návalu radosti. Připadá mu, že jí hrozí mdloby, takže ji vezme za ramena a obrátí si ji k sobě. Zručně jí rozváže hedvábnou stužku pod bradou, zvedne jí klobouk a při tom jí z vlasů opatrně vytáhne jehlice, takže jí zlatavookrové kadeře vypadnou dolů jako čerstvě ostříhaná vlna z košíku. Píchne ho u srdce: kdyby se jen tento okamžik dal protáhnout navěky!

„No tak?“ dobírá si ji. „To si svůj nový domov nechčeš prohlédnout?“

„Ale ano!“ zvolá dívka a odskočí od něj. Celý rozzářený sleduje, jak tančí kolem místnosti, fyzicky se se vším seznamuje, dotykem dlaně vznáší nárok na předměty a povrchy, pak pádí do dalšího pokoje. William si při tom nemůže nevzpomenout, jak Agnes prvního dne chodila po domě v Chepstow Villas jako nemocné a mrzuté dítě, slepá ke všemu, nevnímavá ke všem jeho přípravám.

„Doufám, že jsem myslel na všechno,“ šeptne jí do ucha, když ji zase dostihne. Sugar uhranutě stojí u psacího stolu v pracovně. Omámeně přijímá jeho polibky a při tom se upřeně dívá na svůj odraz v nalakovaném dřevě.

„Co je tehle pokoj zač?“ zeptá se Williama.

Něžně se jí otře plnovousem o krk. „Pokoj na šití, obývací pokoj, pracovna – co budeš chtít. Moc jsem toho sem nedal – napadlo mě, že třeba budeš potřebovat pár věcí ze svého starého pokoje v podniku paní Castawayové.“

„Ona o tom ví?“

„Jistěže o tom ví. Všechno je to zařízené.“

Sugar zbledne. Zničehonic před ní vyvstanou děsivé vize: představa staré ženy v krvavě rudých šatech, jak stoupá po schodech do jejího pokoje; vidina dveří kredence, které se prudce otevrou a odhalí bílý rukopis *Pád a vzestup Sugar*. Paní Castawayová se těch stránek nesmí dotknout! Na těch stránkách se jistě „paní Jettisonové“ vyčítá mnoho, mnoho věcí – hlavně pak zneuctění její vlastní nevinné dcery, neohrožené hrdinky.

„Můj pokoj... můj *starý* pokoj...“ zajíkne se. „Co... jak je to zařízené...?“

„Neboj se,“ zasměje se Rackham. „Respektuju tvoje soukromí. Nikdo se ničeho nedotkne, dokud to neodvezeš. I to zařídím, kdykoli si budeš přát.“ A pohladí ji po tváři, aby se do ní vrátila nějaká barva.

Rozhozená Sugar si to namíří k francouzským oknům a dívá se, jak se její rozčtvrcený obraz blíží ke sklu. Tabulky jsou zasazené v nepatrně odlišných úhlech, takže se ty čtyři části jejího obrazu úplně nespojí, dokud nedojde tak blízko ke sklu, že se stane průsvitnou a úplně zmizí. Venku se rozkládá maličká zahrada obehnaná zdí, ve tmě je to těžko rozeznat, ale oplývá... no, *nějakou* zelení – živoucím důkazem, že její nový domov je v přízemí, v okolí mnohem zelenějším než Silver Street. Pochyby z ní spadnou a vrátí se rozjaření.

„Ach Williame,“ zvolá ještě jednou. „To je všechno vážně jen pro mě?“

„Ano, ano,“ zasměje se. „Jen pro nás dva. Pronajal jsem to tu do konce života.“

„Ach Williame!“

A už je zase pryč, strhne si z rukou rukavice a pohodí je na zem, aby mohla prsty přejíždět po hřbetech knížek v knihovniče a reliéfních, pestře pruhovaných tapetách. Hopsá z místnosti do místnosti, William popochází za ní a v každé Sugar předvede stejný oslavný a osahávací taneček. Rackham jí koupil takovou spoustu věcí! Byt přetéká harampádím: zbytečným, užitečným, ošklivým, krásným, důmyslným, nepraktickým: a nakolik je to schopná posoudit, všechno je to drahé.

„Něco ti ukážu... něco ti ukážu!“ opakuje William. „Je tu vana s teplou vodou. Ovládání je hračka. I děcko...“

A předvede náležité postupy, jak si užít veškerý luxus moderního věku a neriskovat při tom nehodu.

„Opakuj tu posloupnost,“ vybědne ji, protože ona je jak omráčená. „Ukaž mi, že jsi to pochopila.“ A ona mu to ukazuje, ukazuje.

Čím víc Sugar dochází, jaké jmění do ní William investoval, tím se pohybuje rychleji a rychleji, utíká z jednoho pokoje do dalšího, od stolu ke skřínce a pak ke knihovniče, otírá se zadkem o stěny jako

zvíře v říji. Namísto slov tak uznale a různorodě heká a sténá, že ji William popadne za zápěstí a dovede ji k posteli, kolosu ještě arabesknějšímu než ten, který tak důvěrně znají.

Všimne si, jak si Sugar při rozepínání bot zvědavě prohlíží čelo postele: není tam připevněné žádné zrcadlo, žádný odraz krom toho, jež skýtá leštěný povrch tmavého dřeva. William se zamračí, zamyslí se, zda se rozhodl správně: nemohl se přimět k tomu, aby si do lesklého týku nechal hrubě zašroubovat zrcadlo. Ano, uvažoval o tom, vzpomínal na to, jak moc se mu líbilo sledovat v zrcadle na staré posteli, jak jeho ztopořený pyj mizí v Sugar a vynořuje se vlhký a kluzký. Dokonce zašel tak daleko, že řekl truhláři: „Tak mě napadlo, dobrý muži, zda by nebylo možné...“

Jenže pak si to uprostřed věty rozmyslel a zakončil ji slovy: „...vyřezat tady, hned u vršku, malé ornamentální R?“

Teď William bedlivě zkoumá tvář Sugar, zatímco ona pro něj připravuje své tělo.

„Stýská se ti po tom zrcadle?“ zeptá se jí.

Sugar se zasměje. „Proč bych se měla dívat na sebe, když se na mě díváš ty?“

Na těle jí zůstala už jen košilka a jemu se vzdouvají kalhoty. Svalí ji na matraci a všimne si, jak se jí rozšíří zorničky, když se zadívá na nebesa – ano, je to ta nejlepší belgická krajka! Jen s krajním vypětím vůle William nepodlehne pokušení říct jí všechno: jakou námahu si dal s výběrem nábytku, ty vzácné a nesehnatelné předměty, které našel, ty výhodné koupě... Ale takhle je to lepší, nechce setřít pel z pohádkové magie svého daru.

Bože na nebesích, píču má vlhčí než kdy předtím! V jakém je to stavu! A to vše jen kvůli němu!

„Ale drahý Williame,“ zalapá po dechu, když do ní vklouzne. „Není tu kuchyň.“

„Kuchyň?“ Už jen pár vteřin ho dělí od vyvrcholení. „Žádnou kuchyň nepotřebuješ, ty husičko,“ zasténá. „Dám... ti všechno... co potřebuješ...“ A vystříkne do ní své sémě.

Sugar mu potom leží v náručí, stokrát mu líbá hrudník a prosí ho, aby jí prominul, že v tak choulostivé chvíli vypadá duchem

nepřítomná. Tvrdí, že jí vyrazila dech Williamova velkomyslnost – pořád se z toho nemůže vzpamatovat. Je toho tolik, že se to nedá pobrat najednou, chudák hlava se jí točí, ale její píča má jasno, jak sám může dosvědčit! A jestli je mu líto, že jeho vyvrcholení bylo osamocené a (poprvé od té doby, co se potkali) nedoprovázené souběžným výbuchem její vlastní extáze, inu, ona si ráda počká, dokud se jeho mužství nevzpamatuje. Anebo by byl radši, kdyby ho vzala do pusy? Ujišťuje ho, že už jen samotná jeho chuť ji dokáže dovést na pokraj extáze.

Ne, povzdychne si William, to je v pořádku. Je unavený; i pro něj to byl náročný den. A její starost, jak se ve svém novém domově bude žít, je namístě. Ale o to vše je postaráno. On – lépe řečeno jeho banka – jí bude posílat týdenní apanáž, která jí umožní nezávislý život. Na Marylebone Road je celá řada výborných restaurací, třeba snídaně v Aldsworthském hotelu jí může vřele doporučit; tamější omelety jsou obzvláště dobré. Ve Warwicku dělají skvělé ryby: má ráda ryby? Ano, ryby přímo zbožňuje. Jaké ryby konkrétně? No, všechny ryby. A nemá si ani dělat starosti s úklidem pokojů nebo s praním: sežene jí na to nějakou holku...

„Ale ne, Williame, to vážně není nutné,“ protestuje Sugar. „Víš, když chci, domácí práce mi jdou jedna radost.“ (V duchu přiznává, že tohle je lež jako věž – v životě na ně ani nesáhla. Ale mají-li tyto místnosti být její, nechť jsou *skutečně* její!)

Popravdě řečeno, jak spolu s Williamem leží na čerstvě pokřtěné posteli, Sugar čím dál zoufaleji touží po tom, aby byla sama. Tenhle Williamův dar... Neuvěří, že je skutečný, dokud on nezmizí, aniž by zmizel s ním. Co by tak mohla udělat, aby ho přiměla odejít? Četnost hubiček na Williamovu hrud' se zvýší, připomíná to nervový tik. Zlehka mu sází jednu pusku za druhou směrem ke genitáliím v naději, že otázku tak či onak rozsekne.

„Musím jít,“ řekne a poplácá ji mezi lopatkami.

„Tak brzy?“ zavrká Sugar.

„Povinnost volá.“ Už si navléká košili. „A ty si stejně nejspíš budeš chtít pořádně obhlédnout své hnízdečko.“

„Naše hnízdečko,“ namítne. (*Tamhle* máš kalhoty, ty hlupáku! *Tamhle!*)

Za pár minut, když už ji hladí na rozloučenou, mu políbí prsty a řekne: „Je to, jako by se mi sešly všechny narozeniny najednou.“

„Proboha!“ ozve se Rackham. „Ani nevím, kdy máš narozeniny!“

Sugar se usměje a ze změti soupeřících odpovědí ve své hlavě vybere dokonalou větu, jíž ho vyprovodí, *les mots justes* pro uzavření této transakce.

„*Tohle* budou od nynějška moje narozeniny,“ ujistí ho.

Když se dveře zavřou, Sugar nějakou chvíli leží bez hnutí, kdyby se snad William vrátil. Pak pomalu přehodí nohy přes pelest postele, opře se chodidly o nepovědomou podlahu a vstane. Notně pomačkaná košilka jí spadne přes prsa. Zamyšleně si ji dlaněmi uhladí a bleskne jí hlavou, zda Williamovo chvástání, že myslel na „všechno“, zahrnuje i něco jako žehličku. Kousek po kousku se zase oblékne. Z taštičky vytáhne malý kartáč na šaty a vykartáčuje si sukně, které nakonec vypadají k světu. Vymění kartáč za zrcátko, trochu si upraví vlasy a ze suchých rtů si sloupne jednu dvě šupinky kůže, načež odejde z ložnice.

„*Pomalu, pomalu,*“ nabádá se nahlas. „Teď máš spoustu času.“

Ze všeho nejdřív zajde do... své pracovny. Ano, do pracovny. Zastaví se u francouzských oken a vyhlédne ven do zahrady. Ráno bude, jak jinak, zalitá sluncem a na úhledných záhonech s trávou a exotickými květinami, jejichž jména ani nezná, bude zářit rosa. Z jediného maličkého okna v podniku paní Castawayové byl výhled nanejvýš na špinavé střechy a pouliční ruch se vši svou netrpělivostí; tady má trávu a... hezké zelené věci.

Rudé růže v předsíni jsou něco jiného: ty jí lezou krkem, respektive nosem. Jak dlouho by je měla nechat v té váze, než je hodí do koše, kam patří? Řezané květiny odjakživa nesnáší a růže obzvlášť: jejich vůni i to, jak se rozpadají, když odkvetou. Květiny, které snese – hyacinty, lilie, orchideje – zvadnou na stonku, v jednom kuse až do poslední chvíle.

Na druhou stranu, ten pugét je symbolem péče, s níž pro ni William Rackham připravil tento byt. Jakou si s tím dal práci: jak bohatě jí oplatil tu práci, kterou si *ona* dala s jeho hýčkáním. Čím víc si prohlíží jednotlivé pokoje, tím více důkazů o jeho pozornosti

nachází: roztahovací nůžky na rukavice a sypátko na prášek do rukavic, napínák na boty a stojánek na prsteny, měchy ke krbu, ohřívadla do postele. Vážně si na tohle všechno vzpomněl, anebo se jednoduše propotácel nějakým obchodem v Regent Street a skoupil, na co mu padlo oko? Rozhodně se tu najde pár podivností. Magnetický kartáč, pořád ještě v krabici, který údajně dokáže zvlnit kadeře a vyléčit bolesti hlavy způsobené žlučnickým záchvatem. Před jejím šatníkem leží stočená profesionálně vycpaná lasička hranostaj, jako by čekala, až ji stáhnou z kůže, udělají z ní stólu a pověsí uvnitř. Na krbových římsách se tlačí okrasné předměty ze stříbra, skla, keramiky a mosazi. Bok po boku tu stojí dva konferenční stolky, jeden větší než ten druhý, ale zase ne tak hezky nalakovaný, což vybízí k závěru, že si Rackham jeden koupil, pak se ho zmocnily pochybnosti, dokoupil i ten druhý a nechal konečnou volbu na ní. Znamená to, že má jeho požehnání přikročit ke změnám, které uzná za vhodné? Na takový soud je ještě brzo.

K čertu s těmi růžemi! Celý byt je zamořený jejich smradem... ale ne, to není možné, ne z jedné vázy s květinami. Ovzduší je prosyceno záhadnou přemírou parfému, jako by celý dům někdo omyl houbou s navoněným mýdlem. Sugar trhnutím otevře francouzská okna a do chřípí jí hned vrazí čerstvý noční vzduch. Vystrčí obličej do tmy, zhluboka se nadechne a cítí sotva znatelnou vůni mokré trávy a velmi znatelnou *neprítomnost* všech těch pachů, na které si tak zvykla: maso a ryby, kobližky po tažných koních a ponících, znečištěná voda klokotající dolů okapem.

Zatímco stojí a nasává vzduch, teplé sperma jí steče na stehna a do spodků; cukne jí v obličej, chytne se mezi nohama a volnou rukou okna zabouchne. Co teď? Nebylo by úžasné, kdyby tu teď otevřela dveře šatníku a jako na zavalanou by našla velkou stříbřitou mísu a krabici s jedy v prášku? Otevře dveře šatníku. Prázdný.

Zaběhne zpátky do ložnice a podívá se pod postel na obou stranách. Žádný nočník. Co si to o ní Rackham myslí? Že je...? Slovo, které hledá (pokud vůbec existuje), se jí ne a ne vybavit... Každopádně si právě vzpomněla, že má koupelnu. Kristepane, koupelnu! Hned tam doklopýtá.

Je to tajuplná komůrka, s leštěnou dřevěnou podlahou barvy

vylouhovaného čaje a lesklými trojbarevnými zdmi – glazované bronzové kachličky dole, pak páska černé tapety, která připomíná stuhu kolem místnosti, a nad tím saténový nátěr hořčicově žluté barvy až do stropu. To vše vrhá nanejvýš zajímavé světlo na keramickou vanu, umyvadlo a záchod.

Sugar si sedne na záchod. Je právě takový jako ten v přízemí podniku paní Castawayové, až na to, že absurdně voní po růžích: do vody tu někdo rozstříkal esenci. *To brzy napravím*, pomyslí si a vyprázdní bolavý měchýř. Do umyvadla při čůrání natočí trochu vody a připraví se na omytí luxusním bavlněným ručníkem. Povšimne si, že všechny horizontální povrchy jsou zaplněné Rackhamovými výrobky: mýdla všech velikostí a barev, soli do koupele, lahvičky s mastmi, skleničky s krémem, plechovky s práškem. Všechna „R“ jsou nasměrovaná dopředu a stejně natočená. Představuje si, jak tu William tráví celou věčnost, aranžuje tu takhle nádobky, pak poodstoupí, aby přimhouřenýma očima zhodnotil „R“, a z toho se Sugar tetelí potěšením i strachy. Jak William baží po tom, aby ji potěšil! Jak nenasytný je ve své potřebě po uznání! Jestli Sugar ví, co je pro ni dobré, bude na sobě muset ty zatracené krámy vyzkoušet do posledního kousku a pak mu je náležitě vychválit.

Ale ne dnes večer. Sugar zatáhne za páku záchodu a všechny její splašky magicky spolkně podzemí.

Když vyjde z koupelny, povšimne si, že zbytek bytu je pořád tady, luxusní a tichý, plný nablýskaných předmětů, u nichž jí teprve začíná docházet, že jsou její. Náhle se jí roztřesou ramena a do očí jí vstoupí slzy.

„Bože na nebesích,“ štká, „jsem *svobodná!*“

Znovu se rozběhne, opět lítá z jednoho pokoje do druhého, ale tentokrát nevychovaněji: ne jako holčička, nevýská melodicky radostí, ale řádí jako uličnice ze škarpy, heká a pláče, dává průchod radosti takhle ošklivým způsobem.

„Všechno je to *moje!* Je to všechno pro mě!“

Vytrhne růže z vázy, v dlani jim poláme stonky a začne jimi mávat, až se kolem ní šíleně rozlétne voda. Květy začne práskat o nejbližší futro a ve svém vzteku zajásá, když se okvětní plátky rozprsknou. Prudce se otočí a šlehá do zdí, až je podlaha posetá

rudými plátky a stonky jsou zplihlé a roztráštěné.

Ta orgie ji vyvede z míry, zastydí se a doklopýtá ke knihovně – nádherně vyrobené, zářivě nalakované, zasklené knihovně zavřené na mosazný klíček, která je celá její – a energicky doširoka otevře její dvířka. Z poliček si vybere knihu, která vypadá nejdůležitěji, odnese si ji do křesla před krb, a když se usadí, začne číst. Anebo to alespoň předstírá; její mysl se až příliš utrhla ze řetězu, než aby Sugar uznala, že ve skutečnosti nečte. Sedí zdrženlivě s jedním loktem na opěradle; zdrženlivostí přímo vibruje. Jednou rukou drží knihu v klíně, tu druhou si tiskne klouby ke tváři a lehounce si podpírá hlavu. Sugar hledí na tištěnou stránku, ale skelnýma očima nevidí slova, jen sebe samu, jak sedí o samotě v elegantním, dobře zařízeném pokoji, Sugar zdrženlivě čtoucí knihu, zakotvená v tomto svém pokoji těžkým svazkem.

Sedí takhle nezměrně dlouho a tu a tam obrátí stránku. Odkudsi seshora se dívá, jak se bledé, zvláště pruhované prsty pohybují nad drobným písmem. Nebýt ichtyózy, jíž jsou stížené, mohly by se takto nad stránkami pohybovat ruce dámy z dobré rodiny. (A není snad možné, že by tato nemoc postihovala i dámy?) Sugar si je jistá, že kdesi v poklidné vile v tomto okamžiku určitě nějaká pravá dáma sedí jako ona tady a čte knihu. Ty dvě jsou jako jedna a čtou společně.

Nakonec ale ta iluze dostane povážlivé trhliny a rozpadne se. Sugar pozná, že tu knihu nečte; že nemá nejmenší ponětí, o čem pojednává ani jak se vůbec jmenuje. Tak jako si malíř po zeslábnutí světla odevzdaně sbalí svoje potřeby, i Sugar zaklapne knížku a položí ji na podlahu vedle židle. A když se postaví, zjistí, že je nesmyslně unavená, že se jí podlamují kolena a že je od hlavy až k patě zbrocená potem.

Odpoťací se do ložnice a ztěžka dosedne na postel. Po straně stojí na nočním stolku křišťálový džbánec s vodou a sklenice: Sugar chňapne po džbánu a bez ohledu na nebezpečí pobryndání si vodu lije přímo do úst, přinejmenším litr. Když jí to stačí, klesne zase do polštářů, s mokkými vlasy přilepenými na krk a poprsí.

„Ano, *jsm* svobodná,“ zopakuje, ale už s menším nadšením. Víčka se jí zavírají; některé končetiny má úplně znečitlivělé, už jí

spí. Vrávoravě vstane a jde se podívat na šatník v ložnici. Prázdný. Rackham jí toho vybral tolik, ale na noční oblečení si netroufl. Copak jí nemohl říct, když si ji přišel odvézt z podniku paní Castawayové, aby si s sebou vzala noční košilku?!... No ovšem, tím by přece prozradil své velké překvapení.

Sugar padá vyčerpáním, ale stejně se přiměje zhasnout všechny lampy a vrátit se do ložnice, kde ze sebe stáhne šaty, nechá je padnout na hromadu na podlaze a vlezte si do postele. Za pár okamžiků z ní zase vyleze, přestože její po spánku prahnoucí tělo protestuje proti tomuto odkladu na samém prahu sladkého zapomnění. Sugar si klekne vedle postele, zvedne roh prostěradla z matrace a přesvědčí se o tom, co tušila: že tahle postel, na rozdíl od její staré postele v podniku paní Castawayové, nemá několik vrstev čistých prostěradel a voskovaného plátna. Není tu žádné jiné prostěradlo než to, které Rackham ušpinil. Strhne ho z postele a složí své nahé tělo na holou matraci.

Zítří si můžeš koupit tolik prostěradel, kolik si zamaneš, řekne si, když se zavrtá do teplých luxusních peřin. Vděčně upadne do mrákot, které se jí v hlavě rozšíří jako příliv. Ráno se zamyslí nad tím, co potřebuje a co jí Rackham nepořídil; ráno si dá dohromady brnění nezávislého života.

Ráno zjistí, že zapomněla uhasit oheň v krbech, a ty budou černé vyhaslým popelem. Z přetopeného salónu paní Castawayové v přízemí se nebude linout nahoru žádné teplo a přede dveřmi nebude čekat žádný Christopher s kbelíkem uhlí. Místo toho bude Sugar muset poprvé v životě strpět sychravost nového dne v celé jeho kráse.

ČÁST TŘETÍ

V soukromí i na veřejnosti

KAPITOLA TŘINÁCTÁ

Cestou do města po nepovědomé trase, kdy jí výhled halí ranní mlha a pára, kterou odfrkává kůň zapřažený do drožky, připadá elegantní mladé ženě, jako kdyby tu ještě nikdy nebyla. Myslela si, že tyhle ulice má v malíčku, ovšem i její vlastní ruce jí teď připadají trochu cizí, obepnuté ve zbrusu nových bělostných rukavicích ze psí kůže.

Sezóna již skoro začala a společenská smetánka ve stále větším počtu odjíždí z venkovských sídel do Londýna; Oxford Street teď bývá ucpaná lidmi, takže kočí zahnul do vedlejších ulic a nyní šikovně kličkuje spletitým společenským labyrintem. V jednu chvíli ta elegantní mladá žena projíždí kolem elegantních mladých domů postavených pro novodobé zbohatlíky, a hned nato už natahuje krk po starších, velkolepějších řadových domech, které patří starým a velkolepým lidem, a potom zase drkotá kolem starobylých domů, v nichž kdysi bydleli členové Sněmovny lordů a politici, ale v nichž je dnes ubytovaná ohromná armáda nevolníků, kteří tu žijí ve stísněných poměrech a bídě. Z každé stáje a schodiště zírají muži a ženy se zapadlýma očima, polomrtví hlady z dlouhého čekání na Sezónu, hladoví po práci, která s ní přijde. Už se ani nemohou dočkat, až začnou zametat koňské kobližky z cesty blížících se dam a prát mladým pánům.

Konečně kočí nasměruje koně do Great Marlborough Street a najednou všechno vypadá povědomě.

„Tohle mi stačí!“ zavolá mladá dáma.

Kočí přitáhne koním opratě. „Neříkala jste do Silver Street, slečno?“

„Ano, ale tohle mi bude stačit,“ opakuje Sugar. Opouští ji odvaha a potřebuje trochu času, než si troufne vejít do podniku paní Castawayové. „Trochu se mi točí hlava – procházka mi jen prospěje.“

Kočí si ji při vystupování potutelně prohlíží. To, že je k němu tak nenuceně upřímná, svědčí proti ní; nemůže být tím, zač ji zpočátku

měl.

„Dávejte pozor, kam šlapete, slečno,“ zazubí se.

Opětuje mu úsměv a podá mu peníze. Na jazyku má drzou, vtípnou poznámku – proč si naplno neužít tento okamžik, kdy oba ví, oč jde, jeden darebák k druhému? Ale ne, jednou by ho mohla potkat znovu, s Williamem v závěsu.

„Budu opatrná,“ pronese upjatě a obrátí se na podpatku.

Slunce už ze sebe shodilo příkrývku mraků a září na celý West End. Vzduch už není mrazivý, ale vlahý, ovšem Sugar se pod kabátem a šaty třese, neboť její košilka a spodky, neohrabaně vyprané ve vaně a usušené před ohněm, jsou pořád vlhké. Také se jí při žehlení jednoho z prostěradel stala nehoda a ona do něj vypálila díru; bude muset zvážít, zda její apanáž (první obálka od Rackhamova bankéře došla dnes ranní poštou) vystačí na uhrazení takových malérů. Dal jí strašnou spoustu peněz – dost na to, aby méně elegantně vyhlížející ženu okamžitě zatkli, pokud by bankovky nevzala k překupníkovi kradeného zboží a neproměnila je u něj v mince –, ale Rackham jí možná v budoucnosti nebude posílat tolik a tenhle obnos dostala jednoduše do začátků. Třeba by si mohla ušetřit tu trapnou chvílku, kdy bude Rackhama přece jen žádat o služku na prádlo, a kupovat si nová prostěradla a spodní prádlo každý týden! Ta myšlenka je svůdná – a ostudná.

Carnaby Street je posetá žebráky a mnoho z nich jsou děti. Někteří svírají bezcenné kytičky či košíčky řeřichy; jiní nic nepředstírají, natahují špinavé dlaně a obnažená předloktí, která jsou pokrytá modřinami a krvavými strupy. Sugar zná všechny triky: zahrávající kus klišky ukrytý v potrhané košili, žalostně prosakující skrz látku; falešné boláky z ovesných vloček, octa a šťávy z bobulí; stíny pod očima přičiněné sazemi. Také ví, že utrpení je až příliš skutečné a že opilí rodiče dokážou děcko zbít, pokud přinese domů málo peněz.

„Půlpenci, slečno, půlpenci,“ prosí zakrnělá holčička v šatech blátivé barvy a příliš velkém čepci. Ale Sugar nemá žádné drobné, jen pár nových šilinků a Rackhamovy bankovky. Zaváhá, prsty v nových rukavicích přiškrcené a neobratné; kráčí dál; ten okamžik pomine.

Do podniku paní Castawayové vejde zadním vchodem. Ačkoli jí připadá divné vetřít se do domu jako zlodějka, připadá jí stejně divné zatukat na přední dveře bez zákazníka po boku. Kdyby se jen na dobu její návštěvy dal ten dům nějakým kouzlem vyprázdnit od lidí! Sugar však ví, že její matka sotvakdy odchází ze salónu, že Katy je moc nemocná, než aby chodila ven, a že Amy spává až do poledne.

Sugar se vykrade nahoru po schodech do svého pokoje. Dům je cítit pořád stejně: zatuchle a zpupně, jako vyčichlý úhrn starých sflikovaných vodních rour a kosmetických oprav drolící se omítky, je cítit po doutníkovém kouři a alkoholickém potu, po mýdlu, loji ze svíček a parfému.

V jejím pokoji ji čeká překvapení. Na naplnění tu čekají čtyři velké dřevěné bedny, o ně se opírají víka hojně lemovaná hřebíčky. Rackham skutečně myslel na všechno.

„Přines je takovej kolohnát,“ ozve se Christopher ode dveří a Sugar sebou při zvuku jeho dětského hlasu trhne. „Prej že se pro ně zase vrátí, až dostane echo.“

Sugar se ke chlapci obrátí. Je v botách a vlasy má učesané, ale jinak vypadá přesně tak, jak by ho čekala, stojí ve dveřích s holýma rukama zarudlýma a nateklýma, připravený převzít náklad špinavého prádla za celý den.

„Ahoj Christophere.“

„Přines je na rameni, fakt že jo, držel je jedním prstem. Jako by to byly slaměný košíky.“ Pro chlapce je zjevně důležité nenechat se zatáhnout do choulostivých a spletitých problémů dospělých. Z toho, že Sugar náhle zmizela z jeho života, se přece nijak nestřílí; na rozdíl od úžasné síly toho neznámého obra, který nahoru vynosil dřevěné bedny na jednom prstu. Christopher po ní vrhne přímý pohled, asi jako když se africký badatel na plechovce s čajem dívá úkosem na divochy; jestli ho Sugar měla za člověka, co na někom lpí, tak to se zatraceně mejlí.

Vteřiny plynou, Christopher nevypadá, že by se chtěl pohnout, a Sugar si utrápeně kouše rty.

„Sou to dobrý bedny,“ prohodí, jako by za svého mladého života musel zvládnout krom všeho ostatního i truhlařinu. „Dobrý dřevo.“

Sugar se k němu obrátí zády, aby skryla rozrušení, a začne balit.

Shledá, že jejímu románu se vůbec nic nestalo, v její nepřítomnosti se ho zjevně nikdo nedotkl. Přitiskne si ho na srdce a co nejrychleji jej uloží na dno nejbližší bedny. Kluk ovšem stejně při pohledu na všechny ten popsaný papír vyvalí oči.

„Tys ty dopisy nikdy neposlala?“ zeptá se.

„Na to je ještě spousta času,“ povzdychne si Sugar.

Potom naloží své knihy – ty pravé, tištěné knihy, které napsali jiní lidé. Richardson, Balzac, Hugo, Eugène Sue, Dickens, Mary Wollstonecraftová, madam Prattová. Velká obálka z konopného papíru s novinovými výstřižky. Pěkných pár krváků s křiklavými obálkami: omdlévající či mrtvé ženy, kradoucí se muži, střechy a stoky. Pojednání o pohlavních nemocech, o tvaru a rozměrech zločineckých mozků, o ženských ctnostech, o prevenci pigmentových skvrn a dalších projevů stárnutí. Pornografie ve verši i próze. Svazek Poea, na jehož vakátu se skví razítko *Majetek půjčovny knih W. H. Smithe*, s přísným varováním, že všechny knihy obsahující mapy nebo obrázky budou pečlivě prohlédnuty, zda jsou v „dokonalém stavu a úplném počtu“. Nový zákon, jež Katy Lesterová dostala od Spolku na záchranu padlých žen. Tenký svazeček *Moderní irští básníci, 1873* (nečtený, dar od klienta z Corku). A tak dále a dále, až se zaplní půlka bedny.

„Tos to všechno přečetla?“

Sugar začne házet na knihy boty. „Ne, Christophere.“

„Máš v novém bytě víc času na čtení?“

„To doufám.“

Přísady na výplach si zabalí do ručníku a zastrčí pod břidlicově šedé boty, které potřebují novou podrážku a očka. Vzhledem k tomu, že má vlastní vanu, nemá smysl brát si mísu na výplachy.

„Tohle je dobrá mísa.“

„Já ji nepotřebuju, Christophere.“

Sleduje Sugar, jak plní druhou bednu, která je podlouhlá a obdélníkovitá a vypadá jako nenalakovaná rakev. Ideálně se hodí na její šaty – jak Rackham bezpochyby předjímal. Skládá do ní dlouhé oděvy jeden po druhém, rovná je ve vrstvách, aby se pěkně tvarované korzety i baňaté honzíky vršily stejnou měrou. Všimne si, že na tmavě zelených šatech, které měla na sobě onoho deštivého večera,

kdy se seznámila s Williamem, se objevil bílý poprašek plísně.

Šaty zaplní dvě a půl bedny; klobouky a čepce pak zaberou většinu zbývajícího prostoru. Když se Sugar skloní, aby krabice s klobouky nacpala víc k sobě, ve dveřích vycítí někoho dalšího.

„Tak jakej je, ten tvůj pan Hunt?“

Amy překročila práh a zaclonila Christophera sukněmi. Oblečená je jen napůl, zjevně ji nijak nezajímá, že nemá učesané vlasy a že jí ňadra s tmavými dvorcí volně visí v košili. Jako vždy to mateřské poprsí slouží jen ke zdůraznění toho, jak naprosto ignoruje svého syna, nechtěný plod jejího lůna.

„Není horší než většina ostatních,“ odpoví Sugar, ale bedny její tvrzení vážně podkopávají. „Jak vidíš, je velmi štědrý,“ je nucena dodat.

„Jak vidím,“ řekne Amy bez úsměvu.

Sugar se snaží přijít na konverzační téma, které by mohlo zaujmout prostitutku specializovanou na sprosté nadávky a kapání roztaveného loje ze svíček na genitálie ctihodných mužů, ale mozek jí přetéká tím, co se naučila v posteli s Williamem. Analogie pachů jako kláves hudebního nástroje? Rozdíl mezi jednosložkovými a vícesložkovými parfémami? *Věděla jsi, Amy, že z aromat, která máme k dispozici, můžeme při správném namíchání získat vůni téměř jakékoli květiny krom jasmínu?*

„Jak jste se tu všichni měli?“ vzdychne Sugar.

„Jako obvykle,“ opáčí Amy. „Katy se drží, ještě není mrtvá. No a já se starám o to, aby verbež nechodila po ulicích.“

„Jsou už plány?“

„Jaké plány?“

„Co si počít s tímhle pokojem.“

„Její Veličenstvo z přízemí pase po Jennifer Pearcové.“

„Jennifer Pearcové? Z nevěstince paní Wallacové?“

„Jak jsem řekla.“

Sugar se zhluboka nadechne, touží po záchraně. Rozhovory s Amy nikdy nebyly snadné, ale tenhle je výjimečný. Pod ofinou jí vyrazil pot a má nutkání vymluvit se na závrat' a utéct dolů.

„No,“ ozve se Amy zničehonic, „měla bych se dát do pucu kvůli svým obdivovatelům. Co když dneska poznám svého prince, že jo?“

A odšourá se, přičemž drkne do Christophera, až ztratí rovnováhu jako kuželka.

Sugar se sveze na zem a unaveně si opře dlaně o okraj bedny.

„Víš, Christopher,“ přizná se tomu klukovi, „tohle pro mě není lehký.“

„Tak já to za tebe udělám,“ nabídne se, přejde k ní a hned se chopí ježatého dřevěného víka. „Ten chlap tu nechal kladivo a všechny hřebíčky už jsou natlučený.“ Dychtivě zvedne víko na příslušnou bednu, přičemž Sugar skoro propíchne klouby na rukou.

„Ano... ano, klidně to udělej... díky,“ řekne a poodstoupí. Je jí špatně z toho, že se ho nedokáže dotknout, dát mu pusu, prohrábnout mu vlasy nebo pohladit ho po tváři; je jí zle hanbou z toho, jak couvá ke dveřím a na podestu – na totéž místo, kam jí tolikrát postavil vědro s horkou vodou. „Dej si pozor na prsty...!“

A za zvuků spokojeného bušení se stáhne dolů.

Sugar zaváhá u zadních dveří vykřičeného domu paní Castawayové a pak sama sobě dovolí odejít navždy bez dalšího loučení. Nic se nestane; váhá dál. Potom se zkusí silou vůle *přinutit* k odchodu. Opět se setká s nez darem. Síla je jazyk, kterému rozumí, ovšem jen když vychází z vnějšku. Obrátí se k salónu.

Její matka je uvelebená na obvyklém místě a pilně se věnuje své obvyklé práci: lepení papírových svatých do alb. Sugar to nepřekvapí, ale stejně ji sklíčí, že ji při tom opět zastihne: nůžky v jejích kostnatých pařátech cvakají, při ruce má nádobu s kličem. Hrbí se, páteř jí ochabuje nad stolem, karmínové poprsí se prověšuje a skoro se dotýká kupičky obrázků, v níž se bez ladu a skladu mísí šedé, růžové či modré rytiny dívek se svatozářemi.

„Moje dřina nikdy nekončí,“ povzdychne si sama k sobě, nebo tím třeba dává najevo, že zaznamenala dceřin příchod.

Sugar cítí, jak se jí čelo rozmrzele vraští. Moc dobře ví o tom, jaké úsilí dokáže její matka vynaložit, aby si zajistila nekonečnost své dřiny; nekřesťanský obnos, který každý měsíc utratí za knížky, časopisy, reprodukce a svaté kartičky, odesílané ze všech koutů světa. Náboženští vydavatelé od Pennsylvánie až po Řím si jsou bezpochyby jisti, že nejzbožnější křesťanka na světě se nachází právě

tady, v londýnské Silver Street.

„No panečku,“ zavrká paní Castawayová a zarudlé oči upře na čerstvou Magdalenu z madridské Biblické společnosti. „Tvůj kalich docela přetéká, neřekla bys?“

Sugar tu jízlivou poznámku nechá být. Stará paní si prostě nemůže pomoci a musí žehrat na dobré bydlo mladých v porovnání se svým vlastním ubohým osudem. I kdyby před paní Castawayovou padl na koleno sám Bůh a požádal ji o ruku, ona by to odmítla jako směšnou kompenzaci za své utrpení; Sugar by klidně mohla uhořet při požáru domu a paní Castawayová by nejspíš prohodila, že je šťastlivec, když kvůli ní padla za oběť tak cenná nemovitost.

Sugar se zhluboka nadechne a pohlédne na cello Katy Lesterové, které se opírá o prázdné křeslo u krbu.

„Připadá mi, že Katy už vůbec nevstává,“ poznamená trochu hlasitěji, aby ji bylo slyšet přes Christopherovo ustavičné bušení nahore.

„Včera byla na nohou, miláčku,“ zamumlá paní Castawayová a obratně vystříhne další lidskou postavičku. „Říkala jsem si, že hraje moc pěkně.“

„Pracuje... ještě...?“

Paní Castawayová položí výstřižek na už přeplněnou stránku alba a začne experimentovat s tím, kam by měl přijít. Stanovila si složitá pravidla určující, kam mohou být svatí nalepeni; překrývání je povoleno, ale jen k zakrytí neúplných těl... Tahle nová plačící kráska by mohla být přilepena tak, aby zakryla chybějící pravou ruku jiné krasavice, a pak by se úzký klín zbývajícího prostoru dal zaplnit... kde je ta malička z toho francouzského kalendáře...?

„Matko, pracuje Katy ještě?“ opakuje Sugar, tentokrát hlasitěji.

„Ach... Promiň, drahoušku. Ano, ano, samozřejmě že pracuje.“ Paní Castawayová zamyšleně zamíchá kličem v nádobě. „Víš, čím víc má na kahánku, tím je oblíbenější. Musím už odmítat klienty, no věřila bys tomu? Neodradí je ani přemrštěná sazba.“ Oči se jí úplně zamží, když se zamyslí nad zvrhlostí nedokonalého světa a zalituje, že je příliš stará, než aby toho pořádně využila. „Kdyby to jen věděli v sanatoriích, mohli by vydělat majlant.“

Rány kladivem rozléhající se z patra zničehonic ustanou a

rozhostí se ticho. Devatenáct let uplynulo od té doby, co se paní Castawayová a Sugar vydaly v Church Lane, v tom bludišti rozvrzaných baráků, na společnou životní pout'; šest let uteklo od té noci, kdy kvílela meluzína a paní Castawayová (tenkrát ještě v mnohem ošuntělejších šatech v příšeří starého domu osvětleného jen mihotavým svitem svíček) přišla po špičkách k posteli své dcery a řekla Sugar, že už se nemusí klepat: přišel ji zahřát jeden laskavý pán. Od té doby ulpělo na paní Castawayové něco ze zlého snu a její lidskost se zastřela. Sugar se snaží rozpomenout na paní Castawayovou, jaká bývala mnohem dříve, matka méně kyselá a starostlivější, historická postava, která se jmenovala prostě „máma“, která ji večer ukládala do postele a nikdy se nezminila, odkud přicházejí peníze. A po celou tu dobu paní Castawayová tu a tam zamíchá kliš a čas od času z něj vytáhne štětec a namázne album chuchvalcem lepidivé kaše.

„Slyšela jsem...“ řekne Sugar a málem se zajíkne, „slyšela jsem od Amy, že přemýšlíš o Jennifer Pearcové jako o náhradě za mě.“

„Tebe nedokáže nahradit nikdo, miláčku,“ usměje se stará žena. Na zubech má šarlatové flíčky.

Sugar se bezděčně usklíbne; pokusí se to zamaskovat pokrčením nosu.

„Myslela jsem si, že muži nejsou slečně Pearcové po chuti.“

Paní Castawayová pokrčí rameny. „Muži nejsou *nikomu* po chuti, drahá. Jenže vládnou světu a my všechny před nimi musíme padnout na kolena, hmm?“

Sugar začaly svrbět paže, obzvláště na předloktích a v zápěstí. Ovládne nutkání vrhnout se na ně a rozškrábat si je do masa a zkusí navést rozhovor zpátky k Jennifer Pearcové. „Je dobře známá ve flagelantských kruzích, matko. Napadá mě, jestli... jestli nechceš změnit ráz tohoto podniku.“

Paní Castawayová se shrbí nad svou rukodělnou prací, popostrčí rameno nejnovější Magdaleny trošku blíž k boku vedlejšího svatého, dokud je lepidlo ještě dost vazké.

„Nic nezůstává stejné navždycky, miláčku,“ zamumlá. „Staré hajtry jako já a paní Wallacová...“ teatrálně zvedne oči s rozšířenými zorničkami, „...my jsme obchodnice na tržišti vášně a musíme najít

všechny mezery na trhu, které ještě nejsou zaplněné.“

Sugar se chytí za předloktí a pevně ho stiskne. *Proč jsi to udělala?* táhne jí hlavou. *Vlastní dceři? Proč?* Je to otázka, kterou se nikdy neodvážila položit. Otevře ústa, chystá se promluvit.

„C-co sis to dohodla?“ zeptá se. „Myslím tím s p-panem Huntlem.“

„Ale no tak, Sugar,“ škádlí ji paní Castawayová. „Jsi mladá a máš celý život před sebou. Přece si nechceš zatěžovat svou krásnou hlavinku s *obchodem*. To nech mužům. A starým scvrklým vykopávkám, jako jsem já.“

Mihl se v lesklých růžových očích té staré ženy záblesk úpěnlivé prosby? Jiskřička strachu? Sugar je příliš sklíčená, než aby po ní dál šla, a navíc ji to svědění dohání k šílenství.

„Musím jít, matko,“ řekne.

„Jistě, drahá, jistě. Tady už tě nic nedrží, že? Dál a výš s panem Huntlem!“ A zase obnaží karmínově flekaté zuby v neveselém půlměsíci rozloučení.

O pár minut později si Sugar venku na Regent Street strhne rukavice, vykasá si úzké rukávy nahoru až po lokty a začne si zuřivě škrábat předloktí, dokud její kůže nepřipomíná svým povrchem strouhaný zázvor. Jen strach z nelibosti Williama Rackhama jí zabrání v tom, aby šla až na krev.

„K čertu s Bohem,“ kňourá a elegantně oblečení kolemjdoucí se jí nervózně vyhýbají, „a celým jeho špinavým odporným světem.“

Když Sugar dorazí do svého bytu, do svého vlastního bytu v Marylebone, napustí si vanu a skoro celá vklouzne pod příkrývku aromatických mydlin. Koupelna se zahalila do páry a ta zjemnila hořčičnou barvu zdí na žlutkově žlutou. Skrz levandulí provoněnou mlhu se blýskají malá „R“ na lahvičkách, skleničkách a nádobkách všude kolem.

Třináct, táhne jí hlavou. *Bylo mi třináct.*

Pod vodou ji ruce štípou a píchají, čemuž dává rozhodně přednost před svěděním. V jedné ruce svírá houbu a přikládá si ji ke tvářím, kdykoli ji slzy příliš lechtají.

Jistě chápeš, řekla jí paní Castawayová kdysi dávno, *že jestli tu*

máme provozovat šťastný a harmonický podnik, nemůžu se k tobě chovat jinak než ke svým ostatním dívkám. Jsme v tomhle spolu. V čem, matko?

Sugar pevně zavře oči a přitiskne si na ně houbu. Kdysi dávno byla tahle malá houba živá a plavala v moři. Byla tehdy měkčí, nebo tvrdá a masitá? O houbách nic neví, v životě nebyla u moře, nikdy se nepodívala za hranice Londýna. Co s ní bude dál? Omrzí se Williamovi, nespláchně ji zpátky na ulici?

Nebyl tu od té doby před mnoha dny, kdy ji sem do těchto pokojů přestěhoval. Říkal tehdy, že bude mít strašně práce... Ale jak může mít tolik práce, že si nenajde čas na svou Sugar? Možná se mu už omrzela. Pokud ano, jak dlouho se může udržet v tomhle hnízdečku? Tento byt je zaplacený a apanáž jí chodí přímo z banky, takže se není čeho obávat krom Williama samotného. Třeba nebude mít žaludek na to, aby ji vystěhoval? Možná tu bude moct zůstat léta, pokud bude tichá jako myška... Možná si William najme vraha, aby jí podržel hrdlo...

Ač nerada, tomu už se Sugar zasměje. Kolikátého je? Nejspíš brzy dostane měsíčky, že ji napadají takové hlouposti.

Kolik pěny je z jedné malé lahvičky Rackhamovy Lait de Lavage! Až zase William přijde, musí mu ji pochválit. Bude jí ale věřit, když bude Sugar mluvit od srdce? Jak mu má říct, že obdivuje něco jeho, pokud to skutečně obdivuje? Jaký by měla nasadit tón hlasu?

„Tvoje pěna do koupele je báječná, Williame,“ pronese v soukromí svého zamlženého budoáru. Její slova zní falešně, falešně jako polibky kurvy.

„Tvoje pěna do koupele je *jedinečná*.“ Zamračí se a z hladiny nabere hrstku pěny. Pokusí se vyhodit chvějící se bubliny do vzduchu, ony se však drží její dlaně.

„*Miluju* tvou pěnu do koupele,“ zavrká. Ale slovo *miluju* zní falešněji než všechna předchozí dohromady.

Celé dny čeká Sugar na Williamův příchod. Ale on nepřichází. Proč nepřichází? Kolik hodin, spánek nepočítaje, může člověku spolknout již zavedený, úspěšný koncern? Přece mu jednoduše stačí tu a tam napsat dopis, ne? Přece William nemusí dohlížet na každou

kytičku a schvalovat její tempo růstu?

Onoho večera, kdy dostala tento byt, jí připadalo, jako by jí přidělili koutek v ráji. Minulost byla smazána a ona byla rozhodnutá vychutnat si *všechno* ve svém novém životě – samotu, ticho, svobodu od špíny, čerstvý vzduch, svou malou zahrádku, procházky v ulici Priory Close plné zeleně, jídla v nejlepších hotelech. Dopíše román do vzrušujícího závěru a k tomu jí budou zpívat ptáci na stromech.

Ale prakticky okamžitě začne svatozář její luxusní svatyně blednout a pátého dne je už úplně vyšisovaná. Ticho, které tu vládne, jí drásá nervy: každé ráno se vzbudí mnohem dříve než kdy předtím v Silver Street, v hrobovém poklidu předměstí, neviditelně obklopená sousedy, kteří by dost dobře mohli být mrtví. Její zahrádka je za denního světla stinná, napůl zanořená pod úroveň půdy, obehnaná plotem s železnými hřeby. Když Sugar vykoukne nad růžové keře, vidí z krtčí perspektivy kamenný okraj stezky, po níž po celý den prakticky nikdo nechodí. Jistě, *jednoho* rána zaslechla hlasy, hluboké mužské hlasy, a vyřítila se k oknu naslouchat, ale mluvčí byli z cizí země.

Každé ráno se umyje a obleče, pak nemá co dělat: knihy, jimiž William zařídil knihovničky – technická pojednání o maceraci, destilaci a extrakci silic za použití tuků, čistě aby zaplnil poličky –, pro ni nic neznamenají... Až bedny dorazí, bude přirozeně psát svůj román. *Kdy* dorazí? Až William Rackham vydá pokyn. Ona zatím tráví pozoruhodně mnoho času ve vaně. Možnost stravování v maryleboneských hotelech, která jí byla zprvu tak drahá, nakonec zklamala její očekávání. Za prvé, kdykoli odejde z domu, zmocní se jí obavy, že William přijde na návštěvu přesně v tu chvíli, kdy se ona posadí ke snídani nebo k obědu. Navíc jídlo ve Warwicku a Aldsworthu opravdu není nic zvláštního a ještě k tomu nemají koláče, které má ráda, jen ovesné keksy, a ty nejsou vůbec k ničemu. Rovněž je přesvědčena, že personál ve Warwicku se na ni divně dívá a šeptá si mezi sebou, když Sugar předstírá, že je zabraná do omelety či uzenáčů. A co se Aldsworthu týče, Bože můj, jak se ten číšník zatvářil, když ho požádala o trochu smetany navíc! Jak mohla vědět, že jen kurva by si požádala o smetanu navíc! Nemůže se tam vrátit, ne, nemůže – pokud ji nedoprovodí sám William...

Co ho proboha zdržuje? Možná ji zkusil navštívit toho dne, kdy zašla do podniku paní Castawayové, kterýžto výlet odkládala, jak jen to bylo možné, protože se obávala právě něčeho takového. Možná ho kvůli tomu, jak se chodí najíst a kupovat v místních obchodech čokoládu, minerální vodu a nová prostěradla, propásla už několikrát!

Konečně, milosrdně, ráno šestého dne... ne, William nepřijde, ale dostaví se něco jiného: měsíčky. A přestože je to krvácení hrozná otrava, Sugar to zvedne náladu: její vyhlídky přestane zaclánět temný mrak a ona konečně vidí cestu kupředu.

Potřebuje jen znemožnit Rackhamovi, aby ji odhodil, ještě než ho něco takového vůbec *napadne*. Musí se napevno vetkat do tapiserie jeho života, aby ji nepokládal za pouhý flirt, ale za přítelkyni stejně vzácnou, jako je sourozenec. Aby si zasloužila takové místo v jeho životě, musí o Williamu Rackhamovi vědět všechno, úplně *všechno*; musí ho poznat lépe než jeho manželka, lépe, než se zná on sám.

Jak začít? Nuže, čekat na něj v tichu jejích prázdných pokojů rozhodně *není* odpověď: jen to ponouká Osud, aby ji smetl do škarpy. Musí jednat, a to okamžitě!

Obloha je zatažená, čeká se bouřka a Agnes Rackhamová v přízračné záři dalšího soumráčeného dopoledne stojí u okna ložnice a usilovně mrká. Přelud zmizel. Vráti se. Ale prozatím je pryč.

Takhle si nepřipadala od dětství, kdy měla vidiny své oblíbené svěťice, svaté Terezie Ávilské. Všechno se to pokazilo onoho hrozného dne, kdy jí lord Unwin řekl, že teď je jejím otcem *on* a že tímto pro ni končí Panenky Marie, krucifixy, růžence i zpovědi. Jak vroucně se tenkrát modlila o sílu k zachování plamene víry tváří v tvář funění tohoto velkého zlého protestantského vlka. Ve svých deseti letech byla bohužel mizerně vybavena k mučednickému boji. Veškerý odpor proti otčimovým nařízením udolala její nová guvernánka z anglikánského tábora a Agnes se nedočkala pomoci ani od matky, která byla svým novým manželem naprosto uhranutá. Agnesino zoufalé volání k svaté Terezii, s níž kdysi vedla důvěrné rozhovory, záhy znělo jako osamělé šeptání dítěte, které se bojí tmy.

Teď, o třináct let později, to vypadá, jako by se zase dělo něco božského a záhadného. Zázraky jsou ve vzduchu.

Bloumá v horních patrech Rackhamova domu, vejde do každé místnosti krom *těch*, do nichž nikdy nesmí vkročit. Veškeré služebnictvo dole pracuje, takže jejich pokoje jsou příhodně prázdné: Agnes prochází jeden po druhém a pokaždé postojí u jejich malých oken a prohlíží si přilehlé pozemky z půltuctu vyhlídek. Obzvláště z Lettyina okna je krásný výhled na stáje za Chepstow Villas. Přízrak se ale nezjeví.

Agnes se zasněně vrátí do vlastní ložnice. A tam, ze svého okna, v boční uličce ani ne padesát metrů od sebe, to znovu zahlédne! Ano! Ano! Stojí tam na stráži žena v bílém a dívá se skrz plot z tepaného železa přímo na dům Rackhamových. Tentokrát Agnes zvedne ruku a zamává, ještě než má přízrak šanci zmizet do éteru.

Žena v bílém několik vteřin zůstane zcela bez hnutí, ale Agnes mává dál a dál, energicky třepe rukou na tenkém zápěstí, jako by to bylo chrastítko. Nakonec jí žena v bílém zamávání opětuje, gestem tak jemným a váhavým, jako by ještě nikdy předtím na člověka nemávala. Mraky pronikne zahřmění. Žena v bílém se rozplyne mezi stromy.

Ještě kolem oběda Agnesino nadšení prakticky neopadlo; v zápěstích i ve spáncích jí to tepe prudkou radostí. Živly venku běsní solidárně s ní, bičují okna deštěm, meluzína skučí v komínech a to vše ji ponouká, aby se s rozpráhnutýma rukama točila dokola. Ví ale, že se musí ovládat a chovat se střízlivě, musí dělat, jako by svět byl dnes úplně stejný jako včera, neboť její manžel je muž, a jestli muži něčím opovrhují, pak to je štěstí v surovém stavu. A tak židle skřípají a talíře cinkají, zatímco se s Williamem usadí na určená místa u stolu v jídelně a oddrmolí děkovnou modlitbu za dary, které nyní přijmou. Skrz chvějivou vodní clonu neproniká moc světla, a přestože Letty roztáhla závěsy až nadoraz, nestačí to a nakonec je nutné postavit mezi Rackhamovy trojici planoucích svíček, aby bylo vidět na jejich radikálně odlišná jídla.

„Mám anděla strážného, miláčku,“ pronese Agnes, jakmile jim služebnictvo naloží – dokonce ještě předtím, než nabodne první kostičku studených holubích prsou z hnízda ze salátu a artyčokových srdíček.

„Cože, drahá?“ William je ještě víc duchem nepřítomný než obvykle, protože (jak ustavičně opakuje všem v doslechu) má práce až nad hlavu.

„Anděla strážného,“ potvrdí Agnes, z níž radost přímo vyzáří.

William zvedne oči od svého talíře, na němž se vrší holubí závin a máslem omaštěné bramborové vafle.

„A tím myslíš Claru?“ odhadne. Vážně nemá náladu na hravé ženské výlevy, když musí řešit problém, co si počít s Hopsomem & spol.

„Ty mi nerozumíš, drahý,“ trvá na svém Agnes. Nakloní se k němu celá rozzářená, na jídlo úplně zapomněla, jak se chce naléhavě podělit o své vidění. „Mám *skutečného* anděla strážného. Božského ducha. Hlídá náš dům – *nás* – každou vteřinu.“

Koutky Williamových úst sebou cuknou ve zklamaném úšklebku, který se mužně pokusí proměnit v úsměv. Žil v dojmu, že Agnesin stav se po tom fiasku na kuchyňské podlaze a dvou dnech tvrdého spánku po Curlewově koňské dávce narkotika notně zlepšil.

„No,“ povzdychne si, „tak jen doufám, že nám nepřijde ukrást nové příbory.“

Na chvíli se rozhostí ticho, v němž William zakrojí do závinu a soustředí se na to, aby donesl sousto do úst, aniž by si při tom ušpinil dnes již bujný plnovous. A jak je zabraný do jídla, nevšimne si, že v atmosféře v pokoji došlo k chemické změně stejně pozoruhodné, jako je proměna rozdrčených okvětních plátků v mastnou pomádu nasáklou jejich vůní.

„Myslím, že je nejspíš z Kláštera zdraví,“ prohlásí Agnes rozechvěle a odstrčí talíř, z něhož si jen párkrát zobla. Ubrousek svírá v bílé pěsti.

„Kláštera zdraví?“ William vzhledne a dál žvýká. V klamném světle nového stříbrného svícnu (není pro jejich jídelní stůl *maličko* velký?) to vypadá, že manželka nemá stejně velké oči – to pravé je mírně kulatější a jasnější než levé.

„Však víš,“ řekne, „tam, kam jezdím, když spím.“

„P-přiznávám, že jsem netušil, kam jezdíš,“ zasměje se rozpačitě, „když spíš.“

„Tamější jeptišky jsou ve skutečnosti andělé,“ poznamená, jako

by chtěla vyvrátit starý omyl. „To podezření jsem měla už dlouho.“

„Aggie...“ ozve se William lehce varovným tónem. „Co kdybychom teď změnili téma?“

„Zamávala mi,“ nedá se Agnes, úplně se klepe rozhořčením. „Já jí zamávala a ona zamávala mně.“

William práskne příborem o stůl a probodne ji nejpřísnějším otcovským pohledem: pohár jeho trpělivosti skoro přetekl.

„Má tenhle tvůj anděl strážný křídla?“ vyptává se sarkasticky.

„Jistěže má křídla,“ zasyčí na něj Agnes. „Za co mě máš?“ Ale v jeho očích vidí odpověď. „Ty mi nevěříš, že ne, Williame?“

„Ne, miláčku,“ povzdychne si, „nevěřím ti.“

Tep v jejích spáncích je teď jasně vidět, jako by mezi průsvitnou kůží a otékající lebkou uvízl nějaký hmyz.

„Ty nevěříš na nic, že ne?“ zeptá se hlubokým, ošklivým hlasem, který od ní v životě neslyšel.

„P-prosím, drahá?“ zakoktá.

„Nevěříš na nic,“ zopakuje a přes plamínek svíčky na něj vrhne zuřivý pohled. Hlas má s každou další slabikou drsnější, všechny stopy po jeho zpěvavé muzikálnosti se v tom znechuceném vrčení vytratily. „Na nic než Williama Rackhama.“ Vycení své dokonalé zuby. „Ty jsi takový podvodník, takový hlupák.“

„Prosím, drahá!?“ Tak ho to konsternovalo, že ani nemá vztek; popravdě řečeno se bojí, protože tenhle nový hlas zní z jejích úst podobných růžovému poupěti stejně divně a otřesně jako vrčení psa nebo letniční mluvení jazyky.

„Pros si, jak chceš – *ty hlupáku*,“ vyštěkne. „Je mi z tebe *zle*.“

Vyskočí, až se rozletí příbory. Stříbrný svícen se hlučně skácí, od něj se rozstříkne roztavený vosk a ubrus začnou olizovat plamínky. William se s vyděšeným řevem vrhne na svíčky a zadusí je holou dlaní.

Když se uklidní, že dům nevyhoří, Agnes už leží v mdlobách na podlaze, nikoli ve své obvykle decentní póze, ale zkroucená jako hadrová panenka, s ochablými končetinami a odhalenými spodničkami, jako by ji nějaký špičkový střelec právě zasáhl do páteře.

Už po prvním zatahnutí za šňůru zvonce se dveře za stinným krytým vchodem v Priory Close 22 otevřou a William Rackham je uvítán. Na chvíli je oslněn, tu ženu v bílém nepoznává; Sugar si právě umyla vlasy, ty teď rozpuštěné kontrastují s jejím sněhobílým hedvábným korzetem a její obvykle bledá líčka se červenají. Zaskočil ji, voňavou a neupravenou, jak se na něj připravuje.

„Pojď dál, pojď *dál*,“ naléhá na něj, neboť prudký déšť v jeho zádech padá takřka vodorovně a leje přes něj až do chodby.

„Nejvyšší čas, abych přestal hloupnout a pořídil si kočího,“ zamumlá, když ho Sugar uvede dovnitř. „Tohle je nesnesitelné...“ Překvapeně sebou trhne, když mu přiskočí na pomoc, se starostlivým zavrčáním mu položí ruce na ramena a pomůže mu z nasáklého ulstru.

„Nové šaty?“ optá se William.

„Ano,“ přizná a ještě víc se zapýří. „Koupila jsem si je za peníze, které jsi mi poslal.“ Pokus pověsit mu kabát na stojan jí nevyjde, neboť ona křehká tyč se pod vahou promočeného svrchníku ihned poroučí k zemi. Chytne kabát do náruče, zatímco stojánek kovově zařinčí o podlahu. „Ne že bych chtěla nějak rozhazovat,“ ujistí ho nervózně, zvedne kabát nad hlavu a zavěsí koženinový límec na kování lampy. „Jen prostě ještě nedorazily moje staré šaty.“

Rackham se plácne dlaní do čela.

„Ach! Promiň mi to!“ zaúpí. „Měl jsem práce až nad hlavu.“

„Williame, tvoje ruka...“ Chopí se jí, obrátí ji dlaní vzhůru a odhalí tak popáleniny a čerstvé puchýře. „Jejdanánku, to musí být hrozné...“ A něžně zulíbá popáleniny měkkými suchými rty.

„To nic není,“ pokrčí rameny. „Jen nehoda se svíčkami. Ale jak jsem tě mohl nechat v tomhle stavu tak dlouho... Dám ti ty bedny poslat hned zítra ráno. Kdybys tak věděla, čím jsem se musel zabývat...!“

Jeho ulstr opět žuchne na zem.

„K čertu s tím vším!“ vybuchne. „Měl jsem ti koupit *pořádný* věšák na kabáty. Ten zatracený Žid mě ujišťoval, že je to robustnější, než vypadá. Takový chatrný krám!“ Nakopne ležící sošku, až se mosaz kovově rozezvučí.

„Nevadí, nevadí,“ ujistí ho Sugar chvatně, sebere kabát z podlahy

a vezme ho do obýváku. V krbu plápolá oheň; už před časem zjistila, že na židli u psacího stolu se dobře suší prádlo.

Rackham jde za ní a je mu trochu trapně, že tahle nádherná bytost v bílém hedvábí dělá práci, která přísluší spíš nějaké neforemné nádenici v kaliku a černé. Jak je překrásná! Chce se mu ji popadnout a... a... no, popravdě řečeno, dnes večer s ní nechce nic dělat. Spíš by byl rád, kdyby si *ona* přivinula jeho hlavu ke svému poprsí – plně oblečenému, hedvábně bílému poprsí – a jenom ho něžně hladila po vlasech.

„Co já jsem to za patrona,“ povzdychne si, když Sugar zavěsí jeho kabát na improvizovaný věšák. „Nechám tě tu trčet několik dní bez čistých šatů. Pak se provleču tvými dveřmi, jako kdyby mě zrovna vytáhli z Temže – a za pár vteřin už ze sebe udělám osla, málem ti to tu zbořím...“

Sugar se narovná a poprvé od jeho příchodu se Rackhamovi zadívá přímo do očí. Dojde jí, že se něco stalo: něco závažnějšího než nějaký vratký stojan nebo průtrž mračen. Ta jeho křečovitě stažená tvář, ohnutá záda... Skoro jako by to byl stejný William Rackham, kterého potkala U krbu onoho prvního večera, shrbený a nedůvěřivý jako čerstvě spráskaný pes – až na to, že dnes večer se jeho touhy nedají vycítit a určit tak snadno.

„Něco tě tíží,“ řekne svým nejměkčím, nejuctivějším hlasem. „A ty nejsi chlap, který by si dělal hlavu s maličkostmi.“

„Ach, to nic není, to nic není,“ odpoví se sklopenýma očima. (Jak je vnímavá! To mu úplně vidí do duše?)

„Firma?“

Ztěžka dosedne do křesla a omámeně zamrká na sklenku brandy, která se před ním vznáší – přesně tohle chtěl. Vezme si ji z její ruky a Sugar klouzavě zacouvá do druhého křesla.

„Přesně tak, firma,“ přisvědčí.

S těžkým srdcem a hlubokým povzdechem začne, očekává totiž, že bude muset vysvětlovat i naprosto základní principy. Jenže k jeho úžasu ona nic takového nepotřebuje; ona rozumí! Během několika minut se Sugar rozebírá – do detailu – tu překerní situaci s Hopsomem, jako by byla jeho obchodní partner.

„Ale jak to všechno můžeš vědět?“ skočí jí v jednu chvíli do řeči.

„Pustila jsem se do knížek, které jsi mi dal do poliček,“ zazubí se. (Ano, skutečně se do nich začetla: do těch traktátů plných nudy vysázené drobným písmem, již dokázala snášet jen díky očekávání právě takovéhle příležitosti.)

Rackham ohromeně zavrtí hlavou. „Vážně se mi... *nezdáš?*“

Lehce se v křesle protáhne a zhluboka se nadechne, aby se její poprsí viditelně nadmulo. „To ne, já jsem hodně skutečná,“ připomene mu.

A oni se promptně vrátí k dilematu s Hopsomem & spol. Sugar zvládá svou stranu diskuse lépe, než by se odvážila doufat, ovšem na druhou stranu veškeré Williamovy vědomosti o voňavkářství jsou podle všeho našprtané z knih, ze zkušenosti nemá vůbec nic. Každopádně základní principy obchodu jsou tak jednoduché, že by je pochopil i imbecil: je potřeba přesvědčit zákazníky, že jste k nim velkorysí, když ve skutečnosti je nutíte draze zaplatit to, co jste vyrobili levně. Rozhovor s nudným člověkem má rovněž své základní principy. Princip číslo jedna: poníženě se omlouvejte za svou nevědomost, i když znáte to, co se vám chystá vysvětlovat. Princip číslo dva: v okamžiku, kdy ho vysvětlování začne unavovat, musíte vzbudit dojem, že jste všechno v okamžiku pochopili.

„Já nejsem založením obchodník, jsem spíš umělec,“ povzdychne si William stoicky. „To ale nakonec může být moje výhoda. Rozený obchodník není podnikavý, bojí se změnit zaběhané pořádky, pokud vše klapne. Rozený umělec je připravený riskovat.“ Sugar připadá, že William tiše mekotající tahle slova je poslední člověk, který by si dovolil něco *riskovat*. Co je to s ním dnes večer? Aspoň že do sebe klopí brandy...

Po všem jejím jemném sondování a ujišťování konečně vyjde najevo *skutečný* problém s Hopsomem. A jaký je to maličký problémeček! Ona společnost je nepřítel významný výrobce toaletních potřeb a Rackhamův koncern ji zastihuje tak, jak je sám zastíněn společností páně Pearse. Až doposud dotýčný podnik neprodával levanduli v jakékoli podobě, ale Williama nedávno oslovil pan Hopsom, zda by si od něj nemohl pronajmout nějakou půdu osetou levandulí, pokud by třeba měl nějakou nazbyt. William mu slíbil, že si to promyslí, ale jen co se za Hopsomem zavřely

dveře, dostal nápad mnohem radikálnější než pouhý pronájem půdy. Co kdyby naopak Rackham zásoboval Hopsoma zcela zpracovanou levandulí – v podobě mýdel, vod, olejů, zásypů a tak dále – za cenu mnohem nižší, než na kolik by Hopsoma přišla výroba téhož v jeho mnohem menších továrnách? Hopsom by je pak mohl prodávat pod svou značkou. A co by z takové dohody měla Rackhamova firma, zeptá se Sugar? Inu, vyřešilo by to problém, co dělat s úrodou a výrobky, které se... jak to jen říci?... tak úplně nevyvedly. Každý rok se skandální množství sklizené levandule dá pryč, když by se zrovna tak dalo bez záruky rafinovat. Rovněž mu připadá jako plýtvání zbavovat se hotových výrobků (mýdel a tak dále), které jsou lehoulince zdeformované, nebo mají d'ubky či šmouhy nerozpuštěné barvy.

Ne že by levandulové výrobky postoupené Hopsomovi měly být *nutně* podřadné; právě naopak, jako vždy bude vynaloženo veškeré úsilí, aby celá sklizeň byla v dokonalé kvalitě a aby všechny výrobky byly bezvadné. Dost možná by v devíti případech z deseti nikdo nedokázal říct, v čem (kupříkladu) spočívá rozdíl mezi Hopsomovou levandulovou vodou a tou, která ponese Rackhamovu etiketu.

Ech, ale... ehm... Co když zrovna dojde na ten jeden případ z deseti? Co kdyby Hopsom (čistě teoreticky) obdržel zásilku parfému druhé jakosti, nebo co kdyby právě doručená bedna mýdel obsahovala nešťastnou náhodou nepřiměřený podíl viditelně zdeformovaných kousků? Co kdyby (abychom mluvili otevřeně) pan Hopsom pojal podezření, že byl ošizen, a *stěžoval by si*? Ba co víc, co kdyby (hnán – opět čistě teoreticky – zvráceným nevděkem k velkorysým podmínkám, za nichž jeho společnost dostala ono zboží) zkusil vláčet Rackhamovo jméno bahnem?

„Už si s tím nemusíš dělat starosti, Williame: mám pro tebe řešení,“ prohlásí Sugar.

„Žádné uspokojujivé řešení prostě *neexistuje*,“ zaúpí a vezme si od ní čtvrtou sklenku brandy. „Všechno záleží na náhodě...“

„Vůbec ne, vůbec ne,“ uklidňuje ho. „Nevíš, zda tenhle pan Hopsom není křestním jménem Matthew?“

„Matthew, přesně tak,“ odpoví William. Se svráštělým čelem

přemýšlí, kde v jeho odložených knihách mohla něco takového zjistit.

„Známý v některých kruzích jako Koňský Hopsom?“

„Když už se ptáš... ano.“

Sugar se šibalsky uchechtne, vrhne se k němu a poklekne mu k nohám.

„Tak jestli tě pan Hopsom bude někdy obtěžovat,“ řekne a opře si štíhlé bílé paže o jednu tmavou nohavici, „měl bys mu do ouška zašeptat dvě slůvka.“ Nakloní se k němu ještě blíže, jemným poplesknutím po stehnu pantomimicky naznačí rytmický výprask a zašeptá: „Amy Howlettová.“

William se po několika vteřinách napůl nedůvěřivě, napůl užasle dívá do jejích rozzářených očí, načež se nahlas rozesměje.

„Prokrista,“ zvolá. „To už vážně přestává všechno!“

„Vůbec ne,“ zamumlá Sugar a přitiskne mu tvář do klína. „Naopak tím všechno jen začíná. Člověk jako ty dokáže zdolat jakýkoli vrchol...“

Přejede dlaní na místo, kde by se jeho pohlaví touhle dobou už mělo toporit, ale podle všeho ho špatně odhadla. Rozhovor zatím probíhá mimořádně dobře: problém s Hopsomem je vyřešený: a přece... a přece se Rackham pod jejím dotekem ošívá, rozpačitý a nepřipravený.

„Drahý Williame,“ polituje ho a ustoupí, ruce cudně sepne v klíně svých vzdouvajících se sukní. „Ty máš *pořád* starosti. Ano, máš: já to vidím. Co se proboha děje? Co hrozného tě tak vyvedlo z rovnováhy?“

Měří si ji pohledem plných dvacet vteřin, zamračený a nerozhodný. Troufla si tentokrát příliš? William si odkašle, aby vůbec mohl promluvit.

„Moje žena,“ praví, „je šílená.“

Sugar nakloní hlavu v němém gestu zděšení, když předtím zvažila a zavrhla takové výkřiky jako „Vážně?“, „No toto!“ a „Jak hrozná!“ Po celou její kariéru jí muži vykládají, jak jsou jejich manželky šílené, a ona doposud nepřišla na praktický způsob, jak na takovou informaci zareagovat.

„Když jsme se vzali, byla to sladká, laskavá dívka,“ běduje

William, „která by každému dělala čest. Byla trochu svérázná, ale kdo není? Nemohl jsem tušit, že se z ní stane kandidátka na ústavní péči; že v mém vlastním domě dojde k...“ Zarazí se a v bolesti zavře oči. „Když jsme se seznámili, byla to ta nejšťastnější dívka na světě. Teď mnou povvrhuje.“

„To je tragédie,“ vydechne Sugar a váhavě mu zkusí účastně položit ruku na koleno. Je přijata. „Myslím, že by tě pořád milovala, kdyby jen mohla.“

„Nejvíc mě dohání k šílenství... tedy, nejvíc mě zaráží, jak se mění ze dne na den. Někdy se chová normálně jako ty či já, a pak najednou udělá nebo řekne něco úplně skandálního.“

„Například...?“ ponoukne ho Sugar tichým a nevтіravým hlasem.

„Věří, že ve spánku cestuje do katolického kláštera. Věří, že nad ní bdí andělé. Tvrdí, že jí mávají.“

Sugar mu do pasu zaboří zrudlou tvář a přátelsky ho obejmě. Doufá, že až se zase bude muset ukázat, barva se jí z obličeje už vytratí. Když byla přistižena na výzvědách před domem Rackhamových a paní Rackhamová jí zamávala, co jiného tak mohla udělat než to zamávání opěťovat?

„Minulý týden zase udělala ostudu se služkou na podlaze kuchyně,“ pokračuje William utrápeně. „Musel přijít doktor. Ten si myslí, že blázen jsem *já*, když si ji nechávám... Nemá poněť, jaké bývala kdysi zlatíčko! Dnes Agnes polovinu života prospí – buď je oblouzená léky, nebo je prostě líná. Já už nevím, je to nad mé chápání...“

Sugar mu hladí koleno, pravidelně a vůbec ne smyslně, tak jak by člověk mohl hladit po hlavě domácího mazlíčka. Ve svých dlouhých spodkách ucítí čůrek krve, ale dnes večer nejspíš nezjistí, jak se William Rackham staví ke krvácejícím ženám.

„Jak dlouho... je to s Agnes takhle špatné?“ zeptá se.

„Ach! Kdo ví, co skrývala v hlavě, ještě než mě poznala! Ale... musím říct, že její šílenství nebylo tak...“ (zatíná a zase rozevřívá zraněnou pěst a tápavě hledá to správné slovo) „...rozvinuté, než se narodilo dítě.“

„Aha?“ Její hlas je opět lehounký a tichý jako myška. „Máš dítě?“

„Jen jedno, ano,“ povzdychne si William. „Bohužel dceru.“

Tvář se jí přímo na Williamově břiše stáhne rozhořčením, tak impulsivně, že to tentokrát nedokáže potlačit; doufá, že to jeho šaty zamaskují. Je to zvláštní, že se naučila zcela vyrovnaně poslouchat nejrůznější hnusné mužské tirády – výpady vůči ženskému pohlaví obecně, svému tělu coby žumpě špíny, své píce coby bráně pekelné – , ale čas od času ji umírněná poznámka o neužitečnosti dcer dokáže přivést k zuřivosti. Se zaťatými zuby svého muže ještě pevněji obejmje, aby ten vztek zahrnala demonstrací silných citů.

„Předpokládám,“ řekne, aby prolomila nastalé ticho, „že nemoc připravila tvou ženu o všechny její přátele?“

William sklouzne v křesle níž a uvolní se v jejím objetí. „Víš, a to je na tom to zvláštní... Taky bych si to myslel, ale nic takového se podle všeho nestalo. Sezóna je za dveřmi a pozvánky přímo prší. To je k neuvěření, vzhledem k tomu, jak naposledy vyváděla...“

„Co vyváděla?“

„No... Tak různě. Smála se, když se nebylo čemu smát, nesmála se, když bylo. Křičela nesmysly, varovala lidi před neviditelnými nebezpečími. Jednou si zalezla pod jídelní stůl a pak si stěžovala, že v masu byla krev. Každou chvíli omdlávala. Propána, kolikrát jsem ji jen musel nechat odvézt...!“ Sugar cítí, jak William kroutí hlavou. „A přece je jí odpuštěno. To je celá slavná společnost v kostce!“

Otře si ucho o jeho břicho. Podle toho, jak mu v něm kručí, nic nejedl: tím dřív mu pití rozváže jazyk.

„A nenapadlo tě,“ nadhodí, „že všechny ty pozvánky prší kvůli tobě?“

„Kvůli mně?“ Povzdychne si a zvedne tím její hlavu o celé tři palce. „Já jsem na bály, pikniky a večírky nikdy nebyl. Já se radši o zábavu postarám sám. Každopádně letos jsem děsivě zaneprázdněný a vůbec netuším, kde bych na to našel čas.“

„Ano, myslíš si ale, že lidé nesledují tvůj... pozoruhodný vzestup? Velmi rychle se z tebe stal důležitý člověk, Williame. Důležití lidé jsou všude žádaní. Tyhle pozvánky... inu, nemůžou přece pozvat tebe a nepozvat tvou manželku, že?“

William jí položí ruku přes celá záda a dlaní se zachumlá do vzdutého honzíku. Přesvědčila ho, to ona pozná.

„Jsem já to ale prost'áček...“ dumá s hlasem prosyceným brandy a

zažehnanou úzkostí. „Nedoceníl jsem, jak se situace změnila...“

„Musíš dbát na to, kdo jsou tvoji skuteční přátelé,“ radí mu Sugar a při tom mu znovu začne hladit klín kalhot. „Čím budeš bohatší, tím spíš si tě lidé budou předcházet a nezastaví se před ničím.“

Zasténá a navede si její hlavu do klína.

Když potom jeho pracně vydřená erekce ochabne, Sugar pokračuje dál v naději, že z něj ještě něco vymáčkne.

„Jak jsem jen toužila po té božské chuti,“ přede spokojeně, aby mu vylepšená nálada podobně neopadla. „Byl jsi pryč tak dlouho! To sis jedinkrát nevzpomněl na svou malou konkubínu, která tu celé dny uvízla bez čistých šatů a užírala se touhou po tobě?“

„Měl jsem práce až nad...“ Ale ona se rozesměje a skočí mu do řeči, začne ho komicky rychle líbat na uši, zasype ho raráškovskými polibky, aby nebyl na pochybách, že se na něj vůbec nezlobí. William je lechtivý, a tak teď odfrkuje, a jak se krčí, je mu skrz vousy vidět dvojí brada. „Stát u kormidla firmy je časově mnohem náročnější, než jsem si kdy představoval. Krom té patálie s Hopsomem jsem měl na talíři ještě řadu dalších záležitostí. A nadcházející týdny budou podobně perné. Brzy budu muset zajet na svá levandulová pole v Mitchamu a přijít na kloub tomu, proč –“

„Na levandulová pole?“ skočí mu do řeči nadšeně.

„Ano...“

„Kde doopravdy roste levandule?“

„Nu ano, ovšem...“

„Ach, Williame! Jak ráda bych se na něco takového podívala! Víš, že jsem nikdy neviděla nic růst krom toho, co je v londýnských parcích?“ Klesne na bobek, tak nízko k podlaze, jak je jen možné, aby mohl shlížet na její blaženou tvář. „Pole plné levandule! Pro tebe je to možná něco naprosto tuctového, ale pro tvou malou Sugar je to jako pohádka! Ach, Williame, nemohl bys mě tam vzít?“

Rackham se ošívá, usmívá a mračí zároveň. Neblahé předtuchy se jen ztěžka prosazují v mozku oblouzeném alkoholem a smyslným uspokojením.

„Bylo by mi nesmírným potěšením, miláčku...“ ujišťuje ji pletoucím se jazykem. „Ale pomysli na riziko skandálu: ty, neznámá

mladá žena, procházející se bez doprovodu se mnou po mých polích, kde tě mohou vidět všichni nádeníci...“

„Není to snad na druhém konci Anglie?“

„Mitcham? To je v Surrey, drahoušku...“ Při pohledu na neznalost zračící se v jejím obličejí se zazubí. „Na drby docela blízko.“

„V tom případě tam nemusím být sama!“ prohlásí dychtivě. „Mohl by mě doprovázet další muž. N-nebo spíš –“ povšimne si záblesku nedůvěry v jeho tváři, „– bych já mohla doprovázet někoho *jiného*: t-třeba nějakého *staříka*. Ano, ano: znám přesně toho správného člověka, starého mrzáka, kterého bych mohla vydávat za svého dědečka. Je hluchý a slepý – no, skoro. Vůbec by neobtěžoval. Mohla bych ho prostě... *vozit* s námi, jako dítě v kočárku.“

Rackham na ni zcela vyjeveně zamrká.

„To ale nemyslíš vážně, že ne?“

„To si piš, že to myslím naprosto vážně,“ ujistí ho. „Ach, Williame, řekni, že to uděláš!“

Ten vrávoravě vyskočí a zasměje se vlastní nemotornosti a bláznivé absurditě vesmíru zabarveného brandy.

„Nesmím tu usnout,“ zamumlá a zapne si kalhoty. „Zítرا ráno má za mnou přijít Hopsom...“

„Řekni *ano*, Williame,“ poprosí ho Sugar a pomůže mu zastrčit košili do kalhot. „Myslím tím mně.“

„Budu si to muset rozmyslet,“ prohlásí a zakymácí se před židlí, na níž visí jeho ulstr, ze kterého pořád jemně stoupá pára. „Až nebudu tak opilý!“

Zvedne kabát za límec a umožní jí, aby mu protáhla ruce svéhlavými rukávy. Oděv je to těžký, zvenčí je trýznivě horký, zevnitř vlhký a zvláště zatuchlý; William a Sugar se s hlavami u sebe chichotají nad tím, jak je vyloženě nepříjemný.

„Miluju tě!“ zasměje se William a ona ho pevně obejmě a přitiskne tvář k jeho ježaté bradě.

Venku už bouře utichla. Nad Priory Close se rozhostila noc, zastavila déšť a utnula vítr. Na černé obloze se třpytí hvězdy, kluzké ulice září ve světle lamp jako stříbro. Měsíc v úplňku, siréna všech šílenců od slumů Shoreditcha až po královské ložnice ve

Westminsteru, mrká na obzor plný komínů.

„Dávej na sebe pozor, miláčku!“ zavolá Sugar ze zářícího vestibulu jeho druhého domova.

Jen co Williamova drožka s cinkáním odjede, je v Chepstow Villas ticho jako na hřbitově a dům Rackhamových se tyčí jako pomník – velkolepý, honosný náhrobní kámen pro význačnou rodinu, která vymřela. William se roztřeše, zimou a pak i zlostí na hlasité zaskřípání přední brány, když se jí protahuje. Už napůl vystřízlivěl, zmocnila se ho nanejvýš truchlivá nálada a zdeprimovalo ho neveselé přivítání jeho vlastního příbytku. I ten pes, který se tu u brány tak rád zdržuje, si někam zalezl a cestička skrz střízlivě zastřiženou zahradu v měsíčních paprscích tajuplně září. Letmý pohled na ponurý prázdný přístřešek na kočár, napůl skrytý pod stromy, mu připomene další položku na dlouhém seznamu věcí, které je třeba udělat.

Zatahá jednou za šňůru zvonce, pak ale vzhledem k pokročilé hodině zašátrá po klíči. Okrasným oknem nad násloupím proniká právě tolik světla, aby mu vrhalo stín přes prsty, když se hlavou sklání ke svým zatroleně nenahmatatelným kapsám. (Krucinálfagot! Kdyby jeho podnik vyráběl místo voňavek šaty, došlo by na pár změn!)

Zrovna když najde klíč a chystá se ho úspěšně strčit do klíčové dírky, dveře se rázně otevrou a pozdraví ho Letty s napučenými očima, kterou bezpochyby probudil ze spánku vestoje. I ve světle jediné svíčky, kterou Letty drží, si William povšimne, jak má levou tvář červenou a zvrásněnou od rukávu stejno kroje; ona bezpochyby stejně dobře vidí jeho oteklý červený nos a zpocené čelo.

„Kde je Clara?“ zeptá se, když mu pomůže z kabátu. (Ruce má silnější než Sugar, a přece nejsou zdaleka tak zdatné.)

„Šla si lehnout, pane Rackhame.“

„Dobře. Ty už jdi taky spát, Letty.“ Než on sám půjde do postele, musí vyřídít ještě jednu věc, a ta bude o poznání lehčí, když mu Clara nebude zaclánět.

„Děkuji vám, pane Rackhame.“

Sleduje ji, jak jde nahoru po schodech, a počká si, až se uchýlí do

svého kotce v podkroví. Pak se i on vydá v jejích stopách, přímo do Agnesiny ložnice.

Vejde do pokoje; je tam vydýcháno a dusno – jako v zavařovače, bleskne mu hlavou. Když se Agnes dvořil, běhala málem jako holčička po zelených trávnících Regent's Parku a pestré sukně za ní vlály ve větru; teď se pohybuje v téhle hrobce s tlustými závěsy. Ostražitě začichá; kdyby nebyl sám tak nalitý brandy, možná by zaznamenal vůni denaturovaného lihu, jež začínající doktor vyšplíchl na koberec, když se snažil namočit vatovou tyčinku.

Se svíčkou vysoko zvednutou zamíří William k manželčině posteli a spatří v ní její tvář zabořenou do příliš velkých a přespříliš nacpaných polštářů. Když Agnes zaregistruje jeho přítomnost, rty se jí slabě a křečovitě stáhnou a skrovné řasy se jí zatřepetají.

„Claro?“ zakňourá.

„To jsem já. William.“

Agnesiny oči se pootevrou a odhalí bělma, v nichž se její kroužící porcelánově modré duhovky objevují a zase ztrácejí jako ryby. Zjevně je omámená léky a na půl cesty do své pohádkové země, kde levituje v bludišti těch klášterů či hradů, které ráda navštěvuje.

„Kde je Clara?“

„Je hned za dveřmi,“ zalže. Jak se bojí zůstat s ním sama! Jak se jí hnusí jeho dotyk! Je mu jí tak líto, že by nad ní nejradši zamával kouzelnou hůlkou a zažehnal její nemoci navždy; stejnou měrou má na ni ovšem vztek, takže kdyby skutečně držel v rukou hůlku, dost možná by jí taky vší silou třískl do hlavy a rozrazil žalostnou skořáčku její lebky.

„Jak se teď cítíš, drahá?“

Obrátí obličej směrem k němu; její oči se na vteřinku zaostří a pak se unaveně zavřou.

„Jako ztracený čepec, který pluje po temné řece,“ zamumlá. Do hlasu se jí vrátila stará melodičnost: jaký to má krásný hlásek, i když mluví nesmysly.

„Pamatuješ si, co jsi mi řekla,“ zeptá se a natáhne se k ní se svíčkou, „než jsi omdlela?“

„Ne, miláčku,“ povzdychne si, odvrátí tvář a nosem se zavrtá do teplé bílé prohlubně, již vyplňují její vlastní vlasy. „Bylo to hodně

zlé?“

„Ano, bylo to hodně zlé.“

„Omlouvám se, Williame, hrozně se ti omlouvám.“ To bavlněné hnízdečko jí tlumí hlas. „Můžeš mi někdy odpustit?“

„V nemoci i ve zdraví, Aggie: to jsem odpřisáhl.“

Další minutu dvě tam stojí a její omluva mu pomalu putuje jícnem jako panák brandy a pomalu prohřívá jeho útroby. Pak ji přijme jako nejlepší výsledek, v němž mohl doufat, a konečně se obrátí k odchodu.

„Williame?“

„Mmm?“

Její tvář se znovu vynořila na povrch, leskne se slzami a ve světle svíček teď působí vyděšeně.

„Jsem pořád tvoje malá holčička?“

Zamručí bolestí z tohoto zcela nečekaného úderu na plexus nostalgie. Na ruku již posetou puchýři dopadají kapičky žhavého loje; zároveň se mu svírají pěsti i oči.

„Jdi spát, miláčku,“ poradí jí chraplavě a vykročí pozpátku ze dveří. „Zítra bude zbrusu nový den.“

KAPITOLA ČTRNÁCTÁ

Jednoho slunného odpoledne na sklonku dubna 1875 se v rozlehlém zvlněném levandulovém poli armáda roztroušených nádeníků přestane aspoň na chvíli lopotit. Odkládají motyčky i kbelíky na slimáky a po kolena v jezeru *Lavandula angustifolia* hledí na krásnou mladou ženu, která kráčí kolem nich po cestě rozdělující lány.

„Kdo je to?“ šeptají jeden druhému a samou zvědavostí mžourají jako sovy. „Kdo je to?“ Jenže nikdo neví.

Ta dáma má na sobě levandulové šaty; ruce v bílých rukavičkách a hlava v čepci připomínají květy pučící z jejích zápěstí a krku. Šaty jsou složité zřasené a karnýrované jako rozplétající se provaz, takže slečna připomíná panenku z kukuřičného šustí v životní velikosti.

„A kdo je to s ňou?“

Ta žena nekráčí sama ani neobtěžená. Nesmírně pečlivě tlačí labyrintem cestiček nezřetelné břemeno v invalidním vozíku. Je to staříčkový mrzák, pořádně nabalený dekami a šálami, s hlavou i přes mírné počasí zachumlanou v šátku. A hned vedle starého pána a ženy, která ho tlačí, kráčí třetí dnešní návštěvník polí: William Rackham, jemuž to vše patří. Mluví často; starý pán mluví čas od času; ta žena neříká prakticky nic; ale nádeníci na poli, řádka za řádkou, zachytí každý jen pár slov, než se procesí pohne dál.

„Co myslíš, že je zač?“ zeptá se sluncem vysušená manželka svého sluncem vysušeného manžela.

„Céra toho starýho. Nebo jeho vnučka. Ten staroch asi bude v balíku. Náš Kudrnatej Bill s nim asi chce vobchodovat.“

„Tak to sebou bude muset hodit. Ten dědek může každou chvíli natáhnout brka.“

„Hopsom měl aspoň na čem chodit.“

A s tím se vrátí do práce a odtáhnou do oddělených rostlinných řádků.

Ale o něco dál se zastaví a zírají další nádeníci. K ničemu takovému – tedy ženské návštěvě na poli – za časů Williamova otce

nedošlo; Rackham starší ženy z dobrých rodin na svoje pole radši nepouštěl, protože se obával, že by jejich srdce mohla začít krváčet. Naposledy tu byla na návštěvě jeho vlastní žena, než mu nasadila parohy.

„Ale že je to šťabajzna,“ povzdychne si jeden snědý dřič a zašilhá po zvláštní ženské siluetě.

„Ty bys byl taky hezoun,“ odplivne si druhý nádeník, „kdybys v životě nemák na tvrdou práci.“

„Grrr!“ zavrčí starý pán na vozičku. Smrad z jeho zatuchlých šatů a spíše nahodilé hygieny tentokrát notně zředil čerstvý vzduch a lány vlhké půdy a láskyplně opečovávané levandule.

Sugar sklopí hlavu a dál ho tlačí kupředu. Její rty se mu vznášejí u šátkem zahalené lebky zhruba tam, kde musí mít ucho.

„No tak, no tak, plukovníku Leeku,“ napomene ho. „Nezapomínej, že si to tu máš užít.“

Avšak plukovník Leek si to neužívá, nebo aspoň chce, aby si to Sugar myslela. Jen jeho nezřízená touha po slíbené odměně – šesti šilincích a víc whisky za den, než mu paní Leeková povolí za měsíc – mu brání v tom, aby se hned vzbouřil. Rozhodně nemá ani v nejmenším zájem hrát roli dědečka.

„Potřebuju se vychcat.“

„Tak se vyčůrej do kalhot,“ sykne na něj Sugar líbezně. „Mysli si, že jseš doma.“

„No jo, ty máš srdce ze zlata.“ Obrátí hlavu a odkryje tak jedno krhavé zlovolné oko a polovinu bezzubých úst posetých stařeckými skvrnami. „St Giles už ti není dost dobrej, co, rajdo?“

„Pamatuj na šest šilinků a whisky – *dědečku*.“

A tak se vláčí dál a sluníčko na něj září... tam v hýčkaném srdci Rackhamova voňavkářského koncernu.

William Rackham kráčí stranou; jeho chování se nedá pranic vytknout a na sobě má své nejlepší a nejupjatější nedělní šaty, třebaže je středa. Moleskinové kalhoty ani holínky jeho otce nejsou nic pro něj; moderní parfumerie se řídí hlavou a v lati se drží perem. Všechno, co se děje na těchto polích, každé ohnutí podruhových zad či prořezání i té nejmenší větvičky, uvádějí do pohybu jeho myšlenky

a psané pokyny. Anebo tak se to aspoň pokusil vyložit svým návštěvníkům.

Je si pochopitelně vědom, že vztah mezi Sugar a staříkem je o poznání méně přátelský, než mu tvrdila, ale to jí odpustil. Naopak, kdyby ona a plukovník Leek měli mezi sebou nějaké důvěrnosti, možná by na něj trochu žárlil. Takhle je to lepší: starcovo mrmlání je tak chraplavé, že zdejší nádeníci nebudou rozumět tomu, co náhodou zaslechnou, a to, že ho Sugar tlačí, o jejich vztahu vypovídá víc než jakákoli příbuzenská vyznání.

„Co kdyby sis užíval sluníčka?“ napomene Sugar plukovníka ve chvíli, kdy všichni tři zdolávají mírný svah Včelího vršku.

Stařík zakašle a lehce tím protřeše hlen v hrudi.

„Sluníčko je na pytel,“ zasípá. „Kvůli němu se vojákům množí v ranách na nohou červi. A když zrovna není válka, tak kvůli němu vyšisují tapety.“

Sugar tlačí dál, valí tenhle mluvící Sisyfův kámen výš do stráně a vrhne po Williamovi konejšivý úsměv. *Vůbec si ho nevsímej*, říká její úsměv. *Ty i já víme, jak je tohle místo cenné – a jak je tenhle velký den v našich životech významný.*

„Přesně jak jsem si myslel: jestli je nechám, budou mě vysávat jako paraziti,“ zamumlá William. „Myslí si, že jim všechno spolknou.“

Sugar účastně nakloní hlavu a tím jej vybídne, aby svoje slova rozvedl.

„Přísahají, že ty starší keříky prostřihávají celé týdny,“ šklebí se. „Spíš od včerejšího odpoledne! Copak nevidíte, jak ježatě vypadají?“

Sugar se ohlédne. Jí připadají dělníci roztahanější, rozcuchanější a méně opečovávaní než levandule.

„Mně to všechno připadá báječné,“ řekne.

„Měli by sázet mnohem víc řízků,“ ujistí ji. „Právě touhle dobou bezpečně zakoření.“

„Echm-echm-echm!“ kašle plukovník.

„Vaše farma vypadá mnohem větší, než bych si kdy ve snu představovala,“ nasměruje Sugar rozhovor zpátky k lichoškám. „Jako by nikdy neměla skončit.“

„Ano, ale ona není celá moje,“ odpoví jí Rackham. Využije toho,

že jsou tak vysoko, a ukáže dolů, na dlouhou řadu obílených sloupků po celé délce jedné z cestiček. „*Tyhle* označují hranici další farmy. Levandule roste tím lépe, čím je jí víc. Včely nedávají přednost keříku jednoho člověka před druhým. Někaké pozemky tu vlastní půl tuctu voňavkářství; můj díl činí čtyřicet akrů.“

„Čtyřicet akrů!“ Sugar má jen velmi mlhavou představu, kolik to vlastně je, ale chápe, že je to ohromná plocha oproti řekněme Golden Square. Ba co víc, kdyby ohromným rýčem vykopali všechny ulice, v nichž kdy žila, z jejich znečištěných základů, mohli by je vyklopit do měkkého středu tohoto levandulového ráje a diskrétně zahrabat v jemné hnědé hlíně, aby už je nikdo neviděl.

A přece, jak jí William již několikrát připomněl, je tahle farma pouze jednou ze součástí jeho impéria. Jinde jsou ještě jiné farmy, z nichž každá je zasvěcená jedné květině; a v Atlantiku dokonce plují velrybářské čluny a loví pro Rackhamovo voňavkářství ambru a spermacet. Sugar se rozhlédne po ohromném jezeře levandule před sebou a poměří ho aromatickou kuličkou z okvětních plátků, jakou by vzala do jedné ruky. Takový luxus a v takové míře! Výtažek, který by si mohla koupit v drobné lahvičce za nemalou sumu, je tu u zdroje tak hojný, že ho bezpochyby humpolácky lijí do sudů, a co při tom vybryndají, zašlapou do hlíny – anebo si to aspoň tak představuje. Ta představa je stejně kouzelná a neslušná jako představa klenotníků, kteří se brodí po kotníky v drahokamech, drtí je podrážkami, házejí je lopatou do pytlů.

„Ale vážně, plukovníku,“ naléhá na starce pod sebou, napůl škádlivě, napůl vášnivě. „Tohle všechno je tak... *nádherné*. Cožpak aspoň nemůžeš uznat, že je to hezká změna oproti bytu paní Leekové?“

„*Jo?* Hezká *změna?*“ Starý pán se zuřivě zavrtí ve škvíkajícím sedadle a zapátrá ve své encyklopedické paměti na katastrofy po význačných faktech. „Granvillový sloučené sady shořely na uhel před dvěma a půl lety!“ prohlásí vítězoslavně. „Dvanáct mrtvých! Sirkárna ve švédském Göteborgu, sedmadvacátého minulého měsíce: čtyřiačtyřicet lidí uhořelo a k tomu devět smrtelně zraněných! Bavlíková plantáž ve Virginii loni o Vánocích lehla popelem i se všemi divochy!“ Odmlčí se, obrátí pohled k Williamu Rackhamovi a

poťouchle se usměje. „Z tohohle by ale byl pěkný táborák, co?“

„Když už na to přišla řeč, pane,“ odpoví William s nadutou blahosklonností, „z tohohle *skutečně* je každý rok nádherný táborák. Víte, moje pole jsou rozdělena podle věku rostlin, které na nich rostou. Některé již dosáhly stáří pěti let, jsou vyčerpané a na konci října budou spáleny. Mohu vás ujistit, že ten požár je tak velký, že pak celý Mitcham voní po levanduli.“

„Ale to je úžasné!“ vykřikne Sugar. „Jak ráda bych tu tou dobou byla!“

William se tu na kopečku rdí pýchou a bradu má vytrčenou ke svému impériu. Jaký zázrak dokázal – on, ještě nedávno slabošský flink žijící v nuzných poměrech, nyní pán této ohromné farmy s jejími zvláštními snědými pracanty, kteří se pohybují v levanduli jako hraboši. Patří mu i zvuky jejich píle, vůně miliónů květin, a navíc i obloha hned nad nimi, protože pokud to nevlastní *on*, tak kdo tedy? Jistě, všechno má patřit Bohu, kde se ale stanoví mez? Jen blázen by trval na tom, že Bůh vlastní i Paddingtonské nádraží nebo kupu kravinců – proč se tedy malicherně hádat o Williamovo vlastnictví této farmy a všeho nad ní a pod ní? William si vzpomene na verše Písma, které jeho otec rád citoval pochybujícím Henrymu: „Plod'te a množte se a naplňte zemi. *Podmaňte* ji (tohle slovo Rackham starší zdůrazňoval) a panujte nad mořskými rybami, nad nebeským ptactvem, nade vším živým, co se na zemi hýbe.“

William si tento výrok pamatuje tak živě, že si připadá, jako by se přenesl do svého sedmiletého tělíčka v den, kdy poprvé navštívil tuto farmu a táhl se za starším bratrem. Jejich otec, tehdy tmavovlasý a ohromný, si vybral levandulová pole jako onu část impéria, která by nejvíc mohla zaujmout kluka, jenž je jednou zdědí.

„A smí si tyhle paní a pánové vzít domů trochu levandule, kterou sklídí, otče?“ Přes propast let zcela zřetelně zaslechne Henryho dětinský hlas – ano, Henryho, protože William by nikdy, dokonce ani ve svých sedmi letech, nepoložil takhle pitomou otázku.

„Oni si domů nemusejí nosit žádnou,“ poučil Henry Calder Rackham svého prvorozeného shovívavě. „Načichnou jí totiž už při práci.“

„To je myslím moc příjemná odměna.“ (Ten Henry byl ale

odjakživa osel!)

Jejich otec se uchechl. „Jen pro tohle pracovat nebudou, chlapče. K tomu musí dostávat i mzdu.“ Nevěřicný výraz na Henryho tváři měl starého pána varovat, že si za dědice vybral nesprávného syna. Ale to je jedno, to je jedno... Čas pozvedne všechny, kdo jsou toho hodni.

„Grrrr!“

Bez ohledu na ukrutné nářky plukovníka Leeka si William ještě jednou prohlédne svá pole, než se pustí dolů z Včelího vršku. Všechno je přesně takové, jako když byl kluk – ačkoli tihle dělníci nemohou být titíž, co se dřeli na statku Henryho Caldera Rackhama před jednadvaceti lety, neboť tak jako oslabené pětileté rostliny jsou i muži a ženy vytrháni z kořenů a zničeni, když se vyčerpají.

Kolem Williama a jeho hostů projde podsaditá vrásčitá dívka s pytlem větviček a neradostně podlézavě na ně pokývne.

„Vykládal jste nám o pětiletých rostlinách, pane Rackhame,“ ozve se hlas Sugar.

„Ano,“ odpoví William hlasitě, když se za dívkou vydá další člověk s pytlem. „*Některá* voňavkářství sklízejí i šest let starou levanduli. To Rackhamovo nikoli.“

„A kdy po vysazení se už dá levandule sklízet, pane?“

„V druhém roce života rostlin – i když nejlepší jsou až ve třetím roce.“

„A kolik se vyrobí levandulové vody, pane?“

„Hm, tak několik tisíc galonů.“

„Není to ohromující pomýšlení, dědečku?“ zeptá se Sugar starého pána.

„Cože? Dědečku? Ty ani nevíš, kdo je tvůj děda!“

Sugar natáhne krk a potvrdí si, že dělníci s pytli jsou z doslechu. „Všichni kvůli tobě budeme mít potíže,“ vyplísí plukovníka Leeka prudkým šepotem a varovně trhne rukojetí jeho křesla. „To už bych měla menší starosti se žebrákem z ulice.“

Stařec vycení zuby a setře se ze své ohavné hlavy fáče. „A co?!“ šklebí se. „Takhle končí úskoky. Šarády! Nóbl šaty! Cha! Vyprávěl jsem vám někdy o nadporučíkovi Carpovi, který s námi sloužil v poslední velké válce?“ (Tím nemyslí válku proti Ašantům, ba ani

indické povstání, ale krymskou válku.) „To vám byl úskok! Carp se oblékl do dámských šatů a do čepce a pokusil se dostat za nepřátelské linie – jenže vítr mu zvedl plášť nad hlavu a on tam najednou pajdal a puška se mu klátila mezi nohama. V životě jsem neviděl člověka, kterého by střelili tolikrát. Ha! Ha! Ha! Úskok!“

Po tomhle výlevu se v okolních polích vynoří několik hlav.

„Nanejvýš zábavná anekdota, pane,“ ozve se William studeně.

„Nevšímejte si ho, Williame,“ řekne Sugar. „Brzy usne. On odpoledne vždycky spí.“

Plukovník Leek rozhořčeně trhne prošedivělou bradou. „To bylo před lety, rajdo, když mi nebylo dobře! Teď už je mi líp!“

Sugar se skloní až k němu, jedna ruka v tenkých rukavicích se mu zaryje do pravého ramene, ta druhá mu něžně pohladí to druhé.

„Whisssky,“ zazpívá mu do ucha. „Whissssssky.“

O pár minut později, když plukovník Leek bezvládně leží v křesle a chrápe, William Rackham a Sugar stanou ve stínu dubu a zdálky se dívají, jak lidé na poli pracují. Sugar přímo září, a to nejen z nezvyklé námahy při tlačení vozíku; je hluboce šťastná. Celý svůj život se pokládala za městskou bytost a měla za to, že venkov (který si představovala jen podle jednobarevných rytin a romantické poezie) jí nemá co nabídnout. Tuto představu nyní s radostnou vervou odhazuje. Musí si zařídit, aby to nebylo naposledy, kdy kráčí pod touhle velkolepou modrou oblohou a po této měkké zelenající se půdě. Je tu vzduch, který míní dýchat mnohem častěji.

„Ach, Williame,“ vzdychne, „vezmeš mě sem znovu, na ten velký táborák?“

„Ano, ovšemže vezmu,“ odpoví, protože umí poznat blaho a ví, že tentokrát se o něj zasloužil on.

„Slibuješ?“

„Ano, máš moje slovo.“

Spokojená Sugar se obrátí k severovýchodu: předaleko od nich přší a klene se duha. William na Sugar hledí zezadu a rukou si cloní oči proti slunci. Dlouhé sukně jeho milenky ve vánku jemně šustí, a když zvedne ruku a zacloní si tvář, lopatky jí vystupují z přiléhavé látky šatů. Okamžitě se mu vybaví ten pocit, když držel její ňadra v dlaních, její ostré boky, po nichž mu na jeho měkkém břiše zůstávaly

modřiny, vzrušující dotyk jejích drsných, popraskaných rukou na jeho ptáku. Vzpomněl si na bujnost jejích vlasů, když je nahá, tygří vzor na její kůži jako náčrtek pro jeho prsty, který mu ukazuje, kde má držet její pas či zadek, když do ní vklouzává. Touží po jejím objetí; co by dal za to, kdyby mohl mít svoje levandulové pole na půl hodiny prázdné a mohl si se Sugar lehnout na jeho travnatý okraj. Proč za ní nejezdil každý večer, co ho zdržovalo? Který muž hodný toho jména by se netěšil z toho nádherného těla tak často, jak je to jen možné? Ano, v budoucnosti ji bude navštěvovat, *musí* ji navštěvovat častěji – ale ne dnes; dnes toho má ještě hodně.

Sugar se otočí a v očích má slzy.

Zpáteční cesta do Londýna v najatém kočáru se čtyřspřežím je pekelně dlouhá a déšť, který byl tak daleko, když Sugar stála na Rackhamových polích, jim vyšel vstříc na půl cesty a teď jim bubnuje na střechu. Kočár jede ve špatném počasí pomaleji a cestou záhadně staví ve vesnicích a na samotách, kde kočí sesedne a vždycky na dvě, pět či deset minut zmizí. Po návratu si hraje s uzdami, vyčesává koním z hřívky vodu, kontroluje, zda je staříkův vozíček pořád bezpečně uchycený a chráněný pod nepromokavou plachtou na střeše, načež provede cosi s podvozkem, co rozhoupe celou kabinu. Spěch není jeho krédo.

V kabině se Sugar klepe a zatíná zuby, aby jí nedrkotaly. Pořád má na sobě levandulové šaty a nic víc, ani šálu ne. Věděla, že bude plukovníka Leeka celý den tlačit, a přitom chtěla Williama okouzlit, takže se obešla bez dalších vrstev oblečení; teď tím trpí. Ovšem ani ji nenapadne přitulit se kvůli teplu ke starci; ten ořesně smrdí, a protože se nemůže chytit opěrek vozíčku, snadno by se jí mohl překotit do klína.

„Zhroucení mostu za lijáku, Hawick, 1867,“ zavrčí do studeného, temného prostoru mezi nimi. „Tři mrtví a dobytek k tomu.“

Sugar si přitiskne ruce křížem ke hrudi a vyhlédne z blátem ohozeného a opršelého okna. Venkovská krajina, která vypadala tak barevně a zázračně, když Sugar kráčela Williamovi po boku na levandulové farmě, se zbarvila do šeda a působí sešle, asi jako sto čtverečních mil zpustlého Hyde Parku, bez jakýchkoli světel či

veselých chodců. Kočár se pomalu drncá kupředu, ke ztracené metropoli.

„Krrrk,“ odříhne si plukovník Leek. Pronikavý pach whisky a zkvašených žaludečních šťáv se rozptýlí v hořkém vzduchu.

Vlak je možná milosrdně rychlý, nemluvě o tom (byť o tom William mluvil), že je mnohem levnější, ale s nezuživým staříkem by na různých zastávkách po cestě byla spousta starostí a stejně by potřeboval, aby ho kočár odvezl do Charing Crossu a pak zase vyzvedl v Mitchamu, takže najmout si drožku na celou cestu vypadalo mnohem rozumněji. Vypadalo.

„Dávám tomu šest měsíců,“ utrousí plukovník Leek, „a pak tě vykopne.“

„Tebe se na názor nikdo neptal,“ odsekne Sugar. (Ten starý prohnaný darebák: vystřelil šíp přímo do srdce její úzkosti. William Rackham by tu teď měl sedět vedle ní a krátit jí hodiny cesty živou konverzací, držet ji za ruce, aby jí nebylo tak zima: proč, ach proč nejel s ní?)

Plukovník si odchrchlá, aby ulevil zanesené průdušnici, a začne ze sebe sypat další fakta. „Fanny Greshamová – v roce 1834 milenka loďářského magnáta Ansteyho, sídlem v Mayfairu; v roce 1835 odvržena, sídlem v Hollowayském vězení. Jane Hubbleová, známá jako Nataša – v roce 1852 milenka lorda Finbara, sídlem v Admiralty House; v roce 1853 mrtvola, sídlem v ústí Temže...“

„Ušetři mě podrobností, plukovníku.“

„Nikdo není nikdy ničeho ušetřenej!“ vyštěkne. „K tomu jsem došel za ta dlouhá léta, co chodím po téhle zemi.“

„Kdybys pořád ještě *chodil*, starochu, tak už bychom byli ve vlaku a touhle dobou zpátky v Londýně.“

Chvilku trvá, než mu ta urážka dojde.

„Vychutnávej si krajinu, rajdo,“ ušklíbne a šerednou hlavou kývne k okýnku, po němž ubíhají kapky deště. „Je to hezká změna, ne? *Nád-her-ná.*“

Sugar se od něj odvrátí a obejmě se ještě pevněji. Williamovi na ní záleží, ano, záleží. Dokonce řekl, že ji miluje – jistě, řekl to opilý, ale úplně namol nebyl. A dovolil jí, aby s ním jela na jeho farmu, i když po vystřízlivění mohl klidně prohlásit celou záležitost za

uzavřenou. *A navíc* jí slíbil, že sem může přijet znovu, na konci října, což je za... bezmála sedm měsíců.

Snaží se čerpat naději z čirého počtu Rackhamových zaměstnanců. William je smířený s tím, že z jeho osobního jmění každý týden odplyne nemalá částka; ne že by náklady na udržování Sugar byly izolovanou a nápadnou položkou odčerpávající jeho zdroje. Nesmí si říkat, že žije na jeho účet, naopak se musí pokládat za součást velkolepé tapiserie zisku a výdajů, která se vytváří již po celé generace. Teď už jen potřebuje zasáhnout do té tapiserie vlastními stehy, vetkat se do ní jako neoddelitelná postavička. Již teď dosáhla úžasného pokroku: jen si pomyslete: před měsícem byla obyčejná prostitutka! Za půl roku, kdo ví...

„Je to žvanil,“ zavrčí plukovník Leek zpoza mulče šátků, „a zbabělec. Hnusák.“

„Kdo?“ opáčí Sugar podrážděně. Co by za to dala, kdyby byla tak pohodlně nabalená jako on, ovšem bez přidáných přísad.

„Ten tvůj voňavkář.“

„Není horší než většina ostatních,“ odsekne. „Laskavější než ty.“

„Houby,“ zakdáká starý mořský vlk. „Ten miluje leda pomyslení na svou vlastní tlustou maličkost na vrcholu žebříku. Copak nevidíš, že by zabíjel, jen aby se vydrápal nahoru? Hodil by tě do louže, aby si nezničil boty.“

„Nevíš o něm vůbec nic,“ vypění. „Co by někdo jako ty mohl chápat z jeho světa?“

Navztekaný plukovník se vztyčí tak prudce, až se Sugar začne bát, že hlavou narazí do stropu dvousedadlového kočáru. „Nebyl jsem vždycky starej vyhazovač, ty malá postelová kryso,“ sípá. „Žil jsem víc životů, než by tě kdy napadlo!“

„No dobře, omlouvám se,“ pospíší si Sugar. „Na, napij se ještě.“ A nabídne mu lahev whisky.

„Už jsem měl dost,“ zastěná a usadí se zase do svého pleteného mulče.

Sugar se zadívá na lahev, jejíž obsah se chvěje a pableskuje v otřásajícím se pološeru. „Vždyť jsi skoro nic neupil.“

„Však ono stačí málo,“ zamumlá stařec, který teď po tom výbuchu působí utlumeně. „Sama se napij, aspoň se přestaneš

klepat.“

Sugar si připomene jeho metodu cucání whisky přímo z hrdla lahve: jeho bezzubá ústa se přisají k hladkému skleněnému cecku. „Ne, díky.“

„Já to nahoře utřel.“

„Ble,“ otřese se Sugar bezmocně.

„No jasně, rajdo,“ vysměje se jí. „Ještě abys vocučávala něco špinavýho!“

Sugar unikne ostré zlostné zaúpění, takřka totožné s tím, jímž markýruje extázi, a zase si pevně přitiskne ruce na poprsí. Se rty sevřenými, aby nebylo slyšet drkotání zubů, napočítá do dvaceti; pak, pořád našťvaná, v duchu vyjmenuje jednotlivé měsíce v roce. S Williamem Rackhamem se seznámila v listopadu; teď v dubnu je jeho milenka, má vlastní pokoje a dost peněz, aby si nakoupila, co se jí zamane. Duben, květen, červen... Proč tu není s ní, proč není v tomhle dostavníku? Netouží si koupit nic krom toho, aby po ní trvale toužil...

Plukovník Leek začne hlasitě chrápat; je to nechutné ztělesnění všech zvuků a pachů St Giles. Tam už se nikdy nesmí vrátit, nikdy. Ale co když se Rackhamovi omrzí? Stavil se za ní před pár dny (když ji předchází tři dny nechal samotnou) a jejich sblížení bylo tak chvatné, že se jí ani neobtěžoval svléct. („Za hodinu mám být u advokáta,“ vysvětlil jí. „Říkalas mi, že ten Grinling na tebe působí úskočně, a přísámboh že jsi měla pravdu.“) A co ta schůzka předtím? Jakou to měl zvláštní náladu! Jak se jí ptal, jestli se jí líbí ozdoby, které pro ni vybral, a když ji ponoukl k přiznání, že nijak zvlášť nestojí o labuť na krbové římse, žoviálně jí zlomil porcelánový krk. Smála se s ním, ale na co si to sakra hrál? Skýtal jí větší prostor k upřímnosti – anebo jí dával najevo, že je muž, který bez výčitek srazí vaz všemu, co dosloužilo?

Její pokoje v Marylebone, k nimž je tenhle kočár tak mučivě pomalu převáží, *by měly* v jejím očekávání zářit jako útočiště s hořícím krbem, ale takhle si je nepředstavuje. Jsou to mrtvé pokoje, které čekají na to, až jim vdechne život jiskřivá konverzace, žár soulože. Když je tam sama, lelkuje v tichu, znovu a znovu si myje vlasy, nutí se studovat z knih, které nejsou ani za mák dráždivé,

připadá jí, že z ní pod plynovým světlem vyzařuje aureola neklidu. Může říct nahlas a tak hlasitě, jak se jí zamane, „Tohle je *moje*,“ ale neuslyší žádnou odpověď.

Konečně jí dovezli bedny s jejím majetkem, ona toho však již většinu vyhodila – knihy, které si už nikdy znovu nepřečte, pamflety s okrajovými názory, které by William vztekle odsoudil, kdyby na ně náhodou narazil. Jaký má smysl nechávat si tyhle věci uložené v kredencích a skříních, kde přitahují rybenky (fuj!), když by jí klidně jednou mohly vybuchnout do tváře jako střelný prach? Už tak se dost bojí, že William objeví její román. Kdykoli Sugar odejde z domu, je nervózní, že William přijde a prohledá tu každý kout a zásuvku. Jen když už skoro padá hlady, vyběhne na ulici. V hotelích a restauracích, kam se chodí najíst, ji číšníci obsluhují beze slova, jako kdyby vyčkávali, kdy už jim zmizí z očí.

Kéž by si jen dokázala vzpomenout, kolik přesně skleniček brandy v sobě William měl, když jí řekl, že ji miluje!

„Arghl-grnu,“ sténá plukovník Leek a zmítá se ve snu o dávné minulosti. „Tak ven s tím, člověče!... Jak to vypadá s mejma nohama? Budu kulhat, jo?... potřebovat špacírku, že jo? Arghl... Mluvte, k čertu s váma... Unff... Unff... Mluvte...“

Ráno už po dešti není ani stopy a vyzvánějí kostelní zvony. Henry Rackham leží napůl odkopaný ve sluncem zalitých zmuchlaných peřinách, koupe se v krémově žluté záři proudící oknem a probírá se z hanbatých nočních můr. Bůh přesto stvořil dokonalý nový den; božský imperativ obnovy je odolný vůči veškerému zlu, k němuž došlo v hodinách temnoty. Bůh nikdy nepoklesne na mysl, bez ohledu na sprostotu lidstva...

Henry se vymaní z peřin provlhlých stejnou látkou, která znečišťuje jeho noční košili. Svlékne se donaha; jako vždy ho šokuje, jak se takto obnaží zvířecost těla, neboť on je výjimečně chlupatý a chlupy na jeho těle jsou tmavší a zkroucenější než jeho měkká blondřatá čupřina. Henry ví, že za růstem všech těchto hrubých chlupů stojí jeho sexuální bezuzdnost. Adamovi a Evě nerostl v ráji ani chloupek a stejně vypadají ideální těla v antice a takové akty, jaké jsou v moderním umění přípustné. Kdyby se někdy ocitl na

setkání neoblečených mužů, jeho opičí podoba by ho usvědčila z pravidelné onanie, vydělila by ho jako rodící se zvíře. V Darwinově kaciřství je zrnko pravdy, neboť ačkoli se lidstvo nevyvinulo ze zvířat, každý člověk má potenciál poklesnout na úroveň divocha.

Zatímco se Henry šourá do koupelny, kostelní zvony odbíjejí. Že by ohlašovaly pohřeb? Takhle brzy ráno to rozhodně svatba nebude. Jednoho dne budou vyzvánět umíráček za něj... Bude tou dobou konečně připravený?

Omyje se dočista hadříkem namočeným ve studené vodě: takovéhle tělo si nezaslouží hýčkat. Jeho chlupy za ta léta zhoustly natolik, že po navlhčení leží přilepené na břicho a stehnech jako nějaké gotické reliéfy. Nechutný a zbytnělý penis mu visí jako hlava ještěra a varlata se podrážděně kroutí, když je omývá; nic by se nemohlo méně podobat kompaktním genitáliím antických soch, hladkým jako mušle.

Bodley a Ashwell ho ujistili, že i vilné ženy bývají chlupaté – takže možná právě vinou kamarádů ze školy jeho sny zaplňují zarostlé nymfy. Může ale Bodleymu a Ashwellovi vyčítat i to, že se paní Foxová v jeho snových představách chová jako sukubus, se smíchem se zmocní jeho falu a navede si ho mezi nohy, kde proklouzne hřejivým vlhkým kožíškem...

Kéž bych mohl dospět! naříká, když se i teď jeho genitálie vzrušeně pohnou. Jaký muž mého věku se pořád chová jako pubertální chlapec? Kdy, ach kdy, bude i pro mě platit První list Korintským, verš 13,11? Přátelé mi radí, abych se neprodleně stal knězem, abych nezačal „příliš star“: Propána, kdyby jen měli tušení! Jsem malý kluk uvězněný uvnitř obludné, zkažené slupky...

Napůl oblečený Henry, nahý jen od pasu nahoru, ztěžka dosedne do křesla před krbem. Je unavený ještě předtím, než den vůbec začal. Touží po tom, aby mu někdo přinesl šálek čaje a horkou snídani, ale... ne, nemůže zaměstnat služku. Snadno by si ji mohl dovolit – jeho otec je štědrější, než se povídá –, ale ne, služebná nepřichází v úvahu. Už jen to pomýšlení: žena z masa a kostí v tomto domě, která spí pod stejnou střechou, svléká se před spaním, koupe se nahá ve vaně...! Jako by už jeho situace nebyla sama o sobě zlá.

„Služky jsou pro každého dospívajícího chlapce pravým

požehnáním,“ řekl mu Bodley při jednom z těch setkání, jejichž jediným účelem bylo zahnat mladistvého Henryho na útěk za smíchu jeho vrstevníků. „Zvláště když pocházejí přímo z venkova. Vyvrálé na sluníčku, čisté a čerstvé.“

Teď přiřápká Henryho kočička, pokouší se s ním nejrůznějšími exotickými způsoby domluvit a při tom mu hlavou vráží do lýtek. Nic pro ni nemá, protože poslední maso se zkazilo.

„Nemůžeš počkat?“ zamumlá, ale to nevinné zvíře se na něj podívá jako na slabomyslného.

Jeho vlastní žaludek hlasitě zakručí. Třeba by ho velmi *stará* služka nevystavila pokušení. Ale jak stará by musela být? Padesátiletá? Je možné, že by řezníkově ženě – té, co pro Henryho kočičku odkládá nejlepší odřezky masa a vždycky se na něj usměje – bylo padesát? A přece ho již několikrát napadlo, jak asi vypadá nahá. Takže sedmdesát?

Zadívá se dolů na oheň, na velké nohy, které v až moc horlivě zaštopovaných ponožkách vypadají jako hlízy obalené hlinou. Pohlédne na své holé paže složené křížem na hrudníku. Takto zarámované bradavky ho nijak eroticky nezajímají – a přece ho představa stejné masité bulky na ženském hrudníku dokáže dohnat k samohaně. Kdyby jeho vlastní prsa ztěžkla mlékem, zhnuseně by se odvrátil – ale když si tytéž kožovité vaky představí na ženě, najednou jsou fantasticky přitažlivé. A co ty obrazy na výstavách Královské akademie – Magdaleny a antické hrdinky a umučené světice –, je mu jedno, co jsou vlastně zač, dokud jejich nahé tělo zůstane na odiv! Jak na ně zírá, ostatní návštěvníci galerie ho musí pokládat za znalce – anebo jim je naprosto jasné, že pošilhává po těch nadrech s růžovoučkými bradavkami a běloskvoucích stehnech. A přece, na co to vlastně *doopravdy* zírá? Na vrstvu růžové barvy! Na vrstvu vyschlého nalakovaného oleje – a on před tím celé minuty stojí a v duchu si přeje, aby dotyčně sklouzla lehounká stříbřitá drapérie z nohou, ze všeho nejradši by ji popadl a strhl, čímž by odhalil... co vlastně? Plátěný trojúhelník? Pro trojúhelník neživého plátna je ochoten dát všanc svou nesmrtelnou duši! Všechna takzvaná mysteria křesťanské víry, záhady přesahující lidský rozum, nejsou zas tak nepochopitelné, když se do toho člověk opře, ale *tohle*...!

Henryho kočka se nenechá odbýt a začne plačtivě mňoukat, protože již dávno zjistila, že tohle je nejlepší způsob, jak ho probrat ze starostí, které se netýkají kočičího světa. A do patnácti minut se jí povede Henryho vyštvat z domu: zcela oblečený, učesaný a oholený vyrazí shánět maso.

Po návratu si připadá víc jako svůj pán. Energické tempo procházky a čerstvý vzduch mu prospěly; šaty se mu ohřály na těle a staly se jeho součástí, zdobnou druhou kůží, nikoli špatně padnoucím přestrojením. Ulice a budovy Notting Hillu byly povědomé a neměnné a připomínaly mu, že skutečný svět se jen málo podobá chameleonsky proměnlivým dějištím jeho snů. Osvěžující náraz jeho chodidla na kámen: to je pravda, nikoli jeho nehmotné přeludy. Nejvíc ho ale povzbudilo to, že viděl řezníkovu ženu a díkybohu po ní nezačal bažit. Ona se na něj usmála, podala mu odřezky pro kočku a volský jazyk pro něj a on si nepředstavoval, jak se před ním chlípně obnaží a odhalí tak své božské tělo. Byla to řezníkova žena: nic míň, nic víc.

„Tumáš, kočičko,“ řekne a hodí zvířeti snídani na podlahu kuchyně. „A teď mě nech přemýšlet.“

Henry se zahloubá při přípravě omelety. Tu dělá takřka po paměti, jen jedinkrát letmo nahlédne do staříckého vydání *Nového způsobu domácího vaření* od Marie Rundellové (dostal ho od paní Foxové, na předsádce bylo vybledlým školáckým krasopisem opatřeno jménem *Emmelína Curlewová* a nad tím tmavým indigovým inkoustem bylo připsáno o něco ošklivějším a jistějším písmem: *Mému drahému příteli Henrymu Rackhamovi, o Vánocích 1874, věnuje...*). Syčící loužičku míchaných vajec posype patřičnými bylinkami, než mu příliš ztuhne, pak se ovšem tak zabere do kudrlinkového podpisu mladšího já paní Foxové, že lehce připálí spodek omelety, než ji stačí přeložit. Ale pořád je naprosto uspokojivá. Londýnští chudí by byli vděční za mnohem horší.

„Ono je to docela jednoduché, kočičko,“ vysvětluje při jídle svému vykulenému spomocníčkovi. „Z manželství muže a ženy vzhází potomstvo. Je tomu tak již po tisíce let. Dá se to přirovnat k růstu bylin a květin po dešti. Je to nutný, Bohem daný proces; nemá to nic společného s horečnatým vzrušením, návaly chtíče a

lascivními sny.“

Henryho kočka k němu nepřesvědčeně vzhledne.

„Člověk s posláním by neměl rozmnožování lidstva věnovat víc než letmou myšlenku.“ Nabere si vidličkou kousek vaječného plátku a začne žvýkat. „Každopádně,“ dodá, když mu sousto sklouzne do hrdla, „žena, kterou bych si možná rád vzal, nijak netouží po novém manželství.“

Henryho kočka nakloní hlavu. „Mňau?“

S povzdechem jí k chlupatým pacičkám hodí kus omelety.

„Hej! Velebníčku!“

Ač ta slova kdosi zařval, byla sotva slyšet, protože je vsály a spolply temné otvory ulice – zející okna, zchátralé průchody, rozbité poklapy a bezedné jámy. Prošedivělý muž neurčitěho věku, který už nějaký čas sledoval krácejícího Henryho, vychází ze začouzené podzemní schodišťové šachty jako Lazar z hrobu. Špinavýma zkroucenýma rukama svírá provaz, který tu visí namísto chybějícího zábradlí; jeho krhavé oči s vlčím obočím se mhouří podezřením. „Hledáte někoho?“

„Možná vás, pane,“ odpoví Henry a sebere veškerou odvalu, protože bližící se muž je svalovec a na sobě má už jen košili, takže případné rvačce nic moc nebrání. „Ale proč mi říkáte velebníčku?“

„Páč tak vypadáte.“ Šedovlasý muž srovná krok s Henrym, ruce na bocích zablácených kalhot. Ve tmě schodišťové šachty za ním frustrovaně mručí pes, packami škrábe po kameni a ztrouchnivělém dřevu, ale po závratně příkrých schodech se na povrch dostat nedokáže.

„No tak... nejsem kněz,“ řekne Henry s lítostí. „Promiňte mi mou smělost, pane, ale vy vypadáte jako člověk, který si toho hodně vytrpěl. Ba jako člověk, který trpí do dnešního dne. Nemohl byste mi vyprávět svůj příběh, kdyby vás to tedy příliš neobtěžovalo?“

Muž ještě víc přivře oči, čímž radikálně přeskupí brvy na obočí. Mohutnou zmozolnatělou rukou si učísne vlasy, které mu páchnoucí vítr fouká přes čelo.

„A nejste nákej škrabák, že ne?“ zjišťuje si.

Henry si to slovo v duchu opakuje, protože se s ním setkal vůbec

poprvé.

„Cože prosím?“ musí se zeptat.

„Škrabák,“ opakuje ten člověk. „Chlápek, co píše knihy o chudejch lidech, co si pak chudý lidi ani nemůžou přečíst.“

„Ne, ne, nic takového,“ ujistí ho Henry spěšně, čímž si podle všeho polepší, neboť ten člověk poodstoupí. „Já jsem... jsem člověk, který toho o chudých ví příliš málo, tak jako my všichni, kdo nejsme sami chudí. Třeba byste mě mohl naučit, co bych podle vás měl vědět.“

Muž se zazubí, nakloní hlavu na stranu a poškrábe se na bradě.

„Dáte mi prachy?“ otáže se.

Henry nasadí odhodlaný výraz. Ví, že pokud se chce někdy stát duchovním, musí v téhle záležitosti zaujmout pevný postoj, protože tuhle otázku ještě bezpochyby dostane mnohokrát.

„Ne, dokud se toho o vaší životní situaci nedozvím víc.“

Prošedivělý muž zakloní hlavu a rozesměje se.

„No panečku!“ prohlásí. „Tady máte ouděl chud'asů v kostce. Lidi jako vy dostávají škváru, i kdyby byli líný jak vši a hříšný jak čert, a lidi jako *my* si musí žehlit starý kalhoty, přes rozbitý vokna věšet závěsy a zpívat chvalozpěvy, zatímco vám leštíme botky, než nám dáte penny!“ Znovu se zasměje a otevře při tom pusou tak doširoka, že Henry uvnitř zahlédne zčernalé stoličky.

„Ale,“ ohradí se Henry, „copak nemáte žádnou práci?“

V tu chvíli chlap zvažní a znovu přimhouří oči.

„Možná mám,“ pokrčí rameny. „A co vy?“

Tuhle námitku Henry očekával a nechce se jen tak snadno nechat zahanbit. „Vy si o mně myslíte, že jsem v životě nesáhl na tvrdou práci,“ řekne, „a máte pravdu. Jenže s tím, do jaké třídy jsem se narodil, nemůžu dělat nic víc než vy. Nemohli bychom přesto spolu mluvit jako člověk s člověkem?“

Po takové odpovědi se ten druhý začne zase škrabat po bradě, dokud mu úplně nezčervená.

„Vy jste nákej divnej pavouk, že jo?“ zamumlá.

„To možná jsem,“ přikývne Henry a usměje se vůbec poprvé od té doby, co otevřel ústa. „A teď, řeknete mi, co bych podle vás měl vědět?“

Tak začne Henryho zasvěcení, kdy přijde o své náboženské panictví. Takto skutečně začne naplňovat své poslání.

Ti dva tam ve špíně St Giles stojí víc než hodinu, kolem nich k slunci stoupá slabé miasma a ze škarp vzlíná smrad, jako když se začíná vařit polévka. Čas od času kolem projdou další muži, ženy a psi; několik z nich se pokusí zapojit do rozhovoru, ale prošedivělý muž je stroze odbude.

„Teď už jsem se pořádně rozjel,“ svěří se Henrymu pod vousy a pak na okounějíci „všetečky“ znovu zařve, ať si počkají, až na ně „tady s farářem“ taky „sakra dojde řada“.

„Ale já nejsem farář,“ ohradí se Henry, kdykoli je vypoklonkovan dalším čumil.

„Poslouchejte, teďka už jsem se pomalu dostal k podstatě,“ zavrčí prošedivělý muž a pokračuje v kázání. Má toho na srdci spoustu o celé řadě témat, ale Henry ví, že důležité nejsou konkrétní detaily, ale základní principy. Většinu z toho, co mu ten člověk vykládá, lze najít shrnuté v knihách a brožurách, ovšem řešení, která ve světle lampy v Henryho pracovně vypadají zřejmá, tu nějak neplatí. Člověka jako Henry, pro nějž je ctnost vznešený ideál, šokuje zjištění, že pro lidi jako tenhle nebožák je ctnost bezcenná, zatímco neřest vypadá nejen přitažlivě, ale je pro přežití nepostradatelná. Pokud někdo myslí boj o duše těchto lidí vážně, zjevně příliš nepokročí, dokud tohle nepochopí, a Henry je rád, že si vzal ponaučení tak záhy.

„Nemluvíme spolu naposledy,“ slíbí Henry, když tomu člověku konečně dojdou témata. „Jsem vám zavázán za všechno, co jste mi řekl. Děkuji vám, pane.“ Pokývne mu kloboukem, poodstoupí a opustí svého zmateného informátora.

Cestou po Church Lane Henry zahlédne čtveřici malých kluků, kteří se spiklenecky krčí u postranního vchodu nálevny. Povzbuzen svým úspěchem u prošedivělého muže je zvesela pozdraví: „Ahoj kluci! Co to děláte?“, ale jejich reakce ho zklame: zmizí jako krysy.

Pak spatří na první pohled úctyhodnou ženu v cihlově červených šatech, která zahýbá do Church Lane z lepší přilehlé čtvrtě. Pozorně, s očima upřenými k zemi, manévruje po dláždění. Opatrně našlapuje, vyhýbá se psím lejnům, ale když zahlédne Henryho, zvedne lem

sukní výš, než kdy viděl lem zvednutý – neodhaluje jen prsty u nohou, ale i celý zapnutý svršek boty a letmo lze zahlédnout také zřasenou látku na lýtku. Usměje se na něj, jako by chtěla říct: „Co má taky jeden dělat v ulici plné fekálií?“

Henryho nejdřív napadne, že by kolem ní měl projít co nejrychleji, ale pak si připomene, že pokud má kdy naplnit svůj osud, nesmí ignorovat takovéhle příležitosti. Zhluboka se nadechne, narovná ramena a vykročí k ní.

Jen co ji pozdraví, zasypou Williama Rackhama polibky.

„Hohó!“ směje se, když mu Sugar vlhkými rty prudce a nevázaně celuje uši, tváře, oči i hrdlo. „Čím jsem si tohle zasloužil?“

„To přece moc dobře víš,“ odpoví a zapře se mu rukama do zad, aby se k němu přes všechny ty vrstvy textilu pořádně přitiskla. „S tebou se všechno změnilo.“

William ze sebe setřese ulstr a pověsí ho na robustní litinový věšák, který sem přivezli včera. „To myslíš *tohle*?“ poškádlí ji a šťouchne do jeho neohebné kostry, aby jí připomněl, jak chatrný byl jeho vyhozený předchůdce.

„Však víš, co myslím,“ opáčí a pozadu ustoupí do ložnice. Na sobě má zelené šaty, ty, které nosila, když se s ním seznámila (plíseň z nich svědomitě odstranila sirkami, vatou a Rackhamovým univerzálním rozpouštědlem). „Na den na tvé levandulové plantáži nikdy nezapomenu.“

„To já také ne,“ řekne a vydá se za ní. „Kdo by si nezapamatoval plukovníka Leeka?“

V rozpacích sebou trhne. „Moc se omlouvám, Williame: myslela jsem si, že se bude chovat slušně – přece jen mi to slíbil.“ Sedí na okraji postele s rukama v klíně, hlavou lehce skloněnou, aby jí bujná ofína padala přes oči. „Můžeš mi to odpustit? Zním tak málo mužů, v tom je ta potíž.“

William si sedne a přikryje jí ruku svou velkou dlaní.

„Na druhou stranu, není horší než někteří beznadějní opilci, se kterými se musím stýkat obchodně. Svět je plný odporných starých lumpů.“

„Když jsem byla malá,“ uvažuje Sugar lítostivě, „byl skoro jako

můj dědeček.“ Přišla správná chvíle na to, aby si získala jeho účast? Střelí po něm pohledem, zda její šíp hodně minul cíl, ale v jeho tváři se zračí soucit a zdvojnásobený tlak jeho dlaně na její ruku svědčí o tom, že se dotkla jeho srdce.

„Tvoje dětství,“ řekne, „muselo být peklo na zemi.“

Přikývne, a aniž by se do toho musela nutit, z očí se jí začnou kutálet skutečné slzy. Ale co když William patří k těm mužům, kteří nedokážou vystát plačící ženy? Co to zase vyvádí? Něco v její hrudi, kde se taková rozhodnutí tvoří, se pokazilo; rozbil se ventil sebeovládání a Sugar cítí, jak se veze na vlně neředěného citu.

„St Giles má hroznou pověst,“ nadhodí William.

„Bývalo to mnohem horší,“ odpoví, „než tu čtvrt' přepůlili New Oxford Street.“ Kdovíproč jí to přijde nesnesitelně vtipné a odfrkne si smíchy, až se jí udělá kapička na nose. Co to s ní je? Zhnusí se mu... ale ne, podává jí svůj kapesník, má se vysmrkat do toho čtverce bílého hedvábí s monogramem, z něhož by poskočilo srdce každému zloději.

„Máš... nějaké sestry?“ zeptá se William neohrabaně. „Nebo bratry?“

Zavrtí hlavou, zanoří tvář do měkké látky a zase se sebere. „Jedináček,“ odpoví. Doufá, že slzy zcela neodplavily sotva patrný hnědý pigment, jímž zdůrazňuje své světle oranžové řasy. „A ty?“

„Já?“

„Máš ty nějaké sestry?“

„Žádné,“ odpoví se zjevnou lítostí. „Otec se oženil pozdě a manželku záhy ztratil.“

„Ztratil?“

„Odvrtl ji, když mu udělala ostudu.“

Sugar se zase ovládne a odolá nutkání vyzvídat; usoudí, že se jí dostane odpovědí na větší množství otázek, když nebude sondovat tak troufale.

„To je moc smutné,“ řekne. „A tvoje žena Agnes: má ona velkou rodinu?“

„Ne,“ zavrtí hlavou William, „dokonce menší, než je ta moje. Otec jí umřel, když byla ještě mladá dívka, a matka, když dostudovala. Její otčím je lord: žije v zahraničí, hodně cestuje, oženil

se s dámou, s níž jsem se nikdy nesetkal. Co se sourozenců týče, Agnes měla mít tři nebo čtyři sestry, ale všechny zemřely při porodu. Ona sama přežila jen tak tak.“

„Třeba proto je jí tak zle, ne?“

Williamovi se zatmí v očích bolestí a znovu v duchu uslyší, jak na něj Agnes hlasem chraptavým šílenou nenávisť křičí: Je mi z tebe *zle!* „Možná,“ povzdychne si.

Sugar ho hladí po ruce, protáhne prsty do jeho rukávu, tlačí svou drsnou kůži na jeho zápěstí pohybem, o kterém ví, že ho vzruší – pokud ho vůbec něco vzruší.

„Mám ale jednoho bratra,“ dodá rázně.

„Bratra? Vážně?“ ptá se, jako by William musel být hrozně chytrý a vynalézavý, že si něco takového pořídil. „A jaký je to člověk?“

William padne zády zpátky na postel a zadívá se do stropu. „Jaký je to člověk?“ opakuje, když mu Sugar položí hlavu na hrud'. „To je ovšem otázka za všechny peníze...“

„Brej den, pane,“ zavolá prostitutka, přátelsky, ale nenuceně, jako by ráda potěšila, ale ani odmítnutí by nebrala úkorně. „Nechcete pěknou holku – a vůbec ne drahou?“

Je hezká a v mnohem lepším stavu než ta pihovatá dívka, která mu před několika týdny právě v těchhle ulicích řekla, že může mít její ruku za šilink. A přece k Henryho velké úlevě na tuhle elegantní malou svůdnici nereaguje jinak než na její ošuntělejší předchůdkyni: cítí lítost. Touhy, které ho stravují při procházkách s paní Foxovou, mu nyní ani nepřijdou na mysl; chce jen udělat dobrý dojem a dozvědět se něco od téhle nešťastnice stejně jako od toho prošedivělého pána.

„Chtěl bych... si s vámi jen promluvit,“ ujistí ji. „Jsem gentleman.“

„Dobře, pane,“ přitaká žena. „Však já bych taky s chlapem, co nejní gentleman, vůbec nemluvila. Ale poděme si popovídat v mém domě. Buďte od tý lásky a poděte se mnou, pane, nejní to moc daleko.“ Nemluví nijak vybraně, ale nemá cockneyský přízvuk: nejspíš je to padlá služka z venkova, nebo nějaká jiná oběť venkovských poměrů.

„Ne, zůstaňte tady,“ zarazí ji. „Myslel jsem svá slova vážně: chci s vámi jen mluvit.“

Dokud ho brala za komplice, nebyla v její tváři po nedůvěře ani stopa, teď se však zachmuří.

„Jenže já v povídání zas tak dobrá nejsem, pane,“ namítne a ohlédne se přes rameno. „Nebudu vás zdržovat.“

„Ne, ne,“ protestuje Henry, který uhodl důvod jejího zdráhání. „Zaplatím vám za váš čas. Vaši obvyklou taxu, stačí si říct.“

Tehdy zmateně napřímí hlavu, jako malá holčička, které bylo slíbeno něco, co i ve svém věku pokládá za nepravděpodobné.

„Jeden šilink, prosím,“ navrhne. Henry bez váhání strčí ruku do kapsy vestičky a vytáhne ne jeden, ale dva šilinky a podá jí je.

„Tak teda poděte, pane,“ řekne a sevře mince v malé ruce. „Vezmu vás někam, kde budem moct mluvit do aleluja.“

„Ne, ne,“ ohradí se Henry. „Tady na ulici je to naprosto uspokojivé.“

Chraplavě se zasměje a ani si při tom nezakryje ústa. (Paní Foxová má pravdu: padlou ženu člověk prostě pozná.) „Tak dobře, pane. Copak chcete slyšet?“

Zhluboka se nadechne. Ví, že ona ho pokládá za blázna, a tak se modlí o milost Boží, aby své bláznovství překonal. Sepnula ruce za zády, bezpochyby aby mu lépe předvedla své tělo. Je prsatá, ale pas má útlý – hodně tím připomíná ženy v reklamách na krém na boty či na bratrovy parfémy, když už jsme u toho. A přece pro něj není nic než nešťastnice, již hrozí zatracení. Srdce mu v hrudi hlasitě tluče, ale jen strachy, že se svým krásným jazýčkem vysměje jeho víře či upřímnosti, nechá ho koktat a sama s opovržením zamíří pryč. Až na svůj tep si tělo neuvědomuje; klidně by mohlo být sloup kouře nebo piedestal pro jeho duši.

„Jste... prostitutka,“ ověří si.

„Ano, pane.“ Sepne ruce ještě pevněji a postaví se rovněji, jako školačka u výslechu.

„A kdy jste přišla o poctivost?“

„Když mi bylo šestnáct, pane, s mým manželem.“

„Se svým manželem, říkáte?“ opáčí, dojat její neznalostí etiky. „V tom případě jste o ni ale nepřišla!“

Ona zavrtí hlavou a usměje se jako předtím. „Tehdá sem ale jeho manželka nebyla, pane. Vzala sem si ho poskvrněná, jak se říká.“

Dělá si z něj legraci? Henry zvedne bradu, chce jí předvést, že o nevěstkách taky něco ví. „Později jste ho opustila,“ nadhodí. „Anebo vás zapudil?“

„Dalo by se říct, že zapudil, pane. Umřel.“

„A co vás teď u toho drží? Řekla byste, že je to špatná společnost? Anebo to, že vám jsou dveře do lepší společnosti zavřené? Nebo je to... chtíčem?“

„Rozhodně chtíčem, pane,“ odpoví. „Chtíčem po jídle. Když celej den nemám ani sousta, tak jsem celá žádostivá, pane. Po jídle, teda, pane.“ Pokrčí rameny, našpulí rty a olízne si je. „Sem slabá, no.“

Henry začíná rudnout: tahle ženská není vůbec hloupá – možná je i chytrější než on. Má nějakou budoucnost duchovní, který je zabeđenější než jeho farníci? (Paní Foxová ho ujišťuje, že rozhodně nemá dlouhé vedení a že by z něj byl báječný farář, jenže ona je prostě moc hodná...) Kdyby chtěl být člověk s tak průměrnou inteligencí jako on užitečný při duchovním vedení farnosti, musel by být obdařen výjimečně čistým duchem, božskou prostotou jako...

„Už ste se mnou skončil, pane?“

„Ech... to ne!“ S trhnutím se zase zadívá prostitutce do očí – do očí, které (jak si náhle povšimne) mají stejnou barvu jako oči paní Foxové a prakticky stejný tvar. Odkášle si a zeptá se: „Zanechala byste tohoto života, kdybyste měla práci?“

„*Tohle* je práce, pane,“ zazubí se. „*Tvrdá* práce.“

„No, ano...“ pokývne, ale pak: „Ne...“ zavrtí hlavou. „Ale...“ Zamračí se, celý zaražený. Ten starý cynik MacLeish (jak si teď vzpomíná) jednou mluvil o tom, jak marné je dohadovat se s chudými. „Víc vzdělání,“ prohlásil MacLeish, „je přesně to, co *nepotřebují*. Už dnes dokážou přelstít filosofy a předvádějí cirkusové triky s logikou. Jsou chytrí až na půdu!“ Ale paní Foxová mu to vyvrátila, a ne že ne... Cože to tenkrát říkala?

Prostitutka napřímí hlavu a nakloní se k němu blíž, aby prohlédla snivý lesk jeho nezaostřených očí. Rozpustile na něj zamává ručkou, jakoby ze vzdáleného pobřeží.

„Vy ste trochu zvláštní, co?“ prohodí. „Nevíňátko. Líbíte se mi.“

Henry ucítí ve tvářích nový nával krve, mnohem objemnější než posledně. Tepe mu to po celé tváři a sahá až ke špičkám uší – určitě teď vypadá jako naprostý osel!

„Z-znám j-jednoho člověka,“ koktá, „člověka, který vlastní firmu. Opravdu velký koncern, který se právě teď ještě víc rozrůstá. Mohl... mohl bych zařídít...“ (neříkal snad William, že potřebuje víc dělníků a rychle?) „...jsem si jist, že bych vám dokázal sehnat práci.“

K jeho úleku jí zmizí úsměv z tváře a místo něj se poprvé od jejich seznámení objeví pohrdavý výraz. Okamžitě se jí začne bát; bát se jako každý muž, že přijde o obdivnou jiskru v ženiných očích; jednoduše se bojí nechat ji jít. Touží jí tlumočit dobrou zprávu, že Bůh je v časech nouze štědrý, nadchnout ji důkazem, jak i ty nejkrušnější poměry může prosvětlit víra. Ta touha ho dusí, ale on ví, že slova nestačí, obzvláště *jeho* chabá slova. Kdyby jen dokázal přenést Boží milost svýma rukama a elektrizovat ji dotekem!

„Jakou práci?“ dožaduje se prostitutka. „Práci v továrně?“

„Nu... ano, nejspíš ano.“

„Pane,“ prohlásí rozhořčeně, „já sem *pracovala* v továrně a vim, že abych si vydělala takovýhle dva šilasy,“ (zvedne mince, které jí dal) „musela bych makat od nevidim do nevidim, dřít jak mezek ve smradu a bát se o holej život, nikdy bych si nemohla ani na minutku dáchnout a skoro bych se nevyspala.“

„Ale vaše duše by nepropadla pecku!“ vyhrkne Henry v zoufalství. Sotva mu slovo „pecku“ splyne ze rtů, sám je potrestán: prostitutka otočí hlavu od něj a podrážděně vrazí jeho mince do šterbinky v sukních; zjevně dospěla k názoru, že mu dala tolik času, kolik si zaslouží. Upře pohled na protější konec ulice a prohodí: „Kněžourský triky, jen kněžourský triky, nic víc.“ Podezřívavě si ho změří pohledem. „Vy ste kněz, že jo?“

„Ne, ne, nejsem,“ zavrtí hlavou.

„Já vám nevěřím,“ odfrkne si.

„Ne, vážně nejsem,“ zapřísahá se a vzpomene si při tom na svatého Petra a zakokrhání kohouta.

„Tak to byste měl bejt,“ řekne, natáhne se a jemně pohladí jeho pevně uvázanou kravatu, jako by ji dotykem mohla proměnit v kněžský kolárek.

„Bůh vám žehnej!“ vykřikne Henry. Jeho zvolání chvíli visí ve vzduchu. Pak se nevěstka nakloní, opře si ruce o kolena a začne se hihňat. Chichotá se takhle přes půl minuty.

„S váma je teda zábava,“ sípá a ramena se jí třesou. „Ale já už musím jít...“

„Počkejte!“ naléhá na ni. Hlava se mu opožděně zaplní zásadními otázkami; neodpustil by si, kdyby jí je nepoložil. „Věříte, že máte duši?“

„Duši?“ opakuje nevěřičně. „Takovýho ducha uvnitř, co má křídýlka? Hmm...“ Otevře ústa, rty výsměšně zkroucené; když si pak ale všimne jeho spráskaného výrazu, spolkne zlomyslnost a tu ránu zmírní. „Sem si jistá,“ povzdychne si, „že jestli něco máte vy, tak já to mám taky.“ Uhladí si předek šatů a ruce jí sklouznou přes obrysy bříška. „Tak, teď už musím jít. Poslední otázku, prosím, jemnostpane!“

Henry se zapotácí samým zděšením z toho, že se ocitl ve spárech zla. Ještě před pár minutami byl v rukou Hospodinových: co se to s ním teď stalo? Jeho sebeovládání je pryč a on by se klidně mohl zmítat v lepkavém sevření snu. Jeho krásná prostitutka zodpoví jednu poslední otázku; jednu poslední otázku, a jaká to bude? Šokovaně slyší, jak se jí ptá:

„Jste... chlupatá?“

Zmateně na něj zamžourá. „Chlupatá, pane?“

„Na těle.“ Neurčitě máchne rukou k jejímu korzetu a sukním. „Máte chlupy?“

„Chlupy, pane?“ zazubí se rošťácky. „Ale *jistě*, pane: stejně jako vy!“ A okamžitě se chopí svých sukní, vyhrne si je k poprsí, přidrží si pomačkanou látku jednou rukou a tou druhou si stáhne přední díl dlouhých spodků, čímž odhalí tmavý trojúhelník ohanbí.

Odkudsi z ulice se ozve hlasitý smích. Henry dlouho zírá, pak zavře oči a obrátí se k ní zády. Vychování mu prakticky znemožňuje obrátit se zády k dámě, aniž nejdřív zdvořile ukončí konverzaci, ale zvládne to. Tváře mu hoří a on toporně klopýtá ulicí, jako by měl její pohlaví zapíchnuté hluboko v těle jako nějaký meč.

„Já chtěl jen odpověď!“ křikne chraplavě přes rameno. V Church Lane se ke smíchu přidává čím dál víc nepostižitelných a

podzemních hlasů, aniž by vůbec tušily, co ho vyvolalo.

„Šmarjá, pane!“ zavolá za ním. „Za ten šilas navíc byste taky měl *něco* dostat!“

„Tak tady to vidíš,“ vykládá William a Sugar mu při tom rukou projíždí hustým ochlupením na hrudi. „Jsme jako nebe a dudy. Ale přes to všechno to není špatný chlap. A kdo ví? Třeba nám všem ještě vyrazí dech a chopí se svého osudu.“

Sugar přestane povzbuzovat Williamovo topořící se přirození. „Myslíš tím... že se chopí Rackhamova voňavkářství?“

„Ne, ne, to už je moje navždy; to mi už nikdo nemůže vzít,“ prohlásí – ovšem jeho erekce, zneklidněná tímto pomyšlením, zakolísá a vyžádá si ujištění. „Ne, myslel jsem, že Henry by se ještě mohl chopit... já nevím, nejspíš čehokoli, čeho si lidé jako on přejí chopit...“ Zasténá, když si na něj Sugar nasedne.

Už dávno zjistila, že takhle je to bezpečnější. Tomuhle se přiučila za celá ta léta se všemi těmi muži: zvadlý chlap je nešťastný chlap a nešťastní chlapi bývají nebezpeční. Zasuňte jejich úd do teplé štěrbiniky a oni pookřejí. Kdykoli je erekce nejistá, kdykoli si alkohol vybral svou daň, kdykoli chlapovo srdce tíží smutek či starosti, kdykoli jeho duši stravují pochybnosti, kdykoli se zhlédne nahý a připadá si ošklivý či směšný, kdykoli spatří své přirození a zachvátí ho chorobný strach, že tohle by mohlo být naposledy, co se zvedne ze své houštiny chlupů, *pak* je jediný bezpečný postup podporovat jeho růst tak, aby se na okamžik mohl zhoupnout bez pomoci – stačí jen nakrátko, dokud nebude zaveden pohodlně dovnitř. Pak už to vezme do rukou matka Příroda.

KAPITOLA PATNÁCTÁ

Jaro je tady a každý, kdo zná Agnes Rackhamovou, přímo žasne, jak vstala z mrtvých. Není tomu vůbec dávno, co ležela jako mrtvola v zatemněném nevětraném pokoji: teď v pestrých šatech rozjasňuje celý dům svým andělským zpěvavým hlasem a připravuje se na Sezónu.

„Roztáhni závěsy, Letty!“ volá, kamkoli jde.

Celý den trénovala: jak stát rovně, slušně se obracet, jak se půvabně usmívat a jak kráčet tak, aby nebyly vidět jednotlivé kroky. Existuje umění, jak se pohybovat jako na kolečkách, a jen hrstka vyvolených si ho dokáže osvojit.

„Polož mi tu knihu na hlavu, Claro,“ řekne své služebné, „a odstup o kus dál!“

Agnesino snažení navíc neomezují zdi Rackhamova domu: podnikla celou řadu spanilých jízd do Oxford Street a Regent Street a z nich se vracela s pestře pruhovanými velkými i malými balíčky. Ať si je princ velšský pořád na Riviéře, ale pro Agnes Rackhamovou „Večírek, který trvá sto dní“ již začal. Případá si zase skoro jako debutantka!

Pochopitelně je to všechno díky jejímu andělu strážnému. Jak jen člověka dokáže povzbudit vědomí, že na světě existuje jedna bytost, která jí má ráda a přeje jí jen to nejlepší! Jaká je to úleva, když jí někdo skutečně, hluboce rozumí! Její anděl strážný chápe, že má Vyšší důvody pro usilování o úspěch v Sezóně – nejde o žádnou frivolní touhu, ale o boj Dobra proti Zlu. Zlo je to, co ji upoutalo na lůžko a vynasnažilo se jí oloupit o místo ve Společnosti; a právě Zlo nyní vyhání ze svého života – s pomocí své nehmotné záchránkyně a těch růžových pilulek, na něž ji upozornila paní Goochová. Jedna pilulka není větší než flitr a každá stačí na všechnu bolest v její hlavě!

Včera dorazily dva tucty glazé rukavic. To pro začátek bude stačit, ačkoli jich nejspíš spotřebuje mnohem víc, neboť tyhle směšné doplňky se nedají prát. („Popravdě řečeno, Claro, nemám tušení,

proč se dělá takový rozruch kolem Velkých Pokroků ve Vědě, když my dámy musíme ustavičně dokupovat takovou základní potřebu.“) Agnes má pár nových glazé rukavic na roztahovacích nůžkách, ale do palců se ani s pudrem pořád nedostane. Absurdní! Palce jí přece neztloustly, ne? Clara ji ujišťuje, že jsou stejně štíhlé jako zamlada.

Rukavice jsou ovšem jen jedním ze sta dilemat. Kupříkladu se brzy bude muset rozhodnout, čím se bude tuto Sezónu vonět. V minulosti se vyhýbala veškerým Rackhamovým parfémům z obavy, že by bylo nevkusné stát se živým doporučením tchánova podniku. Ovšem dámské časopisy se v poslední době jednomyslně shodují v tom, že skutečně kultivovaná žena omezí své voňavky na kolínskou a levandulovou vodu, a vzhledem k tomu, že ty se u jednotlivých výrobců nijak neliší, mohlo by snad být v pořádku navonět se tou Rackhamovou, ne? Věděla by to koneckonců jen ona, takže by šlo o čistě mravní rozhodnutí. A dále, měla by si na Krokotový den v Carcajoux vzít bílé hedvábné šaty? Počasí nelze důvěřovat a sukně by si mohla zablátit a promáčet, ale bílá by jí *tak* slušela a nikdo jiný si ji na sebe nevezme. Pochopitelně může paní Le Quireové (své nové krejčové) vzkázat, aby k sukním přidala *porte-jupe*, ale vyřešilo by jí to ten problém? Agnes si dokáže představit, jak nesnadné by bylo zároveň hrát kriket a držet lem šatů na řetízku.

Návštěva paní Goochové a její skvělá rada ohledně pilulek a sprátelených lékárníků („Ten starý mrzout Gosling vám jen udělá kázání, ale s ostatními není žádná potíž, když na ně líbezně zamrkáte“) tak razantně zvýšily kvalitu Agnesina života, že se rozhodla od nynějška přijmout co možná nejvíc dámských návštěv. Všem se nyní na vědomí dává: paní Agnes Rackhamová na vás čeká!

Zahodila všechny navštívenky, které dostala za temných časů, měsíců nemoci a finančního pokoření. Jejich místo zaujaly nové – od nových lidí, kteří se přišli podívat na novou Agnes Rackhamovou.

Dnes se stavila paní Amphlettová. Když se ta milá žena rozhodla přijít na návštěvu mezi čtvrtou a pátou, a ne mezi třetí a čtvrtou, zachovala se k Agnes nikoli jako k ženě, která se snaží po nemoci opět zapojit do Společnosti, ale jako ke zdravému člověku, u něhož je namístež obvyklá společenská návštěva. To od ní bylo velmi milé!

Naživo se paní Amphlettová pozoruhodně lišila od toho, jak si ji

Agnes neurčitě zapamatovala, když ji před dvěma lety zahlédla na protějším konci tanečního sálu. *Tehdy* byla paní Amphlettová (abychom to řekli bez obalu) baculatá a pihovatá. Dnes v Agnesině salónu byla štíhlá jako proutek a její bílé pleti se nedalo nic vytknout. Agnes pochopitelně cloumala zvědavost a toužila odsunout zdvořilost stranou a *zeptat se*, nakonec však paní Amphlettová vyrukovala se svými tajemstvími dobrovolně, konkrétně: 1) strava pozůstávající z vody, syrové mrkve a pár lžic vývaru z volské oháňky a 2) Rowlandova pleťová voda Kalydor lehce dotažená obličejovým pudrem.

„Málem bych vás nepoznala!“ složila jí Agnes kompliment.

„Jste až příliš laskavá.“

„Vůbec ne.“

(Popravdě řečeno, jakkoli vypadala paní Amphlettová báječně, Agnes *lehoulince* vyvedlo z míry, jak se ta dobrá žena několikrát zmínila o „dítěti“ a „materství“, jako kdyby se mylně domnívala, že jde o vhodné téma hovoru. Není třeba ještě příliš brzy na to, aby se paní Amphlettová vrátila po slehnutí zase do Společnosti? Agnes o tom přemýšlela, ale velkomyslně tu myšlenku nechala stranou. Přece nebude ohrnovat nos nad spojencem v Sezóně!)

„A vy, paní Rackhamová; vy vypadáte úžasně. Jaké je *vaše* tajemství?“

Agnes se jen usmála, protože se už poučila, že o svém andělu strážném se může bavit jen s lidmi, jimž bezvýhradně důvěřuje.

Agnes teď stojí u okna a prahne po tom, aby se její anděl strážný zhmotnil pod stromy, právě *tam* za Rackhamovou bránou. Její ruka má cukání zamávat. Jenže zázraky nejsou na vyžádání; přicházejí jen ve chvíli, kdy se přes přísné oči Hospodinovy na okamžik spustí víčka a Panna Maria využije jeho nepozornosti k tomu, aby se pokoutně smílovala. Agnes usoudila, že Bůh je anglikán, zatímco Panna Maria je katolička; mají spolu komplikovaný vztah a nedokážou se dohodnout na ničem krom toho, že jestli se rozvedou, Ďábel toho rozkolu škodolibě využije. Takže se navzájem snášejí a starají se o svět, jak nejlépe umějí.

Agnes popojde k zrcadlu a bedlivě si prohlédne svou tvář. Je jí už bezmála pětadvacet a přízrak stáří se nepříjemně blíží. Musí

vynaložit veškerou péči, aby se uchránila před úrazy a chátmáním, protože na něco je i spánek krátký. Každou noc cestuje do Kláštera zdraví, kde jí šlechtné sestry ulevují od bolesti a ošetřují ji, ovšem když je po příjezdu k jejich břechťanem obrostlé bráně v příliš špatném stavu, vrtí hlavou a jemně ji vyplísí. Pak ví, že až se ráno probudí, bude mít pořád bolesti.

Těmi trpí i teď. Před levým okem se jí mihotá iluze padajícího sněhu a za ním jí pulsuje žilka. Je možné, že by tu poslední růžovou pilulku, kterou si vzala, bez povšimnutí vyzvrátila, když se jí stala ta nehoda s kuřecím vývarem? Možná by si měla vzít další... i když jí po té nehodě zůstala hořká pachut' na patře a nejradši by se trochu napila Godfreyho tonika.

Na levém obočí, uvnitř pŕlměsíce zlatavých chloupků nad očima, má takřka neviditelnou jizvu, k níž přišla v dětství při pádu. Ta jizva je trvalý, neodstranitelný kaz. Jak děsivě je lidské tělo zranitelné! Zakaboní se, načež se chvatně odkaboní, aby se jí vrásky nevepsaly nadobro na čelo.

Zavře oči a představí si, jak její anděl strážný stojí přímo za ní. Studené ruce, hladké jako alabastr, se jí přitisknou ke spánkům a začnou je jemně masírovat. Přízračné prsty proniknou její kůži a zanoří se jí do lebky, nehmotné, a přitom stejně uspokojujivé jako nehty, když člověka svrbí a potřebuje se poškrábat. Najdou zdroj její bolesti, zatahnou za něj a od Agnesiny duše se odloupne chumáč Zla, asi jako bílé pletivo z dužiny pomeranče. Když ucítí, jak se její obnažená duše očišřuje, zatetelí se blahem.

Otevře oči a zmateně zjistí, že leží roztažená na zádech a hledí na pomalu se otáčející strop a znepokojenou, vzhůru nohama převrácenou Clařinu tvář.

„Mám zavolat pomoc, paní?“ dotazuje se služebná.

„Ovšemže ne,“ řekne Agnes a zamrká. „Je mi docela dobře.“

„Ten doktor Harris mi připadal celkem sympatický,“ zmíní se Clara o lékaři, který byl u posledního zhroucení paní Rackhamové. „Ani trochu jako doktor Curlew. Nemám...?“

„Ne, Claro. Pomoz mi vstát.“

„Vaše kolapsy mu dělaly velkou starost,“ nedá se služka a zvedne svou paní z podlahy.

„Byl mladý... a pokud se pamatuji, tak i pohledný,“ zasupí Agnes a se zapotácením se přizpůsobí závratně svislému postoji. „Bezpochyby bys ho ráda... zase viděla. Ale nesmíme plýtvat jeho časem, že?“

„Myslím jen na vaše zdraví, paní,“ trvá Clara dotčeně na svém. „Pan Rackham říkal, že mu máme dát vědět, když se vám udělá špatně.“

Agnesin stisk křečovitě zesílí, jako by Clařinu ruku svírala pařátem.

„O tomhle Williamovi nic vykládat nebudeš,“ zašeptá.

„Pan Rackham říkal –“

„*Pan Rackham* nemusí vědět všechno, co se šustne,“ míní Agnes. Zničehonic ji napadne, jak zase získat moc nad Clarou, jako by ji olízl ohnivý jazyk. „Tak kupříkladu nemusí vědět, kde jsi našla peníze na to, aby sis koupila ten korzet. Moc ti sluší, ale... my dámy máme nárok na *jistá* tajemství, že ano?“

Clara zbledne. „Ano, paní.“

„A teď,“ povzdychne si Agnes a uhladí si varhánky na rukávech, „buď tak hodná a přines mi Godfreyho tonikum.“

Přerývané jemné závany větru, které procházejí francouzskými okny jako hravé laškování přízračných dětí, pleskají stránkami rukopisu. Sugar už pero dávno odložila, poryvy větru vrhají třepetající se horní list proti inkoustem napuštěnému hrotu psacího náčiní a vytvářejí aiolskou nesmyslnou změť. Sugar si toho nevšímá a dál roztržitě mžourá do sluncem zalitého listoví své zahrádky.

Původně doufala, že když přemístí sekretář až k otevřeným oknům, dost blízko na to, aby mohla dýchat čerstvý vzduch Priory Close a cítit hlínu pod růžovým keřem, podnítí ji to k psaní. Zatím se žádná inspirace nedostavila – ačkoli aspoň je pořád vzhůru, což je zlepšení oproti tomu, co se stane, kdykoli si rukopis vezme do postele...

Venku na cestičce nad její hlavou, kudy podle všeho skoro nikdo nikdy nechodí, poskakuje sem a tam párek vrabčáků a sbírá materiál na hnízdo. Nebylo by hezké, kdyby si ho postavili zrovna tam v růžovém keři? Ale ne, když už věnují pozornost jejímu stinnému

pruhu zanedbávané zeleně, tak jen proto, aby z něj ukradli větvíčku na obydlí, které si vybudují jinde.

Rozevlátá strana se znovu zatřepetá a tentokrát se pero odkutálí a se zarachtáním spadne na psací desku stolu. Sugar sebou instinktivně škusne dopředu, ale podaří se jí jen narazit do kalamáře a vymrštít tři čtyři kapky černého inkoustu, které se pak rozstříknou na sukních jejích nefritových šatů.

„K čertu s Bohem a celým jeho...“ začne vztekle, pak si povzdychne. Tohle přece není konec světa. Může zkusit ten inkoust vyprat – a jestli nepustí nebo jestli se nebude obtěžovat, nu, může si koupit nové šaty. Dnes ráno přišla další obálka z Williamovy banky, nádavkem ke všem těm ostatním ve spodním šuplíku kredence. A na jeho štědrosti se nic nezměnilo, nebo možná nemá dost představitosti k tomu, aby pozměnil pokyny svému bankéři; ať už je to jakkoli, nashromáždila víc peněz, než může utratit, i kdyby začala bryndat inkoust na šaty pravidelně.

Musí dopsat svůj román. Nic takového tu ještě nikdy nevyšlo; vyvolá to senzaci. Pokud domýšliví hlupáci jako Williamovi kamarádčkové ze školy dokážou způsobit poprask svým chabým rouháním, jen si představte, jak by mohla zapůsobit *tímhle*, prvním románem, který řekne pravdu o prostituci! Svět je na pravdu připravený; nadešel moderní věk; rok co rok se objevuje další zpráva, která zkoumá chudobu statistickými metodami, bez romantického žvanění. Teď už je potřeba jen velký román, který upoutá představitost veřejnosti – který lidi dojme, rozlítí je, napne je, vyděsí je, pohorší je. Příběh, který je popadne za ruku a zavede je do ulic, kam se nikdy neodvážili vkročit, příběh, který odhalí nevidané skutky a neslychané hlasy. Příběh, který neohroženě ukáže prstem na ty, kdo za to mohou. Dokud takový román nevyjde, prostitutky se budou dál dusit pod příkrovem Velkého společenského zla, zatímco příčina jejich neštěstí bude dál volně chodit po světě...

Sugar hledí na inkoustové skvrny, které nadělal vítr. Je načase, aby je nahradila něčím smysluplnějším. Všechny padlé ženy spoléhají na ni, že vypoví pravdu. „Tenhle příběh,“ říkávala svým gramotným kamarádkám, „není o mně, ten je o nás všech...“ Teď se ve sluncem zalité pracovně v Priory Close začne potit.

„Umírám, Šušu.“ To jí Elizabeth řekla poslední noci svého života – noci předtím, než jste se s Sugar seznámili v papírnictví v Greek Street. „Zítرا ráno budu na prkně. Vyklidí pokoj a hodí mě do řeky. Úhoři mi vyžerou oči.“

„Nehodí tě do řeky. Já je nenechám.“ Na takový pytlíček kostí jí Elizabeth svírala ruku pěkně silně.

„A co s tím chceš dělat?“ zasípala Elizabeth posměšně. „Sezvat moji mámu, tátu a veškerý příbuzenstvo na nóbl křesťanský pohřeb, kde jim bude farář vykládat, jak jsem byla ctnostná?“

„Jestli to chceš...“

„Prokristapána, Sugar, ty jsi ale nestydatá lhářka. To se nikdy nečervenáš?“

„Myslím to vážně. Jestli chceš pohřeb, zařídím ho.“

„Ježíšmarjá, ježíšmarjá... co to meleš za hlouposti. Takhle ses dostala do West Endu? Vykládala jsi chlapům, že větší ptáky než ty jejich jsi v životě neviděla?“

„Jen proto, že umíráš, mě ještě nemusíš urážet.“

Smích trochu pročistil atmosféru, ale Elizabeth jí pořád svírala ruku pevně jako psi čelisti.

„Nikdo si na mě nevzpomene,“ řekla umírající žena a olízla kapičky, které jí klouzaly po tváři. „Úhoři mi vyžerou oči a nikdo se ani nedozví, že jsem žila.“

„Nesmysl.“

„Byla jsem mrtvá v tu chvíli, co jsem poprvé roztáhla nohy. ‚Po dnešku už nemám dceru‘ – takhle to táta řekl.“

„Jeho blbost.“

„Celý život, a protekl jako chcanky v uličce.“ V mdlém žlutém světle a při všem potu na Elizabethiných tvářích se dalo jen těžko říct, jestli pláče. „Zkoušela jsem to, Šušu. Snažila jsem se ze všech sil, abych nebyla u Pánaboha špatně zapsaná. I jako kurva jsem se snažila, kdybych třeba dostala druhou šanci. Vyber si kterýkoli den za posledních dvacet let, podívej se, co jsem zkusila, a musíš uznat, že jsem se jen tak nevzdala.“

„Jasně že ne. To chápe každý.“

„Víš, že za mnou nikdo nepřišel na návštěvu? Nikdo. Krom tebe.“

„Určitě by všichni přišli, kdyby mohli. Bojí se, nic víc.“

„No jistě, no jistě. A tohle je největší pták, jakýho jsem kdy viděla...“

„Nechceš napít?“

„Ne, nechci napít. Dáš mě do svojí knížky?“

„Jaké knížky?“

„Té knihy, co píšeš. Nejmenovala se *Ženy proti mužům*?“

„To bylo před lety. Od té doby jsem vystrídala tak tučt nazvů.“

„Dáš mě tam?“

„Chceš, abych to udělala?“

„To je jedno, co já chci. Dáš mě tam?“

„Jestli chceš...“

„Pro Kristovy rány, Sugar. To se nikdy nečervenáš?“

Sugar vstane od psacího stolu a přejde k francouzským oknům, aby setřásla vzpomínku na stisk Elizabethiny vlhké ruky. Nervózně zatíná a rozevívá pěst a představuje si, že na ní má pořád pot umírající ženy, i když ví, že v prasklinách drsných dlaní ji štípe vlastní pot. Zvedne ruce a natočí dlaně tak, aby na ně dopadalo sluneční světlo. Kůži má v poslední době hroznou, přestože si každý večer maže ruce Rackhamovým Crème de Jeunesse. Co by jen dala za sklenici medvědího sádla, kterého bylo v podniku paní Castawayové vždy dost – ale nedokáže si představit, kde by v Marylebone koupila medvědí sádlo.

Při pohledu dolů si povšimne, že skvrny na jejích šatech se rozpily a spojily v jednu veleskvrnu; měla by se převléct do čistých šatů pro případ, že by se William stavil. Zavře neuspořádané stránky rukopisu do pevných desek. Vykoukne na ni falanga přeškrtaných názvů; prvních pár je hustě začerněných, vymazaných zcela nenávratně, ale ty pozdější jsou jen ledabyle proškrtnuté jedinou čarou. *Ženy proti mužům* se dá pořád krásně přečíst, stejně jako jeho nástupce, *Vzteklý výkřik z bezejmenného hrobu*. Ten poslední, *Pád a vzestup Sugar*, je jen zkusmá a tenká čáranice. Otevře rukopis na první stránce a jedním pohledem přečte „*Všichni muži jsou stejní...*“ a pak dvacet, padesát následujících slov. Je to zvláštní, jak mnohokrát čtenou pasáž dokáže člověk přečíst tak rychle, zatímco nový text se musí číst ztěžka, slovo za slovem. Tahle první strana jí hraje v duchu skoro automaticky, jako flašinet roztáčený opičkou.

Jmenuji se Sugar – a jestli ne, tak lepší jméno neznám.

Jsem takzvaná Padlá žena, ale ujišťuji vás, že jsem nepadla sama – strčili mě. Mrzký muži, věčný Adame, obviňuji tě!

Sugar se v rozpacích kousne do rtu, tak prudce, že jí začne téct krev.

O dvě hodiny později, když román uklidila do šuplíku a přečetla si místo toho poslední vydání *Illustrated London News*, se Sugar opět naložila do vany. Vypadá to, jako by poslední dobou trávila půlku svého života ve vaně a připravovala se pro případ, že se William zastaví. Ne že by si podle ní zasloužil takové ohledy, to snad chápete; ne že by jím nepohrdala, nebo jestli je to příliš kruté slovo, ne že by ho alespoň silně neodsuzovala... Jde jen o to, ehm, že jeho zájem o ni je cenná komodita a ona by ho měla udržovat při životě tak dlouho, jak to jen svede. Pokud dokáže zaonačit, aby jeho city byly trvalé – jeho láska, jak tomu řekl –, pak má šanci – svou životní šanci – ošálit Osud. Pod Rackhamovými ochrannými křídly není nic nemožné...

Ze všech koutů bytu v Priory Close je v téhle černé a hořčičně žluté koupelně, téhle glazurované místnůstce nejvíc doma. Ostatní pokoje jsou moc velké, moc prázdné; stropy jsou příliš daleko, stěny a podlahy moc holé. Ráda by je měla útulné a zakramařené vlastním nábytkem a tretkami, jenže prozatím nesebrala dost odvahy, aby si něco koupila, a nenapadá ji co. Jen tahle koupelníčka, přes veškerý svůj tajuplný lesk, jí připadá útulná a dokončená: na proužek černé tapety by se jeden mohl dívat pořád, dřevěná podlaha ve světle seshora svítí, ručníky na bronzových držácích jsou měkké a luxusní a všechny ty lahvičky a nádoby s Rackhamovými výrobky člověka potěší stejně jako hračky. Ze všeho nejvíc ji ale dokáže uklidnit vlhký opar páry, který visí nad vanou a pomalu jako mrak krouží sem a tam.

Ví, že by se neměla koupat takhle často. Neprospívá to její kůži. Proto má ruce opruzené a rozpraskané; nepotřebuje Crème de Jeunesse ani medvědí sádlo, spíš trávit méně času ponořená v horké vodě s mydlinami! Jenže i když tohle ví, stejně si každý den, někdy dokonce *dvakrát* denně, napustí vanu a vklouzne dovnitř, protože to

miluje. A jestli není „milovat“ to správné slovo, pak... ji to konejší. Poslední dobou je strašně sklíčená, bez zjevného důvodu prolévá slzy, trpí záchvaty úzkosti, zdá se jí o hrůzách z dětství, které už měla za zapomenuté. Ona, která si ještě přednedávnem dokázala od muže vyslechnout větu „Co mi brání v tom, abych tě teď zabil?“ a odzbrojit ho jediným mrknutím; *ona* jako by se proměňovala v dívku, která nesnese chlípné hvízdnutí na ulici.

„Měkneš,“ řekne si a její hlas, tak ošklivý a nemelodický v porovnání s hlasem Agnes Rackhamové, se rozezní ozvěnou v zamžené koupelně. „Měkneš,“ zopakuje, a jak jí slova procházejí hrdlem, pokusí se zvýšit tón. Zpěvavá intonace, musí se pokusit o zpěvavou intonaci. Místo toho se jí podaří jen zašišlat. „Jako by z tebe mluvil teplouš,“ řekne a hodí houbou po svých prstech na nohou.

Pravá ruka ji štípe jako čert; když zmáčkla houbu, vetřela si mýdlo do prasklin v dlaních, do choulostivých, takřka krvácejících trhlinek v kůži. Aspoň v tomto smyslu je nepopiratelně měkčí, než bývala.

„Ach, Williame, to je mi ale báječné překvapení!“ zkusí znovu onu zpěvnou intonaci a pak se rozesměje; ten smích působí po odrazu o obkladačky tvrdě. Vodou ve vaně propluje bublina pšouku, protrhne hladinu a zatuchle zasmrdí.

Dobře ví, že William dnes nejspíš nepřijde. Sezóna je přede dveřmi a (jak jí s lítostí vysvětlil při poslední návštěvě) on toho bude mít děsivě moc, budou ho tahat z jednoho večírku na druhý, „silou“ ho budou hnát do divadel a oper.

„Kdo tě bude nutit?“ odváží se zeptat. „Agnes?“

Povzdychl si; to už vyklouzl z postele a sahal po kalhotách. „Ne, jí to nesmím vyčítat. Tahle složitá hra, kterou hrajeme, tyhle tanečky, jimž se musíme podřídit bez ohledu na to, zda se nám to líbí... její pravidla určují vyšší autority než moje ženuška. Viním z toho...“ (a protože je mu líto, že musí tak spěšně odejít, našel si chvilku, aby ji pohladil po čerstvě umytých vlasech) „viním z toho celou společnost!“

V pokoji Agnes Rackhamové, na posteli Agnes Rackhamové jsou

desítky kartiček rozložené do tvaru (přibližně) lidského těla.

„Víš, co to je?“ zeptá se Agnes Clary, která právě vešla a se svraštělým čelem si tuhle výstavku zmateně prohlíží.

Clara se podívá blíž. Láme si hlavu, zda si z ní její paní dělá legraci, anebo jestli je jen bláznivá jako obvykle.

„Jsou to... pozvánky, paní.“

Vskutku, mozaiková postava s nepřirozeně útlým pasem a velkou hlavou je vytvořená pouze z *cartes d'invitation* – kteréžto si všechny žádají potěšení z Agnesiny společnosti v nadcházející Sezóně.

„Je to víc než to, Claro,“ praví Agnes a ponoukne tak svou služebnou, aby rozvinula skrytý smysl pro symbolismus. A chudák služka opět pojme podezření, že se jí tu někdo snaží napálit, takže ji paní Rackhamová po dlouhé odmlce ušetří dalšího trápení.

„Je to odpuštění, Claro,“ vysvětlí jí.

Služka přikývne a uleví se jí, když dostane povolení odejít.

A přece, aniž to Clara tuší, má paní Rackhamová naprostou pravdu a není šílená. Pro mnoho dam a pánů, kteří by se rádi zúčastnili Sezóny, je měsíc počínající aprílem obdobím trpkého pokoření, když zjistí, že se jim neodpustilo. Pozvánky, které rozeslali na večírky a další akce konané v květnu, vyústily v hromadu s prefabrikovanou odpovědí „*Bohužel se nebudu moci zúčastnit*“ a žádné reciproční pozvánky nepřišly. A tak za prodlužujících se dubnových večerů posedávají muži dlouhé hodiny u uhasínajících krbů a zírají s kamennými výrazy, které jsou obvykle vyhrazeny pro bankrot nebo manželčinu nevěru; ženy roní slzy a bezmocně spřádají plány na pomstu. Člověk si může být skoro jist, že pokud se ples lady XY koná čtrnáctého května a on do čtrnáctého dubna nedostal krajkou lemovanou *carte d'invitation*, byl odsouzen k vyhnanství.

Ne že by ke společenskému úpadku docházelo ráz na ráz: když jeden rok záříte v lepších souhvězdích, jen málokdy v tom následujícím přijdete o veškerý vliv; častěji je k tomu, aby se člověk označil za padlého, třeba d'ábelsky složitých výpočtů v matematice postavení. Agnes Rackhamová žádné takové výpočty nepotřebuje; jí se dveře otevírají všude.

To spíš Henrymu a paní Foxové dubnová pošta nezavdala žádný

důvod k radosti. Oba dostali pár pozvánek – aspoň nějaké, ale méně než kdykoli předtím.

Oba dva odložili pozvánky do šuplíku a odpověděli „*Bohužel se nebudu moci zúčastnit*“. U paní Foxové to zapříčinila její churavost: již nevydrží všechno to postávání, korzování, kroketové zápasy a tak dále, co si Sezóna žádá. Natolik se ztrácí před očima, že si toho okamžitě všimnou i cizí lidé a troují: „Ta už tu dlouho nepobude.“ Přátelé a příbuzní jsou dosud částečně zaslepeni přetrvávajícím dojmem z jejího někdejšího elánu a šeptají, že Emmelína vypadá „přepadle“ a „měla by si odpočinout“. Radí jí, aby si vychutnávala jarní sluníčko, neboť na pobledlost není lepšího léku. „A myslíš si,“ ptají se jí taktně, „že ti prospívá, když trávíš *tolik* času ve slumech?“

Ráno o druhé dubnové neděli paní Foxová a Henry Rackham jako vždy krácejí po bohoslužbě alejí.

„Nu,“ pronese Henry prkenně, „mně osobně není líto, že jsem z nadcházejících radovánek omluven.“

„To mně také ne,“ přitaká paní Foxová. „Tím se ale netrápíme, ne? Nebyli jsme *omluveni*, ale *zavrženi*. A z jakého důvodu, prosím pěkně? To jsme oba takoví páriové? Jsme *tak* společensky nepřijatelní?“

„Zjevně ano,“ zamračí se Henry a zkormouceně pomalu kráčí dál. Jako obvykle si nepovšiml ironického podtónu – což je podle Emmelíny jedna z jeho nejlíbeznějších slabín.

„Ach Henry,“ opáčí Emmelína, „musíme pohlédnout pravdě do očí. Nemáme svým vrstevníkům co nabídnout. Jen se na sebe podívejte: mohl jste stanout v čele velkého koncernu, místo toho ale odmítáte vše až na skrovné kapesné a žijete v domku, jaký by si mohl pořídit i podruh. Naše smetánka bezpochyby usoudila, že když *vás* vpustí za svůj práh, kdo ví, jaký lidský odpad jim na dveře zaklepe příště?“ Všimne si, že se Henry červená. Ach, proč jen se tak červená? Vždyť vydá za deset z té takzvané smetánky!

„Rovněž,“ pokračuje, „patříte k těm, kteří nestrpí, když musí Bůh ustoupit stranou veselí, a... inu, musíte uznat, že pak na večírku působíte trochu jako nudný patron.“

Henry na to něco zamručí a ještě víc zrudne. „Na druhou stranu je tu celá řada večírků, na které jsem *byl* pozván – do bratrova domu.

Požádal jsem je, aby mě ušetřili.“

„Ale Henry, paní Rackhamová má o vás velmi vysoké mínění!“

„Ano, ale na Williamových večírcích mě vždycky posadí proti někomu, koho nedokážu vystát, a po zbytek večera jsem odsouzen k nanejvýš otravnému společenskému styku. Letos jsem se rozhodl, že s tím končím. Beztak se s Bodleym a Ashwellem setkávám častěji, než mi je milé.“

„*Drahý Henry,*“ usměje se paní Foxová. „Mohl jste je ignorovat. Oni jsou šakalové, vy jste lev. Uznávám, že takový málomluvný a laskavý lev, ale...“

„*Nežádal* jsem však Williama, aby nezval *vás.*“ Vztek ho nutí k rychlejší chůzi a ona s ním jen tak tak drží krok; její delikátní boty, které jsou o dost menší než jeho chodidla, cupitají přes kočičí hlavy.

„Co nadělám,“ řekne a lehounce zvedne sukně, aby se jí šlo snadněji. „Nedělám si iluze, že by po neatraktivních vdovách byla někdy velká poptávka. Natožpak po vdově, která *pracuje*. A pokud by navíc pracovala na nápravě padlých žen... hm!“

„Je to charitativní práce,“ prohlásí Henry. „Spousta lidí ze společenské smetánky se věnuje charitě.“ Když se vylíčila jako neatraktivní, ještě zrychlil: musí utéct před svou touhou vychvalovat její krásu.

„Spolek na záchranu padlých žen nejspíš *je* charita,“ uzná paní Foxová. „V tom smyslu, že naše práce je neplacená.“ (Jak kluše po jeho boku, zašátrá v rukávu a pokusí se vytáhnout kapesník, který tam má uložený.) „Byť jsem již poznala dámy, které předpokládaly, že *musím* pobírat mzdu... Jako by se žádná žena k takové práci nesnížila, kdyby nebyla v zoufalé nouzi. Víte, nikdo totiž moc neví, nakolik mě Bertie v závěti zaopatřil. Ach, ta šeptanda... Co kdybychom se na chvíli posadili?“

Dojdou ke kamennému mostu, jehož oblé zídky jsou dost nízké, hladké a čisté, aby se na nich dalo sedět. Teprve teď si Henry povšimne, že paní Foxová ztěžka dýchá a na bledé tváři se jí perli pot.

„Já trouba vás zase hnal moc rychle,“ omlouvá se.

„Ale vůbec ne,“ supí paní Foxová a otírá si spánky kapesníkem. „Na energickou procházku je dnes moc pěkné počasí.“

„Vypadáte unaveně.“

„Myslím, že jsem nachlazená.“ Usměje se, aby ho uklidnila. „Nachlazená, teď když se oteplilo. Vidíte? Vždycky musím být v opozici!“ Poprsí se jí zvedá a klesá tak rychle jako ptačí hrudníček, ona si ale uvědomuje, jaký dělá dojem, a nechává si prostor na rychlé nadechnutí mezi jednotlivými větami. „I vy vypadáte unaveně.“

„Poslední dobou nespím moc dobře.“

„Na to má můj otec velmi... účinné léky,“ prohlásí paní Foxová. „Anebo byste mohl zkusit horké mléko.“

„Já to radši nechávám na přírodě.“

„A to děláte dobře,“ přikývne paní Foxová a zavře oči, aby potlačila závrať. „Kdo ví? Dnes v noci budete možná spát jako nevinítko.“

Henry s rukama sepnutýma mezi kolena přikývne. „Dejž Bůh.“

Posedí ještě chvíli. Pod nimi bublá neviděná voda a po pár minutách projdou po mostě další dva věřící a takřka nepostřehnutelně je pozdraví.

„Víte, Henry,“ ozve se paní Foxová, když je kolemjdoucí minou. „Moje sestry ve Spolku na mě naléhaly... abych během Sezóny pracovala méně... abych se trochu pobavila... využila nadcházejících kratochvílí...“ Přimhouří oči a zadívá se k východu, jako by odsud mohla aspoň letmo zahlédnout nuzné londýnské slumy. „A přece, když nejsem v těch ulicích, ničeho nedosáhnu... A každý den další žena zajde za křižovatku, za níž už nemá šanci na dobrý život – jen na dobrou smrt.“ Emmelína se zadívá na svého přítele, ten však má oči sklopené.

Henry hledí na šerosvitné obrazy, které mu předkládá jeho představitivost. Anonymní žena, nepoznamenaná tisíci pohlavními styky, nakonec dospěla k „té křižovatce“, o níž paní Foxová mluvila – k oné osudové kopulaci, po níž se do ní zavrtá červ Smrti. Od té chvíle je odsouzena k záhubě. Po těle jí začnou růst chlupy a ona pomalu degeneruje z člověka ve zvíře. Ani na smrtelné posteli není kajicná, zato je obludně zarostlá, nejen na ohanbí, ale také v podpaží, na rukách, nohách a hrudi. Henry si představuje jakousi pěkně stavěnou opici, která v mučivém deliriu blouzní na špinavé matraci. Té scéně přihlížejí konsternovaní lékaři, kteří v rozřesených dlaních

drží nad hlavou lucerny. Ony „divošky“ přivezené z Bornea – ty nejspíš nejsou než umírající oběti bezuzdného sexu! Koneckonců, nejsou snad tihle domorodci z ostrovů nechvalně proslulí svými –

„No dobře,“ povzdychne si paní Foxová, zase se vztyčí, vytáhne z kabelky kartáček na šaty a opráší si honzík. „Musíme si udělat svou vlastní malou Sezónu, Henry, jen vy a já. Jejimi zlatými hřeby budou rozhovory, procházky a zdravé sluníčko.“

„Bude mi nesmírným potěšením,“ přitaká Henry; je rád, že Emmelína aspoň trochu popadla dech. Ale přestože jsou oba vystaveni intenzivnímu slunečnímu svitu, tvář paní Foxové zůstává děsivě bledá a ústa pořád nanejvýš neslušně otevřená, jako kdyby jí rty navzdory etiketě roztáhl nějaký fyzický imperativ.

Sugar se ohlíží přes rameno na svůj odraz v zrcadle a navádí podle toho ruce při zapínání šatů. Třímá pár „kurvích háčků“ – zakřivených nástrojů s dlouhými rukojeťmi, které svou přezdívkou dostaly podle toho, že ženě umožňují obléknout si dámské šaty bez pomoci služky.

Když zapne poslední knoflík až v samém týle, projede dvěma prsty po hedvábné podšívce těsného límce a osvobodí odtamtud zbloudilé uvízlé vlasy. Tyhle staromódní břidlicově šedé šaty si vybrala, protože William ji v nich nikdy neviděl, takže když ji zdálky zahlédne, nepozná ji. Vlasy si netypicky rozčísila uprostřed a zapletla si je do přísného drdolu, takže pod čepcem je z nich vidět sotva pramínek.

„Takhle to postačí,“ usoudí.

Čekání na Williama ji už unavuje. Celé dny za ní nezajde; a když se pak konečně staví, má hlavu plnou starostí ze svého tajného života – tedy života, který zůstává utajený před ní. Všichni jeho přátelé a členové rodiny ho znají lépe než ona, a přitom jim tyto vědomosti k ničemu nejsou; to je tak nespravedlivé!

Jenže ona odmítá zůstat neinformovaná. Ke svému předurčení se neposouvá ani o píď, když chřadne v bytě, suší si vlasy před ohněm, louská noviny, čte si o spotřební dani, aby se připravila na rozhovory, k nimž nikdy nedojde, namlouvá si, že nemá hlad, a odolává pokušení napustit si vanu. Čím víc se William obejde bez ní, tam venku ve světě, kde ona nehraje žádnou roli, tím méně bude mít

chut' se jí svěřovat. Z jeho odložených knih o parfémecích se může poučit o lihovém výtažku z tuberózy a o kasiovém oleji coby levné náhražce za skořici, ale ona se toho o Williamu Rackhamovi musí dozvědět mnohem víc! Víc, než je ochoten prozradit!

Takže se rozhodla: bude ho špehovat. Kamkoli půjde, ona půjde za ním a uvidí vše, co uvidí on. Seznámí se se všemi lidmi, s nimiž se seznámí on – byť nutně na dálku. Jeho svět se stane jejím světem; vychlemtá kašdíčkou kapičku vědomostí. Když si pak William konečně najde čas na to, aby ji navštívil, a jeho vrásčité čelo spočine na jejím poprsí, může ho ohromit tím, jak instinktivně chápe jeho potíže, jak neomylně a intuitivně dokáže vystihnout jeho potřeby. Bude jeho život sdílet potají a tím si zaslouží tu výsadu, že ho bude sdílet legitimně.

Zastaví se, a než odejde z domu, naposledy pohlédne do zrcadla. Sama by se málem nepoznala.

„Dokonalé,“ řekne a sejme slunečník z ohavného, ale bytelného věšáku na kabáty. Co se stalo s tím chatrným, který William tak vztekle nakopl? Vynesl ho ven na ulici a nazítří už tam nebyl. Že by si ho lidé rozebrali? Stávají se takové věci ve ctihodných ulicích Marylebone?

Vyjde na čerstvý vzduch a rozhlédne se po čtvrti. V dohledu není živé duše.

Po následujícího tři a půl dne – anebo, jak to spočítala, celých pětapadesát hodin v bdělém stavu – se Sugar pokusí stát stínem Williama Rackhama.

Nehoráznou spoustu času promrhá potloukáním se poblíž jeho domu v Chepstow Villas a čekáním, až se William objeví. Rázuje po ulici a kolem stájí na třech stranách Rackhamova pozemku, aby jí prsty na nohou neprokřehly a ona se úplně nezbláznila, a netrpělivě točí slunečníkem. Co tam tak William může *dělat*? Rozhodně se svou manželkou a dcerou nehraje společenské hry! Že by se věnoval firemní korespondenci? Pokud ano, jak dlouho mu může trvat sepsání pár dopisů, teď když je ta záležitost s Hopsomem vyřízená? Rackhamovo voňavkářství je velký koncern s hierarchií zaměstnanců; copak tam nemá takové ty, jak se jim jen říká –

podřízené, poskoky –, kteří se starají o všednější záležitosti? Anebo že by William tak dlouho snídal? Není divu, že se zakulacuje, když půl dopoledne stráví u jídla. To Sugar naopak každý den špehování započne buchtou nebo jablkem, které zakoupí u stánku od pouličního prodejce cestou sem.

Naštěstí jí v prvních pár dopolednech sledování domu Rackhamových počasí přeje. Zahradník se ustavičně rýpe v hlíně a stará se, aby zeleň od nynějška rostla již jen tam, kde růst má – další důvod, proč Sugar nemůže okounět příliš dlouho na stejném místě. Doufala, že za tak příjemného počasí si Williamova dcera vyjde ven hrát, ale chůva to dítě drží pěkně zkrátka. Sugar si ani není jistá, jak se to dítě jmenuje; jednoho rána zahradník při pohledu na okno v prvním poschodí zahlaholil: „Zdravím, slečno Sofie!“ – a zkrátka ho oslovila služebná s mateřskými rysy, pošeptala mu cosi do ucha a donutila ho, aby se před ní omluvně shrbil. Takže Sofie – pokud tedy Shears nezdravil chůvu. Jak je to ponižující, že je obeznámena s každou žilkou na Williamově falu, ale nezná jméno jeho dcery! Veškerá její snaha dozvědět se to jméno, aniž by očividně vyzvídala, přišla vniveč; ani si nemůže dovolit pronést ho před ním sama, protože by ho mohl zatajovat úmyslně. Takže dokud chůva nedospěje k názoru, že počasí je dostatečně příznivé, aby bylo možné pustit malé holčičky ven, Sofie Rackhamová nemůže než zůstat pověstí.

Druhého dne se z předních dveří vynoří sama paní Rackhamová a v doprovodu komorné si to kamsi cílevědomě namíří. Sugar má sto chutí vydat se za ní, protože Agnes očividně směřuje do města a její okouzlující hlas, na takovou dálku nesrozumitelný, jí ve větru zní jako flétna krysaře hamelnského. Rozhodne se nicméně zůstat schovaná ve stinném loubí; to Williamovi by měla jít v patách, a navíc se až příliš často stalo, že se v domě Rackhamových zničehonic otevřelo okno, za ním stála Agnes a rozhlížela se po světě – anebo častěji upírala pohled přímo na to místo, kde Sugar shodou okolností lekovala. Ještě že je Sugar zahalená závojem a k tomu krytá slunečníkem, jinak by si paní Rackhamová její tvář touhle dobou už určitě zapamatovala.

Ne, ona čeká na Williama. To Williamovy aktivity a zvyky

potřebuje důkladně poznat. A za těchto prvních pětapadesát hodin stopování Sugar zjistí, že přes všechny řeči o tom, jaký je individualista a jak pro své hloupější konkurenty musí zůstat nepředvídatelný, William nerad mění své zvyky.

Ve dvě hodiny odpoledne si pravidelně nastoupí do omnibusu směřujícího do města. Po tři dny za sebou vždy dorazil k velkému neohrabanému vozidlu a nastoupil si do kabiny, kde obsadil sedadlo natočené ke slunečnější části silnice. Sugar si pospíšila na ocelové stupátko omnibusu na úplně poslední chvíli, vylezla si na střechu a sedla si na místo přímo nad Williamovou hlavou. Touhle denní dobou je ušetřena nedůstojné tlačence s úředníky v buřinkách; místo toho se dělí o tvrdé lavice a řízný vzduch s dalšími nepřizpůsobivými dušemi, které z nějakého důvodu nechtějí jet dole. Prvního dne je to hejno tlustých matek s caparty tak rozjívenými, že umístit je do kabiny by bylo příliš velké riziko; druhého dne je to stařík s bezmála dvoumetrovým balíkem omotaným motouzem; třetího pak další matka s dítětem, čtyři upjatě oblečení turisté, kteří spolu vzrušeně konverzují v cizím jazyce, a jeden bledý mladík, jenž v rukách s kostnatým zápěstím drží tmavou knihu.

Při třetí cestě Sugar udělá tu chybu, že složí slunečník a pohodlně se opře o sedadlo. Je si jistá, že William vystoupí na obvyklé zastávce, která je nejbližší jeho kanceláři v Air Street. To William skutečně udělá, ovšem když se Sugar v tu chvíli zvedne k odchodu, bledý mladík, jehož zaujala krása dámy v šedých šatech a který její uvolněný posez pokládá za prerafaelitskou malátnou pózu, jí galantně přiskočí na pomoc.

„Dovolte,“ požádá ji. Jeho lehce odřené ruce se samy nabídnou, oči mu žhnou všemi druhy touhy, jaké si jen dokážete představit.

Sugar se bojí, aby se vystupující William Rackham neobrátil a nepodíval na ně, zaváhá na schodu.

„Není třeba, není třeba,“ zašeptá, ač ví, že její tlumené zaskřehotání jen umocní nedorozumění. „Děkuji vám.“ A omnibus vyrazí dál i s ní.

Ne že by se tím moc změnilo. Vystoupí na příští zastávce a vrátí se k Rackhamově kanceláři, ponuré šedivé budově se zdobným „R“ na mosazné plaketě.

William tu tráví každý den stejnou dobu, zhruba dvě hodiny, a dělá bůhvíco. Ze všeho nejrady by byla mouchou na zdi téhle skryté svatyně, místo toho se však musí poflakovat po ulicích a počítat drožky, aby se tolik nenudila.

William vyrazí domů v pět hodin, předtím jen zajde do vždycky stejné cukrárny a u vždycky stejného dortíku si počká, až ten nejhorší shon pomine. Sugar touží po tom, aby se pro změnu rozhodl vyrazit do Priory Close (ve kterémžto případě by se mu pověsila na paty a nějak už by zařídila, aby se potkali na chodníku, kde by předstírala, že si vyšla na zdravotní procházku). Jenže William nevystoupí předčasně; zůstane v omnibusu celou cestu až do Chepstow Villas.

A přece se po Williamově návratu do domu Rackhamových Sugar nakonec dočká malé odměny.

Prvního večera William a Agnes vyjdou na večeri k lady Bridgelowové, a protože jejich vily od sebe dělí jen tucet domů, vyrazí pěšky – a Sugar je při tom s diskrétním odstupem sleduje. Povšimne si, že Rackhamovi jdou sice bok po boku, ale nic je nespojuje; nejenže se nesníží k tomu, aby se do sebe zavěsili, ale sotva dávají najevo, že tam ten druhý vůbec je. William se ubírá po ulici napřímený, s napůl zařatými pěstmi, jako by se chtěl obrnit před hrozivou zkouškou.

O několik hodin později, když s manželkou za tmy krácejí domů lampami osvětlenou ulicí, je rozkol mezi nimi ještě patrnější; Sugar je vděčná za to, že jí mženi umožňuje schovat se pod slunečným, a drží se blízko za nimi.

„Tak to bylo nesmírně příjemné,“ pronese William rozpačitě, „jako vždycky.“

Agnes neodpoví, jen mechanicky cupitá, s pravou rukou přitisknutou ke spánku.

„Bolí tě hlava, drahá?“ optá se William.

„To nic není,“ odpoví Agnes.

Minutu krácejí mlčky, pak se William zasměje.

„Že je ale ten Bunce číslo, co? Constance má opravdu pozoruhodný okruh přátel.“

„Ano,“ souhlasí Agnes. Právě došli k bráně Rackhamova domu a Sugar je v šeru se zašustěním mine. „Škoda že ji tak nesnáším. Není

to zvláštní, že člověk se šlechtickým titulem dokáže být tak hrozně úlisný a ordinérní?“

Sugar si je celkem jistá, že na tohle nemá William co říct.

Následujícího večera zůstanou Rackhamovi doma. Sugar chodí kolem domu tak dlouho, jak jen dokáže snést, a čím dál víc při tom mrzne, pak si ale přivolá drožku zpátky do Priory Close. Po návratu zjistí, že je jen půl deváté; tam jí připadalo, že už se blíží půlnoc. Možná jí William ještě přijde navštívit! Bloumá po pokojích jako zoufalé zvíře, rázuje po měkkých kobercích stejně nervózně, jako rázovala po ulicích, až nakonec kapituje před konejšivým objetím teplé, párou zahalené lázně.

Ovšem třetího večera se jí rozhodnutí obětovat hodiny nicnedělání ve prospěch špehování konečně bohatě vyplatí. William vyjde z domu dávno po setmění, sám, a přivolá si drožku. Bohové stojí při ní, neboť hned za první drožkou se táhne další, takže Sugar se ani na okamžik nezmocní obavy, že by jí William mohl pláchnout.

„Jeďte za tou drožkou před námi,“ vydá pokyn kočimu a on před ní s úsměškem smekne klobouk.

Cesta skončí v Soho, před malým divadlem jménem Tewkesburský palác. William vysedne v blahé nevědomosti, že ani ne deset metrů od něj vysedla Sugar, a zaplatí drožkáři, zatímco ona platí svému. Pak vykročí do lampami osvětlené vřavy, rychle se rozhlédne, jestli se k němu nestáhli kapsáři, ale závojem zahalené ženy za sebou si nevšimne.

Co tady tak může hledat? pomyslí si Sugar. Tewkesburský palác je nechvalně známým shromaždištěm homosexuálů a teď k Williamovi s otevřenou náručí přistupují dva dobře odění pánové. Na okamžik se jí rty stočí v bezradném znechucení: že by se těmhle dvěma různolícím chlápčům, kteří teď Williama srdečně plácají po zádech, podařilo odlákat ho z její postele? Vyloučeno! Na tichou flétnu nehraje nikdo lépe než ona!

Během několika vteřin se ovšem nedorozumění vysvětlí. Tihle dva jsou Bodley a Ashwell a všichni tři kamarádi se tu dnes večer sešli na tewkesburskou speciální atrakci – Unthana, Šlapkového Paganiniho, propagovaného sloganem „Jediný bezruký houslista na světě!“.

Sugar si stoupne do pestré fronty, kde pracující lid i zazobaní znalci čekají na možnost zaplatit vstupné. Ačkolí ji od Rackhama a jeho společníků dělí jen dvě těla, donesou se k ní v hluku žvanícího davu jen útržky jejich rozhovoru.

„...kdybych *já* neměl ruce,“ říká Ashwell, „...impresionistickým malířem!“

„Ano!“ vykřikne Bodley. „Speciálně vyrobené makety rukou! Jedna ruka cílevědomě svírá štětec!“

Všichni tři se hurónsky rozesmějí, ač na tom Sugar nepřipadne nic vtipného. Výtvarné umění nikdy nebylo její silnou stránkou; všechny ty Magdaleny a Panenky Marie nasyslené paní Castawayovou ji odradily. Když teď čeká ve frontě na představení v podhradním divadle v Soho, udělá si v duchu uzel na kapesníku: oprášit znalosti výtvarného umění.

Uvnitř Tewkesbury, přestavěného tržiště na vlnu, které je dost velké na komorní koncerty, ale místo nich se využívá k výstavám zrůd a kouzelnickým představením, se Sugar šourá v davu. Jak děsně smrdí! Copak se vůbec nekoupou? Nevzpomíná si, že by kdy předtím zaznamenala, jak jsou normální lidé nesmírně špinaví. Usadí se jednu řadu za Williamem a jeho přáteli a šetří v té dusivé atmosféře dechem.

Na jevišti marní čas řada bavičů, kteří svými průměrnými písničkami a nepřekvapivými kouzly povzbuzují mezi publikem chuť na hlavní atrakci. Bodley a Ashwell hlasitě mumlají a vyprávějí si vtipy; William to snáší, jako kdyby jeho společníci byli děti, jimž udělal pomyšlení a vzal je na výlet.

Konečně se divadlem rozlehne potlesk a pískot a kulisák postaví na prkna u jevištní rampy velkou čtyřnohou stoličku. Za okamžik položí na červenou sametovou podušku vedle stoličky housle a smyčec, což si vyslouží další potlesk a pár zvolání „sláva“. Nakonec přijde sám Unthan. Je to malý muž, na sobě má elegantní smoking hráče orchestru včetně šosů, ovšem bez rukávů. Jeho hladce oholená tvář, viditelně nikoli anglická, připomíná trochu svou strukturou a ostražitě melancholickým vzezřením opici. Unthanovy kučeravé vlasy byly přemírou oleje a česání přesvědčeny k tomu, aby přiléhaly v rovných brázdách.

Unthan se nanejvýš obřadně usadí a nohama si začne sundávat boty a punčochy; chichotání z publika se ho nijak nedotýká. Punčochy úhledně složí a každou položí na odpovídající botu, načež vezme obnaženými prsty u nohou korpus houslí a zručně je zvedne k levému rameni, kde si je přidrží bradou. Levou nohu spustí na podlahu, zatímco prsty pravé se zatím posouvají jako krab po krku houslí, dokud nespočinou na nižších polohách hmatníku. Zkroucený Unthan bez jakýchkoli viditelných potíží zvedne levou nohou smyčec a zhoupnutím ho přenese ke strunám. Z orchestřiště se ozve slabé zaklapání, pak soubor začne tiše a smutně hrát melodii, která zní všem přítomným skoro povědomě – dokud se Šlapkový Paganini nepustí do vystoupení.

Unthan hraje ohavně, až se divadlem převalí vlna štítivosti, dokonce pobouření. Znásilňuje se tu hudba! Ovšem pohled na vrzajícího mrzáčka, jehož obličej je i přes opičí tvar a spoustu zvlněných vlasů uvolňujících se přes vrásčité čelo hrdý a zasmušilý, vyvolává rovněž soucit. Než Unthan za nějakých dvacet minut vyčerpá skromný repertoár, nálada obecnstva se promění a mnozí návštěvníci – včetně Sugar – mají vlhké oči, aniž vědí proč. Když se hledištěm rozlehne ozvěna závěrečného crescenda orchestru, Unthan zafidlá poslední vibrato, trhne nohama a nechá si housle i smyčec padnout do klína. Ze rtů mu splyne překvapivý výkřik triumfu či agónie, pak padne publiku k nohám, přičemž se mu rozplete zbytek vlasů. Následují plné tři minuty bouřlivého potlesku.

„Ha ha!“ huláká Bodley. „Výborně!“

Pánové Bodley, Ashwell a Rackham poté procházejí ulicemi Soho, ožralí jak zákon káže. Všichni tři mají i přes to mžení skvělou náladu; jsou zajedno v tom, že koupí lístku na Unthana rozhodně neprohloupili – jak vzácné ve světě, kde požitky až příliš často nedostojí své pověsti.

„Tak, pšátelé,“ prohlásí William. „Po tomhle verr... verr... vrcholu bude každý zášitek jenom rozmě-rozmělnění ideálu. Já jdu domů.“

„Panebože, Bodley!“ vykřikne Ashwell. „Slyšíš to?“

„Nemohli bychom si jít třeba zamrdat, Bille?“

„Ne s *tebou*, Philipe.“

„To byl krutý výpad.“ Muži notně zpomalili, což Sugar umožňuje přebíhat ze stínu do stínu, blíž a blíž, až se ukryje ve slepé uličce tak úzké, že se do ní se svými sukněmi sotva vejde. Závoj má zadýchaný a záda mokrá potem, jak se snaží naslouchat. „Jenže jaro je tady, Bille,“ namítne Bodley. „V Londýně píčí přímo *kvitou*. Copak to necítíš ve vzduchu?“

Rackham šaškovsky vytrčí nos nahoru a začichá. „Koňský kobližky,“ pronese autoritativně, jako by analyzoval složení průmyslově vyráběné vůně. „Pší houna. Pívo. Kouř z doutníků. Saze. Lůj. Shnilý zelí. Pívo – říkal už sem pívo? Makasarskej olej, na mojí hlavě. Ani unce píčí, pánové; ba ani drachma.“

„Fakt? Což mi připomíná, Bille,“ vzpomene si Ashwell. „Bodley a já se ti chceme o něčem už delší dobu zmínit. Vzpomínáš na ten večer, jak jsme zašli na Velkého Plynatelliho? Potom jsme se podívali do *Dalších spanilých jízd po Londýně* a našli tam jednu dívku se senzačně lákavým popisem...“

„Že by Šu-šugr?“ William je sice podnapilý, ale zní to od něj nenuceně.

„No a zvláštní na tom je, že když jsme s Bodleym zašli k ní domů, tak nám tam řekli, že není doma.“

„Chudáčci darebáčci,“ vysmívá se jim William. „Copak sem vás nevaroval, že se to může stát?“

„Ano, vzpomínám si, žes nás varoval,“ pokračuje Ashwell. „My jsme to ale zkusili podruhé, už mnohem později...“

„– a *napotřetí*,“ skočí mu do řeči Bodley, „za pár týdnů...“

„Jen aby nám bylo řečeno, že tahle Sugar už vůbec není dostupná! Podle bordelmamá si ji nějaký bohatý pán vzal za milenku.“

Za závojem je Sugar najednou nesnesitelně dusno, a tak se neohrabaně snaží připíchnout si tu perlinku zpátky na čepec.

„Taková smůla,“ lituje je William naoko. „Takhle se nechat předběhnout!“

Centimetr po centimetru Sugar naklání tvář dopředu, vděčná za déšť, který ji chladí na obou tvářích a brání tomu, aby ji prozradila pára stoupající ze stinné uličky.

„Ano, ale to by mě zajímalo, kdo to byl? Kdo nás předběhl?“

Sugar má teď muže na dohled; naštěstí se dívají jinam. William se

zasměje, a jaký je to pozoruhodně přirozený výkon! „Určitě to není nikdo, koho *já* znám,“ prohlásí. „Všichni moji bohatí známí jsou pilíře mravnosti. Proto se taky obracím na vás, abych se dočkal rozptýlení!“

„Ale vážně, Bille... kdyby se ti náhodou doneslo...“

„...kde se tahle holka nachází...“

„Jestli ne teď, tak až se jí její nový pán nabaží...“

„Pořád se klepeme na to, až si s ní zapícháme.“

William se znovu zasměje.

„Teda, teda: taková oddanost – a může za ni jediná zmínka v *Dalších spanilých jízdách po Londýně*. Ach, ta moc... reklamy!“

„Fakt nás nebaví něco prošvihnout,“ uzná Bodley.

„To je prokletí moderního člověka,“ míní Ashwell.

„A teď už dobrou noc, přátelé,“ rozloučí se Rackham. „Byl to moc zábavný večer.“

Pánové si potřesou rukama v rukavicích a napůl se obejmou, načež Bodley, který z nich tří umí nejlépe hvízdát, si jednu rukavici stáhne a strčí si palec a ukazováček do pusy, aby přivolal drožku pro Williama.

„Mozkrát děkuju,“ řekne William. „Vážně už musím jet domů.“

„Jistě, jistě. A my vážně musíme... co vlastně musíme, Ashwelle?“

Dva kamarádi již loudavě mizí ve tmě a zanechávají Rackhama pod kandelábrem v očekávání urychleného vysvobození. Sugar zhodnotí toho muže zezadu, jak tam stojí. Ruce má sepnuté za zády, přesně na místě, kde se mu mezi půlkami choulí nezvykle vystupující kostrč, když je nahý. Vypadá vyšší, než si ho Sugar pamatuje; jeho prodloužený stín, na plynem osvětlené dlažbě černočerný, míří přímo k ní.

„Je nejvyšší čas, abychom i *my* už byli v posteli,“ říká Bodley – anebo je to Ashwell? Jejich postavy už nejsou vidět a jejich hlasy slábnou.

„Přesně tak. Nějaké konkrétní...?“

„Co u paní Tremainové?“

„Tam nemají moc dobré víno.“

„Pravda, ale holky jsou prvotřídní.“

„Nechají nás vzít si dovnitř naše vlastní?“

„Naše vlastní holky?“

A jsou pryč. Pár vteřin stojí William bez hnutí, s hlavou zdviženou k obloze, jako by naslouchal, zda se neblíží drožka. Pak překvapivě pleskne dlaní o kandelábr a pomalu se kolem něj začne otáčet jako nějaký hravý uličník. Chodí po tom úzkém okruhu, uchechtává se a volnou rukou pohupuje ve vzduchu.

„Zanechte naděje, vy packalové!“ vykřikuje. „Je pryč... V bezpečí před váma... v bezpečí před váma všema! Nikdo jinej se jí už nikdy nedotkne...“ (Pořád se kroutí kolem lampy, dokola a dokola.) „Nikdy!“

A jak se znovu zachechtá, v jeho zorném poli zarachotí drožka.

Sugar si počká, až si vyleze dovnitř, teprve pak se vynoří ze svého úkrytu. Díky jeho rozjařenému výkřiku „Chepštou Villas, Notting Hill!“ ví, že nemusí nikam chvátat a dál ho sledovat. William jede domů spát – a konečně může totéž udělat i ona.

Když odezní klapot kopyt, dokulhá na světlo. Svaly, které byly tak dlouho napjaté jako tětíva, jí ztuhly a v jedné noze úplně ztratila cit. Z obou stran jí na sukních ulpěla špína ze zdi stíněné uličky jako lesklý začazený cejch na bledé látce. Přesto je rozjařená. Rackham je její!

Belhá se ulicí, heká a uchechtává se, jak se jí do nervů vrací cit. Touží pohroužit se doma do teplé koupele a ví, že dnes bude spát jako nemluvně. Pokusí se hvízdnutím přivolat drožku, ale jen co stiskne rty, už se jí rozšíří do úsměvu a ona se hrdelně zahihňá. S chichotáním spěchá k dopravní tepně.

Cestou potká člověka, který vrávorá opačným směrem; robustního chlapa, napučeného šviháka, jehož opilost je cítit široko daleko. Když jeho sklopené oči zahlédnou kroužící obrubu ženských šatů, které se nesou přes potemnělou cestu k němu, zvědavě zvedne tvář. Jeho odulé rysy se okamžitě rozzáří, poznává ji, ačkoli Sugar si vůbec nevzpomíná, že by ho kdy předtím viděla.

„Není to... není to Sugar?“ zadrmolí a zhoupne se na nohou. „Kde jsi byla, má marnotratná siréno? Na kolenou tě prosím, vezmi mě k sobě do postele, ať už je to kdekoli, a vyleč tohoto ztopořeného ptáka!“

„Omlouvám se, pane,“ odpoví Sugar, lehounce se mu ukloní a pak proklouzne kolem něj s očima upřenými na větší světla. „Rozhodla jsem se stát jeptiškou.“

KAPITOLA ŠESTNÁCTÁ

„Mezi bezednou stokou zatracení a zářivou cestou do Ráje,“ vykřikne matřonovitý hlas, „stojíme my!“ Emmelíně Foxové škusne ve tváři, a tak svou grimasu raději skryje za šálkem horkého čaje. Paní Borlaisová se opět nechává unést.

„My můžeme jen natáhnout ruce – ach, modleme se, aby se jich nějaká zoufalá duše chopila!“

Po celé klubovně se na sebe další členky Spolku na záchranu padlých žen zadívají a v duchu spekulují, zda je jejich vůdkyně skutečně vybízí k modlitbě, anebo zda jde o inspirační rétorickou figuru. Tucet prakticky oblečených dam, z nichž většina je ještě méně pohledná než paní Foxová se svou šedavou tváří, dospěje k tichému konsensu a jejich oči zůstanou otevřené, dlaně neutvoří stříšku. Za ukoptěnými okny jejich centrály na Jermyn Street se v Londýně hemží milióny lidí neobrácených na víru, neuchopitelných stínů kmitajících za sklem.

Paní Nashová popojde k paní Foxové s čajovou konvičkou v ruce. Tahle paní Nashová je prostá dušinka; doufá, že v téhle Přestávce na občerstvení mezi Debatou a Šířením evangelia zbude dost času na to, aby kolegyním ze Spolku nalila další šálek čaje.

Ale ne: „Sestry, je čas, abychom vyrazily,“ prohlásí paní Borlaisová a jde příkladem, vykolébá se do vestibulu. Mezi usazenými to nesouhlasně zašustí, ne že by se snad bály hlásat evangelium, ale proto, že paní Hibbertová dnes zapoměla sušenky a musela jít ven nějaké koupit, což ovšem znamená, že většina členek Spolku pořád jí svou první sušenku – některé se do ní ještě vůbec nezakously. Co však můžou dělat, když jim jejich vůdkyně dala znamení, aby se zvedly? Nejspíš se vypraví zápolit s Neřestí do bahna Shoreditchu, ale seberou tolik odvahy, aby vyšly na ulici a při tom jedly sušenky? Ne.

Paní Borlaisová vycítí, že nadšení zakolísalo, a vyloží si to jako malomyslnost.

„Kladu vám všem na srdce, sestry,“ zavolá, „nezapomínejte, že

zachránit duši před zatracením je tisíckrát cennější než vyrvat tělo ze spárů divokého zvířete. Kdybyste zachránily člověka před divokým zvířetem, byly byste na to pyšné do konce života! Buďte tedy hrdé, sestry!“

Paní Foxová se jako první postaví za paní Borlaisovou, přestože takové chvástavé výroky upřímně nesnáší. Podle jejího názoru na přístupu členky Spolku nezáleží – zda je hrdá nebo znechucená, horlivá či unavená. To vše je pomíjivé. Milión křesťanů v minulosti cítilo hrdost, milión jich bylo znechucených a dnes z nich zbyly jen jejich duše a duše, které byli s to zachránit. „Záchrana, nikoli zachránce“: tohle bylo odjakživa Emmelínino krédo a bývalo by i mottem Spolku na záchranu padlých žen, kdyby ho vedla. Ne že by na to někdy došlo: ví, že se zrodila k tomu, aby odporovala zaběhnutým pořádkům.

„Tak tedy pojďme,“ řekne nonšalantně, aby přemostila propast mezi divokými zvířaty a nesnědenými sušenkami.

Tak tedy jdou, všech dvanáct Zachránkyň. Jako obvykle vyrážejí společně, jako vojáci v civilu. A přece ani ne hodinu poté se Emmelína Foxová trhne od hlavní skupiny a pustí se do citlivého sledování těhotného dítěte ve smradlavé slepé uličce.

To Sugar sedí v čistounké a krásně osvětlené čajovně na Westbourne Terrace, hraje si s vystydlým šálkem speciality podniku a okousaným čajovým koláčkem a poslouchá, co povídá služka. Řečená služka sedí u stolu, bezstarostně jí, pije a klevetí s kamarádkou; Sugar sedí sama u dalšího stolu, nezaostřené oči upírá na odraz stropní lampy, který jí pluje v čaji, ke konverzaci je natočená zády a uši jí hoří.

Neodsuzujte ji hned: takhle Sugar úterní odpoledne obvykle netráví; popravdě řečeno, dělá to vůbec poprvé. Ne, vážně! Chápejte, William Rackham bude až do čtvrtka v Cardiffu a Agnes Rackhamová je indisponovaná. Takže místo aby se Sugar oddávala nicnedělání, co je špatného na tom, když bude sledovat Agnesinu komornou Claru, která má dnes odpoledne volno, a uvidí, co z toho vzejde?

A vskutku, zatím se jí to vyplatilo. Clara je báječně upovídána

bytosť, přinejmenším ve společnosti irské dívky, již říká (pokud to Sugar slyšela správně) „Shnide“ – je to další komorná, v úplně stejných šatech. V čajovně je pouhých pět zákazníků, a tak je tu ticho; stále lépe vybavené Paddingtonské nádraží jí notně pouští žilou. Naštěstí pro Sugar, již by se jen špatně špehovalo v lomozu a shonu stanice, se Clara a Shnide shodly, že tady je to mnohem hezčí a nejsou tu žádní smradlaví cizinci a děti. Sugar velmi pomalu upíjí čaj, občas si hraje s miniaturním odrazem Clary a Shnide na své čajové lžičce a nechává si do uší vlévat ten výtok drbů a nespokojenosti.

Tohle se dozví: William Rackham je mizera a tyran. Dřív do fungování domácnosti jen lehce fušoval, nyní jí však vládne ocelovou pěstí. Kdysi se nedokázal přimět k tomu, aby člověku pohlédl do tváře, teď ho „přehlízí jako krajinu“. Minulý týden přednesl proslov o tom, jak by si jiní lidé tak bohatí jako on okamžitě pořídili vybranější služebnictvo, ale *jeho* že to ani nenapadne, protože dobře ví, jak usilovně jeho holky pracují, aby si na sebe vydělaly. Samozřejmě že teď je veškeré jeho služebnictvo vyděšené.

Ale William Rackham není ten nejhorší: ne, nevraživostí zahrnuje Clara hlavně svou vlastní paní, to prohnané, falešné stvoření, které jeden den předstírá nemoc a slabost, aby hned nazítří tyranizovalo nic netušící služby záchvaty vzteku a nehoráznými požadavky.

„Loni v prosinci,“ stěžuje si Clara, „jsem si myslela, že umře. Teď mě někdy napadá, že dřív umřu *já*.“

Clara dle vlastních slov zvažuje, že by si našla nové místo u rozumnějších pánů, ale obává se, že Rackhamovi jí nenapíší dobré doporučení. „To by jim bylo podobný,“ syčí. „Když budu dobrá, tak mě nepustí; když budu špatná, vykopnou mě do škarpy.“

„Jsme otroci,“ přitaká Shnide. „Nic lepšího než otroci.“

Rozhovor se stočí k tématu Clařiných a Shnidiných přátel mužského pohlaví; ukáže se, že obě mají milence. Sugar tahle informace vyvede z míry: pořád zapomíná, že svobodné ženy vyhledávají mužskou společnost, když nemusí. Pasáky chápe; bohaté patrony taky. Ale přátele? Přátele bez peněz, kteří žijí v noclehárnách jako Clařin Johnny a Shnidin Alfie? Co je k nim může přitahovat? Sugar je jedno velké ucho, ale když se služby políbí na tvář a

zvednou k odchodu, není o nic moudřejší. Jak můžou tyhle dva pytlíčky zloby, tenhle párek malicherných drben, prohlašovat, že někoho „milují“? (Obzvláště když jde o nechutné mužské tělo, smradlavé jako pes, s chlupy na tváři, mastnými vlasy, špínou za nehty...)

„A nezapomeň, co jsem ti říkala,“ připomene jí Shnide. „Nenechej si od něj všechno líbit.“

O kom to mluví? O Clařině milenci Johnnym? Nebo o Williamu Rackhamovi? Clara se samolibě uculuje, jako by neměla pochyb, že si dokáže podmanit jednoho či druhého, nebo rovnou oba dva. *Ty dūro jedna hloupá!* zařvala by na ni Sugar nejradši. *Ten tvůj milý ted' nejspíš píchá nějakou dorotu! A William tě vyhodí na ulici jako shnilé jablko, jestli se mu opovážíš protivit!* Přestože ještě před chvilkou nebylo po nějakém vzteku ani stopy, ted' zuřivě plane; vyšlehl zcela zformovaný z ticha a neznáma jako oheň ve skladu se zavřenými okenicemi. Kouše se do rtu, zatímco tlachající služky odcházejí ke dveřím, na slunnou ulici; mačká šálek čaje v rukou, modlí se, aby ho nerozdrtila, a přitom si trochu přeje, aby se přesně tohle stalo.

„Byl to dobrý čaj, že?“ nadhodí provozovatelka čajovny krátce poté, když jí Sugar platí almužnu za tu výsadu celou hodinu v pohodlí poslouchat, co si povídají cizí lidé.

Dávej si pozor, zasyčí Sugar uvnitř rozpálené lebky. Nemůžeš si dovolit ztratit jediného zákazníka.

„Ano, děkuji,“ odpoví a cudně přikývne jako pravá dáma.

O pár hodin později stojí Agnes Rackhamová u okna Clařina pokojíku – ne že by podobná místa vyhledávala často, ale poslední dobou se nedá říct, kdy se anděl strážný objeví, a z těchhle kumbálků v podkroví člověk anděla snadno zahlédne. Agnes mžourá skrz sklo a zkoumá sluncem žíhané stromy na východním okraji Rackhamovy zahrady, pod nimiž se její anděl strážný někdy zjeví. Ted' tam zrovna není nikdo vidět – tedy nikdo důležitý. Shears věnuje zahradě nemalou péči, omotává stonky květin dráty, aby rostly rovně, pleje plevel a cpe si ho do kapes kalhot. Kdyby jen vypadl, třeba by se její anděl strážný zjevil. Jak Agnes zjistila, před cizími lidmi se anděl

ostýchá.

Clařin pokojík smrdí voňavkou. To je zvláštní, že ta dívka se při práci nevyznačuje žádným pachem, ale když konečně přijde do postele, navoní se nějakým parfémem. Agnes poodejde od okna, skloní se a očichá polštář své služebné. Je cítit po něčem ordinárním: možná nějakém výrobku od Hopsoma, nebo jedné z Rackhamových levnějších řad. Jak politováníhodné, že William musí takovému dreku propůjčovat své jméno; pokud bude v Budoucnosti jeho hvězda dále stoupat, třeba bude vyrábět pouze ty nejvytříbenější a nejexkluzivnější parfémy – parfémy pro princezny.

Agnes se zapotáčí. Znovu se jí ozvala prudká bolest v hlavě; jestli si nedá pozor, překotí se a najdou ji spát v Clařině posteli, s tváří zabořenou do toho čpícího polštáře. Narovná se a vrátí se k oknu. A tam, pod sluncem žíhanými stromy, sotva rozeznatelná za kopími čerstvě natřeného plotu, se pohybuje mihotavá postava jejího anděla strážného. Během několika okamžiků je pryč, vsálo ho to zase do éteru; nebyl ani čas mu zamávat. Ale byl tam.

Agnes vyběhne z Clařina pokoje a zhluboka dýchá. Srdce se jí třepetá v hrudi, v poprsí jí mravenčí, jako by každé ňadro svírala ruka, bolest v hlavě báječně ustupuje, zmenšuje se v malou chladnou bulku za levým okem, celkem snesitelnou; ledová pěst zabořená v jejím mozku roztála do velikosti kuličky vína.

Sejde po schodech – bezútesných schodech pro služebnictvo, na nichž není položený ani koberec – až na počátek slušné části domu. Pospíší si do salónu a opět ji tam příjemně překvapí čerstvě vytapetované zdi. Posadí se za piano. Před sebou má otevřený list s notami skladby „Hola, krokusy!“ s vlastními poznámkami, které jí mají upozornit na nástup dvaatřicetin. Zahraje prvních pár taktů, zahraje je ještě jednou a pak je hraje znovu a znovu. Tiše a líbezně si s tímhle klavírním doprovodem pobroukává novou melodii, její vlastní, čistě z její hlavy. Tóny, které zpívá, se přes prvotní zaváhání poskládají do půvabného popěvku. Jak je dnes nápaditá! Úplná malá skladatelka! Rozhodne se zpívat tu svou písničku tak dlouho, dokud to snese, poslat ji až do nebe, dotírat tam tak dlouho, dokud se Pánubohu nezapiše do paměti, aby si ukrátila čas, dokud někoho nepošlou, aby jí pořídil notový zápis, hezky ho vytiskl a rozeslal

široko daleko, aby tu melodii mohly zpívat ženy po celém světě. Zpívá dál a dál, zatímco se v domě všude kolem ní utírá prach a ve skryté podzemní kuchyni roztahuje na odkapávací desce uhrovitá stehna ochablá a lehce orosená nahá kačena.

Když Agnes později komponování znáví, zajde do svého pokoje a začne si hrát se svými klobouky. Předvádí je před zrcadlem, hlavu drží vysoko, uhlazuje záhyby na svých hedvábných bocích. V odrazu vidí sebejistou mladou ženu (tohle slovo přišlo poslední dobou ve všech ženských časopisech do módy, takže se jistě dá bezpečně používat), pořádně obrněnou v lesklém korzetu; hrdou, elegantní ženu, která se nemá za co hanbit.

Znovu se uslyší, jak říká: „Jsem zase kráska.“

Vezme nejbližší z mnoha krabic na klobouky, zvedne její víko a vytáhne masu krepového papíru. Skleněné oko vycpaného drozda se smaragdově třpytí na pozadí nefritové plsti klobouku, na níž je pták připevněn. Agnes ten poklad zvedne z krabice za krepku a zkusmo pohladí drozdovo opeřené ramínko. Před rokem by se ho byla bála, co kdyby jí třeba ožil na hlavě; dnes se jen těší na to, jak se s ním ukáže na veřejnosti, protože bude vypadat vážně moc krásně.

„Nebojím se.“

Ne, Agnes se nebojí – a poslední dobou to všude dokazuje. Tak jako člověk, jemuž se povede projít kolem vzteklého psa díky tomu, že na něj zvesela zavolá, dokáže Agnes nakráčat do tanečních sálů a jídelen ježících se nebezpečnostvými a jednoduše je všechna rychle minout. Mnoho dam, které na ni tak přátelsky volají, bezpochyby tají ostré dýky ženské nenávisti, jimiž by ji s chutí probodly, ale Agnes je to jedno. Všem se jim vyrovná!

Již teď si připsala řadu triumfů, protože Večírek, který trvá sto dní, se pořádně rozjel a Agnes Rackhamová je jednou z jeho nečekaných veličin, o to módnější, že pro všechny přesycené milovníky zábavy, třepetající se kolem jejího světla, představuje lehký *frisson* rizika.

„Agnes Rackhamová? Ne, vážně, drahá: rozkošná! Ano, kdo by si to byl pomyslel? Ale dovolte mi, abych vám vyprávěla o jejím večíрку! Všechno bylo černé a bílé: a myslím tím všechno, má milá.

Černé stoly a židle, bílý ubrus, černé svícny, bílý porcelán, příbory natřené na bílo, bílé ubrousky, černé misky s vodou. Považte, i jídlo bylo černé a bílé! Podával se filet z mořského jazyka se začernalou kůží, i houby byly černé, stejně jako pečená dýně... v bílé omáčce. Alfreda ale dopálilo, že tam neměli žádné červené víno – jen bílé! Ovšem během večera přišel na lepší myšlenky. Paní Rackhamová byla tak veselá, zpívala si pro sebe nanejvýš líbezným hlasem. Nikdo zpočátku nevěděl, jak na to zareagovat – měli bychom prostě dělat, že jsme to neslyšeli? –, ale pak pan Cavanagh, ten advokát, začal barytonem pod ní zpívat ‚pam pampam‘, jako by hrál na tubu, a všichni usoudili, že to tedy bude v pořádku. A po večeri přišla zmrzlina – s lékořicovou omáčkou! Tou dobou jsme si všichni připadali tak nekonvenčně, byli jsme skoro nestydatí, a nikomu to v nejmenším nevadilo. Ta paní Rackhamová je tak zvláštní žena. Ale ach! měli jsme se tak báječně. Samým veselím jsem skoro omdlela!“

Novinky jako černobílý večírek jsou puncem Agnesiny rostoucí proslulosti. Hlavu má plnou inovací; jediný problém je promyslet je a ty nejlepší nacpat do omezeného počtu naplánovaných příležitostí. Svíčky se skořicovou vůní? Ten nápad s páskami přes oči a balíčky? To bude muset počkat do čtyřicátého a devětatřicátého...

Ve všem je Agnes nejmodernější z moderních. Zadní části jejich šatů jsou dokonale zakřivená úbočí, jejichž linii nenarušují mašle a volány. Slyšela šuškandu, že dny kyrysového korzetu jsou sečteny a že se má vrátit polonéza: pokud na to dojde, ona je připravená! Co se klobouků týče, věnovala všechny své starší slečně Jordanové, aby je použila k nějakým charitativním účelům. Její nové pokrývky hlavy zdobí kolibříci, vrabci a kanárci; na tom šedém sametovém (který má vyhrazený na návštěvu Royal Albert Hall dvanáctého června) je usazená hrdlička, což jistě vyvolá ne jeden překvapený povzdech. (Vzdychající ženy si už ale neuvědomí, že tihle velcí ptáci na hlavě tolik neváží! Při vycpávání se s těmi opeřenci něco stane, Agnes neví co, ale díky tomu by člověk na hlavě unesl půl tuctu vycpaných hrdlíček, byť to by přirozeně bylo ordinární – jedna hrdlička postačí.) Co se týče toho klobouku v berlínské modři s holubem, mno... instinktivní dobrý vkus ji přiměl, aby si to rozmyslela. Po dlouhém uvažování nechala holuba odstranit a nahradit sýkorkou koňadrou,

protože... inu, na holubech je něco *tuctového* bez ohledu na to, jak draze jsou vycpaní.

Ach! Rozhodnutí, samá rozhodnutí! Ale za to, že v letošní Sezóně tak jasně září, nemůže jen její neohrožený úsudek: také jí přeje štěstí. Nejvíc je to vidět na barvě vlasů, která je letos v módě: její vlastní! Ona má ty blond kudrlinky, po nichž všichni tak zoufale touží, stejně jako bohatou zásobu příčesků, které jí umožňují konstruovat propracované účesy, jež diktuje móda mezi společenskou smetánkou. Všechny její konkurentky musí překonávat hrozné obtíže při shánění plavých vlasů, protože do továren na paruky se většinou prodá tmavý materiál od francouzských holek z venkova.

A co se její postavy týče: další šťastná náhoda! Takřka kostnaté paže a pas, o něž se jí zasloužila nemoc, jsou přesně to, co si doba žádá; popravdě řečeno, je o pěkných pár uncí napřed. Zatímco jiné dámy hladoví a mučí se přísnými dietami, ona zdělila *la ligne* bez námahy. Může se tedy někdo divit, že pořád moc nejí, i když je už na tom celkem dobře? Cpát se, když má nejtenčí pas, který kdy měla, by byl zločin a královna – Bůh jí žehnej – je poučným příkladem toho, co se stane dámě drobné postavy, která si dopřává příliš. Zjistila, že dílek ovoce a jeden dva plátky studené pečené člověku docela zaplní žaludek, obzvláště v kombinaci s dávkou oné sladké modré tinktury, kterou jí doporučila paní Goochová. Když leží sama v noci v posteli, činí Agnes obzvláštní potěšení počítat si žebra.

Minulý týden si zkusila obléct šaty, které s Clarou vyrobily na šicím stroji v prosinci – a pas a rukávy byly zkrabacené a pytlovité! Ale než aby se to pokoušela napravit, definitivně nad nimi udělala kříž a začala nanovo s pořádnou dámskou krejčovou. Jaká marnotratnost! Na nějaké šetření se však již nemusí ohlížet: William je teď bohatý a vypadá to, že její apanáž je neomezená. Odsuzující pohledy a varovná slova předchozích let zmizely beze stopy; on jí dokonce *navrhuje* výdaje a vlídně se usmívá, kdykoli Agnes uvede nahoru procesí balíků.

William se jí to opravdu snaží vynahradiť – to musí Agnes uznat. Nic nemůže nikdy odčinit bolest, kterou utrpěla, ale... Nu, není pochyb, že jí teď zaopatřuje. A s tou novou bradkou vypadá opravdu celkem k světu a obléká se elegantně.

Rovněž si povšimla, že si dokonale osvojil dovednost, která je v těch správných kruzích klíčová, a sice chovat se, jako by své bohatství vydělal už dávno, i když ho právě vydělává. Poklidně potahuje z doutníku, zaklání hlavu, jako kdyby rozjímal o nějakém dotazu z éteru, vyzařuje moc, kterou mu jeho majetek propůjčuje, neutrousí však ani slovo o Rackhamově voňavkářství, to spíš mluví o knihách a obrazech a válkách v Evropě. (Ne že by Agnes zbla záleželo na válkách v Evropě: jen ať Paříž lehne popelem, ona si bude navrhovat *vlastní* šaty!) Poslední dobou se na společenských akcích k Williamovi stahuje celá řada lidí s dobrými konexemi. Považte! William Rackham, ten nedozrálý univerzitní student, ten zahaleč – a nyní úspěšný člověk!

Co se jejího vlastního vystupování na veřejnosti týče, vede si báječně, lépe, než kdy mohla doufat. Jedinkrát se nezhroutila a na rozdíl od minulých Sezón nedošlo k žádným incidentům, kdy si ostatní lidé zlovlně vyložili její naprosto normální poznámku a ona pak upadla v nemilost. Z toho se hodně poučila: naučila se vždy a všude se hlídat.

Agnes se zadívá do zrcadla v šatní skříni, svého nejoblíbenějšího, protože ho lze natočit do jakéhokoli úhlu, a pokud si klekne a upře oči vzhůru, vidí se v něm jakoby seshora. To je nedocenitelné, protože prakticky každý člověk na světě je vyšší než ona. Teď si klekne, vzhlédne a spatří, nač by se mohl dívat Bůh či lidé na balkónech Royal Albert Hall: nanejvýš půvabný exemplář, který svému pohlaví dělá čest. Doširoka otevře zelenomodré oči, aby jí z čela zmizela vráska. *Ujde to*, ozve se hlas z druhé strany zrcadla.

Jak je nahrbená před složitým tureckým vzorem koberce, udělá se jí zase mdlo, a tak potácivě vstane. Pár doušků studeného vzduchu u parapetu jí úplně postačí k tomu, aby si udržela závrat' od těla.

Což jí připomíná: program letošní Sezóny je prakticky ideální! Skoro jako by ho někdo navrhl přímo pro ni! Jen velmi málo schůzek stráví zavřená v přeplněných prostorách; naopak takřka vždy je venku, v zahradách a na nádvořích, v ulicích a pavilónech. Čerstvý vzduch je sám o sobě medicína, a kdykoli se jí udělá na omdlení, může se chytit něčeho pevného a předstírat, že se kochá výhledem. A když se všechny oči upírají k ohňostroji na obloze, nikdo si

nevšimne, jak jí mezi rty zmizí jedna drobná pilulka!

Nevadí jí, že musí chodit na opery a koncerty, neboť i když je zavřená pod střešou, v myšlenkách se pořád může toulat, jen o Přestávkách ne. Sedává opřená na sedadle vedle svého manžela a nechává své tělo bez dozoru, její duch se vznáší nahoře a shlíží na ni z lustrů.

(Je to pozoruhodný pohled, jak pro ni, tak pro ostatní. Poslední dobou si nechává šít šaty a rukavičky z nové látky, která v šeru září. A tak, když v divadle či opeře pohasne světlo v očekávání tragédie na jevišti, Agnes Rackhamová zůstává viditelná. Diváci na balkónech vidí její bílou ruku, již zvedá divadelní kukátko ke tváři, a povšimnou si, jak paní Rackhamové účastně skanula slza, neboť onen drobný dalekohled ve skutečnosti skrývá čichací soli, a docela silné, když si je přidržíte u očí.)

Takto Agnes proseděla Wagnerova *Lohengrina* v Královské italské opeře, Meyerbeerovy *Hugenoty* a Verdiho *Requiem*, které v Royal Albert Hall dirigoval sám znepokojivě cizokrajný signor Verdi. Rovněž byla přítomna v Lyceu, když Henry Irving ztvárnil titulní roli v *Hamletovi*, ovšem mnohem víc se jí tenkrát líbil komediální výstup *Ryba na suchu* v podání Henryho Comptona, byť se s tím raději nikomu nesvěřila. Čistě pro zpestření, a aby se o tom mohla zmiňovat v rozhovorech, zašla Agnes rovněž do Theatre Royal na *Hamleta* se signorem Salvanim v hlavní roli, a přestože bylo celé představení v italštině, přišlo jí mnohem lepší, obzvláště v šermířských scénách, které byly nápadně energičtější, a ve výstupech Ofélie, která byla hodně vulgární, a tudíž si zasloužila smrt víc než ta anglická. (Agnes se dodnes oťrese při vzpomínce na to, jak před lety narazila v galerii na děsivý obraz od Millaise: na ten šok při pohledu na nevinnou mladou dámu jejího věku a pleti – byť bohudíky ne blond – utopenou, mrtvou, s otevřenýma očima, obklopenou hloučkem mužů, kteří hlasitě obdivovali, jak dobře je „udělaná“.)

Sama ve svém pokoji se Agnes pokřičuje, pak se nervózně rozhlédne, jestli jí při tom nikdo neviděl.

„Claro?“ ozve se zkusmo, ale Clara je pořád pryč, bezpochyby klábosí se Sinead od paní Maxwelllové, ledaže by si našla jiný způsob, jak trávit volné odpoledne.

Musím se porozhlédnout po nějaké komorné, která by mi trochu intelektuálně stačila, napadne Agnes zničehonic. Namouduši, když jsem se jí snažila vysvětlit význam Psycho, neměla nejmenší ponětí, o čem mluvím.

(Pro ty nešťastné duše, které si to nechaly ujít: Agnes tu vzpomíná na první uvedení „Psycho“ v divadle Lyceum – tedy mechanické postavy o velikosti dítěte, která podle slov programu tančí a předvádí triky „bez pomoci drátů či pomocníků“.)

Pro Agnes bylo představení s Psychem zatím vrcholem její divadelní Sezóny. Ta ukázka na ni tak hluboce zapůsobila, že prakticky neslyšela huhlavé stížnosti Bodleyho a Ashwella odkudsi po levici jejího manžela. Byla naprosto přesvědčena, že Psycho je nezávislý na pánovi, který stál u něj na jevišti, a že ho oživuje nějaká zásvětní síla. Iluzionistické kousky, které předváděl s pomocí bezhlučných končetin, pro ni samy o sobě nic neznamenaly; spíš ji elektrizovalo vědomí, že tenhle mechanický mužíček je *nesmrtelný*.

Kdyby její tělo bylo shodou okolností zničeno (například při požáru, jaký by mohl vypuknout právě tady v divadle!), její duše by putovala do předpekli, zatímco Psycho by odolal. I kdyby byl rozdrcen napadrt', jednoduše by ho mohli roztavit a znovu odlít a pak by jeho duše opět vklouzla dovnitř. Ach, ten šťastný tvor!

Agnes stojí u okna s kapesníkem sevřeným v dlani a na obvodu zahrady pátrá po známkách po svém andělu strážném. Shears na ni zamává od truhlíků s hortenziemi. Agnes se usměje, pak sklopí oči k zaťaté pěsti. Otevře ji a kapesník jí vykvete z dlaně; nic se mu nestalo. Ach, být tak jako ten kapesník!

Agnes poslední dobou hodně přemýšlela o Smrti a Vzkříšení. Je zvláštní, že zrovna o něčem takovém přemýšlí ve shonu Sezóny, ale nedokáže si pomoci: je to filosofickým založením její mysli. Dokáže být veselá a kouzelně zpívat hostům, ale vážně, je v Životě něco tak důležitého jako to, co se stane s tělem po Smrti?

Nikomu o tom ani muk, ale Agnes je nedůvěřivá vůči nebi, jak ho popisuje konvenční náboženství; nijak netouží po posmrtném ráji přízraků. Ze všeho nejradši by se vzbudila ve svém těle v Klášteře zdraví, připravená začít lepší život. Takřka každou noc se jí zdá stejný sen, v němž projde břečťanem obtěžkanou padací mříží do

kláštera, již ne Agnes Rackhamová z Chepstow Villas v Notting Hillu, ale taky žádný duch.

Moc ráda by si o tom všem promluvila se svým švagrem Henrym. V několika spiritistických knihách, které má schované pod postelí, je zmínka o nebi *na Zemi*. Písmo svaté slibuje (anebo to aspoň autoři tvrdí), že ctnostní lidé se jednoho dne domohou svých vzkříšených těl... Henry by jí přece mohl říci více, když toho ví tolik o Bibli a dalších mystických dílech! (A navíc jí je sympatický. Není jako většina anglikánů, které zná; je na něm cosi nedefinovatelně katolického. Tak trochu jí připomíná Svaté a Mučedníky. William jí jednou řekl, že Henry ještě není duchovním proto, že se pro to povolání nepokládá za dostatečně čistého a šlechtného, ale ona má podezření, že je to všechno nesmysl a že skutečný problém tkví spíš v tom, že pro Henryho není dost čisté a šlechtné anglikánství.)

„Je sem Henry pozvaný?“ ptá se Williama pokaždé, když jdou na večírek.

„Ne,“ odpovídá William, nebo: „Jak to mám sakra vědět?“, případně: „I kdyby byl, pochybuji, že přijde.“ A opravdu, Henry Rackham tam nikdy není.

„Co *tady*?“ nedá si říct Agnes, na akcích, které jsou otevřené široké veřejnosti. „Sem přece může přijít naprosto *každý*.“

„Henry operu nesnáší,“ zamumlá William, roztrpčený z toho, že ho společenské závazky okradly o další cenný čas. Nebo: „Henry nemá rád divadelní umění. Ne že bych mu to vyčítal.“

„Hlavu vzhůru, milý Williame: tamhle je paní Abernethyová.“

A odhodlána vytěžit z dané situace maximum, Agnes se zhluboka nadechne, přitiskne si kukátko s čichacími solemi k poprsí a projde zářivým vestibulem, aby zaujala své místo mezi... no, pokud to není horních deset tisíc, pak jistě horních dvacet.

Jakkoli Agnes touží na jedné z akcí Sezóny náhodou otočit hlavu a spatřit Henryho Rackhama, jak se k ní prodírá, to přání se jí nikdy nesplní. Má ovšem *jednoho* věrného společníka, jen o něm neví: jednu osobu, která se tlačí davy, jen aby jí byla nablízku, která navzdory větrnému počasí navštěvuje stejná divadla jako ona, která si kupuje drahé vstupenky, jen aby mohla sedět poblíž ní a sledovat

ji, jak v tlumeném světle slabě září.

Sugar zažívá svou první Sezónu.

Pochopitelně na to nemá nárok; nezažívá ji tak jako společenská smetánka. Ale účastní se tak, jak jen dokáže a nakolik si to lze koupit za peníze. Za některé dveře a prahy smí jen privilegovaná menšina, urození pánové a dámy se svatozáří a pozvánkami od paní XY a baronky YZ. Kdykoli jimi Rackhamovi projdou, Sugar za nimi nemůže. Když se ale účastní čehokoli méně exkluzivního, obzvláště pod širým nebem nebo na velkém prostranství, kam se vejdou brebentící davy, Sugar se vždy loudá za Rackhamovými, nasává atmosféru, otáčí se pomalu v tlačenicí jako vyplavené dříví v kýlové brázdě bárky.

Sugar se snaží na sebe téměř neupozorňovat, a tak se začala oblékat přísně střízlivě. Její garderoba, která kdysi překypovala zelenou, modrou a bronzovou barvou, vybledla do odstínů šedi a hnědi; skoro jako by nosila smutek, ovšem stylově. V kontrastu s takovými tmavými odstíny jsou její zrzavé vlasy spíš prokletí než požehnání a její pleť působí bledě a chorobně. Všichni jí říkají „madam“ a drožkáři jí pomáhají vysednout, jako by si při kontaktu s nezvykle tvrdým povrchem ulice mohla zlomit nohu v kotníku. Zrovna před několika dny se jí jeden uličník na Piccadilly Circus nabídl, že jí za půl pence utře její mokrý deštník svou špinavou košilí, a ji to tak vykolejilo, že mu dala šestipenci.

Tahle úctyhodnost je nanejvýš podivuhodná, obzvláště vzhledem k tomu, že kamkoli jde za Rackhamovými, není rozhodně v davu jedinou kurvou. Divadla, opery, sportoviště a zahrady pro veřejnost během Sezóny mají v oblibě prostitutky vyšší třídy, neboť tu není nouze o osamělé pány, kteří lelkují na balkónech a za markýzami a touží být zachráněni před nudou. Kdysi sem chodívala Amy Howlettová, než jí došla trpělivost se vším tím čekáním.

Sugar hraje tu hru s tváří skrytou za vějířem či závojem – a baví jí to. Proč jí to předtím nikdy nenapadlo? Jistě, teď dostává od Williama větší apanáž, než si kdy vydělala u paní Castawayové, ale rozhodně nemůže tvrdit, že si až doteď nemohla z finančních důvodů dovolit vstoupit do koncertní síně. A přece se všechna ta léta zavírala v druhém patře jako vězeň! No dobře, ano, *napsala* román –

nebo většinu románu –, ale i tak, byl by výlet do divadla tak hrozně frivolní? Jak zvláště působí vzpomínka, že v její knize „Sugar“ svádí oběť na Haymarketu po představení *Půjčky za oplátku* – hry, kterou Sugar několikrát přečetla v tichu a za svitu svíčky, ale nikdy se neobtěžovala zajít si o pár ulic dál a zhlédnout ji osobně. Co si to celou dobu myslela? No, tak teď si to vynahrazuje. Nechala se vést Rackhamovými a v rámci jejich programu zavítala do všech londýnských divadel a oper, a to hned několikrát – anebo jí to tak připadá. V přečpaných šatnách těchto pozlacených paláců si sundává pláštěnku či kabát a zírá všude kolem sebe na skutečné dámy, které dělají totéž. Všimají si, že na ně zírá? A pokud ano, dokáže si aspoň jedna z nich představit, že je uvyklejší společnosti žen oblečených pouze v korzetech a dlouhých spodkách s volánem, které si pudrují modřiny na odhalených nadrech?

Ale ne, tyhle bohaté ženy ji bezvýhradně přijímají, a to Sugar těší víc, než by se kdy nadála. Očekávala, že jimi bude opovrhovat, tak jako jimi vždy opovrhovala, ale takhle zblízka ji nenávist opouští. Popravdě řečeno, Sugar dojme, dojme takřka z hloubi srdce, kdykoli k ní taková dáma učiní uctivé gesto... Třeba zdvořilý úsměv u věšáku na klobouky, zašeptané „Až po vás“ na toaletě, úkrok dozadu, jímž dá Sugar přednost na schodech s kobercem... Při takových pomíjivých důkazech respektu Sugar samým uspokojením příjemně mrazí.

A co když se při sledování Agnes Rackhamové ve tři odpoledne proplétá chaotickými davy lidí nakupujících v Regent Street? Každou chvíli zavadí o štěbetající dámu s balíčkem v ruce a ta ji pak zasype omluvami. U Billingtona & Joye se kolem ní shlukují prodavači, málem ji prosí, jestli by jí nemohli být nějak k službám, a ona před nimi musí prchat, aby se Agnes neotočila a nezahlédla svou soupeřku! Sugar se za závojem usmívá a snaží se to obskakování odrazit ujišťováním, že ona je tu pouze jako doprovod mladé dámy, která teď od ní poodešla o kus dál do obchodu.

A při božích chlupatých koulích, oni jí podle všeho věří!

Ano, Sugar si Sezónu zatím užívá. Její ruch ji ani v nejmenším neunavuje; popravdě řečeno je to vítaná změna. Všechny ty osamělé,

jalové dny v jejím bytě v Priory Close ji vyléčily z touhy po samotě; kouzlo ticha, které jí v mládí tak přitahovalo, již pohaslo. Teď je připravená jednat.

Ne že by některá její dostaveníčka s Rackhamovými byla kdovíjak nabitá dějem. Hry a koncerty bývají občas trochu zdlouhavé, obzvláště pokud jsou celé v italštině a když nejsou sedadla moc měkká. Při maratónu divadelních výstupů Hamletů a Malvoliů s licousy či při hrdinském trylkování vratkých matrón se již několikrát stalo, že Sugar úplně zdřevěnělo pozadí. Ale i když jí zadek usnul, ona sama zůstala vzhůru a často si všímala Rackhamových, kteří seděli poblíž ní.

Při rozvláčnějších podívaných se William ponejvíce nudí; čte si program, potlačuje zívání a očima těká od lidí v řadách po lustry nahore. Již několikrát se zadíval přímo na Sugar, naprosto netuše, kdo to je, viděl ji jen jako čepec v šeru, nevýrazné šaty mezi samou parádou. Občas zaklimbá, ale většinou se Sezónou provrtí.

Naopak Agnes představení velmi pozorně vnímá od začátku do konce, často zvedá operní kukátko, usmívá se, když je potřeba, a tleská nervózně rychle, jako když se kočka škrábe kvůli bleše. Mezitím sedí bez hnutí a tvář jí průzračně a záhadně svítí jako socha proměněného světce. Baví se? Jak by to Sugar mohla poznat? Potěšení člověk vnímá zevnitř a předstírat ho je hračka.

Potěšení Sugar je ovšem skutečné. Musí to tak být, protože ji nikdo nesleduje, a ona ho stejně cítí.

Nejcennějším objevem této její první Sezóny je dobrá hudba. Celý život vůči ní byla lhostejná nebo ji rovnou odmítala. Pro ni byla hudba vždy nesnesitelně poskvrněná chudobou, zbožností, opilstvím a nemocí: vtíravé jódlování žebráků, supění flašinetů poháněných opičími prackami, balady v hostinci U krbu, při nichž se máchá püllitry, svatouškovské vyzvánění kostelních zvonů. Teprve teď jí dochází, jak moc se jí to příčílo, když Katy Lesterová v podniku paní Castawayové celá léta hrála na cello. „Velmi krásné, Katy,“ říkávala, kdykoli ta dívka dohrála nějakou ponurou melodii. Ve skutečnosti spíš měla říct: „Jsem ráda, že jsi tady dole s námi, a ne nahore s chlapem, ale mohla bys prosím přestat fidlat tím zatraceným ovčím střívkem?“

V téhle první Sezóně slyší Sugar hudbu tak, jako by ji neslyšela ještě nikdy. Velkolepou, povznášející, inspirativní hudbu, již hrají velké orchestry na lesknoucí se nástroje, které ona nedokáže pojmenovat. Takhle by měly vypadat: vytažené ze salónu paní Castawayové či ošuntělých ulic a shromážděné čistě k tomu, aby se z nich linul radostný zvuk. Dokonce i cella vypadají impozantně, když na ně nehraje Katy Lesterová; místo jednoho jediného odřeného starého nástroje, poďobaného od jisker z krbu, je jich tu osm, vyleštěných do vysokého třpytu, a na všechny se hraje s velkým zápalem a přesností. Jak zvláštní je vidět řadu mužů – vlastně celý orchestr plný mužů – soustředěných na činnost, která je nejen nevinná, ale i... vznešená. Tihle chlapi nemyslí na nic jiného než na muzicírování. Je to vůbec možné? Tolik mužů pohromadě a žádné zlo? Sleduje je, jak něžně svírají své nástroje, dívá se, jak chvatně obrazejí stránky na notových pultech v krátkých přestávkách mezi foukáním do nástroje či taháním smyčce, zatímco nad nimi a za nimi dál a dál trvá ten nádherný zvuk.

„Bravo!“ volá spolu se všemi, když to skončí. Je tak nadšená, že zapoměla, proč sem přišla; stojí v davu blažených lidí na galerii za pět šilinků, tleská a uchváceně hledí na účinkující na jevišti, nikoli na Williama a Agnes v sedadlech v přízemí za deset šilinků a šestipenci přímo pod ní.

Tahle spontánnost a nevázanost se součástí jejího repertoáru stávaly jen postupně. Na vůbec prvním koncertu, který navštívila s Rackhamovými, z ostýchavosti ani nedokázala otevřít ústa, zatímco všude kolem ní lidé křičeli; popravdě řečeno takřka nebyla s to aplaudovat. Ale postupně, od jednoho vyvrcholení po další, se naučila pohroužit do sebe a nyní již tomu přišla na chuť. Jednou večer, když v *Hugenotech* rozezněl trámy krovu Royal Albert Hall poslední úder do činel, Sugar vyskočila ze sedadla a začala provolávat slávu z plných plic. Když se zadívala nalevo od sebe, zachytila pohled staříka s licousy, podobně pohnutého. V tom jediném okamžiku poznali vše, co o tom druhém potřebovali vědět; byli si tak blízcí, jak jen je to možné; a to se nejspíš už nikdy neuvidí.

„Bravo!“ zakřičel starý pán a ona se k němu přidala, i když se už na něj neodvažovala znovu pohlédnout, kdyby snad jiskra jejich

splynutí vyhasla.

Pochopitelně ví, že všichni tihle lidé by se od ní odtáhli, kdyby se vyjevila pravda o jejím postavení, aby se od ní neposkvrnili. Je špína v jejich středu. Je lhostejné, že spousta těchhle slušných dam připomíná prostitutku mnohem víc než *ona*; stejně tak je lhostejné, že tento dav je plný ctnostných dam, které jsou křiklavě oblečené, smrdí voňavkou a jsou zjizvené zapudrovanými skvrnami – to *ona*, neochvějně skromná a čerstvě umytá, je tu tajnou oplzlostí. Klidně by mohla být horou ekrementů uhňácených do lidské podoby. Ctnostné paní se na ni usmívají; omlouvají se, když zavadí o její sukně, jen proto, že ji neznají. Ach, to blaho být mezi lidmi, kteří ji neznají!

„Není to božské?“ rozplývá se nadšením vrásčitá matrána na sedadle vedle Sugar v Royal Albert Hall. Oči má růžové od manželova doutníkového kouře, šedivější vlasy nastavené několika ne úplně pasujícími blond příčesky. „A přijel až z Itálie!“

Dáma mluví o signoru Verdim na jevišti pod nimi, šelmovském starém rošťákovi, který právě teď ukazuje krátkou a tlustou taktovkou na Sborovou společnost při Royal Albert Hall, jako kouzlem je zvedá a vybízí publikum, aby potleskem odměnilo jejich výkon při zpěvu jeho zbrusu nového *Requiem*.

„Ano, božské,“ přitaká Sugar. Tohle slovo chutná na jejích rtech zvláště, nikoli však nepřístojně. Signor Verdi ji dojal, a to nejen melodiemi svého *Requiem* – začíná jí totiž docházet, že tohle monumentální hudební dílo, tuhle architekturu zvuků, jež se vyrovná i samotné Royal Albert Hall, sepsal na ušmudlané papíry jeden člověk: ten starý Ital, jemuž padají vlasy do očí. Dunění kontrabasů, které se jí rozléhalo v břiše, způsobil přímo on, když začal psát, nejspíš v noci, když seděl jen v košili a signora Verdiová chrápala ve vedlejším pokoji. O téhle mužské síle doposud nepřemýšlela – o síle, která nemá naprosto žádný zájem si ji podmanit nebo ji využít či zavřít do vězení, o síle, jejímž jediným cílem je rozeznít vzduch rozkoší.

Takže ano, „Božské,“ odpoví vrásčité matráně s nepasujícími příčesky a je odměněna úsměvem. Až tehdy, když potlesk zeslábně a postarší diváci vstanou a zamíří k východu, si Sugar uvědomí, že

zapomněla na Rackhamovy. Jsou pořád ještě uvnitř? Není po nich ani vidu. Možná jí ušel velmi důležitý moment, pantomima mezi Williamem a Agnes, která by byla velevýmluvná, kdyby jí jen byla svědkem. Třeba Agnes udělala na veřejnosti něco neomluvitelného.

Sugar nakonec usoudí, že nechat se trochu unést velkolepou hudbou není nic špatného. Nemůže Rackhamovy špehovat každou minutu každého dne; něco jí prostě unikne. A je vážně hrozně horlivá: když nehraje hudba – nebo když je mizerná –, sleduje Rackhamovy takřka bez mrknutí, i když se na jevišti sveřepě šermuje nebo kovoví muzíci tančí na neviditelných nitkách.

Co se ale dozví, když se upřeně dívá na Rackhamovy sledující tato představení? Nic moc. Není příliš pravděpodobné, že by William v St James's Hall vyskočil ze sedadla a všem vůkol vykřičel své nejhlubší obavy. A přestože trvá na tom, že se Agnes dokáže chovat otřesně, ji neposedne amok ani v té nejgotičtější budově. Přesto je Sugar přesvědčena, že pokud bude moci sdílet veřejný život Rackhamových – uvidí to, co oni, uslyší to, co oni –, pak přece musí sdílet i jejich soukromý život. A nedá se říct, kdy si William v posteli s ní vzpomene na něco, co viděl na jednom z těchto koncertů či her. Tak kupříkladu *Prométheus v Albionu* od Waltera Farquhara, na jehož konci byl William nezvykle zcela bdělý a křičel bravo... Kdyby dokázala vyšťourat báseň, na níž je scénář založen, a vyznat se z lásky k ní, *on by jí mohl vyprávět o té hře a ona by jeho mohla seznámit s onou básní: to by ale bylo intimní tête-à-tête!*

Na další premiéře sleduje, jak William vychází z divadla s Agnes po boku. Opírá se o jeho rámě? To je určitě unavená, nebo se jí udělalo špatně; to nemůže být projev citu. *Proboha, Williame, vezmi ji domů a ulož ji do postele*, táhne Sugar hlavou, *a pak přijď za mnou*. Ale jen co Rackhamovi vyjdou z hlediště, uvedou je do společnosti usmívajících se neznámých lidí a Sugar stráví noc sama.

Zdaleka nejlepší a nejděčnější špehování, při němž si připadá, jako by k Rackhamovým měla skutečně blízko, skýtají akce pod širým nebem, a letos jim počasí nezvykle přeje. I po západu slunce je příjemně a večerům propůjčují iluzi tepla pohádkové lucerny, pánve se žhavými uhlíky a pícky pouličních prodavačů, záře z oken

hostinců a všude houfy přepychově oblečených dam. (No, samozřejmě ne *všude*. Church Lane v St Giles je bezpochyby stejně temná a špinavá jako vždy. Ale komu by se *tam* chtělo jít?)

Na Velké zahradní slavnosti na Muswell Hillu se Sugar za půlkorunu dostane do měsíčním svitem zalitého areálu nového Alexandřina paláce pouhých pár vteřin poté, co William s Agnes prošli branou. (Jen sprostý lid chodí za dne.) Pak už může chodit skoro hned za Rackhamovými, aniž by jí hrozilo odhalení, tedy pokud se neodváží příliš blízko k lucernám rozvěšeným na stromech.

Sugar nyní sleduje Williama a Agnes už po několik týdnů. Zná sklon Williamových ramenou a kroucení jeho zadku jako... nu, jako své boty. Přesně ví, nakolik Agnes houpe boky (prakticky vůbec) a jak rychle jí poskakuje honzík (hodně). V jakémkoli davu, obzvláště mezi chodci, právě Agnes Rackhamové *nejméně* hrozí, že by si ji někdo spletl s prostitutkou. Každý centimetr jejího tělíčka vypovídá o sebeovládání a nedotknutelnosti. Jak je krásná! Nemá tak drsnou a pihovatou pleť jako Sugar, ta její je hladká jako právě rozbalená kostka mýdla. Vlasy má takové barvy, jakou by ženské vlasy *měly* mít, a jemné jako hedvábné niti na vyšívání. Postavu má tak dokonalou – jak může Sugar kráčet za ní a nepřipadat si jako obluda? Její plochý hrudník v porovnání s Agnesiným krásným poprsím; její mužské pracky, nestvůrně velké v porovnání s Agnesinými půvabnými ručičkami; její vlastní chůze – napůl chlap, napůl děvka – oproti Agnesinu šarmantnímu pohybu. A samozřejmě ten hlas. I když pronáší ta nejvšednější slova („Ne, děkuji, Williame,“ nebo „Na kníru se ti zachytil cukr“), zní to, jako by si tiše zpívala pro sebe. Ach, kdyby Sugar měla takový hlas! Ne chraplavý a hluboko posazený, ale sametový a zpěvný. Jak by někdo s takovým hlasem mohl být protivný a na obtíž, jak ji William líčí?

Jak tak často kráčí za Rackhamovými, naučila se Sugar číst znamení o jejich osobním nesouladu. I když jsou jejich těla zcela oděná, jsou si navzájem odporná. A přece občas krácejí zavěšení do sebe, tomu se nedá vyhnout. Při těchto příležitostech doprovází William svou ženu nervózně, jako by se obával, že se mu po boku rozpadne na kousky a pak se všechny oči stočí k němu a ke svinčíku, který nadělal na chodníku. To Agnes se zase pohybuje klouzavě

nezávisle na něm, jako mechanismus, který nelze popohnat. Na druhou stranu, kdykoli něco v dálce upoutá její pozornost – třeba dáma, s níž prostě musí mluvit –, mívá sklon zrychlit a táhnout Williama za sebou, jako železniční vagón, jehož hák na poštu se náhodou zaklesl za rukáv gentlemana.

Na jedné křižovatce Velké zahradní slavnosti se vysoko nad stany vznáší velký modrý balón, což mezi lidmi v davu vyvolává nadšenou gestikulaci. Agnes si ničeho nevšimne. Sugar pozoruje, jak William mluví ke své ženě a pobízí ji, ať se podívá nahoru na měsícem osvětlenou zajímavost. Ale třebaže Agnes přikývne, jako by chtěla říct: „To je hezké, miláčku“, neuráčí se zvednout hlavu. Aby získal zpátky její obdiv, bude podle všeho potřebovat víc než vznášející se modrý balón.

Ještě pozoruhodnější je incident na dostizích v Sandownském parku – další báječná příležitost, jak se stát stínem Rackhamových, navíc za denního světla.

Ze samotného Sandownského parku toho Sugar vidí sakramentsky málo, protože je naprosto zaplaven diváky. Vypadá to, že je tu půlka londýnského obyvatelstva ze všech tříd (dobře, až na zoufale chudé, to Sugar musí uznat... ale *krom nich* tu jsou všichni). Sotva by se tady našel centimetr čtvereční, který by nepodupal příval mužů, žen, dětí a psů. Sugar jen naprosto letmo zachytí, co sem lidi údajně přivedlo: dostihové koně a jejich jezdce. Podsadité staré hajtry a poníci tahají dvoukoláky s občerstvením netušíce, že kdesi poblíž se vzpínají nebo možná dokonce se ženou tryskem jako vítr koně z mnohem vyšší třídy. Tu a tam se ozve výkřik a Sugar napadne, že začal dostih, nebo ho někdo vyhrál, ale pak jeden uzel davu lehce povolí a ukáže se, že ten rozruch byl kvůli něčemu jinému: někdo omdlel, rozpoutala se rvačka, kočár komusi přešel nohu.

Sugar toho sice z dostihů moc nemá, zato má Rackhamovy jako na dlani. Agnes je drobná jako žokej, a tak se drží v uctivé vzdálenosti od davu, aby ji nepodupal. Chudák William! Jak bezmocně propíná ruce! Jak úpěnlivě upírá oči k nebesům, aby mu zapůjčila nějaké kouzlo, které by jeho ženu obměkčilo! Možná touží zvednout si ji na ramena jako malé děcko, aby měla lepší výhled... Místo toho se svým objemným tělem tlačí do davu v naději, že pro

Agnes vyklidí místo, do něhož by se mohla vbatolit. I kdyby vůbec neviděla koně, mohla by s jeho pomocí zahlédnout zanzibarského sultána, a on si je jist, že by se jí to líbilo!

„Letos je to pekelné!“ vykřikne William; zjevně se snaží získat si její přízeň tím, že zkusí vyjádřit její vlastní myšlenky. Jenže ona od něj odvrátí tvář se zábleskem hrůzy v očích, zděšená jeho nonšalantním vyvoláváním pekelných mocností všude kolem nich.

Takže Rackhamovi zůstávají na okraji a Sugar, místo aby sledovala koňský dostih, sleduje *pas de deux* manželského páru. Žena se tiskne ke svému ochránci, ale odtahuje se před jeho dotykem; prkenně galantní a otrávený manžel si zoufá, že pro tak křehké stvoření nenajde v sprostě se strkajícím skutečném světě místo. Repertoár pohybů vyjadřujících tento subtilní konflikt mezi nimi je podle všeho nevyčerpatelný.

Po chvíli si Sugar všimne dalšího tanečníka na okraji davu: kapsáře. Zpočátku ho pokládá za dandyho, fintila, který se ve své bázlivosti neodvází do hustého davu, pak ale zaregistruje jeho držení těla, když postává za každým člověkem, takřka lascivní potěšení, s nímž se k nim přikrade a pak se stáhne, jako opylující hmyz nebo nejněžnější sexuální násilník na světě. Dnes musí být bezpochyby naprosto spokojený.

Sugar by ani v nejmenším nemělo znepokojovat, když se ten darebák začne ležérním tempem blížit Williamovi a Agnes; koneckonců si mohou klidně dovolit nechat se oloupit a jejich reakce na takové neštěstí mohou jen obohatit pokladnici jejich vědomostí. Sugar si jedním pohledem ověří, že Agnes má pastelově růžovou kabelku v souladu s poslední módou pověšenou vzadu na šatech, což je pro zloděje dar z nebes. Paní Rackhamová si o to tudíž přímo koleduje (jak by to formulovali lidé z branže). Tak proč by Sugar nemohla jednoduše poodstoupit a těšit se z pohledu na práci skutečného profesionála? Tenhle chlápek je mnohem gracióznější než baletní tanečníci minulý týden v Crystal Palace...

A přece, a přece... Jak Sugar sleduje chmatákův postup, svědomí na ni tlačí skoro nesnesitelně, jako kdyby jí na krk někdo pořádně přitiskl tupý nůž. Musí paní Rackhamovou varovat! Jak by mohla paní Rackhamovou nevarovat! Jak tu může jen tak stát jako tichý

komplic toho parazita? Sugar si odkašle, což v lomozu davu zanikne, a začne si v duchu zkoušet, co to na Agnes zavolá. Její hlas bude kvůli křiku ještě ošklivější. *Kdo je proboha ta neotesaná ženština, která na mě tak chraplavě ječí?* pomyslí si Agnes...

Ale už je pozdě; ten okamžik minul. Kapsář proplul kolem sukní paní Rackhamové a zdržel se jen na vteřinku. V tom okamžiku, jak Sugar ví, rozřízl kabelku čepelí stejně ostrou jako chirurgický skalpel a shrábl, co se mu líbilo. Williama nechá na pokoji; hodinek už má nejspíš dost.

Sugar je hanbou špatně od žaludku. Sleduje, jak chmaták zlehka protančí davem, až se jí úplně ztratí z dohledu. Mnoho lidí si teď stoupá na špičky, aby se co nejvíc vytáhli, a natahují krk: dostih už skoro končí. William podnikne jeden poslední nedůsledný pokus vyklidit Agnes cestu a dostat ji do první řady; jeho ruka se neohrabanež vznáší nad jejími zády a váhá, zda se jí má dotknout. V tu chvíli si William všimne kabelky, která zplihle visí jako protržený balónek. Skloní se a zašeptá Agnes cosi do ucha.

Ta se odvrátí od davu diváků, tvář má bílou jako stěna. Popojde o pár krůčků dopředu, pryč od všeho pozdvižení, a zastaví se na holém hliněném plácku tak tři metry od Sugar. Ta je zahalená závojem i slunečníkem a Agnes si jí ani nevšimne. Oči má doširoka otevřené, upírají se do prázdna a jsou zalité slzami. Za ní se ozve ohromné, extatické zajásání; čepice létají nahoru a mává se cylindry.

William si pospíší k Agnes a konejšivě ji vezme za ramena.

„No tak, řekni mi, o co jsi přišla?“ dožaduje se trochu nevrle. Očividně jí to chce nahradit, aby tu nepříjemnost měl z krku.

„O matčinu fotografii,“ odpoví Agnes a rozechvěje se mu pod rukama. „Na zbytku nezáleží.“

„Jakou fotografii?“ opáčí William. Vyvedlo ho to z míry, jako by se mu právě přiznala, že v kabelce nosí vycpanou zebru nebo litinový lis na sýr.

„Fotografii mé matky,“ řekne Agnes a na tvářích se jí lesknou slzy. „Zarámovanou v medailonku. Nosím ji s sebou všude.“

William otevře ústa, aby se ohradil proti takovému nerozumu, pak si to však rozmyslí. Po pár vteřinách navrhone: „Najdu ti fotografa. Jestli je to pořádkumilovný člověk, mohl by mít ještě původní

desky...“

„Ale co to *plácáš*, Williame,“ odsekne Agnes a zavře napuchlé oči. „Tohle je fotografie pořízená dávno předtím, než jsme se poznali. Tenkrát jsi ještě ani *nebyl na světě*.“

William stáhne dlaně z jejich ramenou, o jednu si opře hlavu v týle, zadívá se zpátky na dav a pokusí se nějak strávit Agnesinu zničující logiku. Dostihy skončily a řada elegantně oblečených diváků již kráčí k čekajícím kočárům a drožkám. Další příležitost, kde se člověk mohl nechat vidět, byla odškrtnuta z kalendáře Sezóny a mondénní dámy si na odchodu kradnými pohledy kontrolují lemy šatů, jestli si je na dostihové dráze nezašpinily.

„Pojďme domů, miláčku,“ ozve se William.

Agnes stojí jako přibitá ve svém malém čtverci země nikoho a pořád pláče.

„Domů?“ opakuje, jako by si nedokázala představit, jaké fantastické místo má na mysli.

„Ano,“ přikývne William a vede svou ženu k východu, kolem lelkující ženy s levným slunečníkem. „Tudy.“

A tak si Rackhamovi mávnou na drožku a Sugar zavolá na další. Tak často to skončilo takhle: tak často, že teď už je to skoro rutina. Rackhamovi odejdou ze společenské akce, vyrazí „domů“ a jejich stín Sugar si pospíší zpátky do bytu v Priory Close pro případ, že by se právě dnes večer za ní William stavil. Nemůže pořád kráčet dvacet kroků za ním nebo obcházet jeho dům a zahrady; někdy musí být tam, kde ji očekává, připravená ho přijmout.

Prozatím nebyl její instinkt, kdy má Williama sledovat a kdy se hnát zpátky do Priory Close, tak úplně neomylný. Za tři týdny přišel William na návštěvu dvakrát. Jednou ji zastihl zcela nepřipravenou, zrovna za sebou zavřela dveře a pořád byla cítit po zakouřeném divadle, z něhož přišel i on. (Po chvilkovém váhání usoudila, že upřímnost bude v tomto případě nejbezpečnější, a jemně ho ponoukla, ať žasne nad tou shodou okolností, že se oba šli podívat na stejnou hru. Byl to vážně docela příjemný rozhovor a po něm následovala ta nejvášnivější soulož, jakou jí kdy Rackham dopřál.) Napodruhé se Sugar vrátila do bytu a našla na podlaze předsíně

rukou psaný vzkaz:

*Nemohu čekat; ach, mé srdce nešťastné;
přišlaš snad pozdě? Či já předčasně?*

(Ještě několik dní nebyla z toho kostrbatého verše moudrá, podrobila ho vyčerpávající analýze a opakovaně zkoušela uhádnout, jak to básník vlastně myslel.)

Po dni stráveném na dostizích si teď Sugar odemkne neosvětlené hnízdečko lásky a okamžitě ji otráví to ticho, ve kterém slyší i vlastní dech. Bolí ji hlava; strhne si ošklivý čepec, vytáhne hřebínky z vlasů a prohrábne si je prsty. Přísná pěšinka byla uprostřed temene tak dlouho, že její narušení ji teď bolí. Pot se jí zažral do měkké kůžičky za ušima. V zrcadle v předsíni si všimne, že má tvář umouněnou od sazí.

Zatímco se jí napouští voda, Sugar hledá něco k snědku. Nejedla celý den nic až na jedno jablko ráno, šlehačkový zákusek, který zhltila v drožce cestou do Sandownského parku, a jediné sousto párku na dostizích. Ten párek, který si koupila ještě horký na stánku, to byla chyba: vypadal zrovna jako ty uzenky, které milovala, když žila v Church Lane a párkař Bing obcházel s dvoukolákem, z něhož se kouřilo, všechny vchody v ulici a ona i Caroline se vyvalily z postele a koupily si ten největší, nejtlustší a nejukoptěnější exemplář v nabídce. Ale dnešní párek nechutnal jako uzenky od pana Binga; chutnal jako prasečí vnitřnosti usmažené ve špinavém petroleji. Namouduši, kdo dokáže strávit takovou šlichtu? Vyplivla to a ještě několik hodin potom jí bylo na zvracení.

Teď má hlad, ba přímo padá hlady! A v tomhle jejím zatraceném bytě nikdy není nic k jídlu! Celý jemně voní po levandulovém mýdle, ačkoli by měl vonět po jídlu, víně a milování. (Když je podrážděná, neuspokojí ji nic krom Williama, který spí jako špalek v její posteli, zatímco ona se cpe šťavnatým, horkým pečeným kuřátkem. A odkud by se to kuře mělo vzít? No... když Rackham dokáže zařídit, aby mu na zahradu v Notting Hillu přivezli půl tuctu japonských kdoulonů, jistě zvládne i jedno kuře v Marylebone...!)

V pracovně na psacím stole, kde nikdy neleží její román, teď spočívá kus chleba o velikosti pěsti. Nic víc už totiž nezbylo z bochníku, který koupila v pátek u stánku cestou zpátky z

Křišťálového paláce. Prodavačka na Sugar překvapeně zamžourala, protože k její obvyklé klientele patří ztracené existence, nikoli dámy v dlouhých kožesinových pláštěnkách.

Vana už je napuštěná. Sugar kouše okoralý chleba (jeho tvar je hrozně zvláštní – že by se do něj daly myši? – o tom radši nebude přemýšlet) a křečovitě ho polyká, aby jí klouzal do žaludku. Tak tohle je ten luxusní život, na který se těšila, když odcházela z podniku paní Castawayové? A co že to William vykřikoval, když se točil kolem lampy? „V bezpečí před váma všema!“ – to říkal... „Nikdo jinej se jí už nikdy nedotkne“ – tak proč proboha nepřijde a nedotkne se jí sám! To už ho jeho poklad omrzelo? A ten zatracený vzkaz: *Přišlaš snad pozdě? Či já předčasně? Co tím myslel?*

Sugar se vykoupe. Jako obvykle ve vaně zůstane příliš dlouho a pak se častuje planými vyhrůzkami, hrouží se hlouběji a hlouběji pod nečistou pěnu a skoro se nehýbe, aby ji studená voda nelechtala. Vyleze až pozdě večer a vlasy jí uschnou těsně před půlnocí. Voňavá a čistá sedí ve sněhobílém kombiné na bezvadně upravené rozměrné posteli.

Tak dělej, ty svině, táhne jí hlavou. Zachraň mě.

KAPITOLA SEDMNÁCTÁ

Pohledný a šlechetný Henry Rackham, jenž byl kdysi dávno předurčen stát se Rackhamem z Rackhamova voňavkářství a nyní je pouze *ten* bratr onoho významného muže, stojí sám v hovínky poseté ulici, čeká na prostitutku a z deštěm nasáklého svrchníku se mu v odpoledním slunci lehce páří.

Ne, není to tak špatné, jak to vypadá: čeká na *konkrétní* prostitutku.

Ne, ne, vy to pořád nechápete! Doufá, že si bude moci promluvit se ženou, kterou tu potkal před pár týdny, aby... aby dovedl jejich rozhovor k příhodnějšímu závěru. Anebo, jak by to nejspíš formulovala paní Foxová (protože ta má ráda, když se mluví bez obalu), aby nějak napravil, že se minule choval jako takový osel.

Po mnoha úvahách došel k závěru, že jeho chyba a s ní i jeho hřích nespočívaly v tom, že se s tou ženou dal vůbec do řeči. Ne, hříchu se dopustil později. Všechno šlo jako po másle, dokud se nenechal svést na scesti smyslnou zvědavostí, a ona pak povzbuzena jeho vilností zvedla sukně a... inu, zbytek má vypálený do paměti jako tmavý trojúhelníkový cejch na svém bledavém mozku. Jenže on byl na vině stejně jako ona a každopádně zůstává otázka: Co teď? Je to ohrožená duše a bylo by výsměchem Kristovu učení, kdyby s ní mluvili jen zlí lidé a slušní křesťané se jí stranili.

Proto stojí tady v Church Lane, ve čtvrti St Giles. Košík s jídlem již rozdal uličníkům (snaží se sám sebe ujišťovat, že to byli skutečně *hladoví* uličníci) a boty se mu již několikrát zabořily do hovna. Odmítl nabídku vetchého muže s tváří jako fretka, který mu ty boty chtěl vyčistit; místo toho klekl na ulici a udělal to sám, přičemž se snažil s oním člověkem navázat hovor o Bohu. (Bez úspěchu; ten chlap si nevěřícně odfrkl a odkráčel.) Několik individuí na něj zavolalo: „Hej, velebníčku!“, zasmálo se a zmizelo ve tmavých vchodech a oknech, jen co se obrátil. Zatím se ho nikdo nepokusil napadnout ani oloupit. Z takových malých semínek může vyrůst pastorství.

A tak Henry čeká na rohu Church Lane a Arthur Street, paří se na slunko a šilhá po kolemjdoucích. Za tu krátkou dobu, co tady stojí, jej oslovily čtyři prostitutky – anebo přinejmenším ženy, které on za nevěstky pokládá. Postupně mu nabídly košíček s řeřichou, ukázat cestu, hezké stinné místečko, kde by si mohl odpočinout, a „to nejkonejšivější objetí v Londýně“. Na což postupně odpověděl: „Ne, děkuji“, „Ne, děkuji“, „Ne, děkuji“ a „Ne, děkuji, Bůh vám odpust““. Čeká na ženu v cihlově červených šatech. Jakmile napraví hřích, jehož se s ní dopustil, může začít zvažovat ostatní.

Konečně se objeví, ale vypadá natolik odlišně, že kdyby nebylo její srdčité tváře, již má stále zafixovanou v paměti, nechal by ji kolem sebe projít. Takto se musí naklonit dopředu a přesvědčit se, zda skutečně jde o stejnou osobu. Chápejte, ona má na sobě jiné šaty, což ho dost vyvádí z konceptu, neboť v jeho představách se z ní stal symbolický tvor, jehož vzezření je stejně ustálené jako obraz pověšený v kostele. Když ovšem pomineme růžový šál a obnošené modré šaty, je to ona a tak jako předtím opatrně kličkuje po zasviněném dláždění. Henry si odkašle.

Ta žena (ano, její hezký přšinos je nezaměnitelný!) si ho nevyšimne, anebo to alespoň předstírá, dokud se skoro nedotknou. Pak ale k němu nakloní hlavu, obdaří ho pohledem a usměje se od ucha k uchu.

„Brej den, pane,“ osloví Henryho. „Další votázky?“

„Ano,“ odpoví ihned, pevným hlasem. „Jestli dovolíte.“

„Za dva šilasy vám povolím skoro cokoli, vašnosti,“ dobírá si ho. „Na každej pád cokoli, s čím za mnou přindete vy.“

Henrymu ztuhnou rysy. Naznačuje tu, že je méně mužný než ostatní muži? Anebo pouze to, že je méně zpustlý? A proč má tak silný cockneyský přízvuk? Když s ním mluvila minule, připadla mu podle intonace jako někdo ze severu...

Přátelsky vyčítavě ho zatahá za rukáv, jako by již byla dobře obeznámena s jeho sklonem snít s otevřenýma očima a byla rozhodnutá nedopustit, aby se to vymklo z rukou. „Ale tentokrát bysme to neměli dělat na ulici,“ nadhodí. „Podřme si promluvit dovnitř, kde budem mít klid.“

„Beze všeho,“ souhlasí Henry okamžitě a teď je pro změnu

překvapená ona. Po tváři jí přeletí zvláštní výraz, napůl starostlivý, napůl bázlivý – ale hned je pryč.

„Tak teda platí,“ řekne žena.

Kráčí jí po boku, ona ho vede a často pohledem kontroluje, jako by hlídala nespolehlivého psa. Má ho snad za blbečka? Neměl by se starat o to, co si o něm myslí. Jen sám Bůh pochopí, proč přijal její nabídku.

„Není to nic nóbl,“ omlouvá se mu předem, když ho nasměruje k chátrajícimu georgiánskému domu. Henryho při prvním pohledu napadne, že fasáda má barvu a strukturu vepřové kůže; ten rozpadající se štuk by mohly být puchýře plísně. Ale ještě než si to stačí pořádně prohlédnout, ona ho už zatáhne přes dvorek zaneřádně slepičím peřím do dveří a pak do temného vestibulu. On, Henry Rackham, rádoby farář této farnosti, překročil práh bordelu.

Turecký koberec je tu prošoupaný a prkna podlahy pod nimi tiše vzdychají. Zdi chodby jsou na jedné straně vyduté a na druhé vypouklé; pruhovaná tapeta se boulí a krabatí jako špatně padnoucí šaty, posázená je záramovanými reprodukcemi, jejichž sklo je kvůli zatuchlině neprůhledné. Z hloubi domu vzlíná pach čehosi vlhkého a vyčichlého, který připomíná... který připomíná plno věcí, jež Henry Rackham nikdy nepoznal.

„Nahore je spousta čerstvého vzduchu,“ pospíší si žena po jeho boku; zjevně má strach, že by ještě mohl utéct. Kdyby jen věděla, jak je pro něj setkání s takovouhle bídou blahodárné! Že několikrát požádal paní Foxovou, aby mu popsala, jak doopravdy vypadají vykřičené domy, a i přes její upřímnost na ně pořád nahlížel přes růžové brýle bakchanálské fantazie. Nic – ani selský rozum, ani pečlivé studium zpráv, ani slovo paní Foxové – mu nedokázalo vyhnat z hlavy vidinu veřejného domu coby přepychové sluje tělesné rozkoše. Když teď díky oděru pravdy vystřízlivěl, vkročí do přijímacího pokoje: tísnivého salónu, v němž se sešlý nábytek ponuře mísí se zažloutlou dekorativní keramikou a vojenskými potřebami a který je osvětlený petrolejovými lampičkami, přestože se do místnosti tlustými závěsy barvy slaniny snaží proniknout sluneční paprsky.

Vchod na schodiště je zatarasený invalidním vozíkem se

zchátralým staříkem, jehož obličej se takřka ztrácí za šátky a pletenými přehozy.

„Za pokoj sedm pencí,“ zakuňká neadresně. Henry se nasupí, ale jeho prostitutka na něj omluvně zamrká, jako že nemohla tušit, že bude tak hloupý a bude si představovat, že má vlastní pokoj.

„Je to jenom sedm pencí, pane,“ zašeptá. „Pro člověka jako vy...“

Henry loví mince z kapsy kalhot a začíná mu svítat: tahle žena je tu pro pobavení chudých. Není určena pro jeho potřebu; do tohoto rozpadajícího se smrdutého doupěte nejspíš nikdy nevstročil žádný příslušník jeho třídy. Už jen šaty na jeho těle mají větší cenu než cokoli v tom pokoji – nábytek, keramika i válečné medaile.

„Nemám sedm pencí, tumáte šilink,“ zamumlá ostýchavě, když ty mince podává. Sukovitý spár se zatne kolem mince a pak tomu chlapíkovi sklouzne z obličeje jakýsi vlněný náhubek ze šátku, a odhalí tak nateklý nos malinové barvy, tváře protkané křečovými žilkami a nechutně bezzubá ústa.

„Nevočekávejte drobný,“ zasípá staroch, až je ovane pach alkoholu a vředu, a prudce se rozjede s vozíkem pryč, aby Henry a prostitutka mohli projít.

„Takže,“ ozve se Henry a zhluboka se nadechne, když spolu vyrazí do schodů. „Jak se jmenujete?“

„Caroline, pane,“ odpoví. „A dávejte bacha, kam šlapete, pane – ty schody se zatlučenejma hřebíkama jsou trochu vošidný.“

Za dva šilinky si Henry koupí dvacet minut. Caroline sedí na kraji postele, když předtím Henrymu svatosvatě slíbila, že nebude dělat žádnou neplechu. Henry zůstává stát u otevřeného okna. Při kladení otázek se na Caroline skoro nepodívá; spíš vypadá, jako by oslovoval začernalé střechy a zaprasené chodníky Church Lane. Čas od času se otočí a na půl vteřiny se na ni zadívá a ona se usměje. On jí ze zdvořilosti úsměv opětuje. Ona si myslí, že jeho úsměv je nečekaně líbezný. On si myslí, že její postel připomíná jesličky vyložené hadry.

Během svých dvaceti minut se toho Henry dozví docela dost o různých druzích prostitutek a jejich přirozeném prostředí. Caroline je „šlapka“, která má pokoj v domě, za nějž ona (nebo raději její

kunčaft) při každém použití platí pevnou taxu. Ujišťuje ho však, že za jeho zanedbaný a ponurý vzhled může jen lakomost majitelky nemovitosti, paní Leekové, a že existují ubytovny, jejichž majitelé na jejich stav „fakt dbaj“. Vlastně ví o jednom konkrétním domě, jejíž vlastní matka jedné z holek. Je „jako palác, pane“ – ne že by tam Caroline někdy byla – teda ani v žádném paláci –, ale dokáže si to dobře představit, protože stejná dáma provozovala ubytovnu v Church Lane, jen o tři vchody dál odsud, do který se teď natáhli pěkní neřádi, ale když tam byla paní Castawayová, mohli byste tam jít z podlahy, tak tam měli čisto. A ta její dcera se pak stala milenkou velkého boháče, ale ještě když žila tady, vždycky byla jako princezna – ne že by Caroline kdy viděla nějakou princeznu osobně, ale viděla obrázky a tahle Sugar nevypadala o nic hůř. Takže vidíte, co se dá udělat, když na to ti nahoře dbaj. Vezměte si třeba Carolininu ložnici: nemůže na ni být dvakrát pyšná, to ví. „Ale dybyste tu makal vy, pane, s *ním* dole a celej byt smrděl zatuchlinou, vobtěžoval byste se leštěním sloupků postele a upravováním kytickek ve váze? To si teda nemyslím.“

Henry se zeptá na bordely a dozví se, že i ty jsou „taková všehochut“. Některé jsou „vězení, pane, vězení“, kde surovci a staré babizny drží nebohé holky „polonahý a polovyhladovělý“. Jiné patří „těm největším hlavounům“ a holky „vstanou z postele jen kvůlivá biskupům a králům“ (nad kterýmžto prohlášením se Henry musí na chvíli zamyslet). Jedno je mu jasné: jemné rozdíly, o nichž se píše v knížkách, ve skutečném světě moc neznamenají. Existuje tu hierarchie, to ano, ovšem ne kategorií, ale spíš jednotlivých vykřičených domů, ba jednotlivých prostitutek, a potenciální mobilita mezi společenskými kategoriemi je podivuhodná.

V těch dvaceti minutách, které si koupil za dva šilinky, se toho dozví víc i o Caroline. K jeho zděšení nechová ke své někdejší ctnosti nic než pohrdání. Ctnost člověku nezaplatí činži, ušklibá se; kdyby ti lidé, co si u žen tak cení ctnosti, byli ochotni ubytovat ji, nakrmit ji a obléct, místo aby jen přihlíželi jejímu žalostnému snažení, bývala by mohla zůstat ctnostná mnohem déle.

A nebe? Jaký má Caroline názor na nebe? Tak tedy, nepředstavuje si, že by do něj šla, ale také si nepředstavuje, že by šla do pekla, které

je pouze pro skutečně „zlé“ lidi. O Bohu a Ježíši si nemyslí nic, ale pokládá Dávla za „užitečného“, pokud skutečně trestá špatné lidi, a Caroline doufá, že špatní lidé, které poznala, obzvláště majitel jisté oděvní firmy, zakusí po smrti strašlivé utrpení, byť jí něco říká, že se z toho nějak vyvlečou.

„A napadlo vás někdy, že byste se mohla vrátit domů?“ zeptá se Henry, když únava z tolika pronesených slov opět zvýraznila její severní přízvuk.

„Domů? Kde to je?“ odsekne.

„V Yorkshiru, řekl bych,“ odpoví Henry tiše.

„Vy ste tam byl?“

„Na návštěvě.“

Postel zavrže, jak z ní Caroline vstane. Z jejího podrážděného povzdechnutí Henry pozná, že jeho dvacet minut dle jejího hrubého odhadu vypršelo.

„Myslím, že v Yorkshiru už žádný další kurvy nepotřebujou, pane,“ pronese trpce.

Loučení je rozpačité, oba si jsou vědomi, že Henry překročil hranici, že způsobil bolest. Henry se stydí, že ji tu nechává s tímhle stínem smutku na tváři: přišel sem v naději, že v ní vzbudí bázeň Boží, a nesnese pomýšlení, že vyvolal jen stesk po domově. Ona je svým založením veselá duše, to on pozná; jak jen je mrzké, že ji okradl o úsměv! Ona zase neví, jak toho nekňubu vypakovat. Kdyby ho políbila, porušila by jejich dohodu, ale zabouchnout mu dveře ložnice do té upřímně zamračené tváře jí připadá děsně hrubé.

„Podíte, pane, vyprovodím vás dolů pod schody,“ nabídne se již smířlivěji.

Za minutku už Henry Rackham stojí v uličce a dívá se na dům, z něhož právě odešel, na okno nahore, skrz jehož špinavé sklo se díval vlastnímá očima. Spadl mu kámen ze srdce, balvan tak těžký, že když se ho zbavil, má z toho skoro závrať. Ježíš Kristus stojí po jeho boku v uličce a Bůh na něj shlíží z nebe.

Jak se mu ulevilo! Kdyby tam na dláždění nebylo tolik sajrajtů, klesl by na kolena a vděčně se pomodlil. Protože ona – ta ženská jménem Caroline – se na odchodu dotkla jeho ruky, zadívala se mu do tváře a on po ní ani v nejmenším nezatoužil – ani po ní, ani po

kterékoli jiné nevěstce. Láska, již k ní cítil, když jí opětoval úsměv, je stejná láska, jakou cítí k jakémukoli muži, ženě či dítěti v nebezpečí; ona je chudinka, která visí nad jámou pekelnou, aniž o tom ví.

Teď už mezi ním a všemi Carolinami téhle ohromné metropole není nic nemožné! Necht' se jiní muži snaží získat jejich těla; on a paní Foxová budou usilovat o to, aby získali jejich duše!

„Odpust', otče, neb jsem zhřešila.“

Těmito slovy, pronesenými v holčičím chvatu, Agnes Rackhamová skočí zpátky do těla, které tu naposledy sedělo před třinácti lety. Podvědomě hrbí ramena, aby potlačila těch pár centimetrů, o něž vyrostla, a takto měla před očima přesně tu část mřížky ve zповědnicí, na kterou vždy hleděla jako dítě. Mřížka se vůbec nezměnila oproti tomu, co si tak živě pamatuje: dřevěné mřížoví není ani víc, ani míň vyleštěné, konopný závěs se zlatými nitěmi není ani více, ani méně roztřepený.

„Kdy jste naposledy byla u zповědi?“

Jakmile k ní ta slova projdou mřížkou, Agnes se roztluče srdce v hrudi (která je, aspoň v jejích představách, zase úplně plochá); buší jí nikoli proto, že ji otázka vyplašila, nebo kvůli odpovědi, se kterou bude muset vyrukovat, ale spíš v horoucí naději, že jde o stejný hlas, který ji káral a dával rozhřešení před tolika lety. Je to on? Je? Z těch šesti krátkých slov to nedokáže poznat.

„Před třinácti lety, otče,“ zašeptá. Senzační přiznání!

„Proč tak dávno, dítě?“ Uchem se skoro dotýká mřížky, a přesto pořád nedokáže najisto říci, jestli ten hlas zná.

„Byla jsem velmi mladá, otče,“ vysvětluje a rty se jí skoro dotýkají mřížky, „a můj otec... tedy ne vy, otče... a ne můj Otec *na nebesích*... a ne můj –“

„Ano, ano,“ pobízí ji hlas nedůtklivě a v tu chvíli Agnes nade vši pochybnost ví, že je to *on*! Sám otec Scanlon!

„Můj *nevlastní* otec z nás udělal anglikány,“ shrne to rozrušeně.

„A váš *nevlastní* otec již zemřel?“ dohaduje se otec Scanlon.

„Ne, otče, je v zahraničí. Ale já už jsem teď dospělá a dost stará na to, abych si mohla stát za svým názorem.“

„Výborně, dítě. Umíte se zpovídat?“

„Ale *jistě*, otče,“ zvolá Agnes. Trochu ji zklame, že kněz na rozdíl od ní nepokládá uplynulá léta za pouhé mrknutí oka. Skoro (aby mu ukázala, jak se orientuje) začne odříkávat *Confiteor* v latině, protože se to jednou naučila nazpaměť, ale pak se ovládne a sáhne po angličtině.

„Vyznávám se všemohoucímu Bohu, nejsvětější Panně Marii, svatému archandělu Michaelovi, požehnanému Janu Křtiteli, svatým apoštolům Petrovi a Pavlovi, všem svatým a vám, otče, že jsem často zhřešila myšlením, slovy i skutky. Je to má vina, má veliká vina. Proto prosím Matku Boží, Pannu Marii, svatého archanděla Michaela, požehnaného Jana Křtitele, svaté“ (na tomto místě otec zakašle a popotáhne) „apoštoly Petra a Pavla, všechny svaté a vás, otče, abyste se za mě u Boha přimlouvali.“

Nemelodické zabručení z druhé strany mřížky ji pobídne ke zpovědi. Agnes se na tento okamžik dopředu připravila a z nové kabelky vytáhne list dopisního papíru, na nějž si předchozího večera zaznamenala veškeré své hříchy podle chronologického pořadí, jak byly zapsány v jejích denících za posledních třináct let. Elegantně si odkašle.

„Toto jsou mé hříchy. Dvanáctého června 1862 jsem darovala prsten, který jsem sama předtím dostala od kamarádky. Jednadvacátého června téhož roku jsem stejné kamarádce na její otázku odpověděla, že ten prsten stále mám. Třetího října 1869, když byly všechny naše růže napadeny sněží, jsem ze sousedovy zahrady ukradla dokonalou růži a za pár hodin jsem ji zahodila, aby se mne někdo nezeptal, kde jsem k ní přišla. Pětadvacátého ledna 1873 jsem úmyslně šlápla na brouka, který mi nechtěl nic udělat. Když mne čtrnáctého června 1875 – tedy minulý týden – bolela hlava, byla jsem hrubá k policistovi, řekla mu, že je k ničemu a že by ho měli propustit.“

„Ano?“ pobídne ji kněz, přesně jak to dělával, když byla ještě dítě.

„To je vše, otče,“ ujistí ho.

„Všechny hříchy, které jste spáchala za třináct let?“

„Přesně tak, otče.“

Kněz si povzdychne a slyšitelně si poposedne na židli.

„No tak, dítě moje,“ řekne. „Musí jich být víc.“

„Pokud jsou, otče, pak o nich nevím.“

Kněz si znovu povzdechne, tentokrát hlasitěji. „Co indiskrétnost?“ nadhodí. „Hřích pýchy?“

„Možná mi pár případů uniklo,“ uzná Agnes. „Občas jsem byla tak ospalá či nemocná, že jsem si nevedla deník tak, jak bych měla.“

„Tak dobře...“ zabručí kněz. „Náprava, náprava... Po tak dlouhé době toho nemůžete moc napravit. Pokud se stále přátelíte s tou ženou, jejíž prsten jste dala někomu jinému, přiznejte jí, že jste to udělala, a požádejte ji o odpuštění. Ohledně té květiny...“ (zaúpi) „tak na tu zapomeňte. A co se týče toho brouka, klidně si můžete dupnout na tolik brouků, kolik chcete; jsou vám vydáni do rukou, jak se v Bibli jasně píše. Jestli dokážete najít toho policistu, kterého jste urazila, tak se omluvte. A nyní pokání. Za tu lež a hrubá slova se třikrát pomodlete Zdravas. A zkuste zpytovat svou duši důkladněji. Jen málo z nás za třináct let nespáchá prakticky žádný hřích.“

„Děkuji vám, otče,“ zašeptá Agnes, precizně složí papírek v dlani a nakloní se, aby si vyslechla rozhřešení.

„*Dominus noster Jesus Christus te absolvat,*“ huhňá stařecký hlas, „*et ego auctoritate ipsius te absolvo...*“ Zpod Agnesiných zavřených víček vytrysknou slzy a jedna po druhé jí stékají po tváři. „...*ego te absolvo a peccatis tuis, in nomine Patris, et Filii, et Spiritus Sancti. Amen.*“

Agnes Rackhamová zlehounka vyklouzne ze zpovědnice a spěšně se usadí v zadní kostelní lavici. Dnes odpoledne se sem vydala na zapřenou, a tak si vzala závoj a oblékla si prosté, tmavě šedé šaty: jistě, je to velký rozdíl oproti róbám, v nichž se nyní předvádí na sezónních společenských akcích, ale na druhou stranu tady u svaté Terezy v Cricklewoodu nijak netouží po tom, aby ji lidé poznávali. V zadních lavicích, daleko od stálých farníků, oltáře i mnohoramenných svícňů, je taková tma, že když se Agnes vmáčkne mezi ně, skoro zakopne o klekací polštářek, který někdo zapomněl uložit do kapsy. Vysoko nad její hlavou nedávno vymalovali strop blankytnou modří posetou zlatými hvězdičkami, jejichž světlo je ovšem jen šalebné.

Agnes teď spokojeně sedí v šeru, s tváří ve stínu převislé římsy. Bohoslužba má zakrátko začít; otec Scanlon se vynořil zpoza zpovědnice a kráčí ke kazatelně. Z ramen zvedne purpurovou stólu, podá ji ministrantovi a na oplátku dostane jinou. Skoro se nezměnil! Bradavice na čele – jeho nejdůležitější rys – je stejně velká jako kdysi.

Agnes okouzleně sleduje přípravy na mši, ráda by se jí zúčastnila, ale ví, že nemůže. To, že ve sboru nikoho nezná, ještě není záruka, že nikdo nezná ji (koneckonců je ženou Williama Rackhama, *toho* Williama Rackhama), a nemůže si dovolit vyvolat drby. Ještě nenazrál čas, aby se Svět dozvěděl o jejím návratu k Pravé víře.

„*Introibo ad altare Dei*,“ oznámí otec Scanlon a rituál začne. Agnes přihlíží ze stínů a nehlasně se k němu latinsky připojí. V duchu se promítá do svíčkami osvětleného středu pozornosti; když se kněz skloní, aby políbil oltář, nakloní vlastní hlavu; každé jeho znamení kříže zopakuje přes svá prsa; v ústech se jí sbíhají sliny při doteku fiktivního chleba a vína; její vlhké rty se otvírají, aby vpustila Boha dovnitř.

„*Dominus vobiscum*,“ zašeptá v extatickém unisonu s otcem Scanlonem. „*Et cum spiritu tuo*.“

Když se po mši kostel vyprázdní, Agnes se odváží do světla, aby mohla být sama s náboženskými cetkami svého mládí. Loudavě projde kolem sedadel, na nichž sedávala s matkou a která lze pořád ještě poznat podle vrypů a skvrn na dřevě, ačkoli v nich dnes seděli jiní lidé. Veškeré příslušenství vypadá přesně jako tenkrát, až na novou mozaiku v apsidě, na níž je zobrazena nebeská korunovace Bohorodičky, ovšem příliš křiklavými barvami, a navíc se tvůrcům nepovedl Mariin nos. Na plaketě Nanebevzetí za oltářem se našťěstí nic nezměnilo, Panna Marie na ní odlétá z dosahu baculatých natahujících se rukou ohyzdných cherubínů hemžících se kolem jejích nohou.

Agnes přemýšlí, za jak dlouho sebere odvahu dát anglikánství veřejně košem a rezervovat si tu pro sebe soukromé sedadlo, na světle poblíž oltáře. Doufá, že už to moc dlouho trvat nebude. Neví jen, koho se má zeptat, kolik by to stálo a zda se to platí každý týden

nebo jednou ročně. Přesně v takových záležitostech by jí William mohl poradit, kdyby mu jen mohla věřit.

Ale všechno pěkně popořadě: nejdřív musí zkrátit období, po němž bude její matka strádat v Očistci. Přimlouval se o Violet Unwinovou od její smrti ještě někdo jiný? Nejspíš ne. Soudě podle jejího pohřbu, na nějž přišli pouze anglikánští kumpáni lorda Unwina, už žádné katolické přátele neměla.

Agnes odjakživa předpokládala, že si její matka pobude v Očistci hodně dlouho – jako trest za to, že si lorda Unwina vůbec vzala a pak že mu dovolila okrást ji i Agnes o jejich víru. Je potřeba silných přímluv.

Ve světle oltářního svícnu teď otevře novou kabelku, zaloví mezi tvářenkami, čichacími solemi a háčky na zapínání knoflíčků a vytáhne dost zprohýbanou a špinavou modlitební kartu, na jejíž jedné straně je vytištěná rytina Ježíše a na druhé odpustková modlitba, která zaručeně ukrojí dny, týdny, ba i měsíce z trestu. Agnes si přečte návod. Za daných okolností Bůh nejspíš nebude trvat na tom, aby přijala svátost oltářní; ve všech ostatních ohledech pak má Agnes nárok: vyzpovídala se, stojí před křížem a zná nazpaměť slova *Otčenáše*, *Zdrávasu* a *Sláva Otci* na úmysl Svatého otce. Pomalu a pečlivě je odříká a pak přečte modlitbu na kartě.

„...Zprobíjeli ruce mé i nohy mé,“ uzavře. „Mohl bych sčísti všecky kosti své.“ Zavře oči a čeká na mravenčení v dlaních a v chodidlech, které vždy doprovázelo čtení této modlitby, když se jako dítě přimlouvala za tetičky, jejichž podoba se jí vybavovala už jen matně, a za oblíbené historické postavy.

Aby modlitbě dodala na síle, popojde do lodi, kde stojí votivní svíce, a jednu zapálí. Mosazný děrovaný podnos vypadá přesně tak, jak by měl vypadat; působí dojmem, jako by hrušky roztaveného vosku kolem děr nikdo neoškrábal od té doby, co tu byla naposledy.

Pak si Agnes stoupne ke kazatelně. To by si jako dítě nikdy nedovolila, protože kazatelna je nahoře vyřezaná do tvaru ohromného orla nesoucího na zádech a roztažených křídlech Bibli a hlava je natočená dolů přímo k divákovi. Agnes neohroženě, nebo málem neohroženě pohlédne dravci do matných dřevěných očí.

A v tu chvíli začne vyzvánět kostelní zvon a Agnes se musí do

těch orlích očí zadívat ještě usilovněji, protože právě po takovém signálu kouzelní tvorové ožívají. *Bim, bam, bim, bam*, zvoní zvon, ale vyřezávaný pták se ani nepohne, a když vyzvánění ustane, Agnes odvrátí zrak.

Ráda by zašla k ukřižovanému Kristovi za kazatelnu a ověřila si, že si to i po létech pamatuje dobře a že zlomený a zase přilepený byl *prostředníček* na jeho levé ruce. Ví ale, že se připozdívá a že musí jít domů. William by se mohl podívat, kde že to vězí.

Jak prochází druhou uličkou, znovu se obeznámí s řadou obrazů Křížové cesty, které visí vysoko na zdech. Jen je mívá v obráceném pořadí, od Uložení až k Soudu před Pilátem Pontským. Ani na těchto skličujících obrazech se za posledních třináct let nic nezměnilo, pořád z nich sálá nalakovaná hrůza. Jako dítě se bála těchto scén utrpení zasazených na pozadí zlověstné, bouřkou obtíženého oblohy: kdysi zavírala oči, aby neviděla lesknoucí se ránu po březové metle na příšerné šedé kůži, tenké pramínky tmavé krve z trním popíchaného čela a obzvláště pak přibíjení Kristovy pravice. Tenkrát jí stačilo nešťastnou náhodou letmo zahlédnout rozmáchnutou palici, aby se její dlaň křečovitě sevřela v pěst a ona ji musela ochranně zahalit v záhybu sukní.

Dnes ty obrazy vidí dost jinak, protože mezitím sama zažila nejednu trýzeň a ví, že jsou na světě horší věci než mučivá smrt. Navíc chápe to, co nedokázala pochopit jako dítě: konkrétně *proč* se nechal zavraždit, když uměl čarovat? Dnes tomu mučedníkovi se svatozáří závidí, neboť tak jako Psycho či muslimští mystici ve spiritistických knihách mohl být zabit a zase nedotčený vstát z mrtvých. (V Kristově případě ne *úplně* nedotčený, to musí uznat, protože měl ty díry v nohou a rukou, ale na druhou stranu to je pro muže menší neštěstí než pro ženu.)

Zastaví se ve dveřích do předsálí a před odchodem se krátce zadívá na tvář Ježíše, když ho Pilát odsuzuje. Ano, není o tom pochyb: klidná, skoro samolibá vyrovnanost člověka, který ví: „Nemohu být zničen.“ Je to přesně stejný výraz jako na tváři onoho afrického náčelníka na hořící hranici (rytiny pořídil očitý svědek, nebo aspoň ji o tom ujišťuje autor dílka *Zázraky a jejich mechanismy*, v současné době pod její postelí). Tolik lidí v minulosti

přežilo svou smrt, ale kdepak ona, ona je přes veškeré poctivé studium té záležitosti z toho spolku stále vyloučená! Proč? Netouží po slávě – koneckonců není Boží syn –, nikdo by se ani nemusel dozvědět, že to dokázala, byla by nanejvýš diskrétní!

Nemusí si však tenhle báječný den zkazit ublíženými myšlenkami. Vždyť přece dostala rozhrěšení a mluvila latinsky unisono se svým knězem z dětství. Vyběhne z kostela, neohlíží se napravo ani nalevo, odolá nutkání zdržet se u výstavek náboženského zboží a tak jako kdysi porovnávat jednu malovanou miniaturu s jinou a zkoušet rozsoudit, která z nich je ten nejlepší Beránek, nejlepší Panna, nejlepší Kristus a tak dále. Musí se vrátit do Notting Hillu a trochu si odpočinout.

Venku se mezitím setmělo. Na okamžik řeší dilema, jak se dostat domů: pak si vzpomene. Williamův báječný dar: její vlastní lehký kočár. Pořád ještě *úplně* nevěří, že ho vlastní, ale tady stojí, čeká před kamenickou dílnou naproti kostelu. Tmavě hnědí koně k ní poklidně obracejí hlavy s klapkami na očích a na předním sedátku sedí kočí zahalený kouřem ze své dýmky...

„Cheesmane?“ zavolá, ale tiše, skoro sama pro sebe, protože pořád ještě experimentuje s tím, že jí patří.

„Cheesmane!“ zavolá znovu, tentokrát už dost nahlas, aby ji slyšel. „Zpátky domů, prosím.“

„Dobře, paní Rackhamová,“ zazní jeho odpověď a během minutky je už Agnes pohodlně usazená uvnitř kočáru, stydlivě se rameny otírá o jeho čalounění a koně se s trhnutím rozjedou. A jaký je to krásný kočár! Je luxusnější než kočár paní Bridgelowové, a ten stál podle Williama 180 liber. Takže to byl velký výdaj, ovšem opravdu stál za to – a taky už bylo načase, protože ze Sezóny toho moc nezbyvá.

Již Williamovi odpustila, že to s ní neprobral; protože ten kočár skutečně nemá chybu a někoho lepšího než Cheesmana by těžko našli (tak především je vyšší a pohlednější než kočí paní Bridgelowové). A Williamovi očividně nesmírně záleželo na tom, aby to před ní udržel v tajnosti. Skutečně ji to překvapilo, když se před týdnem zmínila, že si musí ve městě něco vyřídit, a zeptala se ho, kdy jede příští omnibus, načež William nadhodil: „A proč

nejedeš kočárem, miláčku?“

„Ale či je to kočár?“ vyptávala se přirozeně.

„Tvůj a můj, zlato,“ prohlásil, vzal ji za ruku a dovedl ji k jejímu narozeninovému daru, ať si ho prohlédne.

Ted' ji ten zázračný Cheesman bere domů – tenhle její lidský narozeninový dárek, málomluvný a diskrétní chlapík, na kterého se může spolehnout, to už ví. Minulý týden ji v neděli vzal do jejího kostela – *anglikánského* kostela – v Notting Hillu a příští neděli ji tam vezme znovu, ale dnes večer ji vzal na mši a ona pozná, že i *tohle* zopakuje. Mohla by mu nejspíš rozkázat, aby ji vzal do mešity či synagogy, a on by poklepal koně do slabin přeloženým bičem a už by vyrazili!

Zítřka ji vezme do Královské opery, kde madam Adelina Pattiová zpívá *Dinoru*. Každý ji uvidí (tedy Agnes, nikoli madam Pattiovou), jak vystupuje z nového kočáru. *Kdo je to?* budou lidé šeptat, když se z naleštěného kočáru vynoří postavička připomínající Popelku a bílé sukně se vyvalí jako pěna... Po rozhřešení od otce Scanlona to natěšenou Agnes v těle pořád příjemně brní, její vlastní kočár směřující k domovu ji pohupuje a ona tak s tváří na sametovém polštáři ozdobeném třapci, který jí William daroval právě k tomuto účelu, začne klimbat.

To, že Rackhamovi nyní vlastní kočár, není pro Sugar žádné tajemství. Pomáhala ho Williamovi vybrat z foliantu nákresů a poradila, co by tak v něm mohla jeho žena potřebovat a po čem by mohla toužit.

Ano, díkybohu se situace otočila a Rackham ji znovu pravidelně navštěvuje. Tvrdí, že už nedokáže vystát, jak je vláčen z jednoho pompézního představení na druhé, když má tolik práce. Ukázal se na všech správných místech, přestál přednášky o pterodaktylech v Královském institutu, protřpěl *Hamleta* v italštině a snad už toho kvůli Společnosti prokristapána snesl dost.

Bůh ví, že poloviny z těchto akcí se zúčastnil jen z obavy, že Agnes zase něco „popadne“ a že bude muset zasáhnout. Ale ona se podle všeho dostala z toho, co ji předtím posedlo, už neomdlévá, nepředvádí záchvaty na veřejnosti, vlastně se chová dokonale, takže

ho ode dneška až do září ani nenapadne dělat jí doprovod na každý koncert, hru, zahradní slavnost, charitativní banket, dostihy, na společenskou událost ve veřejných zahradách, výstavu květin či expozici. V úterý zemřelo kvůli otravě šest zaměstnanců na Mitchamově farmě, s Rackhamovým voňavkářstvím to nemělo nic společného, ale znamenalo to policejní vyšetřování, a kde byl tou dobou? Chrápal v Lyceu, zatímco nějaký tlustý herec s lepenkovou korunou na hlavě předstíral, že podléhá jedu. Ne že by to bylo příliš potřeba, ale je to drsná lekce, jak je nutné rozlišovat mezi fikcí a realitou! Od nynějška bude Agnes doprovázet jen na to, čemu se naprosto nedá vyhnout.

A ano, samozřejmě se mu hrozně stýskalo po Sugar. Víc než dokáže říct.

Sugar září štěstím, uklidnilo ji jeho vášnivé objetí i gejzír obnovené intimity mezi nimi. Bála se, že nad ním ztratila vliv, ale ne, svěřuje se jí víc než kdykoli dřív. Obávala se úplně zbytečně; bezpečně se vpletla do tapiserie jeho života.

„Ach, co já bych bez tebe dělal!“ vzdychá William, když spolu leží v náručí, zahřátí a ukojení. Sugar mu přetáhne přes hrud' měkkou peřinu, aby se mohl trochu zachumlat, a při tom zpod ní unikne závan jejich milování, protože není snad centimetr jejího těla, který by si znovu nezabral.

Ta záležitost s Hopsomem dopadla dobře, Hopsom je víceméně spokojený a pověst Rackhamova voňavkářství neutrpěla – v nemalé míře díky skvělé radě od Sugar. Nový Rackhamův katalog slaví velký úspěch: když z něj zcela vymýtili neohranané výrazivo Williamova otce a notně jej vylepšili jejími elegantními návrhy, znatelně stouply objednávky od šlechty. Ještě před pár týdny William říkával „Ale tohle tě nemůže zajímat“ nebo „Promiň: to je ale téma!“, dnes před ní beze všeho mluví o svých obchodních plánech a obavách a je očividné, že její názor by vyvažoval zlatem.

„Nezávid' Pearsovi, drahý,“ ševelí konejšivě jednoho večera, když se jí William v návalu trudnomyslnosti po koitu přiznává, jak malý si připadá ve srovnání s tímto průmyslovým kolosem. „Mají půdu a dodavatele, které nemáš, a hotovo. Proč místo toho nepřemýšlíš o oblastech, v nichž bys Pearsovi *mohl* konkurovat, například... no,

jako těm hezkým ilustracím na jejich plakátech a etiketách. Ty jsou *velmi* populární, víš: vsadím se, že spousta lidí si potrpí na kosmetiku od Pearse mimo jiné právě kvůli těm půvabným obrázkům.“

„Rackhamovo voňavkářství ale používá ilustrace,“ připomene jí a otře si pot na hrudi cípem prostěradla. „Kreslí nám je jeden chlapík z Glasgowa a my si je necháváme vyrýt. Také nás to stojí majlant.“

„Ano, ale móda se mění hrozně rychle, Williame. Vezměme si například tu rytinu v dnešním vydání *Illustrated London News*: při vši účtě k vašemu malíři v Glasgowě se tenhle účes už nenosí. Ta dívka má přičesek přilepený k čelu, místo aby jí volně splýval. Ženy si takových věcí všimají...“

Má jeho genitálie v hrsti, cítí, jak se mu varlata pohybují v šourku a jeho mužství pomalu ožívá. William jí dává za pravdu, to už pozná.

„Já ti s ilustracemi pomůžu, Williame,“ zavrká. „Rackhamova žena bude stejně moderní jako zítřek.“

V následujících dnech William dodrží slovo, víc a víc přenechává společenský cvrkot Sezóny své manželce a takto získaný čas tráví se Sugar nebo řešením záležitostí Rackhamova voňavkářství, nebo (nejradši) obě kombinuje. Má ho v posteli třikrát do týdne, a jednou dokonce prospal celou noc po jejím boku! Ani ráno nijak nespěchá s odchodem; Sugar nakoupila zásoby mýdla na holení, břitvy, sýr, cokoli, co by mu po procitnutí mohlo přijít vhod.

Jednou v pátek ovšem musí vyrazit do Birminghamu, proklepnout si insolventní továrnu na výrobu krabic, jejíž požadovaná cena vypadá tak dobře, že to snad ani nemůže být pravda. A tak onoho večera, jejíž William musí strávit v birminghamském hostinci, Sugar doprovodí Agnes do Královské opery na Meyerbeerovu *Dinoru*.

Ty dvě se potkají ve foyer – ne úplně tváří v tvář, ale Sugar se k Agnes přiblíží tak, jak si jen troufne. V kolotajícím davu před začátkem představení stojí mezi oběma ženami vždy jen jedno tělo, Sugar se skrývá hned za jedním člověkem a pak za druhým a nakukuje při tom přes škrobená černá ramena a nabírané rukávy.

Paní Rackhamová má na sobě šaty v krémově bílé a olivově zelené barvě a popravdě řečeno vypadá hodně pobledle. Usmívá se

na každého, kdo by ji mohl sledovat, pohled má však skelný, vějíř drží dost křečovitě a lehounce vrávorá.

„Moc ráda vás vidím!“ zacvrliká vždy na tu či onu dámu, ale zjevně do toho nedává srdce, po pouhých pár vteřinách konverzace se omluví a stáhne se do davu. V sedm hodin již zasedne do sedadla a tím se zřekne příležitosti předvést své parádní šaty sevřeným šikům nedobrovolných diváků. Místo toho si prsty v rukavičkách masíruje spánky a čeká.

Když je za dvě hodiny po všem, Agnes slabě tleská, zatímco všichni kolem propuknou v nadšený jásot. Za výkřiků „Přidat!“ se protlačí z uličky a pospíší si k východu. Sugar se okamžitě vydá za ní, ačkoli má *lehké* obavy, že si lidé v její vlastní uličce budou myslet, že se nebavila. Ale ona se bavila! Bylo to velkolepé, znamenité! Může tleskat a volat „Přidat!“ a prosmýkat se při tom přes kolena diváků a šlapat jim na nohy, jen aby dostihla prchající paní Rackhamovou? Ne, to by bylo až moc absurdní; bude prostě muset udělat špatný dojem.

Ve foyer si už dal schůzku překvapivý počet diváků. Jde o zmlsanou elitu, barony a baronky ospalé nudou, kritiky s monoklem, kteří si navzájem připalují doutníky, frivolní mladé dívky, jež se nemohou dočkat, až přeletí za další zábavou, a senilní vdovy, které kvůli bolavému pozadí už nemohou dál sedět. Hlučně se tu probírají drožky, počasí, společní přátelé; je slyšet muže ohrnující nos nad představením a vyzdvihující oproti němu jiné *Dinory* zhlédnuté v jiných zemích v jiných letech; ženské hlasy zase ostře kritizují Adelinu Pattiovou, že se vůbec neumí oblékat, zatímco zženštilé hlasy její vkus stejně hlasitě chválí. Tímto davem se Agnes Rackhamová snaží uprchnout.

„Ach! Agnes!“ vykřikne obézní dáma v bordó saténových šatech, které jsou vskutku křiklavě ohavné. „Co si o tom myslíte, prosím!“

Agnes ztuhne a obrátí se ke své věznilce.

„Já si o tom nic nemyslím,“ ohradí se nezvykle tichým a nemelodickým hlasem. „Jen jsem chtěla trochu čerstvého vzduchu...“

„Propána, ano, skutečně vypadáte neduživě!“ zvolá paní XY. „Nešidíte se na jídle, drahá?“

Sugar stojí skoro hned za Agnes, tak jí neujde, že se Agnes otřese, až se jí rozechvějí knoflíčky na zádech. V nastalé odmlce šum hlasů opadne, nejspíš čistou náhodou než ze všeobecné zvědavosti, jak paní Rackhamová odpoví.

„Jste tlustá, ošklivá a nikdy jsem vás neměla ráda.“ Ta slova zazní zřetelně, ostře monotónním hlasem, který by Agnes nikdo nehádal a který jako by vycházel odkudsi mnohem hlouběji než z jejího útlého hrdla. Je to hlas, z něhož má Sugar husí kůži v týle a který paní XY ochromí jako zavrčení divokého psa. „Z vašeho manžela je mi zle,“ pokračuje Agnes, „z těch slin, co mu kanou z rudých rtů, a z jeho stařeckých zubů. Váš zájem o mě je falešný a jedovatý. Na bradě vám rostou chlupy. A tlustí lidé by nikdy neměli nosit saténové šaty.“ Načež se obrátí na podpatku a s rukou v bílé rukavičce přitisknutou na čelo vyrazí z foyer.

Sugar si pospíší za ní, projde kolem pokořené paní XY a jejího doprovodu, který má pořád ještě pusou otevřenou a přihrbeně couvá dozadu, jako by pravidla hry byla tak vepsí, že by jej útok od neznámého člověka vůbec nepřekvapil.

„Pardon,“ zasípá Sugar a nechá je zírat.

Její spěch je opodstatněný: Agnes se ani nezastaví v šatně, ale vyběhne přímo z budovy na ulici osvětlenou plynovými lampami. Portýr má sotva dost času, aby odtáhl svůj pružný krk od otevřených dveří, Sugar proklouzne tím prostorem a on nosem zavadí o sametové rameno jejich šatů.

„Promiňte!“ vyhrknou oba zároveň do větru.

Sugar se zadívá do strkajícího se davu v Bow Street, v němž se mísí pouliční prodavači a štětky s cizinci a slušnými lidmi. Na okamžik ji sevře strach, že se jí Agnes v tom kaleidoskopu ztratila, obzvláště vzhledem k tomu, že přes prakticky nepřetržitý proud koňmi tažených vozidel není příliš vidět z jedné strany ulice na druhou. Ale nemusela se bát: paní Rackhamová je bez tmavě zeleného pláště a černého deštníku, které si nevyzvedla ze šatny, dobře vidět; její bílé sukně kloužou nad tmavým chodníkem a prolétají se mezi chodci. Sugar stačí jen sledovat nejsvětější objekt a věřit, že je to Agnes.

Pronásledování netrvá ani půl minuty; paní Rackhamová zapadne

z Bow Street do úzké uličky, kterou příležitostně využívají kurvy a zloději – nebo gentlemani, když se potřebují vymočit. A věru, jen co Sugar vklouzne do té potemnělé díry, zaútočí na ni smrad lidských výkalů a zaslechne kradmé kroky osob, které práskly do bot.

Ty kroky rozhodně nepatří Agnes: nedaleko od ústí uličky leží paní Rackhamová rozvalená tváří dolů v blátě a šterku, nehybná jako mrtvola. Její sukně září ve tmě jako kupa sněhu, která zázračně přečkala nástup jara.

„*Kruci...*“ vydechne Sugar, ochromená obavami a nerozhodností. Ohlédne se a ověří si, že z pohledu kolemjdoucích v Bow Street pět metrů za ní je v jiném světě, potemnělém předpekli; ona a Agnes opustily lampami osvětlený hlavní proud, který netečně plyne dál bez nich. Na druhou stranu Sugar moc dobře ví, že Scotland Yard je skoro za rohem, a že jestli v Londýně existuje nějaké místo, kde by ji mohli čapnout dva uniformovaní strážníci a zeptat se jí, co vlastně ví o té dámě, která jí jako mrtvá leží u nohou, pak je to tady.

„Agnes?“ Od nehybného těla se nedočká žádné reakce. Levé chodidlo je zkroucené v bláznivém úhlu, pravá ruka je rozhozená, jako kdyby paní Rackhamová spadla z velké výšky.

„Agnes?“ Sugar poklekne u těla. Sáhne do tmy pod měkkými plavými vlasy a vezme do dlaně Agnesino líčko. Cítí, jak je teplé – jeho tělesný *žár* – i jak je hladké a živé jako její nahé poprsí. Zvedne Agnesinu tvář ze studených hrubých kočičích hlav a v prstech ji trošku brní.

„Agnes?“ Ústa opřená o ruku Sugar ožijí a bezhlese cosi zamumlají proti jejím prstům; vypadá to, že jí chtějí cucat palec. „Agnes, vzbud'te se!“

Paní Rackhamová sebou škube jako kočka sužovaná sny a její končetiny se nemohoucně tlučou v blátě.

„Claro?“ zakňourá.

„Ne,“ zašeptá Sugar a nakloní se až k Agnesinu uchu. „Ještě nejste doma.“

S rádným přispěním se Agnes zvedne na kolena. Ve tmě se nedá poznat, zda lesknoucí se sajrajt na nosu, bradě a poprsí paní Rackhamové je krev, bláto či obojí.

„Nedívejte se mi do tváře,“ nařídí jí Sugar jemně, vezme Agnes za

ramena a zvedne ji na nohy. „Pomůžu vám, ale nedívejte se mi do tváře.“

Do Agnesina pookřívajícího mozku postupně prosakuje, do jak překerní situace se to dostala.

„Bože můj, já-já jsem... *špinavá!*“ oťrese se. „Jsem celá od *š-píny!*“ Její drobné ručky se nemohoucně zatřepetají nad korzetem a spadnou do klína zablácených sukní. „V-v tomhle mě nikdo nesmí vidět! Jak se mám dostat domů?“ Instinktivně natočí tvář ke své záchránkyni, aby ji mohla poprosit, ale Sugar se odtáhne.

„Nedívejte se mi do obličeje,“ zopakuje a sevře Agnes pevně za ramena. „Pomůžu vám. Počkejte tady.“ A odběhne zpátky do světel Bow Street.

Jakmile se Sugar opět vnoří do hlavního proudu pouličního ruchu, rozhledne se na obě strany a začne každého člověka bedlivě zkoumat: může jí někdo v tomhle kolotajícím, brebenticím houfu nabídnout to, co hledá? Ty prodavačky kávy tamhle, zahalené párou ze svého stánku...? Ne, ty jsou ve svých jutových čepcích a potřísněných halenách až moc ošuntělé... Ty dámy, co čekají, až budou moci přejít přes ulici, točí slunečníky a čechrají si kožešinové štolý, zatímco se kolem nich plouží povozy? Ne, ty právě vyšly z Opery; Agnes by je mohla znát a každopádně ty by raději zemřely, než by... Tamten voják v té hezké černé peleríně? Ne, ten by určitě trval na tom, že je třeba uvědomit úřady... Ta ženská támhle s dlouhou purpurovou šálou – ta je určitě prostitutka a dělala by jen potíže...

„Ach! Slečno! Promiňte!“ zavolá Sugar a pospíší si k matroně táhnoucí košík přezrálých jahod. Ta chudá nahastrošená žena, očividně Irka nebo slabomyslná, se přesto vyznačuje jednou předností (krom nákladu měkkého ovoce): na sobě má světle modrý plášť, ohromný staromódní svršek, který ji halí od krku až po kotníky.

„Dobroučkový jahody,“ odpoví a podlézavě na ni zamžourá.

„Váš plášť,“ řekne Sugar, rozepne peněženku a hrábne do ní pro nejlesklejší mince. „Prodejte mi ho. Dám vám za něj deset šilinků.“

Než Sugar stačila vytáhnout všechny mince, šest, sedm, osm, ta žena se začala odtahovat a nervózně si olizovat rty.

„Myslím to vážně!“ ohradí se Sugar a vytáhne další šilinky, aby na ně v jejích rukavicích dopadalo co nejméně světla.

„Neříkám, že to nemyslíte vážně, pani,“ řekne, udělá poloviční pukrle a zmateně zakouří zarudlýma očima. „Jenže pani, moje šaty nejsou na prodej. Dobroučkový –“

„Co je to s váma?“ vykřikne Sugar podrážděně. Agnes se krčí ve tmě a každou chvíli ji může najít nějaký místní otrhanec; třeba už jí nějaký chlap, který jde po náhrdelnicích a stříbrných medailonech, s hekáním podřezává hrdlo! „Ten váš plášť – je to stará levná bavlna – v Petticoat Lane si kdykoli můžete koupit něco lepšího!“

„Ano, ano, pani. Jenže dneska večer je mi děsná zima, pod tímhle pláštěm mám jen tenoučké šaty a klepu se jak ratlík,“ omlouvá se nádenice a svírá si při tom plášť u krku.

„Prokrista,“ zasyčí už skoro hystericky netrpělivá Sugar, protože v duchu vidí, jak zubaté ostří odřízlo Agnesinu hlavu a z krku jí chlístá krev. „Deset šilinků! Podívejte se na ně!“ Natáhne ruku a málem té ženě vrazí nové lesklé mince do nosu.

Hned nato dojde k výměně. Prodavačka jahod si vezme peníze a Sugar jí sebere plášť, pod nímž odhalí holé ruce, lehkou sukni a prověšený, vyboulený korzet notně ušpiněný od mateřského mléka. K penězům pak Sugar opožděně přihodí znechucenou grimasu a bez dalšího slova odkráčí. Složený plášť si přitiskne ke svému decentnímu sametovému poprsí a zamíří zpátky do uličky.

Agnes je přesně na tom místě, kde ji nechala stát; vypadá to, jako by nehnula ani svalem, jako kdyby mávnutím kouzelného proutku zkameněla. Aniž by se to Agnes muselo připomínat, při příchodu svého anděla strážného, té vysoké, skoro mužské postavy obklopené záhadnou světlou září, poslušně odvrátí tvář. Krysy, které kroužily kolem Agnesiných sukni a očichávaly její měkké kožené boty, se zaleknou a odpeláší do tmy.

„Něco jsem vám přinesla,“ řekne Sugar a stoupne si Agnes k boku. „Nehýbejte se a já vás do toho zabalím.“

Když se kolem ní obtočí plášť, Agnesina ramena se rozechvějí. Slabounce vykřikne, je to sotva víc než výdech a nedá se říct, zda je prodchnutý spíš radostí, bolestí či strachem. Jednou rukou šmátrá u ňadra, asi si není jistá, kde uchopit neznámý oděv... anebo ne! – tím

to vůbec není: ona se křížuje.

„...Ducha svatého...“ zašeptá roztřeseně.

„Tak,“ prohlásí Sugar a uchopí Agnes za lokty, přes světlou látku pláště. „Teď vám řeknu, co máte dělat. Musíte odsud odejít a zabočit doprava. Posloucháte?“

Agnes přikývne a vydá při tom zvuk, jenž se pozoruhodně podobá erotickému zakňourání, které ze sebe Sugar vyloudí, když se do ní snaží jemně vklouznout ztopořený penis.

„Až budete zpátky na ulici, půjdete rovnou za nosem, jen nějakých sto kroků,“ pokračuje Sugar a jemně Agnes postrkuje ke světlu. „U trakaře prodavačky květin zahnete doprava: tam už na vás bude čekat Cheesman. Já vás budu sledovat a dávat na vás pozor.“ Nakloní se Agnes přes rameno, zahlédne lesknoucí se skvrnu od bláta a krve a svým tmavým rukávem ji zlehka utře.

„Bůh vám žehnej, Bůh vám žehnej,“ opakuje Agnes a potácí se v záklonu dopředu, jako by její vnitřní olovnice byla úplně vyšinitá. „William t-tvrdí, že jsem si vás v-vymyslela, že-že jste jen můj p-p-přelud.“

„William si nevěšmejte.“ Jak se Agnes v jejím sevření třese! Jako malé dítě... Ne že by měla Sugar s třesoucími se dětmi nějakou zkušenost krom četby románů. „Nezapomeňte, že máte zabočit hned za trakařem s květinami.“

„Máte krásné b-b-bílé šaty,“ ozve se Agnes. S každým dalším krokem sbírá odvalu i ponětí o rovnováze. „Nejspíš řekne, že jsem si je taky vy-vymyslela...“

„Nic mu neříkejte. Bude to naše tajemství.“

„T-tajemství?“ Dorazily k ústí uličky a svět dál plyne kolem, jako by ony dvě byly neviditelnými smyšlenkami z jiné dimenze.

„Ano,“ odpoví Sugar. V tu chvíli jako by ji osvětil Duch svatý. „Pochopte, Agnes: anděl nesmí dělat... to, co jsem pro vás udělala. Mohla bych z toho mít *hrozný* průšvih.“

„U-u Panenky?“

„...Panenky...?“ Co tím sakra Agnes myslí? Sugar chvíli váhá, až před ní v duchu vytanou obrázková alba paní Castawayové se zástupem křiklavě barevných Bohorodiček. „Ano, u Panenky Marie.“

„Vy jste tak hodná! Tak pozdrav Pánbůh!“ Po tomhle Agnesině

výkřiku se jeden kolemjdoucí dandy na chvíli zarazí; nos paní Rackhamové se právě vnořil do proudu Života.

„Jděte, Agnes,“ poručí jí Sugar a lehce ji pošťouchne.

Paní Rackhamová odvrávorá správným směrem do Bow Street, rovně jako stroj. Nepodívá se doleva ani doprava, přestože na jiném místě Bow Street náhle dojde k pozdvižení obnášejícímu policii a gestikulující diváky. Dojde požadovaných sto kroků ke stanovišti kočárů a přesně podle pokynů zabočí doprava. Teprve tehdy Sugar opustí svou vyhlídku a vydá se za ní; než dojde k trakaři s květinami a nahlédne za roh, paní Rackhamová už je bezpečně usazená v kočáru, Cheesman leze po straně na kozlík a koně odfrkávají v očekávání cesty.

„Díkybohu,“ oddechne si Sugar tiše a sama zavrávorá, jak se jí náhle zmocní únava. Teď musí najít drožku pro sebe.

Pozdvižení v Bow Street víceméně skončilo. Hustý zástup čumilů na místě činu už řídne. Dva policisté vykročí s nosítky, která se prohýbají pod vahou těla úhledně zabaleného do bílého rubáše. Opatrně, ale zároveň s ohledem na to, že blokují dopravu, naloží ochablé břímě na povoz s plachtou a zamávají na znamení, že může vyjet.

Teprve za dvě hodiny, když se Sugar vrátí do poklidu svého bytu v Priory Close, pohrouží se do horké lázně a zadívá se na párou zahalený strop, napadne ji:

Ta mrtvola, to byla ta prodavačka jahod.

Zašklebí se a zvedne hlavu z vody. Její mokré vlasy jsou tak těžké, že ji jejich váha málem stáhne zpátky, a namydlené lokty sklouznou po hladkém smaltu vany.

Nesmysl, namítne v duchu. Byl to nějaký opilec. Žebrák.

Vstane a opláchne se džbánem čisté vody. Ve vírech kolem jejích kolenou je zpěněná voda šedivá od sazí ze špinavého londýnského vzduchu.

Každý lotr a chmaták v Bow Street ji určitě viděl, jak bere ty mince. Polonahá ženská v noci, s deseti šilinky...

Vykročí ven, zabalí se do oblíbeného sněhově bílého ručníku, do toho nejlepšího, co se na poslední výpravě za nákupy dalo pořídit v

obchodě Petera Robinsona. Jestli teď půjde do postele, bude mít na hlavě vrabčí hnízdo; vážně by si měla usušit vlasy před ohněm a při tom je ustavičně vyčesávat, aby byly objemné a vzdušné, jak to má William rád. Vyspávat může zítra celý den; on tou dobou bude ještě na cestě z Birminghamu.

Starí vyhladovělí lidé umírají v Londýně den co den. Opilci padají pod kola kočárů. Nebyla to ta prodavačka jahod. Ta teď chrní v posteli, s deseti šilinky pod polštářem.

Sugar nahá přidřepne před krbem, nechá si přes obličej spadnout hřívu vlasů a pak je vyčesává, vyčesává a vyčesává. Pramínky vody tenké jako náhrdelníky jí těkají z paží a ramenou a vypařují se v horku sálajícím z ohně. Venku se zvedl prudký vítr, hvízdá a huláká kolem domu a na křídlová okna v pracovně vrhá nevinné smetí. Komín si nesouhlasně odkašlává; pod sádrovou omítkou a tapetami vrže dřevěná kostra domu.

Nakonec se ozve něco, po čem málem vyletí z kůže: zaťukání na domovní dveře. Že by příliš bujná představivost? Ne: teď někdo zaťukal znovu! William? Kdo jiný by to mohl být než William? Vyskočí, napůl zděšeně, napůl nadšeně. Proč se vrátil tak brzy? Co ta továrna na výrobu krabic? Očekává, že jí vysvětlí: „Na půli cesty do Birminghamu jsem si to rozmyslel. Když je něco tak laciné, nemůže to být dobré.“ Kristepane, kde nechala noční košilku?

Z náhlého popudu vyběhne ke dveřím nahá. Proč ne? Takový pohled ho překvapí a nadchne: jeho troufalá a bezelstná kurtizána, právě rozbalený dárek, měkké čisté tělo ovoněné Rackhamovým parfémem. Sotva se bude moci ovládnout, zatímco s ním pozadu hravě odtančí k ložnici...

Jen co otevře dveře, opře se do ní ostrý poryv větru, až jí naskočí husí kůže. Venku na ni v černočerné tmě krytého vchodu nikdo nečeká.

KAPITOLA OSMNÁCTÁ

Henry Rackham podruhé zatáhne za šňůru zvonce. Jednou rukou nahmatá navštívenku, kterou tady v horším případě bude muset zanechat, místo aby mohl navštívit paní Foxovou osobně. Je skutečně možné, aby za ten krátký čas od doby, kdy ji viděl naposledy, smrtelně onemocněla? Mosazná deska na dveřích jejího otce, která kdysi působila čistě informativně, zčistajasna evokuje vesmír, v němž vládne nemoc a smrt: JAMES CURLEW, LÉKAŘ A CHIRURG.

Dveře otevře doktorova postarší služebná. Henry sejme klobouk a přitiskne si ho na prsa, protože ze sebe nevymáčkne ani slovo.

„Pojďte prosím dovnitř, pane Rackhame.“

Po uvedení do předsíně zahlédne doktora Curlewa, jak mizí na vrcholku schodiště. Musí se hodně přemáhat, aby nezdvořile nesetřásl služebnou, která se přehnaně pozorně věnuje jeho kabátu.

„Pane doktore!“ zavolá a trhnutím se vymaní z rukávů.

Curlew se zastaví na posledním schodu, obrátí se a mlčky se vydá zpátky dolů. Nedává na sobě znát, že by návštěvníka slyšel, spíš to vypadá, jako by něco zapomněl.

„Pane,“ zavolá Henry. „Jak... jak je paní Foxové?“

Curlew se zastaví vysoko nad Henryho hlavou.

„Je to potvrzené: má souchotě,“ odpoví bezvýrazně. „Co jiného mohu říct?“

Henry svýma velkýma rukama uchopí dva sloupky zábradlí a zadívá se do lékařových zarudlých očí s těžkými víčky.

„Nedá se nic...?“ naléhá. „Četl jsem o... tuším, že se jim říká... pulmonální kapsle?“

Doktor se zasměje, spíš sám sobě než Henrymu.

„Samé nesmysly, Rackhame. Cetky a vodičky. Odvážil bych se tvrdit, že většího praktického účinku bychom se mohli nadít od vašich modliteb.“

„Mohl bych ji vidět?“ poprosí ho Henry. „Vynasnažil bych se ji nepřepínat...“

Curlew začne znovu stoupat a břímě pohostinnosti ledabyle shodí dolů na svou služebnou. „Ano, ano, beze všeho,“ utrousí přes rameno. „Jak vám řekne sama, cítí se výtečně.“ A s tím se ztratí.

Služebná provede Henryho strohými chodbami a spartánským salónekem doktorova domu, na němž na rozdíl od vily jeho bratra Williama není vůbec znát ženská ruka. Ponurému utilitarismu tu člověk unikne teprve v okamžiku, kdy dojde k francouzským oknům vedoucím do zahrady, kde bylo přírodě dovoleno lehce vyšperkovat holou hlínu. Henry se skrz dokonale průzračné sklo zadívá na sluncem zalitý čtverec zastřiženého trávníku lemovaného elegantními věčně zelenými keři a uprostřed na nejdůležitějšího člověka na světě krom Ježíše Krista.

Sedí na proutěném houpacím křesle a je oblečená, jako by očekávala společnost – na sobě má natěsno zapnutý korzet, na nohou boty, a ne trepky a vlasy má složitě vyčesané – popravdě řečeno složitěji než obvykle. V klíně jí leží otevřená kniha a ona je do ní zjevně začtená. Emmelína je krásnější než kdy předtím.

„Paní Foxová?“

„Henry!“ zvolá radostně a upustí knihu do trávy vedle sebe. „Tak ráda vás zase vidím! Málem jsem tu zešílela nudou.“

Henry zamíří k ní; nechce se mu věřit, že doktor Curlew může tak sebejistě vypsát rozsudek smrti člověku, který je přímo zosobněním života. Tihle felčaři nevědí všechno! Nemohlo třeba dojít k nějaké chybě? Když si ale paní Foxová všimne zmatku na jeho tváři, nemilosrdně uvede jeho domněnky na pravou míru.

„Jsem na tom zle, Henry,“ informuje ho s úsměvem. „Proto také pro jednou sedím bez hnutí! Ráno jsem dokonce měla nohy nahoře, ale víc toho ode mě nemůže nikdo chtít. Posad'te se, Henry: tráva je *úplně* suchá.“

Henry ji poslechne, přestože se Emmelína mylí a zadek kalhot mu okamžitě začne vlhnout.

„Takže,“ pokračuje Emmelína zvláštním tónem, v němž se nonšalantní veselí mísí s trpkou únavou. „Co pro vás mám ještě za zprávy? Možná jste už slyšel, že jsem byla... jak to jen formulovat?... jemně vyhozena ze Spolku na záchranu padlých žen. Moje kolegyně usoudily, že jsem již příliš zesláblá na to, abych se

mohla zhostit svých povinností. Jednou mě totiž cesta pěšky ze zastávky v Liverpool Street do vykřičeného domu natolik vyčerpala, že jsem si musela odpočinout na schodech před ním, zatímco ostatní šly dovnitř. Snažila jsem se přispět svou troškou do mlýna a vyčinila jsem vyhazovači, ale sestry zjevně měly pocit, že jsem je zklamala. Takže mi minulé úterý poslaly dopis a v něm mi navrhly, abych své úsilí omezila na korespondenci s poslanci. Všechny členky Spolku mi nanejvýš květnatým jazykem přejí co nejrychlejší zotavení. Do té doby mi zjevně přejí, abych se unudila k smrti.“

Henryho znepokojuje nenucenost, s níž dokáže vyslovit to hrubé slovo, a tak se sotva dokáže přimět k tomu, aby z ní páčil další detaily. „Probíral s vámi otec,“ odváží se, „...co konkrétně vás, ehm... trápí, nebo by vás mohlo trápit?“

„Ach Henry, jako vždycky chodíte kolem horké kaše!“ dobírá si ho láskyplně. „Mám souchotě. Anebo mi to aspoň řekli a já o tom nemám důvod pochybovat.“ V jejích očích zaplane stejný žár, jako když se s ním na procházce po bohoslužbě hádá o věroučné otázky. „Se všeobecným míněním včetně názoru mého učeného otce se ovšem *rozcháším* v tom, že vím, že mi není souzeno zemřít – alespoň prozatím. Mám v sobě... takový... jak jen to popsat? Takový kalendář mého života, který tam dal Bůh, a na každém jeho listu je psáno, co v Jeho službách mám vyřídit za pochůzky a schůzky. Nemohu tvrdit, že vím, kolik ještě stránek zbývá, ani bych to nechtěla vědět, ale tak či onak cítím, že ten kalendář je ještě docela tlustý, a rozhodně v něm není jen hrstka stránek, jak všichni předpokládají. Takže mám tuberkulózu, ano? Dobře, mám tuberkulózu. Ale já ji přežiji.“

„Ach, vy jste tak statečná!“ zvolá Henry. Najednou klečí a svírá jí ruku.

„Nesmysl,“ odsekne, ale proplete své studené prsty s jeho a jemně je stiskne. „Bůh jen chce, abych byla zaměstnaná, nic víc.“

Hodnou chvíli oba mlčí. Jejich ruce jsou sepnuté a sem a tam jimi proudí syrové a nevyslovené pocity; to, co spojil nevinný popud, nemohou ještě společenská pravidla rozdělit. Zahrada se koupe ve slunečním svitu, zpoza vysokých plotů kolem zahrady vylétne velký černý motýl, třepetá se nad keři a hledá květinu. Paní Foxová vymaní

prsty z Henryho sevření natolik jemně, aby v tom nehledal nějaké odmítnutí, a položí si ruku na prsa.

„A teď mi povězte, Henry,“ řekne a zhluboka se nadechne. „Co je nového u vás?“

„U mne?“ Zamrká, omámený opojným požitekem z toho, že se mohl dotknout jejího těla. „Já... ehm...“ Pak se mu to ale všechno vybaví a vrátí se mu řeč. „S potěšením musím říct, že se toho děje docela dost. Věnoval jsem se –“ zardí se a sklopí oči k trávě mezi svými koleny – „výzkumu chudých nebožáků, s tím, že bych se konečně připravil na...“ Zčervená ještě víc, pak se zazubí. „Nu, však vy víte na co.“

„Takže jste si přečetl Mayhewa, kterého jsem vám půjčila?“

„Ano, ale udělal jsem víc než to. Také... jsem v posledních pár týdnech začal vést rozhovory s chudými nebožáky osobně, na ulicích, kde žijí.“

„Vážně, Henry?“ Ani kdyby jí řekl, že potkal královnu a zachránil ji před atentátníky, nebyla by na něj tak viditelně hrdá. „Vyprávějte, vyprávějte, co se stalo?“

A tak před ni poklekne a řekne jí všechno... takřka všechno. Do detailu jí popíše místa i schůzky se zahaleči, uličníky a prostitutkami (vynechá jen jediný případ, kdy propadl vilné zvědavosti). Emmelína mu pozorně naslouchá, tvář jí hoří, ošívá se, protože jí to není pohodlné, poposedává na židli, jako by se o proutí třela vlastními kostmi. Henry si za řeči nemůže nepovšimnout, jak zhubla. Vidí pod látkou jejích šatů skutečně klíční kosti? Copak záleží na jeho ambicích, jestli to jsou její klíční kosti? Když si představoval sebe jako duchovního, paní Foxová byla vždy k dispozici, radila mu, vybízela ho, ať se jí vyzná ze svých nezdarů a smutků. Jeho ctižádost je silná pouze tehdy, pokud má na sobě brnění z jejího povzbuzení: bez něj jde jen o měkký a zranitelný sen. Nesmí zemřít!

Jako zázrakem si ona vybere právě tento okamžik k tomu, aby se k němu natáhla a sevřela mu ruku se slovy: „Dejž Bůh, abychom jednou v budoucnosti mohli v tomto zápase bojovat bok po boku!“

Henry se jí zadívá do očí. Ještě před chvílí jí vykládal, že ženy volných mravů nad ním nemají žádnou moc; že je v jejich otřesné bídě vidí pouze a jenom jako duše. To vše je celkem pravda, ale jak

se mu ruka chvěje v Emmelíniňe dlani, najednou mu dojde, že tato šlechetná a bezúhonná žena, již surová ruka nemoci srazila k zemi, v něm pořád vzbuzuje pekelné touhy.

„Dejž Bůh, paní Foxová,“ zašeptá chraplavě.

„Church Lane, zadní vrátka do ráje, rukulíbám!“

Jen co kočí vyloží dobře oblečenou dámu v téhle odpudivé čtvrti starého Londýna, sarkasticky si odfrkne a jeho podobně smýšlející kůň na rozloučenou opovržlivě zasype dlažbu horkou hromádkou hoven. Sugar odolá pokušení kočímu vynadat, mlčky zaplatí a pak po špičkách a se zvednutým lemem sukniň dojde k domu paní Leekové. Že ale je tahle ulice hrozná žumpa! – čerstvá nadílka koňských kobližek je tady vůbec nejmenší nebezpečí. Smrdí to tu takhle odjakživa, anebo už příliš dlouho žije v bytě, kde jen voní růžové keře a Rackhamova kosmetika?

Zaťuká na dveře paní Leekové, zaslechne plukovníkovo tlumené „Dále!“ a vejde dovnitř, tak jako to udělala tolikrát v dětství. Uvnitř to nevoní o nic lépe a pohled na nechutného starce a stále větší změť špinavého harampádí v salóňku není o nic povzbudivější než bída venku na ulici.

„Á, konkubína!“ zakráká plukovník poťouchle, aniž dodá jediného dalšího slova na pozdrav. „Si myslíš, že se na tebe usmála Štěstěna, co?“

Sugar se zhluboka nadechne, stáhne si rukavice a nacpe je do kabelky. Už teď trpce lituje, že včera na New Oxford Street narazila do Caroline a na divokém úprku před potenciálně dlouhým hovorem jí slíbila, že se za ní staví na návštěvu. Co je to za šílenou shodu okolností, že ji Caroline ve městě o několika miliónech obyvatel zahlédne dvakrát ve stejném roce – a zrovna v okamžiku, kdy spěchá na Eustonské nádraží šmírovat příjezd birminghamského vlaku! Když se za tím incidentem zpětně ohlíží, bývalo by bylo lepší strávit pár minut s Caroline na ulici, protože William v tom zatraceném vlaku beztak nebyl a teď hrozí, že se vrátí dnes dopoledne a zaťuká na dveře jejího bytu, zatímco *ona* bude marnit čas tady v domě neřesti, který smrdí po stařeckých chcankách!

„Má Caroline volno, plukovníku Leeku?“ zeptá se nevzrušeně.

Takovou příležitost zamlčet jí informace si plukovník Leek nemůže nechat ujít. Pohodlně se opře ve vozičku a horní smyčky šátku mu odpadnou od pusy. Sugar už pozná, že jí hodlá přežvýkat něco ze své zhnisané zásoby neštěstí.

„Štěštěna!“ zašklebí se. „Já ti dám úsměv Štěštěny! Nějaká Hobbertová z Yorkshiru zdědila roku 1852 otcův statek: za tři dny ji rozmačkalo zdivo sesutého klenutého průchodu. Výtvarnici Edith Cloughovou, kterou roku 1861 vybrali z tisíců uchazečů jako doprovod profesora Eydea na jeho botanické výpravě do Grónska, zase na moři sežrala velká ryba. A loni v listopadu našli Lizzie Sumnerovou, milenkou lorda Price, v jejím marylebonském mezonetu s krkem –“

„Ano, to jsou samé velké tragédie, plukovníku. Ale má Caroline volno?“

„Dej jí dvě minutky,“ zavrčí starý pán a zase se pohrouží do svých šátků.

Sugar bříšky prstů nenápadně přejede po sedadle nejbližší židle, pak se usadí. Rozhostí se požehnané ticho, plukovník se ve světle procházejícím hustými závěsy rozvaluje na vozičku a Sugar hledí na lehce zrezivělé muškety na zdi, jenže po třiceti vteřinách to plukovník zkazí.

„Tak jak se má ten voňavkářskej potentát?“

„Slíbils, že o tom s nikým nebudeš mluvit,“ vyjede na něj. „Takhle jsme se dohodli.“

„*Těmhle* jsem nic neřek,“ odplivne si plukovník, zakoulí očima ke zbytku domu, tomu holubníku pokojů, kam nikdy nevystoupá, kde muži provádějí atletické kousky se svými mladými končetinami a orgány a tři ženy volných mravů bydlí a spí a paní Leeková ve svém doupěti čítává šestákové romány. „Ty rajdo jedna, jak málo věříš slovu chlapa.“

Sugar se zadívá na své prsty. Kůže je teď hodně šupinatá a bolí to. Možná se Caroline zeptá, jestli nemá medvědí sádlo.

„Má se moc dobře, díky,“ odpoví. „Lepší by to už ani být nemohlo.“

„Čas vod času ti šoupne velký mejdlo, co?“

Sugar se mu zadívá do zanícených očí a přemýšlí při tom, zda

table poznámka byla míněna nechutně obscénně. Doposud se domnívala, že milostné akty plukovníka Leeka ani zbla nezajímají.

„Je tak štědrý, jak bych si jen mohla přát,“ pokrčí rameny.

„Neutrat' to všechno na jednom místě.“

V zatuchlém vzduchu se rozlehne tupé prásknutí zadních dveří. Spokojený zákazník byl právě vypuštěn do zářivého světa.

„Sugar!“ To je Caroline, objevila se nahoře na schodech a na sobě má jen dlouhou spodní košili. Z tohoto úhlu a v tomhle světle vypadá jizva na její hrudi, k níž přišla v továrně na klobouky, znepokojivě fialově. „Jestli se plukovník bude zpěčovat, tak ho vodstrč z cesty: je přece na kolečkách, ne?“

Než aby se plukovník Leek nechal takhle potupit, poodjede od schodů.

„– našli s krkem skoro přeríznutým vedví hedvábným šátkem,“ dodá, než Sugar dokluše ke své kamarádce.

Když Caroline nabídne Sugar, ať se posadí na jedinou židli v pokoji, zdráhá se usadit na postel. Sugar ten problém okamžitě pochopí a nabídne, že jí pomůže převléct prostěradlo.

„Žádný čistý nemám,“ řekne Caroline, „ale můžem tohle na chvilku pověsit, ať se k němu dostane vzduch.“

Společně stáhnou prostěradlo z postele a zkusí nastavit jeho nejvlhčí část před otevřené okno. Jen co se jim to povede, slunce začne pořádně připalovat.

„Dneska mám štígro, co?“ zazubí se Caroline.

Sugar jí rozpačitě úsměv opětuje. V Priory Close tenhle problém řeší mnohem jednodušeji: když se nikdo neřívá, každý týden vezme za brány malého parku velký balík se špinavými prostěradly a krátce poté se vynoří bez něj. Potom zajde do obchodu Petera Robinsona a koupí si nové ložní prádlo. Co má taky bez pradleny dělat? Na myslí jí vytane živý obrázek Christophera a jeho červených ručiček lemovaných mydlinkami...

„Děje se něco, Šušu?“

Sugar nasadí vyrovnaný výraz. „Trochu mě bolí hlava,“ vysvětlí. „A taky je hrozně jasné světlo.“

Jak dlouho jsou Carolininy okenní tabulky tak příšerně ukoptěné?

Naposled přece tak špinavé nebyly, ne? Smrděl ten pokoj takhle odjakživa?

„Se vmlouvám, Šušu. Eště sem se nevomyla.“

Caroline odnese keramickou mísu k protější straně postele, víceméně z dohledu, jakožto ústupek své návštěvě. Skloní se a pustí se do antikoncepčního rituálu: nalije vodu, odšroubuje lahvičky. Sugar zamrazí při pohledu na to, jak se její kamarádka chopí štetky omotané starým hadrem a bez rozpaků zvedne pomačkanou spodničku. Zadek má kypřejší, než si Sugar pamatuje, posetý d'olíčky a potřísněný spermatem.

„Je to votrava, co?“ zamumlá Caroline a přidřepne si ke svému dílu.

„Hm,“ řekne Sugar a odvrátí se. Ona sama tenhle rituál už nějaký čas neprovedla – popravdě řečeno od té doby, co se nastěhovala do Priory Close. Není to praktické, když William zůstane přes noc, a dokonce i když se nezdrží... no, jde se naložit na dlouhou dobu do vany. Když se ponoří do vši té teplé, čisté vody a nohy jemně roztáhne pod bílou peřinkou aromatické pěny, tak se přece očistí tak důkladně, jak to jen jde, ne?

„Už sem skoro hotová,“ ozve se Caroline.

„Nemusíš spěchat,“ ujistí ji Sugar a napadne ji, zda William právě v tuhle chvíli neklepe na dveře jejich hnízdečka lásky. Sleduje, jak se ve vlahém vánku prostěradlo poklidně nadouvá, jak na něm usychají lesklé cákance a proměňují se ve slimáčí stopy. Bože, ta prostěradla jsou špinavá! Sugar se teď cítí provinile, že každý týden zahazuje sotva použité lůžkoviny v místním parku, zatímco Caroline se musí dřít a spát na těchhle starých hadrech! *Tady máš pár skoro nových prostěradel, Caddie – je jenom potřeba je vyprat...* Ne, to nepřichází v úvahu.

Caroline přejde k oknu s těžkou mísou v ruce. Od pasu nahoru pak zmizí za nadmutým prostěradlem a připomíná tak ducha.

„Bacha na hlavu,“ zašeptá šibalsky a pokoutně vylije splašky na zed' zadního traktu domu.

„Musim se ti pochlubit,“ prohodí za pár minut, jen co se usadí na holé matraci, teď už polooblečená, a začne si česat vlasy, „musim se ti pochlubit se svým posledním štamgastem – no, teď už za mnou byl

čtyřikrát. Ten by se ti líbil, Šušu. Mluví děsně uhlazeně, to jo.“

A začne vykládat o svých schůzkách s takovým zádumčivým, seriózním mužem, kterému říká „Velebníček“. Příběh je to zcela tuctový, ve světě prostituce rozhodně nejde o něco neobvyklého. Sugar má co dělat, aby skryla svou netrpělivost; je přesvědčená, že ví, jak tenhle příběh dopadne.

„A pak tě vezme do postele, že?“ nadhodí, aby Caddie popohnala.

„Ne!“ vykřikne Caroline. „To je na tom právě divný!“ Lehce rošťácky zavrtí holýma nohama. A že má ty nohy špinavé, pomyslí si Sugar. Jak může někdo jen pomyslet na únik ze St Giles s takhle špinavými chodidly?

„Možná má ještě divnější choutky, než si myslíš,“ povzdychne si.

„Né, bukvici bych poznala!“ zasměje se Caroline. „Zrovna minulej tejden sem se ho zeptala, esli by to bylo něco tak strašného, kdyby mě vzal do postele – jen jednou – aby se vidělo, esli se mu to nelíbí, nebo aby aspoň poznal, kvůli čemu vostatní lidi nadělaj tolik povyku.“ Přimhouří oči, jak se snaží vybavit si přesnou odpověď svého Velebníčka. „Postával tady u okna jako dycky, ani jednou se na mě při tom nepodíval a řek mi... jak to jenom bylo?... řek mi, že esli všichni muži jako von podlehnou pokušení, tak tu dycky budou padlý vdovy jako já, dycky tu budou hladovějící děti jako můj vlastní kluk, porád tu budou zlotřilý bytný a vrazi, páč Pánaboha nemilujou dost ti, co by měli mít víc rozumu.“

„Tak co jsi mu na to řekla?“ zeptá se Sugar, jejíž pozornost těká po nesčetných známkách chudoby v Carolinině pokoji: podlahových lištách tak ztrouchnivělých, že je nelze ani natřít, zdech tak zkrabacených, že je nelze otapetovat, dřevěné podlaze tak prožrané dřevomorkou, že ji nelze vyleštit: tady by se nic nedalo příkrášlit ničím jiným než ohněm a zcela novým začátkem.

„Řekla sem, že nechápu, jak by chlapi jako von mohli ženský jako já zachránit před tím, aby se z nich staly nebohý padlý vdovy, nebo děti před hladem, ledaže by si je vzali a zavopatřili je.“

„Takže se nabídl, že si tě vezme a zaopatří tě?“

„Skoro!“ zasměje se Caroline. „Když sem se s nim viděla podruhý, nabídl se, že mi sežene poctivou práci. Zeptala sem se ho, esli je to práce v továrně, a von řek, že jo, a já mu povidám, že vo

takovou práci v továrně nestojím. Myslela sem, že tímhle to končí, ale minulej tejden s tím zase začal. Prej že se pozeptal a že mi může sehnat nějakou práci, která nejní v továrně, ale jako v nějakým krámu. Esli budu chtít, moh by to zařídit, stačí mu promluvit si se správným člověkem, a esli o prej tom pochybuju, tak ten podnik se menuje Rackhamovo voňavkářství, vo tom že sem určitě taky musela slyšet.“

Sugar sebou trhne jako vyplašená kočka, ale Caroline se naštěstí přesunula k oknu a teď bezmyšlenkovitě přejíždí rukou po prostěradle. „A co jsi mu na to odpověděla?“

„Řekla sem, že *každá* práce, kerou by mi dokázal sehnat, by mě umořila, umořila by mě k smrti, za mnohem míň než šilas denně. Řekla sem, že pro chudou ženskou je všechna *poctivá* práce něco jako nechat se pomalu zabíjet, takže v tom nejní žádnéj rozdíl.“ Náhle se zasměje a několika rychlými pohyby rukou si načechrá čerstvě učesané vlasy. „Ach, Sugar,“ řekne a roztáhne paže, aby obsáhla tenhle pokoj a vše, co obnáší. „Jaká práce krom týhle člověku vydělá na všechno, co potřebuje, jeden se při ní moc nenadře a nádavkem si ještě hezky vodpočine a vyspí se?“

A ještě dostane krásné šaty a šperky, pomyslí si Sugar. A v kůži vázané knihy a reprodukce ve stříbrných rámečcích a projížd'ky drožkou, stačí mávnout rukavičkou, a návštěvy opery a luxusní vanu od firmy Ardent a vlastní byt. Zadívá se Caroline do tváře a napadne ji: Co tady dělám? Proč jsem vítaná? Proč se na mě tak usmíváš?

„Musím jít,“ pronese. „Chceš nějaké peníze?“ No, vlastně to tak úplně neřekne – ne tu větu o penězích. Řekne jen: „Už musím jít.“

„Jé, to je škoda!“

Škoda? To ne, spíš hanba. Hanba. „Chceš nějaké peníze?“ No tak, ven s tím: „Chceš nějaké peníze?“

„Já... já nechala doma hrozný bordel. Víš, přišla jsem rovnou sem.“

Řekni to, ty ženská jedna zbabělá. „Chceš nějaké peníze?“ Tři prostá slova. V peněžence máš ulitých mnohem víc peněz, než si Caddie vydělá za měsíc. Tak to řekni, ty zbabělá... mizerná... kurvo!

Ale Caroline se usměje, obejmě svou kamarádku a Sugar odejde,

aniž jí dala víc než polibek.

V drožce se Sugar cestou zpátky do Priory Close („a dostanete šilink navíc, když sebou hodíte“) dusí ve své hanebnosti. Podrážky jejích bot smrdí; touží po tom, aby si je mohla otřít o bujnou zelenou trávu v parku, kde každý týden nechává prostěradla. Když tam přijde příště, je balíček vždycky pryč – neznamená to, že je chudí lidé nacházejí? Anebo když je najde hlídač v parku, tak se ta prostěradla nakonec zdarma dostanou chudákům. Kristepane, Londýn je dobroději přímo zamořený, tak snad někteří z nich mají takovéhle věci zvládnuté, ne? *Zbabělá. Kurva.*

Když byla Sugar chudá, vždycky si představovala, že jestli někdy zbohatne, pomůže všem chudým ženám ve své profesi, nebo aspoň těm, které zná osobně. S lokty opřenými na stránkách svého románu se ve svém pokoji v podniku paní Castawayové oddávala snění a představovala si, jak se staví za jednou ze svých kamarádek a vezme s sebou zásoby teplých zimních dek nebo masový koláč. Jak snadné by bylo udělat něco takového, aniž by z toho čpěla charita! Oháněla by se s dárky ne jako nějaká namyšlená mecenáška, která obdarovává níže postavené, ale spíš s neskrývaným hlučným veselím, jako když jeden uličník ukazuje druhému troufale a nekale získaný lup.

Ale když teď má prostředky k tomu, aby naplnila tyto sny, je zápach charity stejně skutečný jako koňská hovna na jejích střevících.

Když bez nehody dorazí do svého bytu, začne se připravovat na Williamův návrat. Odpoledne se ale táhne a on se ne a ne objevit. A tak otálí v pracovně a výčitky svědomí ji donutí vytáhnout ze skříše nedopsaný román. Zhluboka se nadechne, položí rozdrbané břemeno na psací stůl a usadí se za něj.

Světlo teď dopadá tak, že sklo francouzských oken skoro nahradí zrcadlo. V zeleni zahrady se vznáší její tvář usazená na nehmotném těle, jež stoupá ze země jako kouř. Tmavé listy růžových keřů vtiskávají vzor na kůži její tváře; vlasy, které jsou ve skutečnosti nehybné, jí víří a třepetají se s každým poryvem větru venku; na poprsí se jí chvějí přízračné azalky.

Pád a vzestup Sugar. To hlásá název jejího příběhu, povědomý

jako jizva. Vzpomene si na svou návštěvu levandulových polí v Mitchamu. Jak ji ti prostí Rackhamovi nádeníci očumovali, když kráčela kolem nich! Pro ně byla dámou, která přijela navštívit chudé dřiče; nezaznamenala ani jiskřičku poznání, jen tu zvláštní směs kočičí roztrpčenosti a psí úcty. Každý z nádeníků, kteří pokorně ustupovali z dosahu jejích sukní, byl přesvědčený, že *ona* nemůže mít ponětí o tom, jaké je to trást se pod dekou, která je na dané roční období příliš tenká, nebo mít lýtka rozkousaná od blech do krve nebo zavšivené vlasy.

„Ale já takové věci znám!“ protestuje Sugar a vsuktnu, stránky, které leží před ní na sekretáři s úchytkami ze slonoviny, byly sepsány v chudobě a jsou jí plné. Nebylo snad její dětství stejně beznadějně jako dětství kohokoli, kdo se lopotí v Rackhamově voňavkářství? Jistě, její úděl je *nyní* lepší než jejich, ale na tom nesejde: i ten jejich by se mohl zlepšit, jen kdyby byli dost chytrí... A přece, jak onoho dne na levandulových polích beznadějně a závistivě zírali na tu krásnou dámu, která kráčela vedle jejich zaměstnavatele!

„Ale já jsem jejich hlas!“ ohradí se znovu a v intimní akustice své tiché pracovny slyší jemný rozdíl v tom, jak její hlásky zní dnes v porovnání s tím, jak zněly před Sezónou. Anebo byly vždycky takto melodické? *Vyprávěj nám příběh, Šušu, tím svým nóbl hlasem*, to říkávaly holky v Church Lane, napůl škádlivě a napůl obdivně. *Jaký příběh?* zeptala se a ony vždycky odpověděly: *Něco o pomstě. A at tam jsou sprostý slova. Od tebe zněj sprostý slova legračně, Sugar.* Ale kolik z těch dívek by si dokázalo přečíst knihu? A kdyby těm nádeníkům na levandulovém poli řekla, že kdysi žila v londýnském slumu, kolik z nich by jí věřilo a neodplivlo si před ní na zem?

Ne, tak jako všichni potenciální obránci chudých po celé dějiny lidstva se Sugar musí vyrovnat s ponižující pravdou: utlačovaní možná touží po tom, aby byli slyšet, ale pokud za ně začne mluvit hlas z privilegovanější vrstvy, obrátí oči v sloup a ztropí si posměch z jeho přízvuku.

Sugar se nedůtklivě kousne do rtů. Copak její nízký původ nic neznamená? Připomene si, že kdyby se William rozhodl vyhodit ji z tohoto luxusního hnízdečka, byla by bez domova a bez příjmu, v ještě zoufalejší situaci než ti nádeníci na levandulových polích. A

přece... A přece si nedokáže z paměti vymazat, jak se jí ti vrásčítí a otrhaní muži a ženy ukláněli, malými krůčky před ní couvali; jak nejjistě šeptali: „*Kdo je to? Kdo je to?*“ Sugar se zadívá na odraz ve francouzských oknech, na třepetavou hlavu a ramena, to vše korunované listy a květinami. *Kdo jsem?*

Jmenuji se Sugar. Tak se to píše v jejím rukopisu, krátce po úvodní tirádě proti mužům. Zná všechny věty nazpaměť, protože je nespočetněkrát přepsala a znovu přečetla.

Jmenuji se Sugar – a jestli ne, tak lepší jméno neznám. Jsem takzvaná Padlá žena...

Aby se nemusela dívat na trapně pompézní větu: *Mrzký muži, věčný Adame, obviňuji tě!* která číhá v záloze na konci odstavce, otočí stránku, pak další a pak další. Ač klesá na mysl, dál listuje hustě popsanými stránkami. Očekávala, že se tam najde, protože její jmenovkyně má stejnou tvář i tělo, až po pihy na prsou. Ale v zažloutlém rukopisu vidí jen slova a interpunkční znamínka; hieroglyfy, které ztratily svůj význam, i když si pamatuje, jak je vlastnoručně psala – dokonce si pamatuje, jak inkoust zasychal na konkrétních rozmázlých písmenech. Čeho vlastně dosáhly tyhle melodramatické vraždy? Všichni ti slamění panáci, kteří sešli ze světa úděsnou smrtí: pomohlo to snad aspoň jedné ženě z masa a kostí?

Třeba by mohla zahodit zápletku a nahradit ji nějakou méně obscénní. Mohla by se pokusit o třetí cestu mezi tímhle žlučovitým výlevem a zdvořilými, cenzurovanými romány Jamese Anthonyho Frouda, Felicie Skeneové, Wilkieho Collinse a dalších autorů, kteří již nesměle nadhodili, že by prostitutky snad mohly uniknout plamenům pekelným, pokud by si to dostatečně zasloužily. Když je všechny od nového století dělí jen jedna generace, snad už konečně dozrál čas na trochu silnější poselství, ne? Zadívá se na ten stoh papíru – svou celoživotní práci – přece tam musí být stovky věcí, které stojí za to zachránit!

Ale jak se tou kupkou probírá, začne o tom pochybovat. Předsudky a nevědomost prostupují skoro každou řádkou, hyzdí každou poznámku, poskvřňují každé přesvědčení. A pak je tu ještě něco horšího: slepá nenávist k čemukoli krásnému a čistému.

Sledovala jsem, jak ty krásné dámy vycházejí z budovy Opery. (To napsala Sugar před třemi lety, pouhé šestnáctileté dítě, izolované ve svém pokoji v patře v podniku paní Castawayové, v těch šedých ranních hodinách, když zákazníci odešli a všichni ostatní spali.) Jak to jen byly podvodnice! Všechno na nich bylo falešné. Falešné bylo jejich předstírané uchvácení hudbou; falešné byly ty jejich vzájemné pozdravy; falešný byl jejich přízvuk i hlasy.

Jak marně předstíraly, že nejsou vůbec Ženy, ale nějaký jiný, vyšší Tvor! Jejich plesové róby byly navrženy tak, aby vzbudily dojem, že tyto dámy nekráčejí na dvou masitých nohách, ale že se vznášejí na obláčku. „Ne, ne,“ jako by říkaly. „Já nemám nohy a píču mezi nimi, já se vznáším ve Vzduchu. Rovněž nemám ňadra, jen jemnou křivku, která dává tvar mému korzetu. Jestli chcete něco tak vulgárního jako prsa, jděte se podívat na vemena kojných. A jestli chcete nohy a píču mezi nimi, budete muset jít za Kurvou. My jsme Dokonalá stvoření, Vzácni duchové a zaobíráme se jen těmi nejvznešenějšími a nejkrásnějšími věcmi v Životě. Konkrétně Otroickou prací nebohých švadlen, Mučením svých sloužících, Pohrdáním těmi, kdo z našich nočníků drhnou naše ušlechtilá panenská hovna, a nekonečnou řadou směšných, bezduchých a nesmyslných zálib, které nemají žádné

Tady je konec stránky a Sugar nemá dost odvahy otočit ji a číst dál. Radši rukopis zavře, opře si o něj lokty a bradu zaboří do dlaně. Pořád má v paměti čerstvý zážitek z onoho večera, kdy si šla poslechnout *Requiem* od signora Verdiho. V publiku se bezpochyby nacházely dámy, pro něž to nebyla nic než příležitost předvést své parádní šaty a potom si popovídat, ale jiné ženy se vynořily z hlediště úplně omámené, jako by si vůbec neuvědomovaly své tělo. Sugar to ví: viděla jim to na tvářích! Uctivě tam stály, jako by tu hudbu pořád poslouchaly; a když byly vybídnuty k chůzi, kráčely jako spáči v adagioovém rytmu, jenž jim pořád zněl v hlavě. Sugar zachytila pohled jedné takové dámy a obě se usmály – ach, takový bezelstný, laskavý úsměv! – když jedna druhé v očích zahlédla lásku k hudbě.

Kdyby jí před lety, dokonce před pár měsíci někdo dal do rukou obrazoboreckou palici, s potěšením by rozmlátila budovu opery na

prach; nahnala by všechny ty nóbl paničky z jejich hořících domů přímo do náruče chudoby. Ale teď váhá... jaké spravedlnosti by napomohla tahle záštiplná představa zhýčkaných dam, které by v továrnách a robotárnách byly čím dál špinavější a ztrhanější, tak jako jejich obhroublejší sestry? Proč není možné zbořit továrny, proč by plameny nemohly pohltit robotárny namísto operních domů a krásných domovů? Proč by se měli lidé, kteří žijí na vyšší úrovni, stáhnout na tu nižší, místo aby se ti na nižší úrovni vyšvihli na vyšší? Je to skutečně tak neodpustitelná póza, zapomenout na vlastní tělo, jak by se to mohlo stát dámě, a žít čistě pro myšlení a cit? Je žena jako Agnes opravdu zavrženíhodná jen proto, že si nedokáže představit, že by mohlo existovat něco jako štetka omotaná hadrem na vytírání spermatu anonymních chlapů z... číči? (I v soukromí její hlavy jí slovo „píča“ připadá nevýslovně hrubé.)

Naposledy namátkou otevře cenný rukopis a kojí se marnou nadějí, že najde něco, nač může být hrdá.

„Řeknu ti, co hodlám udělat,“ řekla jsem tomu chlapovi, když se chabě snažil vymanit z pout. „Tenhle klacek, na který jsi tak pyšný: postarám se, aby se ti pořádně ztopořil, tak jak se ti to nejvíc líbí. A až se ti pěkně postaví, vezmu si ostrou ocelovou strunu a uvážu ti ji dole, hned u kořene. Já ti totiž chci dát malý dárek, ano, přesně tak!“

Zaúpí a zavře ty stránky. Tohle si nebude chtít přečíst nikdo na světě a nikdo si to taky nepřečte.

Cítí, jak se v ní zvedá vlna sebelítosti. Nechá ji, ať se převalí, a zaboří tvář do dlaní. Už je odpoledne, William nepřišel, v zahradě jí štěbetají drobní zelenožlutí ptáčci, nevinní krásní tvorečkové, kteří zahanbují veškerou zhoubnou ošklivost v jejím opovrženíhodném příběhu... Prokrista, už se jí nejspíš blíží měsíčky, že takhle přemýšlí. Když jí čiríkající sýkorky koňadry připadají jako nástroje spravedlivého potrestání, je nejvyšší čas vytáhnout plátěné vložky...

Zazvonění zvonce ji tak překvapí, že bezděčným trhnutím loktů román shodí dolů. Jeho stránky se rozlétnou po celé pracovně a ona po nich skočí, plazí se po podlaze, aby ten svinčík zase rychle posbírala. Jen tak tak se jí povede včas hodit rukopis zpátky do šatníku a kopnutím zavřít dvířka, než si William vepředu odemkne –

protože on má samozřejmě klíč.

„Williame!“ zavolá s nelíčenou úlevou. „To jsem já! Chci říct, tady jsem!“

Už z prvního objetí v chodbě u věšáku na kabáty pozná, že její Odysseus nemá po návratu na chlípnosti ani pomyšlení. Jistě, moc rád ji vidí a nechá se přivítat jako hrdina, ale když se k němu Sugar přitiskne, v jeho držení těla je jistá zdrženlivost a jemně se vyhne jakémukoli spojení mezi svým rozkrokem a Venušíným pahrbkem. Sugar svůj postoj ihned zvláční, uvolní paže a pohladí ho po licousech.

„Ty ale vypadáš hrozně unaveně!“ zahrne ho soucitem, jako by utrpěl několik ran kopím nebo ho přinejmenším hnusně poškrábala kočka. „Spal jsi vůbec od té doby, co jsem tě viděla naposledy?“

„Žalostně málo,“ přizná William. „Ulice kolem mého hotýlku byly plné notoriků, kteří celou noc vyřvávali nějaké popěvky. A *minulou* noc jsem měl zase strach o Agnes.“

Sugar se usměje a účastně nakloní hlavu; přemýšlí, jestli má vyjet po té vzácné zmínce o paní Rackhamové – nebo jestli William vyjede *po ní*, pokud to udělá. Zatímco uvažuje, zavede ho přátelsky do... kterého pokoje? Prozatím tedy do obývacího. Ano, rozhodne se Sugar: jak Agnes, tak ložnice můžou počkat, dokud mu úplně neuhladí rozčepýřená peříčka.

„Tumáš,“ řekne, usadí ho na oتمان a nalije mu brandy. „Ať tu pachut' Birminghamu spláchněš s patra.“

Vděčně se sesune na sedačku, rozepne si vyboulenou vestičku a povolí si kravatu. Dokud ho nezahrnula takovou péčí, neuvědomil si, že přesně po tom touží od svého včerejšího návratu domů. Odtazitá zdatnost jeho vlastních posluhovaček, nechápavá lhostejnost jeho rozrušené manželky: to bylo chabé přivítání a on hladověl po bohatší krmí.

„To mě těší, že aspoň *někdo* je rád, že mě vidí,“ řekne, zvrátí hlavu a olízne brandy na rtech.

„To já vždycky, Williame,“ odpoví a položí mu dlaň na zpoceně čelo. „Ale pověz mi, koupils tu továrnu na výrobu krabic?“

Zaúpí a zavrtí hlavou.

Sugar si přisedne k němu na otoman a jako na zavalanou ji políbí Múza. „Nech mě hádat,“ (napodobí drsný hlas podlézavého darebáka ze severského zpracovatelského průmyslu): „,Pane Rackham, přeci tu nejní nic, co by nespravil dobrej vopravář a kydanec malty,‘ hmm?’“

William na okamžik zaváhá a pak zařičí smíchy. „Přesně tak.“ Její neumělý pokus o birminghamský přízvuk se blížil spíš tomu yorkshirskému, ale jinak je její odhad d’ábelsky přesný. Ten její mozek je ale skvostný stroječek! Svaly na jeho zádech a krku povolí, když mu dojde, že nebude muset vysvětlovat své rozhodnutí ohledně továrny: ona rozumí – jako vždy.

„No, díkybohu je Sezóna skoro u konce,“ zamumlá William a hodí do sebe zbytek. „Čekají nás parné letní dny. Již žádné večírky, již žádné divadlo a jen poslední zatracený hudební večer...“

„A já myslela, že ses už ze všeho omluvil...?“

„Nu, ano, skoro ze všeho.“

„...poněvadž jsi usoudil, že Agnes je na tom lépe.“

Zírá hluboko do sklenky a mračí se.

„Musím říct, že už byla celkem dobrá,“ povzdychne si, „přínejmenším na veřejnosti. Každopádně lepší než v poslední Sezóně. Ačkoli by se musela *hodně* snažit, aby to bylo horší...“ Uvědomí si, jak je to chabá chvála, a pokusí se o veselejší tón. „Je hodně napjatá, ale určitě na tom není hůř než mnoho ostatních.“ Zašklebí se – nechtěl, aby to vyznělo tak málo dvorně.

„Ale ne tak dobrá, jak jsi doufal?“ nadhodí Sugar.

Vyhýbavě přikývne jako věrný manžel pod tlakem. „Aspoň přestala žvanit o tom, že nad ní bdí anděl strážný... Ačkoli kdykoli jdeme do společnosti, pořád se ohlíží přes rameno...“ Ještě víc se pohrouží do otomanu a opře si rameno o její stehno. „Ale už jsem jí přestal odporovat; když jsem vznášel námitky, jen se rozčílila. Říkám na to, jen ať si ji doprovázejí duchové, jestli je to potřeba, aby zůstala v pořádku...“

„A *je* v pořádku?“

Minutu mlčí, ona ho zatím hladí po hlavě a uhlíky praskají a přesýpají se v krbu.

„Někdy,“ pokračuje, „se mě zmocňují pochybnosti, jestli mi je

Agnes věrná. To, jak ustavičně pátrá pohledem v davu... přísahal bych, že doufá zahlédnout konkrétní osobu... Zajímalo by mě, jestli se k tomu všemu budu ještě muset potýkat s nějakým rivalem.“

Sugar se s těžkým srdcem usměje; připadá jí, jako by ji sirupovitá tíha klamu stahovala, jako by se brodila stále hlubší vodou v rychle nasákávajících sukních a spodničkách.

„A nepoohlíží se jen po svém andělu strážném?“ nadhodí uličnický.

„Hmm.“ William se rozvaluje na jejím těle, ale tenhle argument ho nějak nepřesvědčil. „Minulý týden jsem byl na hudebním večeru a uprostřed Rossiniho písničky Agnes omdlela v křesle. Bylo to jen na okamžik, pak se vzchopila a zašeptala: ‚Ano, Bůh vám žehnej, zvedněte mě – vaše paže jsou tak silné!‘ ‚Čí paže, miláčku?‘ zeptal jsem se jí. ‚Pššt, zlato, ta paní pořád zpívá,‘ odpověděla mi.“ Sugar by se nejradši rozesmála a zauvažuje, zda je bezpečné se zasmát. Zasměje se. Nemá to žádné důsledky. William jí evidentně věří víc než kdy předtím.

„Ale jak by ti Agnes mohla být nevěrná?“ zašeptá Sugar. „Přece bez tvého vědomí a svolení nikam nechodí, ne?“

William pochybovačně zamručí. „Cheesman mi odpřisáhl, že mě o každé její vyjížďce bude informovat,“ řekne. „A přísámbůh, taky to dělá.“ S přimhouřenýma očima si v duchu projde pomyslnou knihu Agnesiných výletů a pak otráveně zamrká, když přijde na jeden zakroužkovaný červenou tužkou. „Zpočátku jsem se domníval, že do katolické kaple v Cricklewoodu by mohla tajně dojíždět na... *dostaveníčka*. Ale Cheesman tvrdí, že tam vejde sama a odchází sama. Co by tak na mši mohla vyvádět?“

„Já nevím; v životě jsem v kostele nebyla,“ odpoví. To přiznání jí připadá citlivé a riskantní, skok do nebezpečných vod skutečné blízkosti, blízkosti hlubší než vystavení genitálií.

„Nikdy nebyla...?“ zalapá William po dechu. „To nemůžeš myslet vážně.“

Smutně se usměje a smete mu z tváře otočené vzhůru pramínky vlasů.

„No, taky jsem měla poněkud neortodoxní dětství, víš, Williame.“

„Ale... sakra, vzpomínám si, jak jsme probírali Bodleyho a

Ashwellovu knihu – vykazovala jsi takovou zběhlost v náboženských otázkách...“

Sugar pevně zavře oči a vnitřek její lebky se promění v křiklavý bláznec Magdalen a Marií, který potemní v chaos.

„To je bezpochyby matčinou výukou. Celá léta jsem místo pohádek na dobrou noc poslouchala přednes z Bible. A taky,“ povzdychne si, „jsem přečetla strašnou spoustu knížek, že ano?“

William ji malátnými a ospalými prsty pohladí po pasu a poprsí. Když jeho ruka ochabne a spočine na jeho vlastní hrudi, napadne ji, jestli jí neusnul v klíně. Ale ne: po minutě ticha jí ten hluboký hlas znovu zazní na stehnech.

„Je taková vrtkavá,“ postěžuje si, „v tom je ta potíž. Jeden den je normální, ale hned nazítří trhlá jako fialička. Nespolehlivá.“

Sugar si udělá morální kalkulaci a pak sebere odvalu k otázce. „Co bys udělal, kdyby byla... spolehlivě šílená?“

Zatne zuby a pak to sevření zase zahanbeně povolí. „Ach, myslím, že pořád ještě dospívá; ono to bude dobré, až trochu vyzraje. Když jsem si ji vzal, byla hrozně mladá – možná až příliš mladičká. Pořád si ještě hrála s panenkami... a takové bývají většinou i její výbuchy: dětinské. Vzpomínám si, že v dubnu se na slavnosti v Muswell Hillu hrálo loutkové divadlo. Kašpárek třimal palici a jako obvykle řezal svou ženu jako žito. Agnes to hodně rozrušilo, popadla mě za ruku a naléhala, abych mu paní Kašpárkovou vyrval. ‚Rychle, Williame!‘ řekla. ‚Jsi teď bohatý a významný člověk: nikdo se tě neodváží zastavit.‘ Usmál jsem se na ni, ale ona to myslela vážně! Je to pořád dítě, chápeš?“

„A... je tahle dětinskost to nejhorší?“ zeptá se Sugar a vzpomene si na Agnesino tělo rozvalené v uličce, na její ochablé zablácené končetiny. „Nesužují ji krom toho nějaké neduhy?“

„Tak doktor Curlew si myslí, že je moc hubená a že bych ji měl poslat do sanatoria, kde by ji vykrmili hovězím a podmáslem. Už jsem viděl lépe živé ženy v chudobinci,“ říkává.“

„A co si o tom myslíš ty?“ Tohle je opojně vzrušující: sondovat jeho názory, ne na podnikatelské záležitosti, ale z jeho soukromého života. A on se jí otevírá! S každým slovem se jí otevírá víc a víc!

„Nemohu popřít,“ odpoví William, „že doma se Agnes podle

všeho živí jen salátem a meruňkami. Když je ale u někoho na návštěvě, jako hodná holčička sní cokoli, co jí tam předloží.“ Pokrčí rameny, jako by chtěl říct: zase dětinská.

„Inu,“ uzavře to Sugar, „tenhle doktor bude muset pochopit, že baculatost vyšla z módy. Agnes není jediná hubená dáma v Londýně.“

Tím Williamovi naznačí, ať to téma už nechá být, ale on není připravený.

„To vskutku není, ani náhodou,“ přisvědčí, „ovšem je tu další důvod k obavám. Agnes vyschla čmýra.“

Sugar z toho přeběhne mráz po zádech a má co dělat, aby neztuhla. Pomyšlení na to, že William – nebo *jakýkoli* muž – je tak důvěrně obeznámený s Agnesiným tělem, je pro ni nečekaný šok.

„Jak tohle víš?“

Znovu na jejím stehně pokrčí rameny.

„Říká to doktor Curlew.“

Opět se rozhostí ticho a Sugar ho zaplní představou, jak tohohle doktora Curlewa ubodá ve slepé uličce. Je to příhodně nehmotná postava, neboť ho v životě neviděla, ale krev z něj stříká stejně rudá jako ze všech ostatních mužů v *Pádu a vzestupu Sugar*.

William se zničehonic uchechtne. „Nikdy nebyla v kostele...!“ užasne z polospánku. „A to jsem si myslel, že o tobě vím všechno.“

Odvrátí obličej stranou; ohromilo ji, že se jí po tváři řinou teplé, lechtavé slzy. To, že ji William naprosto nezná, by v ní přece mělo vzbuzovat záchvaty výsměšného smíchu, místo toho jí však cloumá smutek a lítost – lítost k němu, lítost k sobě, lítost k nim oběma, jak se tu teď k sobě tulí. Ach! Jakou nestvůru William hladí...! Jaký děsivý ichor jí proudí v žilách; jak beznadějně zkažené má útroby, otrávené hnilobnými vzpomínkami a trpkostí z nedostatku! Kéž by si jen mohla vrazit do srdce nůž, aby jí ta špína vystříkla, aby se zasyčením odtekla do škvíry v podlaze, a ona tak zůstala čistá a lehká. Jaký je William s těmi svými ruměnými tvářičkami nevinný prostáček; přes všechnu svou mužskou aroganci, záletnické sklony a psí zbabělost je v porovnání s ní hotové nevinátko. Díky svým výsadám zůstal uvnitř měkký; dobrotivé dětství ho uchránilo před tím, aby se v něm zavrtaly larvy nenávisti; dokáže si ho představit,

jak coby kluk klečí u postele a pod bdělým dohledem laskavé chůvy se modlí „Bůh žehnej mamince a tatínkovi“.

Ach Bože, kdyby jen věděl, co ona v sobě nosí...!

„Ještě tě můžu párkrát překvapit,“ pronese svým nejsvědnějším tónem a otře si tváře do rukávu.

William zvedne hlavu z jejího klína, najednou je bdělý a zarudlé oči má dokořán. „Řekni mi tajemství,“ vybídne ji s chlapeckým nadšením.

„Tajemství?“

„Ano, *temné* tajemství.“

Zasměje se, do očí jí vhrknou nové slzy, ty schová v ohbí loktu.

„Já žádná temná tajemství nemám,“ namítne, „vázně ne. Když jsem řekla, že tě ještě párkrát můžu překvapit, myslela jsem tím –“

„Já vím, jak jsi to myslela,“ zamručí něžně a vklouzne jí rukou pod sukně. „Ale řekni mi o sobě něco, co nevím – cokoli. Něco, co o tobě neví nikdo jiný na světě.“

Sugar mučí touha říct mu všechno, obnažit své nejstarší a nejhlubší jizvy, začít s malou hrou paní Castawayové, když ještě Sugar byla batole – připlížila se jí k postýlce a s rozmáchlým gestem strhla z jejího promrzlého tělíčka peřinu. „A tohle dělá Bůh,“ zašeptala matka dramaticky, jako když jí něco vyprávěla. „A dělá to *moc* rád.“

„Mně je zima, mami!“ plakala Sugar. A paní Castawayová si tam v měsíčním svitu, s peřinami přitisknutými k poprsí, přiložila ruku k uchu. „To by mě zajímalo,“ pronesla pokaždé, „jestli to Bůh slyšel. Jemu dělá potíže slyšet ženské hlasy, víš...“

William tiskne tvář k jejímu břichu, mumlavě ji povzbuzuje a čeká, až mu naservíruje tajemství.

„Já... Já...“ trápí se Sugar. „Dokážu stříkat vodu ze svého pohlaví.“

Překvapeně na ni vyvalí oči. „Cože?“

Zahihňá se a kousne se do rtu, aby udržela svou hysterii na uzdě. „Já ti to ukážu. Je to taková moje speciální schopnost. Neužitečné nadání...“ Zatímco s otevřenou pusou užasle přihlíží, Sugar vyskočí, přinese si z koupelny sklenici vlažné vody a vrhne se na podlahu před ním. Bez nějakých erotických jemňůstek si vytáhne sukně,

trhnutím shodí spodky a přehodí nohy přes hlavu, až se jí kolena skoro dotýkají uší. Píča se jí doširoka otevře jako zobák holouběte a ona do ní nejistou rukou nalije půl sklenice vody.

„Bože na nebesích!“ vykřikne William. Sugar poposune nohy na koberci, popojde jako krab a vystříkne do vzduchu tenký proud vody. Ten se rozcákne na otomanu, pár centimetrů od jeho kalhot.

„Příštím tě dostanu,“ pohrozí mu Sugar sípavě, zamíří, ale počká, dokud William neucukne, a teprve pak vystříkne.

„To není možné!“ zasměje se Rackham.

„Nehýbej se, lotře!“ vykřikne Sugar a vychrlí poslední dávku, vůbec nejvyš. Pak na ni Rackham dopadne, přidrží jí ruce a kolenem se jí zlehka opře o vzdouvající se břicho.

„Už je to všechno venku?“ zeptá se a políbí ji na ústa.

„Ano,“ přikývne. „Už jsi v bezpečí.“ Načež se k sobě zase přitisknou, aby se mohl uvelebit mezi jejíma nohama.

„A ty?“ zeptá se Sugar a pomáhá mu se šaty. „Máš pro mě tajemství?“

William se omluvně usměje, zrovna ve chvíli, kdy mu Sugar vytáhne mužství z kalhot.

„Jaké by se tak vyrovnalo tomu tvému?“ opáčí a tím je to téma uzavřeno.

Daleko odtamtud, v nuzném pokoji ve vlhkém a špinavém domě, natáhne prostitutka překvapená nečekaným návštěvníkem dlaň a dostane tři šilinky.

„Další otázky, pane?“ zamrká, ale hlas se jí lehce zachvěje: ze zkrivené zákaznickovy tváře vytuší, že tentokrát si přišel pro něco jiného.

Ztuhle jako mrzák přejde k její posteli a ztěžka dosedne na její okraj.

Čtverec světla z okna dopadá hned vedle něj, takže on zůstává ve stínu.

„Žena, kterou miluji,“ oznámí tiše, hlasem chraplavým vášní, „umírá.“

Caroline pomalu přikývne a olízne si rty. Neví, jak jinak by měla zareagovat; od té doby, co jí samotné umřelo dítě, pro ni smrt jiných

lidí znamená méně, než by měla.

„To je mi líto,“ vypraví ze sebe a z ohledu k němu pevně sevře mince v ruce, aby jí nezacinkaly. „To je mi – hrozně líto.“

„Poslouchejte mě.“

„Já... já vás slyšela, pane. Žena, kterou milujete...“

„Ne,“ zaskřehotá s pohledem upřeným na podlahu, „poslouchejte mě.“

Hlava mu spadne na hrud' a ramena se mu roztřesou. Sepne ruce jako při modlitbě a zmáčkne je, až se mu kůže zbarví do karmínově bílého odstínu. Z jeho přiškrceného hrdla vycházejí slova tak tichá a zkreslená štkáním, že jim není rozumět.

Caroline se rozpačitě poposune k němu, a když začne plakat ještě křečovitěji, sedne si na posteli vedle něj. Prastará matrace se prohne a jejich těla se jemně dotknou bokem, ale on si toho podle všeho nevšimne. Caroline se nakloní dopředu, nevědomky napodobí jeho postoj a poslouchá, co to jen jde.

„K čertu s Bohem,“ pláče Henry a při opakování už artikuluje jasněji a rouhá se vehementněji. „K čertu s Bohem!“

Jakmile pozná, že ho slyšela, přijde o zbytky sebeovládání. Během několika vteřin řve jako osel u antouška na dvorku, tělo se mu celé otrásá a ruce pořád svírá takovou silou, že mu prstní kosti musí snad každou chvíli prasknout.

„K čéértúúú s Bóóóóhem!“ křičí Henry dál a Caroline ho zatím ostýchavě a bojácně (protože kdo ví, jakého násilí by se zoufalý muž mohl dopustit?) jednou rukou konejšivě vezme kolem ramen.

KAPITOLA DEVATENÁCTÁ

„Probud'te se,“ zasyčí na ni přísný hlas. „Nezapomínejte, kde jste.“ Sugar předtím na svém sedadle skutečně klímala a teď se s trhnutím probere. Zamrká v barevném světle proudícím vitrážovými okny, pak se posadí rovně, urovná si staromódní sukňe a upraví si hnusný přehoz. Stařenka vedle ní, která se zhostila zbožného úkolu, znovu otočí zakalené oči ke kazatelně, odkud vzdálený pastor pořád rozhazuje svou výmluvnost do moře lavic.

Sugar se letmo zadívá na další lidi na neplacených místech tady vzadu v kostele, v obavě, že i oni si povšimli, jak usnula, ti však vypadají netečně. Jeden imbecilní kluk tu začíná čím dál víc šilhat, jak se snaží podrbat si nos dolní řadou zubů. Vedle něj, nejbliž na únikové cestě ke sluncem prozářenému prostoru venku, sedí matka s ošklivou plochou tváří a s dvěma dětmi, každé v jedné ruce, a pomalu a něžně je houpe, aby byl jejich spánek nepřerušovaný.

Popravdě řečeno spí většina kongregace, někteří s hlavami zvrácenými a ústy otevřenými, jiní mají brady zabořené do tuhých, nahoru obrácených límců, další se opírají o ramena příbuzných. Spánku se takřka nedá odolat kvůli horkému počasí, zabarveným slunečním paprskům a pastorovu monotónnímu hlasu: spolčení uspávacích prostředků.

Sugar si kradmo promne ztuhlý krk a připomene si, proč je dobrý nápad být tady. William je zase pryč (jen na den, tentokrát odejel do Yarmouthu), takže jak lépe by mohla strávit nedělní ráno, než když doprovodí Rackhamovu domácnost do kostela?

Ne že by tu bylo vidět moc Rackhamových. Jejich počet se bohužel ztenčil od Williamových líbánek, kdy se tu William a Agnes vždy ukázali s Rackhamem starším a služebnictvem a kdy kvokající dámy z kongregace zmatené Agnes naznačovaly, že si záhy bude s sebou vodit rušnou rodinu.

William chodí na bohoslužbu jen málokdy, i když zrovna nemá cestu do Yarmouthu. Proč by měl poslouchat nějakého tluchubu v kazatelně, který žvaní o nehmotných záležitostech? Ve světě

obchodu se nerozebírá nic, co nelze zhmotnit a uskutečnit: kéž by se náboženství mohlo tímtež chlubit rovněž! Takže obvykle za něj chodí Agnes spolu se služebnictvem, které lze postrádat. Ale Agnes tu dnes ráno není, jen její rozmrzelá komorná. (Clara je zcela vzhůru, nikoli však proto, že by byla zbožnější než ostatní, ale protože pění vzteky nad tím, že Letty, již se věří, že si sama zajde na večerní bohoslužbu, dostává de facto v neděli volno. Stejně tak závidí Cheesmanovi, který se může potloukat kolem kostela, kouřit cigarety a číst si nápisy z náhrobků. A proč někdo nepíchne slunečníkem do té pitomé pomocnice z kuchyně, Janey, aby přestala chrápat!)

Sugar se ošívá v „lavici chudých“, mnoho řad za malým, sotva viditelným dítětem, které může nebo nemusí být dcerou Williama Rackhama. Ať už je ta dívka kdokoli, za celou bohoslužbu nepohnula ani svalem a je takřka zcela schovaná v tuhém hnědém kabátu a pod příliš velkým kloboukem. Sugar se snaží přesvědčit sebe samu, že se přece dá něco vyčist z těch pár centimetrů vykukujících plavých vlasů, ale víčka jí pořád klesají. Touží po dalších dvou chvalozpěvech, protože i když bude muset zpívat neznámé texty na nepovědomé melodii, přinejmenším ji to probudí. Kázání nemilosrdně pokračuje monotónním hlasem, který nikdy nedosáhne crescenda.

Na úplně levém okraji přední lavice se rovněž ošívá pohledný, ale očividně rozčilený muž. Má oteklé oči a je jen nedbale upravený, což je docela zvláštní u člověka, který sedí v popředí platící kongregace. Tu a tam, když nesouhlasí s pastorem, se nadechne tak zhluboka, že je to vidět zezadu kostela a málem je to odtamtud i slyšet.

Pastor haní jistého sira Henryho Thompsona za kacířské bludy, jejichž přesnou povahu Sugar nedokáže odhadnout, neboť ústřední část kázání prospala, ale dovedla si, že Thompson zastává náboženské učení toho nejodpornějšího a nejnemravnějšího druhu, a co hůř, získává na svou stranu valnou část veřejnosti. Pastor vyčítavě nadhodí, že dokonce i tady v tomto sboru by dnes ráno mohly číhat duše, které sir Henry Thompson svedl na scesti. *Ach Bože*, modlí se Sugar, *zaříd' prosím, aby už sklapl*. Ale když je její modlitba konečně vyslyšena, veškerá naděje na příměří s Bohem je ztracena.

Sotva jsou odzpívány poslední hymny, kongregace se pomalu

rozejde, mnozí však zůstanou sedět a prohlédnou si liturgický kalendář. Ten zpustlý muž z první řady mezi nimi není; prudce vyrazí ven, a jak klopýtá uličkou, hned několikrát do někoho nechtě vrazí. Když ho Sugar uvidí zblízka, uvědomí si, že to bude Williamův starší bratr, ten „nudný a nerozhodný“, který se „poslední dobou chová zatraceně podivně“.

Po Henrym projde uličkou spořádané procesí nejelegantnějších a nejzbožnějších občanů nottinghillských – muži se stoicky pečou ve svých tmavých sakách, dámy jsou vyšňořené podle poslední módy a odpírají si jen trpyt okázalých šperků. Za nimi se courá dítě, které může, ale nemusí být Williamova dcera, napůl zakrytá sukněmi své matronovité gardedámy. Má Agnesiny chrpově modré oči a po Williamovi absentující bradu a toužebný, poraženecký výraz uvězněného zvířete – stejně se tvářil William, když ho poprvé zahlédla v zakouřeném světle hostince U krbu. Může výraz prokázat otcovství? Nijak přesvědčivé to není: tohle dítě může být číkoli. Ale na zlomek vteřiny se pohled té dívenky a Sugar setká a něco se předá. Dnes poprvé v tomto domě údajného božství přeskočila v nehybném vzduchu jiskra ducha.

Jsi to ty, že? Sofie? pomyslí si, ale dítě je už pryč.

Jakmile to může bezpečně udělat, Sugar vyjde z lavice a vydá se za farníky na sluncem zalitý hřbitov. Holčičku pobízejí – ba skoro postrkují – k Rackhamovu kočáru. Cheesman postávající u mramorového sloupu, kolem něhož se prostopázně obtácejí dva andělé v životní velikosti, teď odhodí cigaretu a podrážkou ji zamáčkne.

Když jednoho z rodu Rackhamových odvezou, Sugar vyhledá jediného zbývajícího: bratra Henryho – a zjistí, že není jediná žena, která se za ním vydala. Pobledlá churavá paní, jíž si Sugar všimla, když jí před bohoslužbou musela do lavice pomoci její služka, teď se stejnou oporou odchází z kostela. Ztěžka se opře o hůl, zamává na Henryho a zavolá na něj jménem; zjevně je odhodlána ho dohonit.

Účinek to má na Williamova bratra přímo elektrizující. Prudce se napřímí, smekne klobouk a ulízne si nemyté vlasy, pečlivě si klobouk znovu nasadí a narovná si vázanku. I přes hrubý mušelin závoje Sugar vidí, že s tváří udělal zázrak, vymazal z ní vztek a

trpkou nespokojenost a nahradil ji maskou soucitu a vyrovnanosti.

Churavá žena, již stále doprovází služebná, se nepohybuje jako chromý člověk (tím charakteristickým třínohým krokem), ale opírá se o hůl, jako by to bylo zábradlí na okraji závratně vysokého útesu. Je bledá a hubená jako oholená větev a levá ruka, která visí přes ruku služebné, hodně připomíná snítku; ta pravá, pevně ovinutá kolem rukojeti špacírky, vypadá spíš jako zauzlený kořen. V horku, v němž mají všichni kolem ní zruřovělé nebo (v případě některých hodně vyparáděných dam) rudé obličejce, je ten její bílý, se dvěma flekatými karmínovými ruměnci na tvářích, které se rozzíhají a pohasínají s každým krokem.

Chudinka, té už moc života nezbyvá, bleskne Sugar hlavou, protože tuberkulózu pozná na první pohled. Ale jen co jí tahle kapička soucitu prosákne do žil, už se za ní řine příval výčitek svědomí: Tak proč se nestavíš v podniku paní Castawayové na návštěvu za Katy, ty holka jedna zbabělá? Ta na tom bude hůř než tahle neznámá dáma – pokud už není mrtvá.

„Ach! Henry! To jste doufal, že mi utečete?“

Souchotinářce se podařilo setřást služebnou, kráčí sama a snaží se, aby to působilo lehce. Pohled na její shrbená ramena a pevně sepnuté prsty vyburcuje Henryho z nečinnosti. Vyrazí k ní a při tom Sugar málem vrazí do poprsí, když kolem ní proběhne.

„Dovolte, paní Foxová,“ poprosí ji a natáhne ruce, jako by to byly těžké nástroje, s nimiž není zvyklý zacházet. Paní Foxová tu nabídku zdvořilým zavrtěním hlavy odmítne.

„Ne, Henry,“ uklidní ho a zastaví se, aby si odpočala. „Díky té holí celkem držím rovnováhu... jakmile přestane hrozit nebezpečí, že do mě někdo strčí.“

Henry se zlobně zadívá přes rameno paní Foxové, rozhořčený na všechny ty podlé, opovrženíhodné lidi, kteří by do ní mohli strčit, včetně (nejbližší) Sugar. Ruce, které se nemohly chopit dlaní paní Foxové, mu teď neužitečně visí u boku.

„Neměla byste se vystavovat takovému nebezpečí,“ namítne.

„Nebezpečí! Pfff!“ ušklíbne se paní Foxová. „Zeptejte se chudé prostitutky... pod arkádami bratří Adelphiových... co je to nebezpečí...“

„To bych raději nedělal,“ opáčí Henry. „A byl bych raději, kdybyste odpočívala doma.“

Ale když se teď paní Foxová přestala pohybovat, popadá dech čirou silou vůle, jako by ho nasávala holí ze země. „Do kostela budu chodit,“ prohlásí, „dokud budu moci. Koneckonců, kostel má oproti Spolku na záchranu padlých žen jednu velkou výhodu – nepošle mi dopis, že už nemám chodit.“

„Ano, ale váš otec říkal, že máte odpočívat.“

„Odpočívat? Otec po mně chce, abych cestovala!“

„Cestovala?“ Henryho tvář se zkroutí nadějí a strachem a nepochopením. „Kam?“

„Do Folkestone Sands,“ odfrkne si. „Podle všeho ráj pro churavé – nebo že by to byl šeol?“

„Prosím vás, paní Foxová!“ Henry se úzkostlivě rozhlédne, jestli se tu poblíž nevyskytuje pastor. Ale je tu jen anonymní, závojem zahalená žena v ošuntělých šatech, která se pomalu a váhavě otáčí, jako by si nebyla jistá, kam se má vrátit.

„Pojďte, Henry, pojďme se spolu,“ navrhně paní Foxová.

Henry je zděšen. „Snad ne až celou cestu do...?“

„Ano, celou cestu – až do kočáru mého otce,“ poškádlí ho. „No tak, Henry. Někteří lidé chodí pět mil do práce každé ráno.“

Henry se nechá vyprovokovat a vyhrkne: „Ne když...“, ale zarazí se právě včas, než mu uklouzne nějaká zmínka o smrtelné chorobě. „Ne v neděli,“ řekne místo toho sklíčeně.

Znovu se vydají po staré cestě, tím stinným stromořadím, daleko od sluncem zalité kongregace, a za nimi v závěsu žena se závojem a v ošuntělých šatech. Sugar si musí uchovávat diskrétní odstup, a tak jí i kvůli dýchavičnosti paní Foxové ujde něco z toho, co se říká; slova se promění v šepot ve vánku, jako chmýří rozfoukané pampelišky. Ale lopatky paní Foxové, které se pod látkou jejích šatů namáhají a otáčejí, mluví nanejdvůh výmluvně.

„K čemu by mi bylo,“ zasípá, „kdybych ležela bez hnutí a sama v posteli, když mohu být tady, za příjemného počasí, v dobré společnosti...“ (pár slov se ztratí) „...příležitost zpěvem chvalořečit Hospodina...“ (pár dalších).

Při zmínce o „příjemném počasí“ Sugar lítostí zamrazí, protože

ona se za svým závojem musí mrkáním zbavovat kapiček potu z řas. Vedro je vyčerpávající a Sugar želí toho, že si v převlečení za nuznou ženu upřela luxus slunečníku. Jak studená krev musí kolovat žilami vychrtlého těla téhle ženy!

„...takový krásný den... zavřená doma bych byla prochládlá a nešťastná...“

Henry zvedne oči k nemilosrdné obloze a zalituje, že slunce není tak příjemné, za jaké ho paní Foxová má.

„...něco morbidního na tom ležet v posteli pod bílou peřinou, nemyslíte?“ nenechá se odradit paní Foxová.

„Bavme se o něčem jiném,“ prosí Henry. Hřbitov mají po levici a náhrobní kameny se tu a tam mihnou mezi stromy.

„Tak tedy...“ zafuní paní Foxová. „Co jste říkal dnešnímu kázání?“

Henry se podívá přes rameno, zda jim není pastor na stopě, ale zahlédne jen tu ženu v omšelých šatech a za ní pak na cestě v jisté vzdálenosti ještě služebnou doktora Curlewa.

„Myslím, že z větší části byl... moc dobrý,“ zamumlá. „Ale bez toho útoku na sira Henryho Thompsona bych se klidně obešel.“

„Pravda, Henry, naprostá pravda,“ zalapá po dechu paní Foxová. „Thompson se statečně postavil zlému...“ (několik ztracených slov) „...čas si přiznat... sám *koncept* pohřbu... patří do menšího světa... než je teď ten náš...“ Na chvíli se zastaví, zavravorá na holi a jednou rukou zamává na hřbitov. „Takovýto skromný předměstský hřbitov... vůbec nenapoví, co se stane... až počet obyvatelstva prudce vzroste... Četl jste... skvělou knihu... *Jaká hrůza se to chystá pod našima nohama?*“

Jestli odpověděl na tuto otázku, pak to Sugar neslyšela.

„To byste měl, Henry... to byste měl. Otevře vám to oči. Výmluvnější... ve prospěch kremace byste sotva pohledal. Autor popisuje... staré londýnské hřbitovy... než je všechny zavřeli... škodlivé výpary... viditelné pouhým okem...“

Poslouchat její řeč je teď už bolestné a Henry Rackham vrhá časté vyplašené pohledy přes rameno, nikoli na Sugar, ale na služku; nepochybně si přeje, aby přišla a vzala věci do svých rukou.

„Bůh nás stvořil...“ sípá paní Foxová, „z hrstky hlíny... takže

nechápu... proč se někteří lidé domnívají, že není s to... vzkřísit nás... z urny... popela.“

„Paní Foxová, už prosím nemluvte.“

„Rovněž bych ráda věděla... nakolik jsme podle zastánců pohřbu zachovali... po šesti měsících... pod zemí?“

Služka si naštěstí vybere tento okamžik k tomu, aby proběhla kolem Sugar a vzala churavou ženu pevně za rámě.

„Moc se omlouvám, pane Rackhame,“ pronese, když se na ni paní Foxová napůl zhroutí. Henry přikývne a děsivě se usměje; je to úsměv bezmoci, úsměv, který uznává, že postarší posluhovačka má větší právo vzít ji do náruče než on.

„Jistě, jistě,“ řekne a bez hnutí sleduje, jak dvě ženy hubené jako tříška (kdyby to bylo potřeba, dokázal by obě zvednout ze země, každou v jedné ruce) krůček po nemohoucím krůčku vrávorají pryč. Henry Rackham počká, až se usadí v doktorově tmavém kočáře, pak se obrátí zpátky tváří ke kostelu. Sugar vyrazí a projde kolem něj; za závojem se stydí, protože Henry jistě vytušil, že šmírovala jeho muka.

„Dobré ráno,“ pozdraví ho.

„Dobré ráno,“ zaskřehotá Henry a ruka mu trhne pár centimetrů ke klobouku, než nezdvorně klesne zpátky k zemi.

„Ale on je jak trn v mém oku!“ zaúpí William toho večera v hraném zoufalství. „Proč si jako oběť svých důvěrností musel vybrat mě?“

„Možná nikoho jiného nemá,“ nadhodí Sugar, načež lehce důvěrně a troufale dodá: „A ty přece jen jsi jeho bratr.“

Leží u Sugar v posteli na rozhozené peřině a horká zpocená těla mají vystavena ochlazujícímu vzduchu. I přes starost o Henryho je William v celkem dobré náladě, stejně sebejistý jako vyhřívající se lev obklopený lvicemi a čerstvě zabitou kořistí. Jeho cesta do Yarmouthu skončila mimořádně úspěšně: on a dovozce jménem Grover Pankey snadno našli společnou řeč, na pláži spolu vykourili pár doutníků a uzavřeli dohodu, že Pankey bude Rackhamovo voňavkářství zásobovat směšně lacinými slonovinovými dózičkami na dražší balzámy.

William byl během aktu (aktu lásky, nikoli při obchodním jednání s Pankeym) pořád ještě plný svého úspěchu a to mu propůjčilo šarm, o jehož existenci Sugar neměla ani tušení. Laskal jí nadra s nezvyklou něhou a líbal ji na pupík, znovu a znovu se jí tam zlehounka dotýkal rty: při tom se v ní něco otevřelo, tvrdá, skrytá skořápka, která před ním byla do té doby uzavřená. Není ten nejhorší chlap na světě, pomyslí si Sugar; možná je dokonce mezi těmi nejméně krutými – a do jejího těla se skutečně zamiloval, zachází s ním jako s něčím živým, a ne (jako na začátku) s prázdnem, do něhož vztekle stříká své sémě.

„Jsem jeho bratr,“ povzdychne si William, „a skličuje mě, když ho vidím tak ztrápeného. Ale jak mu můžu pomoci? Všechno, k čemu jsem ho pobízel, odmítl jako nemožné; a cokoli, co místo toho udělá, mě jen otráví. Vrátil se z Yarmouthu ve skvělé náladě a šťastný jako blecha, že jsem přišel o další nudné kázání doktora Cranea, a během pár minut se v salónu objeví Henry a celé mi to přeříká!“

Aby Sugar poskytl hrubou představu o tom, co musel přestát, William stručně zrekapituluje celou pastorovu tirádu proti kremaci.

„A co si o tom myslí Henry?“ optá se Sugar, když skončí dvouminutové shrnutí jejího hodinového utrpení.

„Cha! Jako obvykle je ochromený nerozhodností!“ zvolá William. „Tvrdí, že jeho hlava je pro kremaci, ale srdce pro pohřeb do země.“

Sugar potlačí nutkání podělit se s Williamem o představu, kterou jí vykreslila její fantazie, představu mrtvolu rozřezávané dvěma vážnými úředníky, kdy jeden odnese uříznutou hlavu k peci a druhý odejde se zakrváceným srdcem na rýči.

„A ty?“ vybídne ho.

„Rekl jsem mu, že sám dávám přednost pohřbu do země, ale ne z nějakých za vlasy přitažených náboženských důvodů. Jak si ti zbožní lidé komplikují tak jednoduché věci! Skoro mám chuť napsat na tohle téma esej...“ Pot se z jejich těl už skoro vypařil, a tak si ji k sobě přitiskne a vysvětlí jí, že nadřazenost pohřbu do země nemá nic společného s náboženstvím, ale se společenskou a ekonomickou realitou. Truchlící přátelé a pozůstalí potřebují cítit, že mrtvý od nich odchází v těle, které obýval, když ho naposledy viděli živého; jeho

rozklad by měl být pomalý, tak pomalý, jako rozklad jejich vzpomínek na něj. Spálit někoho na popel, když je v myslích jeho blízkých pořád ještě v životní velikosti, je zvrácené. A navíc, co by si počali všichni hrobníci? Pomysleli na to zastánci kremací? A co kočí pohřebních vozů, plačky a tak dále? Pohřebnictví vytváří větší obrat a více pracovních míst, než si většina lidí dokáže představit. Dokonce i Rackhamovo voňavkářství by utrpělo, kdyby se zrušily pohřby do země, protože už by nebyly vůbec třeba Rackhamovy navoněné sáčky do rakve ani kosmetika, kterou koncern prodává pohřebním ústavům.

„A jak si to všechno přebrala Agnes?“ zeptá se Sugar odlehčeným tónem. Doufá, že zjistí, proč paní Rackhamová nebyla ráno v kostele, aniž by se na to musela ptát.

„Díkybohu o to celé přišla. Je u moře.“

„U moře?“

„Ano, ve Folkestone Sands.“

Sugar se zvedne na lokti, něžně přitáhne peřinu Williamovi přes hrud' a v duchu se snaží odhadnout, jak bezostyšně může vyzvídat.

„Co tam dělá?“

„Doufám, že se vykrmuje dortíky a zmrzlinou.“ Zavře oči a zhluboka se nadechne. „A že nedělá nepříjemnosti.“

„Proč? Copak vyvedla?“

Ale William nemá náladu vyprávět Sugar o bálu u lady Harringtonové a scéně, kdy jeho manželku z nabitého tanečního sálu vynesli dva uzardělí mladí důstojníci od námořnictva, zanechávající za ní na vyleštěné podlaze dlouhou zářivou stopu žlutých zvratků – nemluvě o nesmírně pohoršené hostitelce. Býval by o tom mohl Sugar říct, kdyby příčinou toho incidentu jednoduše byla nemoc, ale Agnes v několika minutách před kolapsem řekla lady Harringtonové i přes jeho šeptaná varování pěkných pár nehorázností. Ani v kočáru cestou domů se nekála, houpala se na sedadle proti němu sem a tam, špatně artikulovala a její oči se ve tmě divoce leskly.

„Viš, tohle ti lady Harringtonová nikdy nepromine,“ řekl tenkrát. Je rozpolcený, nejradši by jí dal takovou facku, až by se jí hlava protočila o tři sta šedesát stupňů, ale taky jí má chuť vzít do náručí a něžně jí shrnout vlhké vlasy ze tváře.

„Vždyť ji nepotřebujeme,“ odfrkla si Agnes. „Vypadá jako kachna.“

To ho i přes to pokoření rozesmálo a svým způsobem měla pravdu, a nejen ohledně vizáže lady Harringtonové. Od té doby, co Williamova hvězda začala strmě stoupat, drobná šlechta – rodiny, jejichž majetek se kvůli hazardu a alkoholu povážlivě ztenčil a jejichž statky skrytě chátrají – se mohla přetřhnout, aby se vetřela do jeho přízně.

„To pořád není žádná omluva,“ peskoval svou ženu, „abys urážela hostitelku.“

„Hostitelku, hostitelku, hostitelku, hostitelku,“ kašlala Agnes unaveně a strašidelně, jak se kočár s cinkáním vezl tmou, „svatou příšerku...“

„Williame?“

Hlas patří Sugar a ta leží nahá v posteli vedle něj a volá ho zpátky do přítomnosti.

„Hmm?“ zamrká. „Aha... ano. Agnes. Ne že by jí ve skutečnosti hrozilo nějaké konkrétní nebezpečí. Jen má chatrné ženské zdraví.“ Sáhne po košili, vyklouzne z postele a začne se oblékat. „Popravdě řečeno, vkládám velké naděje do jejího pobytu ve Folkestone Sands. Mořský vzduch prý léčí celou řadu úporných neduhů. A pokud její nemoc nepoleví, asi se zařídím podle rady své přítelkyně lady Bridgelowové a pošlu ji do zahraničí.“

„Do zahraničí?“ Sugar má oříškově hnědé oči navrch hlavy. „Ale kam?“

Na chvíli se zarazí se spodky na půl žerdi, pyj má pořád vlhký od jejich milování, nateklý šourek mu plandá v horkém vzduchu.

„Tohle budu řešit,“ napomene ji jemně, „až na to dojde, pokud vůbec.“

Ještě než začne vlak před příjezdem do folkestoneké stanice zpomalovat, okny vagónů pronikne do kupé ostrá vůně moře a i přes staccatový rámus je slyšet křik racků.

„Cítíte to, paní?“ rozplývá se služka nadšením. Vezme za třapec, zvedne žaluzii a zhluboka začichá u otevřeného okna. „Je to osvěžující, o tom není pochyb.“

Paní Foxová zavře knížku na klíně a usměje se.

„Voní to nanejvýš příjemně, Lauro, to uznávám. Jenže příjemně voní i vepřová pečeně a ta ještě nikdy nikoho z ničeho nevykurýrovala.“

A přece nemůže paní Foxová popřít, že ji mořský vzduch vzpružil. Slaný vánek otevírá malé a doposud uzavřené dutiny mezi jejím nosem a hlavou a účinek to má natolik povzbudivý, že se už nedokáže do knihy začíst. Ještě než ji strčí do košíku po svém boku, znovu se zamyslí nad jejím názvem: *Účinnost modlitby*, od Philipa Bodleyho a Edwarda Ashwella. Jak je to nezáživný spisek! – autorům naprosto nedochází, že modlitba není nějaké kouzlo, jehož prostřednictvím chce člověk dosáhnout cíle bez vynaložení námahy, ale poděkování Bohu za to, že nám stál po boku při naší užitečné práci. Jak typický je pro muže – tedy, většinu mužů – tento malicherný cynismus, tyhle sókratovské triky; jak typické je, že si škodolibě vychutnávají statistiky, když za jejich okny milióny lidí mávají, protože zoufale potřebují zachránit.

Vlak sebou trhne, supění lokomotivy už zdaleka není tak rychlé a skřípění brzd zvěstuje, že vlak dorazil do stanice. Kolem oken se míhají barevné skvrny. Ozve se píšťalka.

„Folk-stoóóóóne!“

Emmelína si počká v kupé a nechá ostatní pasažéry, ať se tlačí úzkou chodbičkou. Ačkoli ji takové přiznání bolí, ve svém současném zdravotním stavu by si nedovolila vmáchnout se svým zesláblým tělem do takové tlačence mezi všechny ty silnější lidi. Smutně vzpomíná, jak se jednou s kolegyněmi ze Spolku prostrkala davem křičících a podupávajících čumilů přihlížejících pouliční rvače, a když zjistila, že se pere manžel s manželkou, ty dva od sebe odtrhla holýma rukama – no, vlastně rukama v rukavičkách. Jak užasle ti dva supící a zkrvavení lidé vypadali – s jakým podivem na sebe hleděli!

Vagón se otřásá pod těžkými kroky nosičů na střeše, kteří vykládají brašny a kufry; zuřivé odpouštění páry z několika lokomotiv se mísí s chaosem hlasů. V davu se tlustí drožkáři předhánějí, kdo dřív doběhne k viditelně nejbohatším cestujícím, zatímco nosiči se belhají a potácejí s ohromnými kufry v rukou a

plážovými slunečníky v podpaží. Děti jsou všude: chlapci v plstěných čepičkách a nadbytečných svrchnících, dívky v miniaturních replikách módních dámských modelů z předchozího desetiletí. Klopýtají a tancují kolem svých matek a chův, ovšem kvůli košíčkům, kyblíčkům a lopatičkám jsou nemotorní. Emmelína si všimne, jak se jedna rozjařená holčička vmotá do cesty námořníkovi a skončí sražená na zemi. Ale místo aby to dítě začalo kvílet, vyškrábe se na nohy, protože jeho radost je tak nezdolná, že ji nemůže podrýt jedna malá lapálie. Ach, jaké je to požehnání, moci spadnout a zase se zvednout! Emmelína závistivě přihlíží a přihlíží.

Když se moře lidstva přelije z velkých portálů do zářivých tříd za nimi, Laura sebere kufr a slunečník paní Foxové a vykolébá se na nástupiště. Emmelína se vydá za ní a jen lehce se při tom opírá o špacírku, protože odpočívala celou cestu z Londýna; popravdě řečeno jí je docela dobře a pouze soucitné pohledy železniční stráže jí připomínají, nakolik je její choroba obnažená před světem.

Otec jí rezervoval pokoje v hotelu, který je nejbližší písčné pláži, a předem poslal léky, aby na ni číhaly u nepovědomé postele. Co se Emmelíniny výživy týče, Laura dostala pokyn jíst tak často, jak bude chtít – dokonce častěji –, aby to paní Foxovou svádělo si taky zakousnout, ať už půjde o jídlo zakoupené u prodejce obcházejícího pláže nebo vybrané z jídelního lístku v hotelové jídelně. Hlavním cílem je ovšem to, aby paní Foxová co možná nejvíce odpočívala v lehátku na klidném místě u moře. V žádném případě se nemá zatoulat do oblastí určených ke koupání a přidat se k těm dobrodružným duším, které se skutečně brouzdají vodou. Pokud se začne *nesnesitelně* nudit, může se s požehnáním doktora Curlewa *dívat*, jak tyto odvážné ženy vyskakují v koupacích šatech z pojízdných převlékacích kabiněk a směřují do senzačních mělčin. *Ona* má ale zůstat mezi suchou většinou, v té bezpečné oblasti, kde děti mohou stavět hrady z písku mimo dosah přílivu.

Řady suché většiny se rychle rozšiřují, sluníčko jim zjevně svědčí. Cestou po dlážděné třídě, která vede k písčné pláži, kolem Laury a paní Foxové projdou desítky mužů a žen oblečených jako na celodenní výlet na dostihy. Někteří si v podpaží nesou rozkládací židličky, další knihy, ba dokonce i psací stolky. Vypadá to, že na

každých deset nevinných výletníků připadá jeden pouliční prodavač. Pivovarští koně táhnou převlékací kabiny k místu vyhrazenému pro koupání dam a žesťové kvarteto za nimi vyhrává anglické hymny do rytmu natřásaného kalíšku na peníze.

„Tamhle je hezké místočko,“ ukáže Laura, když spolu s paní Foxovou sešly po polovině velkých kamenných schodů, které se nakonec zanoří do písku, ale paní Foxová nezvedne zraky, protože má dost práce s tím, kam položit nohu a kde se opřít holí. Ani pro zdravého člověka není pohyb po písku úplně snadný a ona sama to bez pomoci nezvládne, takže váhavě přijme Lauřino rámě. Na mořském vzduchu dýchá zrychleně, hlava se jí začíná točit a turisté i obchodníci jí všude kolem najednou připadají jako snové výplody, které dozajista zmizí, jen co zamrká, načež zůstane sama na prázdné pláži.

Než dojdou posledních pár metrů na Lauřino vybrané místo, několikrát se málem pohádají s obtíženými obchodníky. Jeden z nich prodává slunečníky, další loďky na hraní, třetí dřevěné ptáčky na klíček, o nichž halasně prohlašuje, že dokážou létat, a čtvrtý se zase snaží udat dílky švestkového koláče zabalené v hedvábném papíru, nad nimiž zuřivě šermuje jednou rukou, aby odradil troufalé racky kroužící nad jeho hlavou.

„Tak jsme tady,“ řekne Laura, když dojdou do stínu travnatého kopečku. Paní Foxová s úlevou klesne k zemi a opře se zády o svah. Obzor, ta nedůvěryhodná hranice mezi ohromnou modrou oblohou a akvamarínovým oceánem, se závratně nakloní.

„Nech mě na chvíli... samotnou,“ zalapá po dechu a obdaří služku podlézavým úsměvem, který slibuje dobré chování.

„Jistě, paní,“ přisvědčí Laura. „Přinesu nám něco k jídlu.“ A než paní Foxová může začít protestovat, odkvačí zpátky do hlučícího davu.

Později téhož odpoledne, když velký kus švestkového koláče leží napůl zavátý pískem u jejích sukní a Laura se nechala přesvědčit, aby se zašla podívat na výstavu „Psycho, úžasný mechanický člověk (Senzace londýnské Sezóny!)“ v blízkém Folkestonkém pavilónu, paní Foxová leží a hledí na azurovou oblohu. Dětské hlasy jsou

dávno k nerozeznání od křiku mořských ptáků a to všechno pohlcuje majestátní a konejšivý zvuk vln.

Nechtěla sem jet, ne, nechtělo se jí, ale teď když je tady, je spokojená, protože se tu mnohem snadněji *přemýšlí*. Křivolaká bludiště, jimiž se její myšlenky poslední dobou potulovaly, zůstala ve znečištěné metropoli. Zde, u velkého věčného moře, konečně může přemýšlet střízlivě.

Přes písek k ní opatrně přibloumá racek; přitahuje ho kus koláče, ale nedůvěřuje zlotřilé lidské povaze. Emmelína zvedne lepkavou a pískem poprášenu porcičku a opatrně ji hodí ptáku k nohám.

„Co mám dělat se svým přítelem Henrym, pane Racku?“ zamumlá, když racek začne klovat do koláče. „Anebo jsi *paní* Racková? Či slečna? Na takových rozdílech ale ve vaší společnosti nejspíš moc nezáleží, že?“

Zavře oči a soustředí se na to, aby nezakašlala. Na dně košíku má pod Bodleyho a Ashwellovou knihou schovaný zmačkaný kapesník lepkavý krví – pokud bude věřit svému otci, jde o kousky jejích plic, byť ona si plíce vždycky představovala jako vzdušné měchy, bledé průhledné balóny. Na tom nesejde: krev je dost reálná a ona si nemůže dovolit ztratit jí ani o kapku víc.

Lechtání a s ním i pokušení zakašlat pomalu opadá. Ale vážnější pokušení se už tak snadno ignorovat nedá: její myšlenky na Henryho. Jak by si přála, aby byl teď tady, po jejím boku! Jak idylické by to bylo, kdyby si mohla zkrátit cestu vlakem v rozhovoru s ním, a ne zdvořilostní konverzací s Laurou! A oč by to bylo lepší, kdyby v okamžiku, kdy se jí začnou podlamovat kolena, k ní přispěchal a vzal ji do náručí právě on, a ne otcova postarší služka! Jeho pevné prsty by dokonale zapadly do prohlubní mezi jejími žebry. Nesl by ji v náručí, kdyby bylo potřeba. Mohl by ji něžně položit na postel, jako by byla jeho kočka.

Toužím po něm.

Tak, a je to venku, i když to neřekla nahlas. Není potřeba říkat to nahlas: Bůh slyší. A přestože její tělesnou žádost Bůh neodsuzuje, jak svatý Pavel dokonale ozřejmil ve svém listu Korintským, nejde o nic, nač by měla být hrdá. Ani to, že ona a Henry se nehodlají dopustit jakékoli nemravnosti, ještě neznamená, že není potřeba se

znepokojovat. Kdo může tvrdit, že se Matouš 5,28 nevztahuje na ovdovělé stejně jako na ženaté, a na ženy stejně jako na muže? Ve starodávné Galileji byly ženy bezpochyby zatíženy domácími pracemi a dětmi a sotva měly volný čas na to, aby chodily na přednášky potulných proroků; není tedy třeba možné, že Ježíš viděl ze svého místa na hoře pouze muže?

„Každý, kdo hledí na ženu chtivě...“ Kdyby Ježíš v tom davu býval viděl nějakou ženu, dozajista by dodal „nebo na muže“. Což má pro Emmelínu závažné důsledky, protože pokud je možné zcizoložit ve svém srdci, proč tedy rovněž nesemilnit? Špatní křesťané mají ve zvyku vykládat Písmo tak, aby si omluvili vlastní nedostatky; dobří křesťané by měli udělat pravý opak, číst směle mezi řádky tak, aby letmo zahlédli káravé zamračení milujícího, ale zklamaného Všemohoucího. Je tedy v srdci smilnice.

Protože ano, touží po Henrym, a ne jen jako po páru silných rukou, které ji chytí, když omdlí. Dychtí po tíze jeho těla na tom jejím; po tlaku jeho hrudi na jejích nadrech; prahne po tom, aby ho viděla zbaveného jeho tmavého krunýře šatů a objevila tajný tvar jeho boků, nejdřív ve svých dlaních, potom sevřené mezi jejíma nohama. Tak, a je to venku. Nevyřčená slova žhnou jako zázračný nápis na stěnách jejího srdce – v tom malém chrámu, do něhož Bůh vždy nahlíží. Její vlastní duše by měla být zrcadlem, v němž by mohl Bůh vidět svůj odraz, ale teď... teď by Hospodin dost možná uviděl místo své tváře obličej Henryho Rackhama. Ten milý obličej...

Emmelína otevře oči a narovná se, ještě než ke svým hříchům přidá modloslužebnictví. Hrbatý racek po ní střelí pohledem v obavách, zda nemá nějaké plány s jeho šťavnatou baštou. Když se upokojí, pustí se zase do hodování.

Tenhle problém se dá bezpečně vyřešit jen jedním způsobem, pomyslí si Emmelína, a sice když si Henryho vezme. Smilnění, ať již pomyslné nebo reálné, se na manžele jednoduše nevztahuje. A přece by byla svatba s Henrym hříšným, sobeckým zneužitím jejího nejdražšího přítele, neboť Henry po manželství netouží: řekl to již tolikrát. Jak by jí měl ještě vysvětlovat, že netouží po ničem víc než po přátelství?

„Tělo je sobecké,“ řekl jí kdysi při jednom z rozhovorů po kázání,

„zato duch je velkorysý. Děsí mě pomyslení, jak snadno může člověk strávit celý život uspokojováním zvířecích choutek.“

„Snad Bohu nebude vadit, když se ještě pár dalších minut budete se mnou procházet na slunci,“ odpověděla hravě, neboť on byl toho dne v ponuré náladě a ona doufala, že ho rozveselí.

„Jak já pohrdám svou zahálčivostí!“ naříkal, hluchý k jejím půvabům. „Zbývá mi tak málo času!“

„Ale no tak, Henry,“ oponovala mu. „Jak tohle jako třicátník můžete vůbec říct? Na to, abyste naplnil své ambice, máte prakticky věčnost!“

„Věčnost!“ opakoval truchlivě. „Jak majestátní slovo! My ale snad nevěříme v převtělování ani v to, že máme tolik životů, kolik se nám zamane.“

„Jeden život stačí,“ ujistila ho. „Popravdě řečeno, při své práci jsem potkala pěkných pár nebožáků, podle nichž je jeden život nesnesitelně dlouhý...“

Jakmile se však Henry zakousl do tohoto tématu, už se ho nechtěl pustit; zlo okolkování v něm probudilo výmluvnost hodnou těch nejlepších kázání a věstilo mu skvělou církevní budoucnost.

„Ano, různí lidé zažívají čas různě,“ uznal. „Ale Hospodinovy vlastní hodiny tikají s děsivou přesností. V dětství je každá minuta našich životů plná úspěchů; během pár let se narodíme, naučíme se chodit a mluvit a tisíc dalších věcí. Nedochozí nám však, že úkoly dospělosti jsou jiného řádu než v dětství. Když staneme před úkolem postavit nový kostel, možná si připadáme přesně tak, jako jsme se cítili, když jsme budovali první hrad z písku, ale o deset let později nemusí být první kámen pořád ještě položen.“ (Jak je zvláštní, napadne Emmelínu, že si na tato slova vzpomněla na písčité pláži, když sledovala, jak malí kluci stavějí hrady z písku!) „A tak to je,“ vyvodil Henry, „se *všemi* našimi velkými nadějemi, *všemi* našimi ambicemi dosáhnout toho, po čem tento nebohý svět volá: desetiletí ubíhají, zatímco věříme ve věčnost!“

„Ano, ale propánakrále, Henry,“ snažila se mu připomenout, „žádný křesťan nemůže sám o sobě dosáhnout všeho. Můžeme jen vydat maximum z toho, co je v nás.“

„Přesně tak!“ zvolal. „A já vidím *vaše* maximum a to svoje a

stydím se!“

Když se nyní Emmelína vyhřívá ve zlatavých paprscích slunce ve Folkestone Sands, usmívá se při vzpomínce na to, jak měl Henry onoho odpoledne vážný obličej; na jeho drahou tvář, zkřivenou idealistickou vášní. Jak ráda by tu tvář zlíbala, jak ráda by ho hladila, až by mu z čela vyhladila vrásky dané jeho seriózností, vtáhla ho do přítomnosti objetím tak silným, jaké by její zesláblé paže ještě zvládly...

Ale vraťme se k probíranému tématu: manželství.

Kdyby se ona a Henry nakonec vzali, proč by se na jejich přátelství mělo něco změnit k horšímu? Nemohlo by zůstat právě takové, jaké je teď, až na to, že by žili ve stejném domě? (Musel by to být ovšem *její* dům, ne jeho; do jeho by se oba nevešli!) Mohl by bydlet v pokoji hned vedle její ložnice, pokud by mu nevadilo, že ho bude muset vyklidit. (Kdy si paní Laversová přijde pro ty tašky s darovanými šaty? A vrátí se někdy ti pánové z Africké biblické společnosti?) Mít doma muže by teď vzhledem k jejímu stavu bylo celkem praktické – a navíc báječné, kdyby tím mužem byl Henry. Tak hlavně by mohl nosit dovnitř uhlí a pomáhat jí s korespondencí. A kdyby byla večer ztahaná jako pes, mohl by ji vynést nahoru po schodech a nanejvýš jemně ji uložit...

Lítostivě se usměje nad čirou houževnatostí svých nízkých pudů. Tahle její nemoc, ať už je to cokoli, ji nijak nepřiblížila Bohu, navzdory všem těm krásným rytinám, které každou chvíli vídá, rytinám souchotinářek v postelích se svatozáří, nad nimiž se vznášejí andělé. Že by neměla tuberkulózu, ale nějakou hysterickou chorobu? Řečeno bez obalu, nesměruje do blázince? Místo aby se vznášela k nadpozemským branám nebes, je čím dál nechutnější, jako nějaké zvíře, kašle krev, na krku a ramenou jí vyrážejí uhry, hojně se potí z každého póru, a kdykoli se probere ze snění o Henrym Rackhamovi, musí si pořádně umýt rozkrok...

Ostuda! A přece, ona se stydět nikdy příliš neuměla. Když má na vybranou mezi seabemrskáčstvím a nápravou, vždycky si vybere konstruktivnější cestu. Takže... co *kdyby* ona a Henry žili spolu jako muž a žena? Bylo by to tak hrozné? Pokud se Henry obává, že by otcovství zhatilo jeho pastorství, nuže, je neplodná, jak prokázala

bezdětnost jejího manželství s Bertiem.

Jak se ale takové sňatky navrhnou? Jak přesně vypadá postup pro překročení hranice mezi zdvořilým pokývnutím a tulením se k sobě ve vyhřáté posteli, dokud nás smrt nerozdělí? Chudák starý Bertie si klekl na koleno, ovšem on o ni také usiloval již od jejích školních dní. Pokud Henry nemá na manželství žádné myšlenky, tak *ona* ho nejspíš nenavrhne, že, a *ona* ho dost dobře navrhnout nemůže, nebo snad ano? Ne proto, že by se tím provinila proti konvencím (konvence ji už tak unavují!), ale proto, že by se tím mohla dotknout Henryho a on by pak o ní měl horší mínění. Kdyby přišla o jeho úctu, byla by to nesnesitelně krutá rána, přinejmenším při jejím stávajícím chatrném zdraví.

„Pak musím počkat,“ prohlásí nahlas. „Dokud mi nebude líp.“

Když se ozve její hlas, racek odběhne od posledních drobečků. Emmelína nechá hlavu klesnout na travnatý pahorek a srazí si při tom čepec našikmo, takže se jí do kůže na hlavě zapíchnou jehlice. Zničehonic je její kůže podrážděná a svědí, a tak si strhne čepec z hlavy. Pak se usadí zpátky a završí úlevou nad tím, jak pohodlně její holá a vlhká hlava zapadne do teplé prohlubně za ní.

Rozhodnutí, k němuž dospěla ohledně Henryho, se rozšíří jejím tělem jako účinky léku či vydatného jídla, což je o to uspokojivější, že léky ani jídlo na ni nemají poslední dobou valného účinku. Jak skvělou vzpruhou je pevné rozhodnutí! Únava již nyní odtéká z jejích končetin dolů do písku.

Racka uklidní, že její zaskřehotání byla jen odchylka, vrátí se zpátky a opětovně začne klovat do písčitého koláče. Zvedne hlavu a škubavě zatlačí drobek dovnitř do chřtánu, jako kdyby příkyvoval na souhlas s jejím rozhodnutím. Ano, musí počkat, než se zotaví, a pak... a pak vezme život do svých rukou tím, že ho nabídne Henrymu Rackhamovi.

„A dá si říct, pane Racku?“ zeptá se Emmelína, jenže racek roztáhne křídla, vyskočí ze zvířeného písku a vylétne k moři.

Agnes Rackhamová, rovněž opřená o skálu, vyjekne v jiné části Folkestone Sands strachy, protože jí k nohám zničehonic spadne hlasitě cvakající dřevěný ptáček. Skrčí nohy, pomačká si při tom na

klíně dámský časopis, který do té doby četla, a přitáhne si k sobě pevně sukň.

Na rozdíl od své paní nebyla Clara zabraná do článku „Sezóna: kdo zazářil nejjasněji, kdy a kde“, a tak si všimla příletu střely a jen zamrká, když dopadne na zem. Klidně a nevzrušeně, jako by své paní chtěla dát sežrat její nervovou labilitu, sáhne po ptáčkovi a zvedne ho za jedno překližkovo-papírové křídlo.

„Je to jenom hračka, paní,“ praví líbezně.

„Hračka?“ zopakuje Agnes užasle a zase se narovná.

„Ano, paní,“ přitaká Clara a pozvedne ptáčka, kterému už mezitím přestala cvakat křídla, aby si ho Agnes mohla prohlédnout. Je to chatrná konstrukce s ledabyly namalovanými rysy, oživená mosazným klíčem a maličkým kovovým motorem. „Jeden chlap je tu prodává z vozíku. Cestou jsme prošly kolem něj.“

Agnes se otočí tam, kam Clara ukazuje, ale spatří jenom šestiletého či sedmiletého kluka v bavlněném modrém lázeňském obleku a ve slamáku, jak skotačí kolem křivky útesu. Smykem doklouže až před tu zvláštní paní a její služku, která v rukou drží jeho hračku.

„Prosím, paní,“ zapípá. „To je můj ptáček.“

„Tak to bys měl dávat větší pozor, kam ho házíš,“ peskuje ho Clara.

„Omlouvám se, paní,“ prosí chlapeček, „ale on nechce lítat rovně,“ a nervózně si poškrábe levé lýtko pevně zašněrovanou pravou botkou. Služka se na něj mračí, a tak se raději dívá na tu paní s velkýma modrýma očima, která se usmívá.

„Ach, ty choudě jedno,“ ozve se Agnes. „Neměj strach, ona tě nekousne.“ A pokyne Cláře, ať jí tu hračku podá.

Agnes má ve skutečnosti děti docela ráda, pokud to nejsou miminka, patří někomu jinému a jsou servírována v malých dávkách. Obzvláště malí chlapci dokážou být okouzující.

„Skutečně létá?“ zeptá se tohohle.

„No...“ svráští čelo kluk, kterému se nechce zkazit ptáčkovi pověst. „Tomu člověku, co je prodává, lítal *jeden* moc pěkně. Tvrdil nám, že takhle lítají všichni, ale já mám jednoho, můj brácha má taky jednoho a ani jeden z nich moc nelítá. Vyhodíme je tak vysoko do

vzduchu, jak to jen jde, ale obvykle hned spadnou na zem. Můžu už teď jít, paní? Máma říkala, že bych se měl hned vrátit.“

„Tak dobře, mladý pane,“ usměje se Agnes. „Mluvils upřímně. Tu máš hračku.“

Potěšené dítě: jak je to jednoduché! Benevolentním mávnutím ruky pošle kluka, ať si jde po svém, a jen co odejde, obrátí se na Claru a řekne: „Jdi mi takového ptáčka koupit. A ty si kup nějakou cukrovinku, jestli na ni máš chuť.“

„Ano, paní, děkuji, paní,“ odpoví služka a vydá se na pochůzku takovou rychlostí, až jí od plandající tmavomodré sukně na každém kroku odletuje písek.

Agnes si počká, dokud Clara nezmizí z dohledu, a pak sáhne po knize, kterou Clara nechala ležet na dece; je zvědavá, co tak služka může číst. Á, je to román: *Jana Eyrová*. Ten Agnes sama četla, měla ho z Mudieho půjčovny knih, přestože jí ho doktor Curlew opakovaně zakázal. Z pohledu na tenhle očtený svazek s oslíma ušima přeběhne Agnes mráz po zádech, protože je poněkud nestydaté, když si komorná vychutnává děsivý příběh o manželce, již nemoc dohnala k šílenství a kterou její manžel zavřel ve věži a zároveň se snažil dostat pod čepec jinou ženu. Ve rtech jí cukne a vrátí knihu na příkrývku.

Jak se narovná, vrátí se jí bolest hlavy, to tepání za levým okem. Jak podivuhodné, že tenhle hnusný pocit má tu drzost přetrvávat, když k jeho udolání vyslala již tolik růžových pilulek paní Goochové! Zatímco Clara klimbala, ona je ve vlaku polykala celou cestu z Londýna. Teď si pohrává s kabelkou a má sto chutí loknout si laudana z té flaštičky maskované jako levandulová voda. Ale ne, to si musí nechat na chvíli, až bude s rozumem úplně v koncích.

Ať ti hlavou táhnou jen sladké a lehké myšlenky, klade si na srdce. Jak zjistila, hluboké úvahy jí bolest jen jitrí. Pokud si z hlavy vytřese starosti a v mozku jí nezbude nic než povzbudivé vzpomínky a pocit, kterému hinduističtí mystici říkají „nirvána“, možná ještě vyrve z chřtánu zoufalství nějakou úlevu.

Je toho tolik, zač musí být vděčná... Vysoce úspěšná Sezóna... Vlastní kočár s kočím... Anděl strážný, který se vystaví i Božímu pokárání, jen aby ji ochránil před úhonou... konečně ustaly ty její

děsivé výtoky krve... opožděný návrat k pravé víře jejího dětství...

Když bolest zesílí, Agnes se pokusí představit si, jak sedí na mši ve ztichlém, svíčkami osvětleném starém kostele a naslouchá drahému otci Scanlonovi. Je to náročné, velice ji ruší smích dětí, burácení vln a chraplavé vyvolávání prodavačů, ale nakonec to zvládne, byť jen na chvílku, když si drmolení člověka nabízejícího jízdu na oslu úmyslně mylně vyloží jako latinský chorál. Pak začne hrát flašinet a iluze se z bortí.

Chudáček pomýlený William... jestli má takové starosti o její zdraví, neměl ji posílat na pláž, aby se na ní pekla jako sušenka, ale usadit ji na týden do kostela – tedy *jejího* kostela. Jak je spokojená, kdykoli se uvelebí v tom útulném útočišti! A jak ubíjející je to každou druhou neděli, kdy musí sedět mezi anglikány, aby ji lidé nepomluvili, a snášet kázání toho nesnesitelného doktora Cranea... Pokaždé spílá lidem, o nichž v životě neslyšela, hlas nemá ani v nejmenším melodický a hymny zpívá naprosto falešně – namouduší, jakým ňoumům dnes dovolí stát se duchovními? Je nejvyšší čas, aby veřejně oznámila svůj návrat k pravověří. Není snad nyní dost bohatá na to, aby jí to prošlo? Kdo by se odvážil vztáhnout na ni ruku a říct ne? Obzvláště když má teď anděla strážného, který nad ní bdí...

Zadívá se podél jasného pobřeží, jednou rukou si při tom stíní oči a kojí se marnou nadějí, že mezi dětmi a osly a řadami pojízdných kabiněk třeba zahlédne, jak k ní kráčí vysoký přízrak její Svaté sestry. Ale ne. Bylo od ní pošetilé, že si to vůbec přála. Její Svatá sestra snad může vyklouznout z Kláštera a dát si s ní schůzku v labyrintech Londýna, do něhož i Bůh dohlédne jen s potížemi; ale něco úplně jiného je navštívit Agnes ve Folkestone Sands, kde člověk nebeskému dozoru nemůže uniknout...

Ach, proč si s sebou nevzala deník? Nechala ho doma, bála se, že jí nasákne vodou, nebo něčeho podobně nesmyslného... Kdyby ho měla s sebou, mohla by zalistovat jeho stránkami a nechat se utěšit stopami po prstech své Svaté sestry. Zatímco Agnes spí, každou noc totiž Svatá sestra v záři nadpřirozené aury čte její deník a zanechává na stránkách slabé otisky prstů. (Pochopitelně ne že by prsty Svaté sestry byly nějak nečisté: příčinou je její vnitřní síla.) (A ne, *nepředstavuje* si to – protože někdy jde spát s deníkem zavřeným

a po probuzení ho najde otevřený, nebo naopak.)

Jak dlouho ji tady William chce vlastně držet? Vždyť ona neví ani tohle! Správce hotelu to ví, ovšem ona, o niž se tu jedná, je udržována v nevědomosti! Ne že by patřila k těm „emancipovaným“ ženám, ale tohle je flagrantní porušení práv žen. To se od ní čeká, že bude týdný vysedávat na mořském pobřeží, než její pleť ztmavne a zásoby léků zcela dojdou?

Ale ne: ať ti hlavou táhnou sladké a lehké myšlenky. Jak by bylo milé, kdyby své Svaté sestře napsala dopis, hodila ho do schránky a dostala odpověď. Copak toho chce příliš? Jen by se od Svaté sestry ráda dozvěděla tajnou polohu Kláštera zdraví... Ano, ví, že toho chce příliš. Pokud bude hodná holčička, nakonec jí to řeknou. Všechno dopadne dobře.

Nečekaná hořká chuť na Agnesině jazyku. Olízne si rty, zadívá se dolů na ruce a ty chovají lahvičku laudana. Kdyby snad Clara byla někde poblíž, raději ji honem zavře do kabelky. Ty její nezbedné ruce! Zatímco ona pilně přemýšlela, vytáhly drahocennou tekutinu a nanejvýš troufale ji dopravily do jejích úst! Kolik toho polkla? Jestli jí Clara po návratu najde ležet v bezvědomí v písku, bude to hrozně nepřijemné.

Se záupněm vstane a pokusí se oklepat si písek ze sukní. Jak drsně jí jeho zrnka odírají dlaně – jsou skoro tak ostrá jako sklo – a to se přece vyrábí z písku, anebo si tenkrát William před ní škodolibě vymýšlel? Prohlédne si měkkou bílou kůži rukou, tak napůl čeká, že uvidí šrafuru krvavých oděrek, ale ne, buď William lhal, anebo je z tvrdšího těsta, než si myslela.

Usoudí, že na procházce si provětrá hlavu a zůstane vzhůru. Při tomhle sezení na slunci člověk snadno zaklimbá, a taky je jí horko pod šaty, zvláště v místech, kde látka těsně obemyká tělo. Doufá, že na samém kraji moře (pokud se tedy receptura oceánu od její poslední návštěvy nezměnila) bude vzduch vlahý od vodní tříště, jako chladná, slaná mlha: přesně to potřebuje.

Agnes dojde k vodě a vydá se po hranici přílivu, kde je písek mokrá a tmavý. Jako by se dala do dvorského tance, přizpůsobí se rytmu moře a ladně obchází každou vlnu stříbřité pěny, když se rozlije po pobřeží. Jenže moře je neohrabaný taneční partner, začíná

se plést v krocích a zanedlouho příliv dojde příliš daleko. Přes boty se jí převalí zvířená vlnka, vsákne se jí do tenké kůže, proteče očky, zatahá ji za lem sukní. Žádná velká katastrofa... V hotelu na ni čekají dva kufry plné šatů a bot. A studená voda mezi jejími prsty působí jako celkem příjemný šok, který okamžitě vystřelí až do jejího mozku a štípnutím ji vzbudí – ne že by spala, rozumíte, protože jak by mohl člověk spát, když tančí na okraji vln?

Ovšem čistě pro případ, že by zakopla o kámen z větší části zakrytý pískem a utopila se dřív, než by si uvědomila, že spadla (protože kdo ví, jak rychle se takové věci dějí?), Agnes vyrazí pryč od přílivu, zpátky... zpátky... zpátky tam, odkud přišla. Vodou nasáklé sukně jsou těžké, příliš těžké, než aby je mohla nést daleko. Bylo by rozumné zastavit tady, rozprostřít sukně na písku a pokračovat v chůzi, až uschnou.

Na okamžik zavře oči a v tu chvíli se svět obrátí vzhůru nohama, země s oblohou si vymění místo. Země – která je nyní nad ní – vymrští neviditelné úponky a bezpečně zavinutou ji pevně přitiskne ke svému velkému teplému břichu, takže se nezřítí do nicoty. Agnes visí z převrácené pevné země jako můra na stropě a zadívá se do ohromného beztvareho a jasně modrého prázdna. Zpola oslepená zírá do tváře hlubiny. Kdyby země uvolnila pouta a pustila ji, padala by celou věčnost jako panenka hozená do bezedné studně.

Vyděšené Agnes se zmocní závrať, a tak odvrátí hlavu a přitiskne tvář k mokré zemi, zavrtá se lícní kostí do písku a zavře jedno oko před světlem. Vesmír se pomalu a milosrdně začne znovu otáčet proti směru hodinových ručiček a srovná se. A z dálky se k ní blíží vize, přízrak jeptišky v černém hábitu, bílém čepci a závoji. S každým krokem, jež tato žena učiní, se krajina kolem ní víc zazelená a skleněný třpyt se rozptýlí v pastelovou zeleň. Mech se šíří po písčích jako zelené skvrny, list po listu se tu takřka nepostřehnutelně zhmotní les a zakryje oblohu. Křik racků a dětí zeslábně a promění se v trylkování a štěbetání drozdů; nezměrný hluk oceánu je zkrocen, až z něj nakonec zbude jen slabé zurčení vesnického potoka. Když se Svatá sestra přiblíží natolik, aby se dala nade vši pochybnost poznat, město Folkestone Sands zmizí a namísto něj je tu mnohem známější krajina jejích snů: poklidné okolí Kláštera zdraví.

„Ach, Agnes,“ zlobí se na ni láskyplně Svatá sestra. „Ty už jsi tu zase? Co se to s tebou stalo?!“ A poodstoupí, aby k ní mohly přistoupit dvě nezřetelné postavy.

Agnes se snaží promluvit, ale jazyk je v jejích ústech jen chuchvalec masa bez nervů. Dokáže jen zasténat, když pod rameny a koleny ucítí silné ruce dvou šlachovitých staříků, kteří jeptiškám v Klášteře zdraví slouží jako nosiči. Snadno ji zvednou, jako by byla nějaké miminko, a opatrně ji položí na nosítka.

Jak na to Agnes zareaguje? Politováníhodně. Zazmítá se, otevře ústa a pokropí své zachránce od hlavy až k patě horkým proudem žlutých zvratků.

Když Clara Tillotsonová zahlédne, jak si policista do zápisníku poznamenal její jméno, strachy a rozhořčením se rozpláče.

„Ale ona mi řekla, ať jdu pryč,“ hájí se. „Chtěla, ať jí koupím tohle.“ A předloží policistovi hračku z drátu a překližky s mosazným klíčem v zádech.

Dva siláci zapůjčení společností provozující pojízdné kabiny paní Rackhamovou právě zvedli na nosítka. Lékař jí už přiložil dlaň na čelo a změřil teplotu v ústech. Diagnostikoval jí žlučníkovou migrénu a potenciálně i úbytě. Dále pak usoudil, že její hospitalizace není naléhavě nutná, ale že si musí odpočinout ve svém hotelovém apartmá, kde nebude vystavená slunci.

„Nejbližší příbuzný?“ zeptá se policista Clary, zatímco siláci odnášejí bezvládnou Agnes pryč.

„William Rackham,“ popotáhne služka.

„Ten William Rackham?“

„Já nevím,“ fňuká Clara a úzkostlivě upírá oči na tmavou skvrnu od zvratků, která zbyla v písku, vyděšená představou, že by ji ta skvrna mohla připravit o místo.

„Rackhamovy parfémy? Jedna lahev vydrží celý rok?“

„Asi ano.“ Clara o výrobcích svého pána nic neví; její paní jimi opovrhuje.

„Jste s ním ve spojení, slečno?“

Clara se vysmrká do kapesníku. Co tím myslí? To si myslí, že dokáže létat vzduchem, za okamžik se dostat do Notting Hillu a

oznámít tu novinku Williamovi oknem v prvním patře? Přesto přikývne.

„Dobře,“ odpoví policista a zavře zápisník. „Pak tu záležitost nechám ve vašich rukou.“

Obloha se zatáhla, hrozí déšť. Rodiče vlečou poflakující se děti pryč od hradů z písku; korzující dandyové směřují do bezpečí pod střechu; zvláště oděné nereidky se noří z moře a mizí v převlékacích kabinkách; prodavači tlačí své zboží sem a tam čím dál rychleji, ochraptělí z halasného ujišťování stahujících se zástupů, že všechno je prakticky za hubičku.

Paní Foxová se již dávno vrátila do hotelu a postěžovala si, že všechn tenhle odpočinek ji unaví k smrti. Netuší, že paní Rackhamová je vůbec ve Folkestonu, a nejenže nebyla onou samaritánkou, která našla Agnes ležet v bezvědomí u vody, ale je jí souzeno vrátit se do Londýna, aniž ji jedinkrát zahlédne.

A Sugar? Viděla tedy Agnes Sugar, jak k ní kráčí v onom převráceném světě? Ne, Sugar je ve svém bytě v Priory Close a nutí se prokousávat *Uměním voňavkářství* od G. W. Septima Piessého. Největší vodní plocha v její bezprostřední blízkosti je nevypuštěná vana. Pro paní Rackhamovou není v nebohém mozku Sugar ani centimetr místa, neboť je přeplněný fakty o levanduli a silicích. Přinese jí někdy prospěch informace, že ananasový olej není nic než ethylester kyseliny butanové? Má nějaký smysl učit se z paměti recept na růžový pleťový krém (jedna libra mandlového oleje, jedna libra růžové vody, půl dramy vonného růžového oleje a jedna unce spermacetu a bílého vosku)? Přemýšlí, jaký chlap může psát o spermacetu a myslet pouze na velryby.

„Prokristapána,“ zamumlá, když se přistihne při tom, jak ztrácí vědomí, a kniha jí spadne a zavře se jí mezi stehny. „Probud' se!“

KAPITOLA DVACÁTÁ

„Takže, jak bylo u moře?“ optá se lady Bridgelowová a zcela nehlučně postaví čajový šálek na podšálek. „Letos jsem nejela: všechna letoviska obsadila lůza. Ach, *děkuji* vám, Roso.“ Rosa, nová služka Rackhamových, nalije další čaj seshora přímo do šálku paní Bridgelowové. Služčina ruka s těžkou konvicí se ani nehne, její zápěstí je oproti bílým manžetám zarudlé a je cítit karbolem: to má lady Bridgelowová ráda.

Je jasné, mrazivé odpoledne na počátku září, několik týdnů poté, co William přivezl domů z Folkestone Sands manželku hubenější a desetkrát výstřednější, než když tam byla odeslána. Ta se právě teď schovává v patře a pro návštěvy rozhodně „není doma“.

Abychom ovšem byli spravedliví, zvláštní není poslední dobou jen Agnes Rackhamová: letos se oteplilo nezvykle brzy a od konce srpna bylo počasí stejně nezvykle chladné, jako by chtělo vzít zpátky předchozí nezaslouženou štědrost. Zářivé ranní slunce většinou ještě před polednem vybledne do šeda a mrazivý větrík naznačuje, co tak mohou mít živly za lubem. Listí padá ze stromů po fůrách, dny se krátí a po celé Anglii se krajináři zhnuseně stahují ze zamračeného venkova. Majitelé sadů mezi Williamovými obchodními známými byli nuceni zorganizovat předčasnou sklizeň, neboť ovoce visí na větvích jen na dobré slovo, sklízejícím nádeníkům prakticky padá do rukou a stačí jen hodina zpoždění a skončí pomačkané a plesnivé na zemi. Díky Bohu za to, že levandule je již sklizená. Sugar zklamalo, že nebyla při tom, ale když má člověk na krku Sezónu a musí se vypořádat s labilní manželkou, taky nemůže zařídít všechno. Spálení pětiletých rostlin na konci října – na to se s Williamem Sugar pojede podívat, má jeho slovo.

V Rackhamově vile v Notting Hillu se služebnictvo všeho druhu připravuje na podzim, který by se k Anglii nemusel chovat v rukavičkách: z truhel s naftalínovými kuličkami byly vybaleny tlusté závěsy; spižirna je nacpaná konzervovanými humry, sardinkami, lososy, želvami a tak dále; ovoce a zelenina byly uloženy do sklepa;

komíny byly vymety; Janey z čištění trub chytla nepříjemnou nemoc; Cheesman prohlédl střechu a dveře kočáru, jestli jimi někde nezatéká; a Letty a Rose vyndaly z krbů letní ozdoby a nahradily je suchým dřívím. Shears si něco brblá a poskakuje od úsvitu do soumraku po zahradě, takže je lepší se mu vyhýbat.

I lady Bridgelowová se smířila s tím, že po létě je veta, a přizpůsobila tomu své oblečení, takže teď vypadá trochu starší – byť ne o moc starší – než na svých devětadvacet let; je teple oblečená v seržových plášt'ových šatech, aby její zdraví zůstalo (jak zní její oblíbený obrat) „nepřetržitě“. William vypadá obtloustle, za což krom šatstva může i tuk, který nabral v Sezóně. Dnes již hustý a rovně zastřižený plnovous mu visí přes kravatu a na sobě má lněnou vestičku, těžké tvídové kalhoty a tvídové sako, které se předtím snažil nenápadně rozepnout, ale teď už před návštěvou přece nebude zápasit s knoflíky.

„Nemůžu mluvit o ostatních přímořských letoviscích,“ odpoví na její otázku. „Ale podle toho, co jsem viděl, se z Folkestonu stal cirkus. Může za to pochopitelně železnice.“

„Inu, to už je moderní doba,“ prohlásí lady Bridgelowová stoicky a rozlomí pocukrovanou sušenku vedví. „Ti z nás, kdo mají vlastní kočáry, budou prostě muset vyhledat ráj, jež stádo primitivů ještě neobjevilo.“ Načež šikovně a rychle sní své sladké sousto, aby nepřišla o příležitost mluvit, když už na ni přišla řada. „V životě jsem stejně nepochopila, čím je pobyt u moře tak přitažlivý – když tedy pomínu rekonvalescenty.“

„Ano, přesně tak,“ přitaká William a podá prázdný čajový šálek Rose.

„A jak je vlastně vaší ženě?“ zeptá se lady Bridgelowová soucitně přes okraj svého plného šálku.

„Jistě to nebude nic vážného,“ povzdychne si William. „Nejspíš se nachladila.“

„V kostele nám všem moc chybí,“ ujistí ho lady Bridgelowová.

William se bolestně usměje. Je veřejným tajemstvím, že Agnes nyní chodí na katolickou mši prakticky každou neděli, a on přesto nemá to srdce jí to zakázat. Jakkoli je její odpadlictví politováníhodné a pro něj osobně je nepříjemné cítit nesouhlas

sousedů, chce, aby Agnes byla šťastná, a ona není nikdy šťastnější, než když smí odjet do Cricklewoodu a být malou papeženkou.

Jak jen doufal, že se vrátí od moře baculatější a rozumnější! Ale ona tam zůstala jen osm dní ze čtrnácti, které zaplatil, a místo aby se do Londýna vrátila klidně vlakem s Clarou, poslala mu pohlednici a v ní si postěžovala, že v hotelu bydlí Američané, že pitná voda je plná organismů a že pro ni musí neprodleně přijet. *Prosím, snažně tě o to žádám ve jménu všeho, co je Svaté!*, tak zněla její poslední věta na jinak veselé pohlednici s obrázkem osla s kuželovitou lasturou na hlavě, opatřené nápisem *Jednorožec, Folkestone Sands*. Williama hanba fackovala při představě, že by si pošťák přečetl další takové psaní, a tak se co nejrychleji vydal do Folkestonu, kde ho naprosto vyrovnaná a zjevně spokojená Agnes přijala jako nečekanáho hosta, kterého ze zdvořilosti nemůže odmítnout.

„Jaké to s ní bylo?“ zeptal se pokradmu Clary, když s ní sledoval, jak hekající nosiči vlečou z hotelu Agnesiny absurdní kufry.

„Nemůžu si stěžovat, pane,“ odpověděla Clara s výrazem člověka, který právě strávil týden na pranýři, kde ho lidé ustavičně ostřelovali shnilým ovocem.

Ihned po návratu Agnes dala jasně najevo, že pobyt u moře na ni neměl žádné blahodárné účinky, nebo přinejmenším ne takové, v jaké doktor Curlew doufal. Jen co byly vybaleny suvenýry z Folkestonu, Agnes si vymyslela nový rozmar – zpozdlivý rituál, z něhož se želbohu již stal neochvějný zvyk. Každé ráno před snídaní zkouší z parapetu u okna ve své ložnici vypustit létající hračku na klíček. To, že cvakající automat spadne jako kámen, že se mu ulomil zobáček a roztránilo levé křídlo, Agnes od jejího rituálu nikterak neodradilo. Každé ráno po snídani Shears najde ten vynález zabořený až po krk v právě zryté hlíně nebo zamotaný v keři a beze slova ho zanese zpátky do domu. (Jen ať je pěkně zticha! – když paní Rackhamová oholila jeho růžové keře, aby udělala navečer pro hosty „červený koberec“ z okvětních plátků, protesty mu také vůbec nepomohly.)

„Chudák malá,“ kvoká lady Bridgelowová. „Opravdu mi jí je moc líto. My, kdo se těšíme nepřerušovanému zdraví, bychom měli blahořečit osudu. Manžel mě rozhodně nabádal, abych za to byla

vděčná, tedy dokud byl naživu.“ V tu chvíli jí oči zeskelnatí a hlava jí klesne na ochrannou dečku křesla, jako kdyby hleděla na přízrak svého manžela. „Ááách... chudáček Albert,“ povzdychne si a nechá si od Rose naservírovat dílek zázvorového koláče. „Jak osamělá si někdy bez něj připadám... obzvláště při vědomí, že mám ještě *tolik* života před sebou...“

Pak se zase nečekaně vztyčí, oči má jasné, bradu pevnou. „Ale já se přece nesmím soužit, že? Mám nakonec syna, v němž Albert žije dál. A ta podoba mezi nimi je také báječná! Tak mě napadá... kdyby ten chudák nebyl na pravdě Boží... a já mu zítra povila druhého syna, připomínal by ten chlapec svého otce stejně fantasticky? Víte, *myslím*, že by tomu tak bylo!... Ale omluvte mě prosím, že tu takhle tlachám. Budiž mi snad omluvou, že i *vy* časem budete mít sklon k takovým pošetilým řečem, až budete mít vlastního syna.“ Poklepe si na kolena, jako by to byli domácí psíčci, které je třeba probudit z dřímoty. „Ale už vás příliš dlouho zdržuji od práce. Promiňte mi to, prosím.“

„Ne, ne,“ zavrtí hlavou William, když se dáma zvedne k odchodu. „Bylo mi potěšením, velkým potěšením.“

Mluví upřímně: ona je v jeho salónu vždy vítána a jemu je líto, že jí z něj musí vyprovodit ven. Vůbec se nepodobá ostatním urozeným lidem, které poznal: přes všechny její vznešené známé je na ní něco roztomile šibalského, což vidí i v tom, jak svižně seběhne po schodech přede dveřmi jeho vily a jak se jí podaří naskočit bez pomoci do kočáru, ještě než její kočí sleze z kozlíku. Znovu zamává, nabere si sukně dovnitř do kabiny a pak už zmizí.

Při pohledu na její hrkotající kočár William usoudí, že mu je na ní nejsympatičtější, jak neskrývaně se s ním stýká, dokonce i před očima aristokratické smetánky. Nikdy mu neměla za zlé, že vlastní to, čemu ona tak elegantně říká „koncern“; naopak, často říká, že budoucnost patří průmyslu. Jen by byl radši, kdyby neprojevovala takovou starost o Agnes – obzvláště když k jeho zármutku nejsou tyto projevy velkorysého zájmu opětovány.

„Nevěřím jí ani nos mezi očima,“ prohlásila Agnes nedávno, když se přestala ovládat. (Stávalo se jí to teď čím dál častěji a urážka to byla krutá, protože Agnes nikdy netrpěla krátkozrakostí.) To, že se k

té poznámce později vůbec neznala, když záchvat pominul, není podstatné.

Ale Agnes se uzdraví, William si je tím jistý – skoro jistý. Koneckonců, krom obvyklého ranního incidentu s dřevěným ptáčkem se dnes nic neblahého nestalo, ne? A to je skoro poledne...

Teď, když návštěva odešla a dům zase ztichl, se William zamyšleně zastaví v hale. Kdykoli se za ním lady Bridgelowová staví, přichází s ní šum blahodárné normálnosti, jenž se želbohu vytratí, sotva vykročí ze dveří, a zanechá za sebou opět vzduch těžký nejistotou. Ano, dům je tichý, ale co to ticho znamená? Šije Agnes mlčky nahoře, anebo osnuje plán na další záchvat? Spí jako nevinátka, anebo třestila a teď leží v mdlobách rozvalená na podlaze? William úzkostlivě a se zatajeným dechem naslouchá na úpatí schodiště.

Během několika vteřin se nečekaně dočká odpovědi na své otázky: nedaleko od něj se ozve zvuk hbitých prstů laskajících klávesy klavíru, melodie tak krásná, že krásnější by si člověk už nemohl přát. Agnes Rackhamová se dnes věnuje hudbě! Dům se okamžitě rozzáří a stane se z něj domov pro všechny, kdo v něm bydlí. William rozevře zaťaté pěsti a usměje se.

Curlew může trousit řeči o „ústavu“ tak často, jak chce: William Rackham se s porážkou hned tak nesmíří! A navíc, kdepak zůstala manželská ohleduplnost? William si uvědomuje, že od října bude na každém výrobku z Rackhamových závodů vytištěna rytina s jeho podobiznou (skvělý nápad jeho milenky), a pro tyto účely vybral fotografii, která ho ukazuje v laskavém, ba dokonce otcovském světle. Co by si dámy, které si kupují Rackhamovy kosmetické potřeby, pomyslely, kdyby se dozvěděly, že muž zodpovědný za jejich sladce vonící požitky, muž, který hodlá rozšířit svou vlídnou tvář do každé domácnosti v zemi, poslal svou vlastní manželku do blázince? Ne, Agnes si zaslouží další šanci – ne, sto, tisíc dalších šancí! Sakra, je to jeho žena, kterou má milovat a o níž má pečovat, ať je nemocná či zdravá.

„Zavolej Cheesmana,“ řekne Letty, dokud je melodie piana na pár vzácných minut ještě okouzlující, než ho její vtíravá arpeggia začnou tahat za uši. „Jedu ven.“

Jen pár vteřin po tom, co slast odezněla, než se po hořkém refluxu výčitek svědomí zcela probere, sebou Henry Rackham překvapeně trhne. Kdosi mu ťuká na dveře. *Kdo to sakra...?* Za ním nikdo nechodí, nikdo! To bude určitě nějaký omyl.

Rychle se očistí a pokusí se slušně obléct, jenže v tom spěchu nemůže najít trepky. Vytrvalé klepání ho nakonec přiměje k tomu, aby se ke dveřím odšoural v ponožkách.

Když otevře, na pěšině před prahem spatří záhadný přelud ženské krásy: dvě různolící mladé ženy, nejspíš dvojčata, sotva odrostlá dívčím střevíčkům, oblečená shodně v šedých šatech, obepnutých kabátcích a růžových čepcích. Stojí za krytou kárkou připomínající trakař na květiny či nadměrně velký kočárek, ale nejsou v ní ani kytky, ani děti.

„Prosím, pane,“ řekne jedna z nich. „Jsme tu kvůli mrznuocím, hladovějícím ženám a dětem ze Skye.“

Henry na ně nechápavě zírá. Do domu se opře mrazivý vítr a jemu příliš pozdě dojde, že má čelo nechutně zpcené.

„Skye je ostrov, pane,“ vysvětlí mu druhá dívka zpěvavým hlasem, zcela neodlišitelným od hlasu její sestry. „Ve Skotsku. Mnoho rodin tam vyhnali z jejich půdy a v nadcházející kruté zimě by mohly zahynout. Nemáte nějaké nepotřebné šaty?“

Henry slabomyslně zamrká a zrudne při vědomí, že ať už řekne cokoli, stejně bude koktat.

„J-já věnoval všechny svoje n-nepotřebné šaty... ehm... jedné dámě, která se a-angažuje v řadě charit.“

Dívky se na něj dívají lehce nevěřicně, jako kdyby byly celkem zvyklé, že je lidé odbývají podobnými výmysly, ale dobré vychování jim nedovolovalo tyhle vyprávěnky zpochybnit. „Paní Emmelině Foxové,“ dodá zkroušeně, kdyby to jméno náhodou vše vysvětlilo.

„Loni v zimě,“ informuje ho první dívka, „na tom byli ostrované tak špatně, že museli jíst ruduchu.“

„To je řasa, pane,“ vysvětlí ta druhá, když si všimne zmatku v jeho tváři.

První dívka se zhluboka nadechne, nadme tím krásná ňadra a otevře ústa k dalšímu proslovu, ale Henry už víc nevydrží.

„Berete i peníze?“ zeptá se chraplavě, když tu se na scéně objeví

jeho kočka a začne ho hlavou šťouchat do kotníků, čímž upozorní na jeho bosé nohy.

Dvojčata se na sebe zadívají, jako kdyby jim takovou nabídku ještě nikdy nikdo neučinil a ony naprosto netušily, jak by se k ní asi mohly postavit.

„Ani by nás nenapadlo na vás naléhat, pane...“ opáčí jedna a sklopí zrak k pěšině, ale Henry si to vyloží jako souhlas a začne se prohrabovat v kapsách kalhot.

„Tumáte,“ řekne a vytáhne hrstku mincí spolu s rozmělněnými zbytky novinových výstřižků a zapomenutými poštovními známkami. „Myslíte, že by vám dva šilinky stačily?“ Při vzpomínce na to, co jiného se dá za tuto sumu koupit, mu šklubne ve tváři. „Ne, vezměte si tři.“ Oddělí lesklé šilinky od plev čtvrtenců, penců a odpadu.

„Děkujeme vám, pane,“ pronesou dívky unisono a ta blíž k němu natáhne ruku v rukavici. „Už vás nebudeme obtěžovat, pane.“

„Vůbec jste mě neobtěžovaly,“ ujistí je a ony k jeho velké úlevě začnou tlačit kárku dál, až se jim honzíky natrásají.

Henry zavře dveře a vrátí se do vyhrátého přijímacího pokoje, jediné útulné místnosti v jeho domě. Na podlaze u krbu leží kapesník zmačkaný do kuličky. Odhodil ho tam teprve před deseti minutami, takže ho nemusí rozbalovat, i bez toho ví, že je slizce lepkavý od jeho vlastního semene.

Ztěžka znovu dosedne do křesla. Ruce a nohy ho zebou, hlavu spaluje horečka, v rozkroku ho svědí; celé jeho tělo jako by bylo humpolácky, nesourodě sflikované a svíralo v nevídaném objetí umatlanou duši. Aby korunovala jeho hanbu, Čiča vejde do pokoje, zamíří přímo k potřísněnému kapesníku a zvědavě si ho očichá.

„Huš,“ okřikne ji a máchne po ní nohou ve vlněné ponožce. „To je špinavé.“

Vytáhne jí kapesník zpod čumáku a znovu ho sevře v pěsti. Obtíže spojené s praním kapesníku ho odrazují; je ochoten vynaložit tu námahu u potřísněné noční košile (jeden z důvodů, proč se mu nechce zaměstnat pradelnu), ale tenhle levný čtvercový kus látky mu nějak nestojí za to ponížení spojené s naplněním kovové vany, nad níž by pak stál a namydlenými nehty drhl houževnaté chuchvalce

spermatu. Co dělají ostatní onanisté? Že by prostě svěřili své oslizlé věci do péče služek, které pak svými pány jistě musí navždy opovrhovat? Anebo je inkontinence mezi lidmi nadanými silnou vůlí jen vzácná? Ač se nehorázně stydí za plýtvání kvalitní bavlnou, když spousta chudých lidí strádá zimou, protože si nemůže šaty ani zazáplatovat (v Londýně, natožpak na ostrově Skye!), Henry hodí kapesník do krbu. Přistane přímo uprostřed žhnoucích uhlíků, chvíli se škvíří a černá, načež se rozvine v jasných plamenech.

Paní Foxová umírá a on jí nemůže pomoci. Tahle myšlenka se ho opakovaně vrací mučit, v hodinách nejponuřejšího zoufalství, ve chvílích bezmyšlenkovité bezstarostnosti, ve spánku i při probouzení. Paní Foxová umírá a on jí nemůže vyléčit, nemůže ji pobavit, nemůže jí ulevit. Celý den polehává na lenošce v otcově zahradě, anebo při nepříznivém počasí na stejné lenošce hned za okny bezútěšného salónu a hledí na sotva postřehnutelné důlky, které zanechala na trávniku. Mezi trýznivými záchvaty kašle ujišťuje Henryho, že nemá žádné větší bolesti, jen se k smrti nudí. Nechce třeba hovězí vývar, otáže se jí. Ne, *nechce* žádný hovězí vývar; a *on* by ho také nechtěl, kdyby ho ochutnal. Touží ale jít na procházku, courat se na slunci; jenže sluníčko se schovává, a i když prorazí mezi mraky a nakrátko se úchvatně rozzáří, paní Foxová ho snažně prosí, aby mělo trpělivost, než se jí podaří popadnout dech, a příležitost pomine. Popravdě řečeno už nemůže chodit a on jí nemůže nosit. Jednou – jednou jedinkrát – jí ostýchavě navrhl invalidní vozík a ona odmítla, a to ostřejším jazykem, než kdy od ní slyšel. Kdyby se tolik nebál, že ji urazí, mohl by ji obvinít z hříchu pýchy.

A přece se na něj dívá tak úpěnlivě, oči má v sinále tváři nezvykle velké, ústa suchá a napuchlá. Někdy zmlkne uprostřed věty a hledí na něj celou minutu, jen dýchá a puls jí tepe na krku a v namodralých žilách na spáncích. *Moc porazit Smrt je ve tvých rukou*, jako by mu říkala, *tak proč jí dovolíš, aby si mě vzala?*

„J-jste v pořádku, paní Foxová?“ zeptá se jí pak, nebo na něco podobně nejapného.

„Ne, přirozeně nejsem v pořádku, Henry,“ povzdychne si a mrknutím tenounkých víček ho uvolní z toho hrozného důvěřivého pohledu.

V těch vzácných případech, kdy je silnější, využije této síly k tomu, aby ho od svého lůžka odehnala. Včera byl právě takový den, paní Foxová byla uzardělá a neklidná, oči měla zanícené, náladu nevyzpytatelnou. Hodinu to vypadalo, že usnula, na rtech se jí neslyšně tvořila slova, hrudník se jí sotva pohnul. Pak se s trhnutím probudila, zvedla se na loktech a pustila se do něj:

„Ach drahý Henry, vy jste ještě neodešel? Jaký to má smysl, sedět tu celé odpoledne... zírat na plaňky otcova plotu... Snad už jste je spočítal dostkrát, ne?“ Říkala mu to zvláštním a znepokojivým tónem, který se těžko vykládal a kolísal na tenké hraně mezi přátelským škádlením a nelíčenou úzkostí.

„Můžu... můžu zůstat o něco déle,“ odpověděl a zadíval se přímo před sebe.

„Musíte vést vlastní život, Henry,“ nabádala ho, „a ne ho marnit u postele klimbající ženy. Nezapomněla jsem, jak moc se děsíte zahálky! A já se jednou uzdravím – ale ne zítra ani příští týden. Ale *uzdravím* se – věříte mi snad, Henry, ne?“

„Dá-li Bůh...“ zamumlal.

„Ale řekněte mi, Henry,“ pokračovala horoucně. „Vaše poslání... Co jste udělal, abyste mu dostál?“

V tu chvíli zalitoval, že včas neodešel.

„M-mám pochybnosti,“ odpověděl. Pověřivě se bál, že Emmelína slyší stejně jasně jako on ozvěnu slov „*K čertu s Bohem!*“, která se dunivě odrážela v jeho lebce. „Myslím, že se nakonec na duchovního nehodím.“

„Nesmysl, Henry,“ vykřikla a popadla ho za ruku, aby se jí podíval do tváře. „Byl by z vás ten nejlepší... nejlaskavější, nejupřímnější, nejpravdomluvnější, n-nejpohlednější...“ Rozpačité se zahihňala a z nosu se jí vyřinul světlý pramínek krvavého hlenu.

Henryho ten nemístný výtok šokoval, a tak znovu upřel oči na plot a ztěžka se pokusil přiznat. „B-byl jsem... Moje víra byla...“

„Ne, Henry,“ plakala a dech jí při tom utrápeně hvízdal. „Mlčte! Nechci to slyšet! Bůh je větší... než nemoc jedné malé ženy. Slibte mi, Henry... slibte mi... slibte mi, že se nezřeknete... svého poslání.“

Na což jí on, zbabělec, bezpáteřný darebák a Bohem opuštěný

bezbožník dal jedinou odpověď, kterou jí mohl dát: tu odpověď, kterou chtěla slyšet.

„Ach, miláčku... Kéž bychom žili spolu v jednom domě.“

Sugar poskočí srdce, jak jí ta slova vibrují hrudní kostí a William se zarostlou tváří tiskne k jejím nadržům. Nikdy by si nepomyslela, že by v ní takové přání od muže mohlo vyvolat tak závatnou radost, obzvláště když ho pronese tělnatý chlap s protivně lechtavými licousy, ale její srdce tluče trapně hlasitě, přímo u jeho ucha.

„Tenhle byt je velmi elegantní a pohodlný,“ řekne Sugar a zoufale zatouží po tom, aby jí odporoval. „A také tu mám soukromí.“

William si povzdychne a ukazováčkem začne obtahovat tygří pruhy suché kůže na jejím stehně. „Já vím, já vím...“ Jeho ruka nakonec něžně spočine v bujně deltě mezi jejíma nohama. (Tohle poslední dobou dělá často: hladí a laská její tělo, i když byl jeho chtíč ukojen. Pokud sebere odvahu, už brzy ho vezme za ruku a ukáže mu, jak dál.) „A přece,“ stěžuje si William, „se mi již opakovaně stává, že bych chtěl s tebou probrat pár záležitostí, ale přes veškerou snahu prosekát si cestičku všemi povinnostmi se nemohu dostat z domu.“

Hladí ho po vlasech a vtírá si tak makasarský olej do popraskané kůže dlaně. „Ale probrali jsme všechno, ne?“ nadhodí. „Tvar velkého R na nových mýdlech; spálení pětiletých rostlin – zařídím, aby s námi zase jel plukovník; co udělat s Lemercierovými šefíkovými sady; jak vystrnadit senilní kumpány tvého otce z londýnské kanceláře...“

Celou dobu jí táhne hlavou: *Řekni mi, jak moc mě miluješ, řekni mi to.*

„Ano, ano,“ přitaká William, „ale nemůžu ti být po boku z mnoha dalších důvodů.“ S podrážděným heknutím zvedne hlavu z jejího poprsí a promne si rukama obličej. „Ono je to zvláštní, ale připadá mi, že zvládat obchodní impérium je přes všechny machinace mnohem méně komplikované než zvládat rodinu.“

Sugar si přitáhne peřinu k pupíku.

„Takže s Agnes je to špatné?“

„Agnes mě ani *nenapadla*,“ zašeptá unaveně, jako kdyby jeho rodina byla nesnesitelný dav a každá jeho součást vyžadovala

Williamovu ustavičnou a nepolevující pozornost.

„V tom případě... tvoje dítě?“ *No tak, sem s tím*, pomyslí si. *Vyslov jméno své dcery, co by ti to udělalo?*

„Ano, je tu problém s dítětem,“ přisvědčí William. „Problém, který přišel zatraceně nevhod. Chůva Beatrice se nechala slyšet, že moje dcera dle jejího *skromného* názoru dosáhla věku, kdy jí pouhá chůva už nestačí.“ Zkříví tvář v karikaturu ženské podlézavosti a kňouravým tónem chůvu napodobí: „Nemám na to vědomosti, pane Rackham. Slečna Sofie potřebuje guvernanku, pane Rackham.“ Pochopitelně to, že paní Barrettové se právě narodilo dítě, chce pro něj chůvu a každému vykládá, že na penězích jí vůbec nesejde, jistě nemá *nic* společného s tím, že Beatrice usiluje o to, abych ji v dobrém propustil ze svých služeb, že?“

„Takže... Jak stará je Sofie?“ zeptá se Sugar. Natáhne ruce a vystrčí prsa, aby William zapomněl na její nenechavý jazýček.

„Ach, je jí jen pět!“ ohrne nos William. „Ne, počkej: šest. Ano, šest; měla šesté narozeniny, když byla Agnes u moře. A teď mi řekni, Sugar: myslíš si, že šestileté dítě potřebuje kvalifikovanou učitelku?“

Sugar si vybaví, jak ve svých šesti letech seděla u matčiných sukni na stoličce, s levou nohou obvázanou po krysím kousnutí, a studovala potrhaný výtisk brutálně hrůzostrašného gotického románu *Mnich*, z něhož prakticky ničemu nerozuměla.

„Já nevím, Williame. Dostalo se mi přísného důkladného vzdělání, sotva jsem vylezla z kolébky, ale taky jsem měla...“ (cukne jí ve tváři při vzpomínce na to, jak četla paní Castawayové nahlas a jak se jí ona posmívala za špatnou výslovnost slov, na něž byla příliš malá) „výjimečné dětství.“

„Hmm.“ Takovou odpověď nechtěl William slyšet a změnil téma. „I bratr Henry,“ povzdychne si ztěžka, „mi ustavičně dělá starosti.“

„Copak?“

„Jedna přítelkyně mu chřadne a on si to hodně bere.“

„Jaká přítelkyně?“

„Velmi...“ (hledá přídavné jméno, které by s ohledem na zdravotní stav paní Foxové nebylo příliš nelichotivé) „úctyhodná žena jménem Emmelína Foxová. Než dostala soucotě, byla vůdčí osobností Spolku na záchranu padlých žen.“

Sugar přemýšlí, zda má předstírat neznalost Spolku, jehož zástupkyně čas od času navštěvovaly Silver Street, kde je paní Castawayová vždy přivítala, a dokonce požádala Katy Lesterovou, ať jim zahraje na cello – načež je začala častovat sarkastickými poznámkami a výsměchem, dokud neprchly v slzách.

„Spolek na záchranu padlých žen?“ opakuje Sugar.

„Taková lidumilná organizace. Napravují prostitutky.“

„Vážně?“ Diskrétně zvedne z podlahy košilku a začne se oblékat.

„S jakým úspěchem?“

„Nemám tušení,“ pokrčí William rameny. „Učí šlapky, aby se z nich staly... já nevím... švadleny a tak podobně. Tuším, že lady Bridgelowová získala prostřednictvím Spolku pomocnici do kuchyně. Ta holka je děsně ráda a snaží se zavděčit a podle lady Bridgelowové by to na ní od pohledu nikdo nepoznal.“ (Sugar se nemůže dál oblékat, protože jí William sedí na spodních kalhotách.)

„Když jsem hledal novou služku do salónu,“ dumá, „napadlo mě, že bych si ji mohl nechat dohodit právě od Spolku na záchranu padlých žen, ale teď jsem rád, že jsem to neudělal. Rose je k nezaplacení.“

Sugar zkusí ze svých dlouhých spodních kalhot Williama odstrčit, a on se bez námitky nechá. To jí dodá odvahy a rozhodne se podstoupit mnohem větší riziko.

„A tvůj bratr,“ zeptá se, „je také členem tohoto Spolku na záchranu padlých žen?“

„Ne, ne,“ odpoví William. „To je čistě ženská organizace.“

„A nepůsobí třeba v nějaké podobné společnosti?“

„Ne... Proč se ptáš?“

Sugar se zhluboka nadechne; nemá strach z toho, že prozradí Carolinino tajemství, ale že narazí na Williamovy předsudky.

„Mám takovou známou,“ začne opatrně, „se kterou se čas od času scházím, když... jdu kupovat ovoce. Je to prostitutka...“ (Nezamračil se teď William? Že by špatně odhadla, nakolik jí důvěřuje? Teď už jí ale nezbyvá než vytrvat.) „Když jsme se viděly naposledy, vyprávěla mi zvláštní a pozoruhodný příběh...“

A tak Sugar převypráví Carolininu historku o zbožném rádoby reformátorovi, který platí dva šilinky za rozhovor. William trpělivě naslouchá, dokud Sugar nedojde k pasáži, v níž ten chlápek nabídne

prostitutce poctivé zaměstnání v Rackhamových továrnách. William zalapá po dechu, protože v tu chvíli hlavního hrdinu pozná. Když Sugar skončí, užasle zavrtí hlavou.

„Všemohoucí Bože...!“ mumlá. „Je to možné? Mohl by to být Henry? Nikdo jiný to být nemůže... Zřetelně si vybavuji, jak se mě ptal, jestli by mi bylo proti mysli zaměstnat jednu nebohou ženu bez doporučujícího dopisu... Pane na nebesích...“ A zničehonic se rozesměje. „Rošťák jeden nestydatý! Takže on je nakonec chlap!“

V Sugar hlodají výčitky svědomí, i když si není úplně jista, koho zradila – zda Henryho, či Caroline. „Ale on na ni ani nevztáhl ruku,“ dodá spěšně.

William si odfrkne, hlavu nakloněnou v soucitu nad ženskou důvěřivostí. „Možná ne na *tuhle*, ty husičko,“ opáčí, „při *téhle* příležitosti. Ale kdo dokáže říct, za kolika dalšími kurvami chodí?“

Sugar mlčí. Sice se stydí, ale příjemně ji rozechvělo, že jí řekl „husičko“ takovým láskyplným, otcovským způsobem.

„Kdo by si to jen pomyslel!“ pochechtává se dál William. „Můj zbožný bratr Henry! Můj svatouškovský bratr Henry! Ha ha! Víš, musím přiznat, že jsem ho nikdy neměl rád jako právě teď. Pánbu mu požehnej!“ A natáhne se k Sugar a vděčně ji políbí na tvář – za co, to se ona nedokáže rozhodnout.

„Nebudeš... se mu posmívat, že ne?“ požádá ho a znepokojeně jej při tom hladí po ramenou.

„Svému vlastnímu bratrovi?“ škádlí ji se záhadným úsměvem. „Když je v tomhle stavu? Bůh chraň. Budu o tom mlčet jako hrob.“

„Kdy se s ním zase uvidíš?“ zeptá se ho v naději, že po pár týdnech či měsících se mu podrobnosti jejího odhalení vykouří z hlavy.

„Dnes večer,“ odpoví William. „U večere.“

Aby rozptýlil chmury, které s sebou Henry obvykle přitáhne do domu, William toho večera nechá stůl v jídelně nasvítit dvojnásobným množstvím svíček a opatřit veselou květinovou výzdobou. Z pohledu ode dveří to působí nezlomně optimisticky (i když si to tedy chválí sám). A ačkoli je kuchyň od zbytku domu

oddělena jako hradní kobka, aby z ní neunikaly žádné pachy vaření, Williamův nos – za posledních pár měsíců tak vycvičený, že dokáže rozlišit mezi *Lavandula delphinensis* a *Lavandula latifolia* – vycítí přípravy výtečného jídla. Přísámboh, udělá všechno, co bude v jeho silách, aby zaplašil smutek.

Oproti svému zvyku Agnes ohlásila, že s oběma bratry povečeří. Znepokojivá vyhlídka? Vůbec ne, říká si William: Agnes měla pro Henryho vždycky slabost a dnes večer je v rozmarné náladě, při dozoru nad věšením zimních závěsů se chichotá a prozpěvuje si.

„Vím, že je to za daných okolností dost nerealistické, ale o paní Foxové se zmiňovat nebudeme, ano?“ navrhně William, když do Henryho očekávaného příchodu zbývá už jen pár minut.

„Budu dělat, že Sezóna je stále v plném proudu, miláčku,“ mrkne na něj Agnes skoro koketně, „a neřeknu vůbec nic o *ničem*.“

O chvíli později přijde nervózní Henry, a jen co je zbaven deštěm skropeného klobouku a pláště, William ho bratrsky obejmě kolem ramenou a zavede ho přímo do jídelny. Zde se Henrymu naskytne vidění rajské hojnosti: teplo, světlo, všude růže, ubrousky rozevěřené jako paví ocasy a krásná nová služebná, která na stůl staví mísu se zlatavou polévkou. Paní Rackhamová v krémově broskvových šatech je už usazená u stolu a usmívá se na něj skrz křiklavou svatozář květin a stříbrných příborů.

„Omlouvám se,“ vyhrkne Henry. „Byl jsem... ech...“

„Sedni si, Henry, sedni si,“ pokyne mu William velkoryse. „My jsme tu na hodiny nepokukovali.“

„Skoro jsem nepřišel,“ řekne Henry a zamrká v tom jasu.

„V tom případě jsme o to radši, že jsi přece jen dorazil,“ rozzáří se Agnes.

Teprve když je Henry usazen před plnou vinnou sklenku, lesknoucí se talíře, sněhobílé ubrousky a svícen, což všechno vrhá na jeho tvář jasné světlo, si William uvědomí, jak ošuntěle jeho bratr vypadá. Vlasy, které naléhavě volají po pozornosti holiče, má Henry zastrčené za ušima, až na jeden pramínek, který se houpe sem a tam z jeho opocené čela. Podle všeho se už delší dobu nenamydlil ani si do vlasů nevetřel olej. Poté William zhodnotí Henryho šaty – ty vypadají pomačkaně a pytlovitě, jako kdyby se v nich plazil jako

Nebúkadnesar, nebo jako by výrazně zhubl, případně obojí. Jehlice na límci košile, která je vidět kvůli křivému nákrčníku, hází ve světle svíček protivné odlesky, což ve Williamovi probouzí chuť natáhnout se a upravit to. Místo toho začne večere.

Henry si nabírá kachní vývar do úst, aniž se na něj vůbec podívá – raději zarudlýma očima hledí do neviditelného zrcadla trýzně, které visí kdesi nalevo od Williamova ramene.

„Neměl bych jíst, neměl bych se takhle cpát,“ prohodí neadresně, zatímco nabírá lžící jako automat. „Někteří lidé ve Skotsku jsou nuceni žít se chaluhami.“

„Ach, ale v té polévce vážně není žádný tuk,“ ujistí ho Agnes. „Pokaždé je skvěle přecezený.“ Hrozí, že se rozhostí trapné ticho, přerušované pouze Henryho srkáním. *Je tohle skutečný důvod*, pomyslí si Agnes, *proč ho během Sezóny nikam nepozvali?* „A co se chaluh týče,“ pokračuje v náhlém vnuknutí, „jednou jsme je dostali u paní Aldertonové v omáčce, že, Williame? S jakubkami a mečounem. Ten ždíbec, co jsem si dala, měl nanejvýš zvláštní chuť. Byla jsem tak ráda, že je servírovali *à la Russe*, jinak bych musela celý talíř s nimi šoupnout pod stůl.“

William se zamračí a náhle se mu vybaví trapný incident na večírku u paní Cuthbertové před dvěma lety, kdy se pes oné dámy vrhl pod bílý damaškový ubrus, hned u Agnesina místa, a začal hlasitě hltat.

„Společnost se mi uzavřela,“ prohlásí Henry truchlivě, když mu služka odnese polévkovou misku. „A nemyslím tím bály a slavnostní večere, myslím tím *společnost* – naši společnost – společenství duší, jehož máme být všichni součástí. Já už nic pro nikoho nemůžu udělat, nezbyvá žádná role, kterou bych mohl sehrát.“

„Páni,“ vydechne si Agnes a zadívá se na švagra vykulenýma účastnýma očima. Do jídelny zatím přinesou hlavní chod. „Copak jsi nedoufal, že se staneš duchovním?“

„Doufal!“ zareaguje Henry sžíravě a v jeho hlase není ani špetka naděje.

„Vůbec nepochybuji o tom, že bys byl výtečný pastor,“ nepolevuje Agnes.

Henrymu brada ztuhne právě v okamžiku, kdy mu na talíř

vidličkou nandají horké dušené tetřívčí stehno.

„Lepší než ten otrava doktor Crane,“ dodá Agnes. „Vážně nevím, proč se poslední dobou obtěžuji chodit do kostela. Ustavičně mě varuje před něčím, co by mě ani v nejmenším nenapadlo dělat...“

A tak se táhne celý večer, sousto po soustu, přičemž Agnes nese největší břímě konverzace (povzbuzována častými doušky červeného vína), zatímco William hledí s čím dál větším zděšením na tu žalostnou postavičku, již se jeho bratr stal.

Když se Henry vůbec odhodlá promluvit, znovu a znovu poukazuje na příšernou marnost veškerého snažení, přinejmenším co se týče jeho vlastní bezcenné maličkosti. Hlas mu kolísá, občas přechází v mumlání, pak ale zesílí a vloudí se mu do něj hořká vášnivost či dokonce sarkasmus – což se mu naprosto nepodobá. Po celou dobu svýma velkýma rukama pižlá tetřívka na menší a menší kousky, které pak k Williamově rozmrzelosti zamačká do zeleninové přílohy a nechá nesnědené.

„Jsi laskavější, než si zasloužím,“ povzdychne si v reakci na ještě vřelejší povzbuzení od hostitelky. „Ty a... a paní Foxová máte o mně lepší mínění, než by odpovídalo skutečnosti...“

Agnes střelí pohledem po Williamovi a trpytívyřkýma očima ho prosí o povolení zmínit se o zakázané ženě. On jí svým zkrabaceným čelem znovu a znovu píše, ať se ovládá, Agnes však nedokáže v jeho vráskách číst a ihned zvolá: „V tom má ale paní Foxová naprostou pravdu, Henry: naprostou pravdu! V záležitostech víry jsi člověk vzácně upřímný: to já vím! Takovéhle věci dokážu intuitivně vytušit; vidím auru, kterou mají lidé nad hlavou – ne, nemrač se na mě, Williame. Je to pravda! Víra vyzařuje z lidí jako... jako opar kolem plynové lampy. Ne, Williame, to je *pravda*.“ Nakloní se přes stůl k Henrymu, poprsím se skoro dotýká svého nedojedeného jídla, tvář má znepokojivě blízko u planoucího svícnu. „Jen se *podívej* tamhle na svého bratra, jak na mě zuřivě syčí,“ obrátí se na něj spiklenecky. „Ten v sobě nemá ani špetku bohab –“ Zarazí se a rezervovaně se usměje. „Ale vážně, Henry, nesmíš se tak shazovat. Jsi zbožnější než kdokoli z mých známých.“

Henry se samými rozpaky ošije. „Prosím,“ řekne, „určitě ti chladne jídlo.“

Agnes na to nedbá; je ve vlastním domě a může jíst tak málo, jak se jí zamane – což je skutečně velmi málo. „Kdysi dávno,“ nedá se Agnes, „mi William vyprávěl takovou historku. Když jsi byl chlapec, prý jsi slyšel kázání, podle něhož dnes, v moderní době, mluví Bůh pouze prostřednictvím Písma, nikoli nám přímo do uší. Podle Williama tě to kázání tak rozhněvalo, že jsi hladověl a odpíral sis spánek, tak jako proroci v dávných časech, jen abys slyšel Boha mluvit!“ Sepne drobné ruce, usměje se a pokývá hlavou, čímž mu beze slov dá vědět, že ona udělala totéž a za odměnu ucítila v týle dech božského šepotu.

Henry se zmučeně zadívá na svého bratra.

„Všichni jsme byli mladí a hloupí,“ pokusí se William. Hodně se potí a nesmírně by ocenil, kdyby se něco (či někdo) přihnalo do místnosti a okamžitě sfouklo polovinu těch zatracených svíček. „Já sám si vybavuji, jak jsem ještě jako kluk prohlašoval, že obchodníky se můžou stát jen lidé bez špetky představitivosti či citu...“

Tohle mužné doznání na Agnes neudělá žádný dojem. Odsune talíře od sebe a lokty se opře o ubrus, aby si mohla lépe od srdíčka popovídat s Henrym.

„Mám tě ráda, Henry,“ vyzná se mu trošičku ztěžklým jazykem. „Odjakživa jsi mi byl sympatický. Měls být katolík. Nepřemýšlel jsi někdy o konverzi ke katolictví, Henry?“

Henrymu je tak trapně, že se nezmůže na nic jiného než stloukat lžící ovocnou pěnu na hnědožlutou kaši.

„Změna je stejně dobrá jako rekreace,“ ujistí ho Agnes a zase si lokne vína. „Nebo ještě lepší. Já jsem se nedávno byla rekreovat a nebyla jsem z toho vůbec šťastná...“

Na to William nesouhlasně zamručí. Usoudí, že zásah již není možné odkládat, a natáhne se přes stůl, aby odklidil mnohoramenný svícen, který ho odděluje od manželky.

„Nemělas už dost vína, miláčku?“ nadhodí rázně.

„Vůbec ne,“ odpoví Agnes, napůl vzpurně, napůl rozmarně. „Po tom slaném tetřívkoví jsem dostala žízeň.“ A zase si z okraje sklenice ucucne, přičemž tu rudou tekutinu políbí svými rty jako poupátko.

„Máme na stole vodu, miláčku, v té karafě,“ připomene jí

William.

„Díky, miláčku...“ řekne, ale pohled dál upírá na Henryho, usmívá se a přikyvuje, jako by chtěla říct: *Ano, ano, to je v pořádku, chápu všechno, přede mnou nemusíš nic zamlčovat.*

„Donesla se ke mně šeptanda,“ prohodí William dost zoufale, „že doktor Crane zvažuje koupi domu, v němž dříve žili... ech... jak se vlastně jmenovali?“

Tu se Agnes opět vloží do hovoru, nepomůže však Williamovi se jménem, ale znovu pohaní kněze.

„Taky nesnášíš, když tě v kostele pořád jen plísní?“ zeptá se Henryho a našpulí rty. „K čemu je člověku být dospělý, se všemi hnusnými deziluzemi, když se ani nemůže rozhodovat sám za sebe?“

A tak to pokračuje dalších pět či deset dlouhých, předlouhých minut, zatímco mlčenliví sluhové odnášejí talíře a nakonec u stolu zanechají pouze víno a tři nesourodé Rackhamovy. Nakonec Agnes zvadne, hlava jí klesne k ohbí loktu, tváří se otre o látku rukávu. Čelem se pomalu, ale jistě blíží k předloktí.

„Usínáš, drahá?“ optá se William.

„Potřebuju trochu nechat odpočinout oči,“ zamumlá.

„A nechtěla bys jim dopřát odpočinku na polštáři?“

Když jí to navrhne, ani už moc nedoufá, že k ní jeho slova dolehnou; a kdyby se tak případně stalo, očekává spíš strohé a podrážděné odmítnutí. Ona k němu místo toho pomalu natočí tvář, porcelánově modré oči se jí se zatřepetáním zavřou a řekne: „A-a-a-no... to bych chtěla...“

William překvapeně odsune svou židli od stolu a složí si ubrousek v klíně.

„Mám... mám zavolat Claru, aby tě doprovodila?“

Agnes se zničehonic napřímí na židli, jednou dvakrát zamrká a počastuje Williama naprosto blahosklonným úsměvem.

„Nepotřebuji Claru, aby mě uložila do postele, hlupáčku,“ pošťouchne ho a vratce se zvedne. „Co taky se mnou má dělat, odnést mě po schodech v náručí?“ Načež paní Rackhamová hostu popřeje dobrou noc a bez dalšího ladně poodstoupí od stolu, obrátí se na podpatku a se sotva postřehnutelným zakymácením odcupitá z pokoje.

„Sakra, to mě teda podrž...“ zamumlá William. Tak ho to vykolejilo, že si nedal pozor a uteklo mu zaklení. V tomto případě to vypadá, že si toho jeho zbožný bratr ani nevšiml.

„Umírá, Bille,“ pronese Henry s pohledem upřeným před sebe.

„Cože?“ podívá se William, kterého to tvrzení vyvedlo z míry. „Jen trochu přebrala, nic víc...“

„Paní Foxová,“ opraví ho Henry a z hlubin své zmučené duše vyvolá hlas, jaký by se od něj mohl očekávat při veřejné debatě. „Ona umírá. Umírá. Přímou před mýma očima z ní každý den vyprchává život... A brzy – příští týden, zítra, *pozítří*, protože neznáme dne ni hodiny, že? – zaklepu na dveře domu jejího otce a služebná mi řekne, že zemřela.“ Každé slovo vyslovuje s kyselou přesností, každé slovo je jako štípnutí prsty, které zhasí slabý plamen naděje.

„Ale no tak, mírni se,“ povzdychne si William. Po Agnesině odchodu z bojiště si najednou připadá unavený.

„Ano, smrt přijde jako zloděj v noci, ne?“ ušklíbne se Henry a znovu naváže na rozpravu s neviditelným apologetou. „Tak nám Písmo praví, že přijde Kristus, ne?“ Popadne sklenku, na jeden zátah do sebe hodí její obsah a opovržlivě se zapitvoří. „Pohádky, které mají nadchnout malé kluky a holky. Cetky a vodičky...“

William se snaží s rychle se tenčící trpělivostí zadržet výbuch podrážděnosti.

„Mluvíš, jako by ta nebohá žena už ležela v hrobě – ale ona ještě není mrtvá!“ vytkne mu. „A dokud žije, je to člověk s potřebami a přáními, které ještě lze naplnit.“

„Není nic –“

„Propánakrále, Henry! Přestaň se už opakovat s touhle písničkou! Mluvíme tu o ženě, která se... připravuje rozloučit s životem vezdejší a ty jsi její nejdražší přítel. To mi říkáš, že nemůžeš udělat nic, co by ji aspoň trochu potěšilo?“

Tohle podle všeho konečně pronikne Henryho černým krunýřem smutku.

„Ona... ona mi hledí do duše, Bille,“ zašeptá, pronásledován tou vzpomínkou. „Její oči... Její úpěnlivé pohledy... Co ode mě chce? Co chce?“

„Proboha živého!“ vybuchne William, protože to už nedokáže vydržet. „Jak můžeš být tak natvrdlý? Chce opíchat!“ Zvedne se ze židle a vrazí svou tvář Henrymu skoro do obličeje. „Zatáhni ji do postele, ty pitomče: čeká na tebe! Ožeň se s ní zítra! Ožeň se s ní ještě *dnes v noci*, jestli se ti povede vzbudit nějakého kněze!“ Bratrův výraz morálního pobouření ho vytáčí takovým způsobem, že je čím dál rozčilenější. „Ty mizerný puritáne! Copak nevíš, že šukání je rozkoš a že ji cítí i ženy? *Toho* si tvoje paní Foxová při práci pro Spolek na záchranu padlých žen nemohla nevšimnout. Co kdybys aspoň jedinkrát dal tu rozkoš poznat i jí, než umře!“

Henry vyskočí, porazí při tom několik vinných sklenek a rozhoupe plamínky svícnu. Tvář má bílou vzteky, ohromné pěsti zaťaté.

„S dovolením odejdu,“ zašeptá divoce.

„Ano, jen si jdi!“ zařve William a teatrálně pokyne ke dveřím. „Vrať se do svého nuzného domečku a sni si, že svět je šlechtnější a čistší než ve skutečnosti. Ale Henry, jsi osel a pokrytec.“ (Teď, když padly letité zábrany, z něj slova jen tryskají.) „Ještě se nenarodil chlap,“ soptí, „kterého by nefascinovalo, co má ženská mezi nohama. Všichni patriarchové a kazatelé, kteří pějí chválu na cudnost a zdrženlivost, ti všichni se do jednoho honili za sukněmi! A proč ne? Proč se oddávat samohaně, když jsou na světě ženy, aby nás před tím zachránily? Měl jsem desítky, *stovky* kurev; když se mi postaví pták, stačí mi lusknout prsty a během hodiny jsem ukojený. A když už jsme u tebe, bratře, sice vypadáš, jako bys nerozeznal děvku od modlitební podušky, ale *nemysli si*, že nevím, co vyvádíš. *Ach* ano, o tvých... tvých eskapádách, takzvaných rozhovorech, si povídají kurvy po celém Londýně!“

Henry s hrdelním výkřikem vyběhne z místnosti a rozrazí dveře tak prudce, že pak se zapraštěním odlétnou ode zdi. William se za ním klopýtavě, unaveně pustí, a když spatří, že jeho bratr už doběhl do dlážděného vestibulu, zavolá za ním:

„Nebud' světec, Henry! Ukaž jí, že jsi chlap!“

Načež s pocitem, že toho řekl dost, vstoupí zpátky do jídelny a celý udýchaný se opře zády o nejbližší zeď. Slabě k němu doléhá hádka od předních dveří: Letty pana Rackhama prosí, aby jí dovolil

pomocť mu do kabátu, a Henry se na ni utrhne jako rozzuřený medvěd: pak se nárazem zabouchnutých dveří otřese snad celý dům.

„No co,“ zaskřehotá William (protože z toho řevu ochraptěl), „teď už to zpátky nevezmu. Uvidíme, jak se to vyvrbí.“

Srdce mu tluče jako zvon – bezpochyby za to může pohled na bratrovy zaťaté pěsti a zuřivý výraz, kteréžto děsivé kombinaci nemusel William čelit od Henryho dětství. Došourá se k jídelnímu stolu, sebere sklenku a naplní si ji z bezmála prázdné lahve s vínem. Když vypije tento posilující lektvar až do dna, vydá se po schodišti nahoru a stále rozhodnějším krokem zamíří ne ke své ložnici, ale k Agnesině.

Bůh je mu svědkem, že už má plné zuby prudérních manýr a chabých výmluv. Právě se rozhodl, že je nejvyšší čas zplodit syna.

Nad ránem sedí Henry před krbem a krmí plameny vším, co napsal za posledních víc než deset let: všechny myšlenky a názory, které chtěl jednoho dne hlásat z kazatelny svého kostela.

Jak absurdní nadbytek papíru a inkoustu to nastrádal, volné listy papíru a obálky a deníky v pevné vazbě a zápisníky sešité provázkem, všechny úhledně zaplněné jeho hranatým, neelegantním písmem, všechny anotované jeho vlastními šifrovanými symboly, které znamenají kupříkladu *je třeba dalšího studia* nebo *ale je tohle skutečně pravda?* či *rozvést*. Vůbec nejsmutnější hieroglyf, který se nalézá na okrajích takřka každého útržku rukopisu za poslední tři roky, je obrácený trojúhelník, který připomíná liščí hlavu a značí: *Zeptej se na názor paní Foxové*. Stránku po stránce pálí Henry důkazy své marnivosti.

Číča mu přede u nohou. Tuhle hru mu naprosto schvaluje, protože po ní má kožíšek tak vyhrátý, že skoro září. Uhlí je vcelku příjemné a oheň ho stravuje pomalu, ale papír je nekonečně lepší, pokud lze člověka povzbudit, aby pořád přikládal.

Henry teď zápolí s tlustou účetní knihou, kterou jeho otec (spolu s tuctem podobných) vyhodil za „jarního úklidu“ kanceláři Rackhamova koncernu roku 1869. Vzpomíná si, jak řekl starému pánovi: „Mrzí mě, když vidím, jak dobrý papír přijde vniveč. Já bych ho ještě využil.“ Marnivost! A co je tohle? *Radujte se a veselte se,*

hlásá nápis na deskách: jeden z mnoha názvů, které si vysnil pro první vydanou sbírku svých kázání. Další marnivost! Zakaboní se, zmučeně odtrhne kartón ze hřbetu a hodí ho do plamenů.

Oheň se prudce rozhoří a on se opře v křesle a zavře oči, dokud žár trochu nepoleví. Je unavený, hrozně unavený a ze všeho nejradši by spal. Spánek by přišel tak poklidně, kdyby jen ještě pár okamžiků udržel oči zavřené. Ale ne, nebude spát. Vše musí být zničeno.

Ještě než se však může znovu pustit do díla, málem vyskočí z kůže, když mu někdo zaklepe na přední dveře. *Kdo to sakra...?* Zadívá se na hodiny na krbové římse: je přesně půlnoc; v tuhle hodinu jsou všichni dobří lidé v posteli, dokonce i horlivá děvčata vyburcovaná přetěžkým údělem ostrovanů na Skye. Přesto se ale ťukání ozývá dál, měkce, avšak neodbytně, a láká ho do neosvětlené předsíně. Mohl by ten návštěvník být nějaký sprostý hrdlořez, který ho přišel zabít a vydrancovat mu dům, připravit ho o těch pár předpotopních cenností, které tu jsou? Nu, ať tedy jde dále.

Henry dojde v ponožkách ke dveřím, otevře je na škvírku a zadívá se do tmy. Na pěšině hned za jeho prahem, oděná od hlavy až k patě v pláštěnce s kápí, stojí paní Foxová.

„Pusť mě dovnitř, Henry,“ požádá ho vládně, jako by na té situaci nebylo nic zvláštního krom toho, že negentlemansky nechává dámu čekat v zimě.

Ohromeně poodstoupí, ona vklouzne do vestibulu a stáhne si kápi z hlavy. Ukáže se, že vlasy má rozpuštěné, bez hřebíků a jehlic a mnohem bujnější, než si kdy představoval.

„Vrať se zpátky do vyhrátého pokoje, blázínku,“ vyčiní mu něžně a sama tam rovnou vejde, aniž čeká na formality. „Je sychravo a ty nejsi oblečený.“

Skutečně, když se na sebe podívá, nemůže popřít, že je v noční košili.

„Co... co vás sem přivádí?“ zakoktá a vejde za ní do světla. „Sotva... sotva dokážu uvěřit tomu... Myslel jsem, že...“

Ona stojí za jeho prázdným křeslem, s rukama na ochranném potahu. Z jejího obličejce se vytratila děsivá bledost, tváře již nejsou propadlé, rty má vláčné a růžové.

„Všichni se mýlí, Henry,“ pronese hřejivým a sytým hlasem, v

němž po souchotinářském sípání není ani stopy. „Všichni jsou tragicky na omyle.“

Henry tam stojí s otevřenými ústy, ruce mu ochromeně visí po boku, chlupy na týle má naježené. Číča, pořád ještě schoulená do klubička u krbu, se na něj malátně, pohrdavě zadívá, jako by mu chtěla říct: *Nehraj takové divadýlko!*

„Nebe není vzduchoprázdno nebo velká éterická mlha, v níž všude kolem poletují přízrační duchové,“ pokračuje paní Foxová, zvedne ruce z jeho křesla a rošťácky zatřepáním prstů naznačí zženštilý tlukot křídel. „Je reálné a hmatatelné jako londýnské ulice, plné energického úsilí, jiskří životem. Nemůžu se dočkat, až to uvidíš – otevře ti to oči, Henry, vážně je otevře.“

Henry zamrká, oněmělý její reálností a hmatatelností, ostře povědomými konturami její tváře a výrazu na ní: tím odzbrojujícím pohledem, napůl nevinným, napůl hádavým, který vždy doprovázel její nejkacířtější výroky. Jak často ho jen šokovala lehkovážným koketováním s rouháním; jak často se bál, že si svými názory vyslouží hněv mocných; ale jak často ho okouznil záblesk, který mu předvedla a jenž se zničehonic ukázal být tou nejprostší pravdou. Popojde k ní, tak jako k ní šel již tolikrát – aby ji varoval, umírnil ji svým pravověrným zamračením, a přitom byl sám rozjařený touhou vidět věci přesně tak jako ona.

„A měla jsem pravdu, Henry,“ pokračuje paní Foxová a kývne na něj, jak se k ní blíží. „Lidé v nebi necítí nic než lásku. Naprosto úžasnou... nekonečnou... dokonalou... lásku s velkým L.“

Henry si sedne – bezmála padne – do křesla a s bázní a zároveň zmateně se zadívá na její tvář. Ona si u krku rozepne přezku pláště a nechá ho padnout na podlahu. Její obnažená ramena září jako mramor; když se skloní, aby ho políbila, spodní strana jejích nádherných ňader se otre o vršek jeho křesla. V Henryho snech její tvář takhle nikdy nevypadala: každý chloupek obočí je ostrý, póry na obou stranách jejího nosu v životní velikosti, bělma očí lehce zarudlá, jako kdyby předtím plakala, ale teď už se cítila lépe. Něžně Henrymu položí dlaň na tvář; cílevědomě mu zahákne prsty pod bradou a navede ho ke svým rtům.

„Paní Foxová... v životě by mě nenapadlo...“ snaží se

protestovat, ale ona mu čte myšlenky.

„V nebi se nikdo nežení ani nevává, Henry,“ zašeptá a ještě víc se nakloní k jeho křeslu, takže jí vlasy spadnou na jeho hrud' a její dech ho hřeje na čele. „Marek, kapitola dvanáctá, verš pětadvacátý.“

Začne mu stahovat noční košili nad kolena, ale on ji něžně uchopí za zápěstí, aby už dál neodhalovala jeho nahotu. Zápěstí má silná, Henry v nich cítí tep srdce, puls její krve v jeho dlaních.

„Ach Henry,“ povzdychne si, zkroutí své tělo kolem boku křesla a hýžděmi spočine na područce. „Přestaň přešlapovat na místě; copak nevidíš, že to, co se začalo, už nejde zastavit?“

Když ji takto drží, s rukama zaklesnutýma do jejích zápěstí, uvědomí si zvláštní a křehkou rovnováhu, vyváženost vůle a síly a touhy: jeho paže jsou silnější a dokáže ji zkroutit, jak se mu zamane; může ji přehnout a zakrýt jí tak prsa vlastními lokty, nebo jí může ruce doširoka roztáhnout; a přece nakonec ona rozhoduje, jak se pohnou, to ona má tu moc. Pustí ji a obejmou se; přestože jí není hoden, uplatní na ni nárok, jako by jí hoden byl, jako by hřích ještě nebyl objeven a oni byli dvě zvířata šestého dne stvoření.

„Jsou to všichni šakali, Henry,“ zašeptá, „a ty jsi lev.“

„Paní Foxová...“ zalapá po dechu; najednou je mu v noční košili dusno. Oheň v krbu pokoj natolik vytopil, že oblečení není třeba, a on paní Foxové dovolí, aby ho svlékla a on tak zůstal nahý stejně jako ona.

„Víš, Henry, je nejvyšší čas, abys mi začal říkat Emmelíno,“ zašeptá mu do ucha, jistou rukou najde jeho mužství a navede ho do útulného prostoru, ježž Bůh podle všeho stvořil čistě proto, aby Henryho přijal. Jen co se spojí, dokonale se shodnou, jak spolu dál pokračovat; on se noří hloub do ní, ona ho objímá čím dál pevněji, tváří se silně tiskne k jeho obličejí, jazykem mu jako kočka olizuje bradu. „Lásko moje, anóóó,“ zasténá a zakryje mu dlaněmi uši, aby vzdálené protivné vyzvánění hasičského vozu neodvádělo jeho pozornost od volání extáze. „Pojď do mě.“

KAPITOLA JEDNADVACÁTÁ

Ještě několikrát udělají hodiny tik-tak a bude 29. září léta Páně 1875. Čtrnáct dní po té dvojí pohromě, po smrti Henryho Rackhama a po nevýslovném neštěstí, které ji postihlo ve světle stejného zhoubného měsíce, je Agnes uvězněná v Domě zla bez naděje na únik. Nyní se zvedne a zatáhne za táhlo zvonku. Vytekla další krev: Clara musí neprodleně přijít, omýt ji a vyměnit obvazy.

Komorná zareaguje pohotově. Už ví, kvůli čemu ji Agnes volá, a nese s sebou kovovou misku horké vody. V ní jako nějaké mrtvé mořské potvory vytržené z jejich přirozeného prostředí plavou mýdlo a houba.

„Bude toho víc,“ zašeptá Agnes úzkostlivě, ale Clara už stahuje peřiny, aby obnažila nacucanou plenu své paní. Nepřísluší jí ptát se, proč se paní Rackhamová chová, jako by obyčejná ženská čmýra vyžadovala stejnou pozornost, jakou by člověk věnoval smrtelnému zranění; jí přísluší jen sloužit.

„Tohle je šestý den, paní,“ pronese a zmuchlá zakrvácené plátno. „Zítřka už to určitě skončí.“

Agnes nechápe, čím by se dal takový optimismus opodstatnit, když je tkanivo vesmíru roztrhnuté vejpůl.

„Dá-li Bůh,“ řekne a znechuceně odvrátí zrak od svého stigmatu. Jak si byla jistá, že je z téhle choroby vyléčená. Představovala si, že je to nemoc dívčího věku, která v dospělosti pomine: jakou radost musí mít ďábel z toho, že ji vyvádí z iluzí!

Agnes se dívá stranou, zatímco jí komorná omývá a otírá jedinou část jejího těla, kterou nikdy nezkoumala v zrcadle. Ona, která je důvěrně obeznámená s každou brvou svého obočí, která dennodenně sleduje každou vznikající pihu na obličejí, která by dokázala, kdyby to snad někdo po ní chtěl, nakreslit přesné skici své brady z řady úhlů, má jen tu nejmilhavější představu o tom, co má „tam dole“, jak tomu říká. Ví jen to, že tahle část jejího těla není kvůli politováníhodné konstrukční chybě náležitě uzavřená, a tudíž ji nic nechrání proti silám a vlivům Zla.

Doktor Curlew je s těmito silami bezpochyby spráhnutý a sotva skrývá potěšení z jejího pádu: a to ho William zrovna taky začal nesnášet! Po celou Sezónu byly lékařovy návštěvy milosrdně omezené, ale včera mu William dovolil zůstat celou hodinu a ti dva pak dokonce odešli do kuřáckého salónku a dlouze rozprávěli – o čem? Ve zlých snech si Agnes představuje, jak je připoutaná na dvoře blázince a obtěžovaná ošklivými babiznami a hýkajícími idioty, zatímco doktor Curlew a William pomalu krácejí z brány. Rovněž se jí zdává o tom, jak se koupe ve vaně plné teplé čiré vody, načež usne, probudí se a zjistí, že je až po krk ve studené krvi, hutné a lepkavé jako rosol.

Vyčerpaně sklesne na polštář. Clara odešla a ona je čistá a pohodlně zavrtaná v peřinách. Kdyby ji jen spánek mohl odnést do Kláštera zdraví! Proč ji její Svatá sestra opustila? Nezahlédla ji ani letmo, nenechala po sobě ani otisk prstu... Na Henryho pohřbu Agnes ustavičně číhala, kdy se objeví její anděl strážný, třeba jen v dálce mezi stromy za hřbitovem. Ale nic. A v noci, i když sen začne slibně, se nikdy nedostane dál než za železniční stanici; místo toho úzkostlivě čeká uvnitř vlaku, který zlověstně vibruje, ale ani se nepohne. Obcházejí jím nosiči, kteří jedinkrát nepromluví, až jí najednou s úděsem dojde, že vlak není vůbec zamýšlen jako vozidlo, ale jako vězení.

„Sestro, kde jste?“ vykřikne Agnes ve tmě.

„Hned budu u vás, paní,“ odpoví za pár okamžiků Clara štěrbinou ve dveřích ložnice – a jestli ji uši neklamou, tak docela nevrle.

„Tady máte prosím poštu, pane Rackhame,“ oznámí Letty příští ráno. V ruce drží stříbrný podnos s vysokou hromádkou dopisů a kondolencí a váhá, zda má vejít do pánovy pracovny.

„Jen ty bílé dopisy, děkuji, Letty,“ odpoví William. Nezvedne se ze židle za stolem, pouze lusknutím prstů služce naznačí, aby šla dovnitř. „Kondolence pak odnes paní Rackhamové.“

„Ano, pane Rackhame.“ Letty oddělí obchodní korespondenci – „zrno“, abychom tak řekli – od plev s černou obrubou, položí tu žeh na jediné volné místočko na pánově zavaleném stole a odejde.

William si unaveně promne tvář a až pak se pustí do toho, co mu

přinesl tento den; oči má zarudlé z nedostatku spánku, ze žalu nad ztrátou bratra, ze smutku nad tím, jak zranil svou ženu, a... mno... nad tou kalvárií nepřijemností. Jak zjišťuje, nic nezpůsobuje větší nepřijemnosti než smrt, pokud to není sňatek.

Pravda, specializovaná pobočka obchodu Petera Robinsona zásobila domácnost cobydup. Sotva čtyřicet hodin po vystavení objednávky začaly do domu proudit bedny s krepovými šaty, smutečními čepci, kabátky a tak dále, neboť jim cestu poštou urychlila kouzelná slůvka „expresně pro pohřeb“. Tím však celé pozdvižení nekončilo, ale začínalo. Jen co se služebnictvo zahalilo do černé, začalo spěšně zahalovat nábytek a příslušenství, všetečnou černé závěsy, přivazovat černé stužky k táhlům zvonkům a k bůhví čemu ještě. Pak ta absurdita s výběrem rakve... Jedna věc je mít na vybranou z padesáti druhů věšáků, když pro Sugar zařizoval byt, ale jaký člověk by měl po smrti svého bratra chuť probírat se katalogem s pěti sty různými rakvemi? „Gentleman vašich vysokých standardů, pane, jak usuzujeme z kvality Rackhamových výrobků, okamžitě pozná rozdíl mezi dubem Obligato a jilmem Ex Voto...“ Supové! A proč musí být William zodpovědný za tuhle orgii zbytečného utrácení? Proč to nemohl zorganizovat Henry Calder Rackham? Starý pán toho nemá dnes moc na práci. Ale: „Lidé budou vzhlížet k tobě, Williame. Já odešel na vejminek; pro veřejnost jsi ‚ten Rackham‘ teď ty.“ Mazaný starý darebák! Nejdřív tyranie a šikanování, teď lichotky! Kvůli čemu? – aby William Rackham skončil jako ten chudák, co se musí prokousat stohy papírů podrobně popisujících rakve a matrace do rakví a věnce a kloboukové stuhy a Bůh ví kolik set dalších věcí, které je třeba zařídit krom všech jeho ostatních úkolů, když ho navíc svírá stesk po bratrovi.

A samotný pohřeb...! Jestli by za něco *rád* zaplatil nehoráznou částku, pak by to byl zázračný lék, který by z jeho paměti vymazal celý tristní obřad. Bylo to truchlivé panoptikum, prázdný rituál, který nikomu neprospěl a jež v bičujícím dešti řídil ten nesnesitelný doktor Crane. Na pohřeb se došouralo stádo svatouškovských pokrytců, mezi nimiž hrál prim MacLeish – člověk, kterého Henry ještě za svého života nemohl vystát! Jediný člověk mimo rodinu, jenž měl bona fide nárok na účast, byla paní Foxová, a ta tou dobou byla

v nemocnici. A přece byly u hrobu dva tucty truchlících. Dva tucty nadbytečných omezců, samé nabubřelé křoví! Až bude proplacen poslední účet, přijde Williama celé to představení se všemi kočáry se čtyřspřežími, pacholky, pohřebáky s pštrosími pery a podobně přinejmenším na sto liber. A co z toho má?

Ne že by bratrovi ty peníze upíral; milerád by býval dal Henrymu třikrát tolik, aby si koupil slušný dům, místo té zchátralé ohnivě pasti, v níž zahynul. Jen... Sakra, k čemu to Henrymu je, že smutek po něm obnáší tolik nepříjemností? Ta posedlost, s níž musí být každý člověk a každý předmět zahalen černou látkou: jaký to má smysl? Dům Rackhamových je nyní ponurý jako kostel – ba ještě ponuřejší! Sloužící se jím plíží jako sakristiáni... zvonek je ztlumený, a tak ten zatracený krám v polovině případů ani *neslyší*... celý rituál má papeženskou příchut'. Namouduši, tahle žalostná šaráda by se měla nechat katolíkům: jistě si představují, že přesně taková šaškárna by mohla vzkřísit člověka z mrtvých!

Láskyplně na něj vzpomínají všichni, kdo měli to štěstí, že ho znali – co svět ztratil, to získá nebe – tenhle nápis si William s jistým příspěvím kameníka vymyslel pro Henryho náhrobek. Truchlící nakláněli hlavu, aby si to přečetli – mysleli si, že svého bratra mohl vystihnout lépe? City vypadají jinak, když jsou vyjádřeny studenými, tvrdými písmeny – a tohle jsou ta nejstudenější a nejtvrďší písmena, jaká si dokážete představit.

William si vezme ranní poštu do rukou, zalistuje obálkami a všímá si jmen odesílatelů: skláři Clyburnovi; R. T. Arburrick, výroba beden, krabic apod.; advokátní kancelář Greenham & Bott; advokátní kancelář Greenham & Bott; Henry Rackham (starší); Společnost pro podporu všeobecného osvětlení; vážený pan G. Pankey; Tuttle & syn, profesionální záchranáři.

Poslední dopis rozřízne William jako první a vytáhne osm přeložených stránek opatřených hlavičkou TUTTLE & SYN, PROFESIONÁLNÍ ZÁCHRANÁŘI. V průvodce se píše:

*Vážený pane Rackham,
v příloze vám zasíláme seznam věcí zachráněných z Gorham Place 11 v Notting Hillu 21. září 1875, když tento dům částečně*

schořel. O veškerých předmětech nezahrnutých na tomto seznamu se lze domnívat, že byly zničeny při požáru, případně ukradeny bezohlednými osobami, které na pozemek dorazili dříve než firma Tuttle & syn.

1. KATEGORIE: ZCELA ČI VÍCEMĚNĚ NEPOŠKOZENÉ

1 Kočka (v současné době jí máme v úschově, prosíme o instrukce)

1 Sporák

1 Kuchyňská skříň se 4 šuflíky

Různé kuchyňské náčiní, hrnce, pánvičky &td.

Různé kuchyňské zásoby, ochucovadla, koření &td...

William prolétne stránku, tu a tam si nahodile všimne nějaké položky:

Různé zarámované obrázky, konkrétně:

„Letní den“ od Edmunda Colea

„Zbožný trhan“ od Alfreda Wynna Forbese

„Žádný zjevný název“ od paní F. Clydeové

„Rozumné a pošetilé panny“ od akademického malíře Johna Bramletta...

Knihy, v celkovém počtu 371 kusů, většinou o náboženských tématech (kompletní seznam dodáme na vižádání)

Glóbus na mosazném stojánku (lehce ožehlý) ...

Při pohledu na to si William samou lítostí bezmocně a podrážděně odfrkne. Ožehlý glóbus! K čemu bude jemu (či komukoli jinému, když už jsme u toho) ožehlý glóbus? Ve zmatku po zprávě o Henryho smrti se domníval, že se zachoval rozumně, když na záchranu Henryho majetku před drancující chátrou povolal firmu, ale co má teď dělat, když tu potupu odvrátil? Kam má dát Henryho věci? Když nemůže mít svého bratra z masa a kostí naživu, proč by měl vlastnit jeho sporák nebo umyvadlo?

William hodí seznam na stůl, zvedne se ze židle a přejde k oknu pracovny. Zadívá se přes zahradu na ulici, kde prý Agnes vidává chodit anděly. Teď tam kráčejí jen bezvýrazní chodci, všichni kratší a sehnutější než Henry. Ach, vysoký Henry, který chodil rovně jako

pravítko! Williama napadne, jestli je pokrytec, když teď truchlí, přestože ho bratr za svého života nesnesitelně otravoval? Možná ano, ale krev člověk nezapře.

Jako děti vyrůstali spolu, ne? Pokusí se vybavit si něco z jejich společného dětství, když ještě byl Henry příliš mladý na to, aby mezi nimi vztyčil zeď zbožnosti. Moc vzpomínek nevydoluje. Mlhavé obrázky podobné zpackaným fotografiím: dva kluci si hrají na oplocených pastvinách, které se již dávno proměnily v ulice a veškeré důkazy tak zůstaly pohřbené v jejich základech.

Vzpomínky na Henryho v pozdějších letech nejsou příjemné. William si vybaví svého bratra na univerzitě, jak cílevědomě kráčí přes sluncem zalitý trávník ke knihovně, k hrudi si tiskne pŕtuctu knížek a dělá, že neslyší zovíální pokřikování Williama, Bodleyho a Ashwella rozvalených u pikniku. Poskočí o pár let dál a vzpomene si na Henryho stíněný domeček, který byl od sklepa až po půdu plný všeho možného, co souvisí s náboženstvím, a naopak by v něm člověk nenašel doutníky, polštáře, tvrdý alkohol či cokoli jiného, co by mohlo lákat návštěvy. Vybaví si, jak se Henry stavoval v domě Rackhamových skoro každou neděli a vykládal o všech těch krásných a podnětných věcech, které jeho bratrovi ušly.

William se s vypětím sil přenese zpátky v čas a spatří před sebou dvanáctiletého Henryho, jak po rodinných modlitbách přednáší své vlastní pojednání o vztahu mezi světskou a duchovní prací. Jak se hierarchicky usazení sloužící ošívali, když Henry skončil a oni nevěděli, zda mají zatleskat, nebo dál uctivě mlčet!

„Výborně, výborně,“ prohlásil Henry Rackham starší. „To mám ale chytrého hochu, co?“

William si uvědomí bolest v pravé ruce, shlédne dolů a zjistí, že tiskl pěst o parapet tak prudce, až si zhmoždil kůži o dřevo. V očích má slzy dětinské žárlivosti. V uších mu zní ujišťování hasičů, že Henry se zadusil kouřem mnohem dřív, než ho pohltily plameny.

Otře si tvář rukávem a ucítí křečovitě šimrání v horní části hrudníku, které se hrozí rozvinout ve vzlykot, vtom ho však vyruší další zaťukání na dveře.

„Ano, co je?“ zavolá chraplavě.

„Promiňte, pane,“ odpoví Letty a otevře dveře na štěrbinku. „Je tu

lady Bridgelowová. Jste vy nebo paní Rackhamová doma?“

William z kapsy vestičky prudce vytáhne hodinky a podívá se na ně, neboť ještě nezažil, aby lady Bridgelowová přišla na návštěvu mimo hodiny vymezené etiketou. A také že nepřišla: to jeho vlastní vnímání času je dnes pokřivené. Propána, ztratil celé *hodiny* sněním s otevřenými očima a skličujícími vzpomínkami! Myslel si, že se jim oddal jen na pár minut, ale strávil jimi celé dopoledne a teď tu stojí s očima zvlhlými slzami žárlivosti kvůli tomu, jak otec před osmnácti lety nadržoval jeho bratrovi! Tímhle si tedy blázni a hypochondři krátí dlouhé hodiny lenošného dne? Všemohoucí Bože! Smutek má své místo, ale nakonec někdo musí kousnout do kyselého jablíčka odpovědnosti; *někdo* se musí postarat, aby se kolečka života otáčela.

„Ano, Letty,“ odpoví, jen co si odkašle. „Řekni lady Bridgelowové, že *jsem* doma.“

Následujícího týdne Agnes Rackhamová napíše:

Milá paní Foxová,

William mě požádal, abych Vám odpověděla na Váš dopis, za nějž vám tímto děkuji.

Jsem tak ráda, že jste se rozhodla vzít si Henryho osobní věci, protože jinak by je dozajista naprosto ledabyle prodali. Rozhodla jsem se ujmout Henryho kočičky, dokud nepřijdete z Nemocnice. William mi řekl, že další věci k Vám již převezli a uskladnili je všude, kde se dalo najít nějaké místo. Podle Williama je to dost malý dům a ti chlapi si stěžovali na náročnost svého úkolu, ale já Vás snažně prosím, abyste si nebrala stížnosti nevychovaných dělníků k srdci.

Je to v Nemocnici velmi nepřijemné? Minulý týden mne sklátila hrozná Choroba, ale už je to pryč.

S úlevou jsem se dočetla, že starosti spojené se Smutkem nesnášíte stejně jako já. Není to únavné? Tři měsíce mám být v krepu, dva v černém a potom další měsíc v polovičním smutku. Co Vy? Přiznám se, že si nejsem jistá, jaká pravidla se vztahují na Váš případ.

Nechápejte mě špatně, milá paní Foxová; Henryho jsem měla ráda nade všechny muže a i teď kvůli němu každý den pláču, ale jak já v tom oficiálním smutku trpím! Kdykoli si zazvoním i o naprostou maličkost, třeba když chci nechat otevřít okno nebo

přiložit další polínko do krbu, zjeví se mi příšerný přízrak v černém. Když jdu na Veřejnost, musím vypadat jako z inkoustu, a ačkoli se mě brožura Petera Robinsona snaží smířit s nevyhnutelným a tvrdí, že španělská krajka je velmi stylová a že v černých rukavičkách vypadají ženské ruce báječně drobné, přiliš mne to neutěšilo. Já drobné ruce dostala do vínku i tak!

Černé, Černé, vše je Černé. Všechny dopisy musím psát na tento hnusný Smuteční papír s černou obrubou. Připadá mi, že na něj píší neustále, neboť k nám přitéká nekonečný proud kondolencí a William po mně chce, abych za něj odpověděla na všechny, prý musím chápat, že toho není mocen. Já tomu ale vlastně nerozumím: třeba tím jen chce říct, že má moc práce. Henryho krutý osud ho rozhodně netíží tak, jako tíží mne. Kdykoli na to pomyslím, oťresu se a někdy vykřiknu. Takový strašný konec... Usnout před ohněm a být jím stráven. Sama jsem častokrát usnula před hořícím krbem, ale vždy jsem měla Claru, aby ho uhasila místo mne. Možná jsem měla věnovat Henrymu nějakou služtičku jako dárek. Ale jak jsem to měla vědět?

Černé, vše je Černé a já jsem osamělá, jak je den dlouhý. Je hřích toužit po společnosti a rozptýlení v tak smutném čase? Pokud nás nemůže navštívit nikdo krom příbuzných a nejbližších přátel, z čeho mám čerpat útěchu já, když v obou případech nemám prakticky žádné? Báječní Známí, které jsem poznala v uplynulé Sezóně, mne nemohou navštívit a já se nemohu stavít za nimi. Teď, když jsem zahalena Temnotou, na mě jistě zapomenou. Williamovi se to řekne – jeho tři týdny smutku již skončily a on může dělat, cokoli si zamane, ale jak mám já vydržet následující měsíce?

Srdečně zdravím

Agnes Rackhamová

PS: Henryho kočička je naprosto spokojená a úplně okouzlená smetanou, jako kdyby ji až doposud vůbec nepoznala.

Do Church Lane v St Giles to vzdušnou čarou není směrem na východ moc dlouhá cesta. Sugar obemkne rukama pohárek kakaa, vděčná za něco teplého, a rozpačitě se usměje na svou hostitelku. Její plavě žluté šaty měkce září, ovšem neosvícená cimra všude kolem je

fádní a špinavě šedivá, a když se Caroline vrátí na své místo na posteli, skoro zmizí v šeru. Sugar dostala čestné místo na jediné židli v pokoji a připadá jí, že je křiklavě jasná, že je něco jako exotický pták, který se chlubí svým nádherným peřím na úkor prosté domácí drůbeže. Jak jen lituje, že si vzala tyhle šaty, které v jejím bytě vypadaly tak skromné!

Caroline se jakožto taktní dušinka nechala slyšet, jak moc se jí líbí kamarádčino „nóbl voháknutí“, ale jak ho jen může ocenit, když je sama odsouzena nosit tak fádní a nemoderní hadry? A Caddieiny špinavé bosé nohy, klátící se přes pelest postele? Jsou stejně jako tlapy zvířat odolné vůči živlům? Sugar zvedne pohárek ke rtům, ale nenapije se, radši se těší z páry na tváři a hřeje si dlaně o horkou kameninu.

„*Tak* moc tě přece ruce nezebou, ne?“

Sugar se celá nesvá zasměje a lokne si břечky, po níž vůbec netouží.

„Studené ruce, vřelé srdce,“ odpoví a neviditelně se začervená pod vrstvou Rackhamova Poudre Juvenile. Moc dobře ví, proč jí je taková zima: protože si zvykla na štědrý přísun tepla od rána do večera. Dnes už jí nepřipadne divné, že jí oheň plápolá v každé místnosti, dokud se okna netřpytí párou a pronikavý pach krbu neprostoupí každý kout. Jednou týdně – poslední dobou dvakrát týdně – jí jeden chlap donese ke dveřím pytel vyschlého dříví a ona je už tak odtržená od nuzných poměrů, že si ani nevybavuje, kolik mu platí.

„*Tak* co ten tvůj pan Hunt?“ zeptá se Caroline, začne se přehrabovat svými věcmi a hledat kartáč na vlasy.

„Hm? Ale jo, dobrý. Lepší už to ani být nemůže.“

„Plukovník byl úplně blaženej ještě několik dní po tom, co se s ním seznámil.“

„Ano, to jsem teď slyšela od paní Leekové. Je to zvláštní; na mě dělal dojem, že mu byl celý zážitek hrubě proti srsti.“

„Co jinýho bys vod něj vočekávala,“ odfrkne si Caddie. Je ráda, že našla ošklivý zimostrázový kartáč plný starých vyčesaných vlasů. „Jen co se vrátil, začal si vyzpěvovat.“

Divadýlko se zpívajícím plukovníkem Leekem je pro Sugar tak

groteskní, že si to ani nedokáže představit, ale to je jedno: je ráda, že opět může využít jeho služeb. Možná ho tentokrát opije *předtím*, než dorazí na pole, to by mohlo vylepšit jeho herecký výkon.

Caroline pokračuje v toaletě a zkoumá odraz své tváře v zrcadle toaletního stolku.

„Stárnu, Šušu,“ prohodí nenuceně, skoro vesele a s přivřenýma očima se snaží najít ve vlasech přirozenou pěšinku.

„Tomu se žádná z nás nevyhne,“ opáčí Sugar. Z jejích rtů to zní jako nehorázná lež.

„Jo, ale já jsem v branži dýl než ty.“ A s tím Caroline skloní hlavu a začne si česat vlasy přes kolena. Mluví měkce skrz pohupující se plavovlasý závěs.

„Víš, že Katy Lesterová je mrtvá, že jo?“

„Ne, to jsem nevěděla,“ odpoví Sugar a lokne si kakaa. Ještě než do žaludku steče jícnem teplá tekutina, udělá se jí v něm ledová bulka hanby. Říká si v duchu, že po odchodu z podniku paní Castawayové si přece na Kate každý den vzpomněla – no, skoro každý den. Jenže vzpomínky nejsou náhražkou toho, čím byla kdysi tak proslulá: sedávala celou noc s umírajícími kurvami a držela je za ruku tak dlouho, jak bylo potřeba. Přestože v posledních několika měsících měla neblahou předtuchu, že Kate má na kahánku, nedokázala se přimět zase zajít do podniku paní Castawayové, a teď už je pozdě. Seděla by celou noc s Caroline, kdyby Caroline umírala, a ona měla místo toho příležitost jít do postele s Williamem? Nejspíš ne.

„Kdy umřela?“ otáže se, sužována čím dál většími výčitkami svědomí.

„To ti nepovím,“ odpoví Caroline, která se pořád češe a češe. „Když je to víc než pár dnů, ztratím přehled. Je to už dlouho.“

„Kdo ti to řekl?“

„Paní Leeková.“

Sugar cítí, jak jí pot prosakuje přiléhavými rukávy a korzetem, a snaží se vymyslet další otázku – *jakoukoli* otázku; něco, co by pár dobře zvolenými slovy prokázalo hloubku a upřímnost jejích citů ke Kate –, ale ona není na nic nějak zvlášť zvědavá. Na nic, až na tohle:

„Jak dopadlo její cello?“

„Coto?“ Caroline zvedne hlavu a rozčísne vlasy na pěšinku. Má je ulízané, za což vděčí svému úsilí i tomu, že jsou nemyté.

„To je hudební nástroj, na který Kate hrávala,“ vysvětluje Sugar.

„Nejspíš ho spálili,“ odpoví Caroline věcně. „Paní Leeková říkala, že spálili všechno, čeho se kdy dotkla, aby tu nemoc vyhnali z baráku.“

Celý život, a protekl jako chcanky v uličce, nařiká hlas v její hlavě. *Úhoři mi vyžerou oči a nikdo se ani nedozví, že jsem žila.*

„Nějaké další zprávy o... tom starém podniku?“ nadhodí.

Caroline si teď spíná vlasy do drdolu, dost halabala a bez zrcadla. Jeden mastný pramínek jí vyklouzne a v Sugar vyvolá neslušné představy o tom, jak svou kamarádku popadne za ramena a donutí ji začít od začátku.

„Jennifer Pearcový se vede dobře,“ informuje ji Caddie. „Zástupkyně velitelky, jak tomu říká paní Leeková. A pak je tu nová holka – zapomněla jsem, jak se jmenuje. Jenže teďka je to jinej podnik. Takový ty vobvyklý věci se už tam nevedou, jestli mi rozumíš. Zato vejprask tam kunčofti dostanou kdykoli.“

Sugar cukne ve tváři, až ji samotnou překvapí, nakolik ji tahle zpráva rozrušila. Prostituce je přece prostituce, bez ohledu na to, co si ta těla navzájem dělají, ne? A přece vyhlídka na to, že dobře známé stěny podniku paní Castawayové budou rezonovat výkřiky bolesti, a ne steny rozkoše, má na Sugar prazvláštní účinek – tělesné transakce, které kdysi pokládala za odporné, zahálí aureolou nostalgie. Jednou ranou získal chlap, který zaplatí ženské pár šilinků za to, že si může ulevit mezi jejíma nohama, jistou melancholickou nevinnost.

„To mě nenapadlo, že si matka troufne konkurovat paní Sanfordové na Circus Road,“ oduší.

„Aha, tak tys to neslyšela? Paní Sanfordová to balí. Jeden starej amant ji chce poslat do důchodu ve svém venkovském domě. Budou ji tam vobskakovat, bude tam mít koně a jedinou povinnost – zmrskat ho hedvábnou šerpou, když ho zrovna nebude moc brát dna.“

Sugar se usměje, ale bez valného nadšení; představuje si chudáka malého Christophera, jak stojí před jejím starým pokojem, tenké ruce

má zarudlé a zacákané mydlinkami od kbelíku, který vynesl nahoru, zatímco uvnitř nějaká cizí ženská bičuje zkrvavená záda pišticího klečícího tlust'ocha.

„Co... co je nového u tebe?“ otázka se.

Caroline pro inspiraci upře pohled na flekatý strop a začne se na posteli kolébat sem a tam.

„Áááhhmm,“ hloubá a koutky rtů se jí lehce zvednou, když si projde muže, které poslední dobou poznala. „No... už sem dost dlouho neviděla svýho švarnýho velebníčka: doufám, že to se mnou nevzdal, páč hřišnice jako já nemůže bejt spasená.“

Sugar se na chvíli zadívá do žlutého klína svých sukni a rozhoduje se, zda má promluvit. To, že ví o Henryho úmrtí, jí vypaluje do srdce díru; když tu informaci předá Caroline, to pálení by mohlo přestat.

„Je mi líto, Caddie,“ řekne, jakmile si to rozmyslí. „Ale svého velebníčka už neuvidíš.“

„Proč ne?“ zasměje se Caroline. „Tys mi ho přetáhla?“ Ale je dost chytrá, aby vycítila blížící se pravdu, a v předtuše zatne ruce.

„Je mrtvý, Caddie.“

„Ale ne, do prdele, sakra už!“ vykřikne Caroline a praští se do kolenou. „Do píči, do píči, do píči.“ Z jejich úst je to nejtrpčí výkřik bolesti a lítosti, ztrýzněné vyvolávání. Ztěžka oddechujíc padne zády na postel a pěsti se jí třesou na prostěradle.

Po několika vteřinách si ale vzdychne, rozevře zaťaté pěsti a zkříží ruce volně na břicho. Vzpamatovat se vmžiku z hnusných šoků je schopnost, kterou musela tříbit po léta tragédií.

„Jak víš, že je mrtvej?“ zeptá se otupěle.

„Já... jen prostě vím, o koho šlo, to je všechno,“ řekne Sugar. Prudkost Carolininy reakce na Henryho osud ji docela vyvedla z míry; očekávala zvědavost, nic víc.

„Tak kdo to teda byl?“

„Záleží na tom, Caddie? Až na jméno jsi ho znala mnohem lépe než já. Já se s ním ani neviděla osobně.“

Caroline se posadí, tváře má zrudlé a oteklé, ale oči suché.

„Byl to slušnej chlap,“ prohlásí.

„Je mi líto, že jsem ti řekla, že je po smrti,“ ozve se Sugar. „Nevěděla jsem, že pro tebe tolik znamenal.“

Caroline pokrčí rameny v rozpacích, že byla přistižena při projevu náklonnosti k zákazníkovi.

„Ach jo,“ řekne. „Na tomhle světě nejsou než chlapi a ženský, ne? Takže na nich člověku *musí* záležet, že jo, jinak na čem by ti záleželo?“ Zvedne se z postele a přejde k oknu, k parapetu, kde Henry stával a díval se na střechy Church Lane. „Jo, byl to slušnej chlap. Ale to už asi řek kněz na pohřbu. Anebo ho pohřbili na cestě, s kolíkem v srdci? Takle dopad babiččin brácha, když se voddělal.“

„Myslím, že to nebyla sebevražda, Caddie. Usnul v obýváku, hned u krbu měl spoustu papírů a dům od nich chytil. Anebo to možná takhle narafičil, aby rodině ušetřil starosti.“

„Takže nebyl takovej prost’áček, jak vypadal.“ Caroline se vykloní z okna a zamžourá na temnicí oblohu. „Chudák švarnej mladej velebníček. Nikomu nechtěl ublížit. Proč se nemůžou zabít surovci a proč ty hodný nemůžou žít věčně, no? Takle si *já* představuju nebe.“

„Musím jít,“ oznámí jí Sugar.

„Ale ne, zůstaň ještě chvíličku,“ protestuje Caddie. „Zrovna jsem chtěla zapálit svíčky.“ Povšimne si kamarádčina strnulého posezu, rukou stále sevřených kolem pohárku i chumlu žlutých sukní v šeru. „Možná dokonce rozdělat oheň.“

„Prosím, nedělej to kvůli mně,“ namítne Sugar a zadívá se na skromnou kupičku paliva v proutěném košíku. „Škoda dřeva, jestli... jestli půjdeš hned ven.“

Ale Caroline už dřepí u krbu a rychlými a zkušenými pohyby ho naplní. „Musím myslet na svý kunčafy,“ vysvětlí. „Ještě aby mi z cimry utekli, páč je tady klendra, ne? To by si plukovník přišel na svý, ale já ne.“

„Tak jestli to není jen kvůli mně...“ řekne Sugar a hned by si nakopala za ten licoměrný tón. Zadoufá, že si toho Caroline ve své omezenosti nevšimne. Zalituje, že neutekla dřive, a podrážděně skryje pohárek kakaa pod židli. (No, ale teď už je *vystydle*: proč by se měla nutit pít studené kakao – studené *hmsné* kakao? Vážně, chutná jako jed na krysy...)

Ale jejímu pokoření ještě není konec. Carolinina obratnost při zapalování ohně je poučná a připomene Sugar její vlastní metodu:

obětovat velké množství třísek na podpal, hrsti a hrsti jemného, suchého panenského dřeva, až už se větší špalíčky nevzmůžou na odpor a vzplanou. Caroline vystaví šetrnou konstrukci z podřobaných třísek z bedýnek a starého nábytku a stačí jí jediná zápalka, aby ohýnek začal prskat. Stále otočená zády k Sugar naváže na jejich předchozí rozhovor.

„Tak jaký to je, být milenkou starýho Rackhama?“

Sugar zrudne až po kořínky vlasů. Zrada! Ale kdo ji zradil? Nejspíš plukovník... Přísaha toho starého sviňáka nemá žádnou cenu...

„Jak jsi na to přišla?“

„Nejsem včerejší, Šušu,“ opáčí Caroline sarkasticky a dál přifukuje plameny. „Pochlubila ses, že tě vydržuje nějaký boháč, a pak mi můj nebohej velebníček řek, že mi může sehnat práci v Rackhamový továrně, a dneska jsi mi řekla, že i ty jsi znala mého velebníčka... A samozřejmě vím, že nedávno jeden Rackham uhořel ve svém domě...“

„Ale jak ses to dozvěděla?“ naléhá Sugar. Caroline neumí číst a obloha nad Church Lane je zahalená hnusným příkrovem, že by mohl shořet celý Notting Hill a nikdo by si tady toho kouře ani nevšiml.

„O některých neštěstích,“ povzdychne Caroline, „se tu člověk prostě doslechne, to se nedá svítit.“ Teatrálně ukáže dolů, skrz podlahu, skrz červotočem prolezlou plástev domu paní Leekové až do salónu, kde sedí plukovník se svými novinami.

„Ale proč říkáš mému... společníkovi ‚starý Rackham‘?“

„No dyk už je to starej páprda, ne? Vybavuju si, že ještě moje máma měla nákou Rackhamovu voňavku, pro zvláštní příležitosti.“ Přimhouří oči při vzpomínce tak vzdálené jako Měsíc. „Jedna lahev vydrží celý rok!“

„Ne, ne,“ zarazí ji Sugar (a v duchu si poznamená, že musí Williamovi poradit, aby to vulgární motto vyškrtl z reklam na Rackhamovy produkty), „mne... nevydržuje otec, ale syn. Tedy ten syn, co přežil. Převzal ořeže podniku teprve letos.“

„A jak se k tobě chová?“

„Nu...“ Sugar jedním gestem obsáhne početné sukne ze své drahé garderoby. „Jak vidíš...“

„Šaty nic neznamenaj,“ pokrčí Caroline rameny. „Moh by tě bít pohrabáčem nebo tě nutit, abys mu líbala boty.“

„Ne, ne,“ pospíší si Sugar. „N-nemůžu si stěžovat.“ Náhle ji přepadne potřeba vyprázdnit si měchýř a touží být pryč (vyčůrá se venku, ne tady!). Jenže milá zlatá Caroline ještě neskončila.

„Ale Šušu: to je přeci *úžasný* štěstí!“

Sugar se zavrtí na židli. „Kéž by každá žena měla stejné štěstí.“

„To bych si taky přála!“ zasměje se Caroline. „Ale aby ženská mohla jít takovýmuhle štěstíčku naproti, potřebuje šarm a společenskou vobratnost. Zato coury jako já... my nemáme nic, co je potřeba, abysme potěšily zámožného pána – jen *tady*,“ (poplácá prostěradlo) „a to ještě na kouzelnéj krátkéj okamžik.“ Trochu zašvidrá očima, když jí dojde, že řekla něco skutečně chytrého. „A to je přesně vono, Šušu: je to kouzlo, magie. Když je chytím, dokud jim pták stojí, tak je mám v moci. Můj hlas jim zní jako hudba, kráčím jako anděl na obláčcích, moje poprsí jim připomíná jejich vlastní drahou kojnou a zíraj mi hluboko do očí, jako by skrz ně viděli ráj. Ale jen co jim pták změkne...“ Odfirkne si a rukou zplihlou v zápěstí naznačí konec vášně. „Páni, že se jim ale zajídá můj vobhroublej jazyk! A moje kurevská chuze. A ty moje věšáky! A když se mi podívaj znovu do ksichtu, tak spatřej tu nejucouranější štetku, jaký se kdy omylem dotkli holejma rukama!“ Caroline se vzdorně zazubí a podívá na svou přítelkyni, zda i na její tváři uvidí úsměv; místo toho ji překvapí pohled na to, jak si Sugar zakryje tvář dlaněmi a rozpláče se.

„Šušu!“ vykřikne ohromeně, přeběhne k Sugar a jednu ruku položí přes dívčina třesoucí se záda. „Co se děje, co jsem to řekla?“

„Už nejsem tvoje kamarádka!“ štká Sugar, slova přidušená dlaněmi. „Jsem pro tebe cizí a nenávidím to tady, jak já to jen nenávidím. Ach, Caddie, jak se na mě můžeš jen podívat? Ty jsi chudá, já žiju v přepychu. Ty jsi tady v pasti, já jsem volná. Ty máš srdce na dlani, já jsem samé tajemství. Jsem plná intrik a pletich, nezajímá mě nic, pokud se to netýká Rackhamových. Než promluvím, každé slovo dvakrát otočím. Nic, co říkám, mi nevychází ze srdce...“ Dlaně se jí zkroutí v pěsti a klouby si vtírá vztek do mokrých tváří. „Dokonce i tyhle slzy jsou falešné. *Rozhodla* jsem se

je prolít, abych se cítila lépe. Jsem falešná! Falešná! Falešná až do morku kostí!“

„Dost, holka,“ konejší ji Caroline. Přitáhne si hlavu a ramena Sugar k sobě na hrud'. „Dost. Jsme to, co jsme. Co nemůžeš cítit... no, to je ztracený, je to fuč, s tím nic nenadělaš. Pláčem si panenství nikdo nevymrčí.“

Ale Sugar dál a dál pláče. Od jejího dětství – a to hodně raného dětství, ještě než její matka začala nosit rudé šaty a říkat si paní Castawayová – je to vůbec poprvé, co takhle brečí na hrudi ženě.

„Ach Caddie,“ posmrkává. „Ty jsi lepší, než si zasloužím.“

„Ale pořád ne dost dobrá, co?“ poškádlí ji starší žena a ostře ji dlobne do žeber. „Vidíš? Dokážu ti číst myšlenky, holka, čtu ti je i přes kost. A musím bez lhaní říct,“ – pro větší účinek se odmlčí – „že už jsem četla horší.“

Zatímco se teplo z ohně začíná šířit, ty dvě se v houstnoucí tmě drží jedna druhé tak dlouho, dokud se Sugar nesebere a Caroline nezačnou v té zkroucené poloze bolet záda.

„Uff!“ postěžuje si starší žena naoko a vytáhne ruku zpod té mladší. „Úplně jsi mi rozlámala záda, fakt že jo. Huř než chlap, kterému mám podržet se zadkem a nohama ve vzduchu.“

„J-já už vážně musím jít,“ zopakuje Sugar, když se jí močový měchýř ozve ještě bolestivěji než předtím. „Už je pozdě.“

„To je, to je. Tak, kdepak mám boty?“ Caroline vytáhne zpod postele boty a bezelstně Sugar dopřeje letmý a mučivý pohled na nočník. Sklepne si špínu z nohou a natáhne si vysoké boty. „Ale eště se tě na něco zeptám,“ ozve se, když si je začne zapínat. „Vždycky mě tahle otázka napadne, když už jsi pryč. Pamatuješ, jak jsem tě tenkrát viděla v tom papírnictví v Greek Street? Kupovalas tam spoustu papíru na psaní. Stovky a stovky stránek. To by mě vážně zajímalo, na co ti to všechno bylo?“

Sugar si otře oči, citlivé od pláče. Stačilo by ji lehce pošťouchnout a mohla by začít brečet znovu. „Copak jsem ti to nikdy neřekla? Píšu... *psala* jsem... knihu.“

„Knihu?“ zopakuje Caroline nevěřičně. „Nekecáš? *Opravdovou* knihu jako... jako...“ (rozhlédne se po pokoji, ale není tu jediná kniha krom Nového zákona o velikosti

pikslly s tabákem, který jí kdysi dal kněz a kterým ona zacpala myší díru v podlahové liště), „jako ty v knihkupectví?“

„Ano,“ povzdychne si Sugar. „Jako ty v knihkupectví.“

„A co se stalo: dopsala jsi ji?“

„Ne.“ Víc to Sugar nechce rozvádět, ale z Carolinina výrazu pozná, že to nestačí. „Ale...“ zaimprovizuje, „brzy začnu psát nový román. Doufám, že lepší.“

„Budu v něm?“

„To ještě nevím,“ odpoví Sugar. „Zatím o něm jen přemýšlím. Caddie, potřebuju... jít na tvůj nočník.“

„Je pod postelí, zlato.“

„Ale nebudeš se na mě dívat.“ Sugar se zase červená; tentokrát se stydí za to, že se stydí. V prvních společných letech připomínaly ona a Caroline zvířata ve zvrhlém ráji; když bylo potřeba, klidně ležely bok po boku, nahé, a rozevíraly stehna chlapům jako Bodley a Ashwell. Teď do jejího těla nikomu nic není – krom Williama.

Caroline po ní střelí udiveným pohledem, ale nechá to být. Křepce se přesune z postele do židle a dál si zapíná boty, zatímco Sugar dřepí mimo její zorné pole.

Rozhostí se ticho, tedy přinejmenším v Carolině pokoji: venku v Church Lane život dál skřípe, vrže a repetí; dva muži se začnou hádat, řvou na sebe, snad v cizím jazyce, a žena s hrubým hlasem se směje. Sugar se usilovně snaží ucvrknout, kolena a pěsti se jí třesou, ale nic z ní nechce ven.

„Mluv se mnou,“ poprosí Sugar Caroline.

„O čem?“

„O čemkoli.“

Caroline chvíli uvažuje, zatímco venku někdo zařve „Děvko!“ a pak smích zmizí v neviděné schodišťové šachtě.

„Plukovník chce tentokrát víc než whisky,“ řekne. „Chce šňupací tabák.“

Sugar se zasměje a zpod jejího žlutého sukňovitého baldachýnu se díkybohu ozve zdušené crčení cůrku. „Já mu šňupací tabák seženu.“

„Musí to bejt *indickéj* šňupací tabák,“ upřesní Caddie. „Tmavej lepkavej prášek, jakej měl v Dillí za povstání.“

„Jestli se to dá za peníze koupit, tak to dokážu sehnat.“ Sugar se

slzami úlevy na tváři vstane, a když schová důkazy, proklouzne na druhou stranu postele.

„Víš,“ žvaní Caroline dál, „já bych moc ráda byla v knize. Teda pochopitelně jen když by ji napsal kamarád.“

„Proč, Caddie?“

„No tak to je přece logický, ne – nepřítel by přece ze mě udělal úplnou krávu –“

„Ne, myslela jsem, proč bys byla ráda v knize?“

„No...“ Caroline se zalesknou oči. „Víš, dycky sem si představovala, že bych si nechala nakreslit svůj portrét. Když to nepadá v úvahu...“ Náhle ostýchavě pokrčí rameny. „Je to takovej pokus o nesmrtelnost, ne?“ Při pohledu na tvář své přítelkyně se chraplavě rozesměje. „Cha! To tě nenapadlo, že takový slovo vůbec znám, že ne?“ Znovu se zachechtá, pak se jí na tváři rozhostí velmi smutný úsměv a poslední stopy po duchu Henryho Rackhama vyletí komínem. „Naučila jsem se ho od jednoho svého přítele.“

Aby nějak narušila tu trudnomyslnou náladu, mrkne na Sugar a prohodí: „No, musím začít pracovat, zlato, nebo chlapům v týhle farnosti nezbyde než šukat svoje manželky.“

A s tím se ty dvě políbí na rozloučenou, Sugar nechá Caroline vybírat poslední detaily večerní garderoby a vydá se sama dolů po těch příšerných schodech.

„Dávej pozor, kam šlapeš!“ zavolá starší žena. „Některý schody tu jsou ztrouchnivělý!“

„Já vím!“ křikne na ni Sugar a skutečně, kdysi přesně věděla, kterým se dá věřit a na které předtím šláplo příliš mnoho těžkých lidí. Teď se drží u sloupkového zábradlí a kráčí po okraji, připravená se chytit, kdyby se pod ní dřevo propadlo.

„Schyluje se k bouři pohrom!“ zasípe plukovník Leek a vyjede dole ze stínů.

Když se Sugar dostane bez zranění na pevnou zem, nebo to, co se za ni v tlejícím domě Leekových vydává, nemá nejmenší chuť poslouchat starcovo blábolení nebo číchat jeho nezaměnitelný pach ani o minutu déle, než musí.

„Namouduši, plukovníku, jestli se takhle chcete chovat při příští návštěvě na farmě...“ varuje ho, nabere si sukně do rukou a protlačí

se kolem něj, aby se neušpinila o jeho invalidní vozík zamaštěný od oleje. Plukovníka to ovšem vůbec nepřivede k rozumu, naopak se ho to dotkne a se záupněním svědčícím o fyzickém vypětí se pustí za ní přes pokoj. Sugar urychlí ústup v naději, že plukovník tam někde uvízne, ale on ji pronásleduje celou cestu úzkou uličkou, lokty si odírá o zdi a litinová kostra jeho křesla rachotí a skřípe, jak se pracně odráží za ní.

„Podzim!“ poštěkává za jejími patami. „S podzimem přichází epidemie nových katastrof! Na vlakovém nádraží v Penzance bodl slečnu Delvinií Cloughovou do srdce nedopadený útočník! Tři lidi v Derry přišli o život při zhroucení nové budovy! Henry Rackham, bratr voňavkáře, uhořel ve svém vlastním domě! Očekáváš, že zrovna ty unikneš tomu, co se blíží?“

„Ano, ty starý lumpe,“ zasyčí Sugar, která je na něj našťvaná, že vědomky či nevědomky odhalil jejího záhadného pana George Hunta jako smyšlenku. „Ano, očekávám, že uniknu hned teď!“ Načež prudce trhne dveřmi a vyběhne z domu, ani se neohlédne.

„A tentokrát se už nemusíš obtěžovat a brát s sebou toho... toho starce,“ prohlásí William, když se zase setkají.

„Ale on mě neobtěžuje,“ brání ho Sugar. „Je to všechno zařízené. Nemusíš si dělat starosti, bude jako jehňátko.“

Sedí spolu na otmomanu v přijímacím pokoji v Priory Close, jsou zcela oblečení a vyhovují veškerým nárokům na společenské dekorum. William nemá zrovna na souložení čas; na koberci u nohou mu leží dva malé, pomačkané kusy balicího papíru a půl tuctu rafinovaných papírových bordur a on se musí definitivně rozhodnout, než přijde čas na další roznášku pošty. Sugar mu poradila, že olivová a zlatavá krajka vypadá nejlépe, a on je nakloněn s ní souhlasit, ačkoli ta modrá a smaragdová vypadá čerstvě, čistě a byla by v přepočtu na tisíc kusů zatraceně levnější. Co se samotného papíru týče, shodli se na tom, že ten tenčí obemyká mýdlo moc pěkně, a při zkusmém hrubém zacházení s ním zjistili, že se trhá pouze za podmínek, jimž by je žádný rozumný kupec nevystavil. Tím je tedy *tohle* rozhodnuto; teď už mu zbývá jen vybrat si vzor lemování, a proto se na chvíli nedívá na to, co má na vybranou, a věří, že až se

zadívá znovu, povedou ho jeho instinkty.

„Ne,“ trvá na svém, „ten staroch může zůstat doma.“

Sugar v jeho očích zahlédne záblesk oceli a na okamžik se jí zmocní obava, co by tenhle záblesk mohl znamenat pro ni. Že by se do jejich vztahu začal vkrádat chlad? To určitě ne – ještě před minutou jí s šibalským úsměvem vykládal, že se stala jeho pravou rukou. Takže: pokud je v nemilosti jen plukovník, zná ještě další muže, kteří by ji doprovodili do Mitchamu a propůjčili by jí v očích zdejších nádeníků špetku úctyhodnosti?

Bleskově v duchu probere všechny muže, které za život poznala: temné prázdno tam, kde by měl být její otec; pár ohromných bytných s tvářemi zkřivenými vzteky, kteří její matku dohnali k pláči (hned na začátku, ještě než matka vymazala slzy z repertoáru); „laskavý pán“, co ji přišel zahřát oné noci, kdy přišla o panenství; a všichni muži od té doby, nezřetelné procesí polonahých těl, jako exponát z oblodária, který se ovšem neskládá ze dvou, ale ze stovek srostlých těl. Vybaví se jí jeden jednonohý zákazník, kvůli tomu, jak jí jeho pahýl bouchal do kolene; vzpomene si na tenké rty muže, který ji skoro uškrtil, než ji Amy přispěchala zachránit; vybaví si idiota s ustupujícím čelem a prsy, které byly větší než ty její; rozpomene se na ramena hustě porostlá chlupy a na oči zastřené zákalem; vybaví si vrabčáky o velikosti fazolek a macky zvíci okurek, péra s purpurovými žaludy, ptáky uprostřed zahnuté, penisy, které se od jiných lišily mateřskými znaménky, šrámy, tetováním a jizvami po pokusech o sebekastraci. V *Pádu a vzestupu Sugar* se píše o mnoha mužích, které poznala, a všichni skončí zaříznutí nožem odplaty. Bože na nebesích, copak nepoznala žádného muže, který se jí nehnuší?

„M-musím přiznat,“ řekne, když zažene představu sebe, zavěšené do malého Christophera, „že mě zrovna nenapadá žádný vhodný společník.“

„Nemusíš se obtěžovat, neber *nikoho*, miláčku,“ zamumlá William a zase se začne věnovat lemování u svých nohou.

„Ale Williame,“ namítne, sotva věříc svým uším. „Nevyvolá to třeba skandál?“

William podrážděně zamručí, už si zase vybírá mezi zlatavým a

olivovým a modrým a smaragdovým lemováním.

„Hergot, nenechám se vydírat úzkoprsými hlupáky. Tak ať si pár vidláků šeptá, jestli chtějí! Jestli se odváží víc než šeptnout, vyhodím je na dlažbu... Propána, jsem šéf velkého koncernu a právě jsem pohřbil bratra: jestli se mám něčím trápit, pak to budou důležitější věci než drby podřízených.“ A pak se energicky nakloní a chňapne po olivové a zlatavé krajce. „Kašlu na výdaje,“ prohlásí. „Líbí se mi to, a co se líbí mně, to se bude líbit i mým zákazníkům.“

V závratné radosti ho Sugar obejmě a on ji shovívavě políbí na čelo.

„Dopis, musíme napsat ten dopis,“ připomene jí, než se Sugar příliš roz dovádí.

Přinese mu papír a pero a on rychle sesmolí dopis tiskaři. Když pak do poslední roznášky pošty zbývá jen deset minut, nechá si od ní v předsíni pomoci do kabátu.

„Jsi poklad,“ řekne a ta slova zní zřetelně, přestože má mezi zuby sevřenou obálku. „Jedním slovem nepostradatelná.“

A po spěšném zapnutí knoflíků a oprášení je pryč.

Sotva se za ním zavřou dveře, Sugar povyskočí, vysvobozená z pout zdrženlivého chování. Vítězoslavně výská, tančí z pokoje do pokoje, dělá piruety, až jí sukně víří a vlasy se jí zvednou z ramenou. Ano! Konečně: může kráčet po jeho boku a k čertu s tím, co si o tom bude svět myslet! To přece řekl, ne? Nenechá si úzkoprsými hlupáky mluvit do jejich vztahu – to nedovolí! Radostný, radostný den!

Nadšení jí kalí pouze pomyšlení na to, že se musí znovu stavit v Church Lane, aby Leekovy vyrozuměla o změně plánu. Nebo že by nemusela? Na základě toho vnuknutí si donese čistý dopisní papír, posadí se k sekretáři a celá nervózní a roztřesená namočí pero do kalamáře.

*Vážená paní Leeková,
výlet, na nějž jsem měla jet v pátek, byl zrušen, a tak si ani
nepřijdu vyzvednout plukovníka.*

(Nic víc jí po dlouhou dobu nenapadá. Pak:)

Není třeba mi vracet peníze, které jsem vám dala.

S úctou

Sugar

Dalších deset až patnáct minut, dávno po další roznášce pošty, si Sugar rozmýšlí PS, něco ve smyslu *Srdečně ode mě pozdravujte Caroline*, ale ne tak exaltovaně. Zas tolik synonym ke slovu srdečný neexistuje. Sugar je jedno po druhém zvaží, ale vzato kolem a kolem je jen mizivá šance, že by paní Leeková byla s to vyřídít komukoli cokoli od srdce, natožpak jedné ze svých podnájemnic. Takže když slunce zapadne a na Priory Close se začne hnát bouřka, Sugar se rozhodne nechat si všechny srdečnosti od cesty, dokud neuvidí Caroline osobně, a zalepí dopis do obálky; odešle ho, jen co se vyčásí.

„Připravit!“ křikne William Rackham na neklidné muže s pochodněmi. „Tak do toho: zapalte vatru!“

Ze všech stran tyčící se hranice se ke zkrouceným větvím a šedivému listí přiloží klacky, na jejichž konci hoří lůj, a během minuty se vůně levandule smísí s pachem hořícího dřeva. Muži jsou samý úsměv a od očí si rukou odhánějí kouř: ta výsada moci započít tuto zkázu lichotí jejich skrovné pýše a čistě pro toto odpoledne propůjčuje lesk jejich bezútěšnému životu, kdy na těchto polích pracují za devět pencí na den a citronádu zdarma.

„Řek bych, že tohle bude potřeba ještě pořádně rozfajrovat,“ prohodí jeden. Planoucí klacek třímá jako meč, a vskutku, oheň dává najevo, že bez pomoci by mohl uhasnout, místo aby zachvátil horu vykořeněných rostlin. K nebesům se začne vznášet závoj kouře a zahalí nízko plující mraky.

„Punc vysoké kvality našeho podniku,“ oznámí William Sugar. „Keře chytají jen pomalu, protože ještě nejsou úplně vyčerpané: je v nich ještě nějaký život. Ale Rackhamovo voňavkářství se nesnaží vyždímat šestou úrodu z rostlin, které už nejsou při síle.“

Sugar se na něj podívá a nenapadne ji, jak má zareagovat. Mluví k ní, jako kdyby se z ní mohla ještě vyloupnout dcera či vnučka postaršího investora, která neviditelného plukovníka Leeka vozí po polích. Drží si od ní odstup a oproti jejím předpokladům se do ní jedinkrát nezavěsil.

„Jednou jsem viděl,“ pronese William nahlas, přes změt' hlasů a

praskání hořícího dřeva, „vatru z rostlin, které nechali na poli šest sezón: ta vzplála, vušššš! jako kupa suchého kapradí. Ujišťuji tě, že olej vydestilovaný z té poslední sklizně by byl třetířadé kvality.“

Sugar mlčky přikývne a dál hledí do sílicích plamenů. Klepe se ve studeném větru, který jí fouká na záda, ve tváři jí cuká z horka, jež jí sálá na tvář, a přemýšlí, zda se tak hodí k vesnickému životu, jak si o sobě kdysi myslela. Všude po obvodu ohně ho muži znovu podpalují pochodněmi a probírají postup plamenů. Jejich přízvuk je pro ni prakticky nesrozumitelný; napadne ji, zda v poslední době nějak nezjemněla, že už ho není s to dešifrovat, anebo zda je ten přízvuk skutečně tak neproniknutelný.

Tihle dělníci jsou jí úplně cizí; ve svých hrubě podražených botách, drsných hnědých kalhotách a bavlněných košilích bez límce tu vypadají jako běžný živočišný druh, otužilé stádo dvounožců, kterému nevadí ani mrazivý vítr, ani horké plameny.

Sugar je vděčná, že jsou tak zabraní do hranice, protože si díky tomu budou méně všímat jí a ona dnes touží po tom, aby se vyhnula pozornosti. Tentokrát si vybrala tmavé a střízlivé šaty, a ne levandulové peří, které k ní za minulé návštěvy přitáhlo všechny pohledy. Pokud se nemůže zavěsit do Williama, pak dychtí po anonymitě.

Do temnicí oblohy se vzdouvají vlny kouře, v nichž se hemží rozpálení pulci jisker a řevavého popela; muži jásají a smějí se žhnoucímu ovoci své práce. Ale čím silnější je aromatický dým z levandulí, tím větší má Sugar strach, že by se jím mohla přiotrávit – a to jsou velmi rozumné obavy vzhledem k jejímu fyzickému stavu: je totiž nevyspalá, hladová a navíc nastuzená, což připisuje návštěvě Carolinina nevytopeného pokoje. Je lepší dýchat zhluboka a dostat do plic spolu s výpary co nejméně čerstvého vzduchu, nebo má spíš zatajit dech? Zkusí obojí a rozhodne se dýchat tak normálně, jak to jen jde. Kéž by jen něco snědla předtím, než sem přijela! Ale už tou dobou se jí točila hlava očekáváním.

„Je celkem možné,“ ozve se William zničehonic hned u její zrudlé tváře, „že se za tebou nějaký čas nestavím.“ Hlas již nemá jako ceremoniář, zní to jako od muže, který se v příjemném dozvuku milování tiskne k jejímu nahému tělu.

Její zatemněná mysl se snaží jeho slova nějak vyložit. „Asi máš touhle roční dobou moc práce,“ řekne Sugar.

William zamává na muže, aby odstoupili od hranice, protože oheň již není třeba povzbuzovat. Výpary na něj očividně nepůsobí ani zdaleka tak jako na ni.

„Ano, ale tím to není,“ utrousí koutkem úst a dál sleduje, jak dělníci ustupují. „Doma se zase dějí věci... Nic se nikdy uspokojivě nevyřeší... To není vosí, ale sršní hnízdo, to ti povídám... Bože, to je ale domácnost...!“

Sugar se ztěžka soustředí, obluzená těžkou vůní.

„Že by Sofiina chuva?“ odhadne. Mělo to znít účastně, ale sama má pocit, že ten tón byl jen žlučovitý.

„Jako vždy je tvoje dedukce správná,“ odpoví a teď už se odváží k ní postavit blíže. „Ano, ta tlustá kravička Beatrice Cleavová podala výpověď. Pořád je přesvědčená, že Sofie potřebuje guvernanku, už se nemůže dočkat, až se přestěhuje k paní Barrettové, a nepochybně ji navíc vůbec netěší, že v naší domácnosti se teď drží smutek.“

„A to je takový problém najít guvernanku?“ zeptá se Sugar a srdce se jí ztěžka rozbuší.

„Prakticky nemožné,“ zakaboní se William. „Jedno je jisté, v dohledné budoucnosti mám o práci postaráno. Špatných guvernantek je spousta a nedají se nijak vytřídit. Když člověk nabídne mizernou mzdu, přihlásí se jen samé zkrachovalé existence, zato když nabídneš slušnou sumičku, chamtivost zachvátí každou příslušnici ženského pohlaví. Inzerát v *Timesech* vyšel teprve v úterý večer a už mi došlo čtyřicet dopisů.“

„Nemohla by ale guvernanku vybrat Agnes?“ odváží se Sugar.

„Ne.“

„Ne?“

„Ne.“

Sugar se mráкотně houpe na nohou, srdce jí buší tak, že cítí, jak se jí hrudní koš otrásá, a slyší se, jak slabým hlasem říká:

„Williame?“

„Ano?“

„Vážně je ti líto, že nemůžeme žít spolu?“

„Nesmírně,“ odpoví okamžitě, a to tónem, který není ani tak

sentimentální, jako spíš unavený a otrávený, jako by jejich dokonalému svazku bránila protivná obchodní omezení nebo nesmyslné zákony. „Kdybych jen mohl mávnout kouzelnou hůlkou...!“

„Williame?“ Sípá, připadá jí, že jí jazyk po levanduli otekl, země pod nohama se jí pomalu začíná otáčet jako nějaká ohromná troska na hladině oceánu, který je tak rozlehlý a tmavý, že ani není vidět. „M-myslím, že mám řešení a... a je to řešení i pro nás. Co kdybych se guvernankou tvé dcery stala *já*? Domnívám se, že ovládám všechny nutné dovednosti, tedy až na hudbu, a-ale to bych se jistě dokázala doučit z knížek. Sofii přece neuškodí, když se bude učit čtení, psaní, počtům a-a slušnému chování ode mě, ne?“

Williamova tvář je ve světle ohně zkřivená, oči mu od toho požáru zrudly; od plamenů zažloutlé zuby má vyceněné, v úžasu – nebo pobouřeně. Sugar zoufale žadoní:

„M-mohla bych žít tam, kde teď bydlí Sofiina chůva... Nevadí mi, jestli to je jen prostý pokojíček; budu šťastná, s-stačí mi být blízko tebe...“

Hlas jí na posledním slově vypoví službu a přejde v chabé zakňourání, Sugar se tam klátí a v očekávání lapá po dechu. Pomalu, ach, jak pomalu! se William otočí, aby jí odpověděl. Proboha, rty má zhnuseně stočené...!

„To přece nemůžeš myslet –“ začne, ale v tu chvíli ho přeruší chraplavý venkovský hlas:

„Pane Rackham! Můžu s váma mluvit?“

William se obrátí, aby se vypořádal s tím vyrušením, a Sugar to už nevydrží. Tělem jí od paty nahoru projede hnusný nával horka, a když jí lebku zaplaví temnota, omdlí a sesune se na zem. Ani neucítí náraz; kupodivu jen to, jak ji studená stébka trávy jemně píchají ve tváři.

Pak má po nezměrné chvíli vzdálený pocit, že ji kdosi zvedá a nese, ale kdo to je a kam ji nese, o tom nemá ponětí.

ČÁST ČTVRTÁ
V kruhu rodinném

KAPITOLA DVAADVACÁTÁ

Po celou dlouhou noc padají na dům v Chepstow Villas tisíce galonů deště vydestilovaných bez rozdílu ze zapáchajících výparů londýnských ulic i svěžích par dalekých jezer. Jedno okno v ložnici bliká ve tmě jako maják, a kdykoli liják zesílí, toto osamělé světýlko zakolísá, jako by se dům zvedal na vodě ze svých základů. Na úsvitu se ovšem vila Rackhamových nehnula ani o centimetr, temná mračna jsou vyčerpána a zpoza nich může prosvitnout nová bledá obloha. Bouře prozatím skončila.

Přesto je dům a pozemek kolem něj nasáklý třpytícími se pozůstatky potopy. Po příjezdové cestě se voda jen řine, jemný černý štěrtek se zrníčko po zrníčku nadnáší k bráně. Kolem samotného domu průzračná voda stříká z okapů a uniká dolů po vnějších zdech, omývá okna, která už jsou i tak zcela bez poskvrnky. V zahradě se v záři vycházejícího slunce leskne každý list a všechny větve se sklánějí; rýč, který byl předchozího dne bezpečně zabořený v hlíně, se teď sveze ke straně a spadne.

V podzemní kuchyni Janey s kalnýma očima vytírá kaluže vody, která sem v noci natekla špinavými průduchy ventilace, okny umývárny a schodišťovou šachtou. Naloží do kotlů uhlí a zatopí, aby podlahy uschly a prsty jí roztály tou dobou, kdy s nimi bude muset podniknout cokoli složitějšího. Ačkoli ještě nevidí denní světlo, časem zaslechne, jak se rozezpívali ptáci.

Kdyby Sugar stála v uličce hned u Pembriidge Crescentu, u toho altánku, kde před několika měsíci zamávala paní Rackhamové, spatřila by Agnes, jak už stojí u okna ložnice a skrz jeho třpytivé sklo vyhlíží na svět. Agnes včera většinu dne prospala, od té doby bdí celé hodiny ve tmě a čeká, až se slunce zařídí podle jejího příkladu. Pokud se může spolehnout na to, co se píše v knihách, tak na severním pólu panuje pořád den, nikdy noc, což by rozhodně bylo příjemné. Jedno jí ale není úplně jasné: znamená to, že stojí sám Čas? A pokud nestojí, nezůstává aspoň člověku jeho číselný věk stejný? Uvažuje, čemu by dala přednost: nikdy se nezměnit, protože

se nikdy *nic* nemění, nebo zešedivět, třebaže by navždy zůstala tříadvacetiletá. Hlavolam na zaměstnání mozku.

Agnes nehodlá riskovat bolest hlavy hned na počátku dne, a tak severní pól nechá být a místo toho prochází potemnělým a ztichlým domem, sestupuje po schodech a cupitá chodbami, dokud se nedostane do tepla a světla již rušné kuchyně. Personál nijak nepřekvapuje, že ji vidí, protože ona sem poslední dobou chodí na návštěvu každé ráno; vědí, že si nepřišla stěžovat, a tak dál pokračují v práci. Nová kuchyňská služtička, na jejíž jméno si Agnes nedokáže vzpomenout, v oparu voňavé páry vytahuje z pícky čerstvé kaiserky; kuchařka napichuje na vidličky z misky s marinádou ovčí jazyky a vybírá si pouze ty, jejichž tvar a velikost dojdou uznání u jejího pána.

Agnes projde kuchyní do umývárny, kde Janey drhne dřevěný dřez, protože s tím kamenným je už hotova. Dívka stojí na špičkách, zadnice jí samým úsilím krouží; ve své snaze nehekat tak nahlas si příchodu paní Rackhamové ani nevšimne.

„Kde je Číča?“

Janey sebou trhne, jako by ji něco píchlo, ale rychle se vzpamatuje.

„Ten je za kotlem, pani,“ řekne a ukáže napuchlou červenou rukou. Proč, ptáte se, označuje Henryho kočku mužským ukazovacím zájmenem? Protože i přes pověst, která Henryho kočku předcházela, jde ve skutečnosti o kocoura. Když se jednoho rána poprvé ukázal v kuchyni Rackhamových, kuchařka ho zvedla za ocas a podívala se mu na pohlaví – což chudák Henry Rackham evidentně nikdy neudělal.

Agnes si klekne na čist'ounkou podlahu před největším měděným kotlem a zadívá se do stínů.

„Já ho nevidím,“ prohlásí.

Janey je na tohle připravená: přinese talířek, na nějž kuchyňská pomocnice nandala pár králíčích a kuřecích srdíček, krků a ledvinek, a postaví ho ke kotli. Číča se okamžitě vynoří a ospale zamrká.

„Číčo, drahoušku,“ ozve se Agnes a pohladí mu záda, hladká jako rukávník a teplá jako chléb z pícky.

„To nejez,“ radí mu, když očichává tmavé lepkavé maso. „Je to špinavé. Janey, přines smetanu.“

Dívka poslechne a Agnes dál hledí kocoura po zádech, tiskne ho břichem na podlahu, jen pár centimetrů před miskou, v pomalém rytmu škádlivého omezování.

„Dnes přijde tvoje nová panička,“ oznámí mu. „Ano, přijde. Ty jsi lamač srdcí, co? Ale já se tě vzdám, ano, udělám to. Budu statečná a spokojím se se vzpomínkami na tebe. Ty jeden malý fešáku.“ A ještě jednou ho hlazením odstrčí od vnitřností.

„Ááá!“ zazpívá potěšeně, když se Janey vrátí s porcelánovou miskou. „Tady máš krásnou čistou bílou smetanu. Ukaž mi, co děláš s tímhle.“

Posledního rána v Priory Close se Sugar klepe u psacího stolu a opršelým francouzským oknem se dívá na svou zahrádku. Zakrátko jí má opustit, a tak jí je zničehonic nevýslovně drahá, ačkoli se o ni předtím vůbec nestarala: po týdnech lijáků je hlína rozházená mimo úpravné záhonky, hnědé a nahnilé azalky visí na stoncích úplně schlíplé a u okenního skla se navršila slizká kupa opadaného listí. No dobře, ale je to *moje* zahrádka, pomyslí si Sugar, i když ví, že ta myšlenka je absurdní.

Popravdě řečeno v tom bytě není prakticky jediný centimetr čtvereční, který by v ní nevzbuzoval jistou nostalgii a nad nímž by se jí nesvíralo srdce z toho, oč přichází, a to přes veškerou nespokojenost a úzkost, kterou tu musela snášet. Všechny ty osamělé hodiny, kdy přecházela po pokoji sem a tam, a teď jí je líto, že odjíždí! Bláhovost.

Sugar se dál třese. Oheň ve všech místnostech uhasila už dávno, aby Williama po příjezdu nezdržovala, a celý byt prochládl. Pokoje působí ještě studeněji, protože z nich zmizely veškeré ornamenty a výzdoba – a obnažené stěny vypadají ještě hůř v bledém podzimním světle, jež se tíživě mísí se září plynových lamp. Sugar má z té zimy ruce bílé, bezkrevná zápěstí jí vyčuhují z rukávů potřísněných inkoustem; foukne si na klouby prstů a její dech je vlažný a vlhký. Sedí celá v černém, smuteční čepec má již upnutý, rukavice připravené v klíně. Všechno, co si přeje vzít s sebou, už na Williamovu žádost shromáždila v předpokoji, aby se to dalo snadno přestěhovat; zbytek se William bezpochyby nějak zbaví. I trochu

zašpiněné věci – prostěradla, ručníky, šaty, bez ohledu na cenu – už všechny vyhodila na ulici, aby si je tam našli potřební lidé. (V dešti všechno nasákne, ale s trochou trpělivosti je nějaký chudák jistě zachráněn.)

V diskusi, kterou s Williamem vedli o stěhování, nepadla o posteli ani zmínka, byť Sugar předpokládá, že její nový pokojíček bude hodně malý. Bude tam dost místa na nohy, napadne ji, aby tam s Williamem mohli dělat všechno, nač jsou zvyklí? Při pomyšlení na to, jak její holé nohy prorazí okny mrňavého podkroví s věžičkou ve stylu *Alenky v kraji divů*, se zahihňá potlačovanou hysterií.

Do čeho se to proboha dobrovolně vrhla? Za pár hodin bude výlučně zodpovědná za Sofii Rackhamovou – *Co si s ní propána počne?* Vždyť je hochštaplerka, podvodnice tak příšerně průhledná, že... že ji prohlédne i dítě! Po učitelích se chtějí axiomy, výroky a stará zlatá pravidla, ale co Sugar najde, když si nad tím začne lámat hlavu?

Událost starou tak pět let, kdy k ní po odchodu zákazníka obdařeného jako kůň zavolali její matku. Když si paní Castawayová prohlédla v posteli tu paseku, usoudila, že potrhaná tkáň její dcery se zahojí bez stehů, a když zavřela lékárníčku, dala jí tuto skvělou radu, jak se vyhnout „krveprolití tam dole“:

„Prostě si pamatuj: když se bráníš, všechno bolí víc.“

„Slyšela jsem,“ řekne paní Agnes Rackhamová paní Emmelině Foxové, „že vaše uzdravení si nezadá se zázrakem.“

Paní Foxová si od Rose vezme kakao i kousek dortu a mumlavě jí poděkuje. „Zázraky jsou vzácné,“ připomene své hostitelce jemně, ale rozhodně, „a Bůh si je schovává na příležitosti, kdy už nic jiného nezbyvá. Já osobně dávám přednost názoru, že jsem byla jednoduše tak dlouho opečovávána, až jsem se uzdravila.“

Ale Agnes o tom nechce ani slyšet. Před sebou má ženu, již naposledy viděla v bolestech kulhat kostelem jako groteskní memento mori vyvolávající pokoutní znechucený a lítostivý šepot. Nyní vypadá paní Foxová mimořádně fit, obzvláště ve tváři; lebka, která byla tak morbidně soustředěná na to, aby se odhalila, je teď pohodlně oděná masem, oční jamky už nejsou propadlé. Vždyť

vypadá skoro hezky! A nezapomínejme, že vešla dovnitř bez pomoci hole a nesla se s jistotou (stejně neklamnou jako záhadnou), že má k dispozici dost dechu a síly, aby jí to vystačilo na celý den.

„Byla jste v Klášteře zdraví, že?“ zašeptá Agnes.

„Ne, v nemocnici svatého Bartoloměje,“ odpoví paní Foxová. „Psala jste mi tam, jak si jistě vzpomínáte...?“ Ovšem Emmelína si není vůbec jistá, má totiž popravdě řečeno pocit, že paní Rackhamová je dnes duchem mírně nepřítomná. Tak například v hale stojí kufry, hromada krabic na klobouky, sklapnuté deštníky a tak dále, což jasně svědčí o tom, že nějaký člen domácnosti záhy odjede, ale když se jí na to taktně zeptala, paní Rackhamová jako by neslyšela.

„Nepřišla jsem nevhod?“ zkusí to Emmelína znovu. „Ty kufry v hale...“

„Vůbec ne,“ zavrtí Agnes hlavou. „Máme ještě několik hodin.“

„Několik hodin než...?“

Jenže paní Rackhamová reaguje na neomalenou otevřenost stejně jako na jemnější sondování.

„Několik hodin, než nás vyruší cokoli, co se nás netýká,“ ujistí svého hosta.

Rose jim nabídne zákusek ze stříbrného talíře a paní Rackhamová si vezme dílek dortu z levého kraje, kde se podle předchozí dohody nacházejí ty nejtenčí exempláře. Kousek v jejích prstech, který dole v kuchyni přežil mnoho nezdařených naříznutí horkým nožem, je tak tenounký, že světlo lampy v salónu bez potíží prochází ovocem.

„No tak, paní Foxová,“ uculuje se a šťourá se při tom v měkoučkém plátečku. „To mi říkáte, že vás ze chřtánu... vy víte čeho... nezachránilo nic pozoruhodnějšího než dobrá nemocniční péče?“

Emmelína začíná pochybovat, zda se za dlouhých měsíců její indispozice nějak radikálně nezměnila pravidla neformálního společenského styku: to je ale divné tête-à-tête! Ale bude tedy oplácet stejnou mincí.

„Já o sobě nikdy nerozhlášovala, že mám souchotě. To tvrdili jiní lidé a já jim to nevyvracela. Když už se má člověk s někým pustit do křížku, tak kvůli důležitějším záležitostem, nemyslíte?“

„Henry nám řekl, že vás viděl na smrtelné posteli, byl si tím naprosto jist,“ nenechá se paní Rackhamová zastrašit.

Paní Foxová nevěřicně zamrká a na okamžik to vypadá, že by mohla vybuchnout. Pak si ale opře hlavu o křeslo a velké šedé oči jí zvlhnou.

„Henry mě viděl, když jsem na tom byla nejhůř, to je pravda,“ povzdychne si. „Možná by pro něj bývalo lepší, kdybych na nějaký čas zmizela a vrátila se, až by bylo po všem.“ Jak se Emmelína přes zábradlí tragédie zadívá do onoho mlžného údolí nedávné minulosti, kde lze Henryho stále zahlédnout, nevšimne si, že Agnes dětinsky přikyvuje, uchvácená tímto zjevným přiznáním nadpřirozených schopností. „Ale říkala jsem mu, že se uzdravím. Vzpomínám si, jak jsem mu vykládala o tom, čemu říkám kalendář svého života, který do mě vložil Bůh. Nevím přesně, kolik má stránek, ale cítím, že jich zbývá mnohem více, než se lidé domnívali.“

V tu chvíli se už Agnes bezmála vrtí nadšením. Ach, mít v sobě takový kouzelný kalendář a moct si ověřit, že (oproti odhadu z toho hnusného novinového článku, který si prostě nemůže vymazat z paměti) má na tomto světě více než oněch 21 917 dní! Opovaží se ji požádat o to tajemství, tady a teď, v salónu, v chladném dopoledni na počátku listopadu? Ne, vidí, že si musí počínat obezřele: paní Foxová má na tváři takový záhadný výraz, jež Agnes poznává z portrétů mystiků a lidí, kteří v průběhu věků přežili smrt. V knize skryté pod jejím vyšíváním, *Ilustrované důkazy spiritismu*, je rytina zhotovená přímo z fotografie, na níž má jeden americký rudý gentleman na krku „náhrdelník“ z jedovatých hadů a ve tváři je až nepřirozeně podobný paní Foxové!

„Ale povězte mi,“ ozve se Agnes, „co jste přinesla v tom balíčku?“

Paní Foxová se s námahou vytrhne ze snění a zvedne těžký papírový balík, který se doposud opíral o nohu jejího křesla.

„Knihy,“ odpoví, vytáhne jeden nedotčený svazek a podá ho paní Rackhamové. Předkládá jí knihy jednu po druhé: tenká pojednání s takovými názvy jako *Křesťanská zbožnost v každodenním styku*, *Pošetilost hledačů kostí* a *Carlylismus a křesťanské učení: přátelé, či nepřátelé?*

„Pane na nebi,“ pokusí se Agnes o vděčný tón, a to i přes své zklamání, neboť tyto knihy na první pohled neslibují nic, co by se chtěla dozvědět. „To je od vás nesmírně velkorysé...“

„Když otočíte na předsádku,“ vysvětlí jí paní Foxová, „uvidíte, že velkorysost s tím nemá nic společného. Tyhle knihy patří vašemu manželovi – anebo mu jsou přinejmenším věnované, jakožto dary od Henryho. Nedokážu si představit, jak se ocitly zpátky mezi Henryho věcmi, ale došla jsem k závěru, že bych je měla vrátit.“

Rozhostí se rozpačité ticho a Agnes usoudí, že víc už se toho za této konkrétní návštěvy nedozví.

„Nu,“ prohodí zvesela, „co kdybychom teď sešly dolů do kuchyně a podívaly se, jestli tam na vás už něco nečeká?“

Víc než dvě hodiny poté, co se Sugar poprvé začala zaobírat možnostmi, že si William celý nápad rozmyslel, a hodinu poté, co se samou úzkostí a sebelitostí usedavě rozplakala, přesvědčená, že už ho nikdy neuvidí, Rackhamův kočár se zacinkáním zastaví před domem a William na ni zaťuká.

„Neodvratitelné zpoždění,“ pronese lakonicky.

Po tom už nepromluví ani slovo a raději dohlíží na kočího při nakládání zavazadel na střechu kočáru. Sugar neví, zda má počkat, či odejít, a tak postává v předsíni, strnulá jako věšák na kabáty, zatímco se Cheesman s drzým úšklebkem na tváři šine tam a zase zpátky. Sugar si natáhne těsné černé rukavice a koutkem oka zahlédne, jak si Cheesman na svá široká ramena naloží jeden její kufr. Připadá jí, že při tom začichal, zda neodhalí inkriminující pachy. Pokud ale začichal, tak marně, protože vzduch v místnostech je podivně sterilní.

Když je nakládání hotovo, William jí pokyne k odchodu a ona za ním vyjde ven na ulici.

„Dávejte pozor, kam šlapete, slečno,“ poradí jí za okamžik bodrý kočí, když se Sugar drápe do Rackhamova kočáru a on jí při tom letmo vypomůže rukama na zadku. Sugar se na něj zlostně obrátí, ale on už je pryč.

„Tak ráda tě vidím,“ zašeptá Sugar svému zachránci a usadí se i se svými bohatými šustícími černými sukněmi na sedadle proti

němu.

Namísto odpovědi si William jen přiloží ukazováček na rty a zvedne huňatá obočí k místu nad jejich hlavami, kde se Cheesman právě chápe opratí.

„Nech si to,“ varuje ji tiše, „na později.“

Velké vchodové dveře domu Rackhamových se otevrou na škvíru, pak se rozevrou víc, když služka uvidí pána a novou guvernanku. Panty zavrzájí, protože dveře byly namontovány teprve minulý týden: mohutný výstavní kus vyzdobený intarziemi a detailně vyřezávaným „R“.

„Letty,“ oznámí William Rackham vznešeně. „Tohle je slečna Sugar.“

Služka udělá pukrle – „Těší mě, slečno“ – ale nedostane se jí odpovědi. „Vítejte v domě Rackhamových,“ prohlásí jeho majitel. „Doufám, ne, *jsm přesvědčen*, že tu budete šťastná.“

Sugar překročí práh do haly a okamžitě ji obklopí požitky bohatství. Nad hlavou jí visí mohutný lustr zalitý slunečními paprsky, které sem pronikají okny. Po obou stranách velkolepého schodiště stojí leštěné stolky a na nich vázy s květinami tak ohromnými a tak bohatě olistěnými, že připomínají keře. Krásně zarámované idylické venkovské krajinky visí všude, kde ještě bylo volné místo a zeď nebyla potřeba k jiným účelům. U klenutého průchodu do jídelny a salónu se v pendlovkách houpe zlaté kyvadlo a jeho tikání je jasně slyšet – stejně jako váhavé kroky Sugar na vyleštěné dlážděné podlaze. Její oči sledují spirálu mahagonového zábradlí až po podestu ve tvaru L; ví, že někde tam nahoře je *její* pokoj, a vzrušuje ji pomyšlení, že je to na stejném patře s pokoji Rackhamových.

„To je ale krásný dům,“ pronese tak uchvácená, že ani neví, jestli to myslí vážně. Její zaměstnavatel jí kyne na uvítanou; všude kolem ní pobíhají služky; zavazadla její předchůdkyně se vrší v hale; všechn tenhle poprask je kvůli *ní* a ona si díky tomu připadá jako hrdinka v románu od Samuela Richardsona nebo těch sester Bellových, které se vůbec nejmenují Bellovy, ale jak vlastně? Bellovy, Bellovy, Bellovy, rozléhá se jí v mozku hlasitě jako zvon...

jejich skutečné jméno ji stále nenapadá...

„Slečno Sugar?“

„Ano, ano, promiňte,“ omluví se a trhaně se zase dá do pohybu. „Jen jsem se kochala...“

„Dovolte, abych vám ukázal váš pokoj,“ řekne William. „Letty, Cheesman ti pomůže nosit dovnitř zavazadla.“

Společně, ovšem s decentním odstupem stoupají po schodišti, dlaně jim kloužou po leštěných sloupcích zábradlí a koberec na schodech tlumí jejich krok. Sugar vzpomíná, kolikrát s Williamem šli po schodech v podniku paní Castawayové; třeba tenkrát vůbec poprvé, kdy William byl zahaleč, jenž se musel uskromňovat, nešťastný příkrčený člověk, jehož spalovala touha vidět celý vesmír sražený k jeho kolenům. Jak teď zdolávají schody, po očku se na něj podívá: je ten vousatý gentleman skutečně stejný člověk jako její George W. Hunt s tvářičkou jako dítě, muž, který ji ani ne před rokem prosil, aby vyhověla jeho „nízkým choutkám“?

„Neexistuje nic, čemu bych se nepodvolila,“ ujistila ho tehdy, „s největším potěšením.“

„Tohle je tvůj pokoj,“ pronese William, jen co ji provede po podestě a uvede ji již otevřenými dveřmi do místnosti.

Je ještě menší, než očekávala, a prostší. Pod jediným oknem je zastrčená úzká dřevěná postel, úhledně zastlaná prošivanou dekou a flanelovými příkrývkami. Světle žlutá komoda z březového dřeva s bílými porcelánovými úchytkami a trojkřídlým zrcadlem usazeným nahoře. Jedna stolička a jedno křeslo, na první pohled pohodlné. Titěrný stoleček. Na víc nábytku tu už jednoduše není prostor. Po zašlých modrých tapetách jsou rozeseté háčky na obrazy, které připomínají rozplácnutý hmyz; u krbu stojí prázdná keramická váza, dost ošklivá. Holé palubky do velké míry zakrývá rozměrný koberec, celkem slušně utkaný, ale žádná perská nádhera jako ten dole.

„Beatrice žila velmi skromně,“ uzná William a zavře za nimi dveře. „Nenutím tě, aby ses zařídila úplně podle ní – i když jistě sama uznáš, že guvernánka nemůže dávat na odiv žádné velké bohatství.“

Stačí, když mě teď políbíš, táhne Sugar hlavou a nabídne mu ruku – kterou on po vteřinovém zaváhání vezme a stiskne jako nějakému

obchodnímu partnerovi.

„Můžu žít tak skromně jako kdokoli,“ řekne mu a utěší se vzpomínkou – velmi *čerstvou* vzpomínkou – na Williamovy rozřesené prsty svírající její nahé boky.

Ozve se zaťukání a William vymaní svou ruku, aby mohli sloužící vejít – načež bez dalšího slova vyjde z pokoje. Dovnitř šikmo dovrávorá Letty s těžkou taškou, v níž má Sugar mimo jiné i rukopis svého románu. Při pohledu na služku zkřivenou pod tímhle napěchovaným zavazadlem k ní Sugar přispěchá a pokusí se jí od břemene ulevit.

„Ale ne, to je v pořádku, slečno, *vážně* je to pořádku,“ ozve se dívka, rozrušená očividně šokujícím porušením etikety. Sugar zmateně poodstoupí: pokud je svým postavením tak nadřazená služebnictvu v domácnosti, kde sebrala tu hluboko zakořeněnou představu, že guvernanky jsou podřadné a opovrhované? Nejspíš z románů – ale nejsou romány pravda nastrojená v parádních šatech?

Od schodů je slyšet dusot a hekání velkého chlapa a Letty si pospíší z pokojíčku, aby udělala místo Cheesmanovi. Dověče se dovnitř s kufrem v náručí.

„Jen řekněte, kam to chcete, slečno,“ zakření se, „a já to tam šoupnu.“

Sugar se rozhlédne po stísněné místnůstce, která už teď vypadá zaplněně, a to v ní je zatím jen jedna příruční taška.

„Na postel,“ mávne rukou. Ví, že ze všech reakcí právě tahle nejspíš rozdráždí Cheesmanovu oplzlou představivost, ale... no, pokud chce mít nějaké místo na vybalování, tak nikam jinam kufr ani přijít nemůže.

„To ste si vybrala moc dobře, to vám povim, slečno.“

Sugar si ho pořádně prohlédne, když kolem ní proklopýtá a přehnaně jemně opatrně položí kufr na postel. Je vysoký a tento dojem ještě umocňuje svrchník s mosaznými knoflíky, dlouhý až ke kolenům, jeho šlachovitá postava a dlouhé prsty. Má protáhlou poďobanou tvář s bradou jako hrb sedla, štetinaté vzpurné obočí, kudrnaté tmavé vlasy zkrocené olejem a hřebenem a pusy plnou bílých zubů, které by vzhledem k jeho původu nikdo nečekal a na něj je náležitě hrdý. I přes tlustý plášť z něj mužská arogance trčí

jako neviditelný bodec, na nějž ženy narážejí. Když se k ní obrátí, s jedním obočím frajířkovsky zvednutým, a zahlaholí: „Bude to všechno, slečno?“ je už rozhodnutá, jak s ním naloží.

„Všechno, prozatím.“ Říká to upjatě, ale její výraz i držení těla rafinovaně vzbuzují dojem, že by po něm mohla proti své vůli toužit: je to náročná póza, kterou se kdysi naučila od děvky jménem Lizzie a zdokonalila s pomocí zrcadla: kombinace strachu, přezíravosti a bezmocného vzrušení, které muži jako on dle svého přesvědčení vzbuzují všude, kam se vypraví.

Jiskra v Cheesmanových očích i jeho samolibý úsměv ji na jeho odchodu ujistí, že se rozhodla moudře. Sugar nemůže doufat, že se Cheesmanovi vymaže paměť; pro něj bude vždy Williamova kurva, nikdy Sofiina guvernantka, takže jen ať si klidně hýčká sebeklam, že si ji jednou přidá ke všem svým zářezům na pažbě. Sugar musí jen zachovávat křehkou rovnováhu mezi odporem a přitažlivostí a on bude dost okouzlený na to, aby jí nepřál nic zlého, a přitom nikdy nezajde tak daleko, aby ohrozil své postavení.

Výborně, pomyslí si a potlačí záchvěv paniky, *tím je o Cheesmana postaráno* – jako by každý člen Rackhamovy domácnosti nebyl než problém, který je třeba vyřešit.

Přejde k posteli, dlaněmi se opře o kufr a zadívá se z okna. Venku toho není moc vidět: prázdný, deštěm nasáklý pruh Rackhamova pozemku... ale na druhou stranu, ona už přece nepotřebuje špehovat, že? Ne! Veškerá její námaha se vyplatila, pozorné opečovávání Williama bylo odměněno, a teď je tady, usazená v domácnosti Rackhamových, s požehnáním Williama i Agnes! Vážně není jediný důvod pro to, aby se jí žaludek svíral nervozitou...

„Slečno Sugar?“

Trhne sebou, ale to je zase u dveří jen ta, jak se jenom jmenuje – Letty. Má tak dobromyslnou, přátelskou tvář. S Letty bude vycházet dobře, ano, s ní...

„Slečno Sugar, pan Rackham vás zve na čaj.“

Za deset minut už slečna Sugar toporně sedí v salónu mezi drobnými starožitnostmi, v ruce svírá šálek s čajem, služka ve stejném smutečním oblečení jako ona sama poletuje kolem s táčem

koláčů, zatímco William Rackham zeširoka rozebírá historii Notting Hillu. Ano, dějiny Notting Hillu. Tak jako doktor Crane ze své kazatelny řeční dál a dál, slova se z něj řinou s mechanickou neústupností – *keré* rodiny začaly jako první stavět v Chepstow Villas, za *kolik* byl prodán Portobellský statek, *kdy* přesně byla ulice Kensington Gravel Pits Gate přejmenována na Notting Hill Gate a tak podobně.

„A jistě vás zaujme, že loni tu byla na High Street otevřena knihovna s bezplatným vstupem. Kolik jiných farností se může pyšnit něčím takovým?“

Sugar poslouchá tak pozorně, jak jen dokáže, ale mozek se jí začíná točit jako květák v klokotem se vařící vodě. Ta atmosféra neskutečnosti je zlá sama o sobě, když je služka v pokoji s nimi, ale k jejímu úžasu William neodloží tu přetvářku, ani když se Rose stáhne, a přednáší jí dál.

„...od ovcí ke kupcům během dvou generací!“

Pro větší efekt se odmlčí a Sugar se usměje, protože neví, co jiného by měla udělat. Když ho osloví „William“, přivolá ho z jeho úkrytu, nebo se tím jen dostane do nesnází?

„Ty kufry v hale...“ začne.

„Patří Beatrice Cleavové,“ odpoví tiše a konečně mnohem důvěrněji.

„Takže ona kvůli mně čeká?“ Musí potlačit další menší nával paniky při pomýšlení na ženu, kterou sem přišla nahradit – ženu, která se v představách Sugar proměnila z nuly v děsivě schopnou matránu – která navíc dokáže prohlédnout podvodnice raz dva.

„Jen ať čeká,“ odfrkne si William a nevraživě se zadívá do stropu. „Načasování jejího odchodu z mých služeb by sotva mohlo přijít víc nevhod; rozhodně tedy ještě může pár minut chytat lelky, než dopiješ čaj.“

„Hmm.“ Sugar zvedne šálek ke rtům, i když je čaj tak horký, že se ještě nedá pít.

William vstane z křesla, začne rázovat po pokoji a hladí si při tom kapsy vestičky. „Beatrice ti poví všechno, co potřebuješ vědět o mé dceři,“ řekne, „a nepochybně ještě víc. Pokud tě začne dohánět k šílenství, radím ti, aby ses zmínila o vlacích – musí totiž jeden

stihnout.“

„A Agnes?“

William se zarazí, i ruce mu při tom hlazení ztuhnou.

„Co s Agnes?“ přimhouří oči.

„Přijde se Agnes... ehm... na nás podívat?“ Sugar to připadá jako naprosto racionální otázka – nebude si paní Rackhamová chtít něco vymínit ohledně výchovy své dcery? Ale William je ohromený.

„Na nás?“ opakuje.

„Na mě a Beatrici a... na Sofii.“

„To si nemyslím,“ praví, jako kdyby se rozhovor stočil do říše zázraků. „Ne.“

Sugar přikývne, i když pořád nechápe, usrkává vařící čaj tak rychle, jak to jen dokáže, a jednotlivé doušky prokládá sousty koláče. Z kousku, který drží v prstech, jí upadne rozinka a okamžitě zmizí v tmavém vzoru koberce. Hodiny, doposud velmi diskrétní, začnou hlasitě tikat.

Po jistém váhání si William odkašle a naléhavým polohlasem se na ni obrátí. „Doufal jsem, že o tom nebudu muset mluvit. Doufal jsem, že to bude zjevné, nebo že se budu moci spolehnout na Beatrici, aby ti to řekla. Ale pro případ, že by ani jedno –“

V tu chvíli ovšem jejich soukromí naruší Letty; troufne si projít dveřmi, a když si uvědomí, že není vítána, okamžitě se začne šhubavě a roztřeseně klanět, jako by měla tik.

„Co je, Letty?“ vyštěkne William a probodne ji zuřivým pohledem.

„Moc se omlouvám, pane, ale jde o Shearse, pane. Chce s vámi mluvit, pane. Na zahradě našel něco, co patří paní Rackhamové.“

„Prokristapána, Letty!“ zavrčí William. „Shears ví, co dělat s tím zatraceným ptákem...“

„To je něco *jiného*, pane,“ hrbí se Letty.

William zatne pěsti; vypadá celkem pravděpodobně, že vybuchne vzteky a vyžene služku z místnosti. Pak mu však zničehonic klesnou ramena, zhluboka se nadechne a obrátí se ke svému hostu.

„Omluvte mě prosím, slečno Sugar,“ řekne – a je pryč.

Sugar zůstane mezi starožitnostmi sedět rovně jako váza a napíná uši, aby zaslechla, co se děje. Neodvažuje se zvednout ze svého

místa, ale jako pes naklání hlavu, kdyby snad do salónu dolehla slova z chodby, kde ten poprask začal.

„Co to má k čertu být?“ dožaduje se William netrpělivě zvučným barytonem, který ve zdejší akustice zní řezavě. Zahradníková odpověď je zastřená – tenorové reptání, které se ani nesnaží soutěžit s hlasitostí tazatelova pobouření. „Cože? Zakopané!“ rozkřikne se William. „No a kdo je tedy zakopal?“ (Další tlumená odpověď, tentokrát od dua Shears & Letty). „Přiveďte Claru!“ poručí William. „Ha, podívejte se na tu podlahu...!“

Za pár minut se do té změti vmísí hlas Clary, její slova jsou nezřetelná, ale tón nezaměnitelně ponížený. Čím víc jí William skáče do řeči, tím je její tlumené líčení roztřesenější. „Tlustá čára?“ oboří se na ni William. „*Tlustá čára?* Co si pod tím mám představit?“ Dívčina odpověď na něj neudělá dojem a on vezme jméno Boží nadarmo. Nakonec se zase ozve Shearsův hlas, právě když Clara začne plakat, kýchat či obojí. „Ne, ne, ne,“ zaúpí William a podrážděně zavrhne zahradníkův návrh. „Brzy je zase bude chtít zpátky. Dejte je někam, kde budou v bezpečí a suchu...“ (Nastane další mumlání.) „Já nevím, kamkoli, kde na ně nenarazí návštěvy! Ztraceně, to musím rozhodovat úplně o *všem?*“ Načež tu záležitost nechá v jejich rukou a rázným krokem, ježž Sugar cítí přes prkna podlahy, se vrátí do salónu.

V tu chvíli by Sugar nejradši nadhodila: „Potíže, lásko moje?“, ale on se tak nepodobá tomu muži, jehož rty líbaly její břicho, že se neodvážá a jen k němu tázavě vzhledne.

„Agnesiny deníky...“ vysvětlí William a nevěřicně zavrtí hlavou. „Nejmíň tucet jich bylo. Agnes je... zakopala v zahradě. Anebo přiměla Claru, aby je zakopala za ni...“ William vyvrátí oči v sloup, když si to představí – služku ve smutečních šatech, jak funí s rýčem v ruce; díru a mokrou černou hlínu padající na deníky v tvrdé vazbě. „Dokážeš si to představit?“

Sugar se účastně zamračí v naději, že se to po ní žádá. „Proč by se do něčeho takového pustila?“

William se složí do křesla a upře pohled na kolena.

„Řekla Clare, že prý... ,s minulostí skoncovala‘! Že ,začíná s čistým štítem‘! Že ,udělala tlustou čáru‘!“ Před očima Sugar přechází

jeho nevěřicný údiv v rozrušení; znovu zavrtí hlavou a z vrásek na čele mu kdokoli může vyčíst: *Najde se v Anglii ještě takový manžel, který snáší to, co snáším já?*

Kdyby teď byli v Priory Close, objala by ho a hladila ho na temeni; přitáhla by si ho ke své hrudi a připomněla mu, že ještě existují ženy, které dělají jen to, co po nich jejich muži chtějí: nic méně, nic více. Ale zde v Rackhamově salónu, s hlasitě tikajícími hodinami, zarámovanými tisky se zahradní tematikou, vyšíványými dečkami a perským kobercem, ve kterém se ztratila rozinka...

„Nechtěl jsi mi něco říct?“ připomene mu. „Než nás vyrušili?“

William si přeje dlaní přes ústa a uklidní se, i bez jejích útěšných paží.

„Ano,“ přisvědčí a nakloní se k ní tak blízko, jak jen etiketa umožňuje. „Chtěl jsem ti říci tohle: bylo by nejlepší, kdybys... na nějakou dobu... vlastně až do odvolání...“ Mačká si jednu ruku druhou a modlí se o inspiraci, jak vyjavit pravdu a nemuset ji přitom úplně odhalit. „Bylo by nejlepší, kdyby se Agnes... ehm... nemusela péčí o Sofii příliš obtěžovat. Popravdě řečeno, kdyby ses postarala, aby kdykoli bude Agnes vzhůru... tedy *tady*...“ (neurčitým gestem obsáhne celý dům) „aby ona... totiž Agnes... se... ehm... mohla věnovat svým záležitostem, aniž...“

Sugar to už nemůže vystát. „Myslíš tím,“ objasní, „že Agnes nemá Sofii vůbec vidět.“

„Přesně tak.“ Jeho úleva je hmatatelná, ale takřka okamžitě ji zkalí čerstvé rozpaky; podle všeho by svou manželku rád zbavil stigmatu iracionality. „Neříkám, že když tebe a Sofii Agnes letmo zahlédne na schodišti, tak se zboří svět, nebo že máš mou dceru držet pod zámek v dětském pokoji, ale...“

„Diskrétnost,“ shrne to Sugar. Tápavě se zase snaží získat jeho důvěru, chce, aby nalezl útěchu v jejím rozhodném tónu a klidném, nevzrušeném pohledu.

„Přesně.“ Opře se na židli a vydechne jako člověk, kterému vytrhli zub za menší bolesti a krveprolití, než se obával.

„A teď už nadešel čas,“ ozve se, když je tikání hodin zase začne obtěžovat, „aby byly předány otěže moci, nemyslíš?“

V ložnici Sofie Rackhamové panuje přísná a strohá atmosféra. Nebýt dětské postele v jednom tmavém rohu, mohla by to být klidně klášterní cela řádu, který se již dávno zřekl veškeré zábavy krom modliteb a tichého rozjímání. Na zdi nevisí žádný obraz, široko daleko není stopa po jediné ozdobě či hračce; popravdě řečeno dokonalost temně vyleštěných povrchů nenarušuje ani špetka prachu – natožpak nějaká hračka. V knihovničce o výšce a šířce rakve stojí zhruba tucet knížek srovnaných do latě a každý svazek vypadá nekompromisně náročně.

„Jsem Sofiina chůva,“ pronese Beatrice Cleavová tónem, který si žádá gratulace – anebo politování. „Byla jsem tu šest let.“

Sugar se málem zmocní hysterie, ponouká ji to k odpovědi: „*Enchantée!* Já jsem milenka Williama Rackhama a jsem tu pětáctýřicet minut.“ Ale jen ztěžka polkne a řekne: „Slečna Sugar.“

„Dělala jsem tomuhle dítěti kojnou i chůvu,“ pokračuje Beatrice, která je sice obdařená pořádným poprsím, ale jinak vypadá komišně, „a zažila jsem, jak téhle rodině Štěstěna přála, nepřála a pak zase přála.“

Sugar na tohle nenapadá žádná odpověď, nanejvýš by mohla Beatrici ubezpečit, že jestli jí mléko vyschlo nadobro, vždycky dokáže sehnat práci ve vykřičeném domě paní Gillové v Jermyn Street, který se specializuje na kurvy s velkými prsy.

„Čas kvapí,“ řekne a porozhlédne se trochu důkladněji.

Oproti prvnímu dojmu má tento pokoj stejné rozměry jako ten její; jen vypadá větší, protože toho je v něm tak málo. Sofie sedí na velké židli s rovným opěradlem, sklíčená vosková panenka oblečená v těch nejtmašších, nejprůlehavějších, nejhodobožovějších šatech, jaké Sugar kdy viděla, jako nějaká postavička v dioramatu Abstinenci společnosti. Nebyla představena. Je jen objektem, o němž se diskutuje. Dívá se na podlahu, případně pro změnu na své boty.

„Sama zjistíte,“ poučuje ji Beatrice, „že Sofie je v podstatě hodné dítě. Není v ní žádná zloba, i když by ze všeho nejradši jen celý den civěla z okna. Snad rovněž shledáte, že není hloupá, ačkoli její duševní rovnováha je křehká.“

Sugar střeří pohledem po Sofii, jak snáší tuhle kritiku, ale holčička

si stále prohlíží navoskovanou podlahu.

„Občas,“ pokračuje Beatrice, „se chová jako mimino a rozum jde stranou. Není to moc pěkný pohled. Tehdy je potřeba jednat s ní přísně, aby neskončila zrovna jako...“ Beatrice se zarazí, třebaže má domácnost Rackhamových opustit nadobro. „Jako blázen.“

Sugar zdvořile přikývne v naději, že na její tváři není znát, jak se jí ta ženská s tvrdým černým srdcem, tenkými rty a nečekaně kultivovaným projevem čím dál víc zajídá. Beatrice, kterou si představovala, když se William poprvé zmínil o chůvě své dcery, byla z úplně jiného těsta – možná podsaditější verze Caroline, samý úsměv a provinční původ, nebo třeba zbožňující, mazlivá rodačka z East Endu, sentimentální až na půdu. Sugar se dokonce obávala orgií breku a objímání na poslední chvíli, kdy se zoufalá Sofie bude chytat za sukňe své baculaté ochránkyně, ta bude naříkat „Děťátko moje!“ a tak podobně.

Místo toho tu jsou tři postavy ve smutečných šatech, které se v tom mrazivém pokoji cílevědomě drží na svých místech, a Beatrice se tělesnému kontaktu se Sofií Rackhamovou nejvíc přiblíží v okamžiku, kdy na ni úkosem pohlédne, asi jako břichomluvec, který se snaží silou vůle přimět odhozenou panenku, aby zůstala na místě a nepřekotila se. Chůvy s růžovými tvářičkami překypující přirozenou láskou? Podle všeho další romantický předpoklad, který si odnesla z četby příliš mnoha románů a který tváří v tvář nemilosrdné realitě nevyhnutelně uchřadl.

„Víte, ona se v posteli počůrává,“ prozradí jí Beatrice. „Každou noc.“ A stoicky zvedne obočí, aby Sugar docenila, kolik si toho za posledních šest let musela vytrpět.

„To je... politováníhodné,“ řekne Sugar a znovu se podívá na Sofii. Vypadá to, že dítě se beznadějně ztratilo v kouzelném světě přezek na svých botách.

„V létě si s tím člověk ještě poradí,“ informuje ji Beatrice. „V zimě je to zlý sen. Pojd'te, ukážu vám, kde se v domě nejlépe suší lůžkoviny.“

„Hmm, ano, to vám budu vděčná,“ odpoví Sugar a najednou se jí zmocní prazvláštní touha Beatrici Cleavovou pořádně zfackovat močí nasáklým pantoflem.

„Je to chabá útěcha,“ pokračuje Beatrice, „ale Sofie aspoň nepatří k dětem, které nenávidí vodu. Naopak, nechá se omývat až moc ráda. Což mi připomíná...“ Oči se jí zvědavě zalesknou, když si prohlédne vyhublou postavu Sugar. „Předpokládám, že jste spolu s panem Rackhamem probrali, co přesně budete mít na starosti? Za těch posledních šest let jsem byla chůva a učitelka a bůhvíco ještě a nevadilo mi to, ale pochopila bych, kdybyste jakožto guvernantka nechtěla dělat... jisté věci.“

Sugar otevře pusu, ale zjistí, že jazyk jí není k ničemu; nenapadlo ji (a William ji nevaroval), že by Sofie mohla mít jakékoli jiné potřeby krom výuky.

„Já... my se dohodli... W– pan Rackham a já,“ koktá, „že se o Sofii postarám ve všech ohledech.“

Beatrice znovu zvedne obočí a i přes spršku neviditelných ran, které dostává od močí nasáklého pantofle, se na ni vyrovnaně zadívá.

„Tak vždycky si můžete postavit hlavu, že chcete k dítěti ještě najmout služku,“ pronese tónem, ze kterého plyne, že by to byl vpravdě skvělý nápad a že pan Rackham je trestuhodně nedbalý, když to ještě nezařídil. „Do tohoto domu tečou peníze, slečno Sugar – přímo se sem valí. To jste věděla, že minulý týden tu namontovali nové venkovní dveře?“

Sugar zavrtí hlavou, a když se Beatrice pustí do líčení instalace dveří, nepříjemnost po nepříjemnosti, šroubek po šroubku, vážně začne zvažovat, jak by mohla nadnést téma vlaků, aniž by vypadala přihloupě.

„Sofie bude určitě hodná,“ využije Sugar Beatriciny pauzy na nadechnutí, po líčení dvou „šejdířských“ truhlářů, kteří podle chůvina mínění dostali za jeden obdélník vyřezávaného dřeva stejnou sumu, za niž by se dala najmout služka k dítěti na jeden rok. „Určitě jste ji vychovala tak dobře, že mi úplně postačí... ehm... jen pokračovat ve vaší dobré práci.“

Beatrice se zamračí a na okamžik oněmí úžasem. Chvála zabrala tam, kde neviditelný pantofel selhal. Ale ještě než může Sugar navázat jednoznačnou narážkou na dlouhé cesty a vzácný čas, chůva se vzpomíná.

„Pojďte a já vám ukážu, kde se dají pověsit Sofiina mokrá

prostěradla,“ vyzve ji Beatrice. A když spolu se Sugar zamíří ke dveřím, chůva se poprvé obrátí přímo na dítě: „Zůstaň tady, Sofie.“ Figurína v černém rubáši, stále bez hnutí usazená na židli s vysokým opěradlem, jen zamrká velkými modrými kukadly zděděnými po Agnes a ani se neopovází obrátit hlavu a sledovat jejich odchod.

Celou cestu dolů mluví Beatrice o Sofii – nebo lépe řečeno o Sofiině nešikovnosti, Sofiiných nedostatecích v držení těla, Sofiině zapomnětlivosti, iracionálních předsudcích, které Sofie chová vůči některým naprosto vyhovujícím kouskům ze své garderoby, a o tom, jak moc je důležité nepovolit, co se týče Sofiina vztahu k brokolici. Jak procházejí přepychově vyzdobenými chodbami v prostorách pro služebnictvo, Beatrice nové guvernance začne recitovat seznam toho, co Sofie může dostat, když je hodná, a co je možné jí odepřít, když „není tak hodná“. Tento seznam je tak obsáhlý, že není vyčerpán – jen přerušen – tou dobou, kdy dorazí ke klaustrofobní komoře přiléhající ke kuchyni.

„Postavili to jako vinný sklep,“ vysvětluje Beatrice, když je ovane teplo a příjemná vůně vypařujícího se mýdla na prádlo, „ale pak panu Rackhamovi došlo víno a neměl prostředky, aby dokoupil nové.“ Vrhne po Sugar významný pohled. „To bylo přirozeně před pár lety – než se přerodil.“

Sugar přikývne, zvláště zneklidněná vědomím, že právě ona byla příčinou toho přerodu. Beatrice stáhne bavlněné prostěradlo z dlouhé měděné trubky, která kdovíproč spojuje jednu zeď s druhou.

„Pak se zbláznil do fotografování,“ pokračuje a skládá při tom prádlo na prsou, „a chvíli z toho bylo něco, čemu se říká ‚temná komora‘. Jenže potom se mu stala nehoda s nějakým jedem a ten puch už nešel pryč bez ohledu na to, jak moc se šúrovaly podlahy, a potom přišel nějaký člověk a řekl, že za to může vlhko, takže sem protáhli tuhle trubku od kotle...“ Zarazí se uprostřed vysvětlování a přimhouří oči. „Helemese, co je tohle?“

Na podlaze leží v jednom stinném koutě kupka jakéhosi odpadu. Při bližším ohledání se ukáže, že jde o navlhlé a zablácené papíry, v podobě zápisníků či deníků.

„S člověkem, který je za tohle odpovědný, si musím promluvit,“ odfrkne si. „Tahle místnost není žádná žumpa.“

„Ale vy přece musíte stihnout vlak,“ vyhrkne Sugar. „Ne? Prosím, nechte tu záležitost v mých rukách.“ A jako na zavolanou se ze skříňových pendlovek opodál ozve *bam, bam, bam* a ještě jednou *bam*.

Když je Beatrice Cleavová konečně pryč, její osobní věci byly vyneseny z haly a služebnictvo již nestojí u oken a nesleduje, jak se kočár vzdaluje z dohledu, Sugar se vrátí sama do pokoje, kde měla Sofie nakázáno „zůstat“. Co jiného taky může dělat?

Očekávala, že ji William po chůvině odchodu vyhledá a přivítá ji poněkud srdečněji, ale on kamsi zmizel a ona sotva může strkat nos do všech dveří v domě a hledat ho, že? Ne. S každým schodem, po němž vyjde, si čím dál ostřeji uvědomuje, že onen krátký hodinový odklad skončil. Již tu není návštěva, ale... guvernantka.

Už když otevírá dveře do ložnice, připravuje se na příšerný pohled, ze kterého jí bude srdce usedat a mráz po zádech jezdit: pohled na Sofii Rackhamovou, jak sedí rovně jako pravítko na té židli a připomíná strašidelný muzejní exponát, který kdovíjak přežil vycpání, holčičku strnulou strachy a nedůvěrou, jejíž oči jako talíře hledí Sugar přímo do duše a očekávají... co vlastně?

Avšak když Sugar vejde, takový pohled se jí nenaskytne. Malá Sofie sice nesporně zůstala tam, kde měla, ale čekání jí přišlo *příliš* dlouhé, a tak na židli usnula. Její držení těla, které Beatrice tak pomlouvala, je právě teď nepopíratelně mizerné, protože leží sesutá a našikmo, hlava se jí válí na rameni, sukni má shrnutou a pomačkanou, jedna ruka bezvládně leží v klíně a druhá se zase pohupuje ve vzduchu. Pramínek blondatých vlasů se jí třepetá, jak oddychuje, a na černé látce pevně zapnutého korzetu je vidět šmouha černější než zbytek materiálu, očividně od slin.

Sugar k ní tiše popojde a klekne si, aby byla tváří v tvář dřímajícímu dítěti. Ve spánku má tvářičky napuchlé a dolní ret jí vystupuje; zjevně v tváři nepodědila nic z Agnesiny krásy, a jakmile jsou ty velké, porcelánově modré oči zavřené, z její matky nic nezbude, jen Williamova brada, čelo a nos. To je tak smutné – nebýt Rackhamova majetku, dalo by se již téhle šestileté holčičce podle masa a kostí předpovědět staroplanství! I postavu má po

Williamovi, teď je sice ještě štěněcí, ale už nyní si v sobě nese zárodky podsaditosti. *A proč ji vlastně nenechat spát?* ozve se pokušitelský hlas zbabělosti a soucitu. *Nech ji spát navždy.* Sugar ale ví, že ji musí vzbudit, a tak vkleče čeká a doufá, že k tomu nějak postačí, jak na ni zblízka dýchá.

„Sofie?“ zašeptá.

Dítě sebou trhne, zachrčí, začne se probírat a v tu chvíli vesmír na jeden neocenitelný okamžik nabídne Sugar dar: příležitost být tím prvním, s čím se právě probuzený duch setká, dřív než nastoupí strach či předsudky. Sofie zmateně mrká, v rozespalosti nepoznává, čím tvář se to nad ní vznáší – což je pro někoho, kdo byl právě vytržen z lůna snů, mnohem zásadnější starost než to, jaký je tento svět v porovnání s tím, který opustila. Jaký je tenhle svět bdících? Sotva holčičce dojde, že nejspíš spáchala nějaký hrozný hřích a že ji patrně čeká trest, Sugar se k ní natáhne, konejšivě jí sáhne na rameno a řekne:

„To je v pořádku, Sofie. Jen jsi usnula, nic víc.“

Ztuhlá a obolavělá Sofie si nechá pomoci ze židle a Sugar na místě usoudí, že být guvernankou není zas tak obtížné, jak se obávala. Bez sebe úlevou udělá první chybu.

„My už jsme se viděly,“ řekne. „Vzpomínáš si?“

Sofie, která se vši silou snaží proměnit v toho zvláštního nového tvora, žákyni, se zatváří zaraženě. Guvernanka jí právě položila první otázku, a to pěkně zapeklitou – možná je to dokonce chyták!

„Ne, slečno,“ přizná. Hlas má dost po Agnes, jen je trochu měkčí a ne tak hezky modulovaný – pořád melodický, ale spíš jako lkavý zvoneček než hobojs d’amour.

„V kostele,“ napoví jí Sugar. „Podívala jsem se na tebe a ty jsi mi ten pohled opětovala.“ (Jen co to pronese, už jí to připadá jako dost nicotný zážitek.)

Sofie se kousne do dolního rtu. Stokrát jí chuva říkala, že má v kostele dávat větší pozor, a tohle má za to!

„Se na to nepamatuju, slečno.“ Slova pronesená v dětském zoufalství, ve stínu oslovské čepice.

„To nevádí, to nevádí,“ uklidní ji Sugar a zvedne se z kolenou. Až když obě stojí rovně, vyjeví se skutečné měřítko ve vši své

znepokojivosti: Sofiina hlava sotva dosahuje k jejímu pasu.

„Tak,“ zatlačí Sugar na pilu a hned udělá druhou chybu, „já jsem moc ráda, že je Beatrice pryč, ty ne?“ Doufá, že její tón je hravě spiklenecký, jako když jedno dítě mluví k druhému, aby nebylo pochyb, ke komu chová náklonnost.

Sofie se na ni zadívá nahoru – jejich tváře dělí taková vzdálenost! – a úpěnlivě pronese: „Já nevím, slečno.“ Čelo se jí zvrásnilo obavami; drobné ručičky má pevně sepnuté nad sukněmi a tenhle zvláštní nový svět je teď, když je zcela probuzená, nakonec dost nebezpečný.

Co dělat? Co dělat? Ze studně knih, které přečetla, vytáhne Sugar všechno možné na téma dětí a zeptá se: „Máš panenku?“ Sama to pokládá za nejapnou poznámku, ale Sofii se nečekaně rozsvítí oči.

„Mám panáčka v dětském pokoji, slečno.“

„V dětském pokoji?“ To Sugar rázně připomene, že tam ještě nebyla. Místo, kde bude Sofii učit, a ona ho ještě neviděla! Jistě, Beatrice se při přednášce o náležitě údržbě Rackhamovic potomka o dětském pokoji často zmiňovala, ale nakonec odkvačila z domu, aniž by zašla tak daleko, že by guvernante ukázala to, „čemu nejspíš teď budete říkat učebna“. Ona by jí to možná i ukázala, jen kdyby se Sugar nezmínila o vlacích a nezahnala ji tak.

„Tak mě tam tedy zaved,“ pobídne ji a po chvilkovém zaváhání k ní natáhne ruku. Bude přijata? K její velké úlevě se jí Sofie chopí.

Při prvním doteku hřejivých dětských prstů pocítí Sugar něco, co by ani nepředpokládala, že ještě *může* pocítit: vzrušení z kontaktu dvou neznámých těl. Ona, kterou ochmatávalo tisíc cizích lidí a která znečitlivěla vůči všemu až na to nejhrubší prohmatávání, teď zažije zamravenčení, skoro šok, z hmatového zasvěcení; a s tím šokem jde ruku v ruce ostýchavost. Jak hrubé jsou její vlastní prsty v porovnání se Sofiinými! Je to dítě zhnusené její popraskanou a rohovitou pokožkou? Nakolik by jí měla tisknout ruku? A kdo rozhodne o tom, kdy se pustí?

„Zaved mě tam,“ pokyne jí, když vyjdou ven.

Dům Rackhamových opět působí opuštěně, ani ne jako domov, ale jako ztichlý obchod s hodinami, zrcadly, svítidly, obrazy a tuctem různých tapet. Dětský pokoj je zastrčený až na samotném konci

podesty ve tvaru L a cestou k němu projdou Sugar a Sofie kolem několika zavřených dveří.

„Sem chodívá otec přemýšlet,“ zašeptá Sofie bez vyzvání.

„A co ten další pokoj?“

„To nevím, slečno.“

„A tamhle ty první dveře?“

„Tam bydlí matka.“

Když se konečně dostanou do dětského pokoje, čeká je vcelku povzbudivý pohled, alespoň v porovnání se Sofiinou ložnicí. Je dost prostorný, s nadprůměrně velkým oknem a řadou skříněk a komod, psacím stolem a hračkami – popravdě řečeno je tu víc hraček, než Sugar kdy měla. Tamhle stojí malovaná dřevěná zvířata do Noemovy archy (archa samotná není v dohledu) a tamhle zase neuměle vyrobený, ovšem velkoryse dimenzovaný domeček pro panenky s několika kousky panenkovského nábytku. V protějším rohu zase houpací kůň s ručně pleteným „sedlem“ a štos pestře zbarvených košíků plných třetek, příliš malých, než aby je bylo možné takhle na dálku rozpoznat. Matně zelená tabule na psaní, neposkvrněná křídou, stojí připravená na čtyřech dřevěných nohách, zakoupená speciálně kvůli téhle nové kapitole života Sofie Rackhamové.

„A tvůj panáček?“

Sofie otevře truhlu a vytáhne zplihlého hadrového panáčka s tmavě hnědou hlavou – jde o zubícího se černouška, na jehož omšelé bavlněné hrudi je vyšité slovo „Twinings“. Černoušek mohl být sotva ohavnější, ale Sofie s ním zachází něžně a trochu posmutněle, jako by uznávala, že je malinko méně živý, než by si o něm ráda myslela.

„Dal mi ho děda,“ objasňuje. „Měl sedět slonovi na hlavě, ale ten čaj ještě nebyl prázdný.“

Sugar nad tím jednu dvě vteřiny bádá, ale pak to nechá být.

„Proč ho máš zavřeného v truhle?“ zeptá se. „Nechtěla by sis ho vzít do postele?“

„Chůva řekla, že si toho smradlavého starého panáčka nemám brát do svého hezkého čistého pokoje, slečno,“ odpoví Sofie a do jejího stoicismu se vloudí ukřivděný tón. „A když už tam je, nerada se dívá na jeho černou tvář.“

Na tuhle příležitost Sugar čekala, aby se rehabilitovala.

„Ale v té truhle musí být hrozná tma,“ namítne. „A určitě je mu samotnému smutno!“

Sofiiny oči se rozšíří víc než za normálních okolností; vrávorá na pokraji důvěry. „Já nevím, slečno,“ opáčí.

Sugar si opět klekne, pod záminkou, že si panáčka prohlédne bedlivěji, ve skutečnosti ale proto, aby Sofie mohla číst v její tváři. „Pro tuhle truhlu najdeme lepší využití,“ slíbí a ochotně zasune panáčkovu klátící se nohu do ohbí Sofiiny ruky. „Pověz mi, jak se ten tvůj panáček jmenuje?“

Další hádanka. „Nevím, slečno. To mi děda nikdy neřekl.“

„Tak jak mu říkáš?“

„Já mu neříkám nijak, slečno.“ Sofie se kouše do rtu, protože za takové nezdvůřáctví by si mohla vysloužit ostré pokárání, byť by šlo jen o tvorečka z neglazovaného porcelánu a hadrů.

„Myslím, že bys ho měla pojmenovat,“ prohlásí Sugar. „Dát mu hezké anglické jméno. A ať od nynějška bydlí ve tvém pokoji.“

Ještě pár vteřin má Sofie viditelné pochybnosti, ale když ji ta úžasná nová guvernánka povzbudí pokývnutím hlavy, zhluboka se nadechne a vykřikne: „Děkuji vám, slečno!“

Když se raduje, není nakonec tak ošklivá.

Zatímco Sofie ukazuje slečně Sugar divy svého dětského pokoje jeden po druhém, o pár desítek ulic dál Emmelína Foxová sedí v půlce schodiště a odpočívá, než se zase sebere a půjde dále. Na ženu, která ještě není úplně uzdravená, toho dnes udělala docela hodně a ono je to takové blaho, sedět tu s hlavou schoulenou u koberce v úžlabině mezi dvěma schody a v tichu oddechovat.

Sípá ještě? Možná trošičku. Ale jak to paní Rackhamová formulovala, rozhodně unikla ze chřtánu vy víte čeho. Jak sladké a zároveň únavné je cítit v nohách bolest z vyčerpání, tvrdý okraj schodu tlačící do lopatek, tlukot svého srdce v žilách na spáncích. Dostala tohle tělo, tenhle ubohý nástroj z kostí a šlach, na ještě nějakou chvíli; dá-li Bůh, dobře ho využije.

Návštěva u paní Rackhamové byla hrozně únavná, obzvláště návrat domů, kdy nesla kocoura (pořádný macek, žádné píрко!) v

proutěném košíku ulicemi Notting Hillu. Její rozhodnutí obejít se bez kočáru, ba dokonce i bez své služky Sarah, spustí zase lavinu drbů – tím spíš, pokud se byť jen jedna klepna dozví pravdu, že se Sarah vrátila k prostituci, když se její „churavý dědeček“ během Sezóny katastrofálně zadlužil na dostizích.

Další dívka, kterou jí rovněž dodal Spolek ze své stáje napravených nevěstek, má nastoupit příští středu, ale Emmelína chce do té doby trochu poklidit v domě, aby to děvče neodradila hned na počátku úctyhodné kariéry. A právě to tedy dělá: dává věci do pořádku. No, samozřejmě že ne *právě* teď; právě teď sedí na schodech a skrz mléčné sklo venkovních dveří tam dole sleduje, jak venku procházejí přízrační chodci.

Přestěhování Henryho světských statků k ní, obzvláště když k němu došlo, zatímco ona ležela v nemocnici svatého Bartoloměje a nemohla na stěhováky dohlížet, uvrhlo její domeček do stavu, kde už končí nepořádek a začíná chaos. Není tu k hnutí, ba jak praví jedno anglické rčení, ani kočku by tu člověk neroztočil. A Čiču to tu od jeho příjezdu naprosto fascinuje a mate, bloumá po schodech nahoru a dolů, ze dveří do dveří a opětovně se seznamuje s pánovým nábytkem a pánovými udělátky, vyskládanými a nacpanými v nepovědomých koutech. Obzvláště ho zajímá zarážející fenomén Henryho postele, která stojí svisele, opřená o zeď v obýváku, a jejíž zhroucená matrace se opilecky opírá o železný rám a není k ničemu ani člověku, ani zvířeti. Od té doby, co Emmelína vpustila kocoura do svého domu, se ji na to snad pětkrát nebo šestkrát pokoušel upozornit, očividně v naději, že s tím ona něco udělá.

Emmelína musí uznat, že její dům teď vypadá spíš jako vetešnictví v Cheapside. V kuchyni je všechno dvakrát: dva sporáky, dvě kredence na nádobí, dva kbelíky na led, dva hrnce na polévku, dva čajníky, dvě vodní lázně a tak dále a tak podobně – dokonce dvě poličky s kořením, přičemž Henryho výběr se prakticky shoduje s tím jejím. To vše je nemilé, protože ona není ani o chlup lepší kuchařka než v minulosti a už vůbec nemá chuť se zlepšovat.

Po celém domě jsou židle a stoličky vyskládané na sobě, po dvou či třech, některé vachrlatě, jiné neoddělitelně, ovšem zdaleka největším zdrojem nepořádku je přemíra knih: Henryho svazky

přidané k těm jejím. Velké stohy se jich vrší v každé místnosti i v chodbách, některé vyskládané logicky, ve stylu hradů z písku, od velkých k malým, jindy jsou ovšem vyskládané opačně a pokoušejí gravitaci i mazlivý čumáček Henryho kocoura. A vinu za namátkové skládání nemůže přičíst ani mužům ze společnosti Tuttle & syn: to *ona* vytahala tyto knihy z krabic, čistě aby viděla, co přežilo požár a co ne. Ve skladování hmotných předmětů ovšem zdaleka není kovaná a již zažila několik pádů. Věž z Nových zákonů, které si ten člověk ze Spolku pro šíření Bible už nepřišel vyzvednout, nebyla nikdy úplně stabilní; teď se rozvalila po celé podestě a některé exempláře dokonce měly smůlu a propadly balustrádou na podlahu pod zábradlím.

Trochu úhledněji vypadají pytle s prádlem, ji však deprimují víc. Nejde o Emmelíniny zásoby nevyzvednutých darů – vlněných rukavic, zaštopovaných ponožek a pečlivě vyspraveného ložního prádla, které je určeno pro chudé z Londýna a dále –, ale o Henryho šaty. Tři plné pytle jí leží neotevřené v ložnici, převázané provázkem a opatřené razítkem *Tuttle & syn*.

Číča se ochomýtá kolem jejích sukní, mňouká a ze všech sil se snaží trknout ji do nohou skrz silnou bariéru látky. Ještě než zajde tak daleko, že by se dole proplazil, Emmelína se zvedne. Jak je unavená! Je teprve odpoledne, ale ona už touží spát. Nestojí o nějaké zdřímnutí, leč o dlouhý, vydatný spánek, který oddělí jeden den od druhého. Hříšně si přeje, aby Bůh pro jednu uvolnil pravidla a nechal soumrak padnout o pár hodin dříve. Vyvážit by se to přece dalo hned další den několika hodinami světla navíc, ne?

Emmelína je ztuhlá – tak ztuhlá, že by skoro znovu ocenila vycházkovou hůl. Dobelhá se do kuchyně; předpokládá totiž, že kocour si její dům prohlédl a teď už by si rád dal něco k snědku.

„Tohle chceš, Číčo?“ zeptá se ho, zatímco on váhá na prahu kuchyně a očíhává špinavé štětiny smetáku.

Co mu má dát? Teď když si ho osvojila, bude se muset vážně zamyslet, jak ho přesvědčit, aby u ní zůstal. Prohlídkou kredencí a chladniček si potvrdila, že nejenže nemá smetanu, ale ani syrové maso, neboť poslední dobou nevařila a raději se stravovala v restauracích (ano, ví, že je to hanebné: všechny ty rodiny s

propadlými tvářemi živoří na odřezcích skopového a chlebových kůrkách, a ona si tu večeří jako kurtizána! Ale bez pomoci Sarah prostě není s to dostat nárokům vaření, a stejně, ke sporáku napojenému na komín se teď nelze dostat.) Škoda že nemůže vzít Číču s sebou do restaurace a objednat mu jídlo spolu se svým chodem... jenže to se můžete spolehnout, že přesně taková rozumná řešení lidé pokaždé bez přemýšlení odmítnou. Ach! Jak jen anglická společnost nesnáší pragmatismus! Ne ten pragmatismus, díky němuž rostou továrny, ale ten druh, který občanům zpřijemňuje život! Mohla by to probrat s Henrym, až ho přistě...

S povzdychem otevře další skříň a vytáhne pořádný kusanec leicesterského sýra, kterým se ona sama typicky živí, když je její služka pryč. Číča povzbudivě zamňouká.

„Kočky asi nejedí sýr, ne?“ řekne a hodí mu malý kousek mezi packy, on se ale na to sousto vrhne a s nelíčeným požitkem ho zhltně. Další předsudek vyvrácen; každý den se dozví něco nového. Opřená o nadbytečnou troubu kousek po kousku krmí Číču sýrem, dokud kocour nemá dost, nebo nedostane moc velkou žízeň, než aby pokračoval. Emmelína ho dovede k talíři s vodou a on si ho bez nadšení prohlédne; zítra mu koupí nějaké mléko.

Sama by měla něco sníst; dnes neměla nic krom chleba, trochy sýra, čaje a ovocného koláče u paní Rackhamové. Obvyklá chuť k jídlu se jí zatím nevrátila a pořád se ještě nevzpamatovala z nepěkného překvapení, když po návratu z nemocnice objevila krabici označenou jako „RYCHLE SE KAZÍCÍ POTRAVINY“, jejíž obsah byl po krátkém pobytu ve skladu společnosti Tuttle & syn a poněkud delší době tady skutečně zkažený.

Nakloní se přes změt' měděných pánviček, aby otevřela další skříň, v níž nechala plechovku se sušenkami, nebo si to aspoň myslí. Místo toho nalezne další knižní skrýš. Za pár minut, možná za patnáct, když prolistuje *Nový způsob domácího vaření* Marie Rundellové a na chvíli se zadívá na věnování na předsádce, *Mému váženému příteli Henrymu Rackhamovi, Vánoce 1874*, s bolestmi vystoupá po schodech nahoru.

Na podestě, hned u dveří do své ložnice, zahlédne dva menší tmavě hnědé objekty, které zdaleky vypadají jako doutníky, ale při

bližším ohledání zjistí, že jde o výkaly, a navíc hodně smradlavé. Emmelína zavře oči a ucítí, jak jí tečou slzy; nemůže, *nemůže*, nemůže po těch schodech dolů a pak zase nahoru. Místo toho si od postele přinese kapesník, má jich tam celou krabici ještě odnedávna, kdy ji mohla kdykoli během dne či noci popadnout neodolatelná touha kašlat krev. Velmi opatrně zabalí kočičí hovínka do měkké bavlny a obalí je dalšími vrstvami, až začnou připomínat takové ty vonné kuličky, které mají chránit před nemocemi. Takto zabalená jistě mohou počkat do rána.

V ložnici plné krámů se pak začne svlékat, načež si polorozepnutá najednou uvědomí, proč nemůže najít noční košili. Když se totiž ráno až příliš energicky pokusila vydrhnout z ní starou skvrnu od krve, musela zapošít natrženou látku a – Pánbůh pomoz její paměti děravé jako řešeto – nechala ji dole, přehozenou přes opěradlo židle. *Nemůže, nemůže, nemůže*. Pro jednu bude muset spát ve spodním prádle.

Unavenými prsty se nemotorně vyvlékne ze šatů a spodničky, avšak teprve když zůstane v košilce a spodkách, opožděně jí dojde, že je ulepená potem a že ji svědí v podpaží, slabinách i ve štěrbině pozadí. Za stálého vrávorání chvíli zvažuje, zda se nepomodlit o sílu sejít dolů, zlikvidovat kočičí trus, přinést si noční košili a ohřát si trochu vody na omytí, ale pak usoudí, že taková žádost není hodna Hospodinovy pozornosti. Místo toho ze sebe shodí zbývající šatstvo a s úlevným heknutím si nahá v horečce vleze pod peřinu.

Jen lidé hodně hříšní či hodně nemocní, pomyslí si, *jdou do postele za světla*. Zítra musí lépe hospodařit se svými silami a nepřepínat tohle tělo, o něž málem přišla.

Prostěradlo je na omak božsky hebké, končetinami se jí šíří sladká necitlivost, a ačkoli je soumrak pořád ještě hodně daleko, Emmelína cítí, jak začíná dřimat, a jen matně si uvědomuje, že se vedle ní na posteli cosi ladně hýbá; teprve po probuzení ráno zjistí, že to byl kocour, tou dobou již naprosto spokojeně stočený u jejích nohou.

KAPITOLA TŘIADVACÁTÁ

Postel byla právě akorát pro předchozí guvernanku, ale pro Sugar je moc krátká. Během její dlouhé první noci v domě Rackhamových, ve spánku, jež poznamenal přerušovaný psí štěkot někde v dáli, se Sugar zdá o nejrůznějších zvláštních věcech. Chvilí před úsvitem se už začne příliš převalovat, zpod peřiny vylétne obnažená noha, okamžik visí ve studeném vzduchu a pak narazí na bok kufru. Ve snu se to Sugar přeloží v mozolnaté prsty nějakého chlapa, který ji chňapne za lýtko a teď se jí po kůži šine nahoru ke slabinám.

„Už se nemusíš klepat,“ pronese paní Castawayová. „Přišel tě zahřát jeden laskavý pán.“

Sugar se pokusí stočit do kuličky, kotníkem narazí na nepovědomý sloupek postele a probudí se.

Na pár okamžiků je ve svém novém pokoji, v té tmavé podkrovní komůrce úplně ztracená, protože si tak zvykla na prostorné přízemní apartmá v Priory Close, které bylo vždy osvětlené pouličními lampami. Skoro jako by se vrátila do starého pokoje v podniku paní Castawayové, až na to, že *ten* byl o hodně větší než tohle. Taky tu zpod postele vychází zvláštní pach, zemitá zatuchlina, která jí připomíná hnilobu prvního domu, v němž kdy žila – tu barabiznu v Church Lane.

Sugar se nakloní přes okraj postele, zašmátrá pod ní a její prsty se otřou o špinavou kupičku Agnesiných deníků. Ale jistě, teď už si vzpomíná. Sotva se včera za Beatricí Cleavovou zavřely vchodové dveře, vkradla se zpátky do komory a vyfoukla odtamtud deníky, dokud jí okolnosti přály. A když je ukryla pod postel, rozběhla se za Sofií.

Ach, Sofie.

Sugar zatápe po sirce, na ošklivém žlutém toaletním stolku zapálí dvě svíčky a vymne si z očí ospalky. *Jsem guvernanka*, řekne si a svět se chvějivě zaostří. Okamžitě se jí začnou svírat útroby a pak se odtamtud ozve ostrá bolest. Několik dní prakticky nic nesnědla ani se nevyprázdnila. Úzkost ji zmrazila. Teď roztává a její břicho je plné

zvuků.

Podle hodin je půl šesté. Jak dlouho spala? Docela dlouho; včera večer šla do postele takřka hned po své svěřenkyni, v dětských sedm hodin. Očekávala, že William za ní zajde, a byla rozhodnutá zůstat vzhůru – dokonce zvažovala, že se bude věnovat svému klitorisu, aby se připravila –, ale zabrala během několika minut, co složila hlavu na zvláště vonící polštář. Pokud se za ní William skutečně vypravil – a není tu žádný důkaz, že tak učinil –, musel ji nechat spát.

Sugar z paměti vytáhne včerejší události v opačném pořadí, od Sofiina uložení do postele – Sofie jí usnula před očima, jako na rozkaz. Anebo to jen hrála? I Sugar ví, jak předstírat bezvědomí, pokud se tím dá něco získat...

Varuji vás, je to malá herečka, svěřila se jí Beatrice na rozloučenou s několika moudry. *Jestli dostane sebemenší příležitost, obtočí si vás kolem prstu.*

Sugar si vybaví zlehka oddychující Sofiinu tvář na polštáři, nažehlené přikrývky, které Sofii zakrývaly jen do půlky naškrobené bílé noční košile, protože se Sugar ostýchala přitáhnout jí peřinu až ke krku.

Co přišlo před tím? Vyslechla si Sofiiny modlitby. Litanií, komu všemu má Bůh požehnat. Za koho a za co se Sofie modlila? Sugar si nevzpomíná. Pomyšlení, že stejné modlitby uslyší znovu dnes večer, je uklidňující i znepokojivé zároveň.

Ale co se stalo *před* modlením? No ovšem, koupala Sofii v kádi hned u její postele. Holčička to všechno udělala prakticky sama, až na ručník přehozený přes její drobná mokrá ramínka. Sugar se stydlivě odvrátila stranou, a když si prádlena přišla vyzvednout špinavé prádlo slečny Rackhamové, cukla sebou, jako by byla přistřižena při něčem nemravném.

A předtím? Ach ano, ta věc s Gregoryho práškem. Beatrice zdůrazňovala, že je naprosto nutné podávat jednu dávku před spaním – vskutku, její poslední slova k Sugar před odchodem z domu zněla: „Nezapomeňte na Gregoryho prášek!“ – ovšem když Sugar spatřila, jak zhnuseně se dítě zatvářilo, jen se k jeho rtům přiblížila lžička s tou odporností, hned ruku se lžičkou spustila.

„Ty to nechceš, Sofie?“

„Chůva říká, že jestli to nebudu užívat, tak budu litovat, slečno.“

„No,“ odpověděla Sugar, „až budeš litovat, tak se ozvi a já ti to pak dám.“ A k dívčině úlevě sklepla tu ohavnou směsku rebarbory, pálené magnézie a zázvoru zpátky do plechovky.

Včera neproběhlo žádné oficiální vyučování, protože se Sugar snažila zjistit, co se Sofie za svůj život naučila. Ukázalo se, že toho je hodně, a Sofii dost vyčerpalo, jak si to všechno vybavovala a odříkávala to. Podstatnou část tvořily biblické příběhy a moralizující kázání, ale bylo tam i docela dost toho, co Beatrice Cleavová popisovala jako „všeobecné vědomosti“, například které země patří Anglii a které jí nepatří, ale měly by. Pak tu byla dětská říkadla, kratší básničky o tom, jak je důležité být ctnostný, a téma, v němž se Sofie orientuje vůbec nejlépe, a sice sloni v Indii.

„Mají menší uši,“ prohlásilo dítě po mnoha dalších odhaleních.

„Menší než co?“ zeptala se Sugar.

„To nevím, slečno,“ přiznala se Sofie po rozpačité odmlce. „Chůva to ví.“

Během odpoledne, zatímco se fakta vršila na smyšlenky v čím dál větší spleti, se Sugar opakovaně usmívala a říkala: „Výborně, Sofie.“ Nevěděla, co jiného by měla říkat, a navíc jí to připadalo správné. Podle Sofiiny reakce – čím dál jasnějšímu ruměnci pýchy a úlevy – se slova „výborně“ a „Sofie“ zatím setkávala v jedné větě jen vzácně. Sugar jimi děvčátko krmila, jako by šlo o zakázané bonbóny, v takovém množství, aby jí bylo nádherně špatně.

Tolik tedy ke včerejšku. Dnes musí začít Sofiino oficiální vzdělávání. Když se Sugar jednou opovážila zeptat matky, co je to vlastně vzdělávání, paní Castawayová jí odpověděla: *Vyšňoření jehňátka před porážkou.*

V ranním příšeří Sugar ve světle svíčky otevře knihu, kterou jí Beatrice předala, jako by to byl svatý grál. „Koupil to sám pan Rackham,“ informovala ji chůva. „Uvnitř je všechno, co by Sofie měla vědět.“ Svazek se jmenuje *Historické a rozličné otázky pro potřeby mladých lidí*, je tlustý a navíc hustě vysázený. Jméno autorky Richmal Mangnallové zní jako vrčení psa, který odmítá pustit z tlamy míček.

Sugar se zamyslí nad první otázkou, která se týká dávných

království založených po Potopě, ale uvízne, protože si není úplně jistá, zda se říká „Chaldejci“ nebo „Kaldejci“, a nerada by hned na začátku Sofiina vzdělávání šlápla vedle. Čte dál, a když se dostane k otázce „Co to byly amfiktyonie či amfiktyonské konfederace?“, je už si celkem jistá, že na část této látky ještě Sofiin mozek nestačí. Rozhodne se přeskočit pár tisíc let – nebo řekněme zhruba deset stránek – a začít po narození Ježíše, o němž Sofie aspoň slyšela.

Tak tím je to vyřešeno. Sugar odloží *Otázky* od Richmal Mangnallové stranou a ze skřípky přinese Agnesiny deníky. K jejímu překvapení jsou (jak si teď všimla) zamčené – každý špinavý svazek je zavřený na petlici a opatřený malým mosazným zámekem. Když se jeden pokusí roztrhnout, do klína jí padnou částečky hlíny, ale ukáže se, že to křehce krásné zapínání je pevnější, než vypadá. Nakonec Sugar s výčitkami svědomí zámek vylomí – vrazí do něj špičku nože, dokud se mechanismus nepoddá.

Náhodně rozevřené stránky odhalí Agnes v roce 1869 následujícím způsobem:

Dnes mne svírá hrůza – jsem si jistá, že mne čeká velká zkouška, ještě větší než to, co jsem doposud přežila... Před chvílí mi Clara přišla říct, že doktor Curlew je na cestě, aby mi „odpomohl od utrpení“. Co tím může myslet? Víím, že když tu byl naposledy, trpce jsem si mu stěžovala, a možná jsem řekla, že po tolika měsících Nemoci si už nepřeji nic než Smrt, ale to jsem nemyslela vážně! Jeho černá brašna mě děsí – má v ní nože & pijavice. Prosila jsem Claru skoro na kolenou, aby mu zabránila na mě sáhnout, pokud omdlím, ale ona jako by mě ani neposlouchala a žvanila o tom, že všichni mají velkou starost o „to dítě“ – jak už je dávno jeho čas & že už musí brzy přijít. Či dítě to může být? Kéž by mě William lépe informoval o tom, koho si zve do tohoto domu...

Další háček bolesti se Sugar zavrtává do břicha. Se zaúpením se usadí na nočník a zlomí se v pase. Rozpuštěné vlasy se jí navrší v klíně noční košile, čelo svědící potem si opře o kolena. Ruce sevře v pěst, ale nic z ní nevyjde a křeč pomine.

Když se vrátí do postele, vezme si znovu Agnesin deníček a přelískuje k zápisku, jehož si všimla předtím. Očekává, že se na příští

stránce dozví, jak Sofie přišla na svět. Avšak hned následující zápisek po tom, který popisoval nepoučený Agnesin porod, začíná takto:

Právě jsem se vrátila od paní Hottenové, kde jsem poprvé povečeřela „venku“ od té doby, co jsem se zotavila. Bud' jsou Hottenovi nanejvýš zvláštní lidé, anebo se během mé Nemoci obrátily mravy Vzhůru nohama. Pan Hotten si dal servítek na hrud' a já zas měla jíst meloun lžičkou. Na chřest tam nebyly žádné klíšťky a v jedné bramboře jsem měla „kost“. Všichni v jednom kuse mluvili o Baringových a vtipkovali o ceně Povýšení do šlechtického stavu. Paní Hottenová se smála s otevřenými ústy. Celý večer jsem byla bud' konsternovaná, nebo znuděná. Znovu tam již nepůjdu. Zajímalo by mě, kdy paní Cecilová odpoví na mé pozvání.

A tak dále, a tak podobně. Sugar listuje stránkami: pořád totéž v bledě modrém. Kde je William? Kde je Sofie? Jejich jména se tu vůbec neobjevují. Agnes chodí na večírky, patrně s manželem po svém boku; vrací se domů, patrně ke své malé dceři.

U paní Amphlettové jsem viděla paní Forgeovou, paní Tippettovou, paní Lottovou, paní Potterovou, paní Ousbyovou... Takových výčtů jsou ty stránky plné, sešité neúnavnou výšivkou z *já, já, já, já, já, já, já*.

Sugar vypáčí dalších pár deníků. Tu a tam přečte dva tři řádky, ale odradí ji enormní rozsah úkolu, který ji čeká. Dvacet deníků, stovky stránek, všechny zcela zaplněné Agnesiným únavně mrňavým písmem. A místo odhalení, která by jí třeba mohla být k užitku, kdyby snad dnes narazila na paní Rackhamovou na schodech, nachází pouze stížnosti na podřadný porcelán, pošmourné počasí a prach na zábradlí. Ještě před pár týdny by Sugar bývala hodně nadšená, kdyby z poštovní schránky či skládky získala byt' jen jediný dopis napsaný Agnes Rackhamovou; bádala by nad každým řádkem a vymáčkla z něj co nejvíc postřehů. Teď před ní v hromádce špinavých deníků leží celý Agnesin život a ona neví, kde začít.

Nakonec usoudí, že se to dá udělat jen jediným způsobem: začít na začátku. Rozlomí všechny deníky a uspořádá je podle data, dokud nebude držet v rukou ten nejstarší.

Úvodní stránka prvního deníku, nejmenšího a nejkřehčího ze všech svazků, pozůstává z několika neúspěšných začátků napsaných úhledným, byť mírně ležatým písmem. Datum 21. dubna 1861 je vyvedeno obzvláště krasopisně.

Milý Deníčku,

opravdu doufám, že budeme dobří kamarádi. Lucy si vede Deníček a říká, že jí to připadá hezké & zábavné. Lucy je moje nejlepší kamarádka, bydlí bydlela bydlí v domě hned vedle toho, kde bydlím jsem bydlela

Agnesin druhý pokus se nachází hned pod tím prvním, písmo je úhledné a celý zápisek svědčí o jejím odhodlání nenechat se odradit počátečním nezdarem.

28. dubna 1861

Milý Deníčku,

opravdu doufám, že budeme dobří kamarádi. Myslím, že uvidíš, že jsem ta Nejvěrnější holčička, která kdy žila. V květnu mi bude Deset Let. Když jsem byla mladší, byla jsem moc šťastná, i když jsme bydleli v menším domě než teď. Pak od nás náš drahý Tatínek odešel a Máma řekla, že bysem neměla být bez Otce, a

Následující dva zápisky nejsou tak úhledné, jako kdyby je Agnes psala ve spěchu – snad v naději, že se čirou setrvačností přenese přes překážky, na nichž ztroskotaly ty předchozí.

Milý Deníčku,

jak se máš? Jmenuju se Agnes Pigottová, nebo bych snad měla říct, že jsem se tak jmenovala, ale teď

Milý Deníčku,

já

Další zápisek, nedatovaný a zjevně napsaný v zuřivém spěchu, zaplňuje list z obou stran.

Moje nejdražší, nejmilovanější svatá Terezičko,

je to tak velký Hřích nenávidět mého otce, když není můj Pravý otec? Tolik ho nenávidím, nenávidím ho, až si do rtů vykusuji zubami díry. Je to zlý člověk a Maminku začaroval, aby zapomněla na

našeho drahého Tatínka, a ona se na něj teď dívá jako pejsek, co čeká na maso. Nevidí, co vidím já – krutozt v jeho očích a jeho úsměv, který není úsměv. Nevím, co si počneme, poněvadž nám zakázal chodit do Kostela – Pravého kostela – a místo toho nás vzal do svého kostela a ten je nestidatý podvot. Skoro nikdo tam není pořádně oblečený a všechno je tam tak všední a běžné jako Kniha obecných modliteb. Drahá svatá Terezičko, Ty jsi asi nikdy takový kostel neviděla zevnitř. Tam, kde by mněla stát Panenka Marie, je jen prázdnost, a domů si nemůžeš odnést nic krom žebrového dopisu od Fondu na opravu věže s hodinami. Můj otec Můj nový otec Lord Unwin tvrdí, že je tam všechno stejné jako v mém starém Kostele, až na to, že mluví spisovnou angličtinou, ale on nechápe (nebo to možná přectírá), že když se byť jen jedno Slůvko z Kouzla vynechá nebo vysloví špatně, tak vůbec nefunguje, jako v „Kolombínině začarovaném lese“, když Kolombína zapomene říct „zabda hanífa“ a přijde o křídla. Lord Unwin nenávidí Církev a Pannu Marii a všechny Svaté a říká: „V tomhle domě už o těch nesmyslech nechci ani slyšet“ a těmi nesmysli myslí Tebe, svatá Terezičko.

Proč už se mnou nemluvíš? Nepronikne Tvůj hlas stěnami tohoto neblahého nového domu? Nemohu uvěřit, že on je silnější než Ty. Pokud ke mně nemůžeš mluvit nahlas, třeba bys mohla šeptat, až mě slečna Pittová vezme na procházku, anebo by ses třeba mohla postarat, aby se Tvoje odpověď do rána objevila na této stránce (nebo na té další, jestli tu nezbude místo). Nechám pero v kamaláři, ale prosím nekaňkej, poněvadž slečna Pittová (moje nová guvernánka) je velmi přísná.

Málem bych zapoměla, potřebuješ vědět, nač se tě ptám, takže: Kam odešel můj vlastní drahý tatínek a kdy ho zase uvidím? A: Jak ještě dlouho bude mít tenhle zlý člověk Maminku a mě ve své moci? Říká, že mám jít do Školy pro Mladé Dámy, jen co to půjde zařídit. Toho se velmi obávám, protože to znamená, že opustím Maminku, a slyšela jsem, že školní zdělávání trvá mnoho let. Také se nechci stát Mladou dámou, poněvadž ty už si nesmíš hrát s obručemi a místo toho se musí vdát.

Zbytek deníčku pozůstává z prázdných stránek, krémově bílých a

tajnůstkářských. Sugar cítí, jak se jí do střev zarývá další háček bolesti, a znovu si sedne na nočník. Vyprskne z ní cosi hnusného a ještě ji to spálí. Celá roztřesená si obejmě kolena a kousne se do rtu, aby nezačala klít či sprostě nadávat. Místo toho zhluboka a rozvážně dýchá, když ji neberou křeče. *Jsem guvernanka.*

O něco později, o půl sedmé, jí Rose přinese šálek čaje. Tou dobou je Sugar už zcela oblečená, nepoddajné, bujné vlasy má svázané do přísného drdolu, tělo zapouzdržené v černé látce. Pokoj je uklizený, deníky nejsou na očích – ukryté pod postelí, zabalené do týchž ošuntělých starých šatů, které jí posloužily jako převlek při návštěvě kostela Rackhamových. Bůh ví, proč si ty šaty nechala – teď už žádné převleky nepotřebuje! Ale nechala si je a teď jí nakonec přišly vhod.

„Dobré ráno, slečno Sugar,“ pozdraví ji Rose a její nos se jen na okamžik ohrne nad puchem průjmu, který pořád visí ve vzduchu. „Já-já nevěděla, jaké sušenky byste si dala nejradši.“ A podá jí talíř se třemi různými druhy.

„Děkuji vám, Rose,“ řekne Sugar a málem jí vhrknou slzy do očí nad tím, jak je ta služka přátelská. Bud' Rose nečetla žádné romány, nebo má od svého pána přísně nakázáno, aby byla přívětivá. „To jste moc hodná. Mimochodem, neporadila byste mi, jak otevřít tohle okno? Zkusila jsem to, ale nějak mi to nejde.“

„Ono se teď nedá otevřít, jak to zvenčí přetřeli barvou,“ nakloní Rose omluvně hlavu. (Po nedávné renovační orgii zůstalo v celém domě leccos nedotaženého.) „Požádám pana Rackhama, aby řekl zahradníkovi, ať vyleze nahoru a spraví vám to, slečno.“

„Ne, to nebude potřeba.“ Sugar nechce Williama ani v nejmenším obtěžovat, aby neměl pocit, že by guvernanka z konvenčnějšího zdroje byla méně otravná. Když za ní přijde nahoru, ať je to proto, že po ní touží, ne aby se musel potýkat s následky spěšné renovace. Sugar povzbudivě kývne na Rose, upije vlažného čaje a kousne si do sušenky.

„Kvrrr!“ zakručí jí žaludek, když se služka obrátí k odchodu.

Za pár minut v ložnici, která se prakticky neliší od té její, Sugar vzbudí Sofii a zjistí, že je celá pročůraná. Zmatená holčička mžourá

ve světle lampy, zavinutá v noční košili a prostěradle, které se jí přilípily na mokré tělo, jako by ji od kolen po hrud' polili džbánem moči.

„Ech... jeжданánku, Sofie,“ řekne Sugar, když spolkně několik hrubších reakcí.

„Omlouvám se, slečno,“ odpoví děvčátko. „Jsem hrozná.“ Říká to věcně, ne podlézavě ani lítostivě; jako by jí odříkávala nějakou pikanterii ze studnice všeobecných vědomostí, na niž si včera nevzpomněla.

Kovová kád' s teplou vodou už stojí u postele; přinesl ji tam ten, kdo v domácnosti Rackhamových dělá práci malého Christophera. Sugar pomůže Sofii vstát z postele i vysvléct se z noční košile tak, aby jí nemáchala tvář ve vlastní moči. Zbytek zvládne holčička sama. Její podsadité tělo a vytáhlé ruce zmizí pod pěnou Rackhamova koupelového mýdla (pořád ještě *Nepřekonatelné v tvorbě bublin daleko přesahující schopnosti jiných mýdel!*, dokud nebude přijata přeformulovaná verze od Sugar).

„Výborně, Sofie,“ pochválí ji a odvrátí zrak. Chloupky v týle jí začnou svrbět, když si povšimne dvou očí lesknoucích se v temnotě: Sofiin panáček, svalený našikmo na jejím toaletním stolku, s bradou opřenou o hrudník a namalovanými zuby zachycenými v úsměvu. Sugar a figurka na sebe hledí, dokud voda v kádi neztichne, pak se Sugar obrátí zpátky k Sofii. Holčička stojí připravená k osušení, lopatky se jí třesou zimou a Sugar je zabalí do ručníku; přitom ale mezi Sofiinými nohama letmo zahlédne hladkou dětskou vulvu, pevné, jasně zřetelné pohlaví lesknoucí se vodou – a nemůže si pomoci, představí si zduřelý pyj s fialovým žaludem prudce pronikající dovnitř.

„Omlouvám se, slečno,“ řekne Sofie, když zaslechne zmučené povzdychnutí své guvernanky.

„Neudělala jsi nic špatného, zlato,“ ujistí ji Sugar a odvrátí hlavu k oknu, než se dítě utře. Vypadá to, že slunce stoupá nebo že alespoň ustupuje noc, a Sugar má na klíně připravenou velmi malou spodničku.

Sugar a Sofie spolu snědí miskou ovesné kaše, kterou jim přinesla

Rose, a v půl deváté obě zamíří do pokoje, který byl až do včerejška dětský. Po špičkách projdou kolem dvou temných, zavřených dveří, za nimiž se skrývají osobní věci a možná i těla Williama a Agnes Rackhamových. Tiše jako myšky či zloději pokračují až na konec podesty a vejdou do neosvětleného pokoje, kde už stojí připravená tabule a houpací kůň.

Služka již zapálila v krbu oheň a zvedla teplotu vzduchu na snesitelné chladno. Zatímco Sugar rozžihá lampy, Sofie přejde přímo k psacímu stolu a posadí se. Nohy v pevně zašněrovaných botičkách se jí houpou pár centimetrů nad zemí.

„Myslím, že si nejdříve dáme diktát,“ prohlásí Sugar a v břichu jí opět zakručí. „Jen namátkou pár slov, čistě aby se vidělo, jak dobře dokážeš psát v polospánku.“

Sofii ten humor nedochází; nejspíš to bere jako nefalšovaný pokus nacytat ji, když je nejméně připravená. Přesto před sebe na psací stůl položí prázdný list papíru, pozorně sedí a čeká na první pokoření.

„Kočka,“ pronese slečna Sugar.

S hlavou skloněnou ke stránce Sofie napíše to slovo. Její drobná ručka svírá pero nemotorně, velké oči se jí lesknou, jak se snaží o dokonalou a krásnou inkoustovou kaligrafii.

„Pes.“

Pero se znovu ponoří do kalamáře. Sofie se zklamaně zachmuří, protože hned první písmeno „P“ zohyzdí kaňka – to byla bezpochyby léčka! Druhý pokus.

„Pán.“

Dívka opět velice pečlivě vykrouží písmena, ale (nakolik Sugar může posoudit slova, která vidí vzhůru nohama) nad pravopisem vůbec neváhá. Kdopak se tu vlastně znemožňuje?

„Paní – ne... ehm... Dívka.“

Panna, nadhodí přízračná nápověda v guvernancině hlavě, pokaštelka s hlasem paní Castawayové. *Panna*.

„Ehm...“ (rozhlédne se, hledá inspiraci) „okno.“

Zůstala nedotčená speciálně pro vás, pane.

„Tabule.“

Štětule.

Slunce teď svítí zářivěji, paprsky prosvětlují stíny školního pokoje, prohřívají zatuchlý vzduch. Sugar si otře zpotené čelo do černé látky rukávu. Kdo by to byl řekl, že diktát může být tak namáhavá práce.

Celé dopoledne Sofie Rackhamová dělá, co se jí nařídí. Píše, čte nahlas, poslechne si Ezopovu bajku a převypráví morální ponaučení, které z ní plyne. Její první oficiální hodina dějepisu je vzorově harmonická; slečna Sugar ta fakta pětkrát šestkrát odříká a Sofie je opakuje, dokud se jí nevryjí do paměti (nebo aspoň nezapíšíou za uši). Takto se Sofie naučí, že v prvním století založili Římané Londýn, že Titus zničil Jeruzalém a že za Neronovy vlády lehl Řím popelem. Memorování těchto holých faktů jí zabere pouhých deset minut, a to většinu toho času stráví Sugar vysvětlováním, proč se císař Nero neskloňuje „bez Nera“, ale „bez Nerona“. Zbytek dopoledne ovšem uplyne jako voda, neboť Sugar odloží knihu Richmal Mangnallové a pokusí se odpovědět na Sofiiny otázky související s probranou látkou, například: *Kde byl Londýn, než ho ti Římané někam založili, proč Titus neušetřil Jeruzalém a jak mohl Řím vzplanout, když přišlo?* Jakmile se vypořádá s těmito záhadami (v Titově případě si musela bohapustě vymýšlet), musí si Sugar poradit se zásadnějšími otázkami, jako *Co je to století a jak člověk pozná, že v nějakém žije a Jsou v Londýně sloni?*

„Viděla jsi tam snad nějaké slony?“ dobírá si ji Sugar.

„Já tam nikdy nebyla, slečno,“ odpoví dítě.

V poledne, když Sofii skončí vyučování a může si pár hodin hrát, má i Sugar volno. Zatímco v jiných domácnostech se bezvadně oblečené dítě běžně bere dolů, aby rodičům u oběda či večere předvedlo své slušné vychování, takový rituál je v domě Rackhamových něco neznámého.

Jasně ranní světlo vystřídal déšť. Rose jim přinese dvě porce od oběda, který se podává dole (komu? zajímalo by Sugar), a zase zmizí. Výuka má znovu začít až ve dvě odpoledne a Sugar touží po chvilce oddechu, čistě aby si ulevila od fyzického nepohodlí – nohy má zdřevěnělé a napůl zmrzlé, podpaží lepkavá potem, rozbolavělá precina ji svědí. Zatímco žvýká mrkvový nákyp, hledá ve své slovní

zásobě nějakou alternativu k „prcině“ – ne „řit“, to slovo pořád zní hrubě, ráda by našla ono unikavé synonymum, které je naprosto nevinné a vytříbené a které by mohla použít v kultivované společnosti. Bez úspěchu. Má-li ale být způsobilou guvernankou, bude muset očistit svou slovní zásobu i myšlenky. Přestože se William zatím o výchovu své dcery příliš nezajímal, rozhodně by nechtěl, aby od Sugar pochytila nějaká sprostá slova.

„Bud' hodná, Sofínko,“ pobídne ji, ještě než ji zavře v dětském pokoji – tedy v učebně.

„Bud' hodná, dívenco, od chytráctví se oprosti,“ chopí se Sofie hravě příležitosti dorecitovat básničku jako katechismus. „*Vznešené skutky konej, nesni o nich jen, a potom ze Života, Smrti a Věčnosti stane se píseň, krásná jak sen.*“

„Výborně, Sofie,“ pochválí ji Sugar a zavře dveře.

V jejím pokoji někdo mezitím vynesl a umyl nočník a nastříkal do vzduchu levandulovou voňavku. Postel je ustlaná, prostěradlo i povlečení čerstvě vyprané a guvernancin hřeben, krabičku na sponky do vlasů, háček na zapínání knoflíčků a tak dále někdo úhledně vyrovnal na peřinu. Na raneček s deníky díkybohu nikdo ani nesáhl. Na kredenc jí postavili karafu s vodou, dále pak umytou skleničku a přeložený lístek.

Sugar ho popadne, hlavou jí bleskne, že to jistě bude vzkaz od Williama. Ale je od Rose a stojí v něm: *Shears se postará o to okno – Rose.*

Svleče se, omyje si ty partie, které je potřeba omýt, a obleče si nachově červený župan s prošivanou náprsenkou, který má William obzvláště rád. Sedne si na postel, nohy si zavine do příkrývky a čeká. Jakkoli ji láká číst si v Agnesiných denících, nemůže to riskovat, protože až William přijde – a on přece musí přijít –, nemusel by předtím zaklepat a co by pak řekla? I kdyby zaklepal, ty deníky jsou špinavé a na umytí rukou od bláta by neměla dost času...

Hodiny tikají. Déšť bubnuje na okno, pak na chvíli přestane, potom se zase vrátí. Prsty na nohou jí jeden po druhém rozmrzají. William nepřichází. Sugar si vybaví, jak křečovitě ji svírá, když ji šuká zezadu, rukama jí tlačí na ramena jakoby v šílené naději, že jejich dvě těla složí do jednoho – jako by se náhlým, fantastickým

stažením svalů mohla smršknout do jeho slabin nebo on úplně zmizet v ní.

Za deset minut dvě se zase obleče, zapne se do černých vychovatelkovských šatů a nachový župánek pověsí zpátky do šatníku. S úlevou si vzpomene, že je středa – a v tenhle den William vždycky kontroluje, kolik zboží objednaného předchozího týdne skutečně dorazilo do přístavu. Teď už je asi v Air Street, zamračený nad spedičními průvodkami, a v duchu koncipuje dopisy, které mu ona pomůže napsat, až z něj vyprchá zlost. Je to ubíjející úkol, ale udělat se to musí.

Zbytek dne uběhne rychle. Jak Sugar zjistí, Sofie si nesmírně ráda nechá předčítat. Takže mezi dalším memorováním z *Otázek* od Richmal Mangnallové a dalším rozplétáním zmatků vyvolaných touto ctihodnou knihou čte Sugar nahlas z Ezopových bajek, každé zvíře jiným hlasem. V jednom okamžiku po obzvláště energickém kachním zakvákání střeší pohledem po Sofii a připadne jí, že zaznamenala škrbnutí rtů, které mohlo být rychle potlačeným úsměvem. Holčička má rozhodně rozšířené a rozzářené oči a sotva dýchá, aby jí neuniklo jediné slovo.

„*Fousssssky*,“ pronese Sugar, teď už sebejistěji.

Krátce před čtvrtou se ze zahrady pod nimi ozve skřípění a cinkání, a když se Sugar se Sofií přijdou podívat k oknu, spatří, jak z přístřešku vyjíždí kočár. Paní Rackhamová podle všeho jede za jinou dámou, která právě přijímá návštěvy, ledaže by se chtěla mihnout hned u několika takových. Už se šepí a venku mží, ale když Agnes vyběhne ze salónu na cestičku, vypadá v růžových šatech nádherně a slunečník stejné barvy v přišepí přímo září. Cheesman jí pomůže dovnitř a pak už se veze pryč.

„Kdybych v tomhle jela, asi bych se poblíčkala,“ pronese Sofie s nosem přitisknutým k okenní tabulce.

V sedm, když si předtím dala k večeři pečení a jednu dvě hodiny čekala v ložnici na Williama, se Sugar vrátí za Sofií, aby se zhostila posledního úkolu. Nemůže si pomoci, pořád jí připadá, že je úplná marnost koupat Sofii před spaním, když si to velmi pravděpodobně budou muset ráno zopakovat, ale Sofie je na to zvyklá a Sugar nemá

chut' rušit zavedené postupy tak brzy. Takže absolvuje ten rituál a nasouká sladce vonící dítě do prosté bílé noční košile.

„Bůh žehnej tatínkovi a mamince,“ řekne Sofie vkleče u postranice postýlky, přičemž drobné ručičky spíná do stříšky na příkrývce. „Bůh žehnej chůvě.“ Její tón připomíná zaklínání, a tak už je skoro jedno, že dva členové tohoto triumvirátu se do Sofiina života prakticky nezapojují a třetí členka ji opustila, aby mohla kojit robátko Barrettových. Otec, matka a chůva jsou folklorní konstanty jako Otec, Syn a Duch svatý nebo jako táta medvěd, máma medvědice a medvídek Míša.

„...a jsem ráda, že jsem holčička v Anglii, která má dům a postýlku, a Bůh žehnej malým černouškům v Africe, kteří nemají žádné postýlky, a Bůh žehnej všem malým žlutým dětem v Číně, které musí jíst krysy...“

Sugar se doposud dívala na Sofiiny bledé bosé nohy, které jí vykují z obruby noční košilky, teď ale obrátí oči v sloup. I když měla výčitky svědomí z toho, jak si sentimentálními a ahistorickými historkami přikrášlila rozhodnutí Konstantina Velikého zastavit pronásledování křesťanů, zjevně jen jde ve šlépějích Beatrice Cleavové. Do Sofiiny hlavičky již byla uložena spousta hovadin a další budou následovat.

„Mám... mám ti přečíst pohádku na dobrou noc?“ zeptá se Sugar, když Sofii uloží a přitáhne jí peřinu až k bradě.

„Děkuji vám, slečno.“

Ale než Sugar donese knížku, už je pozdě.

Když Sugar toho večera ve své posteli konečně vzdá čekání na Williama, rozloží si pár vybraných Agnesiných deníků před sebe na peřinu - jeden má usazený v klíně, na několik dalších pohodlně dosáhne. Kdyby zaslechla Williama u dveří, už si rozmyslela, co udělá: sfoukne svíčku u postele a pod pláštěm tmy hodí deníky pod postel. Pokud bude William ve stavu, který u něj ona očekává, pak už si i ve světle znovu rozžehnuté svíce sotva povšimne, že má Sugar umazané ruce. Ona si je beze spěchu otře, až bude mít Williamovu tvář bezpečně zabořenou mezi řadry.

Další Agnesin pokus o vedení deníku po tirádě proti jejímu

nevlastnímu otci a jeho d'ábelskému plánu poslat ji na studie je datovaný 2. září 1861, na první straně nového svazku, vzosně nadepsaného *Škola pro dívky v Abbots Langley*. Po utrpení, které v takovém ústavu očekávala, tu není ani památka; nejenže totiž vyvede jméno školy hrdými kudrlinkami, ale navíc vyzdobí okraje stránky propracovanými akvarelovými reprodukcemi školního emblému ve tvaru proskurníkového věnce a školního motta, *Comme Il Faut*.

Desetiletá Agnes opět píše „Milému deníčku“, a ne „svaté Terezičce“ či jinému nadpřirozenému dopisovateli, a započne tak nepřerušenu kroniku svých šesti let ve škole.

Tak jsem tady ve vesnici Abbots Langley (poblíž Hampsteadu). Slečna Warkworthová & slečna Barrová (ředitelky) říkají, že žádná dívka odsud nesmí odejít, dokud není „hotová“, ale neznepokojuj se, milý Deníčku, neboť ony tím myslí Chytrá & Krásná. Hluboce jsem se nad tím zamyslela a usoudila jsem, že by bylo dobré, kdybych byla Chytrá & Krásná, poněvadž pak se dobře provdám za Důstojníka vyznávajícího víru pravou. Popíšu mu svého Tatínka a on mi řekne: „Ale vždyť jsem právě toho člověka viděl bojovat v cizích krajích!“, a jen co se vezmeme, vydá se na Výpravu, aby ho našel. Maminka & já pak budeme žít spolu v jeho domě a čekat, až se on i Tatínek vrátí.

Nevím, jak to slečna Warkworthová & slečna Barrová & další učitelky hodlají zařídit, abych byla „hotová“, ale viděla jsem některé starší dívky, které byly v Abbots Langley celá léta & ty vypadají nanejvíš spokojeně & některé z nich jsou velmi Vysoké & Ladné. Nepochybuji o tom, že ve večerních šatech by vypadaly zrovna jako Dámy na obrazech s hezkým Důstojníkem po svém boku.

Byl mi přidělen pokoj, který musím sdílet se dvěma dalšími dívkami. (Celkem je jich myslím třicet. Toho jsem se hodně obávala předtím, než jsem sem nastoupila, neboť jsem věděla, že budu muset žít s cizími dívkami, které budou třeba kruté & málem jsem zvracela úzkostí z pomýšlení, že jim budu vydána na mylost. Ale ty dvě dívky v mém pokoji nejsou nakonec zase tak zlé. Jedna se jmenuje Leticie (myslím, že se to píše takhle), a ačkoli je trochu starší než já & tvrdí, že pochází z lepší rodiny, Nemoc ji tak znetvořila, že nemá odvalu se povišovat. Ta druhá holka pláče & pofňukává od té doby, co přijela,

ale zatím nic neřekla.

U Večeře se ze mě nějaké jiné dívky (které jsem spočátku pokládala za učitelky, vypadaly tak staré – ty už mají nejspíš skoro dostudováno) snažily vytáhnout, kdo je můj Otec & já jim to nechtěla říct, poněvadž jsem se bála, že si z Tatínka budou dělat legraci. Pak se ale ozvala nějaká jiná: „Vím, kdo je její otec – je to Lord Unwin“ & najednou všechny ztichly! Možná jsem trošku zradila Tatínka, když jsem se neohradila, že to on je můj Pravý otec, ale nemyslíš, že bych měla být ráda za ty malé výhody plynoucí z toho, že jsem teď nevlastní dcera Lorda Unwina? I kdyby to bylo špatné, jsem vděčná za všechno, co umění moje trápení, neboť já se nerada trápím. Z mého srdce nezmyzel jediný škrábanec ani šrám, nic se ani v nejmenším nezhojilo, a tak se bojím, že příští zranění bude moje poslední. Kdybych mohla být ušetřena dalších ran, vplula bych bezpečně do Přístavu manželského a potom bych už neměla jedinou starost. Drž mi palce!

(K tobě mohu být zcela upřímná, milý Deníčku, poněvadž slečně Barrové musím dávat nezalepená jen ta psaní, která posílám Poštou.)

Mám toho na srdci více, ale slečna Wicková (o níž více zítra) se právě zastavila a nakázala nám zhasnout. A tak, můj milý Deníčku, tě teď musím dát pod zámek & požádat tě, aby ses o mě ještě nestrachoval, poněvadž to vypadá, že bych nakonec vzdělávání mohla přežít!

*Tvá milující Přítelkyně
Agnes*

Sugar přečte dalších dvacet třicet stránek, než podlehne vyčerpání – a popravdě řečeno nezapáchajícímu, smrtícímu plynu nudy. Slib, že o slečně Wickové pojedná „více zítra“, Agnes svědomitě dodrží, a vskutku, slečna Wicková, jakož i všechny ostatní slečny, jež vzhledem k absenci Agnesina literárního talentu šustí papírem, se jako bezkrevné figuríny objeví nejen zítra, ale i zítra a zítra a zítra.

V posledních minutách před spánkem Sugar zalituje, že se domem Rackhamových nemůže vznášet jako duch a vidět jeho obyvatele *ted'*, jak skutečně vypadají. Ze všeho nejradši by se prosmýkla těžkými

dřevěnými dveřmi Williamovy pracovny a podívala se, co zrovna dělá; kéž by mu mohla nahlédnout přímo do mozku a vypáčit z něj důvody, proč se jí vyhýbá. Ráda by viděla Agnes, tu Agnes z masa a kostí, které se dotkla a kterou cítila – co ta asi dělá ve svém pokoji v noci...? Sugar si je jistá, že i pohled na spící paní Rackhamovou by odhalil více než tyhle dávné zablácené vzpomínky!

Nakonec si představuje, jak vpluje do Sofiina pokoje a zašeptá dítěti do ouška, aby vyskočilo z postele a ještě jednou šlo na nočník. Tohle není žádná nereálná vidina: kdyby *chtěla*, mohla by ten nápad uskutečnit. Jak by byla Sofie šťastná, kdyby se pak ráno vzbudila v suché posteli! Sugar se zhluboka nadechne a pomalu sbírá odvalu odhodit teplé přikrývky a bosky si tmou pospíšit do Sofiina pokoje. Na to, aby naplnila toto soucitné poslání, potřebuje jen přestát jednu dvě minutky nepohodlí – ano! Už je na nohou, jde po špičkách po podestě, se svíčkou v ruce!

Ale tak jako v jejích dětských snech, kdy byla přesvědčená, že se zvedla z postele a šla na nočník, načež to pustila a hned zjistila, že se počůrává ve vlhkém kokonu ložního prádla, tak i k naplnění soucitného poslání dojde pouze v jejím spánku a jeho šťastný konec zůstane polapený jako můra v její chrápající hlavě.

Příštího rána, zatímco vítr šklíbivě haleká a východní okna domu Rackhamových v dorážející plískanici drnčí, Sugar ve studeném světle úsvitu dojde po špičkách k Sofiině postýlce, stáhne z ní peřinu a zjistí, že dítě je jako obvykle úplně počůrané.

„Omlouvám se, slečno.“

Co na to má odpovědět? „No, žádná další prostěradla nemáme, venku prší a zanedlouho přijdou na návštěvu pánové, kterým tvůj smrad jistě nebude po chuti – tak co bychom podle *tebe* měli dělat, hmm, ty má malá utrápená beruško?“ Ta slova rezonují v guvernancině paměti, ponoukají ji, aby je vyslovila nahlas se stejným škádlivým, něžně hořkým tónem, jímž je pronesla paní Castawayová před patnácti lety. Jak rychle Sugar naskakují na jazyk! S hrůzou je spolkně.

„Není se zač omlouvat, Sofie. Pojd', umyjeme tě.“

Sofie zápasí s noční košilí, jejíž provlhlá látka se ke kůži pevně

přisála a těsně obemývá její žebra. Sugar jí přijde na pomoc, stáhne tu odpornost ze Sofiiných rukou a sroluje ji do válečku. Zakašláním přitom zamaskuje prudké nadechnutí, když ji kyselá moč začne pálit v rozpraskaných dlaních a prstech. Když to nahé dítě vykročí z nakysle páchnoucí postele, nemůže si nevšimnout, že Sofiina vulva je zarudlá.

„Pořádně se opláchni, Sofie,“ poradí jí ležérně s pohledem upřeným do stínů, nemůže však uniknout vzpomínce na vlastní zanícené genitálie, které si v Church Lane začala prohlížet v puklém zrcátku, jen co ji ten starý tlust'och s chlupatýma rukama konečně nechal na pokoji. *Mám šikovnej prostředníček, jó, to mám!* říkal jí, když ji dloubal a rýpal mezi nohama. *Je to takovej skřítek neposeda! Moc rád si hraje s malýma holčičkama a dělá jim takovou radost, jakou ještě nepoznaly!*

„Jsem hotová, slečno,“ pronese Sofie. Nohy se jí v té zimě třesou a z lampou nasvícených ramenou jí stoupá pára.

Sugar přehodí Sofii kolem ramenou ručník, popozvedne ji z kádě a pomůže jí osušit se, přičemž jí otře i štěrbinku. Ještě než jí natáhne spodky, popráší ji mezi nohama troškou Rackhamova Sněžného prášku a pudr jemně vemne do podrážděné kůže. Levandulová vůně provoní vzduch mezi nimi; dětské pohlaví je po nanesení zásypu bledé jako tvář kurvy, s tenkými červenými rty, a potom v sotva patrném obláčku pudru zmizí v bílé bavlně.

Když Sugar zapne Sofii do špatně padnoucích modrých šatů a trochu jí urovná bílou propínací zástěrku, stáhne prostěradlo z matrace (pod nímž je natažená ještě voskovaná podložka, přesně jako v její vlastní posteli v podniku paní Castawayové!) a strčí ho do kádě, aby nasáklo. Napadne ji, pročpak se vlastně musí prostěradlo vyprat hned a pověsit v tom hnusném kamrlíku dole, zatímco o Sofiiu noční košili a vlastně veškeré ostatní prádlo se normálně postarají sloužící? Že by si třeba kdysi dávno jejich pradelna postěžovala, že každodenní dávku počůraného povlečení má snad za trest? Anebo si tenhle rituál vymyslela Beatrice Cleavová a jeho jediným účelem bylo připomenout Sofii, jak svou nebohou chuťu trápí?

„To by mě zajímalo, co by se tak stalo,“ uvažuje Sugar nahlas s

rukama zabořenýma až po lokty ve vlažné žlutavé vodě, „kdybychom tohle prostěradlo daly k ostatnímu prádlu na vyprání.“ Vyhrábne zamotané těžké plátno, začne ho ždímat a čeká na Sofiinu odpověď.

„Je moc špinavé, slečno,“ odvěti dítě; svou roli v zasvěcování nováčka do nenapadnutelné reality Rackhamova panství bere velmi vážně. „Můj smrad by se rozšířil do čistého zbytku domu, do těch krásných čistých postelí, všude.“

„To ti řekla tvoje chůva?“

Sofie zaváhá; dotazování dnes již očividně začalo a ona si musí dát pozor, aby odpověděla správně.

„Ne, slečno. To... se ví.“

Sugar to nechá být a vyždímá prostěradlo, jak to jen jde. Nechá Sofii, ať si učeše vlasy, a s vlhkým smotaným kusem prádla se ještě jednou vydá z pokoje po stopách Beatrice Cleavové.

Podesta se stále topí v příšeří, ale přijímací salón je už slabě zalitý mléčným denním světlem a sluneční paprsky přetékají i do půli schodů, díky čemuž je pro ni druhá část sestupu jistější než ta první. Co by si tak William pomyslel, kdyby na ni teď narazil, jak s kusem vlhkého a páchnoucího prádla v náručí utíká po domě? Ale dohaduje se zbytečně, protože nikoho nepotká. Ačkoli ví, že ve spodní části Rackhamova domu musí být touhle dobou rušno jako v úle, nic z toho není slyšet, a ona si připadá jako jediná duše, která straší v jeho luxusních chodbách. Ticho je tu takové, že slyší, jak se jí pod nohama sotva postřehnutelně kroučí hustě utkaný vlas koberce.

V té podivné místnůstce, mezi jejímiž zdmi vede měděná trubka, je teplo jako v troubě půl hodiny po vytáhnutí koláče. Po blátě i bahnitě vodě v rohu, kde ležely Agnesiny deníky, než je Sugar před pár hodinami sebrala, už po svědomitém vydrhnutí není ani stopy; a navzdory jejím obavám tu namísto deníků není žádný nekompromisní vzkaz v tom smyslu, že krádež bude potrestána okamžitým propuštěním.

Sugar pověsí prostěradlo přes měděnou trubku. Teprve teď si všimne, že se pudr zachycený v trhlinkách jejích dlaní promísil s vodou z kádě a vytyčil sítí smetanově bílých čar zrůdné záhyby její kůže. Chuchvalce a skvrny tohohle navoněného slizu rovněž drží na prostěradle a připomínají hutné mužské sémě.

Williame, kdepak jsi? pomyslí si.

Dopoledne stráví nad Římskou říší a diktátem, s dvěma pohádkami za odměnu. Sugar je čte z tenké knížky s rozpraskaným hřbetem a dosti ohmatanými stránkami. *Ilustrovaná, s revidovanými morálními naučeními*, hlásá titulní list, spolu s vepsaným věnováním:

Milá Sofie, jedna moje dobrá přítelkyně mne vyplísnila, že jsem ti loni o Vánocích dal Bibli, prý že jsi na ni ještě moc malá. Doufám, že se ti tahle knížečka bude líbit skoro jako Písmo svaté. Srdečně zdraví tvůj otravný strýček Henry.

„Vzpomínáš si na strýčka Henryho?“ nadhodí Sugar zlehka mezi exotickými kouzly a nadpřirozenými záchranami.

„Uložili ho do země,“ odpoví Sofie po několika vteřinách usilovného přemýšlení.

Sugar čte dál. Pohádky jsou pro ni něco nového; paní Castawayové byly protivné, protože posilují víru v to, že všechno dopadne přesně tak, jak by mělo, zatímco „sama brzy zjistíš, dítě, že takhle nedopadne nikdy nic“. Paní Castawayová raději malou Sugar vychovávala lidovými příběhy (čím byly hnusnější, tím lépe), vybranými pasážemi ze Starého zákona (Sugar dodnes dokáže do poslední maličkosti vyjmenovat, co všechno stihlo chudáka Jóba) a příhodami ze života: popravdě řečeno vším, co obsahovalo celou škálu nezaslouženého utrpení a očividně bezdůvodných skutků.

V poledne, kdy Rose nosí Sugar a Sofii oběd, přinese navíc i vzkaz. Paní Rackhamová má dole hosty a přeje si jim ukázat – tedy těm hostům – dům. Paní Rackhamová tudíž žádá, aby při tom paní Rackhamovou nikdo nerušil. *Nikdo*, chápete. „A pokud byste si dala ještě galantinu, stačí říct a také brzy přinesu koláč,“ dodá Rose, aby trochu zmírnila trpkost z jejich uvěznění.

Po služčině odchodu se mezi guvernankou a její žačkou rozhostí ticho. Jak je letos v listopadu obvyklé, ranní slunce zajde za mrak a v pokoji se zešeří; okna rachtají ve větru. Pleskání kapek deště přejde v ostřejší rachot krupobití.

„Tak tihle hosté o hodně přijdou,“ pronese Sugar nakonec, „když neuvidí tvůj krásný dětský pokoj – vlastně bych měla říct tvoji

učebnu. Je to ta nejpříjemnější místnost v domě a tvoje hračky jsou velmi zajímavé.“

Znovu se rozhostí ticho.

„Matka mě neviděla od mých narozenin,“ praví Sofie. Dívá se na jádro pistáciového ořechu na svém talíři a přemýšlí, jestli v tomhle zvláštním novém postbeatricovském režimu smí beztrestně odmítnout sníst tenhle kus galantiny.

„Kdy máš narozeniny?“ zeptá se guvernanka.

„Nevím, slečno. Chůva to ví.“

„Zeptám se tvého otce.“

Sofie na Sugar vykulí oči, takový dojem na ni udělají guvernantčiny styky s vysoce postavenými a záhadnými postavami světa dospělých.

Sugar vezme opus Richmal Mangnallové, namátkou ho otevře a zrak jí utkví na větě: „...jíž se říká *Komplutenská polyglota* podle jména města, kde vyšla – Alcalá de Henares se do latiny překládá jako Complutum.“ V tu chvíli se rozhodne vyprávět Sofii příběh z Bible, vyšperkovaný jejími komentáři o postavách a líčením módy v Galileji, a pak možná ještě něco z Ezopa.

„Co se stalo o tvých narozeninách?“ zeptá se Sofie neutrálně, zatímco listuje sem a tam Písmem. „Ty jsi zlobila?“

Sofie se nad tou otázkou na chvíli zamyslí a na její zamračené, lehce baculaté tváři se při tom míhá stříbřitě šedé světlo z okna zacákaného při krupobití. „Já si to nepamatuju, slečno,“ řekne nakonec.

Sugar cosi přívětivě zabručí, jako by chtěla říct: „To je jedno.“ Zavrhne *Jóba*, chvíli uvažuje o *Ester*, než si všimne, kolik je tam vražd a zkrášlování panen, a pak zabředne v *Nehemjášovi*, jehož nekonečné výčty jsou ještě nudnější než výčty Agnes Unwinové. Rozhlédne se po pokoji, jestli by se tu nemohla něčím inspirovat, a povšimne si malovaných dřevěných zvířátek namačkaných v koutě.

„Příběh,“ prohlásí a zaklapne knihu, „o Noemovi a potopě světa.“

Když Sugar toho večera uloží Sofii ke spánku, vrátí se do vlastního pokoje, kde ji čeká dlouhá noc. William je v domě, to ví, a Agnes odjela na návštěvu: ideální podmínky pro to, aby se on stavil

za svou milenkou. Tady, skrytá v omšelé stísněné komůrce s ošklivými tapetami zohyžděnými háčky na obrazy bez obrazů, se chlípně rozvalí na posteli, s ňadry navoněnými pod prošívanou látkou nachového župánku.

Uplyne hodina, na Sugar začne doléhat nuda, a tak vytáhne zpod postele Agnesiny deníky. Děšť tluče na okno. Možná je nakonec dobře, že Shears ještě nevylezl nahoru a nevyrýpal tu izolující barvu, neboť voda hnaná větrem by se očividně moc ráda dostala dovnitř.

V Abbots Langley, v renovovaném klášteře přeplněném mladinkými dívkami, dál pokračuje vzdělávání Agnes Unwinové. Pokud to Sugar dokáže posoudit (čtením mezi řádky Agnesina překotného, ale uspávajícího líčení), není usilovné studium už moc na pořadu dne a nahradil ho čím dál větší důraz na dovednosti hodné pravé dámy. O předmětech jako zeměpis či angličtina nemá Agnes co říct, ale zaznamená své nadšení z chvály, jíž se jí dostalo za výšivku, či utrpení z vycházek ve školním areálu, kdy v doprovodu učitelky němčiny či francouzštiny musela na požádání časovat slovesa. Jak léta plynou, Agnes nikdy nedosáhne v žádném akademickém snažení víc než průměrnosti, v sešitu nasbírá spoustu „CH“ (jako „chvalitebné“), ale hudba a tanec jsou pro ni radostí a zvládá je prakticky bez námahy. Jednou z mála živě popsaných scén v Agnesině vyprávění je líčení, jak ji v hudebním salónku posadili k pianu s její nejlepší kamarádkou Leticíí o dvě oktávy nalevo od ní a jak po ťuknutí taktovkou hrála stejnou melodii, kterou hrály čtyři další dívky posazené za dva další klavíry. Svým mizerným pravopisem si nikdy nevyslouží nic horšího než káravé mlasknutí, zatímco v matematice často nepyká za své chyby, pokud jsou čísla vyvedena obzvláště krasopisně.

Ačkoli Agnes nevynechá ve svém deníku jediný den, Sugar se nedokáže vybičovat k podobné příčinnivosti a tu a tam vypustí stránku. Kde je její odměna za to, že by ji William mohl přistihnout při činu, se zablácenýma rukama, kdyby sem vrazil a spatřil ji, jak čte ukradené deníky jeho ženy? A propánakrále, kolik těchhle školních slintů ještě dokáže strávit? Kde je v tomhle všem skutečná Agnes? Kde je žena z masa a kostí, která žije o kus dál za podestou, ta zvláštní a ztrápená bytost, která je Williamovou manželkou a

Sofiinou matkou? Agnes v těchto denících je pouhá pohádková konstrukce, stejně nepravděpodobná jako Sněhurka.

Když se ode dveří ozve zaťukání, prudce sebou trhne, až jí deník vylétne z klína. Během několika horečnatých vteřin ho zase sebere a strčí pod postel, utře si ruce do hadru a třikrát si olízne rty, aby se jí leskly.

„Ano?“ řekne.

Dveře se prudce otevřou a v nich stojí William ve společenském obleku, jako ze škatulky, víceméně tak, jak by ho ve dveřích kanceláře mohl očekávat jeho obchodní partner. Jeho tvář je nečitelná.

„Pojďte dále, pane,“ pokyne mu a vynasnaží se hlasem trefit onu kýženou hranici mezi formální podřízeností a svůdným zapředením.

Vejde dovnitř a zavře za sebou.

„Měl jsem hrozně moc práce,“ pronese. „Vánoce jsou skoro za dveřmi.“

Absurdita tohoto prohlášení ji vzhledem k jejím našponovaným nervům málem rozesměje.

„Jsem ti k službám...“ odpoví a za zády zatne ruku v pěst, aby jí bolest z ostrých nehtů zabořených do dlaně připomněla, že ať už bude s Williamem dělat cokoli – rozebírat drobné detaily reklamy na Rackhamovo zboží, vinout si ho k ňadrům –, hysterický smích tomu nepomůže.

„Myslím, že to zvládám,“ pokračuje William. „Objednávky na parfémy v lahvích jsou ještě nižší, než jsem se obával, ale toaletním potřebám se daří.“

Sugar zatne ruku tak prudce, že se jí zrak zamží slzami.

„Jak se vede tobě?“ zeptá se William tónem, který je nonšalantní a sklíčený zároveň. „Ale řekni mi pravdu: nedivil bych se, kdybys litovala dne, kdy jsi sem přišla.“

„Vůbec ne,“ ohradí se a zamrká. „Sofie je dobře vychovaná holčička a učí se ochotně.“

Jeho tvář se mírně zakaboní; tohle téma ho netěší.

„Vypadáš unaveně – hlavně pod očima,“ poznamená William.

S jistým úsilím nasadí čerstvější a živější výraz, ale není to nutné: on si nestěžoval, jen vyjadřoval starost. A jaká úleva, že si pamatuje,

jak její oči *mají* vypadat!

„Mám ti najmout pomocnou vychovatelku?“ nabídne jí. Jeho tón je zvláštní směs, stejně delikátní jako kompozice prvků jakéhokoli parfému: je tu zklamání, jako kdyby si i on hýčkal sen, že jakmile Sugar překročí práh jeho domu, nastane jim život plný nerušené smyslné rozkoše; je tu bojácnost, jako by věděl, že on může za to, co se stalo místo toho; je tu kajícnost za všechny nepříjemnosti, které musela strpět ve společnosti jeho dcery; je tu hrůza z vyhlídky na hledání další služky, když má tisíc jiných věcí na práci; je tu lítost při pohledu na ni, jak leží v praktické posteli Beatrice Cleavové; je tu láska, jako by si přál, aby jediným pohlazením dokázal obnovit tu jiskru v jejích očích; a ano, je tu touha. Věta o pouhých pěti slovech a je prodchnutá všemi těmito nuancemi, které se vypařují jako tóny, z nichž se skládá oktáva dobře namíchané voňavky.

„Ne, děkuji,“ zavrtí hlavou Sugar. „Není třeba, vážně není třeba. Zatím se mi tu moc dobře nespí, to je pravda, ale to je určitě novou postelí. Vážně se mi stýská po té naší staré v Priory Close: spát v ní byla taková rozkoš, vid’?“

Nakloní hlavu – není to úplně přikývnutí, ale znamená, že to připouští. Nic víc Sugar nechce; v tu chvíli k němu popojde a obejmě ho, ruce mu sepne hodně nízko na zádech, pak zvedne stehno a vtiskne ho mezi jeho nohavice.

„A stýskalo se mi i po *tobě*,“ řekne Sugar a opře si mu tvář o rameno. Vůně mužského chtíče je patrná, uniká z takřka neprodyšného límce Williamovy košile. Jeho penis při lehkém tlaku jejího stehna ztvrdne.

„S rozměry téhle místnosti nic nenadělám,“ zachraptí.

„Samozřejmě že ne, miláčku, já si nestěžovala,“ zavrká mu do ucha. „Já si na tuhle maličkou postel brzy zvyknu. Je jen potřeba...“ (přesune jednu ruku do jeho slabin a bříšky prstů přejeđe přes jeho ztopořený úd) „ji pokřtít.“

Pozadu si ho odvede o pár kroků dál, usadí se na okraj postele, osvobodí jeho ptáka z kalhot a okamžitě si ho vezme do pusy. Pár okamžiků stojí tichý jako socha, pak začne sténat a – díkybohu – hladit ji po vlasech, nemotorně, ale s neklamnou něhou. *Pořád ho ještě mám*, bleskne jí hlavou.

Když začne přirážet, lehne si zase na matraci a vytáhne si župan až k poprsí. S tlumeným výkřikem padne do ní; a navzdory jejím obavám mu její píča přichystá mokřejší návrat, než jaký by si mohla zařídit půlhodinovou přípravou.

„Ano, miláčku, udělej se, udělej,“ zašeptá, když on spěje k vyvrcholení. Pevně ho ovine nohama i rukama, zasype jeho krk polibky, z nichž některé jsou umně vykalkulované, jiné z celého srdce, ale kolik je kterých, to ona nepozná. „Jsi můj muž,“ ujistí ho, když jí na hráz začne vytékat něco mokrého a teplého.

Za pár minut mu už vzhledem k absenci zdroje vody na mytí otírá slabiny malým ručníkem namočeným do sklenice s vodou.

„Pamatuješ si, jaké to bylo poprvé?“ zašeptá rošťácky.

Zkusí se zazubit, ale vyjde z toho zahanbená grimasa. „Byl jsem tenkrát taková ostuda,“ povzdychne si a upře pohled ke stropu.

„Ale já věděla, že z tebe roste velikán,“ konejší ho. Déšť konečně ustal a kolem domu Rackhamových se rozhostilo ticho. Osušený a oblečený William leží v jejím náručí, ačkoli se na postel oba dva sotva vejdou.

„Ten můj podnik...“ přemítá lítostivě. „Myslím Rackhamovo voňavkářství... Ztrácím kvůli němu hodiny, dny, celé týdny života.“

„To je chyba tvého otce,“ ujistí ho Sugar a vzápětí zopakuje Williamovi jednu jeho starou stížnost, jako by to byl její vlastní impulzivní výlev. „Kdyby byl postavil firmu na rozumnějších základech...“

„Přesně tak. Ale to znamená, že trávím celou věčnost odhalováním jeho chyb a vyztužováním jeho... jeho...“

„Chatrné architektury.“

„Přesně. A celou dobu pak zanedbávám“ (zvedne ruku, aby ji pohládl po tváři, a noha se mu sveze dolů z úzké matrace) „radosti života.“

„Od toho jsem tu já,“ ujistí ho. „Abych ti to připomínala.“ Přemýšlí, zda tohle je příhodná chvíle, aby se ho zeptala, jestli smí zaklepat na dveře jeho pokoje a nečekat, až on zaťuká na její, ale skřípot štěrku na příjezdové cestě venku, pod koly a kopyty, je oba upozorní na Agnesin návrat.

„Poslední dobou je jí lépe, že?“ zeptá se Sugar ve chvíli, kdy se

William začne zvedat.

„Bůh ví. Ano, nejspíš ano.“ Rukou si učísne vlasy a už se hotoví k odchodu.

„Kdy má Sofie narozeniny?“ zeptá se Sugar; nechce ho nechat jít, aniž se dozví aspoň jednu maličkost o téhle zvláštní domácnosti, do níž přišla, do tohoto labyrintu tajných místností, jejíž obyvatelé podle všeho jen zřídkakdy připouštějí existenci těch ostatních.

Zamračí se a zapátrá v hlubinách svého mozku, který už tak přetéká otravnými detaily. „V srpnu... někdy v srpnu.“

„Ach, v tom případě to není tak špatné,“ ozve se Sugar.

„Jak to?“

„Sofie mi řekla, že se jí Agnes vyhýbá od jejích narozenin.“

William ji počastuje velmi zvláštním pohledem, v němž se mísí otrávenost, zahanbenost a smutek hlubší než cokoli, co by kdy do něj řekla.

„Sofie si ta dvě slova dosud plete,“ pronese. „Říká narozeniny, ale myslí narození. Den, kdy se narodila.“ Netrpělivě otevře dveře, kdyby snad jeho manželka zrovna téhle noci byla při vysedání z kočáru rychlejší než obvykle. „V tomto domě,“ shrne to unaveně, „je Agnes bezdětná.“

A s tím vykročí na podestu, přísně jí gestem naznačí „Zůstaň!“ a zavře dveře.

O mnoho hodin později, když Sugar ležela vzhůru ve tmě tak dlouho, jak jen dokázala snést, a dům Rackhamových ztichl natolik, že si je jistá, že každý jeho obyvatel se zavřel v tom či onom pokoji, se zvedne z postele a zapálí si svíčku. Bosky, s voskovým plamenem v holé ruce, zlehka odcupitá na podestu. Jak jde po špičkách přítímím téhle velkolepé a záhadné budovy, připadá si maličká, ale cestou kolem dveří, které jsou jí zapovězeny, vrhá ohromný stín.

Tiše jako vlk nebo pohádkový duch proklouzne do Sofiiny ložnice a připlíží se k dívčině posteli. Williamova dcera tvrdě spí a víčka se jí nepatrně třesou námahou, aby udržela ty ohromné Agnesiny oči zakryté kůží. Dýchá ústy a občas pohne rty, jako by reagovala na nějaký podnět ze snu či vzpomínky.

„Vzbuď se, Sofie,“ zašeptá Sugar. „Vzbuď se.“

Sofie zamrká a otevře oči; její chrpově modré duhovky se ztřeštěně obracejí jako u dítěte zdrogovaného do bezvědomí Godfreyho tonikem nebo Streetovým sirupem na tišení kojenců, tedy laudanem prodávaným pod jinou značkou. Sugar vytáhne zpod postele nočník.

„Vyskoč si na chvíličku,“ pobídne ji Sugar, vklouzne zezadu rukou pod teplou a suchou Sofinu košilku a vytáhne její těžké tělíčko do svislé polohy. „Jen na chvíličku.“

Sofie ztěžka a nemotorně poslechne, oči vytřeštěné zmatkem z té černočerné tmy.

Sugar vezme hladké dětské ručičky do svých rozpraskaných a loupajících se dlaní a zvedne je do vzduchu. „Důvěřuj mi,“ zašeptá.

KAPITOLA ČTYŘIADVACÁTÁ

Šílenství! Holé šílenství!

Podle názoru sloužících souvisí polovina problémů tohoto domu s tím, že Rackhamovi mají mrzký zvyk zůstatvat vzhůru, když by měli spát, a spát, když by měli bdít.

Vezměte si kupříkladu přítomný okamžik. Clara jde po špičkách se svíčkou v ruce po podestě, o půl jedné, kdy by ohromně trpěliví sloužící snad už mohli mít nárok složit hlavu na polštář s jistotou, že jejich pánové a paní až do rána nezpůsobí další potíže. Ale co je tohle? Clara se postupně sehne ke klíčovým dírkám tří pokojů, zamžourá do nich a potvrdí si, že *ani jeden z Rackhamových nespí*.

Šílenství, pokud se zeptáte Clary. To William Rackham čeká, že když jí zvýšil roční plat o deset šilinků, ona mu teď bude líbat boty samou vděčností za tu výsadu, že u něj může pracovat? Deset šilinků je hezkých, ale jaká je cena toho, že se člověk může dobře vyspat? A ona už ztratila spoustu hodin spánku! Tak třeba dnešní večer! Otevírání a zavírání dveří, zvuky, které jednoduše musí prošetřit, neboť kdo dokáže říct, co paní Rackhamová vyvede příště? Deset šilinků za rok... Co je *tohle* pro člověka, jehož tvář je vytištěná na poutačích v omnibusu? Má sto chutí říct si mu o šilink za každou hodinu, kdy musí kvůli jeho šílené ženě bdít! Co si zase ta nešťastnice vymyslela? Bezpochyby nějakou ptákovinu. A zítra bude paní Rackhamová nejspíš ležet v posteli, celý den chrápat a slintat si do sluncem zalitého polštáře, zatímco od ní coby věrné komorné se čeká, že přikvačí na zavolání, byť bude sotva stát na nohou.

A Rackhamova dcerka by se měla uložit do postele v sedm večer a *zůstat* v posteli do sedmi do rána. Ta nová guvernantka – slečna Sugar – zjevně nemá ponětí, jak zacházet s dětmi... Jakou pošetilost má zase za lubem? Clara nahlédne klíčovou dírkou do ložnice Sofie Rackhamové a spatří – šílenství! – světlo svíčky, jak se houpe sem a tam, a stín slečny Sugar zahalující stín dítěte. Claru by vůbec nepřekvapilo, kdyby ji sexuálně obtěžovala. Od první chvíle, kdy ta ženská překročila práh tohoto domu, to z ní Clara cítila: puch

zkaženosti. Tahle samozvaná guvernantka se svou vysoce podezřelou chůzí a kurví pusou – kde ji proboha Rackham sehnal? Nejspíš mu ji dohodil Spolek na záchranu padlých žen. Jeden z velkých úspěchů Emmelíny Foxové, který si přišel pohrát se Sofínkou uprostřed noci.

A co sám Rackham? Proč je *on* vzhůru? Clara se zadívá klíčovou dírkou a naskytne se jí ničím nerušený pohled na psací stůl velikána, za nímž velikán cosi pilně drásá. Cožpak nemůže posečkat do rána s přesvědčováním lidí, aby si koupili víc jeho voňavek? Anebo jsou ty klikyháky román, o jehož vymyšlení vyprávěl své ženě? *William vydá román, Claro*, říkávala jí v hubených letech paní Rackhamová přinejmenším jednou měsíčně. *Nejlepší román na světě. Už brzy nebudeme muset trpět šikanování jeho otce.*

Clara se přesune k Agnesiným dveřím, nakloní se a zadívá se dovnitř. I paní Rackhamové hoří všechny lampy a ona sama je vystrojená v purpurových šatech. Bláznovství! Aspoň že neměla tu drzost zavolat svou komornou, aby jí pomohla s oblékáním... Proč ale rázuje sem a tam? A co je to za knihu, kterou drží jako nějaký hymnář? Vypadá to jako nějaká účetní kniha – ne že by paní Rackhamová dokázala sečíst dvanáct a dvanáct, na to je chudinka moc prostoduchá.

Clara by ráda špehovala déle, ale Agnes zčistajasna přestane rázovat a zadívá se přímo na klíčovou díрку, jako by si na její straně všimla záblesku v Clařině oku. Že by citlivý sluch? Zvířecí zchytralost? Šestý smysl šilenců? Clara tak úplně neví, co to je, ale naučila se být opatrná. Se zatajeným dechem utíká po špičkách do postele.

Agnes Rackhamová sebevědomě (nakolik je to u osoby její výšky možné) zvedne oči ke stropu. Přes hrany štukové rozety tam leze pavouk. Agnes se pavouků nebojí, přinejmenším ne těch droboučkových, co připomínají chmýří, a netouží po tom, aby ho někdo odklidil. Nedávno si přečetla krátké pojednání, které jí poslali až z Ameriky – *Božská provázanost veškerenstva* od Ambrosia M. Lawese –, a ví, že tenhle pavouček má duši stejně jako ona, byť nižšího řádu.

Navíc se zrovna cítí až nezvykle dobře. Ta odporná bolest hlavy,

kteřá jí kazila den, je pryč a připadá jí, jako by vnitřek její lebky byl svěží a očištěný. Vážně se musí naučit jednat rychleji, když jí žaludek řekne, že tu večeri jíst neměla – hned s ní pryč! Jeden nepříjemný okamžik a je jako znovuzrozená!

Proto také dnes večer začala psát nový deník – ne, *není* to deník – to bylo přeréknutí, to jí jen v duchu ujelo. Ne, už si slíbila, že nebude psát žádné další deníky. Jsou tak protivné, plné stížností a křivd, a je lepší je zakopat, aby je nenašly všetečné oči.

Ne, to, co nyní píše, je něco mnohem většího a hlubšího. Uplynulá Sezóna byla přes všechny své triumfy tou poslední, jíž se zúčastní. Uzářil v ní odlišný osud a ona musí toto volání vyslyšet. Léta se jako elegantní dáma pohybovala mezi dalšími elegantními dámami a zapírala svou hlubší povahu. Léta hltala každou esoterickou knihu, kterou dokázala sehnat, a říkala si, že to dělá jen ze zvědavosti – teď však přišel čas vyhlásit Pravdu.

Zvedne svůj nový deník – ne, *není* to deník – ke světlu. Jak má ten svazek nazvat? Je velký a krásný, o velikosti účetní knihy, ale bez řádků či sloupců. Na jeho první panenskou stránku napsala ukázkově krasopisným gotickým písmem *Osvícené myšlenky & nadpřirozené úvahy Agnes Pigottové*. Zkráceně tomu bude říkat... „Kniha“.

Kráčí po pokoji sem a tam a znovu po sobě čte první stranu zaplněnou slovy, která z obřadních důvodů napsala až s úderem pŕlnoci. Teď je čtvrt na jednu a zde to je: sepsané pro příští generace a inkoustová „o“ se dosud lesknou!

Ponaučení první. Bůh a já

Bůh je trojjediný. Avšak až příliš málo lidí ví, že my všichni jsme trojjediní. Za prvé máme První tělo (jemuž budu říkat naše Otcovské tělo), tedy tělo, jež obýváme den co den. Za druhé máme Druhé tělo (jemuž budu říkat naše Sluneční tělo. Toto tělo pro nás Andělé ráje uchovávají na Tajných místech po celém světě, kde na nás čeká na Zmrtvýchvstání. Za třetí máme Třetí čili Duchovní tělo, jemuž budu říkat naše Tělo Duchu svatého, též známé jako duše.)

Ponaučení druhé. Častý omyl

Většina strádání v tomto Světě pramení z neznalosti našeho Druhého těla. Mylně se domníváme, že až bude po našem

Prvním těle veta, musíme strávit zbytek věčnosti jako Duchové. Není tomu tak! Všechny velké & spolehlivé autority včetně svatého Jana, pana Uriáše Nobbse atd. se shodují v tom, že Posmrtný život se bude vést zde na této zemi a že všichni Spasení dostanou pro tuto příležitost nová těla.

Ponaučení třetí.

Agnes rázuje po pokoji a snaží se vybrat patřičně působivé třetí ponaučení. Zvažuje, zda napíše o Klášteřu zdraví a svém vlastním andělu strážném, ale zavrhne to jako příliš osobní zkušenost. Vše, co od nynějška napíše, musí mít všeobecnou platnost a osvětlovat zásadní pravdy. Kdyby rozebírala konkrétní detaily svého vlastního života, „Kniha“ by příliš připomínala deník – a deníky jsou mrtvé myšlenky, ztracené včerejšky, marnivost. Slova do hrobu.

Proto také ani trochu nelituje, že své deníky zakopala, ať si je tam klidně sežerou červi, jí je to jedno! Od dnešní noci jsou všechna její slova nesmrtelná!

Když dá Sofii na nočník a vrátí se do bezpečí své postele, otevře si Sugar na klíně další deníky Agnes Unwinové. Popozvedne stehno, aby jí na text dopadalo více světla, a pak začne číst.

V Abbots Langley se píše rok 1865 a Agnes se konečně pokládá za dámu. Podle měřítek Sugar ještě neudělala pranic dospělého a hlavou jí neproběhla jediná dospělá myšlenka, ale Agnes se domnívá, že je bezmála „hotová“. Z elegantních mademoiselles vyobrazených v ženských časopisech, které kdysi bývaly jejími modlami, se najednou stala konkurence. Kdyby to snad její deníček ještě nevěděl, informuje ho o tom, jak nosí vlasy (sčeše si je dozadu za uši, po každé straně nechá dva silné prameny a „zapečetí“ je drdůlkem v týle). Nosí modely podle poslední francouzské módy, vyrobené na hodinách vyšívání. Ačkoli o něčem tak sprostém jako tělo nepadne ani slůvko, nejspíš je bezmála tolik vyspělá, aby vyplnila šaty, které tak láskyplně skicuje.

Agnesin studijní plán je ve třinácti letech ještě chatrnější, než když jí bylo devět; vše bylo osekáno na základy: tanec, hudbu, francouzštinu a němčinu. Poslední dva předměty jsou pro Sugar kámen úrazu: francouzsky umí jen trochu a německy vůbec, neboť

paní Castawayová byla toho názoru, že muži si na špetku francouzštiny od dívky potrpí, ale že němčina zní jako zvracení starého preláta. Takže kdykoli Agnes nadepíše zápis do deníku *Bonjour, mon cher journal* nebo *Liebes Tagebuch*, Sugar zívne a přelístuje dál.

Malá slečna Unwinová se učí gavotu, cachuchu a menuet, ale přes milostný rozměr takových tanců podle všeho nemá o mužském pohlaví ani potuchy. Krom tajnůstkářských a jepičích pobláznění do učitelek a dalších dívek má s dvořením nulové zkušenosti. Někdejší naděje, že si vezme vojáka a ten se vydá hledat jejího skutečného otce, nechala diskrétně vyhasnout; nyní je jejím vysněným manželem elegantní šlechtic se zinným sídlem na jihu Francie. Jistě, je to jen další fantazie, ale tentokrát má reálný základ:

Dnes si uplakanou Eugenie odvezli ze školy. Příští měsíc se má vdávat, za svého tajného dopisovatele ze Švýcarska! Za daných okolností mi připadalo sobecké připomínat jí moje akvarelové štětce. Třeba mi je pošle poštou.

Sugar si nahlas pohrdavě odfrkne, protože si prostě nemůže pomoci. Jak uspokojivé by bylo vyléčit Agnesinu sobeckost jednou štíplavou facku! Pak si ale vzpomene, jak tenkrát pomohla Agnes v Bow Street, když paní Rackhamová nebyla než zkrvavené a vyděšené děcko, které se třáslo Sugar v náručí a prosilo, ať ji vezme domů.

V tom rozrušení Eugenie taky zapomněla své Výstřižkové album s koťátky, píše čtrnáctiletá slečna Unwinová. Pár roskošných kočiček ještě není vůbec nalepených! Vážně, pokud ten švýcarský bankéř miluje Eugenie aspoň z poloviny, jak tvrdí, tak by se měl postarat, aby to Výstřižkové album dostala zpátky!

Teď tomu Sugar konečně rozumí: tahle popletená dívka tančící menuety je dáma a nikdy už nebude dospělejší. Ano, a všechny dámičky, které kdy Sugar viděla, všechny ty patricijské milostslečny, které majestátně vystupují ze svých kočárů nebo se slunečníky korzují po Hyde Parku, anebo si vykračují do opery: jsou to děti. V zásadě se nezměnily od té doby, co si hrály s panenkami a barevnými pastelkami, jen vyrostly, získaly pár „dovedností“ a pak v patnácti šestnácti letech šly domů za svými nápadníky, pořád zvyklé na to, že

je někdo pošle do kouta na hanbu, pokud nedokážou vyčasovat sloveso či odmítnou sníst moučník. A kdo jsou ti jejich nápadníci? Sebevědomí mladí muži, kteří již zcestovali svět, zplodili nemanželské děti a přežili nějakou tu pohlavní chorobu. Znudění mladickými rozkošemi obrátí svou pozornost k počínu zvanému manželství, zhodnotí letošní výkvět vyšňořených dětí a vyberou si ženušku.

Chudinka Leticie začala poslední dobou smrdět, píše Agnes na závěrečné straně dalšího deníku. Takové neštěstí, být nejdřív ošklivá a teď navíc smradlavá! Ale já jsem příliš dobře vychovaná, než abych jí o tom řekla. Bůh žehnej Vzdělání, neboť to nás učí chovat se k našim bližním citlivě. Kdyby všechny dívky na Světě poslali do Abbots Langley, to by pak byl Svět! – nepadlo by jediné hněvivé slovo a všichni by přesně věděli, jak se mají chovat. Existuje vůbec „mal du monde“, které by Vzdělání nemohlo vyléčit? Je ne crois pas!

S nevěřicným zavrtěním hlavy Sugar ten svazek zavře a vezme si další v chronologické posloupnosti.

Liebes Tagebuch, ohlašuje na první straně. Ich hatte einen zehr ermudenden tag. Welche Erleichterung zu dir zusprechen...

Sugar nechá stránky, ať se třepetavě zavrou, a sfoukne svíčku.

Odpočínme si aspoň na okamžik od zažloutlých stránek minulosti. Život v přítomnosti jde dál, a než se nadějeme, už tu bude rok 1876.

Když odhlédneme od Clařina názoru, že Rackhamova vila není o nic lepší než blázinec v Bedlamu, listopad plyne poklidně. Východy a západy slunce následují po sobě ve stanovených odstupech a v domě v Chepstow Villas se nerozléhá křik ani hádky. Smutek za Henryho Rackhama skončil a všichni se zase oblékají s lehkým srdcem. Jídla se vaří a jsou přijímána s povděkem; služebnictvo se přičinlivě věnuje svěřeným úkolům, aniž by ho někdo musel trestat či propouštět. William celé dny osnuje rekordní Vánoce pro Rackhamovo voňavkářství, Vánoce, které ukážou jeho konkurentům, nakolik ta nedomrlá firmička od časů jeho otce vyrostla. Agnes nadále ukládá svá moudra do „Knihy“ a nemá nejmenší chuť vykopat své deníky, ne, ani trochu, i přes tu žalostnou představu, jak bobtnají

ve vlhké, studené a špinavé hlíně. Přijala doma paní Vickeryovou, a místo aby s ní jako obvykle probírala drby, udivila ji líčením výborné knihy Allana Kardeca *Evangelium dle spiritismu*.

Sugar se zase postupně přestala bát, že na vyučování Sofie nebude stačit. Představovala si záchvaty vzteku a bezcitnou drzost – jako se to stává v románech, kde jsou nebohé guvernantky ponižovány k slzám –, ale romány jsou opět usvědčeny z omylu a její žačka je tak pilná a poddajná, že víc už by od ní žádný učitel nemohl žádat. A nedosti na tom, Sofie k ní chová posvátnou úctu už jen pro její zázračnou schopnost vyléčit noční pomočování. Každé ráno se Sofie vzbudí v suché, teplé posteli a nevěřičně nad tím divem zamrká. Ta slečna Sugar musí ale být výjimečná, když rozumí Římské říši *a navíc* ještě dokáže v noci zabránit tomu, aby se někdo jiný polulal!

Sugar je na svůj úspěch pyšná, pyšnější než na cokoli jiného ze své minulosti. Vyrážka od moči už úplně vymizela a Sofii tak mezi buclatými stehny zůstalo světle růžové poupátko. Tak by to mělo být. Tak by to všechno mělo být.

Sugar se sluní v Sofiině obdivu a každé odpoledne jí dává diktát s deseti novými slovy. Dokonce si troufla napsat Williamovi vzkaz, v němž se podepsala jako „slečna Sugar“ a ve kterém ho upjatě požádala o zakoupení dalších knih do učebny, místo aby na něj naléhala, ať zavítá k ní do postele. Když dopis vsunula do jeho pracovny škvírou pode dveřmi, připadalo jí to svým způsobem stejně rošťácké jako její salónní trik se stříkající pičkou.

K jejímu překvapení dojde její opovážlivost odměny během šestatřiceti hodin. Dalšího deštivého rána vkročí se Sofií do učebny, obě ještě pěkně ospalé, a na desce psacího stolu najdou záhadný balíček.

„Á!“ zvolá Sugar, když rozbalí hnědý papír. „O tyhle knihy jsem požádala Wi– ehm... tvého otce.“

Sofie má oči úplně navrch hlavy. Dojem na ni neudělaly jen tyto neposkvrněné nové svazky, ale také jasný důkaz důvěrného vztahu mezi slečnou Sugar a jejím záhadným otcem.

„To jsou... dárky?“ zeptá se.

„Vůbec ne,“ prohlásí Sugar. „Jde o naprosto nezbytné pomůcky pro tvou výuku.“ A nechá Sofii prohlédnout si tu kořist: dějepisnou

knihu s rytinami na každé stránce, průvodce po jednotlivých zemích Britského impéria, kompendium všeho, co se dá podniknout s papírem, lepidlem a provázkem, a elegantní svazček básní Edwarda Leara.

„To jsou moderní, současné knihy,“ rozplývá se Sugar nadšením. „Protože jsi moderní člověk, který žije dnes, chápeš?“

Hrozí, že se Sofiiny oči obrátí v sloup ve zmatku nad tou úžasnou představou, že dějiny jsou v pohybu jako nějaké vozidlo, v němž se může svézt i šestiletá holčička. Vždycky si představovala dějiny jako stavbu pokrytou pavučinami, na jejímž kolosálním piedestalu ulpívá Sofie Rackhamová jako bezvýznamný flíček špíny.

V poledne se Sofie už skoro naučila nazpaměť některé verše Edwarda Leara, autora, který je pořád naživu – ba který tato slova napsal poté, co se Sofie Rackhamová narodila!

*„Na moře sýček s čičou vyjedou si
na zelenkavé jachetce.
Vezou si dosti medu i hotovosti
(pěkně sbalené v plachetce).
Sýček pohlédne ke hvězdám,
a s doutníkem v ruce jemně zabrouká:
,Rozmilá čičo, já se mám,
tys přenádherně hebounká, tak hebounká,
tys přenádherně hebounká!‘“*

A Sofie udělá svižné pukrle, vzácné gesto bezstarostného veselí.

„Tak na jednom verši by to ještě chtělo zapracovat, Sofie,“ usměje se na ni Sugar. „Přečteme si to ještě jednou, ano?“ V jejím úsměvu se skrývá tajemství: taková trpělivost není samoúčelná, naopak, je to odvěta vlastní matce. Sugar nikdy nezapomněla na ten den v Church Lane, kdy se jako sedmileté dítě dopustila té chyby, že v doslechu paní Castawayové až příliš často opakovala svou oblíbenou říkanku.

„Ne, drahoušku,“ ozvala se paní Castawayová vlídným tónem, který si vyhradila pro vyhrůžky. „Toho už bylo dost, že?“ Takhle vždycky znělo matčino poslední slovo v jakékoli záležitosti, a tak byla ta říkanka mrtvá – mrtvá jako šváb zadupaný podpatkem.

„Je načase,“ oznámila paní Castawayová, „aby ses naučila

nějakou poezii pro dospělé.“ Přejela břicho prstů – už tenkrát si nehty lakovala na rudo – po hřbetech knížek v polici. „Ne Wordsworthe ani nic takového,“ zamručela, „protože to by ses nám ještě mohla zamilovat do hor a řek, že ano, a u těch stejně nikdy žít nebudeme...“ S úsměvem vytáhla dva svazky a potěžkala je v rukou. „Tumáš, dítě. Zkus Popea. Vlastně ne, tohle bude ještě lepší: vyzkoušej Rochester.“

Sugar si vzala zaprášenou knihu s sebou do kouta, a jak soustředěně se do ní pustila! Zjistila ale, že jen co dočte verš, úplně zapomene to málo, co pochopila z toho předchozího, takže jí v mozku ulpí jen jistý odér mužské nadřazenosti.

„Máš tu ještě nějaké jiné oblíbené básničky, máti?“ troufla se zeptat, když jí zahanbená svou hloupostí vrátila ten svazek.

„Však jsem neřekla, že se mi poezie líbí, nebo snad ano?“ opáčila paní Castawayová kysele a prudce zastrčila Rochesteru do poličky, až kniha narazila na zeď. „Takové protivné rýmovánky.“

„*Božský hlas dostal jsi do vínku*,“ recituje nyní Sugar Sofii svým nejupřímnějším, nejpozbudivějším hlasem. „*Ach, pojďme se vzít, dál už bez tebe nechci žít: co však budu mít místo prstýnku?*“ Mohla bys to po mně zopakovat, Sofie, a procvičovat si to, než se vrátím?“

Sofie a Sugar se na sebe usmějí. Dítě si představuje sýčky a čičinky. Guvernantka si představuje paní Castawayovou, jak trůní na oslovské stoličce a rudě nalakované prsty se jí bezmocně třesou zuřivostí při pohledu na spoustu holčiček, které krouží kolem ní a po tisíci recitují stejnou říkanku.

„Poslechnu si tě na odchodu,“ řekne Sugar u dveří učebny.

Po obědě se Sugar uvelebí ve svém pokojíčku a pustí se do Agnesiných deníků, aby si nějak zkrátila těch několik hodin, než Sofii zase začne vyučování. Zjistí, že školní léta slečny Unwinové se konečně chýlí k závěru.

Díkybohu za to! Přečetla tolik tisíců slov, prokousala se sáhy hedvábných, saténových a bavlněných imaginárních šatů, přátelství tenounkých jako perlinka a myšlenek zamotaných jako klubka vlny, a to v naději, že obrátí stránku a *tam* se v ostrém nasvícení zčistajasna objeví Williamova zmučená manželka. Místo toho tyhle

školaččiny deníky připomínají román, jehož obálka křiklavě slibuje děsivé skutky a šílené vášně, ale který je nakonec nemastný neslaný jako omeleta od invalidy.

Ve svých posledních dnech v Abbots Langley zůstává patnáctiletá Agnes rozpustile přičetná a poslední zápis, který přičinila onoho posledního rána, třetího května 1867, je vzorně konvenční. Dokonce na počest školy složila básničku – sedm slok s tak chabými ženskými rýmy, že je výsledný útvar prakticky beztvary.

Budoucnost lidé zastavit nemohou! uzavře, byť *Budoucnost* v její básni se již dávno přestala hýbat, omámená smrtícími sedativy sentimentality.

Když má ódu na rozloučenou z krku, pustí se Agnes do nelehkého hledání nějaké památky na Abbots Langley, kterou by si mohla vzít s sebou domů.

Nerada to říkám, ale ostatní dívky otcizily kdejakou myslitelnou drobnost. Spony na ubrusy, křídly, notové listy, vlásenky, které slečně Wickové vypadly z účesu, bodovací kartičky dobrého chování: to všechno posbíraly. Dnes u večere jsem dokonce zaznamenala nedostatek lžic.

Na následující dvoustraně se na skvrnitých řádcích žlutnoucího papíru skví podpisy čtyřiaadvaceti dívek z Abbots Langley. Na protější straně Agnes pokračuje:

Jak vidíš, všechny jsem je požádala, ať se mi podepíšou, a ony mi vyhověly, dokonce i Emily, již jsem se rozhodla odpustit, jak se vůči mně nejednou zachovala při kalistenice. Milý Deníčku, takové kamarádky už nikdy mít nebudu! Jak jsem jen plakala, když jsem měla všechna jejich jména před sebou! Jak vidíš z inkoustových šmouch, papír byl po tom vodopádu slz úplně mokrý.

Jak Rozličné Naděje chováme my, rozcházející se mladé Dámy! Některé záhy čeká Sňatek, ale to není nic pro mne, neboť musím pomáhat nemocné Mamince, aby dosáhla Uzdravení. Některé dívky s mizivými Vyhlídkami se stanou guvernankami: nechť najdou velkomyslné pány a simpatické žáky! U těch, které si neosvojily způsoby hodné Dam (např Emily), si nedokážu představit, co z nich

nakonec bude.

Milý Deníčku, chtěla jsem toho napsat mnohem více, ale den už se chýlí ke konci a já musím zítra ráno brzy vstávat a vydat se na cestu. Jaké je tohle žalostné Rozloučení! a jak jsem rozvrkočená! Příště ti již napíšu z Domova!

Tvá milující přítelkyně

Agnes

Těmito slovy svazek končí.

Ten následující začíná takto, písmem tak drobným a nahuštěným, že připomíná obrubovací steh:

Moje Maminka je mrtvá a já záhy půjdu za ní. Pane, měj s námi slitování. Hospodine, ušetři mou Maminku hněvu svého, spravedlnosti přísné, plamenů věčných. Zapřísahám Tebe, kterýž jsi odpustil Máří Magdaleně. Ale nikdo neslyší. Mé modlitby se na stropě srážejí v pot a zase kapou dolů. Maminka krvácela, až vykrvácela docela; On (její „manžel“) tomu přihlížel a nic neudělal. Ted' mou Maminku odvezli do hrobu na hřbitově, kde ji nikdo nezná. Den za dnem je náš dům zamořenější Démony. Pochichtávají se v trámový. Šepotají za podlahovými lištami. Čekají, až si se mnou budou moci naložit po svém. On čeká, až si se mnou bude moci naložit po svém.

Sugar se prohrabe štosem deníků a nalistuje si úvodní stránky pro případ, že by snad jeden z nepozornosti přeskočila. Ale ne. Jeden týden Agnes píše o kalistenice a proskurníku a hned týden nato tu máme šmouhu zaschlé krve ve tvaru kříže. A nejde ani o krev z palce po píchnutí špendlíkem, která má stvrdit přísahu školačky; tohle je hustší hmota obsahující i ztvrdlou sraženinu na místě, kde by na kříži mohla být Kristova hlava.

Zde vidíš mou vlastní krev, vysvětluje Agnes hned o pár řádků dál. Krev z hloubi mého těla, prýšticí ze skryté rány. To, co zabilo mou Maminku, ted' zabijí mne. Ale proč? Proč, když jsem Nevinná?

Sugar otočí stránku a tam je toho víc, mnohem víc: v té záplavě inkoustu papír znachověl.

Ve Tmě mého spánku železné spirály rámu postele změknou a

našpulí rty, aby skrz plášteve matrace mohly přijímat kappičky mé krve. Pod postelí démoni šedí jako houby čekají, až k nim krev čůrkem dotече, pak ji sají a zrůžoví. Sají, dokud nejsou rudí a nacucaní až k prasknutí. Ta má ale báječnou chuť, volají! Je mnohem chutnější než její matka! Dej nám víc téhle božské šťávy!

V tomto domě, kde je i Růženec zakázán, pro mě není Záchrany. Na Jeho rozkaz zavřeli všechny, kteří by mi mohli pomoci. Na okně mého pokoje je obláček páry, který tu zbyl po nose Panenky Marie, když se o něj opírala, a otisky Jejích prstů.

Jak toužím po tom, abych mohla ulehnout! Ale svou krev jim nedám! Budu dál chodit kolem dokola pokoje a psát tohle na ohbí loktu. Jejich démonské tlamy nebudou mít co sát. Až už nebudu mít sílu jít dál, odplazím se do krbu, aby se mohli nakrmit jen hořkou, popelavou polévkou!

Statečné prohlášení, ale Agnesino odhodlání očividně zesláblo a ona nakonec do postele ulehla. Zápisek z následujícího dne začíná slovy:

Probouzím se v zakrvácené posteli, a přesto žiji.

Následuje další tiráda, byť ne tak vášnivá jako ta první. Přestože se Agnes často uchyluje ke slovům jako „záhuba“ a „konec“, hlodá v ní podezření, že Smrt jaksi propásla svůj okamžik.

Právě se podávala přepichová večeře a všichni po mně chtěli, abych si dala s nimi. Maminka je mrtva, život ze mě pomalu vyprchává a oni čekají, že se budu cpát bekasinou a křepelkou! Dala jsem si jednoho strnada na topince s máslem a pár soust moučnicku, načež jsem se omluvila a šla pryč.

Každý následující den má Agnes čím dál větší potíž uchovat zoufalství na stejně exaltované úrovni. Normalita oždibuje okraje jejího šílenství a infikuje ji všedními myšlenkami. Přestože si lorda Unwina obsadila do role Satanova pomocníka, ten ji jednoho sobotního rána vezme na „Mendelshonův“ koncert v Křišťálovém paláci. Agnesina hrůza z toho, že zhyne uprostřed kaluže krve, se ukáže jako neopodstatněná a ona během „vskutku velmi krásného“ koncertu „takřka zapomene“ na svou smrtelnou chorobu. Když

pátého dne krvácení zcela ustane, Agnes usoudí, že se za ni musel přimluvit nějaký milosrdný anděl. Její písmo se zvětší, z démonů v trámovi se stanou holubi a po pár zápiscích si už stěžuje, že Kuchařka přepepřila rybí pilaf.

Takto Agnes Unwinová přežije svůj přechod do dospělosti. Každý, od jejího nevlastního otce po muže, který jí nosí divoké ptactvo, jí skládá komplimenty, v jakou vykvetla v dámu, ale nikdo ji neinformuje, že se z ní stala žena.

„A když mu vyklouzne péro celý zkrvavělý, řekneš: ‚Ach, pane, vy jste mě připravil o panenství!‘ A trošku si popláčeš, jestli to svedeš.“

Tak mluví dávno zapomenutý hlas Sadie, prostitutky z podniku paní Castawayové, když ještě sídlil v Church Lane, a poučuje Sugar, jak co nejlépe využít měsíčky, dokud je ještě mladá.

„Co když mi nebude věřit?“

„Jasněže ti bude věřit. Jsi vyholená do hladka jako děťátko a na tom svým hrudníčku ještě nic nemáš – co tě může zradit?“

„Co když mě už viděl?“

„To vůbec nehrozí. Na odpaňování si paní Castawayová hledá kunčafy mimo Londýn. Dá vědět bordelmamá z celý Anglie a ty to pošeptaj do správných oušek. Ten chlápek bude kupec nebo kněz a bude mluvit se silným severním přízvukem.“

„Co když začnu krváčet, ještě než do mě vnikne?“

„To tě musím učit každou maličkost? Prostě si dáš bacha, abys byla čistá jako lilie! Když se furt nebude mít k činu, řekni mu, ať se podívá na něco zábavného za tvým oknem, a rychle se otří, dokud má odvrácený ksicht.“

„Za mým oknem není zábavného lautr nic.“

Na což Sadie zvedla obočí, jako by chtěla říct: *Už chápu, proč o tobě matka říká, že jsi nevděčnice.*

Sugar sklapne Agnesin deník, volky nevolky se totiž musí vysmrkat. Kapesník jí smočí vodnatý sopel spolu se slzami na tvářích. Je 30. listopadu 1875 a Sadie je už léta mrtvá, zavražděná krátce poté, co odešla od paní Castawayové do podniku paní Wattové.

„Odešla za lepším,“ poznamenala paní Castawayová čtverácky,

když se o tom dozvěděla. „Říkala přece, že to udělá, ne?“

Sugar odhodí mokrý kapesník na podlahu, utře si obličej rukávem a pak předloktí otre o postel. Tyhle černé šaty, které má na sobě, nebyly prané od té doby, co přišla do domu Rackhamových. Ona, která až donedávna oblékala každý den jinou róbu, nyní nosí stejné smuteční šaty den co den. Ofinu už má také dlouhou; měla by si ji ostříhat, ale prozatím ji krotí hřebeny a jehlicemi.

Její komůrka je stejně skromná jako v den jejího příjezdu. Krom pár hygienických potřeb – starých dárků od Williama – té místnůstce nevstikla nic svého. Grafiky a tretky z Priory Close, stejně jako svoje oblíbené šaty, má stále zabalené v kufrech, a ty jsou zase naskládáné na šatní skříni. Pak jsou tu další bedny oblečení, o nichž ani neví, kde se nacházejí; William je má někde „uskladněné“.

„Stačí, když mi řekneš,“ ujistil ji v té dávné minulosti, před měsícem a pár dny, když byla jeho milenkou v bytě, který byl cítit vonnými koupelemi a čerstvým potem.

Sugar vstane a zadívá se z okna. Déšť polevil a pečlivě zastřižené křoviny a živé ploty na pozemku Rackhamových se lesknou, špenátově zelené a stříbrné. Zahradník Shears obchází v dálce ploty a kontroluje, zda se jeho *Hedera helix* hezky rozlézá po mřížoví, neboť poslední dobou dům okukovalo až příliš mnoho všetečných kolemjdoucích. Je za pět minut dvě hodiny, tedy skoro čas na to, aby se guvernanka vrátila ke své žačce. Bůh ví, co má pán domu Rackhamových v úmyslu a na koho myslí.

Sugar si prohlédne tvář v zrcadle, trochu si napudruje nos a odloupne šupinku suché kůže z dolního rtu. Rackhamův Crème de Jeunesse jí už došel a ona neví, jak má požádat o další, pokud ho tedy nemá připsat na seznam knih pro Sofii.

Na podestě se cestou do dětského pokoje nejdřív zastaví před Williamovými dveřmi, pak Agnesinými a pokradmu nahlédne klíčovou dírkou. Williamova pracovna je zalitá odpoledním světlem, ale prázdná; je tedy určitě venku a nutí svět, aby se podrobil jeho vůli. V Agnesině ložnici je tma; den paní Rackhamové již skončil, nebo ještě ani nezačal.

Z náhlého popudu Sugar nakoukne klíčovou dírkou i do dětského pokoje, jestli jako na medailonku neodhalí dítě tropící nějakou

neplechu. Ale ne. Sofie sedí na podlaze vedle svého psacího stolu, buclatými prstíky uhlazuje střapce na okrajích koberce a spokojeně si prohlíží jeho zašlé turecké vzory.

„A s loutnou v ruce jemně zabrouká... A s loutnou v ruce jemně zabrouká...“ šeptá si, aby si ta slova nesmazatelně vryla do paměti.

„Bůh žehnej tatínkovi,“ pronese Sofie toho večera. Její ruce sepnuté nad příkrývkou vrhají ve světle svíčky stín ve tvaru stříšky. „Bůh žehnej mamince. A Bůh žehnej slečně Sugar.“

Sugar plaše natáhne ruku, aby holčičku pohladila po vlasech na týle, ale plamen svíčky zvětší stín její ruky tak groteskně, že prudce ucukne zpátky.

„Je ti zima, Sofie?“ zeptá se, když si všimne, jak se to dítě pod čistěoučkou příkrývkou klepe.

„N-ne zas tak m-moc, slečno.“

„Promluvím si s Rose, aby ti přinesla ještě deku. Tvoje ložní prádlo je na tohle roční období zcela nedostatečné.“

Sofie se na ni užasle zadívá: k obsáhlému seznamu věcí, jimž slečna Sugar rozumí, se nyní musí přidat přesný vztah mezi ložním prádlem a ročními obdobími.

Půl deváté. Dům Rackhamových se choulí do tmy, tichý a spořádaný. Dokonce i Clara by byla spokojená, kdyby již neodpočívala ve svém pokoji s nosem zabořeným do časopisu *Služka*. Paní Rackhamová je dole v salónu a znovu si čte román *Únos lady Antonie* – což tedy není úplně kniha esoterické filosofie, to připouští, ale přesto je to zatraceně dobré čtivo, zvláště když člověka bolí hlava. William je v Plymouthu – nebo Portsmouthu – každopádně v nějakém „- mouthu“. Tyto stále častější několikadenní výjezdy jsou klíčové, drahá, má-li se Rackhamovo jméno rozšířit široko daleko.

Kdyby se Claře zachtělo podívat se skrz klíčové dírky na podestě, nezjistila by nic, co by ji otrávil. Ve všech pokojích vládne tma, krom guvernantačina pokojíku s jeho střízlivým, neměnným světlem. Takhle má Clara obyvatele Rackhamova domu nejradši: buď ať jako slečna Sofie spí, anebo ať si čtou v posteli jako slečna Sugar.

Sugar si promne oči, pevně odhodlaná dočíst dnes další Agnesin deník. Přejmenším ji tento úkol udří vzhůru až do půlnoci, kdy jako obvykle půjde dát Sofii na nočník. Holčička potřebuje čím dál méně pobízet; zakrátko už postačí šeptnutí ode dveří a krátce potom možná už jen vzpomínka na zašeptání. Pochopit dějiny světa a fungování vesmíru, to ještě bude Sofii trvat trochu déle, ale Sugar si vytkla za cíl skoncovat s jejím pomočováním do konce roku.

V denících Agnes Unwinová právě dovršila šestnáct let.

Jak pyšná by na mě maminka byla, přemítá nostalgicky. I když nejspíš se na mě dívá z Očistce – pokud mě tedy na takovou dálku pozná podle vršku hlavy. Není upřesněno, nač konkrétně by paní Unwinová mohla být u své dcery hrdá, ačkoli dle svých vlastních slov vyrostla Agnes do velké krásy.

Kdykoli mě krutý Osud a osamělost v tomto Bohem opuštěném domě svádí k zoufalství, prohlašuje, říkám si, že se na věc musím dívat z lepší stránky. Mými lepšími stránkami jsou hlavně moje vlasy a oči...

Žal a první menstruace proměnily slečnu Unwinovou v nanejvýš zvláštní bytůstku, střídavě vyšinutou a konvenční. Když nekrvácí, věnuje svou pozornost víceméně rovným dílem šatům, zahradním slavnostem, bálům, střevíčkům, kloboukům a tajným rituálům pro zachování neposkvrněné katolické duše, zatímco naoko předstírá anglikánskou víru. Straní se slunce, vyhýbá se fyzické námaze, jak jen může, jí jako vrabčák a vypadá, že jí zdraví slouží... většinou.

Kdykoli ji skolí její „choroba“ – která přichází v nevyzpytatelných intervalech –, pokládá ji za život ohrožující nemoc způsobenou zlými duchy. Den před tím, než začne krvácet, si postěžuje, že u Grimshawů byl uvnitř polévkové mísy *nepopíratelně* vidět otisk prstu; následujícího dne již dá sbohem veškerým světským záležitostem a pár posledních hodin věnuje půstu a modlitbě. Démoni lační její krve se vyplíží ze svých tajných skrýší. Agnes děsí představa, že si zalezou do postele za ní, a tak se s pomocí čichacích solí udržuje vzhůru. („*Myslím, že jsem včera v noci nejspíš čichala příliš zhluboka a příliš často, neboť jsem si začala představovat, že mám na ruku dvacet prstů a třetí oko.*“) Bojí se, aby se démoni jako mrchožrouti neživilí potřísněnými

ubrousky, a tak nedopustí, aby je odklidilo služebnictvo; místo toho zkrvavené bavlněné chuchvalce spaluje v krbu a lord Unwin pak každou chvíli posílá pro kominíky, aby zjistili, kde se bere ten strašlivý smrad.

Lord Unwin i přes veškeré Agnesiny pokusy o ostouzení nedostojí své hrůzostrašné pověsti; naopak Sugar připadá jako vcelku neškodný nevlastní otec. Nebije ji, nemoří ji hladem (to zvládá ona sama, zatímco on se ji „nanejvýš krutě“ snaží přemluvit, aby trochu přibrala); doprovází ji na koncerty a večírky. Jakožto nadmíru benevolentní, byť nepřiliš všímavý poručník financuje marnotratné výstřelky své nevlastní dcery bez jediné námitky.

Jen v jedné záležitosti nehodlá ustoupit: Agnes má chodit na anglikánské bohoslužby. A nejen to: má se jich účastnit jako jediná zástupkyně Unwinových, neboť on sám nemá chuť se tam ukazovat. „Víra je ženská parketa, drahá Aggie,“ říká jí a ona pak musí v kostele trpět při poslechu hrozných písní, které ani nejsou v latině.

Otevírám ústa, ale nezpívám, ujišťuje deníček, tak jako jedna prostitutka ujišťuje druhou, že kouří, ale nepolyká.

Když pomíneme toto pravidelné týdenní ponížení i čmýru, která jí jednou za pár měsíců drásá útroby, je Agnesino vnímání sebe samé jakožto ženy, která zázračně přežila milión děsivě prudkých útoků, poněkud v rozporu s realitou. Všichni ti správní lidé ji ustavičně zvou na zahradní slavnosti, bály a pikniky a jí je tam „nesmírně příjemně“. Dle svých vlastních slov má přinejmenším půl tuctu nápadníků, které lord Unwin nepovzbuzuje, ale ani jim nijak nebrání, a tak s nimi všemi Agnes dál upejpací koketuje. Nakolik to Sugar dokáže posoudit z kusých popisů, ani jeden z těchto ctitelů nemá stálé zaměstnání: jsou to všichni do jednoho různolící aristokrati.

Elton je roztomilý a také mužný, píše Agnes v jedné pasáži. *Aby mohl odstrkávat bidlem náš člun, sundal si kabát a vyhrnul si rukávy. Děsně se mračil, ale pluli jsme skoro rovně, a když jsme si vybrali místo, pomohl nám všem dostat se zase na břeh.*

Stačí si přečíst jedno takové líčení a jako byste je přečetli všechna. Je to svět urozených, svět, v němž ctižádostiví obchodníci, kteří si domluví schůzku se zpocenými přístavními dělníky v Yarmouthu nebo se dohadují o cenu pytloviny, jednoduše neexistují. V tomto

světě jsou muži jako William Rackham nemyslitelní.

Z přízemí, ze světa 30. listopadu 1875, se ozve tlumené cinkání zvonku a pak: „Willi-a-a-ame, ty darebáku, ukaž se!“

Z toho mužského hulákání, které prolomí ticho Rackhamovy domácnosti, Sugar povyskočí.

„Zbabělče! Strašpytle! Tas kord a vyjdi z úkrytu!“

Jiný, ale stejně hlasitý mužský hlas. V přízemí jsou vetřelci! Sugar vyklouzne z postele, poklekne u dveří do pokoje, otevře je na štěrbinku a vykoukne ven. V křiklavém světle lustru nevidí nic krom obrysů sloupků balustrády na podestě. Hlasy jsou ovšem zřetelnější: Philip Bodley a Edward Ashwell, opilí, a o to halasnější.

„Jak to myslíte, že je v Yarmouthu? Spíš se skrývá pod postelí! Vyhýbá se starým kamarádům! Požadujeme safi... satisfakci!“

V následující půlminutce se Rosiny nervózní, usilovné prosby mísí s Bodleyho a Ashwellovým žoviálním rykem, načež – k všeobecnému překvapení – na scénu dorazí paní Rackhamová.

„Když dovolíte, Rose si od vás vezme kabáty, pánové,“ osloví je líbezně a akustika hały zesílí její neznělý zpěvavý hlas. „Pokusím se vás zabavit, jak nejlépe dovedu, třebaže nejsem můj manžel.“

To je pozoruhodná nabídka, už jen proto, jak důsledně se Agnes Bodleymu a Ashwellovi v minulosti vyhýbala. Rozhodně to ty dva utiší, takže se omezí na odfrkování a mumlání.

„Slyšela jsem,“ nadhodí Agnes, „že vám, ehm... mají vydat další knihu.“

„Příští úterý, paní Rackhamová. Zatím naše nejlepší!“

„To vás jistě musí hřát u srdce. Jak se jmenuje?“

„No, ehm... její název možná není vhodný pro uši dámy...“

„Nesmysl, pánové. Já zdaleka nejsem taková křehká květinka, za jakou mě William pokládá.“

„Tedy...“ (rozpačité odkašlávání) „*Válka s velkým společenským zlem – kdo vyhrává?*“ (Podroušené pochechtávání).

„To je zajímavé,“ vrká Agnes, „jak vám vychází tolik knížek, a přitom žádná z nich není román, jen vaše vlastní názory! Vážně mi musíte prozradit, jak jste si to dokázali zařídit. Máte snad nějakého konkrétního nakladatele, kterého těší vám pomáhat? Víte, poslední dobou jsem se o to začala velice zajímat...“

Hlasy už jsou tlumenější; Agnes vede oba pány do svého salónu.

„Vás zajímá... *Velké společenské zlo?*“ ověřuje si Ashwell nevěřicně.

„Ne, ne, ne,“ zatrylkuje Agnes cestou pod schody koketně, „zajímám se o *vydávání*...“

A jsou pryč.

Sugar ještě pár minut klečí u dveří svého pokoje, ale dům je zase tichý a škvírou táhne studený vzduch, z něhož jí na sotva zakrytých rukou a hrudi naskočí husí kůže. Skoro se jí nechce věřit tomu, čeho se právě stala svědkem, a tak se vrátí do postele a v denících Agnes Unwinové naváže tam, kde předtím přestala.

Čte dál, s jedním uchem nastraženým, kdyby snad dole došlo k nějakému dalšímu vývoji, a dýchá mělce pro případ, že by jeden z mužů zvedl hlas. Snaží se ukázněně číst každé slovo, ale buď jí došla trpělivost s Agnesinými vyčerpávajícími výčty bálů a krejčovských, anebo možná přítomnost Bodleyho a Ashwella v přízemí nesvědčí její koncentraci. Ať už je to jakkoli, zběžně listuje dál a hledá neklamně známky něčeho zajímavějšího: například zhuštěné drobné písmo svědčící o šílenství.

Stránky šustí jedna za druhou, plné slov, avšak bez obsahu, a měsíce jen letí. O Williamu Rackhamovi se Agnes Unwinová poprvé zmíní až v červenci roku 1868. Ach, ale co je to za zmínku!

Dnes mi představili nanejvýš pozoruhodného člověka, píše sedmnáctiletá dívka. Zčásti barbar, zčásti prorok, zčásti švihák!

Ano, před udivenou Sugar tu vystupuje William, mladý elegantní dandy, který právě dorazil z cest po Evropě, extravagantní a úplně tajemný. A také vysoký! (Ačkoli pro ženu tak drobnou jako Agnes jsou patrně všichni muži vysocí.) Ovšem bez ohledu na to, kolik palců William skutečně měří, pozoruhodně vyčnívá nad nedovtipnými mladými šlechtici, na něž je Agnes uvyklejší.

Tento energický mladý Rackham se pohybuje v okruhu slečny Unwinové s arogantní suverenitou a přes pochybné renomé se podle všeho vůbec nebojí, že by ho někdo okázale přehlížel. Umí projít davem a rozvrátit ho tak, aby se volky nevolky přeskupil v polokruzích kolem něj, načež svým mimořádným důvtipem zatlačí ostatní muže až na okraj, takže pak může bavit nemálo mladých žen

historkami o Francii a Maroku. Právě z tohoto hejna dam ho Agnes zpočátku raději zažívá, aby jeho prudká aura nezářila pouze na její zardělou tvář. Jenže po zvratu, který Agnes lítostivě označuje za *tellement gênant!*, si Rackham z celé skupiny vybere právě ji a daří se mu nalézat způsoby, jak si ji vyhradit pro sebe. Aby ji snad drahý deníček v tomto neobvinil ze spoluviny, Agnes ji důrazně popírá a stěžuje si, že kdykoli se William Rackham objeví, její společnice se někam vytratí a on se tam pak samolibě zubí!

Přestože Agnes tvrdí, že jeho pozornost je „nanejvýš zneklidňující“, svého pronásledovatele popisuje takto:

Je mohutný, a přitom má jemný obličej i ruce a na hlavě spoustu zlatavých kudrn. V očích mu nenuceně jiskří a dívá se na každého až moc zpříma, i když dělá, že si to neuvědomuje. Obléká se tak, jak si Dnes troufne oblékat jen málokdo – nosí kostkované kalhoty, kanárkově žluté vestičky, lovecké čapky a podobně. Jen dvakrát jsem ho viděla ve střízlivých černých šatech (a že mu sluší!), ale když jsem se ho zeptala, proč je nenosí častěji, odpověděl mi: „Černá barva je pro Neděle, Pohřby a nudné lidi. Čeho se můžu při svém stylu oblékání bát? Že mne nepustí do Kostelů, na Pohřby nebo do společnosti nudných lidí? V tom případě budu chodit v lovecké čepici a županu!“

Jeho otec je Podnikatel – to on neskrývá. „Je čistě na rozhodnutí mého otce, jak bude vést svůj život, a čistě moje věc, jak já budu vést ten svůj.“ Nedokážu uspokojivě určit, odkud mu plynou příjmy: možná se živí Psaním. Rozhodně není způsobilý k tomu, aby se umístil příliš vysoko na seznamu Ctitelů.

Tento polovičitý pokus o přísnost na Sugar neudělá dojem, protože nejenže ví, jak příběh dopadl, ale navíc si nemohla nepovšimnout, že půltuctu sotva odlišitelných ctitelů z předchozích měsíců z deníku prakticky zmizelo a že Agnes na Williama Rackhama vypotřebovala víc inkoustu, než kolik ho padlo na kteréhokoli z nich. Zanedlouho již Agnes zaznamenává celé rozhovory od „dobrý den“ až po „na shledanou“ a utíká je přepsat hned po schůzce, aby ani jeden z moudrých výroků toho muže nezapadl nebo nebyl citován nepřesně. Na podzim 1868 jsou zápisky,

v nichž figuruje William, už tak živé, že se čtou jako pasáže z románu:

„Přestaňme už vézt tyhle společenské řeči,“ ozval se zničehonic, natáhl ruce k mému otevřenému vějíři a ukazováčky mi ho sklapl přímo před nosem. Bála jsem se, ale on se usmíval. „Bude si to za deset let někdo z nás pamatovat?“ zeptal se.

Celá jsem se zarděla, ale duchapřítomnost mě neopustila. „Nepředpokládám, že se za deset let ještě budeme vídat,“ řekla jsem.

Načež si přitiskl ruku na prsa, jako bych mu prostřelila srdce. Nechtěla jsem ho urazit, a tak jsem spěšně dodala: „Musím se každopádně přiznat, že vám nemohu posloužit víc než společenskou konverzací, nic jiného mě totiž nenaučili. Nejsem zcestovalá a v porovnání s vámi jsem naprosto nezajímavá a povrchní bitůstka.“

Doufala jsem, že mu touto řečí zalichotím, ale on to vzal velmi vážně a trval na svém: „Kdepak, vy jste mnohem zajímavější a méně povrchní než jakákoli jiná mladá dáma, kterou znám! V hloubi duše máte touhy, které si nikdo neumí představit – nikdo krom mne. Chováte se jako mladá dáma mezi jinými mladými dámami, ale ve skutečnosti k nim nepatříte. Jste jiná a co víc, já poznám, že to víte.“

„Pane Rackhame!“ – na víc jsem se nezmohla – tak jsem kvůli němu zrudla. Načež udělal něco nanejvýš zvláštního, a sice natáhl ruce, znovu vzal za okraje mého vějíře a roztáhl ho, takže moje tvář byla před ním skryta. Slyšela jsem jeho hlas, jak mi to vysvětluje:

„Ted' vidím, že jsem svým světlem neměl ozářit tajná zákoutí vaší duše: vyděsilo vás to a já bych vás nechtěl děsit za nic na světě. Vraťme se tedy ke společenské konverzaci. Podívejte se tamhle, Agnes, na Garnettovic děvčata a na klobouky, které mají na hlavě. Všiml jsem si, jak jste po nich odpoledne zatoužila – ano, všiml, nemá smysl to popírat. Nuže, již po nich nemusíte bažít! Ani ne před dvěma týdny jsem byl v Paříži a tam panuje všeobecná shoda, že tyto klobouky vyšly z módy.“

Toto setkání představuje předěl v Agnesiných citech k Williamu Rackhamovi; od té chvíle hloubá nad každým jeho slovem jako oddaná žákyně. Žádná Williamova poznámka, jakkoli rozmarná,

nemůže nemít hlubší význam, a když se uráčí být moudrý, je moudřejší než kdokoli, koho kdy Agnes poznala. Vyzná se ve spoustě náboženství a dokáže shrnout jejich nedostatky *tak* krásným obratem – jako že „jsou věci mezi nebesy a zemí, o nichž se náboženským filosofům ani nesní“. (Ach, kdyby se jen nenavečeřela, než zasedla k psaní deníčku, tak by si to mohla vybavit přesně!) Když už chodí do kostela, tak do anglikánského, ale zastává kacířský názor, že anglické náboženství je v troskách od dob Jindřicha VIII. – kteréžto přesvědčení Agnes pochopitelně sdílí. Je odborník v určování květin, dokáže předvídat počasí, zná materiály, z nichž se šijí dámské šaty, a je osobním přítelem několika malířů, kteří pravidelně vystavují v Královské akademii. To je ale muž! Jen pořád zůstává záhadou, odkud se přesně berou jeho příjmy, ale jak to Agnes formulovala:

Je to Spisovatel, Učenec a Vědec, chytřejší než kterýkoli Státník. Proč by nemohl být na vážkách, jakou cestu zvolit, když by se ještě mohl vydat po všech? Sotva se k němu přiblížím, cítím, jak mi buší srdce, a jen co se rozloučím, jde na mě slabost. Ačkoli dobře vím, že bych se měla bránit, kdyby se na mě opovážil sáhnout, svým způsobem bych byla ráda, kdyby to udělal, a když pak po jeho odchodu zahálím, někdy mám pocit, jako bych cítila jeho ruce svírající mé tělo. Každé ráno se probouzím s přáním, abych jako první zahlédla jeho tvář, a když jdu spát, ve svých snech ze všeho nejdřív vidám jeho obličej. Přicházím snad o rozum?

Ze zdola se ozve příšerná rána. Nějaké sklo či porcelán – chraplavé, překvapené výkřiky – třísknutí dveří o zeď, které otřese celým domem.

„Ven! Jděte mi z očí!“ zaječí Agnes. Za vteřinku již Sugar opět klečí u dveří s tváří přitisknutou ke škvíře. Pod podestou krouží stíny a světlo, protože šarvátka se přelila do haly. Dveře salónu se rozlétly tak prudce, že se lustr pod stropem pořád ještě lehce houpe.

„Paní Rackhamová!“ protestuje jeden z nich. „Není třeba...“

Hlasité zarachocení a po něm znepokojivé *drrrnnn*: to věšák na klobouky opsal oblouk a přistál na podlaze. „Vy *mně* nebudete říkat, že něco není třeba, vy opilé tlusté prase!“ křičí Agnes. „Jste

budižkničmové... a k smíchu, oba dva!“

„Drahá paní Rackhamová...“

„Vám není nic drahé krom špíny! Vy chlíváci! Kanálové krysy! Vlasy vám smrdí jako shnilé banány! Lebky máte plné slizu! Vypadněte z mého domu!“

„Nojo, nojo...“ brumlá jeden z nich.

„Naše kabáty, Bodley...“ připomene mu jeho společník a do domu surově vtrhne proud ledového vzduchu.

„Kabáty!“ vykřikne Agnes. „Zahřeje vás vaše tlustá mastná kůže! Ta a vaše prostitutky!“

„Ach, Rose – tady jste!“ pokusí se Ashwell o dobrosrdečný, vstřícný přístup. „Myslím, že vaše paní možná dostala... ehm... jeden ze svých záchvatů...“

„Já *nedostala* žádný záchvat!“ zuří Agnes. „Jen se snažím vymést z domu svinstvo, než do něj šlápnu! Ne, nedotýkej se jich, Rose: kdybys jen věděla, kde byli...“

Bodley, opilejší z těch dvou brachů, to popichování už dál nesnese. „*Jestli* k tomu můžu něco poznamenat, paní Rackhamová,“ prohlásí, „váš prostoj... postroj... postoj je jedním z hlavních důvodů jejího číření, teda šíření! Kdybyste nás neurážela a místo toho se uráž... uráčila přecíst si náš výzkum na dané téma...“

„Vy jeden nafoukaný hlupáku – myslíte si, že ani nevím, co jsou prostitutky zač!“ zavřískne Agnes a její disharmonický hlas jako by zvučel z každého kovového a skleněného povrchu v domě. „Ale to já *vím*! Jsou to prohanané sprosté ženské, které se za peníze ponížene uvolí líbat vaše hnusné tváře! Cha! Co kdybyste se líbali navzájem, to byste ještě ušetřili, vy opice!“

Načež Bodley a Ashwell prchnou, přední dveře prásknou, Agnes ze sebe vydá poslední hrdelní frustrovaný výkřik a pak se od podlahy předsíně ozve tlumené bouchnutí padajícího těla.

Po chvílce ticha pípne Rosin tenouký, úzkostný hlas. „Slečno Tillotsonová! Slečno Tillotsonová!“ Sugar pořád ještě po všech čtyřech rychle odleze pozpátku od škvíry ve dveřích a skočí do postele jako hodná holčička.

„Takovejhle večer...“ uff... „už sám o sobě stojí za deset

šilinků,“ stěžuje si hlas na schodech.

„Pozor na prsty,“ kňučí další.

Vzhledem k tomu, že pán není doma, a nemůže tedy odnést omdlelou Agnes nahoru, úkolu se musí ujmout Rose, Letty a Clara. Trvá jim to taky dlouho, hekají a supí, ale procesí nakonec projde kolem pokojíčku Sugar a krátce poté se zase v domě rozhostí ticho.

Sugar čeká, až všichni usnou, a čeká na to tak dlouho, jak jen dokáže vydržet. Jakkoli bylo tohle fiasko fascinující, nesmí zmařit její úspěšnou práci se Sofií. Alou do postele, všichni, ať si chudinka guvernanka může jít ven hrát!

Sugar se podívá, kolik je hodin. Tři čtvrtě na dvanáct – teď už přece i poslední sloužící musí spočívat v náruči Morfeově. Zítra musí brzy ráno vstávat: jestli vědí, co je pro ně dobré, měli by to mít na paměti. Obzvláště Clara, s tou svou mrzoutskou hubou a sršavýma podezřívavýma očima – těm by měla do zítřka dopřát odpočinku, semetrika jedna otravná. Ať složí svou hnusnou, od neštovic pođobanou tvář na polštář a nechá svět, aby se pár hodin otáčel bez ní...

Za deset minut dvanáct. Sugar přejde po špičkách po ledové podestě k Sofiinu pokoji. Všechny krby v domě už vychladly a teplo přestalo stoupat vzhůru; trámy krovu skřípají ve větru a na střechu bubnuje krupobití. Sugar vklouzne do Sofiina pokoje jako duch, ale to dítě už sedí na posteli a oči má ve světle svíčky jako talíře.

„Zdál se ti zlý sen, Sofie?“ zeptá se Sugar vlídně a zkrátí prchavé stíny, stačí postavit svíčku na toaletní stolek, hned vedle přičmoudlého panáčka zavinitého do bílého pleteného šátku.

„Moje máma,“ oznámí Sofie zvláštním didaktickým tónem, „mívá záchvaty, slečno. Je děsně hrubá a křičí a nakonec spadne.“

„To je v pořádku, Sofie,“ odpoví Sugar. Dobře ví, že to není v pořádku, ale nic lepšího na uklidnění ji nenapadá. „Už ses... vycikala?“ Z jejích úst – z těch rtů, které ještě nedávno vyzývaly Williama, ať se jí vystříká do kundy – zní takový eufemismus upjatě.

Sofie se vyhrabe z postele a poslušně přičapne na nočník. Nic než eufemismy nezná; a dokud to bude v silách její guvernanky, tak ani nic jiného nepozná.

„Chůva mi řekla,“ cituje Sofie a moč jí zatím crčí jako nějakému štěňátku a syčivě stéká po porcelánu, „že moje máma nakonec dožije v blázinci.“ Za okamžik dodá (kdyby snad guvernante při jejích encyklopedických znalostech unikla taková dráždivá pikanterie): „To je dům, ve kterém drží blázný, slečno.“

Za tohle se budeš smažit v pekle, ty ošklivá stará drbno, pomyslí si Sugar. „To byla od chůvy hodně zlá poznámka,“ řekne.

„Ale máma tam *bude* muset, že ano, slečno?“ nedá se dítě, zatímco mu Sugar pomáhá zpátky do postele.

Sugar si vzdychne. „Sofie, uprostřed noci bychom všichni měli spát, a ne si trápit hlavu takovými věcmi.“

„Kolik je hodin, slečno?“ zeptá se jí dítě; už je úplně vzhůru.

Sugar vrhne pohled na hodiny na krbové římsce.

„Za minutu bude půlnoc.“ Přitáhne peřinu Sofii až k bradě. V pokoji je taková zima, že se jí třesou ruce. A přece ji oči toho dítěte prosí, aby nikam nechodila.

„Teď už musím zpátky do postele, Sofie.“

„Ano, slečno. Už je zítra?“

Sugar se přesvědčí a krátce zvažuje, zda má zalhat. „Ještě úplně ne,“ přizná. „Víš co, já ti to ukážu.“ Sebere těžké hodiny z krbové římsy; jsou ocelově šedé, podřobané a vypadají jako forma na želatinu, zkrátka jsou nanejvýš nevzhledné. Vezme je do náruči a nechá Sofii sledovat odtikávání vteřin pod žloutenkově žlutým skleněným ciferníkem. Venku vyje vítr a přehlušuje tím mechanismus chronometru.

„*Ted'* je zítra,“ prohlásí Sofie s úlevou, jako by se ke všeobecné spokojenosti vyřešilo nějaké nepřijemné nedorozumění.

„Nejen to, maličká,“ dodá Sugar, když si vzpomene, kolikátého je. „Je prosinec. Poslední měsíc roku, ten, ve kterém k nám přichází zima a Vánoce. A co přijde, až skončí prosinec, Sofie?“

Sugar čeká, spokojila by se jak s „lednem“, tak s „rokem 1876“. Dům v lijáku skřípe a pronikají do něj všemožné záhadné zvuky hlasitější než tiché dětské dýchání. Když je jasné, že se žádné odpovědi už nedočká, sfoukne Sugar svíčku.

KAPITOLA PĚTADVACÁTÁ

„Ale no tak, probrali jsme kdekoho krom *vás*, Williame,“ ozve se lady Bridgelowová, když se bok po boku procházejí po lesknoucí se pěšině. „Váš život se pomalu zahaluje rouškou tajemství a já jsem *tak* zvědavá!“ William se potlačovaně zasměje a krátce si vychutnává svou záhadnost. Nechtěl by ale, aby Constance (jak má lady Bridgelowové říkat) zůstala neinformovaná dlouho. Je koneckonců jeho nejlepší přítelkyně – tedy rozhodně z těch, s nimiž se dnes může ukázat na veřejnosti.

Po ranním mrholení se vyčasil a od té doby se nedělní odpoledne vyznačuje výjimečnou přívětivostí. Ačkoli je slunce bledé, jeho paprsky hřejí a nasvěčují tašky nottinghillských střech a vytvářejí kolem věže kostela zářivou korónu. William je rád, že si dnes vyšel ven; při takovémhle počasí bude jeho předsevzetí nechat se vidět v kostele pravidelněji nejspíš docela bezbolestné.

„Našel jste už guvernanku pro svou dceru?“ optá se lady Bridgelowová.

„Ano, ano, našel, děkuji vám.“

„Protože vím o senzační dívce, která bude záhy volná – děsně chytrá, mírná jako beránek, její otec právě zbankrotoval...“

„Ne, ne, jsem si jist, že ta, kterou jsem zaměstnal, svou práci naprosto zvládá.“

Lady Bridgelowová se při téhle připomínce další neznámé veličiny v životě svého přítele mírně zamračí.

„Ale není to děvče ze Spolku na záchranu padlých žen?“

William cítí, jak mu obličej a krk začínají rudnout, a je vděčný za čím dál hustší plnovous a vysoký límec.

„Rozhodně ne: co vás k takové domněnce vede?“

Lady Bridgelowová se ohlédne dozadu přes hermelínovou štolu přehozenou kolem krku, jako by k tomu, co se chystá prozradit, bylo potřeba absolutního soukromí.

„Tak slyšel jste, že se paní Foxová vrátila ke své staré... *profesi*, ne? A prý pracuje usilovněji než kdy dříve. Snaží se přesvědčit dámy

s *jakýmikoli* potížemi se služebnictvem, že řešením je jedna z těchto... napravených ženštin. Už ví, že na *mě* se nemá smysl obracet; já měla holku ze Spolku v kuchyni a po čtyřech měsících jsem ji musela propustit.“

„Opravdu?“ Do Williamovy vlastní domácnosti se konečně navrátila stabilita, ale musel na to vynaložit značné prostředky a hodně si lámat hlavu, a tak se mu přičí pomýšlení, že by se něco mohlo zhatit. „Copak se stalo?“

„Nic, o čem bych mohla mluvit ve slušné společnosti,“ ušklíbne se lady Bridgelowová a prsty v rukavici z kůzlečiny opíše ve vzduchu před svým hedvábným bříškem oblouček, pantomimické vyjádření břicha jako buben.

„Jsem *já* slušná společnost, Constance?“

Usměje se. „Vy jste... *sui generis*, Williame. Připadá mi, že s vámi bych mohla mluvit o *čemkoli*.“

„Tak to doufám.“

Po takovém povzbuzení jde dál za svým: „To je taková škoda, že jste se nemohl zúčastnit křtu Philipovy a Edwardovy nové knihy. Víte, že jsem byla jednou z pouhých *pěti* přítomných dam? Nebo vlastně *čtyř*: paní Burnandovou přede všemi vyvlekl ze síně její *rozzuřený* manžel!“

William se na ni zašklebí, ale je trochu ztrápený; přemýšlí, zda se opravdu měl urazit, když mu jeho staří přátelé na pozvánku netaktně naškrabali „*sans femme*“.

„Tedy, Bodleyho a Ashwellova kniha je až příliš otevřená,“ povzdychne si. „A jejich statistiky mě úplně nepřesvědčily. Kdyby v Londýně bylo tolik prostitutek, kolik tvrdí, tak bychom o ně prakticky zakopávali...“

„Ano, ano, já vám něco řeknu: paní Foxová na tom křtu byla. Vystoupila z davu a pochválila autory, že tento problém pomohli dostat do širšího povědomí – a pak jim vyhubovala za to, že ho neberou dostatečně vážně! ‚Když žena padne, není na tom nic k smíchu!‘ prohlásila – a samozřejmě se všichni rozesmáli.“

„Chudák paní Foxová. ‚Odpusť jí, Pane, neb ona neví, co říká‘...“

Lady Bridgelowová se uchechtne, což je překvapivě zemitý zvuk. „Ach, ale člověk se nesmí tak jízlivě vyjadřovat k nepředloženostem

svých bližních, že?“ poznamená. „Mluvila jsem potom s Philipem a Edwardem a oni se zmínili, jak velkou mají starost o vaši nebohou Agnes...“

William za chůze ztuhne.

„Jejich zájem oceňuji,“ opáčí, „ale naštěstí není vůbec potřeba. Agnes se docela uzdravila.“

„Ovšem dnes ráno s námi v kostele nebyla...?“ prohodí lady Bridgelowová tiše.

„Ne.“

„Ale možná šla na katolickou mši do Cricklewoodu?“

„Možná.“ William moc dobře ví, že tomu tak bylo. Víra jeho ženy, že se svým kočím sdílí „tajemstvíčko“, je politováníhodný blud. „Věřím, že ji to přejde.“

Lady Bridgelowová si zhluboka, tklivě povzdychne a oči se jí zamžije. „Ach, ta víra,“ opakuje po něm smutně a naznačuje tak protivenství, která ve svém životě musela prozatím vydržet. Sklíčenost její tváři sluší, propůjčuje jí onen nepřítomný pohled, který poslední dobou přišel do módy. Nemůže však být skleslá dlouho, a tak se rychle otřepe a naváže:

„Máte na Vánoce naplánováno něco mimořádného?“

„Všechno bude bohužel jako obvykle,“ odpoví jí William. „Poslední dobou jsem opravdu nudný patron. Vyspím se, posnídám, pak svými výrobky dobudu další část Britské říše, povečeřím a jdu spát. Skutečně si nedokážu představit, proč by o mě měl mít někdo krom mého bankéře sebemenší zájem...“

„Ale ne, Williame, musíte si tam přece udělat i nějaké místo pro mě,“ namítne. „Každý velký podnikatel potřebuje nějakou přítelkyni. Obzvláště pokud vyrábí zboží, které si ženy tak cení, hmm?“

William se musí hodně snažit, aby udržel pokerovou tvář, neboť má takřka neodolatelné nutkání radostně se usmívat. Nenapadlo ho, že by lady Bridgelowová kdy sáhla po Rackhamově kosmetice. Ty nové katalogy a plakáty musí mít kýžený účinek...

„Musím se ale pochlubit,“ nadhodí lady Bridgelowová, „že na příští večírek u mě se mi povedl bravurní kousek. *Jak* lord Unwin, *tak* lady Unwinová budou spolu v jedné zemi, ba u jednoho jídelního stolu!“

„Vážně? A jak jste toho dosáhla?“

„Popravdě řečeno jsem prostě byla hodně rychlá! Vyrukovala jsem s tou otázkou, dokud byli všichni ostatní ještě zkoprnělí z návratu lorda Unwina. Rozhodně nemohu tvrdit, že ho sem zpátky přilákal *můj* půvab; myslím, že jeho žena usoudila, že by měli oslavit Vánoce v Anglii *en famille*, a nařídila mu, aby se ukázal – jinak ponese následky.“

William si jen těžko dokáže představit, že by se lord Unwin nechal takhle donutit. „Mám za to, že to by samo o sobě nestačilo.“

„Inu, nesmíte zapomínat, že jeho stávající manželka není ani v nejmenším tak submisivní, jak bývala Agnesina matka. A samozřejmě teď už má lord Unwin vlastní děti. Tedy, děti vlastní krve.“

Na to William zareaguje jen bezobsažným zabrumláním; stávající lady Unwinovou nikdy neviděl. Ne že by Rackhamovi nebyli hned několikrát pozváni do jejího domu, ale Agnes na takovou nabídku nahlížela jako na pozvání od samotného Belzebuba a pokaždé vzkázala „*Bohužel se nebudu moci zúčastnit*“.

(„Jistě to s tebou myslí dobře, drahá,“ radíval jí William, ale Agnes svému nevlastnímu otci nikdy neodpustila, že se znovu oženil. *Přinejmenším* mohl po zbytek života truchlit nad svatou Violet Pigottovou, která „obětovala svou duši“, jen aby se mu zalíbila! Namísto toho se ten bělovlasý mizera kvapem oženil s touhle... touhle *osobou*.)

„Musím přiznat,“ pronese William, „že po tak dlouhé době mám ze setkání se starým pánem jisté obavy. Když jsem ho žádal o Agnesinu ruku, možná jsem v něm vzbudil očekávání, že ji zaopatřím ve velkolepějším stylu než... Nu, vy víte, jak to bylo s mým majetkem, Constance. Mnohokrát jsem si říkal, jestli mi to má za zlé...“

„Ale ne, je to starý drahoušek,“ ujistí ho lady Bridgelowová, když se dostanou na roh Chepstow Villas. „Víte, on se přátelil s mým nebohým Albertem a vynasnažil se mu rozmluvit všechny ty neuvážené... No, však i vy víte, jak to bylo s *mým* majetkem. A když Albert umřel, lord Unwin mi poslal úplně *libezné* psaní. Nebylo v něm jediného nevlídného slova. A to se Albert dopustil pár

opravdových přehmatů, to vás ujišťuji! Nebyl chytrý jako vy...“

Lady Bridgelowová najednou zmlkne uprostřed věty: ona a William již nemají chodník jen pro sebe. Míří k nim vysoká vychrtlá žena v prostých černých šatech, s vytáhlýma rukama a zrzavými vlasy, které nutně potřebují ostříhat, a s baculatým dítětem po boku.

„Jak se máte, slečno Sugar?“ pozdraví ji William, chladně, ale přívětivě.

„Výborně, děkuji vám, pane,“ odpoví ta hubená žena. Ze rtů se jí odlupují šupinky odumřelé kůže, což je politováníhodné, ale má docela pohledné oči. Vystupuje zkroušeně, jak už to člověk od guvernanky čeká.

„Dnes máme celkem jasný den,“ poznamená William. „Rozhodně jasnější, než co jsme měli poslední dobou.“

„Ano,“ souhlasí guvernanka, „to jistě.“ Rozpačitě sáhne po ruce své žačky a sevře ji. „Já... vzala Sofii ven, protože je takbledá...“

„Dáma dnes nikdy nemůže být dostbledá,“ ozve se lady Bridgelowová. „Vypadá to, že růžová pleť je už pasé, že, Williame?“

Ani ona, ani William nesníží svou pozornost na Sofiiinu úroveň. Jejich pohledy i slova procházejí vzduchem přímo ke slečně Sugar, vysoko nad hlavou dítěte.

„Připadá mi,“ řekne guvernanka, již se zřetelně nedaří přijít na nějaké náročnější konverzační téma, „že Sofie je zatím nanejvýš poslušná a... ehm... pracovitá holčička.“

„To vám jistě velmi vyhovuje,“ pronese lady Bridgelowová.

„Výborně, Sofie,“ uráčí se William, na zlomek vteřiny se zadívá do vykulených modrých očí své dcery a pak už zase vyrazí dál.

Doma se Sugar v dusivém teple učebny skoro nedokáže ovládnout. Její tělo by se nejradši roztrásl rozhořčením za sebe i za Sofii, vztek jí přímo cloumá. Ve všech šlachách a nervech jí mravenčí potlačenou touhou vrhnout se na tu zakrslou samolibou čubku a holýma rukama ji roztrhat na kusy.

„Kdo byla ta dáma, Sofie?“ zeptá se nevzrušeně, po velmi hlubokém nádechu.

Sofie si hraje s dřevěnými zvířátky dětské Noemovy archy – což je pořád její oblíbená nedělní činnost, přestože jí slečna Sugar

povolila dělat si v den Páně, co chce. Viditelně se nijak nemučí tím, jak šupácky se k ní právě zachoval otec a jeho společníci; pravda, líčka jí trošku hoří, ale za to může nezvyklá fyzická námaha a planoucí oheň v krbu.

„Nevím, slečno.“

„Jak často navštěvuje tvého otce?“

Sofie přestane pást žirafy a čelo se jí překvapeně svažuje. Dějepisná otázka ohledně poslušnosti mezopotamských vladařů by jí přišla lehčí.

„Ale už jsi ji viděla?“ doráží Sugar napjatějším hlasem.

Sofie nad tím chvíli přemýšlí. „Občas zaslechnu, jak ji sloužící ohlašují,“ řekne.

To Sugar rozduří. Poprvé za několik měsíců zatouží po peru a papíru, aby si mohla beletristicky vyřídit účty, tak jako už tolikrát ve svém románu.

Jenže tentokrát nebude obětí muž, ale tahle děsná mopslice, svázaná motouzem na zápěstích i kotnicích.

„Smilujte se! Smilujte se!“ začala naříkat, když ucítila, jak se jí mezi hýždě do pevně sevřeného řitního otvoru začíná zavrtávat nějaký ostrý objekt – jakýsi studený, kožnatý výrůstek ježící se chlupy.

„Co je to? Co je to?“ vykřikla zhrozeně.

„Cožpak to nepoznáváte? Je to čenich lasice,“ odpověděla Sugar a prudce zkroutila ostrou hlavičku hermelínové štóly v pěsti. „To nebohé zvíře bude jistě šťastnější ve vaší prdeli než na vašem krku...“

„Slyšela jste,“ ozve se Sofie, „co řekl otec, slečno? Řekl, že jsem hodná holčička.“

To Sugar vytrhne z představy o pomstě. Zmátne ji, že na tváři holčičky vidí šťastný úsměv a že se jí oči lesknou pýchou.

„To teda neřekl,“ odsekne dřív, než se dokáže ovládnout.

Ze Sofiiny tváře se vytratí spokojený výraz a zkrabatí se jí čelo – čímž se jen zvýrazní její podoba s Williamem. Odvrátí hlavu a najde útočiště v méně nebezpečném světě svých hraček. Noe v její ruce se pomalými, důstojnými skoky vydá nahoru po přístavním můstku k arše.

„Drahý Rackhame, snad mi odpustíte, že to řeknu naplno, ale... vy se stále vyhýbáte tématu.“

„Opravdu?“ opáčí William. Je pondělí ráno a hosta přijal v kuřáckém salónku. Doutníky už jsou zapálené a William s charakteristickým *švup* vytáhne zátku z lahve portského. „Možná se jen neshodneme na tom,“ pokračuje, „co je vlastně to naše téma. Já vás žádám o radu, co udělat, aby se moje manželka plně uzdravila, a to zde v jejím vlastním domě. Vy jste si podle všeho umanul vyličít mi výhody a nevýhody ústavů pro choromyslné od Aberdeenu po Aberystwyth.“

Doktor Curlew si odfrkne. Jeho vášnivý výklad byl zcela přirozený a mohl za něj Rackham, když předstíral, že ví něco o blázcích, ačkoli ve skutečnosti o nich neměl ani potuchy. Popravdě řečeno, doktor Curlew nejspíš strávil ve cvokárnách více času než kterýkoli příčetný člověk; jako mladý lékař, ještě než usoudil, že chirurgie není jeho forte, provedl na chovancích ústavů mnoho operací a naučil se mnohem víc než techniku práce se skalpelem. Umí odlišit dobré ústavy od špatných; ví, které z nich nejsou nic víc než vyfešákované věznice nebo penziony s medicínskými aspiracemi – anebo, na druhém konci škály, prvotřídní nemocnice, které se soustředí na shromažďování vědomostí a plné zotavení pacienta. Mnohokrát byl svědkem toho, jak se hysterické dámy, tak rozložené, že už nebyly naprosto k ničemu, zázračně uzdravily, jakmile se dostaly z kruhu shovívavých panikářů, kteří v nich tu nemoc živí.

Vyzbrojen všemi těmito vědomostmi může doktor Curlew s jistotou předpovědět, že ve vlastním domě je Agnes Rackhamová odsouzena k záhubě. Jakou má naději na zotavení, když má nejen benevolentního manžela, ale navíc ji hýčkájí podlézaví a důvěřiví sloužící?

„Když si necháte nemocného doma, Rackhame,“ přesvědčuje ho, „neprokážete mu tím žádnou službu. Nikdo žádnému muži nevyčte, když pošle svou manželku do nemocnice se zlomenou nohou nebo neštovicemi. Ujišťuji vás, že *tohle* je úplně stejný případ.“

William nešťastně upíjí portské. „Tak mě napadá,“ přemýšlí nahlas, „jestli to třeba nemá nějakou *tělesnou* příčinu...“

„Vyšetřil jsem ji opravdu důkladně. Není s ní nic, co by se samo

nespravilo, pokud se to vezme za správný konec.“

„Když občas vyvádí, přísahal bych, že má jedno oko větší než to druhé, těsně předtím, než se složí...“

„Hmm. Podle mne jí dělá potíže dívat se vám do tváře. To by jistě platilo o jakékoli ženě, pokud ztropí takový výstup.“

Dusné mlčení v kuřáckém salónku náhle naruší čiré tóny piana, na nějž kdosi nanejvýš půvabně hraje v nedalekém obývacím pokoji. Po ladném preludiu začne Agnes zpívat, čistě a radostně jako ptáček. Z tklivě sentimentálního výrazu, který změkčí Williamovy rysy, by Curlew nejradši úpěl marností.

„Rackhame,“ naléhá na něj, „vážně se musíte oprostít od té své zamilované představy, že vaše žena je zdravý člověk, na kterého občas dolehne choroba, a ne nemocný člověk, který má občas dobrý den. Řekněte mi, co byste dělal, kdyby se zbláznil stroj, který vám v továrně lahvuje parfémy, začal rozbíjet všechno sklo a rozprašovat vůni všude možně. Takhle by vyváděl opakovaně a potom by se sám od sebe vyléčil, zrovna když byste na něj zavolal opraváře. Domníval byste se, že ta porucha je pryč a že žádné opravy nejsou potřeba?“

„Lidé nejsou stroje.“

To je mi na průmyslníka zvláštní filosofie, pomyslí si Curlew, ale poznámku si odpustí. „No dobře,“ povzdychne si za doprovodu Agnesina andělského trylkování, „pokud odmítáte ústav, pak bych vám důrazně doporučil tyto bezodkladné kroky. Za prvé, zabraňte jí chodit na mši. Být katolík není žádný zločin, ale vaše manželka byla anglikánka, když si vás vzala, a anglikánkou by měla zůstat. Kdyby byla její římskokatolická víra něco jiného než blud, snažila by se vás na ni obrátit, a ne si dopřávat tajné výlety do Cricklewoodu. Za druhé je nejvyšší čas, aby si Agnes přiznala, že je matka. Tahle absurdní komedie plná vyhýbání už zašla příliš daleko. Pokud nechcete brát ohled na to, co je nejlepší pro Agnes, pomyslete na svou dceru, která už má věk na to, aby začala klást otázky. Copak nechápete, že jí naprostý nedostatek mateřské lásky nemůže vůbec dělat dobře?“

William pomalu přikývne. Třebaže je taková pravda nestravitelná, nelze popírat lepší úsudek člověka, který se ve své profesi vyzná. Matka nemůže zavrhnout svého potomka navěky, aniž by to vyvolalo nepříjemné následky: to je fakt.

„Připadá mi, jako kdyby ještě před pár měsíci byla miminko, které se musí nosit,“ zamumlá na Agnesinu obranu a rozpomene se, jak tu a tam zahlédl maličkou Sofii zavínutou do plenek, v Beatricině náruči. Ale to dítě vyrostlo jako z vody a on musí uznat, že když včera potkal Sugar a Sofii na ulici, zarazil ho ostražitý, inteligentní výraz v dceřině tváři.

„Nechci Agnes zbytečně stresovat,“ prohlásí.

„Vzhledem k tomu, co je tu v sázce, Rackhame,“ prohlásí lékař, „by se mohlo ukázat, že špetka manželčina stresu vás vyjde ještě levně.“

William se křečovitě usměje na souhlas; vyjednání skončilo, obě strany do jisté míry ustoupily, a přitom to vypadá, jako by si pevně stály za svým. Když už si teď může vydechnout, hostitel nabídne svému hostu další portské.

„A teď mi povězte, doktore,“ řekne. „Jak se má vaše dcera?“

Emmelína Foxová se na vrcholu schodiště sehne a holou rukou sebere kočičí hovínka. Ten trus je koneckonců *úplně* suchý a ona si může umýt ruce, jen co zlikviduje ten svinčík po Číče. Vážně, lidé toho kvůli špíně tolik navyvářejí. Měli by si na den zkusit žít ve slumu v Shoreditchi, kde ze zdi kape sliz a děti hyzdí boláky po krysím kousnutí...!

Emmelína si k práci dřepne a rozpuštěné vlasy jí při tom padají do tváře. Čím víc trusu ovšem sebere, tím víc ho nachází. Kocour vážně hodně zlobil. Jestli se brzy nepolepší, bude ho muset vyhnat ze své postele a donutit ho spát venku.

„Slyšíš, Číčo?“ ozve se, jako by zběžné zkoumání jejích myšlenek bylo dalším z jeho zlovyků. Kocour se ani neuráčí odpovědět.

Hodí výkaly do lepenkové krabice, která kdysi obsahovala psací potřeby a nyní obsahuje kočičí trus za zhruba čtrnáct dní. Celá hromádka bude vysypána do díry na zahradě, jen co si koupí rýč, což tedy rozhodně udělá dnes dopoledne a vůbec si nebude všimnout železářových pohledů.

Bosky sejde po zaprášených schodech; popravdě řečeno je úplně nahý. Zvyk oblékat se do postele jí přestal dávat smysl a přes nástup zimy jí noční košile vůbec nechybí. Chlad skoro necítí; její končetiny

můžou klidně být bílé jako kost a ona si vůbec nebude vědoma, že by nějak trpěla. Co ostatně šťastlivci vědí o chladu, když si hoví ve svých vyhrátých domech?

Ne že by její vlastní dům byl teď nějak úžasně vytopený. Zapomněla přinést uhlí a všechny krby potřebují vyčistit. Je vážně nejvyšší čas, aby nahradila Sáru; tři měsíce bez služebné si vybraly svou daň. Prostřednictvím Spolku se může dostat ke spoustě dobrých děvчат; jen tu musí trochu uklidit, aby neudělala moc špatný dojem.

Emmelína se omyje žínkou (koneckonců se pořádně vykoukala včera) a obleče si svoje pracovní šaty – tedy vkusný, leč praktický oděv, který nosí, když chodí za chudými. Zakručení žaludku jí připomene, že nemá odejít z domu, aniž se nají, jak se jí až příliš často stává.

V kuchyni se vmáčkne mezi Henryho a svůj vlastní sporák a natáhne se po chlebu z horní skříňky. V bochníku je pořád zabodnutý nůž, což je jen dobře, neboť poslední dobou někam založila hodně příborů. Nemá žádné máslo, zato však spoustu plechovek s konzervovaným masem a rybami, což je pro nezávislou ženu naprosté požehnání. Chvíli zvažuje belgravijské volské jazyky, ale nakonec si vybere lososa. Jak si přečetla, rybí olej prospívá mozku.

V tu chvíli k ní přicupitá Henryho kocour, začne vydávat vemlouvavé zvuky a žďuchat Emmelíně hlavou o sukni.

„Počkej, počkej,“ hubuje mu a prohrabuje nádobí, jestli se v něm nenajde čistý šálek, do kterého by si mohla udělat něco teplého k pití. Pak si vzpomene, že nemá žádné mléko, a bez mléka jí nechutná čaj ani kakao. Ale to nevadí; paní Nashová jí už brzy v klubovně nalije výborný čaj.

„Tumáš, ty nestydo,“ řekne a vyprázdní zbytek lososí konzervy přímo na podlahu kuchyně. „V jednom kuse mě využíváš... Co kdybys tak vyrazil ven a obstaral si nějakou poctivou práci, hmm? Měla bych ti říkat Pasáku.“

Henryho kocour nakloní hlavu. „Mňau?“

Emmelína si už musí pospíšet; trochu zaspala, protože dlouho do noci psala desítky kopií jednoho dopisu, v němž vyzývala ředitele místních škol, aby se nezříkali dětí skrývajících se ve slumech. Pokud brzy nevyrazí, propásne čaj a sušenky.

Kde má čepec? Ale ovšem: visí na Henryho rámu postele, který pořád stojí na výšku, opřený o zeď obývací místnosti. (Díky nedávné sbírce lůžkovin, kterou zorganizovala paní Emersonová, našla uplatnění pro matraci, ale železný rám byl vyhodnocen jako příliš těžký.) S pomocí několika jehlic do klobouku a stužky uvázané pod bradou se Emmelína promění v paní Foxovou, připravenou vyrazit do bitvy.

Zrovna když se hotoví otevřít přední dveře, dole štěrbinou se zašelestěním propadne dopis, přímo k jejím nohám. Nacpe si ho do kabelky a vyběhne.

Paní Foxová otevře obálku, jen co se s šálkem čaje u lokte pohodlně usadí v klubovně Spolku na záchranu padlých žen. Na stůl vypadne jediný list, obsedantně poskládaný do malého čtverečku. Paní Foxová ho před sebou uhladí a přimhouřenýma očima se zadívá na jeho liliputánské písmo.

Už mi nezbývá moc času, píše se v dopise. Víím, že jste dobrý a laskavý člověk a nic na tom nemění ani to, že Váš Otec je vazalem Temnoty. (I já jsem měla zlého otce, takže s Vámi soucítím.) Víím, že jste si již vyžádala své Druhé tělo. Lidé říkají, že nejste hezká a že máte špatnou Pleť, ale už se nepodívají hlouběji, na krásu Vaší Duše. Jak blažená musí tato Duše být při vědomí, že její tělesná schránka je Nesmrtelná! To moje pozemské tělo vykazuje hrozné známky rozkladu a mně se přičií pomyšlení, že v něm budu ještě nějaký čas uvězněná. Shodou okolností víím, že moje Druhé tělo na mne čeká v Klášteře zdraví. Prosím, prosím, prosím, prozradte mi, kde se Klášter nachází. Jsem připravena odejít, ale obávám se, že můj Anděl strážný ode mě očekává, že budu trpělivá a vyčkám až do Trpkého konce. Vy jste moje jediná naděje. Prosím, zprostředkujte mi Tajnou vědomost, po níž tak zoufale toužím.

Zapřísahám Vás ve jménu úcty, kterou jsme obě chovaly k Henrymu,

Agnes R.

Paní Foxová složí dopis zpátky do obálky. Všude kolem ní se sklízí občerstvení a její sestry si natahují kabáty a rukavice. Úpěnlivá prosba paní Rackhamové bude muset ještě počkat kvůli ztraceným duším, které jsou na radě dřív.

Večer se paní Foxová natáhne na postel a znovu si ten dopis přečte, zatímco jí Číča přede na stehně.

Je podrážděná; odpoledne strávené se Spolkem na záchranu padlých žen se příliš nevyvedlo. Pravda, ulice Shoreditche přímo oplývají zhýralostí a bídou, ale proniknout do nich je d'ábelsky obtížné: jejich obyvatelé jsou nepřátelští a většina dveří se zabouchne, jen co se k nim členka Spolku přiblíží. Jedna šlapka se s paní Foxovou uvolila mluvit, ale byla natolik podroušená, že se s ní nedalo probírat cokoli vážnějšího.

„Z vás by taky byla dobrá kurva!“ ujistila ji uhihňaná coura. „To já poznám! Že na sobě nemáte korzet? Vidím vám kozy!“

Paní Foxová se snažila vysvětlit, že prodělala těžkou nemoc a že se jí v sevření tuhého krunýře špatně dýchalo a že cudnost beztak nemá s korzety nic společného, neboť mravné ženy existovaly dávno předtím, než bylo takové oblečení vynalezeno... Ale ta děvka o tom nechtěla ani slyšet.

„Jak se na vás koukám, eště ste neměla děti,“ uchechtla se a pošimrala Emmelínu pod jejím vzedmutým poprsím. „To se chlapům líbí.“

Teď už se ale Emmelína složila na postel. Bolí ji nohy, je umouněná, saze jí drhnou na jazyku a (*to je otrava!*) pořád si neopatřila mléko do kakaa. A jako by to samo o sobě nestačilo, zas tu má ten dopis, v němž ji Agnes Rackhamová úpěnlivě prosí o tajemství tělesné nesmrtnosti.

Jak jí má odpovědět?

Samozřejmě po pravdě, jakkoli to nemusí být Agnes po chuti. Emmelína si přinese pero a papír a nadrápe následující vzkaz:

Milá paní Rackhamová,

je mi to líto, ale musím Vám říci, že se mýlíte. Nikdo z nás nemůže doufat v nesmrtnost, pokud to nebude duchovně skrz Krista (viz Římanům 6,7-10; 1. Korintským 15,22 a obzvláště pak 15,50). Pokud Vám mohu pomoci jakýmkoli jiným způsobem, ráda to udělám.

S úctou

E. Foxová

Přeložený vzkaz zasune do obálky, zalepí ji a bezmála týmž

pohybem ji roztrhá na cucky. Představa, jak natěšená paní Rackhamová dostane dopis a najde v něm jen odmítnutí a pár odkazů na Písmo, je k pláči.

Nebylo by třeba užitečnější poslat jí nějakou knihu? Pak by Agnes nemusela osobně nic vyvracet a třeba by tak účinněji rozehnala jedovatý opar jejích bludů. Emmelína vyskočí z postele a začne se přehrabovat v zaprášených, chlupatých hromadách knih, jimiž si zakrámovala dům, a hledat *Zbořený chrám*, autobiografii sepsanou souchotinářským kazatelem, kterou půjčila Henrymu, když začal vyvádět kvůli jejímu chřadnutí. Byl to tenký svazáček s nezaměnitelným hřbetem, teď ho ale ani za nic nemůže najít a prach, který se zvedá z knih, ji ponouká k šílenému kýčání.

Ale co je tohle? Tlustá příručka, kterou si vůbec nevybavuje. Na zadních deskách ji doporučují takové autority jako „A. E. z Bloomsbury“: *Pro milovníky rozkoše je tohle pravá bible!* Na předních deskách je černým písmem vyraženo: *Další spanilé jízdy po Londýně – tipy pro světáky, rady pro zelenáče.* Otevře knihu a na předsádce najde věnování Henrymu, od Philipa & Edwarda, s dovětkem: *Tvá budoucí farnost? Hodně štěstí!*

Emmelíně cukne bolestí ve tváři nad Bodleyho a Ashwellovým krutým žertem a k vlastnímu překvapení jí do očí vhrknou horké slzy a začnou padat na rukověť. Skrz slzy listuje stránkami, z nichž některé mají oslí uši – Bodley a Ashwell si tak patrně poznačili konkrétní nevěstky, které chtěli vyzkoušet.

Paní Foxová zakloní hlavu. Jí samotné je trapné, jak nedokáže zarazit to posmrkávání. Podrobně si tu hnusnou brožurku prostuduje později; i přes zármutek, který jí teď působí, by se nakonec mohla ukázat jako skryté požehnání. Musí to považovat... ano, to je ono: musí tu knížečku pokládat za nedocenitelný seznam žen, které se vynasnaží najít a zachránit. Ano, nakonec z toho vzejde něco dobrého!

„Váš šálek čaje, slečno.“

Sugar se s trhnutím probudí z neklidných snů a zamrká v pološeru. Vzhledne: nad její postelí se tyčí postava, kterou nepoznává, v jedné ruce drží šálek s čajem a v druhé zapálenou

lampu, protože se sotva rozednilo. Jak se zvedne na loktech a vymaní ruce zpod peřiny, uvědomí si, že jí na nohou cosi tíží, a na levém stehně najde usazený otevřený deník, stránkami dolů.

Krucí! Může jen doufat, že to služebná pokládá za školní sešit nebo za vlastní deník slečny Sugar, a ne za ukradený majetek.

„Ech... děkuji vám... Rose,“ zachraptí. Hrdlo má vyprahlé a vidí jen rozmazaně. „Kolik je... uch...“

„Půl sedmé, slečno, a máme hezké úterní ráno.“

„Hezké?“ Sugar nakloní hlavu k temnému oknu, v němž se Rosina lampa odráží se svatozáří z jinovatky.

„Chtěla jsem tím jen říct, že přestalo sněžit, slečno.“

„Ach ano...“ Sugar si protře oči. „Nebýt vás, jistě bych prospala celý den.“ Hned toho nemohoucího gesta zalituje, protože teď jen vypadá jako šmudla. *Zavři zobák, dokud se neprobudíš*, napomene se.

Když Rose se svou lampou zmizí, k Sugar se do pokoje vplíží první chabé záblesky svítání. Po usilovném zamžikání rozpozná zvláštní bílé tvary zavěšené za oknem, které se jako duchové vznášejí naprosto nehybně sedm metrů nad zemí. Stačí jeden šelestivý poryv větru a duchové se na okrajích začnou rozpadat, jejich bílé končetiny odpadají kamsi mimo dohled. Sníh na stromech, prachový a pomíjivý.

Roztřesená Sugar si lokne z absurdně nóbl šálku. Tenhle rituál, kdy jí služebná hned po rozednění naservíruje čaj, místo aby se sama vzbudila v deset nebo jedenáct se slunečními paprsky na tváři, jí pořád připadá velmi zvláštní. V tu chvíli se přenese zpátky v čase – ne do Priory Close, ale ještě dále – do horního patra podniku paní Castawayové, kde v trámovi vrkali holubi, slunce bylo nemilosrdně zlaté a malý Christopher ťukal, když se stavil pro špinavé ložní prádlo.

Mělas vzít Christophera s sebou, sykne v jejím zpomaleném mozku vyčítavý hlas. V bordelu paní Castawayové nemá dítě co dělat.

Zakousne se do sušenky a nadrobí si na náprsenku noční košile. *Je to kluk, řekne si. Vyroste z něj chlap, úplně stejný jako všichni ostatní. Svět je stvořený pro muže.*

Dopije čaj, už ho tam beztak zbyl jen doušek, sotva si v něm svlaží suchý jazyk. Proč je tak unavená? Co se to včera stalo? Vybavuje si, že ještě než upadla do dlouhého a zmateného snu, v němž nějaká ženská vrískala a kvílela ve skučícím větru, četla oznámení Agnes Unwinové, že se zasnoubila s Williamem Rackhamem.

Deník se zavřel Sugar na klíně. Zase ho otevře, zalistuje jeho zablácenými stránkami a najde pasáž, kde ztratila vědomí.

Jsem zasnoubená, píše Agnes, a přitom svého nastávajícího manžela sotva znám. Jak děsivé! Jistě, jsem s ním skvěle obeznámena – tak dobře, že bych ze všech jeho chytrých průpovědek mohla sepsat celou knihu. Ale Kdo je tento William Rackham doopravdy a co ode mě ještě tak může chtít? Ach, modlím se, abych ho nenudila! Usmívá se & říká mi, že jsem jeho malá podivuhodná víla – ale jsem pro muže jeho založení dost osobytá?

Když přemýšlím o svadbě, je to, jako kdybych přemítala o skoku do temných vod. Ale pročistí se snad temné vody, když do nich člověk před samotným skokem léta & léta hledí? (Božínku: možná jsem neměla užít tohoto přirovnání, když nejsem plavec!)

Ale nesmím se tím trápit. Všechno jde, když jsou dva lidé do sebe zamilovaní. A bude neskonale příjemné, až již nebudu Agnes Unwinová! Už se nemůžu dočkat!!!

„Moje máma vůbec nešla spát,“ stěžuje si Sofie, otupělá a ukňouraná, když jí Sugar pomáhá do šatů. „Celou noc byla venku na zahradě a křičela, slečno.“

„Třeba se ti to zdálo, Sofie,“ opáčí Sugar stísněně. Námaha spojená s tím, aby se do sedmi hodin oblékla, upravila a mohla tak čelit novému dnu a s tímtež pomoci Sofii, zatlačila její noční můru do minulosti; zmučené kvílení bylo ztlumeno na minimum. Když si to teď snaží vybavit, ten ženský hlas už není osamocený, ale doprovázejí ho další, mužské i ženské. Ach ano, a pak si ještě matně vzpomíná na nějaký kravál na schodech.

„Chůva říká, že pláč a vyvádění na nikoho neplatí,“ poznamená Sofie zničehonic. Zatímco jí Sugar češe, špulí pusou jako slabomyslná a v těsných botičkách zavravorá pokaždé, když se jí hřeben zachytí

ve vlasech. Ještě není úplně vzhůru, to je jasné.

„Všichni se musíme snažit být stateční, Sofie,“ řekne Sugar.

V půl desáté, krátce po začátku vyučování, naruší osamělé soukromí učebny zaťukání na dveře. Jakmile služebnictvo odnese nádobí od snídaně, obvykle je až do oběda nikdo neruší, ale teď tu ve dveřích stojí Letty s prázdnýma rukama a vážným výrazem.

„Pan Rackham by vás rád viděl, slečno Sugar,“ pronese.

„Viděl... mě?“ zamrká Sugar nechápavě.

„Ve své pracovně, slečno.“ Lettyina tvář je dobrotivá, ale vyčíst se toho z ní moc nedá; pokud jsou do ní vepsána nějaká tajemství, která zůstávají čistě mezi ženami, pak jsou napsaná tak slabě, že je Sugar prostě nerozluští.

Sofie vzhledne od psacího stolu a čeká, jak se situace vyvine. Pokývnutím a gestem ruky jí Sugar pokyne, ať dál pracuje na kreslení a pojmenovávání hudebních nástrojů; právě totiž Sofii přesvědčila, že její črta houslí s povislým krkem je docela dobrá a že ji nemusí vytrhnout ze sešitu a malovat to znovu. Sofie se zase skloní ke svému úkolu, přiloží pravítko k nedodělanému violoncellu, jako kdyby mělo cukání vyklouznout z jejího sevření.

„Brzy se vrátím,“ řekne Sugar. Ale jak se vydá za Letty z pokoje ven, její důvěra v naplnění toho slibu náhle zakolísá. *Chce mě vyrazit*, napadne ji. *Našel si nějakou slečnu, která umí francouzsky a německy a hraje na klavír.* Pak od nemístných obav přeskočí k nemístnému vzrušení a bleskne jí hlavou: *Ne, chce mi zlíbat krk, zvednout mi sukně a opíchat mě. Od božího rána má erekci a už se nedokáže udržet.*

Koberec na celé podestě je mokrý a je cítit po mýdle a vlhké látce. Jen co Letty vyřídila vzkaz, vyhrnula si rukávy a vrátila se k vědru a houbě; guvernantka se má pánovi postavit sama. Voda v Lettyině vědru je růžová.

S rozbušeným srdcem Sugar zaťuká na dveře Williamovy pracovny, jeho *sanctum sanctorum*, do níž za všechny ty týdny, co je v tomto domě, ještě jedinkrát nevkročila.

„Dále,“ ozve se zevnitř a ona Williama poslechne.

Když ho Sugar zahlédne u stolu v oblaku kouře, jak se unaveně

naklání a lokty odstrkává dva krtince korespondence, napadne ji, že připomíná člověka po prohýřené a proflámované noci. Oči má zarudlé a oteklé, vlasy zplihlé a vousy ani knír nemá pročísnuté. Zvedne se ze židle, aby ji přivítal, a ona si povšimne tmavých skvrn od vody na vestičce, pocákané při hrubém ošplouchnutí tváře.

„William, vypadáš... tak hrozně unavený! Nepřeháníš to s prací?!“

Přejde k ní – boty a nohavice má zablácené –, popadne ji za ramena tak prudce, že sebou Sugar trhne, a přivine si ji na hrud'. Ačkoli na jeho objetí zareaguje, ovine kolem něj své dlouhé a tenké ruce a zaboří tvář do jeho obličejce, je v pokušení rázně ho odmítnout, jak by to měla udělat každá dobrá guvernánka; napadají ji všemožné přihlouplé protesty: *Pusťte mě, pane! Ach! Slitování! Omdlím!* a tak dále.

„Co se děje, miláčku?“ zašeptá mu do vlasů a pevně ho obejmě, aby přes všechny vrstvy látky, které šustí mezi nimi, pocítil ostré hrany jejích boků. „Řekni mi, co tě trápí.“ Tyhle fráze jsou skoro stejně otřepané, ale co jiného může Sugar říct? Ona si přeje jen jedno: aby se tahle neuklizená místnost se změtí papírů, zakouřenými tapetami a koberci barvy dušeného hovězího rozplynula a aby se oba nějakým kouzlem přemístili zpátky do Priory Close, kde by skončili nazí pod měkkou, teplou peřinou a William by se na ni uneseně zadíval a řekl...

„Krucinál fagot, zatracená práce.“

Sugar popadne dech a on ji stiskne ještě pevněji. „Je to... něco s voňavkářstvím?“ opáčí, i když moc dobře ví, že tím myslel něco jiného.

„Agnes,“ zaúpí. „Jsem s rozumem v koncích.“

Pravděpodobnost, že by William byl na tom s rozumem ještě hůř než jeho nebohá žena, vypadá malá, ale není pochyb o tom, že ho to souží.

„Co udělala?“

„Včera v noci si vyšla na sních, oblečená jen v noční košili! Snažila se vykopat své deníky. Teď je přesvědčená, že je sežrali červi. Nařídil jsem, aby ty zatracené písemnosti dali do bezpečí, ale nikdo nemá ponětí, kde jsou.“

Sugar neartikulovaným zvukem naznačí, že s ním cítí a že je z toho zmatená.

„A zranila se!“ vykřikne William a otře se Sugar v náruči. „Je to hrozné! Rozsekla si obě chodidla rýčem. Ta chuděra v životě nekopala díru. A to nebyla vůbec obutá! Bože!“ Znovu se prudce otře se při pomýšlení na ty bosé nohy, do nichž po jednom neohrabaném máchnutí proniká tupý kovový klín. I Sugar se zachvěje – je to první bezmocná křeč, kterou spolu sdílejí a která je skutečně vzájemná.

„Jak jí je? Co jsi udělal?“ zvolá Sugar a William se jí vymaní z objetí a zakryje si dlaněmi obličej.

„Pochopitelně jsem poslal pro doktora Curlewa. Díkybohu neodmítl... i když si za tohle ode mě vybere svou libru masa... To je opravdu podivuhodné, jak může člověk v plášti přehozeném přes noční košili sešívat ránu křičící ženě a pořád při tom vypadat samolibě! Jen ať se samolibě ksichtí, ale Agnes tu zůstane! Mám snad odsoudit svou manželku do pekla na zemi, protože neumí zacházet s rýčem? Ještě nejsem netvor!“

„Williame, ty jsi celý bez sebe!“ varuje ho Sugar, ačkoli i jí se znepokojeně třese hlas. „Prozatím jsi udělal všechno, co bylo ve tvých silách; až se vyspíš, budeš si to moct promyslet s čistší hlavou.“

William udělá pár kroků od ní, přikývne a promne si ruce.

„Ano, ano,“ řekne a mračí se samou snahou vymést si z mozku nelogické konstrukce. „Už se ovládám.“ Spočine na ní zvláštním pohledem, oči se mu lesknou. „Nenapadá tě, kdo by ty zatracené deníky mohl sebrat?“

„N-nemohla si je vzít s sebou Sofiina předchozí chuva? Nevykopali je těsně předtím, než odjela?“

William zavrtí hlavou a už chce namítnout, že Beatrice Cleavová se k Agnes chovala se špatně skrývaným pohrdáním; pak ho napadne, že právě proto si mohla vychutnat příležitost způsobit potíže.

„Napišu paní Barrettové a nechám prohledat její pokoj,“ prohlásí.

„Ne, ne, miláčku,“ zavrtí Sugar hlavou, vyděšená tím, jak snadno by její špinavá a nepoctivě nabytá tajemství mohla být vytažena zpod

její malé postele, pokud by podezření padlo na ni. „Jestli to chůva udělala ze zlomyslnosti, pak je jistě hodila do nejbližší řeky. A navíc, potřebuje Agnes právě teď kupu starých deníků? Nepotřebuje spíš odpočinek a láskyplnou péči?“

William přejde ke stolu a nervózně při tom otevírá a zavírá dlaně. „Odpočinek a láskyplná péče. Jo, krucinál. Kéž by jen mohla spát, dokud se jí ta zranění nezahojí! Seženu jí něco od doktora – ne Curlewa, k čertu s ním – nějakou pilulku nebo lektvar... Clara už ohlídá, aby to svědomitě užívala, každou noc... Bez pardonu. Bez pardonu, slyšíš!“

Jeho hlas přešel od rezignovaného souhlasu k zuřivosti během pár vteřin. Sugar k němu přispěchá a položí mu hrubou dlaň na zkřivenou tvář.

„Williame, prosím tě: to trápení tě tak zaslepilo, že mě nepoznáváš. Jsem tvoje Sugar, cožpak to nevidíš? Jsem žena, která poslouchala, co tě trápí, radila ti, pomáhala ti psát dopisy, do kterých ses bál pustit... Kolikrát jsem dokázala, že není nic, co bych pro tebe neudělala?“ Chytí ho za ochablou ruku a navede si ji na poprsí, pak s ní sjede dolů na břicho. Doufá, že ho to gesto vzruší, ale on ho jen bez hlesu rozpačitě strpí, jako by se s jeho pomocí křižovala.

„Williame,“ naléhá. „Vzpomínáš na Hopsoma? Na ty dlouhé noci, které jsme strávili...?“

Konečně jeho výraz roztaje. Jeho přehřátá lebka se podle všeho plní studeným balzámem vzpomínek na jejich důvěrný vztah: na to, jak mu pomohla proplout bouřlivými vodami růstu Rackhamova voňavkářství, kdy by ho špatná rada bývala mohla potopit.

„Ty můj anděli,“ vzdychne kajícně. K velké úlevě Sugar se nakloní a políbí ji na rty; jazyk má suchý a je z něj cítit brandy a dyspepsie, ale aspoň ji líbá. Sebere odvalu a začne ho hladit po vlasech, po ramenou, po zádech, dýchá rychleji, skoro ho chce, chce, aby ji on chtěl.

„Mimochodem,“ řekne a zase se vymaní z objetí. „Musím ti něco ukázat.“ Jeho pyj se v kalhotách boulí, ale tohle jí ukázat nechce; ne, na to ještě není úplně připravený. Místo toho se prohrabe chaosem papírů na stole a vytáhne složený výtisk *Timesů*.

„Tohle jsi asi neviděla, že?“ nadhodí a rychle novinami prolístuje,

přes zprávy, svatby a zasnoubení, až najde stránku, kterou jí chce ukázat. Tam, na prominentním místě uprostřed malých inzerátů na léky k pročištění krve a homeopatika, se rozpíná velké oznámení s rytinou tváře Williama Rackhama, obehnuté cesmínovým věncem.

Veselé vánoční svátky a co nejšťastnější nový rok

vám přeje firma

RACKHAM

DODAVATEL KVALITNÍCH PARFÉMŮ A TOALETNÍCH POTŘEB

Sugar si to přání přečte několikrát po sobě a láme si hlavu, jak mu poblahopřát. Je to hodně zvláštní pocit, když jí William ukazuje svůj nápad jako *fait accompli*, aniž se s ní předtím poradil!

„Velmi výrazné,“ pochválí ho. „A dobře nastylizované. Ano, je to paráda.“

„Takhle dostanu vánoční přání do novin s pořádným předstihem,“ vysvětluje jí, „mnohem dřív než moje konkurence, chápeš?“

„Hmm,“ přikývne. „Určitě je jim teď líto, že na to nepřišli sami, co?“ Sugar si v duchu znovu a znovu mimovolně přehrává nechutnou scénu, jak Agnes ve tmě zaboří rýč do země a čepel jí při tom rozřízne bledou kůži na nohou.

„Napřesrok o Vánocích mě už budou mít prokouknutého,“ pokračuje William. „Ale letos mám tu výhodu já.“

„Napřesrok vymyslíš něco ještě chytřejšího,“ ujistí ho Sugar. „Pomůžu ti.“

Znovu se políbí a tentokrát to vypadá, že je William připravený pokračovat. Sugar mu vklouzne rukou do kalhot a jeho pták začne tvrdnout, ještě než ho pořádně nahmatá.

„Kdy ukončíš moje trápení?“ zapře mu do ucha a podaří se jí proměnit hysterický záchvěv hlasu v žádostivé zatrylkování. Ale když zvedne nohu, aby si na něj vlezla, přece jen ji překvapí, jak vlhkou má vulvu. William se chová jako zvíře, to je pravda, ale šílí obavami a srdce má na pravém místě, tím si je Sugar jistá, a – díkybohu – pořád po ní touží. Pokud se jí podaří zašoustat si s ním

tady a uslyší jeho bezmocné zaúpění při ejakulaci, pořád všechno může dopadnout dobře.

Sugar má dlouhé spodky u kotníků a spouští se mu zadkem do klína. Zajímke se úlevou, když do ní vnikne jeho žalud – ale vtom někdo ostře zatuká na dveře. Sugar se bez sebemenšího zaváhání vymrští z Williamova těla, vytáhne si spodky a při tom zase získá rovnováhu. I William se činí. Jejich vzájemnost a synchronizovanost, s níž si rovnají šaty a staví se do společensky nezávadného postoje, je stejně instinktivní a plynná jako jakýkoli milostný akt.

„Dále!“ pronese Rackham chraplavě.

Je to zase Letty a tentokrát vypadá nesvá – ne kvůli svému pánu a guvernance, kteří tu očividně hovořili ve vsí počestnosti, ale kvůli tíživé povaze zprávy, již má vyřídit.

„Je to... od paní Rackhamové, pane,“ ošívá se. „Chce vás, pane.“

„Chce mě?“

„Ano, pane. Je to naléhavé, pane.“

William hledí přes celou místnost krví podlitýma očima, které se mu už klíží. Jen nerad se smiřuje s tím, jakou má smůlu.

„Tak dobře, Letty,“ řekne. „Hned tam budu.“

Služka se vzdálí a William vyjde zpoza svého stolu, přičemž si prsty zkontroluje vázanku a límec košile.

„To je tak lichotivé,“ prohodí zatrpkle k Sugar, když se šourá kolem ní, „že mě chce tolik žen najednou.“

V Agnesině ložnici, která za denního světla bývá tak často zatemněná, je nyní plno světla a závěsy jsou roztažené, aby se dovnitř dostalo co nejvíc slunečních paprsků. Paní Rackhamová by měla být prášky zcela utlumená, ale je plně při vědomí, sedí na posteli rovná jako pravítko, v čist'ouneké noční košili zapnuté až k bradě, s velkým hrbolem v polovině postele, kde se pod peřinou skrývají její silně zafačované nohy. Tvář má klidnou, i přes pár škrábanců na líci od potyčky se svým manželem, Shearsem a Rose, kteří se ji snažili odtáhnout zpátky do domu. Nepravděpodobně modré oči má zarudlé. Toho všeho si William všimne, jen co vkročí k ní do pokoje. Navíc mu neujde, že Clara stojí na hlídce u hlavy postele jako čestná stráž po boku své paní.

„V pořádku, Claro,“ řekne William, „můžeš jít.“

Služebná udělá málem nepostřehnutelné pukrle, její trup sebou sotva cukne.

„Paní Rackhamová řekla, že tu mám zůstat, pane.“

„Je to moje komorná, Williame,“ připomene mu Agnes. „Myslím, že mám nárok na aspoň *jednoho* člověka v domě, kterému jde jen o moje dobro.“

William narovná ramena. „Agnes...“ začne ji varovat, ale pak si to rozmyslí. „O čem bys se mnou chtěla mluvit?“

Agnes se dlouze a zhluboka nadechne. „Tvůj kočí mě právě nanejvýš ponižujícím způsobem odmítl.“

„Cheesman?“

„Máme snad jen jednoho kočího, Williame, pokud si tedy pro zábavu nekřečkuješ někde další.“

Neušklíbla se Clara? Kat aby ji spral, tu káču jednu nafrněnou. Za tohle ji jednou vyrazí na dlažbu...

„Byl k tobě Cheesman drzý, drahá?“ optá se William s uhlazenou zdvořilostí.

„Ne, on se chová tak slušně, jak se od člověka jeho sorty dá čekat,“ opáčí paní Rackhamová. „O moje ponižení ses postaral ty.“

„Já?“

„Cheesman tvrdí, že jsi mu zakázal, aby mě bral do kostela.“

„Je úterý, má d –“

„Mého kostela,“ skočí mu Agnes do řeči. „V Cricklewoodu.“

William na okamžik zavře oči, aby si mohl lépe představit, jak Clara skončí v bídě, nebo se na místě samovolně vznítí.

„Mno...“ povzdychne si, „ono je to popravdě řečeno na pokyn doktora Curlewa, miláčku.“

Agnes opakuje ta slova a každému věnuje precizně prezíravou pozornost, kterou si zaslouží. „Pokyn. Doktora. Curlewa.“

„Ano,“ přisvědčí William a v duchu se podiví, jak je to možné, že on, William Rackham, muž, který si bez potíží dokáže poradit s hněvem krobiánského přístavního dělníka, zpanikaří tváří v tvář nelibosti své útlé manželky. Jak mohla ta líbezná povaha, jíž ho kdysi okouznila, tak zatrpknout? „Doktor Curlew je toho názoru, že tvému zdraví nesvědčí, když se věnuješ... tedy... když vyznáváš

jinou víru než... ehm...“

„Potřebuji zázrak, Williame,“ promluví na něj velmi zřetelně, jako k výjimečně slabomyslnému dítěti. „Zázrak uzdravení. Potřebuji se modlit v kostele, který Bůh uznává a o němž je známo, že ho navštěvuje Panna Maria a její andělé. Ty jsi snad byl někdy svědkem zázraku ve *svém* kostele, Williame?“

Clářiny ruce, které byly až doposud zkřížené za zády, se přesunou dopředu – nevinné ošití, které přesto Williamovi připadne výsměšné.

„Tedy...“ (tápavě hledá nějakou posmutnělou ironickou poznámku, jíž by celý hovor navedl do bezpečnějších vod) „musím přiznat, že jsem nejspíš nedával dost pozor.“

„Přiznat?“ zasyčí Agnes a zorničky se jí rozšíří, že víc už to ani nejde. „Ano, souhlasím, přiznat by ses měl. Nebo rovnou vyzpovídat. Ale to ty nikdy neuděláš, že?“

„Agnes...“ Znovu se obrní před nastávající hádkou; znovu jí to pošťouchnutí neoplatí. „Nemohli bychom to probrat, až ti bude lépe? Je úplně jedno, jestli jsi katolička, nebo anglikánka, teď nejsi s to zajít do žádného kostela. Tvoje ubohé nohy potřebují odpočívat a nechat se rozmazlovat.“ Zničehonic ho napadne vychytralý směr argumentace: „A koneckonců, jak by se ti líbilo, Agnes, kdyby tě nesli do kostela jako těžké zavazadlo a všichni tomu přihlíželi?“

Tento apel na Agnesin společenský jemnocit se vypaří, sežehnutý rozhořčeným pohledem. „Necítila bych se jako zavazadlo,“ pronese roztřeseným hlasem. „Cítila bych se... božsky. Každopádně nejsem těžká: jak se *opovažuješ* něco takového vůbec říci?“

William si uvědomí, že i přes všechnu svou zdánlivou vyrovnanost jeho manželka blouzní. Dál se s ní hádat je marné, jen by se tím dál Cláře staral o zábavu.

„Agnes,“ pronese odměřeně, „já... já to nedovolím. Stala by ses terčem posměchu a já s tebou. Zůstaneš doma, dokud –“

Agnes se zmučeným výkřikem odhodí peřinu stranou a hbitě jako ježovka se po matraci doplazí k nohám postele. Popadne mosazné kudrlinky jejího rámu, slzy se jí valí po tvářích a ona kvílí.

„Slíbils mi to! Milovat, opatrovat a ctít mě! ,Je mi úplně fuk, co si myslí svět,‘ řekl jsi. ,Ostatní dívky jsou nudné, až to bolí,‘ tvrdil jsi. Říkal jsi mi, ty má podivuhodná vílo! ,Čeho se naše společnost bojí,

tomu říká výstřední – tak znělo tvoje další povedené rčení. „Budoucnost může být zajímavá jen tehdy, pokud budeme mít odvahu být zajímaví – a to znamená vyvrát nad světem!“

Williamovi samým úžasem klesne brada. Myslel si, že noc, kterou právě zažil, je nejbizarnější zkouškou jeho života, ale *tohle*... tohle je horší. Slyšet z úst vlastní ženy svou mladistvou samolibost, svá nejnezralejší prohlášení, vzkříšená ze zapomnění!

„Já... já se o tebe starám, jak nejlíp dokážu,“ snaží se ji udobřit. „Ty jsi nemocná a já o tebe chci pečovat.“

„Pečovat o mě?“ vykřikne Agnes. „Kdy jsi o mě pečoval? Podívej! Podívej! Co hodláš udělat s *tímhle*?“

Padne na záda, zvedne si noční košili a začne horečnatě odmotávat obvazy z nohy.

„Agnes! Ne!“ Vrhne se k ní a popadne ji za obě zápěstí, ale její ruce se dál svíjejí a zmítají u kotníků. Z nohy se jí odvíjejí chapadla zkrvaveného obvazu; zahlédne zhmožděnou modrou kůži i lepkavou karmínovou sraženinu. Rovněž si mezi nohama hubenýma jako špejle, které Agnes tak bezmyšlenkovitě odhalila, nemůže nevšimnout blondatých kudrlin jejího Venušina pahrbku.

„Prosím tě, Agnes,“ zašeptá a zuřivým zvedáním obočí jí připomíná tichou svědkyni Claru stojící za nimi. „Ne před služkou...!“

Agnes se hystericky rozesměje; je to hrozný, zvířecký zvuk.

„Moje tělo se proměňuje v... syrové maso,“ vykřikne pobouřeně a nevěřicně, „moje duše je skoro ztracená a ty máš starosti o *sloužící*?“ Zoufale bojuje s jeho sevřením, nohama kope do peřin a rozmazává krev po sněhově bílém povlečení. Její poprsí se mu tiskne k paži; Williamovi to připomene plnost jejích ňader oproti prsům Sugar, cherubínskou kompaktnost jejího těla i to, jak horoucně se kdysi těšil na ten blažený den, kdy ho konečně bude moci sevřít v náručí...

Náhle s ním Agnes přestane zápasit. Jsou bok po boku, skoro se dotýkají nosy. Celá udýchaná, se slinou na bradě a zrudlou tváří po něm střelí pohledem plným spravedlivého rozhořčení.

„Ubližuješ mi,“ řekne tiše. „Jdi si hrát s někým jiným.“

Pustí její zápěstí a ona se odplazí do hlavy postele, přičemž za sebou táhne tenké pruhy potřísněného obvazu. Za okamžik je už

zpátky pod peřinou, hlavu má na polštáři, tvář jí spočívá na dlani. Stoicky si vzdychne, asi jako dítě, které někdo obtěžuje, když už mělo dávno spát.

„Ééé...“ zakoktá William, ale žádná slova z něj nevyjdou. Obrátí se ke Claře a bezmocným gestem ji zapřísáhne, aby nezneužila moc, kterou jí tento incident propůjčil.

Clara s nečitelným výrazem přikývne.

„Postarám se o ni, pane Rackhame,“ ujistí ho a s tím podle všeho Williamovi povolí odejít.

William se došourá zpátky do pracovny, úplně otupělý zoufalstvím. Nikdo ho tam nevíta, protože Sugar se očividně vrátila do učebny, když už na něj dál nemohla čekat. Nuže budiž. Začichá ve vzduchu. Kouř doutníku. Hořící uhlí v krbu. Pohlaví Sugar.

Stoupne si před plápolající krb, opře si čelo o zeď, rozepne kalhoty a s usouzeným vzdycháním začne masturbovat. Během několika vteřin už z něj tryská sperma a padá přímo na syčící uhlíky. Má vypasené břicho; chlupy na něm předčasně zešedly; jaký je směšný tvor; není divu, že jím opovrhují. Po orgasmu se jeho penis scvrkne na slizkého měkkýše a on ho ukryje.

S nahrbenými rameny se obrátí a při pohledu na stůl posetý papíry se ho zmocní ještě větší zoufalství. Tolik práce, a přitom se mu život rozpadá pod rukama! Ztěžka dosedne na židli a skryje tvář do dlaní.

Klid, klid. Jestli se teď sesype, ničeho tím nedosáhne.

Aniž si příliš uvědomuje, co dělá, otevře objemnou spodní zásuvku psacího stolu, v níž schraňuje korespondenci, na niž odpověděl, ale kterou nedokáže vyhodit. Mezi ní se nacházejí i jiné krámy – kupříkladu *Další spanilé jízdy po Londýně* a... tohle. Třesoucími se prsty to vytáhne.

Je to hodně ohmataná fotografie Agnes – Agnes Unwinové, jaká bývala tenkrát –, kterou pořídil na letním pikniku na březích Temže. Je to pěkný snímek a i docela dobře vyvolaný, vzhledem k tomu, jak byl tenkrát v temné komoře nezkušený. Obzvláště se mu líbí, jak Agnes (na jeho pokyn) zůstala naprosto nehybná a díky tomu byla její vyrovnaná, líbezná tvář zachycena ostře a detailně, zatímco její společníci – šlechtičtí synkové a do jednoho pitomci – si pohrávali s

manžetami na kalhotách a klábosili mezi sebou, čímž se odsoudili k tomu, že se z jejich tváří staly anonymní šmouhy. Tenhle mládenec s karafiátem v knoflíkové dírce je nejspíš ten osel Elton Fitzherbert, ale ostatní jsou šedé, zašlé přízraky, které mají jen jedinou funkci, a sice učinit středem pozornosti zářivou milou Williama Rackhama. Bezpočtukrát hleděl na tuhle fotografii a připomínal si, že zachycuje nepopiratelnou pravdu, historii, kterou nelze přepsat.

Ani si neuvědomuje, že pláče, a dál šmátrá mezi papíry v dolní zásuvce. Tady někde, pokud se hodně nemýlí, pořád má navoněný dopis, který mu Agnes napsala jen pár dní před jejich sňatkem. V něm mu píše, jak ho zbožňuje, jak pro ni každý den čekání na to, než se stane jeho manželkou, představuje muka rozkošného očekávání – anebo něco v tom smyslu. Dál a dál se prohrabuje letáčky ze zapomenutých divadelních představení, pozvánkami do galerií, nepřečtenými dopisy od bratra, v nichž mu cituje Písmo, i vyhrůžkami od věřitelů, kteří byli již dávno vyplaceni. Ale ten navoněný důkaz Agnesiny vášnivé touhy po něm... ten mu uniká. Je skutečně možné, že veškeré stopy po její oddanosti zmizely? Skloní hlavu a začichá. Starý papír; bláto na jeho botách; pohlaví Sugar.

Už zcela rezignovaně vytáhne z úplného dna šuplíku pomačkaný papír, zda to náhodou není ono. Místo toho zjistí, že jde o jeho vlastní nedopsaný koncept dopisu Henrymu Rackhamovi staršímu, několik let starý:

Drahý otče,

v chaosu vyvolaném narozením mé dcery a naléhavou lékařskou péčí, kterou potřebovala manželka po porodu, jsem měl samozřejmě málo času věnovat se povinnostem, které mne čekají. Hodlám se do nich pochopitelně vrhnout se svým obvyklým nadšením, jakmile se naskytne první příležitost; zatím jsem však ke svému zármutku obdržel dopis od našich právníků...

Se zmučeným zachrčením William papír zmačká do kuličky a odhodí ho stranou. Kristepane, dnes je dvakrát větší chlap než tenkrát! Jak může být Osud tak krutý a oloupit ho o Agnesin obdiv, když kdysi býval slabošský patolízal a nyní je vládcem velkého podniku? Cožpak na světě není žádná spravedlnost?

To ho ponoukne k činu. Nahrbí se nad stolem, položí před sebe čistý list papíru a namočí pero do kalamáře. William Rackham, šéf Rackhamova voňavkářství, se nerochne v sebelítosti: ten pohne s prací. Ano: s prací! Čemu že se to věnoval, než...? Ale jistě: té záležitosti s Woolworthem...

Henrymu Rackhamovi staršímu, napíše a klouby na ruku si promne čelo, aby si vybavil podrobnosti toho, co mu před dvanácti hodinami, ještě než začala ta noční můra, bylo tak jasné.

Zaregistroval jsem, že v roce 1842 Rackhamovo voňavkářství pronajalo jistému Thomasi Woolworthovi rozsáhlý pozemek s ornou půdou v Patchamu v hrabství Sussex, neboť jsi (předpokládám) dospěl k názoru, že jeho obdělávání by bylo příliš náročné. Věc se má tak, že jsem k této transakci našel toliko skrovnou dokumentaci, a věřím, že existuje další. Žádám tě tudíž, abys mi předal veškerou dokumentaci v této věci, a když už jsme u toho, v jakékoli jiné podnikové věci, kterou sis doposud ponechal...

William se zamračí nad nešťastným zřetězením věci v posledních dvou větách. S něčím takovým by mu mohla pomoci Sugar, kdyby tu byla; ale i ona se mu vysmekla ze sevření.

KAPITOLA ŠESTADVACÁTÁ

„Vánoce,“ pronese Sugar a počká si.

Sofie se v šedavém ranním světle hrbí nad sešitem a napíše to exotické slovo nahoru na čistou stránku. I vzhůru nohama a koutkem oka Sugar vidí, že jsou napsané s malým „v“.

„Cesmína.“

Sofiino pero zase začne škrábat. Tentokrát je to správně.

„Cukroví.“

Sofie se marně rozhlédne, kde by tak mohla získat inspiraci, pak namočí pero do kalamáře a svěří papíru svůj odhad: „cukrový“. Sugar se rozhodne tu chybu zlehčit a ještě ji pedagogicky využít: *To bys měla dobře, kdybys tím nemyslela pamlsky obecně, ale všechno, co se vztahuje k cukru, Sofie...*

„Jmelí.“ Jen co jí to slovo sklouzne ze rtů, už by ho nejradši vzala zpátky: chudinka Sofie se zamračí ještě víc, protože se musí rozloučit s poslední nadějí na bezchybné skóre.

„Jmelý,“ napíše Sofie.

„Prst.“ Tohle slovo zase Sugar nečekaně připomene Agnesinu nehodu: rýč znovu projede bílou kůží a vytryskne krev.

„Sníh,“ pokračuje Sugar, aby jí dala taky něco lehkého. Sofie vzhledne k oknu a ano, je to pravda. Její guvernantka má určitě oči i na temeni.

Sugar se spokojeně usměje. Tyto Vánoce, které záhy stráví s Rackhamovými, jsou svým způsobem její první, neboť v podniku paní Castawayové nikdy moc na svátky nebyli. Představa, že brzy nastane den, který bude zaručeně výjimečný bez ohledu na úradek osudu, je pro ni nová a čím víc si pro jistotu připomíná, že pětadvacátý prosinec bude úplně stejný den jako kterýkoli jiný, tím víc se těší.

Poslední dobou se dům Rackhamových proměnil a nedá se to vysvětlit jen výzdobou z cesmínových větvíček, vánočních řetězů a okrasných zvonečků. To, že ji William stále miluje, ji nesmírně uklidňuje – a pomyslení, že se budoucnosti postaví společně jako

spolupracovníci a důvěrní přátelé, jí pomáhá čelit jedovatému našeptávání zlých předtuch. Její naděje však neživí jen Williamova láska; všímá si změny nálady v celé domácnosti. Všichni jsou přátelštější a uvolněnější. Sugar si již nepřipadá, jako by strašila ve dvou pokojích velkého a záhadného domu a spěchala kolem zavřených dveří, aby nepodráždila zlé duchy za nimi. Teď před Vánoci chodí se Sofií všude ruku v ruce a je tam vítána, protože to patří k věci. Sloužící se usmívají, William letmo příkyvuje a nikdo se nemusí zmiňovat o tom, co se rozumí samo sebou: a sice že paní Rackhamová je v bezpečí v patře a celé dny prospí omámená chloralhydrátem.

„Ahoj Sofinko!“ pozdraví ji Rose, když jí dítě hrdě přinese další košík s právě vyrobenými papírovými pentličkami. „Ty jsi ale šikovná!“

Sofie se rozzáří. V životě by nečekala tolik obdivu a to všechno jen za to, že nastříhala proužky barevného papíru a nalepila je za sebou do řetězů, přesně podle pokynů své guvernanky! Třeba to v životě někam dotáhne a nebude to tak pracné ani nevděčné, jak ji chůva přesvědčovala...

„Kam pověsíme tyhle, Letty?“ zavolá Rose na svou kolegyni z prvního patra a sloužící se usilovně snaží předstírat, že další řetězy jsou naléhavě potřeba, přestože už visí všude, i na zábradlí, v kuřáckém salónku (snad si muži proboha dají se svými doutníky pozor!), v umývárně nádobí (už jsou z tamní vlhkosti zplihlé, ale Janey měla ohromnou radost, že si na ni někdo vzpomněl), na klavíru i v té místnůstce, která byla kdysi lehce cítit prádlem a odpařenou močí, ale nyní je prázdná. Je tudíž jen otázka času, než dojde na stáje a Shearsovy skleníky.

Včera tu byl prodavač cesmíny a oni mu odlehčili o tři velké rance, o dva více, než si od něj Rackhamova domácnost vzala loni. („Tady uděláte dobrou kšeft, zlato,“ zamrkal na mladou prodavačku jmelí, kterou potkal cestou ven na vozovce.) A vskutku, Rackhamovi nešetří penězi, aby vymazali vzpomínku na Vánoce 1874, které se „slavily“ – pokud se to slovo sníží k takovému zneužití – za tíživých existenčních okolností. Letos, a tím si všichni od lordů a dam až po poslední umývačku nádobí mohou být jisti, se William Rackham v

přípravách na svátky vyrovná komukoli! Takže: cesmína? Hned tři plné pytle! Potraviný? Kuchyň sténá pod jejich vahou! Řetězy? Jen ať si jich to děcko udělá, kolik chce!

Když malá Sofie nelepí řetězy, s nadšením se pouští do výroby vánočních pohlednic. Sugar jí koupila pár drahých od podomního obchodníka, kterému William po jistém váhání umožnil překročit práh Rackhamova domu a vyložit zboží v salónu, aby si ho mohlo prohlédnout služebnictvo. Krom obvyklého vyobrazení rodinné pohody prozářené světlem z krbu a almužen rozdávaných otrhaným chudým tu jsou vystavené komické výjevy žab tančících se šváby a nabubřelých zemanů, které kousl do zadku sob – to zabralo zejména u děveček z kuchyně, které vyjádřily lítost, že si je nemohou dovolit. Sugar si ze všech nabízených pohlednic koupila ty nejdražší: ty s pohyblivými součástmi a iluzionistickými panely, v naději, že Sofii inspiruje k podobným tvůrčím výkonům.

A také že na to došlo. Soudě podle její radosti neměla Sofie nikdy žádnou luxusnější a úchvatnější hračku než vánoční pohled ve tvaru strohého georgiánského domu, v němž se po zatažení za papírovou záložku rozevrou závěsy a za nimi se objeví barevně vyvedená hodující rodinka. Sofie ještě nezná slovo „geniální“, a tak vynálezce této pozoruhodnosti označí za „nejchytřejšího“ člověka a pohled si často prohlíží a tahá za záložku, aby si připomněla, jak úžasně to funguje. Její vlastní pokusy kreslit, obarvit a složit vánoční pohledy jsou primitivní, ale ona vytrvá a vyrobí řadu lepenkových domů, v nichž se skrývají slavící rodiny. S každým pohledem se zlepšuje a rozdává je všem, kdo si je vezmou.

„No panečku, tak ti děkuju, Sofie,“ řekne kuchařka. „Pošlu to své sestře do Croydonu.“

Nebo: „Děkuju ti, Sofie,“ pokývne Rose. „Až to moje máma uvidí, určitě se usměje od ucha k uchu.“

I William je rád dostává – příbuzných má sice pomálu, zato víc než dost obchodních partnerů a zaměstnanců, které takové gesto okouzlí, obzvláště když je to viditelně jedinečné.

„Další!“ zvolá s hraným překvapením, když Sugar vezme Sofii nahoru do jeho pracovny, aby mu doručila poslední pohlednici. „Ty pomalu vydáš za celé průmyslové odvětví, že?“ A mrkne na Sugar –

ne že by tedy chápala, co má tohle mrknutí znamenat.

Po těchto letmých setkáních se svým otcem, která vždy ukončí Williamova neschopnost navázat nějakou druhou větou, mívá Sofie výkyvy nálady, kdy během vteřiny přejde od nadšeného žvatlání k popuzenému kňourání; ale Sugar usoudila, že vzato kolem a kolem je dobré, když si Sofie její zploditel všímá.

„Můj otec je bohatý, slečno,“ oznámí jí to dítě jednoho odpoledne, těsně před tím, než se mají začít zabývat dosavadními dějinami Austrálie. „Peníze má schované v bance a každý den je jich čím dál víc.“

Bezpochyby další přežvýkané moudro od Beatrice Cleavové.

„Spousta mužů je bohatších než tvůj otec, má milá,“ opraví ji Sugar jemně.

„On je porazí všechny do jednoho, slečno.“

Sugar si povzdychne a představí si, jak spolu s Williamem sedí pod ohromným slunečníkem na Whetstone Hillu, popíjí limonádu a ospale hledí na pole zralé levandule. „Pokud bude moudrý,“ řekne, „spokojí se s tím, co má, a bude se těšit ze života, aniž by musel tak usilovně pracovat.“

Sofie spolkne toto mravoučné sousto, ale očividně ho nebude s to strávit. Již dříve usoudila, že její táta se vůbec nepodobá bezmezně milujícím tatínkům z pohádek Hanse Christiana Andersena proto, že má od Hospodina přísně nakázáno dobýt svět.

„Kde je váš táta, slečno?“ otáže se.

V pekle, miláčku. Dávná odpověď paní Castawayové.

„To nevím, Sofie.“ Sugar se snaží vybavit si o svém otci cokoli jiného než matčinu nenávisť. Ale v tom příběhu, jak ho vyprávěla paní Castawayová, onen muž, jenž jedním prudkým pohybem své pánve proměnil ctihodnou ženu ve vyvržence, nečekal na další vývoj událostí. „Myslím, že je mrtvý.“

„Stala se mu nějaká nehoda, slečno, nebo odešel do války?“ Mužům se stává, že je zastřelí nebo že uhoří ve vlastním domě: toho si je Sofie vědoma.

„Já nevím, Sofie. V životě jsem ho neviděla.“

Sofie účastně nakloní hlavu. Taková věc se může snadno stát, když je otec dost zaneprázdněný.

„A kde je vaše máma, slečno?“

Sugar přeběhne mráz po zádech. „Ta je... doma. Ve *svém* domě.“

„Úplně samotná?“ Sofii v tomto ohledu vychovaly sentimentální pohádky a v jejím hlase teď zazněla jak starost, tak naděje.

„Ne,“ odpoví Sugar, která by byla nejradši, kdyby si děvčátko našlo jakékoli jiné téma. „Chodí za ní... návštěvy.“

Sofie střelí energickým pohledem po nůžkách, lepidlu a výtvarných pomůckách, které byly odloženy, dokud se nevypořádají s Austrálií.

„Příští pohlednici vyrobím pro ni, slečno,“ slíbí Sofie.

Sugar vyloudí na tváři úsměv a odvrátí se, než si Sofie všimne slz vzteku, které se jí třpytí v očích. Listuje učebnicí dějepisu odzadu dopředu a pak zase zpátky, přičemž několikrát prolétne Austrálií.

Při té zdržovací taktice přemýšlí, zda by měla říct Sofii pravdu. Pochopitelně ne o hampejzu své matky, ale o Vánocích. O tom, jak se tyto svátky u Castawayových nikdy neslavily; jak Sugar teprve ve svých sedmi letech pochopila, že existuje všeobecně sdílená *slavnostní příležitost*, která ke konci čehosi, o čemž ještě nevěděla, že se tomu říká prosinec, ponouká pouliční muzikanty, aby hráli jisté melodie. Ano, bylo jí sedm let, když konečně sebrala odvahu zeptat se matky, co jsou ty Vánoce zač, a paní Castawayová odpověděla (pouze jednou, načež bylo toto téma navždy tabu): „Je to den, kdy Ježíš Kristus zemřel za naše hříchy. Zjevně *neúspěšně*, protože za ně stále platíme.“

„Slečno?“

Sugar je vytržena ze sna; učebnicí dějepisu svírá v rukou tak pevně, že se svrchní stránky začaly pod tlakem jejích nehtů trhat.

„Omlouvám se, Sofie,“ řekne a rychle knihu pustí. „Asi jsem snědla něco, co mi nedělá dobře. Anebo možná...“ (Všimne si znepokojeného výrazu dítěte a zastydí se, že k tomu zavdala příčinu.) „Možná jsem jednoduše až příliš nadšená z nadcházejících Vánoc. Protože, víš,“ (zhluboka se nadechne a nasadí co možná neoptimističtější tón, aniž by při tom vypískla) „Vánoce jsou nejšťastnější čas v roce!“

„Drahá lady Bridgelowová,“ vyhrkne Bodley, „ačkoli všichni

víme, že ode dneška za pár dní se nadělá spousta cavyků kolem *nepodloženého* narození jednoho židovského venkovana, váš báječný večírek je *pravým* zlatým hřebem prosincového kalendáře.“

Obrátí se k ostatním hostům a ti ho odmění několikerým nervózním uchichnutím. Ten Philip Bodley je *tak* zábavný, ale zase říká jednu nestydatost za druhou! A když s sebou nemá svého střízlivějšího společníka, Edwarda Ashwella, který by ho krotil, chová se jako utržený ze řetězu! Ale to je v pořádku: lady Bridgelowová ho nasměrovala k Fergusu Macleodovi, jenž je mu víc než důstojným protihráčem – jak hravě se jí ta její soaré daří držet v rozumných mezích!

William stojí dost daleko od Bodleyho a táhne mu hlavou, jak může mít ten chlap tak špatné vychování, že na večírek dorazí již opilý. Constance celou situaci zvládá s nenuceným šarmem, ale i tak... William se obrátí na podpatku a povšimne si, že služka už tlumí oheň v krbu, aby nějak vykompenzovala to, že řada těl zvyšuje teplotu v místnosti. Jak pozoruhodné, že ta dívka ví, co je třeba, a nikdo jí nemusí nic říkat! Právě takovými maličkostmi dělá Constance největší dojem – tím, jak její domácnost běží jako dobře naolejovaný stroj. Bože, ta by jeho vlastní služebnictvo dokázala leccos naučit... Většina jich to myslí dobře, ale chybí jim pevná ruka paní domu...

Ten večírek u lady Bridgelowové je malá akce pro pouhých dvanáct lidí, s většinou z nichž se William seznámil během právě uplynulé Sezóny, nebo se s nimi ještě nesetkal. Jako obvykle se Constance podařilo dát dohromady zajímavou skupinu. Specializuje se na lidi, kteří jsou lehce odtržení od usedlého starého světa, ale ještě nejsou úplně společensky nepřijatelní: na „obyvatele nadcházejícího věku“, jak jim ráda říká.

Tamhle je Jessie Sharpletonová, ta právě přibyla ze Zanzibaru, plet' má barvy skořice a hlavu plnou šokujících příběhů o barbarství pohanů. Svou přítomností dále lady Bridgelowovou poctili chovatelé psů Edwin a Rachel Mumfordovi, Clarence Ferry, autor toho času populární dvouaktovky *Její politováníhodný poklesek*, a sestry Alice a Victoria Barbauldovy, které bývají na večírcích velmi platné – nejenže je na jejich tváře radost pohledět, ale navíc dokážou zahrát

krátké a líbezné melodie na housle a hoboj. (Jak lady Bridgelowová často říká, je *tak* těžké najít muzikálně nadané lidi, kteří nenudí: ti melodičtí většinou nevědí, kdy přestat, a ti, co přestanou, většinou nebývají příliš melodičtí.) Z přítomnosti Philipa Bodleyho by William mohl být nesvůj, vzhledem k rozkolu, který mezi nimi Agnes vyvolala, ale Bodley je díkybohu zcela zabraný do rozhovoru s Fergusem Macleodem, soudcem Vrchního soudu, známým expertem na pobuřování, nactiutrhání a velezradu, a tahá z něj rozumy, jak to jen jde.

Večírek je to zábavný a uvolněný a z vůně blížícího se jídla, jež teď sloužící tlačí na vozíku chodbami k jídelně, se člověku sbíhají sliny. Přesto není William úplně ve své kůži. Vyrazil z domova pln nadějí na Agnesino zotavení (vypadala tak andělsky, a když se nad ni nahnul, že ji políbí na tvář, šeptem ho dojemně prosila o shovívavost... To, co žena říká ve spaní, přece musí být pravdě blíž než to, co říká rozzlobená za plného vědomí!). Ale kdykoli tady na večírku lady Bridgelowové přijde jeho žena na přetřes, lidé mu věnují soucitné pohledy. Jak je to možné? Myslel si, že Agnes byla v letošní Sezóně tak oblíbená! Jistě, naskytlo se pár ošemetných situací, ale vzato kolem a kolem byl její výkon výtečný – nebo ne?

„Největší výstava mechanických hraček na světě, říkáte?“ opáčí ve snaze držet krok s Mumfordovým líčením nejskvělejších triumfů Sezóny. „O tom jsem nikdy neslyšel!“

„Vyšly na to inzeráty ve všech novinách.“

„To je zvláštní, že mi to uniklo... Opravdu nemyslíte to představení v Theatre Royal s tím mechanickým panáčkem, jak se jen jmenoval – Psycho?“

„Psycho je načančaná mystifikace, loutka pro děti,“ odfrkne si Edwin Mumford. „Tohle spíš připomínalo Velkou výstavu, ovšem věnovanou čistě automatům!“

William nevěřícně zavrtí hlavou, že si mohl nechat ujít tak báječnou akci.

„Možná, pane Rackhame,“ vloží se do hovoru Rachel Mumfordová, „tehdy poutala vaši pozornost nemoc vaší nebohé ženy.“

Majordomus oznámí, že se podává večeře. William se omámeně

usadí a vybere si polévku s rebarborou a šunkou, ačkoli by si mohl dát i vývar, který by mu nejspíš chutnal víc. Ale na to, aby dělal taková rozhodnutí, je příliš zmatený. Když se večere rozběhne a na jídelním stole se objeví hned několik misek s polévkou, on se již pustí do něčeho výživnějšího: přemítá nad tím, že mu třeba jemu rovní nevyčítají mizerný stav jeho manželky, ale že naopak možná čekají na to, až zvedne dlaň a řekne „dost“.

Diskrétně se zadívá na všechny hosty, zatímco jedí polévku: jsou naprosto uvolnění, pravý vzor ušlechtilé družnosti. I *on* by mohl být naprosto uvolněný, i on by mezi ně mohl zapadnout – jen kdyby před sebou neviděl přízrak Agnes, na právě takovém večírku před dvěma lety, kdy hostitelku obvinila z toho, že nechala podávat kuře, které je ještě naživu.

Zadumaný William sní všechno, co před něj postaví, a vzpomíná při tom na první dny svého manželství, na svou svatbu, ba dokonce i na to, jak s lordem Unwinem koncipovali manželskou smlouvu. Vzpomínka na lorda Unwina je obzvláště živá – ale to není nijak překvapivé, neboť lord a lady Unwinovi právě sedí úhlopříčně proti němu u jídelního stolu.

„Ach ano!“ uchechtne se lord Unwin, když lady Bridgelowová prohodí, jak se jeho panství rozrostlo. „Snažím se ho držet v nějakých rozumných mezích, ale ti zatracení sousedi mi pořád prodávají další pozemky, takže to zpropadené panství notně zbytnělo – jako moje břicho!“

A skutečně je z něj teď tlustšoch, ve stáří pěkně nakynul a jeho někdejší lišácký výraz zmizel pod podbradky vykrmenými sladkým evropským pečivem a tvářemi zarudlými alkoholem a sluníčkem.

„Copak to je? Roštěnec? Jak mi tohle můžeš dělat, Constance? Budou mě odsud muset odvézt na trakaři!“

Přesto mu nedělá nejmenší potíže spořádat steak, sorbet *à l'impériale*, pořádný kus pečeného zajíce (s omluvným poplácáním na těhotenské břicho odmítne nabízenou zeleninovou přílohu), potom si ještě přidá zaječí pečinku („Sakra, přece ji tu nenechám, když je volná!“), pustí se do třesoucího se kopečku sulcu, dále pak nějaké pikantní masové nádivky, misky s hruškami ve smetanovém krému a k podráždění manželky si nabere ještě hrst kandovaného ovoce a

oříšků z misky poblíž dveří.

Pak nechá dámy, ať se zabaví samy, a odbelhá se s muži do kuřáckého salónku, kde již stojí křišťálová karafa s portským a šest připravených skleniček.

„Á, Rackhame!“ zvolá. (Před večerí si ho pro sebe žárlivě uzurpovali Mumfordovi, takže se svým zetěm mohl prohodit jen pár zdvořilostních obrátů; nyní mají druhou šanci.) „Když jsem říkal, že jsem vaši tvář viděl naposled před lety, tak jsem lhal: váš obličej vidím všude, kam se vrátím! Ten váš kukuč vyražený na malých plechovkách a lahvičkách vídám i v benátských lékárnách!“

William vážně nakloní hlavu; není si jist, zda se mu lord Unwin posmívá, nebo ho chválí. (Ale stejně, ten Bagnini z Milána nejspíš nelhal, když se vychvaloval, jak je zdatný distributor...)

„Je to opravdu prazvláštní,“ pokračuje lord Unwin, „stát v obchodě v cizí zemi, sáhnout po kostce mýdla a říct si: ‚Vida, takže William Rackham si nechal narůst plnovous!‘ Vám to nepřijde prazvláštní, Williame?“

„To jsou ty zázraky moderního světa, pane: můžu se pošetile předvádět v Benátkách a Paříži, a přitom dělat totéž tady.“

„Ha ha!“ vybuchne lord Unwin smíchy. „Výborně!“ Připálí si doutník od plamene zápalky, kterou k němu jeho zeť natáhne, a jeho tvář se ztratí v oblaku kouře. Jak si William povšimne, měří jen sto osmdesát centimetrů, nanejvýš sto osmdesát tři. Když toho děsivého aristokrata onehdy žádal o Agnesinu ruku, připadalo mu, že měří spíš dva metry.

„Samozřejmě v provinciích,“ posmívá se Clarence Ferry na protější straně pokoje, „nedokážou ani napsat správně název mé hry, natožpak aby ji pochopili.“

„Ale líbí se jim, ne?“ opáčí Edwin Mumford a zachytí Williamův pohled v naději, že ho zachrání.

„To ano, svým způsobem.“

Mnohem později téhož večera, když většina ostatních odvrávorá domů a vzduch v kuřáckém salónku zhoustne alkoholickým oparem, lord Unwin přestane vykládat historky o svém evropském dobrodružství, a jak už to podroušení lidé mají ve zvyku, zničehonic

zvážní.

„Poslyšte, Bille,“ řekne a předkloní se, až křeslo zavrže. „Doslechl jsem se, jak na tom Agnes je, a vůbec mě to nepřekvapuje, to vám řeknu. Ono jí šplouchalo na maják odjakživa, už od dětství. Těch pár rozumných vět, které mi kdy řekla, bych spočítal na prstech jedné ruky. Rozumíte mi?“

„Myslím, že ano,“ odpoví William. V hlavě mu žhne vzpomínka na Agnes, jak vypadala ještě před pár hodinami, s vlasy načechranými na polštáři, rty nateklými, jak mrkala, v omámení kopala nohama pod peřinou a mumlala: „Moc horko... moc horko...“

„Víte,“ svěří se starý pán, „když jste mě požádal o její ruku, předpokládal jsem, že dopadnete hůř, než jste očekával... Měl jsem vás varovat, čistě mezi námi chlapy, ale... asi jsem doufal, že se to srovná, až porodí. Jenže ono se to nesrovnalo, že?“

„Ne,“ připustí William zasmušile. Porod Sofie duševnímu stavu jeho manželky opravdu neprospl.

„Ale poslouchejte, Bille,“ radí mu lord Unwin s přimhouřenýma očima. „Nedovolte jí, aby vám dělala další potíže. Možná vás to překvapí, ale zprávy o jejích kouscích se dostaly až za Lamanšský průliv. Ano! O jejích záchvatech jsem se doslechl i v dalekém Tunisku, věřil byste tomu? V Tunisku! A co se týče nápadů, které uplatnila v roli hostitelky, nu, tady možná působí děsně novátorsky, ale rozumné Francouzce tak vtipné nepřipadají, to vám garantuji. A to fiasko s krví ve vinných skleničkách: o tom mluví každý! Je to prakticky legenda!“

William se ošije a potáhne z doutníku tak zhluboka, až se rozkašle. Jak nemilosrdně se šíří špatná pověst! Incident, na nějž lord Unwin naráží, se odehrál už tak dávno... snad v Sezóně roku 1873, nebo dokonce 1872! Jak nespravedlivý je svět, člověk může utratit celé jmění za reklamu na své parfémy ve Švédsku, ale za pouhý měsíc jako by o něm žádný Švéd neslyšel, zatímco chvilková nepředloženost nešťastné ženy za zavřenými dveřmi jednoho večera roku 1872 bez námahy překonává moře a státní hranice a mluví se o ní ještě léta poté!

„Věřte mi, Bille,“ pokračuje lord Unwin, „nechci vám radit, co

máte dělat s vlastní ženou. To je *vaše* věc. Ale jestli dovolíte, budu vám vyprávět ještě jednu historku...“ Dopije portské a nakloní se k Williamovi ještě blíže než předtím.

„Mám v Paříži takový domeček,“ zašeptá, „a moji sousedé jsou zatraceně všeteční. Doslechli se, že jsem Agnesin otec, nevěděli však, že nejsem její *biologický* otec. Takže když zjistili, že mám s Prunellou dalších pár dětí, vzali si mne stranou a zeptali se, jestli jsou ‚v pořádku‘. Odpověděl jsem jim: ‚Jak to *myslíte* s tím v pořádku – *jistěže* jsou v pořádku.‘ A oni na to: ‚Takže nevykazují žádné známky?‘ Tak jsem se ohradil: ‚Známky *čeho?*‘“ Lord Unwin při vzpomínce na tehdejší rozčilení zvýší hlas. „Oni si myslí, že plodím šílené děti, Bille! A teď mi řekněte, je správné, že já a moje děti jsme podezírání ze... *zkažené krve* jenom proto, že slabomyslná dcera Johna Pigotta ještě není pod zámkem? Ne-e...“ Složí se do křesla, žilky na nose má úplně fialové. „Jestli se její stav nezlepší, Bille, nechte ji někam zavřít. Bude to lepší pro nás pro všechny.“

Hodiny odbijí půl jedenácté. Pokoj je prázdný, až na Williama a jeho tchána. Dovnitř tiše vejde majordomus lady Bridgelowové, ukloní se starému pánovi a řekne: „Omlouvám se, pane, ale mám vám od své paní vzkázat, že vaše manželka usnula.“

Lord Unwin ztěžka zamrká na Williama a zatne ruce poseté jaterními skvrnami do čalounění křesla, aby se mohl zvednout.

„Ženské, však to znáte...“ zamručí.

Setkání to bylo nanejvýš znepokojivé a William o něm přemýšlí ještě několik následujících dní. Nakonec ho však k rozhodnutí ohledně Agnesina dalšího osudu nepohne naléhání doktora Curlewa, rady jeho přátel, ba ani žíravá slova, která mu do ucha nalil lord Unwin. Ne, je to něco zcela nečekaného, co by u něj teoreticky nemělo mít žádnou váhu, ale nakonec ho to zviklá: řezbářské nadání jednoho anonymního rolníka v jeho službách.

Dvaadvacátého prosince přijede William na mitchamskou farmu dohlédnout na montáž lisu, který od příštího léta nahradí aspoň v jedné fázi zpracování levandule lidskou prací. Už dlouho se mu zajídal zvyk najímat chlapce, aby bosky šlapali po levanduli, než ji napěchují k destilaci. Nedělá to jen z hygienických ohledů; na rozdíl

od svého otce totiž není přesvědčen, že by ti kluci byli kdovíjak levní nebo zdatní, protože se kvůli včelím štípnutím pořád belhají pryč z práce. William si je jist, že mechanizace se proti nim v dlouhodobém horizontu prosadí, a hrdě si prohlíží nový lis, ačkoli ještě nemá žádnou levanduli, na níž by ho mohl vyzkoušet.

„Skvělé, skvělé,“ pochválí šafáře a nahlédne do litinové dutiny, o jejíž funkci popravdě řečeno nic netuší.

„Je to ten nejlepší, pane,“ ujistí ho šafář. „Úplně nejlepší.“

Celý Mitcham a s ním i většina Surrey zapadly sněhem. William využije příležitosti, vyrazí bez doprovodu na procházku po polích a vychutnává si tu neposkvrněnou bílou polevu, pod níž přezimuje úroda příštího roku. Nechce se mu věřit, že kdysi dávno stavěl svou budoucnost na nesrozumitelných básních a nevydatelných esejích, a ne na těchto rozlehlých a uklidňujících pozemcích, na tomto nezničitelném úrodném základu, který má pevně pod nohama. Plahočí se ke stromořadí, které jeho levanduli slouží jako větrolam, a galošemi se boří hluboko do sněhu. Než k němu dojde, pořádně se ve svém tulením kabátu a v rukavicích lemovaných kožešinou zapotí. Opře se o nejbližší kmen a vydechuje oblaka páry do mrazivého vzduchu.

Teprve když po jedné dvou minutách chytne dech, podívá se stranou na kmen, který nese jeho váhu, a povšimne si nápisu neuměle vyřetého do lehce zasněžené kůry:

POMOC UVÝZLA SEM
TADY NA STROMĚ
AGNES R

Zkoprněle si ta slova čte znovu a znovu. Nijak netouží pátrat po tom, jaký lenoch mezi jeho nádeníky marnil drahocenný čas vyřezáváním tohoto vtipu. Dokáže myslet jen na to, že o šílenství jeho manželky se běžně ví. Baví se o tom i poslední podruzi na jeho farmě. Tolik lidí se mu směje za zády, že by klidně mohl být i paroháč!

Vítr roztřeše zbytky listí, jako by bylo z krepového papíru. William si uvědomuje směšnost svého počínání, ale neubrání se

tomu a vzhledne do větví, jestli tam Agnes třeba nakonec není.

V domě Rackhamových je až trapný nadbytek andělů – tolik se jich na vánoční stromek nevejde. Sugar, Rose a Sofie obcházejí přízemí a hledaly doposud nevyzdobená místa. A protože si nechtěly přiznat porážku, připevnilly ty nadpřirozené bytosti s křehkými křídly na zcela nepravděpodobné povrchy: parapety, hodiny, nový věšák na klobouky, rámy obrazů, parůžky na vycpané srnčí hlavě, víko od klavíru a ochranné dečky málo užívaných křesel.

Teď je Štědrý den ráno a nadešel čas na poslední doladování detailů. Venku sníh zmateně víří ve zvláště tiché bouři. Právě jim doručili poštu a v zamřazeném a jinovatkou obkrouženém okně salónu lze pořád ještě zahlédnout shrbenou postavu pošťáka, jak mizí do mléčně bílého přitímní.

Uvnitř v krbech plápolají plameny a praská dřevo, takže vánoční stromeček museli přesunout na protější stranu salónu, aby jim nechytil od poletujících jisker. Sugar, Rose a Sofie se krčí kolem dřevěného křížového podstavce, sukňě mají skromně stažené ke kotníkům a nasazují zpátky ozdoby, které ze stromu spadly. Rose si pro sebe zpívá:

*„Vánoce se blíží,
husa sádelnatí,
dejte žebrákovi
penci, lidé zlatí...“*

Sotva by se tu našel trs borovicových jehliček, který se neprohýbá pod barevnými nitěmi, stříbrnými koulemi a výtvary z levného dřeva, ale rána z milosti má ještě přijít: Rose se jakožto náruživá čtenářka časopisů pro dámy nechala inspirovat „tipem“ na nepřekonatelnou vánoční dekoraci. Na základě jednoduchého receptu naplnila několik prázdných rozprašovacích lahvíček od Rackhamových parfémů roztokem vody a medu, popsáním jako *neškodné a účinné „lepidlo“*, které pojme *sněžný poprašek mouky*. Rose, Sugar a Sofie, každá vyzbrojená svou vlastní lahvíčkou, teď tuto lepkavou kapalinu rozstříkují na větve stromku.

„Jémináčku,“ zasměje se Rose nervózně. „To jsme měly udělat, než jsme stromeček nastrojily.“

„Jestli nechceme nadělat hrozný binec,“ souhlasí Sugar, „budeme to muset poprášit moukou hodně opatrně.“ To množné číslo je hudba pro její uši; nejradši by Rose dala pusu za to, že s tím začala!

„Příští rok už budu chytřejší,“ řekne Rose. Právě si všimla, že slečna Rackhamová stříká vodu s medem přímo na koberec, a přemýšlí, zda může dítěti zakázat účast na poprašování moukou. Jakkoli jí lichotí, že je slečna Sugar ochotná pracovat bok po boku s posluhovačkou, vždy hrozí, že nějakou drobnou chybičkou jejich vztah zkazí.

„Ustup dozadu, Sofie,“ pokyne jí Sugar, „budeš nám radit.“

Obě ženy si pak střídavě natřesou mouku do spojených dlaní a tu pak co nejelegantněji pustí na lepkavé větve. Sugar se nad tím triumfem točí hlava: stala se součástí Rackhamovy domácnosti, prakticky patří k rodině a teď se na sebe s Rose při téhle pošetilosti posmutněle usmály. Nic mezi ní a jinou ženou jí nikdy nepřipadalo tak důvěrné, a Sugar toho má už za sebou hodně. Rose jí důvěřuje; ona zase důvěřuje Rose; čistě očima se dohodly, že tuhle záležitost dotáhnou do konce; jedna druhé sype mouku do dlaní a doufají, že to zůstane jejich malým tajemstvím.

„My jsme se musely zbláznit,“ ošívá se Rose, když se prosetý prášek začne zvedat do vzduchu a nutí je kýchat.

Sugar přistrčí dlaně, v jejichž suché kůži mouka jasně nastínila každou prasklinku a šupinku. Ale není třeba nic vysvětlovat; každá žena má své nedostatky, a když si teď Sugar prohlíží Rose zblízka, všimne si, že trošinku šilhá. Takže si jsou rovny.

*„Když nemáte penci,
stačí pence půl,
když nemáte ani tu,
potěš vás Pán Bůh!“*

Ještě párkrát posypat a je hotovo. Mouka nadělala strašlivý nepořádek, ale její díl, který ulpěl na větvích, nyní připomíná sníh stejně pozoruhodně, jak ten časopis pro dámy sliboval, a mouka na zemi se dá zamést v cukuletu. A Rose dá jasně najevo, že to už není práce pro guvernanku.

Při zametání si Rose prozpěvuje „Dvanáct dní vánočních“, přičemž se omezí na opakování první sloky. V porovnání s Agnes má

drsný a roztřesený hlas, ale zpěv skutečně zlepšuje náladu a žádné další hlasy se nepřidají. Sofie a Sugar se na sebe stydlivě zadívají; obě touží pobroukávat melodii.

„Prvního dne vánočního mi můj miláček dal...“

V tu chvíli do salónu bez varování vejde William s papírem v ruce a zamyšleným výrazem na tváři. Zarazí se, jako by chtěl vejít do úplně jiného pokoje, ale na chodbě špatně odbočil. Vánočního stromku, který teď připomíná rokokovou stavbu z koulí, mouky a cetek, si skoro nevšimne, a pokud postřehne, že dvě přítomné dospělé ženy jsou zaprášené až po lokty, nedá to na sobě znát.

„Á... výborně,“ pronese a rychle se vzdálí. V prověšené ruce se mu pořád houpe dopis, který by byl i čitelný přes celou místnost, kdyby doktor Curlew psal zhruba desetkrát většími písmeny – ne že by toho Sugar mohla příliš vybádat ze vzkazu, který pozůstával z pouhých dvou vět: *Dle naší předchozí domluvy jsem vše připravil na 28. prosince. Věřte mi, nebudete toho litovat.*

Rose si s úlevou oddychne. Pán měl příležitost vybuchnout vzteky a nevyužil jí. Rose se sklóní ke smetáčku a lopatce na smetí a opět si začne pítvat.

Jakmile je rozsypaná mouka zametená, Rose, Sugar a Sofie společnými silami naskládají pestře zabalené dary zpátky pod stromek. Tolik krabic a balíčků převázaných červenou stužkou nebo stříbrnou nití – co, ach co v nich všech může být? Jediný balíček, jehož obsahem si je Sugar jistá, je Sofiin dárek pro jejího otce; zbytek je tajemství. Jak je pomáhá hezky aranžovat, ukládá menší mezi větší, beztvare balíčky na bytelné kartónové krabice, předstírá, že ji nezajímají drobné štítky nadepsané jmény příjemců. Těch pár zahlédnutých ji nijak neuspokojí (Harriet? Kdo je sakra Harriet?) a vzhledem k tomu, že ji Rose a Sofie sledují, to dost dobře nemůže zkoumat, že?

Panebože, ať je tam něco pro mě, pomyslí si.

V patře William otevře co nejtíšeji dveře do manželčiny ložnice a vklouzne dovnitř. Ačkoli přesvědčil Claru, aby na několik hodin odešla z domu, zamkne za sebou, kdyby se jako správná semetrika nečekaně vrátila.

Mezi čtyřmi stěnami Agnesina pokoje není po Vánocích ani stopy. Popravdě řečeno tu prakticky není stopy ani po čemkoli jiném, neboť veškeré krámy spojené s Agnesinými koničky – a vlastně cokoli, co by mohlo Clare bránit při ošetřování – byly uloženy do komory a zůstalo tu jen pečlivě vysmýčené prázdno. Zdi byly holé ještě před touhle žalostnou událostí, neboť Agnes nikdy neměla k obrazům valný vztah. Poslední grafika, která zdobila její ložnici, byla vykázána, když jeden dámský časopis vyhlásil, že poníci jsou nevkusní; předchozí reprodukce musela jít pryč, když si Agnes postěžovala, že z ní kape ektoplazma.

Agnes teď spí a nic nevnímá, ani pozoruhodnou podívanou, již skýtá chumelenice hned za jejím oknem, ani příchod svého manžela. William zlehka poposune židli k hlavě postele a posadí se na ni. Ve vzduchu je cítit narkotický sirup, silný hovězí vývar, svařené víno se žlutkem a mýdlo – Rackhamovo karafiátové krémové, pokud se nemýlí. Poslední dobou se v tomhle pokoji vycáká spousta mýdlové vody; než aby Clara podstoupila riziko nehody – pádu či utopení – ve vaně, raději svou paní omývá v posteli a pak jednoduše vymění ložní prádlo, mokré a špinavé za suché. William to ví, protože mu to řekla, načež s dotčeně stoickým odfrknutím odmítla jeho nabídku, aby najali druhou komornou.

Jak vyrozuměl, Agnesiny nohy se hojí pomalu. Podle doktora Curlewa je možné, že na levé jí zůstanou trvalé následky a že bude kulhat. I když možná bude chodit stejně ladně jako předtím. Dokud nebude jako rybička, dá se to jen těžko předvídat.

„Brzy,“ zašeptá jí u hlavy, „se octneš někde, kde se začneš uzdravovat. My už nevíme, co s tebou dělat, že, Agnes? Dala jsi nám zabrat, ano, dala.“

Pramínek plavých vlasů ji šimrá na nose a nutí ji k tomu, aby sebou cukala. On ho konečky prstů odhrne stranou.

„Díky,“ zareaguje z hlubin umrtvení.

Její rty přišly o svou přirozenou růžovou barvu; jsou stejně suché a bledé jako rty Sugar, ale lesknou se hojivou masťou. Z pusy jí páchne, což Williama znepokojuje víc než cokoli jiného: vždycky měla tak sladký dech! Může mít Curlew skutečně pravdu, když tvrdí, že ženy mnohem zkaženější než Agnes vyšly z bran Labaubeova

sanatoria zcela uzdravené?

„Že chceš, aby ti bylo líp?“ zašeptá Agnes do ucha a urovná jí vlasy na jemné kůži hlavy. „Vím, že to tak je.“

„Oče... očeš... Scanlone...“ zašeptá ona.

Zvedne jí peřinu z ramen a stáhne ji až k nohám postele. Je zcela zjevné, že je třeba Agnes donutit... ne, přesvědčit, aby jedla vydatnější stravu; ruce i nohy má hrozně vyhublé. Je to kruté dilema – když je odpovědná sama za sebe, záměrně hladoví, zatímco když je omámená a bezmocná, dosáhne téhož účinku zcela bezděčně! I kdyby William sebevíce pochyboval o léčení, kterého se jí dostane od neznámých doktorů a sestřiček, musí uznat, že Clara a její lžíce s kaší na daný úkol nestačí.

Agnesina chodidla jsou přiléhavě obvázaná a vypadají jako dvě měkká kopyta z bílé bavlny. I ruce má zafačované, zavázané u zápěstí na mašličku, aby si ve spánku neudělala nic s obvazy.

„Aa-a-no,“ řekne a protáhne se ve studenějším vzduchu.

William ji nesměle pohladí po obrysu kyčle, která je nyní stejně ostrá jako u Sugar. Nesluší jí to: potřebovala by tam být zakulacenější. Co u vysoké ženy vypadá půvabně, může u drobné ženy působit znepokojivě vychrtlé.

„Té první noci jsem ti nechtěl ublížit,“ ujistí jí a dál ji něžně hladí. „Já se... ukvapil. Byl jsem jako posedlý... ale láskou.“

Agnes si mile posmrkne, a když se William vytáhne na postel k ní, vydá ze sebe tlumené, melodické „óó“.

„A myslel jsem,“ pokračuje a hlas se mu třese emocemi, „že jakmile... jakmile se do toho dáme, začne se ti to líbit.“

„Umf... zvedněte mě... vždyť jste siláci...“

Ze zadu ji k sobě pevně přivine, přitiskne se k jejím kostnatým končetinám, měkkým nadržům.

„Ale teď se ti to líbí, ne?“ zeptá se jí vroucně.

„Pozor... abych vám nespadla...“

„Neboj se, drahoušku,“ zašeptá jí přímo do ucha. „Já tě teď... obejmu. Nebude ti to vadit, ne? Nebude to bolet. Dáš mi vědět, kdybych ti ubližoval, ano? Já bych ti neublížil za nic na světě.“

Když do ní vnikne, vydá ze sebe Agnes zvláštní zvuk, napůl záupnění, napůl povolné zasténání. William se položí tváří porostlou

licousy na její krk.

„Pavouci...“ oťrese se ona.

Pohybuje se v ní pomalu, pomaleji než kdy předtím s jakoukoli ženou. Sníh dopadající na okno přejde v déšť se sněhem, bubnuje o sklo a na holé zdi vrhá mramorované pablesky. Když přijde jeho okamžik vytržení, s velkým úsilím potlačí nutkání přirážet a místo toho zůstane naprosto nehybný, zatímco z něj sperma vytéká v jednom plynulém, nepřerušovaném proudu.

„...Sčí... sčísti všechny kosti své...“ zamumlá Agnes, když si William dovolí jedno jediné extatické zasténání.

Za minutku už zase stojí nad její postelí a otírá ji kapesníkem dosucha.

„Claro?“ zakňourá Agnes podrážděně a jednou obvázanou rukou sáhne do vzduchu po peřině. „Zima...!“ (Otevřel okno na škvíru, čistě pro případ, že by byl služčin čich stejně ostrý jako její nos z profilu.)

„Už to nebude dlouho trvat,“ ujistí ji, skloní se a znovu ji otre. Náhle k jeho zděšení začne močit: jantarově žlutý, smradlavý čúrek končí na bělostném prostěradle.

„Špinavá... špinavá...“ stěžuje si a její odlehlý, ospalý hlas je teď šmrncnutý strachem a znechucením.

„To je... to je v pořádku, Agnes,“ ujistí ji a přetáhne přes ni peřinu. „Clara se už brzy vrátí. Postará se o tebe.“

Ale Agnes se pod peřinou kroutí, sténá a hází hlavou. „Jak se mám dostat domů?“ vykřikne, její nevidoucí, šílené oči se rázem otevrou a ona si olízne rosolovité rty. „Pomoc!“

Williamovi se samým smutkem a lítostí zhoupne žaludek. Odvrátí se od Agnes, zavře okno a vyběhne z ložnice.

„Až se zase probudím,“ uvažuje Sofie toho večera, když ji guvernánka ukládá do postele, „budou Vánoce.“

Sugar dítě s hranou přísností lehce klepne ukazováčkem po nose.

„Jestli nepůjdeš brzy spát,“ varuje ji, „přijdou Vánoce o půlnoci a ty se v tom už vůbec nevyznáš.“

Je nesmírně příjemné, že se u Sofie těší takové důvěře, že při hravé výtce na ni může vztáhnout ruku a ona sebou ani netrhne.

Zvedne peřinu trochu nahoru; Sofiina brada je pořád trochu mokrá a ruka Sugar ještě teplá a růžová od vody na koupání.

„A víš, co se o Vánocích ráno stane malým holčičkám,“ škádlí ji Sugar, „které jsou o půlnoci ještě vzhůru?“

„Co se stane?“ Sofie má teď starost, že by i přes veškerou snahu usnout mohla zůstat vzhůru.

Tohle Sugar neočekávala; její pohružka byla planá. Zapojí svou představivost a už otevírá ústa, aby řekla: *Do tvého pokojíčku vrazí hrozný obr lidožrout, popadne tě za nohy a roztrhne tě na dva kusy jako syrové kuře.*

„Do tvé –“ začne zlomyslně chraplavým hlasem, ale pak se jí povede sklapnout. Žaludek se jí náhle obrátí naruby a ona zrudne ve tváři. Až po devatenácti letech života se dobrala tohoto poznání, že je dcera paní Castawayové – že mozek uvelebený v její lebce a srdce, které jí bije v hrudi, jsou kopie týchž orgánů hñijících v její matce.

„N-nic se nestane,“ zakoktá se a roztřesenou rukou pohladí Sofii po rameni. „Vůbec nic. A usneš dřív, než se naděješ, maličká, stačí zavřít oči.“

Načež zhasí Sofiino světlo a stále zahanbená tím, čeho se málem dopustila, se vrátí do svého pokoje.

V deníku Agnes Unwinové nadešlo ráno její svatby a to sedmnáctileté děvče je podle všeho v dobré náladě, třebaže její myšlenkové pochody jsou poněkud horečnaté. Nakolik je Sugar s to posoudit, Agnesiny obavy a pochybnosti ohledně toho, zda se má odevzdat Williamu Rackhamovi, rozhodně opadly – nebo byly odsunuty stranou. Rozechvění v ní vyvolává pouze sám obřad – ovšem je to rozechvění nadšené a štěněcí:

Ach, milý Deníčku, jak je možné, že i když v dějinách světa už proběhly milióny svateb, a tudíž mělo lictvo milión příležitostí vypilovat jejich průběh k dokonalosti, na mé vlastní Svatbě nakonec zavládl takový šilený zmatek?! Do velké události zbývají jen čtyři hodiny, já jsem napůl oblečená do svatebních Šatů a nemám ještě hotový ani účes! Kde je ta holka? Co by tak mohla dělat důležitějšího než moje vlasy, o tomto Dni všech Dní! A květy pomerančovníku zase vetkla do mého závoje příliš brzy, takže teď už usychají! Měla by

najít nějaké čerstvé, nebo se na ni budu hněvat!!

Ale teď již musím přestat psát, abych si ve spěchu, s nímž teď zaznamenávám každou vzácnou událost, nezlomila nehet nebo se celá nepolila inkoustem. Představ si to, milý Deníčku: inkoustem pokařkaná u Oltáře!

Napišu zase zítra – anebo (pokud se mi podaří vyšetřit chvílku) možná už večer! –

*kteroužto dobou již
nebudu Agnes Unwinová,
ale navždy tvá,
Agnes Rackhamová!!!*

Sugar otočí stránku a zjistí, že je prázdná. Otočí další: opět prázdná. Prolistuje zbytkem, a těsně než usoudí, že Agnes musela svůj manželský život začít zaznamenávat v novém deníku, všimne si pár dalších zápisů – nedatovaných, nahloučených, hrozně malých.

Záhada: Jím toho mnohem méně, než když jsem přišla do tohoto bídného domu, a přesto tloustnu.

Vysvětlení: Krmí mě násilím ve spánku.

A na následující straně:

Ted' už vím, že je to pravda. Démon mi sedí na prsou a cpe mi lžící kaši do úst. Když otočím hlavu, jeho lžice se vydá za ní. Démonův soudek s kaší je velký jako kbelík s ledem. Tak pěkně otevři pusku, říká, nebo tu budeme celou noc.

Další nepopsané stránky a pak konečně:

Staříci zvednou nosítka, na kterých ležím & odnesou mě skrz prosluněné stromy na Skrytou cestu. Vlak, který mě sem dovezl, zahouká & vydá se na zpáteční cestu. Jedna z Jeptišek, která si mě obzvláště vzala pod Svá ochranná křídla, čeká u Brány, s rukama sepnutýma pod bradou. Drahá Agnes, řekne, ty už jsi tu zas? Co z tebe bude! Ale pak se usměje.

Odnesou mě do Kláštera, do teplé cely v samém jeho srdci, která září barvami z vytrážových oken. Zvednou mě z nosítek & vysadí mě na takovou vysokou postel – jako na pijedestal, na jehož vrcholku

leží matrace. Hrozná bolest v nafouklém bříše, závratě a žlučovitost, které mě trápily každý den, zase náhle udeří. Jako by se démon v mém těle bál léčivé moci Svaté sestry & snažil si mě podrobit.

Má Svatá sestra se nade mnou sklání; ve světle z vytrážového okna hraje mnoha různými barvami, Její tvář je pryskyřníkově žlutá, Její poprsí rudé, Její ruce modré. Zlehka mi je položí na břicho a démon uvnitř se zakrouží. Cítím, jak tlačí a posedlý vzteky i hrůzou se vrhá sem a tam, ale Sestra dokáže otevřít moje břicho, aniž by mi ublížila, což démonovi umožní vyskočit ven. Tu odpornou kreaturu zahlédnu jen na okamžik: je nahá a černá, stvořená z krve & slizu spleného dohromady; ale jen co se dostane na světlo, v ruku Svatých sester se promění v páru.

Celá vičerpaná padnu na záda a vidím, jak se mi břicho scvrkává. „No vidíš,“ řekne mi Svatá sestra s úsměvem. „Už je po všem.“

Sugar přelíže na konec svazku v naději, že toho najde víc, ovšem není tam nic. Ale... něco tam přece být musí! Text vzbudil její zvědavost, Agnesino líčení ji zaujalo tak jako nikdy předtím, a navíc se dostala k období, o němž se chce zoufale dozvědět více: k počátku Williamova a Agnesina manželství. Celá natěšená skoro nedýchá, když z kupy deníků opřených o stehno vytáhne další deník v chronologickém pořadí. Tenhle už viděla. Neodhaluje vůbec nic. Najde ten další.

Začíná takto:

Sezónní úvahy Agnes Rackhamové

Ptám se vás, dámy: existuje něco otravnějšího než kloboukové jehlice, které jsou tak tupé, že nepropíchnou naprosto obyčejný klobouk? Jistě, když říkám „obyčejný“, nechci tím naznačovat, že moje klobouky nejsou „neobyčejné“ ve smyslu

Sugar přestane číst a zmateně a zklamaně deník odloží. Měla by vytrvat? Ne, na takovéhle věci už prostě nemá žaludek, obzvláště v předvečer Vánoc. Navíc je pozdě: tři čtvrtě na dvanáct. Zničehonic se jí zmocní ona osobitá únava, která čeká až na dovolení hodin; málem se jí v sobě nepodaří najít dost energie na to, aby deníky uložila zpátky pod postel; jen pomyšlení na Rose, jak ji ráno najde chrápat

pod jejich hromadou, ji vyburcuje k činu. Když je tajemství bezpečně schované, Sugar se naposledy vymočí do nočníku, vklouzne pod peřinu a sfoukne svíčku.

V černočerné tmě se snaží naslouchat a tvář má natočenou k oknu, které její oči prozatím nemohou rozpoznat. Sněží ještě? Tím by se vysvětlovalo, jak málo zvuků z ulice k ní doléhá. Anebo že by tu nebyli žádní flamendři? V Silver Street byl Štědrý den vždy hlučný, pouliční hudebníci spolu soutěžili o projevy vánoční štědrosti a výsledkem byla kakofonie harmonik, flašinetů, skřípek, píšťalek a bubnů – to vše provázané v pavučině nesrozumitelného brebentění a hurónského smíchu, v pavučině utkané až do horních podlaží nejvyšších domů. V takovém kraválu neměl člověk naději na usnutí – ne že by se někdo v podniku paní Castawayové snažil spát, když se místo toho věnoval vrzání s nástroji, které nebyly tak úplně hudební.

Zde v Notting Hillu jsou zvuky slabší a záhadnější. Slyší lidské hlasy, nebo odfrkování koně ve stáji? Donesl se k ní přes zahradu z Chepstow Villas útržek minstrelovy melodie, anebo tu mnohem blíže zaskřípala branka? Vítr naříká pod okapy, píská na hlavy komínů; trámy skřípají. Anebo jde o skřípání postele v domě? A co tohle, nekňourá to Agnes, která se převaluje v otráveném spánku?

Měla bys jí pomoci. Jdi jí pomoci. Proč jí nepomůžeš? hlodá v Sugar její svědomí nebo jak má vlastně říkat tomu nezkrotnému duchu, jehož jediným potěšením je dotírat na ni, když prahne po klidu. *Zdrogovali ji a udržují ji v tomhle stavu, protože říká věci, které oni nechtějí slyšet. Jak jim to můžeš dovolit? Slíbilas, že jí pomůžeš.*

Tohle je rána pod pás, slib vyhrabaný ze setkání v Bow Street, když se Agnes zhroutila do bláta a její anděl strážný jí přispěchal na pomoc.

Ale to bylo jinak... slíbila jsem jí, že jí pomůžu dostat se domů, nic víc, protestuje.

Copak jsi jí neřekla: „Já vás budu sledovat a dávat na vás pozor“?

Tím jsem myslela jen na konec ulice.

Ááááá, ty jsi ale zbabělá prohnaná děvka, že jo?

Vítr teď získává na síle, vrká a bučí po celém domě. Kolem

gubernantčina okna se v šeru zřítí cosi bílého. Agnes v bílé noční košili? Ne, jen kupa sněhu, která sklouzla ze střešních tašek.

Proč by mi mělo záležet na tom, jak Agnes dopadne? nadurdí se a obrátí obličej do polštáře. *Je rozmazlená, blbá jako troky a špatná matka a... a na ulici by si na prostitutku klidně plivla, kdyby plivání bylo v módě.*

Její zlomyslný soupeř se neuráčí odpovědět; ví, že Sugar vzpomíná, jak se jí tenkrát v té uličce třásla v dlaních Agnesina ramena, když té nebožačce šeptala do ucha: „Bude to naše tajemství.“

Jsem ve Williamově domě. Mohlo by mě to stát krk.

Tohle vzpurného ducha umlčí – nebo si to aspoň na jednu dvě minuty představuje. Pak na ni zase udeří: *Co s Christopherem?*

Sugar zatne pěsti do peřiny a zaboří hlavu do polštáře. *Christopher se může o sebe postarat sám. To mám snad na tomhle zatraceném světě zachraňovat každého?*

Ach, ty choud'átko, ozve se výsměšná odpověď. Ty ubohá zbabělá kurvo, ubohá kurvičko, ty jedno kurviště ubohoučké...

Venku, ve větrem ošlehaných ulicích Notting Hillu, někdo zatroubí na roh a další radostně zahaleká, ale Sugar je neslyší; stačilo málo a byla by se dozvěděla, co se o Štědrém dni doopravdy stane malým holčičkám, které zůstanou vzhůru příliš dlouho.

KAPITOLA SEDMADVACÁTÁ

„Veselé Vánoce! Veselé Vánoce všem lidem dobré vůle!“

Takto se rozkřikuje Henry Calder Rackham, jen co vejde do synova domu, jako kdyby byl sám Ježíšek, nebo přinejmenším Charles Dickens hulákající od řečnického pultíku.

„Veselé Vánoce i tobě, otče,“ odpoví mu William. Už teď je mu trapně, nejen kvůli otcovu žoviálnímu výlevu, ale i kvůli tomu, jak se služka nadře, než ze starého pána stáhne kabát. Vypadá to, že stejně jako lord Unwin i statný Henry Calder Rackham ztloustl znenadání, a to v téměř období, kdy se William proměnil ze změkčilého budižkničemu v kapitána průmyslu.

„Á, to je mi *vůně*,“ rozplývá se Rackham starší. „Už teď je mi jasné, že tahle návštěva bude moje zkáza!“ A s tím se nechá odvést k synovi do salónu, kde se mu dostane vřelého přijetí od služebných. „Hmmm! *Vás* jsem ještě neviděl!“ říká těm novým a těm starým zase: „Á! *Vy jste*... Ne, neprozrazujte mi to!“; ovšem ony to neberou ve zlém a během několika minut je z něj vůdce smečky, který si uzurpoval zábavné i sentimentální rituály. „Kde jsou bouchací trubičky? Kde jsou bouchací trubičky?“ dožaduje se, mne si ruce a hle! Bouchací trubičky se už nesou.

Plynutí času, které od ranního rozbalování dárků dost zpomalilo, opět nabere rychlost, když se Williamův otec cílevědomě vrhne do hraní společenských her. „Báječné! Báječné! Co dál?“ volá. William tomu omámeně přihlíží a nějak si nedokáže dát dohromady tohoto veselého kašpara s paličatým starým tyranem, kvůli němuž byl tenhle dům tak dlouho a tak hrozně bezútěšný.

I přes občasné rozpaky dnes William svému otci tu jeho neotesanost docela trpí, ba dokonce je za ni vděčný; zachraňuje totiž vánoční náladu v okamžicích, kdy by ji ta hrozná záležitost s Agnes mohla stáhnout na bod mrazu. Všichni si tu bolestně uvědomují (tedy všichni krom takových jako Janey), že paní domu leží v mrákotách nahoře a že pánovi není dobře na duchu. Snaží se nepropadat beznaději, ale občas ho sevře prudká lítost nad Agnesiným smutným

údělem a pak hrozí, že oslavy zahalí příkrav mlčení. Jeden by si myslel, že díky tlupě žen to bude v domě vesele bzučet celý den! Ale ne: je potřeba muže a Williama už tahle role nudí.

Dobře, je pravda, že ráno se zastavil zahradník a Williamovi aspoň na chvílku vypomohl snášet jeho břímě, ale byla to zatraceně krátká chvílka. Stačilo deset minut a Shears utekl před tou nezřízenou přemírou ženskosti do bezpečí své kůlny. Cheesman by Williamovi býval platnější, ale ten je úplně pryč – pryč na návštěvě u matky, což mu nikdo příliš nevěří.

Takže v salónu plném příslušnic slabšího pohlaví, které jejich vychování nutí slavit co nejzdrženlivěji, je příchod Henryho Caldera Rackhama – kulat'oučkého staříka překypujícího dobrosrdečnou nabubřelostí – pro Williama pravou záchranou. Jen se rozkřikuj, dědo! Přesně tohle je potřeba k ukrácení dlouhých hodin do večere.

Mimochodem, zatím celý den proběhl velmi dobře. Popravdě řečeno o dost lépe než v předchozích letech, kdy Agnes sice pokaždé vypadala krásně, ale dost často kazila veselí zatraceně zvláštními poznámkami – o nichž mohl pouze předpokládat, že mají za účel pozvednout Vánoce z bahna komerce a obnovit jejich náležitý náboženský význam.

„Nenapadlo tě někdy, proč už neslavíme svátek Mlád'átek?“ nadnesla jednou, zatímco jí dárek od Williama ležel nedovybalený a zapomenutý v klíně.

„Mlád'átek, drahá?“

„Ano: den, kdy král Herodes povraždil neviňátka.“

Letos díkybohu na takové řeči nedošlo. A navzdory politováníhodným okolnostem plyne z Agnesiny nepřítomnosti na oslavách jedna nezanedbatelná výhoda: přítomnost její dcery v přízemí. Ano, po letech přísně oddělených Vánoc, kdy se Sofii pašovaly dárky a vlašné porce vánoční večere do dětského pokoje, zatímco zbytek rodiny běhal kolem paní dole, dostalo to dítě konečně šanci. Což je výborné, myslí si William, a že už bylo načase! Je to příjemná bytůstka s nanejvýš půvabným úsměvem a je už moc velká na to, aby se s ní zacházelo jako s nemluvnětem. Navíc, i když v předchozích letech naoko souhlasil s Agnesiným pojetím Vánoc jako rituálu pro dospělé, ve skrytu duše si vždycky myslel, že na

vánočním stromečku, před nímž nedovádí dítě, je něco smutného.

Loni hatila otevírání dárků celá řada omezení – ohavné šetření, černý mrak nedůvěry Henryho Caldera Rackhama k jeho synovi, Agnesino povýšené pohrdání čímkoli, co zavánělo láci či provizoriem, a nepokojné a nevděčné služebnictvo.

Tentýž obřad, při němž celá domácnost klečela před vánočním stromečkem v rozlézajícím se moři barevného papíru, se letos velmi vyvedl. Když se William vymanil z okovů dluhů, rozhodl se být zřídlem štědrosti. (Když ho pochybující lady Bridgelowová varovala před rizikem rozmazlení služebnictva, odpověděl jí: „Ty máš tak malou víru v lidskou povahu, Constance!“) Takže zatímco se lady Bridgelowová bezpochyby zachovala jako obvykle a dala svým služkám balíček s látkou potřebnou k ušití nového stejnokroje, jeho služby obdržely balíček s novým konfekčním stejnokrojem (vázně, proč nutit ty chudinky staré šít si vlastní šaty, když konfekci patří budoucnost?). A nejen to, každý sloužící dostal balíček navíc, který ovšem neobsahoval předvídatelné všední věci – kuchyňské náčiní pro kuchařku, nový rejžák pro kuchyňskou služku a tak dále –, ale naprosto luxusní zboží. Proboha, vždyť je dnes boháč: *opravdu* nepotřebuje usilovat o kyselé a zdráhavé „děkuji vám, pane“ za směšné dárky, jako je naběračka či džber, když si může v klidu užívat ryzího, nepředstíraného potěšení.

Proto dnes ráno dostala každá dívka (ke svému nelíčenému úžasu) čokoládovou bonboniéru a rukavičky z kůzlečiny, pobronzovaný háček na zapínání knoflíků a elegantní orientální vějíř. Připadá mu, že ty rukavice byly obzvláště osvícené gesto; dávají najevo, že William Rackham je pán, který chápe, že jeho služby nejsou jen příslušenství domu a nádenice, ale ženy, které by si třeba o volných odpolednech rády užily vlastní život ve světě *tam venku*.

Bylo zatraceně zajímavé sledovat, jak se po počátečním překvapení prosadila povaha každé dívky. Z Clařiných očí hned čísela podezřívavost, zatvrzele zkroutila ústa a požádala ho, zda může odejít pečovat o paní Rackhamovou. Rose pečlivě postavila krabičky na hromádku vedle sebe a zase začala oslavu ostražitě sledovat, kdyby se snad něco stalo. Chudák Janey dál hledala dárky a zírala na ně, ohromená jejich exotikou i náznakem, že by takovému

děvčeti pro všechno jako ona k něčemu mohly být. Letty, která byla odjakživa flegmatická naivka, si ty poklady přivinula k sobě na klíně a udiveně se rozhlížela, jako by jí teprve teď došlo, že už si s ničím nikdy nemusí lámat svou hlavinku. Jak na Harrietě, nové pomocnici kuchařky, tak na pradleně, jejíž irské jméno nedokáže ani napsat, ani vyslovit, bylo znát, že by si to nečekané terno nejradši potají vychutnaly, dychtivě zhlty čokoládu nebo si vyrazily do ulic s nataženými rukavicemi z kůzlečiny. Naopak kuchařka (pravda, ta už není nejmladší) dávala okázale najevo srdečnou nechápavost, jako kdyby chtěla říct: „Smilování! Co by tak osoba mého věku a postavení mohla s takovými věcmi dělat?“ Ale poznal, že jí to polichotilo... o to už se postaralo její pohlaví.

To Sugar byla tvrdší oříšek. Jak ji odměnit za všechno, co udělala, aniž by tím vzbudil podezření? Nějaký čas se zaobíral možnostmi, že by spolu tajně oslavili druhé Vánoce v jejím pokoji, ovšem jak se ten den blížil, nakonec dospěl k závěru, že by to představovalo příliš velké riziko – ne prozrazení, ale že na něj padnou všechny jeho úkoly a nenechají mu jedinou volnou chvíli.

Ne, bude lepší ji uctít veřejně. Ale čím? Aby se neřeklo, rozhodně by měla dostat vlastní rukavice z kůzlečiny, bonbóny, háček na zapínání knoflíčků a vějíř, ale co víc by jí mohl dát, aby nevyvolal klevety a zároveň náležitě ocenil její jedinečné schopnosti? Dnes ráno byl před vánočním stromečkem a zraky celé domácnosti pyšný, že se moudrost jeho volby naprosto potvrdila.

Když jí Letty podala záhadnou krabici, Sugar překvapilo, jak je velká a těžká, ovšem když rozbalila červený papír a zvedla obsah krabice na světlo, zorničky se jí rozšířily ještě víc a klesla jí brada. *Ach*, pomyslel si William, *tohle se přece nedá nahrát!* S velkým úsilím udržel kamennou tvář a sledoval, jak s otevřenými ústy zírá na svazky Shakespeara vázané v kůži, každý vyrobený v nejvyšší kvalitě – tragédie v kaštanově hnědé kůži se zlatou ražbou, komedie v tmavě okrové kůži s černou ražbou a historické hry v sytě černé kůži se stříbrnou ražbou. Cívěli pochopitelně i ostatní sloužící – ti negramotní zmateně a čtenáři skoro závistivě. Ale ne *úplně* závistivě – protože jakou radost by měli z kompletního Shakespearova díla, kdyby bylo jejich? A lze si představit

rozumnější a *obhajitelnější* dar než knihy, které guvernanta může sdílet se svou žačkou?

Sugar samozřejmě měla víc rozumu. Zalykala se emocemi a sotva ze sebe dokázala vymáchnout poděkování.

A co se týče daru pro Sofii... tak *to* byl problém ještě palčivější. Po velkém sebezpytování se William rozhodl, že by se letos mělo skoncovat s tradicí, podle níž Sofie dostávala dárek „od maminky“. V předchozích letech se o Vánocích a narozeninách o tento malý úskok starala Beatrice Cleavová a dítě nic netušilo. Letos se proti tomu spiklo hned několik okolností: jeho nechut' ještě víc zatěžovat Sugar, tvrdý odpor doktora Curlewa k tomuto zvyku, Agnesina nepřítomnost u oslav a nepříjemný pocit, že Sofie je už dost stará na to, aby tuhle otrěpanou lež prohlédla.

Takže: žádný dar „od maminky“. Doktor Curlew ho ujistil, že jednou přijde čas, kdy Agnes, vyléčená ze svých bludů, dá své dceři něco mnohem cennějšího než nějaký procovský balíček. Možná, možná je to tak... ale dnes ráno se William postaral, aby nedostatkem dárků Sofie rozhodně netrpěla.

Vzhledem k jejímu věku jí daroval první vlastní rukavice, lépe řečeno velejenné rukavičky z vepřovice, aby si připadala jako malá dáma. Taky jí dal hřeben z želvoviny a sponku do vlasů z kostice, zrcátko se slonovinovou rukojetí a jelenicovou kabelku, aby si ty věci měla kam uložit.

To všechno přijala s očividným úžasem a potěšením. Největší překvapení ovšem přišlo v okamžiku, když rozbalila největší balíček pod stromkem a zjistila, že obsahuje mimořádně krásnou panenku. Při pohledu na ni všichni v místnosti zalapali po dechu a začali se rozplývat nadšením: nádherná francouzská hračka oblečená jako do divadla, s alabastrově bledou hlavou z neglazovaného porcelánu a pečlivě nakadeřenou mohérovou parukou, na níž spočívá klobouček s jemným pštrosím peřím. V jedné ruce drží modrý vějíř; druhou má prázdnou. Její růžové saténové šaty (s hlubším výstřihem než u jakékoli anglické panenky) lemované bílým plyšem se vydouvají pod vosím pasem. Na rozdíl od normálních panenek je ovšem panenka podrážkami pevně přilepená na vozíčku opatřeném kolečky, a tak ji lze tahat sem a tam po podlaze. Když se večer Henry Calder

Rackham připojí k rodinným oslavám, Sofie si s ní pořád ještě hraje, poněkud omráčená tou výsadou, že může vlastnit tak drahou věc.

„Propána,“ ozve se Williamův otec lítostivě, „tohle je o třídu lepší než ten přičmoudlý levný panáček, kterýho jsem ti pořídil před pár lety, co?“ Ale Henry Calder Rackham má pořád ještě překvapení v rukávě – nebo spíš pod židlí. Vytáhne válec zabalený v obyčejném hnědém papíru a převázaný provázkem (William ho pokládal za lahev vína) a podá jej Sofii. Ta k němu ohromeně vzhledne, neboť se sotva začíná vzpamatovávat z otcovy šokující štědrosti a teď se musí vyrovnat s další od člověka, který vypadá zrovna jako on. „Tumáš, Sofinko,“ řekne starý pán. „Myslím, že tohle se ti bude líbit mnohem víc než nějaký otrhaný hadrový paňáca z bedny na čaj.“ Pohodlně se usadí na židli a spokojeně sleduje, jak Sofie vybaluje ocelově šedivý dalekohled.

Služebnictvo opět udiveně a nevěřicně zalapá po dechu a zaševelí. Co by to tak mohlo být? Hever? Krasohled? Nóbl schránka na pletací jehlice? William to pozná hned, ale soukromě je toho názoru, že teleskopický dalekohled se jako dárek pro mladou dámu nehodí. A jak užaslá Sofie obrací přístroj v rukách, rovněž si povšimne, že kov je poněkud podřobaný a poškrábaný. „Tohle není hračka, Sofie,“ poučí ji dědeček. „Je to přesný nástroj od jednoho objevitele, který mi ho kdysi svěřil. Pojď, ukážu ti, jak funguje!“ A na kolenou přeleze po koberci posetém stužkami až k Sofii a předvede jí, jak se s dalekohledem zachází. Ta už jím za pár vteřin otáčí sem a tam a její výraz rychle přechází mezi blažeností a frustrací, jak zaostřuje na závratně mlhavé tapety a obludné odhmotněné oči.

A co sám William? Co si on odnesl z toho dlouhého dne rozdávání dáreků? Snaží se vzpomenout... Ach ano: krajkový přehoz na krabici s doutníky, který vyšívala Sofie (pokud jí tedy nepomohla její guvernánka, v kterémžto případě na sobě Sugar jakožto švadlenka musí hodně zapracovat!), s jeho vlastní podobenkou, věrně okopírovanou z obalu Rackhamova mýdla. A vlastně ještě: spousta průměrných doutníků jakožto pozornost od jeho otce. To je, Bůh mu pomoz, veškerá jeho vánoční žeň! Žalostné, ale takový je už osud člověka se smečkou služebnictva, jednou malou dcerkou, předčasně zesnulým bratrem, zostuzenou a zapuzenou matkou, otcem, jenž v

sobě nemá špetku štědrosti, dvěma starými kumpány, které urazil, a manželkou, jíž se v bdělém stavu nedá věřit. Musí nějaký jiný Angličan snášet takové trápení? Dá-li Bůh, nebude to trvat věčně.

„Škatulata, škatulata, hejbejte se!“ zvolá Henry Calder Rackham a třikrát hlučně tleskne. „Kdo si je chce zahrát?“

O kus dál od Rackhamových sedí Emmelína Foxová ve skromném domku, který je až po strop nacpaný veteší a přebytečným nábytkem, pojídá sušené ovoce a kocour jí při tom přede u bosých nohou.

Ještě než si uděláte předčasný závěr: dnes má obnažené jen nohy; zbytek je zcela a bezúhonně zahalený – Emmelína má dokonce ještě na hlavě čepec, protože byla venku. Návštěva u otce, aby mu předala vánoční dárek – zbytečná námaha, neboť on nic neoslavuje a nic nechce, ale je to její otec a ona je jeho dcera, a tím je to dané. Každý rok si navzájem dají knihu, jíž je souzeno zůstat nepřečtená, a popřejí si veselé Vánoce, třebaže doktor Curlew nevěří v Krista a Emmelína zase nevěří, že se její Spasitel narodil 25. prosince. Takové směšné kompromisy děláme, abychom zachovali smír s pokrevními příbuznými.

Od té doby, co se vrátila z otcova domu, se neobtěžovala sundat ze sebe nic krom svých bot, z nichž má otláčené prsty. Kdysi dávno pro ni bylo záhadou, jak mohou lidé chudí jak kostelní myši chodit bosky za každého počasí, aniž by jim to nějak viditelně vadilo – a když už jsme u toho, jak neúnavná snaha paní Timperleyové shromažďovat boty od šťastnějších lidí a rozdělovat je mezi neobuté podle všeho nijak nesnížila počet bosých nohou v Londýně ani o jeden jediný pár. Teď už to ví: když si nohy zvyknou chodit obnažené, již nejsou v botách šťastné. To už by se jeden mohl rovnou pokusit vnutit boty kočce.

„Nechtěl bys elegantní černé boty, Čičo?“ zeptá se svého společníka a pošimrá ho na chlupaté tlamičce. „Jako v té pohádce?“

Sedí spolu na jejím nejoblíbenějším místě v polovině schodiště. Boží hod vánoční se překulil do druhé půlky a její milovaný Henry je tři měsíce mrtvý. Tři měsíce podle kalendáře, tři mrknutí Božího oka, tři věčnosti v závojem zahalených prostorách Emmelínina domu,

kam již nesmí vejít nikdo krom ní. *Tři francouzské slepičky, čtyři černé kosy, pět zlatých prstýnků...* nepravděpodobné důkazy pravé lásky, vychvalované energickým zpěvem, který se nese ze sousedního domu. Jak je možné, že ty lidi dnes slyší tak zřetelně? V životě je předtím neslyšela... Vysoko posazený ženský hlas dokonale podkreslený zvучným mužským barytonem...

Tři měsíce od té doby, kdy Henry ještě chodil po této zemi, tři měsíce od té doby, kdy v ní byl pohřben. Čím déle je pryč, tím víc na něj myslí; a čím víc na něj myslí, tím více se tyto myšlenky nalévají citem. V porovnání s ním jsou všichni ostatní muži sobečtí a záludní; v porovnání s Henryho rovným, svalnatým tělem jí jiní muži připadají jako groteskní skrčci. Jak jí to bolí – jako kdyby jí rozbolavělé srdce krutě svíral nějaký pařát –, když si představuje, jak se rozkládá v hrobě, jeho drahá tvář se mísí s hlinou, jak je jeho lebka, kdysi sídlo takového zanícení a upřímnosti, jen prázdnou skořápkou, v níž se hemží červi. Ví, že je blázen, když se oddává takovým nechutným přeludům a takhle se mučí, místo aby se těšila na radostný den, kdy se s Henrym zase shledá... Ale dojde k druhému příchodu Krista za jejího života? Velice o tom pochybuje. Než zase uvidí jeho tvář, může uplynout tisíc let.

Loni spolu o Božím hodu vánočním kráčeli bok po boku ulicemi a probírali evangelia, zatímco všichni ostatní byli doma a hráli společenské hry. Henry tou dobou zrovna přečetl... co to vlastně tenkrát přečetl? Vždycky měl zrovna přečtenou nějakou knihu a musel si o ní s Emmelínou popovídat, než se mu vykouří z paměti... Á, už si vzpomíná, šlo o esej jednoho odborníka na klasickou řečtinu, v níž jednou provždy (tvrdil Henry) vyřešil staletý spor o význam pětadvacátého verše z první kapitoly Matoušova evangelia. Katolíci se nade vši pochybnost mýlili; nový výzkum potvrdil, že když svatý Matouš řekl „dokud“, skutečně tím i *myslel* „dokud“; a Henry toužil po tom, aby noviny pro jednu osvědčily trochu charakteru a upozornily na tato monumentální zjištění, místo aby plnily stránky obscénním líčením vražd a inzercí barev na vlasy.

A ona? Jak reagovala na jeho upřímný idealismus? No přece tak jako vždycky! Tím, že se s tím chudáčkem hádala. Tvrdila, že ten spor nelze nikdy rozhodnout, neboť když už někdo věří v to, že by

panna mohla porodit dítě, pak nějakému lingvistovi vůbec nepopřejí sluchu, a každopádně *jí* je to jedno, protože když už dojde na evangelia, ona má mnohem radši Marka a Jana, rozumné muže, kteří měli lepší věci na práci než probírat stav Mariina ohanbí.

„Ale věříte přece,“ namítl Henry s tím svým rozkošně znepokojeně nakrčeným čelem, „že náš Spasitel byl počat z Ducha svatého?“

Ona tenkrát místo odpovědi jako obvykle drze změnila téma. „Pro mě,“ prohlásila, „ten skutečný příběh začíná až později, v řece Jordán.“

Panebože! Jak Henry v takových chvílích vraštil obočí! Jak vroucně se snažil sebe sama ujistit, že se ona nerouhá víře, která je svedla dohromady. Škádčila ho ráda? Ano, bezpochyby ji to bavilo. Tolikrát ho za slunečného odpoledne poslala domů zmateného, místo aby ho políbila, padla mu do náruče, přitiskla se obličejem k jeho tváři, řekla mu, že ho zbožňuje...

Otře si tvář do rukávu a doufá, že to Bůh pochopí.

„Mňau?“ zeptá se kocour a trkne jí chlupatou hlavou do obnaženého kotníku. Nenakrmila ho už od rána a zatažené závěsy dole jantarově září, protože slunce má záhy zmizet v soumraku.

„Jíš sušené ovoce, Čičo?“ optá se a z velké sklenice na klíně mu nabere celou lžiči lepivé hmoty. Kocour ji očichá, dokonce do ní strčí čenichem, ale... ne.

„Škoda,“ zašeptá. „Je ho tu docela dost.“

Jsou to přebytky sušeného ovoce od paní Borlaisové; každá členka Spolku ho dostala celou sklenici pod podmínkou, že jí naplní vánoční koláčky. Její kolegyně se toho úkolu jistě zhostily se ctí, buď vlastníma rukama, nebo to svěřily služebnictvu, ale časy, kdy Emmelína pekla koláče, jsou ztracené v mlhách jejího manželství s Bertiem. Ovšem samotná surová směs ovoce naloženého v cukru a alkoholu je velmi chutná. Nabírá si jí ze sklenice do pusy, jednu hrudku za druhou. Ví, že jí z toho bude pravděpodobně zle, nebo dostane průjem, ale vychutnává si tu pikantní sladkost.

Její otec brzy zasedne k vánoční večeři se svými přáteli z lékařského stavu. Ze zdvořilosti a možná i proto, že má jakés takés

tušení o jejích domácích poměrech v poslední době, ji opakovaně vybízel, aby se k nim připojila, ale ona odmítla. A ještě že to udělala! Když posledně šla na večeři s přáteli svého otce, ztropila mu hroznou ostudu, když jim všem udělala přednášku, proč se prostitutky vyhýbají doktorům, a pak na ně naléhala, aby jednou týdně věnovali své služby zoufalým ženám zdarma. Kdyby ho dnes doprovázela, bezpochyby by několikrát zadrmlila: „Těší mě, že se s vámi mohu seznámit“ a zhruba deset minut strpěla společenskou konverzaci, načež by se vrátila do starých kolejí. Na to se zná až moc dobře.

Ale jídlo by jí skutečně přišlo vhod. Stačí pomyslet na všechnu tu krmí, jak se z ní kouří a jak prská na stříbrných talířích, jeden chod za druhým... Ne že by schvalovala obžerství, jemuž privilegované třídy o těchto kdysi náboženských svátcích propadají; ne že by si neuvědomovala příšernou propast mezi lidmi, kteří si cpou nafouklé břicho horou masa, a chudáky, kteří se třesou ve frontě na vodnatou polévku. Nechce toho příliš: jen zasednout ke slavnostní večeři a dát si plátek kuřete nebo krocana a k tomu nějakou pečenou zeleninu a pak už nic až do moučníku. Rozhodně není žádná gurmánka. Jen prostě je hrozná otrava připravovat teplá jídla – obzvláště pak pečeně – čistě pro sebe.

„Chudáčku Čičo,“ zavrká a pohladí ho od hlavy až po ocas. „Ty by ses jen oblízl, kdybych ti naservírovala dvě pěkně šťavnatoučké hrdličky, co? Nebo koroptev na hrušni? Tak se podívejme, co bych tu pro tebe mohla najít.“

Prohrabe se věcmi v kuchyni, ale nic tam není. Neomyté prkénko se leskne rybím tukem, který kocoura zaměstná na dvě minuty, a ta poslední porce brambor se sekanou šunkou, kterou Emmelína ne a ne najít, je v jejím žaludku, jak jí náhle dojde. Henry kdysi řekl: „Je to děsivé pomyšlení, jak snadno může člověk strávit celý život uspokojováním zvířecích choutek.“ *Ona* možná stráví zbytek život vzpomínáním na všechno, co jí Henry řekl.

„Mňau!“ vyčíní jí kocour a ona musí uznat, že dobré úmysly nejsou náhražkou činu; takže si přinese boty, aby mohla podniknout další výpravu ven. Bez ohledu na Vánoce se někde ve městě bezpochyby najde nějaké maso na prodej, pokud bude při hledání ochotná klesnout mezi nižší společenské třídy. Slušní lidé možná na

počest Ježíška zavřeli krám, jenže chudí musí živit hladové krky a jeden den jim přijde jako kterýkoli jiný. Emmelína si zapne boty a plácnutím opráší lem sukně, až Číča odpeláší pod hromadu židlí. Zvedne kabelku a přesvědčí se, kolik peněz jí zbývá. Spousta.

Dopis od paní Rackhamové jí pořád leží na dně kabelky a je mezi mincemi a drobečky sušenek už docela zmulčovaný. Odpoví jí – po tom, co jí otec dnes ráno řekl? Pochybuje o tom.

Přemýšlí, zda paní Rackhamovou zradila, když její případ rozebírala právě s tím člověkem, kterému ona tak silně nedůvěřuje. Na svou obhajobu může uvést jen to, že se pokusila nezklamat důvěru té nebožačky, neboť se otce dotázala na bludy šílených žen obecně.

„Proč se na to ptáš?“ chtěl po ní samozřejmě hned vědět. Přímočaře a nediplomaticky jako vždycky! Ale sotva od něj může očekávat, že bude chodit kolem horké kaše, když ona sama nic takového nedokáže.

„Čistě ze zvědavosti,“ odpověděla. Snažila se o nonšalantní tón, který znala od jiných žen, ale podle všeho ho netrefila asi tak o míli. „Nesnáším mezery ve svém vzdělání.“

„A co chceš vědět *konkrétně*?“ Pořád ještě tajemství paní Rackhamové nevyzradila. „No... tak například: jak má člověk přesvědčit šílenou ženu, že její názor je šílený?“

„Tu nepřesvědčíš,“ opáčil.

„Aha.“ Dříve by tím jejich rozhovor nejspíš skončil, ale od té doby, co o ni skoro přišel, je otec méně příkrý. Emmelínina nemoc povytáhla jeho lásku k ní (o níž ona nikdy nepochybovala) blíž k povrchu kůže, asi jako zarudnutí při infekci, a pak už se mu nikdy úplně nepovedlo vrátit k předchozí chladné uvážlivosti.

„Tím bys ničeho nedosáhla, miláčku,“ vysvětlil jí dnes ráno. „K čemu ti je, když přiměješ člověka s chorým mozkem, aby ti řekl: ‚Ano, přiznávám, že trpím bludy?‘ Už za hodinu si zase bude trvat na pravém opaku. Je nutné vyléčit sám nemocný mozek, aby dotyčná vůbec nemohla trpět bludy. Představ si člověka se zlomenou rukou: potřebnou léčbu nijak neovlivňuje to, zda popírá či přiznává, že je ta ruka zlomená.“

„Jaké jsou tedy šance na vyléčení?“

„Celkem slušné, pokud je daná žena zralého věku a byla vcelku vyrovnaná, dokud na její smysly například nedolehl zármutek z tragické ztráty. Ovšem pokud halucinuje od raného dívčího věku, pak bych řekl, že její šance jsou mizivé.“

„Aha,“ řekla. „Myslím, že tím je moje zvědavost uspokojena. Děkuji.“

Její zklamání nad účinností vědy ho nejspíš trápilo, protože dodal: „Očekávám, že jednou půjde farmaky vyléčit i ty nejzávažnější duševní choroby. Nebo bude možné nechat se proti nim očkovat. Jsem naprosto přesvědčen o tom, že v příštím století uvidíme spoustu zázraků.“

„To je dost chabá útěcha pro ty, kdo trpí teď.“

„Á,“ usmál se, „v tom se ale mýlíš, děvče moje. Nevyléčitelně šílení jsou zatvrzelí právě proto, že jim to vyhovuje. Nechtějí se nechat zachránit! Snad mi promineš to přirovnání, ale v tomhle ohledu se velmi podobají tvým padlým ženám.“

„Nech toho, otče,“ varovala ho. „Už bych měla jít. Děkuju za ten dárek. Veselé Vánoce.“

Jemu však záleželo na tom, aby se nerozešli ve zlém, a tak nakonec udělal gesto na usmířenou.

„Prozrad' mi prosím, Emmelíno: proč tyhle otázky? Kdybych věděl o něco víc, mohl bych ti být více nápomocný...“

Zaváhala a pečlivě se zamyslela, než promluvila – byť jako obvykle se nezamyslela dost pečlivě.

„Jedna dáma mi napsala úpěnlivý dopis, zda bych jí neprozradila tajemství věčného života. Tedy tělesného věčného života. Podle všeho je přesvědčena, že vím o místě, kde... ehm... pro ni přechovávají její nesmrtelné tělo.“

„To jsi moc hodná, že máš takovou starost o paní Rackhamovou,“ řekl tehdy její otec tiše a s vědomím, že je to čistě mezi nimi. „Mohu tě jen ujistit, že již záhy bude v těch nejlepších rukou.“

„Mňau!“ zakvílí Číča a zatne jí drápy do sukni.

„Ano, ano, už jdu,“ pospíší si Emmelína.

Na Rackhamův dům se snesla tma, a co se Williama týče, za daných okolností Vánoce stále probíhají tak příjemně, jak je jen

možné.

Výzva jeho otce, aby si zahráli „Škatulata, škatulata, hejbejte se“, vyvolá chvílku rozpaků, když si nadšení dobrovolníci najednou vzpomenu, že nikdo neumí hrát na klavír – tedy přinejmenším nikdo v jejich řadách. Ovšem Sugar zaplaťpámbu zachrání situaci d'ábelsky chytrým nápadem využít k tomuto účelu hrací skříňku. Všichni si s úlevou vydechnou a ten strojek funguje jedna radost! William vybere Claru, aby zvedala a zavírala víko; vychází totiž z předpokladu, že jí tato činnost bude vyhovovat lépe než strkat se o místo s ostatními služkami – a nemýlí se. Hrome, a nezazubila se dokonce, když Letty skoro spadla? Nedá se jí upřít fortel – kdykoli skříňku zaklapne, podaří se jí ustříhnout tón v polovině a zmást i nejrychlejšího posluchače. Jediný hráč, který i přes tuhé klouby pokaždé najde nějakou tu volnou židli, je Henry Calder Rackham, neboť jemu nevádí, o čí boky se otre nebo jak neurvale.

Děda rovněž vyniká v následující hře „Na lví tlamku“. Když se pozhasínají světla a zapálí se miska s brandy, zástupci tří generací Rackhamových stojí připraveni strčit ruce do plamenů. Henry Calder Rackham je první, vrásčité prstíky okamžitě prudce zanoří do neklidně hořícího alkoholu a téměř stejně svižně si hodí rozinku do úst.

„Neboj se, Sofinko,“ nabádá svou vnučku. „Když budeš dost rychlá, neublíží ti to.“

Ale Sofie váhá a fascinovaně zírá do velké mělké misky modrého plamene. William nechce riskovat, že alkohol vyhoří, než se ona rozhoupe, a tak si vyškubne vlastní rozinku.

„Tak do toho, zlatičko,“ nakáže jí jemně, zatímco Rackham starší využije příležitosti a zmocní se další rozinky.

Sofie sebou poslušně trhne a s pištěním, v němž se mísí strach s nadšením, chňapne po rozince v plamenech. Pokradmu si to drobné sušené ovoce prohlédne mezi prsty, a když na jeho tmavém svráštělém povrchu nenajde žádné plameny, opatrně ho přesune do pusu, zatímco starší Rackhamové loví ten zbytek.

Příští hrou je večere a Williamův otec se do ní pustí se stejným gustem. Chod stíhá chod a on toho sní stejně jako lord Unwin na večírku u lady Bridgelowové, když tedy pomineme rozdíly v

jednotlivých pokrmech. (Kuchařka Rackhamových neplane žádným nadšením pro to, čemu říká „recepty od divochů“, ale její krmě je lahodná a Henry Calder Rackham je její ideální strážník.) Krocan, křepelky, rostbíf, ústřicové taštičky, biskupský chlebiček, vánoční pudink, želé z portského – to vše přistane před ním a všechno to zmizí v jeho rozesmátých ústech.

Není tedy divu, že když přijde řada na zábavu po večeři a on se posadí k laterně magice a vkládá malovaná sklíčka do mosazné štěrbiny, využije tmy i toho, že se pozornost všech ostatních soustředí jinam, a rozepne si vestičku a kalhoty.

„*Co květinářka maličká,*“ recituje dýchavičně kvůli Sofii z titulků, když se na stěně salónu rozzáří obraz: na rohu fiktivní londýnské ulice, láskyplně zkrášlené štětečky zaměstnanců firmy, která vyrábí propriety pro laternu magiku, tu stojí modelem roztomilá holčička s naducanými tvářičkami a potrhanými šaty.

„...*prodávat asi může?*“

*Jen fialky a narcisky,
nic nóbl, žádné růže.*“

To dítě zemře na osmém snímku, jak jinak. Už když prodávala narcisy, vypadala jako andílek a vypadá jen o kousek méně blaženě, když její omdlévající tělo zachytí dva rozkošní serafínové a nasměrují ji do nebe.

William je zvyklý spíš na promítání pornografických obrázků organizovaná Bodleym a Ashwellem a dost se u toho nudí, ovšem nedává to na sobě znát, protože se jeho otec obtěžoval koupit tři sady a ještě před začátkem se polohlasem omluvil. („Sakra málo z nich je vhodných pro děti, víš: skoro ve všech je vražda a nevěra.“)

V těsném závěsu po promítání prvního příběhu následuje druhý, tentokrát o hrdinství při ztroskotání, a dočká se příznivého přijetí od celé rodiny, přestože v něm nefiguruje žádná žena. Třetí a poslední, truchlivá historka o mladé prodavačce řeřichy, která zemře při marném pokusu zachránit svého otce pijana, dožene Letty a Janey k slzám a skončí slovy „BUĎTE STRÍDMÍ!“ žhnoucími na stěně salónu – trošku protivné zakončení promítání, neboť William a jeho otec se už touhle dobou těší na skleničku něčeho ostřejšího.

„Dobrou noc, Sofínko,“ popřeje jí William, když Rose zase zapálí

lampy a zhasne laternu magiku. Sugar to nejdřív zarazí, ale pak jí náhle dojde, že oslavy Vánoc skončily – přinejmenším pro dítě a guvernanku.

„Ano, dobrou noc, Sofinko,“ přidá se Henry Calder Rackham a rozloží si na klíně doposud nevyužitý ubrousek ze stolu. „Běž si teď za svými krásnými hračkami – než si pro ně přijde zloděj a ukradne ti je!“

Sugar se rozhlédne po salónu a povšimne si, že dárky již byly odneseny, všechny cary balicího papíru uklizeny a že z koberce byly posbírány i ty nejmenší zatoulané proužky z vánočních řetězů. Až na Rose, která teď vytahuje zátku z lahve s lihovinou, zmizely služebné v zákoutích Rackhamovy vily, každá ke svým úkolům. Mužští příslušníci Rackhamova rodu se s klížícími se víčky rozvalují v křesle, unavení z rozdělávání tolika radosti.

Sugar se na chvíli zastaví na prahu salónu a se Sofiinou dlaní v ruce se zadívá na Rose. Podaří se jí zachytit její pohled, ovšem služka nereaguje; skloní hlavu a soustředí se na odhalení tácu s rumovými řezy. Bez ohledu na jejich předchozí blízkost a skopičinky, které si spolu předtím užívaly, je nyní odděluje jasně narýsovaná čára.

„Dobrou noc,“ řekne Sugar neslyšně a odvede Sofii ke schodům a pak nahoru do ztichlé části domu, kde na ně již čekají dárky, opřené ve tmě o dveře pokoje.

Uložit Sofii do postýlky nepřipadá v úvahu; na to je dítě příliš nabuzené a má na hraní nové zázračné hračky. Sugar neví, jak by se měla zachovat, a Sofie si zatím klekne na podlahu, tváří v tvář francouzské panence, a jemně jí otáčí sem a tam. V tlumeném nažloutlém světle jejího pokojíčku vypadá záhadněji než předtím dole v salónu; záhadněji, a přece realističtěji, jako skutečná dáma, která právě vyšla z bálu či divadla a po kobercem potažené ulici odvážně vyrazila hledat svůj osobní kočár.

„Kdepak asi ten člověk je?“ zamumlá Sofie afektovaným, bezmocným hlasem a otočí panenku o tři sta šedesát stupňů. „Vždyť jsem mu *říkala*, ať tu na mě počká...“

Zvedne dalekohled, úplně ho roztáhne a přiloží si ho k pravému

oku.

„Najdu ho *tímhle*,“ pronese klukovštějším, sebejistějším tónem. „I kdyby byl daleko předaleko.“ Zkoumá okolí a zaměřuje se na slibné scénérie – suk ve dřevě podlahové lišty, houpající se šňuru od závěsu, rozmazané sukňě její guvernanky.

Najednou zvažní, vzhledne k Sugar a zeptá se: „Myslíte, že bych mohla být cestovatelka, slečno?“

„Cestovatelka?“

„Až budu starší, slečno.“

„No... nevidím jediný důvod, proč ne.“ Sugar by si přála, aby se Sofie zmínila o knížečce, která leží opomenutá na podlaze a na vakátu má věnování *Sofii od slečny Sugar, Vánoce 1875*, ba aby se nad ní aspoň *trošičku* rozplývala. „Možná to není dovolené, slečno,“ zauvažuje dítě a zkrabatí čelo. „Můžou ženy cestovat do neznámých krajů?“

„V naší moderní době, milá Sofie,“ povzdychne si Sugar, „mohou ženy dělat nejrůznější věci.“

Sofiino čelo se ještě víc zkrabatí, když se v jejím přetíženém mozku střetnou neslučitelné postoje její chůvy a guvernanky. „Možná,“ přemítá, „bych mohla probádat místa, kterým se muži nechtějí věnovat.“

Odkudsi zvenčí se nahoru donese zvuk: průvod nějakých cizích lidí se táhne po cestičce k Rackhamovu domu a zpívá „Štědej večer nastal“, ovšem jejich hrubé hlasy jsou toho větrného večera jen nezřetelné. Sofie přejde k oknu, postaví se na špičky a zadívá se dolů do tmy, nic však neuvidí.

„*Další lidé*,“ pronese zasněně, jako by říkala „no to mě podržte!“. Připomíná tím hostitelku z nějaké pohádky, která si pozvala půl tuctu hostů a dočkala se přívalu tisíce lidí. Sugar si uvědomí, že dítě je neskutečně unavené a přece jen by mělo být nasměřováno do hajan.

„Pojď, Sofie,“ pokyne jí. „Je čas jít spát. Koupání může počkat na zítra. A nepochybuji o tom, že budeš potřebovat celý další den, aby ses pořádně obeznámila se všemi svými dárky.“

Sofie odcupitá od okna a odevzdá se do rukou své guvernanky. Sice jí při odstrojování nevzdoruje, ale pomáhá jí méně než obvykle a mlčky zírání před sebe, zatímco se z jejich nepoddajných končetin

stahují šaty. A když ji Sugar jemně dlabne, aby zvedla ruce a nechala si natáhnout noční košilku, má Sofie na tváři zvláštní ustaraný výraz a z jejího nahého těla se dá v náznaku vyčíst, že ji cosi ranilo a že se jí to dotklo.

*„Panímámo, vstaňte, panímámo, vstaňte,
koledy nám dejte, koledy nám dejte...“* zpívají koledníci dole.

„Nemá smysl, aby teď někdo budil mou mámu, že ne, slečno?“ vyhrkne Sofie. „Všechno propásla.“

Sugar odhrne peřinu, vytáhne nahřívací pánvičku, kterou tam Letty předtím zachumlala, a poplácá horké místo.

*„Panímáma vstala,
koledy nám dala, koledy nám dala...“*

„Není jí moc dobře, Sofie,“ odpoví Sugar.

„Myslím, že brzy umře,“ usoudí Sofie a zaleze si do postele. „A pak ji uloží do hlíny.“

Dole prásknou dveře a hlasy ztichnou – nejspíš tam zavládla spokojenost. Sugar se snaží nedat na sobě znát, jak ji z dívčiny slov nechutně zamrazilo, a tak jen přitáhne Sofii peřinu k bradě a narovná jí polštář. Aby dárky udělaly hned zkraje rána dojem, sebere je a pečlivě je naaranžuje na toaletním stolku. Usadí královskou francouzskou panenku hned vedle zhrouceného snědého panáčka, který se směje od ucha k uchu, a Sofiiinu novou kabelku, hřeben, sponku do vlasů i zrcátko vyloží vedle sebe do řady, umocněné svisle postaveným dalekohledem. Nakonec vystaví nastojato knihu.

Alenka v kraji divů, píše se na obálce. Ale Sofie se již propadla do králičí díry nevědomí, do svého vlastního neklidného kraje divů.

Ťuk-ťuk.

„Slečno Sugar?“

Ťuk-ťuk-ťuk.

„Slečno Sugar?“

Ťuk-ťuk-ťuk-ťuk.

„Slečno Sugar!“

Posadí se v posteli rovně jako svíčka a vyděšeně a zmateně lapá po dechu, zatímco toho surovce, který ji „přišel zahrát“, stáhnou z jejího dětského tělíčka a ona zase zůstane sama – starší, větší, někde

jinde, ve tmě.

„K-kdo je to?“ zavolá do tmy.

„Clara, slečno.“

Sugar si hrubými patkami dlaní promne oči. Když bude usilovně mrkat, určitě uvidí slunce. „To jsem... to jsem zaspala?“

„Omluvte mě, slečno Sugar, ale pan Rackham mi nakázal, ať za vámi zajdu dovnitř.“

Dveře se prudce otevřou a komorná vejde s lampou vysoko zdviženou. Stejnokroj má pomačkaný, kolem hlavy svatozář z neučesaných vlasů. Clařina tvář obvykle působí nevyzpytatelně nebo samolibě, tentokrát je však zkreslená mihotavými stíny a očividným strachem.

„Mám se podívat, jestli u vás v pokojíku někdo není, slečno.“

Sugar skrz oranžové chmýří svých vlastních rozčuchaných vlasů oněměle zamrká. Posunkem Claře naznačí, ať si klidně prozkoumá místopis jejího kamrlíku, a dívka okamžitě zvedne lampu ke čtyřem koutům, sem, tam, sem, tam, s dramatickými proměnami světla a stínu. Při své okázalé důkladnosti vypadá jako nějaká papeženka rituálně přísluhující s kadidelnicí.

„Omluvte mě, slečno,“ zašeptá Clara a otevře na škvíru šatní skříň.

„Je Sofie v pořádku?“ zeptá se Sugar, která si tou dobou již zapálila vlastní stolní lampičku. Zaznamená, že jsou tři hodiny ráno.

Clara neodpoví, jen jí vysekne pukrle tak hluboké, že by obstálo i před královnou. Teprve úplně na poslední chvíli si Sugar uvědomí, že nejde o vůbec žádné pukrle, ale že se služebná připravuje podívat se pod postel.

„Já vám pomůžu!“ pospíší si a zhoupne se přes bok, až se jí vodopád neučesaných vlasů vyřine k podlaze. Opře se o loket a druhou rukou máchne do tmavého prostoru pod postelí, přičemž deníky splácne k sobě, aby zdůraznila, že tenhle odpad nemá s lidmi nic společného.

„Promiňte, slečno,“ zamumlá Clara a vyběhne z pokoje.

Jen co zmizí, Sugar vyskočí z postele a obleče se. Teď už slyší nervózní šepot v domě a vnímá to pozdvižení. Dveře se otevírají a zavírají a ona skulinkou ve dveřích vidí, jak se světla po nečekaných

dávkách rozjasňují. Rychle, rychle: vlasy má úplně nemožné, měla si je nechat ostříhat už před několika týdny, ale kdo ji asi měl ostříhat? Všechny stopy po původní nakadeřeně ofině jsou pryč a neposlušné vlasy zvládá jen s pomocí tuctu jehlic a shluku sponek. Kde má boty? Proč se jí korzet tak obtížně zapíná? Košilka pod ním bude určitě pomačkaná...

„Temná komora!“ zařve William kdesi dole. „Jsi snad hluchá?“

Nezřetelný a anonymní ženský hlas namítne, že *všechny* komory jsou přece temné.

„Ne! Ne!“ vykřikne William, zjevně hluboce rozrušený. „Ten pokoj, který se používal jako... Jenže to jsi u nás ještě nesloužila!“ A oddusá do předsíně.

Sugar je teď víceméně upravená, a tak se svíčkou v ruce vyběhne na podestu. Nejdřív se zastaví v Sofině pokoji, ale když se odváží dovnitř, dítě tvrdě spí, nebo to přinejmenším předstírá.

Teprve na zpáteční cestě si Sugar povšimne, jak neobyčejně nezvyklé a divné je vidět dveře do Agnesina pokoje pootevřené. Seběhne dolů za hlučícími hlasy.

„Ach, pane Rackhame, a zrovna dnes večer!“ zvolá Rose a ta slova se zvláště rozlehnou labyrintem chodeb vedoucích do zadní části domu.

V mrazivé atmosféře kuchyně připomínající mauzoleum se mezitím shromáždila zachmuřená a ospalá společnost. V žádném případě nejde o celou domácnost: kuchařku nechali chrápat v pokoji v patře a novějším a méně důvěryhodným služkám, které se pochopitelně zajímaly, co se tu strhlo za pozdvižení, bylo řečeno, ať si zase zalezou do postele a starají se o své. Ve společenských šatech se tu dole klepou William, Letty, Rose a Clara. A ano, tamhle ve dveřích umývárny nádobí stojí Janey, celá uplakaná a ponížená tím, že se jí nepodařilo najít paní Rackhamovou v chladničce či spíži na maso, přestože to od ní rozčilená slečna Tillotsonová očekávala.

Letty si tiskne ruce na prsa a mezkovské zuby má zařáté, aby jí neдрkotaly. Bílá náprsenka jejího stejnokroje je provlhlá: už totiž čelila živlům, když bušila na dveře Shearsova malého domku. Jenže Shears je namol, takže ho nikdo nevzbudí, a Cheesmana jeho „matka“ očividně okouzila natolik, že u ní zůstal přes noc, takže

William Rackham je znovu jediný přítomný muž, který může krizi zvládnout.

Příchod Sugar kvituje William nevlídným, zakaboněným výrazem; ve světle odraženém od řeznického stolu a kamenné podlahy, které se stále lesknou po pořádném otření houbou před pouhými několika hodinami, vypadá jeho tvář příšerně.

„Je venku, pane,“ tvrdí Rose úpěnlivě a hlas se jí třese naléhavostí toho, co se svému pánu neodvází říci: že marní drahocenný čas – ba možná již odsoudil svou ženu k smrti –, když shromážděným nenařídil pátrat pod širým nebem.

„Co sklep?“ dožaduje se William. „Letty, ty jsi z něj vylétla nějak rychle.“

„Byl prázdný, pane Rackhame,“ ozve se děvče a její dotčené zakňučení se odráží od měděných pánví zavěšených kolem dokola na zdech.

William si prohrábne vlasy a zadívá se na okna, jejich inkoustově černé tabulky pocákané mrholením a ověncené sněhem. Tohle se přece nemohlo stát!

„Rose, přines lucerny,“ zachrptí po mučivé odmlce. „Musíme prohledat zahradu.“ Oči se mu najednou rozsvítí, jako by za nimi opožděně zaplál plamen – nebo měl horečku. „Všichni si vezměte teplé kabáty! A rukavice!“

Zběžná prohlídka zahrady potvrdí nejhorší podezření: stopy ve sněhu vedou od předních dveří k bráně a ta je doširoka otevřená. Pouliční osvětlení v Chepstow Villas v sychravém přítmí září chabě a každá lampa jen pošmourně osvětluje kužel vzduchu pět metrů nad zemí. V ulici vládne černočerná tma a z příšeří za ní náznakem vystupují neosvětlené budovy a křivolaké průchody. Žena v tmavém oblečení by se v takové tmě dokázala rychle ztratit.

„Nevíš, jestli je v bílém?“ zeptá se William Clary, když je skupina pátračů připravená vyrazit z domu. Clara se na něj zadívá jako na imbecila, jako by se právě informoval, jaké plesové šaty se paní Rackhamová rozhodla vzít na sebe při této historické příležitosti.

„Myslím tím, zda je v noční košili, Bůh jí pomoz!“ utrhne se.

„Nevím, pane,“ opáčí zakaboněná Clara a zdusí v sobě chuť

vyčíst mu, že jestli paní Rackhamová umrzla, pak se tak nejspíš stalo, zatímco byla Clara nucena hledat ji ve skříních na smetáky a pod guvernantčinou postelí.

William se v objemném svrchníku toporně potácí v oparu vlastního dechu a v jeho šlépějích ho následují dvě ženy. Vzhledem k tomu, že našli pouze tři funkční lucerny, byly rozděleny mezi Williama, Claru a Rose. Letty a Janey jsou tak rozrušené, že beztak nejsou k ničemu a měly by se vrátit zpátky do postele, zatímco slečna Sugar se vůbec neměla obtěžovat vstávat.

Sugar stojí v hlavním vchodu a sleduje je, jak odcházejí. Když projdou branou a vyrazí každý různým směrem, kolem nich hrkotavě projede dvoukolá drožka a nastolí možnost, že i přes tak pozdní noční hodinu mohla Agnes nějakou zastavit a teď už je o mnoho mil dál, ztracená v rozlehlém a spletitém městě, škobrtá neznámými ulicemi kolem neosvětlených domů plných neznámých lidí. Z projíždějící drožky se ozve opilecký smích jakožto připomínka, že smrt umrznutím je pouze jedním z několika nebezpečí, která číhají v širém světě na bezbrannou ženu.

Sugar se klepe pod krytým vchodem a v tu chvíli ji napadne, že vnitřek Rackhamova domu teď vůbec nikdo nehlídá; pokud ostatní sloužící zůstanou v posteli, jak mají nakázáno, nikdo ji nemůže přistihnout při tom, jak otevírá zakázané dveře, a nikdo jí nemůže zabránit v tom, aby se šťourala, kde se jí zlíbí. Nechce se jí nechat si proklouznout tak jedinečnou příležitost mezi prsty a už se vidí, jak si ve Williamově pracovně prohlíží nad stolem nějaký tajný doklad. Ano; měla by si pospíšit nahoru a tuhle představu naplnit... Ale ne; chybí jí k tomu vůle; kradmé jednání ji už tak unavuje; už nechce nic objevovat; chce jen být součástí téhle rodiny, zproštěná podezření, vřele vítaná, navždy.

Najednou, zčistajasna – no, spíš ze tmy – ji napadne myšlenka, že Agnes je poblíž. Ta jistota prostoupí jejím mozkiem jako náboženské přesvědčení, jako obrácení na cestě do Damašku. William i ostatní jsou úplní hlupáci, když se vydali za bludičkou stop, jež tu zanechali zpěváci koled, kteří se neobtěžovali za sebou zavřít bránu do Rackhamovy vily! *Jistěže* Agnes nepobíhá někde po ulicích, je *tady*, skrývá se u domu – *velmi* blízko!

Sugar si pospíší dovnitř pro lampu a vynoří se za pár minut s nanicovitou lampičkou, která by se lépe hodila k osvětlení několika metrů kobercem potažené chodby mezi dvěma pokoji. Obezřele ji nese do větru a mokra a přidržuje dlaň nad otevřenou baňkou, aby ochránila mihotající se plamen. Déšť se sněhem ji štípe na tvářích a ty malé ostré jehličky jsou tak studené, že jí připadají horké jako ohnivé uhlíky ve větru. Určitě se zbláznila, a přece se nemůže obrátit, dokud Agnes nenajde.

Kam se má při téhle smrtelně vážné hře na schovávanou podívat nejdřív? Ztěžka dojde na příjezdovou cestu a její boty při tom na skřípavém sněhu dělají *krift, krift, krift. Ne, ne*, říká jí hlas v hlavě, když začne Rackhamův dům obcházet z boku kolem arkýřových oken salónu a jídelny – *Ne, tady ne; samá voda. Jdi dál od domu: ano: dál do tmy. Přihořívá, ano, přihořívá!*

Odváží se do nepovědomé části Rackhamovy parcely, za zeleninové skleníky, jejichž zasněžené krunýře se ve tmě lesknou jako mramorové sarkofágy. Co pár kroků ve snaze ochránit plamen lampičky před větrem přestane dávat pozor, kam šlape, a skoro klopýtne, jednou o zahradnický nástroj, podruhé na pytlí od uhlí, přesto se však dostane do stáje, aniž upadne.

Hoří, pochválí ji hlas v hlavě.

Dveře přístřešku na kočár jsou zavřené, nikoli však zamčené na visací zámek. Instinkt, který ji sem dovedl, je natolik silný, že to vytuší dřív, než jí tento fakt potvrdí oči. Otevře dveře na škvíru a do té skulinky zvedne lampu.

„Agnes?“

Žádná odpověď krom spalující intuice v její hrudi. Otevře dveře do přístřešku o něco více a vklouzne dovnitř. Kočár Rackhamových stojí v šeru bez hnutí, větší a vyšší, než si ho pamatovala; ta vyleštěná a ocelí pobitá masa je zvláště znepokojující. Z přední části stékají řetězy a kožené řemínky jako sliny do kaluže.

Sugar přejde k oknu kabiny a zvedne lampičku k tmavému sklu. Uvnitř se pohne cosi bledého.

„Agnes?“

„Moje... Svatá sestro...“

Sugar otevře dveře a najde Agnes schoulenou na podlaze kabiny,

s koleny přitaženými k bradě. Ta je zamazaná flíčky zvratků, a když Agnes malátně zamrká ztěžklými víčky, neodhalí víc než úzký srpek mléčně bílého bělma. Ve své ledové letargii se už ani neklepe, ale aspoň není smrtelně promodralá: rty natřené lojem jsou pořád růžové jako poupátko. Díkybohu má na sobě víc než noční košili – na zahřátí to nestačí, ale aspoň jí zima nemůže probodnout srdce. Bílou bavlněnou noční košili zčásti halí purpurový orientální župan ze silného hedvábí, zepředu je ovšem zapnutý tak nešikovně, že většina knoflíků skončila ve špatných dírkách. Chodidla má Agnes obvázaná až ke kotníkům a ještě má na nohou trepky z volného úpletu; jejich vlna nasákla rozpuštěným sněhem a zamotaly se do ní pichlavé úlomky listů a větviček.

„Prosím,“ pronese Agnes, která sotva dokáže zvednout hlavu z kolen. „Řekněte, že již nadešel můj čas.“

„Váš čas?“

„Odejít... do Kláštera s vámi.“ A olízne si rty v marné snaze vypudit netečným jazykem hrudku zvratku, která jí uvízla v balzámu na rty.

„J-ještě ne,“ odpoví Sugar. I přes svůj odpor se snaží mluvit s autoritou anděla.

„Podávají mi jed,“ zakňourá Agnes. Zase skloní tvář a navlhlé pramínky jemných plavých vlasů jí jeden po druhém kloužou z ramen. „Clara se s nimi spráhla. Dává mi chleba a mléko... nasáklé jedem.“

„Pojďte ven, Agnes,“ vybídne ji Sugar, natáhne se do kabiny a pohladí Agnes po ruce, jako kdyby byla zraněný domácí mazlíček. „Můžete chodit?“

Ale Agnes jako by ji vůbec neslyšela. „Vykrmují mě, aby mě mohli obětovat,“ pokračuje úzkostným pronikavým šepotem. „Obětují mě pomalu... bude to trvat celý život. Každý den si na mém mase bude pochutnávat jiný démon.“

„Nesmysl, Agnes,“ zavrtí hlavou Sugar. „Uzdravíte se.“

Agnes obrátí hlavu ke světlu. Skrz závoj vlasů na ni mrkne jedno krví podlité a doširoka otevřené oko.

„Viděla jste moje nohy?“ udeří na ni náhle a zcela bystře. „Jako potlučené ovoce. A potlučené ovoce se už neuzdraví.“

„Nebojte se, Agnes,“ uklidňuje ji Sugar, ačkoli má popravdě řečeno dost velké obavy, že se ona sama z Agnesina ostrého pohledu a palčivosti Agnesiny trýzně nervově zhroutí. Zhluboka se nadechne, ovšem tak nenápadně, jak by to asi udělal anděl, a svůdným hlasem, z něhož má vyvěrat klid a důvěryhodnost, jí řekne: „Slibuji, že vše bude v pořádku. Všechno se obrátí k lepšímu.“

Jenže toto ujištění na Agnes neudělá dojem, i přes svou pohádkovou příchut'; jen jí připomene další nechutnost.

„Červi mi sežrali deníky,“ zaúpí. „Moje drahé vzpomínky na matku a otce...“

„Vaše deníky nesežrali červi, Agnes. Jsou v bezpečí u mě.“ Sugar se nakloní do kabiny a znovu pohladí Agnes po ruce. „I ty z Abbots Langley,“ konejší ji, „se všemi diktáty z francouzštiny a kalistenikou. Nic se neztratilo.“

Agnes zvedne hlavu hodně vysoko a z hrdla se jí vydere úlevný výkřik. Bílý krk se jí při tom úplně roztřepe, vlasy sklouznou zpátky přes ramena a odhalí slzy na tvářích.

„Vezměte mě,“ žebroní. „Prosím, vezměte mě, než mě seberou oni.“

„Ještě ne, Agnes. Čas ještě nenazrál.“ Sugar postaví lampu na zem a jemně a pomalu se vyhoupne do kabiny. „Brzy vám odsud pomůžu utéct. Už brzy, slibuji. Ale nejdřív se musíte zahřát ve své krásné měkké posteli a odpočinout si.“

Položí Agnes ruku kolem krku a pak hladce zajede prsty do Agnesiných propocených podpaží rozpálených horečkou.

„Pojďte,“ vyzve paní Rackhamovou a zvedne ji z podlahy.

Návrat do domu není zas tak hrozný, jak se Sugar obávala. Pravda, musí projít zahradou potmě, protože nemůže Agnes podpírat a zároveň nést lucernu. Jenže plískanice i vítr polevily a ovzduší je pod mraky obtěžkanými sněhem tiché a stísněné. Agnes také není mrtvá váha: trochu se vzhopila a bez jediné stížnosti nyní kulhá a vrávorá vedle Sugar jako nějaká zpitá štětka. A když mají teď namířeno pouze k monumentálně se tyčícímu domu, jehož okna v přízemí nápomocně blikají světlem lamp, jde se jim snadněji, než když se Sugar tápavě odváží do inkoustově černého neznáma.

„William se na mě bude zlobit,“ strachuje se Agnes. To už kráčeji

po příjezdové cestě a jejich čtyři nohy dělají *kriřt, kriřt, kriřt* a *fro, fro, fro*.

„Ten tu není,“ opáčí Sugar. „Ani Clara ne.“

Agnes spočine na své zachránkyni užaslým pohledem. Představí si, jak jsou William a Clara odsunuti stranou jako dvě poloviny Rudého moře a jak překvapeně a bezmocně máchají končetinami, zatímco je neodolatelná magická síla vystrkává mimo hru. Pak se zarazí a kriticky se zadívá na dům, přes jehož práh ji její anděl strážný hodlá převést.

„Víte, mně se tenhle dům nikdy nelíbil,“ prohodí odtažitě a zahloubaně. Sněhové vločky se zase začnou třepetavě snášet a třpytí se jí na hlavě a ramenou. „Je cítit... Je cítit lidmi, kteří se hrozně snaží být šťastní, jen se jim to vůbec nedaří.“

KAPITOLA OSMADVACÁTÁ

Ale nyní, mé drahé Děti – neb tak o vás smýšlím, požehnaní čtenáři mé Knihy po celém světě – jsem vám již předala veškerá Ponaučení. A přece slyším vaše hlasy, i z předaleké Afriky a Ameriky i z dálky nadcházejících staletí, slyším váš tartaz: Vyprávěj, Vyprávěj nám, Vyprávěj nám svůj příběh!

Ach, vy nechápaví! Cožpak jsem vám neřekla, že okolostojičnosti mého vlastního případu nejsou nikterak významné? Neříkala jsem vám, že tato Kniha není žádný Deník? A přesto dychtíte dozvědět se něco o mně!

Nuže dobře. Budu vám vyprávět. Pokud jste přečetli všechna má Ponaučení a zamysleli se nad nimi, pak jste si to nejspíš zasloužili. A každá kniha asi vypadá lépe, když není úplně tenká – ačkoli mám za to, že tento můj svazček je závažnější než ta nejtlustší pojednání sepsaná neosvícenými dušemi. Ale to nechám stranou. Budu vám vyprávět příběh o tom, jak jsem zažila něco, což nikdo z nás nesmí vidět až do Vzkríšení – ale já to viděla, protože jsem byla neposlušná!

Stalo se to, když jsem byla jednou převezena na léčení do Kláštera zdraví. Dorazila jsem v hrozném stavu, ale když se mi Svaté sestry jednu dvě hodiny s laskavostí sobě vlastní věnovaly, notně se mi ulevilo a posedlo mě nutkání podívat se do dalších cel Kláštera, což jsem měla zakázáno. Ale mně se pořád chtělo, protože jsem se nudila. Uznávám, že zvědavost, což je jen peiorativní označení, kterým muži nálepkují ženskou žízeň po Vědomostech, byla odjakživa mou největší slabinou. A tak jsem, milí čtenáři, vyšla za práh své cely.

Pohybovala jsem se kradmo, jak už to Delykventi dělávají. Když jsem se zadívala do klíčové dírky vedlejší komůrky, jaké mě to čekalo překvapení! Vždy jsem předpokládala, že Útočiště v Klášteře zdraví může být nabídnuto pouze příslušnicím našeho Pohlaví, ale on tam byl můj švagr Henry! (Ani v nejmenším mi to nevadilo, neboť Henry je ten nejslušnější člověk na světě!) Přisahám ale, že bych se bývala

nikdy nepodívala klíčovou dírkou, kdybych byla věděla, že na sobě nebude mít žádné šaty! Ovšem – letmo jsem ho zahlédla. Měl po boku jednu požehnanou Sestru, která ošetřovala jeho popáleniny. Okamžitě jsem odvrátila zrak.

Náhle jsem v chodbě za sebou zaslechla kroky, ale místo abych zaběhla zpátky do své cely, vylekala jsem se a pospíchala dál. Namířila jsem si to přímo do Nejzakázanější místnosti, označené zlatým písmenem A, a vběhla jsem dovnitř!

Jak mohu jen předstírat kajicnost za svůj hřích neposlušnosti? Mohla bych odříkat tisíc zdrávasů, a pořád se při vzpomínce na to blaženě usmívat. Stanula jsem tam uchváčena Přízrakem uprostřed místnosti. Šlo o ohromný sloup ohně, jehož zdroj jsem nedokázala odhalit: připadalo mi, jako by vyvěral přímo ze vzduchu hned nad podlahou a zahrocoval se do nicoty vysoko nad mou hlavou. Odhaduji – i když mi počítání nikdy moc nešlo –, že plamen byl plných šest metrů vysoký a metr dvacet široký. Měl jasně oranžovou barvu, nesálalo z něj žádné teplo a nešel z něj ani kouř. V samém jeho středu se vznášelo neoblečené dívčí tělo jako nějaký ptáček ve větru. Neviděla jsem té dívce do tváře, neboť se vznášela zády ke mně, ale její kůže byla tak krásná a neposkvrněná, že jí dle mého odhadu mohlo být nějakých třináct let. Plamen byl tak průhledný, že jsem viděla, jak dýchá, a tudíž jsem věděla, že je živá, ale spí. Oheň jí vůbec neublížil, jen ji nadnášel a jemně jí povíval vlasy po celém krku a ramenou. Odhodlala jsem se k tomu ohni natáhnout dlaň; počítala jsem, že se nejspíš podobá plameni vycházejícímu z hořící brandy. Ale on byl ještě zvláštější – mohla jsem do něj zanořit prsty, neboť byl studený jako voda – ba dokonce mi i připadal přesně jako voda stékající po mé ruce. Nevím, proč mne tohle vylekalo víc, než kdybych se popálila, ale překvapeně jsem vykřikla a prudce jsem rukou ucukla. Tento pohyb onen velký plamen rozčeřil a rozkymácel a k mému převelikému zděšení se dívčí tělo začalo obracet!

Byla jsem tak omráčená, že jsem se nepohnula ani o píd', než se nadnášené tělo zcela obrátilo a já spatřila, že je to – moje vlastní!

Ano, milí čtenáři, tohle bylo moje Druhé tělo, moje Sluneční tělo – naprosto dokonalé – veškeré známky Utrpení, které jsem kdy prodělala, byly pryč. Tak jsem ho dychtila vidět v jeho dokonalém

stavu, že jsem se tváří naklonila rovnou do plamene, což bylo nanejvýš příjemné. Obzvláště spokojena jsem byla se svým poprsím, tak drobným a hladkým, dále pak se spodní částí těla, na níž nerostly žádné hnusné chlupy, a přirozeně se svou tváří, z níž byly vymazány všechny starosti. Kvytovala jsem s povděkem, že spí, to přiznávám, neboť bych nejspíš neměla odvahu podívat se sama sobě do očí.

Nakonec na mě dolehl strach – nebo spokojenost –, a tak jsem vystřelila z místnosti a běžela zpátky do své cely tak rychle, jak to jen šlo!

Sugar obrátí stránku, ale touhle extatickou příhodou *Osvícené myšlenky & nadpřirozené úvahy Agnes Pigottové* končí, protože pak už se Agnes osudově rozhodla vykopat své staré deníky z hlíny.

„Tak co si o tom myslíš?“ zeptá se jí William, usazený na hraně stolu. Sugar stojí před ním v jeho pracovně s otevřenou účetní knihou v rukou.

„Já... já nevím,“ odpoví. Pořád ještě nepřišla na to, proč si ji dnes ráno povolal a jak by se to mohlo vyvrbit. Ona i William jsou smrtelně unavení a jistě mají lepší věci na práci než svou zbývající mentální kapacitu věnovat rozpitvávání Agnesiných blábolů. „Ten... ten příběh zvládla odvyprávět celkem dobře, ne?“

William se na ni zmateně zadívá bolavýma zarudlýma očima. A když otevře ústa, v žaludku mu zaškrundá, neboť služebnictvu – tedy všem, kdo byli v noci zburcováni z postele – dovolil, aby si přispali.

„Děláš si legraci?“ zeptá se.

Sugar zavře knihu a přivine si ji k prsům. „Ne... Ne, samozřejmě že ne, ale... Tohle líčení je... to je sen, ne? Záznam snu...“

William se podrážděně ušklíbne. „A co zbytek? Ta předchozí část? Ta...“ (vysloví to slovo s mimořádným odporem) „ponaučení?“

Sugar zavře oči a zhluboka se nadechne, aby nepodlehla nutkání se rozesmát nebo říct Williamovi, ať svou prokletou ženu nechá na pokoji.

„No... jak víš, já nejsem příliš nábožensky založená,“ povzdychne si, „takže vážně nemohu posoudit –“

„Šílenství!“ vybuchne a praští dlaní do stolu. „Naprosté bláznovství! Copak to nevidíš?!“

Sugar sebou trhne a instinktivně ustoupí dozadu. Byl na ni někdy

tak hrubý? Přemýšlí, zdali má propuknout v pláč a roztřeseným hlasem pronést: „Ty mě d-děsíš,“ aby ji kajicně sevřel v náručí. Letný pohled na jeho ruce a pěsti ji od tohoto záměru odradí.

„Podívej – podívej se na tohle!“ ukáže celý rozružený na vratkou kupičku knih a brožurek na stole, jejichž desky jsou do jedné skryté pod zvláštními, ručně vyrobenými přebaly z tapet nebo plátna. Popadne tu nejhořejší, prudce ji otevře na titulní straně a hlasitě a výsměšně předčítá: „*Od hmoty k duchu: výsledek desetileté zkušenosti se zjeveními duchů, s radami pro začátečníky* od Celie E. De Foyové!“ Odhodí knihu, jako by to byl kapesník tak špinavý, že už nejde zachránit, a chňapne po další. „*Prst v Kristově ráně: sondy do biblických tajemství* od dr. Tibeta!“ I tuto knihu odhodí. „Prohledal jsem Agnesinu ložnici, abych z ní vynesl cokoli, čím by si mohla ublížit. A co jsem to našel? Přes dvacet takovýchhle sraček, ukrytých v Agnesiných košíčkách se šitím! Objednaných třeba až z daleké Ameriky, nebo ukradených – ano, *ukradených* – ze spiritistické veřejné půjčovny knih v Southampton Row! Knihy, které by žádný přičetný člověk nevydal a které by žádná přičetná žena nečetla!“

Sugar beze slova zamrká; není s to pochopit smysl celé tirády, ale je otřesená její vehemencí. A jako by to znervóznilo i štos knih a brožurek – zničehonic se zřítí a sesunou po Williamově stole. Jeden traktátek o velikosti hymnáře, s přiléhavým kabátkem z krajkoví, spadne na koberec.

„Williame – co po mně chceš?“ zeptá se. Musí se hodně snažit, aby se jí do hlasu nevloudila ani stopa podrážděnosti. „Zavolal jsi mě sem, a zatímco Sofie trčí v učebně, já si mám prohlížet, co jsi Agnes... zabavil. Souhlasím, svědčí to o tom... že to má v hlavě hodně pomotané. Ale jak ti můžu pomoci?“

William si rukou pročísne vlasy, pak si jich hrst sevře a prudce si je přitiskne k lebce. Tohle nedůtklivé gesto u něj naposledy viděla během jeho sporu s obchodníky s jutou z Dundee.

„Clara mi řekla,“ zaúpí, „že naprosto odmítá dávat Agnes další... medicínu.“

Sugar v sobě zdusí hned několik odpovědí, nikterak uctivých k mužům, kteří chtějí mít manželky nadopované jako dělo; zhluboka se

nadechne a místo toho se jí podaří pronést: „Je to taková katastrofa, Williame? Když jsem Agnes doprovázela domů, chodila už celkem dobře. Největší nebezpečí již pravděpodobně pominulo, nemyslíš?“

„Včera došlo k takové události a podle tebe nebezpečí *pominulo*?“

„Myslela jsem nebezpečí ohrožující zahojení ran na jejích nohou.“

William sklopí zrak. Teprve teď si Sugar povšimne jeho kradného chování, psiho studu, který u něj nezaznamenala od té doby, co jí v podniku paní Castawayové poprvé zvedl sukně a úpěnlivě ji požádal, aby se podvolila tomu, co jiné děvky odmítly. Co po ní chce teď?

„I tak,“ kuňká, „Clara – moje vlastní služka – se mi otevřeně vzepřela. Vydal jsem jí pokyn, aby Agnes dávala tu medicínu, dokud... až do odvolání, a ona to odmítá dělat.“

Sugar cítí, jak se jí obličej začíná křivit výčitkami, a spěšně nasadí neutrální výraz. „Clara je Agnesina komorná, Williame,“ připomene mu. „Musíš si položit otázku, jak by asi mohla plnit tuto funkci, kdyby jí Agnes nevěřila?“

„To je moc dobrá otázka,“ přitaká William a zlověstně přikývne, jako by mu bylo naprosto jasné, jak neudržitelné je pro něj Claru nadále zaměstnávat. „*Rovněž* kategoricky odmítla zamykat Agnesiny dveře.“

„Když se věnuje Agnes?“

„Ne, potom.“

Sugar zkusí vložit tenhle informační klínek do své hlavy, jenže ten škvírou neprojde, na to je přece jen příliš velký. „Ty jako chceš – ehm, plán je takový... že Agnes má být...“ (ztěžka polkne) „zamčená ve své ložnici?“

William zrudne a odvrátí se od ní; rozhořčeně zamává rukou k oknu a strnulým ukazováčkem bodne do vzduchu. „To ji máme vodit z přístřešku na kočár nebo kdovíodkud každou noc?“

Sugar si přitiskne účetní knihu pevněji k hrudi; nejradši by ji odložila, ale připadá jí, že by nebylo moudré spustit oči z Williama byť jen na okamžik. Co *doopravdy* chce? Jaký přemrštěný projev podřízenosti by z jeho napumpovaného těla vypustil vztek? Potřebuje ji zbušit pěstmi, než svou lítost uplatní mezi jejíma nohama?

„Právě teď... vypadá Agnes docela vyrovnaně, nemyslíš?“

nadhodí jemně. „Když jsem ji přivedla dovnitř z té zimy, mluvila jen o tom, jak moc se těší na horkou koupel a šálek čaje. ‚Doma je doma,‘ řekla mi.“

Zcela nevěřicně se na ni zakaboní. Spolkl už na sto lží; lži o nadprůměrné velikosti svého ptáka, o afrodiziakálním účinku chlupů na své hrudi, o tom, že se Rackhamův podnik jednoho dne nevyhnutelně stane nejdůležitějším výrobcem toaletních potřeb v Anglii; ale tomuhle – tomuhle prostě nemůže uvěřit.

Na okamžik se jí zmocní strach, že ji popadne za ramena, aby z ní pravdu vytrásl, pak se ale zase zhrouť na stůl a rukama si otře tvář.

„Mimochodem, jak jsi vůbec vytušila, kde ji máš hledat?“ zeptá se už klidnějším tónem. K položení téhle otázky se už nedostal, když se před několika hodinami za úsvitu vrátil, promočený až na kůži a šíleně ustaraný, jen aby svou manželku našel ospalou a zachumlanou v posteli. („Propána, Williame, jak to jen vypadáš?“ – víc už mu Agnes neřekla, pak se jí zase zavřela víčka.)

„Já... ji zaslechla volat,“ odpoví Sugar. Jak dlouho ji tu ještě William hodlá zdržovat? Sofie čeká v učebně, dnes je celkem roztěkaná a podrážděná, touží po povědomé rutině vyučování, a přece se jí vzpírá... Pokud nebude záhy obnoven pořádek, přijdou potíže – přinejmenším slzičky...

„Je... *nesmírně* důležité,“ prohlásí William, „aby v několika následujících dnech neutekla.“

Takovou tíhu sebeovládání už Sugar neunese a utrhne se na něj. „Proč mi to říkáš, Williame? Myslela jsem, že nechceš, abych s Agnes měla cokoli do činění. Mám jí dělat dozorkyni? Má mi Agnes při vyučování Sofie sedět v koutě učebny, aby se chovala způsobně?“ Jen co jí ta slova vyklouznou z úst, už jich lituje; muži je třeba ustavičně a neúnavně lichotit, aby se nezačal chovat hnusně; stačí jedna neuvážená poznámka a jeho křehká shovívavost může vzít za své. Má-li mít dívka ostrý jazyk, tak už by na tom měla postavit svou kariéru, jako Amy Howlettová.

„Ach, Williame, odpusť mi prosím,“ zapřísahá ho s tváří v dlaních. „Jsem tak unavená. A ty určitě taky.“

Konečně k ní přejde a obejmě ji: klinč jako při boxu. Agnesina účetní kniha padne k zemi; jejich tváře se srazí, kost na kost. Jeden

druhého svírá čím dál silněji, až sotva popadají dech. Dole zazvoní zvonek.

„Kdo je to?“ vydechne Sugar.

„Jenom řemeslníci a příživníci,“ odpoví jí, „co si přišli pro vánoční výslužku. Budou muset přijít později, až se Rose probere.“

„Víš jistě...?“ zeptá se, když zvonění ne a ne přestat.

„Ano, ano,“ odsekne podrážděně. „Na Agnes teď dává pozor Clara – sleduje ji stejně bedlivě jako já teď tebe.“

„Ale neříkal jsi snad, že jsi všem sloužícím dovolil –“

„Všem až na Claru, pochopitelně! Jestli ta hubatá ženská nechce udělat, co je potřeba, aby Agnes spala, a taky ji nezamkne, pak s ní přinejmenším může zůstat v pokoji!“ Bezcitnost jeho vlastních slov ho zahanbí, a tak dodá: „Sama snad ale vidíš, že takhle se domácnost vést nedá!“

„Omlouvám se, Williame,“ řekne a pohladí ho po ramenou. „Můžu hrát svou roli jen tak dobře, jak umím.“

K její úlevě na něj tohle zabere. Pevně ji svírá a utrápeně heká, až nakonec napětí v jeho těle začne polevovat a on je připravený se vyzpovídat.

„Potřebuji...“ zašeptá jí naléhavě spiklenecky do ucha, „tvou radu. Stojím před rozhodnutím. Nejtěžším rozhodnutím svého života.“

„Ano, miláčku?“

Sevře jí pas, odkašle si a pak se z něj slova začnou řinout, skoro drmolivě. „Agnes je blázen, je blázen už roky a nedá se to zvládat. Zkrátka a dobře... ehm, podle mě by ji měli zavřít.“

„Zavřít?“

„Do ústavu.“

„Aha.“ Znovu ho začne hladit po ramenou, ale William je po všech výčitkách svědomí tak naježený, že mu její chvilková odmlka připadá jako políček do tváře.

„Můžou ji tam vyléčit,“ tvrdí jí chabě. „Celou dobu se jí tam budou věnovat lékaři a zdravotní sestry. Vrátil se domů jako nová žena.“

„Takže... na kdy jsi zařídil...?“

„Osmadvacátého, sakra! A měl jsem to udělat už před lety!“

Doktor Curlew se nabídl, že tam Agnes... ehm... doprovodí. Jmenuje se to Labaubeovo sanatorium.“ Zvláště nasládlým tónem dodá: „Ve Wiltshiru.“ Jako by sama zmínka o umístění dokázala zcela zažehnat jakékoli pochybnosti, že by snad tento ústav nemusel být zdraví prospěšný.

„V tom případě ses už rozhodl,“ podotkne Sugar. „Jakou radu jsi ode mě očekával?“

„Potřebuji vědět...“ Zasténá a zaboří tvář do jejího krku. „Potřebuji vědět... tedy... že nejsem...“ Sugar cítí, jak se mu vraštil čelo na její kůži, cítí, jak se jí cukající se brada tlačí skrz šaty. „Potřebuji vědět, že nejsem netvor!“ vykřikne v záchvatu úzkosti.

Sugar ho velejmně a nesmírně něžně hladí po vlasech a hýčká jeho hlavu polibky. „Ale no tak,“ šeptá mu. „Udělal jsi, co jsi mohl, miláčku. Naprosté maximum: vždycky, určitě od první chvíle, co ses s ní seznámil. Jsi... jsi *dobrý* člověk.“

Hlasitě zasténá utrpením i úlevou. Tohle od ní chtěl od začátku; proto si ji nechal zavolat z učebny. Sugar pevně drží jeho ochablé tělo a srdce se jí plní studem; ví, že žádné ponížení, k němuž se kdy propůjčila, žádné pokoření, které si kdy naoko užívala, se ve své nízkosti nevyrovná tomuhle.

„Co když Clara prozradí Agnes tvé plány?“ Je to ohavná otázka, ale položit ji musí a beztak se už zaprodala natolik, že na tom nejspíš nesejde. Na jazyku má žlučovitou pachut' spiklenectví – jedovaté sliny lady Macbeth, které člověka nutí olizovat si rty.

„Ale ona to neví,“ zamumlá jí William do vlasů. „Neoznámil jsem jí to.“

„Ale co když osmadvacátého –?“

Vymaní se jí z objetí a hned začne rázovat sem a tam. Oči má skelné, ramena shrbená, rozrušeně si mačká ruce.

„Dám Claře pár dní volna,“ řekne. „Dlužím jí bůhvíkolik volných odpolední, nemluvě o desítkách hodin spánku.“ Zadívá se z okna a prudce zamrká. „A – a i já budu osmadvacátého pryč. Bůh mi odpusť, Sugar, ale nemůžu být tady, až budou Agnes odvádět. Takže... se budu věnovat práci. Odjízďím zítra ráno. Jeden člověk v Somersetu tvrdí, že vymyslel metodu anfleráže, která nevyžaduje žádný alkohol. Píše mi už několik měsíců a zve mě, abych se o tom

přesvědčil na vlastní oči. Nejspíš je to podvodník, ale... Tak mu věnuju hodinu svého času. A až se vrátím... Nu... tou dobou už bude devětadvacátého prosince.“

Sugar si vedle sebe představí dva živé obrazy. V jednom Williama vedou do křiklavě osvětleného doupěte chtivě pošilhávajícího šarlatána obklopeného bublajícími a pěnícími kádinkami. V druhém kráčí Agnes zavěšená do doktora Curlewa, člověka, kterého ve svém deníku označuje za Satanova lokaje, Démonického inkvizitora a Pána pijavic; věznitel a vězenkyně kráčejí jako otec a nevěsta k čekajícímu kočáru...

„Ale... co když bude Agnes doktorovi klást odpor?“

William si začne mačkat ruce ještě nervózněji. „Všechno by bylo mnohem lepší,“ postěžuje si, „kdyby Clara nedělala takové potíže s laudanem. Agnes je teď čilá jako rybička a ve střehu. Všechno, co dostane, ochutnává špičkou jazyka jako kočka...“ A upře pohled na strop, jako by nějakému zkázonosnému božstvu na nebesích vyčítal, že napáchalo takovou spoušť. „Ale Curlew s sebou bude mít muže. Čtyři silné chlapy.“

„Čtyři?“ Z představy, jak se na Agnesino vyhublé tělíčko vrhne pět hromotluků, běhá Sugar mráz po zádech.

William přestane rázovat a zadívá se přímo na ni; jeho zmučené zarudlé oči žadoní, aby mu dopřála ještě jednu malou nehoráznost, aby mu svým mlčením a povolností udělila ještě jedno pokoutní požehnání.

„Kdyby došlo k nějaké nepříjemnosti,“ pronese a zašmátrá po kapesníku, aby si otřel pot z čela, „ti další muži se jen postarají, aby celá akce proběhla... důstojně.“

Sugar se slyší, jak říká: „Jistě.“ Dole zvonek znovu a znovu zvoní.

„K čertu s tím!“ vyštěkne William. „Když jsem Rose řekl, že si může přispat, nemyslel jsem tím celý den!“

Když se Sugar za pár minut vrátí do učebny, není všechno v nejlepším pořádku. Věděla, že to v pořádku nebude, a taky že není.

Sofie odešla od stolu a teď stojí na stoličce u okna. Je zcela nehybná a jako by ani netušila, že se její guvernánka vrátila do pokoje. Vysouvacím dalekohledem se dívá na svět za oknem – na

svět, který neobsahuje nic moc pozoruhodného, jen olověně šedou oblohu a pár letmých záblesků chodců a vozidel skrz kamufláž Shearsova břechťanu na Rackhamových palisádách. Pro dívku s dalekohledem mohou být strhující i tyto nezřetelné jevy, pokud nemá nic lepšího na práci; neboť kdo ví, jak dlouho ji její guvernanta – i přes vážné ujišťování, kolik učiva je ještě třeba zvládnout do konce roku – hodlá takhle nechat?

A tak Sofie nechala sliby dospělých plavat a pátrá na vlastní pěst. Ráno prošlo branou několik zvláštních mužů, zazvonili na zvonek a pak zase odešli. Rose podle všeho dnes vůbec nepracuje! Zahradník vyšel ven a vykouřil takovou tu legrační bílou dutinku, co není doutník; pak odešel z areálu vily Rackhamových a velmi pomalým a váhavým krokem zmizel za ohybem cesty. Cheesman se vrátil od maminky a kráčel stejně zvláště jako Shears – popravdě řečeno se ti dva jen tak tak vyhnuli u přední brány. Kuchyňská děvečka s ošklivými rudými rukama ještě nevyšla ven vylít kbelíky. Dnes ráno se nepodávala žádná pořádná snídaně – žádná ovesná kaše ani kakao –, jen chléb s máslem, voda a vánoční pudink. A co to bylo za zmatek s dárky! Nejdřív slečna Sugar řekla, že by vánoční dárky měly zůstat v dětském pokoji, aby ji nerozptylovaly od vyučování, pak si to rozmyslela – proč? Co je správné – dary v pokojíčku, nebo dary v učebně? A co Austrálie? Slečna Sugar chtěla začít s Novým Jižním Walesem, ale nic z toho nebylo.

Zkrátka celý vesmír je ve zmatku. Sofie zaostří čočky dalekohledu, semkne rty a dál pozoruje. Vesmír se může každou chvíli napravit – anebo vybuchnout v chaos.

Jen co Sugar vejde do pokoje, vycítí, jak z holčičky vyzařuje nespokojenost, přestože je k ní Sofie obrácená zády; dětské znepokojení je stejně silné jako uprdnutí při průjmu. Ale Sugar cítí i něco jiného: *skutečný* zápach, ostrý a znepokojivý. Kristepane, něco se tu pálí!

Přejde ke krbu a tam na žhoucím loži uhlíků doutná Sofiin přičmoudlý panáček, nohy už má zpopelněné, halenu má scvrklou jako přesmaženou slaninu, ale stále se bíle zubí, i když mu už liknavé plameny olizují prskající černou hlavu.

„Sofie!“ okřikne ji Sugar vyčítavě, příliš unavená, než aby

změkčila břitkost svého tónu; snaha chovat se ve Williamově přítomnosti slušně z ní vysála takt do poslední kapky. „Co jsi to udělala?!“

Sofie ztuhne, sklopí dalekohled a pomalu se otočí na stoličce. Tvář jí hyzdí obavy a provinilost, ale z našpulených rtů lze vyčíst i vzdor.

„Pálím toho přičmoudlého panáčka, slečno,“ vysvětlí. A v předtuše, že se její guvernánka bude odvolávat na její dětskou důvěřivost, dodá: „On není živý, slečno. Je to jen pár starých hadrů a porcelán.“

Sugar sklopí zraky k rozpadající se mrtvolce a je rozpolcená mezi touhou vytrhnout ji z ohně holýma rukama a nutkáním dloubnout do té ohavnosti pohrabáčem, aby přestala doutnat a pořádně se rozhořela. Obrátí se k Sofii zády a už už chce promluvit, pak ale zahlédne krásnou francouzskou *poupée*, která všemu přihlíží z protější strany místnosti, tyčí se nad Noemovou archou ve svém kloboučku s peřím a se samolibou netečnou tváří natočenou přímo ke krbu, a slova jí uvíznou v krku.

„Přišel v bedně s čajem, slečno,“ pokračuje Sofie. „A měl pod ním být slon, slečno, a ten chybí, takže nemůže stát, a navíc byl černý a pořádné panenky nejsou černé, nebo ano, slečno? A byl celý špinavý a umazaný, slečno, jak ho tenkrát pocákala krev.“

V pokoji se začíná hromadit kouř a dítě i guvernánka si podrážděně mnou oči; mají na krajíčku.

„Ale Sofie, hodit ho takhle do ohně...“ začne Sugar, nemůže však pokračovat; slovo „hřích“ jí prostě nejde přes rty. Hoří v její hlavě, kde jí ho vypálila paní Castawayová: *My jsme prostě nádoby hříchu, tomu se nedá odpomocť, maličká. To slovo bylo vynalezeno k našemu popisu. Muži se rádi rochní v hříchu; my jsme ten hřích, ve kterém se rochní.*

„Měla ses mě zeptat,“ zamumlá a konečně popadne pohrabáč; brzy se rozkašlou, a jestli kouř prosákne do zbytku domu, jen si tím vykoledují problémy.

Sofie sleduje, jak se pod hrotem pohrabáče propadají povědomé obrysy jejího panáčka do ohnivého zapomnění. „Byl ale můj, ne, slečno?“ ověřuje si. Spodní ret se jí třese, lesklé oči mrkají. „Mohla

jsem si s ním dělat, co chci?“

„Ano, Sofie,“ povzdychne si Sugar. Plameny se rozjasní a zubící se hlava se pomalu překulí po popelu těla. „Mohla.“ Měla by tento incident neprodleně hodit za hlavu a vrátit se k vyučování, ale opožděně ji napadne pádná odpověď a ona je příliš slabá, než aby se tomu dokázala ubránit.

„Třeba by ho chtělo nějaké *chudé* dítě,“ pronese a na zdůraznění svých slov dloubne pohrabáčem do popela. „Zoufale chudé děcko, které nemá na hraní *žádné* panenky.“

V tu chvíli se Sofie rozpláče tak hlasitě, že Sugar na krku naskočí husí kůže. Dítě se vrhne dolů ze stoličky a dopadne rovnou na zadek, řve a řve, zcela bezmocné v kaluži spodničky. Během několika okamžiků se její tvář promění v napuchlou rudou bouli, slizkou od slz, soplů a slin.

Sugar ji sleduje, zmítána prudkostí Sofiina zármutku. Kolébá se na nohou a byla by ze všeho nejradši, kdyby to byl jenom sen a ona mohla uniknout prostě tím, že se překulí na druhý bok. Zoufale si přeje, aby měla odvalu obejmout Sofii právě teď, když je nejošklivější a nejnechtutnější, a aby takové objetí utišilo všechnu bolest a vyhnalo odporné nápady z toho zmítajícího se dětského tělíčka. Jenže ona tu kuráž nesebere; ubřečená rudá tvář ji nejen odpuzuje, ale i děsí; a jestli by dnes Sugar něco odrovnalo, pak by to bylo rázné odmítnutí od Sofie. Takže jen mlčky stojí, v uších jí zvoní a zuby má zaťaté.

Po několika minutách se dveře do učebny otevrou – patrně po neslyšeném zaklepaní – a Clara strčí dovnitř svůj ostrý zoban.

„Mohu vám nějak pomoci, slečno Sugar?“ překřikne ten kravál.

„Pochybuji o tom, Claro,“ odpoví Sugar a v tu chvíli se Sofiino kvílení rázem ztiší. „Podle mě tu na ni o Vánocích byl až moc velký rozruch...“

Sofiin jakot přejde v suché vzlyknutí a Clařina tvář se stáhne do bílé masky nevole a nelibosti – jak se to šeredné dítě *opovazuje* hlučet z tak nicotných důvodů?

„Vyřídíte mamince, že se omlouvám!“ zakňourá Sofie.

Clara po Sugar strelí pohledem, jako by chtěla říct: *Takové pitomosti jste jí nakukala vy?*, načež odkvačí za svou paní. Dveře za

ní zaklapnou a učebna je zase plná kouře a popotahování.

„Vstaň už prosím, Sofie,“ řekne Sugar a modlí se, aby ji dítě bez dalšího poprasku poslechlo. A děvčátko skutečně poslechne.

Dlouhý zbytek druhého dne Vánoc, dne nevysvětlitelných hrdliček a neviditelných příprav na cesty, uběhne jako sen, který se ve své nevyzpytatelné moudrosti rozhodl zarazit, než se promění v noční můru, a místo toho upadl do stavu vlídného zmatku.

Po té scéně je Sofie najednou klidná a poddajná. Věnuje pozornost Novému Jižnímu Walesu a názvům různých plemen ovcí; naučí se nazpaměť oceány mezi svým domem v Anglii a australským kontinentem. Poznává, že Austrálie vypadá jako brož připnutá na Indický a Tichý oceán; Sugar nadhodí, že spíš víc připomíná hlavu skotského teriéra s ostnatým obojkem. Sofie přizná, že v životě neviděla teriéra. Látka pro nějakou příští hodinu.

Do domu Rackhamových se zase navrátí řád, neboť služebnictvo vstane z postele a opět se dá do práce. Do učebny přinesou oběd – ještě horké plátky rostbifu, tuřín a brambory, to vše podávané přesně v jednu hodinu –, a ačkoli jako moučník mají opět vánoční pudink, místo něčeho konejšivě normálního jako lojového či rýžového nákypu, alespoň je tentokrát teplý, s vaječným krémem, úhledně posypaný skořicí. Vesmír zjevně pomalu poodstupuje od pokraje zhroucení.

I Rose už zase funguje jako obvykle, chodí otevírat na zazvonění – a zvonek se ozývá v jednom kuse, neboť se vracejí ti zvláště oblečení pánové, kteří byli předtím zklamáni, a zkoušejí to znovu s vánočními krabicemi. Sofie a Sugar se pokaždé přijdou k oknu podívat a dítě se pokaždé zeptá: „Prosím, kdo je to, slečno?“, aby jí nějak pokorně vynahradila předchozí zlobení.

„Nevím, Sofie,“ odpovídá Sugar u každého muže. Tato přiznání nevědomosti dělají na Sofii dojem, že slečna Sugar toho možná ví spoustu o dávné historii a zeměpisu dalekých zemí, ale když dojde na záležitosti Rackhamovy vily, takřka ve všem tápe.

„Jen co mi večer skončí vyučování,“ oznámí Sofie odpoledne v pauze, když guvernante klesne hlava samou únavou k poprsí, „přečtu si tu novou knížku, slečno. Podívala jsem se na obrázky a

ty... mě hodně navnadily.“

Vzhlédne ke guvernantčině tváři v naději, že z ní uvidí vyzařovat souhlas. Spatří pouze unavený úsměv na suchých rtech s odlupující se kůží a v očích, do jejichž bělem jsou vyryté tenounké červené čáry. Zmizí samy od sebe, nebo tam zůstanou vyryté navždycky? A je hřích podívat se v knížce pro děti nejdřív na obrázky a teprve pak si přečíst, co je tam napsané? Co jiného může nabídnout slečně Sugar, aby bylo zase všechno v pořádku?

„Austrálie je velice zajímavá země, slečno.“

Té noci leží Sugar v posteli a krom všeho ostatního ji sužuje úzkost, že možná nebude s to usnout. To by ji dorazilo, naprosto dorazilo. S tlumeným zaklením pevně zavře oči, ovšem víčka se jí zase rázem zatvrzele otevrou a ona zírá nahoru do tmy. Ve spaní a bdění je přirozený řád, ona se proti němu provinila a on se jí teď mstí.

A co když za ní William přijde, aby si naposledy na uklidněnou zahýřil, než ráno odjede? Anebo co když ji požádá, s tím svým výrazem spráskaného čokla, jestli by jí nevadilo narvat Agnes do krku dávku laudana? Anebo bude třeba jednoduše chtít zabořit tvář do poprsí své milující Sugar? Poprvé za mnoho, mnoho měsíců cítí Sugar odpor při pomyšlení na dotyk Williama Rackhama.

Leží vzhůru přes hodinu, nebo aspoň jí to tak přijde, pak rozžehne lampu a zpod postele vytáhne deník. Přečte si jednu, dvě, dvě a půl stránky, ale Agnes Rackhamová se na nich jeví jako nesnesitelně protivná ženská, marnivě a jalově stvoření, které by svět ani na vteřinu nepostrádal, kdyby z něj zmizelo.

Tak co uděláš, až přijde pan doktor se svou čtyřčlennou družinou? ptá se Sugar v duchu. *Vezmeš Sofii na procházku do zahrady, než Agnes i přes její volání o pomoc surově nácou do černého kočáru?*

V deníku si dva roky provdaná Agnes stěžuje na svého manžela. Podle ní celý den nic nedělá, jen píše články pro *Cornhill*, které *Cornhill* nevydá, a dopisy do *Timesů*, které *Timesy* neotisknou. Ve svém vlastním domě není ani zdaleka tak zajímavý, jako býval v tom jejím. A povšimla si, že jeho brada není vůbec tak pevná jako

brada jeho bratra a ani ramena nemá tak široká – jeho bratr Henry je celkově pohlednější a navíc nesmírně upřímný; teď ještě kdyby se neoblékal jako majitel provinční galanterie...

Sugar to vzdá. Uklidí deník zpátky pod postel, zhasne světlo a znovu se pokusí usnout. Oči ji pálí, svědčí ji – čím si to zasloužila...? Ach ano. Nedojde klidu hlava, která spolu s dalšími osnuje zradu bezbranné ženy...

A William? Co *on*, spí už? Zaslouží si, aby sebou zmučeně házel a potil se, ona však přesto doufá, že pokojně chrápe. Třeba se plánů s Agnes zřekne, až se ráno vzbudí úplně odpočatý. Nepravděpodobné, nepravděpodobné. Sugar z osobní zkušenosti zná tvář a objetí muže, který nastoupil cestu, z níž již není návratu.

Slibuji, že vše bude v pořádku. Všechno se obrátí k lepšímu.

Takový slib dala Agnes. Ale nebylo by nakonec nejlepší, kdyby Agnes do toho ústavu šla? V hlavě to má bezesporu pomotané – nemohli by jí to tam nějak odborně... *rozmotat*? Ta představa, která Sugar pronásleduje, vidina ženy v řetězech, která žalostně kvílí v kobce vystlané slámou, je čirý výmysl z laciných románů! V Labaubeově ústavu bude čisto a útulno a lékaři a sestry se Agnes budou neustále věnovat. Navíc je to ve Wiltshiru... Třeba si nebohá oklamaná paní Rackhamová bude představovat, že je v Klášteře zdraví a že sestry jsou jeptišky, ne?

Brzy vám odsud pomůžu utéct. Už brzy, slibuji.

To řekla Agnes, když té vyděšené ženě nabídla rámě. Ale copak jsou sliby z úst děvky? Nic než sliny na promáznutí, v zájmu větší povolnosti. Sugar si v šeru protře oči. Nenávidí se, je podvodnice, ztroskotanec, vymýšlí si o Austrálii... a propána, ten příšerný úsměv přičmoudlého panáčka, když mu plameny začaly olizovat hlavu...!

Nová žena, hájí se sama. Agnes se vrátí domů jako nová žena. To William řekl – nemohla by to být třeba pravda? Agnes se v sanatoriu uzdraví; před odjezdem políbí zdravotní sestry na tvář a se slzou v oku potřese lékařům rukou. Pak se vrátí domů a konečně přijme Sofii jako vlastní dceru...

Tato myšlenka, která ji měla uklidnit, má zcela opačný účinek – hned jí přejede hnusný mráz po zádech. V posledních okamžicích bdění, než se její duše zhoupne do spánku, Sugar konečně ví, co musí

udělat.

Je večer sedmadvacátého prosince, William Rackham sedí se sklenicí whisky v hostinci ve městečku Frome v Somersetu a ze všeho nejradší by se přenesl do pozítí.

Vydal se tak daleko, vyhledal tolik kratochvílí (kdo by se byl nadál, že prohlídka zdejší staré přádelny vlny ho tak naprosto nezaujme!), a přesto mu zbývá nějak zaplnit třináct čtrnáct hodin, než doktor Curlew dorazí do Chepstow Villas... Do té doby se může stát *cokoli* – v neposlední řadě by se sám mohl zhroutit... A vzhledem k tomu, že Clara odjela a na chod domácnosti dohlíží jen Rose a ta pitomá Letty, hrozí příšerné riziko, že Agnes prchne... tedy že se vystaví nebezpečí...

Kéž by se jen se svou domácností mohl tu a tam spojit, aby se přesvědčil, že je Agnes v pořádku. Zrovna před týdnem četl v *Hogg's Review* článek o přístroji, který záhy začnou vyrábět v Americe, takovém vynálezu z magnetů a membrán, který promění lidský hlas v elektrické vibrace, a takto umožňuje přenášet řeč na ohromnou vzdálenost. Kéž by se takový aparát již dal běžně používat! Jen si to představte: pronesl by do drátu pár slov, dostal by odpověď: „Ano, je tady a spí,“ a byl by ušetřen tohohle trápení z nejistoty.

Na druhou stranu, třeba je tenhle báječný hlasový telegraf jen blbost, báchorka, která má vyplnit místo v časopise, jenž má nouzi o hodnotnější příspěvky. Koneckonců, stačí si vzpomenout na to, co ho přivedlo sem do Fromu! Ten chlapík s novou metodou anfleráže byl samozřejmě šarlatán, a nadto nebyl ani moc zajímavý. William přinejmenším očekával, že ho zabaví bublajícími plyny, smradlavými parfěmy a tlumenými výkřiky „Hle!“, ale namísto toho jej pouhopouhý univerzitní student hledající mecenáše pro svůj výzkum vyzval, ať se podívá na klikyháky v jeho zápisnicích. Bůh nás chraň před popletenými mladíky, kteří shánějí peníze na stavbu vzdušných zámků!

„Ale to mi tedy vysvětlete,“ řekl William tomu člověku a jen tak tak že udržel svůj vztek na uzdě. „Pokud ten proces funguje, proč mi ho nemůžete předvést v praxi? Na nižší, primitivnější úrovni, s několika okvětními plátky v zapékačí misce?“

Na což ten mladík jen bezmocným máchnutím ruky poukázal na svůj ubohý podnájem, jako že v tak nuzných podmínkách jsou i ty nejskromnější zázraky neuskutečnitelné. Nesmysl! Ale jen ať se ten chlap dusí v sebelítosti; beztak není šance, že by mu to někdo mohl vymluvit. William slíbil, že ho bude vést v patrnosti, popřál mu vše nejlepší ve studiu a utekl.

Po tomto skličujícím setkání a povšechné prohlídce městských zajímavostí se vrátil do svého penzionu a chvíli lelkoval v pokoji. Uložil se na divnou a příliš měkkou postel a pokusil se začíst do pojednání o cibetkách a praktických překážkách, které z voňavkářova pohledu brání jejich chovu v severních klimatických pásmech, ale skoro nedokázal text vnímat. Zalitoval, že si místo toho nevzal román.

Navíc ho ten penzion hrozně deprimoval. Když ho jeho majitelka zapisovala do knihy hostů, chtěla po něm, aby jí jméno „Rackham“ hláskoval. Dívala se mu při tom do tváře a její výraz ani v nejmenším nesvědčil o tom, že by snad jeho obličej někdy předtím viděla. A skutečně, v koupelně byla všechna mýdla od Pearse. Ani jedno z nich neneslo otisk ornamentálního „R“. Jak tam William seděl na okraji špinavé vany s modrou plísni, bylo mu do breku.

Teď už je mu to všechno jasné. Po všechny ty měsíce od chvíle, kdy převzal otčova podniku, ho poháněl motor optimismu; měsíc co měsíc jeho majetek rostl a v oněch opojných večerních rozhovorech se Sugar v Priory Close byl povzbuzován v názoru, že budoucnost před ním odevzdaně padne, že vzestup Rackhamova voňavkářství až na samý vrchol slávy je historicky nevyhnutelný. Teprve teď zahlédl pravdu, jak na něj mrká z mlh budoucnosti. Vybuduje impérium bez dědiců, zestárne a v pokročilém věku bude sledovat, jak se mu rozpadá v prach. Bude Ozymandiem a sám si bude zoufat, až se kolosální podnik promění v ruinu – anebo (což by bylo ještě horší) ho shrábne jeho konkurence. Buď jak buď, za jedno dvě staletí už jméno Rackham nikomu nic neřekne. A zárodek tohoto pokoření leží tady, v misce na mýdlo ve Fromu v somersetském hrabství.

Když už svou skleslost nemohl vystát, utekl z penzionu a vyhledal hostinec – *tenhle* hostinec, U veselé pastýřky, v němž teď sedí u

sklenky whisky. Ten podnik zdaleka není ono družné útočiště, v něž doufal, je zasmušilý a potemnělý, s nechutnou dřevěnou podlahou karamelové barvy a výčepem vyztuženým napodobeninou mramoru. V krbu plane oheň, tím ovšem podoba s hostincem U krbu končí; u krbu leží schoulený postarší pes s krhavýma očima, a kdykoli praskne uhlík, zakňučí a v polospánku svráští čelo. Zdejší návštěvníci rozhodně nejsou bodří venkované, jejichž klábosením se hodlal rozptýlit; popíjejí tiše sami nebo v trojčlenných skupinkách a občas letargicky zvednou bradu a objednejí další pivo. Dvě ošklivé matrony se za výčepem věnují nějakým obskurním povinnostem – a zjevně mají příliš práce, než aby nově příchozího uvedly ke stolu. Tak si William vybere stůl sám, ve stinném koutě poblíž dveří na záchod.

Hodiny nad barem se zastavily o půlnoci – Bůh ví, o jaké půlnoci a jak dávno –, když už neunesly zátěž spojenou s odbíjením dvanácté hodiny. William vytáhne vlastní cibule, podívá se, jak dlouho ještě bude muset čekat, než bude moci jít do postele a bude mít aspoň nějakou šanci usnout, a v tu ránu ho osloví jakýsi podezřelý člověk a nabídne mu zlaté hodinky namísto jeho stříbrných. Když o ně William neprojeví zájem, ten chlap po něm vrhne lascivní pohled a řekne: „A co ta vaše, má ráda prsteny nebo náhrdelníky, pane?“

William sevře sklínku s whisky z obou stran a pohrozí chlapovi policií. Tím dosáhne kýženého účinku, byť se mu ruce třesou i poté, co ten člověk vypadne. William se zamračí, hodí do sebe zbytek panáka a posunkem si objedná další.

Každopádně již za pár minut je osloven nanovo – tentokrát to není zloděj, ale jen nudný patron. Tenhle truchlivý tvor s převislým huňatým obočím, oblečený v tvídovém svrchníku, se Williama zeptá, jestli se už někdy v minulosti neviděli – třeba na koňské aukci, nebo na výprodeji starého nábytku –, a nepokrytě naznačí, že kdyby snad Williamovi v tomto ohledu něco chybělo, rozhodně by se měl ozvat. William mlčí. V jeho vzpomínkách sedmnáctiletá Agnes uhání za rozkymácenou obručí po sluncem zalitém svěžím zeleném pažitě na pozemcích svého nevlastního otce, až za ní vlají bílé sukně. „Božítku, teď budu muset dospět, že?“ nadhodila potom udýchaně, narážejíc na to, že se záhy stane vdanou paní. Ach bože! Ten zářivý

ruměncem na její tváři, když to řekla! Co jí na to vlastně odpověděl?

„A do čehopak děláte vy?“

„He? Cože?“ zamručí, když se představa jeho nastávající rozplyne.

Ten nudný patron se k němu nakloní přes stůl, čímž nablízko vynikne lehký poprašek lupů v jeho řádně naolejovaných vlasech. „V jaký branži děláte?“ zopakuje.

William otevře ústa a málem mu poví pravdu, náhle se ho však zmocní obavy, že ho ten člověk bude pokládat za lháře; že zítra zaboří mastný nos do výlohy jednoho z fromských obchodů a potvrdí si, že žádné Rackhamovo zboží neexistuje.

„Jsem spisovatel,“ řekne William. „Kritik pro lepší měsíčníky.“

„A to jako sype?“

William si povzdychne. „Tak na skromné živobytí se tím vydělat dá.“

„Jak se teda menujete?“

„Hunt. George W. Hunt.“

Muž přikývne a bez sebemenšího zaváhání to jméno odhodí do bezedné jámy. „Já jsem Wray. William Wray. Esli budete někdy potřebovat koně, tak si na to méno vzpomeňte.“ A s tím je pryč.

William se kradmo rozhlédne po hospodě v obavách z další nevyžádané společnosti, ale podle všeho již vyčerpал celou škálu zdejších otrapů. Teprve teď si povšimne, že krom výčepních a ohavné olejomalby pastýřky nad hlavním vchodem tu není jediná žena. Výčepní jsou ošklivé jako noc a pastýřka na obrazu šilhá – to přece nemohl být malířův záměr, ne? – a vulgárně se zubí na celé kolo. Ach, Agnes má rtíky tak malé a dokonalé, její úsměv vypadá na broskvové pleti jako růžové poupátko... ačkoli když ji naposledy políbil na ústa, mohlo to být tak před více než pěti lety, její rty byly studené jako dílky vychlazeného pomeranče...

Pozvedne sklenku, aby si objednal další whisky. Lihoviny nikdy moc nepil, ale zdejší světlé pivo je tak hnusné, že by je lidé jako Bodley a Ashwell znechuceně vyplivli. A navíc, pokud se mu povede utišit rozjitřenou mysl opiátem tvrdého alkoholu, bude se moci uchýlit do penziónu a i přes časnou hodinu blaženě usnout. Mučivá ranní bolest hlavy by byla jen malou cenou za noc strávenou v

bezvědomí a beze snů.

Po dalších dvou panácích whisky usoudí, že alkohol už jeho mozek dostatečně obloužil a že přišel čas odejít. Ručičky hodin nad výčepem pořád ukazují dvanáctou a vytáhnout cibule z vestičky mu připadá jako moc práce, ale je si jistý, že kdyby teď složil hlavu na polštář, nelitoval by toho. Zvedne se... a náhle mu dojde, že se musí co nejdříve vyzvracet a vymočít. Vrhne se k toaletám, pak usoudí, že by mu anonymita uličky byla milejší, a vyklopýtá z Veselé pastýřky do temných ulic Fromu.

Během několika vteřin najde úzkou uličku páchnoucí po lidských výměšcích: ideální místo pro to, co potřebuje udělat. Celý zelený nešikovně vyprostí penis z kalhot a začne močit do bláta; bohužel ještě není hotový, natožpak oklepaný, když ho přepadne žaludeční nevolnost, musí se předklonit a z úst se mu vyřine proud zvratků.

„Ale jejdánánku,“ ozve se ženský hlas.

Mezi zvracením zvedne William hlavu a skrz třpytivý závoj na uslzených očích spatří, jak k němu kráčí žena – mladá dívka s tmavými vlasy, bez čepce, v břidlicově šedých šatech s černými proužky.

„Chudáčku jeden,“ polituje ho. Jak se k němu blíží, boky se jí kolébají sem a tam.

Dávící William na ni odmítavě mávne; děsí ho rychlost, s níž se mrchožrouti stahují ke zranitelnému člověku.

„Ty by ses potřeboval vyspat v měkký posteli, ty nebožátko moje,“ zavrká. Teď už je dost blízko na to, aby si William všiml její pudrové masky a znamínka krásy naneseného tuší na kostnaté tváři.

Opět zuřivě máchne rukou ve smradlavém vzduchu.

„Nech mě na pokoji!“ zařve, načež – Pámbu zaplat' za ty dary – se ta ženština stáhne.

Ale za třicet vteřin popadne Williama Rackhama za ramena a za kapsy kabátu několik párů silných chlupatých rukou, a když se je pokusí setřást, prudká rána do hlavy ho srazí do propasti.

„Všichni vystupovat!“

Vlak trhaně zastaví, jeho dveře se prudce otevřou a z nich se do vřavy Paddingtonského nádraží vyřine jeho lidský obsah. Syčení

parních komínů takřka okamžitě zanikne v hlasitějším lomozu hlasů, když se ti v davu, kteří by si rádi vyzvedli svá zavazadla ze střechy vlaku, snaží nenechat se odtlačit zástupem těch, kteří chtějí jen odejít.

V hustém davu jsou zastoupeny všechny kategorie lidí: víří v něm pestré a objemné sukňe žen na pozadí pohřebních odstínů mužů, ovšem je tu i spousta dětí, zmítaných v kýlové brázdě všech těch zavazadel. Jak jen děti dokážou být hezké, když jsou pěkně oblečené a dobře zaopatřené! Škoda jen, že nevychovaná dítka dělají takový randál! Podívejte: jedno tam už brečí, bez ohledu na úpěnlivé prosby své maminky. Dítě! – poslouchej svou maminku, ty jedno čertovo kvítko; ona ví, co je pro tebe nejlepší, a ty musíš být statečné, zvednout upuštěný košík a jít!

Žena, která sleduje tuhle scénu a již hlavou táhnou tyto myšlenky, vypadá jako jedna z nescíslného množství londýnských nešťastníků – je špatně oblečená, bez doprovodu a kulhá. Na sobě má pomačkané šaty z tmavě modré bavlny s šedou zástěrovou náprsenkou – tedy ve stylu, který na sebe žádná žena se špetkou citu pro módu nevzala už přinejmenším deset let –, ošoupaný čepec, který vypadá jako béžový, ale kdysi býval bílý, a světle modrý plášť tak odraný věkem, že připomíná ovčí rouno, z něhož byl spředen. Obrátí se k tomu zmatku zády a stoupne si do fronty u pokladny.

„Ráda bych jela do Lostwithielu,“ osloví muže za přepážkou, když na ni dojde řada. Ten si ji pořádně prohlédne.

„Na trati do Penzance nemáme žádné vozy třetí třídy,“ varuje ji.

Z průstřihu v omšelých šatech vytáhne nepomačkanou novou bankocetli. „Budu cestovat druhou třídou.“ A nesměle se usměje, protože se na tuhle dobrodružnou novotu vážně docela těší.

Muž za okýnkem na okamžik zaváhá, zda by neměl zavolat policii a nechat vyšetřit, jak se takhle vyhastrošená žena dostala k bankovce. Ale ve frontě čekají další lidé a ve tváři té vyzáblé chudinky je cosi podmanivého, jako kdyby bývala mohla rozkvést v tu nejroztomilejší ženušku na světě, kdyby jen měla snazší život a nemusela se všelijak protloukat. A dá se navíc vůbec autoritativně stanovit, že ženská v obnošených šatech nemůže být oprávněným vlastníkem bankovky? Lidé jsou různí. Zrovna minulý týden obsloužil ženu ve fraku a

kalhotách.

„Zpáteční?“ zeptá se.

Žena zaváhá, pak se znovu usměje. „Ano, proč ne? Jeden nikdy neví...“

Železničář plnicím perem vypisuje lístek a při tom si kouše horní ret.

„Sedm sedmnáct, sedmé nástupiště,“ řekne. „V Bodminu přeseďte.“

Ošuntělá žena si ten proužek papíru vezme do drobných rukou a odkulhá. Rozhlédne se, skoro jako by zapomněla, že je sama, skoro jako by očekávala, že ji dohoní komorná tlačící kufr se šatstvem. Pak si vzpomene, že už komornou nikdy nebude potřebovat; ty ubohé hadry, co má na sobě, jsou v tomto životě jejím posledním rouchem a neslouží žádnému jinému účelu než zakrýt její nahotu, než dopraví své staré tělo na konečnou.

Jeden hluboký nádech, aby sebrala odvahu, a začne se proplétat davem. Pohybuje se opatrně, aby jí někdo nešlápl na nohy. Nedostane se ale moc daleko, když jí cestu zatarasí korpulentní panímáma. Následuje malý taneček, jaký by se dal čekat u dvou dam, které se setkají v úzkých dveřích, načež se obě zastaví. Z tváře starší ženy soucít přímo prýští.

„Mohu vám být nějak nápomocná, drahoušku?“

„To asi ne,“ odpoví Agnes. Dostala výslovný pokyn, ať si dotěrných cizích lidí vůbec nevšímá.

„Jste v Londýně nová?“

Agnes neodpoví. Na ranní rozloučení si vzpomíná trochu mlhavě, přece jen ji šepot Svaté sestry probudil ze spánku ještě za tmy, v časných ranních hodinách, ale jestli si něco vybavuje naprosto jasně, pak je to příkaz Svaté sestry, že Agnes nesmí na cestě nikomu nic prozradit, bez ohledu na to, jak laskavý jí daný člověk může připadat.

„Mám křesťanskou ubytovnu pro dámy, které právě přibýly do Londýna,“ pokračuje ta matrona. „Promiňte, nechci být osobní, ale nejste čerstvě ovdovělá...?“

Agnes opět neodpoví.

„Opuštěná...?“

Agnes zavrtí hlavou. Zavrtění hlavou je přípustné, anebo v to

alespoň doufá. Prozatím Svatou sestru poslechla do posledního detailu při všech útrapách svého útěku – šokující zprávě o tom, jak má být zrazena; oblečení převleku; nasunutí bolavých nohou do bot; kradmém přesunu do přízemí, jako by byla ve vlastním domě sprostý zloděj; důstojném rozloučení beze slov u vchodových dveří, nic víc než jedno mávnutí rukou, když odkulhala do sněhového příšeří – ano, tomu všemu čelila přesně tak statečně, jak ji Svatá sestra nabádala; byla by tragédie, kdyby teď polevila a zhřešila proti ní.

„Vypadáte vyhladověle, drahoušku,“ poznamená umíněná samaritánka. „V našem domě se najíte dosyta, třikrát denně, a v krbu je hezky zatopeno. Navíc nepotřebujete peníze; můžete si na živobytí vydělat šitím nebo čímkoli, v čem jste dobrá.“

Agnes se velmi dotkne narážka, že její tělesné schránce by prospělo obžerství, které onu ženštinu proměnilo v takovou vypasenou měchuřinu. Pořádně se narovná a se zničující zdvořilostí pronese: „Jste velmi laskava, madam, ale mýlíte se. Já od vás nic nechci krom toho, abyste mi ustoupila z cesty. Musím totiž stihnout vlak.“ Ženě poklesne brada, soucitný výraz zmizí do ošklivých záhybů, ale ukročí stranou a Agnes spěchá dál. Obrní se, aby kráčela stejně ladně, jako kdyby šla přes taneční sál. Ta bolest je hrozná, ale ona má svou hrdost.

Na sedmém nástupišti přednosta stanice uvádí cestující do vlaku do Penzance, svírá srdce zvonku a ukazuje rukojetí. „Všichni nastupovat!“ zavolá a zívne.

Agnes zcela bez pomoci vejde do určeného vagónu a najde si místo k sezení. Sedadla jsou dřevěná, tak jako v kostele, bez luxusně napěchovaného čalounění, na které je zvyklá, ale všechno je tu celkem čisté a vůbec nepřipomíná stáj na kolečkách, jak si vůz druhé třídy vždycky představovala. Jejími spolucestujícími jsou starý pán s plnovousem, mladá matka s dítětem v náručí (naštěstí spí!) a zakaboněný chlapec se zhmožděnou tváří a mošnou. Agnes se usadí na svém místě u okna, pamětliva pokynu Svaté sestry, a okamžitě zavře oči, aby snad někoho nenapadlo zapříst s ní rozhovor.

Popravdě řečeno, najednou je tak unavená, že by nejspíš ani nenašla sílu promluvit; v nohách jí tepe, však taky dostaly pořádně zabrat – dlouhá chůze Notting Hillem, než ji za úsvitu zachránila

drožka; dlouhé čekání, než se Paddingtonské nádraží vůbec otevře; to pokoření, když jí policista řekl, ať jde někam jinam, a k tomu jí ještě dělal nemravné návrhy třešticí opilec. Přestála všechny tyto zkoušky a nyní za to platí. Hlava ji hrozně bolí, na obvyklém místě za levým okem. Díkybohu je tohle poslední den, kdy bude tomuto utrpení vystavena.

„Nechť si prosím vystoupí všichni, kteří vlakem nepojedou!“

Hlas přednosta stanice sotva přehluší bušení krve v její hlavě; ale ona jej nepotřebuje slyšet, protože ho slyšela tolikrát ve svých snech. Místo toho slyší v horečkou rozpálené hlavě hlas Sváté sestry, jak jí šeptá: „Pamatujte, až přijedete do cíle a vystoupíte z vlaku, s nikým nemluvte. Jděte, až se ocitnete hluboko na venkově. Zaťukejte na dveře statku nebo kostela a povězte, že hledáte klášter. Neříkejte mu Klášter zdraví, neboť pod tím jménem nebude znám. Jednoduše trvejte na tom, aby vás zavedli do kláštera. S ničím menším se nesmířte, nikomu nevykládejte, kdo jste, a nenechte se odradit. Slibte mi to, Agnes, slibte mi to.“

Vlak zasyčí a třaslavě se rozjede. Agnes otevře jedno oko – to, které v ní nevzbuzuje pocit, že co nevidět praskne – a vyhlédne z okna v marné naději, že její anděl strážný třeba bude stát na nástupišti a velebným přikývnutím projeví Agnes uznání, jak se dnes zachovala statečně. Ale ne, anděl má spoustu práce jinde, zachraňuje duše a pečuje o těla. Agnes se s ním záhy shledá na konci trati.

ČÁST PÁTÁ
V širém světě

KAPITOLA DEVĚTADVACÁTÁ

Sluní se v hřejivých paprscích nebe, lehounká jako pírkó a nahá se vznáší vysoko, vysoko nad továrními komíny a kostelními věžemi světa, v horních vrstvách rozpálené oblohy. Atmosféra je omamně voňavá, vzdouvají se v ní a víří ohromné mírné vlny větru a měkkých oblak – v ničem nepřipomíná nehybné, průzračné nevědomí, jak si Ráj vždy představovala. Spíš působí jako dýchatelný oceán a ona šlape po těžkém vzduchu, zmenšuje vzdálenost mezi svým tělem a tělem svého muže, jenž letí vedle ní. Když se k němu dostatečně přiblíží, roztáhne stehna, ovine ho rukama i nohama a rozevře pysky, aby v sobě přijala ztělesnění jeho lásky.

„Ano, ach ano,“ zašeptá Emmelína a sevře ho rukama za křížem, aby ho měla v sobě ještě hlouběji; něžně ho líbá; jejich pohlaví jsou do sebe zaklíněná; jsou jedno tělo. Kolem jejich spojených těl se ovine vířící oblak jako peřinka, nechají se unášet na konejšivých vlnách věčnosti, nést se jako plavci rytmickými proudy a jejich vlastním naléhavým přiřázením.

„Kdo by si jen pomyslel, že to může být takové?“ pronese.

„Teď nemluv,“ vzdychne Henry a rukama sklouzne od jejích lopatek k hýždím. „Ty pořád mluvíš.“

Zasměje se a v duchu uzná, že je to pravda. Tlak jeho hrudi na jejím poprsí je uklidňující a zároveň vzrušující; bradavky má nateklé, její porodní cesty sají a polykají, hladovějí po jeho semeni. Válí se zavinutí do sebe na velkém křídle mraku, dokud jí vášně neproudí žilami jako oheň a dokud ona netrhá hlavou ze strany na stranu a nevzdychá radostí...

„Emmelíno!“

I přes extatické křeče jí pořád zůstalo dost duchapřítomnosti, aby poznala, že ten hlas nevychází z Henryho, jehož neartikulovaný dech se jí horce dme ve vlasech, ale z jiného, neviděného zdroje.

„Emmelíno, jsi tam?!“

To je mi zvláštní, táhne jí hlavou, když se mraky rozevrou, ona se po zádech propadne dolů a řítí se k zemi. *Jestli mě volá Bůh, pak*

snad moc dobře ví, že jsem tady, ne?

„Emmelíno, slyšíš mě?!“

Přistane v posteli – vzhledem k závratné rychlosti jejího sestupu je to pozoruhodně měkké přistání – a udýchaně se posadí, zatímco od předních dveří se dál ozývá kravál.

„Emmelíno!“

Bůh ji chraň, je to její otec. Vyskočí z postele, čímž překulí Číču na záda a on kolem sebe začne mlátit všema čtyřma nohama. Rozhlédne se po ložnici, jestli tu nenajde něco, čím by zakryla svou nahotu, ale nachází jen Henryho plášť a košili, které si – spolu s několika dalšími kusy Henryho oblečení z pytle firmy *Tuttle & syn* – poslední dobou začala brát s sebou pro útěchu do postele. Přehodí si zmačkaný teplý plášť přes ramena jako pelerínu, rukávy košile si zaváže kolem pasu jako zástěru a seběhne dolů.

„Ano, jsem tady, otče,“ zavolá skrz obdélníkovou bariéru ze dřeva a mléčného skla. „O-omlouvám se, že jsem tě neslyšela, já... pracovala.“ Slunce už září docela silně; odhaduje, že bude přinejmenším jedenáct hodin – moc pozdě na to, aby se přiznala k tomu, že spala.

„Emmelíno, promiň, že vyrušuji,“ ozve se její otec, „ale je to docela naléhavé.“

„O-omlouvám se, otče, ale nemohu tě pustit dovnitř.“ Co je s tím chlapem! Přestala přijímat návštěvy – to snad oba chápou! „Nemohla bych se stavit za tebou o něco později dopoledne? Nebo odpoledne?“

Jeho hlava korunovaná černým cylindrem se ve skle zkřiveně přiblíží. „Emmelíno...!“ Z jeho tónu je znát, že ho vůbec netěší, jak se bušením na dveře své dcery ztrapňuje před kolemjdoucími. „Mohl by na tom záviset život jedné ženy.“

Nad tím Emmelína chvíli uvažuje. Ví, že otec nemá melodramatičnost v povaze, takže život té ženy nejspíš opravdu bude v ohrožení.

„Ehm... když prosím pár minut počkáš, tak... vyjdu ven...“

Vyběhne zpátky nahoru a obleče se rychleji než kdykoli předtím – natáhne si spodky, košilku, šaty, krátký kabátek, punčochy, podvazky, boty, rukavice a uváže si čepec zhruba ve stejném čase, který by lady Bridgelowová věnovala úvahám nad umístěním jedné

vlásky.

„Teď už tě mohu doprovodit, otče,“ ohlásí se udýchaně u předních dveří. Jeho silueta poodstoupí a ona vyklouzne z domu, bezpečně zamkne ten zaprášený binec a zhluboka se nadechne čerstvého studeného vzduchu. Jak otáčí klíčem, cítí na sobě otcův pohled, ale doktor se zdrží komentáře.

„Tak!“ prohlásí Emmelína rozzářeně. „A jdeme.“

Obrátí se čelem k němu; on je jako vždy bezvadně upravený, ovšem z jeho pozvednutého obočí vyčte, že ona jako ze škatulky bohužel nevypadá. Doktor Curlew je pohledný a důstojný starý pán, to nepochybně, i když má obličej zvrásněný starostmi. Na světě je tolik nemocí a jim se může postavit jen starý muž s brašnou... Jestli Emmelínu v tom smutném dopise od paní Rackhamové něco přesvědčilo, že se ta nebožačka nadobro pomátla, pak to byla její zmínka o ďábské povaze doktora Curlewa; Emmelína vidí svého otce jako ztělesnění vlídnosti, napravovatele kostí a ošetřovatele ran, zatímco *ona* se při následování jeho dobročinného příkladu zmůže jen na to, aby psala dopisy politikům a hádala se s prostitutkami.

To vše jí bleskne hlavou v jednom okamžiku, když se nad ní tyčí na chodníku před jejím domem; pak si povšimne náznaku netrpělivosti v jeho postoji i toho, jak nervózně se rozhlíží po ulici, a dojde jí, že se stalo něco skutečně zlého.

„Co je, otče? Co se děje?“

Pokyne jí, aby se vydali po chodníku, pryč od přízraku o pár dveří dál – všetečné staré drbny okrášlené kloboukem s vycpanými sýkorkami koňadrami a liščí kožešinou.

„Emmelíno,“ osloví ji, když po energickém startu nechají pronásledovatelku za sebou, „teď ti řeknu tajemství, které ovšem nemůže zůstat tajemstvím příliš dlouho: paní Rackhamová se pohřešuje. Včera ráno ji měli odvézt do sanatoria. Dorazil jsem do jejího domu, abych ji tam doprovodil – a ona byla pryč. Zmizela.“

Emmelína ho pozorně poslouchá, ale zároveň na obloze i v chování ostatních chodců hledá vodítka k tomu, kolik by asi tak mohlo být hodin. „Co když se vypravila na návštěvu za přítelkyní?“ nadhodí.

„Vyloučeno.“

„Proč? Copak nemá žádné přátele?“ Oblouha se zatahuje: že by se už smrákalo? Ne: dešťové mraky se tamhle stahují a chystají se zbavit svého břemene.

„Tobě ještě nedochází, co se stalo. Utekla z domu uprostřed noci, v naprostém pomatení myslí. Nechala tu všechno oblečení – všechny šaty, kabátky, pláště a blůzy – krom jednoho páru bot a nějakého spodního prádla; jinými slovy vyrazila do ulic prakticky nahá. Je dost dobře možné, že umrzla.“

Emmelína ví, že by měla být samým soucitem oněmělá, nakonec ale zvítězí její hádavé já. „Spousta žen vyráží polonahá v zimě do ulic,“ podotkne, „a neumřou na to, otče.“

Ten se opět ohlédne přes jedno i druhé rameno a uspokojí ho, že nesourodá hrstka metařů, poslíčků, zhýčkaných psíků a dam je z doslechu. „Emmelíno, půjdu rovnou k věci. Paní Rackhamová se ti v dopise zmínila o místě, kam si zoufale přeje odejít. Nenaznačila ti nějak, kde by se v jejích představách mohlo nacházet? Myslím na mapě?“

Emmelína neví, jestli jí to mělo pobavit, nebo uvést do rozpaků. „Víš, otče, ona spíš spoléhala na to, že jí to řeknu já.“

„A co jsi jí poradila?“

„Nakonec jsem jí neodpověděla,“ opáčí Emmelína. „Odradil jsi mě od toho.“

Očividně zklamaný doktor Curlew přikývne. „Bůh jí pomáhej,“ zamumlá. Kolem nich s cinkáním projede tažný kůň a kočár a zanechají po sobě dlouhou stopu kutálejících se kobližků.

„Nevěděla jsem, že to s paní Rackhamovou došlo tak daleko,“ pronese Emmelína. „Tedy že je takový cvok.“

Curlew se rozhlédne, kde se zrovna nachází metař, ovšem ten chlapík se ani nepohnul, neboť si dělá zálsuk na jiný, na pohled štedřejší pár, který se blíží k jiné hromádce trusu.

„Utekla také večer pětadvacátého,“ vysvětlí jí. „Polovina Rackhamovy domácnosti ji hledala ve sněhu a plískanici až do úsvitu. Nakonec ji našla guvernánka, slečna Sugar, v přístřešku pro kočáry.“

To jméno přinutí Emmelínu nastražit uši: přestože je neobvyklé, přísahala by, že ho nedávno viděla někde vytištěné. Ale kde?

„Jak tristní – to jsem vůbec netušila!“ odpoví Emmelína. „Ale co její manžel William – copak on nemá ani poněti, kde by jeho manželka mohla být?“

Doktor Curlew zavrtí hlavou.

„Našeho kapitána průmyslu,“ opáčí unaveně a zatrpkle, „dnes ráno přivezli domů z nemocnice v Somersetu. Ve Fromu ho obrali šausprunkáři.“

Emmelína si nanejvýš neslušně odfrkne. „Kdože ho obral?“

„Šausprunkáři. Lupiči, kteří ve tmě čekají před hostinci a okrádají bezmocné opilce. Emmelíno, to jsi při práci pro Spolek mezi londýnskou spodinou na tenhle termín jedinkrát nenarazila?“

„Zase jsem narazila na jiné termíny, které jsi možná neslyšel *ty*, otče,“ odsekne. „Ale jak je na tom pan Rackham?“

Doktor Curlew si podrážděně povzdychne. „Postrádá jedny stříbrné hodinky, jeden zimník a dost peněz; rovněž je samá modřina, má otřes mozku, rozmazané vidění a pár zlomených prstů. Jeden kriminálník mu podle všeho skočil na pravou ruku. Má zatracené štěstí, že ho nepobodali.“

Emmelína před sebou zahlédne řeznictví, kde je poslední dobou docela známá. Kdyby si nezapomněla peněženku, mohla koupit Čiče něco k snídani. Možná jí dá řezník na dluh...

„Podle mě by se taková záležitost měla předat policii,“ prohlásí Emmelína. Zvolní krok a v duchu si položí otázku, jak dlouho s ní ještě otec bude pochodovat, než se smíří s tím, že mu nemůže nijak pomoci, a nechá ji být. Kdyby tak jen mohla prohodit v soukromí pár přátelských slov s řezníkem...

„O tom Rackham nechce ani slyšet. Ten chudák se bojí skandálu.“

„Ale pokud je jeho žena pohřešovaná dva dny, tak přece...“

„Ano, ano, přirozeně bude muset zavolat policisty, a to brzy. Ale půjde za nimi, teprve až vyčerpá všechny ostatní možnosti.“

Emmelína se došourá k výloze, v níž se tísní vzhůru nohama vystavené mrtvolky jehnat a selat, jejichž rozříznuté zející břišní dutiny jsou ozdobené věnci buřtíků.

„A to předpokládám znamená,“ opáčí, „že ta předposlední možnost jsem byla já?“

Doktor Curlew se zabodne pohledem do ženy po svém boku, do

toho halabala oblečeného, nevalně upraveného a vyzáblého pytlíčku masa a kostí, jež stvořil před třiceti lety. Od té doby vyrostla, ale ne moc do krásy – po něm podědila protáhlou tvář a po jeho ženě hrboilatou, nepravidelnou lebku, což věru není šťastná kombinace. Vmžiku si vzpomene na datum jejího narození a smrti její matky – na krvavé události, k nimž došlo ve stejné posteli téže noci – a najednou je rád, že se Emmelína i přes své chatrné zdraví dožila mnohem vyššího věku než její vlastní matka. Ta zemřela růžolíci a nechápavá, bez starostmi zbrázděného čela, bez vějířkovitých vrásek v očních koutcích a toho výrazu unavené moudrosti a stoicky snášeného žalu.

Skloní hlavu a v tu chvíli se nebesa otevřou a oba je začnou skrápět těžké dešťové kapky.

„Nechme toho, dceró,“ povzdychne si.

„Policie,“ řekne William. „Budu to m-m-muset nahlásit p-policii.“ Podrážděně se zašklebí; čert vem jeho prasklou lebku, která mu svázala jazyk tím zatraceným koktáním. Jako kdyby si svůj pohár hořkosti nevypil až do dna!

Jsou se Sugar v jeho pracovně, dost pozdě večer 30. prosince. Pokud chtějí sloužící klevetit, jistě si poslouží, ale k ničemu nepřístojnému se tu ani neschyluje, kat aby to spral: guvernánka tu jen pracuje přesčas jako sekretářka, dokud mu zranění znemožňují vést korespondenci. Všemohoucí Bože, proč nemůže využít služeb jediné pořádně gramotné ženy v téhle domácnosti, aniž by ho ta šťoura Clara podezírala ze zhýralosti? Jen ať sem strčí ten svůj otravný nos, jestli si troufne, stejně nepřijde na žádné rejdy krom šustění papírů!

„Tak co myslíš, hmm?“ udeří na Sugar z protějšího konce pokoje. (Je natažený na otomanu, hlavu má obvázanou, oteklou nafialovělou tvář vyšperkovanou černými vzory ze zaschlé krve a pravou ruku v závěsu, zatímco Sugar sedí rovně jako pravítko u jeho stolu, s perem přichystaným nad ještě nenadiktovaným dopisem.) „Jsi zatraceně zamlklá.“

Sugar si vše pořádně rozmyslí, než odpoví. Od té doby, co se vrátil ze Somersetu, jí připadá strašně nevrly; ta rána do hlavy mu

nijak neprospěla. Počáteční euforii z toho, že jí svěřil svou korespondenci, že si ji posadil na vlastní židli u naleštěného ořešákového kormidla Rackhamova voňavkářství, jí William zkazil svými děsivě vrtkavými náladami. I vzrušení z toho, že dostala jeho požehnání zfalšovat Rackhamův podpis (s Williamem se shodli, že to bude lepší než jeho dětinsky fušerský pokus podepsat se levou rukou), poněkud pohaslo, když byla vyplísněna, že jí to trvá moc dlouho.

„Na policii? Sám víš nejlíp, jak postupovat, Williame,“ řekne. „Ačkoli musím přiznat, že si nedokážu představit, jak by se Agnes mohla dostat moc daleko. Belhala se na zraněných nohou a ani na sobě neměla šaty, pokud máme věřit Claře...“

„Už jsou to t-tři dny!“ zvolá William, jako by tohle dokazovalo či vyvracelo vše.

Sugar v duchu probírá různé možnosti řešení, jenže většina jich naneštěstí obnáší větší či menší riziko, že Agnes bude nalezena.

„Tedy,“ nadhodí, „nemohl bys místo hord policajtů a inzerátů v novinách třeba najmout detektiva?“ (O detektivech neví nic krom toho, co si přečetla v *Měsíčním kameni*, ale doufá, že brídilové jako Seegrave svým počtem převyšují chytré Cuffy.)

„Ať tak či onak, stejně jsem v loji!“ vykřikne William, levou rukou hrábne po hrstce vlasů, ale nahmatá jen obvazy.

„P-prosím, miláčku?“

„Pokud s Agnesinou nepříjemnou situací v-vyrukuji na veřejnost, její potupa bude ne-ne-nepředstavitelná. Budou se jí – i mně – pošklebovat od Anglie až po... po... Tunisko! Ale pokud zachovám diskrétnost a uplyne další den a j-jí bude hrozit smrtelné nebezpečí...!“

„Ale v jakém by mohla být nebezpečí?“ namítne Sugar svým nejklidnějším a nejrozmumnějším tónem. „Pokud zemřela na podchlazení té noci, co utekla, tak... no, už se jí teď nemůže nic horšího stát a zbývá jen najít její tělo. A pokud žije, pak to může znamenat jen to, že se jí někdo ujal. Což znamená, že po nějakou dobu zůstane v bezpečí, zatímco diskrétní pátrá –“

„Je to m-m-moje žena, krucinál!“ zařve William. „Moje žena!“

Sugar okamžitě sklopí hlavu v naději, že jeho vztek dozní dřív,

než se o tom dozví služebnictvo či Sofie. Na Rackhamově hlavičkovém papíru pod jejíma rukama stojí „Vážený pane Woolworthi“ a už nic víc; z pera jí nepozorovaně spadla kapka inkoustu a potřísnila předtištěné záhlaví.

„To nechápeš, že A-Agnes možná naléhavě potřebuje *zachránit*?“ soptí William a zdravou rukou při tom vyčítavě mává na svět za oknem.

„Ale Williame, jak jsem právě řekla...“

„Nejde jen o to, zda je mrtvá, či živá – e-existuje osud m-mnohem *horší* než smrt!“

Sugar nevěřícně zvedne hlavu.

„Nehraj si přede mnou na n-neviňátko!“ zuří. „Zatímco tu mluvíme, nějaká o-odporná stará babizna jako ta tvoje paní Castawayová ji už možná za-za-začíná prodávat ve š-špinavém hampejzu!“

Sugar se kousne do rtu a odvrátí se od něj k tapetám zažloutlým od kouření. Dýchá pravidelně a nesetře si slzy z tváří, ale nechá je stékat na bradu a do límce svých šatů.

„Ale Agnes,“ řekne, když zase může věřit svému hlasu, že ji nezradí, „je bezpochyby příliš slabá a churavá... než aby se dala využít tak, jak se obáváš.“

„Copak jsi nečetla *Další spanilé jízdy po Lo-Londýně*?“ odsekne, jako když bičem práská. „Ony se taky celkem lukrativně prodávají i umírající holky – nebo jsi už zapoměla?!“ A pronikavě, znechuceně zaúpí, jako kdyby skořápka jeho nevinnosti byla rozbita teprve před minutou a jemu hnusný smrad lidské zpustlosti pronikl do chřípí.

Sugar mlčky sedí a čeká, až William zase promluví, ale jeho záchvat podle všeho pominul, ramena má shrbená a po pár minutách Sugar napadne, jestli snad nezačal klimbat.

„Williame?“ ozve se ustrašeně. „Odpovíme teď panu Woolworthovi?“

Tak tedy sbohem, roku 1875.

Pokud se v domě Rackhamových 31. prosince slaví, pak jen tajně a pán domu se oslav rozhodně neúčastní. Jiné domácnosti po celé metropoli – ba po celém civilizovaném světě – jsou možná natěšené

na nový rok, ale v domě v Chepstow Villas bledne započetí nového kalendáře v porovnání s událostí, na niž všichni čekají. Život se tu zastavil mezi dvěma érami: dobou před zmizením paní Rackhamové a dobou poté, co se ozřejmí její osud a dům bude moci vypustit z plíc bolestivě zatajený dech (když k tomu konečně dojde).

Prvního dne ledna 1876 se služebnictvo věnuje své práci, jako by to byl kterýkoli jiný den. Mastí formy na pečení kvůli bochníkům, které mohou, ale nemusí být potřeba; žehlí prádlo a vrší ho na hromady nadbytečných lůžkovin; spousta kachního masa, jímž začali hýbat červi, musela být odvezena k Shearsovi na kompost, ale jinak domu vládne efektivita. I Clara chodí cílevědomě po schodech nahoru a dolů, do ložnice paní Rackhamové a zase ven a nasupeným výrazem na zakyslé tváři varuje ostatní služebnictvo, aby se jí neptalo proč.

Nikdo by naopak nemohl vyčítat guvernance, že je nadbytečná; první polovina novoročního dne ji zastihne plně zaneprázdněnou v novém režimu: dopoledne vyučování slečny Sofie, pak spěšný oběd a potom dvě hodiny práce pro pána v jeho pracovně.

Sugar a William se dají do díla bez nějakých zdvořilostí či okolků. Je třeba roztáčet kolečka průmyslu; nemá smysl namítat, že máte zlomené prsty, bolí vás hlava nebo že je vaše žena pohřešovaná; účty se musí platit, nezdárné dodavatele je třeba honit a je nutné se nekompromisně vyrovnat s neúspěchem Rackhamových vonných sáčků „Tisíc květů“.

Sugar píše dopisy řadě vážených pánů, vlídně Williamovi radí, aby zmírnil často agresivní a ublížený tón svého diktátu, a vynakládá všechny síly, aby dopisy nesklouzly k nesouvislému blábolení. Takřka bez přemýšlení překládá obraty „A-ať si to ten bídák přebere!“ jako „Se srdečným pozdravem Vás“ a opravuje mu výpočty, když Williamovi dojde trpělivost s čísly. Dnes si již dopřál jeden zuřivý výbuch na adresu westhamského výrobce lampové černi a nyní leží na gauči a oteklým, krví ucpaným nosem chroptivě chrápe.

„Williame?“ ozve se Sugar tiše, ale on ji neslyší a ona už se poučila, že když ho hlasitě vzbudí, bude velmi popuzený, zatímco když ho nechá spát, většinou jí to s mírnou výčitkou promine.

Aby si Sugar ukrátila čas, než se William stočený v nepohodlné pozici probudí nebo než se bude muset vrátit k Sofii, tiše obrací stránky *Illustrated London News* a čte si. Ví, že policie již byla informována o zmizení Agnes, ale zjevně vyšla vstříc Williamově žádosti o naprostou diskrétnost, protože noviny se o paní Rackhamové nijak nezmiňují. Místo toho je dnešní senzací „Velká katastrofa na Velké severní železnici“, z níž už teď dělá titulky něco legendárního. Na rytině „založené na skice, již v rychlosti načrtl přeživší pasažér“ je vidět četa urostlých mužů v tlustých kabátech, kteří se shlukli kolem převráceného vagónu *Létajícího Skota*. Kvůli nešikovnosti rytce (či snad jeho nadměrné útloucnosti) vypadají záchranáři jako pošťáci vykládající pytle s poštou a obrázek nezprostředkovává ani špetku z hrůzy skutečné události. Děsivá srážka u vesnice Abbots Ripton severně od Peterboroughu si vyžádala životy třinácti lidí a dalších čtyřiašedesát jich zůstalo těžce zraněných. Za viníka bylo označeno návštěvní znamení zatuhlé v poloze „Volno“. Neštěstí, které dozajista ukojí morbidní povahu plukovníka Leeka!

Sugar pochopitelně myslí na Agnes; představuje si, jak její polámané a rozpárané tělo tahají z trosek. Je možné, že by Agnes cesta z Notting Hillu do centra Londýna trvala tak dlouho a že by nastoupila do tohoto vlaku směřujícího do Edinburghu? Sugar je v nevýhodě, neboť netuší, jaký cíl si Agnes zvolila, když dorazila – pokud *vůbec* dorazila – na Paddingtonské nádraží; „Přečtěte si tabule a správné jméno se vám vyjeví samo“, tak zněla jediná rada „Svaté sestry“ – to jediné, co *vůbec* Sugar *mohla* poradit vzhledem k tomu, že se v železnicích nevyzná a netuší, kam tratě vedou. Co když Agnes okouznil církevní podtón jména Abbots Ripton a rozhodla se vystoupit právě tam?

Článek doprovází poznámka pod čarou opatřená titulky „Bezpečnost železniční přepravy“:

V roce 1873 sešlo z tohoto světa násilnou smrtí 17 246 osob, v průměru 750 na milión obyvatel. Z toho 1290 lidí zemřelo na železnici, 990 v dolech a 6070 přišlo o život v důsledku jiných mechanických příčin; 3232 lidí se utopilo, 1519 zabili koně nebo

dopravní prostředky a 1132 různé stroje; zbytek jde na vrub pádům, popáleninám, udušení a dalším událostem, jimž jsme dennodenně vystaveni.

Zatímco William chrápe a vzdychá z neklidných snů, Sugar si představuje, jak Agnes padá do hornické šachty, jak plave tváří dolů ve špinavém rybníce, jak řve, když ji vtahuje mlátička, jak ji zdupou kopyta a přejedou kola dostavníku, jak se vrhá střemhlav z útesu a jak se svíjí v bolestech, když její tělo stravuje oheň. Třeba by jí nakonec bývalo bylo lépe v Labaubeově sanatoriu...

Ale ne. Agnes v tom vlaku nebyla a nepotkal ji žádný z těchto hrůzných osudů. Udělala přesně to, co jí její Svatá sestra nakázala. Už večer osmadvacátého byla mimo nebezpečí, pod střechou v pastorálním útočišti. Představte si prostého rolníka, kterak se hmoždí na svém políčku a dělá... dělá to, co rolníci na poli dělají. Zahlédne cizí ženu, jak k němu jde obilím, pšenicí nebo klidně něčím jiným; ošuntěle oblečenou, kulhající ženu, která se může každou chvílí zhroutit. Co ta žena hledá? Klášter, odpoví neznámá a omdlí mu u nohou. Rolník ji odnese do svého domu, kde jeho manželka zrovna míchá polévku v hrnci...

„Nff! Nff!“ heká William ze spánku a volnou rukou odráží fantasmagorické útočníky.

Sugar si pro Agnes představí alternativní konec: popletená paní Rackhamová vyklopýtá při měsíčku z venkovské železniční stanice na zlověstnou náves, kde se na ni okamžitě vrhne gang kriminálníků. Oloupí ji o peníze, které jí Sugar dala, pak z ní strhají šaty, násilím jí roztáhnou nohy a...

Hodiny odbijí druhou. Přišel čas na odpolední vyučování Sofie Rackhamové.

„Omluv mě, Williame,“ zašeptá a celé jeho tělo sebou škubne.

Jak dny plynou a nový rok, který se doposud neodvažoval ani pípnout, se rozpačitě osměluje vyjít do popředí, vypadá to, že z domácnosti Rackhamových Agnesina nepřítomnost nepostihla jen Sofii. Ne že by to tomuhle dítěti bylo lhostejné, ale její city se skrývají kdesi v tom statném těle nasoukaném do upnutých šatů a z jejích artikulovaných reakcí nelze vyčíst nic než zvědavost.

„Je moje máma pořád uteklá?“ ptává se každé ráno lehce agramaticky a s příslušně nečitelným výrazem.

„Ano, Sofie,“ odpoví její guvernantka jako podle katechismu, načež se dají do učení.

Sugar neujde, jak je celá situace postavená na hlavu: Sofiino chování je pravým ztělesněním rozvážnosti, trpělivosti a vyzrálosti, zatímco William Rackham naopak trucuje, koktá, bulí a usíná uprostřed rozdělané práce jako nějaké ukňourané děcko. Sofie se vrhne do studia Austrálie s cílevědomostí člověka, který se má na tomto kontinentu zakrátko usídlit, a naučí se nazpaměť předsudky dávných anglických panovníků, jako kdyby šlo o tu nejužitečnější informaci, jíž by se šestileté děvčátko mohlo ozbrojit.

I při hraní jako by si předsevzala, že odčiní hříšné vánoční výstřelky. Nádherná francouzská panenka, u níž by jeden čekal docela rušný společenský život, musí spoustu času strávit v koutě meditací nad svou marnivostí, zatímco Sofie sedí tiše za stolem a pastelkami znovu a znovu kreslí snědého domorodce usazeného na slonu, přičemž každý obrázek je vyvedený láskyplněji než ten předchozí.

Také se kapitolu po kapitole prokousává *Alenkou v kraji divů*, znovu a znovu si pročítá každou epizodu, dokud se ji buď nenaučí nazpaměť, nebo ji pochopí. Je to nejdivnější příběh, který kdy četla, ale guvernantka jí tu knížku musela darovat z nějakého důvodu, a čím víc ji čte, tím víc si zvyká na její hrůzy, dokud jí ta zvířátka nepřipadají *skoro* tak přátelská jako v básničkách pana Leara. Soudě podle ilustrací v pozdějších kapitolách, které ještě nečetla, směřuje příběh asi k násilnému konci, ale to zjistí, až se tam dostane, a poslední čtyři slova zní „šťastné dny tohoto léta“, takže to nakonec nemůže být tak hrozné. Některé ilustrace se jí tam moc líbí, třeba ta, na níž Alenka plave s Myší (tehdy poprvé a naposled působí bezstarostně), a také ta, která ji dokáže nahlas rozesmát, kdykoli ji uvidí, a na níž se nějaký tlust'och protáčí ve vzduchu. Ten obrázek jistě nakreslil čaroděj – propracované černé linky působí jako kouzlo, které jí stáhne břicho a vyvolá škytavý smích bez ohledu na to, jak moc se tomu snaží bránit. A kdykoli si znovu přečte pasáž, v níž Alenka říká: „Aha, to je ta velká hádanka!“, musí se Sofie zhluboka

nadechnout, tak ji vyplaší tahle citace jejích nejtajnějších myšlenek.

„Jsem tak ráda, že se ti líbí ta knížka, co jsi dostala k Vánocům, Sofie,“ prohodí slečna Sugar, když ji u toho zase přistihne.

„Líbí se mi hrozně moc, slečno,“ ujistí ji Sofie.

„Jsi velmi hodná holčička, že si takhle čteš a maluješ, zatímco já pomáhám tvému otci.“

Sofie se zapýří a sklopí hlavu. K tomu, aby kreslila nebohého snědého panáčka, jak se veze na slonu, nebo četla o Alenčiných dobrodružstvích a nehlasně vyslovovala „SNĚZ MĚ“ a „VYPIJ MĚ“, když nikdo neposlouchá, ji neponouká touha být hodná. Ona tohle všechno dělá, protože prostě nemůže jinak; nabádá ji k tomu tajemný hlas, o němž pochybuje, že by patřil Bohu.

„Už přišel na řadu Nový Zéland, slečno?“ zeptá se s nadějí v hlase.

Osmého dne Agnesiny nepřítomnosti si Sugar povšimne, že se jí už Sofie neobtěžovala zeptat, zda je její máma stále uteklá. Týden je zřejmě podle toho dítěte maximální doba, po níž by člověk mohl zůstat pohřešován a než by ho našli. Žádná hra na schovávanou by se nedala takhle protáhnout, žádné zlobení by nemohlo zůstat tak dlouho nepotrestáno. Paní Agnes Rackhamová se odstěhovala do jiného domu a tím je to vyřízeno.

„Má ještě táta na ruce to bebí?“ zeptá se Sofie místo toho, když se Sugar dosnídají a Sugar se od ní chystá odejít do pracovny.

„Ano, Sofie.“

„Tak to by si ho měl pofoukat a pak ji držet *takhle*,“ pronese dítě a předvede ten manévr na své vlastní pravé ruce a levém podpaží. „To bych udělala *já*.“ A upře na Sugar zvláštní žadonivý pohled, jako by doufala, že se její guvernánka s tímto léčebným prostředkem svědomitě svěří jejímu vděčnému otci.

Když se Sugar dostaví do Williamovy pracovny, nic takového pochopitelně neudělá. Veditelná zranění se sice Williamovi hojí rychle, ale je popudlivější víc než kdy předtím a jeho koktavost se mu k jeho naprosté zuřivosti nijak nelepší. Bizarní rady své dcery by jistě nechtěl slyšet.

Ačkoli pošta z třetí a čtvrté roznášky ještě nebyla doručena, na

stole se již navršila znepokojivě vysoká kupa korespondence. Dnes se toho ale udělá žalostně málo, neboť William ustavičně odbíhá od tématu a nařiká nad proradností a nelojalností svých obchodních partnerů. Rovněž vzpomíná na Agnes – v jednu chvíli tvrdí, že dům je bez ní jen prázdná schránka a že by dal cokoli za to, aby slyšel její sladký hlas zpívat v salónu; a hned vzápětí prohlašuje, že sedm dlouhých let trpěl a že teď už má snad právo na odpověď.

„Na jakou odpověď, miláčku?“ zeptá se Sugar.

„M-m-mám ma-manželku, nebo ne?“ zaúpí. „S-sedm let jsem si k-k-kladl tuhle o-otázku. Nedokážeš si představit ta m-muka, jak jsem jen chtěl být m-manžel, a ona mě místo toho p-pokládala za všechno ostatní pod sluncem: za necitu, p-podvodníka, h-hlupáka, žalárníka, d-dobře oblečenou rekvizitu, se k-kterou se může ukazovat v S-s-sezóně – k čertu s touhle k-koktavostí!“

„Ono je to horší, když se rozčílíš, Williame. Když jsi klidný, nikdo si toho koktání skoro nevšimne.“ Je to příliš nehorázná lež? Ne, vypadá to, že ji spolkl.

Pomineme-li však koktání, Rackham se vůčihledně zotavuje. Páska mu visí nevyužitá kolem krku a už nechrápe na pohovce, ale pravidelně vyskakuje a rázuje po pokoji. Zrak se mu již bezmála vrátil k normálu, a pokaždé když si kapesníkem otře hojně opocené čelo, setře víc a víc šupinek uschlé krve, pod nimiž se odhalí nová růžová kůže.

„Vrátíme se k práci, miláčku?“ navrhně mu Sugar a on zabručí na souhlas. Pár krátkých minut je vyrovnaný a shovívavě mručí, zatímco mu Sugar znovu čte dopisy, příkyvuje na souhlas nad čísly, ovšem pak se ho dotkne nějaké nešťastné vyjádření a bezpečnostní záklopka jeho vzteku se zase utrhne.

„N-napiš tomu d-darebákovi, ať se tím l-l-lnem třeba udává!“ vykřikne a o deset minut později zase na adresu jiného obchodníka: „Ta s-s-svině jedna š-špinavá: tohle mu neprojde!“ Sugar se na takové výlevy naučila reagovat dlouhou taktí pauzou, po níž navrhně smířlivější vyjádření.

Ale jestli William na obchodní korespondenci reaguje nepřiměřeně, je pořád ještě vzorem racionality v porovnání s jeho reakcí na navštívenky, které tu zanechaly Agnesiny známé.

„Paní Goochová? Ta má na hlavě s-spoustu másla! Tolik ginu a opia, co jí šplouchá pod tou tlustou kůží, v sobě nemá ani půltuctu ch-cheapsidských šlapek dohromady. Co ta šeredná k-kráva chce, pozvat Agnes na s-seanci?“

„Je to jenom navštívenka, Williame,“ konejší ho Sugar. „Nechala ji tady ze zdvořilosti.“

„Ať ta ž-ženská táhne do p-pekelní! Jestli je t-tak jasnovidná, měla si dvakrát rozmyslet, než sem přijde č-čmukat!“

Sugar čeká. Na stříbrném podnosu, který přinesla Rose, leží několik dalších vizitek. „Nemám se ti tedy raději vůbec zmiňovat o poště, která se netýká Rackhamova voňavkářství?“ navrhně Sugar.

„Ne!“ zařve. „Chci v-vědět všechno! Řekni mi všechno, slyšíš?“

Když deset dní po Agnesině zmizení vykoukne slunce zpoza mraků, Sugar se rozhodne vzít Sofii na odpolední vyučování ven do zahrady.

Touhle dobou to není kdovíjak krásná ani útulná zahrada – je plná špinavého sněhu, břechy a bláta a rostou v ní jen ty nejodolnější rostliny –, ale je to změna oproti domu, pod jehož střechou zuří bouře špatné nálady a neblahých předtuch, od olympských blesků pána až po přehánky v prostorách pro služebnictvo, vystavených věčnému průvanu.

Teď když naděje na šťastný návrat paní Rackhamové slábnou, služebnictvo vyměnilo jednu obavu za druhou: místo aby se báli pozdvižení, které paní ztropí, jen co ji dovezou domů, nakazil je strach z propouštění. Pokud se totiž paní Rackhamová nevrátí, v Rackhamově domácnosti bude nadbytek služebnictva. První obětí bude Clara, ovšem nemusí být jediná; pan Rackham je ustavičně rozladěný a zasypává vyhrůzkami a obviňuje z neschopnosti každou dívku, které se nedaří intuitivně vyjít vstříc jeho rozmarům. Letty již několikrát rozplakal, a když mu včera nedůtklivá nová služka dopáleně odsekla: „Krucinál, já vaši manželku nezašantročila!“, musela si sbalit svých pár švestek, jen aby po pár hodinách dostala milost a odměřenou omluvu.

Vzato kolem a kolem je to nešťastná domácnost, obtěžkaná neblahou předtuchou. A tak slečna Sugar a slečna Rackhamová

vyrazí do zahrady, nabalené do seržového zimního oblečení, s rukavicemi a v botách lemovaných kožesinou. Za zdmi Rackhamovy vily se rozkládá celý svět, stačí se pořádně obléct.

Nejdřív zamíří do stáje, kde Sugar snese Cheesmanův drzý pohled výměnou za Sofiin nesmělý úsměv, když hladí koně po boku.

„Nenechte tu svoji guvernanku dělat nějaké rošťárny, slečno Sofie!“ zavolá na ni Cheesman žoviálně, když už jsou na odchodu.

Následuje návštěva skleníků za bedlivého dozoru zahradníka Shearse, který jim nedovolí čehokoli se dotknout. Pod zamlženým sklem se tu hýčká zelenina, která není v sezóně – první plody Shearsova velkolepého plánu mít „všechno, po celý rok“.

„Co se dnes učíte, slečno Sofie?“ zeptá se zahradník a kývne na dějepisnou učebnici, kterou má guvernanka přivinutou k poprsí.

„Jindřicha Osmého,“ odpoví holčička.

„Výborně, výborně,“ pronese Shears. Osobně nechápe, k čemu je vzdělání dobré krom toho, že si může přečíst pokyny na lahvičkách s jedem. „Člověk nikdy neví, kdy se mu tohle bude hodit.“

Jen co mají návštěvy za sebou, Sugar a Sofie přejdou až na kraj Rackhamovy zahrady a začnou ji obcházet kolem kovového plotu, přesně jak to Sugar dělávala z druhé strany, když dům špehovala. Sugar si vybavuje, jak bolestně kdysi toužila vědět, co se za těmito zdmi děje.

Dnes už nemusí švidrat skrz bariéru z kovaného železa, dnes už to ví. Jen ať si je na ni Cheesman drzý: ona došla dál, než by se jí kdy snilo, a dojde ještě dál.

Za chůze líčí Sofii příběh Jindřicha VIII. tak barvitě, jak to jen dokáže, a nemá z takového přikrášlování nejmenší výčitky svědomí. Naopak se musí držet, aby toho z rozmluv hlavních hrdinů neopakovala příliš a nenapínala tím Sofiinu zdánlivě bezmeznou důvěřivost. Historie tohoto nebezpečného krále se svou jednoduchou zápletkou a šesti doplňkovými epizodami natolik připomíná pohádku, že by Kateřina Aragonská, Anna Boleynová a Anna Klevská mohly být klidně Tři malá prasátka nebo Tři medvědi.

„Když Jindřich Osmý tak hrozně toužil po synovi, slečno,“ zeptá se Sofie, „proč se neoženil s nějakou dámou, která už syna měla?“

„Protože ten syn musel být jeho vlastní.“

„Ale slečno, nepatřil by mu syn kterékoli paní, jen co by si ji vzal?“

„Ano, ale aby byl syn právoplatným dědicem, musí být královy vlastní krve.“

„A z toho se dělají děti, slečno?“ zajímá se Sofie, zde, na samém okraji Rackhamovy zahrady, osmého ledna 1876, v půl třetí odpoledne. „Z krve?“

Sugar otevře ústa a pak je zase zavře.

Jeden výstřik slizu od chlapa, jedna jikra v ženské a vizte: budou mu říkat Emmanuel, napoví jí paní Castawayová ochotně.

Sugar ji pohladí po čele. „Ehm... ne, moje milá, děti se nedělají z krve.“

„A jak se tedy dělají, slečno?“

Sugar na okamžik zvažuje fantastické smyšlenky o skřítcích a vílách. Když je zavrhne, napadne ji Bůh, ovšem představa Boha zodpovědného za vyčarování jednotlivých dětí, když se potom tak pramálo zajímá o jejich blahobyt, jí připadá ještě absurdnější. „Víš, Sofie,“ začne, „to je tak... ehm... děti se nechají růst.“

„Jako rostliny?“ optá se Sofie a zadívá se přes trávník na rakvičkovité skleníky a pařeniště na okurky, kterými je Shearsovo království poseté.

„Ano, asi jako malé rostlinky.“

„Proto uložili strýčka Henryho do země, slečno, když umřel? Aby z něj vyrostly děti?“

„Ne, ne, Sofínko,“ pospíší si Sugar. Žasne nad schopností toho dítěte najednou vypustit z lahve džiny smrti, rození i plození. „Děti rostou v... ony rostou v...“

Nemá to cenu. Slova nepřicházejí, a i kdyby přišla, to dítě by je nepochopilo. Sugar napadne, že by se mohla natáhnout a sáhnout Sofii na břicho – a úplně se při tom pomyšlení oťrese.

„Tady,“ řekne a položí si ruku v rukavici na vlastní břicho. Sofie pár vteřin beze slova zírá na roztažené prsty, načež položí nevyhnutelnou otázku.

„Jak, slečno?“

„Kdybych měla manžela,“ pokračuje Sugar opatrně, „mohl by... do mě zasít semínko a pak by ve mně mohlo vyrůst dítě.“

„Kde přijdou manželé k těm semínkům, slečno?“

„Dělají si je. Na to jsou oni šikovní. Jindřich Osmý nejspíš zas tak šikovný nebyl.“ A tím Sugar zakormidluje rozhovor do klidných vod tudorovské historie – anebo si to alespoň myslí.

A za několik hodin, když je Sofie vykoupaná, napudrovaná a uložená do postele a Sugar jí přitahuje peřinu k bradě a hravě aranžuje svatozář jemných plavých vlásků na polštáři kolem ospalé hlavičky, je třeba před zhasnutím svíčky přijít na kloub ještě jedné věci.

„Takže jsem vyšla z mámy.“

Sugar ztuhne. „Ano,“ připustí opatrně.

„A máma vyšla...“

„Ze své mámy,“ připustí Sugar.

„A její máma vyšla z její mámy a její máma vyšla z její mámy a její máma vyšla z její mámy...“ Dítěti se úplně zavírají oči a ta slova si opakuje jako nonsensové veršičky.

„Ano, Sofie. A tak dále po celé dějiny.“

Aniž by věděla proč, Sugar najednou zatouží zalézt si do postele za Sofií, pevně ji obejmout a nechat se zase objímat, zlíbat Sofiinu tvář a vlasy, pak si hlavičku holčičky přivinout na poprsí a jemně ji kolébat, dokud obě neusnou.

„Až k Adamovi a Evě?“ zeptá se Sofie.

„Ano.“

„A kdo byla Evina matka?“

Sugar je vzhledem k pokročilé večerní hodině příliš unavená, než aby vymýšlela řešení teologických hádanek, obzvláště když ví, že na ni William čeká v pracovně s další kupou firemní korespondence a podrážděnými výlevy. „Eva neměla matku,“ povzdychne si.

Sofie neodpoví. Buď usnula, anebo jí toto vysvětlení s ohledem na její dosavadní znalosti o světě přijde celkem věrohodné.

„Pověz mi,“ udeří William bez varování, když je Sugar zaměstnaná psaním dopisu Groveru Pankeymu ohledně křehkosti slonoviny. „Měla jsi s A-Agnes... důvěrný vztah?“

Sugar zvedne tvář a opatrně položí nadoraz naplněné pero na piják. „Důvěrný vztah?“

„Ano, důvěrný,“ potvrdí Rackham. „Když detektivové mluvili se služebnictvem, obzvláště se zajímali o b-b-blížká p-přátelství.“

„Policie? Tady v domě? Kdy to bylo?“ Jen co položí tu otázku, vzpomene si na to, jak Sofie stála u okna učebny s dalekohledem a komentovala odchod dalších „řemeslníků“, kteří se opožděně dožadovali vánoční dobročinnosti. „Se mnou nikdo nemluvil.“

„Ne,“ přikývne William a odvrátí od ní tvář. „U-usoudil jsem, že bude nejlepší, když tě nechají na pokoji, protože jsi b-byla zaneprázdněná se Sofií a p-pro případ, že bys mohla – ať už z jakéhokoli důvodu – být policii známa.“

Sugar na něj zírá přes stůl. S přecházením po pokoji pro dnešek skončil a poslední hodinu leží natažený na gauči. Vidí z něj jen turban z obvazů, teď už umouněnou pásku přes ruku a zkrácené nohy, které si dává křížem a pak je zase narovnává. Těžko se jí věří, že kdy byla jeho milenkou, že strávila tolik hodin a večerů v Priory Close tím, že se speciálně pro něj koupala a voněla si tělo.

„A-Agnes si d-dokázala vytvořit zatraceně zvláštní n-náklonnost k že-že-ženám, které skoro neznala. Z-zjistili jsme, že napsala Emmelíně F-Foxové dopis, v němž ji úpěnlivě žádala o a-adresu nebe.“

„Já tvou ženu vůbec neznala,“ odpoví Sugar klidně.

„Clara při v-výslechu uvedla, že jí A-Agnes tvrdila, že ta osoba, k-kteřá jí odvedla z přístřešku domů, je její anděl strážný, který je vždy po jejím b-boku a její jediný p-přítel na celém světě.“

Po zádech jí přejede mráz spojený s hnusnými výčitkami svědomí a zároveň se jí zmocní skoro neovladatelné nutkání se rozhižnat – a přes dlouholetou zkušenost s abnormálními tělesnými pocity musí přiznat, že takovouhle kombinaci ještě nezažila.

„Celá ta záležitost trvala nanejvýš pět minut,“ řekne Williamovi. „Zaslechla jsem volání, našla jsem ji v přístřešku pro kočáry a dovedla jsem ji zpátky do domu. Neřekla jsem jí, kdo jsem, a ona se neptala.“

„A přece ti věřila?“

„Nejspíš neměla žádný důvod mi nevěřit,“ odtuší Sugar, „když mě nikdy neviděla.“

William se otočí a podívá se jí přímo do očí. Jako úplně nevinátko

mu ten pohled opětuje a čerpá přitom ze stejných rezerv, které jí v minulosti umožnily přesvědčit nebezpečné kunčafy, že je jim užitečnější živá a povolná než uškrcená a nespolupracující.

Hodiny odbijí půl jedenácté a William se zase sveze na gauč.
„Už tě nesmím zdržovat,“ povzdychne si.

Když si nazítří Sugar jako obvykle pospíší krátce po obědě do Williamovy pracovny, najde tu místnost prázdnou. „Williamě?“ zavolá tiše, jako by mohl vyskočit jako čertík z krabičky třeba z pouzdra na doutníky nebo z kartotéky. Ale ne: je tu sama.

Zaujme místo u kormidla Rackhamova voňavkářství a pár minut počká. Poklidí kupičky papíru a letmo si prohlédne *Timesy*. Nový parník nabízí cestu do Ameriky a zase zpátky za pětadvacet dní včetně návštěvy New Yorku a Niagarských vodopádů; z Liverpoolu vyplouvá každý čtvrtek. Sol Aurine vyrábí tolik obdivovaný zlatavý přeliv za pět šilinků a šest pencí. Článek s titulkem „Nával nehod“ posbíral pro plukovníka Leeka výbuchy, požáry a další pohromy z celého týdne. Ve Španělsku zuří občanská válka a v Hercegovině další. Francie je v choulostivém stavu. Sugar přemýšlí, co by tak republikánské vítězství ve volbách mohlo znamenat pro francouzský voňavkářský průmysl.

Na stole rovněž leží štůsek neotevřených dopisů. Měla by na nich začít pracovat, než William dostane příležitost zkomplikovat vše svou nevrlostí? Mohla by si přečíst, co po něm jeho obchodní partneři chtějí, naplánovat náležitou reakci a po Williamově příchodu předstírat, že dopis otevírá poprvé a hlasitě nožem rozříznout jinou stranu obálky...

Hodiny tikají. Po pěti minutách nečinnosti si začne pohrávat s myšlenkou, že do pracovny zavolá služku a vyptá se jí, kde se William nachází, ale nějak nedokáže sebrat odvalu a drze zatáhnout za šňůru zvonku. Místo toho vyjde z pracovny a zamíří dolů, což jen zřídkakdy dělá bez Sofie v závěsu. Pod nohama se jí na koberci objeví vybledlé šmouhy; doposud si jich nevšimla. Skvrny po Agnesině krvi. Ne, skvrny to nejsou: spíš energicky vydrhnutá *nepřítomnost* skvrn, která na jinak lehce zašpiněném povrchu zanechává ruměncem čistoty.

Sugar se po špičkách pohybuje od pokoje k pokoji, vždycky do něj jen nahlédne a nakonec najde Rose – docela vylekanou a provinilou Rose, přistiženou při čtení šestákového románu u krbu v salónu, s nohama na uhláku. Nenucená srdečnost, jíž se obě těšily o Vánocích, se okamžitě svaští jako krajka v ohni a už jsou zase guvernantka a posluhovačka.

„Pokud vím, pan Rackham neměl dnes žádné schůzky,“ pronese Sugar upjatě. „Nepředpokládám, že bys věděla...?“

„Brzo ráno si pro pana Rackhama přišla policie, slečno Sugar,“ odpoví Rose.

„Policie,“ opakuje Sugar jako slabomyslná.

„Ano, slečno Sugar,“ přikývne Rose a přitiskne si knihu k poprsí, takže její křiklavá obálka není vidět, jen její zadní stránka, na níž je místo omdlévající mladé otrokyně inzerát na báječné účinky Beechamových pilulek. „Přišli si pro něj kolem deváté.“

„Aha,“ řekne Sugar. „Vy asi nevíte proč, Rose?“

Rose si nervózně olízne rty. „Slečno, nechte si prosím pro sebe, že jsem vám to řekla, ale myslím, že našli paní Rackhamovou.“

William Rackham několikrát pokývne a neartikulovaným zamručením dá najevo, že dva policisté, kteří ho chytili, ho již mohou bez rizika pustit. Zase je připravený stát na vlastních nohou; závrať pominula a oni ho už nemusí podpírat v podpaží.

„Pokud to zvládnete, pane,“ radí mu zřízenec márnice, „soustřed'te se na nejméně rozložené části těla.“

William vykročí dopředu, rozhlédne se a potvrdí si, že je v pekle – syčící a světélkující tovární místnosti, která zní ozvěnou a jejímž jediným viditelným účelem je vyrábět mrtvé. Nasaje do plic zdejší odporne ovzduší – octovou, kafrovou směs udržovanou na ledové teplotě –, ovšem mělčeji, než když ho sem přivedli poprvé, silou vůle skloní bradu a zadívá se na nahou mrtvolu na pitevním stole.

Mrtvé tělo je stejně vysoké jako Agnesino, neobyčejně hubené a ženské: aspoň to může odpřisáhnout. Zřízenec márnice ho před chvílí pokropil vodou z hadice, takže se sklovitě leskne; pod nemilosrdně jasnými lampami nad jejich hlavami se třpytí a září.

Tvář... tvář s povolenou bradou je napůl uhnílá, jen přibližně

lidská, připomíná syrové kuře okrájené do tvaru obličejce, obludný kulinární žertík, který zůstal neuvařený. Zejí v něm tři díry: ústa bez rtů či jazyka a dvě oční jamky bez očí; každý otvor je do půlky zalitý vodou a mihotá se odraženým světlem. William si představuje, jak se Agnes vznáší pod mořskou hladinou, představuje si, jak ryby připlouvají k jejím otevřeným očím a zkusmo ožďibují švestkovou tkáň chrpově modrých duhovek – a zapotácí se, za chraplavých výkřiků „Pozor, pozor!“ po obou svých bocích.

Na zřízencovu radu se William snaží najít nějakou část těla, která je alespoň v celkem slušném stavu. Vlasy téhle ženy – nebo dívky – jsou po naložení ve vodě ztmavlé a zacuchané; kdyby je viděl suché a hezky učesané, dokázal by určit, jakou mají skutečně barvu... Nadra má celkem plná, tak jako Agnes, ale prostor mezi nimi utrpěl hluboké zranění po nárazu na nějakou podmořskou skálu, která probourala kůži, odkryla prsní kost a pozměnila kontury poprsí. Jako by na mrtvole nebylo žádné místo, na němž by mohl spočinout očima, aniž se mu zvedne žaludek z krvavé kosti trčící z rozedřeného těla nebo z křiklavě zbarvené rány na tom, co by měla být alabastrová dokonalost. Na ohryzaných rukou se najde pár zachovalejších prstů, ale žádný snubní prsten – policejní inspektor ho už varoval, že to nic neznamená, protože každá mrtvola vytažená z Temže je očesaná o veškeré šperky, než se dostane do Pitchcottské márnice, a to bez ohledu na to, jak byla vyfintěná, když spadla do vody.

Williamovi se zamžije oči; připadá mu, že mu lebka co nevidět pukne. Co po něm ti lidé chtějí? Na jakou čekají odpověď? Vedl by si tvář v tvář tak zohavenému tělu nějaký manžel lépe? Existují muži, kteří by dokázali poznat své manželky podle dvaceti čtverečních centimetrů neporušené kůže – nepoškozené křivky ramene, přesného tvaru jejího kotníku? Pokud ano, pak tyto ženy jistě nabídlly svým manželům více příležitostí k intimnímu sblížení než Agnes kdy jemu! Možná kdyby na tom pitevním stole ležela Sugar...

„Pane, nebudeme vám vyčítat, když...“ začne policejní inspektor a William zpanikařeně zaúpí: přišel okamžik pravdy a on nesmí být zvážen a shledán lehkým! Naposled si mrtvolu prohlédne a tentokrát

se zaměří na trojúhelník pubického ochlupení a Venušín pahrbek, z něhož chloupky rostou, na tu malou oázu pleti jako broskvička a jemného rouna, které nějakým zázrakem vyvázlo nepoškozené. Pevně zavře oči a představí si Agnes o jejich svatební noci, jediné další příležitosti, kdy v téhle pozici ležela vystavená jeho pohledu.

„Tohle je o-ona,“ oznámí chraplavě. „Tohle je moje manželka.“

Ačkoli ta slova pronesl sám, ušetří mu prudkou ránu: tkanivo jeho minulosti a přítomnosti je roztrženo vedví a on se zapotácí. Rysy ženy na pitevním stole se rozmáznou, pak se ale začnou fantasticky zaostřovat jako fotografie vytažená z vývojky, až to je Agnes a on nedokáže vystát její proměnu. Jeho Agnes, mrtvá! Z jeho nádherné nevěsty s andělským hlasem se stal nahnílý řeznický odpad na pitevním stole. Kdyby zemřela před sedmi lety, když se jí dvořil, toho slunného odpoledne, kdy jí nakázal, ať se před aparátem ani nehne, a ona se na něj zadívala, jako by chtěla říct: *Ano, jsem tvá*; a kdyby spadla do Temže o hodinu později a on ji od té doby zoufale hledal celých sedm let, znovu a znovu se potápěl na stejném úseku řeky; a kdyby vytáhl z vody její neživé tělo teprve teď, nemohl by z toho být víc zničený, než je právě nyní.

Prudce se rozpláče a za koktavých kleteb se v pevném sevření ostatních mužů nechá vyvést z márnice – už jako vdovec.

KAPITOLA TŘICÁTÁ

RACKHAMOVY STIHLA DRUHÁ TRAGÉDIE

PANÍ AGNES RACKHAMOVÁ, žena stejnojmenného výrobce voňavek, byla v pátek nalezena utopená v Temži. Přestože se zotavovala z revmatické horečky, vypravila se ze svého sídla v Notting Hillu na koncert v Hudební škole v Lambethském paláci a vinou nedorozumění se odloučila od svých společníků. Policie přičítá smrtelnou nehodu silnému větru, kluzkému povrchu lambethského mola a křehkému zdraví paní Rackhamové. Tato tragédie se odehrála pouhé čtyři měsíce poté, co Henry Rackham, švagr paní Rackhamové, přišel o život při požáru domu. Smuteční obřad za paní Rackhamovou se bude konat v jejím farním kostele svatého Marka v Notting Hillu ve čtvrtek v jedenáct hodin dopoledne.

Sugar se sehne nad nočník, zadívá se do jeho lesklého porcelánového vnitřku a strčí si do úst tři prsty. Vyvolat dávicí reflex je pro ni náročné, a tak musí zarýt nehty do hltanu, než je odměněna zvednutím žaludku. Ale nevyjde z ní nic pořádného, jenom sliny.

Krucí! Poslední týden, nebo ještě déle – řekněme od zmizení Agnes – trpívá skoro každé ráno žaludeční nevolností, a sotva začne výuka, musí se omlouvat z učebny, aby mohla vyzvracet snídani. (A není divu, vzhledem k její hrůze z dopadení Agnes, k obavám, že bude odhalena její vlastní role v celé záležitosti, k úskalím Williamových příšerných nálad a vzhledem k čirému vyčerpání způsobenému pracovní dobou, která začíná za úsvitu a končí o půlnoci!) Dnes si dělá starosti, že jestli si to zvracení neodbude teď v soukromí, bude se po ní dožadovat zadostiučinění později na veřejnosti, kde se nebude moci nikam skrýt.

Podívá se nahoru na hodiny; pohřební kočáry mají dorazit každou chvíli, ovšem její snídaneň si umanula, že zůstane na svém místě. Zvedne se a vyděsí ji, že těžké krepové smuteční šaty má již pomačkané. Na té příšerné látce se dělají záhyby při sebemenší příležitosti, korzet je sešněrován tak pevně, že jí při dýchání tlačí na

žebra, a dvakrát prošíty šev na místě, kde se korzet napojuje na sukňě, jí rozdírá boky. Je možné, že švadleny v podniku Petera Robinsona udělaly chybu? Na víku krabice, v níž byly tyto šaty expedovány z obchodu, jsou tužkou napsané její míry, přesně jak je uvedla na lístečku objednávky, kterou na Williamovu žádost vyplnila, ale ten oděv jí prostě nesedne.

Sugar ještě nikdy nebyla na pohřbu, byť o nich již četla. V jejím předchozím životě mrtvé prostitutky jednoduše zmizely, bez nějakých cavyků či obřadu; jeden den ležela v temném pokoji mrtvola a nazítří už prázdnou matraci zalévaly sluneční paprsky a ložní prádlo viselo na šňůrách mezi domy. Kam se poděla ta těla? To Sugar nikdo neřekl. Jistě, chudinku malou Sarah McTigueovou jednou prodali tomu medikovi, ale to se přece neděje tak často? Třeba všechny mrtvé kurvy potají házeli do Temže. Jedna věc byla jistá: žádný pohřeb neměly.

„Musí jít i Sofie?“ troufla si zeptat se Williama, když vydal ten pokyn. „Není přece nezvyklé, aby dítě –“

„Je mi úplně jedno, jestli se d-dotknu celého světa!“ odsekl celý brunátný. „A-Agnes byla Rackhamová. Zbylo nás z-zatraceně málo a t-truchlit bychom tam měli všichni.“

„Nemohla by třeba jít na bohoslužbu, ale už ne na hřbitov?“

„Půjde na všechno, na všechno. A-Agnes byla m-moje žena a Sofie je m-moje dcera. Říká se, že ž-ženám víc hrozí, že se na p-pohřbu r-rozpláčou. Co je špatného na p-pláči na p-pohřbu? Vždyť někdo zemřel, prokristapána! A už se přestaň h-handrkovat a napiš mi svoje m-míry na tenhle lísteček...“

Sugar ve svých těsných šatech dýchá mělce a je jí na zvracení. Podesáté rozloží vytrženou novinovou stránku a znovu si přečte oznámení o Agnesině smrti. Každé slovo se jí vrylo do paměti, ale na jejich tiskové podobě je pořád cosi děsivě autoritativního; lži jsou nesmazatelně vyraženy přímo do vláken papíru. Tisíce výtisků tohoto malého tragického příběhu o zotavující se dámě, již se stala osudnou láska k hudebním kratochvílím, se vyvalily z tiskařských strojů a byly rozšířeny do tisíců domácností. Pero je vskutku mocnější meče; zabilo Agnes Rackhamovou a odevzdalo ji dějinám.

Aby si zabránila opětovně pročítat oznámení o Agnesině smrti,

zvedne Sugar jeden ze svazků nádherného vydání Shakespearových spisů. Popravdě řečeno, od té doby, co je dostala, do nich sotva nakoukla, protože byla zabraná do dětských učebnic a ukradených deníků. Je nejvyšší čas, aby si procvičila... *literárnější* svaly svého mozku.

Zalistuje stránkami, hledá *Tita Andronika*, kterého kdysi pokládala za neprávem podceňovaného – teď si vlastně vzpomíná, že obhajovala jeho krvavé běsnění před jistým Georgem W. Huntem na první schůzce v hostinci U krbu. Teď už *Tita* našla a není z něj vůbec moudrá; asi se tenkrát musela pomátnout. Toho prvního večera jí William řekl, že *Králi Learovi* nakonec přijde na chuť – a měl pravdu. Rychle obrací stránky, tu a tam přečte slovo, prohlíží si jen ilustrace. Kam se poděl její intelekt? Změkl jí z péče o Sofii mozek? Ona, která kdysi pokládala milión slov *Clarissy* za hostinu a dokázala zhltnout poslední knihu od Elizabeth Eiloartové či Matildy Houstonové na jeden záťah... tu teď tupě zírá na rytinu lady Macbeth, která se chystá skočit z hradeb, jako by tohle v kůži vázané literární kompendium nebylo nic víc než obrázková knížka pro malé děti.

Za okny se ozve klapot kopyt a praskání šterku: pohřební kočáry právě dorazily. Měla by se hned vrátit do učebny, ukázat se, že je připravená a schopná doprovodit slečnu Rackhamovou, ale nejdřív se podívá z okna. Nakloní se k tabulce tak blízko, jak to jen jde, aniž by přitiskla nos na sklo. Sofie bezpochyby dělá totéž.

Dole jsou vidět dva kočáry se čtyřspřežím. Jeden kůň stojí přímo pod oknem jejího pokoje, ošívá se a odfrkuje. V minulosti by možná něco uličnický hodila na jeho pokyvující hlavu s chocholem, nebo by možná zamířila na sobolinové cylindry kočích, kteří jsou usazení na kozlících. Povšimne si přinejmenším šesti zasmušilých pohřebních zřízenců, kteří střídavě vystrkují hlavu zpoza zatažených závěsů v oknech kočárů. Veškeré detaily jsou jednobarevné: muži, koně a postroj, dřevěná kostra kočáru, kola a čalounění, dokonce i šterk na příjezdové cestě, na níž už odtál poslední sníh: všechno je černé. Sugar bezmyšlenkovitě otře rukávem zadýchanou okenní tabulku, načež se zarazí, když jí rázem dojdou dvě věci: že krep není nepromokavý, ale zanechává na mokřém skle šedivou šmouhu; a že

by si muži dole mohli myslet, že jim mává.

Odstoupí od okna, strčí nočník zpátky pod postel, vytáhne rukavice z krabice obchodu Petera Robinsona a pospíší si za Sofií.

Sofie je u okna učebny a dalekohledem se dívá na koně a kočáry. Francouzská panenka stojí v koutě, její růžové plesové šaty a holé ruce jsou víceméně skryté pod improvizovaným přehozem z černého hedvábného papíru a klobouček ozdobený peřím neuměle zamaskovaný šálem vyrobeným z černého kapesníku. Sofiiny vlastní smuteční šaty až tak tenounké nejsou; zapouzdřují její tělíčko jako černá kukla.

„Přijeli pro nás, slečno,“ řekne, ale neobrátil se.

„Trošku se bojím, Sofie,“ pronese Sugar, jejíž ruka v černé rukavici se vznáší nad Sofiiným ramenem a váhá, zda ji má pohladit. „Bojíš se trošku i ty?“ Od té doby, co se holčička dozvěděla o mamčině smrti, ani neplakala, ani nezlobila, naopak se chovala tak vyrovnaně a bezstarostně, že to prostě nemohla být pravda. Člověk přece nemůže přijít o vlastní matku a necítit nic?

„Chůva mi řekla o pohřbech všechno, slečno,“ odpoví Sofie a obrátí se na podpatku ke své guvernance. Skloní dalekohled a s naolejovaným klapnutím složí jeho rýhovaný kovový plášť na základní délku. „Nebudeme muset dělat nic, jen se dívat.“

Sugar se skloní, aby Sofii převázala stužku na čepci. Doufá, že něha, s níž se její prsty letmo dotýkají Sofiina hrdla, to děvčátko ujistí, že stačí dát najevo jen náznak – sebemenší náznak – smutku a slečna Sugar ji zahrne soustrastí a láskou, po níž tak prahne. Ale to příliš jemné zavazování stužky nic takového nezprostředkuje: výsledkem je pouze příliš volný uzel, jako kdyby guvernanka byla nešikovná a neměla v prstech dost síly, aby dítě pořádně oblékla.

„To je ale smutný začátek roku!“ povzdychne si Sugar, ale Sofie na tuhle návnadu nezabere.

„Ano, slečno,“ podvolí se vyšší autoritě své opatrovnice.

V černé mokré hlíně vykopali díru čtyři stopy širokou, šest stop dlouhou a šest stop hlubokou a právě kolem této úhledné prohlubeniny se shromáždil dav známých Agnes Rackhamové. Stojí tam bok po boku, tedy bezmála, přece jen zachovávají náležitou

minimální vzdálenost mezi jednotlivými těly. V hlavách hrobu stojí doktor Crane a hřmotným hlasem ceremonii řídí. Už předtím přednesl v kostele dlouhé kázání a teď si ho podle všeho celé zopakuje, aby nepřišli zkrátka další truchlíci, kteří se dostavili až na tuto fázi rozloučení s paní Rackhamovou.

Štíhlou a drobnou rakev, zahalenou černým sametem a ověčenou bílými kvítky, k hrobu donesli pohřební zřízenci (takzvaní nosiči rakve plnili pouze funkci čestné stráže) a teď tu leží a čeká na pastorovo slovo. Obklopuje ji těhotná aura, jako kdyby každou chvíli mohla puknout a vypustit živého člověka, nebo mrtvolu někoho jiného, než je zesnulá, případně by se z ní mohly vyřinout brambory. Takto vypadají morbidní fantazie nemalého počtu smutečnických hostů – ne jen těch dvou, kteří mají důvod pochybovat, že truhla obsahuje Agnes Rackhamovou.

„Byla to ona? Víš to najisto?“ zeptala se Sugar Williama, jen co se vrátil z Pitchcottské márnice.

„No... ano, v-v-vím to najisto,“ odpověděl s nepřítomným pohledem; v plnovousu mu perlil pot. „Tak na-na-na... jsem si tak jistý, j-jak to jen jde.“

„Co měla na sobě?“ Prosím, ať je to cokoli, jen ne ošuntělé tmavě modré šaty s šedou zástěrovou náprsenkou a světle modrý plášť...

„B-byla n-nahá.“

„Ale *našli* ji nahou?“

„Propána, m-myslíš si, že b-bych se jich na něco takového ptal? Ach, k-k-kdybys viděla, co jsem dnes v-viděl já...!“

„Co jsi viděl, Williame? Co jsi viděl?“

Ale on se jen otrásl, pevně zavřel oči a nechal Sugar, ať si stav Agnesina těla představí sama. „Ach Bože, kéž to t-tímhle skončí!“

V tu chvíli k němu přistoupila a objala ho, přičemž vdechla ten hnusný smrad, jímž byly jeho šaty nasáklé. Hladila ho po vlhce lepkavých zádech, šeptem ho ujišťovala, že ano, ano, tímhle to skutečně končí a že skutečně *viděl* Agnes a že se každý rok utopí tisíce lidí, tahle příčina si vyžádá víc životů než takřka kterákoli jiná, psalo se to v novinách tak před týdnem, a pomysli na počasí té noci, kdy Agnes utekla, a na její nebezpečně křehké zdraví. Tak žvatlala dál a dál, dokud jeho vzlykání a třesavka nepolevily a on se

neuklidnil.)

William nyní stojí u hrobu zpřímá a velebně jako vosková socha; jeho tvář je okamžitě rozpoznatelný emblém Rackhamova voňavkářství usazený na tmavém sloupu smutečního obleku. Zranění na tváři mu Sugar odborně zamaskovala nánosem Rackhamovy kosmetiky a pravou ruku – jedinou část jeho těla, již nelze zahalit v souladu s přísnou etiketou – má v černé pásce, prsty zastrčené ve volné černé palcové rukavici. Pod obvodem těsně naraženého klobouku mu hlava třesť v truchlivém rytmu.

Na rozdíl od Henryho pohřbu, který se odehrál za deště, přeje Agnesinu obřadu pěkné počasí: jasná obloha, vlažné slunce a mírný vítr. Ve větvích holých stromů čířikají dva ptáčci, probírají průběh zimy a šance, že se dožijí jara. Pozůstali je nezajímají; ti tlačíci se černí tvorové, kteří se zde shromáždili, možná vypadají stejně pozorně a hladově jako vrány a někteří z nich jsou dokonce vyšňoření peřím, ale ti hlupáčci se sešli na špatném místě: není tu žádné jídlo, ani drobeček.

Ale čistě ze zvědavosti, kdopak to dnes přišel? Jací lidé se vypravili ze svých pohodlných hnízd, aby se stali svědkem uložení Agnes Rackhamové do země?

Nu, samozřejmě lord Unwin – ačkoli je zcela ve hvězdách, co by býval udělal, kdyby náhodou netrávil dovolenou v Anglii a místo toho se nacházel v jednom ze svých obvyklých oblíbených míst v Itálii nebo Tunisku. Přesto je tady a s ním i jeho krásná žena, ačkoli se ona a paní Rackhamová bohužel nikdy neviděly osobně.

Henry Calder Rackham, stařešina po Williamově boku – pravda, vypadá méně distingovaně než Agnesin nevlastní otec, ale na jeho věk to vůbec není špatné. Je to chudák: vyhlídky na vnoučka jsou tím horší, čím je starší; nejdřív měl dva syny, přičemž ten první si usmyslel, že se stane knězem a neoženil se, a ten druhý se rozhodl užívat si života a zůstat svobodný; pak první syn zemřel a druhý si vzal ženu, jejíž mateřské snahy nepřinesly mužského dědice; teď je veta i po ní. K zasmušilosti má Henry věru pádné důvody.

Kdo ještě přišel? Nuže, přejdeme k druhému pohlaví: lady Bridgelowová, jakož i velké množství Agnesiných známých, mimo jiné paní Canhamová, paní Battersleighová, paní Amphlettová, paní

Maxwellová, paní Fitzhughová, paní Goochová, paní Marrová – a není tamhle paní Abernethyová? Jejda, to by člověk opravdu *měl* vědět. *Vypadá* jako paní Abernethyová, ale neměla se paní Abernethyová přestěhovat do Indie? Tyto malé záhady bude možné objasnit, teprve až tento obřad skončí.

A to dítě? Jaké dítě to stojí před svou guvernankou, která je bledá jako stěna a připomíná strašáka do zelí? Sofie Rackhamová, ne? O existenci dcery paní Rackhamové některé zde shromážděné dámy věděly, jiné ne. Zvědavě si holčičku prohlížejí a všímají si, že stavěná je jako tatínek, ale oči má po matce.

Že je to ale zvláštní pohřeb! Tolik žen a skoro žádní muži! Copak paní Rackhamová neměla žádné příbuzné mužského pohlaví? Žádné bratry, bratrance, synovce? Zjevně ne. Proslýchá se, že má několik živých strýců, ale ti jsou... nu, jsou to katolíci a nepatří k těm slušným a diskrétním; právě naopak, jsou to samí buřiči a cvoci.

Co doktor Curlew, lékař paní Rackhamové? Nedalo by se očekávat, že se tu ukáže? Jenomže on je v Antverpách a přispívá svými názory na sympoziu věnovaném myxedému. Tamhle vzadu stojí nenápadně v davu jeho dcera, paní Emmelína Foxová. Další vdova! Propána, našel by se vůbec nějaký předchozí pohřeb, kterého by se účastnilo tolik vdovců a vdov?! Ani lady Unwinová není *původní* lady Unwinová, víte – ne, to nebyla ani matka Agnes Rackhamové – byla tu *jiná, třetí*, lépe řečeno *první* lady Unwinová, která zemřela hned po svatbě, a pak se lord Unwin za několik týdnů seznámil s Violet Pigottovou, víte, která byla sama vdova – stačíte to ještě sledovat? Byl to tenkrát docela skandál a bude lepší nešťourat do něj, obzvláště když jsme se tu sešli při tak smutné příležitosti, kde klepy působí nepatříčně, a navíc, Violet Pigottová točila svým slunečníkem na lorda Unwina, když tělo jeho nebohé ženy skoro ještě nevychladlo, a kdo ví, jakých chyb v úsudku se může dopustit čerstvý vdovec v šílenství svého zármutku?

Každopádně to všechno je minulost a my už o tom nebudeme mluvit, obzvláště vzhledem k tomu, že nikdo z nás není obeznámen se všemi fakty, dokonce ani paní Fitzhughová ne, přestože se její starší sestra znala s první lady Unwinovou opravdu *důvěrně*. To je ta, co má na sobě černé pérové boa a jistě zítra odpoledne zajde na

večírek paní Barrové, na neformální akci určenou pouze pro dámy.

Ale kdeže jsme to byli? Ach ano, u paní Foxové. Vypadá dobře, že? Ještě před půl rokem všichni čekali, že již nepůjde na žádný pohřeb krom toho svého – a tady ji máte, což jen dokazuje, že člověk nikdy neví. Zнала se však s paní Rackhamovou nějak obzvlášť dobře? Nikdo si nevzpomíná, že by se ty dvě někdy objevily na veřejnosti spolu. Že by tu zastupovala svého otce? Vypadá lítostivě, ale – troufne si to někdo říct? – lehounce odmítavě. To jste věděli, že je zarytou zastánkyní kremace? Doktor Crane ji nemůže vystát; při jednom jeho kázání kdysi vstala a řekla: „Omlouvám se, pane, ale tohle není pravda!“ Dokážete si to představit? Kéž bych tam byla...

Každopádně tu je, a dokud doktor Crane mluví, nechává si své názory pro sebe. Nepláče a chová se důstojně – vlastně tu nepláče ani jedna dáma, všechny se chovají důstojně a dělají obřadu čest. Paní Goochová se v jednu chvíli odváží posmrknout, pak ale zjistí, že v tom zůstala sama, a okamžitě toho nechá.

A muži? Jak to snášejí oni? Na tváři Williama Rackhama se dá vyčíst bolestný úžas; smrt jeho manželky je bezpochyby rána, jejíž skutečná závažnost na něj ještě zdaleka nedolehla. Lord Unwin svůj smutek ovládá tak dobře, že skoro připomíná znuďenost. Henry Calder Rackham stojí klidně a posmutněle, soustředí se výhradně na kněze a zhluboka a tiše si povzdychne, kdykoli odmlku v projevu přeruší nová salva slov.

Monolog doktora Cranea se podle všeho pomalu blíží vyvrcholení: právě se mučivě zmínil o „popelu a prachu“, což dozajista znamená, že rakev bude velmi záhy spuštěna do díry. Popel a prach, připomene shromážděným, jsou pouze našimi fyzickými pozůstatky, ale v porovnání s našimi duchovními pozůstatky jsou bezvýznamné. V prudkém, pronikavém světle fyzické smrti se odhaluje duše coby původní podstata, z níž odpadla malá, takřka bezvýznamná částička – tělo. Tělesná podoba paní Rackhamové pro ni nepředstavuje ztrátu, neboť ona žije dál, nejen ve vzpomínkách na její povahu a činy, které všichni shromáždění mohou bezpochyby dosvědčit, ale i v náruči našeho nebeského Otce, což je mnohem důležitější.

Láskyplně na ni vzpomínají všichni, kdo měli to štěstí, že ji znali –

co svět ztratil, to získá nebe, stojí na jejím náhrobním kameni a nápis je to takřka stejný jako na Henryho náhrobku poblíž, neboť jak může člověk zmučený zármutkem skládat nová chytrá slova? Čekali snad od něj metafyzickou báseň v Herbertově stylu? Je tu někdo, kdo by to na jeho místě svedl lépe? Smrt je na hezké veršíky příliš obscénní.

William se zadívá na to, jak zřízenci zvedají rakev na provazech. S kamennou tváří odolává pokušení jemně si otřít pot z čela; obává se totiž, že si kapesníkem setře patinu Rackhamova podkladového krému a Rackhamova broskvového ruměnce a odhalí tak strupy a modřiny. Už je to tady: štíhlá, zářivě nalakovaná truhla je konečně spuštěna do hrobu a doktor Crane monotónně odříkává dávnověké zaklínání, aby mrtvé pomohl odejít. Williama to neutěšuje – „neboť popel a prach jsi a v popel a prach se navrátíš“ je sice moc pěkná pohřební rétorická figura, ale ze surově vědeckého pohledu je popel pozůstatek kremace, nikoli pohřbu do země. Proměna mrtvoly v rakvi již značně pokročila, jak William ví, protože ji viděl na stole v márnici, ovšem konečným produktem nebude popel, ale tekutina, nebo nanejvýš cosi mazlavého.

Ve Williamově hlavě se mrtvola oproti svému stavu před týdnem, kdy ji viděl naposledy, již značně rozložila; rakev hladce klesá do díry a on si představuje, jak se uvnitř rozdrásané a shnilé maso klepe jako sulc. Ztěžka polkne, aby potlačil zděšené zaúpění. Je to zvláštní – nemůže uvěřit, že z Agnes zbývá něco v pevném skupenství, zatímco svého bratra Henryho (který leží v zemi již celé měsíce a musí tedy logicky být v mnohem horším stavu) si představuje mumifikovaného, tuhého jako špalek. I v hrobě se jeho bratr prkenně brání rozkladu a vykazuje tuhou celistvost, zatímco (ve Williamových představách) Agnes její těkavost a typicky ženská labilita odsuzuje k alchymickému rozpuštění.

Odvrátí pohled; už to nedokáže snášet. V očích ho štípají slzy; je tu dnes vůbec někdo, kdo skrytě nevěří, že svou manželku dohnal k sebevraždě? Všechny tyhle ženy, všechny tyhle klevetivé „přítelkyně“ jím opovrhují; v hloubi duše mu to přikládají za vinu; ke komu se může obrátit? Nemůže se podívat na Sugar, neboť ta stojí se Sofií a on nesnese pomyšlení, co si teď počne s Agnesiným dítětem, když padla veškerá naděje na to, že by mohlo mít matku. Místo toho

v zoufalství pohlédne na lady Bridgelowovou a užasne a zároveň ho hluboce dojme, že i její oči se lesknou. *Vy jste tak, tak statečný*, říká mu. Pochopitelně ne nahlas, ale všemi ostatními myslitelnými způsoby. William pevně zavře oči, přenáší váhu z jedné nohy na druhou a poslouchá pleskání hlíny dopadající na další hlínu.

Nakonec ho kdosi jemně zatahá za ruku. Otevře oči v domnění, že uvidí ženskou tvář, ale je to jeden z pohřebních zřízenců.

„Tudy prosím, pane.“

William na něj nechápavě zírá.

Rukou v černé rukavici ukáže zřízenec na svět za hřbitovem. „Kočáry na vás čekají, pane.“

„Ano... tedy... ehm...“ zadržává se, pak sklapne. Celý den se obával, že bude muset mluvit, ospravedlňovat se a koktat důvody, proč Agnes není živá a zdravá. Náhle mu dojde, že nemusí říkat vůbec nic. Je omluven. Nečekají ho žádné otázky. Je čas odjet domů.

Nazítří je Clara Tillotsonová propuštěna. Nebo je, diplomatictěji řečeno, s Rackhamovým pozhánáním poslána po svých, aby si našla zaměstnání v domácnosti, jejíž pán není vdovec.

„Vzhledem ke změně okolností“: tento obrat William použil, když jí tu zprávu sdělil. Pochopitelně to sotva byla novinka a Clara moc dobře věděla, co ji čeká, tak proč ho nemohla ušetřit té mrzutosti, proč prostě nezmizela přes noc a ten svůj vosí pas a ostrý čumáček si nevzala s sebou? Ale ovšem: protože potřebuje doporučující dopis. Nemohl jí ho nechat v předsíni, pověšený za stužku na věšáku na klobouky? Ne, samozřejmě že nemohl. Přestože tou dívkou pohrdá, ještě jedno setkání s ní strpět musel.

Však také posledního dne její služby v Rackhamově domě projde Clařino chování podivuhodnou proměnou; je milá jako prodavačka květin a podlézavá jako čistič bot. Vždyť se jednou skoro usmála! Brzo ráno si procvičila onu dovednost, která je u komorné tak ceněná: balení šatů a dalších věcí do kufru tak, aby je bylo možné v cíli vytáhnout nepomačkané a nepoškozené. Veškerý její majetek se vejde do méně kufrů, než si Agnes vzala do Folkestone Sands; přesněji řečeno do jednoho lodního kufru, jednoho tartanového kufříku a krabice na klobouky.

Rackham ji nevyprovodí; popravdě řečeno, když si pro ni přijede drožka, jediný člen domácnosti si nenajde ani chvilku času na to, aby jí přišel zamávat. Po ruce je jen Cheesman, ochotný a bodrý, zvedá jí zavazadla, halasně ji ujišťuje, že dneska jí začíná nový život, a při nastupování do kočáru jí položí šlachovitou pracku na kříž. Claře se střídavě chce vyplakat se mu na ramenou a naplivat mu do tváře, a tak nakonec neudělá nic. Dovolí mu cvrnknout do lemu sukně, aby se při zavírání dveří nepřivřela, s kamennou tváří se usadí a pak už se vozidlo dá trhaně do pohybu.

V kabelce na klíně chová doporučující dopis od Williama Rackhama, který dosud nečetla. Žádosti o zaměstnání mají svou etiketu a ta zvyhodňuje uchazeče, kteří předají takový dopis v zapečetěné a neporušené obálce – dávají tím totiž najevo svrchovanou jistotu, že uvnitř nemůže být nic než nejvyšší chvála. Jakmile se Clara ubytuje u sestry, bude mít spoustu volného času, aby obálku napařila a otevřela – a tehdy zjistí, že ji Rackham popisuje jako osobu průměrné inteligence, obdivuhodně věrnou své paní, byť zdaleka ne už svému pánovi, šikovnou a schopnou komornou, jejíž nakyslá povaha nemusí být překážkou v loajální službě zaměstnavateli, s nímž se snese. Pak Clara vybuchne vzteky a opláče ztracenou příležitost říct tomu nabubřelému přízemnímu hrubiánovi Rackhamovi, co si o něm přesně myslí, a její sestra s ní taktně souhlasí, i když v hloubi duše ví, že by se Clara neodvážila ani pípnout, aby jí snad Rackham dopis nevytrhl z ruky a neroztrhal na prahu její budoucnost na kousky.

„Mor na ten dům!“ vykřikne Clara. „Doufám, že tam všichni chcípnu a budou se smažit v pekle!“

Ano, to řekne později. Zatím si však kouše dolní ret, počítá stromy, zatímco se drožka šine kolem Kensingtonských zahrad, a přemítá, jestli ji duch paní Rackhamové bude strašit za to, že ukradla pár drobnějších šperků. Copak duchovi sejde na pár náramcích a náušnicích, obzvláště těch, které prakticky nenosila a které by nejspíš nepostrádala, ani kdyby byla naživu? Pokud je na světě nějaká spravedlnost, tak z téhle krádeže nevzejde nic krom pár tolik potřebných šestáků. I když, povídá se, že mrtví bývají pomstychtiví... Clara doufá, že si paní Rackhamová, ať už je

kdekoli, vzpomene na dlouhá léta, kdy jí komorná byla jediným spojencem proti jejímu odpornému manželovi, a že ve svém éterickém srdci najde dost velkorysosti na to, aby řekla: „Výborně, má dobrá a věrná služebnice.“

O gubernantčiných dvacátých narozeninách je počasí vzhledem k ročnímu období nezvykle mírné a slunce září tak jasně, že víc by si snad nikdo ani nemohl přát.

Přestože se 19. leden plným právem nachází uprostřed zimy, poslední zbytky rozbředlého sněhu byly vymety z ulic, na stromech zpívají ptáci a vysoko nad hlavou Sugar je obloha levandulově modrá a mraky mají barvu vaječných skořápek, jako celostránková barevná ilustrace v dětské pohádkové knížce. Tráva ve veřejném parku je mokrá, nikoli však od sněhu či deště, ale jen od roztáté jinovatky a sotva stačí na to, aby jí z ní navlhly boty. Jediným solidním důkazem ročního období je dlouhý jazyk neprůhledného ledu, který visí z tlamy kamenného draka usazeného na okraji prázdné parkové fontány, ovšem i tenhle rampouch se třpytí a potí a pomalu prohrává boj s velkým táním.

Právě takového dne, pomyslí si Sugar, jsem se narodila.

Sofie vzhledne ke kamennému drakovi, pak ke své guvernance a mlčky si vyžádá souhlas k bližšímu prozkoumání nestvůry. Sugar přikývne a Sofie se s jistými potížemi (protože smuteční šaty jsou neobyčejně těsné a tuhé) vydrápe na okraj fontány, jištěná gubernantčinýma rukama. S rukavicí přitisknutou k drakovu šedivému boku najde dítě rovnováhu. Tyhle její staré vlněné palčáky nejsou příliš elegantní, ovšem ty rukavičky z vepřovice, které dostala od otce k Vánocům, jí nikdy pořádně neseděly, a když je slečna Sugar zkusila nasadit na roztahovací nůžky na rukavice pro dospělé, jedna jí praskla.

Sofie se obličejem nakloní přímo pod kamenné dračí čelisti a nesměle vyplázne růžový jazýček ke třpytícímu se rampouchu.

„Nedělej to, Sofie! Je špinavý.“

Holčička ucukne, jako by dostala políček.

„Ale víš, co bys mohla udělat místo toho? Co kdybys ho urazila?“ Sugar zarazilo, jak snadno se dá dítě vyděsit, a teď by Sofii zase ráda

rozveselila. „Do toho – bouchni do něj!“

Sofie váhavě natáhne rukavici a bezvýsledně poplácá ten mohutný ledový výčnělek. Pak po dalším guvernantčině povzbuzování do rampouchu praští a ten se ulomí. Z odhaleného železného čenichu začne klokotavě vytékat ubohý čúrek okrově zbarvené vody.

„No vidíš, Sofie!“ zavolá Sugar. „Díky tobě to už zase funguje.“

Za bedlivého dohledu své guvernantky kráčí Sofie po obvodu fontány jako provazochodec po pomyslném laně. Kvůli bohatě nabíraným sukním smutečních šatů si vidí na nohy jen mizerně, ale bere to vážně, postupuje pomalu a kvůli lepší rovnováze má ruce rozpažené, jako by to byla křídla.

Je podle pravidel pro držení smutku přípustné, aby osiřelá dcera vyšla s doprovodem na veřejnost pouhých pár dní po pohřbu? Sugar nemá nejmenší potuchy, ale kdo ji pokárá, pokud se to nesmí? Služebnictvo v Rackhamově domě je strašně bázlivé a William se úplně zavřel ve své pracovně, aby celý svět viděl (nebo spíše neviděl) vdovce zdrceného žalem – takže on se sotva dozví, co Sugar dělá, když není s ním.

A i kdyby na to přišel, co má být? To se musí ona i Sofie krást po ztemnělém domě, dusit se v atmosféře, v níž je smích zakázán a černá je na denním pořádku od snídaně až do té doby, než je čas jít spát? Ne! Odmítá se plížit pod pohřebním příkrovem! Sofiiny hodiny se budou konat co nejčastěji venku, ve veřejných parcích a zahradách Notting Hillu. Chudák dítě už tak strávilo víc než dost ze svého života ukryté jako nějaké hnusné tajemství.

„Je čas přeříkat si dějepisnou básničku, maličká,“ oznámí Sugar a Sofii se rozzáří tvář. Jestli má něco ještě radši než hraní, tak je to práce. Zadívá se dolů na zem a chystá se seskočit z okraje fontány; je to jen o pár centimetrů dál, než ve svých tuhých šatech snadno zvládne. Co teď?”

Sugar se zčistajasna vrhne kupředu, nabere dítě do náruče a závrtně hravě ji zhoupne na zem. Během pár vteřin je po všem, sotva by se člověk za tu dobu dokázal nadechnout, ale v tom dlouhém okamžiku cítí Sugar víc fyzické radosti, než cítila za celý život plný objetí. Podrážky Sofiiných houpajících se nohou se letmo dotknou mokré trávy a ona přistane; Sugar ji pustí a zalapá po dechu.

Díkybohu, díkybohu je dítě radostí bez sebe: zjevně má od něj požehnání něco takového v budoucnu zopakovat.

Poslední dobou Sugar vyvádí z míry, ba znepokojuje, jak prudce fyzické jsou její city k Sofii. Co po jejím příjezdu do Rackhamova domu začalo jako odhodlání neublížit své nešťastné žačce, jí prosáklo z hlavy do krve a teď obíhá jejím tělem, transmutováno do zcela odlišného nutkání: touhy prodehnout Sofii štěstím.

Devatenáctého dne ledna, ráno o svých dvacátých narozeninách, stojí Sugar ve veřejném parku a v celém těle jí pořád mravenčí od Sofiina objetí. Představuje si, jak leží spolu v posteli ve stejných nočních košilích, Sofie tvrdě spí s tvářičkou vmáčknutou do prohlubně mezi ňadry Sugar. Tahle představa by byla ještě před rokem směšná, v neposlední řadě proto, že neměla poprsí, které by stálo za řeč. Dnes jí ale prsa připadají větší, jako by se její příliš dlouhé dospívání konečně uzavřelo a z ní teď byla žena.

Sofie začne pochodovat kolem fontány, v těžkém, obřadním rytmu, a recituje její verše:

*„Vilém Dobyvatel sepsal Knihu posledního soudu,
Vilém Ryšavý byl zastřelen u horského proudu,
Jindřich První se na leccos Ezopových bajek tázal,
svou dceru však korunovat nedokázal.“*

„Výborně, Sofie,“ řekne Sugar a poodstoupí. „Cvič sama a přijď za mnou, když to nepůjde dál.“

Sofie dál pochoduje a skanduje, instinktivně si k těm slovům přidává melodii, takže se z básně stane píseň. Rukama zatuhlýma v krepevých rukávech udává takt o bok.

*„Král Štěpán se s Matyldou, svou sestřenicí, nedokázal smířit,
občanská válka tak trvala až do roku jedenáct set padesát čtyři.
Jindřich, jehož nazývali Plantagenetem,
měl trable s dětmi a s Tomášem Becketem.“*

Sugar poodejde od fontány a usadí se na litinové lavičce, která stojí o nějakých deset metrů dál. To prozpěvování ji naplňuje pýchou, neboť říkanky jsou jejím vlastním dílem; vymyslela si je jako mnemotechnickou pomůcku pro Sofii, které v hodinách dějepisu dělalo potíže odlišit od sebe všechny ty intrikující a krvežíznivé krále Anglie, obzvláště když se jich tolik jmenovalo Vilém nebo Jindřich.

Jakkoli jsou tyhle veršičky nicotné, jde o její první literární pokusy od té chvíle, kdy prohlásila za mrtvý svůj román. Ach ano, ví, že je to politováníhodné, ale zažehly v ní plamínek naděje, že by z ní snad ještě mohla být spisovatelka. A proč *nepsat* pro děti? Když je odchytíte malé, můžete utvářet jejich duši... Copak někdy vážně věřila, že si nějaký dospělý přečte její román, setřese okovy předsudků a stejně jako ona se spravedlivě rozhněvá? A když už jsme u toho, vůči čemu se rozhněvá? Sama si skoro nevzpomíná...

*„Richard Lví srdce dlel stále v cizině a sílu měl jak medvěd,
zabil ho šíp roku jedenáct set devadesát devět.*

*Král Jan snad ani neuměl nelhat, nevraždit a nekrást,
Magnu Chartu však stvrdil roku dvanáct set šestnáct.“*

Sugar se pohodlně opře o lavičku, protáhne si nohy a zavrtí prsty v botách, aby jí nemrzly; celý zbytek těla je v teple. Přestane očima zaostřovat, takže Sofie se při každém oběhu fontány prožene kolem ní jako černá skvrna.

„*Hodná holka...*“ zašeptá tak tiše, že ji Sofie nemůže slyšet. Jak líbezné je slyšet jiného člověka zpívat vaše vlastní slova, i když to jsou jen kostrbaté rýmovačky...

*„Sedmapadesát let vládl Jindřich Třetí zemi zdejší,
zdraví ani ducha ovšem neměl nejpevnější.*

*Po svatbě Eduarda Prvního nebylo už zbylí,
ve Skotsku nastalo krveprolití.“*

„Ale vždyť to je malá Sofie Rackhamová!“ ozve se nepovědomý ženský hlas a Sugar se probere a hledá osobu, již patří. Tam u brány parku stojí Emmelína Foxová a zběsile mává. Je to tak zvláštní pohled, vidět úctyhodnou ženu mávat tak usilovně! A jak mává, její plně poprsí se volně pohupuje v živůtku, patrně tedy dnes nemá na sobě korzet. Sugar není žádná odbornice na jemné detaily úctyhodnosti, ale opravdu by ji zajímalo, jestli něco takového může být úplně *comme il faut*...

„Slečna Sugar, pokud se nemýlím?“ pronese paní Foxová, která mezitím urazila většinu vzdálenosti mezi nimi.

„A-ano,“ odpoví Sugar a zvedne se z lavičky. „A vy jste myslím paní Foxová.“

„Ano, to vskutku jsem. Těší mě, že vás poznávám.“

„Ó-ó, a mě zase těší, že poznávám vás,“ odpoví Sugar o dvě až tři vteřiny později, než by měla. Paní Foxová došla k ní až na dosah ruky a podle všeho jí nevádí tam postávat; pokud si všimla guvernantského neklidu, nijak to na sobě nedává znát. Místo toho kývne na Sofii, která si po chvilkové pauze zase začala pozpěvovat za chůze.

„Neotřelý přístup k dějepisu. Kdybych dostala takové verše, možná bych ten obor nesnášela o poznání méně.“

„Napsala jsem je pro ni sama,“ vyhrkne Sugar.

Paní Foxová se jí s očima lehce přimhouřenými znepokojivě zadívá přímo do tváře. „To jste vážně chytrá,“ praví se zvláštním úsměvem.

Sugar cítí, jak jí štípe pot v černém podpaží šatů a stéká jí dolů. Co je sakra s tou ženskou? Přeskočilo jí, nebo si ji zlomyslně dobírá?

„Já... se domnívám, že některé knihy, které se dávají dětem, jsou smrtící,“ naváže Sugar v zoufalé snaze najít vhodné konverzační téma. „Umrtvují touhu se učit. Ale Sofie teď má pár dobrých učebnic, moderních učebnic, které jí na mou žádost přinesl W – pan Rackham. I když musím říct,“ (úlevný výdech ochladí pot na jejím čele, když ji nečekaně napadne, jak využít jednu vzpomínku) „že Sofie má pořád moc ráda jednu knížku pohádek, kterou jí dal o Vánocích strýček Henry, který byl váš drahý přítel, pokud se nepletu.“

Paní Foxová zamrká a trochu zbledne, jako kdyby právě dostala pohledek nebo polibek. „Ano,“ odpoví. „To byl.“

„Na titulním listu,“ nenechá se odradit Sugar, „se podepsal jako *Tvůj otravný strýček Henry*.“

Paní Foxová zavrtí hlavou a povzdychne si, jako kdyby slyšela hnusnou fámu, zveličenou častým opakováním. „Nebyl ani v nejmenším otravný. Byl to moc milý člověk.“ A ztěžka dosedne na lavičku, bez varování a zcela neformálně.

Sugar si sedne vedle ní, docela potěšená směrem, jímž se rozhovor odvíjí – protože po slabším začátku má teď podle všeho navrch. Po minimálním zaváhání se rozhodne zabít dvě mouchy jednou ranou: dát najevo důvěrnou znalost knih Sofie Rackhamové, pokud by snad paní Foxová měla jakékoli pochybnosti o její

kvalifikaci v roli guvernanky – a vyzvídat.

„Nechci vyzvídat, paní Foxová, ale řekněte mi: domnívám se správně, že právě vy jste ta ‚dobrá přítelkyně‘, na niž Henry Rackham naráží ve svém věnování? Ta přítelkyně, která ho vyplísnila za to, že dal Sofii Bibli, když jí byly jen tři roky?“

Paní Foxová se smutně zasměje, ale oči se jí dál třpytí a neochvějně se upírají na Sugar. „Ano, opravdu mi připadalo, že ve třech letech je Sofie na Pátou knihu Mojžíšovu a Pláč Jeremiášův trochu malá,“ opáčí. „A co se týče Lotových dcer a Onana a toho všeho, hmm... dítě si zaslouží pár let nevinnosti, ne?“

„Jistě,“ kývne Sugar. Konkrétní detaily jí trochu unikají, ale s vyzněním naprosto souhlasí. A pak, pro případ, že by se jí snad její neznalost dala vyčíst z tváře, paní Foxovou ujistí: „Ale Sofii z Bible čtu. Takové ty napínavé příběhy: o Noemovi a Potopě, o návratu marnotratného syna, o Danielovi v jámě lvové...“

„Ale ne o Sodomě a Gomoře,“ oduší paní Foxová. Naklání se k ní čím dál víc a jedinkrát nemrkne.

„Ne.“

„To děláte dobře,“ míní paní Foxová. „Já chodím po ulicích naší vlastní Sodomy několikrát týdně. Kazí děti stejně ochotně jako kohokoli jiného.“

Ta paní Foxová se svou dlouhou ošklivou tváří a pátravýma očima je ale divná! Je neškodná? Proč tak zírá? Sugar by teď byla nejradši, kdyby mezi nimi seděla Sofie; ta už by se postarala, aby se rozhovor točil kolem příjemných témat.

„Jestli chcete, Sofie se k nám může přidat, když už ji znáte tak dlouho. Mám ji sem zavolat?“

„Ne, nevolejte ji,“ odpoví paní Foxová hned, nikoli nepřátelsky, ale pozoruhodně rázně. „Sofie a já se neznáme ani zdaleka tak dobře, jak předpokládáte. Když jsem s Henrym chodila na návštěvu do vily Rackhamových, nebylo po ní ani vidu; člověk by skoro neuhádl, že vůbec existuje. Vidávala jsem ji jen v kostele a ještě jen na bohoslužbách, jichž se neúčastnila paní Rackhamová. Po chvíli mi ta shoda okolností – nebo bych snad měla říct spíš *pravý opak* shody okolností – přišla velmi pozoruhodná.“

„Teď nějak nechápu, jak to myslíte.“

„Tak já to vysvětlím, slečno Sugar. Bylo nabíledni, že paní Rackhamové děti nepřiřostly k srdci. Abych se vyjádřila ještě jednoznačněji – vypadalo to, jako by si existenci své vlastní dcery ani nepřipouštěla.“

„Nepřisluší mi hodnotit, co se paní Rackhamové dělo v hlavě,“ řekne Sugar. „Vídala jsem ji jen málokdy; a když jsem přišla do domácnosti, už jí nebylo dobře. Ale...“ (Zvednuté obočí paní Foxové působí hrůzostrašně: dá se z něj vyčíst, že pokud se kterákoli guvernánka odvolává na neznalost faktů, je dozajista hloupá nebo lže.) „Ale myslím si, že máte pravdu.“

„A co vy, slečno Sugar?“ otáže se paní Foxová, položí si ruce na kolena a předkloní se. Její postoj svědčí o tom, že se konečně dostává k věci. „Předpokládám, že vy vztah k dětem máte?“

„To ano. Rozhodně mám moc ráda Sofii.“

„Ano, to je zjevné na první pohled. Je to vaše první žačka?“

„Ne,“ odpoví Sugar. Tváří se vyrovnaně, ale hlava se jí točí jako kateřinské kolo. „Před Sofií jsem se starala o malého chlapce. Jmenoval se Christopher. V Dundee.“ (Během Williamovy dlouhé bitvy s obchodníky s jutou se jí do paměti vryla spousta jmen a faktů spojených s Dundee, kdyby je na žádost paní Foxové měla uvést. Bůh jí odpusť to tvrzení, že pro Christophera něco udělala – místo aby o to nebohé dítě pečovala, nechala ho v jámě lvové...) „V Dundee?“ opakuje paní Foxová. „To jste přišla z hrozně dálky. Ale nemáte skotský přízvuk – spíš londýnský, řekla bych.“

„Žila jsem leckde.“

„Ano, o tom nepochybuji.“

Pak se rozhostí rozpačité mlčení, během něhož Sugar přemýšlí, kam se proboha poděla ta její slavná převaha. Usoudí, že ji může získat zpátky jedině protiútokem.

„Jsem moc ráda, že jste se rozhodla vyjít si na procházku stejného rána jako Sofie a já,“ pronese. „Ještě nedávno jste přece na tom nebyla se zdravím valně, ne?“

Paní Foxová nakloní hlavu na stranu a unaveně se usměje. „Hodně, hodně nevalně,“ připustí zpěvavým hlasem. „Ale určitě jsem trpěla méně než ti, kdo sledovali mé utrpení. Víte, oni byli přesvědčeni, že zemřu, zatímco já věděla, že nezemřu. A teď jsem

svědkem toho,“ – mávne otevřenou dlaní, jako by naznačovala neviditelné frontě lidí, ať ji předběhnou – „jak se hustý dav nebožáků potácí do hrobu.“

Jenže vy to nechápete: Agnes žije! bleskne hlavou rozhořčené Sugar. „Dav?“ namítne. „Je to jistě hrozné, dva členové stejné rodiny, ale přece jen...!“

„To ne, já nemyslela Rackhamovy,“ opáčí paní Foxová. „Jejda, to se opravdu omlouvám. Myslela jsem si, že víte, že pracuji pro Spolek na záchranu padlých žen.“

„Spolek na záchranu padlých žen? Přiznám se, že jsem o něm nikdy neslyšela.“

Paní Foxová se zasměje, zní to zvláště hrdelně. „Ach, slečno Sugar, jak by některé mé kolegyně sklíčilo, jak by je to *pokořilo*, kdyby vás teď slyšely! Nicméně vám to tedy řeknu: jsme dámská organizace, která napravuje, nebo se přinejmenším *snaží* napravit prostitutky.“ Znovu ten nemilosrdný, přímý pohled. „Omlouvám se, pokud vás to slovo uráží.“

„Ne, ne, vůbec ne,“ řekne Sugar, ačkoli cítí, jak se začíná červenat ve tvářích. „Pokračujte prosím – ráda by se toho dozvěděla víc.“

Paní Foxová se teatrálně zadívá do nebes a pronese (sarkasticky nebo vážně, to teď Sugar nějak nedokáže rozeznat): „Ach! Hlas budoucnosti našeho pohlaví!“ Nakloní se k Sugar na lavičce o kousek blíž, zjevně ji to přimělo k ještě větší důvěrnosti. „Modlím se, aby přišla doba, kdy všechny vzdělané ženy budou o tomto tématu chtít mluvit bez pokrytectví a nevyhýbavě.“

„T-taky v to doufám,“ koktá Sugar. Touží po tom, aby jí Sofie přispěchala na pomoc, i kdyby měla spadnout a začít kvílet. Jenže Sofie pořád pochoduje kolem fontánky a rozhodně ještě není s anglickými králi hotová.

„...Povstání Wata Tylera a Vikleřův překlad Písma svatého objevily se za vlády Richarda Druhého.“

„Prostituce je určitě hrozný problém,“ pronese Sugar s tváří natočenou k Sofii. „Ale můžete vy – může váš Spolek na záchranu padlých žen – opravdu doufat v to, že jednou bude vymýcena?“

„Za mého života ne,“ odpoví paní Foxová, „ale za jejího možná ano.“

Sugar je v pokušení rozesmát se nad absurditou takové představy, pak ale do jejího zorného pole přidusá Sofie a zaspívá:

„*Jindřich Čtvrtý si korunu bral i do postele,
zatímco Arundel lollardům zatápěl vesele,*“

a najednou ucítí tak silný závan nevinosti, až ji to napůl přesvědčí, že by se sen paní Foxové nakonec jednou mohl naplnit.

„Největší překážkou,“ míní paní Foxová, „je houževnatost některých lží. Hlavně oné hnusné a zbabělé lži, že kořenem prostituce je nestydatost žen. Slyšela jsem to snad tisíckrát, dokonce i z úst samotných prostitutek!“

„Co je tedy tím kořenem? Je to nestydatost mužů?“

Šedá plet' paní Foxové vůčihledně zružověla, jak se pro to téma nadchla. „Jen do té míry, do níž muži utvářejí zákony určující, co ženy smí a nesmí dělat. A zákony nejsou jen to, co se schvaluje v parlamentu! Kázání duchovního, který nemá v srdci ani špetku lásky, *to* je zákon; to, jak se naše pohlaví očerňuje a trivializuje v novinách, v románech, dokonce na etiketách i těch nejbanálnějších výrobků pro domácnost, *to* je zákon. A hlavně, *chudoba* je zákon. Když na muže přijde bída, pětilibrová bankovka a nové šaty z něj zase udělají úctyhodného člověka, ale když do bídy upadne žena...!“ Podrážděně si odfrkne; tváře má zardělé, jak se rozohnila. Poprsí se jí při rychlém dýchání nadouvá a zase klesá, bradavky jsou vidět s každým nádechem. „Od ženy se očekává, že zůstane ve škarpe. Víte, slečno Sugar, ještě jsem nepotkala nevěstku, která by radši nebyla něco jiného. Kdyby jen *mohla*.“

„Ale jak,“ řekne Sugar a zase se krčí před tím pohledem a rudne od čela až po límeček, „tenhle váš Spolek postupuje při... ehm... záchraně těch prostitutek?“

„Chodím do bordelů, do vykřičených domů, vyrážíme do ulic... parků... kamkoli, kde se prostitutky vyskytují, a varujeme je – když dostaneme příležitost – před osudem, který je čeká.“

Sugar pozorně přikyvuje a retrospektivně je poměrně ráda, že kdykoli se Spolek na záchranu padlých žen stavil ráno v podniku paní Castawayové, nikdy se nezvedla z postele.

„Nabízíme jim útočiště, byť máme bohužel k tomuto účelu k dispozici pouze velmi málo domů,“ pokračuje paní Foxová. „Kěž by

se jen poloprázdné kostely v téhle zemi daly využít rozumněji! Ale to nevadí, děláme, co se dá, s tím ubytováním, které máme... A co děláme pak? No, pokud mají dívky nějakou živnost, tak se pomocí doporučujících dopisů vynasnažíme získat jim práci v oboru. Já už takových napsala spoustu. Pokud žádnou živnost nemají, postaráme se, aby si osvojily nějakou užitečnou dovednost, třeba šití nebo vaření. V některých nejlepších domácnostech pracují služky, které dostaly místo díky Spolku.“

„No tohle!“

Paní Foxová si povzdychne. „Samozřejmě to cosi vypovídá o naší společnosti – čímž myslím anglickou společnost –, když mladé ženě dokážeme přinejlepším nabídnout úctyhodné poddanství. Jenže my se nemůžeme potýkat s více zly najednou. Tohle je akutní. Prostitutky umírají každý den.“

„Ale na co?“ zeptá se Sugar ze zvědavosti, i když odpověď už zná.

„Na nemoci, při porodu, někdo je zavraždí, případně samy spáchají sebevraždu,“ odpoví paní Foxová s pečlivou výslovností. „V našem snažení nás pořád pronásleduje obrat ‚příliš pozdě‘. Zrovna včera jsem navštívila nevěstinec, podnik paní Castawayové – hledala jsem totiž jednu konkrétní dívku, o níž jsem se dočetla v ohavné brožuře *Další spanilé jízdy po Londýně*. Zjistila jsem, že ta dívka je dávno pryč a že paní Castawayová zemřela.“

Sugar jako by zkameněla střeva; jen díky litinovému sedadlu lavičky jí ztěžklé orgány nepropadnou na zem.

„Zemřela?“ zašeptá.

„Zemřela,“ potvrdí jí paní Foxová. Její velké šedé oči pečlivě sledují sebemenší náznak reakce její kořisti.

„Zemřela... na co?“

„To mi nová bordelmamá neřekla. Náš rozhovor předčasně ukončily dveře, které mi zabouchla před nosem.“

Sugar už pohled paní Foxové nedokáže snášet. S rozhoupaným žaludkem sklopí točící se hlavu a upřeně se zadívá do pomačkaně černí vlastního klína. Co má dělat? Co má říct? Kdyby to v životě chodilo jako v Rosiných krvácích, probodla by paní Foxové dýkou srdce a zajistila si Sofinu pomoc při zahrabání mrtvolky; nebo by

mohla padnout paní Foxové k nohám a na kolenou ji prosit, ať její tajemství nikomu neprozradí. Místo toho dál zírá do svého klína a mělce dýchá, dokud si neuvědomí, že jí cosi bublá v chřípí. A když si utře nos, povšimne si, že má rukavici potřísněnou jasně rudou krví.

Před očima se jí objeví bílý kapesník, v dosti ošuntělé a svráštělé rukavici paní Foxové. Sugar si ho vyjeveně vezme a vysmrká se. Okamžitě dostane šílenou závrať, zakymácí se na místě a kapesník se zázračně náhle promění z měkkého a teplého čtverce bílé bavlny v promočený chladný karmínový hadřík.

„Ne, zakloňte se dozadu,“ ozve se hlas paní Foxové, když se Sugar zhrouť dopředu. „Je to tak lepší.“ A položí Sugar ruku na prsa a pevně a jemně tlačí, dokud nemá Sugar zakloněnou hlavu tak, že už to dál nejde, a kývá se ve vzduchu, lopatky má bolestivě přitisknuté k železné lavičce a tváří mrká do modré oblohy. Krev se jí hrne do hlavy, stéká jí do jícnu, šimrá jí v průdušnici.

„Snažte se dýchat normálně, nebo omdlíte,“ nabádá ji paní Foxová, když Sugar začne prudce oddychovat a lapat po dechu. „Věřte mi; to já znám.“

Sugar se zařídí podle její rady a dál upírá oči nahoru na oblohu. Levou ruku s kapesníkem si tiskne k nosu, tu pravou má – ač je to k nevíře – obemknutou v dlani paní Foxové. Tvrdé, kostnaté prsty ji konejšivě tisknou skrz dvě vrstvy kůzlečiny, které oddělují jejich kůži.

„Promiňte, slečno Sugar,“ ozve se hlas po jejím boku. „Teď vidím, že jste svou někdejší bordelmamá musela mít velmi ráda. Takovou možnost jsem si ve své pýše nedokázala představit. Popravdě řečeno jsem si toho nedokázala představit mnohem víc.“

Sugar má teď hlavu zakloněnou tak hluboko, že vidí vzhůru nohama chodce, kteří jdou po Pembroke Square a míjejí park. Převrácená matka, která visí ze stropu světa, za sebou táhne převráceného kloučka a hubuje mu, že civí na paní s krví na tváři.

„Sofie,“ zamumlá Sugar úzkostlivě. „Už neslyším Sofii.“

„Je v pořádku,“ ujistí ji paní Foxová. „Usnula opřená o fontánu.“

Sugar zamrká. Slzy ji lechtají na uších a promáčejí vlasy na spáncích. Olizuje si zakrvácené rty a hledá odvahu zeptat se na svůj osud.

„Promiňte mi prosím, slečno Sugar,“ ozve se paní Foxová. „Jsem zbabělá. Kdybych měla dost odvahy, ušetřila bych vás téhle hry na kočku a na myš a řekla bych vám na rovinu, za koho vás pokládám. A kdybych se náhodou zmýlila, brala byste mě s rezervou jako šílenou ženskou a tím by to skončilo.“

Sugar opatrně zvedne hlavu, ale krví nasáklý kapesník si při tom stále přidržuje u nosu. „Takže... jak to skončí? A za koho mě pokládáte?“

Paní Foxová je obrácená na druhou stranu a dívá se do parku na Sofiino spící tělo. Z profilu má výraznou bradu a působí celkem atraktivně, přesto si však Sugar nemůže nevšimnout, že jí v kudrlinkovém záhybu ucha uvízla světlá hrudka skořicově hnědého ušního mazu. „Pokládám vás,“ řekne paní Foxová, „za mladou ženu, která našla své povolání a hodlá se mu poctivě věnovat bez ohledu na to, jak se živila předtím. Právě v to doufá náš Spolek u děvčat umístěných do dobrých domovů, a bohužel se jich mnoho vrátí na ulici. Vy se nevrátíte na ulici, že ne, slečno Sugar?“

„Radši bych zemřela.“

„To jistě nebude nutné,“ prohlásí paní Foxová a najednou vypadá hrozně unavená. „Tak krvežíznivý Bůh rozhodně není.“

„Ach! Váš kapesník...“ vykřikne Sugar, když si vzpomene na zničený, krví nasáklý hadřík, který se jí houpe z pěsti.

„Mám jich doma velkou krabici,“ povzdychne si paní Foxová a zvedne se. „To mám z toho, že jsem nezemřela na souchotě. Sbohem, slečno Sugar. Bezpochyby se ještě uvidíme.“ Už si to namířila pryč.

„To... to doufám,“ zareaguje Sugar; nějak neví, co jiného by měla říct.

„Jistěže se uvidíme,“ řekne paní Foxová, otočí se a zamává, mnohem patřičněji než předtím. „Svět je malý.“

Po odchodu paní Foxové si Sugar otře obličej; uvědomuje si, že na tváři, rtech a bradě má zaschlou krev. S nepříliš velkým úspěchem se snaží setřít trochu vláhly z trávy, protože pod slunečními paprsky se roztátá jinovatka již vypařila. Zakrvácený kapesník jí připomene něco, nač se posledních pár týdnů usilovně snaží nemyslet: a sice že již několik měsíců z ní nevytekla ani kapka menstruační krve.

Vstane a zakymácí se, pořád se jí točí hlava. *Je mrtvá*, pomyslí si. *K čertu s ní; je mrtvá.*

Pokusí se představit si mrtvou paní Castawayovou, ale to nejde. Její matka vždycky vypadala jako mrtvola, která byla z nějakého obscenního či svatokrádežného důvodu oživena a křiklavě nalíčena. Jak by ji mohla smrt změnit? Sugar ten obraz může nanejvýš natočit na bok, změnit orientaci paní Castawayové z vertikální na horizontální. Růžové oči má otevřené; ruku nataženou dlaní vzhůru na mince. „*Pojďte, prosím,*“ říká, připravená zavést dalšího pána za dívkou jeho snů.

„Sofie,“ zašeptá, když přejde k fontáně. „Sofie, vzbud’ se.“

Holčička, sesutá jako hadrová panenka, s hlavou svěšenou na rameni, se s trhnutím okamžitě probudí a obrátí oči v sloup úžasem, že ji někdo mohl takhle nachytat. Sugar se ovšem stihne omluvit jako první: „Promiň, Sofie, že jsem s tou dámou mluvila příliš dlouho.“ Sugar odhaduje, že už bude skoro poledne; měly by si pospíšet zpátky do domu, nebo by se William mohl rozzlobit, že byl připraven o svou sekretářku, milenku, chůvu či jakou kombinaci těch tří dnes potřebuje. „A teď mi řekni, maličká, kam až ses dostala s králi Anglie?“

Sofie už už otevírá ústa, že jí odpoví, a pak vykulí oči.

„Praštil vás někdo, slečno?“

Sugar nervózně vztáhne ruce ke tváři. „N-ne, Sofie. Spustila se mi krev z nosu, nic víc.“

Sofii tento objev úplně nadchne. „To se mi stalo taky, slečno!“ pronese tónem, z něhož je patrné, že takovou příhodu pokládá za strhující morbidní dobrodružství.

„Vážně, beruško?“ opáčí Sugar a pokusí se i přes mlhu svých úzkostných starostí vzpomenout si na incident, na nějž Sofie naráží. „Kdy?“

„To bylo předtím,“ řekne dítě po chvilkovém zamyšlení.

„Před čím?“

Sofie vezme guvernanku za ruku a s její pomocí se zvedne; neforemné černé šaty má na zadku mokré, pomačkané a uválené od hlíny, s větvičkami a stébly trávy.

„Před tím, než mi vás táta koupil, slečno,“ odpoví a guvernantčina

ruka, která už je napřážená, aby Sofii ze zadku sklepla tu špínu,
ztuhne ve vzduchu.

KAPITOLA JEDNATŘICÁTÁ

Je tu příliš mnoho lidí! Přímo mraky! A ani chvíli nepostojí! Pane na nebi, ať se aspoň na minutku přestanou strkat a tlačit, ať zamrznou jako živý obraz, aby mezi nimi mohla projít!

Sugar se krčí přede dveřmi Lamploughovy lékárny v Regent Street a marně čeká, až se to lidské moře rozevře. Ustavičný umrtvující rachot dopravy, křik pouličních prodavačů, to vše promíchané se žvaněním chodců, odfrkáváním koní a štěkotem psů: tyhle zvuky jí kdysi byly důvěrně známé, ale to už je minulost. Stačilo pár měsíců odloučení a je z ní cizinka.

Jak je možné, že léta kráčela těmito ulicemi hluboce zamyšlená, oddávala se snění o svém románu a jedinkrát ji nic nesrazilo a neudupalo. Jak vůbec může existovat tolik lidí namačkaných na stejném místě, tolik životů, které probíhají současně s tím jejím? Tyhle švitořící ženy v purpurových šatech či v róbách se širokým proužkem, tihle naparující se hejsci, tihle židé a orientálci, tihle vrávorající nosiči reklam, tihle mrkající prodavači, tihle bodří námořníci a upjatí úředníci, tihle žebráci a prostitutky – každý z nich si nárokuje podíl na Osudu úplně stejně štědrý, jako je ten její. Ze světa se dá vymáčkat jen omezené množství šťávy a hladové hordy se o ni nevybíravě rvou.

A ty pachy! Na Rackhamův dům a čisťouneké uličky Notting Hillu si přivykla natolik, že je bázlivá: teď lapá po dechu a oči jí slzí z toho, jak musí vdechovat vlezlý odér parfémů a koňského hnoje, čerstvě napečených koláčů a starého masa, připáleného skopového tuku a čokolády, pražených kaštanů a psích chcanek. Přestože Rackhamova vila patří voňavkáři, nevoní prakticky po ničem krom doutníkového kouře v pracovních a ovesné kaše v učebně. I vázy na květiny – ohromné a okázalé kopie antických uren – teď stojí prázdné, když pohřební kytice od Agnesiných přátel odešly cestou všeho pozemského.

Hezká mladá prodavačka květin si špatně vyloží úmysly dámy v černém, sáhne do rozhrkané kárky pro kytici ubohých růžových

růžiček a zamává tím pugétem na Sugar. To, že vůbec nějaký vozík vlastní a že se obtěžuje navázat kontakt se ženou, nejspíš znamená, že doopravdy je prodavačka květin, a ne kurva, ale Sugar to stejně rozhodí a pobídne k tomu, aby se už rozhoupala. Jeden hluboký nádech, pak vstoupí do proudu těl a stane se součástí toho lidského hemžení.

Úmyslně se nikomu nedívá do tváře a doufá, že dav jí tu laskavost oplátí. (Kdyby se tak nebála, že ji někdo srazí na zem, spustila by si černý závoj.) Každý obchod, kolem něhož projde, každá úzká ulička může kdykoli vyvrhnout někoho, kdo ji kdysi znal, někoho, kdo na ni ukáže prstem a halasně uvítá návrat Sugar do jejího starého revíru.

Už teď si nemůže nevšimnout známých štamgastů: tamhle před Lockhartovou kavárnou stojí flašinetář Hugh Banton – zahlédl ji už? Ano, zahlédl, ten starý mizera! Ale když kolem něj projde, vůbec na sobě nedá znát, že poznal svou „Malou štabajznu“. A tamhle! Už se přímo k ní klátí Nadir, který na prsou i na zádech nosí reklamní desky – ale ten ji mine a ani se neohlédne, zjevně dospěl k závěru, že dáma v kreповých šatech se nezajde podívat na gorilu „poprvé k vidění v Anglii!“.

U vchodů do krámů a stanovišť drožek postávají prostitutky, které Sugar zná jen od vidění, nikoli jménem. Ony se na ni dívají apaticky a lhostejně: je pro ně bytost stejně cizí jako obluda propagovaná na Nadirových reklamních tabulích, ale zdaleka ne tak zajímavá. Na té ženě v černém je na víc než okamžik zaujme jen její pajdání.

Ach, kdyby jen věděly, proč Sugar dnes kulhá! Belhá se, protože si včera před usnutím lehla na záda, zvedla nohu, jako by se připravovala na opíchání do prdele, a přímo do pochvy si nalila šálek roztoku vlašné vody, síranu zinečnatého a boraxu. Pak se zavinula do improvizované plínky a šla spát v naději, že v těch chemikáliích je ještě nějaký ríz, přestože tak dlouho nečinně ležely v kufru a docela vyčichly. Ráno nebyla odměněna potratem, jen se jí vulva a vnitřní strana stehů zanítily a bolely ji tak ukrutně, že se sotva dokázala nasoukat do šatů, natožpak obléct Sofii. V devět hodin zařala zuby, aby vypadala normálně, dostavila se do Williamovy pracovny a tak nenuceně, jak jen to svedla, ho požádala o první den volna.

„Proč?“ zeptal se jí – nikoli podezřívavě, spíš jako by si nedokázal

představit, jaké by mohla mít touhy, které nejsou uspokojeny uvnitř jeho domu.

„Potřebuji nové boty, glóbus pro Sofii, pár dalších věcí...“

„Kdo se postará o dítě, zatímco budeš pryč?“

„Přijde mi, že Sofie je docela soběstačná a spolehlivá. Navíc Rose se za ní občas skočí podívat. A já se vrátím do pěti.“

William vypadal docela otráveně a ostentativně při tom přesouval na stole dopisy, které již otevřel a přečetl, ale na něž mu obvázané prsty stále ještě neumožňovaly odpovědět. „Ten Brinsmead mi zase píše kvůli ambře; chce ode mě odpověď do třetí roznášky pošty.“

„Tím, že budeš skákat, jak on píská, nic nezískáš,“ rozhořčila se naoko za něj. „Co si o sobě myslí, Williame? Kdo z vás je významnější? Pár dní čekání mu připomene, že laskavost mu prokazuješ *ty*, ne on tobě.“

K její úlevě tahle klička splnila svůj účel a za několik minut už Sugar vyšla ze dveří, s tváří bledou odhodláním nekulhat, dokud se neocitne v bezpečí omnibusu.

Bolest už není tak hrozná; třeba jí ten Rackhamův Crème de Jeunesse, který si napatlala na rozkrok, skutečně pomohl. Čeho navzdory neskromným tvrzením z etikety nedosahuje na tvářích, možná bez reklamy svede na intimních partiích. Za každou cenu se jí musí brzy zahojit, jinak bude muset odmítnout Williama, až ji bude chtít pro jiné živočišnější účely, než je psaní jeho korespondence.

Sugar dokulhá do Silver Street a v duchu se modlí, aby na ni někdo nezavolal jménem. Zdejší prostitutky jsou vulgárnější než ty na Regent Street a pasou po mužích, kteří si nemohou dovolit dražší zboží v Oxford Street. Nalíčené jsou křiklavě, na tváři nosí mrtvolně bílou a krvavě červenou masku; klidně by to mohly být čarodějnice z němohry, které se nastrojily, aby mohly děsit děti. Kdypak měla ona sama naposledy takhle napudrovaný obličej? Zřetelně se jí vybavuje moučná chuť toho pudru i to, jak prostoupil vzduch, kdykoli přejela labutěnkou v pudřence... ale dnes je vydrhnutá a její pleť má stejnou strukturu jako dobře oloupaný pomeranč. K jejímu každodennímu rituálu před zrcadlem již nepatří šlechtění řas, líčení tváří, vytrhávání vzpurných chloupků z obočí, zkoumání jazyka a odstraňování nehezkých šupinek z našpulených rtů; dnes si jen zběžně potvrdí, že

vypadá utahaně a ustaraně, pak sepne vlasy do drdolu a pustí se do práce.

Dům paní Castawayové je již v dohledu, ale Sugar se drží zpátky a čeká, až bude vzduch čistý. Pouhých pár metrů od prahu stojí muž, který ji mnohokrát viděl, jak se vrací s kunčafy z hostince U krbu. Je to prodavač notových listů a zrovna neohrabaně, vrávoravě tančí, přičemž se doprovází na harmoniku a při dupání na kočičích hlavách se šklebí jako blázen.

„*Gorilí čtverylka!*“ zaskřehotá na vysvětlenou, když skončí, a zamává ve vzduchu notovým zápisem hudby. (Z místa, kde Sugar stojí, ilustrace na přední stránce pozoruhodně připomíná rytinu Williama Rackhama.) K prodavači not se došourají tři mladí šviháci, zatleskají a pobídnou ho, aby to představení zopakoval, on však jen vyhybavě pokrčí rameny; pro radost rozhodně netančí.

„Hrajou vaše známý na piáno, vašnostové?“ zakňučí. „Moje noty jsou prakticky za hubičku.“

„Tumáš šilink,“ zasměje se nejšviháčtější ze všech šviháků a jedním šťouchnutím štíhlých prstů nacpe prodavači minci do kapsy kabátu. „A ty umouněné noty si můžeš nechat – jen pro nás ještě jednou zatancuj.“

Prodavač not se shrbí nad svým nástrojem a se zuby vyceněnými v servilním úšklebku si znovu zahraje na gorilu. Sugar to sleduje, dokud si šviháci neužijí zábavy dosyta a neodeberou se hledat další povyražení; prodavač not potom vyrazí opačným směrem utratit ten šilink a Sugar konečně může zamířit ke svému někdejšímu domovu.

Se srdcem až někde v krku vyjde ke dveřím podniku paní Castawayové a natáhne ruku, aby uchopila staré železné klepadlo a vyťukala šifru: *Je tu Sugar, bez doprovodu.* Jenže povědomého litinového Kerbera někdo odšrouboval a díry po šroubech úhledně zaplnil pilinami a šelakem. Není tu ani žádný zvonec, takže Sugar musí klouby v rukavici zabušit na tvrdé nalakované dřevo.

To čekání je hrozné a zaskřípění petlice ještě horší. Sugar očekává Christophera, a upírá tudíž oči dolů, ale když se dveře prudce otevřou, prostor, v němž by se měla objevit růžová chlapecká tvář, zaplní poklopec elegantně ušitých pánských kalhot. Sugar spěšně vzhledne nad stylovou vestičku a hedvábnou kravatu a už už otvírá

ústa, aby se omluvila, ale pak oněmí, protože ta mužská tvář před ní je ve skutečnosti ženská. Jistě, vlasy jsou ostříhané nakrátko, naolejované a ulízané, ale o fyziogonii není pochyb.

Amélie Crozierová – ano, je to ona – zhodnotí zmatek na tváři návštěvnice kočičím úsměvem. „Myslím,“ nadhodí, „že jste zabloudila.“ S každým slovem jí ze rtů a chřipí uniká spirála cigaretového kouře.

„Ne... ne... já jen...“ zadrhne se Sugar. „Zajímalo by mě, co se stalo s tím malým klukem, který tu otevíral dveře.“

Slečna Crozierová zvedne jedno černé, precizně vytrhané obočí. „Sem nechodí žádní malí kluci,“ říká. „Jen ti velcí.“

Zevnitř – nejspíš z předpokoje – zazní hlas Jennifer Pearcové. „On chce malé kluky? Dej mu adresu paní Talbotové!“

Slečna Crozierová se k Sugar s blazeovanou hrubostí obrátí zády. Chloupky na její šíji připomínají mastné kachní prachové peří.

„Nepřišel sem chlap, miláčku!“ zavolá. „Je to dáma v černém.“

„Ach, snad to *není* Spolek na záchranu padlých žen,“ ozve se slečna Pearcová zevnitř v hraném rozhořčení. „Prosím, *ušetřete* nás.“

Sugar vycítí, že takové špičkování by těm dvěma vydrželo ještě hodně dlouho, a dospěje k názoru, že přišel čas odhalit svou totožnost, jakkoli se jí přičítá ztratit svatozář ctnosti, kterou jí všichni tak bez váhání připisují.

„Jmenuji se Sugar,“ oznámí hlasitě, čímž si opět získá pozornost slečny Crozierové. „Kdysi jsem tu bydlela. Moje m –“

„No ne, Sugar!“ vykřikne Amélie a tvář se jí rozsvítí ryze ženským nadšením. „To bych *nikdy* neuhádla! Od té doby, co jsem tě viděla naposledy, ses hrozně změnila.“

„To ty taky,“ kontruje Sugar se strojeným úsměvem.

„No jistě,“ zazubí se slečna Crozierová a přejede si dlaněmi přes přiléhavé kontury svého obleku. „Šaty opravdu *dělají* člověka – nebo ženskou – že? Ale pojď dál, zlato, pojď *dál*. Před pár dny se po tobě zase někdo ptal. Jak vidíš, tvá sláva se stále hvězd dotýká!“

Sugar strnule překročí práh a nechá se odvést do předpokoje paní Castawayové, respektive do někdejšího předpokoje paní Castawayové. Jennifer Pearcová ho z přeplácáného a staromódního groteskního výjevu předělala na ukázkový holý prostor jako

vystřížený z drahého dámského časopisu zpoza kanálu La Manche.

„Vítej, vítěj!“

Stůl paní Castawayové zmizel a s ním i chaotická výstava obrázků Marie Magdaleny, stěny jsou čerstvě vytapetované na světle růžovo a pokoj teď vypadá mnohem větší. Namísto obrázků tu visí jen dva vějíře z rýžového papíru s orientálními vzory. Na čestném místě hned vedle pohovky, na níž leží Jennifer Pearcová, stojí pokojová květina se špičatými zelenými listy. Drobná komoda ze dřeva medové barvy nejspíš slouží jako úložiště peněz (jakákoli jiná schránka tu totiž prostě není). Cigareta Amélie Crozierové leží na stříbrném, po pás vysokém doutníkovém stojánku s tenkou nožkou, táhne se z ní tenký pramínek kouře, který se zachvěje, když se dveře s prásknutím zavrou.

„Usaď se, má milá,“ pobídne ji Jennifer Pearcová zpěvavě a zhoupne nohy z pohovky, až se saténové sukně prudce zatřepetají. Pátavě si Sugar prohlédne od hlavy až k patě a poplácá místo na gauči. „Vidíš? Vyklidila jsem ti tu teplé místečko.“

„Díky, ale postojím,“ odpoví Sugar. Raději nechce přemýšlet, kolika rozpustilým posměškům by ji ty ženy vystavily, kdyby dala najevo, že si kvůli rozbolavělému ohanbí nemůže sednout.

„Snad abys lépe viděla, co všechno jsme tu vyměnily, hmm?“ opáčí Jennifer Pearcová a zase se pohodlně rozvalí na gauči.

Sugar je nyní již jasné, že Jennifer se z význačné kurvy nevěstince paní Castawayové povýšila na jeho kuplířku. Že je bordelmamá, to si lze odvodit z mnoha náznaků, počínaje jejími zdobnými šaty, které se jistě nedají odstrojit za méně než hodinu, a konče jejím unyle arogantním výrazem. Snad nejvýmluvnějším důkazem jsou její ruce: prsty má pichlavé, ježí se z nich prsteny posázené drahými kameny. V pornografii se penis popisuje jako meč, klacek či kláda, ale při pohledu na prsty obrněné špičatými šperky se mužské klenoty scvrknou strachy.

„Mohla bych si promluvit s Amy?“ zeptá se Sugar.

Slečna Pearcová s tichým cvaknutím prstenů proplete prsty. „Bohužel: tak jako paní Castawayová již není mezi námi.“ Když si všimne zděšeného výrazu na tváři Sugar, usměje se a beze spěchu to nedorozumění napraví: „Ale ne, drahá, nemyslím to tak, že by nebyla

mezi námi stejným *způsobem* jako paní Castawayová. Chci říct, že odešla na lepší místo.“

Amélie se zasměje, lépe řečeno se hnusně zastřeně zařehtá. „Ať už to řekneš, jak chceš, Jenny, pořád to zní jako smrt.“

Jennifer Pearcová na svou společnici vyčítavě vyšpulí rty a pokračuje: „Amy přišlo, že se náš podnik postupně stal pro její vlohy příliš... *specializovaným*. Tudíž si ony vlohy odnesla někam jinam. Jméno toho podniku si teď nějak nedokážu vybavit...“ (Povzdychne si.) „Těch nevěstinců je dneska tolik, že jeden sotva stíhá zůstat v obraze.“

Zničehonic jí ztvrdnou rysy a předkloní se na gauči, až jí vrstvy četných sukní zašustí. „Abych k tobě byla naprosto upřímná, Sugar, kvůli odchodu Amy i tomu, že již *manuálně* nepracuji, nám schází dvě holky. Holky, co rády trestají muže, kteří si to zaslouží. Ty asi nehledáš nový domov?“

„Děkuju, už jeden mám,“ odpoví Sugar klidně. „Přišla jsem sem... abych se zeptala na svou... na paní Castawayovou. Jak umřela?“

Jennifer Pearcová se zase pohodlně usadí na svém místě a víčka se jí přivrou.

„Ve spánku, má drahá.“

Sugar čeká, že to Jennifer nějak rozvede, ale marně. Amélie Crozierová zvedne z popelníku cigaretu, usoudí, že je příliš krátká, než aby byla elegantní, a shodí ji do duté nožky stojánku. V pokoji je takové ticho, že je slyšet, jak papírový nedopalek narazí na kovové dno.

„Nechala... mi tu něco? Nějaký dopis nebo vzkaz?“

„Ne,“ odtuší Jennifer Pearcová nenuceně. „Nic.“

Znovu se rozhostí ticho. Amélie si z kapsy v podšívce saka vytáhne stříbrné cigaretové pouzdro a elegantním zápěstím se při tom otre o dmoucí se poprsí pod vestičkou.

„A... co se s ní stalo?“ zeptá se Sugar. „Myslím po tom, co ji našli.“

Oči Jennifer Pearcové zeskelnatí, jako by ji vyslychali ohledně událostí, které se odehrály ještě před jejím narozením, nebo dokonce před nástupem psaných dějin. „Odvezli ji funebráci,“ pronese nejistě.

„Nebo snad ne, drahoušku?“

„Myslím, že ano,“ odpoví Amélie a sirkou si zapálí další cigaretu. „Nějakej Rookes nebo Brookes...“

Sugar se dívá z jedné tváře na druhou a pak jí dojde, že nemá smysl klást další otázky.

„Musím už jít,“ řekne a sevře prsty na uchu kabelky obtížené jedy z lékárny.

„Je mi moc líto, že jsme ti nemohly víc pomoci,“ řekne ospalá bordelmamá, která bude v příštím vydání *Dalších spanilých jízd po Londýně* bezpochyby uvedena jako „paní Pearcová“. „A buď od té lásky a ztrať za nás slovíčko, jestli potkáš nějaké holky, které se poohlížejí po novém působišti.“

Celou cestu na křižovatku Regent Circus si Sugar říká, co by teď měla udělat. Je životně důležité, aby se z města nevrátila bez nových bot, glóbusu a jakéhokoli dalšího zboží, které by Williama přesvědčilo, že volno využila smysluplně. Přesto jí představa, že vejde do obchodu a bude s prodáváčem hovořit o tvaru svých chodidel, připadá stejně fantastická jako skok přes Měsíc. Letmo se rozhlíží po vývěsních štítech a reklamních poutačích, čas od času se zastaví před výlohou a snaží se představit si, jak by jí výrobce benátského skla nebo učitel hudby, případně doktor přes vlasy mohl pomoci přinést domů z nákupů nějakou kořist.

Ustavičně se na ni řítí další chodci, prolétají se kolem ní, hrají, že do ní *skoro* narazili, a vykřikují: „Ach! Promiňte!“, když zjevně myslí: „Copak se nemůžete rozhodnout, jestli do toho papírnictví jdete, nebo ne?!“ Oči má zalité slzami; počítala s tím, že si v podniku paní Castawayové bude moci odskočit, a teď už by si zoufale potřebovala ulevit.

„Hej! Dávejte pozor, kam šlapete!“ ozve se nevrle stará tlustá ženská, která je rovněž ve smutečních šatech. Vypadá trošku jako paní Castawayová. Trošku.

Sugar chvíli lelkuje před obchodem výrobce cestovních zavazadel. Ve výloze má vystavený kufr, který je pomocí neviditelných drátů doširoka otevřený, aby vynikl jeho luxusně prošíváný vnitřek. Jako obrovská perla v něm spočívá... glóbus,

čímž chce majitel patrně dát najevo, že vlastník takového dokonalého kufru má dveře do celého světa dokořán. Stačilo by jí jen vejít dovnitř a zeptat se, zda by jí ten glóbus nemohli prodat; snadno si mohou koupit jiný za zlomek toho, co je ona ochotna zaplatit za tenhle; celá transakce by neměla zabrat víc než pět minut, nebo pět vteřin, pokud jí dají košem. Zatne ruce v pěst a nakloní bradu dopředu, ale jako by měla podrážky přilepené k chodníku; je to zbytečné. Jde dál.

Dojde do Oxford Street právě v okamžiku, kdy z ní vyjíždí omnibus do Bayswateru. I kdyby byla ochotná dopřát přihlížejícím na Regent Circusu bizarní podívanou na to, jak žena ve smutečních šatech pronásleduje omnibus, je natolik rozbolavělá, že prostě běžet nemůže. Měla si koupit ten glóbus; anebo neměla jako imbecil okounět před výlohou dodavatelů doutníků a dvorního dámského krejčovství. Dnes zvorala všechno, na co sáhla; je odsouzena k tomu, dělat jedno špatné rozhodnutí za druhým. Čeho dosáhla od té doby, kdy odešla z Rackhamova domu? Ničeho, jen si u Lamplougha koupila medikamenty, a na to všechno je už pozdě, moc pozdě. A zatímco není doma, Williama se jistě zmocnila šilená podezřívavost, prohledal jí kamrlík a našel Agnesiny deníky... a proboha: její román. Ano, právě v tomto okamžiku William nejspíš sedí na její posteli a s obličejem ztuhlým vzteky pročítá rukopis, nějakých sto stránek napsaných stejnou rukou, která psala jeho taktní odpovědi podnikatelským partnerům, ovšem zde se líčí zoufalé žadonění k smrti odsouzených mužů, kterým právě pomstychtivá kurva jménem Sugar odřezává koule.

Amy mi řekla, že píšeš román, zlato.

Nevěřila bych všemu, co ti Amy napovídá, matko.

Víš ale, že si to nikdo nikdy nepřečte, беруško?

Baví mě to, matko.

Dobře. Holky potřebují nějakou tu zábavu. Tak docapkej nahoru a dopiš tam pro mě šťastný konec, buď tak hodná.

Tu bolest v močovém měchýři už Sugar nedokáže dál snášet. Přejde Regent Circus, protože má pocit, že na druhé straně stojí veřejné záchodky, ale když se tam dostane, zjistí, že jde o pánský pisoár. Ohlédne se k Oxford Street a spatří, jak kolem klusem

projíždí další omnibus. Crème de Jeunesse se mezi jejíma nohama proměnil v odporný sliz a tam dole jí to tepe bolestí, jako by ji zneužila skupina chlapů, kteří nechtěli přestat, nechtěli odejít a nechtěli platit. *Přestaň už tak kňourat, zasyčí paní Castawayová. Nemáš poněti, co je to utrpení.*

Sugar stojí na ulici, vzlyká a pláčem se celá otrásá. Sto kolemjdoucích se jí vyhne, ale přitom ji častují soucitnými i nesouhlasnými pohledy a svými výrazy jí dávají na srozuměnou, že si pro své představení vybrala nanejvýš nevhodné místo; nedaleko přece stojí kostel Všech duší, nebo mohla zajít do nějakého parku, případně navštívit nevyužívaný hřbitov, kdyby byla ochotna ujít půl míle.

Nakonec k ní zamíří muž – nezvykle tlustý chlap, jenž vypadá jako klaun a vyznačuje se baňatým nosem, načechranými bílými vlasy a hrůzu nahánějícím mohutným obočím, které připomíná rozmáčkнутé myši. Blíží se k ní ostýchavě a mne si při tom ruce.

„No tak, no tak,“ řekne. „Přece nebude tak zle, což?“

Sugar na to zareaguje bezmocným zahihňáním usopleným nosem, které i přes její pokusy ovládnout se rychle přejde ve štkavý záchvat smíchu.

„To je ono,“ řekne starý pán a vlídně přimhouří oči. „To rád slyším.“ A odkolébá se zpátky do davu, přičemž si sám pro sebe přikyvuje.

Šéf Rackhamova voňavkářství, lehce přešlý po odpoledním zdřimnutí, stojí v salónu, hledí na klavír a v duchu se ptá, jestli ještě někdy uslyší, jak na něj zase někdo hraje. Zvedne jeho zádumčivé víko, zdravou rukou přejede přes klávesy a břišky prstů se při tom otírá o stejný slonovinový povrch, jehož se naposledy dotýkaly špičky Agnesiných prstů: i to je svého druhu blízkost. Jenže jeho dotyk je příliš těžký: jedna klávesa spustí skryté kladívko a to zvučně rozezní strunu. William poodstoupí; bylo by mu trapné, kdyby to sem nějaká služebná přišla vyšetřit.

Přejde k oknu, vezme za provaz a roztáhne závěsy, co to jen jde. Bezútešně prší. Sugar je tam někde venku a vůbec by ho nepřekvapilo, kdyby si s sebou nevzala deštník. Udělala by lépe,

kdyby zůstala doma a pomohla mu s korespondencí; došla pošta z druhé roznášky a Woolworth má podle všeho jednoznačný důkaz, že Henry Calder Rackham nesplatil dlužných 500 liber, čímž Williama dostal do rohu velmi překérního trojúhelníku.

Hlavou mu bleskne představa nahé ženy na márníčním stole. Jinými slovy Agnes. Doufá, že teď již odpočívá v pokoji. Déšť zesílí, je to hotová průtrž mračen, navíc začaly padat kroupy, které se chichotavě odrážejí od francouzských oken a s povzdechem mizí v trávě.

Nešikovně se pokusí zapálit si doutník. Polámané prsty se mu hojí pomalu; jeden mu napravili křivě, ale téhle vady na kráse si pravděpodobně všimne jen on a Sugar.

Z jiných částí domu se linou záhadné zvuky – určitě nejde o kroky ani hlasy a v tom lijáku jsou sotva slyšet. Napíše někdy ten článek do *Punche*, jak za deštivého počasí bývá služebnictvo jankovité? Nejspíš ne: za poslední rok nenapsal jediné slovo, které by se přímo netýkalo jeho podnikání. Cokoli filosofického či hravého bylo odsunuto do zapomnění. Získal impérium, ale oč přišel?

Lehká závrať ho donutí usadit se v nejbližším křesle. Je to tím otřesem mozku? Ne, má hlad. Rose ho nevzbudila na oběd; stačí na ni zazvonit a ona mu něco přinese. Taky by mu z pracovny mohla donést *Timesy*; zatím je jen zběžně prolistoval, aby si ověřil, že hlavní zprávou dne je gorila, nikoli nalezení živé Agnes Rackhamové.

Bláznovství. Že se jeho potlučená hlava plně zotavila, to pozná v okamžiku, kdy ho přestanou trápit takové přitroublé představy. Agnes ho opustila navždy; existuje jen v jeho vzpomínkách; nemají bohužel ani žádnou společnou fotografii, až na ty svatební portréty, které pořídil ten darebácký Ital a na nichž je Agnesina tvář rozmazaná. Panzetta, tak se ten chlap jmenoval, a ještě měl tu drzost naučtovat si za to nehorázné peníze...

Opře se pořádně v křesle a zadívá se do deště. Skrz mihotavý vějíř let zahlédne Agnes, jak prchá před letní přeháňkou do bezpečí altánu. Její růžové šaty a bílý klobouk zdůrazňují zdravý ruměncem na tvářích pocákaných kapkami deště. Vzpomíná si, jak běžel po jejím boku a jak se mu točila hlava radostí z toho, že může tenhle okamžik sdílet s

ní, že ze všech jejích nápadníků ji právě on vidí takhle – zářivě krásnou dívku na samém pokraji zralosti, růžolíci a zardělou, jíž se na pleť třpytí déšť a která ztěžka oddychuje jako laňka.

Teď si vybavuje, že ho jedinkrát nepřehlížela. Ani jednou! Ani když byla obklopená ostatními ctiteli, bohatými hochy s konexemi, jejichž rty se už při pohledu na továrníkova synka automaticky ohrnovaly. Ale tihle zženštilí ňoumové neměli u Agnes šanci. Agnes si jejich přítomnost podle všeho uvědomovala jen občas, jako by se kdykoli mohla vzdálit a nechat je tam na holičkách jako mazlíčky, které někdo neuváženě svěřil do její péče.

Jenže ze společnosti Williama Rackhama se nikdy nevzdálila. Nebyl nudný: v tom tkvěl ten rozdíl. Všichni ostatní se tak rádi poslouchali; zato on raději poslouchal ji. A neokouzčila ho jen hudba jejího hlasu; byla méně hloupá než jiné dívky, které znal. Jistě, netušila nic o věcech, o nichž dívky obvykle nic netuší (obecně řečeno, o čemkoli důležitějším), ale jemu bylo jasné, že má neobvyklý a originální intelekt. Nejmarkantnější bylo její instinktivní chápání metafyziky, zcela nedotčené jejím ubohoučkým vzděláním; skutečně dokázala „celý svět v zrnku písku zhlédnout a nebe v polní květině“.

Jak takhle vzpomíná v salónu, déšť začíná polevovat a jeho hlava klesá zpátky na Agnesinu vyšívanou dečku, William najednou kýchne. I tohle mu připomene jeho zářivou Agnes Unwinovou – obzvláště to, jak byla nesnesitelně, rozkošně pověřivá. Když se jí zeptal, proč vždycky tak pohotově – a *nahlas* – pronese „Pozdrav Pánbůh!“, kdykoli někdo kýchne, vysvětlila mu, že při tom chvilkovém otřesu se neviditelní démoni poletující všude kolem nás mohou chopit příležitosti a proniknout dovnitř. Jen když nám ohleduplný okolostojící požehná ve jméno Božím, zatímco my sami se nezmůžeme na víc než „Hepčík“, můžeme si být jisti, že do nás nikdo nevpadl.

„Tak v tom případě vám vděčím za svůj život,“ pochválil ji.

„Vy se mi smějete,“ opáčila mírně. „Ale Bůh by *měl* žehnat lidem. K tomu přece je, ne?“

„Ach, slečno Unwinová, musíte si dávat pozor. Jinak vás lidé obviní, že berete jméno Boží nadarmo.“

„Jako by se stalo! Ale...“ (v tu chvíli se jí koutky rtů stočily do okouzujícího úsměvu) „oni to říkají jen proto, že už v sobě demony mají.“

„Ode všech kýchnutí, kterým Bůh nepožehnal.“

„Přesně tak.“

Na což se William nahlas rozesmál: sakra, tahle dívka je ale vtipná! Ovšem jen muž zvláštního ražení dokáže postřehnout její jemně rošťácký druh humoru. Na každém dalším setkání s ním vtipkovala čím dál víc, vždy škádlivým, vážným tónem, načež se za vějířem usmála; a na měkcoučkých základech žertování postavili zasnoubení.

Toužil po ní, pochopitelně. Snil o ní, nejednou kvůli ní uronil sémě. A přece v hloubi duše či snad v hloubi podbřišku po ní tak naléhavě neprahl; koneckonců k *tomuto* účelu je výslovně určena celá třída jiných žen. Když si představoval, jak jsou s Agnes svoji, na tom obrazu málem nebylo nic tělesného; představoval si, jak spolu leží v objetí v ohromné bílé posteli a spí.

Když byli čerstvě zasnoubení, svěřila se mu, jak se bojí, že si zkazí postavu – což si vyložil tak, že tím myslí porod. Okamžitě se rozhodl, že si bude dávat pozor a ušetří ji tohoto břemene. „Děti?“ pronesl a užíval si při tom pomyšlení, že se vysmívá dalšímu společenskému pravidlu, neboť tenkrát mu ani za mák nesešlo na malicherných očekáváních otců a dalších radílků. „Už teď je jich na světě příliš! Lidé mají děti, protože chtějí nesmrtelnost, jenže to se balamutí, protože ti malí netvoří jsou něco *jiného*, ne naše kopie. Pokud lidé touží po nesmrtelnosti, pak by si ji měli vydobýt sami!“

V tu chvíli se jí zadíval do tváře v obavách, že by jí jeho odhodlání získat si trvalou slávu svým psaním mohlo přijít nafoukané, ale ona vypadala mimořádně potěšená.

V živých i skutečných snech si představoval sebe a Agnes spolu, nikoli jen jako novomanžele, nýbrž i ve zralém věku, až by jejich pověst dosáhla zenitu.

„Tamhle jdou Rackhamovi,“ říkali by závistiví přihlížející při procházce parkem svatého Jakuba. „Jemu právě vyšla další kniha.“

„Ano, a ona se právě vrátila z Paříže, kde si prý od pěti různých krejčích nechala ušít třicately šaty!“

Typický den v této jejich budoucnosti by začal tak, že by se usadil do proutěného křesílka na sluncem zalitém dvoře, přečetl by si korekturní obtahy své nejnovější publikace a pak se pustil do korespondence od čtenářů (obdivovatelé by obdrželi srdečnou odpověď, pomlouvače by okamžitě zničil špičkou svého doutníku). A že by o nepřátele neměl nouzi, protože jeho nebojácné názory by spouště lidem hnuly žlučí! Na trávníku po jeho boku by doutnala hromádka popela všech nudných patronů, kteří se mu nemuseli obtěžovat posílat stížnosti. Kolem poledne by k němu přes trávu ladně dokráčela Agnes, nádherná v jasně fialových šatech, a něžně mu vynadala, že zahradníkovi ztěžuje život.

Teď, v lednu 1876, vdovci Williamovi, zhroutenému v salónu, při vzpomínce na takové sny trhne bolestí v obličejí. Jaký to byl hlupák! Jak málo rozuměl sám sobě! Jak málo rozuměl Agnes! Jak tragicky podcenil bezohlednost, s níž je jeho otec oba poníží v raných letech jejich manželství! Již od samého začátku poukazovala veškerá znamení k Pitchcottské márnici a té nebožačce na pitevním stole!

Znovu zadřímá a vidí Agnes před sebou takovou, jaká byla o jejich svatební noci. Zvedne jí noční košilkou: nádhernější dívku v životě neviděl. A přece je ztuhlá strachy a na dokonalé pleti jí vyskočila husí kůže. Tolik měsíců chválil k jejímu nelíbenému potěšení krásu jejích očí; ale jakkoli by rád strávil dvě stě let obdivováním každého jejího ňadra a třicet tisíc let zbytku, dychtí po spontánnějším splnutí, po vzájemné oslavě jejich lásky. Měl by jí recitovat poezii? Říkat jí, že je jeho Amerikou, jeho právě nalezenou zemí? Samou ostýchavostí a rozpaky přišel o řeč a jeho oněmělá manželka se tváří tak vyděšeně, že musí pokračovat mlčky. Společnost mu dělá jen jeho těžký dech, ale pokračuje dál v naději, že by se nějakým kouzelným procesem splnutí či emocionální osmózou dala ovlivnit, aby sdílela jeho extázi; že by po výbuchu jeho vášně mohl přijít hřejivý balzám vzájemné úlevy.

„Williame?“

Trhnutím se vzbudí, celý zmatený. V salónu před ním stojí Sugar, smuteční šaty má třpytivě mokré, z čepce jí kape dešťová voda, na tváři má omluvný výraz.

„Nic jsem nezařídila,“ přizná se mu. „Prosím, nezlob se na mě.“

Narovná se v křesle a prsty zdravé ruky si promne oči. Šíje mu strnula, hlava ho bolí a v lepkavém, vlhkém hnízdečku pubického ochlupení jeho penis, zavnutý v kalhotách, pomalu ochabuje.

„To je jedno,“ zaúpí. „Stačí mi říct, c-co potřebuješ, a já ti to můžu zařídit.“

Když za tři dny píše Sugar dopis Henrymu Calderovi Rackhamovi, který má po jistém váhání začít slovy „Drahý otče“, optá se jí William zničehonic:

„Umíš zacházet se šicím s-strojem?“

Vzhlédne k němu. Myslela si, že je dnes připravená na cokoli: vyrážka na jejím obolavělém přirození již ustoupila natolik, aby mohla uvažovat o milování, pokud by bylo něžné; dnes ráno ji přestaly trápit žaludeční křeče vyvolané výluhem z pelyňku a vratiče a teď dopřává svému těžce zkoušenému tělu zasloužený odpočinek, než podnikne poslední zoufalý pokus s polejí a pivovarskými kvasnicemi.

„Je mi líto,“ odpoví. „V životě jsem na žádném nešla.“

Zklamaně přikývne. „A umíš šít n-normálně?“

Sugar položí pero na piják a pokusí se z jeho tváře vyčist, jak by asi zareagoval, kdyby se to celé pokusila zlehčit. „Ohánět se jehlou a nití nikdy nepatřilo k mým největším přednostem.“

Neusměje se, ale znovu přikývne. „Takže bys nebyla s to p-přešit A-Agnesiny šaty, aby ti padly?“

„To asi ne,“ odpoví značně polekaně. „I kdybych byla švadlena, stejně... no, řekněme, že jsme měly, ehm... dost odlišné postavy... ne?“

„Škoda,“ řekne a nechá ji několik minut dusit ve vlastní šťávě. Na co sakra naráží? Podezřívá ji z něčeho? Včera byl poprvé od pohřbu pryč ve městě a večer se vůbec nezmínil, kde byl... Že by na policii?

Konečně se probere ze zasnění a jasným a autoritativním tónem prakticky bez koktání pronese: „Zařídil jsem pro nás pro všechny m-malý výlet.“

„Pro nás... všechny?“

„Tebe, mě a Sofii.“

„Ach.“

„Ve čtvrtek vyrazíme do města a necháme se vyfotografovat. Cestou tam budeš muset jet ve s-smutečním, ale vezmi si prosím s sebou nějaké veselé a krásné šaty a další pro Sofii. V tom fotografickém ateliéru je šatna, to jsem si ověřil.“

„Aha.“ Sugar čeká na vysvětlení, ale on už otočil hlavu, jako by to téma bylo uzavřené. Zvedne pero z pokaňkaného pijáku. „Máš na mysli nějaké konkrétní šaty, které bych si měla obléct?“

„Nějaké, které ti budou co nejvíc slušet,“ odpoví William, „a k- které zároveň budou naprosto společensky přijatelné.“

„Kam nás tatínek bere, slečno?“ zeptá se Sofie ráno onoho velkého dne.

„Už jsem ti to říkala: do fotografického ateliéru,“ povzdychne si Sugar, ale snaží se na sobě nedat znát nelibost nad dívčíným nadšením.

„Je to tam velké, slečno?“

Bud' zticha: ted' už jen tak plácáš. „Nevím, Sofie, v životě jsem tam nebyla.“

„Můžu si vzít tu novou kosticovou sponku do vlasů, slečno?“

„Jistě, zlatíčko.“

„A mám si vzít tu jelenicovou kabelku, slečno?“

Miláčku můj, jen co otevřeš tu svou pusinku, napoví jí paní Castawayová, *už jsi tak otravná.* „Hmm... Ano, nevidím důvod, proč ne.“

Vystrojené ve smutečních šatech a s náhradním oblečením zabaleným v tartanové brašně, která kdysi patřila paní Rackhamové, se Sugar a Sofie vypraví na příjezdovou cestu, kde na ně už čeká kočár a koně.

„Kdepak je tatínek?“ zeptá se Sofie, když ji Cheesman zvedne do kabiny.

„Asi si uklízí hračky, slečno Sofie,“ mrkne kočí.

Sugar spěšně vlezte dovnitř, dokud má Cheesman plné ruce práce se zavazadlem a než dostane šanci ji osahávat.

„Bacha, ať nám nespádnete, slečno Sugar!“ zavolá na ni, jako by šlo o závěrečný verš košilaté písničky.

William se vynoří z hlavního vchodu a po cestě si zapíná tmavě

šedý kabát přes oblíbené hnědé sako. Jakmile bude mít zapnuté všechny knoflíčky do posledního, jen skutečně bystrozraký chodec si všimne, že nedodržuje přísný smutek.

„Tak jedeme, Cheesmane!“ zavolá, když si vyleze do kabiny za dcerou a slečnou Sugar – a k radosti jeho dcery se jeho slovo okamžitě stane skutkem: koně se dají do klusu a kočár se rozjede po štěrkové cestě vstříc velkému širému světu. Dobrodružství začíná: tohle je jeho první stránka.

Tři cestující uvnitř se navzájem zkoumají, jak jen to jde, aniž by vzbudili dojem, že zírají: vzhledem k tomu, že se kolena skoro dotýkají, muž na jednom sedadle, obě ženy na protějším, je to dost náročný výkon.

William si povšimne, jak je Sugar pobledlá a nesvá, jak má světle modré kruhy pod očima, jak se její smyslná ústa cukají v nervózním náznaku úsměvu a jak jí smuteční šaty nesluší. Ale to je jedno: u fotografa na tom přestane záležet.

Sugar oceňuje, že se William alespoň navenek zcela zotavil ze svých zranění. Čelo a tvář má zbrázděné pár bílými jizvami a rukavice mírně nadměrné, jinak ale vypadá zdravý jako rybička – ba ještě lépe, protože během rekonvalescence shodil panděro a i ve tváři je hubenější a najednou se mu v ní objevily lícní kosti, které předtím vůbec nebyly vidět. Vážně od ní bylo nefér přirovnávat jeho tvář ke karikatuře na „Gorilí čtverylce“; možná není tak pohledný, jako býval jeho bratr, ovšem díky prožitému utrpení je na něm teď cosi distingovaného. Postupně překonává i svou prchlivost a koktání a pořád s ní sdílí svou korespondenci, přestože se mu už prsty zahojily natolik, aby tyto povinnosti zvládl sám. Takže... takže vážně není jediný důvod, aby se ho štitila a bála, ne?

Sofiina tělesná schránka sedí bez hnutí a chová se vzorně, protože to by děti *měly* dělat, ale ve skutečnosti je úplně bez sebe nadšením. Poprvé v životě jede rodinným kočárem do města, ve společnosti svého otce, s nímž ještě nikdy nikam nevyrazila. Vstřebat všechno tohle je tak náročné, že skoro neví, kde začít. Tvář jejího otce jí připadá stará a moudrá, jako ta tvář na Rackhamových etiketách, když se ale obrátí k oknu nebo si olízne červené rty, vypadá jako mladší člověk s nalepeným plnovousem. Na ulici se procházejí

pánové a dámy, každý je jiný a dohromady jich jsou stovky a stovky. Na protější straně silnice projede kůň a kočár, naleštěná dřevěná a kovová kabina plná záhadných cizinců, tažená zvířetem s kopyty. A přece Sofie chápe, že ty dva kočáry v okamžiku, kdy se míjejí, připomínají zrcadlové obrazy jeden druhého; pro ty záhadné cizí lidi je *ona* temné tajemství a *oni* jsou Sofie. Chápe tohle otec? Rozumí tomu slečna Sugar?

„Hrozně jsi vyrostla,“ prohodí William zničehonic. „Najednou ses úplně vytáhla. Jak se ti to p-povedlo, hmm?“

Sofie nezvedne oči od otcových kolenou: tahle otázka je jako ty v *Alence v kraji divů*: nedá se na ni odpovědět.

„Dává ti slečna Sugar dost úkolů?“

„Ano, tatínku.“

„Dobře, dobře.“

Zase ji pochválil, zrovna jako toho dne, když byl na procházce s tou dámou, co vypadala jako kočka Šklíba!

„Učení Sofii moc baví,“ poznamená slečna Sugar.

„Výborně,“ řekne William, který na klíně proplétá a zase rozplétá prsty. „Dokázala bys mi říct, k-kde se nachází Biskajský záliv, Sofie?“

Sofie ztuhne. Jediný poznatek, bez něhož se člověk v životě neobejde, a ona na něj nebyla připravena!

„Španělsko jsme ještě neprobíraly,“ vysvětlí její guvernantka. „Sofie se teď učila všechno o koloniích.“

„Výborně, výborně,“ řekne William a zase se zadívá z okýnka. Dům, kolem něhož projíždějí, zdobí velká malba propagující Pearsovo mýdlo. William se zamračí.

Fotografický ateliér se nachází v nejvyšším podlaží domu na Conduit Street, což vzdušnou čarou není zas tak daleko od domu paní Castawayové. Na bronzové plaketě se tu píše *Tovey & Scholefield (A.R.S.A.), fotografové a umělci*. V polovině ponurého schodiště visí zarámovaný a hodně vyretušovaný fotografický portrét nezkušeného vojáčka s amorkovskými rty, jenž svírá pušku, jako kdyby to byla kytice. *Zahynul na Krymu; NESMRTELNÝ ve vzpomínkách těch, kdož ho milovali*, vysvětluje nápis a až s

diskrétním odstupem dodává *K DOPTÁNÍ UVNITŘ*.

Uvnitř se Rackhamovi setkají s vysokým kníratým individuem ve fraku. „Dobrý den, pane, madam,“ pozdraví je.

On a William se evidentně již znají, a tak Sugar nezbývá než hádat, kdo je Scholefield a kdo je Tovey – tenhle muž připomínající impresária nebo ten chlápek s ptačími kostmi, kterého lze zahlédnout škvírou ve dveřích přijímací místnosti, jak v košili přelévá z menší lahve do větší jakousi bezbarvou tekutinu. Stěny jsou přeplněné záramovanými fotografiemi mužů, žen a dětí, jednotlivě i v rodinných houfech, všichni zcela bez poskvrnky, a rovněž tu visí jeden skutečně obrovský obraz kypré dámy vystrojené v nádherném hávu z doby regentství a obklopené loveckými psy a košíkem překypujícím odpadem typickým pro zátiší. V rohu pak na ocase mrtvého bažanta svítí podpis *E. H. Scholefield, 1859*.

„Poďivej, Sofie,“ řekne Sugar. „Tenhle obraz namaloval právě tady ten pán, který stojí před námi.“

„Přesně tak,“ přikývne Scholefield. „Ale zanechal jsem své první lásky – a hojných zakázek od dam, jako je tahle –, abych mohl prosazovat umění fotografické. Byl jsem totiž toho názoru, že každé nové umění, má-li *být* uměním, potřebuje trochu... uměleckého porodnictví.“ Hned vzápětí mu dojde, že tyhle otřepané řečičky servíruje osobě slabšího pohlaví. „Pokud mi odpustíte takovou formulaci.“

Sugar a Sofii bez prodlení uvedou do místnůstky s umyvadlem, dvěma zrcadly od stropu až k podlaze a zdobným záchodem z wedgwoodské kameniny. Stěny se ježí háčky na šaty a věšáky na klobouky. Jediné zamřížované okno skýtá výhled na střechu, která spojuje Toveyho & Scholefieldovu firmu s dermatologem odvedle.

Kufr se otevře a na světlo je vytažen jeho přepychově barevný, hedvábný, měkoučký obsah. Sugar pomůže Sofii ze smutečního oděvu do jejích nejkrásnějších modrých šatiček se zlatými brokátovými knoflíky. Znovu jí učeše vlasy a na správném místě je sepne sponkou z kostice.

„Teď se obrať, Sofie,“ pokyne jí slečna Sugar.

Sofie poslechne, ale kamkoli pohlédne, tam uvidí zrcadla, která se donekonečna odrážejí. Sofii znepokojí představa, že spatří slečnu

Sugar ve spodním prádle, a tak se zadívá do matčina kufru. Zmačkaný letáček inzerující *Psycho, senzaci londýnské Sezóny, k vidění exkluzivně ve Folkestonském pavilónu!* jí poskytne jistý námět k přemýšlení, zatímco se guvernantčino tělo svléká všude kolem ní. Znovu a znovu si čte informace o vstupném, otvírací době výstavy i varování dámám labilního založení, zatímco nechťic registruje letmé záblesky guvernantčina spodního prádla, růžovou oblinu nad výstřihem její košilky a holé paže zápasící s ochablou konstrukcí tmavě zeleného hedvábí.

Sofie zvedne letáček k nosu a očichá ho, jestli nevoní po moři. Má dojem, že voní, ale možná si to jen představuje.

Když Sugar a Sofie vejdou do samotného Toveyho a Scholefieldova ateliéru, nepřipadne jim příliš prostorný – není dejme tomu větší než jídelna Rackhamových –, ovšem důmyslně využívá tři svých stěn jakožto pozadí pro každou myslitelnou potřebu. Jedna stěna je krajinka ve stylu *trompe-l'œil*, před níž mají pózovat muži – hvozdy, hory, zatažená obloha a na přání i představitelné antické pilíře. Další stěna funguje jako zadní část obývacího pokoje, vytapetovaná podle poslední módy. Třetí zeď je rozdělená na tři různá pozadí vedle sebe; úplně nalevo stojí od podlahy až po strop knihovna, z jejíchž polic si pózující klient může vybrat v kůži vázaný svazek a předstírat, že ho čte – nesmí však ukročit příliš doprava, protože to by se dostal přes hranice „knihovny“ a ocitl by se záramovaný před oknem venkovského domku, jež kráší krajkové záclony. Tato vesnická idylka je rovněž velmi úzký výsek života, sotva o palec širší než průměr staromódní krinolíny, a ustupuje další scéně, dětskému pokoji vyzdobenému tapetami s červenkami a srpky měsíce.

Právě před pozadím dětského pokoje – evidentně nejméně využívaným – se nachází většina fotografických rekvizit: nejen houpací kůň, mašinka, miniaturní psací stůl či stolička s vysokou opěrkou, které do dětského pokoje patří, ale i zmeť dalších doplňků do dalších pozadí, jako horolezecká hůl (pro umělce a filosofy), velká váza z papírmaše přilepená k překližkovému piedestalu, rozličné hodinky zavěšené na mosazných stojancích, dvě pušky,

obrovský kroužek s mnoha klíči visící na řetězu kolem krku Shakespearovy bysty, svazečky pštrosích per, podnožky různých velikostí, přední část sloupkových hodin a mnoho dalších předmětů, které se nedají již tak snadno identifikovat. Sofii děsí a zároveň fascinuje vycpaný španěl s oduševnělým pohledem, který bude bez námitek sedět u nohou každého pánička.

Sugar koutkem oka pozoruje, jak si William prohlíží ji a Sofii. Vypadá lehce nesyvůj, jako by si dělal starosti, že by nepředpokládané komplikace mohly celou dnešní výpravu zmařit, ale nezdá se, že by ho zklamalo jejich oblečení; a pokud poznal, že má na sobě stejné šaty, které si vzala na jejich první schůzku, nedává to na sobě nijak znát. Doposud nepostižitelný Tovey zaujme místo za třemi nohama fotoaparátu a přes hlavu a ramena si přehodí tlustou černou kápi mohutného přístroje. Takto zůstane zahalený po celý zbytek návštěvy Rackhamových, jen zadek se mu pod neprůsvitnou látkou občas zhoupne jako konipasovi; rozkročený je stejně promyšleně jako nohy stativu.

Osvity jsou hotové během pár minut. Scholefield rozmluvil Williamovi jeho původní nápad nechat si udělat pouze jeden snímek; během jednoho sezení lze pořídit čtyři a není třeba je platit či zvětšovat, pokud není zákazník naprosto spokojen.

A tak William stojí před namalovaným horizontem a hledí do toho, co Scholefield popisuje jako „dálka“, tedy do bodu, který v rámci ateliéru nemůže být dál než mřížka ventilace. Scholefield pomalu zvedne pěst a začne se rozplývat: „Na obzoru se z trhliny mezi mraky vynořilo slunce!“ Rackham se instinktivně zadívá a Tovey využije příležitosti.

Potom se William nechá přesvědčit, aby se postavil před knihovnu s výtiskem *Základů optiky* rozevřeným v rukou. „Á, ano, *tahle* nechvalně proslulá kapitola!“ poznamená Scholefield, nakoukne do textu a jemně knihu přistrčí blíž k zákazníkově tváři. „Koho by jen napadlo, že by tak suchopárný tlustospis mohl obsahovat tak pikantní odhalení!“ Williamův skelný výraz najednou ožije nadšením, když se skutečně začte, a Tovey znovu neváhá jednat.

„To je takový můj vtípek,“ omluví se Scholefield a s předstíranou

kajícností svěsí hlavu. Čím déle má zákazníka ve své moci, tím je výstřednější; skoro jako by si z placatice přihýbal whisky nebo potají čichal rajský plyn.

Sugar sedí se Sofií stranou a čeká, až na ně dojde řada. Uvažuje, jestli je v tomhle ateliéru ještě jedna místnost, tajná komnata zařízená pro pornografii. Když na konci pracovního dne Tovey a Scholefield osamějí, vyvolávají jen slušně oblečené pány a dámy, anebo z páchnoucích kapalin v temné komoře rovněž vytahují nahé prostitutky a připínají je kolíčky, aby uschly? Co by nakonec mohlo být umělečtější než sada fotografií o velikosti pohlednice prodávaná v balíčku opatřeném štítkem „Pouze pro potřebu umělců“?

„A teď vaši okouzující holčičku,“ oznámí Scholefield a s baletní zdatností začne odklízet rekvizity před fingovaným dětským pokojem, dokud nezbudou jen hračky. Po chvíli váhání odnese mašinku, pak po trochu delší úvaze dojde k závěru, že pan Rackham nepatří k otcům, kteří zbožňují pohled na své dítě usazené bokem na houpacím koni, a tak uklidí i koníka. Zavede Sofii k vytáhlému stolku a ukáže jí, jak vedle něj pózovat, poodejde pár kroků pozpátku, zhodnotí celou scénu a pak zase přiskočí k Sofii a odstraní nadbytečnou stoličku.

„Teď z oblohy přivolám slona,“ prohlásí a okázale zvedne ruce, „a postavím si ho na špičku nosu!“

Sofie nezvedne bradu ani se jí nijak nerozšíří zorničky; pomyslí jen na tu pasáž v *Alenčiných dobrodružstvích*, kde Kočka říká: „Tady jsme všichni potrhli.“ Je Londýn plný potrhých fotografií a chodících reklam, které vypadají jako živé karty na dvoře Srdcové královny?

„A protože nám sloni nějak nepřišli,“ pokračuje Scholefield, když si povšimne, že Tovey ještě nepřikročil k osvitu, „odšroubuji si z toho zklamání vlastní hlavu.“

Tímto znepokojivým slibem a stylizovaným gestem směřujícím k jeho naplnění se mu podaří dosáhnout jen toho, že se Sofie zamračí.

„Ten pán chce, abys zvedla bradičku, Sofinko,“ napoví jí Sugar tiše, „a abys měla oči otevřené a nemrkala.“

Sofie ji poslechne a pan Tovey hned dostane, co chce.

Na skupinové fotografii pózují William, Sugar a Sofie v imitaci

dokonalého salónu: pan Rackham stojí uprostřed, slečna Rackhamová před ním mírně nalevo, hlavou mu sahá k řetězu cibulí, a nejmenovaná dáma sedí na elegantní židli napravo. Společně tvoří víceméně pyramidu, hlava pana Rackhama se nachází na jejím vrcholku a sukně slečny Rackhamové a oné dámy se spojily v její základně.

„Ideální, ideální,“ chválí si Scholefield.

Sugar sedí nehybně, ruce má cudně složené v klíně, ramena rovná jako pravítko a bez mrkání hledí na Scholefieldův zvednutý prst. Ona zahalená bytost, tedy Tovey a jeho vynález, má teď oko otevřené; skryté chemikálie právě v tento okamžik reagují na záplavu světla a na nořící se obraz tří pečlivě naaranžovaných lidí. Sugar cítí, jak William nad její hlavou mělce dýchá. Pořád ještě jí neřekl, proč tohle dělají; domnívala se, že se to touhle dobou už dozví, ale on mlčí. Odváží se ho zeptat, anebo je to jedno z těch témat, která ho dokážou vyprovokovat k záchvatu zuřivosti? Jak je jen zvláštní, že příležitost, která by ji měla prodchnout nadějí ve společnou budoucnost – rodinný portrét, který ji dosadí na místo jeho manželky –, v ní vzbuzuje tak neblahé tušení.

Co s tím portrétem vlastně zamýšlí? Vystavit si ho nemůže, tak co s ním chce podniknout? Rozplývat se nad ním v soukromí? Věnovat jí ho? Co tu ona proboha dělá a proč se cítí hůř, než kdyby se měla nahá podvolit ponižujícímu zacházení Pouze pro potřebu umělců?

„Myslím,“ pronese Scholefield, „že jsme zcela hotovi, co říkáte, pane Tovey?“

Na což jeho partner odpoví zamručením.

O mnoho hodin později, už zase zpátky v Notting Hillu, když se snesla tma a veškeré vzrušení opadlo, se příslušníci Rackhamovy domácnosti uchýlí do postele, každý do své vlastní. Všechna světla v domě jsou zhašená, dokonce i to ve Williamově pracovně.

William tiše chrápe s hlavou na polštáři a už se mu zdá sen. Největší z Pearsových továren na mýdlo je v plamenech a on sleduje, jak se ji hasiči marně snaží zachránit. Sen je prodchnutý pozoruhodným pachem hořícího mýdla, s nímž se ve skutečném životě nikdy nesetkal a který přes jeho nezaměnitelnou snovou

jedinečnost zapomene, jen co se vzbudí.

I jeho dcera tvrdě spí, vyčerpaná z těch dobrodružství a z rozrušení, že jí slečna Sugar vyhubovala za vzpurnost a že se jí po večeři přihodil malér, kdy vyzvracela nejen dušené hovězí maso, ale i koláč a kakao, které si dala v Lockhartově kavárně. Svět je hrozně zvláštní, větší a mnohem stísněnější, než si kdy dokázala představit, a plný jevů, kterým zcela zjevně nerozumí ani její guvernánka, ale otec jí řekl, že je hodná holčička, a Biskajský záliv je ve Španělsku, kdyby se na to ještě někdy zeptal. Zítra je další den a ona se naučí studijní látku tak dobře, že se slečna Sugar nebude ani trochu hněvat.

Sugar je vzhůru, v rukou svírá nočník a zvrací odpornou směs poleje a pivovarských kvasnic. A přece i v křeči, když jí ústa a chřípí pálí jed, je její fyzické utrpení maličkost v porovnání s žahavostí slov, s nimiž ji William dnes večer poslal ze své pracovny: *Starej se o své! Myslíš, že bych ti o tom neřekl, kdyby ti do toho něco bylo? Co si to o sobě myslíš?*

Vleze si do postele a sevře si břicho; bojí se zakňourat, protože takový zvuk by mohl proniknout stěnami. Žaludeční svaly má z křečí rozbolavělé; tam už nemohlo nic zůstat. Jenže...

Poprvé od té doby, co otěhotněla, si Sugar představí to dítě jako... dítě. Až doposud se takovému pohledu bránila. Začalo to jako pouhopouhá bezpředmětná úzkost, nepřítomnost menstruace; pak se z toho stal červ v rozpuku, parazit, kterého se snad podaří vypudit z těla. I když se plod držel, nepředstavovala si ho jako živou bytost, která se drží jako klíště; byl to záhadný objekt, který roste, a přece je netečný, buněčný shluk, jenž se z nevysvětlitelných důvodů roztahuje v jejích vnitřnostech. Teď když v téhle Bohem opuštěné půlnoci leží a svírá si břicho, najednou si uvědomuje, že rukama drží život: chová v sobě člověka.

Jaké to dítě je? Má tvář? Ano, ovšemže musí mít tvář. Je to chlapec, nebo děvče? Má nějaké ponětí, jak se k němu Sugar zatím jako matka chovala? Je zkroucené strachy, má kůži popálenou síranem zinečnatým a boraxem, lapají jeho ústa po čisté výživě mezi jedy, které Sugar víří v útrobách? Lituje dne, kdy se narodilo, ačkoli ten den ještě nenastal?

Sugar si stáhne dlaně z břicha a položí si je na horečnaté čelo.

Musí se takovým myšlenkám bránit. Tomuhle dítěti – tomuhle tvoru – tomuhle houževnatému buněčnému shluku – nemůže dovolit přežít. V sázce je její vlastní život; pokud William zjistí, že je těhotná, bude to konec, konec všeho. *Vy se nevrátíte na ulici, že ne, slečno Sugar?* Na to se jí zeptala paní Foxová. A ona jí slíbila: *Radši bych zemřela.*

Sugar si přes sebe přetáhne peřinu, aby se jí lépe usínalo; nevolnost ustupuje a ona je s to vypít doušek vody a spláchnout z jazyka pachut' poleje a žluči. Břicho ji pořád bolí od hrudníku až po podbříšek, jako kdyby týrala málokdy používané svaly vyčerpávajícím cvičením. Položí si jednu dlaň na pupek; cítí tam tep. Svůj vlastní tep, přirozeně; je stejný jako ten v jejím poprsí a na spáncích. Ten tvor v jejím těle ještě nejspíš nemá srdce. Nebo ano?

Vzhůru jsou i Scholefield a Tovey; popravdě řečeno přes pokročilou hodinu ani ještě neopustili svůj ateliér v Conduit Street. Krom jiného pracovali na Rackhamových snímcích a pokoušeli se o zázraky.

„Ta hlava vyšla moc malá,“ zamumlá si Tovey a zamžourá na lesknoucí se ženskou tvář, která se právě zhmotnila v příšeří. „Nemyslíš, že ta hlava je moc malá?“

„Ano,“ přitaká Scholefield, „ale ona je pro tyhle účely stejně k ničemu. Je moc světlá; vypadá to, jako kdyby jí v lebce hořela lampa.“

„Nebylo by jednodušší vyfotografovat ty tři znovu, venku, v jasném světle?“

„Ano, láska moje, bylo by to jednodušší,“ povzdychne si Scholefield, „ale nepřichází to v úvahu.“

Hmoždí se dál až do časných ranních hodin. Tahle Rackhamova zakázka je mnohem náročnější úkol než obvyklá praxe montáže chlapecké tváře na tělo vojáka, aby truchlící rodiče měli takřka autentický záznam o vojenském věhlasu svého pohřešovaného syna. Rackhamovo zadání obnáší prakticky nepřekonatelně nesourodé prvky: tvář z fotografie pořízené za jasného slunečního světla amatérem, jenž má notně přehnané představy o svých dovednostech, se musí znovu nafotografovat, několiknásobně zvětšit a nakličovat

na ramena ženy, kterou v ateliéru vyfotografovali profesionálové.

Do tří hodin ráno mají ten nejlepší výsledek, jehož se vzhledem ke kvalitě podkladů dalo dosáhnout. Rackham se s tímhle prostě bude muset spokojit, a pokud ne, může zaplatit za nekomplikované snímky sebe a své dcery a nechat tu nedokonalou fotomontáž plavat.

Sami fotografové se uloží do postele v malém pokoji sousedícím s ateliérem; teď už je moc pozdě, aby odjeli drožkou zpátky do svého domu v Clerkenwellu. Na drátu jim v temné komoře visí jejich dnešní práce: hezká fotografie Williama Rackhama hledícího do romantické věčnosti horského vrcholu, hezká fotografie Williama Rackhama zabraného do studia knihy, hezká fotografie Sofie Rackhamové snící v dětském pokoji a nanejvýš zvláštní fotografie celé Rackhamovy rodiny, s hlavou Agnes Rackhamové transplantovanou z jednoho dávného léta, mimořádně zářivou jako jedna z oněch záhadných postav, které spiritisté vydávají za duchy zachycené na želatinové emulzi filmu a které prostým okem nikdy nejsou vidět.

KAPITOLA DVAATŘICÁTÁ

Sofie Rackhamová si stoupne na stoličku u okna a lehce zavrtí zadečkem, aby ozkusila, jestli se stolička viklá. A ona se viklá, trošku. Opatrně, protože kvůli sukni nevidí pod sebe, přešlapuje kvůli lepší rovnováze z nohy na nohu, dokud nestojí pevně.

Až vyrostu, budu větší než máma, pomyslí si, nikoli vzdorně, nikoli ctižádostivě, ale protože pochopila, že její tělo je ze své podstaty jiné než matčino a není mu souzeno být drobné. Jako kdyby v dětství pojedla sousto z koláče z Alenčina kraje divů, a místo aby během několika vteřin vystřelila až ke stropu, vytahuje se každou minutu svého života o malinký kousínek a tento růst neustane, dokud nebude skutečně vysoká – stejně vysoká jako slečna Sugar nebo jako otec.

Brzy už nebude potřebovat tuhle stoličku, aby se dívala na svět. Brzy jí slečna Sugar – nebo *někdo* – bude muset obstarat nové boty, nové spodní prádlo, nové všechno, protože roste tak moc, že už jí skoro žádné šaty nejsou akorát. Třeba ji zase vezmou do města, kde se celé obchody věnují prodeji jedné věci a každý den se jim podaří jednu prodat díky báječné hojnosti lidí, kteří ustavičně křižují ulicemi.

Sofie zvedne dalekohled a prsty obemkne rýhy jeho roztahovacího těla. Vytáhne ho do plné délky čtrnácti palců a zadívá se na Chepstow Villas. Chodců je málo; nic moc se neděje. Ne jako ve městě.

Za ní vrzne klika učebny. Že by se již vrátila slečna Sugar, přestože teprve před chvilkou odešla pomáhat tatínkovi s dopisy? Sofie se nemůže obrátit moc rychle, aby nepadla ze stoličky; již dříve usoudila, že kdyby se jí dalekohled rozbil, čekalo by jí sedm set sedmdesát sedm let smůly.

„Ahoj Sofie,“ ozve se hluboký mužský hlas.

Sofie užasne, když ve dveřích spatří svého otce. Když tu byl naposledy, Beatrice byla ještě její chůva a máma byla u moře. Napadne ji, jestli by na něj udělalo dobrý dojem pukrle, ale

zakymácení stoličky ji od toho odradí.

„Ahoj tatínku.“

William za sebou zavře, přejde k ní na druhou stranu pokoje a počká si, až sleze na koberec. V životě se tu nic ani vzdáleně podobného nestalo. Zamrká v jeho stínu a vzhledne k jeho svraštělému obočí a usměvavé tváři s plnovousem.

„Něco pro tebe mám,“ řekne otec s rukama schovanými za zády.

Sofieino nadšené očekávání je zkalené obavami; napadá ji, zda jí otec nepřišel oznámit, že ji pošle do polepšovny, čímž jí chuva kdysi hrozila.

„Tak tumáš.“ Podá jí rámeček zvící velké knihy. Je v něm zasklená fotografie pořízená člověkem, který tvrdil, že na špičce nosu udrží slona. Sofie Rackhamová, jak ji zachytil, je vznešená a bezbarvá, samá šed' a čern, jako socha, ale vypadá hrozně důstojně a jako dospělá. Falešné pozadí se proměnilo ve skutečný pokoj a oči té mladé dámy jsou krásné, realistické a lehce v nich jiskří. To je ale krásná fotografie! Kdyby měla barvy, byl by to obraz.

„Děkuji, tatínku,“ řekne.

Otec se na ni usměje; rty se mu do úsměvu stočí trhaně, jako by nebyl zvyklý používat ztuhlé svaly, které jsou k tomu nutné. Beze slov vytáhne zpoza zad další zasklenou fotografii: tentokrát to je obrázek jeho samotného, jak stojí před namalovanými horami a oblohou a hledí do budoucnosti.

„Co si o tom myslíš?“ zeptá se jí.

Sofie sotva věří svým uším. Otec se jí doposud nikdy nezeptal, co si myslí o čemkoli. Jak je možné, že by tohle vesmír mohl dovolit? On je starý a ona mladá, on je velký a ona malá, on je muž a ona žena, on je její otec a ona je jen jeho dcera.

„Je to moc dobré, že, tati?“ odpoví. Chce mu říct, jak skutečná je ta iluze, že stojí před těmi horami, ale nějak si nevěří, že neztratí řeč a že ji nezradí její titěrná slovní zásoba. On přesto podle všeho odhadne, co jí táhne hlavou.

„Je to zvláštní, že, oba v-víme, že tuhle fotografii pořídili v podkrovní místnosti v rušné ulici, a přece tady teď stojím v d-divoké přírodě. Jenže tohle musíme dělat všichni, Sofie: předvádět se v tom nejlepším světle. K tomu je u-u-umění. A historie jakbysmet.“

Dochází mu trpělivost s udržováním hovoru na její úrovni a koktání se mu zhoršuje. Sofie pozná, že už chce odejít.

„Co ten další snímek, tati?“ Nemůže si pomoci, musí se ho na to zeptat, i když on už udělal první krůček dozadu. „Ten, na kterém jsme my všichni?“

„Ten... nedopadl dobře,“ odpoví se ztrápeným výrazem. „M-možná se tam jednou vrátíme a zkusíme to znovu. Ale s-slíbit to nemůžu.“

A s tím, bez dalších slov na rozloučenou, se obrátí na patě a vykráčí z místnosti.

Sofie se zadívá na zavřené dveře a přivine si svůj portrét na hrud'. Sotva se může dočkat, až ho ukáže slečně Sugar.

Později téhož večera, když už Sofie dávno spí a i služebnictvo se chystá do postele, Sugar a William v pracovním pána domu při svitu petrolejky stále rozebírají práci. Jde o nevyčerpatelné téma, jehož zapeklitost se dále prohlubuje, i když jsou tak unavení, že už o tom nemůžou dál diskutovat. Kdyby se před rokem někdo zeptal Sugar, co by tak mohlo obnášet vedení parfumerie, odpověděla by mu: Vypěstujte nějaké kytky, nechte je sklídit, navařte z nich hustou polévku, přidejte výtažek do lahví s vodou či do kostek mýdla, na výsledek přilípněte papírovou etiketu a dotlačte to do obchodů na dvoukolácích. Dnes už ale úvahami nad tak těžko uchopitelnými otázkami, jako zdali se tomu šejdří Crawleymu dá věřit, že odhadne cenu přestavby vahadlových parních strojů ze dvanácti na šestnáct koňských sil, nebo zda má smysl utápět další peníze v nadbíhání přístavní správě v Hullu, dokážou klidně v obou případech strávit dvacet minut, než se z hromádky vezme první nezodpovězený dopis. Sugar došla k názoru, že takové jsou *všechny* profese: pro lidi zvenčí prosté, zato pro lidi z branže nesmírně komplikované. I kurvy koneckonců dokážou o své práci žvanit celé hodiny.

William má dnes zvláštní náladu. Nemí popudlivý jako obvykle; je rozumnější, a přitom zároveň sklíčenější. Náročné úkoly v jeho firmě, do nichž se v prvních měsících po nástupu do funkce vrhal se zbrklým nadšením a v poslední době s bojovným vzdorem, jako by z něj vysály energii. Často se s těžkým povzdechem uchyluje ke

slovům jako „marný“, „nerentabilní“ a „zbytečný“: a na Sugar tak zbývá těžký úkol přifouknout jeho sebedůvěru. „Vážně si to myslíš?“ zeptá se jí, když ho ujistí, že hvězda Rackhamova podniku je stále na vzestupu. „Ty jsi mi ale taková malá optimistka.“

Sugar by měla být vděčná, že se nezlobí na ni, to moc dobře ví, stejně by ho však nejradši okřikla. Po tom, co si dnes se Sofií vytrpěla, by si sama mohla stěžovat a nemá vůbec náladu být Williamovi povzbuzujícím andělem. Kdy zas na oplátku on ujistí ji, že všechno bude v pořádku?

Má sto chutí říct mu: *Nosím pod srdcem tvé dítě, Williame. Je to chlapec, tím jsem si jistá. Dědic Rackhamova voňavkářství, po kterém tak moc toužíš. Až na nás dva nemusí nikdo vědět, že je tvůj. Mohl bys tvrdit, že jsi mě dostal ze Spolku na záchranu padlých žen a netušil jsi, že už jsem těhotná. Mohl bys říct, že jsem Sofii dobrou guvernankou a že se nedokážeš přimět k tomu, abys mě odsoudil za hříchy spáchané v mém předchozím životě. Vždycky jsi říkal, že kašeš na to, co si myslí ostatní. A až se ti po letech začne tvůj syn podobat a drbný přestanou klevetit, mohli bychom se vzít. Je to dar od osudu, cožpak to nevidíš?*

„Myslím, že bys to měl nechat tak, jak to je,“ poradí mu a stáhne se zase do reality vahadlových parních strojů. „Abys dostal svou prvotní investici zpátky, musel bys mít deset dobrých sklizní za sebou a tvoje konkurence by přitom nesměla růst. Rizika jsou příliš velká.“

Tato připomínka jeho rivalů Williama jen přivede na další černé myšlenky.

„Ach, ti mě nechají plácát se ve větru ze svých šosů, Sugar,“ zavěští si, a jak tak sedí rozvalený na pohovce, polovičatě napodobí ten pohyb. „Dvacáté století patří Pearsovi a Yardleymu, cítím to v kostech.“

Sugar se kousne do dolního rtu a potlačí podrážděný povzdech. Kdyby mu jen mohla říct, ať jí nakreslí australské klokany, nebo mu zadat pár jednodušších početních příkladů! Odměnil by ji pak úsměvem od ucha k uchu?

„Nejdřív bychom si měli dělat hlavu se zbytkem našeho vlastního století, Williame,“ navrhne mu. „Přece jen v něm žijeme.“ Aby dala

najevo, jak důležité je vypořádat se s korespondencí položku po položce a v pevně stanoveném pořadí, vezme z hromádky další obálku a přečte odesílatelovo jméno. „Philip Bodley.“

„To nech být,“ záupí William a sklouzne ještě víc naležato. „To nemá s tebou nic společného. Tedy myslím tím společného s Rackhamovým voňavkářstvím.“

„Ale nevěšτί to žádné potíže, ne?“ zabrouká účastně. Tím tónem se mu snaží naznačit, že se s ní může podělit o své nejtajnější trápení a že ona ho posílí jako ta nejlepší manželka na světě.

„To máš jedno, tebe se to netýká,“ upozorní ji, nikoli útočně, jen se smutnou odevzdaností. „Nezapomínej, že mám aspoň *nějaký* život mimo tuhle pracovnu, láska moje.“

Bere ten projev náklonnosti vážně, nebo se o to aspoň hodně snaží. Koneckonců naráží na to, jak je pro jeho firmu nepostradatelná, ne? Zvedne další obálku.

„Finnegan a spol., Tynemouth.“

William zaboří hlavu do dlaní.

„Tak do toho, sem s těmi špatnými zprávami,“ zamručí.

Přečte mu dopis nahlas a odmlčí se jen tehdy, když Williamovi jeho otrávené odfrkávání a skeptické mumlání zabrání v tom, aby ji slyšel. Zatímco se pak William snaží vstřebat to sdělení, ona sedí mlčky za jeho stolem, mělce dýchá a cítí, jak se jí citlivé břicho zlověstně nafukuje, cítí, jak jí ukřivděná pýcha pomalu zvedá žaludek.

„Sofie byla dnes odpoledne úplně nemožná,“ vyhrkne nakonec.

William, zcela zabraný do šalamounského rozhodování, zda za zpoždění ve vykládce zásilek v Tynemouthu skutečně můžou otřesně líní dokaři, anebo mu jeho dodavatel zase lže, nechápavě zamrká.

„Sofie? Nemožná?“

Sugar se zhluboka nadechne a švy šatů se jí přitisknou na zbytněle poprsí a břicho. V rychlosti vylíčí Sofiino nadšení po otcově návštěvě, pýchu nad fotografií; užvatlanou radost i roztržitost, která s postupem odpoledne přecházela v plačtivou frustraci nad tím, že jí počty vycházejí špatně a že se jí nedaří naučit zpaměti jména kytíček; její nechut' k jídlu u večere a podrážděnost z hladu před usnutím a celkový pocit, že dostala plnou dávku cizorodé látky, kterou

nedokáže strávit.

„Prý jsi jí řekl, že se všichni už brzy vrátíme k těm fotografům,“ pokračuje Sugar.

„Já... nic takového neřekl,“ namítne William a zamračí se při pomyšlení, že život je bažina dezinterpretací a zrad: i jeho vlastní dítě mu přivodí potíže, jen co člověk udělá velkorysé gesto!

„Nedá si vymluvit, že jsi jí to slíbil,“ opáčí Sugar.

„No tak to se m-mýlí.“

Sugar si promne unavené oči. Kůži na prstech má tak drsnou a na očních víčkách zase tak jemnou, až se bojí, že by si mohla ublížit.

„Jestli skutečně chceš věnovat Sofii více pozornosti, možná bys udělal lépe, kdyby to bylo v mé přítomnosti.“

William se zvedne na loktech a nevěřicně ji probodne pohledem. Nejdřív Sofie a teď Sugar! Ženy jsou opravdu živnou půdou pro komplikace a nepřijemnosti!

„To mi říkáš,“ zeptá se úsečně, „k-kdy a za j-jakých okolností bych měl vídat vlastní dceru?“

Sugar podřízeně skloní hlavu a změkčí svůj tón, jak to jen jde. „Ale ne, Williame, to si prosím nemysli. Jde ti to báječně a já tě za to obdivuji.“ Propána, pořád se na ni mračí; co jiného tak může říct? Měla by teď zavřít pusku, nebo s ní ještě může udělat něco užitečného? *Božínku, ty ses naučila celý slovník, že, drahoušku?* posmívá se jí paní Castawayová z minulosti. *A přitom ti v tomhle životě budou aspoň trochu prospěšná jen dvě slova: „Ano“ a „Platit“.*

Sugar se znovu zhluboka nadechne. „Agnesiny nároky ti to tady celá léta hrozně ztěžovaly,“ polituje ho, „a teď je to choulostivé, to vím. A Sofie je vážně nesmírně vděčná za jakýkoli zájem, který o ni projevíš, a já taky. Jen by mě zajímalo, zdali bys mohl... zdali bychom *mohli*... být spolu trochu častěji. Jako... jako rodina. Abych tak řekla.“

Ztěžka polkne; bojí se, že zašla příliš daleko. Ale nechtěl snad on fotografii jich tří pohromadě? K čemu ten snímek vedl, když ne k tomuhle?

„Dělám všechno, co je v m-mých silách,“ varuje ji, „abych tuhle u-ubohou domácnost udržel v chodu.“

Jeho sebelítost ji ponouká k tomu, aby na něj vypálila vlastní salvu, ale daří se jí takovému nutkání odolat; William svírá pěsti, klouby má bílé, tvář bledou, měla si to lépe rozmyslet, jejich budoucnost se teď roztříští jako sklenka hozená o zeď, Bože, ať najde ta správná slova a už v životě o nic jiného nepožádá. Se zašustěním sukni vyklouzne zpoza stolu, klekne si mu k boku a starostlivě mu stiskne ruku.

„Ach, Williame, neříkej *prosím*, že tahle domácnost je ubohá. V posledním roce jsi dokázal velké, přímo *velkolepé* věci.“ S bušícím srdcem mu protáhne ruku kolem krku a on ji díkybohu neodstrčí ani nevybuchne vzteky. „Jistěže to, co potkalo Agnes, byla tragédie,“ pokračuje a hladí mu při tom rameno, „ale svým způsobem to bylo i vykoupení, ne? Konečně máš pokoj od všech těch starostí a... skandálů, co tě trápily celá ta léta.“ Povoluje; nejdřív jedna jeho ruka, pak i druhá se jí uvelebí v pase. Tentokrát unikla jen o vlásek! „A letošek bude pro Rackhamovo voňavkářství naprosto *skvělý*,“ pokračuje. „Polovinu problémů, které musíme řešit, způsobil růst firmy, na to nesmíme zapomínat. A máš tu *šťastnou* domácnost, namouduši. Všichni sloužící se ke mně chovají velmi přátelsky, Williame, a mohu tě ujistit, že podle náhodou vyslechnutých poznámek jsou docela spokojeni a mají o tobě vysoké mínění...“

Zadívá se jí do tváře, zmatený, smutný a potřebný jako pejsek bez pána. Políbí ho na rty, pohladí ho na vnitřní straně stehen a kostnatým zápěstím se něžně oře o měkkou vybouleninu jeho pohlaví.

„Pamatuj na to, co jsem ti řekla, když jsme se seznámili, miláčku,“ zašeptá. „Udělám cokoli, co po mně budeš chtít. *Cokoli*.“

Když si začne nabírat sukň, jemně ji chytí za paži.

„Je pozdě,“ povzdychne si. „Měli bychom být v posteli.“

Vezme ho za ruku a navede ji skrz teplé bavlněné vrstvy k holé kůži. „Mám naprosto stejný názor.“ Pokud jen na vteřinku nahmatá, co má mezi nohama, bude ho mít ve své moci. Ženské šťávy mu přijdou neodolatelné, víc než jakékoli jiné dráždění.

„Ne, myslím to vážně,“ řekne William. „Podívej se, kolik je hodin.“

Sugar se poslušně podívá na hodiny, a zatímco má hlavu

otočenou, on se jí vysmekne z objetí. Je půl dvanácté. V podniku paní Castawayové v půl dvanácté vrcholil večerní provoz. I v Priory Close ji William občas navštívil až o půlnoci a vnesl život a hluk do jejích poklidných pokojů, když vrazil dovnitř z ulice, s kabátem kropenatým od deště a hlasem prosyceným touhou. Tenkrát na sebe byli tak naladěni, že už jen podle toho, jak ji objímal, dokázala přesně odhadnout, který její otvor si vybere.

„Panebože, já jsem unavený,“ zaúpí, když pendlovky odbijí půlhodinu. „Už žádnou korespondenci, prosím. A zítra se do té průrvy vrhneme znovu jako tenkrát Jindřich V., ne?“

Sugar ho políbí na čelo.

„Jak si přeješ, Williame,“ řekne.

Nazítří ráno Sugar nachystá Sofii jako obvykle. Pomůže jí s oblékáním, posnídá s ní a usadí ji za psací stůl v učebně. Jen pár minut po začátku vyučování donutí Sugar nával nevolnosti vyběhnout ze dveří a zhluboka dýchat vzduch, který je zničehonic tíživě prodchnutý vůní příliš sladké ovesné kaše a chloralu. Zastaví se na podestě s takovou závratí, až zapochybuje, zda se vůbec bude s to dostat do svého pokoje dřív, než se pozvrací, pak ale jako by se složení vzduchu změnilo a ta naléhavá potřeba pomine.

Stojí přichystaná nad schody. Schody jsou úplně nehybné, i když se zdí a strop dál pomalu otáčejí. Optický klam. Světlo je dnes ráno kalné a stopy po Agnesině krvi zcela neviditelné. Kolik schodů má tohle schodiště? Mnoho, mnoho. Hala je hluboko, hluboko dole. Sugar stojí na hraně. Jednu ruku má položenou přes druhou, chrání oblé břicho. Silou vůle je donutí, aby se spustily. Dům se nadýchne a vydýchne. Chce jí pomoci; ví, do jakého se dostala maléru; ví, co je pro ni nejlepší. Sugar vykročí, pak si povšimne, že se už zase drží za břicho. Roztáhne paže doširoka jako křídla a krev v hlavě jí tepe tak silně, že plynová světla účastně pulsují. Zavře oči – a padá.

„Pane Rackhame! Pane Rackhame!“ (*Buch, buch, buch* na dveře jeho pracovny.) „Pane Rackhame! Pane Rackhame!“ (*Buch, buch, buch!*)

William vyskočí zpoza stolu a otevře tak nečekaně, že mu Letty málem zabuší klouby prstů na dmoucí se hrud’.

„Ach, pane Rackhame!“ vypískne zoufale. „Slečna Sugar spadla ze schodů!“

Protlačí se kolem ní, přejde přes podestu a zadívá se dolů přes hodně dlouhý a široký pás schodů pokrytých kobercem. Tělo Sugar leží rozvalené hluboko dole ve zmeti černých sukni, bílého spodního prádla, uvolněných zrzavých vlasů a roztažených končetin. Je nehybná jako panenka.

William jednou rukou klouže po zábradlí, aby ho nepostihla podobná nehoda, skáče dolů po schodech a bere dva tři naráz.

Zakrátko poté skončí skok Sugar do bezvědomí jemným políčkem na tvář. Leží ve vlastní posteli, William stojí nad ní. Její poslední vzpomínka patří tomu, jak letí vzduchem, u vytržení hrůzou.

„Jak jsem se sem dostala?“

Williamova tvář je ustaraná, nikoli však našťvaná. Naopak v ní zaznamenaná ruměncem láskyplných obav o ni – nebo fyzické námahy.

„Přinesl jsem tě já s Rose,“ odpoví.

Sugar se rozhlédne po Rose, ale ne, je sama se svým milencem... zaměstnavatelem... nebo co teď pro ni vlastně je.

„Ztratila jsem rovnováhu,“ omlouvá se.

„Naše domácnost nepochybně přitahuje nehody jako magnet,“ zavtipkuje nevesele.

Sugar se pokusí zvednout na loktech, ale znemožní jí to bodavá bolest, jako by jí žebry projel nůž. Nakloní hlavu dopředu, bradou na hrudní kost, a povšimne si dvou věcí: že se jí vlasy vymanily z jehlic a v rozčuchaných pramenech jí padají všude kolem obličeje; a že má shrnuté sukně, takže je vidět její spodní prádlo.

„Služebnictvo,“ užírá se. „Vidělo mě takhle neupravenou?“

William se proti své vůli zasměje. „Opravdu ti d-dělají starosti zvláštní věci, Sugar.“

I ona se zasměje a do očí jí vhrknou slzy. Je taková úleva slyšet z jeho úst své jméno. Představuje si ho, jak asi vypadal před několika minutami, když ji v náručí nesl nahoru – pak si připomene, že to nesvedl sám a že celý výstup byl nejspíš klopotný a nedůstojný.

„Omlouvám se, Williame. Já... ztratila...“

„Doktor Curlew je už na cestě.“

Při pomyšlení na doktora Curlewa, kterého zná jen z Agnesiných deníků a který teď spěchá k ní, přejede Sugar mráz po zádech. Představuje si ho, jak nadpřirozeně vysokou rychlostí ladně klouže po ulici, oči mu žhnou jako svíčky, pařáty má maskované rukavicemi a černá brašna se mu hemží červy. Když byl okraden o svou původní kořist, paní Rackhamovou, spokojí se s tím, že místo ní bude mučit Sugar.

„J-je to nutné?“ optá se. „Podívej: jsem v pořádku.“ Zvedne ruce a nohy a lehce jimi zakroučí, lapajíc po dechu bolestí, na což William zareaguje jen zlostným pohledem plným lítosti a odporu, jako kdyby byla ohromný šváb nebo naprosto šílená.

„Nevstávej z postele,“ nakáže jí nekompromisně.

Sugar čeká vleže a dýchá mělce, aby si zbytečně nezpůsobovala bolest. Nakolik se v jediném okamžiku šílenství zranila? Pravý kotník má ztuhlý a bolavý, cítí v něm tlukot svého srdce; připadá jí, že hrudní koš má polámaný, jako by jí úštěpky ostrých bílých kostí propichovaly měkké rudé membrány orgánů. A kvůli čemu? Zná vůbec nějakou ženu, která si vyvolala potrat pádem ze schodů? Zase jedna vyprávěnka, pohádka, kterou si vyprávějí kurvy... Harriet Paleyová potratila po nakládačce, kdy byla samá modřina, ale to bylo něco jiného: William ji sotva bude bít a kopat do břicha, ne? (Ačkoli někdy v jeho oku zachytí pohled, po kterém ji napadá, jestli o tom třeba neuvažuje...)

Na dveře někdo zaťuká, kulová klika se otočí a do jejího pokoje vejde vysoký muž.

„Slečna Sugar, že?“ pronese přívětivým věcným tónem. „Jsem doktor Curlew: když dovolíte...“

Přistoupí k ní s brašnou, která v rukou natažených před tělem vypadá jako diplomatický dar. Odřené kožené boty nemá rozeklané, oči mu nežhnou a vousy má místy prošedivělé. Zdaleka nepřipomíná ďábla, naopak se velmi podobá Emmelině Foxové, byť ta protáhla tvář sluší mnohem více jemu než jí.

„Vzpomínáte si,“ zeptá se jí uctivě, když přiklekne k její posteli, „jak daleko jste spadla a která část vašeho těla nesla hlavní nápor pádu?“

„Ne, nevzpomínám si,“ odpoví a při tom se jí vybaví tajemná vyostřená vteřina, kdy se její duše oddělila od těla a vznášela se ve vzduchu, zatímco neživotná figurína z masa a látky se začala kutálet dolů po schodech. „Všechno se to odehrálo tak náhle.“

Doktor Curlew otevře brašnu a vytáhne z ní ostrý kovový nástroj, z něhož se vyklube háček na zapínání knoflíčků. „Když dovolíte, slečno,“ zamumlá a ona přikývne na souhlas.

Doktor Curlew pak pacientku vyšetří mozolnatýma, ale jemnýma rukama a nejeví při tom očividně zájem o nic jiného než o stav jejích kostí pod kůží. Vždy sundá nebo vyhrne nahoru jen jeden kus jejího oblečení a pak ho zase dá zpátky, až na její pravou botu. Když jí stáhne spodky a položí dlaně na odhalené břicho, Sugar vyrazí na tváři karmínový ruměnec, ale on ji jen prohmatá palci, přesvědčí se, že ji tam nic nebolí, a odbočí k jejím bokům, přičemž jí nevzrušeným hlasem dává pokyny, ať zkusí ten či onen pohyb.

„Máte štěstí,“ prohlásí nakonec. „Není zase tak neobvyklé, že si lidé zlomí ruku, nebo dokonce vaz při pádu ze židle. Vy jste spadla ze schodů a odnesla to pouhými dvěma prasklými žebry, která se časem sama od sebe zahojí, a řadou modřin, o kterých možná nyní ani nevíte, ale záhy vědět budete. Rovněž máte vymknutý, nikoli zlomený kotník. Do rána vám oteče do velikosti mé pěsti...“ (zvedne volně sevřenou pěst, aby si ji prohlédla) „a očekávám, že tou dobou už jím nebudete s to hýbat tak, jako jím můžete doposud hýbat teď. Tím se nenechte znepokojit.“

Curlew sáhne do brašny, vytáhne velkou roli tlustého bílého obinadla a vyškubne sponku, která ho drží pohromadě.

„Teď vám kotník pevně převážu tímto obvazem,“ vysvětlí, hned jí zvedne nohu z postele a i přes guvernantčino hekání si ji opře o koleno. „Musím vás požádat, abyste ten obvaz *nesundávala*, i když k tomu jistě budete mít nutkání. Jak vám zraněná noha napuchne, obvaz se utáhne a možná vám bude připadat, že co nevidět praskne. Ujišťuji vás, že to není možné.“

Když je doktor Curlew s její nohou hotov, stáhne Sugar šaty, jako kdyby to byla příkrývka nebo rubáš.

„Nedělejte žádné hlouposti,“ varuje ji a vstane, „co nejvíc se držte v posteli a uvidíte, že se zotavíte.“

„Ale... ale já mám své povinnosti,“ ohradí se Sugar chabě a zvedne se.

Shlédne na ni a ve tmavých očích se mu zatřpytí, jako kdyby choval podezření, že veškeré povinnosti, kvůli nimž ji William Rackham najal, lze vykonávat v horizontální poloze.

„Postarám se,“ ujistí ji vážně, „abyste dostala berli.“

„Děkuji vám. Děkuji vám mnohokrát.“

„Rádo se stalo.“

A se zacvaknutím brašny jí tento muž, který je v denících ukrytých pod guvernancinou postelí porůznu označován za Démonického inkvizitora a Pána pijavic, Beliala a Uvaděče červů, zdvořile popřeje dobrého dne, na odchodu na ni mávne prstem v gestu, které se dá vyložit jen jako *nezapomeňte: žádné rošťárny*, a nechá ji na pokoji.

Přesně jak doktor Curlew předpověděl, Sugar se ráno po pádu vzbudí s trýznivým nutkáním sundat si obvaz z nohy. Hned to také udělá a velmi se jí uleví.

Zanedlouho však osvobozená noha napuchne na dvojnásobek té nezraněné a ona si ji bez kruté bolesti nemůže ani opřít o podlahu, natožpak aby chodila. Kulhat je prakticky nemožné a poskakovat vyloučené – nejenže to je nedůstojné, ale hlavně ji z té námahy ještě víc rozbolí modřiny. Po pokoji táhne tělo jen čirou silou vůle, a tak si musí přiznat, že v takovémhle stavu prostě nemůže být Sofii guvernankou.

Ještě než její strach může přerůst v paniku, uklidní ji dar od pána, jež jí až ke dveřím doručí Rose: tmavě nalakovaná borová berle. Neodvažuje se zeptat, zda ji už William měl, nebo jestli ji koupil speciálně pro ni. Ale o třech nohách se belhá sem a tam a žasne nad tím, jak tak jednoduchý nástroj může změnit svět, prosvětlit temné vyhlídky a proměnit katastrofu v pouhou nepřijemnost. Dřevěná hůl s příčnou opěrkou a ona už zas stojí! Zázrak. Nakonec propásla jen půl dne Sofiina vyučování – krátce po obědě totiž vyjde ze svého pokoje s knihami pod jednou rukou a berlí pod druhou, připravená vykonávat své povinnosti.

Teď již zná Sofii dost dobře na to, aby ji nepřekvapilo, že ji

zastihne v učebně u psacího stolu, stejně trpělivou, jako by ji sem Rose nezavedla před čtyřmi hodinami, ale čtyřmi minutami. Je zcela zřetelně vidět, že tentokrát Sofii šlechtila Rose: vlasy jí češe a spíná jinak než Sugar, takže Sofie mnohem víc připomíná Agnes. Na stole před sebou má rozložené jediné důkazy o dopolední zahálce: tak půl tuctu výkresů domů, vyvedených modrou tužkou, s červenými okny a šedým kouřem. Sofie je zakryje dlaněmi, jako by byla přistižena při zlobení, jako by místo toho měla být zabraná do maurských válek.

„Omlouvám se, slečno.“

„Není se zač omlouvat, Sofie,“ povzdychne si Sugar a zklamaně se sesune na berli. Jakkoli bylo naivní v něco takového doufat, byla by mnohem radši, kdyby se na uvítanou dočkala úlevného zavýsknutí a záplavy dětských polibků. „Tu máš, Sofie,“ škubne jedním ramenem, „vezmi mi zpod paže tyhle knihy. Bojím se, že mi co nevidět upadnou.“

Sofie poslušně vyskočí ze svého místa, aniž by na sobě dala nějak znát, že si všimla guvernanciny nemohoucnosti. Natáhne se po knihách, které Sugar svírá v podpaží, a při tom její prsty zavadí guvernance o poprsí a škrábnou ji přes látku na bradavce. Sugar přeneše rovnováhu a sykne bolestí, která jí vystřelí z nohy.

„Děkuji,“ řekne.

Sofie se zase usadí na své místo a čeká na další pokyny. Očividně se rozhodla předstírat, že guvernance dnes nic není; když Sugar zavravorá na berli a neohrabaně dosedne na židli, holčička odvrátí zrak, aby nemusela být svědkem tak nevkusné podívané. „Prokristapána, Sofie,“ zvýší Sugar hlas, „copak nejsi aspoň *trochu* zvědavá, co se mi stalo?“

„Ano, slečno.“

„Tak jestli jsi *skutečně* tak zvědavá, proč se nezeptáš?“

„No...“ Sofie se zamračí a zadívá se do klína. Připadá jí, že se nechala převést chytřejším protivníkem, vmanévrovat do logické pasti ve jménu vzdělávání. „Rose mi řekla, že jste spadla ze schodů, slečno, a že na vás nesmím zírat...“

Sugar pevně zavře oči a pokusí se přivolat potřebnou sílu, aby přežila odpoledne. *Prosím, obejmi mě, Sofie, pomysli si. Prosím, obejmi mě.*

Místo toho však řekne: „Doktor říkal, že brzy budu jako rybička.“
„Ano, slečno.“

Sugar přejeđe pohledem malůvky na Sofiině stole. V každém z těch symbolických domů jsou vedle sebe nakreslené tři lidské postavy: jedna malá, dvě velké. I když se na to Sugar dívá vzhůru nohama, v muži v tmavém obleku a cylindru bezpečně pozná Williama a ta holčička zvící panenky, které chybí pár prstů, je Sofie. Ale kdo je ten druhý rodič? Ta postava má srdcovitou tvář a modré oči jako Agnes, ale je vysoká, stejně vysoká jako William, a bujně vlasy má načrtnuté červenou barvou. Sugar to na okamžik nadchne, pak si ale povšimne, že Sofie nemá na stole žlutou pastelku, jen červenou, modrou a šedou. A navíc, kdo ví, jestli jí všichni dospělí nepřipadají stejně vysocí?

„Tak dobře,“ pronese slečna Sugar a sepne ruce. „Aritmetika.“

Toho odpoledne si William Rackham vyřizuje korespondenci sám. Odpovídá na poštu snaživým a dost neohrabaným rukopisem, ale zvládá to. Když přeloží křivý prsteníček přes prostředníček, nerozmaže si špičkou prstu inkoust, a když drží pero takřka svísele mezi palcem a ukazováčkem, dokáže psát vcelku plynule.

Přečetl jsem váš dopis, píše. A teď na něj odpovídám, ať se vám to líbí nebo ne, táhne mu hlavou. Přímé propojení mezi jeho mozkiem a perem bylo opět nastoleno, byť trýznivě.

Ale na nějakém nepohodlí mu nezáleží. Jaké požehnání je být nezávislý – a jaká úleva moci toho darebáka Pankeyho usadit, aniž by Sugar otupila osten jeho slov. Někteří lidé si ho *zaslouží* pocítit! Obzvláště pak Grover Pankey! Má-li Rackhamovo voňavkářství přežít do příštího století a dál, bude teď u kormidla potřebovat silnou ruku – ruku, s níž nebudou žádné žerty. Jak se Pankey opovažuje naznačovat, že když se slonovina vyřeže tak na tenko, jak je u Rackhamových dóziček potřeba, bude pak prskat?

Možná jste poslední dobou začal využívat služeb podřadných slonů, škrabe. Kalíšky, které jste mi ukázal v Yarmouthu, byly dostatečně robustní. Radím vám, abyste se vrátil ke zvířatům s takovým původem.

Srdečně...

No dobře, možná už vztahy mezi nimi nevydrží „srdečné“ moc dlouho. Ale na světě je víc dodavatelů slonoviny a vy skončíte v pangejtu, pane Pankey!

William se podepíše a zamračí se. Jeho podpis vypadá divně, jako dětská napodobenina jeho starého, mnohem horší než i ten nejospalejší falzifikát od Sugar. No a co? Než převzal otěže Rackhamova voňavkářství, podepisoval se jinak než potom a podpisy na dopisech, které napsal jako školák, se příliš nepodobají jeho podpisu na oddacím listu. Život jde dál. Jak pravil sám pan ministerský předseda, změna je konstantní.

Zapečetí dopis a popadne ho touha poslat ho hned, vyběhnout na Portobello Road a vhodit ho do nejbližší poštovní schránky, kdyby snad Sugar nečekaně vešla do pokoje a všimla si dopisu na stole. Čerstvý vzduch by mu každopádně udělal dobře. Od včerejšího pozdvižení je neklidný, hledá vhodnou záminku, aby unikl ponuré atmosféře svého domu, aby zas mohl rázovat po ulici. Měl by zůstat, nebo by měl jít?

Ještě chvíličku to oddaluje a uspokojení z toho, jak Pankeyho roznesl na kopytech, vyvane jako tuberózový výtažek z kapesníku. Zamyslí se nad tím, jak dlouhou a krušnou cestu má za sebou od té doby, co nastoupil do vedení tohoto voňavkářství. Znovu se ho vrátí mučit představa Williama Rackhama coby autora a kritika a on pocítí záchvěv lítosti nad člověkem, jímž se nikdy nestal, nad člověkem, jehož pero vzbuzovalo strach a úctu a který špičkou doutníku zapaloval nudné dopisovatele. Ten člověk měl ladné prsty, dlouhé zlatisté vlasy, oslňující ženu a vyvinutý čich nikoli na závadný jasmín, ale na velké Umění a Literaturu budoucnosti. Místo toho je vdovec a kokta, jenž se jen horkotěžko podepíše na dopisy obchodníkům, které nemůže vystát. Svazky, jež ho kdysi pojily s rodinou, přáteli a sympatizanty: všechny se změnily k nepoznání. Změnily se tak, že se nedají zachránit? Pokud se nepostará o nápravu nyní, dokud má ještě příležitost, jeden kdysi důvěrný vztah ochladne a přejde v odcizení, či dokonce nepřátelství.

A tak polkne svou pýchu, vyjde z domu, zverbuje Cheesmana na vyjížděku do města a namíří si to přímo do Torrington Mews v Bloomsbury, v naději, že pana Philipa Bodleyho zastihne doma.

O pět hodin později je William Rackham šťastný muž. Ano, poprvé od Agnesiny smrti, nebo dokonce – ano, proč to nepřiznat? – od dob dávno předtím je skutečně šťastný. Přitom stačilo pouhých pět hodin, aby se z pokraje zoufalství přenesl až na břeh spokojenosti.

Lehce podnapilý se po západu slunce promenuje úzkou uličkou v Soho a ze všech stran ho oslovují prodavači, malí otrhanci a kurvy - ti všichni by rádi utržili jeho peníze za ušmudlané zboží, které nestojí ani za dvoupenci. Vzhledem k tomu, jak nedávno ho právě taková svoloč příšerně zřídila v temných ulicích Fromu, by v něm jejich lascivně pošilhávající a kolozubé tváře a gestikulující rukávy měly vyvolávat úzkost. Ale ne, žádného napadení se nebojí; je neohrožený, neboť ho doprovázejí přátelé. Ano, není to jen Bodley, ale i Ashwell! Na celém světě není nic, ale opravdu nic tak uklidňujícího jako společnost mužů, které zná už od svých chlapeckých let.

„Zakládáme vlastní nakladatelství, Bille,“ vykládá mu Ashwell a zvědavě se při tom otočí za pouličním obchodníkem, který má na hlavě dvanáct klobouků a dvěma dalšími rychle otáčí na prstech.

Bodley se hlavicí hole laškovně rozpráhne po jedné z prostitutek, jež na ně mávají ze dveří. Ospalý chlapeček za dvoukolákem s bezcennými džbány a kastroly, které dostal nakázáno prodat, sebou šklubne ze strachu, že hůl letí a vzápětí ho praští do uvozhřené tváře.

„Nenašli jsme nikoho, kdo by byl ochoten vydat naši příští knihu –“ vysvětluje Bodley.

„– *Umění, jak mu rozumí pracující* –“

„– takže si to sakra vydáme sami.“

„*Umění, jak...?* Vydáte si to sami...? Ale proč...?“ zeptá se William a nechápavě a zároveň pobaveně zakroučí hlavou. „Podle názvu soudě to bude... méně kontroverzní publikace než ty vaše předchozí...“

„Tomu nevěř!“ vykřikne Ashwell.

„Stojí na brilantně jednoduchém nápadu!“ líčí Bodley. „Sehnali jsme reprezentativní vzorek zástupců sprostého lidu – kominíky, prodavače ryb, děvečky z kuchyně, trafikanty, prodavače sirek a tak dále – a přečetli jsme jim vybrané pasáže z Ruskinových sebraných

kritik *Poznámky z Akademie...*“

„...a ukázali jsme jim rytiny obrazů...“

„...načež jsme se jich zeptali na názor!“ Bodley zkříví tvář v karikatuře oslovského intelektu a dělá, že si rytinu drží od těla a prohlíží si ji. „Jak ste říkal, že se tadlencta menuje? Afordýta?“

„Řecká dáma, pane,“ vklouzne Ashwell hned do role křoví, které nahrává komikovi Bodleymu. „Bohyně.“

„Řekyně? No nazdar. A kde jako nechala svůj černej knírek?“

Načež Bodley přeskupí svou tvář, aby se stal jinou postavou, přemýšlivějším mužem, který se nejistě škrabe na hlavě. „Mnó, možná sem nevzdělanej – ale tadle Afordýta má teda podle mě hrozně divný vemená. Na takovým místě sem neviděl cecky žádný ženský z *mojí* ulice – a že sem jich viděl spousta!“

Rackham se hurónsky rozesměje – takhle od srdce se nezachechtal od... no, od té doby, co si se svými přáteli vyšel naposledy.

„Proč ale proboha,“ dožaduje se William vysvětlení, „odmítají vaši obvyklí nakladatelé vydat právě tenhle svazek? Určitě jim vydělá stejně peněz jako ty předtím!“

„To je právě ta potíž,“ zakření se Bodley.

„Všechny naše knihy prodělaly!“ prohlásí Ashwell hrdě.

„Ne!“ protestuje William.

„Ano!“ vykřikne Ashwell. „Kalhoty!“ A zasměje se jako hyena.

William uklouzne na kočičích hlavách, zavravorá stranou a Bodley ho chytí. Je o něco opilejší, než si sám myslel.

„Prodělaly? Ale to není možné!“ trvá na svém. „Znám tolik lidí, kteří četli vaše knihy...“

„Tak to je bezpochyby znáš všechny do jednoho,“ prohodí Ashwell nonšalantně. Necelých deset metrů od nich ginem nadraná stařena ubalí svému drobnému manželovi s ptačí hrudí a proplešatělou lebkou takovou facku, že ten spadne jako kuželka, což přihlížející ocení sporadickým řehotem.

„*Velké společenské zlo* si na sebe časem vydělá,“ upřesní Bodley, „díky onanujícím studentům a frustrovaným vdovám jako Emmelína Foxová...“

„Ale *Účinnost modlitby* si nekoupil nikdo krom těch nešťastných

starých blbečků, které jsme tam citovali.“

William se pořád zubí, ale jeho intelekt, poučený roční praxí v podnikání, má potíže s počty.

„Tak jestli vám dobře rozumím,“ začne, „chcete tratit sami, místo aby tratil váš nakladatel...?“

Jak Bodley, tak Ashwell odmítavě mávnou rukou na znamení, že celou věc pečlivě zvážili.

„Budeme taky vydávat pornografii,“ prohlásí Ashwell, „abychom pokryli ztráty, které nám přivodí vydávání našich kvalitnějších knih. Pornografii toho nejhrubšího zrna. Poptávka je ohromná, Bille; celá Anglie zoufale prahne po sodomii!“

„Ano, chtějí jí tři prdele!“ zavtipkuje si Bodley.

„Budeme vydávat rukověť pro donchuány, která se bude aktualizovat každý měsíc!“ pokračuje Ashwell a tváře mu při tom rudnou nadšením. „Ne jako ty otravně nepoužitelné *Další spanilé jízdy*, kdy člověk při čtení o nějaké holce dostane erekci, a pak si to za ní namíří do bordelu, jen aby zjistil, že je mrtvá nebo že ten podnik hrozně upadl nebo že ho obsadili přívrženci letničního hnutí!“

Williamův úsměv pohasne. Zmínka o *Dalších spanilých jízdách* mu připomene jiný důvod, proč se svým kamarádům vůbec odcizil: Bodley a Ashwell věděli o prostitutce zvané Sugar, prostitutce, která náhle zmizela z trhu. Co by si asi pomysleli, kdyby zašli do Rackhamova domu a zaslechli nějakou služebnou, jak se zmiňuje o „slečně Sugar“? Je to velmi nepravděpodobné, ale William stejně raději změni téma.

„Víte,“ řekne, „já byl tak dlouho přikovaný ke svému stolu, že je pro mě blaho vyrazit si se starými přáteli do města.“ (Povšimne si, že už vůbec nekotá: stačí jen pár skleniček a správná společnost!)

„*Fidus Achates!*“ vykřikne Bodley a poplácá Williama po zádech. „Pamatuješ se, jak nás chlupatý honili od parku Parker's Piece až na kolej?“

„Vzpomínáš, jak tenkrát proktor přišel na to, že ta krásná děvka Lizzie spí v děkanově rezidenci?“

„To byly šťastné, šťastné časy,“ přikývne William, ačkoli si na ten incident nevzpomíná.

„Tak se mi to líbí,“ zazubí se Ashwell. „Ale ty můžeš být úplně

stejně šťastný dnes, Bille, stačí si to zařídit. Slyšel jsem, že tvoje voňavkářská firma jede jako namydlený blesk. Nemusíš tam přece být a přikládat pod kotlem čtyřiaadvacet hodin denně, ne?“

„Tak to by ses divil,“ povzdychne si William. „Ustavičně hrozí, že se všechno sesype. Všechno. Ustavičně! Nic na tomhle zpropadeném světě se o sebe nepostará samo.“

„Klid, člověče, klid. Některé věci jsou báječně nekomplikované. Stačí strčit čuráka do píči a zbytek se odehraje automaticky.“

William zamručí na souhlas, ale v duchu si zdaleka není tak jistý. Poslední dobou se začal děsit, kdy zase Sugar přijde s milostnými návrhy, neboť jeho šulín zůstal schlíplý, i když by si s ním moc rád zašpásoval. Je ještě provozuschopný? Ztopoří se mu, když se to vůbec nehodí, obzvláště ve spánku, ale v příhodné chvíli ho nechá na holičkách. Jak dlouho ještě dokáže před Sugar tajit, že mu do mužnosti cosi podstatného chybí? Kolikrát se ještě bude moci večer vymluvit na vyčerpání či pozdní hodinu?

„Jestli nebudu stále ve střehu,“ stěžuje si, „pak se Rackhamovo voňavkářství nedožije konce století. A ne že bych ho měl komu předat.“

Ashwell se zastaví a koupí si jablko od dívky, která se mu od pohledu líbí. Dá jí šestipenci, mnohem víc, než o kolik žádala, a ona se ukloní, až při tom málem vysype zbylá jablka z košíku.

„Díky, zlatíčko,“ mrkne Ashwell, zakusne se do pevné dužiny a kráčí dál. „Takže...“ zahuhňá k Williamovi s plnou pusou, „...takže ty si nechceš vzít Constance, je to tak?“

William se zarazí, úplně paf.

„Constance?“

„Naši drahou lady Bridgelowovou,“ potvrdí mu Ashwell. Snaží se o jasnou výslovnost, jako by Rackhamův úžas neměl jinou příčinu než v jeho artikulaci.

William zavravorá dopředu a zadívá se na zem; vidí vše rozmazaně a neostře. Na dlažebních kostkách ulpělo v mřížkovém vzoru jakési chlupaté svinstvo, buď koňská mrva s vysokým podílem bodláčí, nebo už hodně rozježděné zbytky psí kožky.

„Nebyl... nebyl jsem si vědom toho, že by Constance nějak toužila pojmout mě za manžela.“

Bodley a Ashwell dobrácky zaúpí a Bodley ho popadne za rameno kabátu a podrážděně jím zatřese.

„No tak, Bille, to snad čekáš, až padne na koleno a požádá tě o ruku sama? Má taky svou hrdost.“

William se tuhle informaci snaží cestou strávit. Zahnuli za roh do King Street, poněkud širší třídy. Prostitutky po obou stranách na ně mávají; jsou si jisté, že dnes večer již byli policisté víc než dostatečně přesvědčeni, aby svou energii věnovali kapsářům a výtržníkům.

„Nejlepší šuk v Londýně tady!“ zařve jedna nachmelená štětka.

„Podťe si sem pro nejlepší pečený kaštany!“ huláká chlap na druhém chodníku.

Bodley se zastaví, ne kvůli kaštanům nebo té štětce, ale protože právě šlápl do čehosi měkkého. Zvedne levou botu a zadívá se na podrážku ve snaze zjistit, zda ten sajrajt – který se nyní již promísil s olejnatým blátem mezi dlažebními kostkami – bylo lejno, nebo jen kus shnilého ovoce.

„Co myslíš, Philipe?“ zeptá se Ashwell a přes rameno se dál zubí na to opilé děvče, které mu pořád posílá vzdušné polibky. „Máš chuť si trochu zalaškovat?“

„To já vždycky, Edwarde, vždycky. Co třeba naše krásná Apollonie?“ Williamovi stranou vysvětlí: „Našli jsme úplně senzační holku, Bille, je to fakt kus – Afričanka s kudrnatým hárem. Je v nevěstinci paní Jardinové. Píču má tmavě fialovou, jako mučenka, a naučili ji mluvit jako debutantku z Belgravie: to ti je k popukání!“

„Prubni ji, dokud to jde, Bille: brzy ji klofne nějaký diplomat nebo velvyslanec a zmizí v útrobách Westminsteru!“

Bodley a Ashwell se s hodinkami v ruce krátce radí, až se jim cylindry skoro dotýkají, zda má smysl zamířit do podniku paní Jardinové, ale brzy se shodnou na tom, že Apollonie bude touhle dobou nejspíš nedostupná. Každopádně William z toho nabude dojmu, že i když pějí chválu na její exotické rysy, okusili jich příliš nedávno, a tak dychtí po něčem jiném.

„Tak co bys rád?“ nadhodí Ashwell. „Máme to blízko k paní Terencové...“

„Je půl desáté,“ namítne Bodley. „Bess a ta... jak se jenom

jmenuje – ta Velšanka – budou zadané a na ty další nemám moc chuť. A víš, jaká je paní Terencová: jakmile tam jednou přijdeš, už tě nenechá odejít.“

„Co paní Fordová?“

„Drahá,“ odfrkne si Bodley, „na to, co dostaneš.“

„Ano, ale zase to tam odsejπά.“

„Jasně, ale je až v Panton Street. Jestli nám jde o rychlé obsloužení, tak bychom se mohli stavit u madam Audreyové tamhle za rohem.“

Jak je William tak poslouchá, dojde mu, že jeho obavy byly neopodstatněné: tihle dva již na Sugar naprosto zapomněli. Je dávná historie, její jméno od té doby vymazaly stovky jiných jmen; dívka, která v rozlehlém potměném Londýně kdysi zářila jako maják, se proměnila v poblikávající tečku světla mezi bezpočtem podobných záblesků. Život jde dál a nikdy není konce lidí, kteří se jím valí.

„Co ty tři tamhle?“ nadhodí Bodley. „Ty vypadají vesele.“ Kývne k trojici kurev, které se chichotají ve světle výlohy obchodníka se svíčkami. „Dneska nemám náladu na nějakou snobárnu ani na utrápenost.“

Ti dva přejdou k mávajícím ženám a William se k nim připojí, protože nechce zůstat trčet sám a jako nahý v trní. Snaží se držet pohled na potmělé ulici napravo a nalevo od žen, ale jeho oči beznadějně přitahuje nevkusná přehlídka taftu a růžových poprsí zalitých světlem lamp. Je to drzá trojka, hezky upravená, avšak přehnaně vyparáděná, a bujné vlasy jim vyčuhují zpod příliš zdobných čepců. William má nepříjemné tušení, že už se s nimi někdy setkal.

„Máme to dneska ale hezký počasí,“ upejπά se jedna.

„V životě ste neměli nikoho jako já, drahoušci,“ řekne druhá.

„Ani jako já,“ přidá se třetí.

Nejsou to právě ty tři ženské, které ho obtěžovaly U krbu, před první schůzkou se Sugar? Vypadají mladší, štíhlejší a nemají tak zdobné šaty, ale něco na nich je... Prokristapána, mohl by Osud opravdu zařídit tak odpornou shodu okolností? Chystá se ho už některá z těch napudrovaných dorot pozdravit jako „pana Hunta“ a zeptat se ho, jaké štěstí udělal se svými knihami, případně se

dožadovat informací, jak skončila jeho schůzka se Sugar?

„Za kolik do pusy?“ vyptává se Bodley ženy s nejplnějšími rty. Nakloní se k němu, předloktími se mu jemně opře o ramena a cosi mu zašeptá do ucha.

Transakce započne během pár vteřin. Ashwell, Bodley a zdráhající se William zaplují do ztemnělé slepé uličky, která je sotva dost široká na to, aby se do ní společně vešli žena na bobku a stojící muž. Ashwell sleduje, jak je Bodley ukájen, šmátrá při tom pod sukněmi další ženě a ta ho zase hladí po obnaženém přirození, jehož velikost a pevnost Williama i na letmý pohled deprimuje, protože vzájemné srovnání pro něj nedopadá vůbec dobře. Třetí žena stojí zády k Williamovi a čelem do ulice a hlídá, aby neměli nevídanou společnost. Touhle dobou si je už William jistý, nakolik je to jen možné, že tyhle tři ženské v životě neviděl. Upírá oči na tu, která dělá zeď, a snaží se představit si, jak jí zvedá honzík, stahuje podvlékačky a šuká ji, jenže ona ho nijak eroticky nepřitahuje, protože mu ze všeho nejvíc připomíná potemnělou figurínu z muzea Madame Tussaudové s nevalně spíchnutými šaty, honzíkem z koňských žíní, příliš tlustým krkem a lesknoucím se hřbetem z knoflíčků, z nichž se jeden otravně volně houpe z knoflíkové dírky. Jeho mužství je měkké a vlhké; svá nejlepší léta má dávno za sebou; celý zbytek života se už bude jen užírat starostmi o Rackhamovo voňavkářství; až jeho dcera vyroste, bude ošklivá, nevděčná a zůstane na ocet a pro smích zmenšujícím se okruhu jeho přátel a známých; a až pak bude William jednoho dne psát zmrzačenou rukou zbytečný dopis, chytne se za srdce a zemře. Kdy se to všechno pokazilo? Všechno se to pokazilo, když si vzal Agnes. Všechno se to pokazilo, když –

Náhle si povšimne, jak Bodley spokojeně sténá. Ta ženská je s ním skoro hotová; a jak se Bodley blíží orgasmu, zvedne třesoucí se ruku, jako by tu holku chtěl sevřít v týle. Ona ji zachytí v letu, popadne jeho paži za zápěstí a pak si s ním proplete prsty, takže ona a Bodley se teď drží za ruku. Je to zvláštní gesto nadvlády, sil v šachu, které působí nanejvýš něžně a vzájemně naléhavě. William se okamžitě a silně vzruší, a co se mu ještě před minutou zdálo nemožné, mu teď připadá naléhavě nutné.

„Bože!“ vykřikne Bodley, když vyvrcholí. Dívka ho dál pevně drží, svírá mu ruku a tiskne se čelem k jeho břichu. Teprve když se Bodley sesune na zeď uličky, pustí ho, zvrátí hlavu a oblízne si rty.

Teď! Nyní přišla jeho chvíle! William vykročí a vytáhne si z kalhot zduřelé mužství.

„Teď mě!“ poručí chraptivě. Po celém těle ho z nervozity štípe pot, protože už cítí, jak jeho ztvrdlý orgán začíná přicházet o krevní náplň. Bohudík ta šlapka nezaváhá ani na okamžik, vezme si ho do pusy a přitiskne mu dlaně na zadek. William zavravorá, na okamžik ztratí rovnováhu; bože, trapas by ho v tuhle chvíli oddělal! Ale je to v pořádku, ona ho pevně drží, její prsty se mu zarývají do těla a s pusou i jazykem to umí.

„No tak, pane, jen ho tam strčte,“ ponoukne Ashwella další ženský hlas za Williamovými zády. „Můžete si to dovolit, pane, a nebudete litovat.“

„Nemám s sebou kondom.“

„Já se vo sebe dobře starám, pane. Zrovna minulej tejden sem byla u doctora, pane, a prej sem čistá jako koťátko.“

„I tak...“ supí Ashwell, „já se vycákám na zem...“

„Mám krásnou hedvábnou píču, pane. Je to píča pro znalce.“

„I tak...“

William, kterému se z rostoucího vzrušení točí hlava, nechápe Ashwellovy okolky. Opíchej tu holku a basta! Opíchej všechny ženský na světě, dokud se ti dobře šuká! Případá mu, že by mohl vystříknout jako gejzír, naplnit jednu ženskou, pak tu další, naplnit jim pusy, kundy, prdele, až by všechny skončily rozvalené a rozčuchané na hromadě... Ach!

Za pár vteřin leží William Rackham na zemi v bezvědomí a nad ním stojí pět lidí.

„Netlačte se nad něj,“ ozve se Ashwell.

„Co je to s ním?“ zeptá se jedna kurva ustaraně.

„Přebрал,“ odpoví Bodley, ale nezní to příliš jistě.

„Nedávno ho hrozně zbili šausprunkáři,“ vzpomene si Ashwell.

„Tuším, že mu rozrazili lebku.“

„Ale, chudáček jeden!“ zavrká ta žena s plnými rty. „To už bude

dycky takovej?“

„No tak, Bodley, pomoz mi s ním.“

Ti dva popadnou svého kamaráda v podpaží a zvednou ho pár centimetrů nad zem. Vůdčí kurvy se dotkne, že ji přehlížejí, a tak je zatahá za rukáv, aby si znovu získala jejich pozornost, než budou myšlenkami úplně jinde.

„Já jsem dostala prachy jen za jednoho,“ připomene jim. „Tak buďte uznalý.“

„A já nedostala ani floka,“ kňourá holka, která dělala zeď, jako by z těch tří byla zneužita tím nejzpuštělejším způsobem. Třetí ženská se mračí, nějak ji nenapadá, jak by se k těm stížnostem mohla přidat i ona, protože Ashwell byl vyrušen, ještě než mohl za své peníze dostat náležitou protihodnotu.

„Tady máte... tady máte...“ Ashwell vydrápne z kapsy hrst mincí, převážně šilinků, a vrazí jí je do rukou, načež k ní ty zbylé dvě hned natáhnou krk. „Však už si to mezi sebou rozpočítáte, ne?“ Bezvědomý Rackham mu dělá starosti, a tak nemá nejmenší chuť smlouvat. Bože na nebesích: nejdřív Henry, potom Agnes... Jestli tuhle nešťastnou rodinu postihne další úmrtí...! A byla by to náramná smůla, kdyby význační šviháci Philip Bodley a Edward Ashwell museli započít svou novou nakladatelskou kariéru tím, že budou ulicemi Soho nosit mrtvolu a hledat nejbližší policejní stanici!

„Bille! Bille! Slyšíš nás?“ vykřikne Ashwell a hrubě Williama poplácá po tváři.

„Sly... slyším vás,“ odpoví Rackham, načež pětice přihlížejících – ano, dokonce i ty kurvy, protože neměly to srdce se vypařit – hluboce a zcela vzájemně vydechne úlevou.

„No...“ řekne ta nejstarší ženská, upraví si čepec a upře pohled k blikotajícím světlům hlavní třídy. „Tak teda dobrou noc všem.“ A vyvede své sestry ze tmy.

Bodley a Ashwell ještě chvíličku postávají ve slepé uličce, upravují si šaty, češou si vlasy a navzájem se používají jako zrcadlo. Už je znovu neuvídíte, tak si je naposledy dobře prohlédněte.

„Vezměte mě domů,“ zasténá hlas odkudsi od záložek jejich kalhot. „Chci jít do postele.“

KAPITOLA TŘIATŘICÁTÁ

Když je v nemilosti vykázána do svého pokoje, dopřeje si Sugar konečně záchvat vzteku. Je to osamělý záchvat vzteku beze slov, v soukromí jejího spartánského kamrlíku, ale to na její zuřivosti nic nemění.

Jak se jí William opovažuje tvrdit, že jí není nic po tom, v kolik hodin chodí domů! Jak se jí opovažuje tvrdit, že bláto na jeho šatech je jeho věc a že jí nemusí nic vysvětlovat! Jak se jí opovažuje tvrdit, že naprosto zvládá vyřizování své korespondence a že již nepotřebuje její lichotky ani padělky! Jak se jí opovažuje tvrdit, že by udělala mnohem lépe, kdyby nečihala na jeho návrat z nevinné návštěvy u starých přátel a místo toho se vypala, protože má oči ustavičně zarudlé a hyzdí je tmavé kruhy!

Sugar klečí ve svitu svíčky u postele s Williamovým drahým vánočním dárkem Shakespearových *Tragédií* v klíně a vytrhává stránky po hrstech, nezastaví se ani před ilustracemi, drásá jemný papír lámavými, roztřepenými nehty. Jak jsou ty stránky tenké a hladké, jako stránky z Bible nebo ze slovníku, jako by je vyrobili z hlazeného škrobu nebo z toho materiálu, do něhož se balí cigarety. Mačká je v pěsti, *Macbetha, Leara, Hamleta, Romea a Julii, Antonia a Kleopatru*, všechny je cupuje nehty, ty zbytečné žvásty o dávných aristokraciích. Myslela si, že William jí Shakespeara koupil, protože uznává a ctí její intelekt, že jde o šifrovanou zprávu před jeho služkami, protože oceňuje, nakolik je Sugar kultivovanější než ony. Pitomost! Je to bezduchý parvenu, omezený křupan, který jí taky klidně mohl koupit pozlacenou sloní nohu nebo nočník posázený drahokamy, kdyby mu zrovna nepadlo do oka tohle „ručně vyrobené“ vydání Shakespeara. K čertu s ním! *Tohle* si ona myslí o jeho úlisných pokusech koupit si její vděčnost.

Trhá a drásá, tělo se jí otrásá dětskými vzlyky, jako by ji rychle za sebou braly křeče, a slzy jí tečou po tvářích. To si William myslí, že je slepá a nemá žádný čich? Když dovrávoral do domu, podpírán z jedné strany Bodleym a z druhé Ashwellem, bylo z něj cítit víc než

bláto; táhl z něj levný parfém, jaký na sebe stříkají děvky. Byl cítit pohlavním stykem – stykem, o němž by nejspíš řekl (za pomoci své oblíbené fráze z poslední doby), že s ní „nemá nic společného“! K čertu s ním, vyspává si prostopášnosti v té ložnici, kam nikdy nebyla pozvána! Měla by tam za ním vtrhnout s nožem, rozříznout mu břicho a sledovat, jak jeho obsah v záplavě krve vyhřezne ven!

Po chvíli přestane vzlykat a ruce už má od drásání stránek unavené. Sesune se na toaletní stolek, obklopená zmačkanými papírovými kuličkami; bosé prsty na nohou se jí pod nimi úplně ztrácejí. Co kdyby William přišel a našel ji tu takhle? Popoleze na kolenou, sesbírá papírové kuličky a nahází je do krbu. Plameny je pohltní hned, na vteřinku vzplanou a pak se scvrknou na popel.

Měla by spíš pálit Agnesiny deníky než vánoční dary od Williama. Svazky Shakespeara jsou neškodné, zatímco deníky by ji mohly kdykoli prozradit. Proč by je měla dál skrývat pod postelí, když se z nich dozvěděla všechno, co se dá, a teď ji mohou jen dostat do nesnází? Agnes se pro ně už nevrátí, to je jisté.

Sugar vytáhne jeden deník na světlo boží. Za několik měsíců se každý flíček uschlého bláta odrbal, takže tenhle útlý svazeček již nevypadá, jako by byl zachráněn z hrobečku v mokré hlíně, jen působí starobyle, jako pozůstatek minulého století. Sugar ho otevře a zničené torzo jeho směšně jemného visacího zámku a stříbrného řetězu se jí houpe přes klouby jako šperk.

*Milý Deníčku,
opravdu doufám, že budeme dobří kamarádi*

Sugar obrací stránky a znovu se stává svědkem toho, jak se Agnes Pigottová smíruje se svým novým jménem.

Je to koneckonců jen to, čemu moje guvernánka říká označení, pro potřeby Širého světa. Jsem blázen, že se tím tak užívám. BŮH přece moje pravé jméno zná, ne?

Sugar odloží deník stranou; zničí všechny až na *tenhle*, vůbec první a dost malý na to, aby se dal schovat někam do bezpečí. Nemůže se ubránit myšlence, že by na zničení prvních slov, která Agnes světila budoucím pokolením, bylo něco... *zlého*. Bylo by to

jako předstírat, že nikdy neexistovala; případně že začala existovat, až když její smrt poskytla materiál pro novinový nekrolog.

Sugar vytáhne zpod postele další deník. Shodou okolností je to poslední svazek z kroniky Abbots Langley, jež napsala patnáctiletá Agnes před návratem domů, kde měla pomáhat matce při zotavování. Z jeho stránek třepetavě vypadnou na zem kvítka, karmínová a bílá, úplně lehoučká. Báseň na rozloučenou od Agnes Unwinové zní takto:

*Šťastným dnům sesterství hrana už vyzvání,
slunce se žene rudnoucí oblohou,
doběhnout byl už náš závod o poznání –
budoucnost lidé zastavit nemohou!*

Sugar odhodlaně zatne zuby a svěří deník plamenům. Ten doutná a tiše syčí. Sugar odvrátí zrak, pak ze skrýše vytáhne další deník. První zápis v něm líčí, jak „švicarskou poštou“ nepřišla žádná odpověď ohledně toho, kam poslat slečně Eugenii brzy-jíž-Schleswigové výstrižkové album s koťátky. I tenhle svazek může jít do ohně, až bude ten první stráven.

Sugar zvedne třetí svazek. *Liebes Tagebuch...* oznamuje na úvodní stránce. Ten taky poletí do plamenů.

Sebere čtvrtý svazek. Pochází z prvních let Agnesina manželství s Williamem a začíná nečitelnou halucinací o obtěžování demony, ilustrovanou na okrajích hieroglyfem očí načrtnutých sraženou menstruační krví.

O pár stránek dál zotavující se Agnes přemítá:

Ještě v internátní škole jsem si myslela, že můj starý Život se pro mě udržuje v teplotce, asi jako oblíbené jídlo, z něhož se pod stříbrným poklopem lyne pára, a čeká na můj návrat Domů. Nyní vím, že to byla smutná fata mograna. Můj nevlastní otec celou tu dobu tajně plánoval, jak mou drahou Matku svou krutostí kousek po kousku zabije a prodá mou ubohou Maličkost prvnímu muži, který se namane, jen aby se mne zbavil. Teď vidím, že si Williama vybral záměrně! Kdyby si vybral nápadníka ze vznešenější Třídy, ustavičně by na mne narážel tam, kde se schází Horních deset tisíc.

Ale on věděl, že William mě stáhne z výšin, a že jakmile klesnu tak hluboko, jako jsem teď, už mne nikdy neuvidí!

Ale já jsem ráda! Ano, ráda! Stejně nebyl můj otec. Vstup na ten nejvelkolepější bál by pro mě nebyl dostatečnou odměnou, aby potlačil zhnusení z jeho společnosti.

Po celé věky to bylo takto: ženy jsou v proradné mužské hře pouhými figurkami. Ale jednoho dne vyjde Pravda najevo.

Pokojem se začíná šířit pach navoněného papíru rozkládajícího se na troud. Sugar se letmo zadívá do krbu. Tvar deníčku je pořád nedotčený, ale na okrajích prudce oranžově žhne. Přinese zpod postele další a otevře ho na náhodném místě. Tenhle nedatovaný zápisek ještě nečetla, ale inkoust je v něm sytě modrý a vypadá čerstvě.

Drahá Svatá sestro,

vím, že nade mnou bdíš, a nemysli si prosím, že nejsem vděčná. Ve spánku mě ujišťuješ, že Vše bude v pořádku, a já jsem ukonejšena a spočívám v pokoji na tvé hrudi; a přece se po probuzení zase bojím a všechna Tvá slova tají, jako by to byly sněhové vločky, které napadaly v noci. Zmírám touhou po našem dalším setkání, fyzickém setkání ve světě mimo mé sny. Bude to brzy? Bude to brzy? Zanech znamení na této stránce – dotek Tvých rtů, otisk prstu, jakoukoli známku Tvé přítomnosti – a já budu vědět, že se nemám vzdávat Naděje.

S útrpným odfrknutím hodí Sugar deník do krbu. Náraz vymrští do vzduchu spršku jisker a deník nakonec spočine na vršku stále doutnajících pozůstatků toho předchozího. Stojí tam vratce, ale z hlediska vědeckého principu vznícení je tohle mnohem účinnější pozice: jeho stránky okamžitě začnou olizovat plameny.

Ještě jednou hrábne pod postel, jenže tentokrát se nevynoří další Agnesiny deníky, ale její vlastní román. Jak ji ten pohled deprimuje! Tenhle rozdrbaný výtvar boulicí se z pevných lepenkových desek je ztělesněním marnosti. Všechny přeškrtnané názvy – *Scény z ulic, Výkřik z ulic, Vzteklý výkřik z bezejmenného hrobu, Ženy proti mužům, Smrt ve vykřičeném domě, Kdo má teď*

navrch?, Fénix, Fénixiny spáry, Fénixino objetí, Zanechte naděje, kdo vstupujete, Mzda hříchu, Pojd' políbit ústí pekel a konečně Pád a vzestup Sugar – jsou poskvrněné jejími nedospělými bludnými představami.

Postaví ten svazek papírů na potrhaný a roztřepený hřbet a nechá ho, ať se otevře, kde se mu zachce.

„Ale já jsem otec!“ úpěnlivě prosí jeden z mužů, který je v románu odsouzen k záhubě, a bezmocně se vzpíná v poutech, která mu hrdinka uvázala kolem zápěstí a kotníků. „Doma na mě čeká syn a dcera!“

„To sis měl rozmyslet předtím,“ opáčila jsem a prořízla mu košili krejčovskými nůžkami ostrými jako břitva. Velmi jsem se do té práce zabrala a projížděla nůžkami sem a tam přes jeho chlupaté břicho.

„Vidiš?“ řekla jsem a zvedla ochablý ústřížek bílé bavlny ve tvaru motýlka, jehož dvě půlky držel dohromady knoflíček košile. „Není krásný?“

„Proboha, pomysli na mé děti!“

Opřela jsem se o jeho hrud' a co nejprudčeji do ní zaryla lokty. Mluvila jsem mu přímo do tváře, takže před mým horkým dechem musel zavírat oči. „Pro děti na tomhle světě není naděje,“ zasyčela jsem na něj zuřivě. „Pokud to jsou kluci, vyrostou z nich špinavé svině jako ty. Pokud holky, zprzní je nějaká špinavá svině jako ty. Vůbec nejlepší pro děti je nenarodit se; druhá nejlepší možnost je zemřít, dokud jsou pořád nevinné.“

Sugar zaúpí rozpaky nad blouzněním svého někdejšího já. Měla by ty stránky hodit do ohně, ale nedokáže to. A ony dva obětované Agnesiny deníky dál hrozně pomalu hoří, vydávají pronikavý zápach a dusí uhlíky závojem bortícího se černého kartónu. Je tu prostě příliš velký objem kompromitujícího papíru; kdyby ho chtěla všechen spálit, zabralo by jí to hodiny, ba celé dny, a kouř a smrad by přilákaly pozornost ostatních lidí v domě. A tak Sugar s odevzdaným povzdechem zastrčí svůj román i hrstku deníků, které odsoudila k záhubě, zpátky pod postel.

Uprostřed noci se ze tmy tmoucí vynoří ruka, vezme Sugar za stehno a jemným zatřesením ji probudí ze spánku. Sugar úzkostně

zasténá v očekávání matčiny slov: „Už se nemusíš klepat...“ Ale její matka mlčí. Místo toho k ní v přítmí hluboký mužský hlas zašeptá: „Omlouvám se, Sugar. Prosím, odpusť mi.“

Otevře oči, ale zjistí, že se úplně zakutala pod peřinu, hlavu má pod povlečením, ruce obtočené kolem břicha. Se zalapáním po dechu se vynoří na vzduch a zamžiká do záře petrolejky.

„Cože? Cože?“ zamumlá.

„Promiň mi mé hulvátské chování,“ opakuje William. „Nebyl jsem ve své kůži.“

Sugar si na posteli sedne a rukou si pročísne zcuchané vlasy. Dlaň má horkou a zpocenou a skrytá kůže jejího břicha ji najednou zebe, když na ní nemá ruce. William postaví petrolejku na toaletní stolec a pak si sedne do nohou postele. Jak mluví, čelo a nos mu vrhají černé stíny přes oči a rty.

„Složil jsem se ve městě. Přebрал jsem. Musíš mi odpustit.“

Jeho hlas i přes ten rozkazovací způsob zní ploše a morbidně, jako by radil, aby o mrtvých smýšlela jen v dobrém.

„Ano, samozřejmě ano, miláčku,“ odpoví, nakloní se a vezme ho za ruku.

„Přemýšlel jsem nad tvým názorem,“ pokračuje William monotónně, „že by Sofii prospělo, kdybychom ji... my dva společně... brali víc na výlety.“

„Ano?“ odtuší Sugar. Na hodinách nad jeho hlavou zaznamenaná čas: je půl třetí ráno. Co má proboha v tuhle hodinu za lubem? Projížděku v kočáru, při níž se budou všichni tři v nočních košilích kochat ulicemi předměstí zalitými světlem plynových lamp a Cheesman jim k tomu bude prozpěvovat košilaté popěvky?

„Takže jsem z-zařídil...“ pokračuje William, vymaní svou ruku z její a začne si kvůli zhoršujícímu se koktání nervózně pohrávat s vousy. „Z-zařídil jsem exkurzi do s-své továrny na m-mýdlo. Pro tebe a S-Sofii. Zítرا o-odpoledne.“

Na okamžik se Sugar zmocní závatný optimismus, který je skoro k nerozeznání od její obvyklé ranní nevolnosti. Všechno do sebe zapadá! Konečně prožl! Došlo mu, že si štěstí urve pouze tehdy, když zůstanou spolu, a k čertu s tím, co si o tom myslí svět! *Ted'* je ten správný okamžik vrhnout se mu do náruče, navést mu dlaň na své

oblé břicho a prozradit mu, že nesmrtelnost Rackhamova jména – jeho nesmrtelnost – je zajištěna. *Myslíš si, že jsme v tomhle pokoji jen dva, mohla by říct. Ale jsme tu tři!*

Má už ta slova na jazyku, ale než je vyhrkne, přece jen zaváhá, vyhledá jeho oči v inkoustových stínech jeho čela a spatří v nich jen prchavý lesk. Pak jí v probouzejícím se mozku začne hlodat Williamova poslední věta.

„Zítرا odpoledne...“ opakuje. „To myslíš... dnes?“

„Ano.“

Opakovaně zamrká. Připadá jí, jako by měla víčka z vnitřní strany posázená kamínky. „Nemohlo by to být jindy?“ navrhně velmi tiše, aby její hlas vyzněl líbezně. „Neprospělo by ti, kdyby sis trochu přispal po... no, po té noci, co jsi zažil?“

„Ano,“ uzná, „ale tahle návštěva byla z-z-zařizena už před nějakou dobou.“

Mrkající Sugar se to dál snaží pochopit. „Ale ty přece rozhoduješ o –“

„Jde s námi j-ještě někdo. N-někdo, komu bych jen nerad způsobil ko-komplikace.“

„Ech?“

„Ano.“ Nedokáže se jí podívat do očí.

„Chápu.“

„Doufal jsem... doufal jsem, že to pochopíš.“

Sáhne po ní. Z pórů, hlavně v podpaží, se mu pořád line odér alkoholu a ten Sugar praští do nosu, jen co se William natáhne přes postel a položí jí dlaň na rameno. Jeho krátké a tlusté prstíky smrdí spermatem a voňavkou šlapek.

„Neříkal jsem ti d-dost často,“ pronese chraplavě, „j-jaký jsi poklad.“

Sugar si povzdychne, krátce mu stiskne ruku, ale pustí ji dřív, než se William chopí příležitosti a proplete si s ní prsty.

„Tak už bychom měli jít spát,“ řekne mu, odvrátí obličej a nechá klesnout tvář na polštář. „Sám jsi mě upozornil na to, jak mám zarudlé a ošklivé oči.“

Sugar se nehýbá, předstírá kataleptické vyčerpání a hledí na Williamův stín na zdi. Vidí, jak se zvětšený černý tvar jeho ruky

vznáší nad ní a třese se potlačeným nutkáním utiřit nějak její vztek. Zatuchlý vzduch v pokojíku, v němž udělal dusno spálený papír, zuhelnatělé knižní vazby a pach zrady, nesnesitelně zhoustne napětím jeho touhy po usmíření. Kdyby se jen dokázala přinutit k tomu, aby si aspoň na vteřinu sedla, načechrala mu vlasy a políbila ho na čelo, leccos by se tím vyřešilo. Zavrtá se tváří hlouběji do polštáře a zatne pod ní pěst.

„Dobrou noc,“ popřeje jí William a zvedne se. Sugar neodpoví. William zvedne petrolejku, odnese světlo z pokoje a jemně za sebou zavře dveře.

Nazítří se Sofie krátce po obědě vynoří z učebny, připravená doprovodit otce a slečnu Sugar do továrny na mýdlo. Právě tímhle mýdlem jí Rose ráno umyla tvář (slečna Sugar je teď takový lazar, že nikoho mýt ani oblékat nemůže). Rose Sofii učesala a sepnula jí vlasy jinak, a když to slečna Sugar spatří, zatváří se, jako by všechny sponky nejradši vytahala a začala od začátku. Jenže nemůže, protože se Rose dívá a otec čeká a slečna Sugar zápolí se svou berlou – snaží se kráčet tak, jako by ji sotva potřebovala a jen si ji brala pro jistotu, kdyby se třeba unavila.

Poslední dobou Sofie o slečně Sugar hodně přemýšlela. Dospěla k závěru, že slečna Sugar má krom svých povinností coby guvernanka a otcova sekretářka ještě další život a že tento další život je dost komplikovaný a nešťastný. Došlo jí to úplně náhle před několika dny, když nakoukla skrz škvírku ve dveřích učebny a stala se svědkem toho, jak tatínek a Rose nesou guvernanku nahoru po schodech. Kdysi dávno se Sofie vzepřela chůvinu příkazu nekoukat mezírkou dveří z dětského pokoje a spatřila, jak nahoru po stejných schodech nesou její mámu. Velice se podobala slečně Sugar: nepůsobila vůbec jako dáma, všechny sukně měla pomačkané, končetiny jí plandaly a v očích jí byla vidět jen bělma. Jak Sofie usoudila, existují dvě slečny Sugar: vyrovnaná opatrovnice všech vědomostí a přerostlé dítě v maléru.

Když přijde čas sejít ze schodů, slečna Sugar se pokusí o dva tři schody s berlí, pak podá berlu Sofii a po zbytek cesty dolů se už jen ztěžka opírá o zábradlí. Na tváři nemá žádný výraz, krom

polovičního nebo možná čtvrtinového úsměvu (Sofie byla právě zasvěcena do zlomků), a dolů se dostane bez nějakého viditelně velkého úsilí, třebaže se jí na čele perlí pot.

„Ne, nic mi není,“ řekne otci, když ji přejede pohledem od hlavy až k patě. William kývne a nechá si od Letty pomoci do svrchníku, pak vykráčí ze dveří a ani se neohlédne.

Otec je usazený v kočáře, než byste řekli švec. Sofie a slečna Sugar se k němu blíží pomaleji, guvernánka kulhá po příjezdové cestě s pořád stejným čtvrtinovým úsměvem na rudnoucí tváři. Cheesman na ni civí s velkou hlavou nakloněnou na stranu a rukama v kapsách zimníku. Jejich pohledy se střetnou a Sofie okamžitě pochopí, že ho slečna Sugar nemůže vystát.

„Tak poďte, slečno Sofie,“ ozve se Cheesman, když k němu Sofie přijde na dosah, natáhne se dolů a jedním švihem silných paží ji zvedne z příjezdové cesty a vysadí ji skrz dveře až na její místo v kabině.

„Dovolte, slečno Sugar,“ zazubí se, jako by i ji chtěl vynést, ale jen k ní natáhne ruku, aby se při šplhání do kabiny měla oč opřít. Je už *bezmála* v bezpečí, když se zapotáčí – a Cheesmanovy ruce jsou hned na jejím pase, načež zmizí za zadkem slečny Sugar. Honzík z koňských žíní zašustí, když ji kočí zvedne nahoru.

„Dávejte pozor, Cheesmane,“ sykne slečna Sugar, zatne ruku do čalounění kočáru a vytáhne se nahoru.

„Jó, to já si dávám dycky, slečno Sugar,“ odpoví a ukloní se, takže jeho drzý úsměv skryje zvednutý límec kabátu.

Za okamžiček se rozjedou, koňský postroj cinká a kostra kočáru se při jízdě natrásá. Mají namířeno daleko, až do nějakého Lambethu! Slečna Sugar jí to ukázala na mapě (nutno uznat, že to nebyla moc dobrá ani přehledná mapa; lidi, kteří dělají učebnice, asi víc baví kreslit dávnou Mezopotámii za časů Aššurbanipala než dnešní Londýn). Každopádně Lambeth je na *druhé* straně řeky Temže, na té straně, kde nestojí Rackhamova vila a kostel a park a fontánka a fotografický obchod pánů Scofielda a Tophieho a Lockheartova kavárna, kde snědla koláč, po kterém se jí udělalo špatně, a celý zbytek známého světa.

„Jsi moc pěkně nastrojená, Sofie,“ ozve se její otec. Potěšeně se

zapýří, i když se slečna Sugar zamračí a podívá se na své boty. Jedna bota je velmi těsná, vyboulená bolavou nohou uvnitř. Kůže je roztažená a lesklá jako šunka. Slečna Sugar potřebuje nové boty, nebo aspoň jednu. I Sofie potřebuje nové boty; nohy v nich má hodně namačkané, a to vůbec nespada za schodů ani tak něco: jen vyrostla, věkem. Nebylo by prima, kdyby slečna Sugar po exkurzi do tatínkovy továrny na mýdlo navrhla návštěvu obuvnictví? Pokud bude málo času, bylo by to rozumnější než jít do kavárny, protože jídlo přestane existovat, jen co ho člověk polkne, zatímco dobře padnoucí boty jsou pro nohy dlouhodobé požehnání.

„A až si prohlédneš mou továrnu, zajdeme si do Lockhartovy kavárny,“ slíbí otec a kývne na Sofii s očima přehnaně navrch hlavy. „To se ti bude líbit, ne?“

„Ano, tatínku,“ odpoví Sofie. Už jen to, že ji oslovil, je výsada, která stojí za jakékoli zklamání.

„Napsal jsem tomu pitomci Paltockovi, ať si do jednatřicátého tohotohle měsíce vyřeší ty svoje problémy,“ pokračuje. „Už byl nejvyšší čas, nemyslíš?“

Sofie se nad tím na chvíli zamyslí a pak jí dojde, že její role v rozhovoru skončila.

Slečna Sugar se zhluboka nadechne a zadívá se z okna.

„Sám to jistě víš nejlépe,“ odpoví.

„Řekl jsem ‚pitomec‘, ale v dopise jsem ho tak pochopitelně nenazval.“

„Ne, to doufám ne.“ Sugar se odmlčí a chvíli si žvýká šupinky suché kůže ze rtů. Pak: „Bezpochyby bez sebemenších skrupulí přejde ke tvé konkurenci, a to v okamžiku, kdy ti to co nejvíce znepríjemní život.“

„O důvod víc ho pošťouchnout nyní, než začne Sezóna.“

Sofie obrátí hlavu k oknu. Pokud její otec ještě pocítí potřebu s ní mluvit, bezpochyby upoutá její pozornost.

Projížďka městem je úžasně zajímavá. Krom Kensingtonských zahrad a Hyde Parku, jehož stromy cestou pozná, a toho velkého mramorového oblouku je pro ni všechno nové. Cheesman dostal pokyn, „aby nás nedostal do dopravní zácpy“, a tak projíždí s kočárem všemožnými nepovědomými ulicemi a na Oxford Street se

vynoří jen tehdy, když je to nezbytně nutné. Když dojede na Oxford Circus (kde Sofii při předchozím výletu zklamalo, že neviděla žádné lvy ani slony), nezahne doprava, kde vládne čilý ruch, ale dál směřuje rovně.

Domy a obchody záhy přestanou vypadat velkolepě a příjemně – naopak působí ošuntěle, stejně jako lidé na chodnících. Všichni muži se zvláště podobají šlejfirí Woburnovi, který do Rackhamova domu chodí brousit nože, a všechny ženy vypadají jako Letty, až na to, že nejsou tak upravené a čisté, a nikdo nezpívá, nekřičí, nehvízdá ani netvrdí, že něco za půl pence má hodnotu půl koruny. Pohybují se šedým chladem jako pochmurné přízraky, a když zvednou tváře a zaznamenají průjezd Rackhamova kočáru, oči mají černé jako uhel.

Dláždění pod koly kočáru je čím dál nerovnější a ulice se zužují. Domy jsou v příšerném stavu, všechny do jednoho splácané a zchátralé, všem na očích tu visí dlouhé prověšené šňůry se spodním prádlem a prostěradly, jako by se tady nikdo ani trochu nestyděl, že se v posteli počůral. Příšerně to tu páchne po špinavých věcech, po látkách, kterými by Shears třeba hnojil nebo hubil kytky, a ženy a děti jsou skoro neoblečené.

Jak drkotají po zatím nejhorší ulici, Sofie si povšimne bosé holčičky, která stojí u velkého železného vědra. Dítě oblečené do blůzy bez knoflíčků, která mu je tak velká, že se mu její roztřepená obruba lepí k špinavým kotníkům, klepe jen tak pro nic za nic klackem do vědra. Ovšem přestože se v těchto ohledech holčička od Sofie liší asi jako trollové v knížce pohádek, kterou dostala od strýčka Henryho, podoba jejich tváří – dívčiny tváře a Sofiiny tváře – je tak nápadná, že Sofie je úplně bez sebe a vykloní hlavu z okénka kočáru, aby se na ni podívala pořádně.

Když se uličnice stane předmětem nevíтанé pozornosti, sáhne do kbelíku a jediným pohybem a bez sebemenšího zaváhání cosi malého mrskne. Sofie nestáhne hlavu zpátky; nějak nedokáže uvěřit, že ten tmavý předmět řítící se vzduchem existuje ve stejném světě jako její tělo a kočár, v němž sedí; spíš ji uhrane výraz zarputilé zloby na tváři jejího dvojčete... ale uhrane ji jen na okamžik. Pak ji střela zasáhne přímo mezi oči.

„Co to sakra...!“ vyjekne William, když se jeho dcera rozplácne

na zádech na podlaze kabiny.

„Sofie!“ vykřikne Sugar a prudce zavravorá, protože Cheesman přitáhl otěže a zastavil kočár. Sebere holčičku do náruče a uleví se jí, že na jejím obličejí spatří jen úžas, žádnou krev. Díkybohu se jí nic vážného nestalo: na čele má Sofie mazlavou hnědou šmouhu, a jak máchala rukama a snažila se nabýt rovnováhu, podařilo se jí (s neomylnou smůlou, která takové menší maléry provází) rozmáčknot dlaní spadlé psí lejno o špičku otcovy levé boty.

Sugar se instinktivně chopí nejbližší volné látky – vyšívané dečky ze sedadla vedle Williama – a začne s ní Sofii utírat obličej.

„Copak nemáš kapesník?!“ vyštěkne William vztekle. Pěsti má zaťaté, hrud' se mu dme. Vystrčí rozzlobenou tvář z okna, ale ta uličnice už zmizela jako krysa. Když si potom všimne, že Sofiina ruka je pořád ještě hnědá od hovna, odtáhne se až ke stěně kabiny, co nejdál od dalšího potřísnění.

„Přestaň sebou házet, dítě jedno natvrdlý!“ zařve. „Sugar, sundej jí nejdřív rukavici! Proboha, copak nevidíš...!“ Obě ženy, zastrašené jeho zuřivostí, se ho neohrabaně snaží poslechnout. „A co tě to napadlo,“ vybafne na Sofii, „vyklánět takhle hlavu jako nějaký imbecil? Copak vůbec nemáš rozum?“

Klepe se a Sugar ví, že za jeho výlev ze všeho nejvíc může rozrušení; jeho nervy se z toho napadení nikdy úplně nevzpamatovaly. Očistí Sofii, jak nejlépe to dokáže, a William vyskočí z kabiny a hadrem od Cheesmana si otře botu.

„Na to je nejlepší meducína pár kapek piva, pane,“ zacvrliká kočí. „Dycky ho mám trochu po ruce právě pro takový oučely.“

Zatímco jsou muži zaměstnaní, Sugar si prohlédne Sofiinu tvář. Dívka takřka nepostřehnutelně vzlyká, dýchá mělce a rychle, ale po tváři jí netečou slzy, a dokonce ani jednou nezakňourá.

„Nestalo se ti nic, Sofie?“ zašeptá Sugar, olízne si špičku palce a otře dítěti z bledé kůže zbyteček rozmáznutého sajrajtu.

Sofie vytrčí bradu a usilovně zamrká.

„Ne, slečno.“

Od toho incidentu sedí Sofie bez hnutí jako vosková figurína nebo balík a reaguje pouze na otřesy kol kočáru. Když opadne jeho hněv,

uvědomí si William, co udělal, a snaží si Sofii získat kajícími poznámkami jako: „No, že jsme ale u-unikli jen o v-vlášek, ž-že, Sofie?“ a „B-budeme ti teď muset pořídit nějaké n-nové rukavičky, c-co říkáš?“ – pronesenými boдрým tónem, který je stejnou měrou ubohý a protivný.

„Ano, tatínku,“ odpoví Sofie tiše; sice vychovaně, ale nic víc. Oči nemá zaostřené; nebo lépe řečeno jsou zaostřené na nějakou vrstvu vesmíru, která je hrubiánům jako William Rackham nepřístupná. Ještě nikdy se tak nepodobala Agnes jako nyní.

„Podívej, Sofie!“ zvolá William. „Teď přejedeme přes Waterloo Bridge!“

Sofie poslušně pohlédne ven, hlavu však drží daleko od okénka. Po jedné dvou minutách však – k Williamově hmatatelné úlevě – magie vodních spoust viděných z velké výšky udělá svoje a Sofie se s lokty opřenými o parapet nakloní dopředu.

„Copak vidíš, hmm?“ zeptá se William s šaškovskou ochotou. „Asi říční čluny, ne?“

„Ano, tatínku,“ přisvědčí Sofie s pohledem upřeným na tu zčeřenou šedozelenou masu. Sotva si ji dokáže ztotožnit s tou elegantní modrou stužkou na mapě, kterou jí slečna Sugar ukázala dnes ráno, ale jestli teď jedou přes Waterloo Bridge, pak musí být blízko nádraží Waterloo, kde se ztratila její máma, když hledala Hudební školu. Sofie se zadívá dolů ke vzdálené vodní hladině a napadne ji, kde přesně se její matka asi potopila a vypila více vody, než tělo živého člověka může pojmout.

Před železnou bránou do Rackhamovy továrny na mýdlo v Lambethu čeká kočár, do něhož jsou zapřažení dva flegmatictí šedí koně. A v tom kočáru, hleďte: lady Bridgelowová. Pohodlně uvelebená v jeho nalakované kabině připomíná akvamarínovou perlu ve škebli na čtyřech kolech a strhává na sebe všechny pohledy, ještě než vystoupí.

„Proboha, podívejte na ten kouř...“ mlaskne William rozhořčeně, když vystoupí z vlastního kočáru a lítostivě se zadívá na oblohu poskvrněnou hutným dýmem od Doultona & spol., Stiffa & synů a dalších různých keramických závodů, skláren, pivovarů a mýdláren v

okolí. Provinile popatří na vlastní komíny a uklidní ho, že kouř vycházející z nich je řídký a čistý.

„Ach, Williame, *tady* jsi!“ Uvnitř kočáru se zavlní bledá medúza prstů v rukavicích z vepřovice.

William posunkem naznačí hlídači, aby pořádně otevřel bránu, a dojde za lady Bridgelowovou. Nastokrát se omluví za případné nepohodlí, která musela přestát, na což ona zareaguje tvrzením, že si za to přece může *sama*, když přijela dříve, než se dohodli.

„Víš, tolik jsem se na to těšila,“ zatrylkuje a nechá si pomoci na pěšinu.

„Tomu se dá jen stěží věřit...“ odpoví William a neurčitým gestem obsáhne utilitární ošklivost bezprostředního okolí továrny, tak odlišného od třpytivých zahrad rozkoše, které pokládá za přirozené prostředí lady Bridgelowové.

„Ach, ty mi ale vůbec nevěříš!“ škádlí ho a s ochablou ručičkou položenou na saténově modrém poprsí dělá, kdovíjak se jí to nedotklo. „Ale ne, vážně, Williame, nesmíš mě brát za starou vykopávku. Nehodlám po zbytek svého života umírat touhou po tom, co bude zakrátko patřit historii. Copak si opravdu dokážeš představit, jak chodím po lese s houfem vetších aristokratů, kteří jen střílí bažanty a naříkají nad zlořečenými Reformními zákony? To je osud horší než smrt!“

„Nuže,“ řekne William a ironicky naznačí hlubokou úklonu, „pokud tě před takovým osudem mohu zachránit tím, že ti ukážu svou skromnou továrnu...“

„Nic by mi neudělalo větší radost!“

A projdou branou.

(A co Sugar, ptáte se? No dobře, ano, i *ona* se vbelhá dovnitř o berli, se Sofíí po boku. Jak zvláštní, že lady Bridgelowová jako by si i přes svůj laškovný odpor k patricijskému snobství guvernanciny existence ani nepovšimla – anebo jí její vrozený šarm a takt nedovolují komentovat neštěstí v podobě zdravotní indispozice. Ano, to bude určitě ten důvod: nechce nebohou guvernanku ztrapňovat dotazy, jak přišla k tomu nehezkému kulhání.)

Sugar zděšeně sleduje, jak William a lady Bridgelowová krácejí bok po boku, razí si cestu mezi pochlebníky a patolízaly, kteří celí

nahrbení ustupují, aby ti dva měli více místa. Titíž zaměstnanci se naopak tlačí dovnitř, jen co pan Rackham a jeho ctěný host prošli, jako by byli připravení vytlačit z prostor továrny jakékoli vetřelce, kteří by se snad mohli skrývat v jejich závěsu. Sugar se opravdu snaží chovat sebevědomě, kráčet s hlavou vzhůru a opírat se o berli co možná nejméně, ale sužuje ji navíc bolest ze špatného zažívání a má co dělat, aby se nechytla za břicho a nezačala kňučet.

Když skupinka vejde do ostře osvětleného interiéru továrny, Sugar shledá, že vůbec neodpovídá jejím očekáváním. Představovala si ohromnou budovu připomínající jeskyni, v níž se rozléhá ozvěna asi jako na nádraží nebo v kostele, plnou monstrózních blyštivých a hučících strojů. Představovala si procesy, které se neviditelně odehrávají v trubicích a nádobách, jež se vzájemně napájí, zatímco trpasličí lidský personál olejuje pohyblivé součástky. Jenže Rackhamova továrna na mýdlo není takový podnik ani v nejmenším; atmosféra je tu intimní, vše se odehrává pod stropy nízkými jako v krčmě a vidět je tu téměř tolik leštěného dřeva, jako by se jeden ocitl v hostinci U krbu.

Zakrslé dívky s vyzáblými tvářemi a červenýma rukama – je jich tucet a vypadají jako průmyslově vyrobené repliky Janey, děvečky z kuchyně – pracují v ovzduší ztěžklém promíšenými vůněmi levandule, karafiátů, růží a mandlí. Na nohou mají venkovské dřeváky s hrubými podrážkami, neboť kamenná podlaha je pokrytá polevou z průzračné voskovité mýdlové patiny.

„Dávejte pozor, kam šlapete!“ varuje je William, když doprovází návštěvu do svého voňavého království. Pod zářícími světly je jeho tvář skoro k nepoznání; pleť má zlatavou a rty stříbrné. Vklouzne do role ceremoniáře, zapomene na svou málomluvnost a zcela bez koktání ukazuje sem a tam a všechno vysvětluje.

„To, co tu vidíte, samozřejmě není přísně vzato *výroba* mýdla – to je špinavá záležitost, která není hodna voňavkáře. Správný výraz pro naše mnohem voňavější procedury je *přetavování*.“ Artikuluje to slovo přehnaně zřetelně, jako kdyby od svých hostů očekával, že si ho nadrásají do zápisníku. Lady Bridgelowová obrátí hlavu ve zdvořilém úžasu; Sofie se dívá na tatínka, pak na lady Bridgelowovou a zase na svého tatínka a snaží se přijít na kloub té

záhadné přitažlivosti, která sytí vzduch mezi nimi.

Sugar si doposud představovala, že kostky mýdla sjíždějí již v definitivním tvaru ze skluzavky nebo z trysky na konci složitého automatu, ale ony existují jen jako loužičky rosolovitého slizu, jenž se třpytí v dřevěných formách. Nad lepkavou aromatickou hmotou visí drátěné rámy, které ji mají gilotinovat, jen co ztuhne. Každá forma obsahuje břečku jiné barvy a s jinou vůní.

„Tohle žluté je – nebo bude – Rackhamův zimolez,“ vykládá William. „Ulevuje od svědění a poptávka po něm vzrostla letos pětinasobně.“ Ponoří prst do třpytící se emulze a odhalí dvě zřetelné vrstvy. „Tady se nám zvedla pěna, tu pak odebereme. Je to čirá alkálie, za časů mého otce ji tam nechávali a kvůli ní pak mýdlo dráždilo citlivou pleť.“

Přejde k jiné formě, jejíž obsah je modrý a sladce voní.

„A tady máme něco, z čeho se stane Rackhamova trest' – směs šalvěje, levandule a oleje ze santalového dřeva. A zde“ (opět si popojde) „je Rackhamovo Jeunesse Eternelle. Ta zelená barva pochází z okurky, zato citrón a heřmánek fungují jako adstringenty a vypínají pleť.“

Potom je vezme do sušárny, kde leží stovky kostek mýdla na lůžkách z kovu a dubu.

„Tady si poleží plných jednadvacet dní a ani o den méně!“ prohlásí Rackham, jako by zlomyslní našeptávači roztrušovali, že to není pravda.

V balírně dvacet děvčat v levandulových halenách sedí u obrovského stolu, deset po každé straně. Dohlíží tu na ně chlap s liščí tváří, pomalu kolem nich krouží a ruce porostlé rezavými chloupky má při tom zastrčené v kapsách vestičky. Děvčata se v jednom šiku předklánějí, čely se skoro dotýkají a balí mýdlo do voskovaného papíru. Na každém balíčku je vytištěná rytina dobrotivé tváře Williama Rackhama, jakož i drobný text, který vymyslela Sugar jednoho májového večera, když s Williamem seděla bok po boku v posteli.

„Dobré odpoledne, děvčata!“ pozdraví je William a ony mu sborově odpovědí: „Dobré odpoledne, pane Rackhame.“

„Často si zpívají,“ prohodí William k lady Bridgelowové a svým

dalším hostům a zamrká na ně. „Ale teď se před námi ostýchají, víte.“

Popojde ke stolu a usměje se na levandulové holky. „Zaspívejte mi písničku, děvčata. Tady se na vás přišla podívat moje dcerunka a s ní jedna výtečná dáma. Nemusíte se stydět, my teď zamíříme do balírny a nebudeme se na vás dívat, ale kdybychom jen slyšeli vaše líbezné hlasy, to by bylo báječné.“ Pak ztiší hlas do spikleneckého šepotu: „Vynasnažte se pro mě,“ a při tom významně zakouří očima k Sofii, aby zapůsobil na jejich kolektivní mateřskou povahu.

William a jeho návštěvnice pak pokračují do velkého vestibulu v zadní části továrny, kde šlachovití muži v košilích skládají hotová mýdla z hromad do tenoučkých ozdobných skříněk ze dřeva. A vskutku, jen co lady Bridgelowová, Sugar a Sofie vejdou dovnitř, ozve se z místnosti, kterou právě opustily, melodický zpěv: nejdřív jeden bázlivý hlas, pak tři, potom tucet.

*„Levanduli, rozmarýně, týdadýdadýdadý,
máloco se vyrovná, týdadýdadýdadý,
až já budu jednou král, týdadýdadýdadý,
z tebe bude královna...“*

„A zde,“ řekne William a ukáže na dvoje masivní dveře, za nimiž lze štěrbinou zahlédnout okolní svět, „továrna končí – a zbytek příběhu začíná.“

Sugar, kterou zaměstnávaly tři náročné úkoly, a sice co možná nejvíc skrývat své kulhání, udržet na uzdě nutkání skučet bolestí kvůli strašným křečím v žaludku a potlačit pokušení praštit culicí se lady Bridgelowovou do tváře, si uvědomí, že ji někdo diskrétně tahá za sukně.

„Ano, copak je, Sofie?“ zašeptá a neohrabaně se sehne, aby jí dítě mohlo zašeptat do ucha.

„Potřebovala bych se vyčůrat, slečno,“ oznámí jí dítě.

Nemohla bys to v sobě udržet? pomyslí si Sugar, ale pak jí dojde, že i ona se už nemůže dočkat, až se dostane na záchod.

„Promiňte, pane Rackhame,“ ozve se. „Je tu někde v továrně místnost s... příslušenstvím na omývání?“

William nevěřicně zamrká: je tohle nějaká prostoduchá otázka ohledně výroby mýdla, nejapný pokus zopakovat její výkon na jeho

levandulových polích, anebo po něm žádá formální prohlídku splachovacích záchodů v továrně? Pak mu to bohudík dojde a povolá jednoho zaměstnance, aby slečně Sugar a slečně Sofii ukázal cestu na toaletu, zatímco lady Bridgelowová předstírá, kdovíjak není zabraná do seznamu odlehlých míst určení napsaných křídou na dodací břidlicovou tabulku.

*(„Všude se tu povídá, týdadýdadýdadý,
co se my dva známe, týdadýdadýdadý,
že se ví, že ty a já, týdadýdadýdadý,
spolu líhat máme...“)*

Lady Bridgelowová přehlédne dívčinu indiskreci s šarmem člověka, jenž se díky svému rodokmenu takových hrubých chyb ani nemůže dopustit. Místo toho zvedne jednu kostku mýdla a začne si číst podivuhodný text na obalu.

Sofii i Sugar připadá, že zaměstnanecké toalety vypadají mnohem moderněji a efektivněji než zbytek mýdlárny. Řada identických bílých glazovaných kameninových sloupků, každý připojený k zářivé kovové splachovací nádržce připevněné konzolou pod stropem, se staví na odív jako falanga futuristických přístrojů, všechny hrdě označené vyrytým podpisem svého výrobce. Sedátka jsou sytě hnědá, lesknou se lakem a podle všeho jsou zbrusu nová; ovšem podle adresy vyryté na všech nádržkách je Doultonova továrna vlastně jen o pár set metrů dál.

Sloupky jsou tak vysoké, že když si Sofie na jeden vyleze a pohupuje nohama ve vzduchu, je to pořád pár palců nad světle modrozelenou podlahou. Sugar se obrátí, pár kroků poodejde a prohlíží si kachličky na zdi, zatímco Sofie čůrá do mísy. Bolest v jejích útrobach je teď tak ostrá, že z toho Sugar lapá po dechu a klepe se; touží si ulevit, ale znepokojuje ji, že by to musela udělat před dítětem, a tak přemýšlí, zda to s nadlidským vypětím vůle dokáže odložit na později.

Kdyby se v Sofiině přítomnosti jen vyčůrala, nebylo by to tak zlé: sdílená blízkost by mohla do jisté míry vynahradit nahlodání důstojnosti. Ale v útrobach ji hrůzně píchá a ona by jen nerada do místnosti hlasitě vypustila přívál smradu, protože *to* by nenávratně

zničilo obraz Sugar jakožto poklidné opatrovatelky vědomostí a do Sofiina mozku (a nosu!) vypálilo odporivou realitu... slečny Sugar coby nemocného zvířete.

Pevně se obejmě a kousne se do rtu, aby potlačila křeče, a zadívá se na zed'. Nějaký nespokojený zaměstnanec se do keramiky pokusil vyrýt vzkaz:

W. R. je

ale nakonec se ukázalo, že souboj s tvrdým povrchem je nad jeho síly.

Najednou si Sugar musí – prostě *musí* – sednout. Útroby jí propíchně mučivá bolest a na každém centimetru čtverečním kůže jí vyrazí studený štíplavý pot; kůže jejího zadku, obnažená v zoufalém spěchu, když zaťala prsty do šatů, přehodila si jejich značnou část přes shrbená záda a strhla si spodky, je mokrá a kluzká jako oloupaná hruška. Ztěžka dopadne na sedátko a se zdušeným úzkostným výkřikem se sesune dopředu, čepec jí spadne na dlaždičky a vlasy se jí rozpletou za ním. Mezi stehny jí vytryskne krev a k tomu sjede ještě cosi horkého a kluzkého.

„Proboha!“ vykřikne. „Bože, pomoz mi...!“ Závrat' jako by jí obrátila vzhůru nohama a potom už úplně ztratí vědomí.

Za okamžik – *určitě* to byl jen okamžik, ne? – se probere na podlaze, rozvalená na studených mokrých dlaždičkách. Stehna má slizká, tlukot srdce otrásá jejím tělem, v kotníku jí tepe, jako kdyby byl zaklesnutý v ocelové pasti. Když zvedne hlavu, zahlédne Sofii, jak se krčí v rohu, tvář má bílou jako stěna a vyděšené oči navrch hlavy.

„Pomoz mi, Sofie!“ sykne na ni úzkostlivě.

Dítě sebou trhne kupředu jako marioneta na drátku, ale její tvář je zkřivená nemohoucností. „J-já někoho přivedu, slečno,“ zakoktá a ukáže na dveře, za nimiž cihají všichni silní muži a použitelné dámy, jimiž je továrna jejího tatínka tak dobře vybavená.

„Ne! Ne! Sofie, *prosím*,“ zašeptá Sugar horečnatě, a jak se zmítá ve spleti svých sukni, vytrčí k ní ruce. „Musíš to zkusit *ty*.“

Sofie ještě vteřinu čeká, že z okolního světa přijde záchrana. Pak vyběhne kupředu, popadne guvernanku za zápěstí a vši silou

zatáhne.

„Nu,“ řekne William, když padla slova na rozloučenou a lady Bridgelowová odjela pryč. „Jakpak se ti líbilo *tohle*, Sofie?“

„Bylo to naprosto úžasné, tatínku,“ odpoví dítě sklesle.

Sedí v Rackhamově kočáru, z šatů se jim do stísněného prostoru kabiny uvolňuje sladká vůně mýdla, koleny se skoro dotýkají a Cheesman je odváží z Lambethu. Návštěva byla obrovský úspěch, přinejmenším podle lady Bridgelowové, která se Williamovi svěřila, že se jí ještě nikdy nestalo, aby nějaký zážitek uchvátil tolik jejích smyslů najednou, a že si dokáže dobře představit, jak to na člověka, jenž se netěší úplně pevnému zdraví, může být moc. Teď zůstal sám se Sugar, která je zelená jako sedma, a Sofií, která vypadá, jako by měla za sebou martyrium, a ne životní zážitek.

William se zase opře a posmutněle si promne klouby na rukou. Jak je jeho dcera zvrácená! Jedno dopálené slovíčko a ona pak celý zbytek dne trucuje. Jakkoli ho takové přiznání netěší, je vysoce pravděpodobné, že to děvče podědilo po Agnes její sklon neodpouštět.

Co se Sugar týče, ta na svém místě klímá – opravdu klímá! Hlavu má prověšenou dozadu, ústa ochablá, popravdě řečeno na ni není hezký pohled. Šaty má pomačkané, z účesu jí po všech stranách unikají volné pramínky, její čepec je lehce nakřivo. Sugar by si měla vzít příklad z lady Bridgelowové, která byla bez chybičky a projevovala se velmi inteligentně od okamžiku, kdy vystoupila z kočáru, až do chvíle, kdy zamávala Williamovi na rozloučenou. Ta Constance je ale vzácný člověk! Vzor důstojnosti a vyrovnanosti, a přece tak plná života! Taková je jedna žena z miliónu...

„Zas tu máme Waterloo Bridge, Sofie,“ upozorní ji William a podruhé v jednom dni dceři nabídne zázraky nejskvělejší řeky světa.

Sofie se zadívá z okna. Opět si opře bradu o předloktí a prohlíží si ty bouřlivé vody, na nichž ani velké čluny nevypadají úplně v bezpečí.

Když ale vzhledne vzhůru, spatří něco skutečně zázračného: slona plujícího oblohou, slona tak nehybného jako socha. Baňatý bok má vyzdoben nápisem *SALMONŮV ČAJ* a loudá se nad střechami a

komíny do těch městských čtvrtí, kde jsou všichni lidé.

„Co myslíš, Sofie?“ zeptá se William a přivřenýma očima se zadívá na balón. „Měla by si naše firma pořídit taky takový?“

Zatímco se William večer pustí do korespondence nashromážděné za celý den, zbytek jeho domácnosti se ze všech sil snaží o návrat k normálu.

Na podestě o pár dveří dál Sugar co možná nejtaktněji odmítla Roseinu nabídku, že uloží Sofii do postele. Místo toho ji požádá, aby jí do pokoje nechala donést vanu s teplou vodou. Takové žádosti Rose velmi dobře rozumí, protože si sama všimla, že slečna Sugar vypadá, jako by ji někdo pozpátku protáhl živým plotem.

Ten den byl dlouhý, dlouhý, dlouhý. Ach Bože, jak může být člověk tak slepý vůči potřebám ostatních? William krutě nevnímá, jak moc Sugar i Sofie touží jít domů, a celý výlet nesnesitelně protahoval. Nejdřív: jídlo v restauraci ve Strandu, kde Sugar skoro omdlela v nevětraném dusnu a musela sníst polosyrové jehněčí kotlety, které William podle předchozí návštěvy vychvaloval jako božské; potom návštěva rukavičkáře; pak návštěva *dalšího* rukavičkáře, když ten první nedokázal Sofii obstarat rukavice z dostatečně jemné kůzlečiny; potom návštěva u obuvníka, kde Williama jeho dcera konečně odměnila úsměvem, jen co v nových botách vstala a udělala tři kroky k zrcadlu. Kdyby to tím jen skončilo! Ale ne, ten úsměv ho povzbudil, a tak ji vzal k Berryemu & Ruddovi, obchodníkům s vínem v James Street, aby ji nechal zvážít na jejich velké váze. „Na téhle váze se vážilo šest generací královských rodin, jak anglických, tak francouzských, Sofie!“ vykládal jí, zatímco se majitelé ušklíbali v pozadí. „Je jen pro velmi důležité lidi!“ Pak jako třesinka na dortu následovalo slíbené vyvrcholení odpoledne: návštěva Lockhartovy kavárny.

„Jsme to dnes ale veselá trojka!“ prohlásil a na okamžik jako by z oka vypadl svému otci, nebezpečně přetékajícímu žoviálností o Vánocích. Když pak Sofie začala pečlivě studovat zákuskové menu zvíci horní poloviny jejího těla, naklonil se k Sugar a zašeptal jí do ucha: „Myslíš, že už je teď šťastná?“

„Určitě moc šťastná,“ odpověděla Sugar. Teprve když se na židli

naklonila dopředu, upozornilo ji ostré bodnutí, že jí uschlá krev přilepila spodky k pubickému ochlupení. „Ale myslím, že už má tak akorát.“

„Tak akorát čeho?“

„Tak akorát radosti na jeden den.“

Martyrium ovšem neskončilo ani po návratu do Rackhamova domu. Stalo se totiž prakticky totéž co po její *první* návštěvě města před několika týdny: Sofii se udělalo hrozně zle od žaludku, vyzvracela stejnou směs kakaa, koláče a nestrávené večeře a potom nevyhnutelně přišly slzičky.

„Slečno Sugar,“ zaváhala Rose přede dveřmi pokoje slečny Rackhamové, „opravdu nechcete, abych vám pomohla?“

„Ne, děkuji vám, Rose,“ zavrtěla hlavou Sugar.

Načež – *konečně* – sedm hodin a čtyřicet minut po pádu z krví potřísněné keramické mísy na podlahu toalet Rackhamovy mydlárny – smí Sugar i Sofie jít do postele.

Sugar tentokrát nemůže Sofii příliš pomáhat, nanejvýš jí podat noční košili. Zatímco se tedy dítě svléká a než si vleze do postele, guvernánka se ztěžka opírá o rám lůžka.

„Jsem ti moc vděčná, Sofie,“ pronese chraplavě. „Jsi moje malá zachránkyně.“ Jen co jí ta slova splynou ze rtů, už si v duchu vynadá za to, že zlehčuje holčiččinu odvalu. Právě takovouhle blahosklonnou poznámku by mohl pronést William, jako by Sofie byla chytrý pejsek, který provedl zábavný trik.

Sofie položí hlavu zpátky na polštář. Tváře má skvrnitě od vyčerpání, nos jasně červený. Ani neodříkala modlitby. Rty se jí škubou touhou položit otázku.

„Co je to imbecil, slečno?“

Sugar pohladí Sofii po vlasech a shrne jí je ze žhavého čelíčka.

„To je moc hloupý člověk,“ odpoví. Sama by taky moc ráda položila pár vlastních otázek – *Podívala ses do záchodové mísy, než jsi zatáhla za šňůrku a spláchla? A cos tam viděla?* –, ale podaří se jí odolat. „Tvůj otec to tak nemyslel,“ řekne. „Byl rozčilený. A nebylo mu dobře.“

Sofie zavře oči. Už nechce nic slyšet o dospělých, kterým není dobře. Je nejvyšší čas, aby vesmír zase začal fungovat normálně.

„Nesmíš se kvůli ničemu trápit, maličká,“ řekne Sugar a mrkáním zažene slzy. „Všechno už teď bude v pořádku.“

Sofie obrátí hlavu stranou a zavrtá tvář hluboko do polštáře.

„Že už neupadnete, slečno Sugar?“ dožaduje se zvláštním, nadurděně mazlivým tónem.

„Od nynějška budu velmi opatrná, Sofie. Slibuju.“

Lehce se Sofie dotkne na rameni, je to takové bezútesné gesto, než se obrátí k odchodu, ale holčička se najednou zvedne v posteli a padne Sugar kolem krku.

„Neumírejte, slečno Sugar! Neumírejte!“ kvílí a Sugar ztratí už tak špatnou rovnováhu a málem se po hlavě složí dítěti do postýlky.

„Neumřu,“ přísahá, vrávorá a líbá Sofii do vlasů. „Neumřu, slibuju!“

Ani ne deset minut poté Sofie tvrdě spí a Sugar sedí před ohněm ve velké vaně s teplou vodou, z níž stoupá pára. Místnost již nesmrdí po spáleném papíru a lepidlu, ale naopak voní levandulovým mýdlem a mokrou hlinou: Rose, budiž jí za to věčná chvála, se konečně podařilo rozlomit onu houževnatou pečeť barvy a vypáčit okno tak, aby se dalo otevřít.

Sugar se myje důkladně, opakovaně, urputně. Ždímá si na záda a poprsí konejšivou vodu z houby, ždímá pórovitou kostru toho mořského tvora, dokud nepřipomíná vlhkou labutěnku, pak si ji přitiskne na oči. Má je zarudlé od pláče: vážně s tím musí přestat.

Občas se podívá dolů v obavách, co by tam mohla zahlédnout, ale vždycky spatří jen uklidňující vrstvu pěny, která maskuje růžový nádech vody: všechny krevní sraženiny se buď potopily na dno, nebo jsou skryté v bublinkách. Zraněnou nohu má hodně oteklou, to ví, ale je pro ni neviditelná a připadá jí, že bolí méně, než by měla. Naprasklá žebra (pohladí je napěněnou dlaní) jsou skoro zhojená, modřiny pestrobarevné. To nejhorší má za sebou, krize pominula.

Ponoří se do vany tak hluboko, jak jí její obvod dovolí, a zase se rozbrečí. Kouše se do dolního rtu, dokud jí v něm nezačne tepat, a konečně svůj smutek zkrotí; zmítající se voda se ztiší do nehybnosti – nebo je aspoň tak nehybná, jak jen voda může být, když je v ní ponořené živé tělo. V neprůhledném vodním příkopu, který jí

pableskuje mezi nohama, se při každém úderu srdce voda zachvěje, až to připomíná šplouchání přílivu.

Zatímco se Sugar chystá spát, na podestě o pár dveří dál William otevře dopis od doktora Curlewa, který začíná takto:

Milý Rackhame,

dlouho a usilovně jsem zvažoval, zdali vám mám napsat, nebo jestli mám mlčet. Nepochybuji o tom, že máte mého „vměšování“ plně zuby. Přesto je tu něco, čeho jsem si sotva mohl nepovšimnout, když jsem ošetřoval guvernanku vaší dcery po té její nehodě, a moje předsevzetí nechat si to pro sebe mne od té doby nemálo trápilo...

Tato preambule je delší než příběh samotný, ten se odvypráví jedinou větou.

Ve tmě je v posteli se Sugar pod peřinou mnoho lidí, kteří k ní ve spánku promlouvají.

Vyprávěj nám příběh, Šušu, tím svým nóbl hlasem.

Jaký příběh? zeptá se a nahlédne do flekatých vod svého snu ve snaze přiřadit si jména k nezřetelným tvářím ponořeným pod hladinou.

Něco o pomstě, hihňají se hlasy, nenapravitelně hrubé, odsouzené prožít život v pekle. A ať tam jsou sprostý slova. Od tebe zněj sprostý slova legračně, Sugar.

To chichotání se znovu a znovu odráží ozvěnou, navzájem se posiluje, až vytvoří kakofonii. Sugar plave od nich pryč, plave ulicemi podvodního města a ve snu jí táhne hlavou, že je to divné, protože se nikdy nenaučila plavat. A přece se zdá, že k téhle dovednosti přijde člověk bez učení a že může plavat, aniž si stáhne noční košilku, hnát své tělo uličkami, které se podobají stokám, a jasnými průhlednými třídami. Jestli je tohle Londýn, pak se jeho obyvatelstvo odplavilo jako trosky a skončilo kdesi vysoko nahoře, šlem z lidského odpadu, který špiní oblohu. Dole podle všeho zůstali jen lidé, kteří jsou důležití pro Sugar.

Claro? ozve se odněkud zblízka hlas, naprosto nejkrásnější a nejmelodičtější hlas, jaký kdy Sugar slyšela.

Ne, Agnes, odpoví a zahne za roh. *Nejsem Clara.*

Tak kdo jste?

Nedívejte se mi do tváře. Pomůžu vám, ale nedívejte se mi do tváře.

Agnes leží na zádech na dlažebních kostkách v úzké uličce, nahá, kůži má mramorově bílou. Jednu tenkou ručku má položenou přes poprsí, tu druhou zase křížem přes prsa až dolů, kde její dětská dlaň zakrývá Venušín pahrbek.

Tumáte, řekne Sugar, shodí ze sebe noční košilku a přetáhne ji Agnes přes hlavu. *Bude to naše tajemství.*

Bůh vám žehnej, Bůh vám žehnej, řekne Agnes a najednou vodní svět Londýna zmizí a ony dvě jsou spolu v posteli pod jednou peřinou jako sestry, v teple a suchu, a hledí si do tváře.

William tvrdí, že jsem si vás vymyslela, šeptá Agnes a natahuje se, aby se Sugar dotkla a zaplašila tak pochybnosti. *Že jste jen můj přelud.*

Williama si nevšímejte.

Prosím vás, má drahá Sestro: řekněte mi, jak se jmenujete.

Sugar cítí mezi svými stehny ruku, která jemně bere do dlaně její rozbolavělé pohlaví.

Jmenuji se Sugar, odpoví.

KAPITOLA ČTYŘIATŘICÁTÁ

Na ani jedné ze dvou obálek, které Sugar následujícího dne najde prostrčené pod dveřmi svého pokoje, není žádné jméno; jedna je čistá, druhá je nadepsaná „K rukám osoby, které se to týká“.

Je půl jedné odpoledne. Právě se vrátila po dopoledním vyučování z učebny, kde jí Sofie už na začátku dala na vědomí, že něco tak závažného jako učení nesmí zhatit žádné vyrušování, rozptylování ani zahálčivost. Včerejšek byl jistě velmi zajímavý, ale dnešek musí být jiný – nebo, lépe řečeno, dnešek musí být stejný jako kterýkoli jiný den.

„Patnácté století,“ odříkávala Sofie, jako by jí kdosi svěřil odpovědnost za záchranu této epochy před bordelářským zanedbáváním, „se vyznačuje pěti hlavními událostmi: byl vynalezen knihtisk, Konstantinobol dobyli Turci, v Anglii došlo k třicetileté občanské válce, Španělé vytlačili Maury do Afriky a Ameriku objevil Kryštof... Kryštof...“ V tu chvíli vzhledla k Sugar a nechtěla ani víc, ani méně než jméno onoho italského objevitele.

„Kolumbus, Sofie.“

Sugar byla dokonalou guvernankou a svou roli hrála přesně tak, jak to po ní její žačka vyžadovala, přestože měla ráno snad desetkrát nutkání propuknout v pláč a přestože trpěla nepolevujícím krvavým výtokem do improvizované vložky přišpendlené k pantalonům. Dopoledne pak příhodně zakončil oběd v podobě propasírované zeleniny a rýžového nákypu, vůbec nejmilejší jídlo, které jim kdy bylo naservírováno, a důkaz toho, že někdo musel informovat kuchyňský personál o zažívacích problémech slečny Rackhamové. Zklamaný pohled, který si Sugar se Sofií vyměnily, když před ně Rose tu horkou kaši postavila, byl zdaleka jejich nejintimnějším sdíleným okamžikem od počátku dne.

Teď se Sugar vrací do svého pokoje a těší se na tu blaženou úlevu, až si z rozkroku vytáhne zakrvácený hadřík a nahradí ho čistým. Vanu ze včerejšího večera už bohužel odnesli, ačkoli sotva mohla očekávat, že tam Rose tu vystydou vodu s klišovitou červenou

sedlinou na dně nechá jen tak stát.

Ještě na chvíli ale uspokojení hmotných potřeb odloží a nemotorně se ohne pro obálky. Očekává, že v té neoznačené bude lístek od Rose v tom smyslu, že okno je již vypáčené, kdyby si toho snad nevšimla. Sugar obálku otevře a najde v ní desetilibrovou bankovku a nepodepsaný vzkaz naškrábaný na obyčejném papíru. Dětským tiskacím písmem, které by očekávala od leváka, tam stojí:

Dozvěděl jsem se, že čekáš dítě. Není tudíž myslitelné, abys zde setrvala jako guvernanka mé dcery. Přikládám tvou mzdu; buď prosím připravena vyklidit svůj pokoj s veškerými svršky a osobním majetkem k prvnímu březnu tohoto roku (1. 3. 1876). Doufám, že doporučující dopis (viz další obálka) by ti mohl být v budoucnosti nějak užitečný; jak si povšimneš, dovolil jsem si něco podniknout ohledně tvé totožnosti. Máš-li to v životě někam dotáhnout, pak dle mého názoru potřebuješ vlastní jméno. Tak jsem ti ho dal.

Další diskuse v této záležitosti je vyloučená. Nepokoušej se mne navštívit. Kdykoli do domu přijde návštěva, zdržuj se laskavě ve svém pokoji.

Sugar papír znovu složí v původním pořadí ohybů a znečitlivělými a studenými prsty jej s jistými obtížemi vsune do obálky. Pak otevře levandulově tónovanou obálku nadepsanou slovy „K rukám osoby, které se to týká“ a při tom přejede palcem po chlopni, aby obálku nenatrhla. Ostrý okraj papíru ji řízne, ale ona to necítí; bojí se jen, že potřísní obálku nebo její obsah. Jak tam balancuje na berli a co pár vteřin si olizuje palec, než vlasově tenká čárka krve zbytní ve volnou kapku, podaří se jí vytáhnout dopis a přečíst ho. Je pečlivě napsaný na Rackhamově hlavičkovém papíru a podepsaný Williamovým jménem, stejně úhledně jako její padělky.

K rukám osoby, které se to týká.

Já, William Rackham, bych vám rád představil slečnu Elizabeth Sugarovou, která byla v mých službách pět měsíců od 3. listopadu 1875 do 1. března 1876 coby guvernanka mé šestileté dcery. Nemám pochyb o tom, že slečna Sugarová plnila své povinnosti nanejvýš zdatně, citlivě a nadšeně. Pod jejím vedením má dcera vyžrála v

mladou dámu.

Vyrozuměl jsem, že rozhodnutí slečny Sugarové podat výpověď je motivováno nemocí jejího blízkého příbuzného a nikterak se nedotýká mé spokojenosti s jejím nadáním. Naopak, nemohu ji sdostatek vynachválit.

Váš

William Rackham

I tento dopis Sugar znovu složí podle původních ohybů a vsune ho zpátky do obálky. Naposledy si olízne palec, ale říznutí se už zaceluje. Sugar oba dopisy položí na toaletní stůl a dobelhá se k oknu, kde přeneše váhu z berle na parapet. Dole se Shears spokojeně rýpe v Rackhamově zahradě a poskakuje kolem mladých stromků, které přežily zimu. Cvakne kovovými nůžkami a odstříhne poutko z motouzu, které drželo štíhlý kmínek rovnoběžně s kulem: takové hýčkáni už nepotřebuje. Viditelně hrdý poodstoupí a opře si pěsti o koženou zástěru na bocích.

Sugar po jistých úvahách usoudí, že kdyby pěstmi prorazila skleněné okenní tabulky, způsobila by si jen příšerné obtíže a naopak od úzkosti by si ulevila jen na chvíli. Místo toho si donese pero a papír, pořád ještě vestoje využije parapetu jako psacího stolu a donutí se být rozumná.

Drahý Williame,

promiň mi, že to říkám tak otevřeně, ale mylíš se. Krátce mne sužoval bolestivý otok, ale ten již splaskl a já mám nyní měsíčky, jak se můžeš ke své spokojenosti přesvědčit, pokud za mnou zajdeš.

Tvá milující Sugar

Znovu a znovu pročítá tento dopis a poslouchá, jak se jí jeho tón rozléhá v hlavě. Přijme ho William? Když je tak znepokojený, vyloží si obrat „jak se můžeš ke své spokojenosti přesvědčit“ polemicky, anebo se může spolehnout, že si všimne lascivního návrhu, jenž se za ním skrývá? Zhluboka se nadechne a připomene si, že ze všeho, co kdy napsala, se právě *tímhle* prostě musí trefit do černého. Bude lechtivý humor vzkazu jasnější, pokud mezi slova „vlastní“ a „spokojenosti“ vsune slovo „naprosté“? Na druhou stranu, je tu

lechtivost namíste, anebo by ji měla nahradit konejšivějším a více podkuřujícím tónem?

Během pár vteřin jí dojde, že je příliš rozrušená, než aby napsala druhý vzkaz, a že by měla doručit tenhle, než udělá něco pošetilého. Proto papír přeloží na půlku, dokulhá na podestu, namíří si to přímo k Williamovým dveřím a prostrčí dopis pod nimi.

Odpoledne guvernanka a žačka procvičují aritmetiku, ověří si, zda již milníky patnáctého století neupadly v zapomnění, a začnou s mineralogii. Ručičky hodin se po ciferníku otáčejí stejně líně, jako mapu světa kousek po kousku nasvěcuje slunce klesající na obloze. Snop světla vytvarovaný oknem žhne na pastelových mořích i podzimních kontinentech a některé rozjasňuje, jiné halí do stínu.

Sugar si z *Otázek* Richmal Mangnallové namátkou vybrala mineralogii, protože ji pokládala za bezpečné a neemotivní téma, které uspokojí Sofiinu potřebu něčeho spořádaného a hmatatelného. Teď odřikává hlavní kovy a nechává Sofii, aby je opakovala: zlato, stříbro, platina, rtuť, měď, železo, olovo, cín, hliník. Zlato je nejtěžší, cín nejlehčí, železo nejužitečnější.

Jen co se však podívá na další otázku, *Jaké jsou hlavní vlastnosti kovů?*, Sugar zalituje, že tentokrát se na hodinu mimořádně nepřipravila, a podrážděně zamručí.

„Bude mi chvilku trvat, než tahle slova přeložím do jazyka, kterému budeš rozumět, zlatíčko,“ vysvětlí a odvrátí se od Sofiiny dychtivé tváře zvednuté vzhůru.

„Copak nejsou anglicky, slečno?“

„Ano, jenže já ti je musím zjednodušit.“

Po Sofiině tváři přelétne dotčený výraz. „Já bych jim zkusila porozumět sama, slečno.“

Sugar ví, že by tento protest měla odvrátit shovívavou, taktní odpovědí, ale zrovna ji žádná nenapadá. Místo toho strohým řečnickým hlasem přečte:

„Třpyt, opacita, hmotnost, kujnost, duktilita, poréznost, rozpustnost.“

Rozhostí se ticho.

„Hmotnost je to, jak jsou věci těžké, slečno,“ řekne Sofie.

„Ano, Sofie,“ odpoví Sugar kajícně; teď už je připravená vysvětlit, co ji předtím nenapadlo. „Třpyt znamená, že se kovy lesknou; opacita, že jsou pro nás neprůhledné; kujnost, že je můžeme vytepat do jakéhokoli tvaru, který si zamaneme; duktilita... to sama nevím a budu si to muset najít ve slovníku. Poréznost znamená, že látka má v sobě malinké díry, ačkoli to u kovů nějak nezní správně, že? Rozpustnost...“

Sugar zmlkne a pohledem si potvrdí, že takovéhle zajímavé a rozpačité učení není Sofii vůbec po chuti. Místo toho přeskočí k pasáži, v níž se Richmal Mangnallová zmiňuje o objevení nevyčerpatelných zásob zlata v Austrálii, což Sugar umožní improvizovaně vyličit chudého zlatokopa, který za zoufalého přihlížení hladové manželky a dětí hloubí jámu v tvrdé půdě, až jednoho dne...!

„Proč jsou na světě taková cizí slova, slečno?“ pozeptá se Sofie, když hodina mineralogie skončí.

„Jedno cizí slovo vydá za celou větu plnou krátkých a snadných slov, Sofie,“ ujistí ji Sugar. „Šetří čas a papír.“ Když vidí, že to děvče nepřesvědčilo, dodá: „Kdyby byly knihy napsané tak, aby jim ve všem porozuměl každý člověk bez ohledu na své mládí, byly by to ohromně dlouhé knihy. Copak bys chtěla číst knihu, která má tisíc stránek, Sofie?“

„Přečetla bych tisíc miliónů stránek, slečno,“ odpoví Sofie bez váhání, „kdybych všem slovům rozuměla.“

Když se v přestávce mezi koncem vyučování a večerí vrátí Sugar do svého pokoje, šokuje ji, že v něm nenajde odpověď na svůj lístek. Jak je tohle možné? Napadá ji pouze, že Williama uklidnila, ale že on ve svém sobectví nevidí důvod spěchat s replikou. Znovu se chopí pera a papíru a píše:

Drahý Williame,

prosím – každá hodina, kdy čekám na tvou odpověď, je mučení – prosím ujisti mě, že se naše domácnost může vrátit do starých kolejí. My všichni teď potřebujeme stabilitu – Rackhamovo voňavkářství stejně jako Sofie a já. Nezapomínej prosím, jak se ti z celého srdce snažím pomáhat a ušetřit tě nepříjemností.

Tvá milující Sugar

Znovu si to své komuniké přečte a zamračí se. Možná je tam těch „prosím“ příliš mnoho. A Williamovi by se nemusel líbit náznak, že ji mučí. Ale opět nemá odvalu sepsat jinou verzi. Jako předtím si pospíší ke dveřím jeho pracovny a prostrčí dopis pod nimi.

Večeře pro Sugar a Sofii pozůstává z nemilosrdně propasírované rebarborové polévky, pošírovaného lososového filetu a porce dosti vodnaté ovocné želatiny; kuchařka má evidentně nadále starost, že zažívání slečinky Rackhamové se ještě úplně nevzpamatovalo.

Rose potom přinese šálek čaje na spláchnutí večeře – pro slečnu Sugar silný, pro slečnu Rackhamovou ze dvou třetin zředěný mlékem –, a jen co si Sugar jednou lokne, na minutku se omluví. Než jí velmi horký čaj trochu vystydně, mohla by se podívat k sobě do pokoje, jestli třeba Williama konečně něco nevytrhlo z jeho sebezahleděnosti.

Vyjde z učebny, chvatně projde po podestě a otevře dveře svého pokoje. Není tam nic, co tam nebylo předtím.

Vrátí se do učebny k čaji. Ruce se jí lehounce klepou; je přesvědčená, že William se právě chystá či chystal odpovědět, ale že ho zdržely nepředvídatelné okolnosti nebo otravná povinnost sníst vlastní večeři. Pokud si dokáže zařídit, aby následující hodina rychle odsýpala, nebude se muset zbytečně užírat.

Ačkoli je Sofie vyrovnanější než na počátku dne, není po skončení vyučování příliš družná; přesunula se do protějšího kouta a hraje si s panenkou – strká jí pod sukně kuličky ze zmačkaného papíru a snaží se jí tak ze staromódní krinolíny udělat honzík. Sugar už z jejího soustředěného výrazu dokáže odhadnout, že si nepřeje být vyrušována, dokud nebude čas jít spát. Co má dělat, aby si nějak ukrátila čas? Chytat lelky ve svém pokoji? Číst si to, co zbylo ze Shakespeara? Připravovat se na zítřejší vyučování?

V náhlém záblesku inspirace Sugar zvedne talířky, příbory a šálky, narovná je na sebe, aby byly co nejstabilnější, a odpajdá s nimi z místnosti. Berli nechá opřenou o futro. Má spoustu času; nikdo ji nebude sledovat, jak pomalu sestupuje po schodech.

Jednou rukou uchopí zábradlí a celým předloktím se opře o

leštěné dřevo; druhou rukou svírá nádobí a tiskne si ostrý okraj talířů pod poprsí. Pak schod po schodu navádí svoje tělo dolů a střídá jedno bolestivé otočení zraněné nohy s těžkým bezbolestným došlapem na tu zdravou. Při každém poklesu o patnáct centimetrů porcelánový servis lehce zarachtá, ale ona ten komínek drží v rovnováze.

Jakmile se ve zdraví dostane do přízemí, opatrně se vydá chodbou, potěšená plynulým, byť nepříliš elegantním rytmem svého postupu. Bez nehody projde několikerými dveřmi, až konečně překročí práh kuchyně.

„Slečno Sugar!“ vyjekne Rose překvapeně. Byla přistižena přímo při činu, jak se láduje zbylým trojhránkem topinky s máslem, ačkoli do její řádné druhé večeře zbývá ještě pár hodin. Rukávy má vyhrnuté a opírá se o velký stůl uprostřed místnosti, který tak trochu připomíná stůl pitevní. Děvečka Harriet stojí o něco dál a rovná volské jazyky do předepsaného tvaru, aby mohly být zality aspikem. Za dveřmi do umývárny lze zahlédnout ošuntělou sukni, mokré boty a napuchlé kotníky Janey, která zrovna cosi drhne rejžákem ve dřezu.

„Napadlo mě, že bych vám sem mohla vrátit tohle,“ řekne Sugar a nabídne jim špinavé nádobí. „Abych vám ušetřila práci.“

Rose na ni ohromeně zírá, jako by před ní úplně nahý akrobat právě předvedl okázalé salto a teď čekal na potlesk.

„Děkuji mnohokrát, slečno Sugar,“ pronese a polkne napůl rozžvýkaný chléb.

„Říkejte mi prosím jen Sugar,“ nabídne jí Sugar a podá jí talíře. „Však už jsme mockrát pracovaly společně, ne, Rose?“ Zvažuje, zda má Rose připomenout konkrétně Vánoce a to, jak byly obě zamoučené až po lokty, ale usoudí, že by to mohlo vypadat trochu úlisně.

„Ano, slečno Sugar.“

Harriet a Rose na sebe nervózně pohlédnou. Kuchyňská děvečka neví, jestli má stát v pozoru s rukama přeloženýma přes zástěru, nebo dál tvarovat a poutat volské jazyky, z nichž jeden se právě rozvinul a hrozí ztuhnout v úplně špatném tvaru.

„Jak usilovně všechny pracujete!“ poznamená Sugar, odhodlaná prolomit ledy. „Wi- tedy pan Rackham si jistě sotva dokáže představit, jak ustavičně se hmoždíte.“

Rose s očima navrch hlavy sleduje, jak guvernantka dokulhá až do kuchyně a toporně dosedne na židli. Rose i Harriet si moc dobře uvědomují, že od té doby, co zemřela paní Rackhamová a ustaly veškeré večírky, se nehmoždí ani zdaleka „ustavičně“; naopak, pokud se pán vbrzku znovu neožení, bezpochyby záhy dojde k závěru, že zaměstnává více služebnictva, než potřebuje.

„Nestěžujeme si, slečno Sugar.“

Rozhostí se ticho. Sugar se v ostrém márníčním světle rozhlédne po kuchyni. Harriet překřížila ruce na prsou a nechala ten volský jazyk, ať si dělá, co chce. Rose si roluje rukávy zpátky k zápěstím a rty má sevřené v bázlivém náznaku úsměvu. Janey při mytí nádobí kroutí zadkem a nazdařbůh poskládané záhyby na sukni se jí při tom houpají sem a tam.

„Takže,“ ozve se Sugar tak přátelsky, jak to jen dokáže, „co budete mít všechny k druhé večeři? A kde je kuchařka? A to všechny jíte tady, u stolu? Počítám, že vás zvonky vyruší, když se vám to nejméně hodí.“

Rose spolkne tuhle nestravitelnou čtveřici otázek a vyvalí oči v sloup.

„Kuchařka odešla nahoru a... a my si dáme trochu aspiku, slečno. Pak jsou tady zbytky rostbífů ze včerejška a... A nedala byste si trochu švestkového koláče, slečno Sugar?“

„Ale jistě,“ kývne Sugar. „Jestli máte nějaký nazbyt.“

Je tedy přinesen švestkový koláč a služky vestoje přihlížejí, jak ho guvernantka jí. Janey už tou dobou naskládala nádobí do odkapávače a přijde se podívat, co se děje v okolním světě.

„Zdravíčko, Janey,“ zahlolí Sugar, když zrovna nekouše do švestkového koláče. „Neviděly jsme se od Vánoc, že? Není škoda, jak je jedna část domácnosti skrytá před druhou?“

Janey zrudne tak, že se odstín jejich tváří bezmála přiblíží barvě jejích humřích rukou a předloktí. Udělá poloviční pukrle, vyvalí oči, ale nevydá ze sebe ani hlásku. Už dvakrát se dostala do potíží kvůli incidentům s Rackhamovými, s nimiž si neměla být nijak blízká – nejdřív se slečnou Sofií onoho dne, kdy se jí spustilo krvácení z nosu, a potom tenkrát, když ta chudinka šílená, paní Rackhamová, vpadla do umývárny a nabízela se, že pomůže –, a tak je tentokrát

pevně rozhodnutá nedostat se do maléru.

„No,“ pronese Sugar vesele, když dojí poslední sousto švestkového koláče a služky na ni dál vrhají nedůvěřivé a zmatené pohledy. „Tak já už asi budu muset. Je pomalu čas uložit Sofii do postele. Na shledanou, Rose; na shledanou, Harriet; na shledanou, Janey.“

A ztěžka se zvedne. Lituje jen, že nemůže bezbolestně a okamžitě vystoupat vzhůru vzduchem jako duch odmrštěný z místa zániku vlastní fyzické schránky; anebo že se kamenná podlaha kuchyně neotevře, nespoklne ji a nedopřeje jí tak milosrdnou smrt.

Když se vrátí do svého pokoje, přece jen tam na ni čeká dopis od Williama. Pokud je „dopis“ správné slovo pro vzkaz, na němž stojí jen:

Žádné další diskuse.

Sugar zmačká vzkaz v pěsti a znovu dostane chuť rozbít okna, vykřičet si plíce, zabušit na Williamovy dveře. Ví ale, že takhle jeho názor nezmění. Místo toho se její naděje přenesou k Sofii. William nepočítal se svou dcerou. Má jen zcela mlhavé ponětí o lojalitě, která se vyvinula mezi guvernankou a dítětem, ale brzy to sám zjistí. Sofie se postará, aby změnil názor: muži nikdy nesnesou pomyšlení, že jsou příčinou ženského pláče!

Když nadejde čas uložit Sofii do postele, Sugar ji jako obvykle zachumlá do peřiny a uhladí jí jemné zlatavé vlasy rovnoměrně přes polštář, až září jako ilustrace slunce z obrázkové knihy.

„Sofie?“ ozve se Sugar hlasem chraplavým váháním.

Děvčátko vzhledne a okamžitě je mu jasné, že se bude probírat záležitost mnohem závažnější než šití šatiček pro panenku.

„Ano, slečno?“

„Sofie, tvůj otec... Tvůj otec pro tebe asi bude mít nějaké zprávy. Docela brzy, myslím.“

„Ano, slečno,“ přisvědčí Sofie a usilovně zamžiká, aby neusnula dřív, než se slečna Sugar dostane k věci.

Sugar si olízne rty, které má teď stejně suché a hrubé jako pytlovinu. Nechce se jí opakovat Williamovo ultimátum nahlas, aby

se nestalo nesmazatelným, jako když se inkoustem obtáhnou slova napsaná tužkou.

„Nejspíš,“ tápe Sugar, „si tě k sobě nechá přivést... A pak ti něco řekne.“

„Ano, slečno,“ přisvědčí Sofie zmateně.

„No...“ pokračuje Sugar a dodá si odvahy tím, že vezme Sofii za obě ruce. „No, až to udělá, tak... tak bych si přála, abys mu na oplátku něco řekla.“

„Ano, slečno,“ slíbí Sofie.

„Přála bych si, abys mu řekla...“ zasípá Sugar a zamrká, aby jí do očí nevrhly slzy. „Přála bych si, abys mu řekla... co ke mně cítíš!“

Namísto odpovědi se Sofie zvedne a obejmě ji, jako to udělala včera, až na to, že tentokrát k úžasu Sugar začne svou guvernanku hladit po hlavě, čechrat jí vlasy a dětsky tak napodobovat mateřskou něhu.

„Dobrou noc, slečno,“ popřeje jí ospale. „A zítra: Amerika.“

Sugar čeká, protože jí koneckonců nic jiného než čekat nezbývá. William byl již tolikrát pevně rozhodnutý – a přece se nechal zviklat. Hrozil, že Swanovi & Edgarovi řekne, ať se jdou vycpat; hrozil, že vyrazí do Východoindických doků, čapne jistého obchodníka za límec a bude jím třást, dokud dotyčný nezačne blekotat; vyhrožoval, že řekne Groveru Pankeymu, ať začne ty svoje dózičky vyrábět z lepších slonů. Pokaždé jen dělal ramena. Jestli ho nechá na pokoji, jeho zduřelé odhodlání povadne a naprosto se scvrkne. Od ní to chce jen... nadlidské sebeovládání.

Dopoledne následujícího dne proběhne bez incidentu. Všechno je úplně jako obvykle. Poutníci přistáli na americké půdě a uzavřeli mír s divochy. Z pokácených stromů se staví farmy. Když přijde čas oběda, jídlo není už tak nemastné neslané jako včera: pilaf z uzené tresky a znovu švestkový koláč.

Když se Sugar vrátí v poledne do svého pokoje, čeká ji tam zásilka: dlouhý a tenký balíček v hnědém papíru ovázaném provázkem. Dar na usmířenou od Williama? Ne. Na konci provázku je připevněná malá navštívenka; přitáhne si ji k očím a přečte si, co na ní stojí.

*Milá slečno Sugar,
od otce jsem se doslechla o nehodě, která vás potkala. Přijměte
prosím toto na znamení mých sympatií. Není třeba nic vracet; zjistila
jsem, že mi to již k ničemu není, a doufám, že vy záhy budete moci
říci totéž.*

*S pozdravem
Emmelína Foxová*

Sugar rozbalí balíček a vytáhne na světlo bytelnou leštěnou špacírku.

Sugar se chce Sofii pochlubit novou pomůckou, která jí umožňuje kráčet mnohem důstojněji než s berlí, ale když se vrátí do učebny, zastihne holčičku schoulenou nad psacím stolem, jak neovladatelně vzlyká a pláče.

„Co se děje? Co se děje?“ dožaduje se Sugar. Kulhá přes pokoj a hůl jí při tom bouchá o prkna podlahy.

„Po-po-pošlou vás pryč,“ zakvílí Sofie skoro vyčítavě.

„Byl tu teď... William – tvůj otec?“ Sugar se na to nemůže nezeptat, i když ve vzduchu cítí jeho olej na vlasy.

Sofie přikývne a průzračné slzičky jí při tom odskočí z lesklé brady.

„Já mu řekla, slečno,“ hájí se pronikavým hlasem. „Řekla jsem mu, že vás mi-mi-miluju.“

„Ano? Ano?“ ponouká ji Sugar a bezúspěšně hladí Sofii po tvářích, dokud ji ta slaná vodička nezačne pálit v trhlinkách kůže. „Co ti odpověděl?“

„O-on ne-neřekl vůbec nic,“ vzlyká holčička a ramena se jí otřásají. „Ale vy-vypadal, že se na m-mě m-moc zlobí.“

Sugar si s hněvivým výkřikem přitáhne Sofii k hrudi, znovu a znovu jí líbá a šeptem ji neartikulovaně konejší.

Jak se opovažuje, táhne jí hlavou, udělat tohle mému dítěti.

Když se Sofie dostatečně uklidní, zopakuje guvernance, co jí bylo řečeno: slečna Sugar je velmi dobrá guvernantka, ale existuje spousta věcí, které dáma potřebuje znát a které slečna Sugar neovládá, například tanec, hru na klavír, němčinu, malování akvarelů

a další dovednosti, na něž si teď Sofie již nevzpomíná. Má-li se ze Sofie stát pravá dáma, bude potřebovat jinou guvernanku, a to dost brzy. Lady Bridgelowová, dáma, o která o těchto věcech ví všechno, potvrdila, že je to nutné.

Po zbytek odpoledne pracují Sugar a Sofie pod dusivým mrakem žalu. Pokračují ve vyučování – aritmetika, Otcové poutníci, vlastnosti zlata – s žalostným vědomím, že nic z toho se tak úplně nechce po rodící se mladé dámě. A při ukládání do postele se ani jedna té druhé nedokáže podívat do očí.

„Mám vám od pana Rackhama vyřídit, slečno,“ řekne Rose ve dveřích guvernancína pokoje po druhé večeri, „že zítra ráno nemusíte vstávat.“

Sugar pevně sevře šálek s kakaem, aby ho nevyhlila.

„Nemusím vstávat?“ opakuje zpitoměle.

„Vzkazuje, že až do poledne nemusíte vycházet. Slečna Sofie nemá mít dopoledne žádné vyučování.“

„Žádné vyučování?“ opakuje Sugar znovu. „Řekl proč?“

„Ano, slečno,“ odpoví Rose. Nervózně se ošívá, moc ráda už by odešla. „Slečna Sofie bude mít návštěvu v učebně; nevím, kdo to bude ani kdy přesně, slečno.“

„Aha. Děkuji vám, Rose.“ A Sugar nechá služebnou odejít.

Za pár minut již stojí přede dveřmi Williamovy pracovny a v tichu neosvětlené podesty ztěžka oddychuje. Skrz klíčovou díрку se dá zahlédnout mihotavé světlo; a když člověk přitiskne ucho na tlusté dřevěné dveře, je slyšet nějaké šustění (nebo si to jen představuje?).

Zaťuká.

„Kdo je to?“ Jeho hlas.

„Sugar,“ odpoví a pokusí se to jedno slovo prodchnout veškerou náklonností, veškerou důvěrností, vším přátelstvím, všemi sliby erotického naplnění, které to jedno šeptem vyřčené slovo může vůbec obsáhnout: tisícem a jednou nocí tělesného blaha, které mu vydrží až do vysokého stáří.

Neozve se žádná odpověď. Mlčení. Chvěje se, přemlouvá se, aby zaťukala znovu, aby ho oslovila přesvědčivěji, chytřejši, naléhavěji. Pokud zařve, bude jí muset otevřít, aby ho služebnictvo nepomluvilo.

Otevře ústa a jazyk se jí zakrotí jako nějaké prostoduché náně, která na ulici prodává prasklý porcelán. Pak se bosky vrátí do svého pokoje. Zuby jí drkotají, v krku má knedlík.

O čtyři hodiny později je ve spánku zpátky v domě paní Castawayové; je jí patnáct, ale její sexuální zkušenosti by už vydaly na celou knihu. V půlnočním klidu, když se domů odpotácel poslední chlap, paní Castawayová za stolem prochází poslední zásilku náboženských brožurek, které sem dorazily až z daleké Providence na Rhode Islandu. Ještě než se její matka příliš zabere do vystřihování, Sugar sebere kuráž, aby jí položila jednu otázku.

„Matko...? Jsme teď *moc* chudé?“

„Ale ne,“ usměje se paní Castawayová sladce. „Teď už jsme *docela* za vodou.“

„Nehrozí nám, že nás vyhodí na ulici, nebo něco takového?“

„Ne, ne, ne.“

„Tak proč musím... Proč musím...“ Sugar tu otázku nedokáže doříct. Ve snu stejně jako ve skutečném životě ji odvaha tváří v tvář koncentrovanému sarkasmu paní Castawayové opouští.

„Ale no tak, dítě: přece nemůžu dovolit, abys nám *zlenivěla*, ne? Tím bych tě vystavila pokušení neřesti.“

„Matko, *prosím*: j-já to myslím vážně! Pokud nám neteče do bot, tak proč...?“

Paní Castawayová vzhledne od brožurek a probodne Sugar pohledem plným čiré zloby; vypadá to, jako by jí oční bulvy nevraživostí přímo překypovaly.

„Dítě: buď rozumné,“ usměje se. „Proč by měl být *můj* pád *tvým* vzestupem? Proč bych se *já* měla smažit v pekle, zatímco *ty* si budeš poletovat v nebi? Zkrátka, proč by měl být svět lepší místo pro *tebe*, než byl pro *mě*?“ A s rozmáchlým gestem namočí štětec do skleničky s lepidlem, zatočí jím a na stránce již přeplněné magdalenami zanechá průhlednou perlu slizu.

Nazítří ráno zkusí Sugar vzít za kliku dveří, jichž se nikdy nedotkla, a ty se díkybohu otevrou. Vklouzne dovnitř.

Je to pokoj, který Sofie kdysi označila za „tu místnost, ve které nikdo nebydlí, slečno, jen věci.“ Jinými slovy komora, která přiléhá

k učebně a je plná zaprášených předmětů.

Je tu Agnesin šicí stroj, jež jemný prach zanedbávání připravil o mosazný lesk. Za ním stojí zvláštní aparáty, v nichž Sugar po jistém zkoumání pozná fotografické náčiní. Rovněž krabice s chemikáliemi; další důkazy o Williamově někdejší vášni pro umění. O protější zeď je opřený malířský stojan. Williamův, nebo Agnesin? Sugar neví jistě. Z křídlové matice malířského stojanu visí za tětivu luk: kratochvíle, na kterou byla Agnes nakonec příliš slabá. Veslo s nápisem *Veslařský klub Downingovy koleje, 1864* spadlo na koberec. Před knihovnami, do nichž se už nic víc nevejde, stojí na podlaze naskládané knihy: knihy o fotografii, knihy o umění, knihy o filosofii. I o náboženství: těch je tu spousta. Sugar to překvapí, a tak zvedne jednu z hromádky – „*Zima před sklizní*“ aneb *duchovní růst v milosti Boží* od J. C. Philpota – a přečte si věnování na předsádce.

*Milý bratře, jsem pevně přesvědčen, že tohle tě zaujme,
Henry*

Na parapetu další štos knížek, potažený pavučinami: *Moudrost věků zevrubně vysvětlená* od Melampuse Blytona, *Zázraky a jejich mechanismy* od pí Tannerové, *Identita původního křesťanství a moderního spiritismu* od doktora Crowella, několik románů od Florence Marryatové a velké množství mnohem tenčích svazků, mimo jiné *Příručka toalety pro dámy*, *Elixír krásy*, *Jak si zachovat krásný vzhled a Zdraví, krása a toaleta: lékařka píše dámám*. Sugar otevře ten poslední a zjistí, že Agnes počmárala jeho okraje poznámkami jako: *Nezabralo ani v nejmenším!*, *Vůbec žádný přínos!* a *Podvod!*

Promiň, Agnes, pomyslí si Sugar a zase knihu odloží na hromádku. *Snažila jsem se*.

Velká dřevěná konstrukce připomínající přerostlý šatník, ovšem bez zadní stěny a připevněná přímo ke zdi, slouží jako dřevěné mauzoleum pro šaty, které Agnes nenosila tak často. Když Sugar otevře dveře, unikne odtamtud aroma levandulového repelentu proti molům. Sugar ví, že blíž než v téhle šatně se ke zdi učebny na druhé straně nedostane. Zhluboka se nadechne a vstoupí dovnitř.

Nerušeně tu visí a čpí nádherná přehlídka Agnesiných rób. V

tomhle kraji divů plném drahých látek, v tom vykvetlém propletení rukávů, živůtků a sukní s honzíkem by nedokázal přežít ani jeden mol, a vskutku jeden takový zástupce hmyzí říše leží mrtvý na podlaze, jen pár centimetrů od průsvitného jedu ve tvaru kostky mýdla, na němž je předvídatelně vyraženo Rackhamovo „R“.

Jsou tu všechny Agnes, které si Sugar pamatuje. Sledovala tyto kostýmy – když hedvábně objímaly Agnesino pevné tělíčko – přes nabitá divadelní foyer, sluncem zalité zahrady i lucernami osvětlené pavilóny. Teď tu visí; úpravné, bezvadné a prázdné. Sugar spontánně zaboří nos do nejbližšího korzetu, aby vytěsnila dominantní pach jedu nějakým slabým pozůstatkem Agnesina osobního parfému, ale omamnému oděru konzervačního prostředku se nedá uniknout. Když Sugar kostým pustí, zhoupne se na háčku s vrznutím zpátky.

Sugar vkročí hlouběji do stinného výklenku a nohy se jí zamotají do měkké šeptavé látky. Skloní se, aby se na to pořádně podívala, zvedne hromadu purpurového sametu a podiví se, že jí dírami v látce procházejí prsty. Šaty byly nůžkami zohaveny na deseti, dvaceti, třiceti místech; vykuchány, snad aby z nich mohla vzniknout látková zvířátka na sametový obraz Noemovy archy. Další róby pod nimi byly zmasakrovány podobným způsobem. Proč? Nedokáže si to představit. Teď už je příliš pozdě na to, aby Agnes pochopila. Příliš pozdě na to, aby pochopila cokoli.

Sugar se úplně vzadu ve skříni spustí do sedu, zraněnou nohu natáhne velmi opatrně před sebe, zadkem spočine na polštáři z Agnesiných zničených rób, tvář a ucho přitiskne ke zdi. Zavře oči a čeká.

O půl hodiny později, když už pomalu začíná klimbat a málem se pozvrací ze smradu otrávené levandule, zaslechne to, kvůli čemu sem přišla: hlas cizí ženy z učebny za zdí, proložený Williamovým.

„Stůj rovně, Sofie,“ nařídí otec vcelku laskavě. „Nejsi...“ Co nejsi? To poslední slovo nebylo slyšet. Sugar přitiskne ucho ještě víc ke zdi a zatlačí tak, až ji to bolí.

„Řekni mi, dítě, a nestyd' se,“ naléhá hlas cizí ženy. „Co ses za celou tu dobu naučila?“

Sofie mluví příliš tiše, než aby ji Sugar slyšela, ale její odpověď (zaplat'pámbu!) je dost obšírná.

„Umíš aspoň pár slov francouzsky, dítě?“

Na pár vteřin se rozhostí ticho, pak se do toho ale vloží William:

„Francouzština nepatřila k přednostem slečny Sugar.“

„A co klavír, Sofie? Víš, kam máš klást prsty na klavíru?“ Sugar si představí tvář odpovídající hlasu: obličej s ostrým nosem, s vraníma černýma očima a dravčími ústy. Ten obraz je tak živý, že si představí, jak její pěst narazí do toho ostrého nosu a udělá z něj fašírku. „A umíš tančit, dítě?“

Znovu se ozve William a zmíní se o nezpůsobivosti slečny Sugar v tomto ohledu. K čertu s ním! Jak ráda by mu zabořila nůž do... Ale co je tohle? Nakonec se jí přece jen zastal. Nesměle namítá, zda Sofie není přece jen trochu *malá* na to, aby byla zasvěcena do takových dovedností, jako je hra na klavír a tanec. Nejsou nakonec k ničemu, dokud se nepřiblíží věku námluv?

„To je možná pravda, pane,“ uzná nová guvernanka líbezně, „nicméně já se domnívám, že mají cenu samy o sobě. Někteří učitelé podceňují, kolik se toho může dítě naučit a jak záhy s tím může začít. Mám za to, že pokud lze malou holčičku povzbudit k tomu, aby vyspěla o několik let dříve než všechny ostatní... Tak přece tím lépe!“

Sugar se kousne do rtu a uklidní se fantaziemi, jak tuhle ženskou seká na krvavé kousky.

„Chtěla by sis zahrát nějakou melodii na klavír, Sofie? Ve skutečnosti je to jednodušší, než si patrně představuješ. Mohla bych tě jeden kousek naučit za pět minut. Líbilo by se ti to, Sofie?“

Ta ženská se ale cpe dopředu: staví na odiv všechno, co může nabídnout, a málem na kolenu prosí, aby se právě ona stala tou vyvolenou. Sofiina odpověď není slyšet, ale co jiného může to dítě říct než ano? William, Sofie a nová guvernanka opustí učebnu a sejdou po schodech. Smlouva byla uzavřena; teď už od ní nelze odstoupit; je to jako okamžik, kdy muž vezme kurvu za ruku.

Za minutku Sugar stojí u dveří kumbálu a naslouchá, co se bude dít dál. Nemusí čekat dlouho: ze salónu se ozve nepovědomý zvuk: jednoduchá melodie pro dva prsty. Nejdřív zazní sebejistě a rozvážně, třikrát až čtyřikrát, pak ji zajímavě a nepřesně okopírují ruce, které bezpochyby patří Sofii.

Melodie? No, „Co naše loď, to pevný dub“ to není, ale klidně by to mohla být. Sugar věděla, že jen co se U krbu začala zpívat tahle odrhovačka, přišel čas z hospody odejít, a teď se stejnou jistotou ví, že melodie, kterou Sofie hraje na klavír, je pro ni znamením, aby dům Rackhamových opustila navždy.

Sugar se vrátí do svého pokoje a okamžitě začne balit. Jaký má smysl čekat až do prvního března, než dopadne kladivo, když jí tu ránu již ušetřila miniaturní kladívka klavíru v salónu? Každá hodina, po níž tu zůstane, skýtá Williamovi šedesát příležitostí k tomu, aby ji ponižoval a mučil; každá minuta, kdy musí učit Sofii v hrozivém stínu jejich nastávajícího odloučení, je nesnesitelná.

Však ona přežije, najde si jiný způsob obživy, aby neskončila na ulici. Těch deset liber, které včera dostala od Williama, je urážka, výsměch tomu, co pro jeho dceru udělala, ale v šatní skříni má schovanou spoustu peněz. Spoustu! Ve změti punčoch a spodního prádla jsou nacpané pomačkané obálky, které nashromáždila za pobytu v Priory Close. William byl tenkrát tak štědrý a ona měla takovou nechuť utrácet peníze za cokoli, co nebylo spojené se získáním jeho lásky, že utratila pouze zlomek platu, jež jí Williamova banka posílala pravidelně jako hodinky. Většinu z těchto obálek, které vyhrabe na světlo z hromady frivolního a několik měsíců nenošeného spodního prádla, nikdy neotevřela a šustí v nich bohatství, které by si služebnictvo ani nedokázalo představit. Vždyť i ty mince, které ledabyly naházela do těchto zásuvek, představují víc, než si ženy jako Janey vydělají za rok.

Jakmile uloží nasyslené peníze do bezpečí – mince do peněženky, bankovky do kapsy svrchníku –, poprvé ocení, že za celou tu dobu v Rackhamově domě utratila méně než za prvních osmačtyřicet hodin v Priory Close. Tehdejší prostitutky nepřipadaly ty sumy jako nějaké velké jmění, prostě jen záplava štědrosti, kterou může kdykoli spolknout nákup obzvláště přepychových šatů nebo příliš mnoho večeří v restauraci. Když se teď dívá na všechny ty peníze očima úctyhodné ženy, uvědomuje si, že s takovým bohatstvím si bude moci vybrat jakoukoli budoucnost, pokud se uskrovní a najde si nějakou práci. S takovým kapitálem může zamířit až na kraj světa.

Sugar při balení zápasí s vlastním svědomím. Měla by, *může* říci Sofii pravdu? Je milosrdné, nebo kruté nevysvětlit okolnosti nadcházejícího odjezdu? Bude Sofie hrozně trpět, protože byla připravena o šanci rozloučit se? Sugar se užírá, je tak napůl přesvědčená, že by si to ještě mohla rozmyslet, ovšem v hloubi srdce ví, že přiznat pravdu nemá v úmyslu. Místo toho dál balí, jako by ji vedl nějaký zvířecí instinkt, a hlas rozumu se ztrácí jako čířikání vrabce ve vichřici.

Nepotřebuje nic než jeden cestovní kufr. Bedny s oblečením, které William nechal odvézt od paní Castawayové, jsou pořád někde uskladněné, ovšem on už se nikdy nedostal k tomu, aby jí řekl, kde to vlastně je. Ne že by na tom záleželo: ona je už nechce. Jsou to oděvy pro kurvu, okázalé opeření kurtizány. Šaty, které má teď na sobě, a jedny či dvoje další (tyhle tmavě zelené, její oblíbené): nic víc není třeba. Pár kombiné, nějaké čisté spodky, punčochy, náhradní boty: kufr je záhy plný. Svůj ubohý román a Agnesiny deníky nacpe do tartanové brašny.

Zvedne kufr v jedné ruce – na své zdravé straně – a brašnu si přehodí přes rameno paže, která se musí opírat o hůl. Udělá tři čtyři kroky, ale vleče se jako cirkusové zvíře nucené pod pohružkou biče kráčet na zadních. Pak skloní hlavu, postaví ta nezvladatelná břemena na podlahu a rozpláče se.

„Co kdybychom se dneska na odpolední vyučování přesunuly ven?“ navrhně Sofii krátce poté. „V domě je zatuchlo, zato venku je čerstvý vzduch.“

Sofie vyskočí od psacího stolu; ta vyhlídka ji viditelně potěšila. Odběhne se na ten výlet převléknout; výuku *en plein air* má ze všeho nejradši, obzvláště pokud obnáší návštěvu fontánky nebo když aspoň letmo zahlédne kachny, havrany, psy, kočky nebo vlastně jakéhokoli jiného tvora krom člověka.

„Jsem připravená, slečno,“ oznámí vmžiku a je to tak, potřebuje jen trošku upravit sklon a zapínání čepce.

„Jdi dolů, maličká; já za tebou hned přijdu.“

Sofie poslechne a Sugar se ještě chvíli zdrží v učebně, sebere pomůcky nezbytné pro dnešní vyučování, krom nich ale vezme ještě

pár dalších věcí a ty nacpe do kožené kabely. Pak sejde po schodech, docela hlučně, protože jí hůl každou chvíli klepne do sloupků zábradlí.

Venku je větrno, dost sychravo, ale vítr pořád ještě není štiplavý. Obloha je matná, ocelově šedá, prostoupená světlem, v němž všechno, ať už je to trávník, dlážděná ulice, železný plot nebo lidská plet', vypadá jako odstíny jedné barvy.

Sugar by radši vyšla přímo přední branou, tam se však nešťastnou shodou okolností zrovna vyskytuje Shears a usilovně přesazuje růžový keř, aby kolemjdoucí již nemohli protáhnout ruku kovaným plotem a krást květy jeho práce. K Sugar a Sofii je obrácený zády, jenže je to družná duše, a pokud se kolem něj pokusí projít, dozajista se obrátí a zapře se s nimi rozhovor, o což Sugar nestojí. Proto Sofii jemně zatáhne za zápěstí, provede obrat o sto osmdesát stupňů a společně obejdou dům bokem.

„Pojedeme s Cheesmanem, slečno?“ zajímá se Sofie. Otázka je to logická, protože se před nimi vine příjezdová cesta. Kočí a kůň nejsou v dohledu, ale vypráhnutý kočár stojí před svým domečkem a třpytí se mýdlovou vodou, připravený na další vyjížďku do špinavého, začouzeného světa mimo areál Rackhamovy vily.

„Ne, miláčku,“ odpoví Sugar. Ani se při tom nepodívá dolů, protože má oči upřené na bránu napravo od stáje. „Tudy je to hezcí, nic víc.“

Brána je zavřená na zástrčku, nikoli zamčená; visací zámek visí díkybohu otevřený na svém třmenu. Sugar se neobratně opírá tu o Sofiino rameno, tu o špacírku, ale nakonec se jí podaří odstranit zámek a vysunout dlouhý železný dřík ze spon.

„Dobrý vodpoledne, slečno Sugar.“

Sugar se vyděšeně, prudce otočí na zdravé patě a málem při tom přepadne dozadu, tak těžká jsou její zavazadla – tartanová brašna na jednom rameni a kabely v druhé ruce. Cheesman stojí velmi blízko, jeho tvář se strništěm je až na nestydatý lesk v očích bezvýrazná. V tom pošmourném světle a bez krejčovských rekvizit v podobě svrchníku a klobouku vypadá kočí ošuntěle a vyzáble; studený vítr mu na lesknoucí se čelo sfoukl několik kadeří, ztuhlých žluklým olejem, a v klíně má na kalhotách okrouhlé skvrny od pivního

korbele.

„Dobré odpoledne i *vám*, Cheesmane,“ odpoví Sugar kysele a přezíravě na něj kývne.

„Votevřu vám bránu, slečno,“ nabídne se kočí a natáhne k ní ruku hustě porostlou chlupy, „když budete se slečnou Rackhamovou tak hodný a usadíte se v kočáru.“

Sugar na okamžik zvažuje, že jeho nabídku přijme. Jízda v kočáru by byla snazší než chůze, a když už ji Cheesman oslovil, klidně by ho mohla využít. Mohl by je odvézt do nejbližšího parku a ony by pak mohly pokračovat odtamtud dál... Ano, na chvíli si to Sugar rozmyslí, ale když se znovu podívá na toho člověka samotného, všimne si špíny pod nehty natažené ruky a vzpomene si, jak jí přednedávnem zaryl tyto prsty do pasu a honzíku.

„Nebudu vás potřebovat, Cheesmane,“ prohlásí rozhodně a přivine si Sofii k boku. „Nemáme namířeno daleko.“

Cheesman ruku stáhne, položí si dlaň na chlupatý zátylek, jako by byl kdovíjak zmatený, a prohlédne si Sugar od hlavy až k patě.

„Že ale máte velký a těžký tašky, slečno,“ poznamená a zamžourá na její neforemnou brašnu, „jestli to tak můžu říct. Na krátkou procházku tam teda máte hromady věcí.“

„Už jsem vám řekla, Cheesmane,“ trvá si Sugar na svém a řízný hlas se jí úzkostně zachvěje. „Právě jsme se rozhodly, že si trochu protáhneme nohy.“

Cheesman sklopí zrak ke guvernantčíným sukním a vlně se ušklíbne. „Nějak mi nejde do hlavy, že by zrovinka *vaše* nohy potřebovaly protahovat, slečno Sugar.“

Vzteek dodá Sugar odvahy. „Jste drzý, Cheesmane,“ vyštěkne. „Hned po návratu si o vás promluví s panem Rackhamem.“

Doufala, že ho touhle vyhrůžkou zastraší, ale Cheesmanem to nehne, tedy až na jeho obočí.

„Povidáte, že si promluvíte s panem Rackhamem? Až se vrátíte? A kdypak se asi tak vrátíte, slečno Sugar?“

Cheesman povykročí dopředu, tak blízko k ní, že mu z pusy cítí alkohol, a zatarasí jí bránu, kterou Sugar touží projít.

„Připadá mi, slečno Sugar,“ pronese zadumaně, složí si ruce na prsou a zahledí se na bezútešná nebesa, „teda jako nechtěl bych se

vás nák dotknout... ale každou chvíli se spustí pěkněj slejvák. Ty mraky...“ Nedůvěřivě zavrtí hlavou. „Nevypadaj hezky, co říkáte?“

„O co vám jde, Cheesmane?“ dožaduje se Sugar a pustí Sofiino rameno, aby ho ve své hrůze nezmačkla příliš. „Ustupte z cesty!“

„No tak, no tak, slečno,“ varuje ji kočí rozumným tónem. „Co by tomu pan Rackham řekl, kdyby se nám tadyhle *slečna* Rackhamová“ – vlídně kývne na Sofii – „venku nastudila? Anebo si myslíte, že to nehrozí?“

„Tak naposledy, Cheesmane: odstupte stranou,“ přikáže mu Sugar. Ví, že jestli se jí teď nepoddá, nenajde už sílu nasadit tenhle panovačný tón. „Sofiino blaho je *moje* starost.“

Jenže Cheesman přemýšlivě vtahuje vzduch mezi zuby a ohlíží se ke kočáru.

„Mno, slečno Sugar,“ opáčí. „Myslím, že v tomhle by s váma ta *druhá* guvernantka, co tu byla dneska ráno, asi moc nesouhlasila.“

Skoro si ani nevychutná účinek předchozích slov, zvedne dlaně k obloze a dramaticky se zeptá: „Helemese, nebyla tohle kapka deště?“ S nakrčeným obočím si prohlédne obě dlaně. „Fakt se ptám, jestli by pan Rackham chtěl, aby jeho dcerunka rajzovala někde v dešti? A proč vo to tolik stojí guvernantka, kterou museli propustit kvůli špatnému zdraví?“

Při pohledu na to, jak tam stojí s dlaněmi otevřenými a čeká, až mu do nich něco spadne, se Sugar dovtipí, oč asi Cheesman usiluje.

„Pojďme to probrat v soukromí,“ nadhodí a snaží se, aby na jejím hlase nebylo poznat vědomí porážky. Když Sofie neuvidí, jak Cheesmana uplácí, třeba jí to ani nedojde. „Jsem si jista, že dospějeme k dohodě, která bude prospěšná oběma stranám.“

„Nikdy jsem vo tom nepochyboval, slečno,“ souhlasí kočí vesele a odskočí od brány. „Je to pro vás za kočárem dost soukromý?“

„Zůstaň tu na chvíličku, Sofie,“ požádá ji Sugar, položí tašky na zem, ale vyhne se dívčinu pohledu.

Jakmile se Sugar ocitne za kočárem mimo Sofiin dohled, chvatně zaloví v kapse svrchníku a vytáhne zmačkanou bankovku.

„No vida, už si začínáme rozumět, slečno Sugar,“ zamručí Cheesman rozzářeně.

„Tumáte, Cheesmane,“ řekne Sugar a do natažené ruky mu

vmáčkne peníze. „Deset liber. Pro vás je to slušná sumička.“

Cheesman zmačká bankovku v pěsti a nacpe si ji do kalhot.

„No jistě,“ přisvědčí. „Za tohle si koupim pivo nebo dvě. Nebo tři...“

„Dobře,“ povzdychne si Sugar a obrátí se k odchodu. „Tak ať vám jde k –“

„...ale vážně, slečno Sugar,“ zahákne ji prstem za rameno, „mě prachy zas tak nevytrhnou. Chci říct, že pan Rackham ví, jakou mi platí mzdu, a ví, co si tak za ni může člověk schrastit a co ne. Nemůžu se dost dobře vokázat v práci v novým vohozu, že jo, nebo se zlatým řetízkem na hodinkách. Takže pro mě je deset liber... no... vopravdu je to jen fakt hodně piva, chápete?“

Sugar se na něj upřeně zadívá a udělá se jí mdlo z toho, jak je jí odporný. Jestli by na vražedné posteli hrdinky svého románu chtěla vidět v poutech jednoho chlapa, jak škemrá o milost, zatímco ho kuchá jako rybu, tak je to on.

„Takže nás tedy nepustíte?“ zaskřehotá.

Cheesman se zazubí a zamává na ni ukazováčkem jako laskavý pedagog, který si dobírá nepozorného žáka.

„Ale to jsem neřek, nebo snad jo?“

I když se Sugar vzpíná strachy, popadne ji za ruce a přitáhne si ji k sobě, až se její tvářička srazí s jeho masitou sanicí podobnou lopatě.

„Já jenom chci,“ řekne tiše a s přehnaně zřetelnou artikulací, „malinko víc než peníze. Něco na památku.“

Sugar se scvrkne žaludek, jako kdyby jí ho polili ledovou vodou; v ústech jí vyschne na prach. *Za co mě máte?* chce mu vyčíst. *Jsem dáma: dáma!* Ale z jejího sevřeného hrdla vyjde jen: „Není dost času.“

Cheesman se zasměje, opře si ji o kolo kočáru a vykasá jí sukně.

Jakmile se za nimi zavře Rackhamova brána, Sugar a Sofie odkráčí z dohledu domu, aniž jim v tom někdo brání nebo je zpozoruje.

„Kam to jdeme, slečno?“ zeptá se Sofie, když pospíchají úzkou uličkou, která spojuje stáje s hlavní silnicí.

„Někam, kde to bude hezké,“ odpoví Sugar zadýchaně. Pajdá, brašna a kabelka se jí pohupují sem a tam a špacírka dopadá na dláždění s takovou silou, že se jí špička začíná třepit.

„Mám vám vzít jednu z těch tašek, slečno?“

„Ty jsou na tebe moc těžké.“

Sofie se zamračí, po tváři jí přeběhne ustaraný výraz a ohlédne se zpátky k domu, ale ten už se ztratil z dohledu. Obloha znatelně potemněla, z mraků začínají padat velké dešťové kapky a narážejí na zem – a Sofii na čepce – jako malé oblázky. Sofie zkoumá vesmír, zda neobjeví další náznaky ohledně moudrosti či pošetilosti tohoto malého výletu. Ačkoli to ještě nedokáže slovy vyjádřit, cítí, že má instinkt pro kosmologická sdělení, která ostatní nedokážou vytušit.

V sousedově zahradě za domem (může je člověk označovat za sousedy, když se s nimi jedinkrát nepotkal?) kope nějaký muž díru; na okamžik se zastaví a s úsměvem na rtech zamává Sofii. O kus dál voříšek, který na ně při jiných příležitostech štěkal, bere jejich příchod zcela nevzrušeně. To jsou dobrá znamení. Ještě jedno takové a kdo ví? – třeba se obloha ještě pročistí.

Na dohled se objeví omnibus, který má namířeno po Kensington Park Road k městu.

„Pojď rychleji, Sofie,“ vyzve ji slečna Sugar udýchaně. „Svezeme... svezeme se omnibusem.“

Sofie poslušně zrychlí krok, ačkoli je sporné, zda se sama Sugar dokáže pohybovat rychleji. Sugar se belhá a pěst se jí třese na držadle špacírky a neforemné tašky jí na ramenou nanejvýš neelegantně drncají a kloužou.

„Běž napřed, Sofie, aby průvodčí viděl, že chceme nasednout!“

Sofie vystřelí vpřed a v tu chvíli Sugar zakopne o uvolněnou dlažební kostku a málem se natáhne jak široká tak dlouhá. Brašna spadne na zem a její obsah se rozlétne po celém chodníku: Agnesiny deníky se kutálejí vícero směry, než se zdá vědecky možné, stránky se v nich otevírají, jako když přetéká pěna z vařícího se mléka, z větrem obracených stránek se jako konfety uvolňují sušená kvítka a vybledlé modlitební kartičky. A román *Pád a vzestup Sugar* vyhřezl z lepenkových desek po celé ulici na víc než tři délky člověka a jeho hustě popsané stránky teď vítr zvedá do vzduchu neuvěřitelně rychle

za sebou.

Na vteřinu trhne Sugar rukama k tomu třepotajícimu se nepořádku, pak se vrávoravě otočí a poskakuje za Sofií.

Sugar a Sofie sedí v přelidněném omnibusu a nemluví, jen dýchají. Sugar má co dělat, aby nelapala po dechu a nesípala. Kradmo si svou zpocenou karmínovou tvář otře hedvábným bílým kapesníkem. Ostatní cestující – obvyklá všehochuť nehezky vyhastrošených starých žen, vlídných mužů profesorského vzezření v cylindrech, elegantních mladých dam s psíčky s rodokmenem, zarostlých vousatých řemeslníků, ukýchaných matrón napůl zavalených slaměnými košíky, deštníky, propracovanými klobouky, kyticemi a spícími dětmi – dělají, jako kdyby Sugar a Sofie neexistovaly, jako kdyby nikdo neexistoval, jako by omnibus byl prázdný dopravní prostředek, který hrkotá k Londýnu pro své vlastní potěšení. Oči mají přilepené k novinám, k vlastním rukám v rukavicích, složeným v klíně, a když všechno ostatní selže, pak se dívají na reklamu nalepenou nad hlavami pasažérů sedících naproti.

Sugar zvedne bradu, bojí se zadívat na Sofii. Nad opeřeným vrcholkem klobouku jedné vdovy se vznáší tvář Williama Rackhama, dvoubarevně vytištěná na přilípnutý letáček orámovaný dalšími plakátky, které inzerují čaj a pastilky proti kašli.

Na okna začíná dopadat prudký liják, kvůli němuž obloha zešedla jako za soumraku. Sugar najde prázdný rozestup mezi dvěma hlavami a vyhlédne skrz deštěm pocákané sklo. Venku na ulici spěchají stříbřitým přítmím potenciální cestující.

„Rrrroh High Street!“ zahuláká průvodčí, nikdo však nevystoupí. „Místo pro jednoho!“ A pomůže již dosti promočenému poutníkovi do vozu.

Sugar celou cestu po Bayswater Road bedlivě pozoruje všechny chodce, kteří vypadají, jako by měli namířeno k omnibusu. Díkybohu žádní policisté. Je to ale zvláštní, jak je přesvědčená – byť jen na vteřinu –, že poznává takřka každou zvednutou tvář, kterou zahlédne! Nekluše tamhle pod paraplíčkem Emmelína Foxová? Ne, ovšemže nekluše... Ale podívejte se tamhle: to je doktor Curlew, ne? Opět ne. A tamhle ti dva elegáni, kteří se rošťácky plácají po ramenou – mohli

by to být Ashley a Bodwell – nebo jakže se to jmenovali? Ne, tihle jsou mladší, sotva mají po škole. Ale tamhle! Sugar vystrašeně zatne ruku v pěst, když zahlédne viditelně rozhněvaného muže, jak k ní běží deštěm a nezvladatelné zvlněné vlasy se mu při tom absurdně natřásají na hlavě bez klobouku. Ale ne: William má vlasy již dávno zastřížené nakrátko a tenhle muž uhání přes ulici na druhou stranu.

O kus dál, mezi jezdeckými stezkami Hyde Parku a pohřebištem svatého Jiří, chvátá k omnibusu nějaká žena a klouže při tom po chodníku, jako by měla na nohou přišroubovaná kolečka. Hlava jí přes deštník není vidět, přesto na Sugar působí jako dokonalé ztělesnění Agnes. Šaty má růžové – možná to je ten důvod – růžové jako Rackhamovo karafiátové krémové mýdlo –, ačkoli jí v té průtrži mračen zbarvil déšť sukně tmavšími pramínky, takže vypadají jako pruhované cukrovinky.

„Jedete s námi, madam?“ zavolá průvodčí, ovšem tahle žádost, aby se madam začlenila k namačkanému prostému lidu, podle všeho urazí její jemnocit, takže zpomalí, zastaví se, udělá piruetu a vyrazí opačným směrem.

„Kde budeme mít vyučování, slečno?“ zeptá se Sofie tiše.

„Ještě jsem se nerozhodla,“ odpoví Sugar. Dál se dívá z okna a vyhýbá se Sofiině tváři stejně úzkostlivě, jako by se vyhýbala okraji propasti.

U Mramorového oblouku nastoupí do omnibusu muž, který je promoklý až na kůži. Usadí se mezi dvě dámy, ovšem očividně ho trápí, že svými mokkými šaty obtěžuje hned dvě suché osoby, a tak se hrbí v marné snaze zabírat svým vysokým tělem se širokými rameny menší prostor.

„Promiňte,“ zamumlá a jeho pohledná tvář zrudne jako pivoňka.

To je Henry Rackham, pomyslí si Sugar.

Celou cestu do centra města hledí ten promoklý muž netýkávě před sebe, červeň se mu z tváři příliš nevytrácí, rukama si rozpačitě hladí kolena. Když omnibus dojede ke křižovatce Oxford Circus, už to nedokáže vystát: z ramen se mu začala šířit slabounká aureola páry a on to ví. Opět zabrblá omluvu, trhaně vyrazí ze svého místa a prechne zpátky do deště. Sugar se dívá, jak mizí v tom přívalu, a i při všech svých úzkostech má to srdce popřát mu v duchu rychlý příchod

do cíle, ať je to kdekoli.

„Musíme vystoupit, Sofie,“ pronese za minutu a zvedne se. Dítě se zařídí podle ní, a když Sugar vykulhá z omnibusu do velkého vířícího mraku deště, chytí se záhybu dospělácké sukně.

Rozkládá se to před nimi park? Ne, není to park. Jen co se jejich nohy ocitnou na pevné zemi, slečna Sugar zastaví drožku, dá kočímu nějaké pokyny a spěšně usadí Sofii do kabiny nasáklé doutníkovým kouřem. Ačkoli je kočí úplně promoklý, je to bodrá duše. Švihne svého zdráhavého koně bičem do zadku, z něhož se řinou proudy vody.

„Tak si vyber, ty stará hajtro,“ zavtipkuje. „K antouškovi, nebo na nádraží King's Cross?!“

„Budeme doma do večere, slečno?“ optá se Sofie, když kočár prudce vyrazí.

„Máš hlad, beruško?“ odpoví Sugar.

„Ne, slečno.“

Sugar cítí, že to již nemůže odkládat, a po očku se na okamžik zadívá na Sofiinou tvář. Dítě je vyjevené, mírně zaražené, nepochybně znepokojené – ale nakolik to Sugar dokáže odhadnout, nechystá se prchat.

„Počkej, dám ti dalekohled,“ řekne Sugar a zvedne si kabelu k hrudi, mimo holčiččino zorné pole. Čistě pro jistotu se ještě nakloní, aby Sofie nezahlédla obsah kabely – učebnici dějepisu, atlas, čisté spodní prádlo, záramovanou fotografii slečny Sofie Rackhamové s podpisem *Tovey & Scholefield*, nazdařbůh naházené hřebeny a kartáče na vlasy, tužky a voskovky, *Alenčina dobrodružství v kraji divů*, básničky Edwarda Leara, pomačkaný přehoz, dózičku s tělovým pudrem, obálku z konopného papíru nacpanou až po okraj Sofiinými vlastnoručně vyrobenými vánočními přáníčky, pohádkovou knížku, kterou jí s přáním všeho nejlepšího věnoval „otravný“ strýček, a dalekohled, zabořený úplně vespodu.

„Tumáš,“ řekne a podá ten kovový válec Sofii. Ta předmět bez váhání přijme, ale položí si ho do klína, ani se na něj nepodívá.

„Kam to jedeme, slečno?“

„Někam, kde je to moc zajímavé, to ti slibuji,“ opáčí Sugar.

„Budu doma včas, abych se dostala do postýlky?“

Sugar obejmě Sofiino tělíčko jednou rukou a dlaní obemkne oblínu dívčina boku.

„Máme před sebou moc, moc dlouhou cestu, Sofie,“ odpoví jí se závratnou úlevou, když se Sofie uvolní, přitulí se a sama položí ruku Sugar na břicho. „Ale až skončí, postarám se, abys měla postýlku. Tu nejteplejší, nejčistší, nejměkčí, nejsušší a nejpříjemnější postýlku na celém světě.“

KAPITOLA PĚTATŘICÁTÁ

Ředitel Rackhamova voňavkářství, pan William Rackham, mírně podroušený po několika velkých panácích brandy vypitých po odchodu policie, stojí v salónu, hledí ven do deště a uvažuje, kolik těch papírů se ještě nenašlo: kolik se jich ještě třepetá ve večerním vzduchu, kolik jich zůstalo přilípnutých na oknech jeho nottinghillských sousedů, případně kolik jich ještě teď čtou užaslí chodci, když je vyškubnou ze živých či tyčkových plotů.

„Nic víc už jsme nenašly, pane,“ pronese Letty zvýšeným hlasem, aby ji bylo vůbec slyšet ve skučení větru a šumění průtrže mračen. Na zmáčenou hromadu uprostřed koberce v salónu přidá hrstku zablácených stránek, pak se narovná a zauvažuje, zda její pán doopravdy chce všechny tyhle mokré papíry vysušit a přečíst, nebo zda má jen starost o čistotu ulic své čtvrti.

William na ni mávne, že může jít pryč, a v tom gestu obsáhne i zdráhavé poděkování. Těch posledních pár zachráněných stránek z díla, které Sugar tak škodolibě rozhodila do větru, nemůže přidat nic k tomu, co už přečetl.

Z polohlasem pronesené melodické ženské omluvy za dveřmi salónu usoudí, že se Letty na odchodu srazila nebo skoro srazila s Rose. To je ale domácnost! Plný stav žen, které cupitají nahoru a dolů, a přitom už nemají komu posluhovat krom Williama Rackhama, muže, který bezútěšně krouží kolem kupy zabláceného papíru. Muže, který si během jednoho roku nabral spoustu tíživých povinností, ale přišel o manželku, bratra, milenku a nyní – dej Bůh, ať to není pravda! – o jedinou dceru, kterou kdy zplodil. Copak za daných okolností nemůže udělat nic víc než hledat po ulicích poztrácené stránky příběhu, v němž se muži mučí k smrti?

Možná to od něj bylo lehkovážné, když policii neukázal, co Sugar nadrásala, ale v tak naléhavém případě mu připadalo jako ztráta času zpozdit pátrání byť jen o minutu. Jak absurdní je to pomyšlení: držet sotva gramotné policisty v salónu, aby se mračili nefalšovaným soustředěním nad horečnatými výmysly šílené ženské, když by mohli

být *venku*, v londýnských ulicích, a pátrat po ní samotné!

William se složí do křesla a porыв zvířeného vzduchu shodí jeden z Agnesiných minuciózně vyšíváných látkových čtverců z opěrky. Sebere ho z podlahy a zase ho položí na křeslo, i když je k ničemu. Potom zvedne stránku z rukopisu Sugar, tu stránku, kterou četl nejdřív, když mu do domu doručili první náruč těchhle bizarních pozůstatků. Tehdy ta stránka byla zplihlá a křehká, kapala z ní voda a hrozilo, že se mu v rukou potrhá, ale od té doby se v teple salónu vysušila, takže mu teď mezi prsty praská jako podzimní list.

Všichni muži jsou stejní, prohlašují ty tenké, už na pohled zlé klikyháky. Jestli jsem se za svého života něco naučila, pak je to právě tohle. Všichni muži jsou stejní.

Jak to mohu tvrdit s takovou jistotou? Přece jsem nemohla poznat všechny na světě? Naopak, milý čtenáři, třeba jsem je poznala!

Když William narazí na tohle přiznání promiskuity, znovu nad Sugar nelibostí svaští rty.

Opět se zamračí při následujícím obvinění, kde je pranýřován jako *mrzký muž, věčný Adam*. Přesto ho nechutné osobní kouzlo pomluv fascinuje, a tak čte dál.

Jak samolibý jsi, Čtenáři, pokud patříš k pohlaví, jež se pyšní oním chrupavčítým klenotem v kalhotách! Představuješ si, že tě tahle kniha pobaví, vzruší, zachrání tě před hrůzou nudy (nejpronikavější hrůza, jakou tvé privilegované pohlaví musí snášet), a že jen co ji slupneš jako cukrovinku, budeš se moct dál chovat přesně jako předtím! Přesně jako to děláš od té doby, co byla Eva poprvé zrazena v rajské zahradě! Jenže tahle kniha je jiná, drahý Čtenáři. Tahle kniha je NŮŽ. Bud' ve střehu, ještě se ti to bude hodit!

Proboha, proboha: jak je možné, že jeho dcera upadla do tenat takové zmije? Neměl to vytušit dříve než dnes? Přišel by jiný muž k rozumu dříve než on? Teď je to tak zjevné, tak děsivě to bije oči, že Sugar byla blázen: její nepřírozený intelekt, její sexuální zvrácenost, její maskulinní chuť do podnikání, její hadí kůže... Bože můj, a co tenkrát, když za ním lezla jako krab a stříkala vodu z pičky! Co ho to

napadlo, že to bral jako vzrušující skopičinku, erotický salónní žertík, když i úplný blbec by v tom odhalil zvířecké dovádění bestie!

Jak je ale možné, že Bůh uznal za vhodné nasadit do lůna této domácnosti hned dvě šílené ženské, když jiní muži jsou toho zcela ušetřeni? Co udělal, že si zasloužil –? Ale ne, takové otázky jsou samolibé a nijak neřeší jeho stávající problém. Jeho dcera byla unesena a pravděpodobně ji čeká žalostný osud. I kdyby se Sofii podařilo ze spárů své věznitelky vyklouznout, jak dlouho může takové bezbranné nevinátko přežít v ohavném labyrintu Londýna? Dravci tu číhají na rohu každé ulice... Týden co týden člověk v *Timesech* narazí na článek o tom, jak na pohled laskavá matrána vylákala dobře oblečené dítě do postranní uličky, kde ho pak „oholila“ – připravila o boty a šaty – a ponechala městu napospas, ať si zhyne. Mnohem lepší by bylo, kdyby Sugar za Sofii požadovala výkupné; rád jí zaplatí cokoli, co si řekne, pokud ho tím zcela nezruinuje!

William si přitiskne palce na oči a zatlačí. V hlavě mu jako obscénní diapozitiv straší vzpomínka, jak ho jeho plačící dcera s tváří zkřivenou žalem zapřísahá, ať slečnu Sugar neposílá pryč. Bála se na něj pověsit, a tak raději svírala okraj svého psacího stolku, jako by to byl chatrný člun zmítaný na rozbouřeném moři. Je *tohle* obraz, který v sobě bude muset nosit až do smrti? Sofiina fotografie pořízená v Scholefieldově a Toveyho ateliéru, kterou nabídl předat policii, aby bylo co vytisknout na plakát o pohřešované dívence, není vůbec k nalezení – očividně ji ukradla Sugar. Místo toho musel obětovat „rodinný“ portrét a vystříhnout z něj Sofiinu tvář, přestože z vlastní fotografické zkušenosti ví, že když tak malý obraz zvětší a vyretušují ledabylí cizí lidé, nebude se už příliš podobat jeho dceři...

To jsou ale opět podružné úvahy, pouhé rozptylující detaily, které obloukem obcházejí ústřední hrůzu jeho neblahé situace. Včera tu ještě jeho dcera byla přítomná, živá a zdravá, ostýchavě hrála na klavír, podnikala první váhavé krůčky, aby mu odpustila, aby pochopila, že nakonec skutečně jednal v jejím nejlepším zájmu; dnes je pryč a v hlavě se mu rozléhá vzpomínka na její pláč.

Je k nevíře, jak snadno Sugar spáchala tento zločin! Cožpak tu vážně nebyl *nikdo*, kdo by se jí postavil? Vyslychal celou svou

domácnost a vsadil by se, že ji vyslychal neméně důkladně než policie. Služky nic nevědí, nic neviděly, nic neslyšely, dušují se, že měly dost své práce, než aby si všimly nějakého únosu. Jak někdo může mít tu troufalost, tu nestydatost tvrdit mu něco takového? Dům je prakticky liduprázdný, a přece se hemží služebnictvem – co vlastně celý den *dělají*? Ať mu nikdo nevykládá, že nelenoší v křeslech a nečtou si laciné knížečky před kuchyňským krbem. Nemohla by být aspoň *jedna* z nich ušetřena těchto úmorných povinností, aby té šílené ženské zabránila zmizet s poslední ženou z Rackhamova rodu?

Muži mu nepomohli o moc víc. Shears potvrdil, že slečna Sugar neodešla přední branou: tisícere díky, pane Shearsi, za tak životně důležitou informaci! Cheesman řekl, že zdálky zahlédl, jak slečna Sugar se slečnou Sofií vyražejí na procházku, nepřikládal tomu však žádný význam, neboť se odpoledne často chodily projít. Když to William slyšel, měl sto chutí vynadat tomu chlápku za nedostatek představitosti, obzvláště vzhledem k tomu, že Cheesman zatraceně dobře věděl, že tahle guvernanka není vůbec žádná guvernanka. Jenže v tom je právě ta potíž: Cheesmanovy tajné informace. Jakožto jediný Rackhamův zaměstnanec, který ví o skutečném původu Sugar, by mu teď Cheesman mohl pořádně zkomplikovat život, když se do věci vložila policie. Takže místo aby William Cheesmanovi opáčil, že člověk se špetkou rozumu by položil Sugar pár pronikavých otázek, jen se ho zeptal, jestli si náhodou nepovšiml, jak byla guvernanka oblečená a zda nesla nějaká zavazadla.

„Já si teda zrovna voblečení na ženskejch nikdy moc nevšímá, pane,“ odpověděl Cheesman a poškrábal se na bradě hrubé jako šmirglpapír. „A co se zavazadel teje... tak ty jsem taky žádný nezmerčil.“

Prohlídka guvernancina pokojíku potvrdila kočího dojem: u dveří byl nalezen odložený plný kufr. Když ho rozlícený William vyvrhl na podlahu, ukázalo se, že obsahoval vše, co by tak mohla potřebovat žena odjíždějící z domova: toaletní potřeby, noční košili, spodní prádlo, kosmetické přípravky (z Rackhamových závodů) a tu zelenou róbu, kterou měla na sobě na jejich první schůzce. Nebylo tam ovšem žádné vodítko, kam by tak mohla odejít.

Williamovi se roztřeše ruka tak, že uslyší třepetavý šustot papíru na svém klíně – první stránku rukopisu Sugar, kterou stále svírá v prstech. Odhodí ji a zaboří hlavu do křesla. Tím šťouchne do další z Agnesiných vyšívaných drobností – ochranné dečky vyzdobené červenkami a okrasnými „R“ na počest jejího nového manžela – a shodí ji na rameno. Podrážděně ji odmrští; přistane na víku klavíru a sklouzne po jeho zářivě naleštěném dřevě. Včera z něj zněla pěkná melodie – a dnes to tělo, které sedělo na stoličce, pohltilo děsivé vakuum.

Zatne zuby a snaží se s tím zoufalstvím bojovat. Sugar a Sofie jsou *někde* venku. Kéž by jen na jednu hodinu byl obdařen Božím zrakem, viděl vše z ptačí perspektivy nad střechami města, ale ještě pod clonou mraků; a kéž by Sugar nevědomky obestírala aureola viny, žhnoucí znamení zločinnosti, svítila dole jako maják, takže by mohl z oblohy ukázat dolů a vykřiknout: *Tamhle! Tamhle jde!*

Ale ne, takovéhle fantazie nemají s reálným světem nic společného. Neupřesněný počet policistů se teď courá ulicemi, ale nevidí dál než k dalšímu rohu a rozptylují je rvačky pouličních prodavačů i prchající zloději. Polovičatě se poohlížejí po dámě s malým dítětem, která musí být zatčena na rozdíl od stovek nevinných úctyhodných dam, které se metropolí procházejí s malými dětmi. Opravdu nesvedou nic lepšího, když je ve smrtelném nebezpečí dcera Williama Rackhama?

Vyskočí, zapálí si, potáhne z cigarety a začne rázovat po pokoji. Jeho zuřivost a rozrušení ještě umocňuje vědomí, že ho nic neodlišuje od jakéhokoli jiného muže v takovéto situaci: chová se přesně tak, jak by se chovali oni, chodí po pokoji a kouří, čeká, až mu jiní lidé zprostředkují zprávy, které prakticky nemohou být dobré, a lituje, že vypil tolik brandy.

Ze změní mokrých papírů na koberci se začíná slabě linout pára. Se zhnuseným zavrčením sloupne jednu stránku seshora, zjistí, že se v dešti úplně rozpila, a tak popadne další.

„*Ale já jsem otec!*“ přečte si namátkou. „*Doma na mě čeká syn a dcera!*“

„*To sis měl rozmyslet předtím,*“ *opáčila jsem a prořízla mu košili krejčovskými nůžkami ostrými jako břitva. Velmi jsem se do té práce*

zabrala a projížděla nůžkami sem a tam přes jeho chlupaté břicho.

Z toho se Williamovi v jeho vlastním chlupatém bříše zvedne žaludek hrůzou a už nedokáže číst dál. Živě si vzpomíná, jak Sugar na jejich první schůzce s vlídným úsměvem hájila co nejkrvavější pomstu. „*Titus Andronicus* – to je mi panečku hra,“ vrkala na něj přes stůl v hospodě U krbu a jeho to netrklo, myslel si, že to říká jen tak. Nechal se okouzlit jejím předčasně vyspělým intelektem a představoval si, že je v ní víc než to – pokládal ji za něžnou duši stiženou osamělostí, za dívku, která člověka skutečně dychtí potěšit. To se v ní naprosto zmýlil? Kéž by aspoň *něco* z toho, co v ní viděl, byla pravda; ať je v ní aspoň špetka laskavosti, jinak je po Sofii veta!

William pustí stránku z ruky a zadívá se na francouzská okna, jejichž tabulky drnčí v dešti a stékají po nich kapky. Spojem do pokoje protekl čúrek vody a chvěje se na okraji prken podlahy. A to se mu tesař dušoval, že se to už nestane! Tvrdil, že tahle okna doléhají „těsně jako víčko dámského medailónku“, kat aby ho spral! William má ale navštívenku toho darebáka schovanou; ozve se mu a donutí ho, aby odvedl svou práci pořádně!

„Promiňte, pane,“ ozve se Letty a vytrhne ho z bezmocného vzteku. „Dáte si něco k druhé večeři?“

Druhé večeři? *Druhé večeři?* Jak tu krávu pitomou může být jen napadnout, že bude mít zrovna dnes večer chuť k jídlu? Už už otevírá ústa, aby jí vynadal, aby jí vysvětlil, že právě kvůli její zabeđenosti a neschopnosti pochopit, že na světě jsou důležitější věci než švestkový koláč a kakao, se tahle pohroma vůbec mohla stát. Pak si ale všimne vyděšeného výrazu na Lettyině tváři a zaznamená i její nefalšovanou zoufalou psí touhu zavděčit se mu. Chudák holka: možná je prostoduchá, ale myslí to dobře a za zkaženost žen jako Sugar nijak nemůže.

„Děkuji ti, Letty,“ povzdychne si a promne si tvář dlaněmi. „Možná bych si dal trochu kávy. A nějaký chléb s máslem. Anebo... topinku s chřestem, jestli to dokážeš zařídit.“

„To je maličkost, pane Rackhame,“ zašveholí Letty, bez sebe vděčností, že se konečně našlo něco, co je v její moci udělat.

Jen co nazítrí ráno přinese Rose stříbrný podnos s poštou, William

probere obálky, zda mezi nimi není lístek s požadavkem výkupného. Mezi obchodní korespondencí se ovšem nacházejí pouze tři dopisy bez zpáteční adresy na rubové straně. Na nějaké finesy s nožem na dopisy je příliš netrpělivý, a tak je roztrhne nehty.

První obsahuje žádost o příspěvek na indické malomocné, kteří by podle jisté paní Ecclesové z Peckham Rye mohli být zcela vyléčeni, pokud by každý podnikatel v Británii s ročním příjmem více než tisíc liber poslal pouhou jednu z těchto liber na adresu níže uvedené poštovní schránky. Další je od obchodního domu Williama Whiteleyho v Bayswateru, jehož pisatel doufá, že každý obyvatel Notting Hillu již touto dobou ví, že Whiteleyho obchodní dům přidal k bohaté nabídce oddělení i železářství a že dámy, které nakupují bez mužského doprovodu a zatouží po obědě, mohou zavítat do zrekonstruovaného bufetu. Třetí je od pána, jenž bydlí pár set metrů od něj v Pembridge Villas a přikládá špinavý papír vyzdobený emblémy proskurníku a vyumělkovanou hlavičkou, kterou blátivé otisky bot poničily natolik, že ji nelze rozluštit. Napodobeninou gotického písma je tu vyveden následující seznam:

Menuet: 10

Gavota: 9 1/2

Cachucha: 8 1/2

Mazurka: 10

Tarantela: 10

Držení těla při tanci/loučení: 10

Držení těla během přestávek: 9 1/2

Výborně, Agnes!

K čemuž pán z Pembridge Villas dodá na zvláštním čistém listu papíru:

Má manželka se domnívá, že tohle nejspíš kdysi patřilo vám.

Rose přijde za pánem s poštou z druhé roznášky a znepokojí ji, když ho najde shrbeného nad pracovním stolem, jak vzlyká do dlaní.

„Kde je, Rose?“ zaúpí. „Kam se schovala?“

Služku, která od něj není zvyklá na tak důvěrné chování, to zaskočí.

„Nemohla třeba jít domů, pane?“ nadhodí a nervózně při tom ohmatává prázdný stříbrný podnos.

„Domů?“ zopakuje a zvedne hlavu z dlaní.

„Ke své matce, pane.“

Zírá na ni s otevřenými ústy.

Když kočár uvízl v zácpě na Regent Street, William Rackham ho v ní i s Cheesmanem nechal trčet a rozběhl se dál sám. Teď zpocený a zadýchaný zaťuká na dveře domu v Silver Street – domu, který přes tvrzení *Dalších spanilých jízd po Londýně* nestojí v Silver Street jako takové.

Po dlouhé chvíli, během níž zhluboka oddechuje a snaží se zklidnit tlukot svého srdce, se dveře otevrou na škvíru. Vykoukne na něj krásné hnědé oko, ohnisko tenké, na výšku postavené drobnomalby alabastrové kůže, naškrobené bílé košile a obleku kávové barvy.

Ozve se sametový ženský hlas. „Máte domluvenou schůzku?“

„R-rád bych mluvil s paní Castawayovou.“

Oko se napůl zavře a předvede tak přepychové řasy. „To, jestli ji uvidíte, nebo ne,“ odpoví hlas oslazený drzostí jako medem, „záleží na tom, jak moc jste zlobil.“

„Cože?!“ rozkřikne se William. „Otevřete dveře, madam!“

Ta zvláštní žena pootevře dveře, až se ocelový řetízek mezi nimi a zárubní úplně napne. Při pohledu na její naolejované chlapské vlasy připlácnuté k lebce, na její sako a elegantní kalhoty, za které by se nestyděl žádný švihák, a na límec košile od Morningtona i s nákrčníkem se William otřese odporem.

„Ch-chtěl bych jen n-na slovíčko s paní Castawayovou,“ zopakuje.

„Jste trošku pozadu, pane,“ opáčí lesbička, zvedne do zorného pole cigaretovou špičku a potáhne z ní tak rychle, že to působí jako letmý polibek. „Paní Castawayová je mrtvá. Podnik nyní patří slečně Jennifer Pearcové.“

„Já... v-ve skutečnosti mám zájem spíš o zprávy o Sugar.“

„Sugar je pryč, stejně jako ostatní holky z loňského roku,“ odsekne ta ženská a z chrípí jí vyjde kouř. „Pryč se starým, sem s

novým, to je náš přístup.“ A skutečně, ta výšeč interiéru, kterou Rackham vidí, je zrenovovaná k nepoznání. Z předpokoje vykoukne nepovědomá tvář, za níž následuje tělo: vytríbeně oblečený přízrak v modré a zlaté alžírčině.

„Je ž-životně důležité, abych Sugar našel,“ trvá na svém. „Máte-li aspoň nějaké ponětí o tom, kde by se mohla z-z-zdržovat, zapřísahám vás, abyste mi to řekla. Zaplatím vám, c-cokoli budete chtít.“

Bordelmamá se přisourá blíž a líně při tom pohupuje sklapnutým vějířem, jako kdyby to byl bičík.

„Řeknu vám k tomu dvě věci, pane,“ prohlásí, „a obě budou zadarmo. Za první, podle našich informací se dívka, jíž říkáte Sugar, zřekla veselého života: možná by nebylo od věci, kdybyste se po ní poohlédli v kotcích Spolku na záchranu padlých žen. Za druhé, dle našeho názoru vaše mýdla ani masti nijak nevylepší to, že je na nich vyražen váš portrét. Dejž nám Pánbůh aspoň *některá* místa, kde se nemusíme dívat na mužskou tvář. Zavři dveře, Amélie.“

A dveře se zavřou.

Nějakou chvíli po téhle urážce William ještě zvažuje, že zaťuká znovu a tentokrát se bude dožadovat zadostiučinění, jinak že zavolá policii. Pak se ale v duchu okřikne, že tyhle hnusné stvůry možná o Sugar nelhaly. V *tomhle* veřejném domě není, to je celkem jasné; a když není tady, pak kde tedy? Je vážně myslitelné, aby se Sugar vydala na milost a nemilost Spolku na záchranu padlých žen? Jak jinak si však lze vysvětlit tu podivuhodnou shodu okolností, kdy Emmelína Foxová jen před pár dny poslala Sugar balíček? Jde o další případ upoceného paktování dvou tragicky pomýlených žen? Pevně se rozhodne, že si nenechá vztekem zatemnit rozum, a loudavě zamíří z podniku paní Castawayové zpátky do rámusu Silver Street.

„Hraje vaše paninka na klavír, pane?“

Po trýznivé cestě omnibusem, kde seděl tváří v tvář uculující se vdově – ona měla nad hlavou reklamu na Rackhamovy kapky z růže damašské, on zase inzerát na Eau de Benzoin od Rimmela –, vystoupí William v Bayswateru a vyrazí přímo k dlouhé řadě skromných domečků v Caroline Place. Tam předem sbírá odvahu pro následující zápas proti utahujícím se poutům tragédie.

Když napoprvé nikdo neotevře, William na dveře Emmelíny Foxové zaťuká hlasitěji a naléhavěji. Okno do ulice halí závěsy, ale skrz vrstvy zašlé krajky zahlédl aury – aurory? – dvou světel. Henryho kocour, zburcovaný tím pozdvižením, se vyhoupl na parapet a teď huňatou tlamičkou strká do pavučinami pokryté příčné rozpěrky okenního rámu a otírá se o ni. Vypadá dvakrát větší než tenkrát, kdy si ho paní Foxová odvezla z Rackhamova domu.

„Kdo je to, prosím?“ Skrz dřevěnou překážku zní hlas paní Foxové ospale, ačkoli jsou dvě hodiny odpoledne.

„Tady William Rackham. Mohu s vámi mluvit?“

Na chvíli se rozhostí ticho. Do Williama se na ulici opírá vítr, působí tu nápadně a frustrovaně se ošívá; velmi dobře si uvědomuje, že takováto návštěva – muž bez doprovodu u osamělé ženy – je prohřeškem proti bontonu, ale zrovna paní Foxová by přece mohla přimhouřit oči nad společenskými pravidly, ne?

„Nejsem oblečená,“ ozve se opět zpoza dveří.

William vyjeveně zamrká na mosazné číslo na jejích dveřích. Na rohu ulice nějaký pejsek radostně ňafá na spřáteleného voříška na druhé straně a kluk v košili si podezřívavě prohlíží obtloustlého rozčileného vousáče.

„Nemohla bych se já stavit za *vámi*,“ dodá paní Foxová, „o něco později dnes dopoledne? Nebo odpoledne?“

„Jde o velmi naléhavou záležitost!“ protestuje William.

Další odmlka, během níž se Henryho kocour opře o okenní tabulky, vytáhne se do plné výše a odhalí tak bohatýrský obvod pasu i ochmýřené kulky.

„Počkejte prosím chvíličku,“ požádá ho paní Foxová.

William čeká. Co to sakra dělá? Odvádí Sugar a Sofii zadními dveřmi? Ukrývá je do šatníku? Když už se sem s vynaložením jistého úsilí vypravil, jeho původní podezření, že by paní Foxová mohla mít nějaké vodítko k tomu, kde se Sugar nachází, zbytnělo v maniakální přesvědčení, že oběma uprchlicím sama poskytla přístřeší.

Připadá mu, že uplynula snad věčnost, ale nakonec mu paní Foxová otevře a on vejde do předsíně, ještě než se paní Foxová zmůže na nějaké námitky.

„Jak vám mohu pomoci, pane Rackhame?“

Jedním pohledem zhodnotí stav jejího domu – jeho zatuchlost, jemnou patinu prachu, železnou kostru postele opírající se o zeď, hromady knížek na schodech i pytel z režného plátna nadepsaný *RUKAVICE PRO IRSKO*, který zatarasil přístup do komory. Paní Foxová na něj hledí chápavě, za nepořádek v domě se stydí jen trošku a čeká, až jí nějak vysvětlí svůj neomalovaný vpád. Na sobě má zimmník do půli lýtek s černým kožešinovým límcem a manžetami, zapnutý až k hrudní kosti. Pod to si neoblékla blůzku ani korzet, ale pánskou košili, která není právě čistá a je jí příliš velká. Boty si zapnula jen tolik, aby jí z holých kotníků neklouzaly dolů jako černé banánové slupky.

„Slečna Sugar unesla mou dceru,“ prohlásí William.

Paní Foxové se rozšíří zorničky, ale zdaleka ne tolik, jak by se po tak šokující zprávě rozšířit *měly*. Vypadá spíš rozespale.

„To je... pozoruhodné,“ vydechne.

„Pozoruhodné!“ zopakuje po ní, ohromený jejím ledovým klidem. Proč sakra neomdlí, nebo nepadne na kolena s rukama přitisknutýma na prsou, proč nezvedne svou nemohoucí pěstičku k čelu a nevykřikne „Ach!“?

„Dělala na mě dojem velice sympatické dívky, která to myslí dobře.“

Její flegmatická shovívavost ho vyprovokuje ke vzteklému výbuchu. „Nechala jste se oklamat. Ona je blázen, nebezpečný blázen, a má mou dceru.“

„Měla jsem dojem, že se mají rády...“

„Paní Foxová, nechci se s vámi hádat. Jen... ehm...“ Ztěžka polkne a zauvažuje, zda lze stočit řeč na jeho úmysly tak, aby nevypadal jako naprostý barbar. Nelze. „Paní Foxová, rád bych se přesvědčil, že Sugar – tedy slečna Sugar a moje dcera nejsou v tomto domě.“

Emmelína užasle otevře rty.

„S tím nemohu souhlasit,“ zamumlá.

„Promiňte mi to, paní Foxová,“ odpoví chraplavě, „ale já musím.“ A než se může nechat odzbrojit jejím nevraživým, odmítavým pohledem, produsá kolem ní do kuchyně, kde okamžitě narazí do štosu Henryho propletených židlí. Ta místnost byla už předtím malá,

ovšem teď je bizarně zakramařená vším možným ve dvojím provedení: dva sporáky, dvě kredence na nádobí, dva kbelíky na led, dva čajníky a tak dále a tak dále. Leží tu bochník chleba, do něhož je zabodnutý nůž, a patnáct dvacet konzerv s tuňákem a soleným hovězím, seřazených jako vojáci na kuchyňské lince, kterou Emmelína sice otřela houbičkou, ale na níž pořád zůstaly růžovožluté skvrny po krvi. Je tu sotva dost místa na stání, natožpak aby tu někdo schoval vysokou ženu a statné dítě. Zahrada, do níž je skrz deštěm omyté kuchyňské okno dobře vidět, je džunglí plnou bujně, nepoživatelné zeleně.

William už ví, že paní Foxové křivdí, ale nedokáže přestat, a tak se z kuchyně vrhne na prohlídku dalších pokojů. Henryho kocour je mu v patách, nadšený nezvyklou mírou fyzické aktivity v domě, jehož rytmus je obvykle tak poklidný. William kličkuje mezi stohy zaprášeného nábytku a snaží se cestou nekopnout do krabic, hald knížek, balíčků s úhledně nadepsanými adresami, které čekají už jen na poštovní známky, ani do baňatých pytlů. Salón paní Foxové svědčí o poctivé, pilné práci, leží tu desítky plných obálek připravených k odeslání, na psacím stole je rozprostřená mapa metropole a stojí zde četné nádobky obsahující lepidlo, inkoust, vodu, čaj a tmavě hnědou tekutinu, na jejíž hladině plave mléčný škraloup.

Vydusá nahoru po schodech, zrudlý hanbou i fyzickou námahou. U dveří ložnice stojí lepenková krabice posetá kočičími exkrementy. Uvnitř pokoje se mu naskytne pohled na postel paní Foxové se zmačkaným povlečením. Na příkrývce leží pohozené mužské kalhoty, které se ježí kočičími chlupy. Ze stojanu na klobouky visí čistěounké a krásně vyžehlené oblečení – korzet, kabátek a šaty ve střízlivých barvách, které paní Foxové nejvíc sluší.

William to už dál nesnese; jeho fantazírování, jak prudkým škrubnutím otevře dveře šatní skříně a s triumfálním úlevným výkřikem vytáhne Sugar a svou vyděšenou dceru na světlo, se rozpadlo v prach. Vráť se dolů, kde už na něj čeká paní Foxová. Tvář má zvednutou a oči se jí blyští výčitkami.

„Paní Foxová,“ řekne a připadá si špinavější než obsah lepenkové krabice na podestě. „E-ehm... Jak... Tohle narušení vašeho s-

soukromí. Jak byste mi vůbec někdy mohla o-odpustit?“

Paní Foxová si založí ruce na prsou a vystrčí bradu.

„Není na mně, abych vám odpouštěla, pane Rackhame,“ poznamená chladně, jako by mu jen připomínala, že křesťanská víra, k níž oba nominálně náleží, není katolického druhu.

„N-nebyl jsem... při smyslech,“ omlouvá se William a sune se ke vchodu. Má strach, že krom všeho ostatního ještě šlápne na Henryho kocoura, který dovádí u jeho kotníků a kouše ho do kalhot. „T-to neexistuje n-nic, čím bych si zase m-m-mohl získat vaši úctu?“

Paní Foxová pomalu zamrká a ještě víc si přitiskne zkřížené ruce na prsa. William si opožděně povšimne, že její protáhlá tvář je zvláště krásná, a – Bože na nebesích, je to možné? – škube jí v koutcích rtů *úsměv*?

„Děkuji vám, pane Rackhame,“ pronese uhlazeně. „Nad vaší nabídkou se vážně zamyslím. Koneckonců, člověk s vašimi finančními možnostmi se ideálně hodí k mnoha záslužným věcem, které je na tomto světě třeba udělat.“ Gestem obsáhne filantropický chaos svého domu. „Jak jste si jistě všiml, nabrala jsem si více práce, než dokážu zvládnout. Takže... Ano, pane Rackhame, těším se na to, jak mi v budoucnu budete nápomocen.“

A protože je nekonvenční až do morku kostí, ona – nikoli on – mu otevře dveře a popřeje hezký zbytek dne.

„Mňau!“ souhlasí Henryho kocour a šťastně se natáhne paničce u nohou.

William se vrátí domů natolik vytrestaný, že by býval přivítal, kdyby ho blesk z nebes bezbolestně sežehl na škvarek. Stavili se tu policisté? Ne, policisté se tu nestavili. Chce ohřát oběd? Ne, nechce ohřát oběd. Kávu, přineste mu kávu.

Jakkoli je jeho vnitřní pnutí nesnesitelné, nemá na vybranou, musí ho snášet a dál pracovat jako obvykle. Dorazila další pošta, žádný dopis se však netýká Sugar ani jeho dcery. Jeden dopis je od váženého pana Grovera Pankeyho, jenž Williamovi vytýká nevychovanost a přerušuje s ním veškeré styky. William je tak duševně vyšinutý, že by Pankeyho nejradši vyzval na souboj: ten starý ošklivý mizera bude nejspíš ostrostřelec a jednou ranou z

pistole by Williama zbavil trápení. Ale ne, musí vzít rozum do hrsti a navázat vztahy s tím Cheadlem z Glamorganu. Cheadlovy slonovinové dózičky jsou lehké jako mořské lastury, přitom ale dost silné, aby se nerozbily, když je člověk pořádně sevře v pěsti. William to ví: zkusil to.

Rozpárá dopis s nepovědomým jménem a adresou na rubu obálky: paní F. De Lusignanová, Fir-street 2, Sydenham.

Milý pane Rackhame, zdraví ho ta dobrá žena,

vlasy mi kvůli četným trampotám a nemoci zešedly, ale stačila jedna láhev Vašeho Havraního oleje a jsou zase nádherně černé, stejně hezké jako za mého mládí. Všichni moji přátelé o tom mluví. Tento dopis můžete dále využít, jak je ctěné libo.

William omámeně zamrká; neví, jestli se tomu má začít smát, nebo se neovladatelně rozplakat. Takováhle devótní dobrozdání si společně se Sugar cucali z prstu do reklam na Rackhamovy výrobky a teď má před sebou jedno stoprocentně pravé. Paní F. De Lusignanová, která se v Sydenhamu kochá v zrcadle svými obarvenými vlasy, Bůh jí žehnej! Zaslouží si celý kartón Havraního oleje – anebo mu možná právě kvůli tomu lichotí.

Zbytek pošty je čistě obchodního charakteru, ale stejně se tím přinutí prokousat. Každý dopsaný dopis ho o něco víc unaví, jako kdyby s největšími potížemi spolkl lžici popela. Ale pak, zrovna když odepisuje slečně Bayntonové z drogistického oddělení obchodního domu Harrod's, ho najednou v oslepujícím záblesku poznání napadne, kam Sugar dozajista odešla a kde nyní jeho dcera rozechvěle očekává svůj osud.

Než se William konečně dostane k domu paní Leekové v Church Lane ve čtvrti St Giles, slunce již notně klesne k obzoru a zalévá stařícké a chatrné domy nepatřičným zlatistým svitem. Zkroucené exoskelety ze železných trubek se lesknou jako nestvůrné náhrdelníky, štukové léčivé obklady září na zdech máslově žlutou barvou, šňůry s prádlem se ve větru třepetají i se svým otrhaným břemenem jako dvorské vlaječky. Dokonce i popraskaná podkrovní okna, která se pod střechami naklánějí šejdrem, planou odraženým

světlem – světlem odsouzeným k tomu, aby za pár minut pohaslo.

William tu ovšem není proto, aby se kochal výhledem. Teď ho nejvíc zajímá, zda adresa, odkud měl kočí kdysi dávno vyzvednout jednoho starého pána na invalidním vozíku na další cestu vstříc Rackhamově levandulové farmě v Mitchamu, je stejná adresa, kde teď stojí u dveří a pěstí klepe na dřevo samý puchýř. Koneckonců má jen slovo Sugar na to, že tu ten staroch skutečně žije, a tahle ulice nepatří k těm, kde se dobře oblečený muž může bez rizika zeptat na cestu.

Po celé věčnosti se dveře otevřou a před Williamem se v tom příšeří objeví plukovník Leek mžourající skrz zamlžený cvikr.

„Něco jste si zapomněl?“ zasípá. Evidentně Williama pokládá za zákazníka, který teprve nedávno odešel. Potom: „Á, to jste vy.“

„Můžu dál?“ optá se William. Bojí se, že právě v tuhle chvíli by Sugar mohla vést Sofii špinavým vnitřkem tohoto domu k zadnímu východu.

„Ale beze všeho, *beze všeho*,“ pronese stařec přehnaně zdvořile. „Bude nám ctí. Tak vzácná návštěva jako vy, pane. Pan Čtyřicet akrů! Nádherných, nádherných...“ A otočí se na ose, načež se rozjede po smrduté kobercové dráze vzdychající vlhkem. „Rok 1813: vyhlídky pro zemědělce nebyly nikdy lepší! Léta 1814, 1815, 1816: mrazy, jaké nikdy nikdo nezažil, úroda vepsí od pobřeží k pobřeží, jeden bankrot za druhým! Adam Tipton z Jižní Karolíny byl ještě v roce 1863 znám jako Bavlníkový král! V roce 1864 ho po rozšíření květopasa našli s kulkou v mozku!“

„Přišel jsem za Sugar,“ vyhrkne William a vyrazí za ním. Možná že když vyrukuje se svým přáním rovnou, přednese ho jako seriózní požadavek, vyvede toho starého darebáka z rovnováhy a přinutí ho prozradit víc, než by měl.

„Ta rajda se za mnou už nevrátila,“ ušklíbne se plukovník Leek. „Ženskej slib je jako pašunský příměří. Ten šňupací tabák jsem nedostal a už nikdy jsem se nemoh podívat na vaši *nádhernou* levandulovou farmu, pane.“

„Myslel jsem, že se vám ten výlet nelíbil,“ poznamená William, nakrátko se zadívá nahoru do špatně osvětlené schodišťové šachty a pak přejde přes práh salónu. „Pokud si dobře vzpomínám, stěžoval

jste si, že jste byl prakticky... *unesen*.“

„Ale né, byla to příjemná změna,“ opáčí staroch. Není na něm znát žádná nervozita ani chuť spolknout návnadu. Zaparkuje v útulném rohu místnosti mezi dalšími krámy, staromódním porcelánem a vojenskou veteší. „Moje ouplně první levandulová farma! Děsně poučný.“ Vycení černé zuby přežvýkavce v podlézavém úsměšku.

Po vrzajících schodech mezitím sešla nějaká žena a teď nakoukla do místnosti. Je to pěkná kůstka, žádná mladice, ale slušně zachovalá, s přátelskou, vlídnou tváří a pěkně rostlým tělem, oblečená do šatů, jejichž barva byla v módě před dvěma Sezónami.

„Hledal ste mě, pane?“ zeptá se neznámého. Trochu ji překvapuje, že kunčaft přišel za ní, místo aby ho musela někde venku shánět.

„Hledám Sugar,“ odpoví William. „Mám za to, že sem chodí pravidelně.“

Ta žena smutně pokrčí rameny. „Bejvávalo, pane. Sugar si našla pracháče, kterej se vo ni postaral.“

William Rackham se narovná a zatne pěsti. „Ukradla mi dceru.“

Caroline se na okamžik zarazí a uvažuje, zda tenhle člověk myslí vážně to, co říká, anebo je výraz „ukradla mi dceru“ jednou z těch nóbl frází, jimiž vzdělaní lidé naznačují něco vznešenějšího.

„Vaši céru, pane?“

„Moje dcera byla unesena. Sebrala mi ji vaše kamarádka Sugar.“

„A to jste věděl,“ vloží se plukovník Leek do řeči s pohřebním nadšením, „že šest z každých deseti osob utopených v Anglii a Walesu jsou děti mladší deseti let?“

Caroline si všimne, jak ten dobře oblečený pán dotčeně vyvalí oči, a v tu chvíli jí to docvakne; teď už to není jen neurčitý pocit, že jí připomíná někoho z dávné minulosti, nyní už ví, že tenhle chlap je voňavkář Rackham, bratr jejího laskavého kněze. Vzpomínka na toho milého člověka ji zasáhne jako nečekaná rána do břicha, protože přišla bez varování a vzpomínky dokážou být kruté, když přijdou bez varování. Trhne sebou a jednu ruku si jakoby na ochranu přitiskne k poprsí. Do obviňujících očí člověka před sebou se podívat nedokáže.

„Nebudu tady za blázna!“ zahuláká Rackham. „Víte toho víc, než přiznáváte, to poznám!“

„Prosím, pane...“ řekne Caroline a odvrátí hlavu.

William zaznamená omamný pach tajemství, které už nelze udržet skryté, úplně jako kdyby někdo zvedl víko ze sudu. Konečně je na správné stopě! Konečně se celá tahle záležitost přibližuje k výbušnému rozuzlení, po němž prahl – k odhalení, k uvolnění napětí, které otřese vesmírem v jedné prudké křeči, načež bude všechno ostatní moci zapadnout zpátky na své právoplatné místo a obnoví se normální stav! Se zavrčením se odhodlaně protlačí kolem té ženy, vyjde ze salónu a začne dusat do schodů.

„No počkat! Sedm pencí!“ zařve plukovník Leek a chňapne do vzduchu za ním.

„Dávejte bacha, kam šlapete, pane!“ zavolá Caroline. „Některý schody –“

Ale už je pozdě.

Nad St Giles, nad Londýnem, nad Anglií i nad nemalou částí světa se rozhostila tma. Po ulicích chodí lampáři a jako armáda katolických věřících slavnostně zapalují ve výšce čtyři a půl metru bezpočet votivních svíček. Je to kouzelný pohled pro kohokoli, kdo se na to dívá seshora, což tedy bohužel není nikdo.

Ano, setmělo se a dále pracují jen ti bezvýznamní. Ožívají laciné pajzly, v nichž se nádeníkům z obchodů s levnou konfekcí podávají volská líčka s bramborami. V krčmách, pivnicích a nóbl barech to hučí zákaznicky. Úctyhodní obchodníci zavírají své prodejny, zamykají železné tyče a dveře na závoru; zhasínají světla a odsuzují neprodané zboží k pokání v podobě další bezútěšné noci plné sebezpytování. V nižších vrstvách společnosti se ti chudší a otrhanější tvorové lopotí ve svých domovech, lepí krabičky zápalek, šijí kalhoty, ve svitu svíčky vyrábějí cínové hračky, strkají prádlo sousedů do mandlu, dřepí nad lavory se sukněmi vyhrnutými až k ramenům. Nechte je, ať se hmoždí, ať se nadlábnou, ať zmizí do neznáma, vy už nemáte čas, abyste z toho ještě něco viděli.

Vybranější společnost zalévá světlo z plynu a petroleje a služebnictvo přikládá do ohně pro větší pohodlí těch duší, které si teď budou krátit dlouhou chvíli vyšíváním, stolováním, lepením obrázků do výstřížkových alb, psaním dopisů, čtením románů,

společenskými hrami a modlitbami, než přijde čas jít spát. Společenské návštěvy důvěrnější povahy skončily úderem zvonu a až do určené doby někdy zítra nelze na takto přerušené rozhovory navázat, ať se třeba vyvinuly sebezajímavěji. Chůvy vodí vychované děti za jejich matkami, které se s nimi hodinu dvě mazlí a potom je zase odlífrují nahoru do čekajících postýlek. Svobodní mládenci jako Bodley a Ashwell nejsou ani v nejmenším znevýhodněni tím, že nemají manželky – právě teď si v Café Royal rozkládají na klín ubrousky nebo se ve svém klubu rozvalují v křesle se sklenkou sherry v ruce. V těch nejhonosnějších domech se nyní kuchařky, kuchyňské děvečky a komorníci rozcvičují, aby dokázali zvládnout náročný úkol, jak odnést velmi horké jídlo po dlouhých chodbách vystavených průvanu do jídelen přesně v tom pravém okamžiku. Ve skromnějších domácnostech nepočtené rodiny přijmou to, co se před ně postaví, a poděkují za to Pánubohu.

V Church Lane ve čtvrti St Giles, kde se žádným bohům neděkuje, děti se nekoupou a i těch plynových lamp je pomálu, je William Rackham veden skoro ve tmě, klopýtá a kulhá po mokřem a zaneřádném dláždění. Ruku má přehozenou kolem ženského ramene a na každém kroku sténá bolestí a ponížením. Kalhoty má na jedné noze rozervané a skrz naskrz promáčené krví.

„Nic mi není!“ vykřikne a zkusí se té ženské vymanit, jen aby ji zase popadl, když poraněná noha neunese jeho váhu.

„Jen o kousek dál, pane,“ supí Caroline. „Už tam skoro budem.“

„Zavolejte mi drožku,“ požádá ji William a dál se potácí v páře ze vzduchu, který sám vydýchal. „Potřebuju jen drožku, nic víc.“

„Sem dročky nejezděj, pane,“ vysvětlí mu Caroline. „Až vo kus dál.“

Náhlý poryv větru se sněhem bodne Williama do tváří. V uších mu tepe, má je napuchlé, jako kdyby mu rozzlobený rodič dal přes obě záhlavec.

„Pusťte mě!“ vyhekne, ale to on se pevně drží.

„Potřebujete doctora, pane,“ upozorní ho Caroline; z jeho nevrlosti si vůbec nic nedělá. „Pudete k doctrovi, že jo?“

„Ano, ano, ano,“ úpí William a pořád se mu nechce věřit, jak ho jeden zpuchřelý schod mohl dostat do takovéhle bryndy.

Před nimi září světla New Oxford Street. Větrem víří tlumené hlasy, unavené řeči dělníků z pivovaru Horse Shoe vypuštěných do noci. Jejich siluety se jako strašáci rýsují v mrholení a přecházejí hranici z Bloomsbury tam, kam patří.

„Hej, velebníčku!“ zařve někdo, načež se ozve chraplavý smích.

Caroline dovede Williama Rackhama k okraji velké třídy pod pouliční lampu, pak ho zatáhne zpátky, aby neklopýtl a nesletěl do škarpy.

„Zůstanu s váma, pane,“ pronese věčně, „dokud nepřinde ta dročka. Jináč se tu zabijete.“

V jasnějším světle si William prohlédne nohu – potrhanou a odporně lepkavou od krve – a pak tu ženu vedle sebe. Její obličej je bezvýrazný jako maska; má všechny důvody k tomu, aby jím pohrdala, a přece tu je a prokazuje mu dobrodiní.

„Tumáte – vezměte si tohle,“ osloví ji a neohrabaně vytáhne z kapsy hrst mincí – šilinky, zlaté sovereigny, drobné – a vnutí jí je. Beze slova je přijme, peníze schová do štěrbiny v sukních, ale pořád zůstává po jeho boku.

Zahanbeně se zkusí postavit na obě nohy a jednou mu nahoru vystřelí prudká bolest, jako kdyby mu nějaký pomstychtivý přízrak číhající pod zemí vypálil kulku skrz patu přímo do srdce. Zapotácí se a ucítí, jak ho ta žena pevně sevře rukou obtočenou kolem jeho pasu.

Do očí mu vhrknou slzy; světla New Oxford Street se rozmáznou v ektoplazmatickém třasu. I jeho tělo se třese strachy z vlastních zranění: v jakém bude stavu, až tohle všechno skončí? Je mu souzeno skončit jako mrzák, směšná postavička, která nemohoucně vrávorá od jednoho křesla k druhému, píše jako dítě a koktá jako imbecil? Co se to stalo s tím mužem, jímž kdysi býval? Na protější straně ulice ho rázně mine strašidelný stín, černý jako pohřební zřízenec.

Pevně zavře oči, ale přízraky přicházejí dál: vysoká hubená žena v zelených sametových šatech spěchá deštěm bez čepce či deštníku. Když projde pod pouliční lampou, její bujně vlasy na okamžik oranžově zazáří jako plamen a Williamovi připadá, že k němu poryv větru přinesl její vůni, která se nepodobá žádnému jinému pachu na světě. Cestou kolem něj natáhne ruku za sebe a zavrtí prsty, jako kdyby ho vybízela, ať se jí chytne. Jako by mu říkala: *Důvěřuj mi*, a

panebože, jak rád by jí jen zase věřil, jak rád by jí zabořil svou horečnatou tvář mezi prsa. Ale ne: ona kyne Sofii – jeho dceři, k nepoznání špinavé, oblečené v hadrech, bosému dítěti ulice z varovného promítání diapozitivů. Klid, klid: je to jen vidina, šálí ho jeho představivost: on ji zachrání, však ještě živá a zdravá spočine v lůně rodiny.

Jako další kolem něj propluje děsivý ženský prelud, nahá mrtvola, jejíž bílou pleť hyzdí karmínové řezné rány a levandulově modré zhmožděniny. Ta žena ladně tančí na špinavých kočičích hlavách a v rozervané hrudi mezi plnými nadry jí zeje bušící srdce. Ačkoli má William obě oči pořád zavřené, odvrátí obličej a zaboří jej do měkkého ramene u své tváře.

„Jen mi tu neusněte, pane,“ varuje ho Caroline mile, přešlápne si a pořádně ho štípne, až se zase probere. Znovu se jí zadívá do tváře; už není tak úplně bezvýrazná, zaznamenaná v ní unavený náznak úsměvu. Šála jí sklouzla a v prohlubních klíčních kostí se jí z té námahy třpytí kapičky potu; pleť má sice pevnou, ale na krku jsou patrné nějaké vrásky. Z oblíny levého nadra na něj pokukuje křiklavá jizva ve tvaru šípu, stará popálenina nebo opařenina. Za tou jizvou se bezpochyby skrývá příběh, kdyby se jí ho chtělo vyprávět.

Ach, jak jen hřeje a jak pevně se její dlaň tiskne na jeho kříž! Jak má husté a lesklé vlasy, na ženu, která již není mladá! Když už tam takhle postávají nějakou chvíli, uvědomí si, jak její tělo dýchá na tom jeho – jak božsky dýchá! Nemůže si pomoci, sladí své nádechy podle ní. Stojí tu spolu pod lampou, zahalení v jemně vířícím kuželu světla, jejich krátké stíny nerozlišitelně splývají ve zvláštní černou chiméru vrženou na dláždění, žena nalevo, muž napravo.

„Jste vážně n-n-nanejvýš laskavá,“ pronese. Nejradši by už ležel v pohodlné posteli. „Nevím, jak vám –“

„Tady máte tu dročku, pane!“ ozve se Caroline vesele a poplácá ho po zadku, když se v dohledu konečně objeví jeho hrkotavá záchrana. A než William dostane šanci příliš jí zkomplikovat život, mrštně vyklouzne z jeho objetí a rychle si to namíří zpátky do Church Lane, mimo jeho i váš dosah.

„Sbohem!“ zazní zpěvavě její hlas, neboť její tělo již pohltila nečitelná tma.

A to platí i pro vás: sbohem.

Náhlé rozloučení, já vím, ale takhle je to vždycky, ne? Člověk si myslí, že to může natahovat donekonečna, a pak je najednou po všem. I tak jsem ráda, že jste si vybrali mě; doufám, že jsem uspokojila všechny vaše touhy, anebo že se mnou aspoň byla zábava. Jak dlouho jsme byli spolu a kolik jsme toho společně zažili, a přece dosud ani nevím, jak se jmenujete!
Ale teď už je čas, abyste mě nechali jít.

À demain! – Na shledanou zítra!
à l'impériale – po císařsku, na císařský způsob
à la Russe – po rusku, na ruský způsob
adstringent – látka, která dokáže vysušovat a napínat tkáň
amfiktyonie – kultovní sdružení starořeckých městských obcí kolem
význačné svatyně, např. Delfská amfiktyonie
analeptikum – látka povzbuzující činnost životně důležitých orgánů,
zejm. srdce a dýchání
anfleráž (z fr. enflourage) – voňavkářská technika, při níž se skleněný
plát pokryje vrstvou tuku a na ni se pokládají do rámců květinové
hlavičky. Tuk poté jejich vůni absorbuje. Květy se denně vyměňují a
nakonec se odebere i tuk. Takto vzniklá pomáda se rozpouští v lihu a
výsledná látka se získá destilací.
au contraire – právě naopak
Au revoir! – Na shledanou!
Ave, Rackhamus – Buď zdrav, Rackame
bathybius – rosolovitá látka, kterou britský biolog Thomas Huxley
objevil v bahně na dně Atlantského oceánu a již mylně pokládal za
prvotní živé protoplazma. Ve skutečnosti šlo o pouhou sraženinu.
bona fide – v dobré víře
bondžúr – zkomoleno z bonjour (dobrý den)
bonjour, mon cher journal – dobrý den, můj drahý deníčku
buona sera – dobrý večer
camera obscura – dírková komora; optické zařízení používané jako
pomůcka malířů a předchůdce fotoaparátu
caput mortuum – doslova „mrtvá hlava“, přeneseně „bezcestný
zbytek“
cartes d'invitation – pozvánky
comme il faut – jak se sluší a patří
Così fan tutte – Takové jsou všechny
Crème de Jeunesse – Krém mládí
Cul-de-Sac – Slepá ulička
déshabillé – doslovně „svlečený/á“, zde nedbalky (domácí oděv)
direttamente – přímo
Dominus noster Iesus Christus te absolvat; et ego auctoritate ipsius te
absolvo, ego te absolvo a peccatis tuis, in nomine Patris, et Filii, et

Spiritus Sancti. Amen. – Pán náš Ježíš Kristus ať ti odpustí a já ti z moci, která mi jím byla dána, odpouštím, udílím ti rozhřešení od tvých hříchů ve jménu Otce i Syna i svatého Ducha. Amen.

Dominus vobiscum – Pán s vámi

dram – stará britská lékárnická jednotka objemu odpovídající 3,55 mililitru

einmal ist keinmal – co se stalo jednou, jako by se nestalo vůbec

en famille – v rodině

en plein air – na čerstvém vzduchu

Enchantée. – Těší mne.

epistaxe – krvácení z nosu

Et cum spiritu tuo – I s duchem tvým

Et moi maintenant, moi aussi! – A teď já, teď taky já!

fait accompli – hotová věc

fenián – příslušník Irského republikánského bratrstva, které si kladlo za cíl svržení britské nadvlády v Irsku a prosazení republikánského zřízení

fidus Achates – věrný Achates z Vergiliovy Aeneidy, přeneseně „věrný druh“ vůbec

fin de siècle – konec století

flûte d'amour – typ flétny, doslova „flétna lásky“

frisson – mrazení, třas, chvění

gateaux – dorty, sladkosti

hauteur – povznesenost

Hedera helix – břečťan popínavý

Honi soit qui mal y pense! – Hanba tomu, kdo o tom zle smýšlí! (Podle romantické legendy slova krále Eduarda III. Při tanci s hraběnkou ze Salisbury se dotyčně uvolnil podvazek a sklouzl na zem. Když se tomu přítomní šlechtici začali smát, král poklekl před hraběnkou, sebral podvazek a ve staré francouzštině zvolal: „Honi soit qui mal y pense!“ Tato slova se pak stala mottem podvazkového řádu; pravděpodobně jsou však spíš adresována těm, kteří by zle smýšleli o Edwardových nárocích na francouzský trůn.)

Ici, monsieur! Ici! – Tady, pane, tady!

Ich hatte einen zehr ermudenden tag. Welche Erleichterung zu dir zusprechen... – Milý deníčku, dnešek byl hodně únavný den. Jaká

úleva si s tebou pohovořit. (Gramatické chyby v Agnesině zápisu zde při překladu pomíjíme – pozn. překl.)
ichor – krev bohů; zde ovšem v přísně medicínském slova smyslu
hnisavý výtok z rány
in delicto – při činu
Introibo ad altare Dei – Vstoupím k oltáři Božímu
Je ne crois pas! – To bych neřekla!
Jeunesse Eternelle – Věčné mládí
la ligne – linka, linie; zde ve smyslu „štíhlá linie“
Lait de Lavage – Čisticí mléko
laudanum – opiová tinktura, roztok opia v alkoholu, vyráběný i macerací nezralých makovic v lihu
Lavandula delphinensis – levandule úzkolistá
Lavandula latifolia – levandule širolistá
les mots justes – ta pravá slova
Liebes Tagebuch – Milý deníčku
lollardi – stoupenčí Viklefových reformních názorů, pronásledování katolickou církví
mademoiselles – slečny
mal du monde – světabol
mejdames – zkomoleno z mesdames (mé dámy)
memento mori – pomni, že zemřeš. Častý umělecký motiv; původně tuto větu šeptal do ucha otrok římským vojevůdcům při triumfu.
miasma – těžké či jedovaté výpary
Mieux pour nous, mieux pour vous. – Tím lépe pro nás, tím lépe pro vás.
Moi aussi, moi aussi! – Já taky! Já taky!
Moi aussi, oh maman! – Ach maminko, já taky!
Ozymandias – Ramses II. (Narážka na Shelleyův stejnojmenný sonet pojednávající o tom, jak se každé impérium musí rozpadnout.)
papírmašé – směs drceného papíru, sádry, vody a disperzního lepidla, která se po vytvarování lije do forem a suší se.
parapluie – deštník
pas de deux – tanec ve dvou
patisérie (z fr. pâtisserie) – cukrárna
potpourri – směs vonných látek

Poudre Juvenile – Pudr pro mládí

poupée – panenka

primo – první

proboscidózní hemoragie – krvácení z nosu

pulmonální – plicní

quo vadis – kam kráčíš

reflux – zpětný tok šťáv nebo obsahu zažívacího traktu

rue Saint-Thomas-d'Aquin – ulice svatého Tomáše Akvinského

sanctum sanctorum – velesvatyně. Přeneseně útočiště, kde člověka nikdo neruší.

sans femme – bez ženy

sansculot – odpůrce feudalismu na počátku Velké francouzské revoluce (název se odvozuje podle toho, že sansculoti nenosili krátké rokokové jezdecké kalhoty, fr. culotte); tedy doslova *bezkalhotník*.

soaré (z fr. soirée) – večírek

soignée – upravená, opečovaná

strumento musicale – hudební nástroj

sui generis – svého druhu; mající zvláštní, svérázný ráz

šeol – podle židovských starozákonních náboženských představ říše mrtvých hluboko pod zemí, kde duše nečinně žijí jako pouhé stíny

tête-à-tête – důvěrná rozmluva „mezi čtyřma očima“

tellement gênant! – jak trapné!

trompe-l'œil – v malířství obrazový výjev (nebo některá jeho část)

zobrazený tak věrně, že jej pozorovatel zamění za skutečnost

PODĚKOVÁNÍ AUTORA

V sedmdesátých letech devatenáctého století jsem byl moc malý, než abych dával pořádně pozor na všechno, nač bych měl, takže tato kniha je bezpochyby plná nepřesností. Popravdě řečeno by *Kvítek* byl naprostou fikcí, kdyby mi při výzkumu nepomohla spousta lidí. Jsem jim vděčný za to, že se se mnou dělili o svou paměť, a přijímám odpovědnost za všechny zbývající omyly. Některé z nich, například posunutí data železničního neštěstí ve vesnici Abbots Ripton a nestydatá zpronevěra toho, co správně náleží Le Péromanovi, jsou záměrné; další pak plynou z pouhé nevědomosti, před níž mě nedokázali zachránit ani následující erudovaní odborníci:

Chris Baggs, Clare Bainbridgová, Paul Barlow, Francis Barnard, Lucinda Beckerová, Cynthia Behrmanová, Gemma Bentleyová, Alex Bernson, Marjorie Bloyová, Nancy Boothová, Nicola Bownová, Trev Broughton, Arthur Burns, Jamie Byng, Rosemary Campbellová, Roger Cline, Ken Collins, Betty Cortusová, Eileen M. Curranová, Frederick Denny, Patrizia di Bello, Jonathan Dore, Gail Edwardsová, K Eldron, Marguerite Finniganová, Holly Forsythová, Judy Geaterová, Grayson Gerrard, Sheldon Goldfarb, Kerryn Goldsworthyová, Valerie Gormanová, Jill Greyová, Lesley Hallová, Beth Harrisová, Kay Heathová, Sarah J. Heidtová, Toni Johnsonová-Woodsová, Ellen Jordanová, Iveta Jusová, Katie Karricková, Gillian Kempová, Andrew King, Ivo Klaver, Patrick Leary, Paul Lewis, Janet Loengardová, Margot Louisová, Michael Martin, Chris Ann Matteová, Liz McCauslandová, Hugh MacDougall, Kirsten MacLeodová, Deborah McMillionová, Terry L. Meyers, Sally Mitchellová, Ellen Moodyová, Barbara Mortimerová, Jess Nevins, Rosemary Oakeshottová, Judy Oberhausenová, Jeanne Petersonová, Siân Preecová, Angela Richardsonová, Cynthia Rogersonová, Mario Rups, Herb Schlossberg, Barbara Schulzová, Malcolm Shifrin, Helen Simpsonová, Carolyn Smithová, Rebecca Steinitzová, Matthew Sweet, Ruth Symesová, Carol L. Thomasová, George H. Thomson, Maria Torresová, Audrey Verdinová, Trina Wallacová, Robert Ward,

Stephen Wildman, Peter Wilkins, Perry Willett, Chris Willis, Michael Wolff a Karen Wolvenová.

Patricku Learymu jsem zavázán za založení skvělé internetové diskusní skupiny VICTORIA a Cathy Edgarové za to, že mě na ni upozornila.

Aby tato knížka zůstala hezky tenká, nemohu bohužel uvést veškeré publikace, do nichž jsem nahlížel, ovšem zvláštní zmínku si zaslouží *Viktoriánská kuchyně* od Jennifer Daviesové. Děkuji všem lidem, kteří psali o této éře, a obzvláště těm, kdo ji zachytili na fotografiích a obrazech.

Několik statečných duší se mi nabídlo, že román přečtou v rukopisu. Díky fundovaným radám Kennetha Fieldena jsem se již v rané fázi vyhnul mnoha slepým uličkám a nástrahám a posunul se správným směrem. Mary Ellen Kapplerová četla knihu po částech, které jsem jí týden co týden posílal éterem, a pracovala na nich důkladněji, než jsem měl vůbec právo očekávat. Její vzácná kombinace vzdělanosti a schopnosti proniknout do podstaty věci byla nejen užitečná, ale i podnětná.

Rovněž musím poděkovat své redaktorce Judy Moirové, která rukopis pročesala se stejnou péčí, dobrou náladou a obětavostí, jakou prokázala již při redigování mých předchozích knih.

Ze všeho nejvíc bych chtěl poděkovat své ženě Evě za dlouhodobou pronikavou kritiku *Kvítka* v jeho radikálně odlišných verzích. Její vysoké očekávání a schopnost popsat mi svou představu o potenciálu této knihy román nesmírně obohatily.

Michel Faber
duben 2002

PODĚKOVÁNÍ PŘEKLADATELE

Překlad tohoto skvělého románu by nikdy nebyl tak dobrý, kdyby mi nepomáhala celá řada lidí. V první řadě musím poděkovat samotnému Michelu Faberovi za to, jak trpělivě odpovídal na mé četné dotazy. Jsem zavázán předchozím překladatelům *Kvítku karmínového a bílého*, zejména Norovi Stianu Omlandovi za založení elektronické konference Petal Peers a Nizozemcům Niekovi Miedemovi a Harmu Damsmovi za spoustu trefných otázek a postřehů v rámci této konference, díky nimž bylo možné odstranit i některé drobné chyby anglického originálu. Moje cesta houštím viktoriánských reálií byla díky nim již notně prokletěná.

Děkuji Radovanu Zítkovi, Elfos a své manželce za to, že byli mimořádně pečlivými prvními čtenáři rukopisu překladu, Petře Martínkové za důkladnou redakci prvních kapitol a Martinu Klímovi, Šárce Novákové, Markovi Jančíkovi, Kateřině Zagorové a Kateřině Kadlecové za všechny připomínky na poslední chvíli. Zuzaně Šťastné, Richardu Podanému a ze všeho nejvíc Petru Onuferovi patří dík za překlady básní v románu. Adéla Bartlová mi byla spolehlivou průvodkyní světem viktoriánské módy. Zdatnějšího a obětavějšího redaktora než Richarda Podaného by si stěžil někdo mohl přát, stejně jako preciznější korektorku, než je moje žena Hanka.

Viktor Janiš